BIBLIOTHECA BOTANICA.

QUA

SCRIPTA AD REM HERBARIAM FACIENTIA
A RERUM INITIIS RECENSENTUR.

AUCTORE

ALBERTO von HALLER

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.
PRÆSIDE SOCIETATIS REGIÆ GOETTINGENSIS; PRÆSIDE SOCIETATIS OECONOMICÆ BERNENSIS; SODALI ACADEMIÆ REGIÆ SCIENTIARUM PARISINÆ; ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGORUM PARIS. ACADEMIÆ IMP. NAT. CUR. BORUSS. SUEC. BONON. ARCADICÆ; SOCC. REG. BRIT. BOTANICÆ. BOT. FLOR. BAVARICÆ. ALTISIDIOR. HELVETICÆ. COLL. MED. EDINBURGENSIUM.
IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

TEMPORA ANTE TOURNEFORTIUM.

TIGURI, apud ORELL, GESSNER, FUESSLI, ET SOCC.
MDCCLXXI.

BIBLIOTHECÆ MEDICÆ

PARS I.

ILLUSTRISSIMO VIRO

JOHANNI COMITI DE BUTE.

Quod ILLUSTRE NOMEN Tuum meo operi præpoſuerim, multæ mihi, EXCELSE COMES, cauſæ fuerunt.

In ſummis honoribus bonas artes non amaſti, quæ tamen multis unica perennis famæ cauſa fuit: ſed

coluiſti, ſed ornaſti. Naturæ Hiſtoriam in ipſa Natura didiciſti: adiiſti varias regiones, & impeditas Alpes cominus es contemplatus, ubique telluris fabricam, DIVINÆque in ea SAPIENTIÆ veſtigia, propriis ſcrutatus es laboribus.

Magnæ hæ laudes ſunt, & in TUO ordine pene unicæ: aliæ tamen ſuperſunt & magis TIBI propriæ, & quas univerſo generi humano TE carum oportet reddere. Fruſtra ſæviunt felicis, ſed quæ bona ſua non novit, & liberrimæ gentis iræ, fruſtra ſibi injuſtiſſimos clamores calumnia permittit: nullo ſuo efficient ſtrepitu, quin quidquid eſt ſanorum, ſobriæque mentis mortalium, TIBI maximum eorum debeant officiorum, quo Patriam ſibi civis optimus devincire poſſit. Educaſti, natum equidem ad omnes virtutes, ſed adjuviſti

juviſti tamen conſiliis, & morum puriſſimorum exemplo, divinam mentem Principis, cui Britannia felicitatem, univerſus orbis libertatem pacemque debebit, niſi mala conſilia contra EJUS vota prævaluerint. Magnanimum Regem, lentum ad injurias ulciſcendas, etiam in immeritos benignum, parem Majeſtati Imperii, indefeſſum in laboribus ſaluti publicæ deſtinatis, ſurdum ad voluptates; unicum in ſolio ſinceræ, absque ſuperſtitione, pietatis exemplum, quoties veneramur, non poteſt omnium boni verique ſtudioſorum recordationi elabi, cujus ex manubus eum Principem acceperimus. Neque deerit officio poſteritas, etiam in ea regione, quam injuſtæ declamationes inflammant, nomenque Tuum cum GEORGII III. ſacro nomine grata conjunget.

Mihi

Mihi, homini in libera Republica nato, homini nihil ſibi ſperanti, deſideriis dudum puro, exoptata fuit opportunitas, qua hominum DEI & mentium DEO probatarum amantium turbæ me immiſcere licuit, & unanimam eorum vocem publice in remota gente repetere.

AD LECTOREM!

Vigesimus elapsus est annus, postquam cum HERMANNI BOERHAAVE *methodo studendi* simile fere ejus opus edidi, ad quod nunc præfari suscepi. Est tamen inter utrumque maximum discrimen.

Cum BOERHAAVII prælectiones ederem, præcipuus finis erat, magni Viri nomini subvenire, emendare vitia, quæ ignari notarii adleverant, addere demum, si quid aut temporis ratio, aut necessaria brevitas exclusisset.

Quare ordinem BOERHAAVIANUM sequi necesse fuit. Verum non continuo mecum consensi, quantæ meæ in edendo opere partes essent. In principio libri memorabiles potissimum, suaque utilitate conspicuos libros, cum brevissimo meo judicio PRÆCEPTORIS catalogo subjecisse videbatur sufficere. Ut in opere progrediebar, sensi longe plures bonæ notæ libellos ad eos titulos pertinere, ad quos BOERHAAVIUS prælegerat: esse vero & alios libros, non undique utiles, qui tamen non undique bona fruge care-

 rent.

rent, a PRÆCEPTORE vero omittantur. Denique rediit in animum, etiam in iis libris, quos non legissem, quos coram non haberem, esse posse, quæ ad plenum artis ambitum perficiendum pertinerent: neque debere eos libros omitti, quorum id unum vitium esset, quod eos ego non legissem. Ita sensim sub manubus labor increvit, ut in Anatome vix quemquam libellum omitterem, in praxi leviores solos. Sed inde opus natum est, quod undique mihi displicuit: tum quod inæquale, principia haberet tenuia, ultimas partes multo pleniores: tum quod ordo PRÆCEPTORIS necessarias fecisset repetitiones, ut IDEM MALPIGHIUS ad hepar, ad lienem, ad viscera reliqua, ad anatomen comparatam passim rediret.

Hos meos errores cum viderem, cogitavi, ut emendari possent: ea enim mihi senescenti, & seni, summa semper fuit voluptas, corrigere quæ junior præpropere edidissem. Non melius autem visum est me reparare posse, quæ displicerent, nisi novo opere, cujus ordo & ambitus in mea essent potestate. Facilior autem mihi ordo visus est edendorum, si quamque præcipuam medicinæ partem proprio opere traderem: si Scriptores secundum temporum rationem recenserem; si nullum denique omitterem. Videbatur etiam in ipsa plenitate catalogi utilitatem esse non minimam; siquidem lector collecta haberet omnia, quæ per plurima opera dispersa laterent.

Vides, Amice Lector, me officii mei ambitum non ignorasse, verum non erat in meis viribus, efficere, quæ videbam a me requiri. In mediocri civitate vivo, in qua Bibliotheca medica privata nulla omnino, publica & ipsa modica sit, & librorum potissimum medicorum egena. Non omnino

propriis

propriis libris destituor, nimis autem expertus sum, undecim voluminum millia, cum decies millenis minoribus libellis, evanescere, si cum enormi numero librorum contuleris, de quibus agere oportet.

Supererat ut alienis me fulcirem praesidiis, & opera consulerem, in quibus medici Scriptores recensentur: diaria: biographias: bibliographos, catalogos bibliothecarum publicarum, privatarum. Non neglexi eas opes; neque tamen potui mihi satisfacere. Ita ad codices Arabicos defuit mihi insignis ille catalogus M.S. codicum bibliothecae Scorialiensis: quem passim efflagitavi, inutili tamen cum spe, donec Gottingae, quae ad rem meam faciebant, pro humanitate sua vir Cl. J. ANDREAS MURRAY describi curavit: sed sero accepta non potuerunt in botanicis suo loco recenseri. Neque potui SLOANIANI thesauri catalogum obtinere: neque TREWIANÆ ditissimae Bibliothecae. Sed & cum metu aliquo passim catalogos citavi, cum saepissime vitia numerorum in ejusmodi libellis, nulla cum cura editis, annos soleant corrumpere, & auctorum nomina.

Neque tamen negligere poteram has auxiliares copias, quibus si abstinerem, hiulcum & egenum opus essem editurus. Decerpsi ergo editiones, & ex consensu diversorum catalogorum putavi firmius posse de editionibus judicari, evidenter vitiosos rejeci, praetuli vero pro suo merito catalogos, qui cum cura scripti essent. Passim amicos consului.

Non tamen velim Lectorem quidquam a me pleni exspectare. Non potest eo hominis industria sola pertingere. Vitam integram oporteret huic labori dedicare, & subinde, post aliquot annos, alias in urbes principes migrare,

Parisiis vivere, Londini, Romae, & si alibi pleniores sunt bibliothecae. Neque indiligens fuerit, etiam cum his opportunitatibus, qui intra quinquaginta annos vitae suae huic soli labori impenso, tolerabile opus compilaverit. Omnes praeterea linguas callere necesse fuerit, omniumque artium peritum esse, quarum socia opera Medicina constat.

Mihi hujusmodi nihil contigit. Vixi extra Patriam annis viginti quinque. Sed alii mihi labores incumbebant, in quibus plus esset officii. Nunquam liber fui, nisi forte nuper liber sum: alieni, nimii, labores me per totam vitam meam distraxerunt.

Haec omnia si fateri oportet, non inique quaeret LECTOR RERUM PERITUS, cur opus moliar, meis humeris nimis grave futurum. Audiet IDEM, quae pro me excusando licet adferre. Desunt mihi multa praesidia, sunt alia, quae non facile in eodem homine conjunguntur. Ab anno 1725. id studium in legendis libris tenui, ut quos legissem, de iis judicia mea in adversaria conjicerem, continuo, dum recens eorum erat memoria. Decerpsi de omnibus, quae ad meos fines videbantur conferre, anatomen potissimum, & rem herbariam. Linguas nuperas pene omnes didici, ut hactenus libros a quaque gente vernaculo sermone scriptos legere possem. Ita judicia paulatim supra undecies mille nata sunt, librorum quos legeram, & in adversaria retuleram. Sunt quidem eorum millia aliqua, quos non totos legi, hactenus tamen, ut judicium de iis ferre possem. Ea judicia mihi scripsi, nullo adfectu motus, ut neque sectae faverem, neque servirem odiis. In mitiorem quidem partem amavi peccare, ut malos libros silentio, & brevitate judicii potius quam

quam convitiis punirem: bonos cum aliqua exſultatione laudarem, ut per quos ego profeciſſem, qui multum adeo meæ addidiſſent felicitati.

His non extenuo quidem mea vitia, excuſo tamen, ut nihil pleni exſpectes LECTOR AMICE, iis vero tuta fide utaris, quæ leges. Non deerunt in editionum annis errores: non pleni erunt editionum catalogi: omnium minime verſionum in varias linguas cenſus. Judicia autem ſpondeo incorrupta, ex re ipſa nata, nunquam ex ira, nunquam ab aliis mutuo ſumta. Meæ bibliothecæ editiones aſteriſco deſignavi, ut plenior ſit de iis fides: alienis, ubi opus videbatur, ſuum teſtem addidi. Temporum rationem ſequi putavi utilius fore. Ita quæ bibliotheca eſt, hactenus etiam hiſtoria artis ſit, cujus progreſſus, & inventa, per ſua tempora ſibi ſuccedentia recenſeantur. Quemque Scriptorem ad primos annos conatus ſum referre, quibus inclaruit: quos edidiſſet libros conjunctos ſubjeci, quos nempe de ea arte ſcripſiſſet, in qua nunc verſarer, cujusque demum præcipua inventa cujusque laudavi. Biographiam non ſuſcepi dare, paucis aliquando, & de celebribus viris, indicavi, quod eſſent vitæ genus ſecuti, & in quibus ſcholis aut officiis eminuiſſent.

Supereſt ut de ordine magni operis aliqua præmittam. Hoc volumine Scriptores de re herbaria recenſui: proximo eos dabo, qui de re anatomica ſcripſerunt: hinc chirurgos: inde clinicos; demum qui de re naturali ita egiſſent, ut a medico utiliter legantur. Cuique Tomo brevem catalogum ſelectorum ſcriptorum ſubjungam, quibus mediocris bibliothecæ dominus ſibi poſſit ſatisfacere.

Multa promittenti regeret aliquis, non is inmerito exprobraturus, ſenem laborem ſibi ſumere, cui certus ſit immori. Facile video quidquid porro

vivo

vivo, ex liberalitate Providentiæ me vivere. Cum tamen quæque pars operis per ſe ſola conſiſtat, non nulla eſt ſpes, poſt hoc volumen unius forte & alterius partis artis Medicæ Bibliothecam me perfecturum. Otium mihi feci: dona fortunæ ſumma, ſed cum novis laboribus conjuncta, deprecatus, in patria vivo, quæ præter curam publicæ valetudinis nihil a me exſpectat, & ſi quando nimis de me blandas ſpes concipit, mihique honoratos labores imponit, breves tamen ſolet imponere. Neque aliud unquam onus recepero, qui norim etiam nunc me abunde habere, in quo vires experiar, parum duraturas.

Multa in iis voluminibus operis mei neceſſario repetentur, quæ ſecutura ſunt. Dum clinici medici, & diætetici, de herbarum medicatarum & edulium indole agunt, eorum effecta hinc ad curandos morbos, inde ad plantarum hiſtoriam ſpectant. Pharmacopœæ fere omnes plantarum medicatarum catalogos recenſent, viresque medicas, & quæ inde componuntur; chemici analyſin & elementa ſtirpium. Qui de re naturali ſcripſerunt, aut itinera ſua in adverſaria retulerunt, ii fere omnes etiam plantarum aliquam mentionem fecerunt. Quare vitari non potuit, quin ejusdem operis bis fieret mentio: id unum mihi reliquum fuit, ut breviter in quaque artis medicæ parte eos libros tangerem, quos ipſi ſcriptores breviter tetigiſſent, uberius ubi & ipſi amplius de ea re egiſſent. Ita fit ut exiguæ chartæ jactura fiat. Sunt quæ hactenus plantas tangunt, ut commentarii ad Bucolica, ad Georgica: ſed eos fere ſolos commentarios recenſui, qui eſſent periti in re herbaria auctoris: Literatores interim prætermiſi. Sed neque tinctoriam artem, neque coquinariam, neque alias artes potui præterire, quæ plantis utuntur, & in quibus utilitas declaratur, quam vitæ humanæ ſtirpes adſerunt.

In

In Arabicis libris etiam magis vereor, ne aut ex linguæ ignoratione, aut ob minorem typothetarum curam, vitiosos passim titulos fecerim. Tota etiam historia medicorum Arabum ob nominum varietatem & similitudinem difficilis est. Hactenus studui, ut ea menda vitarem, non ubique forte potui, quæ rerum humanarum est imperfectio, minus etiam in libris obscuris, neque unquam a me visis. Optassem certe; ut REISKIUS, aliusve hujus linguæ peritus medicus, sibi hunc laborem sumsisset, multo meliora præstiturus, quam ego promittere possim, qui eos libros non potuerim, nisi in Versionibus, sæpe parum fidis, legere.

Non despero tamen hactenus me effecisse, ut plerique quidem libri in sua loca digesti studiosis innotescant, ad eos vero pene omnes manu quasi ducantur, quoscunque legere utilius fuerit. Neque absque voluptate occasione usus sum, ut bene meritis in artem nostram viris laudes suas impertirem: ut denique ex meis adversariorum meorum censuris, quos nimis multos sum passus, posteri videant, quam parum odio dederim. Inanes absque judiciis titulos librorum, qui sæpe viles sunt, & parum ad veri cognitionem faciunt, non potui vitare. Nolui de libris judicia ferre, quos non legissem: non potui pro vilibus rejicere, quos non vidissem: neque demum in re litteraria eorum operum detrectatur cognitio, qui parum habent publicæ utilitatis. Infiniti sunt gradus, per quos a DILLENIO ad compilatorem aliquem descenditur, ut invidiosissimum foret officium, resecare, quibus utilius careri putassem. Locum his minoris pretii libris datum, ipsa summa brevitate sermonis mei compensare studui, quam nunc video potius nimiam esse: & paulo aridiorem potissimum eorum librorum esse notitiam,

qui

qui multa bona continerent. Quare in reliquis artis medicæ partibus, aliquanto ero uberior in nominandis inventis, aut utiliter dictis, quam quidem hic fui. Neque tamen exspectari debet, me ea omnia repetiturum, quæ quisque scriptor utiliter viderit, aut invenerit: ex eo enim consilio pro Bibliotheca collectanea nascerentur adversaria: quæ eadem causa est, cur de optimis libris, & plurima propria habentibus, brevius scribere sit necesse, neque liceat, ut de aliis pauca bona sua multis inutilibus temperantibus, ea omnia excerpere & indicare, quæ usum habent.

Denique si non omnia ipse legi certam habeo excusationem, aliquotenus tamen me progressum esse. Frui poterunt paratis medicinæ studiosi: desideratos libros, non expressa de aliis judicia, addent similes labores non detrectaturi posteri. Anatomicam partem, dum hæc de prelo exeunt, mecum paratam habeo, quæ aliquamdiu adservata, meis curis melior reddetur. VALE LECTOR, & nostris laboribus benigne utere.

Bernæ Helv. 1. Januar. 1771.

LIB. I.

LIB. I.

AUCTORES GRÆCI.

CAP. I.

ORIGINES REI HERBARIÆ.

§. I.

Meditanti primordia ejus ſcientiæ, quæ in herbarum cognitione verſatur, manifeſto mihi viſa ſunt ea primordia a primis generis humani temporibus repeti poſſe, ut cum ipſis mortalibus etiam herbarum cognitio nata ſit. Tempus enim fuiſſe neceſſe eſt, quo homo artium ignarus, metallorum auxilio deſtitutus, & inermis, ferocibus beſtiis vincendis, aut attingendis impar, quæ celeri fuga ſe eripere norunt, nondum ſepibus & clauſtris animalia cicurata coercuit. Neque enim, quæ NATURA armenta genuit, libera & ferocia pari facilitate ſervitudinem hominis ſubierunt, qua nunc conſueto jugo ſe ſubmittunt; neque ex domitis bobus torvos illos primævos tauros æſtimare oportet, quales olim Germania alebat, & nunc vaſtiſſima prata utriusque Americæ alunt; multum etiam a ſue domeſtica ferus aper diſtat. Sed & equo ſuum eſt contra inermem hominem in ipſa velocitate, inque ſuis viribus præſidium: & mitiſſima animalium oves videntur, ex communi indole omnium congenerum, velocis & fugacis animalis genus fuiſſe. Sero vero & poſt artes provectas, hominem ſuum in animalia imperium vindicaſſe, vel inde colligas, quod undique ſimpliciſſimæ gentes, & primævorum mortalium ſimiliores, artiumque ignaræ, domeſticorum animalium ſatellitio deſtituantur; exempla ſunt in Patagoniæ, Grœnlandiæ, Labradoris, novæ Hollandiæ, totius demum Americæ ſeptentrionalis incolis, qui cum piſcari norint, & venari, & arcubus atque lanceis beſtias ſuperent, tamen nondum didicerunt cicurare animalia, & ſecum in numerato habere, ut vel lacte eorum vivant, vel carnibus.

Iis ergo temporibus, quibus homines animalem victum ſibi nondum didicerant comparare, aut certe parciſſime, ſupereſt ut terræ fructibus vitam ſuſtentaverint, quos ſponte profert optima. Quare ſacræ paginæ eadem hic docent, quæ ex ipſa rerum natura ſequuntur: in regiones nempe ſub mitiſſimo cœlo jacentes primos mortales ex CREATORIS manu emiſſos fuiſſe docent: eſt enim ſub 33. gradu, & inde porro ad auſtrum multoties major, quam nobis, arborum copia & diverſitas: & inter eas arbores multo major earum numerus, quæ fructum edulem perficiunt (1). Radicum etiam cibo aptarum benigna iisdem in regionibus copia eſt, & denique terra, hibernæ nuditatis ignara, toto fere anno frondibus herbisque & oleribus coronatur. Palmas Meſopotamiæ, Muſasque Syriæ & Paleſtinæ, tum Cucurbitaceas plantas iis in regionibus familiares, eo ævo crudas, putes eam humani generis ætatem aluiſſe, quæ vaſa igni regendo apta nondum invenerat. Nam & ſolæ illæ Palmæ, etiam noſtro ævo, Perſis auſtralibus (1) ad vitam, & ad delicioſam vitam, ſufficiunt; & Europæi, qui naufragi in terras tropicis vicinas enatarunt, nudi & inermes, ſolis Floræ donis ſæpe vitam ſuam per integros menſes ſuſtentarunt. Sed etiam priſca illa ante Phœnicum adventum Græcia glandibus victitavit, & heroico adhuc ævo CHIRON ACHILLEM excarnibus cibis aluit (2).

Non potuerunt adeo arborum genera aut melonum, aut radicum, aut olerum, hominibus non cognita fuiſſe, quibus quotidie. & ſolis, viverent, quæ ipſis in natali ſolo ſponte naſcentia exquirere neceſſitas imperaret. Et faciem ergo beneficarum ſtirpium, quantum ad eas adgnoſcendas ſufficeret, in memoria ſua primi generis humani parentes retinuerunt, & nomina impoſuerunt, ut de iis legendis cum ſuis liberis colloqui, & filii patrem intelligere poſſent, a quo ad penum cujusque diei procurandam emitterentur: ita prima botanica nata eſt. Neque ſola ex facie ſtirpes ii mortales dignoſcebant: nam & ſapores, & odores cum habitu conjunctos, memoriæ impreſſerunt. Neque diu potuerunt quotidianum ex ſuis plantis victum repetere, quin etiam experirentur, quæ refrigerarent, quæ calefacerent; quæ ſtomacho coctu faciliores eſſent; quæ difficiles; quæ alvum laxam redderent; quæ flatubus excitatis moleſtæ forent: Ita etiam *ſecundæ Qualitates*, cum primis conjunctæ, nudam illam & primævam herbarum diſciplinam ditaverunt. Dudum PLUTARCHUS ſenſit (1), antiquos nomina plantis impoſuiſſe, quibus earum præcipuæ qualitates exprimantur: exemplis etiam citatis in καρυα, ναρκισσα & aliis.

Denique non potuit fieri, in tanta ſimilitudine diverſarum ſtirpium, needum accurate cognitis diſcriminis ſignis, quin primi mortales alias inutiles, mali ſaporis, ad alimenta ineptas, etiam noxias, ſoporiferas, aut arborum progenies, aut ex terra naſcentes herbas decerperent. Erant etiam plantæ, quæ ad vitam ſuſtendandam non idoneæ, pulchritudine tamen frondis, aut folii,

(1) Vel ex ſolo opere RUMPFIANO.
(1) KAEMPFER *amœnit. faſc. IV.*
(2) PLUTARCH *quæſt. conviv.* L. IV.
(1) *Quæſt. conviv.* L. V. c. 26.

folii, aut ad alendum focum aptitudine, aut ad baculos, & tuguriorum fuftentacula, ad vincula, ad varias rudis feculi artes utilitate fua fe commendarent. Auctus adeo ftirpium mortalibus cognitarum cenfus eft. Imitationem animalium (2), & vires medicas a beftiis hominibus revelatas, vetuftas multis exemplis laudavit: Liceat autem de iftis artificiis brutorum animalium (1) hactenus dubitaffe (2). Id vero potuit omnino eveniffe, ut neceffitate, vel cafu, ab ægrotis mortalibus in ufum receptæ herbæ infignes effectus aliquos ederent, qui in faftos memoriæ hominum infcriptos mererentur recipi, & qui iidem primi celeberrimorum medicamentorum beneficas vires revelarunt. Notum eft, febricitantem Indum de lacu bibiffe (3), cujus amariffimam aquam invitus, imperante fiti admififfet: Eum Indum febre fua intermittente ex eo potu liberatum fuiffe, & eo modo corticis Peruviani virtutem primum innotuiffe, cum arbores Cinchonæ nunc nomine notas in eum lacum delapfas, & faporem aquis amarum & vim febrifugam impertiviffe conftaret.

Cum puer fitiens non alium potum reperiffet, innotuit acetum ad afpidis ictum valere (1): & cum leprofus homo muftum cafu bibiffet, in cujus cadum

A 2 vipera

(2) Conf. PLUT. *quæft. natur.* L. II.

(1) Draco vernam naufeam fylveftris lactucæ fucco abftergit: Panthera faucibus, aconiti lycoctoni veneno claufis, ftercore humano medetur PLIN. L. VIII. c. 27. Dictamni vires vulnerarias cervæ monftrarunt L. XXV. n. 53. THEOPHRAST. L. IX. c. 16. AELIAN. *var. lect.* L. I. c. 10. CICERO *nat. Deor.* II. Sefeli eadem cervæ fe purgant. AELIAN. L. XIII. c. 50. Caffiæ partem ligneam alvum ducere a fimiis homines didicerunt FALLOP. *purgant. fimplic.* 35. Mungos radicem (KÆMPFER *Exot.* fafc. III. c. 10.) animalculum de viverræ genere devorat, & tutum cum ferpente pugnat *Auctar. herb. amb.* c. 37. 53. G. ab ORTA L. I. c. 44. & LOCHNER in propr. diff. qui eadem radice in maligno morbo ufus eft. Junco oculos fuffufos capream conpungere, capram rubo GEOPON L. 18. c. 18. PLIN. L. VIII. c. 50. AELIAN. L. VII. c. 14. Lauro fibi cervum mederi, quando chamaeleone comefto fibi nocuit PLIN. L. VIII. c. 27. Elephantum oleaftro ib. I. c 27. Teftudinem contra ferpentis morfum fe origano munire AELIANUS *anim.* L. VI. c. 11. Aro urfum inteftina fibi per hiemem pene connata vere liberare IDEM L. VI. c. 3. eumdem mandragora venenatum formicas lambere PLIN. L VIII. c. 27. annua faftidia graculos, perdices, merulas lauri foliis expurgare PLIN. L. VIII c. 27. Columbas, turtures & gallos, helxine, anferes, anates fideritide eo fine uti ID. accipitres hieracii fucco oculis mederi AELIAN. *anim.* L. II. c. 43. Serpentem fenectam de oculis dejicere, fœniculo admoto IDEM L. IX. c. 16. Perdices, ciconias, palumbos origanum vulneri imponere ID. L. V. c. 46. A canibus herbam edentibus, ut alvum fibi ducant, artem purgandæ alvi Ægyptios didiciffe ID. ibid. Parietariæ vires ad calculum frangendum perinde a cane ajunt fe didiciffe BOCCONE. Canis, cui dati cocculi, gramen quæfivit, ut venenum evomeret WEPFER *cic. aquat.* p. 90. Contrayervæ ufum ab ove gibbofa *Vigogna* homines didiciffe, quæ ea radice vefcatur *Galer. di minerv.* I. p. 25. Hellebori vim purgantem MELAMPUS a capris dicitur habuiffe. Cervi a phalangio percuffi cancros edunt PLIN. L. VIII. c 27. AELIAN. *var. lect.* L. XIII. c. 50. Plura collecta vide apud ANATOLIUM, a FABRICIO in *bibl. græca* editum.

(2) Dubitavit ante me VALISNERIUS L. III. *offerv.* p. 127. *Galer. di minerv.* L. IV. p. 342. Graminis afperi ufum picæ canum imputat.

(3) GEOFROI *mat. med.* &c.

(1) CELS. L. V. c. 27.

vipera illapsa fuisset, ejusque totam cutem vis medicamenti mutasset; morbumque sustulisset, eo remedio mortales uti didicerunt (2): Vim Citri adversus serpentum morsus casu in Ægypto innotuisse ATHENÆUS (3). Herba sanguinem educens mirifico etiam ex casu innotuisse dicitur (4). Ejusmodi varia accidisse potuerunt, & debuerunt, & a mortalibus adnotari, eaque ipsa prima stamina medicinæ accessione aliqua auxerunt. Priscos enim adtentos fuisse NATURÆ contemplatores præcocia astronomiæ initia ostendunt, cum valde rudibus temporibus stellarum exercitus in signa sua dispositus, & nominibus distinctus, annusque non mendosissimus constitutus sit.

Sed etiam in plantis dignoscendis priscos curiosos fuisse, vel ex antiquis de Ægypto & de China monumentis, vel ex aliarum gentium barbararum exemplo adparet, quæ nostris etiam temporibus primævos mortales repræsentant, artium pariter ignaræ, & literarum. Inter Celtas DRUIDÆ, viscum venerabantur, utebantur selagine, vivebant in sylvis. Nigritæ Sistenses (3) vires plantarum recte tenent, desides mortales & rudes. Congani (4) vulgo stirpium virtutes callent, iisque suis morbis medentur. Sic Beninenses (4*) In America sacerdotes Virginiæ (5) plantis morbos curant, earumque efficaciam (6) optime tenent, hactenus etiam antiquæ Græciæ medicis pares, quod vehementissimis pharmacis utantur, tithymalisque alvum emoveant (7). Vicini, qui dicuntur Irokii (8), quinque pagani, aliive septentrionalis Americæ populi & plantis suis in medicina sua utuntur, & eas in arcanis habent (1), solisque fere herbis indigenæ Canadæ (2) suis malis prospiciunt. Ad Fretum demum Hudsonis (3), in ultimis fere mundi finibus, plantarum satis gnaros medicos reperiri nuperus testis extat. In altera Americæ parte Brasiliæ (4) incolæ plantas suas in numerato habent, earumque vires tenent. Mexicani, gens nuper ex ignoto orbe advena, ferri ignara, moribusque barbariem primi ævi exprimens, stirpes tamen plurimas suis nominibus insigniverant, quæ ubertim FRANCISCUS HERNANDEZ repetiit. Viros ibi & feminas perite plantis uti testis est T. GAGE. In India orientali magnam stirpium apud indigenas Benjanos peritiam esse, dudum BONTIUS (5) adgnovit, & res ipsa demonstrat.

(2) ARETÆUS & plurima ejus generis apud GALENUM *fac. simpl.* L. XI.
(3) L. II.
(4) GALEN. *purg. facult.* c. 4.
(3) *Hist. gener. des voy.* L. X.
(4) VANDENBROECK *voyag.* p. 405. LOPEZ p. 69.
(4*) *Hist. des voyag.* L XI.
(5) *Phil. Transf.* a 1754.
(6) Exemplo Lobeliæ, Peti.
(7) Phil. Transf. l. c. Fumo decocti hydropem sanant *Journ. des savans* 1681. n. 5.
(8) Conf. in universum RANGERI nuperum testimonium.
(1) CHARLEVOIX *nouv. franc.* III. p. 317.
(2) IDEM ib. p. 364. 365.
(3) *A voyage for the discov of a Northwest passage* p. 232.
(4) PISO *de re natur. Ind.* L. I. p. 14. LERY *Voyag.* p. [illegible]
(5) *Hist.* p. 160.

ſtrat. Nam horti Malabarici 800 Tabulæ ſupra mille ſtirpium figuras continent, omnes nominibus Indicis diſtinctas, & Coromandeliæ medicis multo majorem in re herbaria diligentiam ineſſe, demonſtrant, quam vel in Græcis fuerit, vel demum ante CLUSIUM & GESNERUM in Europæis.

Exſtat inter mea ſiccarum ſtirpium volumina non mediocris faſciculus merorum graminum, quæ ſuis cum Malabaricis nominibus medici ejus regionis indigenæ Danicis verbi divini Præconibus, hi ILL. olim ARCHIATRO JOHANNI AUGUSTO de HUGO miſerunt, iſte pro ſuo, quo me proſequebatur favore, mihi donavit. Plurima ſunt, perelegantia, & numero ſuo immenſum ſuperant, quidquid de graminibus veteres Græci & Latini reliquerunt. Olim STRABO, medicos indicos cibandi ratione, unctione & cataplasmatibus uti, omnino ut Ægyptios. Zeyloniæ incolæ ſuis plantis morbos ſuos ſanant, & decocta aliaque remedia parare norunt (6). CHINENSES plantarum ſtudioſiſſimi (1*), ad HOANGTI (1), tertium gentis a FOHI conditæ Imperatorem, medicæ artis inventionem, & ſtirpium nobiliſſimarum vires referunt (2), & opera botanica poſſident pleniſſima. Unicum deſcribit J. BAPTISTA DU HALDE, cui titulus *Pent Sao* (3) ſeculo decimo ſexto (4) a medico LITSCHESING compilatum, & anno fere 1597. a ſuperſtite filio editum (5). Longe ſupra mille plantas continet, quarum 265. aromaticæ ſunt. Eas plantas Chinenſes in ſuas claſſes dividunt, neque iconum artificium ignorant. Eſt etiam inter meos libros Compendium botanicum Chinenſi lingua editum, non pars prioris, quod citavi operis, cum ex omnibus claſſibus plantas aliquas contineat, arbores, cerealia, cucurbitaceas, amaranthos, lapatha. In eo opere centum & quinque icones numeravi, rudes equidem, ejus fere ſaporis, qui eſt in plantis a SCHOIFFERO depictis. Multo tamen meliores ſunt, quam DIOSCORIDEÆ illæ, quarum aliquas DODONÆUS edidit, & quas nemo adgnoſcat. Noſtræ Chinenſes ad naturam delineatæ facile ad ſuas plantas reducuntur, ut in cerealibus, palmis, amaranthis expertus ſum: neque absque ſuo ſunt artificio: Sunt enim, in quibus nervos albos in nigro folio ſculptor accurate expreſſit, neque ſine difficultate. Catalogum medicamentorum ſimplicium, Sinis medicis familiarium, quorum longe major pars eſt ex vegetabili regno, CLEYERUS edidit (6). Chinenſium ſtirpium deſcriptiones, ut ex J. BAPTISTÆ DU HALDE opere video, a coloribus aliisque ſignis ſponte oculos ferientibus ſumuntur, non ſine hyperbola: virium longa adeſt enumeratio, & ſupra verum,

 quod

(6) VALENTYN *Ooſtindien* V. p. 43.
(1*) In Cataya (Chinæ parte boreali) omnes fere incolæ plantarum habent cognitionem RUBRUQUIS p. 68.
(1) BOYM *Eph. Nat. Cur.* dec. II. anno 10. *Supplem.*
(2) Ginſeng apud du HALDE T. III.
(3) *Pan San Kan Mau* opus medici LITSCHI SIN, vocat Cl. MALOUIN, qui excerptum legit *Chym. medicin.* T. I. p. 8. & addit eſſe *Pandectas medicas.*
(4) Recuſum a. 1684. du HALDE.
(5) Du HALDE.
(6) *Medic. Chin.* p. 25. P. II.

quod commune antiquorum vitium fuit. NIPONIÆ incolæ, quos vulgo Japonenses vocant, florum & arborum valde ſtudioſi, plurimas plantas aut utilitate ſua nobiles, aut pulchritudine, notas habent, ut ſua ipſis nomina impoſuerint, ſuisque characteribus inſigniverint. Species 456. KÆMPFERUS recenſet, qui numero in brevi, & multis catenis quaſi adſtricta peregrinatione, lectarum utique magnus eſt.

Chinenſes ex Ægypto in Orientem adveniſſe nuper (1*) probabile factum eſt, aut certe artes ſuas ex Ægypto habuiſſe: Characteres (1) enim Chinenſium in ſua elementa reſoluti, cum Aegyptiis nominibus conveniunt: multa etiam utraque gens ſimilia habet, in moribus, inque miti & a bello adverſa politia. In Ægypto primum artes ad aliquam perfectionem pervenerunt, ipſa etiam aſtronomia, cui ſereniſſimum cælum faveret: tum geometria (1†), & medicina (2), ne Græcis quidem medicorum Ægyptiorum peritiam (*a*) diſſitentibus, & denique chemia (*b*). Sed multas artes & opificia Ægyptiis familiaria in plantis occupata fuiſſe conſtat exemplo textoriæ artis, ex lino & ex goſſypio ſuam materiem recipientis: papiri, ad ſcribendi uſum antiquiſſimæ (*c*), cui arundinacea folia frequens in Nilo planta prima ſuppeditavit. Navigia (*d*) ex eadem papiro fabricarunt, non alteri genti ob Nili frequentiſſima brachia magis neceſſaria. Denique zythum (*e*) Ægypto debetur, vitium parciori matri, & noſtro tempore in eadem regione paratur (*f*).

Verum etiam victum ſuum Ægyptiis fere unice ex plantis (*g*) repetierunt, cum animalibus jugulandis religione vincti abſtinerent. Quare plurimas ſtirpes eos ad uſus adhibuerunt. Ipſo gramine hic dulci, hominibusque & pecoribus alendis apto, primum uſi ſunt (*h*). Inde ad cerealium cognitionem proxima via ducebat. OSIRIDI (*i*) certe & ISIDI (*k*) frumenti inventio tribuitur. Nymphæam (*l*), ſibi propriam, quam eamdem Lotum & fabam Ægyptiam, &

(1*) Poſt KIRCHERI conjecturam.

(1) Vide Cl. TURBERVILLE NEEDHAM de ea re libellum, & eruditas Cl. de GUIGNES diſſertationes.

(1†) SUIDAS I. p. 475. ob agrorum in ampla planitie neceſſariam diviſionem.

(2) Ab Oſiride ſive Sole PLINIUS Lib. VII. ab Hermete BORRICH. p. 43. 44. ab Api CLEM. ALEXANDER & AESCHYLUS in *Supplic.*

(a) HOMERI teſtimonio *οδυσσ. δ.*

(b) PLIN. L. VII.

(c) Amauli & porcellanæ coquendæ artem calluiſſe CAYLUS *recueil d'antiquit. Egyptien.* cum ejus generis idola cum mumiis reperiantur. Lapides cæruleos factitios rex ægyptius invenit THEOPHRAST. λ, θ.

(d) THEOPHRASTUS L. IV. c. 9.

(e) DIODOR. SIC. *Bibliotb.* L. I. p. 17. edit. ann. 1604. MEIBOM. *de cerevis.* c. 4.

(f) MYLLER *Reiſe nach dem gelobten Lande* p. 536.

(g) DIODOR. SICUL. *Bibliotb.* I. 43.

(h) DIODOR. SICUL. ibid.

(i) DIODORUS ibid.

(k) DIODORUS ibid. c. 27. etiam inſcriptione citata.

(l) P. ALPIN *plant. ægypt.* I. c. 34. p. 40. RUMPF *berbar. Amb.* L. XI. c. 50. DIOSCORID. L. IV. c. 14.

& ciborium (*m*) dixerunt, femina ad panificia (*n*) adhibuerunt, tum radicem colocafiae (*o*), papirique (*p*), & loti (*q*), & arachidnam (*r*). Melones alunt optimos (*s*).

Sed etiam medicas plantarum vires dudum perfpexerunt. Non dubium videtur, fuccum papaveris, qui in Thebaide (*t*) optimus ftillat, ipfum nepenthes fuiffe, quod Helenæ Thebis Ægyptiis ad fopiendum mœrorem propinatum fuiffe, HOMERUS (*u*) canit. Olea varia ex urtica (*x*), raphano (*y*), glande unguentaria (*z*), cypro (*a*), cici (*b*) parabant, cum imprimis unguentis & emplaftris copiofe uterentur (*c*). Raphano phthifin cordis fanabant (*d*); fed hæc apud antiquos lege, & apud BORRICHIUM (*e*).

Non difputo nunc, num in hac Ægyptiorum fapientia multum vanitatis fuerit (*f*), numve mali fuerint medici, fi nobifcum comparaveris. Id volo, plantas fuas ob rem cibariam, ob medicinam, obque alias artes Ægyptios præcociter cognitas habuiffe.

JUDÆI artes fuas & medicinam ab Ægyptiis habuerunt. Plantas iidem minime neglexerunt, quorum fapientiffimus princeps omnes a Cedro, Libani excelfa arbore, ad humillimum murorum hyffopum, ftirpes, earumque virtutes cognitas habuerit. Multæ etiam in *facris fcripturis*, omnium librorum antiquiffimis, plantæ nominantur; non ideo certe recenfæ, ut botanicen inde difceremus, parcisque notis aut nullis defignatæ. Ita fit, ut plurimorum nominum valor incertus fit, cum & unico libro tota lingua contineatur, & Rabbini, qui unici per tot fecula fere linguæ antiquæ doctores fuerunt, cum res ipfas ignorarent, nomina interpretari omnino non potuerint. Noftro demum fere ævo inceptum eft, ex ditiffima linguarum, Arabica, Hebraicæ undique affini, fenfus vocum hebraicarum obfcuriorum eruere; neque id inutile confilium fuerit, dum modo Arabica nomina, ex quibus Hebraica explicamus, ipfa

(m) Ciborium feu faba ægyptia DIODOR. ibid. 34. Fabam Loto aliquanto maiorem facit THEOPHRASTUS L. IV. c. 9.
(n) DIODOR. I. p. 34. IV. c. 109.
(o) P. ALPIN I c. 33.
(p) βυβλος edulis HERODOT. L. II. p. 121.
(q) DIOSCORID. l. c.
(r) THEOPHRASTUS *hift. plant.* I. c. 1.
(s) P. ALPIN I. c. 38.
(t) GALEN. *antidot.* L. II. P. ALPIN L. IV.
(u) *Odyff.* δ.
(x) PLIN. L. XXII. c. 13.
(y) IDEM L. XV. c. 7. L. XIX. c. 5.
(z) DIOSCORID. L. IV. c. 154.
(a) PLIN. L. XII. c. 14.
(b) PLIN. L XV. c 7.
(c) CONRING. *ægypt. medic.* p. 100.
(d) PLIN. L. XIX. p. 168.
(e) L. c. p. 111. feqq.
(f) WOTTON *anc. and mod. learn.* p. 116. fq.

ipſo ad ſuas plantas reducere facile foret. Iter gnarorum virorum, munificentia Regis Daniæ ſuſtentatum, multum hic lucem ſpondebat; neque deſperemus, etſi pleriſque hi induſtrii peregrinatores præmaturo fato abrepti fuerunt, ex eorum tamen conſervatis theſauris rem herbariam orientalem, & potiſſimum etiam ſacrarum ſtirpium cognitionem, incrementa capturam.

Vel ideo tamen Judæorum memini, quod hortos cum ſtudio coluerint, magnum enim id ad cognitionem ſtirpium promovendam auxilium fuit. Plurimas enim per eam curam plantas in exiguo ſpatio ſuo ſub imperio habere licet, quas alioquin vix milleſimus mortalium per avia montium, inque remotis regionibus venaretur: deinde totam plantæ vitam, per ſingula incrementi ſui ſtadia, perſequi, ſpeciesque ſibi vicinas cominus oppoſitas intueri, infinitam vim ad veram definitionem ſpecierum habet. Adde, quod multi mortales in uno horto erudiri poſſint: quod rei ipſius amœnitas & ſplendor divites, & principes ipſos incitet, ut ſumtus in conquirendas undique ſtirpes augendumque quaſi ſubditorum numerum erogent.

Cæterum aliæ regiones aliis in hortorum amore præſtiterunt. ALCINOI (*g*) horti, quos HOMERUS deſcribit, præter frugiferas aliquas arbores, & vites, vix quidquam videntur habuiſſe, quod ita vocamus, curioſitatis. Multo peritiores Mexicani, quorum rex MOTEZUMA (*h*) vaſti imperii pulcherrimas & medicatas plantas in horto ſuo eo fine collegit, ut non aliunde medici ſtirpes legerent, quibus urbis dominæ civibus mederentur (*i*). Arborum Paradiſos PERSÆ colebant, quas CYRUS minor ſua manu plurimas plantavit. Ipſe ferus ille CAMBYSES Perſicam in Ægyptum adtulit, quæ ex hoſtis beneficio in mitiſſima regione dulciſſimos fructus tulit. Eum imitatus HARPALUS (*k*) arbores Græcas Babylonem transferre conatus eſt (*l*).

§. II. *Tempora Heroica.*

Ut inter Americæ ſeptentrionalis venatores unus & alter ſtirpium amator peritia ſua eminet, ita etiam in Ægypto & in Græcia paſſim factum eſt, ut alius alio plantarum curioſitate magis teneretur. Hi primi fuerunt medici. APIS (*m*) remedia incidentia & λυτήρια primus inveniſſe dicitur: inter Græcos CHIRON (*n*) Theſſalus, paulo ante Trojana tempora, medica laude inclaruit. Aſtronomiæ idem adeo peritus fuit, ut ſphæræ inventum, & recenſum per ſigna ſtellarum immenſum exercitum NEWTONUS ei viro tribuerit. Herbarum vires ita

(g) HOMER. *Odyſſ.* L. VII. Hortos Græcorum fuiſſe pomaria Cl. MARTYN.
(h) GAGE *voyag.* p. 80
(i) *Hiſt. des voyages* T. XIII. L. V. c. 10.
(k) THEOPHRASTUS *hiſt.* L. IV. c. 4.
(l) PLUTARCHUS in vita ALEXANDRO tribuit.
(m) CYRILLUS adverſus JULIANUM. Artem medicinæ invenit SUIDAS p. 493.
(n) PLIN. L. VII.

ita perspexit, ut ab eo AESCULAPIUS (*o*), & ipse demum ACHILLES (*p*); eam scientiam acceperit. Ob ea merita Magnetes primitias herbarum CHIRONI (*q*) offerebant, quas invenisset. Amara fuit radix, quam edoctus ab ACHILLE PATROCLUS EURYPYLI (*r*) vulneri imposuit.

CIRCE radicum & herbarum vires notas habuisse dicitur (*s*); sic MEDEA & DIOSCURI herbas invenerunt (*t*).

MELAMPUS vel coævus CHIRONI fuit, vel multo antiquior, coævus, si IPHICLO (*u*) non inutile consilium dedit, qui fuit inter Argonautas: multo antiquior, si PROETI delirantes filias Helleboro & balneis sanavit, antiqui Regis, & quem inter & ATREUM multi Argis Reges imperarunt (*x*). Sed etiam HERCULES ab anticyreo aliquo cive helleboro sanatus est, cum furore laboraret (*y*).

ORPHEUS inter Argonautas de herbis dicitur scripsisse, curiosa aliqua, qua mitiori voce superstitiosa vult PLINIUS: quod commune antiquitatis, & fere ignararum gentium, vitium fuit (*z*).

CHIRONIS botanicam peritiam AESCULAPIUS non totam deseruit, si vere aliquis fuit ejus nominis Græcus chirurgus (*a*).

Φαρμακα (*b*) certe a PHOEBO Asclepiadeis data esse legimus, quibus laborantibus mortalibus mederentur, neque male monuit SCRIBONIUS, priscos mortales, in tanta chirurgorum imperitia, ferro se minus faciles præbuisse, ut prior usus fuerit medicamentorum (*c*). Potiones medicatas AESCULAPII PINDARUS cum aliis ejus DEI remediis conjungit (*d*). Creticis herbis Androgeonem restituisse PROPERTIUS (*e*). Herbas, quæ humidis, & siccis, & ardentibus ulceribus conveniant, & artem miscendorum medicamentorum suos docuisse

(o) HOMER. *Iliad.* IV. CHIRON AESCULAPIUM educavit PINDARUS *pythic.* od. III.
(p) HOMER. *Iliad.* L. XI.
(q) PLUTARCH. *Sympos.* L. III. Etsi paucarum plantarum cognitionem GALENUS ei pene invitus relinquit *de antidot.*
(r) HOMER. *Iliad.* L. XI.
(s) DIODOR. SICUL. *bibl.* L. IV.
(t) EUSEBIUS *præparat. Evangel.* I. c. 7.
(u) Rubiginis ferri adversus sterilitatem APOLLODOR. *Argon.* L. I.
(x) GALEN. *de atra bile* c. 7. PLIN. L. XXV. c. 21. HERODOTUS L. XI. PAUSANIAS *Corinthiac.* ORIBAS *collect.* VII. c. 27. ex RUFO. APOLLODORUS *bibl.* p. 46. a. b.
(y) HEPHÆSTION apud PHOTIUM p. 474. STEPHANUS in voce *Anticyra.*
(z) L. XXV. c. 5.
(a) APOLLODORUS p. 115. qui non alia merita viri citat.
(b) EURIPIDES in ALCESTI.
(c) In præf.
(d) *Pyth.* L. III.
(e) L. II. c. 1.

docuiſſe PHILOSTRATUS & PHOTIUS (*f*). Non diſſimulo, dubitari poſſe, num omnino Græcus aliquis medicus fuerit, cui nomen fuerit AESCULAPIUS. Nam & PAUSANIAS reliquit aerem eſſe, qui AESCULAPIUS vocetur (*g*): & nomen (*h*) totum orientale eſt, chirurgo aptiſſimum; neque ullum aptum ſenſum in græco ſermone habet. (*i*).

Mihi vero omnino certum videtur, Græcos, agreſtes homines, diutius longe, quam orientales gentes, primævam barbariem retinuiſſe. Literas a CADMO (*k*) habent, Reges ex AEGYPTO (*l*), ſegetes a CERERE (*m*) Sicula, a BACCHO (*n*) vites; ante hos, exteros homines, glandibus contenti, ſylvarumque tutamine, urbes ſero coluerunt, & Trojanis etiam temporibus multarum artium (*o*) ignari, inquietæ & piraticæ vitæ dediti, latrociniis omnia commercia intercipientibus, tranquillioribus ſtudiis nondum ſe dederant, & librorum nullum veſtigium oſtendunt. Medicina, quam HOMERUS deſcribit, trecentis annis (*p*) Trojanis temporibus minor, tamen rudiſſima fuit. Exſugebant vulnera, abſtergebant, radicem imponebant, deinde large heroi vinum cum deraſo (*q*) caſeo propinabant, quo nihil poterat cogitari alienius. Si morbus aliquis vulgo ingraveſceret, ne tentabant quidem mederi (*r*), & omiſſis omnibus veris auxiliis iram DEORUM ſacrificiis & expiationibus placare adnitebantur. Quare Græcos ſenſim demum, a coloniis orientalibus expolitos (*s*), aliquos in medendo inque plantarum notitia progreſſus feciſſe putes. Omnes certe eorum philoſophi in Ægyptum, adque Perſas & Indos peregrinationes ſuſceperunt, ut ex moratiorum gentium inventis lucem conciperent. Huc ORPHEUS, MELAMPUS (*t*) ipſe, EPIMENIDES (*u*); huc PYTHAGORÆ (*x*) & THALETIS (*y*) mathemata, & DEMOCRITI (*z*) chemica peritia &

DÆDALI

(f) PHILOSTRATUS apud PHOT. p. 1022.
(g) *Achaic.*
(h) איש כלפים vir cultrorum.
(i) [illegible] ſive quod dura curando ſuperet vitia. CÆLIUS *præfat. Chron.* SUIDAS p. 352.
(k) SUIDAS p. 493.
(l) Per SOLONEM HERODOT. L. II. conf. PLUTARCHUM *Sympoſ. ſapient.*
(m) ATHEN. δ.
(n) Idem fuiſſe videtur, qui OSIRIS, Ægyptius: uterque vini inventor, & hederæ.
(o) Et picturæ.
(p) Ex *marmoribus Arundelianis.*
(q) *Iliad.* L. XI. Excuſat PLATO *Politic.* L. III. non negat.
(r) CELS. *præfat.* L. I.
(s) Magnam partem literarum ſuarum ab Ægyptiis habuiſſe Græcos PLINIUS L. XXV. c. II. LAERTIUS in THALETE.
(t) DIODOR. L. I. HERODOT. L. II.
(u) LAERTIUS L. I.
(x) PLIN. L. XXV. n. 5. L. XXX. n. 2. DIODOR.
(y) D. LAERTIUS.
(z) PLIN. l. c. AELIAN. *variar. lect.* L. IV. c. 20. SUIDAS p. 542. DIODOR. conf. BORRICH. *ægypt. ſap.* p. 71.

DÆDALI machinæ (*a*). Ita etiam factum eſt ut ad Ægypti exemplum, medicina Græcorum fere in herbis ſubſtiteret (*b*).

Antiqui etiam in herbas amoris ſignum manifeſtum eſt, quod maximi quique hominum alicujus plantæ invento inclaruerint, quam poſteri ejus nomini dedicarent. OSIRIDI (*c*) & BACCHO hedera ſacra fuit, quæ noluerit ultra Nyſſam germinare, tum ferula (*d*); HERMETI mercurialis (*e*), NEPTUNO picea (*f*). Ita HERCULIS nomine multæ ſtirpes (*g*) inſignitæ ſuperſunt, & MELAMPI nomen in Melampodio (*h*) hæſit, CHIRONIS in utroque Centaurio (*i*), ACHILLIS in Achillea (*k*), AJACIS in Hyacintho (*l*), TEUCRI in Teucrio (*m*), EPIMENIDIS in Scilla (*n*), ALEXANDRI in Ruſco (*o*). ARISTÆO alii cultum oleæ tribuunt (*p*).

Et ne DEÆ quidem absque ſuis ſtirpibus fuerunt. Artemiſia DIANÆ nuncupata fuit (*r*), PALLADI olea (*s*), quam ſponte natam colere docuiſſet, Helenium formoſæ TYNDARIDI, & CERERI laus culti frumenti tribuitur, quod olim ſponte proveniſſet. Sed etiam poſterioribus temporibus Reges plantas ſuo nomine inſigniri paſſi ſunt, ſive eas inveniſſent, ut Gentianam GENTIUS (*t*), Lyſimachiam LYSIMACHUS (*u*), ſive ab aliis imponi paterentur, ut Eupatorium MITHRIDATI, ut Polemonia, tum Artemiſia forte (*x*), etiam Romæ Fulviana (*y*).

 §. III.

(a) DIODOR.
(b) PLIN. L. XXVI. n. *6*.
(c) PLUTARCHUS in *Iſide & Oſiride*.
(d) DIODOR. IV. c. 4.
(e) PLIN. L. XXV. c. 18.
(f) PLUTARCHUS *Quæſt. conviv.* L. V.
(g) PLIN. L. XXV. n. 15.
(h) L. XXV. c. 21.
(i) Quod Centaurio ſanatus fuiſſet, cum caſu ſagitta Herculis ſe convulneraſſet PLIN. L. XXV. n. 50. Centaurium inveniſſe alibi c. 14. & Chironium c. *16*. & panax chironium c. 13.
(k) PLIN. L. XXV. n. 19. qua Telephum ſanaſſet.
(l) AI AI PLIN. L. XXI. n. 38.
(m) PLIN. L. XXV. n. 20.
(n) THEOPHRASTUS *cauſ.* II. c. 22.
(o) STEPHANUS p. 96.
(p) Quam a Nymphis didiciſſet DIODOR. IV. 83.
(r) ARTEMIDE ILITHUIA PLIN. L XXV. n. 36. Dianariam VEGETIUS dicit.
(s) DIODOR. SICUL. L. V. 73. PLIN. L. XII. c. 2.
(t) PLIN. L. XXV. c. 34.
(u) IDEM L. XXV. c. 35.
(x) IDEM L. XXV. n. 36.
(y) IDEM L. XXVI. c. 57.

§. III. *Homerus, Heſiodus.*

Non longe a temporibus heroicis hos ſuperſtitum antiquiſſimos ſcriptores removebimus, qui vel coævi fuerunt, aut ſibi proximi, neque enim in utramque ſententiam teſtimonia deſunt. Et HOMERUS (z) quidem alieniſſimo fine cecinit, plantarum vero aliquoties meminit, magicæ radicis Moly, & Nepenthes Ægyptii, nam & ipſe florentiſſimam regionem adiverat, ejusque laudes & Thebarum ſplendorem magnifice extollit:

HESIODUS *Opera & dies* titulum fecit poemati, in cujus parte priori conſilia ſua dat, quomodo honeſtus per labores victus parari poſſit, neque enim navigationem omittit. Breviſſimi (a) poematis pars major ad agri vitiumque culturam pertinet: ſed ita paucis, ut præter aratri figuram & materiem, temporaque arandi, ſerendi, vitiumque putandarum, parum inde diſcas. DIES mera ſunt ſuperſtitio. In alio, ut puto, libro πολιον ad omnes res magni momenti valere reliquit (b). Nitida editio extat Rupellis ann. 1592. 8°. curante J. SPONDANO, reliquas omitto.

§. IV. *Incrementa Botanices per Philoſophos.*

Circa CYRI tempora, & LX. Olympiadem, magna in Græcia florente & pacata rerum converſio facta eſt, AMASI & CROESO literas remunerantibus. Plurimi enim eodem tempore viri eximii animum ad philoſophiam adplicarunt, idque *ſeculum ſeptem ſapientum* fuit. Eorum aliqui morum diſciplinam, artemque imperii, alii mathemata potiſſimum ſibi penſum fecerunt, plerique tamen rem naturalem non neglexerunt. Antiquior reliquis EPIMENIDES (c), cujus dictum in ſacris literis repetitur, longiſſimas per quinquaginta & ſeptem annos peregrinationes ſuſcepit, quo toto tempore fabuloſi homines eum dormiſſe ſcripſerunt. Ea itinera, præter ſuperſtitioſa aliqua, tamen etiam potiſſimum plantarum cognitioni impendit (d). Scilla multum uſus eſt, quæ ab ejus nomine *Epimenidea* dicta eſt.

PYTHAGORAS, magnus & ipſe peregrinator, neque expers ſuperſtitionis, victum animalem, & piſcium etiam potiſſimum (e), ad Ægyptiorum, ut putes, exemplum, totum rejecit, inque plantis ſolis alimenta quæſivit. Deinde, cum medicinam etiam fecerit (f), rem herbariam non potuit non coluiſſe, & de

(z) DIODOR.
(a) Libri tantum ſecundi.
(b) THEOPHRASTUS L. IX. c. 21. tum de MUSÆO.
(c) Ante ſeptem ſapientes vixiſſe, Olympiade trigeſima SUIDAS p. 821.
(d) DIOGENES LAERTIUS L. I. c. 10. vocat αγχολευμενον περι ριζοτομικων.
(e) PLUTARCHUS *quæſt. conviv.* L. VIII.
(f) CELSUS præf. ad L. I. DIODORUS LAERTIUS L. VIII. c. 1.

de earum viribus libellum reliquit (*g*) & de bulbis (*h*). Brassicam præ aliis laudavit, & Anisum (*i*), & Sinapi (*k*). Fabas damnavit, quibus etiam Ægyptii sacerdotes abstinuissent (*l*), ut ne adspicerent quidem (*m*). Damnabat & atriplicem (*n*). Duas rutas distinxit (*o*). Sed ejus scripta interciderunt.

Qui ex ea schola prodierunt Itali & Siculi Philosophi, medicam artem, & anatomen, variis inventis auxerunt. Mollem medicinam, quæ in unguentis & cataplasmatibus fere occuparetur, ab Ægyptiis habebant (*p*).

ACRON Agrigentinus, Empiricus, vanus homo, scripserat περὶ τροφῆς ὑγιεινῶν, cujus operis secundum librum SUIDAS citat.

EMPEDOCLES & medicinam (*q*) fecit, & de plantis scripsit, quarum semina vera ova esse sagax vidit: sed & sexum & sensum plantis tribuit (*r*); rei naturalis enim videtur insigniter cupidus fuisse, cujus studio vitam impenderit. Neque enim mihi dubium videtur, quin Ætnæ (*s*) phænomena contemplaturus, perierit, aut a fumo suffocatus, aut in craterem illapsus, aut lapidibus obrutus.

EPICHARMI pariter Siculi de medicina (*t*), & de plantis opiniones passim a PLINIO recensentur. Brassicam sylvestrem adversus canis rabidi morsum commendavit (*u*) & ad testium morbos (*x*).

PHILISTION Locrensis medicus ex ea secta laudatur. Ejus aliqua fragmenta supersunt, Brassicam ad opisthotonum prodesse (*y*), & Staphylini radicem in lacte coctam ad urinam ciendam (*z*) valere. Scripsit de paucis generibus (*a*). GALENUS l. *de salubri victu* tribuit, qui est inter HIPPOCRATICOS (*).

 Sed

(g) PLIN. L. XXV. n. 5. Eum nonnullos CLEEMPORO medico tribuere L. XXIV. c. 17. Mirifica vero plantarum nomina sunt (PLIN. L. XXIV. c. 99. 100. 101.) Minyas, Aproxis &c. nemini posteriorem dicta.
(h) PLIN. L. XIX. Idem, ut puto, liber, qui περὶ σκίλλης. Acetum scilliticum ex eo describitur GEOPON L. VIII. c. 42.
(i) PLIN. L. XX. c. 17.
(k) PLIN. VALER. L. IV. c. 28.
(l) HERODOT. II.
(m) IDEM ibid.
(n) PLIN. L. XX. c. 83.
(o) IDEM ibid. c. 51.
(p) CONRING. p. 100. ISOCRATES *Laud. Busirid.*
(q) CELS. præf.
(r) ARISTOTEL. *plant.* L. I. init.
(s) Conf. LAERT. L. VIII. c. 2.
(t) IDEM L. VIII. c. 3.
(u) PLIN. L. XX. p. 201.
(x) Ibid. c. 8.
(y) IDEM ibid.
(z) IDEM ibid. c. 15.
(a) ATHENÆUS L. III. PLUTARCHUS *quæst. conviv.* L. V.
(*) *Comm. in Aphorism.* VII. n. 1.

Sed multo major fama eſt DEMOCRITI Abderitæ, magni peregrinatoris (*b*), qui ſapientes Ægypti (*c*), Arabiæ, Perſiæ (*d*), Æthiopiæ (*e*), Phœniciæ (*f*), Aſſyriæ (*g*), Indorum (*h*) viros audiverit. Vitam in contemplationibus impendit, unius naturæ amore captus. Nam & chemicis artibus indulſit, lapideſque excoxit, pretioſorum ſimiles (*i*), & animalia per ſingula membra diſſecuit (*k*), & plantarum omnium ſuccum expreſſit (*l*). Georgica ſcripſit (*m*), & librum cauſarum de ſeminibus; & herbis, & fructibus (*n*). Rei ruſticæ peritum fuiſſe credas, qui prævisa raritate olivarum, coemto undique oleo, divitias collegerit, quas generoſo animo repudiavit, contentus oſtendiſſe, eſſe ſibi unde divitias haberet, ſi cupiret habere (*o*): ejuſque de bene (*p*) multis ſtirpibus placita ſuperſunt (*q*). Aeſchynomenen in Arabia vidiſſe potuit, ejuſque ad contactum quaſi fugam (*r*). Raphano venerem ſtimulari docuit (*s*), & abdicata cibis ob flatulentiam rapa. Arbores omnes brevis ævi eſſe ſcripſit, quæ recto eſſent caudice (*t*). Laurum ita ſeri jubet, ut grandiſſimæ baccæ paulum conterantur (*u*). Sed vera opera videntur fuiſſe μεγας διακοσμος & περι φυσεως κοσμου (*x*). Neque tamen diſſimulari poteſt, communi ſui ævi vitio fere fuiſſe contaminata, quæ de plantis reliquit. Quis Nyctegreton (*y*) credat noctu lucere? ſed & ipſe PLINIUS vana (*z*) & incredibilia de plantarum viribus irrepſiſſe queritur (*a*). Φυσικα & μαγικα antiquiſſimo tempore ei videntur tributa fuiſſe. Medicum librum DEMOCRITO inſcriptum Arabes habuerunt, in quo emplaſtrum de bryonia (*b*) & alia medicamenta dicuntur, quæ in MESUES opus tranſierunt. Dracunculum mire hæmorrhoidibus

(b) Neminem ſe plura itinera ſuſcepiſſe, ipſe apud CLEMENTEM ALEXANDR. Stromat. I.
(c) LAERT. L. IX.
(d) IDEM.
(e) PLIN. L. XXV. n. 5.
(f) IDEM L. XXX. n. 2.
(g) AELIAN. *var. lect.* L. V. c. 20. LAERT.
(h) AELIAN. ibid.
(i) SENECA *Epiſt.* 90. Smaragdorum.
(k) De Chamæleonte PLIN. L. XXVIII. c. 8.
(l) PETRONIUS.
(m) COLUMELL. L. XI. c. 3.
(n) LAERT. L. IX. c. 7.
(o) PLIN. L. XXIV. c. 17.
(p) IDEM.
(q) Ut de aizoo PLIN. L. XVIII. p. 121.
(r) APOLLODORUS, DEMOCRITI ſectator, certe deſcripſit PLIN. L. XXIV. n. 102.
(s) PLIN. L. XX. c. 4.
(t) THEOPHRASTUS *cauſ.* II. c. 16.
(u) PLIN. L. XVII. c. 11.
(x) SUIDAS.
(y) PLIN. L. XXI. c. 36.
(z) L. XXV. c. 5. ad L. XXIV. c. 17. vide etiam apud C. BASSUM.
(a) Vide aglaophotin PLIN. L. XXIV. n. 102. & achæmenida, & theombrotion, & adamantidem, & therionarcam, &c.
(b) L. III.

dibus conducere fcripferat, & confirmat MESUE. Medicum confilium ejus citat AURELIANUS (*c*), & librum de epilepfia (*d*), quem tamen genuinum effe dubitat. Olim GELLIUS vidit, multa fpuria DEMOCRITO tribui (*e*), & de Pfeudo Democrito dicemus inter Geoponicos.

§. V. *Per Sacerdotes & Afclepiadas.*

Quo tempore neque libri fcribebantur, neque diverfæ regiones epiftolarum commerciis fua fecum inventa mutuo communicabant, difficillime fiebat, ut aliorum temporum, aliarumve regionum, inventa aut experimenta colligerentur: ut fere quisque fibi difceret, eorum, quæ ante fe inventa forent, ignarus. Huic malo partim peregrinationes fubvenerunt, partim Sacerdotum inftituta & Scholæ. Quisquis fuerit AESCULAPIUS, non folum filios fuos & familiares fua medicamenta docuit (*f*): fed certe plurima ejus templa (*g*) exftiterunt, in quibus facerdotes lucrofa (*h*) oracula confulentibus ægrotis DEI fui nomine reddebant: & multis feculis hæc fiducia penes AESCULAPIUM fuperfuit, cum & GALENUS paffim (*i*) confiliorum DEI meminerit, & JULIANUS (*k*) teftem fe offerat, fæpe fe a DEO fanatum fuiffe. Iidem ergo & facerdotes erant & medici, fuasque habebant formulas, quas per infomnia (*l*) incubantibus in templo ægrotis, aliisve modis impertiebant, fæpe per ænigmata (*m*). Bonos eventus ægroti donis fæpe lautiffimis remunerabant, etiam dedicatis membris (*n*), quæcunque laboraviffent. Eosdem vero eventus facerdotes in tabulas referebant, quas in templis adfervabant; & medicamenta, quæ profuiffent (*o*). Sed etiam alia medicamenta, ut ea ufus probaffet, in templis deponebantur. Aurifabri collyrium a moriente auctore in templo Ephefio dedicatum fuiffe, ut ii, qui a medicis deferti effent, in templo fanitatem confequerentur, locus AETII docet (*p*). Neque undique fpernenda effe ea confilia, vel ex MERCURIALI (*q*) adparet, qui aliquas vetuftorum marmorum infcriptiones

(c) *Acut.* III. c. 16.
(d) *Chronic.* IV. c. 1.
(e) IX. c. 12.
(f) PHOTIUS p. 1022. ex PHILOSTRATO.
(g) Magnam enumerationem vide apud *J. Henric.* SCHULZE p. 117. fqq.
(h) Conf. SCHWARZ *de Aefculap. & Hygiein.* p. 18. fqq.
(i) *Simplic. facult.* L. II. & in vita fua.
(k) Apud CYRILLUM.
(l) Conf. LUCIAN ψευδομαντις. ARISTOPHANES *Plutus.*
(m) Quo γλ...ττ. uteretur, præceptum eft per fomnum, ut æger fub ove fe lactare videret ARTEMIDORUS.
(n) Fictilis homo hydropicus HUNDERTMARK *invent. art. med. & expofit. ægrot.* p. 49. Hic mos nondum obfolevit. LAURETI oculi & crura adpendi BREVAL *voyag.* II. p. 228. Omnes fere artus eo more fe expreffos vidiffe ADDISON *Italy.* p. 54.
(o) GRUTERUS I. L. XX. In templo arcis urbis Cos STRABO L. XIV. p. 365. Epidauri PAUSANIAS *Corinth.*
(p) *Tetrabibl.* II. S. 3. c. 112.
(q) *Gymnaft. med.* L. I. c. 1.

nes collegit. Balſamica fructuum Pini in hæmoptoe vis ex ejusmodi marmore docetur. Theriacam ex plantis aromaticis compoſitam PLINIUS ex templo Aeſculapii habuit (*r*).

Ita *materia medica* paulatim naſcebatur eorum nempe remediorum cenſus, quæ feliciter in morbis adhibita fuiſſent. Denique & hoc medicinæ præſidium ex Ægypto in Græciam translatum eſt. In templo Vulcani Memphitano tabulæ conſiliorum medicorum ſervabantur (*s*).

§. VI. *Scholæ medicæ.*

Neque hæc ſola utilitas fuit ſacerdotii cum arte medica conjuncti. Filios ſuos & familiares jam AESCULAPIUS medicamentorum poteſtatem docuit (*t*). Cum deinde in ſacra æde perpetua ægrorum cura ad poſteros ſacerdotum deſcenderet, erudire ſuſceperunt filios, qui eadem in arte vitæ alimenta eſſent reperturi. Ita ſcholæ natæ ſunt in templis medicæ, aliæ aliis celebriores, celeberrimæ Cnidia, Italica, & Coa (*u*). In Cnidia ſchola EURYPHON paulo ante HIPPOCRATIS ævum eminuit, quem Cnidiarum ſententiarum auctorem faciunt. Multum indulgebant vehementibus medicamentis (*x*), flori æris, elaterio, gnidio (*y*) cocco, ſucco hippophaes, peplo. Ceterum & ipſi fere ex herbis ſua remedia ſumebant (*z*): ad botanicen vero hactenus facit, quod earum in morbis uſum, ſæpe paradoxum, tradant. Quæ ad praxin faciunt, ſuo loco a nobis recenſebuntur.

§. VII. *Hippocrates. Libri genuini.*

Non hic locus fuerit de ſummo iſto medico fuſe dicendi: ejus enim merita in morborum potiſſimum hiſtoria, inque maſcula chirurgia pono. Botanicen hactenus attigit, uti plantæ aliquæ ad victus rationem, & ad morbos curandos faciunt. Earum cognitionem & a parentibus & avis habuiſſe potuit, & ex templi Coi tabulis, in quibus remedia (*a*) morborum in poſterorum uſus ſervata fuiſſe diximus. Iis tabulis HIPPOCRATES uti potuit, neque

(r) PLINIUS L. XX. c. 24.
(s) GALEN. *compoſ. medic.* L. V. c. 2.
(t) PHOTIUS p. 1022.
(u) GALEN. *meth. medend.* L. I. c. 1. p. 11. Cnidiam ſcholam potiſſimam Coæ ſcholæ æmulam fuiſſe, & de inventorum multitudine certaſſe, Coæ tamen diſcipulos fuiſſe numeroſiores.
(x) In libro περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν, quem alias oſtendemus, manifeſto Cnidiam placita continere. Huc etiam liber περὶ γυναικείης φύσιος.
(y) RUFUS *Epheſ.* ORIBASIUS in *collect.* L. VII. p. 324.
(z) De veteribus in univerſum PLIN. L. XXVI. n. 6.
(a) In templo Coo multa fuiſſe dona & formulas ſanationum STRABO L. XIV. HIPPOCRATEM Diætetica inde ſumſiſſe STRABO, ex nonnullorum ſcriptis.

neque ullum opprobrium mereri (*b*), neque si ejus ævo conflagrarunt, & si bello sæviente in Thessaliam peregrinatus est, continuo odium ejus incendii ferre meruit. Plantis in sanandis morbis fere usum esse certum est, neque id PLINIUS præteriit (*e*). Fortissimis vero purgantibus medicamentis utebatur, cum mitiora nondum innotuissent (*f*). Medicinam quidem, ut reliqui antiquorum, fere stirpibus earumque (*g*) partibus fecit: cæterum quibus usus sit, non adeo facile est dicere. In universis quidem operibus HIPPOCRATIS nomine venientibus circa 230 (*h*) plantas nominantur: Sed eorum operum pars magna incertorum est auctorum. Quare primum de iis dicemus libris, qui omnium consensu HIPPOCRATICI sunt: Deinde de reliquis, qui pro minus genuinis habentur.

Prior eademque major pars (*i*) libri *de victus in acutis morbis ratione* genuina (*k*) est, nemine contradicente, & princeps utique exemplum est medicinæ Clinicæ HIPPOCRATIS. In eo plusculæ ex plantis medicinæ tanguntur, etiam potissimum ptisana ex hordei cocti, siccati, tritique, polline parata, quo pulvere, uberiori aut parciori, in aqua diluto ægros acute laborantes fere alebat. Deinde medicamenta non paucissima præscribit, purgandi quidem fine veratrum (*l*) nigrum, peplion, quod videtur de tithymali genere fuisse: quæ medicamenta ad alvum ducendam addit optima esse. Meconium album & ipsum videtur alvum duxisse (*m*). Deinde suis purgantibus medicamentis corrigentia addit (*n*), daucum, seseli, cuminum, silphium. Potus etiam diæteticos varios indicat, ex uva passa, tritico, cnico, myrti baccis, punico malo.

In eum librum GALENI quatuor commentarii exstant, & inter nuperos *Ludovici* DURETI, quem librum *Petrus* GIRARDET Parisiis anno 1631. 8°. edidit, & recudere fecit *J. G.* GUNZIUS Lips. anno 1745. 8°. Deinde etiam *J.* HEURNIUS Leid. anno 1605. & in operibus & *Hieron.* THRIVERIUS BRACHELIUS Lugd. anno 1552. 8°. in hunc eumdem librum sunt commentati. Codices M. S. in *Bibl. Reg.* plusculi servantur (*).

In

(b) ANDREAS apud SORANUM in vita HIPPOCRATIS, Cnidiam bibliothecam compilasse dicit. TZETZES bibliothecam Coam.
(e) L. XXVI. n. 6.
(f) Monet CELSUS L. II. c. 12.
(g) p. 16.
(h) Enumeravit DANIEL le CLERC p. 217.
(i) Tres priores partes, GALENO auctore. Quarta incipit a n. 34. editionis I. A. v. der LINDEN.
(k) GALENUS ad THRASIBULUM.
(l) N. 12.
(m) Synonymon pepli n. 68. 69.
(n) N. 30.
(*) *Catal.* II. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2145.

In *quarto aphorismorum libro de Hellebori* exhibitione cautelas adfert.

In libro περι τοπων των κατ ανθρωπον, qui pro genuino habetur (*o*), etsi malo ordine anatomica cum practicis miscentur, Mandragoræ radix tristibus & anxiis præscribitur (*p*).

Περι διαιτης unicum librum EROTIANUS habet, nos tres. Eorum secundus, nisi genuinus est, meretur esse (*q*), virtutes enim rerum ad victum pertinentium bene interpretatur; cerealium (*r*), leguminum (*s*), potuum, condimentorum (*t*), pomorum (*u*). Reliqui de diæta libri vix quidquam habent, quod huc referatur. Codices M. S. Parisiis plusculi sunt (*).

§. VIII. *Libri incerti.*

Qui sequuntur libri minus certo sunt HIPPOCRATICI, etsi in collectione nostra HIPPOCRATI inscribuntur, & eorum plerique a veteribus cum Cl. viri nomine citantur.

Ergo in libri περι διαιτης οξεων parte posteriori, qua morborum curationes traduntur, satis multa medicamenta recensentur. In peripneumonia nucem pineam cum melle & galbano lingere AUCTOR jubet (*x*). De leguminum viribus medicatis non imperite judicat, Allio, Cicere, Lente, Lupino, & jam tunc Silphio (*y*). In hydrope potum (*z*) varium commendat aquam ex mespilis, aut myrti baccis, aut malis, aut sorbis, aut palmulis, aut œnanthe: medicamenti vero loco ficus succum, peracrem, peplum (*a*), succum tithymali, sesamoidis, quod sursum ducat (*b*), cum veratris. Ad suppurationem movendam scillam (*c*) imponit, peplum iterum dat, rubiamque cum fabis, & ad oculos drachmam, &c.

Deinde

(o) Le CLERC p. 120.
(p) N. 48.
(q) Ita olim GALENUS dignum HIPPOCRATE librum vocat *Alim.* L. I. n. 1. Pro HIPPOCRATICO opere citat, quæ de leguminibus his leguntur *fac. alim.* L. I. n. 28. & in libro *de vict. acut.* 1. n. 18. voces habet,, nisi HIPPOCRATICUS sit, aut antiquior, aut certe perantiquus.
(r) N. 13. 14.
(s) N. 22. 23.
(t) Raphani, Nasturtii, Sinapi, Erucæ, Coriandri, Apii, Ocimi, Rutæ, Asparagi n. 26. 27. 28.
(u) N. 28. 29. 30.
(*) *Catal.* II. n. 2140. 2142. 2143. 2144. 2145. 2148. 2255.
(x) N. 53.
(y) N. 59.
(z) N. 62.
(a) N. 69.
(b) N. 66.
(c) N. 68.

Deinde inter libros, qui tertiæ claſſi a MERCURIALI adjudicantur, & qui non HIPPOCRATIS quidem ſunt, perantiqui tamen auctoris, plurimam medicamentorum farraginem habent.

Liber περι των εντος παθων poſſit ex Cnidia ſchola prodiiſſe, omnia enim vitia habet, quæ HIPPOCRATES huic ſcholæ objicit, morborum nempe nimium numerum, & ſpecies unico ſymptomate definitas. Neſcio vero, an gaditana ſalſamenta jam ejus ævi ſint, & ſaperda (*d*). EURYPHONTIS eſſe GALENI tempore ſuſpicio fuit (*e*). Hic coccum etiam Cnidium offendas, & alia acerrima pharmaca. Ad tuſſim dracontium (*f*) cum melle. Ad inflammationem pulmonis, vomitus movendi fine, allium, raphanides, vinum nigrum. In eryſipelate pulmonis, poſt diem ſeptimum, peplium, meconidem, coccum gnidium (*g*) dat. In tertia tabe braſſicæ ſuccum & betæ ad ciendam alvum, multasque plantas ſubacres, rutam, anethum, mentham, coriandrum (*h*), tenera papavera cum vino. In antiqua pituita betam, allium (*i*). In hydrope cneorum (*k*), hippophaes (*l*) ſuccum, granum (*m*) Cnidium, veratrum (*n*); etiam ſilphii ſuccum, ariſtolochiam (*o*), & clyſterem ex cucumeris ſylveſtris (*p*) ſucco. Ad ſplenem adtenuandum aſphodeli ſemen, viſci folia, capræ cornu, ſemen viticis, rutam, mentham (*q*), tum, in alio ſplenis morbo, fœniculum, cicer, apii ſemen & cucumeris, cuminum æthiopicum, adiantum, coriandrum. In morbo regio elaterium (*r*). In typho pæoniæ ſemen (*s*), rapi ſuccum. In alia ſpecie thapſiæ decoctum (*t*), ſcammoniæ ſuccum (*u*). In volvulo ſambuci folia (*x*), conyzam teneram. Caput tetragono purgare jubet in morbo craſſo (*y*). In tetano abſinthium, cum lauri foliis & hyoſcyamo, cumque vino, & oleo, in unguentum miſcet (*z*). Pauca hæc

(d) N. 28.
(e) L. VI. *Epid. Comm.* I.
(f) N. 1.
(g) N. 8.
(h) N. 13.
(i) N. 23.
(k) N. 24. 28. 29. In volvulo etiam n. 47. In morbo craſſo n. 50. Id ex tithymalo paratum fuiſſe THEOPHRASTUS L. IX. c. 15.
(l) Etiam in morbo regio n. 41. in typho n. 43. 45. in volvulo n. 47. in morbo craſſo n. 50. in iſchiade n. 56. 57.
(m) N. 24. 28. 29. Etiam in typho n. 45. in volvulo n. 47. in morbo craſſo n. 50. 52. in iſchiade n. 56. 57.
(n) N. 28. tum in iſchiade n. 55. in ſplenis morbo n. 37. in typho n. 44. 47. in morbo craſſo n. 51. 52.
(o) N. 25.
(p) N. 29. tum in volvulo hæmatite n. 49. in iſchiade n. 54.
(q) N. 33.
(r) N. 40.
(s) N. 43.
(t) N. 45.
(u) N. 46.
(x) N. 46. & in iſchiade n. 55.
(y) N. 52.
(z) N. 59.

hæc ex multis. Tota vero curandi ratio paradoxa est, ut alibi ostendam, & inprimis vini nimis frequens usus. Et iste certe liber & alii, quos continuo dicemus, reprehensionem mereri videntur, quam ignotus mihi auctor ob singularia & nimis valida medicamenta in HIPPOCRATEM (*a*) reliquit.

Liber primus περι γυναικειων incerti auctoris est, qui suum proprium librum περι παιδιου φυσιος citat: Medicamentorum farrago immensa, viresque sæpe valde paradoxæ: Diæta multa similia habet, carniumque & vini nimium usum. Purgantia eadem medicamenta veratrum (*b*), scammonia (*c*), grana cnidia (*d*), peplum (*e*), tithymali succum (*f*), coccum (*g*), etiam nasturtium (*h*), cnicum, polypodium (*i*). Clysteres (*k*) ex mercuriali, artemisia, anemone, veratro, & similia suppositoria. Uterum exulceratum purgat infuso (*l*) elaterio, aut cneoro vel κνεωρω, aut veratro, aut thapsia. Subdit frequenter etiam elaterium (*m*), colocynthides sylvestres (*n*), cucumeres (*o*), sylvestres, thapsiam (*p*), veratrum (*q*), grana cnidia (*r*), cneorum (*s*), scammoniam (*t*), succum cyclamini (*u*). Ab hederæ granis septem, singulo mense, in vino sumtis, feminam sperat concepturam (*x*), aut a malicorio (*y*). Adversus bilem prægnanti molestam rhus (*z*). Ad inflammationem uteri anisum, cardamomum, rutam, cuminum æthiopicum (*a*). Idem cuminum ad tumores a partu (*b*), tum seseli, anisum, grana pæoniæ & radicem, daucum æthiopicum, piper. A partu non purgatas bibere jubet quod ex taeda paratur, ante BERKLEYUM (*c*). Lac exstinctum revocat brassicæ usu, & cytisi, &

(a) *Traité de la communication des maladies.*
(b) N. 31. sed vide sqq. n, 100. & 109. hic ad pellendum puerum,
(c) N. 31. &c.
(d) N. 119. 123.
(e) N. 31.
(f) N. 100.
(g) N. 45. sæpe κνεωρον & κνεωρον.
(h) N. 45. &c.
(i) Ibid.
(k) N. 31. sed vide inferius.
(l) N. 111.
(m) Ad menses ciendos n. 100. ad uterum purgandum n. 104. lochia ducenda n. 108.
(n) N. 108. partem internam n. 111.
(o) N. 111. & 63. ad uterum purgandum n. 104. ad lochia pellenda n. 106. 108.
(p) N. 111.
(q) N 111. & uteri ulcera n. 100.
(r) N. 111. a partu non purgatis n. 63. n. 119. ad uterum ulceratum n. 83.
(s) N. 111. Hujusmodi infusiones passim repetit n. 118. 119. 120. 121. 128.
(t) Ad lochia cienda n. 105. 108.
(u) N. 86. 119.
(x) N. 38.
(y) Ibid.
(z) N. 48.
(a) N. 52.
(b) N. 56.
(c) Ibid.

& fœniculo, hippomarathro, hippoſelino, ſalvia, juniperi cedri fructu, naſturtio, fructu citrii, betæ ſucco, ſeſamo, hamæmelidibus, quæ certe mera eſt farrago (*d*). A ſecunda retenta liberat puerperas nardo, ruta, braſſica cocta cum ruta & mercuriali (*e*), tum artemiſia, dictamno, ſilphio, flore leucoji, agni petalis (*f*). Ad uteros inflammatos præter alia cinnamomum, caſſiam, roſarum folia cum natopo, ad ſuffiendum in paſtillos format (*g*). Bryum etiam marinum in cataplaſmate adhibet. Ad uteros ulceratos (*h*) adhibet etiam myrrham, thus, acaciam (Spinam Ægyptiam), œnanthen, crocum. In ulcere fætido polycarpon ſeu polycnemon cum melle illinit (*i*). Ad hydropem uteri crethmi corticem, pæoniæ grana, mercurialem (*k*); peplo etiam alvum ducit (*l*). Molam ejicit dictamno ex vino propinato (*m*). Ad menſes detrahendos melanthium (*n*) exhibet; oſtium uteri mollit narciſſo, myrrha, cumino, thure, abſinthio, cypero in glandem facto, aut cyclamino (*o*), aut pulegio cum melle, aut ſtyrace cum origano; ſupponit etiam ariſtolochiam, farinam lolii, melanthium, mandragoræ ſuccum. Ad conceptum bulbi albi ſemen adponit, conyzam odoratam, aſparagi ſemen bibere jubet, anchuſam parvam, lentiſcum, cuminum ſubdit (*p*). Partum accelerat lauro, dictamno, abrotano, filice querna, adianto (*q*). Uterum purgat ſambuci foliis, rhoisque & cypreſſo, (hoc abſonum), radice ſtruthii, androſace, eryſimi ſucco (*r*). Lochia movet trifolio (*s*), eryſimo, crethmo, ſeſeli, ſilphio, & ſubdita pæonia; tribulum etiam ad mare natum & eranthemum, folia demum ranunculi bibere jubet (*t*); adponere pulegium (*u*) aut artemiſiam, aut bulbum cum vino ſubactum. Dictamnum etiam laudat, tædæ decoctum, populi nigri ſemen, & myrti baccas. Holoconitidis (*x*) dulcis bulbum, olivæ ſimilem, cum vino etiam dat, aut ſilphii libyci ſuccum, aut ſeſeli maſſilienſe, ſagapenum, conyzam, &c. aut galbanum, aut charien (*y*) herbam ad umbilicum adponit, aut ſalicis foliorum fumum recipere jubet. Ad claudicationem hyoſcyami κηραμιδα jubet

(d) N. 73.
(e) N. 74.
(f) N. 76.
(g) N. 80.
(h) N. 88.
(i) N. 90.
(k) N. 85.
(l) N. 86.
(m) N. 97.
(n) N. 100.
(o) Ibid.
(p) N. 101.
(q) N. 103.
(r) N. 104.
(s) N. 105.
(t) Etiam N. 112.
(u) N. 118.
(x) Ibid.
(y) N. 109.

bibere (z). Ad inflammatum uterum ſolani ſuccum (*a*) infundit, aut oleum cum cotyledonis foliis & porro coctum dat. Pituitam trahit grano cnidio & mandragoræ liquore trito, radice alba ſubditâ (*b*), & pipere cum granis cnidiis (*c*), ſcilla trita, ſpinæ albæ foliis (*d*). In ulcere bryoniæ albæ ramenta (*e*); ad partus dolores rubiam & cedri (*f*) ramenta dat. Ad confirmandum uterus parvam cyperum, ſchœnanthum, junceam, puto odoratum, iridem, bryum infundit (*g*).

Sunt inter iſta medicamenta, quæ a nuperis deſerta fuerunt, ut ranunculi folia: ſunt, quorum vires deſtinationi contrariæ videntur, ut adſtringentia paſſim purgantibus miſta, narcotica acribus, ut farina lolii ad ducendos menſes, adiantum ad partum expediendum, hyoſcyamus ad claudicationem.

In hunc librum commentarium dedit *Mauricius* CORDEUS Paris anno 1585. fol. inter auctores *muliebrium* SPACHII recuſum.

Liber περὶ γυναικείων β. multa ex priori libro ad verbum exſcripta continet: cæterum ad Cnidiorum (*h*) methodum etiam magis accedit, & repetito alium, in exemplo, aliumque uteri fluxum habet, nullo ſigno diſtinctum. Medicamentorum etiam abunde habet, & carnium in victus ratione nimium vinique. Repetit vehementia medicamenta, mecona album, qui peplus (*i*), veratrum (*k*), radicem, & elaterium, quæ hic pro mitioribus habentur (*l*), cneſtrum (*m*), cyclaminis radicem (*n*), ricinum (*o*). Eluere etiam uterum jubet cocco gnidio (*p*), ſcammonii (*q*) ſucco, thapſiæ radice (*r*), colocynthide ſylveſtri (*s*), cucumere ſylveſtri (*t*). Subdit cyclaminum (*u*), cucumerem ſylveſtrem,

(z) N. 116.
(a) N. 117.
(b) N. 119.
(c) Conf. & n. 120. 121.
(d) N. 123.
(e) Ἐκτιτρώσιος n. 126. 127.
(f) N. 128.
(g) N. 111. redit fere in β. n. 28. 87.
(h) Eumdem auctorem habere quem liber περὶ νούσων FOESIUS p. 166. Sed mihi multo verboſior & magis polypharmacos videtur.
(i) N. 10. 16. 45.
(k) N. 14.
(l) Ibid.
(m) N. 54.
(n) N. 89. 90.
(o) N. 79. & lib. ſq. n. 29.
(p) N. 11. 12. 47.
(q) N. 11. 12.
(r) N. 11.
(s) Ibid.
(t) N. 46. 64.
(u) N. 46. 51. 59. 85.

ſylveſtrem (*x*), elaterium (*y*), colocynthidem ſylveſtrem (*z*), anemones ſolia (*a*), clyſterem ex cucumere ſylveſtri (*b*) ſubjicit.

Idem oleæ ſylveſtris (*c*) folia cum rheo ad adſtringendum, & rubi mora rubra, & ſcabiem ſylveſtris oleæ, quam per lichenem (*d*) cortici innaſcentem interpretor. Ad fluxum album urticæ (*e*) ſemen, malicorium (*f*) laudat, quo multum utitur. Conyzam ſæpe cum caſtoreo conjungit (*g*). Atriplicem ſylveſtrem (*h*) & betam leniendi fine, ſed una ſcillam (*i*) adhibet. Ari radicem (*k*) & cypreſſi ſuccum dat adverſus uteri hydropem. In mola hyoſcyami ſemen (*l*). Raphanum, naſturtium, allium cum potu meraco & ſalſis in uteri inflammatione (*m*) præſcribit, & ſilphium, rutam, & cuminum æthiopicum. Ad impetigines naſturtii (*n*) ſylveſtris ſemen uſtum & radicem lapathi cum aceto. Adiantum rubrum inter adſtringentia (*o*) habet. Ad fluxum radicem nigram (aſpalathi) (*p*), cachryos radicem (*q*), promalon (*r*). Ad reſiccandum fluxum cicutam & hyoſcyami folia (*s*), & blitum aſininum (*t*). Mandragoram in fluxu ſanguineo (*u*); Peucedanum ad uteri ſuffocationem (*x*) dat. Piper perſicum dici ait (*y*), quod indicum, quod idem utero ſubdit ut aquas ducat. Mori radix pro ſubdititio (*z*). Xanthium cum bitumine in ſuffimento (*a*). Pauca hæc ex multis.

Ignota

(x) N. 59.
(y) N. 85.
(z) N. 50. 85.
(a) N. 80.
(b) N. 48.
(c) N. 5.
(d) N. 6. redit in ſequente libro n. 73.
(e) N. 10.
(f) Ibid.
(g) N. 19. 20. &c. Eam deſcribit fætidiſſimam, apio criſpo ſimilem n. 63. 78.
(h) N. 57.
(i) Ibid.
(k) N. 59.
(l) N. 62.
(m) N. 28.
(n) N. 68.
(o) N. 69.
(p) N. 70.
(q) N. 71. cum dolore.
(r) Ibid. ad myricam referunt, quæ L. 2. n. 29. eſt inter purgantia.
(s) N. 75.
(t) Ibid.
(u) N. 76.
(x) Ibid.
(y) N. 47. 84.
(z) N. 85.
(a) N. 88.

Ignota ſunt bulbion acre in tritico Ægyptio (*b*) naſcens, quod optimum dat ſubdititium (*c*). Crotonis radix (*d*) cum olentibus redit.

Liber περι γυναικων φυσιος eadem fere, quæ duo priores libri verba habet, farraginem remediorum immenſam, ordinem etiam deteriorem, eaque ex iisdem plantis, etiam illas minus in vulgum receptas ranunculum (*e*) & anemonen (*f*). Chamæleontis etiam radicem propinat (*g*), fraxini grana (*h*) hypocyſtidem (*i*), pſeudodictamnum (*k*), amomum (*l*). Crinanthemon (*m*) peculiare eſt & ignotum. Elaterium etiam hic redit (*n*), ſic ſcammonia (*o*), peplus (*p*), radix ſtruthii andri naſcens (*q*), granum cnidium (*r*), cucumer ſylveſtris (*s*), ſtaphis (*t*) ſylveſtris; & paria ſubdititia ex cucumere ſylveſtri (*u*), cyclamine (*x*), cocco gnidio (*y*), ſcilla (*z*), tithymalo (*a*), ſcammonia (*b*), elaterio (*c*); tum infuſiones elaterii (*d*), colocynthidis ſylveſtris (*e*), cucumeris ſylveſtris (*f*), thapſiæ (*g*), cneori (*h*), granorum cnidiorum (*i*), pepli, & demum daphnoidis (*k*).

Libri

(b) N. 63. in ſequente libro n. 93.
(c) N. 75.
(d) N. 79. & in ſequente libro n. 29.
(e) N. 29.
(f) Ibid.
(g) Ibid.
(h) Ibid.
(i) Ibid.
(k) Ibid.
(l) Ibid.
(m) Ibid. & etiam lib. περι επικυησιος.
(n) N. 29.
(o) Ibid.
(p) N. 38. 44.
(q) N. 29.
(r) Ibid.
(s) N. 90.
(t) Ibid.
(u) Ibid.
(x) N. 29. 92. 104. 105.
(y) Ibid. & n. 31.
(z) Ibid.
(a) Ibid. & n. 106.
(b) N. 29.
(c) N. 93.
(d) N. 104.
(e) N. 29.
(f) N. 66.
(g) Ibid.
(h) Ibid.
(i) Ibid.
(k) N. 29.

Libri περι νουσων & ipſi multum habent Cnidii ſaporis, morbosque multiplicatos & ſubtiliter diſtinctos. CÆLIUS eos non adgnoviſſe videtur, cum ajat HIPPOCRATEM phrenitidis ſolum nomen tetigiſſe (*l*). In libris vero περι νουσων γ. & περι παθων pleniſſime ejus morbi curatio ipſa deſcribitur. Liber *de morbis tertius* reliquis præſtat, & medicamenta ad fines propoſitos apte præſcribit, brevior idem & concinnior, & plerumque, ut magnum virum decet, potius claſſem remediorum, quam ſuperſtitioſam herbulam fere commendat. Thapſiæ tamen etiam ſucco (*m*) alvum ſurſum ducit, & elaterio in vaginam dato utitur (*n*), & ex veratro nigro catapotiis cum pipere (*o*), & in peripneumonia poſt nonum diem elaterium, cum veratro albo & thapſia (*p*), exhibet, & quando phrenes dolent album mecona cum flore æris (*q*). In ictero etiam nuces thaſias dat (*r*), in peripneumonia, ad exſcreationem movendam, ari radicem (*s*) & corticem radicis (*t*) capparidis & fructum (*u*).

Liber ſecundus deterior eſt & manifeſtius habet vitium Cnidiorum, *alius* & *alius morbus*, & plures pleuritidis tabisve ſpecies, quæ nullo certo ſigno ſeparentur. Medicamenta cæterum pauca, & fere apta, morbos etiam peculiares veros, & bene deſcriptos. HIPPOCRATIS junioris, aut POLYBI opus eſſe DIOSCORIDI putatus eſt (*x*). Veratro in hydrope (*y*) cerebri utitur, & idem in aures infundit, & in febre quartana, in qua radicem dat trium digitorum (*z*) longitudine; tum in tabe (*a*), & alba pituita (*b*). Glandis corticem (*c*) & gallas ad caput ulceroſum adhibet. In angina vaporem aceti cum aqua miſti, cū origanum, naſturtii ſemen & nitrum inmiſtum fuerit, jubet haurire (*d*), & ſimile fere auxilium in ſuppuratis ex peripneumonia laudat (*e*).

Liber *primus* & *quartus* de morbis vix quidquam habent de re herbaria Quartus libros περι γυναικειων citat, ut proprium ſui auctoris opus.

Liber

(l) I. c. 12.
(m) N. 8.
(n) N. 11.
(o) N. 13.
(p) N. 17.
(q) N. 23.
(r) N. 12.
(s) N. 18. add. n. 25.
(t) N. 18.
(u) N. 25.
(x) *Epid.* I. n. 6.
(y) N. 15.
(z) N. 39.
(a) N. 46. 48. 50.
(b) N. 69.
(c) N. 13.
(d) N. 26.
(e) N. 44.

Liber περι παθων & ipſe ſpurius, POLYBO a GALENO tributus (*f*), & cum ejus nomine ab *Albano* TORINO editus eſt Baſileæ ann. 1544. 4°. Pauca habet medicamina; Rhamni tamen folia, aut Iſatidis, aut Tithymali (*g*), vulneribus mireris imponere. Oleorum (*h*) virtutes & vitia recenſet. Cucumerem & peponem ad potum refrigerantem (*i*) laudat.

In *Epidemiorum* VII. lib. cujus auctor idem eſſe videtur cum libri V. auctore, non quidem HIPPOCRATES, ſed dignus auctor & antiquus, cum curationibus ægrotorum medicamenta paſſim conjunguntur, ejusdem certe ingenii, qualia hactenus recenſui, veratrum, ſilphium, cuminum æthiopicum, ſeſeli, lac aſininum, mel, betæ ſuccus, ptiſana. Intercurrunt aliqua de cibis judicia.

Liber περι διαιτης υγιεινης POLYBO (*k*) tribuitur, & cum ejus nomine prodiit (*l*) *J.* GUINTHERIO interprete, & denuo interprete *Albano* TORINO (*m*), etiam GALENI commentario auctus. Olim pro parte habebatur libri περι ανθρωπου φυσιος (*n*). Pleraque exſcripta ſunt ex L. III. de diæta. Vomitus diætetici ratio paulo fuſius hic exponit. Eum decocto hyſſopi movet.

Liber περι ελλεβορισμου multa ex aphoriſmis habet, tum ex *prognoſtico* & *prorrhetico*, & *muliebribus*, quos libros auctor, ut ſuos, citat. Periculoſum veratri uſum, ut ſecuriorem reddere liceat, multis oſtendit. De ſeſamoide pauca.

In parum (*) genuinis libris *de humidorum* uſu, qui plurima habet ex L. V. aphoriſmorum exſcripta; *de ſuperfetatione*; *de ulceribus*, aliqua tamen ad plantas ſpectantia intercedunt. Et in iſto quidem περι ελκων, præter multas medicas & receptas ſtirpium vires, plantæ aliquæ deſcribuntur, ut λαγοπυρος (*o*) tritici ſimilis, folio parvo oleæ, ſed longiori, flore marrubii: deinde parthenium (*p*) microphyllum. Herba, quam non nominat, ari folio, ſed albo, lanuginoſo, hederæ magnitudine (*q*). Πενταφυλλον album lanuginoſum, altius a terra, quam nigrum quinquefolium, inter ſiccantia (*r*) recenſet. Ilicis radices (*s*) in vino coctas, ari pulverem in unguentis habet; etiam veratrum

(f) Ad *aphor.* I. L. VI.
(g) N. 37.
(h) N. 48.
(i) N. 51.
(k) GALEN. in *Comm. ſuo* in *principio*.
(l) Paris anno 1528. fol. & 1529. 8°. B. Bern. 1533. 8°. Baſil. anno 1559. 8°. cum CURIONIS *ſchola ſalernitana*. Antverp. 1561. 12. cura J. PLACOTOMI.
(m) Argent. anno 1544. 4°.
(n) GALEN. *placit. Hippocrat. & Platon.* L. VI.
(*) NARDIUS pro legitimo habet & admiratur.
(o) N. 11. Folium dicit marrubii.
(p) N. 10.
(q) Ibid.
(r) N. 12.
(s) Ad ambuſta etiam n. 14.

trum nigrum; aron & veratrum vulneribus cruentis inſpergit. Chamæleonte nigro multum utitur.

Liber περι αφορων fere ex libro περι γυναικειων exſcriptus eſt, & eadem medicamenta habet, de tæda (*t*) etiam jubet bibere & de marrubio (*u*), & in ſubdititiis glandibus recipit elaterium (*x*), cucumerem ſylveſtrem (*y*), colocynthidem (*z*); & melanthion de tritico ſelectum (*a*); hyoſcyamum in fotu adhibet (*b*); veratro purgat, & ſcammonio, &c. Ridiculam ſuperſtitionem in cotyledonis utriusque uſu (*c*) rideas.

Omitto reliqua, & nimis ſpurios libros *antidotos* ex ACTUARIO & MYREPSO ſumtas, *epiſtolam ad* CRATEVAM, frivolam, & alieniſſimi temporis.

In *veterinariis* peculiares plantæ citantur, ut ἱπποριζον, antolycium, ῥοδοπιτυινος, niſi ea eſt antidotus aliqua, ſpongia laſeri cyrenaico ſupernaſcens, ignotæ plantæ; tum alibi, ni fallor, non recenſæ, opopanax, tragacantha, colophonia, herba medica (*d*), rhododaphne, euphorbium. Cujus ævi ſit, vel ex Euphorbii nomine diſcas.

Breviſſime iſta, cum horum librorum cenſus ſuis locis repeti debeat. Cum cæterum hi primi ſint fontes, ex quibus poſteri ſuam de plantarum vi medica ſpem receperunt, fatendum eſt, multa in ea ſpe incerta ſupereſſe. Nam primum veteres non ſatis certa fundamenta ſuæ ſpei ipſi habuerunt, ut alieniſſimæ ſæpe eorum de ea vi opiniones oſtendunt. Deinde de quibus plantis eorum effata ſumere oporteat, ſæpe nulla cum ſpe veri dici poteſt. Sunt equidem aliquæ, & pluſculæ plantæ, de quibus per traditionem aliquam ſatis conſtat, easdem eſſe cum iis, quæ noſtro ævo ſimilia nomina gerunt. Sunt autem etiam bene multæ, de quibus dubitatur, neque paucæ, de quibus nihil veri, & ne conjectura quidem ſupereſt, quales ſunt ex hippocraticis plantis, Polycarpon ſeu Polycnemon, Struthium, tubulus marinus, radix alba, nigra, bulboſa, Eranthemon. Apud ſolum HIPPOCRATEM reperiuntur (*e*) Crinanthemon, Lagopyros, herba anonyma. Deinde etiam nobiliſſimæ aliquæ eo ævo & uſitatiſſimæ ſtirpes noſtro ſeculo aut ignorantur, ut ſeſamoides, aut non ſatis certæ ſunt, ut ipſe famoſiſſimus Helleborus. Mecon videtur paſſim pro planta alvum ducente & peplo ſumi, cum tamen papaver ſignificare deberet. Denique Elaterium HIPPOCRATI non remedium ex cucumere ſylveſtri paratum ſignificare, ſed valide agitans pharmacum, SCHULZIUS

(t) N. 8. 11.
(u) N. 13.
(x) N. 11. 27.
(y) N. 11.
(z) N. 23.
(a) N. 17.
(b) N. 13.
(c) N. 19.
(d) Μηδικη non bene *medicina* verſa LIND. II. p. 885.
(e) p. 26.

ZIUS (*f*), autumavit. Verum ea opinio locum habere non poteſt, ſæpiſſime enim elaterium cum aliis, & cum omnibus, fortibus purgantibus medicamentis in eodem ſermone redit, ut eorum genus, ita ut hæc elaterii ſpecies eſſe nequeant. Et ex cucumere ſylveſtri elaterium componi manifeſtus auctor THEOPHRASTUS eſt (*g*), eoque loco, quo ait omnium medicamentorum maxime durabile eſſe, cum ſimplicibus medicamentis ſolis comparat (*h*). GALENUS ipſe, & qui eum exſcripſerunt, elaterium ſuccum dixerunt ſylveſtris cucumeris (*i*).

Duplex enim hic vitium ſubeſt. Veteres nulla, quæ ſufficerent, ſigna ſuis plantis addiderunt, ſæpe omnino nulla. Et artes, ipſaque res cum iis herbaria in ſeptentrionales plagas migrarunt, in quibus plurimæ plantæ ex ipſa naturæ lege deſiderantur, quæ veteribus familiares fuerunt. Quare ſeculo decimo ſexto, cum ad noſtras plantas nomina ſtirpium apud veteres recenſita adaptare oporteret, miſere eſt his in plantis titulatum & diſputatum. Aliquantum etiam id arti nocuit, quod plantarum nomina apud alias & alias Græciæ gentes aliæ fuerint, ATHENIENSES, inquit SUIDAS (*k*), ῥαφανίδα dixerunt, quam nos ῥάφανον. & ῥάφανον quam nos κράμβην (*l*), Unica ſpes foret in viris gnaris, qui in illa beata Græcia, tum Europæa, tum Aſiatica commorarentur, & nomina Græcorum modernorum aucuparentur, quæ plantis patriis imponunt, & quæ fere antiquitatis veſtigia gerunt. Itinera aliquam, non tamen quæ ſufficeret, lucem adtulerunt. Nam & ipſi loci natales probabilem reddunt ſpem, eas plantas a veteribus potuiſſe dictas, adque medicinam faciendam adhibitas fuiſſe, quæ iisdem, quos indicaſſent, locis naſcerentur. Ita BELLONIUS in itinere paſſim plantas indicavit, quæ iisdem locis proveniunt, quos veteres recenſuiſſent, & TOURNEFORTIUS in Ponto veterum plantam eruit, quam probabile ſit mel colchicum veneaſſe: & cum vulgare Abſinthium circa Sinopen legeret, non imperite conjecit, novam plantam eſſe & necdum nobis dictam, quæ Abſinthii Pontici nomine veteribus innotuiſſet (*m*).

Deinde multæ omnino ſtirpes ſua nomina retinuerunt. In itinere ſuo (*n*) TOURNEFORTIUS reperit, abietem in Ponto Peucen vocari, & aliam ſpeciem ἐλάτην (*o*). Ita, SPONIO teſte, Græci noſtro tempore Pinum *Peucos* vocant, Thymum *Thimari*, Fumariam *Capnia*, Rorem marinum *Dendrolibanon*, Petroſelinum *Makedonki*, Hederam *Kiſſos*, Bugloſſum *Voidiogloſſum*, Scillam *Skilochorton*, Plantaginem *Pentaneurum* (*p*).

Quoad

(f) p. 147. Olim EROTIANUS p. 24. & ipſe GALENUS *voc. Hipp. interpret.*
(g) L. IX. c. 15. Sic. PLINIUS.
(h) L. IX. c. 14.
(i) *Simplic. fac.* L. VIII.
(k) III p. 252. 253. POLLUX p. 145.
(l) Antiqui κράμβην dixerunt, quæ ῥαφάνους ATHENÆUS I. p. 17.
(m) Ibid. III. p. 51.
(n) A presbyteris nomina ſe didiciſſe *voyag.* I. p. 105.
(o) Ibid. T. III. p. 84.
(p) SPON *voyag. de Grèce & de Dalmatie* II. p. 195.

Quoad autem per itinera, virosve potius in Græcia viventes, plantarumque gnaros & ſtudioſos lux aliqua adfulſerit, non malum conſilium fuerit *J.* JUNGII, qui monuit, ne nimis in veterum nominibus laboraremus. Fruſtra enim nos agitaremus ad finem adtingendum, ad quem via nobis nulla ſit.

§. IX. *Coævi.*

Ante THEOPHRASTUM pharmacopolæ fuerunt, qui iidem etiam fuerunt herbarii *(q)* (ῥιζοτόμοι), ARISTOPHILUS Plataicus, qui vires ad augendam & ad minuendam venerem ſe poſſidere gloriabatur, & THRASYAS (*r*) Mantineenſis, celebris rhizotomus, qui docuit qua ratione effici poſſit, ut papaver & cicuta drachmæ pondere mortem inferant. Μικτωνα (*s*), qui *rhizotomumena* ſcripſerit SCHOLIASTES habet NICANDRI, & METRODORUM PLINIUS (*t*). ANDROTION hortenſia ſcripſerat (*u*), & ANDROCYDES (*x*), & EUDEMUS (*y*), & MENESTOR (*z*), & ANDROSTHENES (*a*). CHARETIS Parii Georgica ab ARISTOTELE citantur (*b*). Ex CLIDEMO etiam de morbis plantarum aliqua THEOPHRASTUS repetit (*c*), & HIPPONEM citat *de plantis* (*d*). Denique ARCHYTAS Tarentinus Vir ILLUSTRIS huc pertinet, cujus opera ruſtica VARRO laudat.

§. X. *Ariſtoteles.*

ARISTOTELI ſummo viro, ſed qui in aliis eminuit, libri duo *de plantis* (*e*) tribuuntur, qui manifeſto ſpurii ſunt, cum in iis Romanorum modus citetur, quo arbores æſtate plantabantur (*f*) ARISTOTELICUS tamen ſapor non male adfectatur, & qui acute de his rebus judicabat, SCALIGER, ex lateno

 ſermone

(q) THEOPHRASTUS *hiſt.* L. IX.
(r) Idem *hiſt.* L. IX. c. 17. add. c. 18.
(s) Laudaſſe fœniculum PLIN. L. XX. n. 96.
(t) L. XX. c 81. Ejus ἐπιτομὴν περὶ ῥιζοτομουμένων citat. Eum, neſcio quo argumento HARDUINUS præceptorem facit HIPPOCRATIS, *ind. auct.* p. 62. Fuit autem METRODORUS Cous, ex PYTHAGORÆ ſchola. Sed alius dicetur METRODORUS *rizotom.* auctor.
(u) THEOPHRAST. *hiſt.* II. c. 8. *cauſ.* L. III. c. 15. ubi magnam oleæ cum myrto amicitiam eſſe ex eo auctore citat.
(x) THEOPHRAST. L. III. c. 20. niſi uterque idem fuerit.
(y) THEOPHRAST. L. IX. c. 18.
(z) De germinatione mori *cauſ.* L. I. c. 28.
(a) Aquam ſalſam irrigationi in Tylo utilem eſſe THEOPHRAST. *cauſ.* II. c. 7.
(b) *Politic.* I. c. 11.
(c) L. V. c. 12.
(d) *Hiſt. plant.* L. III.
(e) De herbis ſcripſiſſe EPIPHANIUS *hæreſ.* L. I.
(f) C. 7. Senſit CONRINGIUS.

ſermone a nuperiori Græco in ſuum ſermonem redditum fuiſſe. ſuſpicetur aut a PLANUDE. Exſtiterat autem ARISTOTELIS de plantis opus, quod & ipſe citat (g) & alii.

Quod ſupereſt opus, recuſum eſt Lugduni anno 1566. fol. Marburg. ann. 1598. 8°. Græce prodiit FABRICIO teſte Paris anno 1539. 8°. tum Francofurti anno 1587. 4°. cum *Geoponicis* & cum THEOPHRASTO anno 1534. & 1541. fol. & inter opera omnia græco latina (h) ARISTOTELIS, tum alias. Non potuit autem ARISTOTELES plantarum imperitus fuiſſe, quem TIMÆUS pharmacopolam (i) dixerit, qui etiam medici NICOMACHI filius, & ex Aſclepiadum familia fuerit.

Auctor ejus libri, quem coram habemus, plantas animam negat habere contra EMPEDOCLEM, verumve ſexum (k). Deinde partes, & ſuccos dicit, & aliquas ex obviis dotibus conſtitutas claſſes. Arborum & ſpecierum degenerationem in alias ſpecies admittit (l). Hyoſcyamum & Helleborum hominibus venenum, beſtiis (m) alimentum eſſe monet. Palmarum fecundationem deſcribit (n). Hebenum novit in aqua fundum petere (o). Plantas ignotas nominat ὀπίγαις, μαργαρίτην arborem ægyptiam, quæ fructum ex radice ferat, ἐσεντιλι Arabicum, Belenion, quod in amygdalum abeat. Habet & myrobalanos. Secundo libro nutritionem plantarum deſcribit, phyſice, ex antiquis opinionibus, & colores, quorum miras cauſas adducit (p), ſuccos, ſapores.

MAXIMUS PLANUDES libros ARISTOTELIS de plantis ex latino græce reddidit, latina autem verſio ex Arabica converſa fuerat. Commentarius SCALIGERI in dialogi ſpeciem ſcriptus, absque opere ARISTOTELICO prodiit. Eum alias dicemus. Prodiit Paris anno 1556. 4°. Lugdun. 1566. fol. Sunt in eosdem & FRANC. VATABLI notæ Lipſ. 1520. fol.

Codices M. S. exſtant in *Bibl. Vatic.* & *Reg. Londin.*

Problemata ARISTOTELIS ſatis multa continent, botanici argumenti. Ea ſeorſim edita ſunt Paris apud Colin anno 1533. 8°. Quærit & per conjecturas reſpondet. Denique Arabes opus geoponicum habent, quod ARISTOTELI tribuunt (q).

§. XI.

(g) *Anim.* L. V. init. p. m.
(h) Edit. Genev. anno 1606. II. p. 1042.
(i) AELIANUS *var.* L. V. c. 9. SUIDAS p. 327. 328. ex EPICURO.
(k) Nam maſculas plantas ideo diſtinguit, quod congeneribus feminis duriores ſint.
(l) C. 7.
(m) C. 5.
(n) C. 6.
(o) L. II. c. 1.
(p) II. c. 9. Ab anguſtis poris cæruleos colores fieri, a collapſis album, a mediocri commiſtione glaucum.
(q) *Ketab al Falabat le Ariſtbu* HERBELOT. p. 975.

§. XI. *Theophraſtus.*

Cum ſpurium ſit, quod Ariſtoteli (*r*) inſcribitur opus, hic primus verorum botanicorum librum reliquit, qui ſuperſit. TYRTAMUS a patre dictus, vir optimus & undique amabilis, diſcipulus ARISTOTELIS, ab eloquentia nomen habuit, & de tota (*s*) philoſophia numeroſa & celebria, ob ſuavitatem ingenii, opera edidit, quorum aliqua ad nos pervenerunt. Eorum duo, ſed inſignia, de plantis agunt, ſatis hactenus integra, ſed valde corrupte edita. Prius & majus *hiſtoriam plantarum* novem libris exponit, ad ARISTOTELIS hactenus imitationem ſcriptum, ut communia ſtirpium colligat, & diſcrimina adjiciat, ex obviis omnino ſummisque ſignis ſumta.

Libro *primo* partes plantarum, laxe equidem, definit, non tamen unquam deſunt egregii & philoſophici ingenii teſtimonia, quod in hoc viro fuit. Ita flores (*t*) fructui innatos, & flores fructui circumpoſitos diſtinxit, & iſtos frequentiores eſſe (*u*) addidit: flores etiam ſteriles (*x*) & in eadem planta habitantes habet, & in alia. Calidis locis, ut in agro Elephantino, arborum folia non delabi (*y*) monet. Et Benjanorum arborem ex ramis radicatam dixit (*z*), & opuntiam ex foliis radicem emittentem (*a*), & morum Ægyptiam, quæ fructum ex caudice gerit (*b*).

Libro *ſecundo* de ſatione & generatione plantarum agit. Coniferas non provenire, niſi ex ſemine (*c*) adnotat. Semina arborum urbanarum ſata ſylveſtres & acerbiores fetus proferre (*d*) docet, præter Ægyptum, in qua acida punica dulces fructus reddant. Pinum, contra receptam opinionem, radicem ad octo cubitos depangere, ex propria adnotatione adteſtatur (*e*). Palmarum cultum, ſexus, & ſpecies, & fecundationem (*f*) adcurate exponit, quæ fit excuſſo maſculo ſuper feminas pulvere, & caprificationem, culicumque uſum (*g*) in ficubus naſcentium.

Libro

(r) Vixit ante *nos* annis 390. PLINIUS L. XIX. c. 2. Ad ANTIGONI tempora vixit, & Olympiadem 114. ARISTOTELI in ſcholæ rectione ſucceſſit LAERTIUS L. V. c. 2.
(s) Enumerat LAERTIUS l. c.
(t) C. 21.
(u) Ibid.
(x) Ibid.
(y) C. 11.
(z) C. 12. & L. IV. c. 5.
(a) Ibid. L. I. c. 12.
(b) C. 23.
(c) C. 2.
(d) C. 3.
(e) C. 8.
(f) C. 9. & *cauſ. plant.* L. II. c. 13. L. III. c. 23.
(g) C. 9. add. L. II. c. 12. 13.

Libro *tertio* & *quarto* de arboribus agit, quarum copiosum habet catalogum. Juniperi duos sexus distinguit (*h*). Tempora florendi definit. Muscas gallis contineri monet (*i*). Quercuum discrimina tradit (*k*), & coniferarum (*l*) arborum, deinde ex ordine juliferas (*m*), tunc fructiferas & alias. Accolarum nomina & opiniones non ignoravit (*n*). Coccum ilicis (*o*) cognovit, & cerasum, quæ tanto serius Romanis innotuerit. Coccum arborem (*p*) describit & mimosam (*q*), medicamque malum (*r*), quæ certe de aurantiorum genere est, & plusculas arbores indicas, plantam ex qua vestes conficiunt, quod ad sericum spectare videtur (*s*), euphorbium (*t*), alias; tum lichenem *orseille* (*u*), fungos lapideos aliasque plantas (*x*) rubri maris. Iterum gossypium arborem (*y*), papirum, ex quo charta paratur (*z*), nymphæam, quæ faba ægyptia (*a*), lotum, quæ ejus minor species hic dicitur (*b*), malinathallam (*c*). Inde plantas lacus Orchomenii (*d*), & varias arundines (*e*), juncos, insulas natatiles (*f*): morbos arborum (*g*).

Libro *quinto* materiem & in ea labores (*h*), diversamque arborum ad eos usus præstantiam perite & ex arte docet. Thuyam (*i*) hic describit; Cedros Syrias (*k*); Corsicæ densas sylvas laudat; Romanorum & agri latini meminit. Oleæ materiem paulum humectatam (*l*) germinasse.

Libro

(h) C. 6.
(i) C. 8.
(k) C. 10.
(l) C. 9.
(m) C. 10. 11.
(n) C. 12.
(o) C. 17.
(p) L. IV. c. 2.
(q) C. 3.
(r) C. 4.
(s) C. 5.
(t) Ibid.
(u) C. 6. Algæ nomine, qua vestes purpura inficiantur.
(x) C. 8.
(y) C. 9.
(z) Ibid.
(a) C. 10.
(b) Ibid.
(c) Ibid.
(d) C. 11. 12.
(e) C. 12.
(f) C. 13.
(g) C. 16. 17. 18.
(h) C. 1. sq.
(i) C. 5.
(k) C. 9.
(l) C. ult.

Libro *sexto* primum suffrutices tractat & spinas. Laserpitium (*m*) perantiquum facit, & ante Cyrenen conditam notum. Cacten siculam describit, quæ videtur *Cardons* (*n*). Inde transit ad flores (*o*), & odoratas plantas, & ad rosarum varietates.

Libro *septimo* olera describit, inter quæ, neque inter odoramenta, ocimum est. Inde ad plantas transit humiles & sylvestres (*p*) Buprestis ipsi herba est, & oleris genus edule, quæ HIPPOCRATI insectum (*q*).

Libro *octavo* frumenta tradit, copiose & cum plurima naturæ observatione, ut vel ex locis natalibus frumenta veterum adgnoscere liceret, si intento animo peregrinator in solo natali ad THEOPHRASTI ductum cerealia inspiceret.

Libro *nono* lacrumas, succos, & resinas describit, & inter has resinæ obtinendæ encheireses picisque, quæ artificia utique cominus ipse inspexit. Cinnamomi hic etiam varias species dicit (*r*), & myrrham (*s*), præter quæ verba vix quidquam de nobilissima stirpe innotuit; & balsamum (*t*), & alia odoramenta (*u*) enumerat, quæ ex ultimo oriente advehuntur. Rhizotomorum superstitiones in plantarum effossione exponit (*x*). Hic denique aliqua adfert, quæ ad medicinam faciunt (*y*), ad utrumque Helleborum (*z*), & Stramonium (*a*). Libanotis (*b*) hic cum pharmacis dicitur, alia a nuperorum opinione. Glycyrrhizam videtur radicis scythicæ nomine dixisse (*c*). Inde dictamnum (*d*), aconitum, quod possidere vetitum sit, etiam capitali pœna imposita. Cicutam detracto tegmine teri, ita celeriter occidere. Superstitiosa hic aliqua admiscet.

Libri decimi solum principium superest, quod agit de radicibus medicatis.

Paulo fusius hæc decerpsi, eo fere fine, ut rei herbariæ studiosos ad legendum THEOPHRASTI opus excitarem. Etsi enim, præter hæc ultima, non medicis scripsit, & ad usus potius respexit œconomicos, miram tamen fuisse in viro sagacitatem, cum summa diligentia conjunctam reperient, ut quasque stirpium

(m) C. 3.
(n) C. 144.
(o) C. 6. sqq. De floribus scripsit THEOPHRASTUS PLIN. L. XXI. c. 9.
(p) C. 6.
(q) C. 8.
(r) C. 5.
(s) C. 4.
(t) C. 6.
(u) C. 7.
(x) C. 9.
(y) C. 10. & sqq.
(z) C. 11.
(a) Ibid.
(b) C. 12.
(c) C. 13.
(d) C. 16.

ſtirpium vel communitates, vel diſcrimina, propriamque in vitæ duratione, modo proveniendi, & germinandi; indolem cognoſceret. Ea fere omnia reperient, non ex aliis ſcriptoribus ſumta, ſed per itinera per univerſam Græciam in ipſo natali ſolo adnotata: præter ea, quæ ab ALEXANDRI comitibus de rebus Arabicis, Ægyptiis & Indicis habuit. Deſcriptiones multo meliores (*e*) & ornationes dedit, quam veterum quiſquam, plantarum etiam numerum non minimum (*f*), rariorum etiam potiſſimum. Hortum ipſe poſſedit (*g*), ut hortenſium plantarum phænomena cominus ſpeculari potuerit. Plantas vix aliis dictas, certe non eo nomine plurimas habet, qualis eſt ουιγγον (*h*), quæ poſſit eſſe colocaſia; aphia (*i*); apharca arbor ſemper virens, Macedoniæ montanæ (*k*); tum leucara (*l*), ſari (*m*), mnaſium (*n*); ſi daipnum (*o*); icma (*p*); ſmerca (*q*); myophonum (*r*); narthecia; chalceos (*s*); pternix (*t*); phleos ſpinoſum (*u*); phleos (*x*); iphyum (*y*); pothos (*z*); ονοκιχλη (*a*); comarum (*b*); θηλυφονον (*c*) atrox venenum, ſcorpii radice; αντιρριζον (*d*); centeria; maſpalum; myacanthos; narta; tiphyum ſpinoſum. Plantas omitto indicas, ægyptias, maris rubri, plurimas, quibus THEOPHRASTUS nomina non impoſuit; Cardui ſimilem plantam, qua guſtata PANDION ſtatuarius mente ſit alienatus (*e*), iſchæmum Thracicum (*f*); herbam ad venerem ciendam mire potentem.

Græce

(e) Aliter hic certe a TOURNEFORTIO ſentio in præf. ad J. R. H.
(f) Ad quingentas æſtimat TOURNEFORTIUS. Plures fuiſſe putaverim.
(g) LAERT. l. c.
(h) C. 11. HESYCHIO ουιγγα ægyptia planta radice eduli, longa, foliis amplis, &c.
(i) Quæ cum germine florem edit L. VII. c. 8.
(k) L. I. c. 15. L. III. c. 4. 6. L. IV. c. 8.
(l) C. 7.
(m) L. IV. c. 9.
(n) Ibid.
(*) C. 11.
(o) Ibid.
(p) Ibid.
(q) L. VI. c. 2.
(r) Ibid.
(s) C. 3.
(t) C. 4. videtur Cinara.
(u) C. 5. & alibi. Pimpinellam ſpinoſam facit HONORIUS BELLIUS.
(x) In lacu Orchomenio L. IV. c. 11. BODÆUS habet pro Papiro Italica.
(y) Ante folia floret iphyum L. VII. c. 10. BODÆUS pro Narciſſo Perſico habet c. 20.
(z) Flos inodorus c. 7. vel albus, vel hyacintho ſimilis; illius in ſepulchris uſus eſt.
(a) L. VII. c. 10. An ονοχειλη? Anchuſa PLIN. L. XXII. c. 25.
(b) L. IX. c. 7.
(c) C. 19.
(d) C. 20.
(e) L. IX. c. 13.
(f) C. 15.

Græce id opus prodiit Venetiis ſine anno *(g)*, tum apud ALDUM (*) anno 1495. *(h)* 1498. fol. 1503. fol. & Baſileæ anno 1534. fol. *(i)* 1541. fol. *(k)* Venetiis anno 1552. fol. *(l)* magnis typis. Latine vertente *Theodoro* GAZA Tarviſii anno 1483. fol. *(m)* Venet. anno 1504. fol. *(n)* Baſil. ann. 1533. fol. *(o)* 1534. fol. *(p)* Pariſiis anno 1529. 8°. *(q)* Lugduni anno 1552. *(r)* cura *J.* JORDANI *(s)*. Græce & latine Leidæ anno 1613. fol. edente *Daniele* HEINSIO, & Amſtelodami anno 1644. fol. cum commentariis *J. C.* SCALIGERI & *J.* BODÆI a STAPEL. Soli libri VI. ad IX. cum tribus PLINII capitibus Argentorat. absque anno *(u)*; De ſuffruticibus & herbis Libri IV. Argentor. 1528. TREW. Soli *libri tres* priores a M. *Angelo* BIONDI italice verſi Venez. anno 1549. 4°. *(x)*. In L. V. priores SOLENANDER commentatus eſt.

Textus ipſe valde corruptus eſt vitiisque plenus, quæ ſperabat SCHULZIUS *(y)* emendari poſſe, ſi *Caſpari* HOFMANNI editio lucem adſpiceret, quæ fuit inter libros *G.* THOMASII. Requirunt autem iſta virum, qui & plantarum orientalium peritus ſit, & græcæ linguæ, idemque ſuperſtites antiquorum utriusque linguæ libros ſollicite perlegerit.

Verſio fere adhibetur *Theodori* GAZÆ, qui in dedicatione nomen ſibi ſumit THEODORI GRÆCI THESSALONICENSIS. Ea ſummo cum ingenio ſcripta eſt; cum vero omnes græcas voces vellet latine reddere, ſæpe fecit, ut latina minus intelligamus, quam græca. Ita Parthenium muralium, Rhus fluidam: & potulacam dixit, ut adrachnen ab andrachne portulaca, una litera diverſam imitaretur. Inconſtanter etiam vocibus græcis latinas ſuppoſuiſſe dudum notatum eſt. ελατην modo abietem vertit, modo pinum (z).

(g) *Bibl. maz* apud SEGUIER.
(*) *Bibl. Bern.* Nempe anno MIIIↃ.
(h) SEGUIER.
(i) Ex meis notis.
(k) J. OPORINO typographo, cum præfatione J. CAMERARII B. BERN. & cum præfatione GEMUSÆI, etiam apud Oporinum.
(l) Ibid. SEGUIER.
(m) MAITTAIRE *annal. typograph.*
(n) FABRIC. SEGUIER.
(o) FABRIC. Anno 1534. SEGUIER.
(p) Ex edit. J. JORDANI cum emendationibus ex editione Germanica ſumtis.
(q) In mea bibliotheca, apud *Egidium Gourmontium.*
(r) TREW.
(s) IDEM.
(u) BIBL. UPP.
(x) IDEM.
(y) IDEM.
(z) SPIGEL. *Iſag.* L. II. c. 17.

Θεοφραστου ερεσιου απαντα edidit, textum emendavit partim ex libris, partim ex ingenio hiulca supplevit, interpretationem interpolavit *Daniel* HEINSIUS Lugd. anno 1613. fol. min. Usus est codice M. S. Heidelbergensi non valde utili: aliqua CASAUBONUS cum editore communicavit, quæ, ut ait in commentario, usui esse possint. Verum ego cum legerem, mendosissimum textum græcum reperi, & GAZÆ vitia minime emendata.

Denique *historia plantarum* sola *Joannis* BODÆI a STAPEL ope prodiit. Posthumum opus viri plantarum minime imperiti, & diligentis. Pater *Egbertus* BODÆUS, pariter rei herbariæ amans, a morte filii edidit, & *J. Arnoldus* CORVINUS præfatus est. Grande & eruditum opus. Primo continet ipsum textum, passim *lectionibus variantibus* illustratum & emendatum, deinde GAZÆ versionem, etiam ad marginem passim correctam. Inde *J. C.* SCALIGERI commentarios, qui cum *Roberti* CONSTANTINI animadversionibus Lugduni anno 1584. 8°. prodierant, qui iidem nunc suis locis dispersi redeunt. SCALIGER pro sua utriusque linguæ cognitione, quæ in eo viro summa fuit, versionem THEODORI multis locis correxit. CONSTANTINUS cum PLINIO fere contulit, non inutiliter. Icones ad THEOPHRASTUM sculpi curaverat, quæ interciderunt (*a*).

Demum BODÆUS vastam eruditionem in hoc opus effudit, & omnia collegit, quæ ARISTOTELES, ATHENÆUS, PLINIUS, DIOSCORIDES, BUCOLICI, GEOPONICI, NICANDER, POLLUX & SUIDAS, nuperi demum Theophrasteis affinia haberent. Abundantia ipsa & ubertate peccare, & ad aliena nonnunquam sermonem abduci obiectum est, ut etiam ex capite bonæ spei exoptatum plantarum icones admisceret. PLINIUM frequenter castigat, icones etiam ligneas commode adjecit, ut omnino, qui velit labra his fontibus paulo profundius intingere, hic sitim sedare possit, non ideo speraturus, quod fieri non potest, ut omnibus dubiis se solvat.

Περι Φυτικων αιτιων Libri VI. (*b*) qui olim fuerunt octo, magis in generalibus versantur, & minus in descriptionibus occupantur, & minus etiam ad plantas adgnoscendas conferunt.

Libro *primo*. Ex semine omnia prodire; de modis (*c*) quibus plantæ reparantur ex radice, aut ex ramo, & de avulsione, & lacruma, bulbo nempe caulis, cum eo modo lilium generari scribat. Insitio & inoculatio (*d*). Deberi urbanarum ramos sylvestrium truncis inseri (*e*). Sexum in humiditate & laxitate ponit, quæ dotes fœminis majores sint (*f*). De semper viventibus (*g*), &

(a) C. GESNER *Epist.* ad *Joh.* BAUHINUM p. 18.
(b) LAERTIUS l. c.
(c) C. 1.
(d) C. 6. 7.
(e) C. 7.
(f) C. 9.
(g) C. 11.

& germinantibus. De flore (*h*) autumno erumpente, & de arboribus biferis (*i*). Discrimina sylvestrium & urbanarum (*k*). Quae praecoces sint, quae sero fructum ferant (*l*), &c.

Libro *secundo*. Causae fecunditatis; calor, solum, aqua, locus. De causis maturitatis, incrementi, proceritatis, diuturnitatis, dulcedinis. De specierum degeneratione: plantis parasiticis fulcrorum egentibus: de foliorum conversione, florum apertione & compressione.

Libro *tertio*. Agricultura, satio, ejusque tempora, depactio, scobes, cura novae plantae, amputatio, ablaqueatio, stercoratio, fossio. Vitium cultus, fuse & per singula. Cultus segetum, agricolarum instrumentum, loca frumentorum, vitia, tempora.

Libro *quarto* Varia. Iterum, & accuratius, de specierum degeneratione in alias species, potissimum in cerealibus, cui fidem adhibet. Varia leguminis & frumenti discrimina. Coctilia & incoctilia. Denuo morbi frumenti & leguminum.

Libro *quinto*. De artis potestate in plantis. Ficuum species. De iis, quae suspensa vegetant. Varius plantarum cultus, & de earum morbis uberius.

Libro *sexto*. Saporum genera: eorum in plantis causae. Odores cum sapore conjuncti, aut divisi. Sedes odoris in plantis, & saporis. Flores in plantis inodoros esse, quae totae odoratae sint. Mane plerasque plantas melius olere.

Hi sex libri conjunctim prodierunt, cumque historia, Venetiis absque anno, folio (*m*) apud ALDUM: anno 1495. fol. (*n*), 1498. fol. 1503. fol. 1552. 8°. Latine Tarvisii anno 1483. fol. Venetiis anno 1504. fol. Parisiis anno 1529. 8°., apud WECHELIUM, quae mea est editio, aucta necessaria tabula, qua nomina graeca latinis GAZAE nominibus opponuntur (*o*). Porro Basileae anno 1534. fol. 1541. fol. 1550. fol. Lugduni anno 1552. fol. & cum priori opere ex editione HEINSII, quem diximus.

Codex latinus exstat in *Bibl. Parif.* n. 6794. & plantarum ex THEOPHRASTO nomina magis obvia II. n. 2408. graece.

Liber I. solus graece Paris anno 1550. 4°. (*p*) & liber VI. graece & latine anno 1588. 8°.

Commentarios *J. C.* SCALIGERI Lugduni anno 1566. fol. excusos, absque ipso THEOPHRASTI opere, & VIGNAE aliorumque Cl. virorum alias dicemus.

 THEO-

(h) C 12.
(i) C. 15. 16.
(k) C. 17. 18. 19. 20.
(l) C. 21.
(m) SEGUIER.
(n) IDEM.
(o) SEGUIER. TREW.
(p) SEGUIER.

THEOPHRASTI *sparsas de plantis sententias in continuam seriem secundum literarum ordinem* edidit *Cæsar* ODONUS horti Bononiensis Præfectus Bononiæ anno 1565. 4°. SEGUIER ex B. R. Et *Epitomen medicam de differentiis herbarum, ex historia plantarum* concinnavit *Ildephonsus* SOROLLA Valentiæ editam anno 1627. 8°. (q) 1642. 8°. (r).

§. XII. *Alii Scriptores Aristoteli suppares.*

CALLISTHENES, ARISTOTELIS discipulus *de herbis* scripsit (s).

CHRYSIPPUS Cnidius (t), coævus ARISTOTELI (u), a quo ERASISTRATUS multa didicit (x), celebris medicus, plantis fere in medicina usus est (y), scripsit idem γεωργικα (z), de oleribus (a) & de brassica (b). Apium feminam foliis distinxit magis crispis (c). Caucalidem (d) conceptui prodesse docuit. Ocimum vituperavit (e). Juniorem aliquem CHRYSIPPUM fuisse suspicor, cujus malagma CELSUS habet (f).

METRODORUS huc pertinet, si ARISTOTELIS gener (g) fuit, & ERASISTRATI præceptor, CHRYSIPPI vero discipulus. Diversum esse oportet ab auctore [illegible], quem posteriori loco dicemus. Difficultatem facit locus ATHENÆI (h), in quo ERASISTRATEUS dicitur & amicus HICESII. Locum ejus de cucurbita idem ATHENÆUS conservavit (i). An vere diversus a METRODORO n. 9. Ab utroque hoc METRODORO juniorem ASCLEPIADIS sectatorem oportet distinguere (k).

PHANIAS Lesbius, discipulus ARISTOTELIS scripsit περι φυτων (l). Seminis in malva formam placentam dixit (m). Monuit aliqua sine semine & flore

(q) SEGUIER.
(r) BURETTE.
(s) EPIPHAN. *de heres.* L. I.
(t) PLIN.
(u) Le CLERC p. 292.
(x) LAERT. L. VII.
(y) PLIN. L. XXVI. c. 6.
(z) LAERT. L. VII.
(a) NICANDRI *scholiast.*
(b) PLIN. L. XX. c. 9. PLIN. VALERIAN. *de re medica* c. 29.
(c) PLIN. L. XX. c. 44.
(d) IDEM L. XXII. c. 40.
(e) IDEM L. XX. c. 48.
(f) V. c. 18.
(g) SEXTUS EMPIRICUS *contra mathem.* I.
(h) L. II.
(i) Ibid.
(k) GALEN. *fac. simpl.* I. c. 17. 33.
(l) ATHENÆUS L. II. & IX.
(m) L. II.

flore esse (*n*). Urticam laudavit (*o*), tum alimenti nomine, tum cibi. De cacto (*p*) etiam scripsit, de pastinaca (*q*) & de leguminibus (*r*).

APOLLODORUS vixit imperante PTOLEMÆO SOTERE seu LAGIDE, cui & libros dicavit (*s*). Scripsit περι φυτων (*t*). Brassicæ (*u*) & raphani (*x*) succum adversus fungorum venena laudavit: Urticam etiam celebravit (*y*), & Eryngium (*z*). Idem forte fuerit, qui etiam *de venenatis bestiis* scripsit, forte & idem, qui *de unguentis* (*a*) & *coronis* (*b*). Idem fuerit APOLLODORUS, cujus antidotum habet GALENUS (*c*), & ex quo HERACLIDES medicamentum sumpsit, in quo apium erat & cicuta (*d*).

Sed alii fuerunt APOLLODORI, qui aliqua ad plantas pertinentia scripserunt. APOLLODORUS Tarentinus (*e*) raphani pariter succum venenis opposuit. Alius LEMNIUS inter *rusticæ rei* auctores (*f*) recensetur. APOLLODORUM de vi cyperi citat *Pseudo Macer* (*g*).

DIPHYLUS Siphnius, medicus, DEMETRII POLIORCETIS (*h*) coævus, ab ATHENÆO potissimum citatus; scripsit *de iis, quæ sanis & ægris offeruntur* (*i*). Exstant ejus loca de cucurbita (*k*), ficu (*l*), lupinis (*m*), fungis (*n*), tuberibus (*o*), urtica (*p*), palma (*q*), castanea (*r*), cicere (*s*), prunis (*t*), earumque

(n) Ibid.
(o) PLIN. L. XXII. c. 15.
(p) ATHENÆUS L. II.
(q) IDEM L. IX.
(r) Ibid.
(s) STRABO.
(t) NICANDRI SCHOLIASTES.
(u) PLIN. L. XX. c. 34.
(x) IDEM L. XX. c. 13.
(y) IDEM L. XXII. c. 15.
(z) IDEM L. XXII. c. 8.
(a) ATHENÆUS L. XV.
(b) IDEM ibid.
(c) *Antidot.* II. c. 15.
(d) Ibid. c. 13.
(e) PLINIUS L. XX. c. 13.
(f) VARRO L. I. c. 1.
(g) p. 76. b.
(h) ATHENÆUS β.
(i) ATHENÆUS passim.
(k) IDEM L. 2.
(l) IDEM L. 2.
(m) Ibid. L. 3.
(n) Ibid. L. 2.
(o) Ibid.
(p) Ibid.
(q) L. 14.
(r) L. 2.
(s) Ibid.
(t) Ibid.

ceterumque usu. Fungorum malignorum symptomata vomitu excitato (*u*) sanat. Staphylini radicem ait (*x*) ad venerem facere. Colocasiam (*y*) laudat & malvam (*z*).

DIEUCHES *de parandis medicamentis* (*a*) scripsit, fere hujus ævi medicus, & de brassica (*b*); succum anisi ad lumborum dolores adhibuit (*c*). Staphylinum ad lienis (*d*) morbos laudavit, & jecoris, ipsumque volvulum. Ut oxymel temperaverit, apud PLINIUM videas (*e*). De pane locum habet ORIBASIUS (*f*), quo docet, ut recte coquatur, & de polenta (*g*). Leniter alvum ducentia recenset (*h*) brassicam, lenticulam, &c.

DIOCLES CARYSTIUS illustris medicus, ex Asclepiadum gente, alter fama ab HIPPOCRATE (*i*), coævus fere THEOPHRASTO fuit, si genuina est epistola ad Regem ANTIGONUM (*k*), quam habemus, passim recusam. Eum ANTIGONI fuisse successorem ALEXANDRI necesse est, cum DIOCLES ante PRAXAGORAM vixerit. Scripsit ῥιζοτομούμενα (*l*), in quibus, ut videtur, alterum descripsit hippomarathrum (*m*), longiori folio, coriandri semine, ut etiam novas aut non vulgares plantas videatur invenisse. Amaracum (*n*) dixit, quæ Sampsuchus Ægyptiis. Cucumerum decocto vomitum movebat (*o*). Scripsit etiam libros *de sanitate tuenda* (*p*) ad PLISTARCHUM, quorum fragmenta passim apud ORIBASIUM (*q*) supersunt, & *de alimentorum præparatione* (*r*). Plantis enim fere in medicina facienda usus est (*s*) ut priores. His in libris videntur ea effata contineri, quæ de plantis ad victum humanum pertinentibus supersunt. Panicum mel frugum dixit (*t*). Atriplicem (*u*) de cibis

(u) Ibid.
(x) L. 9.
(y) L. 2.
(z) Ibid.
(a) ORIBAS *collect.* L. IV. c. 7.
(b) PLIN. L. XX. c. 9.
(c) IDEM L. XX. c. 73.
(d) IDEM L. XX. c. 15.
(e) L. XXIII. c. 29.
(f) *Collect.* IV. c. 5.
(g) Ibid. c 6. L. VIII. c. 42.
(h) L. VIII. c. 42.
(i) PLIN. L. XXVI. c. 6. Icon hujus viri exstat in *bibliotheca Vindobonensis* codice DIOSCORIDEO, in L. II. LAMBECII, & apud NESSEL. III. p. 25. 35. 44. 51.
(k) Conf. le CLERC, SCHULZE p. 337. &c.
(l) SCHOLIASTES NICANDRI.
(m) PLIN. L XX. n. 96.
(n) IDEM L. XXI. n. 23.
(o) ORIBAS *collect.* L. VIII. c. 22.
(p) ATHENÆUS L. III. IV. VII. IX. GALEN. *de facultat. aliment.* L. I. c. 13. 28. & alibi.
(q) *Synops.* L. V. c. 31. 33.
(r) ORIBAS *collect.* L. IV. c. 3.
(s) PLIN. L. XXVI. c. 6.
(t) PLIN. L XXII. c. 63.
(u) IDEM L. XX. c. 83.

cibis repudiavit. Rapa laudavit (x), & allium (y), & halicacabum (z), & siser erraticum, ad venerem hoc & ad urinam ciendam (a). De amygdalis (b) etiam egit, & de cicuta (c), deque cucurbitis (d). Recenset ea, quæ alvum emolliunt (e). De oleo locum habet GALENUS (f).

Epistola, quam diximus, *ad victus rationem* pertinet. Eam per anni tempora dividit, & plantas fere habet, quas HIPPOCRATES. Ea passim exstat recusa, etiam in *J. Alberti* FABRICII *bibliotheca græca* (g). MIZALDUS edidit Paris anno 1573. ALDUS suo PAULO adjecit c. 100. L. I. Cum editione scholæ Salernitanæ prodiit Haag anno 1683. 12. Cum Praxi medicinæ Venet. anno 1545. 8°.

De *medicamentis* etiam *lethalibus* (h) scripsit. Medicamentum ejus ad sanguinis sputum, post aliquot secula, ab ASCLEPIADE juniori repetitur (i).

PRAXAGORAS Cous, & ipse ASCLEPIADES, diætetica aliqua reliquit (k), quæ interierunt. Succum raphani iliacis commendabat (l). Malorum succum rodentem vocavit (m). Stirpibus & ipse fere in medicina facienda usus est (n); scripsit etiam de veneno pharico (o).

PLISTONICUS, PRAXAGORÆ discipulus, Ellebori (p) usum ad cœliacam emendavit. Ocimum adhibuit (q) adversus colicos dolores. Raphani succo, ut PRAXAGORAS (r), utebatur.

PHILOTIMUS, & ipse PRAXAGORÆ discipulus, *de alimentorum facultatibus* (s) libros XIV. scripsit, tum *opsartyticon* seu *de obsoniis* (t). De cerealibus,

(x) IDEM L. XX. c. 85.
(y) Adversus hydropem & phrenitidem PLIN. L. XX. c. 23.
(z) IDEM L. XXV. c. 105.
(a) IDEM L. XX. c. 17.
(b) ATHENÆUS β.
(c) Ibid.
(d) Ibid.
(e) ORIBAS *collect.* L. VIII. c. 41.
(f) *Facultat. simplic.* L. II. c. 5. 6. 18. 19.
(g) L. XII. p. 585.
(h) ATHENÆUS L. XV.
(i) GALEN. *compos. med. sec. loc.* L. VII.
(k) GALEN. *facult. alim.* I. c. 13.
(l) PLIN. L. XX. c. 12.
(m) ATHENÆUS L. III.
(n) PLIN. L. XXVI. c. 6.
(o) SCHOLIASTES NICANDRI.
(p) ORIBAS *collect.* L. VII.
(q) PLIN. L. XX. c. 48.
(r) IDEM L. XX. c. 12.
(s) ATHENÆUS L. III. GALENUS *aliment. facult.* c. 31. &c. ORIBASIUS *collect.* II. c. 69.
(t) ATHENÆUS.

libus, & fuse quidem egit, GALENO teste (*u*), de aliis parcius. Sed & legumina (*x*) dixit, & mala (*y*), nuces Sardianas, ficus, malum persicum; carnes (*z*) demum. Placita PRAXAGORÆ perpolivisse dicitur, sed hæc omnia, præter exigua aliqua fragmenta interierunt (*a*). De milio condiendo breviusculum locum ORIBASIUS habet (*b*).

MNESITHEUS Atheniensis, non satis certi ævi auctor, *de coronis* (*c*) scripsit, & *de alimentorum facultate* (*d*), & *de eduliis* (*e*). Dulcia & salsa alvum ducere docuit, amara urinam, acerba sistere (*f*). De brassica locus apud ORIBASIUM superest (*g*). Cepas, ait, in principio peripneumoniæ utiliter cessisse, cum ex desiderio æger eis usus esset (*h*). Nuces Euboicas, sive castaneas (*i*), damnavit. De pomis etiam egit (*k*), de cerealibus (*l*), de radicibus (*m*), medice ubique. Hellebori incommoda recensuit (*n*) apud ORIBASIUM.

§. XIII. *Non satis certi ævi Scriptores.*

Horum tempora non reperi, sive quod ignorentur, sive quod me latuerint.

BOLUS seu DOLUS Mendesius, nam utroque modo legitur, post THEOPHRASTUM (*o*) vixit, cujus locum ex IX. Lib. *historiæ plantarum* citaverit (*p*), etsi ab aliis pro antiquiori habetur. Scripsit *de remediis physicis* (*q*) & ὑπομνήματα, quæ etiam DEMOCRITO (*r*) adtributa fuerunt. Aliqua ejus artificia hortensia COLUMELLA conservavit (*s*). Pythagoreum vocat SUIDAS (*t*) & titulum

(u) GALEN. *facult. aliment.* L. I. c. 13.
(x) Conf. GALENUM.
(y) ATHENÆUS L. III.
(z) GALEN. *facult. aliment.* L. III. c. 30. 31. 32.
(a) IDEM I. c. 13.
(b) *Collect.* L. IV. c. 10.
(c) PLIN. L. XXI. c. 9.
(d) GALEN. *facult. aliment.* I. c. 13. ORIBAS *collect.* L. II.
(e) ATHENÆUS 3. VARRO apud GELLIUM I. c. 13.
(f) ATHENÆUS L. III.
(g) *Collect.* L. IV. c. 4.
(h) PLUTARCHUS *quæst. natural.* ATHENÆUS L. III.
(i) ATHENÆUS L. III.
(k) IDEM ibid.
(l) GALEN. *facult. anim.* I. c. 13.
(m) IDEM L. II. c. 61.
(n) ORIBAS *collect.* L. VIII. c. 9.
(o) STEPHANUS apud REINESIUM *var. lect.* p. 122. CONRINGIUS.
(p) [illegible] teste carentibus ex usu Absinthii STEPHANUS Byzantinus in Absinthio.
(q) SUIDAS p. 450.
(r) COLUMELLA L. VIII. c. 5.
(s) L. XI.
(t) l. c.

titulum dat librorum περι θαυματιων Φυσικα δυναμεις, & περι συμπαθειων και αντιπαθειων. DEMOCRITEUM vocat STEPHANUS.

MAGO Carthaginienfis florente ea Republica vixit, qua deftructa Romani (u) ejus opera inter opima fpolia reportaverint: certa ætas ignoratur. Scripfit libros 28. *de re ruftica*, punica lingua, quos ex fenatus confulto Romani latine reddiderunt (x), DIONYSIUS Uticenfis græce interpretatus eft, neque unquam fine plurima laude aut VARRO (y) citat, aut COLUMELLA (z). In epitomen fex librorum convertit DIOPHANES (a). Fragmenta in veterinariorum collectione fuperfunt: & ad vitium cultum aliqua (b), tum de paffo (c), & de fecunditate mularum in Africa (d) apud COLUMELLAM, alia apud PALLADIUM.

IOLAUS Bithynus (e), non mediocris auctor, laudes GALENI (f) meritus & DIOSCORIDIS (g); fcripfit *de herbarum* facultatibus. Opium recte ait parari ex caule nigri papaveris, quando marcefcit (h). Medicamentum fepticum ex charta ufta, fandaracha, & auripigmento factum CELSUS habet (i).

CHÆREAS Athenienfis inter probatiffimos rei rufticæ auctores a COLUMELLA recenfetur, dictus etiam VARRONI. De carduorum facultatibus locum PLINIUS (k) habet, de vino babylonio ATHENÆUS (l).

SOLON Smyrnæus fcripfit *de re herbaria*, & de victus ratione (m). Adjecit malvis bulapathum (n), dyfentericis utile. Non bene negavit, in Italia atriplicem nafci (o).

PHILONIDES medicus (p) Dyrrachenus, idem forte, qui de *coronis* & *unguentis* fcripfit (q). Ex PHILONIDE malagma ANDROMACHUS habet apud

(u) COLUMELLA init.
(x) Ibid.
(y) L. I. c. 1.
(z) Locis paulo poft citatis.
(a) Apud VARRONEM.
(b) COLUMELLA L. V. c. 5.
(c) L. XII. c. 39.
(d) L. VI. c. 36.
(e) SCHOLIASTES NICANDRI.
(f) *Antidot.* L. I. c. 2. Si idem eft JOLLA.
(g) A principio.
(h) PLIN. L. XX. c. 76.
(i) L. VI. c. 6.
(k) L. XX. c. 99.
(l) L. II.
(m) GALEN. *de compofit. medicament. fecund. loc.* L. III.
(n) PLIN. L. XX. c. 86.
(o) IDEM L. XX. c. 83.
(p) NICANDRI SCHOLIASTES.
(q) ATHENÆUS L. XV.

Gaitenum (r). Sed is fuerit Philonides Ennæus Asclepiadeus (s), cujus discipulus fuit Paccius Antiochus (t), & qui idem de secta Asclepiadis fuit. Ejus de helleboro locum citat Dioscorides.

Asclepiodorus Alexandrinus magna diligentia & vulgares plantas conquirebat, & rarissimas (u), multum Suidæ laudatus.

Evenor medicus *curationum* libros scripsit, quibus facultates medicæ plantarum traduntur. Anisi ægyptii radicem tusam ad epiphoras renumque morbos imponebat (x), & halicacabum laudavit (y).

Dalion medicus ex eodem aniso cataplasma parturientibus imponebat (z).

Sosimenes *de medicina ex re herbaria* scripsit, & induratis partibus anisum imponebat cum aceto (a).

Tlepolemus & ipse anisum ad quartanas febres adhibebat (b).

Agatarchides *de herbarum natura* & facultatibus, & potissimum *de Helleboro* scripsit, auctoritate non optima epistolarum, quæ Catmensibus tribuuntur.

Mnesidemum (c) de papavere citat Dioscorides.

Aristogenis Thasii libros XXIV. inter quos lib. *περὶ διαίτης* Suidas citat.

Herodotus Lycius scripsit de ficubus.

Chrysippus Tyaneus *artopojeticon* scripserat (d).

Glaucides *de malis* egit (e).

Xenophanes de natura cerasorum scripsit (f)

Mithæcus *opsartyticum* (g) reliquit, & *ficulorum opsoniorum adparatum*, quo libro de caricis egit (h).

Stepha-

(r) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(s) Ex Stephano Byzantino.
(t) Marcell. p. 20.
(u) Suidas p. 352.
(x) Plin. L. XX. c. 73.
(y) Idem L. XXV. c. 105.
(z) Idem L. XX. c. 73.
(a) Idem l. c.
(b) Idem ibid.
(c) L. IV. c. 60.
(d) Athenæus L. II.
(e) Idem ibid.
(f) Pollux p. 590.
(g) Athenæus L. VII. Suidas.
(h) L. XII. Pollux L. VI. *sm.* 70.

STEPHANUS eſt inter *opſartyticos* (*i*) auctores, & ZOPHIRINUS (*k*), & ACESTIUS (*l*), & PAXAMUS (*m*), & AGIS (*n*).

PETRICHUS in carmine caucalidem dixit valere contra venena beſtiarum marinarum (*o*), eamque juſſit illinire. Scripſit *ophiaca*.

DIAGORAS *de plantarum virtute* ſcripſit. E nigri papaveris caule opium fieri reliquit, ſi caulis, dum augeſcit, incidatur (*p*). Damnabat opium (*q*).

DOROTHEUS in carminibus chondrillam laudavit (*r*). Diverſus fuerit a DOROTHEO Helio antidotorum ſcriptore (*s*).

EUMACHUS Corcyreus ῥιζοτομικα dedit (*t*).

PHILISTION, quem non credo vetuſtiſſimum empiricum eſſe, ocimum cœliacis exhibebat (*u*). De *medicinis ſubſtitutis* ſcripſiſſe GALENUS.

APOLLONII multi fuerunt (*x*), quorum opera noſtro ævo vix credo ſeparari poſſe.

Pergamenus (*y*) & alter Lemnius (*z*) APOLLONIUS a VARRONE laudatur inter auctores rei ruſticæ.

APOLLONIUS Mycerides *de coronis* ſcripſit & unguentis (*a*). Fuit & APOLLONIUS Memphiticus ex ERASISTRATI ſecta, cujus medicamentum ab HYBRISTE deſcriptum GALENUS habet (*b*). Fuit & Citienſis (*c*) APOLLONIUS, & A. GLAUCUS (*d*).

GALENICUS ille APOLLONIUS alius videtur & poſterioris ævi.

(i) L. XII.
(k) Ibid.
(l) Ibid. POLLUX L. VI. n. 70.
(m) POLLUX l. c.
(n) ATHENÆUS L. XII.
(o) PLIN. L. XXII. c. 40. 96.
(p) PLIN. L. XX. c. 76. DIOSCORIDIS IV. c. 60. ex ERASISTRATO.
(q) Ibid.
(r) PLIN. L. XX. c. 45.
(s) Eum citat GALENUS *antidot.* L. II. c. 15.
(t) ATHENÆUS L. XV.
(u) PLIN. L. XX. c. 48.
(x) Duos medicamentorum inventores CELSUS recenſet VII. c. 1.
(y) L. I. c. 1.
(z) Ibid.
(a) PLIN. L. XX.
(b) Habet & L. II. c. 15. Nominat cum AURELIANUS *Chron.* III. 8.
(c) IDEM *Chron.* I. c. 4. L. III. c. 4.
(d) *Chron.* IV. c. 1.

AGATHOCLES *de dicta* (*e*) scripsit, & sonchum adversus venenatum tauri sanguinem laudavit. Extitit etiam AGATHOCLES CHIUS (*f*), qui *de re rustica* egit.

EUDEMUS pharmacopola PLINIO dictus est, cujusque de oleribus locus ab ATHENÆO (*g*) citatur, in [illegible] dicto (*). Qu[illegible] [illegible] plures distinxit. Perantiquum & SOCRATI coævum GESNERUS fecit (*h*). Ex EUDEMO libellus medicamentum ad dysenteriam repetiit ANDROMACHUS (*i*) junior. Junior alter, infelix culpa sua, dicetur, LIVILLÆ adulter.

ARISTOMACHUS Atheniensis in lib. περι φυτων (*k*) cytisum laudavit (*l*).

MENANDER *biochresta* (*m*), de agri & herbarum cultu dedit; sed duo fuerunt MENANDRI rei rusticæ auctores, Pryenneus & Heracleotes (*n*).

TRYPHIODORUS Alexandrinus (*o*) φυτικα edidit.

AMERII Macedonis ῥιζοτομικα citantur apud ATHENÆUM (*p*).

ALCIBIUS Alcibii repertor fuit.

CONILUS plantæ Conili.

EPACTER, & PHARICUS, & PROMENUS, & EPAENETUS de oleribus a SCHOLIASTE NICANDRI citantur, iste etiam ab ATHENÆO & inter οψαρτυτικης auctores (*q*).

GLAUCON (*r*) Bupleurum laudavit ob vires medicas.

TIMARISTUS in carmine Halicacabum (*s*) ad dentium dolores, & alia mala commendavit.

DORIONIS *georgica* ATHENÆUS (*t*) nominat.

PAMPHILUS botanicus (*u*) superstitione sua eminuit. HERMETIS libris de herbis certis diis dicatis multum utebatur. Historiam herbarum scripsit, secun-

(e) SCHOLIASTES NICANDRI.
(f) PLIN. L. XXII. c. 44.
(g) L. IX.
(*) p. 29.
(h) *Bibl.* p. 188. ex suspicione.
(i) GALEN. *medicament. compos. sec. loc.* L. IX.
(k) PLIN. L. XIII. c. 17.
(l) IDEM L. XIII. c. 47.
(m) PLIN. L. XIX. XX.
(n) VARRO *init.* COLUM *init.*
(o) ATHENÆUS L. I.
(p) IDEM L. XV. c. 8.
(q) L. XIV.
(r) PLIN. L. XXII. c. 35.
(s) IDEM L. XXV. c. 105.
(t) L. III.
(u) GALEN. passim.

ſecundum alphabeti literas, & barbara nomina adjecit (*x*). Icon viri eſt in codice DIOSCORIDEO (*y*). An IDEM, qui de hydnophyllo ſcripſit? (*z*) Plantas ignoraſſe GALENUS (*a*), & deſcripſiſſe alias nemini notas (*b*). Vixit poſt NICANDRUM, cum in ophiaca ſit commentatus (*c*). Sed vide ſuo loco.

PAMPHILUS Grammaticus idem, num alius? georgicorum libros tres reliquit (*d*). Ad eum refert LAMBECIUS fabulas Geoponicorum Libri IX. & XI. (*e*), quæ mihi NESTORIS eſſe videntur, cujus ſimilis fabula cum nomine citatur (*f*). Habet & alia vana, ut numerum quinarium, ſenarium, ſeptenarium, novenarium ſeminum (*g*). De putatione vitium (*h*) egit. Vinum odoratum facere (*i*) docet myrrha, œnanthe, aromatibus: inter ea aſari folia nominat. Damaſcenorum (*k*), ceraſorum (*l*) plantatio & cura apud eum reperitur; ut ſemina ex longinquo advecta comprehendant (*m*). Animalia etiam adtigit, & eſt inter mulomedicos. De eo dico, qui eſt inter Geoponicos.

Alius PAMPHILUS Romæ medicinam fecit, & in curanda mentagra multum lucratus eſt (*n*). GALENUS PAMPHILUM μιγματοπωλην vocat (*o*).

Marcus Terentius VARRO longum dat cenſum auctorum rei ruſticæ, quorum opera undique interierunt.

Huc PHILOCHUS Athenienſis; ANAXIPOLIS Thaſius; ARISTOPHANES Malleotes; BACCHIUS Mileſius, ruſticorum auctor; CHÆRESTEUS Athenienſis; DIODORUS Priennæus; DION Colophonius; DIOPHANES Nicenſis; EPIGENES Rhodius; EVAGES Thaſius; EUPHRANII duo; HEGESIAS Maronites; NICESIUS Maronites; PYTHION Rhodius; MENECRATES Epheſius, idem poëta.

Aliorum ne patria quidem cognita eſt, quos enumero. ANDROTION; ÆSCHRION (*p*); ARISTOMENES; ATHENAGORAS; CRATES; DADIS; DIONYSIUS;

(x) IDEM *ſimpl. facult.* L. VI.
(y) LAMBEC. L. II. p. 530. 537.
(z) ATHENÆUS β.
(a) *Simplic. facult.* L. VI. init.
(b) Ibid.
(c) SUIDAS.
(d) IDEM.
(e) L. II. c. 7. p. 145.
(f) L. XII. c. 16.
(g) II. c. 20.
(h) V. c. 23.
(i) VII. c. 20.
(k) L. X. c. 39. 40.
(l) C. 41. 42.
(m) C. 86.
(n) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V.
(o) IDEM l. c. L. VII. c. 3.
(p) Etiam PLINIUS c. 8.

NYSIUS; EUPHITON; EUPHORION; LYSIMACHUS; MNASEAS (q); MENOSTRATUS; PLEUTIPHANES; PERSIS; THEOPHILUS (r);

Addas ex COLUMELLA Athenienses ARISTANDRUM, AMPHILOCHUM, EUPHRONEM, CHRESTUM; ANTIGONUM Cyrenæum; CLEOBULUM.

§. XIV. *Herophilus & Coævi.*

HEROPHILUS Chalcedonius, PRAXAGORAM audivit (s), & vixit Alexandriæ vir inter anatomicos primi ordinis. Stirpium etiam vires medicas summo studio requisivit (t), ex quibus sua fere remedia sumebat, illecebri (u) audax propinator, & magnarum compositionum laudator, quæ ab eo ævo invaluerunt (x). In DIOSCORIDE Aniciano inter principes botanicos pingitur. HEROPHILI philosophi liber *de facultatibus* (y) *alimentorum* in bibliotheca Vindobonensi latet, & in Parisina (z), qui forte fuerit HEROPHILI. Medicamenta ejus aliqua ad posteros descenderunt, ut ad sanguinis rejectionem, quod ex ANDROMACHO GALENUS repetit (a).

HICESIUS (b), HEROPHILI discipulus, scripsit *de alimentorum materie* (c) & *de unguentaria* (d), & de herbaria in universum περι της των φυτων ὑλης (e). Ex eo de violis locum ATHENÆUS habet (f). de leucacantha PLINIUS (g). Emplastrum Icesii GALENUS habet (h) & AURELIANUS (i). Annon idem HICESIUS Smyrnæus ex ERASISTRATI secta, cujus nummos habet R. MEAD.

SERAPION Empiricus, inter ejus sectæ principes fuit: scripsit *de medicamentis facile parabilibus*, cujus libri fragmenta a CÆLIO conservantur. Malagma ad

(q) Milesium facit COLUMELLA.
(r) Istos etiam COLUMELLA habet.
(s) GALEN. *method. medend.* L. c. 15.
(t) PLIN. L. XXV. n. 2.
(u) IDEM L. XXIV. c. 5.
(x) CELSUS præf. L. V.
(y) LAMBEC. L. VI. P. 2. p. 125.
(z) Apud FABRICIUM.
(a) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(b) Nominatur a LAERTIO L. V. fin.
(c) ATHENÆUS L. VII. passim.
(d) IDEM L. XV.
(e) Ibid.
(f) Ibid.
(g) L. XXII. c. 16.
(h) *Compos. sec. loc.* L. V.
(i) *Chron.* V. c. 1.

ad malum ischiadicum (*k*), aliud ad nervorum vulnera (*l*), & alíud adhuc emplastrum (*m*). ASCLEPIADES apud GALENUM habet. Nummum SARAPIONIS Smyrnæi MEADIUS sculptum dedit.

PHILINUS & ipse Empiricus *de plantis* scripsit. Medicamentum PHILINI ex ANDROMACHO GALENUS repetit (*n*).

ZENO Herophileus (*o*) καμμαρον cicutam esse scripsit, aut certe pharmacum refrigerans, cicutæ simile (*p*). Sonchi albi radicem adversus stranguriam adhibet (*q*). Ingenio, quam scriptis, clarior fuit (*r*).

ANDREAS inter Herophileos censetur, qui de herbis aliqua scripsit (*), ob superstitionem (*s*) & alia vitia (*t*) a GALENO damnatus, ut vanus homo & mendax, & plantarum ignarus; adseclas tamen suos habuit (*u*). EJUS ναρθηξ a CLERICO & SCHULZIO pro pharmacopea portatili habetur (*). Laser (*x*) ad ciborum coctionem adjuvandam laudavit, ex orientalium sententia. Opium Alexandriæ monuit adulterari (*y*). Ejus exstat ad ulcera cancrosa medicamentum (*z*), & splenicum (*a*), in quo myrica & galbanum, malagma ad malum ischiadicum (*b*), medicamentum ad oculos CELSUS (*c*) habet.

CHRYSERMUS Herophileus (*d*) Asphodeli commoda exposuit (*e*). Medicamentum CHRYSERMI GALENUS habet, quod scylla ingreditur & radix bryoniæ (*f*).

MANTIAS,

(k) *Compos. sec. loc.* L. X.
(l) Ibid. L. VI.
(m) ID. *Sec. gener.* L. VI.
(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VII.
(o) GALEN. *simpl. fac.* L. I. c. 27.
(p) EROTIANI *lex* p. 31.
(q) PLIN. L. XXII. c. 46.
(r) LAERT. L. VII.
(*) EPIPHAN. *hæres.* L. I. add. APULEI c. 63. 67. 68.
(s) GALEN. *simpl. fac.* L. VI. init.
(t) IDEM ibid. Nihil simile CELSUS L. V. præf.
(u) CÆL. AUREL. *acut.* III. c. 12.
(*) Apud NICANDRI *Scholiasten in Theriac.*
(x) PLIN. L. XXII. c. 19.
(y) PLIN. L. XX. c. 76.
(z) GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV.
(a) IDEM *comp. sec. loc.* L. IX.
(b) IDEM ibid. L. X. CELSUS L. V. c. 18.
(c) L. VI. c. 6.
(d) SEXTUS *Pyrrh.* I. 24.
(e) PLIN. L. XXII. c. 32.
(f) *Compos. sec. loc.* L. IX.

MANTIAS, HEROPHILI sectator (*g*), præceptor HERACLIDIS (*h*), non paucorum voluminum auctor (*i*). Scripsit *de iis, quæ secundum locos* (*k*), & *de purgantibus & clysmis* (*l*), & meliora protulit, quam priores (*m*), plurimaque bona remedia primus descripsit (*n*). Addit tamen GALENUS, eorum, quæ invenisset, nuperos omisisse, quæ minus haberent efficaciæ (*o*), & meliora conservasse. MANTIÆ attalica antidotus adversus vomitum superest apud GALENUM (*).

Junior alius MANTIAS pharmacopola fuit (*p*).

HERACLIDES Tarentinus (*q*), MANTIÆ discipulus, Vir illustris (*r*), & etiam GALENI laudes meritus (*s*), etsi ad Empiricos transiit (*t*), quibus GALENUS adprime infensus fuit. Materiem, quæ vocatur medica, peculiari studio sibi ornandam sumsit. Multa volumina (*u*), & inter ea *Convivium* scripsit (*x*), in quo varia excussit ad *victus rationem pertinentia*, & *de medicamentis, eorumque selectu & optima præparatione* (*y*). Citantur libri ad ASTYDAMANTEM (*z*). Optima medicamenta & expertissima (*a*) descripsit (*b*), nec alia, nisi quæ ipse esset expertus (*c*). Multa ejus medicamenta (*d*) ad posteros pervenerunt, ut ocularia (*e*): Icesium nigrum emplastrum (*f*): Malagma ad ulcera chironia (*g*); ad dentium mala (*h*), & Lichenes (*i*). Ad eruptionem sanguinis de naribus medicamenta præscripsit, & ligaturam brachiorum (*k*). Anti-

(g) Ibid. c. VI.
(h) Ibid. & *sec. gener.* L. II.
(i) *Compos. sec. gener.* L. II. init.
(k) GALEN. *facult. simplic.* L. VI. c. 1.
(l) Ibid.
(m) *Compos. sec. loc.* L. VII. add. *Compos. sec. gener.* L. III. Non mediocribus viris accenset *sec. loc.* L. II.
(n) *Compos. sec. gener.* init. *sec. loc.* L. VI.
(o) *Compos. sec. gen.* L. II. c. 5.
(*) *Compos. sec. loc.* L. VIII. c. 3.
(p) GALEN. ibid. L. IV.
(q) PLIN. L. XX. c. 73. LAERT. L. V. fin.
(r) CÆL. *acut.* I. c. 17.
(s) *Antidot.* L. I. c. 2. *facult. simplic.* L. VI. init. *Compos. sec. loc.* VII. & II.
(t) *Compos. sec. loc.* L. VI.
(u) Ibid.
(x) ATHENÆUS L. II. III.
(y) GALEN. *med. simpl.* L. VI. præf.
(z) GALEN. *Antidot.* II. c. 3.
(a) *Compos. med. sec. loc.* L. VI. &c.
(b) *Compos. sec. gener.* L. III. & II. init. *sec. loc.* VI. VII.
(c) GALEN. *compos. per gener.* L. IV. c. 7.
(d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.
(e) IDEM ibid. L. IV.
(f) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V.
(g) IDEM ibid. L. IV.
(h) *Sec. loc.* L. V.
(i) *Med. sec. loc.* L. V.
(k) *Med. compos. sec. loc.* L. III. fin.

Antidotus (*l*), ejus in qua ſcylla (*m*), & enneapharmacos (*n*), & ad phalangia (*o*) alia ſupereſt, & catapotium ad ſomnum ciendum (*p*). Etiam ad coſmetica deſcendit (*q*), & pſilothra & pſorica (*r*), adque papulas faciei. Medicamentis indulgebat compoſitis. Præferebat potentiora medicamenta, ut elaterium, opium, cicutam, hyoſcyamum, ſcammonium. Adverſus phalangia medicamenta duo dat, in quorum altero cicuta eſt & opium (*s*). Aniſum ad duas drachmas adverſus ventriculi inflammationes propinabat (*t*). Teutlophacon olus ſanis perinde dabat & ægris (*u*). Eryngium & elaterium dabat adverſus toxica (*x*). Vomitum in angina movebat medicamento, quod in cupreo vaſe ſteterat (*y*).

GLAUCIAM SCHULZIUS etiam poſt HEROPHILUM ponit. Sed duo fuerunt GLAUCIÆ: alter ARISTOTELI coævus, infelix HEPHÆSTIONIS medicus: alter recentior, cujus putem eſſe librum *de Carduis* (*z*) diligenter ſcriptum. IDEM boletos ſtomacho utiles (*a*) eſſe, contra receptam ſententiam docuit: Dracontium ſylveſtre ad Arum reduxit (*b*). Colocaſiæ uſum leniendi fine laudavit (*c*).

APOLLONIUS MYS, HEROPHILI (*d*) & ipſe diſcipulus, ſcripſit *de facile parabilibus medicamentis* (*e*), & ejus exſtat adverſus venena remedium, quo dicitur NICOMEDEM Regem uſum eſſe (*f*). *De facultatibus medicamentorum* CELSUS (*g*), qui idem forte opus intelligit.

(l) HERACLIDIS Philoſophi ALEXANDER L. XII.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* VII.
(n) *Antidot.* L. II. c. 15.
(o) Ibid. c. 3.
(p) CELSUS L. V. c. 25.
(q) *Compoſ. ſec. loc.* L. I. c. 3.
(r) Ibid. L. IV. c. 5.
(s) GALEN. *Antidot.* II. c. 3.
(t) PLIN. L. XX. c. 73.
(u) GALEN. *facult. aliment.* I. c. 18.
(x) PLIN. L. XXII. c. 7.
(y) CÆL. AURELIANUS.
(z) PLIN. L. XX. c. 99.
(a) L. XXII.
(b) L. XXIV.
(c) L. XXI. c. 30.
(d) PLIN. L. XX. STRABO L. XIV. AUREL. *acut.* II. c. 13. Idem, ut puto, APOLLONIUS Herophileus EJUSD. *acut.* II. c. 28.
(e) GALENUS paſſim. Multa *de medicamentis* ſcripſiſſe CELSUS L. VII. c. 11.
(f) GALEN. *Antidot.* L. II. c. 8.
(g) L. V. præf.

§. XV. *Eraſiſtratus.*

Magnus fuit medicus & anatomicus, & ipſe Juliade Cea natus (*h*). Alexandriæ vixit. CHRYSIPPI diſcipulus, ARISTOTELIS, ſecundum nonnullos, ex filio nepos. Plantis ad faciendam medicinam potiſſimum uſus (*i*), ſimplicia prætulit compoſitis (*k*), & opium (*l*), & flagitioſas (*m*) illas purgationes veterum deſeruit. Mitibus & refrigerantibus remediis indulgebat, & medicamentis deſtitutus norat ex facile parabilibus auxilia ſumere (*n*). Oportet de plantis ſcripſiſſe. Sententiam de ſcandice, malo olere (*o*), apud PLINIUM reperias. Ὀψαρτυτικὰ (*p*) etiam ſcripſit. ſeu de opſoniis (*q*). Aliqua ejus medicamenta ad poſteros pervenerunt, ut panchreſtos ad oculorum vitia (*r*). Compoſitio ad aures (*s*); liquida ad oculum (*t*). Braſſicam ſchola Eraſiſtratea (*u*) plurimi fecit, etiam ad ſanguinis ſputum. Lyſimachiam celebravit (*x*). Hedera chryſocarpo urinam duxit (*y*). Rubi ſucco ſe ipſum ſanavit (*z*).

Alius fuit ERASISTRATUS Sicyonius, cujus ad podagram fomentum GALENUS habet, quod hyoſcyamum recipit (*a*).

EPICURUS de plantis librum reliquit (*b*).

§. XVI. *Medicinæ in tres artes diviſio. Incrementa materiæ medicæ.*

Circa tempora HEROPHILI & ERASISTRATI medicina in tres artes abiit (*c*), & a diætetica, ſive curatione morborum internorum, Chirurgia ſeceſſit, & Pharmacia. Hæc diviſio rei herbariæ favit, cum Pharmacopolæ unico fini intenti, longe adeuratius ad herbarum cognitionem animum intenderint.

(h) SUIDAS.
(i) PLIN. L. XXVI. n. 6.
(k) PLUTARCH. *Sympoſiac.* IV. Sed indulſiſſe compoſitis CELSUS L. V. præf.
(l) L. XX. c. 76.
(m) GALEN. *purg. medic. facult.*
(n) GALEN. *compoſ. medicament. ſec. loc.*
(o) L. XXII. n. 38.
(p) ATHENÆUS L. XII. & VII.
(q) *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(r) Apud CELSUM & ORIBASIUM *Syn.* IV. & PAULUM, qui panchryſon vocat.
(s) CELS. L. VI. c. 7.
(t) AETIUS L. II. ſ. 3. c. 13.
(u) PLIN. L. XX. c. 13.
(x) IDEM L. XXV. c. 35.
(y) Ibid. L. XXIV. c. 48.
(z) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(a) Ibid. L. X.
(b) LAERTIUS.
(c) CELS. *Præf.* L. I.

derint, ut ex iis adparebit, quæ nunc monebimus, Oſtendemus pharmacopolas etiam ῥιζοτόμους dictos fuiſſe. Id autem medicinæ nocuit, quod medici principes ſtirpium curam neglexerint, & medicamenta a ſeplaſiis (*d*) parata ſumpſerint. Hactenus profuit, quod plantarum cognitio ad vulgum deſcenderit. Ex Creta potiſſimum inſula herbæ Romam mittebantur, & *herbarios* ibi CÆSARES aluerunt (*e*): neque unguentarius Romæ fuit, quin eas ex Creta miſſas herbas adgnoſceret (*f*), ſuccum etiam mandragoræ optimum (*g*) & hyoſcyami (*h*) ex Creta adferebant.

ATTALUS, ultimus Attalidarum, CATONI coævus (*i*), coluit in horto venena, hyoſcyamum, helleborum, cicutam, aconitum, dorycnium: earum plantarum ſuccum, ſemen, fructus ad experimenta adhibuit (*k*), adque vim antidotorum in reis explorandam. Eximia vero & unica hæc ratio eſt, qua poſſit ad veras ſtirpium facultates cognoſcendas perveniri. Medicamenta etiam componebat, ſæpe a veteribus citata, & bibliothecam ditiſſimam collegit. Attalicum emplaſtrum album ex ceruſſa, ab HERÆ nomine dictum, huic Regi GALENUS vindicavit (*l*); tum pamphilion, tum aliud ex ANDROMACHO. Attalum etiam emplaſtrum CELSUS habet (*m*). ATTALI Regis medicamentum ad icterum MARCELLUS (*n*) nominat. Eſt etiam inter *rei ruſticæ* ſcriptores.

Simile fere fuit MITHRIDATIS ſtudium (*o*), niſi quod præterea in corpore proprio venenorum vim expertus, efficaciam toxicorum conſuetudine ipſa ſuperaverit. Ejus Antidotum (*p*) & Theriacam GALENUS citat (*q*). Exſtat etiam ANTIOCHI PHILOMETORIS antidotus (*r*), & NICOMEDIS Regis (*s*). Denique etiam CLEOPATRA Ægypti Regina venenorum experimenta in hominibus reis & ſceleratis fecit (*t*).

(d) PLIN. L. XXXIV.
(e) GALEN. *Antidot.* L. I. c. 5.
(f) Ibid.
(g) *Compoſ. ſec. gener.* L. I.
(h) Ibid.
(i) PLUTARCH. Demetr.
(k) GALEN. *Antidot.* I.
(l) *Compoſ. ſec. gen.* L. I.
(m) L. V. c. 19.
(n) p. 158.
(o) GALEN. *antidot.* L. I. ubi ATTALI experimenta cum ipſo communicat.
(p) CELSUS V. c. 23. A POMPEJO formulam Romam avectam Q. SERENUS SAMMONICUS c. 61. & PLINIUS L. XXIII. n. 77.
(q) *Antidot.* L. II. c. 9.
(r) GALEN. ibid. L. II. c. 15.
(s) C. 8.
(t) PLUTARCHUS in *Antonio.*

§. XVII. *Nicander.*

Hi scriptores omnes interierunt, NICANDRI aliqua supersunt. Colophonius, Apollinis Clarii (*u*) sacerdos, circa tempora ATTALI vixit, quem in deperdito libello sit allocutus, & qui habetur pro priori ATTALO (*x*), Galatonice, Pergami rege. Amissum est potissimum *Georgicorum* poema, CICERONIS (*y*) laudes meritum, ex quibus plusucula loca apud ATHENÆUM (*z*) supersunt; de raporum præparatione (*a*); de sinapi (*b*), de raphanorum cultu (*c*), de brassica sylvestri & culta (*d*), de pastinaca sylvestri (*e*), de viola cum fabula (*f*), de castanearum nominibus (*g*), de noxiis fungis (*h*), de palmæ cerebro (*i*), de faba ægyptia (*k*), & longus de floribus & plantis coronariis (*l*) locus, denique de satione fungorum (*m*).

Multa alia scripsit, quæ perierunt. Tertius liber de epilepsia citatur ab AURELIANO (*n*). Superest poema περὶ ἀλεξιφαρμάκων, cujus alia est editio nostra ab ea, quam PLINIUS legit (*o*): in ea enim Hippomarathrum desiderabatur, quod in nostris non omittitur. De poetica vi NICANDRI nunc omitto dicere. Describit venena, eorum malos effectus, ex herbis quidem, Aconitum, Coriandrum, Cicutam, Ephemeron, Ulophonon, Dorycnion, Pharicum, quod potest compositum esse pharmacum, Hyoscyamum, opium, fungos. Descriptio vix ulla, symptomata fuse recensentur, & magna farrago & incondita plantarum potissimum alexipharmacarum subjicitur.

Θηριακῶν aliquanto longius est poema. Ad rem herbariam ob plantas pertinet, quas ad variarum bestiarum morsus utiles esse credit; longa, incondita, & nullius fidei farrago: hactenus utilis, ut plantarum nomina teneas, & unam forte alteramve notam. DIOSCORIDES tamen multa videtur ex NICANDRO habere (*p*).

Ad

(u) *Alexiph.* vers. II.
(x) Vid. FABRIC.
(y) *De Orator.* L. I.
(z) L. III.
(a) L. IV.
(b) L. IX.
(c) Ibid.
(d) Ibid.
(e) Ibid.
(f) L. XV.
(g) L. II.
(h) L. II. Citat in alexipharmacis.
(i) L. III.
(k) Ibid.
(l) L. XIV.
(m) L. II.
(n) *Chron.* III.
(o) L. XX. n. 96.
(p) C. GESNER præf. ad TRAG.

Ad hæc poemata exſtant erudita *Scholia* anonymi, ad hiſtoriam medicinæ & veterum auctorum minime inutilia, quibus etiam plantæ ipſæ uberius deſcribuntur.

Deinde Cl. *Angelus Maria* BANDINIUS ſuæ editioni addidit ex bibliotheca Vindobonenſi (*q*) & Medicea EUTECNII ſophiſtæ paraphraſin, ſatis inutilem.

Editiones ſunt, Græca Veneta anni 1499. fol. cum ſcholiis (FABRIC. SEGUIER) & Veneta anni 1506. fol. (SEGUIER.) Veneta apud ALDOS anni 1523. 8°. * cum ſcholiis, vel ſi mavis 4°. nam dubium eſt.

Tum alia Coloniæ anni 1530. 4°. pariter cum ſcholiis. *

Latina proſa J. LONICERO vertente Colon. anno 1531. 4°. cum aliquibus ſcholiis (BANDIN.) Proſaico etiam ſermone verſa a *Jaymo Pedro* ESTEVE Valentino Valentiæ anno 1552. 8°. (BUMALD.)

Carmina latina, *Euricio* CORDO auctore Francof. anno 1532. 8°. & Helmſtat. anno 1614. 8°.

Iterum carmine latino a J. GORRHÆO reddata Paris anno 1566. fol. (SEGUIER ſi recte intelligo), & Paris anno 1622. fol. cujus alias editiones continuo dicam.

Græca & latina cum GORRHÆI poetica verſione. Alexipharmaca quidem Paris anno 1549. 8°. (BODL.) Theriaca Paris anno 1557. 4°. (B. Bern.) & totum opus anno 1557. 4°. (B. Bern.) cum notis GORRHÆI, cui editioni ſcholiaſtes vetus acceſſit, latine non verſus.

Græce & latine cum verſione LONICERI, cum aliis Poetis Græcis Genev. anno 1606. fol. (BODL.)

Græce & latine, GORRHÆO vertente, cum notis GORRHÆI, absque ſcholiis edidit *Angelus Maria* BANDINI Florent. anno 1564. 8°. * Uſus eſt duobus codicibus M. S. Italice ex verſione *Antonii Mariæ* SALVINI.

Gallicis verſibus, auctore *Jacobo* GREVINO, Antverp. anno 1567. 4°.

GORRISII (vulgo GORRHÆI) verſio non ubique fida eſt. Ut *Marcente levis* (*r*) *pappi labuntur acantho* non reſpondet verbis σκίδναται ὡς γήρει κατὰ ψυχθέντος ἀκάνθης. Spinam oportuerat dixiſſe, non Acanthum. Notæ fere ſunt comparatoriæ, & hactenus etiam ad herbas ſpectant.

Commentarii DIPHILI, & PAMPHILI (*s*), & aliorum veterum interciderunt.

Codex M. S. pulcherrimus exſtat Vindobonæ, cum 43. animalium figuris (*t*).

§. XVIII.

(q) LAMBEC. L. II. c. 7. p. 596.
(r) *Alexipharmac.* n. 327.
(s) FABRIC. *bibl.* L. III. p. 620.
(t) NESSEL M. S. *med.*

§. XVIII. *Zopyrus.*

ZOPYRUS PTOLEMÆORUM, & MITHRIDATIS ævo vixit, ad quem (*u*) compoſitionem dedit, quæ ſervato ZOPYRI nomine ad poſteros pervenit; PTOLEMÆO vero non ſatis definito, Ambroſiam (*x*). Videtur de medicamentis ſcripſiſſe, ut ad ſingulam indicationem eorum integrum cenſum adferret. Habemus certe apud ORIBASIUM ejus ſudorifera (*y*), ſeptica (*z*), adſtringentia (*a*), lac augentia, emmenagoga (*b*), apophlegmatiſmos (*c*), diuretica (*d*), ſiccantia (*e*).

Noſtro quidem ævo hæc farrago incondita videri poſſet. Inter ſudorifera enim alia quidem alvum ducentia refert, alia vomitum, ut ſquamam æris, atramentum ſutorium. Inter adſtringentia urticam, crocum, althæam, altercum, pæoniam. Inter lac augentia polypodium, polygonum. Inter emmenagoga chondrillam, maſtichen, ſal, alumen, lanuginem cydoniorum. Inter apophlegmatiſmos anagallidem. Inter ſiccantia crocum, piper, ſulfur. Zopyrion herbam DIOSCORIDES habet (*f*).

§. XIX. *M. Porcius Cato.*

Etſi latino ſermone ſcripſit, & iſte & aliqui eorum qui ſequuntur, nimis tamen pauci ſunt, quos a Græcis ſepares, a quibus alioquin plerique ſua ſumſerunt. CATO quidem Vir Conſularis & Cenſorius, longævus, ATTALI etiam tempore vixit, ruri amavit degere, regere familiam, remque ſuam augere, avarus, vendax, minime emax. Eo vero ſpectat ejus de re ruſtica liber, brevis, nullo ordine ſcriptus, ſed totus antiquitatem ſpirans. In eo multa ad familiam, ad inſtrumentum villæ, ad impenſas & neceſſaria cujusque temporis & laboris pertinent, multa ad rem coquinariam, multa ad libationes & deorum religionem, aliqua ad medicinam, etiam adprime ſuperſtitioſa. Ad rem herbariam aliqua faciunt, ut cultus vitis, oleæ, cypreſſi, ſarcis, laudes braſſicæ (*g*), quam Pythagoream vocat, & aliqua de medicamento alvum ducente ex ea parato. Pomorum ſpecies recenſet. Veratro etiam utebatur. Codex vitioſus eſt.

Multæ

(u) GALEN. *Antidot.* II. c. 8. Habet Zopyriam ASCLEPIADES apud GALENUM *Antidot.* L. II. c. ult. AURELIANUS *Chron.* II. c. 14. V. c. 10. PAULUS L. VII. AETIUS T. III. S. I. c. 31. & ex ARCHIGENE c. 37. ACTUARIUS p. 71.
(x) CELS. L. V. c. 23.
(y) L. XIV. c. 56.
(z) C. 58.
(a) C. 61.
(b) C. 55.
(c) C. 45.
(d) C. 50.
(e) C. 52.
(f) L. III. c. 108.
(g) Ea herba tanquam remedio per 600. annos populum Romanum uſum eſſe PLIN. L. XX. c. 9.

Multæ ſunt editiones. Seorſim prodiit Venetiis apud Jenſon anno 1470. fol. HENNING. Regii anno 1482. ib. & 1498. ib. Edidit AUSONIUS POPMA & notas addidit Antverpiæ anno 1590. 8°. & 1598. 8°. (ASTRUC.) Leidæ & Franekeræ anno 1620. 8°. * Ad iſtam editionem POPMÆ notæ acceſſerunt, quibus cum PLINIO aliisque antiquis CATO comparatur, & voces Archaicæ explicantur: Non tamen botanici argumenti fere ſunt, quæ Vir Cl. adjecit. De ſuo addidit librum de inſtrumento fundi.

Deinde in hac editione exſtant J. MEURSII ad librum de re ruſtica notæ, cum emendationibus & collationibus, cum codice, quem habuit optimum.

Exſtant etiam in CATONEM *Fulvii* URSINI notæ Rom. anno 1587. 8°. FALC.

Et eo multa ſpectant *Julii* PONTEDERÆ *in antiquitatibus*, quæ ſuo loco laudabimus: Aliæ EJUS viri notæ ad opus GESNERIANUM (*h*) acceſſerunt.

Denique notas priorum, etiam F. URSINI ſuasque ILLUSTRIS noſter COLLEGA *J. Matthias* GESNER ſuæ editioni adjecit Lipſ. anno 1735. 4°. * Idem ILL. Viri J. B. MORGAGNI ad CATONEM eruditas notas edidit.

Editiones cum VARRONE, & cum VARRONE, COLUMELLA & PALLADIO conjunctas, ſuis locis citabimus.

Codex membranaceus exſtat Pariſ. in *Bibl. reg.* IV. p. 284.

Citat CATO MANCUM, PERCENNIUM (*i*) Nolanum, a quo cypreſſi ſationem didicerit.

De viribus herbarum medicis CATONEM ſcripſiſſe PLINIUS (*k*), quod aliud, ut videtur, opus eſt. Noſtrum enim opus *de agro colendo* idem vocat (*l*).

§. XX. *Cratevas Rhizotomus* (*m*), *alii.*

MITHRIDATI Regi, ut videtur, magno illi EUPATORI, Mithridatiam duplicem inſcripſit (*n*), non adeo HIPPOCRATIS coævus. De herbis medicis librum reliquit, & icones herbarum edidit, ſubſcriptis viribus medicis (*o*). Idem forte opus, cui titulus fuit ῥιζοτομούμενα (*p*), laudem GALENI meruit (*q*). Oenan-

(h) *Epiſt.* III. ad VII.
(i) N. 152.
(k) L. XXV. n. 2.
(l) L. XIV.
(m) SCHOLIASTES NICANDRI. DIOSCORID. præf. L. I. PLIN. L. XXI. n. 9. *Bibl. Conſtantinop.* VERDIER.
(n) PLIN. L. XXV. n. 26. 27.
(o) IDEM ibid. n. 4.
(p) Tres libros citat auctor ſpurii *de Centaurea* libri GALENO adſcripti.
(q) Cum DIOSCORIDE, & aliis optimis auctoribus numerat, *Antidot.* L. I. c. 2.

Oenanthidem descripsit (*r*), & a cotyledone oves incalescere (*s*) adnotavit. Halimi tertium genus dixit (*t*), & duo verbasca, folio alterum coriandri, alterum fœniculi (*u*). Hippomanes habere fructum spinosum cucumeris (*x*).

EJUS aliqua ANGUILLARA suo operi (*y*) inseruit, ut Asari totam descriptionem, ex qua adparet, fere ad DIOSCORIDIS saporem scripsisse. Alius de dracontio (*z*) locus est, alius de atractylide (*a*), alius de therapidio (*b*) planta aliis ignota. Helenium etiam serpylli caulibus dixit, foliis lentis (*c*). Oenanthen eundem sedare, qui a vino furerent (*d*). Panacem dixit, quam cunilam bubulam Romani (*e*).

Non satis plene *de plantis* egisse DIOSCORIDES (*f*).

In *bibliotheca Constantinopolitana* codex CRATEVÆ de materia medica inter libros *Antonii* CANTACUZENI fuit (*g*), & medicinale CRATEVÆ RISOTOMI in bibliotheca *J. Michaelis* CANTACUZENI (*h*).

Hoc studium iconum plantarum depingendarum DIONYSIUS (*i*) repetiit, quem PLINIUS post CRATEVAM recenset, ille idem Iticæus, ut puto DIONIUS, cujus quartum *Georgicorum* librum ATHENÆUS (*k*) citat. Id facile PLINIO dederis, cum figuræ stirpium in alios codices transcriberentur, vitiosas demum imitationes natas esse, ut satis ex DIOSCORIDE illo augusto adparet.

Cæterum DIONYSIUS rapa inter venerea laudavit (*l*). An idem, qui sandaracham (*m*) ad hæmorrhagiam jussit inspergi? Asphodelum marem & feminam fecit (*n*). Damnabat atriplicem (*o*): apii genus nigrius, brevi radice, separabat (*p*).

Sed

(r) PLIN. L. XXIV. n. 102.
(s) SCHOLIAST. NICANDRI.
(t) PLIN. L. XXII. n. 33.
(u) NICANDR. SCHOLIAST.
(x) Schol. THEOCRITI.
(y) De *simplici* p. 27.
(z) p. 125.
(a) p. 149.
(b) p. 171.
(c) Ibid.
(d) PLIN. L. XXIV. c 102:
(e) IDEM L. XIX. c. 50.
(f) L. I. præf.
(g) [illegible]. L. VI. p. 156. VERDIER *bibl.* p 61. vocatur ibi lib. *in materiam medicam.*
(h) VERDIER p. 62.
(i) An idem cum DIONYSIO Uticensi. Ita putat C. GESNERUS *bibl.* p. 172.
(k) L. XIV.
(l) PLIN. L. XX. c. 3.
(m) CELS. L. VI. c. 18.
(n) PLIN. L. XXII. c. 22.
(o) IDEM L. XX. c. 83.
(p) IDEM L. XX. c. 44.

Sed & METRODORUS idem ſtudium depingendarum plantarum ſecutus eſt, quem ita poſt CRATEVAM & DIONYSIUM PLINIUS recenſet, ut putes juniorem eſſe. Titulus erat επιτομη των ριζοτομουμενων (*q*), aut ριζοτουμενα (*r*). Non ergo erat METRODORUS ille, ERASISTRATI diſcipulus (*s*), ſed METRODORUS alter, Aſclepiadeus (*t*). Is negabat reſinam & bitumen calefacere (*u*). Noſter alvum & lochia pepli ducebat (*x*).

CLEOPHANTUS (*y*), aliquanto ASCLEPIADE antiquior, ſtaphylinum dyſentericis propinabat. De vini in morbis (*z*) uſu ſcripſit. Dracunculo multum in medicina uſus eſt ad tuſſim, & pectoris morbos, & fere pro antidoto habuit (*a*).

EJUS viri multa imitatus eſt ASCLEPIADES (*b*), qui tamen, cum rhetor eſſet, & in paucis diæteticis fere auxiliis ſuam fiduciam poneret, botanica vix adtigit. *De ſanitate* tamen *tuenda* ſcripſiſſe CELSUS. Anthemidem vehementer laudabat (*c*) & vinum (*d*). Ejus opus, cui titulus *Tonitrum*, videtur *de medicamentis* egiſſe *ſimplicibus*, ubi & adnotat GALENUS, non egiſſe de omnibus (*e*). Multa priorum medicamenta rejecit, quod nocere crederet (*f*); habuit tamen etiam compoſita, ut ad aures (*g*), ex aromatibus.

CLEOPHANTUS a CICERONE laudatus, aliquanto nuperior, nihil hujus argumenti reliquit. Medicamentum CLEOPHANTI ad hydropem habet (*h*) GALENUS, & mithridaticam compoſitionem (*i*).

MOSCHION (*k*), qui *de raphanis* ſcripſit, videtur idem fuiſſe, quem GALENUS Aſclepiadeum facit (*l*). Alius MOSCHION TRAJANI tempore vixit. Pluſcula MOSCHIONIS medicamenta GALENUS citat (*m*), qui de ornatu ſcripſit (*n*), ocularium (*o*), alia.

(q) NICANDRI SCHOLIAST.
(r) PLIN. L. XX. c. 81.
(s) p. 38.
(t) GALEN. *ſimpl. facult.* I. c. 27.
(u) IDEM ibid. c. 33.
(x) PLIN. L. XX. c. 81.
(y) IDEM L. XX. c. 5.
(z) IDEM L. XXVI. c. 8.
(a) IDEM L. XXIV. c. 92.
(b) CELSUS III. c. 14.
(c) PLIN. L. XXII. c. 26.
(d) De eo ſcripſiſſe PLIN. L. XXIII. c. 1.
(e) *Simplic. facultat.* L. VI. c. 1.
(f) CELS. V. præf.
(g) L. VI. c. 1.
(h) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(i) *Antidot.* L. II. c. 1.
(k) PLIN. L. XIX. c. 26.
(l) *Differ. pulſ.* L. III. c. 4.
(m) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. III. V.
(n) GALEN. *ſec. loc.* I. c. 1.
(o) Ibid. L. IV.

MENESTEUS ονομασιαν των Φαρμακων scripsit *(p)*.

Ex ea etiam schola prodiit JULIUS BASSUS, qui materiæ medicæ studium suum impendisse dicitur (*q*). Græce scripsit. BASSI, an ejusdem? an potius POMPONII BASSI, Acopon ASCLEPIADES junior habet apud GALENUM (*r*); sed id fuerit forte BASSI sodalis GALENI (*s*). TULLIUM BASSUM medicum AURELIANUS (*t*) nominat, JULIUM BASSUM MARCELLUS, qui ejus collyrium citat (*u*). TYLEUM EPIPHANIUS inter botanicos (*x*) citat.

SEXTIUS NIGER, pariter ASCLEPIADEUS, inter istos primo loco a DIOSCORIDE ponitur. Adnotavit olim C. GESNERUS, quæ PLINIUS ex SEXTIO NIGRO repetat, eadem fere apud DIOSCORIDEM reperiri (*y*). De materia medica scripsit (z), & de vi vocis λειριον citatur (*a*). Inter bonos scriptores recenset GALENUS (*b*). Codex exstabat Constantinopoli (*c*).

Citatur etiam PETRONIUS DIODOTUS Asclepiadeum in ὑλικοις, quem GALENUS laudat (*d*). Dracunculum cum melle tabidis dabat (*e*). Dauci quatuor genera faciebat (*f*). Malvam cibo inutilem pronuntiavit (*g*). Alii PETRONIUM a DIODOTO separant.

Eadem est laus NICERATI (*h*) ASCLEPIADEI. Remedium ad uterum NICERATI GALENUS habet, in quo cicer est, & palustres asparagi (*i*); aliud ad dyspnœam, in quo castoreum, ammoniacum, abrotanum, & aromatica varia (*k*) miscentur; tum ad morsus reptilium (*l*); & alia (*m*). Sed is fuerit forte NICERATUS, qui de catalepsi scripsit (*n*).

HALIEUS

(p) GALEN. *gloss.*
(q) DIOSCORID. *præf.* L. I.
(r) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(s) *Compos. sec. loc.*
(t) *Acut.* III. c. 16.
(u) L. I. c. 29.
(x) *Hæres.* L. I.
(y) Præf. ad TRAG.
(z) EROTIAN p. 37.
(a) Ibid.
(b) *Simplic. facultat.* L. VI. init.
(c) Apud *J. Michael* CANTACUZENUM VERDIER p. 62.
(d) *Compos. sec. gen.* L. II. Habet EPIPHANIUS.
(e) PLIN. L. XXIV. c. 92.
(f) IDEM L. XXV. c. 64.
(g) IDEM L. XX. c. 84.
(h) Ibid.
(i) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(k) Ibid. L. VII.
(l) *Antidot.* L. II.
(m) *Sec. loc.* L. VII.
(n) CÆL. *chron.* II. c. 5.

HALIEUS apud HERAM citatur, non ſatis certi ævi. EJUS emplaſtrum (*o*) & acopon (*p*), & gilvum (*q*), a GALENO emendatum exſtat, ſive is auctor fuerit eo nomine; ſive, ut alii volunt, piſcator.

§. XXI. *Auctores a Varrone citati.*

Antiquiores equidem eo viro, cæterum incertæ ætatis ſunt.

CASSIUS DIONYSIUS Uticenſis, qui MAGONIS vaſtum opus in compendium XX. libr. reduxit.

IDEM ῥιζοτομουμενα ſcripſit, a STEPHANO citata. Mireris duos DIONYSIOS duo opera ejusdem ſcripſiſſe. Fuit etiam DIONYSIUS GALENI condiſcipulus (*r*).

LASERNÆ pater & filius (*s*), libros reliquerunt, quos VARRO deſpicit ob ſuperſtitioſa & mendacia medicamenta. Arbuſti cultum damnabant (*t*).

Addo his AURELIUM OPILIUM (*u*), qui de ſylveſtribus arboribus ſcripſit apud MACROBIUM, & FESTUM. Ille quidem OPPIUM vocat.

BION Solenſis de agri, vitium & arborum cultu ſcripſit, PLINIO teſte, & inter auctores rei ruſticæ a VARRONE nominatur. An idem CÆCILIUS BION, quem de virtutibus herbarum PLINIUS citat (*x*).

POMPEJUS LENÆUS, CNEI Magni libertus, quem ſolum inter noſtros Romanos ait de herbis ſcripſiſſe PLINIUS (*y*). Myricam Ericam vertit (*z*). POMPEJI medicamentum GALENUS habet (*a*).

§. XXII. *Varro.*

M. TERENTIUS VARRO CICERONIS amicus, Romanorum doctiſſimus, plurima ſcripſit, quorum vix quidquam ad nos pervenit, præter iſtos *de re ruſtica tres* libros, quos anno ætatis octogeſimo primo ſcripſit. Vir ingenioſus, ſagax; bonus ſcriptorum judex, quo nemo vim vocabulorum & puritatem latini ſermonis perfectius tenuit. Sæpe ab ingenio ſuo ſeductus ad doctas diſqui-

(o) *Sec. gen.* L. V.
(p) *Sec. gen.* L. VII.
(q) L. V.
(r) *Sec. loc.* L. V.
(s) VARRO L. I. c. 2.
(t) PLIN. L. XVII. n. 22.
(u) Etiam PLINIUS eum habet L. XXVIII.
(x) L. XXVIII.
(y) L. XXV. n. 3.
(z) L. XXIV. c. 41.
(a) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.

diſquiſitiones rediit, ut ad anni varietates. Sermo plenus leporis eſt & urbanitatis. Sed neque naturam ignoravit. Ex itineribus ſuis refert eſſe in Gallia, ubi creta foſſili agrum ſtercorent. Pinos cum fœnore ſeri monet. Opera ruſtica per menſes enarrat, inſitionem potiſſimum vitium, etiam noſtris paſſim receptam. Varias ſementes per ſua diſcrimina diſtribuit, etiam cytiſum & medicam. Tum meſſis rationem docet, & vindemiæ: Uvarum & malorum varietates, & artificia, quibus terræ fructu condiuntur.

Libri II. & III. ad animalia pertinent.

In VARRONEM PETRUS VICTORIUS commentatus eſt Lugduni anno 1542. ex meis notis: Tum JOSEPHUS SCALIGER, & AUSONIUS POPMA. Porro, uti in reliquos ruſticos GE. ALEXANDRINUS, PHILIPPUS BEROALDUS, FULVIUS URSINUS, REINESIUS (*b*).

NOTAS variorum & ſuas GESNERUS edidit; tum PONTEDERÆ, horum peritiſſimi.

Seorſim prodiit, a P. VICTORIO editus, Paris anno 1545. 4°. (B. Bern.) absque notis.

Cum EJUSDEM notis & SCALIGERI Paris annis 1569. 1573. (GESN.) anno 1581. IDEM & 1585. 8°.

Cum AUSONII POPMA commentariis Leidæ anno 1601. 8°. GESNER. Denique Dordraci anno 1619. 8°. GESNER. Amſtelodami anno 1623. 8°. FABRIC. Recuſum eſt anno 1730. 12°.

Cum CATONE Baſileæ anno 1521. 8°. (GESNER.) & anno 1576. 8°. GESNER. Et in meis notis Lugduni anno 1549. 8°.

Codex M. S. membranaceus exſtat in Bibl. reg. Paris IV. p. 251. tum in *bibl. fratr. min. Ceſenæ* & alius Libri III. p. 282. in B. Reg. partim chartaceus partim membranaceus.

C. VALGIUS paulo poſt VARRONEM, aut cum ipſo VARRONE vixit, vir eruditus, qui *de herbarum viribus medicis* imperfectum librum ad AUGUSTUM dedit (*c*).

L. TREMELLIUM, SCROFAM (*d*), & JULIUM GRÆCINUM (*e*) de vitibus COLUMELLA citat (*f*).

§. XXIII.

(b) In var. lect.
(c) PLIN. L. XXV. n. 2.
(d) Corrigit negantem ulmum ſamaram ferre V. c. 6.
(e) De apibus L. IX. c. 21.
(f) L. III. c. 11. 12.

§. XXIII. *Tempora Augusti. Musa.*

THEMISON methodicorum princeps, etiam rem herbariam hactenus adtigit, & librum scripsit de plantagine (*g*). Diacodium primus descripsit (*h*) suamque picram (*i*).

M. ANTONIUS MUSA, AUGUSTI medicus, ex felici usu frigidæ celebris, quam in morbo Imperatoris adhibuit, etiam lactucæ (*k*). IDEM est, quem nuper Japydis nomine a MARONE celebratum fuisse scripserunt. Inter meliores de medicamentis auctores a GALENO refertur (*l*). Multa ejus medicamenta ab isto repetuntur (*m*). Ad hepatis morbos cichoreum & succum filicis (*n*) laudabat. Stercore canino primus usus est (*o*).

EJUS nomini inscribitur libellus *de betonica* herbula radicibus tenuibus & rubicundis, thyrso tenuiori, ultra cubitum alto, quadrangulo, semine quercus, flore in summitate spicato, ad thymbræ modum, bono odore. Ad omnia fere corporis humani mala commendat. Ipse libellus ad saporem L. APULEJI accedit, notante olim *Gabriele* HUMELBERGIO.

Basileæ prodiit anno 1528. fol. cum APULEJO Isinæ anno 1537. 4°. recensente HUMELBERGIO. Tum in collectione Veneta anno 1547. fol.

Codex M. S. erat inter libros CHRISTINÆ, & est inter codices regios Parisiis IV. p. 256. & alter p. 283. valde nuperus.

Epistola etiam parvi momenti ad MÆCENATEM inter HIPPOCRATICAS male recepta est, & Noribergæ excusa 1538. & alias.

Plures libros scripserat (*p*).

EUPHORBUS ANTONII Musæ frater nomen Euphorbio dedit, quod equidem a JUBA ei plantæ impositum (*q*) esse dicitur, in libello de EUPHORBIO scripto (*r*), cujus regis medicus fuerit EUPHORBUS, & cui forte ejus plantæ historiam princeps debuerit. Eruditus princeps, historiam naturalem regni sui, arboremque etiam thuriferam, descripserat. Sed id remedium in antiquioribus

(g) PLIN. L. XIX. c. 39.
(h) GALEN. *Medicament. composit. sec. loc.* L. VII. c. 2.
(i) IDEM ibid. L. VIII.
(k) PLIN. L. XIX. c. 39.
(l) *Compos. sec. gen.* L. II.
(m) Ex CRITONE ad aphthas *Compos. sec. loc.* L. VI. Ex LAMPONE ibid. L. III. ad ozænam. Ex ASCLEPIADE ibid. L. X. Ad tabescentes L. VII. Pastilli Musæ *Med. sec. loc.* L. III. ORIBAS *syn.* L. III. *Euporist.* L. IV. Ad oculos multa GAL. *sec. loc.* L. IV. add. AETIUM.
(n) GAL. *Compos. sec. gen.* L. VIII. c. 8.
(o) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VI.
(p) IDEM ibid.
(q) PLIN. L. XXV. c. 38.
(r) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. IX.

quioribus ſcriptis reperiri. SALMASIUS (*s*) ſe oſtendere putat ex poëtæ antiqui, MELEAGRI, epigrammate, in quo ARCHILOCHI poematibus ευφορβη ακανθη comparatur. Verum mirum eſſet antiquos medicos Euphorbium ignoraſſe, quod poetæ notum fuerit. Et facile potuit nuperior auctor nomen MELEAGRI aut geſſiſſe, aut uſurpaſſe (*t*). Neque potuit PLINIUS facile ignorare antiquam plantam fuiſſe. Scripſit etiam περι οπου.

EJUSDEM ævi ÆMILIUS MACER fuit, non ignobilis poeta, qui de toxicis, & de herbarum virtutibus ſcripſit, etiam QUINTILIANO dictus, & OVIDIO, qui ſenem carmen ſuum legentem audiverat.

Etiam huic viro miſerum carmen ſuppoſitum eſt, de quo alias dicemus.

§. XXIV. *Hiſtorici.*

Colligo hic in unum cum DIODORO diverſi temporis hiſtoricos, qui, cum regionum deſcriptione, plantarum aliqua indicia conjunxerunt. Princeps DIODORUS SICULUS in ſua *Bibliotheca*, AUGUSTI ævo, troglodytas ex ſemine paliuri (*u*) ſuccum exprimere reliquit, quem potent; ſemen vero ad ventris profluvia ab Arabibus adhiberi (*x*). In Arabia coſtum (*y*) naſci, & in valle (*z*) quadam ſola balſamum provenire. Thuris in extrema Arabia excelſas arbores reperiri (*a*), & alias ſcribit, eas eſſe puſillas arbores, fabæ ægyptiæ ſimiles, folio ſalicis, flore aureo, & ſuccum ex inciſa arbore ſtillare (*b*). Myrrham eſſe (*c*) Arabiæ arborem, Lentiſcum imitari, folio tamen eſſe tenuiori, & magis ſtipato idem reliquit. Vernum fructum rubrum eſſe, hibernum album, ſuccum emanare, effoſſa terra, circa radicem (*d*). Præſtans etiam Cinnamomum in Arabia gigni (*e*). In Panchaja, Platanos, Cypreſſos, Lauros, Myrtos etiam & vites provenire (*f*), & præſtans in Ægypto uberrimum eſſe ciborium (*g*), ſeu fabam ægyptiam, & abundare lotum, ex quo panem faciant (*h*). Circa Acheruſia Ægypti eſſe ſylvas calami (*i*). Dulcem in Ægypto Agroſtin naſci, quæ etiam homines alat (*k*). Perſicam a CAMBYSE in Ægypto conſitam, dulciſſimos

(s) *Homo. π. mat. med. proleg.* p. 4. 5.
(t) FABRICIUS pro ευφορβης ακανθης putat legi poſſe Φορβειας.
(u) L. III. n. 32.
(x) L. V. c 41.
(y) II. c 49.
(z) L. II. c. 48. tum in maritimis montibus c. 46.
(a) L. II. c. 49. L. III. c. 46. & in Inſula Sacra Arabiæ L. V. c. 45.
(b) L. V. c. 41.
(c) L. II. c. 49. L. III. c. 46.
(d) L. V. c. 41.
(e) L. II. c. 49. L. III. c. 46.
(f) L. V. c. 43.
(g) L. I. c. 34.
(h) Ibid.
(i) L. I. c. 96.
(k) L. I. c. 43.

dulcissimos fructus ferre (*l*). In Hircania unam vitem metretam vini produxere. Et alia ejusmodi (*m*).

Ita apud STRABONEM balsami arborem, cytiso & terebintho non dissimilem, Hierichunte nasci. Circa Emporium Hispaniæ provenire (*) linum spartum & juncum. Hispanos ex herba apii simili toxicum parare. Gadibus arborem vivere, ramos ad humum curvantem, folio cubitali; ex ramo avulso lac, ex radice minium stillare. Carthagine nova arborem de spina corticem emittere, ex quo pulcherrimæ telæ parentur. In Gallia arborem ficui similem dari, corni fructu, qua sagittæ venenentur. Duas esse Anticyras, quarum altera optimum veratrum producat, altera optime præparet. In Margiana vites dari, quas duo viri ægre amplectantur. Medicam herbam, qua equi alantur, & silphium in Media provenire. Styracem arborem circa Selgas nasci, ejus succum a vermium rosione cum furfure defluere, succini similem & odoratum. Bosmorum milio minorem inter amnes apud Indos nasci. Magnarum arundinum radices natura & decoctione dulces esse. Byssum parari ex corticibus arborum Lanigeræ arboris, fructum habere nucleum, hoc detracto reliquum tomentum carminari. Arborem Gymnosophistarum esse ramis radicatis, & in novas arbores pullulantibus. In Gedrosia arborem lauri similem, funestam jumentis reperiri, & spinam ad terram effusam, cucumeres ferentem, qui adspergine excæcent. In ora Arabiæ maritima thus & myrrham crescere, regionem flumine a regione cinnamomifera separari, in eo flumine multum phleum provenire. Sabæam thus, myrrham, cinnamomum, palmas, calamum odoratum ferre, tum balsamum, & arborem optimi sed noxii odoris. Et alia.

Multo antiquior HERODOTUS passim similia habet de Ægypto, & Arabia etiam potissimum. Casiam ex paludibus Arabes colligere (*n*), non recte. Sillicypria, quæ in Græcia etiam nascuntur, fructum ferre in Ægypto graveolentem, ex quo oleum promanet, ad lucernas utile. Cinnamomum (*o*) ab alitibus ad Arabes adferri (*p*). In indica regione ad Acem fluvium melinen (*q*) & sesamum seri. In Arabia sola myrrham, casiam, thus, cinnamomum, ladanum provenire. Arabes styrace (*r*) suffire, & thus colere, ut serpentes submoveant (*s*).

CTESIAS in *indicis* historiam naturalem non totam omiserat, & arboris meminit, de qua fragrantissimum oleum stillaret (*t*). Arborem παρηβον describit, fabulosam. Ex

(l) L. I. c. 54.
(m) L. VI. c. 75.
(*) L. XVI.
(n) L. III. p. 202.
(o) L. II. p. 122.
(p) L. III. p. 203.
(q) L. III. p. 103.
(r) L. III. p. 201.
(s) Ibid.
(t) Apud PHOTIUM, & cum AGATHARCHIDE.

Ex NEARCHO ARRIANUS, arbores Gymnoſophiſtarum deſcribit (*u*), quæ umbra ſua quinque terræ jugera protegant, & ſub quarum una decem mille homines locum inveniant. Olera in Carmania & Perſia non reperiri. Ex ARISTOBULO, Nardi radicem multam in Gedroſia naſci, eam Phœnices avehere: quæ ab equitibus conculcata late odorem ſpargat (*x*). In eadem regione myrrham naſci, & a Phœnicibus quæri (*y*); tum arbores lauri folio in aqua merſas, quando æſtus mare elevat, recedente fluctu ſiccatas, altitudine triginta cubitorum, flore fere violæ albæ. Alium etiam caulem ex ſpina naſci validiſſimæ, ex qua ſecta ſuccus fluat, ut ficuum, ſed uberior (*z*). Hic videtur *Mangis* deſcribere, & *Euphorbium*. Silphium in Caucaſo naſci, & a pecudibus amari, quæ e longinquo adcurrant, ut radicem ſuffodiant. Apud eumdem legas (*a*) prata Arabiæ ſponte Nardum gignere, ex fruticibus cinnamomum reſcindi, & ex promontorio Macete ad Aſſyrios vehi, & in paluſtribus caſiam prodire. Editi ſunt libri VII. *de expeditione* ALEXANDRI MAGNI & ejuſdem auctoris *Indica* Gr. lat. ex interpretatione *Bonaventuræ* VULCANII cum notis *Nicolai* BLANCAARD. Amſtelodam. anno 1668. 8°. Bur.

ARRIANUS in περίπλῳ maris rubri aliqua habet, ad arbores aromaticas & thuriferas Arabiæ, etiam Indiæ maritimæ pertinentia, ut arborem ſanguinis Draconis, & triplex malabathrum. Coram eſt editio Lugdunenſis anni 1577. fol.

AGATHARCHIDES in libris *de mari rubro* animalia (*b*), fuſius, quam plantas deſcripſit, neque has tamen neglexit: De aromatibus Sabæorum aliqua habet, de planta, quæ dicitur capilli Iſidis, & de thymiamate (*c*). Seorſim prodiit cum CTESIA apud *Henricum* STEPHANUM anno 1577. 8°. & 1594. 8°. (B. Bern.) Vixit imperante PTOLEMÆO Philometore.

PAUSANIAS plurima ejus generis habet. In ſuo *itinere* literato per Græciam paſſim plantarum nobiliorum mentionem facit. Ita ortum apud Salaminios poſt Ajacis mortem novum florem dicit, candidum, modice rubentem, iisdem literis (*d*) inſcriptum, quibus hyacinthus. Herbam Pæderota naſci intra Sicyonem, intra ſeptum veneris, ſub dio, neque alibi, foliis fago (*e*) minoribus, majoribus quam Ilicis, quercus forma, hinc albis, inde nigris (*f*). Prope Trœzenas oleaſtrum ῥαχὸς naſci, quem vocent intortum, quod HIPPOLYTUS

(u) Arr. *exped.*
(x) L. VI.
(y) Ibid.
(z) Ibid.
(a) L. VII.
(b) Ibid.
(c) Apud PHOTIUM *bibl.* p. 1038.
(d) L. I.
(e) Ex Quercus genere.
(f) L. II.

LYTUS ad ejus truncum habenas implicaverit. Asterion herbam (*g*) proceram prope Mycenas provenire, quam JUNONI offerant, exque foliis faciant coronamenta (*h*). Oleastrum ex Hyperboreis primum ad Eleos ab Hercule adlatum (*i*) esse, unde arguas, minime in frigida regione eos Hyperboreos vixisse. Amare eam arborem Alphei ripam (*k*), eaque victores ab HERCULE coronatos fuisse. Balsami arborem esse myrti magnitudine, folia habere Amaraci (*l*). Αγνος arbor ex viminum genere, ex ea signum ÆSCULAPII (*m*) sculptum. Plurima cæterum habet de ÆSCULAPIO. Prodiit Hanoviæ anno 1613. fol. sed mea editio est Francofurt. anno 1624. 8°. editore *Friderico* SILBURG. Græce apud ALDUM anno 1516. fol.

§. XXV. *Vitruvius.*

VITRUVIUS equidem de architectura scripsit, arbores hactenus adtigit, ex quibus materies sumitur, earumque ad ædificandum aptitudinem & constantiam definivit. Coram est editio Florentina anni 1522. 8°.*

HYGINUS, AUGUSTI libertus, est inter auctores rei rusticæ, etiam COLUMELLÆ dictus. Apiastrum dixit, quod Græcis Melissophyllum (*n*), Casiam, quod Cneorum (*o*).

SABINUS TYRO *Kepurica* ad MÆCENATEM dedit (*p*). Idem forte SABINUS fuerit, qui de villæ situ scripsit, & plantas salubres & insalubres recensuit (*q*). Sed etiam SABINUS, ut puto alius, in HIPPOCRATEM commentarium scripsit (*r*), & medicamentum acopum SABINI GALENUS recenset (*s*). Is præceptor fuit STRATONICI, præceptoris GALENI (*t*).

(g) Etiam L. II.
(h) EODEM L.
(i) Eliac. V. p. 277.
(k) Ibid.
(l) L. IX.
(m) L. III. p. 172.
(n) PLIN. L. XX. c. 45.
(o) L. XXI. c. 29.
(p) L. XIX. c. 57.
(q) ORIBAS *Collect.* L. IX. c. 16.
(r) GALEN. *ord. leg. libr.*
(s) *Compos. sec. gener.* L. VII.
(t) GALEN. *de atra bile.*

§. XXVI. *Virgilius Maro.*

Omnium poëmatum, quæ hactenus innotuerunt, perfectissimum est, quod *Georgicorum* nomine P. VIRGILIUS MARO edidit, & in quatuor libros divisit. Nunquam res difficillimæ, & quæ nobis urbium incolis sordidæ videntur, nobilius & elegantius traditæ fuerunt. Continet autem præter hortos, reliqua opera rustica, quorum pars est in segetibus, vineis, & arborum cura. Ea breviter, ut vatem oportet, propriis tamen & naturam depingentibus vocibus VIRGILIUS tradidit, arborum variarum, Salicum, Ulmorum, Oleæ, Vitis, Alni, Citri arboris, Myrti, Palmæ, laudes, genera, cultum, insitionis artes. Laudat senem, qui in horto suo varii generis flores, & olera, utilesque stirpes coluerit.

Unicam editionem cito, P. V. MARONIS *Georgicorum* L. IV. *with an English translation, and notes* by *John* MARTYN Prof. of Botany at Cambridge, Lond. anno 1746. 8°. * cum doctis notis, quales a botanices perito exspectes, cum aliorum Geoponicorum locis analogis, etiam lectionibus variantibus codicum MEADIANORUM, aliorumque, ex Regia bibliotheca, exque bibliotheca Bodleyana & Cantabrigiensi, & nonnullis florum iconibus. Germanice reddita editio MARTYNII prodiit Hamburg. 1759. 8°. Italicis versibus reddidit BERNARDINUS DANIEL. Brescia 1740. 12°. & vetusta fuerat versio F. EVANGELISTA FOSSA de CREMONA Venet. 1494. 4°. MARTYN.

EJUSDEM nobilissimi Poëtæ *Bucolica* non magis equidem huc spectaverint, quam THEOCRITI Idyllia, plurimique poëtæ, qui florum elegantiam ad ornanda sua carmina adhibuerunt. Cum tamen IDEM Cl. MARTYN eadem poëmata *the bucoliks of Virgil with an English translation and notes* anno 1749. 4°.* Londin. ita ediderit, ut plantas floresque, reique naturalis momenta a vate tacta fuse & doctissime interpretetur, malui de juvenilibus magni poetæ pauca addere. Ligustrum pro Convolvulo albo Cl. MARTYN habet, pallentes violas pro Leucojo luteo, secale pro Zea, Narcissum pro eo, qui circulo est croceo, Hyacinthum, & Vaccinium pro Martago reflexo.

§. XXVII. *Celsus.*

Cl. *Cornelii* (*u*) CELSI eadem ætas fuit, ut nuper Cl. MATTHIÆ (*x*) non improbabilibus argumentis adstruxit, aut certe TIBERIANA (*y*), cum a COLUMELLA citetur (*z*), qui CLAUDIO imperante scripserit. De *re rustica* (*a*) scripsit,

(*u*) CORNELIUS, ut puto, medicus, cujus medicamentum adversus dysenteriam GALENUS habet *Compos. sec. loc.* L. IX. Sed id apud CELSUM non reperitur.
(*x*) In propria disputatione & fere le CLERC. p. 517.
(*y*) FABRIC. *bibl. lat.* L. II. p. 324. COLUMELLA enim suis temporibus adscripsit.
(*z*) L. I. c. 1. & de apibus L. IX. c. 21. de legumine L. II. c. 12. de vineis L. III. c. 1. L. IV. c. 1. &c. & addit, suo ævo maxime probari L. IV. c. 8.
(*a*) QUINTILIAN L. XII. c. 21. & ipse in primis suis vocibus adludit.

ſcripſit, ſed ea mature interierunt. Contuſam herbam *Ama* (vel Aria) cætera ignotam, cervici bovis febrientis imponi jubentem VEGETIUS (*b*) citat.

Quod nunc ſupereſt opus de *re medica*, ad rem herbariam fere eo jure pertinet, quo HIPPOCRATES, quem CELSUS imitatus eſt, & paſſim deſcripſit. Vires nempe plantarum medicas tradit; poſt morbos auxilia enumerat, inter ea plantas. Deinde olerum, fructuum, aliorumque edulium virtutes (*c*) & vitia recenſet, valde difficilis in adgnoſcendis bonis, ut plurima ſtomacho aliena dicat, quæ nos credimus ei conſulere, hyſſopum, thymum, ſaturejam, panem fermentatum. Habet aliquas plantas prius non cognitas, ut herbam cantabricam (*d*), ad anguium morſus utilem. Eam PLINIUS ait, Auguſti temporibus repertam fuiſſe, caule junceo, pedali, in quo floſculi oblongi, velut calathi, & in iis ſemen minutum (*e*). Mireris, ut aromata, & adſtringentia medicamenta cum ſtaphide agria ad alvum molliendam miſceantur (*f*). An CELSUS *corrigentia* veterum cum vere purgantibus confudit? Id ejus laudatores nolint. Formulas multas habet & compoſitiones. CORNELII CELSI de *alimentis* placita ex Libro II. in unum collecta ſenſim prodierunt Venetiis anno 1545. 8°.

§. XXVIII. *Heras. Menecrates. Alii.*

HERAS CAPPADOX ante ANDROMACHUM, ut puto, juniorem vixit (*g*), & ante CELSUM (*h*); cæterum Romanæ rei multa apud eum veſtigia invenio. Sextarium Romanum, Græcis ignotum pro menſura habet (*i*). HYGINI emplaſtrum (*k*) citat, & locum XENOCRATIS (*l*). Cæterum innumera & emplaſtra ex eo citantur, & interna medicamenta, fere compoſita, probata GALENO (*m*), & inter meliora recenſa, qui magnam laudem addit, HERAM nullum medicamentum deſcripſiſſe, quod non ſit probatum (*n*). Ea vero ipſe inveniebat (*o*), & adſcribebat modos utendi & virtutes medicaminum (*p*). Scripſit etiam *de facultatibus* (*q*) *medicamentorum*, & *medicamentarium* (*r*), eumdem

(b) L. III. c. 4.
(c) L. fere II.
(d) L. V. c. 27.
(e) PLIN. L. XXV. p. 47. Habent pro Campanula rotundifolia.
(f) L. III. c. 21.
(g) GALEN. *Compoſit. ſec. loc.* L. VI. c. 4.
(h) Qui eum citat L. V. c. 22. n. 3. TIBERII tempore le CLERC ex GAL. *Comp. ſec. loc.* L. VI.
(i) GALEN. *Compoſ. ſec. gen.* L. I.
(k) IDEM ibid. L. IV. c. 14.
(l) *Sec. loc.* L. I. c. 16.
(m) *Sec. gen.* L. III. c. 9. & L. II.
(n) IDEM ibid. L. II. init.
(o) *Sec. loc.* L. VI. c. 4.
(p) *Sec. gen.* L. I.
(q) IDEM ibid. L. I. c. 16.
(r) *Sec. loc.* L. VI.

eundem forte, qui alibi [illegible] dicitur (*s*). Libros HERÆ citat GALENUS (*t*), paucos tamen (*u*).

Ejus recensentur a GALENO Isis (*x*), Acopum (*y*). Gleucinum (*z*), Panygron (*a*), Hellespontium (*b*), Diabotanon (*c*), album (*d*), quod podagræ opponebat: Melinum (*e*), Cyzicenum (*f*), aere (*g*). Ad alopeciam auxilia habet (*h*), & ad cruenta (*i*), & alia malagmata (*k*), & pastillum (*l*), & septicum (*m*). Inter interna diacodium (*n*), stomaticum ex rutæ sylvestris semine (*o*), antidotum ad morsum canis rabidi (*p*). Cranion ex tithymalo, Aloe (*q*), &c. AETIUS habet (*r*) remedia ad dysenteriam (*s*); ea erant ex charta usta, cadmia, auripigmento. Ad anginam hirudines admovebat (*t*), & mori succum cum melle (*u*) coctum, & succum papaveris ad aurium mala (*x*). Cicuta & opio in fomento usus est, ad sugillatos oculos (*y*).

CRATIPPUM oportet ante HERAM vixisse, cujus narthecium iste citaverit (*z*).

MENECRATES Zeophletensis (*a*) TIBERIO imperante vixit, qui ante ANDROMACHUM & fere cum MUSA a GALENO citari soleat (*b*), & sub CLAUDII imperio

(s) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. V.
(t) *Sec. loc.* L. II.
(u) *Sec. gen.* L. II.
(x) IDEM ibid.
(y) IDEM ibid. L. VII.
(z) IDEM ibid.
(a) IDEM ibid.
(b) IDEM ibid.
(c) IDEM ibid.
(d) IDEM ibid. L. I.
(e) IDEM ibid. L. II.
(f) IDEM ibid. L. V.
(g) IDEM *Compos. sec. loc.* L. X.
(h) IDEM ibid. L. I. c. 1, 3.
(i) IDEM *sec. gen.* L. V.
(k) IDEM ibid. L. VII.
(l) ORIBAS *Syn.* L. III.
(m) CELS. V. c. 22. ex alumine, gallis, &c.
(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. VII.
(o) Ibid. L. VI.
(p) Ibid. L. I.
(q) Ibid. L. IX.
(r) *Tetrab.* III. S. 2. c. 26.
(s) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(t) Ibid. L. VI.
(u) Ibid.
(x) Ibid. L. III.
(y) IDEM ibid. L. V.
(z) IDEM ibid. L. VI. c. 1.
(a) AUREL. *Chron.* I. c. 4. de epilepsia.
(b) GALEN. *Medicament. Compos. sec. loc.* L. VI. c. 4.

imperio obierit. Fastuosum operi (*c*) titulum dedit, *insignium pharmacorum autocrator hologrammatos* (*d*), quo libro de optimis remediis agebatur; ea multa invenit, & inter optimos rei medicamentariæ scriptores recensus est (*e*). Autogrammaton dixit, quia pondera tota exscripsit (*f*). Inter ea fuerunt, quæ ad posteros descenderunt, ut discutiens emplastrum (*g*), & proteus (*h*), & diachylon emplastrum, & acopum (*i*), & stomaticum (*k*). Videtur idem esse, cujus titulus in lapide superest TIBERIUS CLAUDIUS KUREINA MENECRATES, Cæsarum medicus (*l*).

CHARICLES TIBERII celebris medicus etiam medicamenta invenit, quæ posteri conservarunt, quæ ex ASCLEPIADE ad GALENUM transierint (*m*).

PHILO JUDÆUS, philosophus Platonicus, scripsit περι γεωργιας Νωε, περι φυτουργιας Νωε, quos pro duobus libris Georgicorum (*n*) EUSEBIUS numeravit. Codex M. S. horum librorum in bibliotheca Vaticana exstat (*o*). Libri nempe de agricultura, & de plantarum cultu.

SERVILIUS DAMOCRATES sub finem imperii AUGUSTI vixit, cum Considiam filiam SERVILII (*p*) Consularis curaverit, qui mediis annis AUGUSTI consulatu functus sit. Varia scripsit, & potissimum jambis Græcis *de Iberide* (*q*), lepidio Græcorum, libellum ab ARCHIGENE dictum (*r*). Eam herbam ad ischiadicos dolores vehementer laudat (*s*). Inter optimos auctores medicamentorum recensetur (*t*). Scripsit & *Philiatrum* (*u*), ex quo poemate GALENUS aliquas compositiones recenset, & dentifricium (*x*). Sed multa alia ejus viri medicamenta apud GALENUM supersunt, digerens emplastrum melinum (*y*), dyrrachites (*z*), acopum (*a*), tyrium, ægyptium,

(c) MERCURIAL. *art. gymnast.*
(d) GALEN. *Compos. sec. loc.* L. II. & L. VI.
(e) IDEM *Compos. sec. gen.* L. III. *sec. loc.* L. VII.
(f) *Antidot.* L. I. c. 7.
(g) GALEN. *Compos. medicam. sec. gen.* L. VI.
(h) IDEM *sec. loc.* L. V.
(i) IDEM *Compos. sec. gen.* L. VII.
(k) IDEM *sec. loc.* L. VI.
(l) GRUTER. p. D. LXXXI.
(m) GALEN. *Compos sec. loc.* L. II. VII. X.
(n) Apud FABRIC. *Bibl. Græc.* T. IV. p. 107.
(o) GESNER *Bibl.*
(p) PLINIUS L XXV. c. 28. Lacte capræ, quam lentisco aluerat. Habet etiam GALEN. *de theriaca.*
(q) PLIN. L. XXV. c. 49. nuper factum, inquit PLINIUS. add. GALEN. *Compos. sec. loc.* L. X.
(r) GALENUS.
(s) GALEN. ibid. & PLIN. L. XXV. c. 49.
(t) GALEN. *Compos. sec. gen.*
(u) *Sec loc.* L. VII.
(x) Ibid. L. V ex TIMOCRATE.
(y) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(z) IDEM ibid. L. V.
(a) IDEM L. VII.

ægyptium (*b*), adtrahens (*c*), album malagma (*d*), collyrium ex myrrha (*e*), & medicamentum ex dictamno (*f*). Tum inter interna diacodium (*g*), theriaca (*h*), antidoti adversus reptilia (*i*) & canis rabidi morsum, mithridatium (*k*), & charme (*l*). Medicamentum ex myrrha, croco & theriaca AETIUS (*m*) ex eodem auctore habet, & diasmyrneum (*n*).

§. XXIX. *Columella.*

CLAUDIO imperante vixit & SENECAM coævum citat (*o*) L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, longe princeps auctor Georgicorum, Gaditanus (*p*), ruris ipse cultor (*q*), quæ in Cilicia & Syria videret seri (*r*) enumerat, variasque Asiæ & Europæ regiones citat, quas adiisse videtur, & M. COLUMELLAM patruum diligentissimum agricolam laudat (*s*). Ejus *de re rustica* libri XII. exstant, quorum secundo segetes, frumenta, pabula, messes describuntur. Videas Romanos ante Helvetos pratorum rigæorum utilitatem novisse, & arvorum in prata conversionem, quæ per arationem fit, perque raporum cultum. Medicam nostram videtur dicere, quam ajat decem annis durare, & sexies nonnullis locis demeti posse. Lupinum & Viciam eo fine seri novit, ut aratro subigantur, & fiat pro stercore (*t*). Terras miscere, sabuloque cretam corrigere a patruo didicit, muscumque cinere compescere.

Lib. III. Vitium cultum tradit & plurima genera. Miracula vitium laudat, ut unam arborem, quæ 2000. uvas tulerit, lucrum ex vitibus redundans laudat, & silices amat. Labores varios docet, & artem, qua vites recte ponantur, minute, & per mensuras.

Lib. IV. Pergit in vitibus. Palos dat singulos. Proprio ex experimento, contra priores, primi anni incrementa in malleolo falce castigat, quam dat delineatam. Ea occasione etiam salices, genistas, arundines, castaneas dicit.

(b) IDEM L. VI.
(c) IDEM L. VI.
(d) IDEM L. VII. VIII.
(e) IDEM *sec. loc.* L. III.
(f) IDEM *Compos. sec. gen.* L. V.
(g) IDEM *sec. loc.* L. VII. quod fuerat THEMISONIS.
(h) *Antidot.* L. I. c. 16. paulo aliter, quam ANDROMACHUS GALEN. *Theriac.*
(i) GALEN *Antidot.* L. II. c. 16.
(k) IDEM L. II. c. 2.
(l) IDEM c. 4.
(m) I. Serm. I. 85.
(n) GALEN. *simplic. facultat.* L. X.
(o) L. III. c. 3.
(p) L. X. & mea quam generant Tartesi litore Gades.
(q) L. V. c. 6. vide ejus inventa.
(r) L. II. c. 10.
(s) L. II. c. 16. L. V. c. 5. L. VII. c. 2. L. XII. c. 43. &c.
(t) L. XIV.

dicit, ex quibus ſuſtentacula vitium ſumebantur. Sed infinita ſunt, quæ mererentur excerpi.

Lib. V. Pergit. Rumpotinum arborem deſcribit. Inde olearum cultum, tunc arbores pomiferas, & inſitionis artes, trium generum, & inoculandi rationem, quam Plinius (*u*) ipſi tribuit inventam, & quæ nunc ablactatio dicitur. Negant nuperi veterum inoculationem ſuccedere (*). In cytiſo finit.

Lib. VI. De bobus huc poſſit referri, quod remedia aliqua tradat, ex bituminoſo trifolio, tithymalo, hyoſcyamo. Hic (*x*) ſetaceum deſcribit ex Helleboro, in lue boum etiam nunc celebre.

Lib. VII. Sic de ovibus, ubi perniciosſam herbam ſanguinariam adcuſat.

Lib. VIII. Animalium eſt volatilium.

Lib. IX. Ferarum; etiam de apibus hic agit, qua occaſione plantæ apibus gratæ enumerantur. Adnotat interire apiculas, ſi verno tempore floribus ulmi aut tithymalo indulſerint (*y*).

Lib. X. Eſt perelegans de hortis carmen, de eorum cultu, de plantis noxiis, de oleribus, de coronariis plantis; arbores aliquas paſſim deſcribit.

Lib. XI. Opera ruſtica per menſes diſtribuit. Caprificationem leviter tangit, tamquam qui ea non uteretur. Inverſo cacumine menthaſtrum replantat, ut dulcius redeat.

Lib. XII. Condimenta olerum, fructuum, ſapa, defrutum. Quando muſtum deferbuerat, Romani gypſum injiciebant, ut vinum diu ſervaretur. Vini etiam curam, & vina medicata varia docet. Uvas ſub aquis in puteo merſas ſervabat. A malorum odore uvas corrumpi monet. De olei cura.

In editione porro Aldina & Commelyniana (*z*), ſeorſim recenſetur liber *de arboribus*, ab iis libris diverſus, quos Columella Sylvino inſcripſit, ſimilis tamen dictione tota & vocibus, Columellæ familiaribus. Auctor ſibi propagandæ vitis modum inventum tribuit, quæ eſt ea ipſa ablactatio, quam Plinius (*a*) Columellæ inventam tribuit. Inſitionem etiam deſcribit: tunc curam arborum, olearum, pomarii. Monet, ut ad eosdem cardines mundi ramus inſititius adaptetur, quem in ſua arbore tenuerat. Acorem malorum (punicorum) laſere cum vino diluto ſe emendaſſe addit. Omnis generis arbores, omnis etiam generis ſurculos recipere contendit. In cytiſo uberior eſt. Salicem, geniſtam, arundinem, roſam, violam paucis tangit (*b*). Hunc librum

(u) L. XVII.
(*) *On fruit trees* 1768. p. 75.
(x) L. VI. n. 5.
(y) L. IX. c. 13.
(z) p. 493.
(a) Eadem exſtat L. IV. c. 7. 8.
(b) Gesner præf. p. IX.

librum ſummus harum rerum index PONTEDERA habuit pro compendio Libri III. IV. & V. quod prius ſcripſerit COLUMELLA; deinde uberius tractato argumento aboleverit (*c*).

COLUMELLA (*d*) ſolus abſque anni mentione Argentorati prodiit cum B. FILERÆ cum anno 1543. 8°. (GESNER). Lugduni anno 1548. 8°. GESNER. BURETTE.

Interprete J. B. PIO Bononiæ 1520. fol. OSB.

Cum N. BARTHOLOMÆI carmine de hortis & aliis libellis anno 1545. 4°. GESNER ibid.

Liber X. ſolus Parmæ annis 1478. fol. 1496. fol. SEGUIER & anno 1520. fol. Paris anno 1538. 4°. B. Bern. quod exemplum plurimas doctæ manus notas adſcriptas habet, & ib. 1595. 4°.

Germanice totum opus cum Palladio durch *Michel Herren* anno 1538. fol. TREW. Magdeburg. anno 1612. fol. durch *Theod.* MAJ. cum SEXTO PLATONICO.

Italice Venet. anno 1544. SEGUIER. & annis 1554. & 1564. 8°. *Petro* LAURO interprete IDEM.

Gallice per *Claude* COTTEREAU Paris anno 1551. 8°. SEGUIER. GESNER. & correcte per *J. Thierry* de BEAUVAIS anno 1556. IDEM.

Cum PALLADIO Paris R. STEPHAN. anno 1543. 8°. Et cum aliis Poetis Lipſ. anno 1655. 8°.

CATO VARRO & COLUMELLA per *Petrum* VICTORIUM ad veterum exemplarium fidem reſtituti Paris anno 1543. 8°. * In eos tres ruſticorum ſcriptores addita eſt *Georgii* MERULÆ priſcorum vocum enarratio, quæ apud VARRONEM, CATONEM & COLUMELLAM reperiuntur. Ibid. & eodem anno ſeorſim tamen PALLADIUS prodiit. *

CATO, VARRO, COLUMELLA & PALLADIUS Venetiis apud JENSON anno 1472. fol. MEAD.

Rhegii anno 1482. fol. MEAD.

Bononiæ anno 1494. fol. OSBORN.

Rhegii anno 1496. fol.

Venet. anno 1496. fol. SEGUIER.

Rhegii anno 1496. fol. IDEM.

Bononiæ anno 1504. fol. MEAD cum PHIL. BEROALDI notis.

Paris

(c) GESNER II. p. 826.

(d) Videtur plures alias ſolius COLUMELLÆ editiones habere SEGUIER, ſed non ſatis mentem explicat.

Paris anno 1513. fol. SEGUIER.

Venetiis apud ALDUM anno 1514. 8°. & 4°. ex edit. G. MERULÆZOCHA.

Florent. anno 1515. 8°. apud JUNTAM SCHULZ.

Bononiæ anno 1526. fol. SEGUIER.

Venetiis anno 1521. 8°. Florentiæ eodem anno 8°. CAT. OSBORNE 1752.

Incerto loco anno 1528. 8°.

Paris anno 1529. fol. cum BEROALDI notis B. Bern. anno 1533. fol. TREW. MEAD 1533. 8°.

Venet. apud ALDUM anno 1533. OSB.

Basileæ anno 1535. 8°. ad ALDINAM.

Lugdun. anno 1535. 8°.

Coloniæ anno 1536. 8°. B. Bern. cum BEROALDI scholiis.

Lugdun. anno 1542. 8°. ex emendatione *Petri* VICTORII.

Apud COMMELINOS anno 1595. 8°. *

Denique in ILL. GESNERI collectione anno 1735. 4°. *

Codicem chartaceum COLUMELLÆ folius habet *Bibliotheca Regia* Parisina IV. p. 282. & alium ib. & tertium ib. Chartaceos omnes.

Exstant in COLUMELLAM notæ BEROALDI Bonon. 1514. & Parisiis editæ anno 1529. fol. & 1533. fol. tum Lugduni anno 1535. 8°. Colon. 1538. 8°. Paris 1543. 8°. quæ fere comparatoriæ sunt, & loca PLINII conferunt.

Notæ JULII POMPONII FORTUNATI in eadem editione Paris 1533. fol. exstant, & in editione Bononiensi anni 1494. Regiensi anni 1496. & Juntina anni 1521.

Exstant & SCHOLIA CODRI anno 1521. 8°. apud Juntas edita, & Parisiis anno 1529. 8°.

Georgii MERULÆ ALEXANDRINI notæ fere cum BEROALDI notis reperiuntur.

Johannis THIERRY satis copiosæ notæ ad editionem CLAUDII COTEREAU accesserunt, ubi fuse de emendanda dictione agitur, variæ editiones & analogi scriptores conferuntur, gallicæ subinde consuetudines & colendi agri rationes comparantur &c.

Notas uberiores cum GESNERIANA editione PONTEDERA dedit & J. B. MORGAGNUS. GESNERUS etiam suas variorum notas adjecit. Aliqua REINESIUS adtigit (e).

(e) *Var. lect.*

§. XXX. *Apion. Thessalus.*

Ad TIBERII tempora pertinet APION Grammaticus, vir eruditissimus, qui Anacampserotem descripsit (*f*). Medicamentum ad carbunculos APIONIS habet (*g*).

THESSALUS NERONI coævus περι διαιτων scripserat (*h*).

§. XXXI. *Andromachus.*

ANDROMACHUS Archiater antidoto viperas & opium addidit, compositionem (*i*) NERONI dicavit, citante jam GALENO, & ejus misceIæ compositionem, atque plantas, quas recipit, elegiaco poemate descripsit (*k*), nuper Norribergæ recuso. Multum a veteribus laudatur (*l*) & ad posteros transiit, & aliquot de ea theriaca libelli Arabum (*m*) exstant & *Judæorum* (*n*). M. S. apud T. GALE.

§. XXXII. *Apuleius.*

APULEIUS CELSUS Centuripinus Siculus, SCRIBONII præceptor, de re rustica (*o*) scripsit, a PALLADIO citatum opus, cujus in collectione CASSIANI BASSI aliqua fragmenta supersunt; ipsum opus interiit, & quæ de herbis cum APULEIO PLATONICI nomine supersunt, longe deterioris sunt seculi. Librum de arboribus citat SERVIUS in *Georgica*. Huic APULEIO libellum MUSÆ *de botanica* tribuit MONGITORE, sed is serioris utique ævi est.

§. XXXIII. *Scribonius Largus.*

SCRIBONIUS LARGUS librum suum *de compositione medicamentorum* C. JULIO CALLISTO, celebri CLAUDII (*p*) liberto, inscripsit, quem etiam imperatorem in Britannica expeditione (*q*) comitatus est, Deumque (*r*) suum vocat. Theriacam citat, junior ANDROMACHO (*s*). Dictio non est ad saporem seculi argentei,

(f) PLIN. L. XXIV. n. 102.
(g) GALEN. *Compos. sec. gen.* L. VI.
(h) CÆL. L. III. c. 17.
(i) GALEN. ad PISONEM *de theriaca* c. 5.
(k) Exstat in GALENI *antidot.* L. I. c. 7.
(l) GALEN. ad PISONEM *de theriaca* c. 5.
(m) Ketab al tariak alakbar, & libellus *Muaffac albagdadi* HERBELOT. *bibl. orient.* p. 966.
(n) Abu Jacob Soleman al Israeli ibid.
(o) p. 94. ubi ejus antidotum citat.
(p) Ea epistola cum MARCELLO prodiit p. 22. non bene.
(q) C. 43.
(r) C. XI. p. 43. ed. RHODII.
(s) C. 43. plures habet, nullam quidem ANDROMACHI.

argentei, ut J. CORNARIUS (*t*) & CAGNATUS putaverint, SCRIBONIUM Græce ſcripſiſſe, ejus vero opus latine verſum eſſe deteriori aliquo ævo. Sed ad ea argumenta MARSILIUS CAGNATUS reſpondet (*u*) & RHODIUS (*x*). Et epiſtola ad CALLISTUM, ſi PLINIO indigna fuerit, nimis terſa tamen eſt, quam a MARCELLI tempore exſpectes.

Botanices ſtudium omnino apud eum virum aliquod fuit, nusquam enim ſe in Italia trifolium bituminoſum ait reperiſſe (*y*), niſi circa Lunæ portum.

Ad ſingulum etiam morbum ſimplicia ab initio medicamenta indicat, deinde compoſita. Horum multa GALENUS recepit, intercedit autem plurimum ſuperſtitionis, etſi SCRIBONIUS paſſim ad ſuam experientiam provocat. ASCLEPIADEM plurimum citat. Symphytum ait alum Gallicum vocari (*z*). Chameleæ folia adverſus hydropem adhibet (*a*). Ἱερὰν βοτάνην Vettonicam vertit. Trifolium (*b*) bituminoſum pro alexipharmaco habet (*c*). Definit in venenatis cicuta, opio, alterco, coriandro, aconito, dorycnio, ixia, ephemero, fungo, cum eorum remediis.

Multa ejus viri medicamenta ad poſteros tranſierunt, ut arteriaca (*d*), antidoti (*e*), remedia ad ozænas (*f*), emplaſtrum diſcutiens (*g*).

Editiones ſunt, Baſileenſis anni 1528. fol. & 1529. 8°. ad codicem a RUELLIO e tenebris erutum. Cum Principibus Medicis recuſus eſt; ejusdem primaria editio eſt Patavina anni 1651. 4°.* cum notis J. RHODII, & Lexico SCRIBONIANO. RHODIUS plantarum equidem non gnarus fuit, multa tamen collegit, ad hiſtoriam, antiquitates & aliorum ſcriptorum parallela loca ſpectantia.

§. XXXIV. *Varii.*

BESTINUM (ſ. VESTINUM) ſæpe citat ARETÆUS, ejusque laudat pharmacum διὰ φυσαλλίδων, ad urinam ciendam (*h*), & θηριακὰν βήστινου (*i*).

(t) Præf. ad MARCELLUM.
(u) *Var. obſ.* lect. III. c. 14.
(x) A principio.
(y) C. 43.
(z) C. 21.
(a) C. 34.
(b) C. 39.
(c) C. 43.
(d) Ex ASCLEPIADE GALENUS *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(e) Ibid. L. IV.
(f) L. III.
(g) GALEN. *Compoſ. med. ſec. gen.* L. VI.
(h) *Cur. diut.* I. c. 13.
(i) Ibid. I. c. 4. II. c. 5.

PHILO antidotum, quæ etiam nunc supereſt, ænigmaticis verſiculis deſcripſit. Eam omnino [illegible], ſed & Euphorbium (*k*). Laudat tamen GALENUS (*l*). Collyrium CELSUS habet (*m*).

§. XXXV. *Aretæus.*

Non omittenda videtur memoria viri inter medicos Græcos principis, eloquentes, ornata dictione, judicio accurato, ordine, superiores meliori excellentis. Ipſe ille illuſor medicorum L. a CAPOA magni fecit ARETÆUM (*n*). Romæ vixiſſe omnia denotant, qui garum (*o*), vinum ſurrentinum, fundanum, falernum & ſigninum (*p*) citet, & far thyrrenum (*q*).

Poſt ANDROMACHUM ſcripſiſſe patet ex frequente theriacæ ſeu beſtiariæ (*r*) compoſitionis citatione, & ejusdem antidoto δια βηρατα.

Non poſt GALENUM vixit, tum quod eo ævo Pneumatica ſecta fere exſtincta fuerit, quam ARETÆUS ſecutus eſt; tum quod in Euporiſtis DIOSCORIDIS citetur, ANDROMACHO dicatis, quorum Archiatrorum etiam qui junior fuit, tamen ante GALENU vixit. A pauciſſimis veterum citatur, nunquam a GALENO, a PAULO mutato nomine (*s*), ut tamen adgnoſcas, ab AETIO paſſim. Inde conjectura HUXHAMI, ARETÆI opus eſſe ARCHIGENIS, cum ex eo ſcriptore paſſim apud GALENUM aliqua citentur, quæ reperiantur in ARETÆO (*t*). Ipſa dictio melior eſt, quam poſteriori ævo fuerit.

Ad rem herbariam facit, ut HIPPOCRATES, ob plantas nempe, quas citat, medicas: ut Acaciæ & Hypociſtidis ſuccum (*u*), Anethum in gonorrhœa præſtans remedium (*x*) & την ϱυτην (*y*): Malabathrum folium Indicæ arboris (*z*), cinnamomum, ſi quis ejus copiam habeat (*a*), argumento eo ævo rarum fuiſſe. Φυσαλλιδων (*b*) pharmacum ad urinam pellendam optimum; αστρα χαρτα

(k) GALEN. *Compoſ. medic. ſec. loc.* L. IX. ORIBAS *Syn.* III. [ARETÆUS L. II. c. 5. MYREPSUS n. 242. 243.
(l) Ibid. L. VII.
(m) Ibid. L. VI. c. 6.
(n) *Parere* I. p. 319.
(o) *Cur. acut.* I. c. 2.
(p) Ibid. II. c. 3.
(q) Ibid. II. c. 2.
(r) ἡ ποικιλη δια θηριων *Cur. diut.* I. c. 4. ἡ δια εχιδνων ἑρπετων *Cur. diut.* II. c. 5. Αρτισκοι ex viperis *Cur. diut.* II. c. 13. &c.
(s) Cappadox AETIUS L. IV. c. 1.
(t) *Of fevers pref.* p. IX.
(u) *Cur. acut.* II. c. 2.
(x) *Cur. diut.* II. c. 5.
(y) Ibid.
(z) *Cur. acut.* II. c. 10.
(a) Ibid. II. c. 7. & 10.
(b) *Cur. diut.* I. c. 13.

κάρτα λείκον ad hæmorrhagiam (c) hic reperias. Validis remediis etiam utitur, contra feculi morem, ut cocco gnidio, cucumere fylveftri, thapfia (d), femine rutæ fylveftris acerrimo (e). Habet etiam plantas alibi vix reperiendas, σινάπι (f), quam cum cumino & ruta conjungit, & cujus decoctum commendat, tum λημνιστίδα (g) & ὕδωρ (h).

Editiones, Commentarii & viri hiftoria alias dicentur, fufficit Leidenfis anni 1731. fol.* Codex M. S. chartaceus exftat in *Bibliotheca Regia* II. p. 462. fed 16. feculi.

§. XXXVI. *Pedacius* (i) *Diofcorides*, *Anazarbeus* (k). *Alius* (l) *a Diofcoride Phaca* (m).

Pedacius botanices Græcanicæ princeps auctor, Neronis ævo (n) vixit, tum quod librum parabilium Andromacho infcripferit, tum quod Lecanium (o) (Licinium) Bassum (p) citet, tamquam Arei (q) fui amicum, tum quod a Plinio & citetur (r) & exfcribatur. Plinio juniorem fuiffe, & ad tempora Hadriani pertinere, argumento Iberidis a Democrate inventæ Cigalinus (s): addunt Nervam demum Anazarbam condidiffe, quæ prius Cyinda dicta fit (t), ut non poffit Anazarbeus homo ante Neronem vixiffe. Sed ad ea refponfum eft abunde (u).

Clariffimus Medicus fuit (x), & ea occafione per Europam & Afiam peregrinatus eft. Plantas breviter defcripfit, ut aliquando adgnofcas, alias minime; figna enim ex colore, magnitudine, furculis, exque comparatione cum aliis plantis fere fumpta in folis vulgaribus plantis fufficiunt, & raro. Quare immenfæ

(c) *Cur. acut.* L. II. c. 2.
(d) *Cur. acut.* I. c. 2. *diut. cur.* II. c. 4.
(e) *Cur. acut.* I. c. 7.
(f) Ibid. II. c. 5.
(g) Ibid. I. c. 2. Adarce vertunt.
(h) Ibid.
(i) Aliis Pedanius, & ita habet codex princeps Vindobonenfis Lambecius p. 591.
(k) Galenus, Stephanus, Tarfenfis Myrepso.
(l) Mars Cagnat. l. c.
(m) A lentiginibus dicto Suidas III. p. 574. qui cum noftro confundit, & cum eo J. Bernier *hift.* p. 85. Alexandrinum vocat Paulus L. IV. c. 24.
(n) Ante Christum natum Lambecius l. c. p. 559. ob Areum Augusto familiarem, fed repugnant nomina Licinii Bassi, Andromachi &c.
(o) Lecanii exftat ficcans Galen. *Compof. fec. gen.* L. V.
(p) Præf. L. I.
(q) Galen. *Compof. fec. gen.* L. VI.
(r) De hæmatite. Voces nempe Dioscoridis repetit, & nuperum auctorem ita ait reliquiffe.
(s) *Patr. plin.* L. I. II. & M. Cagnat. l. c.
(t) Cigalinus l. c. L. II. Suidas p. 163. Marsil. Cagnat. L. II. c. ult.
(u) Salmasius *Exerc. Plin.* c. 30. Fabric. *bibl.* L. IV. p. 90.
(x) Stephanus in voce *Anazarba*.

immenſæ de plantis DIOSCORIDIS lites exſtiterunt, quas demum deſperatio compoſuit. Deinde vires medicas empirico modo tradit, nullo cauſarum aut temporum diſcrimine addito; & ſigna plantarum paſſim, & remedia ex NICANDRO ſumſit. Vires medicas numeroſas admodum recenſuit, & quibus ægre eventus ſatisfecerit. Ordo vix ullus eſt. numerus plantarum initur ad 600. Libri quatuor priores fere ſimplicia medicamenta tradunt, quintus varia vina medicata, primus olea & unguenta. Auctor ipſe quinque libros numerabat, tum GALENUS, ſic in ſua editione SARACENUS: Sextus liber plerarumque editionum ab eodem *Alexipharmacorum* nomine & *Theriacorum* venit. Venenorum titulo etiam plantæ aliquæ comprehenduntur. Eosdem libros PHOTIUS viderat, qui *ſeptenos* numerat (*y*), octo (*z*) alii, & plurimi ſex, excluſis venenatis (*a*), pauci novem (*b*), & quinque (*c*), & ſeptem (*d*) unice ob aliter initos numeros. *Notha* barbara, & paradoxa varia SARACENUS recidit.

Utcunque vero hæc ſe habent, nemo tamen botanicorum famam & auctoritatem DIOSCORIDIS adtigit (*e*). Eum perfectiſſime de medicamentis ſcripſiſſe, & pleniſſime, ipſe GALENUS (*f*) fatetur, etſi paſſim eum carpit (*g*), quod vim vocum ignoraverit. Ex eo PLINIUS hauſit, deinde GALENUS (*h*), & ORIBASIUS (*i*), & SERAPIO (*k*), & tota poſteritas. Arabes eum in ſuam linguam verterunt (*l*) & ubique exſcripſerunt (*m*). Ipſi Maurorum medici plantas ſuas ex DIOSCORIDE (*n*) diſcunt. Multo etiam frequentiores commentatores, verſiones, & editiones expertus eſt, quam ullus præterea rei herbariæ ſcriptor. Laudes etiam *Leonardi* a CAPOA meruit (*o*).

Ejus paſſim medicamenta ad poſteros deſcenderunt, ut ad oculos (*p*) pulvis (*q*), gleucinum (*r*), remedium ad ulcera chironia (*s*), ad carbunculos, quod

(y) p. 400. 401. tum ORIBASIUS L. IV.
(z) IDEM PHOTIUS. Cod. M. S. Paris 2224.
(a) DIOSC. ALDI. 1518. & 1495. Editiones RUELLII, MATTHIOLI.
(b) BIBL. MEDICÆA.
(c) Cod. M. S. Bibl. Pariſ. II. n. 2179. 2180. 2182. 2183. 2185. & HERMOLAUS & CORNARUS.
(d) Bibl. Leid. ORIBAS ſynopſ. L. IV. CORNARUS.
(e) Vide judicium, certe peritum, PHOTII, qui DIOSCORIDEM omnibus aliis de herbis ſcriptoribus præfert p. 400. 401.
(f) *Simplic. facultat.* L. VI. c. 1. *Compoſ. ſec. gen.* IV. c. 2. *Antidot.* L. I.
(g) *Simplic. facultat.* L. XI.
(h) SPIGEL L. II. c. 17.
(i) GESNERO jam notante, CORDUM & SPIGELIO.
(k) GESNER. l. c. præf. ad CORD. TRAG.
(l) HERBELOT. *bibl.* p. 968. *Ibn Galgali* REISKE.
(m) IBN BEITHAR apud HERBELOT. p. 297. addit valde eum laudaſſe ABU'L FARAGIUM.
(n) SHAW. *travels* p. 263. ex editione MATTHIOLI.
(o) *Par.* I. p. 318.
(p) Cataplaſma AET. II. L. III. c. 96. &c.
(q) MYREPSUS *pulv.* 36.
(r) GALEN. *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(s) L. IV.

quod AREO ASCLEPIADI tradidiſſe dicitur (*t*), arteriacum (*u*), adipſon (*x*); catapotium ad exuſta (*y*). Varia ad comitialem morbum ex DIOSCORIDE AETIUS exſcribit (*z*) & ad febres, ſi noſter eſt.

Opera omnia græce & latine edita ſunt, cura *J. Antonii* SARACENI Lugduni anno 1598. fol. * quæ editio reliquis omnibus præfertur, tum Pariſiis anno 1549. 8°. cum *Jacobi* GOUPYLI caſtigationibus (TREW) ex interpretatione RUELLII, FALC. &c.

Libri VI. *de materia medica* Græce apud ALDUM anno 1495. fol. cum titulo prodierunt πεδακιου διοσκοριδους περι υλης ιατρικης λογοι ς, περι ιοβολων ενιω και περι λυσσων εκμειων, cum NICANDRO. Porro Venetiis 1518. 4°. ex HOTTON. 4°. & ex FREYTAG 8. continet L. VI. de *mater. medica* tum de animalibus venenatis, & de curatione ab iis percuſſorum, & indicem plantarum animalium dictorum DIOSCORIDI, & carmina, quæ edidit RENTORFIUS. Inde Baſileæ 1529. 4°. * edente JANO CORNARIO cum titulo Διοσκοριδης περι υλης ιατρικης ΙΑΝΟΥ του ΚΟΡΝΑΡΙΟΥ cum indice & libro de venenatis animalibus, & cum nothis fragmentis.

Interpretes latini ſunt, antiquus auctor ignotus & ſemibarbarus; tum *Hermolaus* BARBARUS, *Marcellus* VERGILIUS, *Johannes* RUELLIUS & *Johannes* CORNARIUS.

Latine ergo DIOSCORIDES primum prodiit Coloniæ anno 1478. fol. SEGUIER. tum porro Romæ anno 1492. fol. (*a*)

Lugduni anno 1512. fol. parv. vel 4°. maj. * Titulus hic eſt DIOSCORIDIS . . *virtutum ſimplicium medicinarum Liber capita* 717. *continens cum additionibus Petri* PADUANENSIS. EJUSDEM DIOSCORIDIS *de naturis & virtutibus aquarum*; litteris Gothicis, ordine alphabetico.

Venetiis anno 1516. fol. cum interpretatione & corollario *Hermolai* BARBARI L. V. & J. B. EGNATII *adnotationibus*. Verſio HERMOLAI ad PLINII ſaporem facta, verbis DIOSCORIDIS minus reſpondet.

J. RUELLIO interprete prodierunt DIOSCORIDIS L. VI. Pariſiis anno 1516. fol. RIV. apud H. STEPH. tum anno 1537. 8°. anno 1542. 8°. ex notis meis. Baſileæ anno 1532. 8°. TOURNEFORT. Venet. anno 1527. 8°. LAMBEC. Pariſiis anno 1537. 8°. OSB. 1549. 8°. &c. cum *Jac.* GOUPYLI caſtigationibus & textu græco FALC. Lugduni anno 1543. 12°. LAMBEC. ib. anno 1547. 12°. 1550. 8°. GESNER. 1552. 8°.

Hæc

(t) L. VI.
(u) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(x) ORIBAS *Syn.* L. IV. & VII. c. 39.
(y) IDEM ibid. L. III. IV.
(z) L. VI.
(a) Forte, TREW.

Hæc RUELLII verſio reliquis ſolet præferri; & cum adjectis H. BARBARI adnotationibus prodiit Argentorati anno 1529. fol. * Porro cum iconibus & notis GUALTHERI HERMENII RYFF, & *J.* LONICERI Marpurgi anno 1543 *. Cum *Euricii* CORDI *de ſimplicibus judicio*, & GESNERIANIS *herbarum nomenclaturis*, cumque *Valerii* CORDI adnotationibus & figuris EGENOLPHIANIS Francfurt 1549. fol. * LONICERUM parvi fecit GESNERUS.

Marcello VIRGILIO interprete Florentiæ prodiit anno 1518. fol. * Latine anno 1523. fol. LAMBEC. & Baſileæ anno 1532. 8°. cum morborum indice, ad quos medicamenta enumerantur. Græce & latine Coloniæ anno 1529. fol. * MARCELLUS botanicus non fuit, & multus eſt in reprehenſione HERMOLAI. Commentarii copioſi ſunt, & pleni antiquorum librorum lectione, ſtirpibus tamen ignotis revelandis non conferunt.

Vertente J. CORNARIO. PED. DIOSCORIDIS *de materia medica* L. V. J. CORNARIO interprete. Ejusdem *de beſtiis venenis & lethalibus medicamentis.* L. II. eodem interprete Baſileæ anno 1557. fol. Notæ fere ad vocum ſignificationem & proprietatem pertinent.

Ex editione P. A. MATTHIOLI, quæ fere eſt RUELLII, latine Venet. anno 1554. fol. * cum iconibus parvis absque notis; 1558. fol. cum figuris, & apologia; Lugduni anno 1554. 16°. * 1562. 4°. cum iconibus & *apologia adverſus* AMATUM, indice curativo, & notis. Princeps editio eſt Veneta anni 1565. fol. * & 1583. fol. 1604. fol. Prodiit etiam Lugduni anno 1554. 12°. Venetiis anno 1569. 12°.

Italice, interprete *Fauſto* di LONGIANO Venez. anno 1542. 8°. SEGUIER.

M. *Antonio* MONTIGNANO interprete Firenze anno 1545. 8°. SEGUIER. 1547. 8°. TREW.

MATTHIOLO edente cum ejus notis Venetiis anno 1548. 4°. GUNZ quæ editio II. dicitur, tum anno 1549. 4°. absque figuris, anno 1555. fol. LAMBEC. anno 1563. fol. 1570. fol. 1584. fol. 1604. fol. 1711. fol. *Giorn de letter* Mantuæ 1549. 4°. cum figuris plantarum & animalium HOTTON. Lugduni 1562. 4°. TREW.

Hiſpanice, Dioſcoride de la materia medicinal y de los venenos mortiferos traducido en la lingua Caſtillana per el D. *Andreas* de LAGUNA Antverp. anno 1555. fol. LAMBEC. Salmanticæ anno 1563. fol. FALCONET 1570. fol. HOTTON. B. THUAN. Madrit anno 1560. fol. SEGUIER. Valentiæ anno 1636. fol. BURETTE, anno 1695. fol. Madrit anno 1733. fol. ex not. Figuras LAGUNA addidit. Illuſtratus & valde auctus curante SUAREZ de RIBERA Madrit 1752. fol. 2 Vol.

J. JARAVA *hiſtoria de las Jervas y plantas ſacada da* DIOSCORIDES *Anazarbeo y otros autores* Antverp. anno 1557. 8°. BURETTE.

Gallice,

Gallice, par *Martin* MATHEE anno 1553. fol. SEGUIER. anno 1559. 4°. 1580. 4°. B. RIV. Ex editione MATTHIOLI par *Antoine* du PINET Lugduni anno 1561. fol. & par *Jean* des MOULINS Lugduni anno 1572. fol. 1573. fol. 1579. fol. 1580. fol. 1619. fol. 1642. fol. 1656. fol.

Germanice, durch J. DANZ von AST Francofurt anno 1546. fol. TREW. quo anno DANZIUS obiit.

Ex editione MATTHIOLI versi a *Georgio* HANDSCH Prag. anno 1563. fol. a *Joachimo* CAMERARIO recusa Francofurt anno 1586. fol. BASS. Catal. 1590. fol. ib. 1598. fol. 1600. fol. SEGUIER. anno 1610. 1611. 1614. fol. 1626. * cum iconibus GESNERIANIS. Revidit postremas edd. *Petrus* UFFENBACH.

Bohemice, ex versione MATTHIOLI, reddita a *Thaddeo* HAGEK Pragæ anno 1562. fol. * cum magnis figuris.

J. B. EGNATII in Dioscoridem annotamenta, cum H. BARBARI corollariis prodierunt Venet. anno 1516. fol. & vix ullius sunt momenti.

In DIOSCORIDEM exstant commentarii *Hermolai* BARBARI Cardinalis & Patriarchæ Aquilejensis L. V. Hagenoæ anno 1518. fol. TREW. Venetiis anno 1516. fol. quæ prima in titulo dicitur editio, Coloniæ anno 1530. fol.* Basileæ anno 1534. 4°. Diligenter veteres collegit, in natura ipsa non perinde versatus.

Cornelium PETRI dicemus.

Leonhardi FUCHSII adaptatio in Dioscoridis historia Argent. anno 1543. fol. BLIV.

Johannis LONICERI scholia nomina tradunt hebraica & germanica, vide editionem anni 1543. fol. *

Andreæ a LACUNA adnotationes Lugd. anno 1554. 12°. LAMBEC. & Commentarii hispanice anno 1552. fol. Exstant etiam in editionibus, quas diximus. Innumeras plantas raras dicitur delineatas dedisse, in titulo editionis Salamanticensis, & multos RUELLII errores gloriatur se correxisse, ex fide vetustissimi cordicis.

Amati LUSITANI primum exegemata, cum nomine *Roderici* de CASTELLO ALBO, in duos priores libros Dioscoridis, Antverpiæ prodierunt anno 1536. fol. Inde in totum opus, Enarrationes in Dioscoridem de materia medica Argent. anno 1554. 4°. TREW. LAMBEC. Venet. anno 1553. 4°. 1557. 4°.* & Lugd. anno 1558. 8°. cum notis CONSTANTINI & iconibus HOTTON. AMATUS fere Galenum, & sequaces legit, & Arabes, nomina nupera quatuor linguarum adjecit, loca tamen natalia aliqua hispanica addidit & italica.

 Anonymi

Anonymi adnotationes breves ſingulis DIOSCORIDIS capitibus adjectæ & aliquæ icones Lion anno 1550. 8°. GESNER. Eædem redeunt in editione anni 1552. 8°. Auctor DALECHAMPIUS ex GALENO & MATTHIOLO ſua ſumpſiſſe fatetur, & icones nonnullas adjecit, triginta vero & ſex novas ad calcem.

J. Coſmæ HOLZACHII adnotationes in Dioſcoridem Lugd. anno 1556. 12°. BUMALD.

Roberti CONSTANTINI adnotationes Lugd. anno 1558. 8°. eruditæ ex.

Valerii CORDI adnotationes Argent. anno 1561. fol. quæ prius dictæ ſunt, nunc auctæ & emendatæ.

Antonii PASINI obſervationes anno 1592. 4°. dicemus. Titulum lego in CLESSII *elencho* annotazioni & emendazioni nella traduzione del ANDREA MATTHIOLI de cinque libri de Dioſcoride Bergamo 1593. 4°.

J. Ant. SARACENI ſcholia cum operibus edita, diverſas lectiones, emendationes, comparationes aliorum auctorum continent, herbarum non periti viri.

Nicolai MAROGNÆ in caput de AMOMO Baſil. anno 1608. 4°.

Jacobi & *Pauli* CONSTANT notæ in Dioſcoridem Poitiers anno 1628. fol. SEGUIER.

Sed etiam *Bartholomæi* MARANTÆ methodum huc referas & *Textoris* l. de *Differentiis*, & REINESIUM (*b*), & J. MANARDUM in epiſtolis, & alios ejus ævi Cl. Viros.

Huc etiam *Antonii* STUPANI Rheti *ſimplicium medicamentorum facultates* ex DIOSCORIDE Lugd. 1561. 16°. cum iconibus MATTHIOLI.

Hieronymus BAGOLINUS Veronenſis, DIOSCORIDEM latine verterat, eaque verſio apud RHODIUM extabat (*c*). Verterat etiam GASPAR GABRIELI (*).

Sed etiam *Johannes* RAZENDITA *paraphraſin* in DIOSCORIDIS librum de materia medica ſcripſerat, quæ erat in bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (*d*) & *Michaelis* PSELLI paraphraſis in bibliotheca *Manuelis* EUGENII, cujus partem additur anno 1570. prodiiſſe (*e*). NICANDRI Paraphraſis bis extat in B. *Eſcurialis.*

Notas manu GUILANDINI ſcriptas, FALCONETUS poſſidebat (in *catal.* Bibl.). SALMASIUS commentarios in DIOSCORIDEM paraverat, GUIDONI PATINO dictos. LAURENTIUS GRYLLUS in itineribus plantas diligenter legerat, & commentarios in DIOSCORIDEM inchoaverat GRIENWALD.

Poſt

(b) In var. lection.
(c) In SCRIBONIUM p. 175.
(*) In B. S. JUSTINÆ Patavii MONTFAUCON.
(d) VERDIER p. 62.
(e) IDEM p. 64.

Poſt hos commentarios (*f*) adeo numeroſos, tertia forte pars plantarum DIOSCORIDEARUM ignoratur. In ſecundo libro, quo notiſſimæ plantæ & olera continentur, 25. reperi de 102. ſpeciebus, quæ vel omnino ignotæ ſint, vel dubiæ. Nempe ſolus inter interpretes MATTHIOLUS, & hactenus RUELLIUS, plantarum periti fuerunt, quorum prior multa equidem emendavit; reliqui ſcholaſtici & litterati fuerunt, qui herbas ipſas non legerint. Sed etiam MATTHIOLUS ipſe, & RUELLIUS, vixerunt tamen in climate frigidiori, magisque occidentali, a calidis regionibus longe diverſo, in quibus DIOSCORIDES ſuas plantas plerasque legit, ut ex variis plantis adparet, quas pro ſpontaneis recenſent, cum ſint calidiorum regionum propriæ. Etiam nunc deſideratur Commentator, qui easdem, quas DIOSCORIDES, regiones percurrerit, plantasque in claſſico ſolo lectas, cum deſcriptionibus Cl. Viri comparaverit.

Huic deſiderio ſatisfactum foret, ſi aliqua lux ex iconibus adfulgeret, quæ in pervetuſtis codicibus DIOSCORIDIS ſuperſunt. Dicitur codex cum bonis figuris Neapoli (*h*) exſtare; alius in Bibliotheca LEIDENSI interprete HONAIN & STEPHANO. ANTONIUS MUSA BRASSAVOLA in antiquo DIOSCORIDE herbulam depictam vidit, quæ poſſet eſſe Caryophyllata (*i*). Alius codex Pariſiis ſupereſt (*k*), pluſculi Vindobonæ, & inter eos ſplendidus codex *Julianæ* ANICIÆ, quæ de AUGUSTA familia fuit, & ANASTASII DICORI JUSTINIque tempore vixit (*l*). De eo codice fuſiſſime (*m*) LAMBECIUS egit, de quo viro juſta querela eſt, quod ornamenta nulli (*n*) uſui futura, & pavonem (*o*) ſculpi curaverit, omnibus notum, plantarum iconem nullam. Quæ equidem apud DODONÆUM reperiuntur icones, ſpem magnam non faciunt. Aconitum Lycoctonum codicis Auguſti alliariæ ſimile pingitur foliis urticæ, quæ oportueret eſſe Platani, ut deſcriptioni reſponderet (*p*). Sic rudis eſt figura Alyſſi, ex eodem codice deſcripta, foliis utcunque, floribus valde obiter expreſſis (*q*). Tuberaria in antiquo codice herbario miſere depicta repetitur a C. AVANTIO (*).

Codex ille *Cæſareus*, opus DIOSCORIDIS, ab incerto auctore in alphabeticum ordinem reformatum, continet (*r*). Ejus generis alius (*s*), ſed minus

 ſplen-

(f) De commentatoribus DIOSCORIDIS GESNERI judicium exſtat in præf. ad CORDUM.
(h) MONTFAUCON diar. italic.
(i) *Exam.* p. 274.
(k) MONTFAUCON diar. italic. SALMAS. ad SOLIN. p. 359. Bibl. Pariſ. II. n. 2179. add. excerpta e DIOSCORIDE de animalibus & plantis cum figuris II. n. 2294.
(l) LAMBEC. L. II. p. 572.
(m) L. II. c. 7.
(n) Repetito apud NESSELIUM M. S. Græc. Med.
(o) Is quidem pulchre delineatus, multa de plantis bona promittit.
(p) *Pemptad* p. 439.
(q) Apud FRANK. *veronica theiz.*
(*) *Coen. Fier.* p. 153.
(r) LAMBEC. p. 592.
(s) p. 599.

ſplendidus in eadem Bibliotheca ſervatur. Codex ſecundum alphabeti ordinem diſpoſitus, cum l. de theriacis Pariſiis exſtat (*t*). Sed etiam recti ordinis codex (*u*) in ea bibliotheca reperitur. In *vaticana* etiam quatuor ni fallor (*x*): alii tres in B.S. Marci: alii in *medicea bibliotheca* codices M. S. exſtant. tum in Pariſina, in libros octo & capita 1011. diſtributus cum indice (*y*) ſeculo ſcriptus XIV. Alius, librorum quinque, ſeu excerptorum ex iis libris. & lexico vocum botanicarum & ad rem iatricem pertinentium ſeculi XV. (*z*) Iterum plenum opus librorum V. de materia medica, librorum duorum de theriacis & alexipharmacis, & de venenato & rabido cane (*a*). Alius iterum pleni operis a DEMETRIO TRIBOLE ſeculo XV. accurate deſcriptus (*b*) cum indice: iterum alius totum operis, ut paulo prior (*c*), & alius imperfectus a PETRO PADUANENSI elucidatus (*d*), & alius ab eodem elucidatus (*e*) ſeculi XIII. & duo alii latini (*f*). Exſtabant etiam in VOSSII bibliotheca duo codices. Alius Patavii reperitur, alius erat in PELISSERII bibl. Exſtabat codex DIOSC. de materia medica in bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (*g*), & onomaſticon botanicum ex DIOSCORIDE (*i*), & excerpta ex DIOSCORIDE, CRATEVA & GALENO (*k*). Tractatus herbarum DIOSCORIDIS, PLATONIS & GALENI valde nuperus in Pariſina (*l*), & ex DIOSCORIDIS, GALENI & CRATEVÆ ſcriptis in ordine alphabeti codex (*m*). Iterum excerpta ex DIOSCORIDE (*n*) & denuo aliqua EJUS de plantis & animalibus (*o*), ibidem.

Pars etiam DIOSCORIDIS Libri nempe primi, & capita prima 26. ſecundi cum græcis ſcholiis marginalibus Viennæ exſtant (*p*). Alius codex librorum quatuor absque primo, ſecundo mutato, antiquus ſeculi X. literis ſemi arabicis, in Ægypto ut videtur ſcriptus, cum nominibus arabicis & notis græcis & arabicis (*q*), ibid.

(t) Bibl. Reg. II. n. 2184. nuperus & ſeculi XVI.
(u) LAMBEC. p. 597. 598.
(x) REDUS & B. Medicea.
(y) II. n. 2224.
(z) II. n. 2180.
(a) II. n. 2185.
(b) II. n. 2182.
(c) II. n. 2183.
(d) Latine IV. n. 6820. ſeculi XIV.
(e) Ibid. IV. n. 6819.
(f) IV. n. 6821. ſeculi XIV.
(g) VERDIER p. 62.
(i) p. 599.
(k) Ibid.
(l) Latine IV. n. 6822.
(m) Græce II. n. 2286.
(n) Græce II. n. 2294. de anim. & plantis cum iconibus & n. 2331.
(o) B. Thuan. 441. 8. græce.
(p) NESSEL p. 25.
(q) *B. Pariſ.* II. n. 2179.

ibid. Alius codex mutatus in Pariſina (*r*). Αντιφαρμακων codex exſtat in bibliotheca medicea (*s*).

Cæterum dum de principe Græcorum de re herbaria ſcriptorum ago, liceat meam de peritia ejus gentis in ſtirpium hiſtoria ſententiam dicere. Gens ingenioſa non apta erat ad lentam rerum naturalium contemplationem, ſequebatur ſumma rerum, neque numerum inibat partium, neque menſuras, neque demum figuras curioſe definiebat. Vix quærebat quidquam, præter ſtirpes in medicina utiles, aut ad artes aliquas neceſſarias. Non undique ignorabat generum dignitatem; plura Gerania, plures Ranunculos DIOSCORIDES adgnoſcebat. Verum Græci minime exhauſerunt naturæ divitias, quas in ſua potiſſimum patria poſſidebant immenſas, ſi Olympos ſuos, frigidiſſimos, cum calidis inſulis Archipelagi pari ſtudio expilaſſent. Quare, ut juſti ſimus, Græcorum botanica peritia ita non æquavit nuperam illam Europæam peritiam, ut etiam a Chinenſium, Japonenſium, & Benjanorum induſtria ſuperetur. Legere tamen decet hos ipſos Græcos, quod ab iis potiſſimum ſperatæ ſtirpium facultates ad nos deſcenderint, non valde mutatæ.

§. XXXVII. *Euporiſta.*

Num genuinus liber ſit, num ſpurius (*t*), diſputatur: & ad iſtam ſententiam LAMBECIUS inclinat. Cum tamen AETIUS & ORIBASIUS (*u*) ex hoc opere loca frequenter citaverint, quæ DIOSCORIDI tribuunt, C. GESNERUS (*x*) & SARACENUS (*y*) malunt pro DIOSCORIDEIS habere. ANDROMACHO inſcribuntur, & ſecundum partes corporis humani adfectas farraginem immenſam citant medicamentorum, tum ſimplicium, tum compoſitorum, fere cum doſibus. Pluſcula medicamenta ſimplicia hic exſtant, quæ cum iisdem certe nominibus, in aliis libris non occurrunt, aliqua etiam nova, ut Moſchus.

Hos EUPORISTON L. II. (*z*) *Joh.* MOIBANUS latine vertit. Græcum textum ex codice AUGUSTANO C. GESNERUS addidit, & emendavit, verſionem MOIBANI per obitum auctoris interruptam perfecit: utriusque etiam viri notæ acceſſerunt, quibus loca parallela continentur. Prodierunt Argent. anno 1565. 8°.* & a SARACENO recuſa ſunt cum nonnullis ſuis ſcholiis.

Alphabetum empiricum ſ. DIOSCORIDIS & STEPHANI Athenienſis de remediis expertis librum ordine alphabetico ſcriptum citat & edidit CASPAR WOLF (*a*) Tiguri 1581. 8°. Ejus codex exſtat in Pariſina bibliotheca (*b*).

§. XXXVIII.

(r) II. n. 2287.
(s) *Della viper.* p. 23.
(t) p. 565.
(u) WIGAN.
(x) In præf. & in epiſtola ad MOIBANI editionem.
(y) In præf.
(z) In M. S. titulus erat περι απλων φαρμακων.
(a) BURETTE.
(b) II. n. 2181.

§. XXXVIII. *Erotianus vel Herodianus.*

Cum AUCTOR opusculum suum ANDROMACHO inscripserit, hujus ævi fuisse necesse est; HERODIANUM verum nomen esse FABRICII (*c*) est suspicio.

EJUS τῶν παρὰ Ἱπποκρ. λέξεις primum Græce ab *Henrico* STEPHANO sunt editæ anno 1564. * Deinde latine conversæ a *Bartholomæo* EUSTACHIO cum eruditis notis Venet. anno 1566. 4°. recusæ denique, & cum FOESII *, & cum CHARTERII HIPPOCRATE.

Brevis libellus est, & alphabeticus. Habet intermista botanica, ut de καμμάρῳ locum, a GALENO citatum, veneno frigido, de κραμβείῳ, quod sit siculum Cicutæ nomen. Notas adjecit *Henricus* STEPHANUS.

Codex exstat M. S. in Bibl. Paris. II. n. 2177. cum emendationibus, sed nuperus omnino.

§. XXXIX. *Scriptores aliqui a Plinio citati.*

Antonius CASTOR Græcus, alius a Regis DEJOTARI genero, AUGUSTI fere tempore de plantis aliqua volumina edidit (*d*). Idem centesimo anno major plerasque herbas in horto colebat, PLINIO teste (*e*), quarum rariores aliquas ipsi demonstrabat (*f*). Hoc primum exemplum est horti botanici. Neque unicus fuit. Negat enim PLINIUS Meum in Italia nasci (*g*), nisi apud medicos, & vivere in Italia piperis arborem (*h*) & Casiam. Duo CASTOR distinguebat Marrubia, album & nigrum (*i*). Radicis ferulæ succum oculorum claritati (*k*) conferre docebat, oxymyrsinen myrti foliis acutis Ruscum vocabat (*l*). Hunc puto esse *Antonium* (*m*) herbarium (*n*) & pharmacopolam (*o*), quem GALENUS passim laudat (*p*), & cujus medicamentum ad capitis dolores recenset (*q*).

Alius fuit ANTONIUS archiater, cujus ischiadicum medicamentum ORIBASIUS habet (*r*). Num MUSA?

EVAX,

(c) L. IV. c. 36.
(d) PLIN. L. XX. c. 68.
(e) L. XXV. c. 5.
(f) L. XX. c. 17.
(g) L. XX. c. 23.
(h) L. XVI. c. 59.
(i) L. XX. c. 89.
(k) C. 98.
(l) L. XXIII. c. 83.
(m) L. XX. c. 48.
(n) GALEN. *Compos. sec. loc.* II. quem addit multa experientia clarum fuisse.
(o) IDEM ibid. L. IX.
(p) Ibid.
(q) Ibid. L. II.
(r) *Syn.* III.

EVAX, Rex Arabum, de *ſimplicium effectibus* ad NERONEM ſcripſit, PLINIO auctore: carmina vero, quæ exſtant, cum ejus Regis nomine ſuppoſititia ſunt, & ad MARBODÆUM Rhedonenſem pertinent, qui obiit anno 1523. (*s*).

ANTIPHANES in *agroico* (*t*) raphanum dicit κραμβιδιον.

DAMION (*u*) aut DAMON Cyrenæus, de bulbis ſcripſit. Ad vulnera recentia muſcum in aquis naſcentem adhibebat (confervam) (*x*).

XENOCRATES, quem avorum ſuorum tempore vixiſſe GALENUS ait, huc poſſis referre. Vanum vocat GALENUS (*y*) & improbat, quod turpibus medicamentis & ſtercore humano uſus ſit (*z*). Ad ipſum potius, quam ad diſcipulum PLATONIS, referrem librum de *alimentis ex aquatilibus*, & loca PLINII ad rem herbariam ſpectantia, ut de *Gallidraga* (*a*) leucacanthæ ſimili, barbaro nomine, neque attico; de Aſphodeli viribus medicis (*b*) ad lichenes, de diuretica vi ſcolymi (*c*), de coriandri vi, qua menſes ſupprimit (*d*): porro malvas amaras eſſe (*e*), ſolanum ad omnia mala valere (*f*), ad tertianam febrem utiliter pulegium olfieri (*g*). IDEM varia ejus medicamenta GALENUS recenſet (*h*), quorum aliquibus addit ſe ſæpe uſum eſſe (*i*). Emplaſtrum EJUSDEM album GALENUS adhibebat (*k*), XENOCRATEM paulo aliter theriacam compoſuiſſe (*l*) IDEM.

EUPROSIUM & JULIUM de vini cura (*m*) ſolo nomine cognitos habemus, tum ARISTOGITONEM, qui anonymon herbam probat.

T. CASTRICIUM de laboribus hortenſibus (*n*) PLINIUS paſſim exſcripſit. Citatur etiam a GELLIO (*o*).

MUCIANUS

(s) FABRIC.
(t) POLLUX p. 507.
(u) PLIN. L. XX. c. 48.
(x) PLIN. VALERIAN. L. III. c. 19.
(y) Separat XENOCRATEM PLINII a XENOCRATE GALENI GESNERUS.
(z) *Simplic. medicament. facultat.* L. X.
(a) L. XXVII. n. 62.
(b) L. XXII. n. 32. Eo argumento vincitur, novum eſſe auctorem, novum enim hoc morbi nomen eſt.
(c) L. XXII. c. 43.
(d) L. XX. c. 82. Hæ quidem manifeſtæ ſunt fabulæ.
(e) L. XX. c. 84.
(f) L. XXI. c. 105.
(g) L. XX. c. 54.
(h) *Sec. loc.* III.
(i) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. *ſec. loc.* III. *Antidot.* II. c. 10.
(k) *Compoſ. ſec. gen.* L. I. c. 16.
(l) *Theriaca.*
(m) L. XXVII. c. 14.
(n) L. XIX.
(o) L. II. & XI.

MUCIANUM de cultu vini & renovatione (*p*) IDEM nominat.

THEODORUS lichenes ſanabat bulborum ſucco (*q*).

MNESIS *de opio* (*r*).

CÆSENNII Kepuria (*s*).

ACCIUS in Praxidico de ſemente (*t*).

OPION vel OFION de plantis (*u*), qui ſiſer pro alexipharmaco & venereo medicamento habuit (*x*).

SURA MAMILIUS *de re ruſtica* (*y*).

AMPHILOCHUS *de cytiſo* (*z*).

Huc potius referrem AESCHRIONEM, cujus medicamentum ex cancris exuſtis (*a*), adverſus hydrophobiam, quadraginta diebus continuis ſumebatur, certo effectu (*b*). Præceptorem ſuum GALENUS vocat (*c*).

LYCUM citat PLINIUS de atriplice (*d*). An idem fuerit, cujus plurima eſt apud ORIBASIUM mentio, paſſim etiam apud GALENUM, ſi idem eſt Macedo, QUINTI diſcipulus & SATYRI, qui ante GALENUM vixit. Multum plantis uſus eſt, ut lini (*e*) & fœnigræci ſemine in cataplaſmate, aliis herbis in clyſteribus (*f*), tum inter alvum ſubducentia (*g*). Ejus medicamentum purgans ad poſteros pervenit (*h*), & ex frumento cataplaſma (*i*). Clyſteres dixit nutritios (*k*).

§. XL.

(p) L. XI. n. 17.
(q) L. XX. n. 40.
(r) L. XX.
(s) L. XIX.
(t) L. XVIII. c. 55.
(u) L. XX.
(x) L. XX. c. 17.
(y) L. XVIII.
(z) Confuſe ſcripſiſſe ibid. n. 43.
(a) GALEN. *facult. med. ſimpl.* L. XI.
(b) Ibid. & *Compoſ. ſec. gen.* L. I.
(c) Ibid.
(d) L. XX.
(e) ORIBAS. *Collect.* L. IX. c. 25.
(f) *Compoſ.* L. VIII. c. 25. tamen etiam auripigmentum & alumen.
(g) L. VIII. c. 43.
(h) *Synopſ.* III.
(i) AETIUS I. S. 3.
(k) ORIB. *Collect.* L. IX. c. 4. 34.

§. XL. *C. Plinius secundus.*

Novocomensis (*l*), vir illustris & magnis functus imperiis (*m*), VESPASIANI familiaris, maxima cum cupiditate libros legebat (*n*), quorum duo millia hoc in opus se stipasse ipse testatur. Continuo enim libertum lectitantem audiebat, etiam in balneo, quantum ejus fieri poterat, & in adversaria referebat, quæcunque legisset. Ita nata est *Historia Mundi*, cujus libros XXXVII. satis integros possidemus. Eorum, qui a *duodecimo* ad XXVII. sequuntur, fere ad stirpium historiam pertinent. Eas ipsum voluisse sibi innotescere (*o*), ex iis autumes, quæ de plantis apud CASTOREM visis & sibi demonstratis (*p*) scribit, & de Moly longissima radice sibi ex Campania adlata (*q*). Aliam sibi ait cyclaminum demonstratam cognomine (*r*) Chamæcissum.

Parca (*s*) tamen vestigia sunt, ipsas plantas PLINIO cognitas fuisse. Nuperas equidem aliquas & Romanis notas, neque Græcis visas plantas habet.

In universum stirpium historiam fere ex Græcis auctoribus habet, THEOPHRASTO etiam potissimum, & NIGRO, & DIOSCORIDE, aut certe ex iisdem fontibus, ex quibus DIOSCORIDES hausit. Cum vero ex nobilium Romanorum more lectore uteretur, cujus vocem stilo sequebatur, factum est, ut adfines soni græcarum vocum sæpe summo viro imposuerint, & marrubium pro porro (πρασιον pro πρασω), hederam pro cisto posuerit (κισσον pro κιστω), & alia id genus. Quare ampla patuit seges iis, qui in PLINIO corrigendo delectati sunt, SALMASIO principi, tum LEONICENO, DALECHAMPIO, C. HOFMANNO, MANARDO, HESSO, DODARTO, PAULO aliisque.

Ipsæ, quas de plantis adfert, historiæ sunt ad modum fere DIOSCORIDIS, descriptio brevis per summa capita, tunc longa virium œconomicarum, medicatarum, & sæpe fabulosarum series: miraculis enim rerum delectabatur, cum tamen EPICUREAM sectam sequeretur, quæ nulla poterat admittere.

Cum DIOSCORIDEAS historias cum PLINIANIS conjungerem, istas plerumque breviores reperi & aliquanto deteriores. Pretium tamen hac in tota collectione summum est, quod innumera veteris sapientiæ vestigia conservaverit, quæ non alibi supersunt. Præter enim THEOPHRASTEA & DIOSCORI-

(l) Ita fuse ostendit CIGALINUS *de vera patria* PLINII SECUNDI *prælection.* L. I. Comi ann. 1605. 4°. & ut puto BASILIUS PARAVICINUS Com. 1601. 8°. FALCON.
(m) VESPASIANO suo opus suum inscribit.
(n) NEPOS in epistola.
(o) Plerasque se vidisse L. XXV. n. 5.
(p) Piperitin sibi demonstratam esse. L. XX. c. 66.
(q) L. XXV. c. 8.
(r) L. XXV. c. 69.
(s) Pro herbaria peritia PLINII CIGALINUS audiri potest Lect. II. & contra eam LEONICENUS.

DEA monumenta plurima alia collegit. Huc referas chartæ Ægyptiæ (*t*) fabricationem, videtur enim PLINIUS in artibus potissimum sibi placuisse. Multo numerosiores etiam plantas recenset, quam DIOSCORIDES aliique Græci. Cæterum infinita sunt, quæ sequi nemo possit.

Lib. XII. Peregrinas arbores tradit.

Lib. XIII. Et has & Italicas.

Lib. XIV. Vites & vini genera, etiam quæ artificio, aliis ex fructibus, parantur.

Lib. XV. Adhuc arbores fructiferas, pruna, poma, ficus, & baccas.

Lib. XVI. Glandiferæ arbores continentur, & coniferæ, & reliqua materies, & arborum discrimina, atque affinitates: tunc arundines, salices.

Lib. XVII. Arborum cultus & agri. Marga in Britannia & Gallia agrum fecundari non ignoravit (*u*). De vitium cultu fuse, de caprificatione, artibus quibus fructus perficiuntur.

Lib. XVIII. Segetes, cerealia varia, quorum princeps Zea, quam GALENUS nusquam invenit. Mireris Alicæ cretam additam fuisse. Tunc Cytisus, medica, herbæ frugibus noxiæ. In Rhætia inventum est rotas addere aratro. Neque ignoratum aratro segetem subigere pro lætamine. Opera menstrua. Prata calendis Juniis cædebantur, non præcocius, quam Rupe solebam, & potius serius. Præsagia tempestatum, superstitiosa satis.

Lib. XIX. Lini cultus; horti, olera, cucurbitæ, raphani, radices variæ, etiam arum, allia, lactucæ, betæ, brassicæ, alia hortensia.

Lib. XX. Vires plantarum medicæ, cucurbitaceæ, olera, radices, raphani & alia. Hic in primis ex Græcis plurima congerit.

Lib. XXI. De coronariis arboribus & herbis. Rosarum varietates, Liliorum, cum artificio, maceratis in liquore colorato gemmis, tingendi floris. Mireris cæterum parcitatem florum. Tum herbæ edules sponte nascentes. Utriusque generis vires medicas seorsim repetit.

Lib. XXII. Iterum herbæ medicatæ, primum aculeatæ, tum aliæ variæ. Earum solas fere vires describit. Sequuntur arte facta aliqua ex plantis, farina, panis. Inde leguminum medicatæ vires.

Lib. XXIII. Arborum vires medicatæ, vitium & vini: inde frugiferarum arborum, palmarum, ficuum, aliarum.

Lib. XXIV. Porro arborum sylvestrium, glandiferarum, coniferarum, intermissis ob nominum similitudinem herbulis, chamæpyti, pityusa; inde variarum

(t) L. XIII. c. 22. 23. 24. 25. 26.
(u) C. 4. post COLUMELLAM.

variarum arborum fylveftrium: tunc frutices fequuntur & herbæ, hæ fere ad literarum ordinem.

Lib. XXV. Herbæ celebres a Diis nomen habentes, aut Græcis temporibus notæ, aut Regibus infcriptæ; tunc aliæ notiores, & denique alexipharmacæ, aliæque medicatæ: tum venenatæ.

Lib. XXVI. Morbi cum remediis ex herbis fere fumtis. Hic fuperftitiofa reperias, & faniora alia, & herbas varias fuis cum medicis virtutibus, per membra humana difpofitas, quibus medentur.

Lib. XXVII. Iterum plantæ alphabetico ordine. Alia paffim difperfa omitto. Nam per regionum defcriptiones earum aromata & raras ftirpes fere folet addere, fed breviter.

Editiones funt innumeræ, ut paucas ex multis citem.

Veronæ prima prodiit anno 1468. fol. FABR. quam pro fufpecta habet SEGUIER, & aliam anni 1488. fol. citat.

Venet. anno 1469. fol. MEAD. FOLK. quæ princeps editio, anno 1470. fol. 1472. fol. FOLK. Bibl. THUAN. 1476. fol. OSB. anno 1483. fol. THUAN BURCKH. & 1486. fol. HARD. anno 1487. fol. SEGUIER. anno 1491. fol. FALC. HALLERVORD. 1496. fol. SEG. anno 1497. fol. * cui præfatus eft J. B. PALMARIUS & aliqua emendavit. Caftigationes ad marginem adjectæ emendatorum fere locorum, aut variarum lectionem. FABRICIUS hanc editionem non habet, neque HARDUINUS, fed habet SEGUIER. Porro anno 1499. fol. 1507. fol. B. Bern. anno 1510. cum AL. BENED. caftigationibus 8°. 2 Vol. 1513. fol. 1519. fol. 1525. fol. 1536. 8°. 3 vel 4 Vol. apud ALDUM MEAD. 1540. 3 Vol. MAIT. 1559. fol. 1571. fol. MEAD. 1648. fol.

Parmæ anno 1476. HARD. cum brevibus notis P. BEROALDI, tum anno 1480. fol. SEGUIER. 1481. fol. MEAD.

Tarvifii anno 1479. fol. CIGALIN *patr. plin.* cum BEROALDI notis. Reperio in meis editionibus annum 1480. fol. & annum habet 1481. fol. SEGUIER.

C. PLINII SECUNDI *Hiftoriæ Mundi* L. XXXVII. e caftigationibus HERMOLAI BARBARI Rom. anno 1470. fol. MEAD. (*x*) 1473. fol. MONTF. anno 1496. fol. SEGUIER.

Mediolani 1491. fol.

Brixiæ anno 1496. fol. MEAD. 1498. fol. etiam cum HERMOLAI caftigationibus HARD.

(x) Habet editionem Venetam cum caftigationibus H. BARBARI OSBORN. 1472. fol. ibid. ea fere fufpecta eft.

Hagenoæ anno 1518. fol. FABR.

Paris anno 1511. fol. SEGUIER. 1514. & 1516. fol. cum caſtig. H. BARB. noti, SABELLICI, VOLATERRANI, & BEROALDI, BUDÆI, ERASMI & LONGOLII SEGUIER. 1524. fol. & 1526. fol. ASTRUC. anno 1532. fol. PLATN. cum H. BARBARI caſt. & præfatione J. DANESII: 1542. 4°. bis. anno 1543. fol. cum notis GELENI, SEGUIER. HARD. ASTR. 1593. fol. cum GELENII PINTIANI & B. RHENENI adnotationibus.

Coloniæ anno 1524. fol. GESNER. per J. CÆSARIUM, cum brevibus ſcholiis FABR. & anno 1535. 8°. SEGUIER.

Baſileæ anno 1525. fol. & anno 1530. fol. Hæc editio a *Sig.* GELENIO, erudito typographiæ FROBENIANÆ directore emendata fuit, & a *Deſiderio* ERASMO, ut ex præfatione adparet, ad veterum exemplarium fidem. Adnotationes etiam ad marginem habet BEATI RHENANI perpaucas, cæterum ſplendida & elegans. Prodiit etiam Baſileæ anno 1535. fol. cum notis S. GELENII HARD. & 1539. fol. HIRSCH: iterum ad editionem ERASMI. & 1543. fol. FABR. 1545. fol. HARD. 1549. fol. FABR. OSB. 1554. fol. FABR.

Schleſtad 1537. fol. cum notis GELENII & PINTIANI.

Lugduni anno 1548. fol. cum notis GELENII, SEG. anno 1553. fol. ibid. anno 1560. 12°. 4 Vol. SEG. anno 1561. fol. HARD. anno 1563. fol. cum HERMOLAI caſtigationibus BIBL. THUAN. 1582. fol. cum notis PINTIANI, TURNEBI, JOS. SCALIGERI & aliorum. 1587. fol. cum DALECHAMPII emendationibus & variis lectionibus.

Leidæ anno 1582. HARD. anno 1635. 12°. 3 Vol. e SALMASII caſtigatione, anno 1669. 8°. 3 Vol. cura eruditiſſimi J. F. GRONOVII HARD.

Genevæ anno 1593. 12°. & 1606. fol. cum variis lectionibus PINTIANI, TURNEBI, DALECHAMPII FABR. & anno 1615. fol. 1616. 12°. SEGUIER. anno 1631. fol. cum caſtigationibus GELENII & PINTIANI & aliorum lect. tum anno 1635. fol. PINTIANUM ſeu *Ferdinandum* NANNEZ de GUSMAN, Græci ſermonis ignarum, fontes PLINII non legiſſe HARDUINUS.

Francofurti anno 1582. fol. cum notis GELENII & iconibus SEGUIER.

Ex noviſſima & laborioſiſſima editione *Jacobi* DALECHAMPII Francofurti anno 1599. fol. cum PINTIANI & J. GRUTERI adnotationibus, & anno 1608. 8°. 2 Vol. * cui editioni ad marginem lectiones variantes, & emendationes, & ad calcem capitum notæ DALECHAMPII acceſſerunt. Ea omnia valde ſpernit HARDUINUS; ſunt fere fontium indicia, ex quibus PLINIUS hauſit, & loci paralleli aliorum veterum, ſubinde tamen DALECHAMPIUS alia ex propriis adnotationibus adſpergit, & cum gallicis plantis PLINIANAS comparat, ſed infrequenter uſus eſt vetuſto Veſontino codice CHIFLETI, & alio a CUJACIO accepto.

accepto. Adjiciuntur *Pauli* CIGALINI Novocomensis, primarii Medicinæ Professoris Ticinensis, duæ lectiones de Plinii patria, doctæ certe, & contra Veronensium, tantum civem sibi adrogantium, argumenta destinatæ, & POLYCARPI PALERMI tres libros *de vera Plinii patria* Veronæ anno 1508. 4°. excusos.

Nuper Glasguæ 1751. 8°. 3 Vol. Berolini 1766. 8°. 5 Tom.

Cum interpretatione & notis J. HARDUINI PLINIUS prodiit Paris anno 1685. 4°. & 1723. fol. 2 Vol. * (& Basileæ anno 1741. fol. *) Hæc ornatissima est editio. Usus est HARDUINUS codicibus M. S. undecim, inter quos est ille *Chifletianus*, habuit etiam notas M. S. G. PELISSERII, & *Nic.* RIGALDI. Accusatur, quod COSSARTI M. S. absque auctoris mentione usus sit. Vitio etiam vertit FABRICIUS, quod in SALMASIUM injurius sit, ex quo in multis profecerit. PLINIANAS stirpes omnes, paucis exceptis, in horto Parisino ait se vidisse & comparasse, quod incredibile, & in tanta incertitudine multarum plantarum a PLINIO enumeratarum, omnino falsum. Catalogum scriptorum præmittit, ex quibus PLINIUS hausit, passim quidem vitiosum. Deinde notas & subjectas paginis addidit, & libri cujusque fini alias, quod incommodum. Fontes PLINIANOS comparat, & citat, & loca aliorum auctorum, & non raro emendat. Passim etiam addit, se stirpem cum nomine LOBELIANO vidisse aut DODONÆANO; sed intacta plurima omittit, quæ ex COLUMNA aliisque penitius rem herbariam perspicientibus scriptoribus repetere potuisset; multa etiam præter rem adducit. Quis putet Sedi speciem foliis linearibus acutissimis posse Chrysolachanum esse, quod PLINIUS lactucæ simile facit. Nimis etiam facilis est in recipiendis plantis, quæ Belgæ illi scriptores PLINIANIS nominibus respondere putarunt. Varia contra eam editionem monuit Cl. CREVIER (*y*). Quare eadem nobis ad PLINIUM querela superest, quam ad DIOSCORIDEM effudimus. Indicem cæterum copiosum, & non paucas nummorum imagines HARDUINUS addidit, quæ ad PLINII loca exponenda facere possunt.

Codices M. S. PLINII passim adservantur, toti libri 37. in *Bibliotheca Regia Parisina* IV. n. 6800. 6801. 6802. 6804. 6805. 6806. 6797. Integer etiam PLINIUS in Bibliotheca *Medicea* quater, & in *Vaticana*, & *Leidensi*, *Oxoniensi*, *Ottoboniana*, *Neapolitana*, *Ambrosiana*, *Taurinensi*, *Victorina*, M. S. *Michaelis* MONTFAUCON.

Accedit vita PLINII a SUETONIO descripta in *Bibl. Reg.* n. 6801. 6802. 6804. 6805. 6806. 6807.

Librorum triginta duorum priorum antiquus codex seculi noni in *Bibliotheca Regia Parisina* IV. n. 6795.

Libri XXVII. priores IV. n. 6803. & Libri XXI. priores n. 6796. seculi XI.

Libri a XIV. ad XXIV. seculi undecimi ib. n. 6796.

Libri

(y) *Trois letres écrites sur le Pline du Pere Hardouin* Paris anno 1725. 1726. 1727. 4°. BURETTE, ASTR.

Libri a XVI. ad XXXVII. ſeculi ſere 13. n. 6798.

Libri a XVII. ad XXXIII. ejusdem ſeculi n. 6799.

Libri XXXII. priores in *Bibliotheca Medicea.*

Index alphabeticus in opera PLINII ſeculi XIV. n. 6807. *Bibl. Reg. Pariſ.*

Verſiones Italicæ per *Chriſtophorum* LANDINUM Rom. 1473. fol. Venet. anno 1476. fol. HARD. Tarviſii 1476. fol. Venet. anno 1481. fol. SEGUIER. anno 1516. fol. 1524. fol. Idem, & anno 1535. fol.

Per *Antonium* BRUCCIOLI emendata Venet. anno 1543. 4°. 1548. 4°. SEGUIER. Per *Ludovicum* DOMINICHI Venet. anno 1562. 1564. 1580. 4°. 1586. 1589. SEG. 1603. fol. FABRIC. Hanc verſionem præferunt.

Hiſpanice per *Hieronymum* de HUERTA cum adnotationibus Madrit anno 1599. ex meis notis & 1624. fol. HARD.

Gallice per *Ant.* du PINET Lion anno 1562. fol. 1566. fol. Bibl. exot. 1587. fol. cum novis notis. Paris anno 1608. fol. 1615. fol. 1622. fol. ASTR. Genevæ anno 1625. 4°. 2 Vol. ASTR. Editio anni 1566. præ ſe fert, ad multos codices latinos & græcos, M. S. & editos correctum, adnotationibus etiam ad marginem adjectis locupletatam eſſe.

Germanice vertente J. HEYDE Francof. 1565. fol. TREW. *Catal. libr.* ad annum 1602. anno 1571. fol. FABR. 1600. fol. *Cat. libr.* 1618. 4°. Francof. & nuper cepit eo ſermone edi a Cl. DENSO Roſtok 1764. 4°. Pridem libri aliqui, non tamen botanici argumenti, prodierunt Argent. anno 1543. fol.

PLINII compendium Arabes habent L. *ſecret. creaturarum* BALINI Sap. *Bibl. Pariſ.* I. p. 202. n. 959.

Epitomen ſcripſit Lud. de GUASTIS cujus codex extat Florentiae MONTF.

Singulatim aliqui libri prodierunt, quorum botanicos ſolos recenſeo.

Liber XXI. de natura florum & coronamentorum. Paris anno 1547. 8°. cum HERMOLAI *caſtig.* RIV.

Lib. XVII. ibid. anno 1549. 4°. MAIT.

Lib. XVIII. ibid. anno 1550. 4°. MAIT.

Hiſtoire de l'agriculture ancienne extraite de PLINE Paris 1765. 12°. cum notis.

PRÆF. ad L. XXXVI. * a TURNEBO emendata Paris 1556. 4°. PL.

Hermolai BARBARI *caſtigationes Plinianæ* Cremon. anno 1485. ſuſpecta Ed. MAIT. Romæ anno 1492. fol. Venet. in notis meis & SEGUIER. Caſtigationes ſecundæ ſucceſſerunt Romæ anno 1493. fol. PLAT. Caſtigationes caſtigatiſſimæ Cremonæ anno 1495. fol. SEGUIER. Baſileæ anno 1534. 4°. HOTTON d'ETREES. Dicam de HERMOLAO uberius & ſuo loco. Nimium conjecturis tribuiſſe HARDUINUS.

Roberti

Roberti de VALLE *in naturalis historiæ difficilia explanatio* Paris anno 1500. 4°. Valde contemnit HARDUINUS. Sed de eo libro suo loco dicetur.

Nicolai BERALDI & *Guil.* BUDÆI opera in emaculando PLINIO præstita exstat in editionibus Parisinis anni 1514. fol. 1516. fol. FABR.

Marini BECICHENII in PLINIUM prælectio Paris 1519. fol. FALC.

Martini de FIGUEREDO in PLINIUM Commentarius Ulyssip. anno 1529. fol. SEGUIER.

Stephani AQUÆI Commentarii Paris anno 1530. fol. collatitii ex R. VOLATERRANO, ALBERTO &c.

Sigismundi GELENII castigationes in multa Plinii loca Parisiis anno 1536. 8°. SEGUIER. Probat eas HARDUINUS, etsi ex uno codice natæ sunt. Alii malum fuisse codicem objiciunt, & GELENIUM nimium dedisse conjecturis (z).

Fr. MASSARII in PLINIUM *castigationes* Basil. 1537. 4°.

Beati RHENANI observationes ad libros 14. Basil. 1526. fol. & apud COMMELINOS 1593. fol. &c. ad omnes, ni fallor.

Pier de CHANGY *Sommaire des singularites des premiers seize libres de l'histoire naturelle de Pline* Lyon 1551. 16°. *Bibl. Exot.*

Ferdinandi PINTIANI observationes in loca obscura PLINII Salmanticæ 1544. fol. Parisiis anno 1547. 8°. FALC. cum B. RHENANI interpretationibus, tum Lugduni 1582. fol. OSB. Genevæ aut Parisiis anno 1593. fol. *B. Bern.* Usus est duobus codicibus, quorum alter bonus fuit & antiquus. Ex iis codicibus, tum ex fontibus Plinianis, & ex sua conjectura, PLINIUM suo tempore valde maculosum innumeris locis emendavit, neque enim ultra molitus est quidquam. Correxit editionem Basileensem anni 1539.

Guilielmus PELISSIER in Plinii libros notas reliquit, quæ in Bibliotheca regia adservatæ (*a*) sunt, paucissimæ nostri argumenti. Versatur & ipse in emendationibus.

Melchioris GUILANDINI *in C.* PLINII *capita aliquot Commentarius* Lausanno anno 1579. 4°.* suo loco dicetur.

Claudii SALMASII exercitationes Plinianæ Paris anno 1621. fol. & auctius Ultraject. anno 1689. fol.* EJUSD. de PLINIO judicium Dijon 1668. fol.

J. Frid. GRONOVIUS in librum XX. & seqq. notas eruditas dedit.

Christophori

(z) FABRIC. *Bibl. lat.* L. II. p. 407.
(a) II. n. 6808.

Christophori LONGOLII orat. de laudibus PLINII, & Comment. in XI. PLINII libros Paris fol. SEGUIER. Ineditas vocat HARDUINUS. Plerique ejus viri labores interciderunt HARDUIN.

Hadrianus TURNEBUS in adverfariis Parifiis anno 1556. 4°. 1564. 1565. 1573. 4°. & plenius in operibus Argentorati anno 1604. fo. editis, varia adnotavit: & emendavit: tum REINESIUS in *variis lectionibus.*

In editione etiam Lugdunenfi 1582. fol. *Jofephi* SCALIGERI adnotationes exftant.

Cum hoc cæterum viro hiftoria naturalis pene interiit. GALENUS potius ad fubtiles quæftiones propenfus, plantas ipfas in agris & fylvis parce indagavit. Poft GALENUM ad Arabes nemo ne molitus quidem eft aliqua in re herbaria invenire; fcriptoribus tamen hæc tempora non caruerunt.

§. XLI. *Aliqui incertæ ætatis Scriptores.*

ATHENÆUS, Attaleus, auctor Sectæ pneumaticæ, PLINIO coævus. Ejus loci exftant de tritico (*b*) ejusque difcriminibus; de panibus (*c*), quos bene coctos melius credit alere, deque hordeo (*d*), de aqua (*e*) purganda. Ejus etiam medicamenta (*f*) ad dyfenteriam ANDROMACHUS junior apud GALENUM habet.

PHILUMENI cognomento MNASÆI vel MNASEÆ multa eft mentio, & citatur liber de jucundis potionibus (*g*). Medicamentum valde compofitum ad oculos (*h*): Clidion malagma (*i*); anthora (*k*); emplaftrum emolliens (*l*); aliud emplaftrum (*m*). De fiti locus (*n*).

Oportet tamen meminiffe, GALENUM fuum fcriptorem conftanter MNASEAM dicere fimpliciter, uti & AURELIANUS MNASEUM (*o*), vel MNASEAM (*p*) absque PHILUMENI nomine. Cum SORANO CAELIUS eum conjungit (*q*). Emplaftrum

(b) ORIBASIUS *Collect.* L. I. c. 2.
(c) C. 9.
(d) C. 11.
(e) L. V. c. 5.
(f) *Compof. fec. loc.* L. IX.
(g) AETIUS II. S. 1. c. 132.
(h) ORIBAS. L. VIII. c. 45. & alibi paffim.
(i) IDEM *Syn.* III. & IV.
(k) Ibid.
(l) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII.
(m) IDEM *compof. fec. loc.* L. III.
(n) ORIBAS. *Syn.* VII. c. 38.
(o) *Acut* II. c. 1. 5. 25.
(p) *Chron.* II. c. 1. 7.
(q) *Chron.* II. c. 7.

plaſtrum Mnaſeum citat, tamquam a vetere auctore (*r*). Medicamentum habet PAULUS (*s*). Habet etiam emplaſtra MNASÆI ALEXANDER (*t*). Tandem MNASEAS apud PHILUMENUM ab AETIO citatur (*u*). Ad rem herbariam hactenus facit, quod innumera fere euporiſta ad ſingulos morbos proponat, quorum pleraque ſunt ex plantis.

Sic PHILIPPUS de uſu ſimplicium in *therapeute* egit, quem GALENUS cum ARCHIGENE conjungit (*x*), & cujus paſſim medicamenta citat (*y*). Inter optimos de medicamentis auctores numeratur (*z*), qui non pauca primus invenerit (*a*). Paſtillus apud MYREPSUM (*c*).

HERODOTUS pneumaticus (*d*), a Lycio diverſus, de præſidiis evacuantibus ſcripſit (*e*) & fuſiſſime de Helleboro, de loco quo optimus naſcatur, & quibus cum notis (*f*) & de evitanda ſuffocatione (*g*): Mandragora utebatur in delirio (*h*); Helleborum propinabat (*i*). Locum de vino (*k*) ORIBASIUS habet. Quod adſtringere dixerit, quæ ad dyſenteriam faciunt, carpitur a GALENO (*l*).

PHARNACIS herbarii medicamenta ad hepar GALENUS repetit.

MANTIÆ pharmacopolæ, qui de re medica ſcripſit, æruginoſum (*m*) emplaſtrum exſtat.

(r) *Chron.* V. c. 1.
(s) *Chron.* III. c. 23.
(t) L. III. c. 7. L. VII. c. 1. PAULUS L. VII. GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. & *ſec. loc.* L. III.
(u) AETIUS III. S. I. c. 150.
(x) *Simpl. facult.* L. VI.
(y) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. IX. IV. ad oculos.
(z) *Sec. genera* L. III.
(a) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(b) *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(c) N. 14. &c.
(d) GALEN. *ſimplic. facultat.* I. c. 27.
(e) ORIBAS *collect.* VIII. c. 3.
(f) C. 4.
(g) C. 7. &c.
(i ORIBAS *Synopſ.* L. VIII. c. 4.
(k) *Collect.* L. V. c. 27.
(l) *Simplic. fac.* L. I. c. 34. *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.

§. XLII. *Soranus.*

SORANUS, princeps methodicorum, quatuor libros de medicina & monobiblon περὶ φαρμάκων fcripfit (*n*). Medicamenta multa docuit ad achores (*o*) diacodium (*p*), remedium ad oris mala (*q*), ad alopeciam. Ante ARCHIGENEM vixit, qui SORANI medicamento (*r*) ad alopeciam ufus fit (*s*).

PUBL. VALERIUS MARTIALIS in *apophoretis* multas plantas medicas & alimentarias defcripfit.

§. XLIII. *Plutarchus.*

Vir undique doctiffimus, aliquam tamen partem rei herbariæ adtigit. Ita in *Quæftionibus naturalibus* de tritici fertilitate quærit. Plura in *convivalibus* habet, ubi coniferas arbores negat inoculationem admittere, caufamque requirit: porro quod oleum plantis infeftum fit; cur multum non inebriet; de tuberibus, & cur jove tonante gignantur; de EMPEDOCLIS & HOMERI malis tributis nominibus; cur ficus, quæ acerbi fit fucci, fructum producat dulciffimum. Aliqua etiam in LL. de *placitis philofophorum* huc fpectant. Ufus fum editione *Hermanni* CRUSERII Francofurti anno 1580. fol.

A. GELLIUS, PLUTARCHO coævus, aliqua huc pertinentia habet. Folia oleæ fe folftitio æftivo & brumali convertere, ipfe ait fe vidiffe (*t*). De Elleboro albo & nigro fufe agit, & notas adfert difcriminis, & illum furfum purgare, hunc deorfum, Hifpanosque ejus fucco fagittas inficere (*u*).

§. XLIV. *Varii ante Galenum Scriptores. Apollonii varii.*

Non quidem omnes confectionum & medicamentorum fcriptores hic recenfere animus eft, qui infiniti a GALENO citantur. Aliqui tamen, quorum loci fatis integri fuperfunt, & ad ftirpium facultates pertinent, omnino omitti nequeunt.

Primum nomino APOLLONIUM pharmacopolam, qui diu Alexandriæ (*x*) vixit, & cujus libri *de parabilibus* GALENI tempore (*y*) exftabant, qui idem

(n) GALEN. *Compof. fec. loc.* I. c. 8. Narthecium vocat ORIBAS. II. S. 4. c. 43. Librum IV. περὶ φαρμακείας alibi citari video, & iterum περὶ φαρμάκων Succum Omphacii inter ftomatica habet (ORIBAS).
(o) Ibid.
(p) *Sec. loc.* L. VII.
(q) Ibid. L. VI.
(r) I. c. 1.
(s) MYREPSUS n. 84.
(t) *Noct. attic.* IX. c. 7.
(u) XVII. c. 15.
(x) GALEN. *fec. loc.* II. &c.
(y) IDEM *de fimpl. facultat.* L. I. & de *compof. fec. loc.* ubique.

idem ab eo viro plurimis locis citatur, quoad pertæſus ſimilitudinis, quam ejus conſilia cum ARCHIGENIS (z) conſiliis habent, eum porro omiſerit citare. Non habeo, ut Cl. viri ſolent, pro antiquo aliquo HEROPHILI diſcipulo: nam, dum jubet Caſtoreum & Opium torrefacere, addit in teſta Attica debere torrefieri, ea vero, ſi haberi non poſſit, in Romana (a). Is locus de temporibus HEROPHILI, aut paulo poſterioribus, intelligi non poteſt, quo certe ævo Romana res Græcis vix erat cognita, & multo minus, quam res Atticæ. Sed GALENUS præterea omittit APOLLONII nomen in ſcriptorum antiquiorum, quorum rem medicamentariam laudat (b), recenſione.

Ante ASCLEPIADEM *juniorem* vixiſſe videtur, cum ab eo citetur (*c*), & ante juniorem ANDROMACHUM (*d*), eadem de cauſa, & ante CRITONEM (*e*), qui eadem fere cum APOLLONIO verba habeat (*f*). Habet equidem APOLLONIUM Herophileum, qui *de parabilibus* ſcripſit (*g*), ſimili fere ut noſtra ratione; nihil vero obſtat, quin Cæſarum ævo HEROPHILI ſectatores ſuperfuerint, ut perinde ERASISTRATI.

Ejus ſcripta utique cum ſcriptis ARCHIGENIS plurimam habent ſimilitudinem, & pariter ad quemque morbum plurima medicamenta fere ſimplicia offerunt, nullo temporum, cauſarumve plerumque diſcrimine. Eam culpam GALENUS ſæpiſſime (*h*) adcuſat. Acetum præterea cum emollientibus miſcuiſſe ei vitio dat (*i*). Varia etiam confuſa, & ſibi contradicentia ad achores APOLLONIUS miſcuit (*k*). Eſt tamen ubi GALENUS ARCHIGENI præfert, & diligentius ſcripſiſſe ait (*l*), quam ARCHIGENEM, meliusque cauſas diſtinxiſſe, ut in ſugillatorum curatione. Raro compoſita habet: Theſpianum (*m*) tamen APOLLONII, in quod Hyoſcyamus recipitur & Mandragora, videtur noſtri fuiſſe, cum GALENUS eum absque ſynonymo ſoleat citare; tum duo Phœnices (*n*). Alia ſuccedit antidotus ad tuſſim (*o*) & ad ſanguinis rejectionem (*p*). Malagma ejusdem alio loco habetur (*q*). Ad oculorum mala (*r*) medicamentum dedit.

(z) Ibid. L. V. de dentium doloribus.
(a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II. de aurium doloribus.
(b) Ibid. L. VI. de aphthis & iterum L. VII. c. 1.
(c) *Sec. loc.* L IV.
(d) L. VII. c. 3. 4. & *de compoſ.* L. X.
(e) L. VI. de aphthis.
(f) *Sec. gen.* L. VII.
(g) L. VI. *de aphthis.* L. III. *de aurium dolore.*
(h) l. c. L. II. de capitis dolore. L. III. de aurium dolore. Etiam ORIBASIUS præfert *Syn.*
(i) L VI.
(k) L. I.
(l) L. V. & L. II. *ſec. loc.*
(m) L. VII. c. 3.
(n) *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
(o) Ibid.
(p) C. 4.
(q) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(r) *Sec. loc.* L. V.

Non displicet quod ad [illegible] medicamentis non cessurum, nulla proposuerit (*s*). Vana varia admiscet, asini lotium ad laxatam uvam (*t*). Ejus remedia etiam apud AETIUM supersunt.

Admiscet GALENUS multos alios APOLLONIOS, de quibus ultra nihil innotuit, *Organicum* (*u*), cujus emplastrum habet ad carbunculum, *Tarseum* (x) GALENO coævum, cujus ad hemorrhoides medicamen exstat: *Archistratorum* (y), cujus pastillum habet, CLAUDIUM denique APOLLONIUM. Hi nostri nuperi APOLLONII alii sunt ab iis quos alibi dixi (*z*).

§. XLV. *Archigenes.*

ARCHIGENES pneumaticus, AGATHINI discipulus, Apamæus, Trajano imperante (*a*) vixit, aut prius, a JUVENALE citatus. Dignitate eminuit (*b*) & honestate (*c*), cæterum ut ex plurimis locis adparet, a GALENO conservatis, ad modum empiricorum scripsit, & ad quemque morbum, nullo causæ, aut temporis, addito discrimine (*d*), sed confuse sæpe consilia projecit (*e*), plurima ex ordine medicamenta proposuit, nec pauca vana, & non raro distinctiones necessarias neglexit (*f*), ut in exemplo de achoribus. Innumera vero solet pari cum laude proponere. Ita ad hepatica (*g*) mala proponit trifolium acidum, aut fel ursinum, aut radicis Rubiæ corticem, aut Aristolochiam, aut Glycyrrhizæ succum, aut Nardi spicam, quæ quidem adeo vehementer inter se pugnant, ut si lenientia vere conducunt, acria conducere nequeant, neque aromatica, si acida conveniunt. Vana etiam aliqua ad parotides scirrhosas suadet (*h*). Ad icterum struthium, stercus caninum (*i*); hæc acria, inde sicca & pene inutilia laudat, ut lichenem, qui in tegulis nascitur, (sed nascuntur innumeri), & Adiantum (*k*). Ita Anagallidem alias laudat, aut radicis Ari corticem, aut grana Hederæ, aquosa, acerrima, adstringentia. Vide etiam ad stomachi (*l*) mala quot pharmaca profuderit. Integrum

(s) L. V.
(t) *Compos. sec. loc.* L. V.
(u) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(x) Ibid. L. V.
(y) Ibid.
(z) p. 43.
(a) SUIDAS.
(b) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI.
(c) Ibid. L. I. c. 3.
(d) IDEM ibid.
(e) IDEM ibid.
(f) *Compos. sec. loc.* L. I.
(g) Ibid. L. VIII.
(h) Ibid. L. III.
(i) Ibid L. VI.
(k) Ibid. L. IX.
(l) l. c.

Integrum fere opus ex GALENO poſſis reſtituere, cui titulus erat *de pharmacis ſecundum genus* (*m*). Numeratur inter copioſiſſimos rei medicamentariæ ſcriptores (*n*). Quæ Iberis DAMOCRATI celebratur, eam noſter Lepidium vocavit (*o*), & pariter ad iſchiadica mala laudavit (*p*). De præparatione ad Elleborum ſumendum locus ejus exſtat apud ORIBASIUM (*q*), &, ut puto, ex eodem de vomitu per raphanum citato (*r*): porro de Elleboro ſelecto Oeteo, Galatico, Siculo, ſignisque boni Ellebori. Purgantia recenſet febrientium (*s*), & ad oculorum claritatem (*t*). Præter remedia plurimis auxiliis diæteticis utebatur. Hiera ARCHIGENIS ad poſteros pervenit (*u*). Etiam apud AETIUM multa ejus loca ſuperſunt (*x*). Deſcendit ad coſmetica (*y*), & capillos denigrandos, aut impediendum eorum defluvium (*z*).

Eadem autem fere, quæ APOLLONIUS & CRITO habet, etiam GALENO (*a*) adnotante.

§. XLVI. *Andromachus junior.*

ANDROMACHI (*b*) Neroniani archiatri filius. Eum alias diſtinguit GALENUS (*c*), alias minime, ut ſatis tamen ſuperſit rationis, cur etiam ea hujus ANDROMACHI eſſe rearis. Romæ vixit, & Romanis nominibus plantarum uſus eſt, nepetamque dixit pro Calamintha. Scripſit (*d*) *de medicamentis intus adſumendis* ſoluta oratione (*e*). Alio libro *de externis* (*f*), tertio *de oculorum remediis* (*g*). Inter præcipuos rei medicamentariæ auctores a GALENO cenſetur (*h*), & eos, qui optima veterum retinuerunt, omiſſis, quæ minus certa eſſent. Ejus compoſitionem potius, quam HERÆ, GALENUS ſecutus eſt (*i*). Medi-

(m) GALEN. *Compoſ. ſec. loc.* L. I. VIII. IX.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. III. fin.
(o) *Compoſ. ſec. loc.* L. X. in 1. 2. *pharm. ſec. gen.*
(p) AETIUS III. S. 4. c. II. & I. S. 3. in epiſtola ad ARISTONEM.
(q) *Collect.* L. VIII. c. 1.
(r) C. 2.
(s) C. 46.
(t) *Synopſ.* III.
(u) MESUE L. III. AETIUS I. S. 3. MYREPSUS.
(x) L. III. L. I. c. 31. 34. &c. L. I. S. 3.
(y) GALEN. *Compoſ. med. ſec. loc.* L. VIII.
(z) *Compoſ. ſec. loc.* I. c. I. 3.
(a) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
(c) *Compoſ. gen. ſec. loc.* I. c. 3. *Antidot.* L. I. c. 7.
(d) *Antidot.* L. I. c. 7.
(e) Ibid. & *Compoſ. ſec. gen.* I. c. 16.
(f) Ibid. & *ſec. loc.* L. VI.
(g) Ibid.
(h) GALEN. *Compoſ. ſec. gen.* L. II. III.
(i) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.

Medicamenta valde numeroſa priorum ſcriptorum collegit (*k*), etiam ſua adjecit, compoſita omnia. Neglexit addere utilitates medicamentorum, & rationem, qua conficiantur (*l*) & cauſarum atque temporum diſcrimina (*m*). APOLLONIUM (*n*) citavit, & VALENTEM (*o*), & RUFUM (*p*), & CRATERUM, & CELSUM (*q*), & SCRIBONIUM (*r*), & LECANIUM AREUM (*s*), qui creditur DIOSCORIDIS fuiſſe amicus. Antidotos habet numeroſiſſimas (*t*), & diacodia (*u*), hieram (*x*); Colica medicamenta varia (*y*), arteriaca innumera (*z*), alia. Miſcet certe in unam compoſitionem nimis varia & ſibi contraria medicamenta ſimplicia. Ita ad renum mala balſamica, mitia, venenata, ut Cicutam, Hyoſcyamum, etiam Mandragoram (*a*), tum inutilia miſcet, ut Syriacum lapidem. Ad dyſenteriam adſtringentia, gallas, ericam, cinnamomum, opium (*b*). Ad icterum ſtruthium & colocynthidem. Acria adverſus colicam remedia adhibebat, & cum ægri ſtercus revomerent, Mandragoram (*c*), Opium, Caſtoreum, Hyoſcyamum, cum aromatibus (*d*). In nunc dyſenterico chartam uſtam dabat & auripigmentum (*e*). Arteriaca ingrediebantur decoctum filicis cum aromatibus, balauſtiis, mandragora & hyoſcyamo (*f*).

Externa medicamenta nihilo pauciora habet, ut malagmata (*g*); paſtillos (*h*), inter quos crocoſus (*i*); emplaſtra epulotica (*k*), digeſtiva (*l*), catagmaticum (*m*), acopon (*n*), viride (*o*), melina (*p*); unguenta, ut ægyptium,

(k) *Compoſ. ſec. gen.* L. I.
(l) Ibid. L. III. VI.
(m) Ibid. L. IV. VI.
(n) Ibid. L. V. VII. IX. X.
(o) Ibid. L. VII.
(p) Ibid.
(q) Ibid. CORNELIUM.
(r) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI. IX.
(s) Ibid. L. IX.
(t) GALEN. *Compoſ. ſec. loc.* toto opere.
(u) IDEM ibid. L. VII.
(x) l. c. C. VIII.
(y) L. IX.
(z) L. VII.
(a) *Compoſ. med. ſec. loc.* L. X.
(b) Ibid. L. IX.
(c) Ibid.
(d) Ibid.
(e) Ibid.
(f) L. VII.
(g) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. VIII.
(h) Ibid. L. V.
(i) Ibid.
(k) *Sec. gen.* L. II. IV.
(l) L. VI.
(m) L. II. V.
(n) L. VII.
(o) L. II.
(p) L. II.

ægyptium (*q*), gleucinum (*r*); arida (*s*). Adversus ischiadica mala acerrima remedia exhibuit, ut semen calidissimum rutæ sylvestris, colocynthidem (*t*). Ex Aristolochia utraque, cum cerussa, ærugine & chalcantho aliud (*u*), mire mistum, medicamen imposuit. Ad aphthas gallis & aliis adstringentibus, alumine, ærugine (*x*) utebatur.

Ad MYREPSUM usque ejus viri medicamenta de manu in manum tradita sunt.

§. XLVII. *Asclepiades.*

ASCLEPIADIS nomen multi medici gesserunt. Bithynus ille celebrior: tunc AREUS (*y*) ASCLEPIADES (*z*), qui Tarsensis (*a*), amicus DIOSCORIDIS, auctoris certe libri *de propriis medicamentis* (*b*), & cui medicamentum ad carbunculos DIOSCORIDES Tarsensis tradidit (*c*). Duos numerat ASCLEPIADES GALENUS (*d*), & alius est L. ARUNTIUS SEMPRONIANUS ASCLEPIADES (*e*), DOMITIANI medicus, & L. CALPURNIUS ASCLEPIADES PRUSIANUS (*f*), qui TRAJANO imperante vixit, alius demum ASCLEPIADES *philophysicus* (*g*), qui hyoscyamo ad ventriculi mala utebatur (*h*). Conjungit CLERICUS, sed a nostro citatur.

Demum noster MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (*i*) cognomento *pharmacion* (*k*), diversus a prioribus, non paucos libros reliquit (*l*). *De internis adfectionibus* quinque scripsit libros, operi titulum fecit inscriptum MNASONI; deinde *antidota* (*m*), & *externorum* quartum MARCELLÆ inscripsit (*n*).

Inter

(q) GALEN. *compos. gen.* L. II. VI.
(r) L. VII.
(s) *Sec. gen.* L. V.
(t) GALEN. *compos. sec. loc.* L. X.
(u) IDEM ibid. L. V.
(x) Ibid. L. VI.
(y) GALEN. *sec. gen.* L. V. *sec. loc.* L. X.
(z) *Compos. sec. loc.* L. V. VIII.
(a) *Compos. sec. loc.* L. IX. ANAZARBEUS, STEPHANUS *byzantinus in* ANAZARBA.
(b) *Compos. sec. loc.* L. IV.
(c) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(d) *Sec. loc.* L. VI.
(e) Conf. *Giorn. de Letter* T. XI.
(f) Ibid.
(g) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII. VIII.
(h) *Compos. sec. loc.* L. VIII.
(i) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(k) *Medicament. compos. sec. gen.* I. c. 16. L. III. VIII. c. 13. Eumdem esse cum METRODORO GAROFALO *Giorn. Lett.* l. c.
(l) *Medic compos. sec. loc.* L. I. *Tertius* citatur *compos. sec. loc.* L. IX.
(m) *Antidot.* II. c. 1.
(n) *Compos. sec. loc.* L. IV. Librum IV. citat, & L. VIII. IX. X. *sec. gen.* L. V.

Inter eos auctores a GALENO numeratur, qui rectiſſime (*o*) ſe in re medicamentaria geſſerunt, & omiſſis minus certis veterum medicamentis, optima retinuerunt (*p*); cujus etiam multa memorabilia medicamenta (*q*) inſeruit. Diſcrimina etiam cauſarum addidiſſe laudat (*r*), & alias inconſtantior negat (*s*). Medicamentorum conficiendorum rationem docuit (*t*). Quod ea ſtudioſe deſcripſerit (*u*), GALENUS profitetur.

ANDROMACHUM citavit (*x*), & SCRIBONIUM (*y*), ASCLEPIADEM philophyſicum (*z*), & præceptorem ſuum LUCIUM (*a*), & XENOCRATEM (*b*), & MOSCHIONEM (*c*), & ANTONIUM PHARMACOPOLAM (*d*). Romæ vixit, qui far cluſinum præſcribat (*e*).

Medicamenta priorum ſcriptorum numeroſiſſima collegit, etiam ſua, ut antidotos (*f*), ſtomaticam (*g*), hepaticam (*h*), zopyriam (*i*), arteriaca (*k*), paccianum (*l*), alia.

In arteriacis Eryngium cum ficubus, ſucco braſſicæ, gummi, & melle conterit (*m*). Uvam urſi ſanguinem vomentibus & alia adſtringentia (*n*) exhibet. Marrubium in tabeſcentibus præſcribit, etiam Mandragoram, Hyoſcyamum (*o*). Myrrham cum opio & mandragora in altere ſtomachico conjungit (*p*). Dyſenteriæ gallam, rhus, ericam, chartam uſtam, auripigmentum, hypocyſtidem, lycium, & opium opponit, ut eo fere ævo medici ſolebant (*q*). In

(o) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. *ſecund. loc.* L. VII.
(p) Ibid.
(q) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
(r) *Compoſ. ſec. gener.* L. VI.
(s) *Medicament. compoſ. ſec. loc.* L. II. fin. *ſec. gen.* L. V.
(t) *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
(u) Ibid. L. II. init.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. VIII. *ſec. gen.* L. V.
(y) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. *ſec. gen.* L. V. VI.
(z) l. c.
(a) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. VI.
(b) Ibid.
(c) Ibid.
(d) *Sec. loc.* L. IX.
(e) Ibid.
(f) *Antidot.* L. II. c. 6.
(g) GALEN. L. VI. *compoſ. ſec. loc.*
(h) L. VIII. c. 8.
(i) L. II. *antidot.* c. ult.
(k) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(l) ORIBAS. *Syn.* III.
(m) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
(n) *Compoſ. loc.* L. VII.
(o) *Sec. loc.* L. VII.
(p) Ibid. L. VIII. c. 1.
(q) Ibid. L. IX.

In vomitu mandragoram dabat, cum sutorio atramento (*r*). In ictero cichorium, solanum (*s*). A veneno poto vomere jubebat; a gypso sumto dabat lixivium sarmentorum, & nitri duos obolos (*t*). Vides bona intercedere, esse quæ malis aliter scripta.

Neque pauciora externa medicamenta habet (*u*). Malagmata (*x*) ad mala ischiadica, & alia mala, pastillos (*y*), emplastra (*z*) varia, epulotica (*a*), acopa (*b*), inter quæ populeum Cyzicenum (*c*), album, ad ulcera chironia (*d*), ad carbunculos (*e*). Ad dentium mala acerrimis medicamentis utitur (*f*). In ventriculi (*g*) malis hyoscyami semen imponit, tum calida, castoreum, piper, & acria (*h*).

§. XLVIII. *Rufus.*

Circa hæc tempora vixisse oportet. Vulgo ad TRAJANI ævum relegatur, ex SUIDÆ auctoritate. ARCHIGENE & ASCLEPIADE junior fuit (*i*), quem citat. Ipse nullum signum habet, unde definias: neque enim novimus, quinam sint nuperi illi medici Ægyptii, Græcam linguam male docti, qui nomen coronariæ & lamdoideæ, & squamosæ suturæ excogitaverint. RUFI (*k*) l. de vino, & *ad vulgus* RAZEUS citat (*l*). De herbis Librorum IV. poema scripserat, GALENO (*m*) auctore, quod amissum est, præter nonnullos versiculos (*n*); & *de ratione victus* opus (*o*), sæpe a RHAZEO citatum (*p*), etiam a SUIDA (*q*). Hi forte de lacte (*r*) egit, & de vino (*s*), de melle (*t*), de arte

 coquendi,

(r) Ibid. L. VIII.
(s) Ibid. L. IX.
(t) *Antidot.* L. II. c. 7.
(u) Conf. L. IV. *compos. sec. loc.* & ubique.
(x) *Compos. sec. loc.* L. X.
(y) Ibid. L. V.
(z) *Sec. gen.* L. II. IV. V.
(a) Ibid. L. II.
(b) Ibid. L. VII.
(c) L. V.
(d) L. IV.
(e) L. VI.
(f) *Gompos. sec. loc.* L. V.
(g) *Sec. loc.* L. VIII.
(h) Ibid.
(i) AETIUS III. S. 2. c. 27.
(k) p. 34.
(l) *Contin.* p. 503. b.
(m) *Simplic. medicament.* L. VI.
(n) GALEN. *antidot.* I. c. 2.
(o) ORIBAS. *collect.* II. c. 62.
(p) *Simplic. medicament.* p. 157.
(q) L. V.
(r) L. I. ORIBAS. *Syn.* L. IV. c. 40.
(s) L. V. c. 7. ex libro RUFI duodecimo.
(t) SUIDAS, ex libro II.

coquendi (*u*), de aqua (*x*), de ſapa (*y*), de aceto, & lora (*z*). Inter optimos rei herbariæ auctores citatur (*a*), & cum ſe ſequi fatetur ORIBASIUS (*b*). RUFI eſſe ſuſpicio eſt C. GESNERI poema græcum *de virtutibus herbarum* DEO *alicui conſervatarum*, quod cum DIOSCORIDE ALDUS anno 1515. 4°. & 8°. edidit, & recudi fecit Cl. FABRICIUS (*c*), addita verſione Cl. RENTORF, cum ſcholiis. Chamæmelum, Rhamnus, Artemiſia monoclonos, Pentadactylus, Verbena Supina, Ruta, Dictamnum minus, Elelifphacon, Chamæcupreſſus, Centaurium majus, Buphthalmus, Pæonia, Polium, hic laudantur, & medicarum virium adeſt farrago, verarum & falſarum. Easdem penitus plantas in codice Vindobonenſi deſcriptas LAMBECIUS PAMPHILO tribuit (*d*).

In paucis cæterum operibus, quæ de RUFO ſuperſunt, Pycnocomon dixit, cujus radix (*e*) rotundo malo ſimilis, alvum repurget. Ficum ſatis alere, etiam athletas (*f*): ſylveſtrem rutam veſicas ciere vi ignea (*g*). Φα[illegible]οιδης (*h*), vix alibi dictam plantam dicit, cujus drachmæ duæ valide alvum ducant. In libro de *purgantibus medicamentis* (*i*) loca natalia optimorum purgantium deſcribit, Helleborum optimum ex Oeta monte & Anticyris repetit, nigrum tamen etiam ex Lynceſtide, & ex monte Parnaſſo, album ex Armenia & Galatia. Nigrum ait deorſum purgare, album ſurſum. Citat etiam pityuſam, granum gnidium, ſambucum, iridem &c. Anagallidem ad morſum canis rabidi juſſit imponi (*k*), quod remedium nuper revixit. Multa venerea habet (*l*), ut Hieram RUFI (*m*), medicamentum ad penem erigendum (*n*), & alia. Medicamentum RUFI apud ANDROMACHUM exſtat (*o*).

Sed datur alius MENIUS RUFUS auctor remediorum (*p*).

§. XLIX.

(u) ORIBAS. L. IV. c. 2. ex RUFI libro *extremo*.
(x) IDEM L. V. ex RUFI L. II.
(y) L. V. c. 7. ex libro nono.
(z) Ibid.
(a) L. III. p. 266.
(b) Præf. Syn.
(c) *Bibl. Græc.* T. III. p. 629.
(d) L. II. p. 593.
(e) p. 16.
(f) Apud ORIBAS. *collect.* I. c. 40.
(g) AETIUS I. Serm. 1.
(h) p. 15.
(i) ORIBAS. *collect.* L. VII. c. 26.
(k) AETIUS II. S. 2.
(l) AETIUS I. c. 3.
(m) ORIBAS. *Syn.* III.
(n) Ibid.
(o) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(p) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.

§. XLIX. *Criton.*

CRITON his omnibus junior videtur, & poſtremo certe loco a GALENO recenſetur. Eſt tamen inter eos, qui medicamenta (*q*) ſtudioſe deſcripſerunt, diſtinctius, quam ANDROMACHUS (*r*); ſelegit etiam veterum medicamenta & optima retinuit (*s*). Poſt ANTONIUM MUSAM natus eſt (*t*), vix poſt ASCLEPIADEM (*u*), & cum HERODOTO vixit, a quo formulam emplaſtri ICESII accepit (*x*). Galenen, quæ dicebatur, Theriacam vocavit, eam deſcripſit (*y*), & varia de accurata præparatione monuit. Quinque libros *medicamentorum* ſcripſit (*z*). Quatuor etiam libros fuſiſſime ſcripſit *de ornatu*, quorum capita recenſet GALENUS (*a*), & in iis ſe ad humiliores curas demiſit, adque defluvia capillorum remedia dedit (*b*), & ad achores (*c*) varosque (*d*) & Lichenes (*e*), & pſilothrum ſuum habet (*f*). Antidoti ejus exſtant apud GALENUM, & ſtomaticum ex punicis (*g*), arteriaca (*h*) ex ammoniaco gummi in vino ſoluto; diacodium (*i*), alia; ex ſalicibus apud ORIBASIUM (*k*). Locum de ephelidibus AETIUS conſervavit (*l*).

Simplicia tamen medicamenta amaſſe videtur: ad aphthas portulacam, cum oleæ (*m*) foliis coctam ad collutiones adhibet, & baccas Myrti albæ ex vino, & gallam ex acri aceto illinit, & fere plantis utitur: ſic in apophlegmatiſmis (*n*). In morbis aurium acria & narcotica, & varii generis medicamenta proponit (*o*).

(q) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. init. & L. III.
(r) *Sec. gen.* L. VI.
(s) *Compoſ. ſec. loc.* L. II. VII.
(t) Ibid. L. VI.
(u) Ibid.
(x) *Sec. gen.* L. V.
(y) GALENUS *Antidot.* L. I. c. 18. Rejecit CLERICUS.
(z) *Compoſ. ſec. loc.* V. Tertius liber citatur a GALENO *Antidot.* I. c. 18. Primus *Medic. ſec. loc.* L. II.
(a) Liber de *Compoſ. ſec. loc.* I. c. 3.
(b) Ibid. L. I. c. 1.
(c) Ibid. L. I. c. 8.
(d) Ibid. L. V. *Sec. gen.*
(e) Ibid.
(f) Ibid. L. I. c. 4.
(g) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(h) Ibid. L. VII.
(i) Ibid
(k) *Synopſ.* L. III.
(l) T. II. S. 4.
(m) *Compoſ. med. ſec. loc.* L. VI.
(n) Ibid. L. II.
(o) Ibid. L. III. c. 1.

Externa medicamenta etiam habet, ut emplaſtrum ICESIUM (*p*), emplaſtrum diabotanon (*q*), & δια σχιλλης (*r*), δια αχονις (*s*), & ad ulcera chironia medicamenta (*t*).

§. L. *Gallus. Quintus.*

GALLI ſæpe GALENUS meminit, alias ſimplici (*u*) eo nomine, ut in ſiccante emplaſtro (*x*), & barbaro (*y*). Alias addit nomen AELII (*z*), ut tamen ex adjectis, de medicamento CÆSARI (*a*) oblato, vocibus intelligas, eumdem virum eſſe.

Poſt ANDROMACHUM putes vixiſſe, cum ejus *catagmatico emplaſtro* ſchiſtum lapidem (*b*) addiderit. Antidotum dicitur inveniſſe, quam CÆSARI obtulerit, adverſus canis rabidi morſum, militesque multos (*c*) ſervaverit, ipſum etiam alibi CÆSAREM (*d*).

Ex alio loco GALENI putes antiquiorem eſſe; antidoto enim, quam CÆSARI GALLUS obtulerit, CHARMIDEM uſum eſſe ſcribit, qui CLAUDIO imperante medicinam fecit (*e*).

Alibi GALLUM MARCUM ASCLEPIADEUM, ejusque medicamentum ad ventriculum (*f*) dicit.

De QUINTO GALENUS reliquit, duplici pondere Carpeſii loco Cinnamomi uſum eſſe (*g*). Ejus diſcipulum SATYRUM (*h*) addit PRÆCEPTOREM deriſiſſe, qui imbelle medicamentum putaverit aucto pondere reddi generoſius. Ejus Antidotum habet ORIBASIUS (*i*).

AGATHINUS, ARCHIGENIS præceptor, de *Helleboro* ſcripſit (*k*), & ejus aliqua medicamenta a GALENO citantur.

LUCIUM

(p) *Compoſ. med. ſec. loc.* L. V.
(q) *Sec. gen.* L. VI.
(r) Ibid.
(s) Ibid.
(t) Ibid. L. IV.
(u) *Antidot.* L. II. c. 15. *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. *Sec. gen.* L. II.
(x) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(y) Ibid. L. II.
(z) *Antidot.* L. II. c. 1. 11. 14.
(a) Ibid. L. II. c. 1. 11. 14. 15.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(c) *Antidot.* L. II. c. 10. ACTUARIUS p. 71.
(d) *Antidot.* L. II. c. 1.
(e) Ibid.
(f) *Sec. loc.* L. VIII.
(g) *Simplic. facult.* L. VII.
(h) *Antidot.* L. I. c. 8.
(i) *Synopſ.* L. III.
(k) *Chron.* III. c. 16.

Lucium ignotum medicum ſæpe citat Asclepiades. Ad catarrhum fumum tuſſilaginis jubebat per infundibulum ſumere (*l*).

Terentius Evelpistus de herbarum facultatibus ſcripſit, ſi Marcello fides (*m*).

§. LI. *Galenus.*

Vaſti ingenii vir, multiſcius, egregius pharmacopola, & qui propria manu medicamenta ſollicite paraverit. Botanices non perinde peritus fuit. Lycoperſicum equidem primus dixit, a mercatoribus ſibi oſtenſum, & herbulas aliquas (*n*) ad theriacam pertinentes ipſe teſtatur ſibi accurate fuiſſe perſpectas, & recto lectas tempore. Herbas recenſet, quæ Cyzici frequentes naſcuntur. Petroſelinum ex Macedonia, Scordium ex Creta monet accerſi debere, Carpeſium Sidæ pamphylicæ optimum naſci (*o*): Amaracum a Maro ſeparat: Perſeam nusquam ſe vidiſſe monet, niſi in Ægypto (*p*). Sed nimis exſcribit Dioscoridem, neque ullam addit deſcriptionem (*q*), ut intelligas nihil hic habuiſſe proprii. Medicamentariam artis partem non neglexit. In Palæſtinam navigavit, ut bitumen propius inſpiceret, balſamumque ſtillare videret (*r*). Terebinthinam veram, tum larignam, & ſtrobilinam bene diſtinxit (*s*), ut iſtam haberet pro validiſſima, Chiam pro mitiſſima (*t*). Beſaſa tamen, quod paſſim ſemen ipſe dicit ſylveſtris rutæ (*u*), Moly alicubi interpretatur, in eo inconſtantior (*x*). Inde factum, ut Aetius Beſaſam, Harmalam, & Rutam ſylveſtrem pro eadem cum Moly planta habeat, quod vix poteſt verum eſſe (*y*).

Diætetici libri Galeni hactenus ad plantas pertinent, potiſſimum libri III. *de alimentorum facultatibus.*

In libro I. cerealia deſcribuntur, qualia veteres colebant, nobis non ſatis cognita; & panis. Siliginum panem plurimum alimentum præbere ait, inde Similaceum, ſed Siliginis, rei Romanæ, ſigna nulla dat. Caſu cum ediſſet triticum elixum, difficulter coqui expertus eſt. Ptiſanæ præparationem deſcribit. Zeæ nomen ſe in peregrinationibus nunquam audiviſſe, ſed brizam in Macedonia dici ſemen frumenti, typhæ ſimillimi. Olyram poſt triticum

(l) *Tard.* II. c. 7.
(m) In Epiſt. ad Mæcenatem.
(n) Chamæpityn, Chamædryn, Thlaſpi, Centaurium, Hypericum, Polium, *Antidot.* L. I.
(o) *Antidot.* L. I.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(q) Olim Photius p. 400. 401.
(r) *Antidot.* L. I.
(s) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(t) Ibid. L. I.
(u) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI. & alibi.
(x) *Simpl. facultat.* L. VII.
(y) I. Serm. I.

triticum ponit, & eo deteriorem typham. Tangit Zeopyrum, etiam oryzam, qua legumina orditur. Fabas rotundas facit, aphacam & viciam compressas. Melampyron ex tritici degeneratione nasci docet.

L. II. De fructibus, etiam palmis, & sericis; & de oleribus. Inter ista Solanum numerat, & Cinaram, & Ocimum, quod cum garo edant, & Ari radicem.

De libro III. solum vinum huc pertinuerit, reliqua sunt de animalibus.

Liber *de succorum bonitate & vitio*; nempe de alimentis, quæ adtenuent, incrassent, ita scriptus est, ut GALENUS satis per singula eat, & etiam homonymias interpretetur. Cerealia, legumina, glandes, vinum, aliaque potulentorum genera considerat.

In librum HIPPOCRATIS *de salubri diæta* GALENI Commentarius practici potius argumenti est. Prodiit Paris anno 1529. 8°. 1536. Basil. 1544. 4°. &c.

De adtenuante victus ratione L. I. Laudat eam adtenuationem, & olera percurrit, fructusque, semina, radices, & cerealia, a quibus eam vim exspectat, etiam animalia.

De ptisana liber, fuse & minute, de ejus præcipui alimenti ægrotorum præparatione agit.

De sanitate tuenda L. VI. potius ad exercitationes, veteribus familiares, & ad frictiones, adque refutandum THEONEM ALEXANDRINUM spectant. Habet tamen GALENUS aliqua libro IV. de populi, & conorum Abietis vi leniente, quando in oleo infunduntur, deque cibis & potu, qui senibus conveniunt libro V.

Propius huc pertinent, quæ *quinta* classe operum GALENI continentur. Eorum princeps est opus, *de simplicium medicamentorum facultatibus* L. XI. qui equidem non toti ad rem herbariam faciunt. Quinque enim priores fere in ratiociniis consumuntur, inque stabiliendis quatuor præcipuis medicamentorum qualitatibus, calido sive acri, frigido, quo acorem & venena stupefacientia refert, humido, emolliente, & sicco seu adstringente. Quatuor harum qualitatum gradus primus constituit. Libro etiam I. de aceto, secundo fuse de olei natura, tertio de brassica disputat. Recte tamen monet, ab eventu in corpore humano inde consequente, non ab externis signis de eorum facultatibus debere definiri. Facit etiam earum qualitatum gradus. L. IV. est de saporibus. L. V. de classibus medicamentorum secundum vires, quas in corpore humano exercent. In L. VI. præfatione judicat de iis auctoribus, qui, ante se, de materia medica scripserint. Sequitur alphabetica enumeratio plantarum, quarum aliquis in medicina usus eo tempore erat, qui catalogus per librum VII. continuatur, & in libro VIII. finitur. Meræ sunt virium medicarum enarrationes, absque ulla descriptione. Parum

Parum hic eſt proprii: & habet fere DIOSCORIDIS facultates. Pauca Romana admiſcet, quo *Bretannica* ſpectat. Non eſt absque ſuperſtitione, & fidem Amuletis adhibet, etiam interpoſito ſuo teſtimonio. Videntur errores intercedere, & epimelis, quam dicit unedinem vocari, a Comaro ſeu arbuto diverſa eſt. Aliquoties plebejorum experimenta citat, & paſſim DIOSCORIDEM refutat, ut in Coriandri viribus. In Lilio proprium ſibi medicamentum citat. Reliqui ad finem usque libri ſunt de foſſilibus & animalibus.

Liber de *ſubſtitutis medicinis* brevis eſt, ſed tamen utilitatem habere poteſt, ex comparatione plantarum, quas GALENUS ſibi ſubſtituit, & quas inde colligas, ſimilium fere virium eſſe. Id aliquando noſtra nomina confirmat, ut in duplici Caſiæ doſi pro Cinnamomo ſubſtituta, aut in aliis exemplis, ubi pro Dauco Sium, pro Hyoſcyamo ſemen Solani veſicarii ſubponitur; alias GALENUS longe a noſtra opinione recedit, ut in Iridis radice pro Aconito, Acoro pro Aſaro, & tamen pro Amomo, Argemone pro Siſymbrio (Mentha) & Seriphio, Aſaro pro Zingibere, radice violæ albæ pro Balſamo, Lapathi radice pro Chamædry, Coriandri ſemine pro Cicuta, Roſeis paſtillis pro Cinnamomo, Braſſicæ ſemine pro Cumino, & Solani veſicarii pro Cynorrhodo, pro Hyacintho flore Iſatidis, pro Peucedano glycyrrhiza, pro ſucco Polygoni ſemine Erucæ, pro Potamogitone Serpyllo ſubſtitutis. Alias per adfinitates diſcas aliqua de plantis, alias vix notis: ita ſphagnum odoramenti genus fuiſſe adparet, cum pro Bdellio, calamo odorato, junco odorato detur. Ita Moly adſtringere intelligas, cum pro Corallio & Symphyto ſupponatur. Ita Dorycnium narcoticum venenum eſſe conſtat, cum pro eo Hyoſcyami ſemen adhibeatur, & idem Dorycnium pro Mandragora ſubjiciatur. Papiri radix vehementer purgat, cum pro Helleboro albo propinetur. Struthii ſuccus pro Eryſimo, radix pro Helleboro, Dryopteris (Filix) pro Cneoro, Mentha agreſtis pro Ocymoide, Omphacium pro Oenanthe ſubſtituitur.

De purgantium medicamentorum facultate fere ad cauſas rerum potius ſpectat. Defendit vim certos humores adtrahentem, contra ASCLEPIADEM. Multum laudat remedia purgantia, & felices curationes citat, quas iis auxiliis perfecerit. Hos libros potuiſſemus reſervare ad Bibliothecam practicam, ſed incertus, num tantum vitæ mihi ſuperſit, ut eo progrediar, malo hanc certe partem immenſi operis pleniorem edere. Superſtitioſa admiſcet c. 6. quibus ſibi fidem ipſe detrahat.

De theriaca ad PISONEM, cujus filium ulcere ſummæ coxæ laborantem ipſe curaverat. Adfirmat veram theriacam experimento innoteſcere; a ſerpentibus enim ictos non lædi, ſi theriacam bonæ notæ ſumſerint, perire qui ſecus. MARCUM ANTONINUM plurimum theriaca eſſe uſum, & ad ejus exemplum alios nobiles Romanos. Ipſum Imperatorem medicinæ faviſſe. Defendit medicamenta compoſita, ut frangantur vires nimiæ, aut ſcopo contrariæ. Præfert deſcriptionem ANDROMACHI, quam operi inſerit: aliqua monet de fraudibus ſeplaſiarum in plantis ſupponendis. Debere theriacam

 purgatio-

purgationem alvi inhibere. Deſcriptio ſalis compoſiti, quem viperæ ingrediuntur. Non eſſe genuinum GALENI opus, fuſe a LABBEO contenditur.

De Theriaca ad Pamphylianum brevis eſt l. & fere practici ſcopi.

De antidotis L. I. (z). Deſcriptionem continet Theriacæ, ad quam componendam AUCTOR a MARCO ANTONINO advocatus fuerit. Jubet ſimplicia medicamenta accurate perſpicere, ex quibus fit Theriaca. It autem per ſingula, & mellis bonas malasque qualitates dicit, vina varia, trochiſcos viperarum, ſcylliticos. Quæ herbæ in Italia bonæ naſcantur, quas præſtet ex Creta advehi, IDEM definit. Intercurrunt plantarum deſcriptiones, ut cytiſi fruticis myrto æqualis. Laudat GALENUS Cinnamomi arborem, ab ADRIANI ævo apud Auguſtos conſervatam, qua ſit in theriaca uſus. COMMODUM medicamenta neglexiſſe, quare ſe, SEVERI imperio, cum theriacam pararet, vetuſto Cinnamomo uti maluiſſe. Laudat formulas verſibus comprehenſas, quod non poſſint fallere. Inſerit adeo ANDROMACHI *ſenioris* theriacam. Ipſe Hedychroum verſibus hexametris deſcripſit. Medicamenta adſervata per ætatem debilitari, ut Cinnamomum, & alia, etiam acerrima. Porro varia adfert de Caſia, Schœnantho, Stœchade, Chamæpity, Polio, Styrace, Acacia, Thlaſpi, quod in Cappadocia natum Cretico præfert. Alias formulas habet theriacæ, DAMOCRATEAM, anonymam aliam: & CRITONIS.

In L. II. varias compoſitiones deſcribit, antidotos Mithridaticas, antidotum AELII GALLI, DAMOCRATIS, ASCLEPIADIS JUNIORIS, ZOPYRII, APOLLONII MURIS, MITHRIDATIS ipſius, ARCHIBII, ANTIPATRIS, EUCLIDIS, PALATIANI, ZENONIS LAODICEI, XENOCRATIS, ARPULI, aliorum, etiam circulatorum: tum [illegible] varia: inter quæ herbam cognominem deſcribit.

Lib. *de medicamentorum compoſitione ſecundum locos*, nempe ad omnes a capite ad calcem morbos. Ratiocinia primum proponit de morbi indole; deinde medicamenta ſua & aliorum, plurima ARCHIGENIS, APOLLONII, CRITONIS, ASCLEPIADÆ junioris, hæc ſimpliciora; deinde ANDROMACHI antidotos, qui auctores & ipſi plurimos alios citant. Eorum labores paſſim dijudicat & carpit, quando vel aliena miſcent, vel cauſarum & temporum diſtinctionem negligunt. Adparet GALENUM multum indulſiſſe medicamentis purgantibus, quibus alopecias ſe ſanaſſe gloriatur. Utebatur autem hiera picra, etiam thapſiæ folio, aut euphorbio extus illito. Cæterum ſero ad hæc ſcribenda acceſſit, citat enim hic I. libro opus ſuum *de uſu partium* (*a*), libro III. & IVto (*b*) librum de medendi methodo XII. & libro III. (*c*) quintum de pharmacis ſimplicibus, libro VIII. ſimplicium librum V. & methodi medendi decimum quartum.

L. II.

(z) CLERICUS habet pro ſpurio.
(a) C. 1.
(b) Init.
(c) Fin.

L. II. Ad morbos porro capitis. Plantarum virtutes ipſe enumerat. Multa bene in APOLLONIUM empiricum monet, quo plurimum utitur. Opium in collyrio adhibitum amblyopiam feciſſe adnotat. Inde ARCHIGENIS, ſpectati viri, conſilia fuſe expendit. Nimium adpenſis herbis & Coronis videtur tribuiſſe. Intercurrunt pluſculæ vires ſimplicium medicamentorum. Sternutamenti loco ipſum elaterium in nares ſufflavit.

L. III. Mireris GALENUM de radice Cucumeris ſylveſtris, Bryoniæ & Ari ſcribere, eas extra mordacitatem alvum ducere, tum quod hæc acerrima remedia cum Polio conjungat. Medicamenta cæterum APOLLONII HEROPHILEI & ARCHIGENIS, ſimplicia fere utriusque, aliqua tamen ex APOLLONIO ipſe in uſum revocavit. Polypum narium vetat acribus tentari.

L. IV. Adverſus oculorum mala ſuum aridum ex lapide Phrygio remedium deſcribit, quod valde laudat, & addit in Romano Imperio multo in uſu eſſe. Hic mireris nomen JOHANNII legere, citatum de medicamento ex roſis.

In L. V. aliqua adhuc habet oculi mala, tum dentium; & ejus doloris ſedem ſagaciter in ſe ipſo GALENUS diſtinxit, ut alius in gingivis reſideret, in nervo dentis alius. Mire acria veteres in his malis adhibebant. Tithymali radicem in vino coquebant, eo os eluebant, & ſuccum tithymali farina exceptum denti admovebant.

L. VI. De oris morbis. In angina ſe ipſum laudat, quod in agro, cum medicamentis deſtitueretur, nucum ſuccum cum melle coxerit, novum undique medicamentum, & feliciter adhibuerit. Stercus caninum ad oris eſcharas laudat, & negat ingrati quid habere. Ad columellæ mala rhus præfert, & gallas, tum medicamentum APOLLONII, quo alumen & gallæ continentur.

L. VII. Ad morbos organorum ſpiritalium. Hic innumerabilia arteriaca recenſet, tum ad tabem & dyſpnœam medicamenta. Mandragora, Hyoſcyamo, Opio veteres multum utebantur, non valde probante GALENO; fatetur tamen in colica non poſſe nos carere narcoticis. Citat ſuum diacodium, & diſtinguit, in morbis pectoris, ubi ei locus ſit, aut Opio demum.

L. VIII. Stomachi adfectiones recenſet. Multum utitur Hiera. Corrigit ASCLEPIADEM, qui atramentum ſutorium & Mandragoram adverſus vomitum dabat. Deſcribit ſuum remedium ex ſucco malorum cydoniorum, cum pipere & zingibere. Multa ſolebant extus ad ventriculi mala adponere. Inde hepatis mala. Non ſolas radices Chamæpityos, Cichorii & ſimilium, ſed ſuccos & totam plantam juvare recte monet.

Libri ſexti, ſeptimi, octavi codex M. S. in Bibliotheca Cæſarea exſtat (*d*).

(d) LAMBEC. II, c. 6.

L. IX. Ad Icterum, splenis mala. Arsenicum flavum fuisse ex malagmate splenico colligas, quod non aliam ob causam aurei coloris fuisse potuit. Multum veteres utebantur emplastris in malis ventriculi, hepatis, splenis, inque hydrope. Inde morbi renum, & pauca ad partes genitales. Mireris Agarico in strangulatione ex utero GALENUM uti. Pompholygem ad hæmorrhoides præfert.

L. X. De renum morbis, & podagra: ad istam quidem potissimum malagmata præscribuntur.

De compositione medicamentorum secundum genera L. VII. His vocibus pars fere pharmaceutica intelligitur, & modus, quo emplastra, trochisci & unguenta ex arte parantur. Multus in his fuit GALENUS, & sua manu medicamenta præparavit, & in omnibus cautelis accuratissime se gessit.

Tuetur libro I. composita, quod simplicia sæpe non sufficiant. Laudat suum diachalciteos medicamentum, quod multi imitentur. Negat argenti spumam frigidam esse. Corrigit ASCLEPIADEM, cum olei ad cerussam portionem nimis parcam fecisset: agit fere de emplastris albis ex Cerussa, & viridibus.

Libro II. pergit in emplastris varii coloris, demum bituminosis, seu barbaris, inter quæ est GALENI Ceratum, quod ad posteros descendit (c).

L. III. est totus extra ordinem, & proprie pertinet ad opus secundum locos. Nam tradit medicamenta, externa quidem, quæ ad vulnera nervorum adhibentur, & de iis vulneribus fuse GALENUS agit, adprime sibi notis, cum Gladiatores Pergami, adhuc juvenis, curandos accepisset. Adparet etiam passim, cum itinera obiret, exercuisse chirurgiam, neque facile suam operam cuiquam negasse. Solebat autem ruri uti euporistis, lixivio, euphorbio, propolide, ervorum farina, fermento. Perite distinxit a vagina tendinem, Euphorbium recens peracre esse, inde, & celeriter mitescere; sic thapsiam. Omnes sibi oblatos ægros se sanasse gloriatur.

L. IV. Pergit in iis, quæ ulceribus malignis conveniunt & cicatricem inducunt; tum ad ulcera cancrosa. Monet quæ indistinctim ANDROMACHUS scripserat, ea distinguere.

Sic L. V. passim comparat diversas auctorum compositiones, eas emendat, suasque tradit. Sequuntur trochisci ad ulcera, carbunculos.

L. VI. Iterum emplastra, & primum ad ulcera serpentia. Aliqua GALENUS se invenisse ait, nihil decedentia optimis. Celebre est diabotanon, vario descriptum a variis, de cujus usu accurate agit, & de variis variorum formulis: sic de fusco ægyptio. Inde digerentia & extrahentia.

L. VII. Theoriam dat scirrhi & describit emollientia. Præfert calidiorem leonis adipem. Comparat iterum varias compositiones HERÆ, ANDROMACHI, ASCLEPIADIS. Inde relaxantia, acopa, quæ lassitudinem tollant.

Cæterum

(c) MESUE edit SYLV. p. 322.

Cæterum hoc opus in ſenio ſcripſit, poſt librum de ſimplicibus med., & poſt therapeuticen, poſt etiam duos alios de compoſitione medicamentorum libros jam editos, qui cum templo Pacis per incendium interierunt (*f*).

Denique omiſſis interim mere practicis operibus, & *Euporiſtis* (*g*), faciunt ad rem herbariam *interpretationes vocum obſoletarum* HIPPOCRATIS. Ita αντιρρινον interpretatur herbam, quam βουκερανον etiam vocent (unde intelligas de noſtri Antirrhini genere eſſe), & Lychnidem ſylveſtrem (παρθενιον) non debere reddi per Helxinen mercuriali finitimam, ita enim intelligo.

In Libro de *temperamentis* III. aliqua habet de ciborum & medicamentorum temperamento.

Fragmenta aliqua de vino apud ORIBASIUM & ATHENÆUM, de pane apud ATHENÆUM exſtant.

Inter ſpuria GALENI integra aliqua opera botanici argumenti reperiuntur, ut liber alter de *Dynamidiis*, nam primi exigua particula ſupereſt. Iſte alter pro proœmio habet ſæpe repetitam epiſtolam ad Mæcenatem; ſequitur catalogus medicamentorum purgantium, inter quæ yſium, ſed & allium & thymus eſt, & ſtyrax. Inde varia medicamenta. Opium auctori eſt expreſſus ſuccus foliorum & ſeminum, ad ſolem ſpiſſatus. Sequuntur morbi ſecundum loca, tunc eorum remedia, ad empiricorum morem. Unguento vult epilepſiam ſanare, quod vocat probatum. Plurima vana habet & ſuperſtitioſa. Hinc de diebus formidoloſis: de urina, febribus, vulneribus, &c. Multum abſunt omnia a ſubtili & dogmatico GALENI ingenio. Dynamidia REINESIUS GARIOPONTO tribuit.

Liber *de ſimplicibus medicamentis ad Paternianum* ordine alphabetico, neque ad Græcum alphabetum, neque tamen unice ad latinum ſcriptus eſt. In prima pagina vitriolum habet, nomen veteribus ignotum, & a Chalcantho, vitriolo cæruleo, diſtinctum. Nomina corrupta Alcimonium pro Alcyonio. Aloſardion pro Haloſanthos, Adarcha pro Adarce, caliſiva pro calx viva.

De Centaurea ad fratrem ſuum Papiam. Citat THEMISTIUM celebrem magiſtrum. Liber mere empiricus eſt. Prodiit ſeorſim Venet. 1497. fol. Argentor. anno 1541. fol.

Neque perſequor librum *ſecretorum* ad MONTIUM, totum arabiſtam.

Librum *venenorum* (*h*) GALENO inſcriptum paſſim Arabes citant (*i*).

Librum de vini facultate ex ORIBASIO CHARTERIUS inter opera Galenica excudit.

(f) L. I. c. 1.
(g) Spuria eſſe putes, cum ORIBASIUS, diligentiſſimus GALENI lector, neget exſtare *Præfat.* Primus liber hactenus ferri poteſt.
(h) SERAPIO *obſ.* 353.
(i) RAZES p. 319. &c.

Cæterum ſibi viventi libros alieniſſimos ſuppoſitos fuiſſe ipſe GALENUS queritur (*k*).

Seorſim prodierunt libri III. *de alimentorum facultate*, ex interpretatione MARTINI GREGORII Pariſiis anno 1530. 4°. (SEGUIER) anno 1543. 8°. ibid. anno 1547. 16°. ibid. Lugduni anno 1570. 16°. Leidæ anno 1633. 8°. BURETTE. Gallice vertit JEAN MASSE 1552. 16°. VERDIER. Græce Paris anno 1557. 8°. BURETTE.

Liber *de adtenuante diæta* Lugd. anno 1546. 1549. 16°.

Liber *de ptiſana* Paris 1536. & interprete J. POLITO Paris 1544. 4°. prodiit, & Baſil. 1544. 4°. tum cum MAXIMILIANI de LUCIO Commentario Venet. anno 1575. 8°. Edidit etiam J. LALAMANTIUS cum libro de ptiſana ſui temporis anno 1578. 8°. LIND.

Libri *de ſanitate tuenda*, *Theodoro* LINACRO interprete Colon. anno 1526. 8°. Pariſ. anno 1530. fol. Lugduni anno 1548. 12°. 1549. 8°. GUNZ & 1559. 8°. OSB. & caſtigati a J. CAJO Baſil. anno 1549. 8°. græce. *Albano* TORINO interprete Baſil. anno 1578. 8°. Italice edidit *Joſephus* GALEANUS Panorm. 1650. 8°. MONG.

Commentarios in eos *Antonius* RABERIUS Baſil. anno 1547. fol. edidit LIND. Enarrationes *Ludovicus Jacobus* BORDING Roſtoch anno 1605. 4°. LIND. Adnotationes *Leonhardus* FUCHS Tubing. anno 1541. 8°. GUNZ.

Deinde C. *Hofmannus* GALENI de *ſanitate tuenda* L. III. accurata verſione, & perpetuis commentariis & caſtigationibus illuſtravit, quæ editio curante *Sebaſtiano* SCHÆFFERO prodiit Francof. anno 1680. 4°. Codex M. S. verſionis arabicæ extat in *Bibliotheca Pariſina Ketab Galinos fi tedbir al ſebat* (*l*).

Libri *de ſimplicium medicamentorum facultate T. Gerardo* GOUDANO interprete excuſi ſunt Pariſiis anno 1530. fol. 1543. 8°. TREW. 1547. 12°. MAITT. Argentorati 1561. 8°.

Librorum *de ſimplicibus medicamentis* duas verſiones Arabes habent (*m*).

In quinque libros priores Commentarius extat *Franciſci* VALESII Francof. anno 1645. fol. Eoſdem in XVI. diſputationes reſolvit *Melchior* SEBIZ Argentorat. anno 1651. 8°. * Gallice totum opus vertiſſe dicitur HERVE FAYARD, cum additionibus FUCHSII & SYLVII & aliorum Limoges 8°. VERDIER.

Antidotorum L. II. cum notis *Fr.* TIDICÆI prodierunt Thorunii anno 1607. 4°. In compendium redacti a LACUNA prodierunt Antverpiæ 1587. 16°. * cum EVERARDO de nicotiana.

Libri de *Theriaca* Paris 1534. fol. 1536. 1531.

Libros

(k) De libris propriis ab init.
(l) I. n. 986.
(m) HERBELOT. p. 963.

Libri *de compositione secundum locos* soli prodierunt Paris 1530. fol. 1535. fol. Lugd. anno 1549. 8°. In eos commentatus est J. CORNARIUS Basil. anno 1537. fol. Edidit etiam VIII. Periodos J. HOLLERIUS Francofurt 1589. 8°.

Libri *secundum genera* Paris 1530. fol.

Euporista Paris 1530. 8°. GUNZ. 1536. Basileæ anno 1576. 8°. & J. HOLLERIO curante Paris anno 1549. 8°. & ex versiono *Sebastiani* SCROFÆ Paris anno 1548. 8°. FALCON.

Succedanea Paris 1530. 8°. 1536. Bas. 1544. græce.

Cum EVERARDO *de tab.* prodiit l. *de theriaca ad* PISONEM cum commentariis & interpretatione *Joh.* JUVENIS.

Liber de *purgantium medicamentorum facultate* de his quos purgare oporteret, quibus medicamentis, quo tempore prodiit interprete *Johanne* POLITO Paris anno 1544. 4°. tum Basil. 1544. 4°.

Codices M. S. operum GALENI passim exstant. *Sex librorum de sanitate tuenda* nuperus codex in *Bibl. Paris.* II. n. 2172. græce, & latine 6867. tum in *Medicea.*

Iidem, quinque priores a *Nicolao* de RHEGIO conversi, sextus a BURGUNDIONE & B. R. P. II. n. 6867. neque ipse vetustus.

De alimentorum facultate L. III. In Bibl. Paris. II. n. 2173. codex est, & iste novus & II. n. 2164. & IV. n. 6865. versi a GUIL. de MORDECHO, tum in *Medicea.*

Libri I. & II. pars ib. n. 2157. pariter novus.

Liber regiminis sive de ciborum virtutibus, seculi XIV. IV. n. 6865. & a BURG. versus 6865. a, & apud *Mich.* CANTACUZENUM de diæta & moris curandis II. n. 2230.

Commentarius in HIPP. de *victus ratione in morbis acutis* B. R. P. II. n. 2165. & ipse novus, & 2332. tum in *Medicea.*

De *ptisana & ejus conficiendi ratione* Bibl. Paris. II. n. 2267.

Et de *bonis & pravis alimentorum succis* Bibl. Reg. P. II. n. 2164. & latine 6865.

Libri XI. de *simplicium medicamentorum facultatibus* Bibl. Reg. Paris. II. n. 2157. 2159. 2160. & 2170. neuter vetustus codex, græci tamen: latine in B. D. MARCI.

Libri V. priores Bibl. R. Paris. II. n. 2156. 2158. & duo tantum libri n. 2279. 2280. omnes novi & græci. L. VI. posteriores versi n. 6865.

Liber *de succedaneis* Bibl. Reg. Paris. II. n. 2312. & 2319. græci & IV. n. 7056. iste seculi XIII.

Ex eodem excerpta II. n. 2208.

De *purgantium medicamentorum facultate* II. n. 2165. gr. & in B. *Medicea.*

Liber

Liber de theriaca ad PISONEM Bibl. Reg. Paris. II. n. 2164. in *Bibl. Medicea* tum L. II. *de antidotis* in Medicea, & in Parisina n. 2164.

Libri X. de *compositione medicamentorum secundum loca Bibl. Paris.* II. n. 2123. & 2156. græce. & in *Bibl. Med.* & S. MARCI Veneta.

Octo ejus operis libri B. R. P. n. 2158.

Duo libri priores ib. II. n. 2164.

Libri VII de *compositione medicamentorum secundum genera Bibl. Reg. Paris.* II. n. 2158. & 2156. græce. Huc *Catagenarum partes* VII. ib. IV. n. 6865.

Libri VI. in *Bibl. Medicea.*

Uter priorum sit l. de *compositione medicamentorum simplicium* B. R. P. II. n. 2167.

De medicinis experimentatis a JOHANNITIO versus n. 6893. De qualitate herbarum & aromatum n. 6837. Dynamidia in VATICAN.

Quid fuerit *Lexicon botanicum* GALENI in *Bibl. Medicea.*

Post GALENUM mascula medicina declinavit, & veratri potissimum usus obsolevit, neque quidquam rei herbariæ additum est.

§. LII. *Scriptores incertæ ætatis.*

Subjungam hic scriptores aliquos, quorum ætas incerta est. Huc ANTYLLUS (n), nusquam dictus a GALENO, frequenter ab ORIBASIO. Titulum operi fecit *de medicamentis, quæ ægrotis offerantur & de eorum præparatione*; citatur etiam ex tertio de *auxiliis* libro & ex secundo. Agit de pane, alica, ptisana, malva cum garo cocta & oleo, quam valde laudat. (o). Alio loco de Elleboro agit, in libro *de remediis evacuantibus*, & de symptomatibus evitandis, quæ ab Ellebori usu superveniunt, syncope, sensuum interceptione, spasmis, hypercatharsi. Demum ex secundo libro *evacuantium* (p) loca exstant de apophlegmatismis; & ex libro *de iis, quæ extrinsecus occurrunt* (q), magnum fragmentum de suffocationibus, olfactoriis, adstringentibus, collyriis, pessis, infusis, unguentis, malagmatibus, acopis, sternutamentis, cataplasmatibus, aliisque.

PHILAGRIUS Epirota, NAUMACHII discipulus, Thessalonicæ medicinam fecit (r), & *libros medicos* scripsit septuaginta (s). Citat librum *de potionibus* (t) *suavibus* ORIBASIUS, & ex eo libro de apomelite, de diacodio loca (u), ubi AUCTOR GALENUM citat (x); tum de confectione ex cydoniis & cornis, omphaco-

(n) ORIBAS. *collect.* L. IV. c. 11.
(o) IDEM ibid. L. VIII. c. 5. 6.
(p) L. VIII. c. 10. Locum de exhibendo veratro citat AETIUS I. S. 3.
(q) L. X.
(r) SUIDAS III. p. 597. 598.
(s) IDEM ibid.
(t) ORIBAS. *collect.* L. V. c. 15.
(u) C. 19.
(x) C. 20. AETIUS III. S. 4. 23.

omphacomelite (*y*) ad morbos acutiſſimos utili, de rhodomelite (*z*), apii decocto (*a*). Alius locus de milio. Stomaticum PHILAGRII idem (*b*) citat. Ceratum ejus habet AETIUS (*c*), PAULUS (*d*) ALEXANDER (*e*), J. MESUE (*f*), MYREPSUS, & SERAPION (*g*).

§. LIII. *Alexander.*

ALEXANDER APHRODISEUS, GALENO coævus, qui tamen ad CARACALLÆ usque tempora vixit, commentator ARISTOTELIS, ſcripſit etiam ιατρικα απορηματα και φυσικα προβληματα, quorum duo libri Paris 1540. & Francofurti anno 1587. 4°. græce prodierunt. Inter multas quæſtiones pauculæ ad rem herbariam pertinent. Cur ſinapi, piper, & alia acria cutem impoſita adtrahant, alvum vero non ducant. Cur a raphano comeſto ructus (*h*) alias olidi adſcendant (*i*), alias inodori. De farinæ hordei frigore (*k*). Cur idem piper & ſinapi integra devorata alvum non calefaciant, ſed comminuta (*l*). De fructibus horæis coloratis & decoloribus (*m*). Cur oleum cum aqua non miſceatur (*n*). Poſterioris ævi eſſe, neque genuinos gnari Viri partus, paſſim fatentur. In *quæſtionibus phyſicis* & *moralibus* nihil ad nos pertinet.

Problematum codex exſtat in *Bibliotheca Pariſina* II. n. 2230. tum in *Medicea*, & in B. D. MARCI.

Gallice prodierunt Pariſ. 1555. 12°. cura HARETI.

§. LIV. *Q. Serenus.*

QUINTUS SERENUS SAMMONICUS SEPTIMIO SEVERO imperante inclaruit, qui ab ANTONINO, quem CARACALLAM vocant, interemptus ſit, maximæ bibliothecæ dominus, SPARTIANO & CAPITOLINO t[illegible]

Ejus *de medicina præcepta ſaluberrima*, carmine h[illegible], minime contemnendo, continent morborum cenſum, ad quos S[illegible]s ſua remedia, [illegible] etiam

(y) C. 21.
(z) Ibid.
(a) C. 23.
(b) L. IV. c. 10.
(c) III. S. 4. c. 23.
(d) L. III. c. 46. & alibi.
(e) L. VIII. c. 10.
(f) p. 322. editionis SYLVII anni 1544.
(g) Tr. IV. c. 21.
(h) I. c. 30.
(i) C. 42.
(k) C. 53.
(l) C. 67.
(m) II. c. 26.
(n) C. 67.

etiam potiſſimum ex plantis adjicit, non absque ſuperſtitione. Ita quartanam Homericis verſiculis ſanare ſuſcipit (o), & Abracadabra hemitritæo opponit. Inclinatæ latinitatis veſtigia reperias in pomis Sabuci, pro Sambuci baccis. Vix quemquam citat. Præter *Philonia*, & antidotos, etiam ſimplicia medicamenta ſuadet, ſed ad empiricorum morem longam absque diſcrimine farraginem.

Editiones primo meas addam. Pariſiis apud Colin anno 1533. 8°. cum aliis poematibus. Tiguri anno 1540. 4°. cum *Gabrielis* HUMELBERGII copioſis commentariis, plerumque quidem ex antiquis ſcriptoribus collectis, non tamen absque proprio experimento. Ita veterum conſilium cibis opplendorum, quibus vomitum movebant, ſæpe funeſte cadere monet, ex LEONELLI VICTORII præceptoris ſui teſtimonio. Porro prodiit SERENUS cum *Roberti* KEUCHENII eruditis, ſed collectaneis emendationibus & notis, Amſtelodami anno 1662. 8°. * & in collectione *Henrici* STEPHANI; & demum cum notis *Petri* BURMANNI inter *poetas latinos minores* Leid. anno 1731. 4°. * cum J. CÆSARII & aliorum notis. Prodiit etiam Lipſiæ 1515. 4°. & 1654. 8°. Venetiis anno 1502. cum CELSO, & 1488. 4°. cum AVIENO & ARATO, & nuper Venetiis 1763. 8°. cum CELSO. Codex M. S. cum variantibus lectionibus exſtat in *Bibliotheca Regia Londinenſi* 210. & plures in *Regia Pariſina* IV. n. 4839. 6864. 7099. 8454. alii in *Leidenſi* & *Vaticana.*

§. LV. *Athenæus Sophiſta.*

Ægyptius, Naucratites, polyhiſtor, vixit COMMODO imperante, cujus meminit, OPPIANO junior, etſi GALENUM, ARRIANUM, PLUTARCHUM, & ULPIANUM in ſuo convivio collocutores introducit, qui HADRIANI coævum Poetam ſibi notum fuiſſe dicit. Male ergo a SUIDA ad MARCI ANTONINI tempora refertur (p).

Doctiſſimus homo innumerabiles veterum locos memoriasque hominum conſervavit, non alibi reperiundas, ut vel eo fine, ob maximum numerum ſcriptorum ad rem coquinariam & ciborum hiſtoriam pertinentium, & eorum de plantis placita, hoc uno loco conſervata, inter præcipuos ſit auctores herbariæ hiſtoriæ, quo plurimum & ipſe uſus ſum.

Δειπνοσοφιστῶν libros XV. non integerrimos poſſidemus, cum duorum priorum librorum & initii tertii tantum habeamus epitomen, tum in antiquis editionibus finem libri XV. deſideremus.

Græce prodiit hoc opus, curante M. MUSURO apud ALDOS Venetiis anno 1514. fol. B. Bern. & Baſileæ anno 1535. fol.* *Jacobo* BEDROT & *Chriſtiano* HERLIN curantibus, imparibus oneri, judice CASAUBONO, & certe valde mendoſe, etſi aliquot centurias errorum BEDROTUS ſe ſanaſſe ait, nullo cum auxilio codicum, citationes etiam aliorum auctorum & loca parallela emendaſſe.

Græce

(o) C. 49.
(p) Conf. iſta apud FABRICIUM *Bibl. Græc.* L. IV. p. 631.

Græce & latine cum eruditiſſimis Commentariis J. CASAUBONI apud Commelinos anno 1598. fol. *, tum Lugduni anno 1612. fol. & 1657. fol. FABRIC. hic cum nonnullis fratrum FERMAT obſervationibus.

Libri XV. lacunam ſupplevit *Guilielmus* (*q*) CANTER, eaque acceſſit ad nuperiores editiones.

Latine vertente *Natali* COMITE Venet. anno 1556. fol. FABRIC.

Jacobus DALECHAMP emendatiorem verſionem & pleniorem editionem cum commodis indicibus & nonnullis notis dedit Lugduni anno 1583. fol. *

Iſaaci CASAUBONI animadverſiones ſeorſim prodierunt Lugduni anno 1621. fol. * etſi dedicatio anno 1600. data eſt. Uſus eſt vir undique doctiſſimus multis codicibus, optimo potiſſimum FARNESINO. Habuit etiam aliqua a GESNERO & WELSERO. Notæ criticæ, & emendatoriæ acceſſerunt, tum collectio locorum parallelorum; nam botanicæ res a ſtudiis Clari Viri alienæ erant. Multa ad ATHENÆUM REINESIUS monuit (*r*).

Gallice ab Abb. de MAROLES verſus prodiit Paris 1680. 4°.

§. LVI. *Aelianus.*

CL. AELIANUS Præneſtinus, qui multa ex ATHENÆO habet, *in variis hiſtoriis* aliqua tangit ad rem herbariam pertinentia, de vinis Græcis (*s*), de plantis Deli inſulæ (*t*).

Edidit *Conradus* GESNERUS, cum reliquis operibus, Tiguri anno 1556. fol. verſionem a J. VULTEIO inceptam; & cum plurimis adnotationibus *varias hiſtorias* ſolas *Abrahamus* GRONOVIUS Leidæ anno 1731. 4°. 2 Vol. Dederat etiam PERIZONIUS Leidæ 1701. 8°.

§. LVII. *C. Julius Solinus Polyhiſtor.*

Γραμματικὸς Ægyptius, vixit poſt Parthorum deſtructionem per Artaxerxem, reſtauratorem (*u*) Perſici Imperii, quo tempore vulgo ſericum in veſtibus adhibebatur. Dictio tamen non peſſima non ſinit multo poſteriorem facere. Scripſit miracula fere regionum, inque iis magis ad animalia & ad lapides reſpexit, quam ad plantas: has tamen adtigit, breviter quidem, & obiter (*x*). Herbam Sardoam habet (*y*), Alimon Creticam, arborem quæ

 gummi

(q) FABRIC.
(r) *Var. lect.*
(s) L. XII. c. 31. & L. XIII. c. 6.
(t) L. V. c. 4.
(u) SALMAS. *proleg.* ibid.
(x) C. 4.
(y) C. 11.

gummi ammoniacum (z) stillat, & Laser, Balsamum, cujus eo ævo magnus in Judæa proventus erat, Medicam (*a*) nempe Citrum, Ficum indicam, seu Benjanorum (*b*) arborem, cujus umbra latissime patet, Arundinem *Bambu*, cujus ex radicibus succus melleus exprimatur, denique Ebenum.

Utor editione SALMASII Ultraject. anno 1689. fol. *

§. LVIII. *Nestor.*

NESTOR POETA, ALEXANDRO SEVERO (*c*) imperante vixit, & singulis literis se carere posse carmine ostendit. Ejus exstabat *Panacea*, in qua ZOROASTER (*d*) citatur, tum elegiacum carmen ἀλεξίκηπος, qui liber a PAXAMO nominatur, ubi fabulosa aliqua de Brassicæ virtutibus refert. Citatur etiam NESTOR ex VARRONE, qui ab eo aliqua habet remedia (*e*), crasso errore. Oportet omnino titulos auctorum in collectione Geoponico vitiosos esse, cum nullo modo in ordinem reduci possint.

§. LIX. *Hesychius.*

Incerti ævi auctor, quem FABRICIUS (*f*) quidem Christianum fuisse, & Alexandrinum, & seculo tertio vixisse autumat; Cl. vero editor *Johannes* ALBERTI (*g*) neque christianam fidem secutum, neque certi ævi esse contendit, & quæ Christiana habere videatur, ea aliena esse glossemata. Utut sit, non quidem omnes, neque plerasque, herbas in suo Lexico recensuit, aliquas tamen & cum nominibus sæpe insolitis (*h*) adtulit, ut possis ad eos libros referre, quos penitissime res veterum intellecturum legere oporteat.

Utor editione *Johannis* ALBERTI cum vastis Commentariis edita Leidæ anno 1740. fol. *

PTOLEMÆUS HEPHÆSTION, VERI præceptor, in *polymathea* de ψαλακάνθα herba scripsit, PHOTIO teste. CYTHERUM vocat SUIDAS.

§. LX. *Quintilii.*

QUINTILII fratres, Georgicorum scriptores (*i*), habentur pro viris illustribus, CARDIANO aut CONDIANO & MAXIMO (*k*), quos COMMODUS occidit;

(z) C. 27.
(a) C. 46.
(b) C. 52.
(c) SUIDAS.
(d) *Geopon.* L. XV. c. 1.
(e) Ibid. L. XII. c. 16.
(f) *Bibl. Græc.* L. IV. c. 35.
(g) Præf.
(h) Ἀργύριος, εἶδος βοτάνης &c. βρένθινα, ῥιζάρια τινα; Ἀγριοχαι (labruscæ).
(i) HIEROCLES *hippiatr.* præf.
(k) Ex XIPHILINO, EUSEBIO.

occidit; quos etiam fratres de Fraxino, terebintho, sive pistacia scribentes ATHENÆUS (*l*) citaverat. Citantur iidem a FLORENTINO (*m*). Vixerunt in Roma pagana, & Cæsareis temporibus. Boni enim ingenii plantam Laurum a Romanis aiunt dici (*n*).

De variis stercoribus agunt (*o*), de humano, ut eo Arabes utantur, de asinino, caprino, bubulo; de cultu Cannabis (*p*), & Lini (*q*). Opera menstrua agri enarrant (*r*). Alicæ (*s*), ut puto, Tragi (*t*) & ptisanæ præparationem (*u*) docent: sarmenta sumere jubent de vitibus optimis & medio loco (*x*): de diversa duratione vini (*y*); oleas meliores reddendi artificia docent, circumfodiendo (*z*), adfusa amurca, aut urina, terebrando, inserendo ramos meliores; &c. Ne flores aut folia dejiciantur ab arboribus, curari circumfodiendo, complendo fossam fabarum palea (*a*). Pyrus, ne quid (*b*) lapidosi habeat, obscure indicat: deinde ut ex stolonibus plantetur. De insitione & cura Lauri (*c*). Ne cucumeres vel melones semen (*d*) ferant, particula sarmenti de terra prominente assidue resecta. Porro, ut eos fructus in fictili vase figuram variam jubeas induere, etiam characteres. Medicatæ vires cucumeris sylvestris; ut serventur cucumeres. De animalibus etiam & universa adeo domo rustica hi fratres scripserunt.

§. LXI. *Sextus Julius Africanus.*

Imperante vixit SEVERO. Κεστοὶ scripsisse dicitur (*e*), variæ eruditionis *opus*, libris *novem* (*f*), ORIGENIS (*g*) coævus, & de *remediis physicis* egit. Sed auctor noster multo posterioris est ævi. Inscriptionem Christianam eo seculo non exspectes (*h*), boni viri, sed superstitiosi: idem FLORENTINUM citat (*i*).

Q 3 Non

(l) L. XIV.
(m) L. X. c. 2.
(n) L. XI. c. 3.
(o) L. II. c. 21.
(p) L. II. c. 40.
(q) Ibid.
(r) L. III.
(s) Ibid. c. 7.
(t) C. 8.
(u) C. 9.
(x) L. V. c. 8.
(y) L. VII. c. 1.
(z) L. IX. c. 9.
(a) L. X. c. 88.
(b) C. 22.
(c) L. XI. c. 3.
(d) L. XII. c. 19.
(e) NEEDHAM ex PHOTIO & SYNCELLO.
(f) Alii 14. ut SUIDAS.
(g) Et EUSEBIO.
(h) L. VII. c. 14.
(i) L. IX. c. 14. L. X. c. 66.

Non undique laudandus auctor varia ſemina macerare ſuadet, ne poſi-ſitionem injuria adficiantur, non tamen ſine vanitate (*k*). Sex tantum dierum uvas (*l*) maturas manere. De occidendis vermibus, non ſatis vere (*m*). Ridicule ait, fertilem fore vitem, ſi vinitor hedera fuerit coronatus (*n*). Alumine injecto vult a vino aquam ſeparare (*o*), quod nuper eſt renovatum ad emendandam aquam. Varia varia remedia habet ebrietatem impeditura (*p*). Oleam fertilem reddit terebrato trunco, & pinguis oleæ inſertis ramis (*q*). Inde de citrio malo in gypſeo modulo, in ſpeciem capitis humani aut aviculæ formando. Intelligas Romanis heſperidum eo tempore copiam fuiſſe, quo noſter ſcripſit, aut ex alio mutuavit (*r*). Idem artificium ait ad omnes fructus valere. Punica ſine granis (*s*), exemta pariter certa medullæ parte curat. Omnia punica eumdem granorum numerum habere (*t*). Nigram & albam ficum facere, utriusque generis oculis colligatis, ut in unum (*u*) truncum coaleſcant. Ut caveatur ne ficus maturæ de arboribus delabantur (*x*). Dulces reddere ex amaris amygdalas, perforato trunco, lacruma effluente (*y*). Nucem absque putaminibus naſci ex nucleo, cujus defractum ſit putamen (*z*). Lapathi vires medicæ (*a*). De animalibus etiam, totaque adeo domo ruſtica ſcripſit. Habet fabellam de dextro & ſiniſtro teſticulo ligando. Eſt inter mulomedicos, & ab ISIDORO citatur.

§. LXII. *Philoſtratus Senior.*

PHILOSTRATUS SENIOR SEVERO & JULIÆ DOMINÆ innotuit, & fuit inter eruditos viros, quos is imperator ſolebat convocare. Mirificam reliquit vitam APOLLONII, cujus editionem Græcam cito, quæ coram eſt, cum latina interpretatione *Alexandri* RINUCCINI Venet. anno 1502. fol. non pleniorem illam *God.* OLEARII Lipſ. anno 1719. fol. Magnam partem fabuloſi libelli PHOTIUS conſervavit. In mirifico eo opere de monte Caucaſo Indiæ dicitur, Cinnamomo radicem conſitam eſſe, reliquum montem diverſis aromatibus. Piper in eodem monte ait partim ab hominibus plantari, & partim a ſimiis, &

(k) *Geopon.* II. c. 18.
(l) V. c. 45.
(m) C. 48. 30.
(n) C. 24.
(o) VII. c. 9.
(p) C. 31.
(q) L. IX. c. 8.
(r) L. X. c. 9.
(s) C. 31.
(t) C. 36.
(u) C. 53.
(x) C. 56.
(y) C. 59.
(z) C. 66.
(a) L. XII. c. 36.

& alias etiam in planiori India arbores deſcribit, ut Seſamum, Milii genera, arborem pomis cæruleis. Varia quidem & ficta.

§. LXIII. *Julius Pollux.*

ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΤΟΥΣ ονομαστικον (L. X.) poſt *Wolfgangi* SEBERI editionem emendatum, ſuppletum, illuſtratum. Præter notas SEBERI accedit Commentarius *Godofredi* JUNGERMANNI, & alius *Joachimi* KUHNII. Contulerunt, in ordinem redegerunt VII priores libros STEPHANUS LEDERLINUS, reliquos *Tiberius* HEMSTERHUYS Amſterdam anno 1706. fol.* Etſi fere COMENIANA janua eſt, technicorum vocabulorum ad diverſas artes accommodatorum, ſatis hactenus inepta, etſi eruditioni potius ſophiſticæ deſtinatur, tamen aliqua plantarum nomina huc pertinent. Integram artem agriculturæ pluſculis paginis perſequitur, & hortorum, arborumque curam & vitium, & inſtrumentum ruſticum, & olerum nomina. Sic in capite de convivio plurima de alimentis adducit. Porro de arte tinctoria agit, de coquinaria, de myropolis, denique ſparſim de nonnullis plantis.

Verſio paſſim vitioſa. Ita χονδρον cartilaginem interpretantur, cum oporteret Alicam vertere, quæ utique melius cum lacte & adipe edulium fuerit, quam cartilago.

Vixit imperante COMMODO, cui paſſim libros ſuos dedicavit (*b*). Ægyptius fuit, & Naucratites.

Aliæ editiones ſunt Græca ALDINA Venet. anni 1502. fol. FABRIC. Juntarum Florentina anni 1520. fol. B. Bern. denique Baſileenſis anni 1536. 4°. GESNER.

Latina eſt Baſileæ anni 1541. 4°. aut 1542. cum adnotationibus editoris *Rudolphi* GUALTHERI.

Græco latina W. SEBER Francof. anni 1608. 4°.

Ultima HEMSTERHUYSII aucta eſt & emendata ex Græcis codicibus, & SALMASII, VALESII, CANTERI notis.

Seorſim *Caroli* LABBEI ſpecimen animadverſionum in POLLUCEM prodierat Argentorati anno 1675. 12°., curante *Joachimo* KUHN.

DIOGENES LAERTIUS ob vitas THEOPHRASTI & DEMOCRITI legi meretur. Vixit & ipſe exeunte SEVERO.

§. LXIV. *Geoponici. Florentinus.*

Hic deſperatione aliqua adacti conjungemus Geoponicos, etſi eorum aliqui nuperiores fuerint. Cum enim alii mutuo alios citent, atque viciſſim ab iisdem citentur,

(b) Etiam SUIDAS.

citentur, nullo modo possint in ordinem tolerabilem reduci. Initium adeo a FLORENTINO faciemus, cujus ætas certior videatur.

CASSIANUS FLORENTINUS, villæ Maratonymi in Bithynia & vicini agri dominus, ex præcipuis est auctoribus operis Geoponici, & a multis pro solo habetur. Utrumque nomen ejusdem esse viri constat, quod & CASSIANO (*c*) & FLORENTINO (*d*) eadem villa Maratonymus tribuatur. FLORENTINIANO operi *de re rustica* titulus fuit (*e*), cujus L. I. & II. in isto Geoponicorum opere citatur (*f*). A JULIO AFRICANO citatur (*g*), & a DIOPHANE (*h*), atque DIDYMO (*i*), atque PALLADIO passim, etsi nomen non additur (*k*), demum a Pseudo Democrito (*l*). Roma florente vixisse putes, cum in ea urbe Camelopardalim viderit (*m*) in PHILIPPI forte spectaculis, & ipse oleave (*n*) apud MARIUM MAXIMUM MACRINI Præfectum urbis visæ meminerit: vixerit adeo seculo III. nondum adulto. QUINTILIOS citat (*o*). Stercoris præparationem (*p*), & augmenta ex alga docet, ex coriariis retrimentis & aliis sordibus, & de messis tempore (*q*). Mensuram panis, quam ex dato frumento requiras (*r*), ut adgnoscas villæ dominum; deinde de Ciceris cultu (*s*) agit, & lentis (*t*), & milii (*u*), & lupini (*x*). Modum operarum, & numerum & victum (*y*) definit. Inde fuse vitium cultum tradit (*z*); cujus rei magna in eo viro peritia fuit, & primum de vite arbustiva (*a*). De theriaca vite (*b*), antidoto loco medullæ inserta, & de purgatrice (*c*): de insitione vitium (*d*) accurate, etiam in cerasum; de terra vitibus apta (*e*), quam

(c) L. V. c. 6.
(d) L. X. c. 2.
(e) PHOTIUS n. 163. Liber XI. citatur a J. AFRICANO.
(f) L. IV. c. 8.
(g) L. IX. c. 14.
(h) L. X. c. 76. L. XIII. c. 9.
(i) L. XI. c. 18. L. XVI. c. 22. L. II. c. 34. quem viciſſim citat L. X. c. 37.
(k) Jan. 15. Febr. 28. Mart. 3. 4. 11.
(l) L. X. c. 51.
(m) L. XVI. c. 22.
(n) L. XIX. c. 14.
(o) L. X. c. 2.
(p) L. II. c. 22.
(q) C. 25.
(r) C. 32.
(s) C. 36.
(t) C. 37.
(u) C. 38.
(x) C. 39.
(y) C. 47.
(z) L. IV.
(a) L. IV. c. 1.
(b) L. IV. c. 8.
(c) Ibid.
(d) C. 12.
(e) L. V. c. 1.

quam nigram desideret, qualem Ægyptus habet. Recte durabile vinum a rubris uvis nasci (*f*), minus firmum ab albis. Quæ uvæ maximi sint quæstus (*g*). De tempore, quo vites plantare conveniat (*h*). Addit experimentum in Bithynia captum, oportere autumno vitem plantare in locis non irriguis, quo loco CASSIANI nomen exstat. Præfert plantationem per totalem defossionem (*i*) ei, quæ fit per palam, easque fossas desiderat (*k*) trium minimum pedum. Duo sarmenta pangit (*l*) potius, quam unum. Non debere mistas vites diversi generis (*m*) plantari. Uvarum (*n*) genera, quæ in Bithynia præferantur. Sideratas vites Bithynorum experimento corrigit, clavo truncum penetrante (*); œnanthen ut legere oporteat (*o*), quæ videtur flos esse vitis; ut uvæ passæ fiant (*p*), & de plantandis arundinibus (*q*). De torculare, vasis (*r*); etiam olei, de cella vinaria (*s*), doliis, picatione (*t*). Ne mustum ferveat (*u*): ut triduo purum fiat (*x*). Bene clauso in vase mustum dulce manere (*y*), melius in puteo (*z*). De vini gustatione & fraudibus cauponum (*a*). Vina διηθουμενα, quod vitii genus per colationem corrigunt, ut sanentur (*b*). Vinum Thasium ut fiat, uvis cum aqua marina expressis (*c*). Olearum cura (*d*) & insitio (*e*); ut oleæ condiantur (*f*). Oleam vidit in vitem insertam (*g*) & fructum gustavit, & in Lybia nasci addidit. Horti in universum situs & ratio (*h*). Arborum plantatio. Quo tempore arbores plantare conveniat (*i*). De plantando citrio (*k*). Juxta muros plantat, hieme

stercus

(f) C. 2.
(g) Ibid.
(h) C. 6.
(i) C. 9.
(k) C. 12.
(l) C. 17.
(m) C. 15.
(n) C. 17.
(o) C. 51.
(p) C. 52.
(q) C. 53.
(r) L. VI. c. 1.
(s) C. 2.
(t) C. 7. 8.
(u) C. 14.
(x) C. 15.
(y) C. 16.
(z) Ibid.
(a) L. VII. c. 7.
(b) C. 37.
(c) L. VIII. c. 23.
(d) L. IX. c. 2. 4.
(e) C. 16.
(f) C. 28. 29. 30.
(g) C. 14.
(h) L. X. c. 1.
(i) C. 2.
(k) C. 7.

(*) C. 37.

ſtercus circumlinit, fructum forma gypſea figurat. Poſſe in malum inſeri & vicifſim, & in morum: Duracina aquoſis locis gaudere (*l*), quod nuper confirmatum eſt, durare magis, ſi in prunum damaſcenam, aut in amygalum amaram inſerueris. De punicorum cura (*m*) & inſitione (*n*). De amygdalarum plantatione & collectione (*o*). De inſitione (*p*), inoculatione, & infoliatione; hæc accurate, ut ab artifice. Ut a vermibus arbores defendantur (*q*). Croci plantatio & decerptio (*r*), ſic myrti ex ramo depacto (*s*) educatio. Inſeri albam in nigram, etiam in pirum, meſpilum, malum punicam. Idem de buxi plantatione (*t*). Res hortenſes imprimis curavit. De horto in univerſum (*u*). De cultu lactucæ & viribus medicatis (*x*), & melopeponum (*y*); de rapo (*z*), & raphano (*a*), ut dulcis reddatur, deque ejus ad ſcorpii ictum viribus, aliisque (*b*). De apio (*c*), ut magnum fiat, & criſpum, ejusque uſu medico. De mentha (*d*), quam mireris hic dici inutilem eſſe. De ruta (*e*) ſylveſtri & hortenſi; ſic de eruca utraque (*f*); de naſturtio (*g*) ſemper medice. Animalia etiam habet; & de apibus proprium caput (*h*): nam ſubnaſcentem apum pullitiem ſollicitus inſpexit.

§. LXV. *Apulejus Geoponicus.*

Iſte APULEJUS non fuit Centuripinus ille, neque antiquus ruſticorum auctor, neque alini ſcriptor, nam FLORENTINUM citat (*i*), & totus homo alterius eſt ſaporis. Citatur a DIOPHANE (*k*) aque BERYTIO.

Hujus

(l) C. 13.
(m) C. 29.
(n) C. 37.
(o) C. 57. 58.
(p) C. 75.
(q) C. 90.
(r) L. XI. c. 26.
(s) C. 7.
(t) C. 9.
(u) L. XII. c. 2.
(x) C. 13.
(y) C. 20.
(z) C. 21.
(a) C. 22.
(b) Ibid.
(c) C. 23.
(d) C. 24.
(e) C. 25.
(f) C. 26.
(g) C. 27.
(h) L. XIV. c. 2.
(i) L. II. c. 39.
(k) L. XIII. c. 9.

Hujus APULEJI multa exſtant in Geoponicorum collectione. Ita de montibus arboribus conſerendis (*l*), & loco, ubi quodque genus melius proveniat. Myricam ponit in humida. Semina vino macerare ſuadet, ut minus corrumpantur (*m*); ut uvas calcare oporteat (*n*). Humiditatem (νοτίαν) Garo, & terris pinguibus incenſis vult corrigere (*o*). Acetum ut acre fiat (*p*). Olei omphacini præparatio (*q*). Mala alga, muſco, foliis, aliis modis conſervat, ut durent (*r*). Erucas necare vult (*s*) tum maceratione varia & fungorum ſuffitu, tum ſuperſtitioſis. Habet etiam animalia aliqua.

§. LXVI. *Sotion.*

SOTION varia ſcripſit (*t*), & inter ea de fluminibus, lacubus, fontibus: ſed & alia ruſtici generis. Vixiſſe putatur (*u*) circa tempora TIBERII, cum POTAMONEM Lesbium citet. Citatur a FLORENTINO & refutatur (*x*), & ab ANATOLIO (*y*), aque PALLADIO, nomine ut ſemper omiſſo (*z*). Si vere SOTION noſter Cæſarum tempore vixit, oportet duos eſſe SOTIONES, antiquiorem, & alterum chriſtianum.

Ergo veriora iſta priori SOTIONI tribues.

Ne formicæ frumenti (*a*) acervos tangant. Cedria extremam plantatæ (*b*) vitis ſedem ungere. Tria vel quatuor vitium genera una ſerere (*c*): ut circumfodiantur (*d*) vites & paſtinentur (*e*) & pampinentur (*f*). Nimium lacrumantes falce eſſe detruncandas (*g*). De defluis uvis (*h*) & luxuriantibus (*i*). Lunæ multum tribuit (*k*). Signa vini aceſcentis (*l*). Florem delet œnanthe injecta.

(l) L. II. c. 8.
(m) L. II. c. 18.
(n) L. VI. c. 11.
(o) L. VII. c. 26.
(p) L. VIII. c. 38. 39. 40.
(q) L. IX. c. 19.
(r) L. X. c. 21.
(s) L. XII. c. 8.
(t) PHOTIUS n. 189.
(u) *Proem.* p. 19.
(x) L. V. c. 9.
(y) L. IV. c. 10.
(z) Febr. 29.
(a) L. II. c. 29.
(b) L. V. c. 9.
(c) C. 16.
(d) C. 19.
(e) C. 20.
(f) C. 28.
(g) C. 38.
(h) C. 39.
(i) C. 40.
(k) L. V. c. 10.
(l) L. VII. c. 15.

injecta (*m*). Citra uvam vinum facere ex myrrha, corno, &c. (*n*). Acetum ſcilliticum (*o*). Cura olearum (*p*). Oleum medicum lauro, cypero conditum Liburnico ſimile (*q*).

An IDEM fuerit, an alius junior & Chriſtianus SOTION? qui in aratro RAPHAEL jubeat inſcribere (*r*), ut ſemina evadant tenuia, qui idem DIDYMUM citet (*s*). Æque ridicula habet ad arcendam Orobanchen (*t*) conſilia. Inter ſigna vini aceſcentis ſerpens viti implexus (*u*). De reponendis citriis (*x*). Nugas porro varias, quibus caveatur, ne arbores fructum abjiciant (*y*). De ocimi cultu, ſuperſtitioſa (*z*). De betis earumque uſu medico (*a*). De pomis (*b*) earum cultu, & viribus medicis. Forte & capita de alliis (*c*) & cepis (*d*) eo pertinuerint, quibus vires medicæ traduntur. Animalia etiam habet.

§. LXVII. *Pſeudemocritus.*

Qua ætate hic ſcriptor vixerit, difficile eſt dictu: antiquum eſſe credas, quod a plurimis ſatis antiquis ſcriptoribus citetur, ut a PAXAMO (*e*), præterea a DIDYMO (*f*), a DIOPHANE (*g*), a TARENTINO (*h*), a FLORENTINO (*i*). Citat ipſe ARISTOTELEM (*k*) & FLORENTINUM (*l*). Theriacam notam habuit (*m*), & armeniaca mala vocat βερικοκκα ſeu præcocia (*n*). Chriſtianus certe fuit, Græculus, parum antiquus. Nemo vero DEMOCRITO adſerat. Vox ADAM ſola intercedit, quæ ſpectare videtur ad vires illas Abraxa-

(m) L. VII. c. 25.
(n) L. VII. c. 35.
(o) L. VIII. c. 35.
(p) L. IX. c. 9.
(q) L. IX. c. 27.
(r) *Geopon.* II. c. 19.
(s) L. X. c. 87.
(t) L. II. c. 42. virginem nudam agrum circumire.
(u) L. VII. c. 15.
(x) L. X. c. 10.
(y) C. 87.
(z) L. XI. c. 28.
(a) L. XII. c. 15.
(b) C. 29.
(c) C. 30.
(d) C. 31.
(e) L. XVII. c. 14.
(f) L. XI. c. 5. 18. L. IX. c. 7.
(g) L. XIII. c. 9. L. XV. c. 7. Celebre illud veteris DEMOCRITI teſtimonium de vi benefica mellis.
(h) L. XX. c. 6.
(i) L. V. c. 3.
(k) L. XV. c. 9.
(l) L. X. c. 51.
(m) L. V. c. 3.
(n) L. X. c. 73.

Abraxarum. Ex citato FLORENTINO, qui viciſſim DEMOCRITUM citat, adparet, quam difficile ſit, hos viros in ordinem redigere, ut omnino videantur tituli capitum vitiati fuiſſe. Cum paſſim a PALLADIO exſcribatur, vixerit tamen ante ſeculum V. (*o*).

Princeps ejus fuit *de re ruſtica* opus, cujus magna pars inter Geoponicos ſervatur. In eo mira miſcela eſt, multa enim perſapienter & utiliter dicta habet, ut plantarum (*p*) uvidi ſoli catalogum, quas inter indicos etiam *meſtocalamos* habet, ut peregrinatorem adgnoſcas. Equiſetum bene diſtinguit, & Quinquefolium, & Batrachium Chryſanthemum, & odoratum Cyperum. Serere jubet circa finem Novembris, ob pluvias ejus temporis (*q*). Legumina cum ſinapi coquere ſuadet, ut molleſcant (*r*). Uvam absque acinis facere docet, exemta medulla (*s*). Theriacam pro medulla (*t*) ſubditam, optimas uvas facere. De vario ſitu, qui viti (*u*) conveniat. Muſtum aceſcens per arenam (*x*) colare. Vinum ex madefactis (*y*) uvis debilius adjuvat, continuo transfundendo, etiam coquendo. Ut aqua vino admiſta detegatur (*z*). Olei emendationem docet (*a*) Generoſiores palmas fieri, ſi *helices* (ſpadices) mares ſiccos in truncis (*b*) ſuſpenderis, quod eſt antiquum per pulverem marem fecundandarum palmarum exemplum. Inſcriptam perſicam naſci, ſi (*c*) in ejus nudata amygdala lineas duxeris: ſic rubra (*d*) duracina fieri, ſi aperto oſſiculo cinnabari nucleum circumfuderis. Cydonia mala figurat (*e*), & ut ſerventur (*f*) docet; ficus purgantes (*g*) reddit adfuſo veratri aut tithymali fructu. Amygdalum ſterilem corrigit radicibus hieme nudatis (*h*). Nomina definit nucis regiae, caſtaneae, armeniacae, quam βερικοκκον vocat (*i*). *Opora* ſeparat ab ακροδρυω (*k*). Faetidiſſimis ſordibus plantas a jumentis vult defendere (*l*). Dendrolibanus ut plantetur (*m*) docet. Animalium etiam

 mira.

(o) Febr. 29. Mart. 10. Aug. 8. Oct. 19. Nov. 10. 20.
(p) L. II.
(q) *Geopon.* L. II. c. 14.
(r) L. II. c. 41.
(s) L. IV. c. 7.
(t) L. V. c. 3.
(u) C. 4. 5.
(x) L. V. c. 19.
(y) L. VII. c. 4.
(z) C. 8.
(a) L. IX. c. 25.
(b) L. X. c. 5.
(c) C. 14. ſic inſcriptas ficus c. 47. & amygdalas c. 60.
(d) C. 15.
(e) C. 27.
(f) C. 28.
(g) C. 51.
(h) C. 61.
(i) C. 73.
(k) C. 74.
(l) C. 89.
(m) L. XI. c. 16.

[illegible] tradit. Ex lingua nascentis agni colorem futuræ ovis non male præſagit (*n*).

Memorabilem hic locum habet, quem totum adponam; ut oſtendatur novum artificium veteres non latuiſſe (*o*). „Habebis multos pullos citra in„cubationem gallinæ, hoc modo: ſtercus minute tuſum & cribratum in ven„triculo mitte, & gallinarum pennas circumpone, eique gallinæ ova recte „impone. Perinde ſuper hæc iterum ſtercus injice, donec undique ſint con„tecta, ſingulis diebus converte, ut æqualiter foveantur. Poſt vigeſimum „diem, reperies ova in ventriculis rupta. Vigeſima itaque die putamen „adime, & pullos paſce.„

Eſt etiam inter *mulomedicos*. Fragmentum de ſympathia & antipathia recuſum extat apud FABRICIUM (*p*). M. S. φυσικων και μαγικων Vindobonæ exſtat (*q*) in *Bibliotheca Cæſarea.*

Contra inania plurima reperias; ſigna tempeſtatum a Jovis (*r*) diverſo in ſigno ſitu. Agri ab orobanche (*s*) ſervandi abſurdum artificium: tum de tuendis vitibus (*t*). Cupedinem vini tollere ſucco de ſarmentis (*u*) cæſis fluente. Aceti duplicatio huc pertinet (*x*); ſic infinita alia (*y*). Arbores deſtruit adfuſis menſtruis (*z*). De horti emendanda conditione (*a*). De ſerpentibus immobilibus reddendis (*b*), deque columbis ſervandis (*c*). Lepores ſexum mutare (*d*).

§. LXVIII. *Pſeudo Zoroaſtres.*

ZOROASTRES, ſpurius procul dubio auctor, eſt inter Geoponicos.

Præſagia tempeſtatum ex ſtellarum & Jovis potiſſimum loco ſumit (*e*): prognoſtica ex ſeminibus, quæ canicula lædit, aut illæſa relinquit (*f*). Citat HESIO-

(n) L. XVIII. c. 6.
(o) L. XIV. c. 8.
(p) *Bibl. Græc.* L. IV. P. ult. p. 333.
(q) LAMBEC. L. II. P. 6. p. 170.
(r) *Geopon.* L. I. c. 12.
(s) L. II. c. 42.
(t) L. V. c. 10.
(u) L. VII. c. 32.
(x) L. VIII. c. 41.
(y) L. IX. c. 12.
(z) L. X. c. 67.
(a) L. XII. c. 6.
(b) L. XIII. c. 8.
(c) L. XIV. c. 5.
(d) L. XIX. c. 4.
(e) C. 12.
(f) L. II. c. 15.

HESIODUM Græculus (*g*), PLUTARCHUM (*h*), THEOPHRASTUM (*i*), ARISTOTELEM (*k*). Citatur a DIOPHANE (*l*), & a DIDYMO (*m*), atque PALLADIO exscribitur (*n*); ut non totus novus sit, etsi falsum titulum præfixum gerit.

§. LXIX. *Didymus.*

DIDYMUS incerti ævi, a SUIDA dictus Alexandrinus, *Georgicorum* scripsit L. XV. Citatur ab AETIO (*o*), a DIOPHANE (*p*), a FLORENTINO (*q*), a VINDANIO (*r*), & a SOTIONE (*s*), & exscribitur a PALLADIO (*t*). Citat FLORENTINUM (*u*), DEMOCRITUM (*x*), ZOROASTREM. Ut iterum perobscurum sit, citari a DIDYMO FLORENTINUM, & a FLORENTINO DIDYMUM. DIDYMUS herbarum peritissimus ab AETIO citatur.

Ejus locus (*y*) exstat de tempore, quo frumentum & hordeum serere convenit; alius de seminibus in contraria serendis; ut in campestribus nata in montanis seras, & vicissim, quæ etiam nunc recepta (*z*) est opinio, ut tamen alio loco vetet in deteriorem locum plantas transferre (*a*). Porro de areæ præparatione (*b*); de pane absque fermento (*c*); ptisana; fabis (*d*); de viviradicibus transplantandis, ubi Bithyniæ consuetudinem (*e*) citat; de insitione per terebrationem (*f*); de uvis discoloribus (*g*); de conservandis uvis, palea, fœno, in aqua (*h*); de plantario ad Bithynorum morem (*i*). Vivi-

(g) L. VII. c. 6.
(h) L. XV. c. 1.
(i) Ibid.
(k) L. XIII. c. 16.
(l) L. XIII. c. 9.
(m) L. XI. c. 18.
(n) Jun.
(o) L. II. S. 2. c. 15.
(p) L. V. c. 11. 20. 76.
(q) L. X. c. 37.
(r) L. X. c. 43.
(s) C. 87.
(t) Mart. 10. Maj. 8. Oct. 21. Nov. 13.
(u) L. X. c. 71.
(x) L. IX. c. 7. L. XI. c. 5. 18.
(y) L. I. c. 14.
(z) L. II. c. 17.
(a) L. II. c. 48.
(b) C. 26.
(c) L. II. c. 33.
(d) C. 35.
(e) L. IV. c. 3.
(f) L. IV. c. 13.
(g) C. 14.
(h) C. 15.
(i) L. V. c. 3.

Viviradices præſtare vult ſarmentis (*k*). De perticis: ad amineas vites altiores, in terra ſicca (*l*), humiles requiri. Ut optima pix ad dolia in Italia paretur (*m*). De gypſatione (*n*). Vinum dulce fieri in Bithynia (*o*), intortis trigeſimo ante vindemiam die racemis. Ut dulce muſtum ſervetur, primum exhalatione permiſſa (*p*), deinde accurate obturato vaſe. Vini aminæi præparatio, cum aloe, cypero, nardo, cinnamomo (*q*). Olearum plantarium (*r*), quod non valde probat, cum absque eo celerius proveniant. Rationem tamen docet ſcrobum (*s*): tum condiendi modum (*t*) & contuſas oleas (*u*), & colymbades in muria conditas (*x*). De palmis adjuvandis (*y*). Augeri colorem punici, ſi aqua cum lixivio balneorum rigaveris (*z*). De ficuum plantatione & cura (*a*). De avellanæ ſpeciebus (*b*) & plantatione, & meſpilorum (*c*), & ſiliquarum (*d*): breviter iſta. Quo tempore ipſe inſerat arbores (*e*) exponit, & qua cum cura. Superſtitioſe (*f*) vult verſiculis Homericis cavere, ne arbores fructum dejiciant. De cupreſſi plantatione (*g*). De roſarum cultu (*h*). De terra oleribus apta (*i*), & de ſtercore (*k*): ut varia olera ex eadem radice proveniant, depacta in ovillum ſtercus (*l*). Aſparagum ex ſemine educat (*m*). De ſeridis medicis viribus (*n*). Animalia etiam habet, totamque adeo domum ruſticam. Camelos curſu vidit excelleire (*o*), & in Antiochia Camelopardalim (*p*). Aliquot ejusdem auctoris

(k) C. 14.
(l) C. 27.
(m) L. VI. c. 5. 6.
(n) L. VI. c. 18.
(o) L. VII. c. 18.
(p) L. VII. c. 19.
(q) L. VIII. c. 22.
(r) L. IX. c. 5.
(s) C. 6.
(t) C. 31.
(u) C. 32.
(x) C. 33.
(y) L. X. c. 6.
(z) L. X. c. 33.
(a) C. 45. 46.
(b) C. 68.
(c) C. 71.
(d) C. 72.
(e) C. 77.
(f) C. 87.
(g) L. XI. c. 5.
(h) C. 18.
(i) L. XII. c. 3.
(k) C. 4.
(l) C. 14.
(m) C. 18.
(n) C. 28.
(o) L. XVI.
(p) C. ult.

auctores in collectione Mulomedicorum sunt capita. Citatur etiam ejus codex de lignis varii generis, qui in Bibliotheca regia Par. exstat (*q*), certe in VOSSIANA. Adparet in Bithynia vixisse.

§. LXX. *Paxamus.*

PAXAMUS *de arte culinaria* (*r*) scripsit; tum *de arte tinctoria*; & *de re rustica* libros duos (*s*). PAXAMUM dicimus, qui ante COLUMELLAM vixit. Verum noster citat NESTOREM (*t*), quem NEEDHAMUS sub ALEXANDRO SEVERO ponit, neque adeo a COLUMELLA & ATHENÆO citari potuit. A PALLADIO citatur (*u*), ut ante seculum V. ponendus sit. Citatur a TARENTINO (*x*). Multa ex COLUMELLA habet.

In *Geoponicis* multa ex *Georgicis* PAXAMI, ut videtur, conservata supersunt, de Orobanches noxa & Lolii (*y*); de vite unguentaria (*z*); de secunda pampinatione (*a*) quæ 30. diebus ante vindemiam fit. Vappescere vina circa initia hiemis (*b*), aut florente vite. De olearum (*c*) messe, & olei expressione. Ut aridæ ficus (*d*) integræ in dolio serventur. Circumfossis (*e*) radicibus & stercore suillo adfuso punica fieri dulcia. Amygdali insitio (*f*) & cura arborum (*g*). De Brassica, longum caput, & de viribus ejus oleris medicis (*h*). Caucalides diureticæ (*i*). Animalia etiam habet.

§. LXXI. *Damogeron.*

DAMOGERON PAXAMUM citat (*k*), ignotus cæterum auctor; a PALLADIO passim (*l*) exscriptus; & a collectore Geoponicorum citatus (*m*). Docet ut

(q) FABRIC.
(r) SUIDAS, POLLUX L. VI. c. 70. ATHENÆUS L. IX. COLUMELLA L. XII.
(s) Plures, nam tertius dicitur L. X. c. 34.
(t) L. XII. c. 16.
(u) Mart. 10. Aug. 8. Oct. 14.
(x) L. XX. c. 6.
(y) L. II. c. 43.
(z) L. IV. c. 9.
(a) L. V. c. 29.
(b) L. VII. c. 10.
(c) L. IX. c. 17.
(d) L. X. c. 54.
(e) C. 34.
(f) C. 62.
(g) C. 84.
(h) L. XII. c. 17.
(i) C. 32.
(k) L. X. c. 12.
(l) Januar. 15. Octobr. 12. 14.
(m) L. XI. c. 30.

ut hordeum diu ſervetur (*n*), aut farina: ſed illud quidem fatetur (*o*) veteraſcendo amarum fieri. De putatione vitium (*p*) ſollicite agit, & de ſarmentis in foſſa binis (*q*). De corrigenda vite morbida (*r*). Panaceam deſcribit duraturas facturam uvas, quam aloë, caſſia, crocus & ſpica nardi, ingrediuntur (*s*). Ut vinum vetus facias ex novo, amaris fere teſtis vetere vino imbutis (*t*). Oleum ex terebinthi tuſo fructu (*u*), ut fiat. Oleum ut fiat Hiſpanico ſimile (*x*), coquendo cum aqua & ſale, admiſto ſucco foliorum olivæ. De piſtaciorum plantatione (*y*). Caſtanea ut plantetur (*z*): eam arborem frigidis gaudere. De nucum plantatione (*a*). Arborem terebra perforat, ut fructum det meliorem: experimentum ſuum citat (*b*), ut nucum in terebinthum feliciter inſoliaverit, & magnas ſit nactus arbores. Hederam nigram appenſam ad ſplenis mala valere (*c*). De malvæ viribus medicis (*d*). De Siſymbrio, quod ſub terra nutriatur (*e*). Animalia non habet.

§. LXXII. *Tarentinus.*

TARENTINUS Geoponicorum ab editore putatur HERACLIDES eſſe. Id quidem fieri non poteſt. A DIOPHANE citatur, quem oſtendimus poſterioris ævi eſſe, deinde exſcribitur a PALLADIO (*f*). HIEROCLE prior eſt, a quo citetur (*g*), qui idem, ABSYRTUM cum citet, ſeculi V. eſt. Citat etiam PAXAMUM, & DEMOCRITUM (*i*), & DIOPHANEM (*k*).

EJUS exſtat locus de ſeminibus ſerendis (*l*), de frumento ſub terram recondendo (*m*), inſperſo cinere, aut pravi odoris herbis. De uvæ in myrtum

(n) L. II. c. 30.
(o) C. 31.
(p) L. V. c. 21.
(q) C. 22.
(r) C. 37.
(s) L. VII. c. 13.
(t) C. 24.
(u) L. IX. c. 18.
(x) C. 26.
(y) L. X. c. 12.
(z) C. 63.
(a) C. 64. 65.
(b) C. 65.
(c) L. XI. c. 30.
(d) L. XII. c. 12.
(e) C. 35.
(f) Novembr. 19. 20. 21.
(g) *Hippiatr. proœm.*
(i) L. XX. c. 6.
(k) L. XIII. c. 9.
(l) L. II. c. 12.
(m) C. 27.

tum inſitione (*n*), & præcocibus uvis ex inſitione in ceraſum (*o*) procuratur, & ſerotinis (*p*). Vinum acefcens corrigit, olla nova in dolium demiſſa (*q*). Olei depuratio quæ ſale (*r*) fit, & nuce præuſta, aut infuſa cum ſale cera, aliisve modis (*s*). De inſitione pirorum (*t*), etiam in terebinthum, & morum. De violarum plantatione, Romanos ad menſes (*u*). Ut fungi obtineri poſſint: non bene absque ſemine tentat (*x*). Animalia etiam habet, ſuperſtitioſe, & piſcium capturam.

§. LXXIII. *Diophanes.*

DIOPHANES Nicenſis in VARRONIS (*y*) & COLUMELLÆ cenſu ruſticorum habetur; coævus JULIO CÆSARI. Idem MAGONEM in compendium ſex librorum redegit, miſitque DEJOTARO (*z*). Tertium librum citat FLORENTINUS (*a*). Verum noſter multo nuperior, & DIDYMUM citat (*b*), & FLORENTINUM (*c*), & PLUTARCHUM (*d*), & APULEJUM (*e*), & TARENTINUM (*f*), & ZOROASTREM (*g*), ut multo recentioris eſſe ævi neceſſe ſit.

EJUS exſtat de aqua colligenda & emendanda locus apud GEOPONICOS (*h*). Ex terra in aqua ſoluta, exque ejus odore, & ſapore, vult præſagire, quale vinum ea vinea ſit datura (*i*). Vana aliqua de avertenda pruinæ (*k*) noxa. De paranda ſepe viva (*l*). De maturitate uvarum (*m*), ut muſtum in dolia condire oporteat (*n*). Nigram uvam valentius vinum dare (*o*). De piſtaciis plan-

(n) L. IV. c. 4.
(o) C. 5.
(p) C. 6.
(q) L. VII. c. 16.
(r) L. IX. c. 21.
(s) C. 22. 23. 24.
(t) L. X. c. 24.
(u) L. XI. c. 23.
(x) L. XII. c. 41.
(y) VARRO L. I. init.
(z) COLUMELLA L. I. PLIN. L. VIII.
(a) *Geopon* L. V. c. 15. L. XI. c. 26.
(b) L. X. c. 11. 20. 76.
(c) L. X. c. 76. L. XIII. c. 9.
(d) L. XIII. c. 9.
(e) Ibid.
(f) Ibid.
(g) Ibid.
(h) L. II. c. 7.
(i) L. V. c. 7.
(k) C. 31. 32.
(l) C. 44.
(m) C. 45.
(n) L. VI. c. 12.
(o) L. VII. c. 3.

plantandis (*p*). Mala in citrum inferta toto anno (*q*) fructum ferre. De pirorum (*r*) & cydoniorum (*s*) plantatione. De arboribus (*t*) quæ in se invicem possint inseri; ficus in morum & platanum; morus etiam in malum & pirastrum, & populum albam, unde alba mora; pirus in morum, rubra latura pira. Mala in cydoniam optime. Præcox in damascenam & amygdalas. Citrum insoliationem non admittere. Blattas ventre ovillo (*u*) colligit, ut perdat. Animalia etiam adtigit. Caput de abigendis scorpionibus est inter mulomedicos.

§. LXXIV. *Leontinus.*

LEONTIUS vel LEONTINUS, incerti ævi auctor, quem editor Geoponicorum suspicatur seculi esse JUSTINIANEI (*x*): sed tota collectio antiquior est.

De seminibus diversorum cerealium & leguminum (*y*) in propriam terram serendis. Uvas acerbas, aut corruptas, aqua ad multum addita vult corrigere (*z*). De aliis, præter vinum, potubus inebriantibus, & varia cerevisia (*a*). Sapa optima ex croco cum musto cocto (*b*). De plantatione olearum & de scrobibus (*c*). De ficu sananda (*d*), & inserenda (*e*). De arborum falce purgandarum cura (*f*). De palmarum plantatione (*g*). De Iridis cultu (*h*). Pulegii vires ad lippitudinem (*i*). Animalia etiam cortina adtigit. Summam ejus inter Geoponicos auctoritatem esse PHOTIUS (*k*), qui LEONTA vocat.

§. LXXV. *Fronto.*

FRONTO Emisenus Rhetor fuit (*l*), & alius, Romanus vir ill. De nostro non constat.

Domum

(p) L. X. c. 11.
(q) C. 20.
(r) C. 23.
(s) C. 25.
(t) C. 76.
(u) L. XII. c. 9.
(x) *Proleg.* p. XIII.
(y) L. II. c. 13.
(z) C. 47.
(a) L. VII. c. 34.
(b) L. VIII. c. 32.
(c) L. X. c. 11.
(d) C. 50.
(e) C. 52.
(f) C. 78.
(g) C. 4.
(h) L. XI. c. 21.
(i) L. XII. c. 33.
(k) p. 350.
(l) SUIDAS.

Domum rusticam videtur scripsisse. Exscribit eum PALLADIUS (*m*). Vinum gypso, & sale condit (*n*), ne acescat, & cinere, aliisve artibus; albuminibus ovorum reddit limpidum (*o*); Altheæ radice arefacta, rasa, intrita, facit, ut multam aquam ferat (*p*). Animalia & canes habet.

Duo FRONTONES citantur ab ABSYRTO, ad quos literas dederit.

§. LXXVI. *Anatolius.*

ANATOLIUS nullam certam ob causam pro eo habetur, qui THEODOSII magister fuit, SUIDÆ dictus. Noster SOTIONE tamen nuperior est, quem citet (*q*), PALLADIUS eum exscribit (*r*).

Lunæ phases observat (*s*). De plantando palmeto (*t*). De fossione (*u*), pastinatione (*x*), & stercorationis modo (*y*). De lora paranda (*z*). De citrii plantatione (*a*) a talea, & a clavo. Qua cura magnæ arbores (*b*) transplantentur. Ut rubra Lilia fiant (*c*), ex bulbis caulinis in fæce vini nigri maceratis. Plura etiam Lilia haberi, si plures deposueris bulbillos. Raphanum & rapam (*d*) a pulicibus infestatam defendi, si in succo Sempervivi macerentur, aut Cucumeris sylvestris. Bulbi ut magni (*e*) habeantur. De animalibus, & universa adeo domo rustica scripsit, & de morbis animalium cortinorum.

Frequens est inter mulomedicos RUELLII.

Fragmentum Ναπουλειου, sed legit ANATOLII, exstat in *Bibliotheca Græca* FABRICII (*f*) ex RENDORPHII communicatione, cum Commentariis. Innumerabiles illas animalium curationes continet, quas a Natura edocta in se ipsis suscipiunt.

(m) Octobr. 14.
(n) L. VII. c. 12.
(o) C. 22.
(p) C. 23.
(q) L. V. c. 10.
(r) Januar. 15. Mart. 10. 11. Septembr. 3.
(s) C. 10.
(t) L. V. c. 19.
(u) C. 25.
(x) C. 26.
(y) Ibid.
(z) L. VI. c. 13.
(a) L. X. c. 8.
(b) C. 85.
(c) L. XI. c. 20.
(d) L. XII. c. 7.
(e) C. 36.
(f) L. IV. P. ult. c. 29.

§. LXXVII. *Berytius.*

BERYTIUS Geoponicorum, habetur ab editore pro HERMIPPO BERYTIO (*g*), libertino, PHILONIS BYBLII discipulo, qui, temporibus ADRIANI Imperatoris vixit. Sed noster vix ADRIANO imperante vixerit, qui ex APULIJO (*h*) superstitiosum locum citet, quem putes esse Madaurensis Apuleji. Et iste quidem ANTONINIS regnantibus vixit.

Noster medicamentorum nonnullorum auctor est: & scripsit de conservandis uvis (*i*). Recte monet, nihil ferendum in vinea (*k*). De rubigine vana aliqua (*l*). Coi vini præparatio; coquebatur cum aquæ marinæ quarta parte, etiam cum aromatibus (*m*). Ut punica diu incorrupta serventur (*n*). Mora alba fieri, si ramus in populum (*o*) albam inseratur. Ex seminibus dissolutis crescere, præstare taleam. De scilla præsagium vanum (*p*). De animalibus etiam egit cicuribus. Est inter mulomedicos caput BERYTII de fugandis muscis. PALLADIUS aliqua ex eo habet (*q*).

§. LXXVIII. *Vindanius.*

VINDANIUS PHOTII, VINDANIONIUS dictus in *Geoponicis*, ignotus, & incerti ævi auctor.

Ariditatem fructus in vite vult deradendo & insperso sanare cinere (*r*). Vini medicati formula (*s*). De zizyphorum (*t*) plantatione & conservatione. Super tegulas ut olera proveniant in horto non irriguo (*u*).

Mire nos hic turbat PHOTIUS (*x*), qui unum nomen facit VINDANII ANATOLII BERYTII, cujus sint Georgicorum L. XII. Addit ex scriptis DEMOCRITI, AFRICANI, TARENTINI, APULEJI, FLORENTIS (FLORENTINI), VALENTIS (*y*), & vel maxime ex DIOPHANIS *Paradoxis* hunc scriptorem sua sumsisse.

PAMPHILUM non repetimus (*).

§. LXXIX.

(g) SUIDAS.
(h) L. V. c. 33.
(i) *Geopon.* II. c. 11.
(k) L. V. c. 11.
(l) C. 33.
(m) L. VIII. c. 24.
(n) L. X. c. 38.
(o) C. 69.
(p) L. XII. c. 37.
(q) Mart. 10. Maj. 9.
(r) L. IV. c. 34.
(s) L. VII. c. 36.
(t) L. X. c. 43. 44.
(u) L. XII. c. 5.
(x) p. 350.
(y) Is in nostra collectione desideratur.
(*) p. 47.

§. LXXIX. *Geoponici.*

Γεωπονικα. Geoponicorum, ſeu de re ruſtica L. XX. CASSIANO BASSO ſcholaſtico collectore antea CONSTANTINO Porphyrogenetæ inſcripti Græco latini, M. S. contulit, prolegomena notas & indices adjunxit PETRUS NEEDHAM Cantabrigiæ anno 1704. 8°. *

Ita mea editio audit, ad quam pluſculos codices M. S. & notulas manu doctorum virorum conſignatas EDITOR adhibuit. Adjecit *lectiones variantes* pluſculas, notas paucas: & utilem catalogum auctorum, qui a CASSIANO collecti ſunt. Non nimis emendata eſt editio, paſſim legi vitia, ut ὁμου loco θυμου.

Priores editiones ſunt Græcæ Venet. 1538. 8°. FALC. Baſileæ anno 1539. 8°. * curante *J. Alexandro* BRASSICANO.

Latine CORNARIO vertente 1538. 8°. Baſileæ 1540. 8°.* Coloniæ anno 1543. 8°. vertente ultimos 8 libros *Andrea* LACUNA & CORNARIUM paſſim corrigente, cum titulo CASSII DIONYSII Uticenſis *de agricultura* L. XX. male, cum tot nuperi auctores in hac collectione citentur.

Italice ex PETRI LAURI verſione Venet. anno 1542. 8°. 1554. 8°.

Gallice vertente ANTONIO PIERRE Lugduni anno 1557. 12°. FALC. & ex meis notis Paris 1550. 8°. tum 1545. 8°. FALC.

Germanice vertente *Michaele* HERR ex recognitione *Lud.* RABI Argent. anno 1566. 8°. FABRIC. Baſil. 1622. 8°.

M. S. codex Græcus in Bibliotheca Vindobonenſi exſtat (z). Alii Pariſiis in Bibliotheca regia II. n. 1995. 2313. & Neapoli in B. S. JOH. CARBONARA in B. PRÆS. de MESME & in VOSSIANA græce MONTF.

Auctor operis incertus eſt. In *proœmio* dicitur CONSTANTINUM Regem, non alia nota deſignatum, conquiſitis undique hujus argumenti libris hos Commentarios ſcripſiſſe. Fieri etiam potuit, ut antiquior collectio, CONSTANTINI ævo recenſa, vel aucta, vel etiam diminuta fuerit. Ita præfixo AUGUSTI nomine factum eſt, ut ea de Apio ex CONSTANTINO SERAPION citaverit, quæ in *Geoponicis* reperiuntur. POGONATO CORNARIUS tribuit. PHOTIO cæterum juniores CONSTANTINI, auctores ejus collectionis non poſſunt fuiſſe, quam PHOTIUS citet. Alibi collector dicitur CASSIANUS, Bithynus, ex villa Maratonymo natus. Et certum eſt, ad Bithyniam fere hic revocari, quæ de re ruſtica ab aliis dicuntur (*a*), maximamque libri partem tribui FLORENTINO. Neque tamen poteſt pro eo collectore haberi. Nam eum mature vixiſſe oſtendimus, & Chriſtiana varia in collectione citantur, & demum I. & II. Liber Georgicorum FLOREN-

(z) LAMBEC. L. V. P. 2. p. 163. 164.
(a) L. XIII. c. 5. &c.

FLORENTINI a collectore citatur, ut alieni auctoris (*b*). Neque ad CONSTANTINI aut Porphyrogeniti aut POGONATI ævum pertinet, cum hæc ipsa collectio innumeris locis a PALLADIO exscribitur, quem auctorem nemo post initium seculi V. ponit. Cum vero PALLADIUS Græcorum nomine nostros GEOPONICOS intelligat, neque tamen omnia in nostris reperiantur, quæ suis Græcis PALLADIUS tribuit, persuasum est Cl. viro, nos fragmenta mera prisci operis possidere, quæ CASSIANUS BASSUS collegerit (*c*).

Cæterum Geoponicorum collectio integra *domus* est *rustica*, ut nulla pars fere agri omittatur: pretiosum utique opus, etsi plurima vanissima continet, in quo plurimos scriptores non alias superstites conservatos habeamus, Vulgarium scriptorum præter VARRONEM & DIOSCORIDEM vix quemquam citat.

L. I. est astronomicus, continet etiam præsagia tempestatum, ventos, & Jovis mirificum dodecennium, hoc ex ZOROASTRE. Pleraque tamen ad rem herbariam pertinent.

Libro II. agitur de variis plantis humidum solum prodentibus: de conserendis arboribus. De seminandi diversa ratione, & temporibus serendi, & electione, de modo efficiendi, ut semina fecunda sint, de horæis fructibus, & conservando frumento: de pane, ptisana, fabis, cicere, lente, milio, lupino, aliis leguminibus; de Orobanche herba.

L. III. Opera rustica per menses enarrantur. Intercurrit præparatio Alicæ, Tragi, ptisanæ.

L. IV. est de vitibus, earum cultu, de uvis medicatis, de insitione varia.

L. V. pergitur de vitibus, earum cura, putatione, variis laboribus, plantandis arundinibus.

L. VI. de torculare, doliis, conservando musto, de lora.

L. VII. de vinorum varietate, & cura, & emendatione.

L. VIII. de vinis medicatis ex DIOSCORIDE: de aceto, ejusque augendo robore, & aceto medicato.

L. IX. de oleæ cultu, de ejus in vitem insertione, cura servandi olei, perficiendo oleo, & condiendis olivis.

L. X. de horto: de palmarum cultu; de plantandis citriis, duracinis, malis, piris, cydoniis, punicis, prunis, cerasis, zizyphis, ficubus, amygdalis, nucibus, mespilis, siliquis, avellanis, moris; de arboribus plantandis & conservandis.

L. XI. Fabulæ de arboribus variæ, & laudes; de cultu lauri, cypressi, myrti, pini, lentisci, salicis, silicis, dendrolibani, rosæ. De Lilio, Iride, Viola, Narcisso, Croco, Ocimo, Hedera.

L. XII.

(b) L. IV. c. 8.
(c) PALLADIUS *Gesn.* II. p. 990.

L. XII. denuo, quæ Conſtantinopoli quovis menſe ſerere conveniat. Hortenſia, olera, lactuca, beta, braſſica, aſparagus, cucumeres, raphanus, apium, ruta, eruca, naſturtium, intybus, porra, allia, cepe, caucalides, ſiſymbrium, lapatum, fungi.

L. XIII. eſt de animalibus noxiis, non hujus loci.

L. XIV. de columbis & avibus.

L. XV. Phyſicæ ſympathiæ & antipathiæ. Multa hic potiſſimum fabuloſa: tum de apibus, & melle.

L. XVI. De equis. Hic veterinaria.

L. XVII. de vaccis, admiſſione boum, armentorum morbis.

L. XVIII. de ovibus, capris, ovium morbis, lacte.

L. XIX. de canibus, ſuibus.

L. XX. de piſcibus, de eſca ad varios piſces capiendos, copioſiſſime iſta, & de garo.

Auctores rei agrariæ, legesque variæ, quas edidit GOES Amſtelodami anno 1674. 4°. nihil faciunt ad rem noſtram.

§. LXXX. *Gargilius Martialis.*

Addam his Græcis GARGILIUM MARTIALEM, latinum, frequenter a PALLADIO citatum, aque CASSIODORO laudatum, quem vir non ignarus *de hortis* pulcherrime ſcripſiſſe dicat (*d*). Ejus codex dicitur apud VOSSIUM (*e*) fuiſſe, *de boum cura.* Virides nuces ait, ſuo experimento, liberas putaminibus, in melle demerſas, poſt annum virides ſupereſſe, mel vero arteriacum fieri (*f*). Ut cucumeres in fictili figurentur, ut ſine ſemine fiant (*g*), quæ etiam in Geoponicis redeunt. In Aſſyria citros poma ferre (*h*), neque unquam iis carere. Ut punica maxima autumno poma ferat, ſi obruto circa terram fictili vaſe claudatur, & ad palum adligetur (*i*). Ut ficus, perſica, olea, inoculentur, quod iis ſolis arboribus conveniat (*k*).

Ejus de mulomedicina libellum editurum ſe promittit RHODIUS (*l*), & fragmentum dat in ruſticis ſuis GESNERUS. Codex exſtat in VOSSIANA.

§. LXXXI.

(d) FABRIC. B. LAT. p. 461.
(e) Ibid.
(f) Januar. tit. 16.
(g) Mart. tit 9.
(h) Ibid.
(i) Maj. tit. 6.
(k) Jun. tit. 6.
(l) In Lexico SCRIBONIANO.

§. LXXXI. *Apicius.*

Caelii Apicii de arte coquinaria L. X. Hoc opus ſolum de infinitis illis ὀψαρτυτικοῖς veterum ſupereſt. Auctor ignoratur, neque enim ullus poteſt eſſe trium Apiciorum, Gurgitum & Ganeonum, quorum hiſtoria meminit. Etſi enim eorum ultimus oſtrea ad Trajanum in Parthide militantem miſit, & in noſtro opere artificium recenſetur, quo oſtrea conſervantur (*m*), multa ſunt tamen quæ faciunt, ut poſterioris ævi eſſe cum Listero perſuadear. Adnotavit vir cl. Iſicia (*n*) ex piſcibus apud Apicium paſſim deſcribi; ſed ea Iſicia Heliogabali eſſe inventum recte monet, quem Varii nomine Lampridius (*o*) citat: ſed porro Apicius Conchiclam Commodianam ex piſis deſcribit, cum Commodus legumina cocta in cœnas reduxiſſe dicatur (*p*). Pſittaci (*q*) inter aves edules cum Phœnicoptero meminit, quam ipſam avem Heliogabalus inter (*r*) cibos receperit. Porcellum Celſinianum deſcribit, a Clodio Celsino Severi æquali (*s*) dictum. Imo vero Hædus ſeu agnus *Syringatus*, etiam magis ferrei ævi videtur, ex inficeta græci verbi in latinum metamorphoſi. Denique legas in voces *ſuper hædum compones in zerbo, & omentum charta cooperies*, quæ vox (zerbus) ni fallor eſt Arabica (*t*), omentum denotat. Stylus, ſi emendatior eſſet, non fuit peſſimus. Corruptus cæterum codex, & paſſim ab editoribus non intellectus. Ita Oliſatra procul dubio Olus atrum erit (*u*).

Cæterum, etſi ubique olera & condimenta ex plantis ſumta dicuntur, tamen liber III. peculiariter *cepuros* audit, & hortenſium præparationem deſcribit. Ptiſanæ Apicio (*x*) dictæ longe differunt a ſimplici illa Hippocratica, & cum variis acribus decoquuntur.

Editio I. Mediolani prodiit a 1490. 4°. & 1498. 4°. tum Venetiis 4°. abſque anno, & Venetiis anno 1504. 4°. (Lister nam alias lego 1503. Mead.). Deinde *Albanus* Torinus Apicium recudit, adjutus duobus codicibus M. S. & paſſim pro ſuo judicio emendavit, Baſileæ anno 1541. 4°. cum Platina & aliis, (ubi tres libri numerantur). Ea editio eodem anno Lugduni recuſa fuit Gesner. *Gabriel* vero Humelbergius Tiguri anno 1542. 4°. aliam editionem dedit, modeſtior & minus in emendando audax. Deinde *Martinus* Lister, cum Humelbergii & C. Barthii, atque Salmasii notis Londini

(m) L. I. c. 12.
(n) L. II. c. 1.
(o) Vit. Heliogabali.
(p) Lampridius in vit.
(q) L. VI. c. 7.
(r) Lampridius.
(s) L. VIII. c. 7.
(t) L. VIII. c. 6.
(u) L. III. c. 12.
(x) L. IV. c. 4.

Londini anno 1705. 8°. APICIUM reddidit quæ editio Amstelodami anno 1709. 8°. recusa fuit. *

Multo uberiores HUMELBERGII sunt adnotationes, quarum exiguam partem LISTERUS conservavit. Fusæ enim illæ sunt, & aliæ ad emendationem vocum pertinent, quam & ex analogia & ex ingenio, & ex collato vetusto exemplari Vir Cl. sumsit: aliæ ad illustrationem faciunt, diligenter enim HUMELBERGIUS auctores rusticos, PLINIUMque & alios cum CAELIANIS confert, ut vocum sæpe difficilium sensus eruatur.

Codex M.S. in *Bibliotheca Medicea* servatur, & in VOSSIANA.

§. LXXXII. *Cælius Aurelianus.*

CAELIUS AURELIANUS ex Sicca Venerea Africæ urbe natus, acer defensor sectæ methodicæ, SORANI admirator, Romæ vixisse videtur, cum mores gentis, victusque modum, & alimenta, & vina & mensuras Romanas ubique memoret, nihilque de suæ Africæ peculiaribus fructibus immisceat. Quo tempore vixerit, valde obscurum est: stylo usus est adeo barbaro, ut non ad quintum seculum, ex REINESII sententia, sed ad octavum & decimum relegare possis: sunt tamen, quæ faciunt, ut antiquiorem putem. Nihil habet, quod christianam religionem sapiat, non vixit adeo serius, quam seculo ad summum quinto. Neminem citat, qui sit GALENO junior, cum multos Scriptores citet, & in iis medicis recensendis & carpendis perpetuo versetur, qui vixerunt ab HIPPOCRATE ad ARCHIGENEM. Medicamenta primo a GALENO seculo celebrata ubique citat, nulla mentione facta nuperiorum, neque morbos habet ORIBASIO (y) primum dictos, aut pestis memoriam, quæ adeo gravis JUSTINIANO regnante Orbi incubuit. Denique integro capite morbum, ut frequentissimum, describit, quem veteres *mollitiem* (z) vocabant, & qui HELIOGABALI exemplo inclaruerat, apud priores Satyrarum scriptores sæpius exagitatus. Eum partim bella perpetua minuerunt, quæ Romanum Orbem concusserunt, partim religio christiana exstirpavit.

Non longe adeo post ea tempora CAELIUM reposuerim, & potuit in remota provincia natus barbare scripsisse, cum præterea voces ei non occurrerent, quibus SORANI sui Placita apte redderet, quem *latinizandum* (a) susceperat, ipse parum Græcus (b). Antiquos ergo Scriptores solos citat, cum SORANUM reddat, qui non potuit nuperiores citasse.

Praxin equidem Clinicam AURELIANUS descripsit, interspersit autem, ut alii medici, herbarum usum & memoriam, etsi neque compositiones neglexit,

(y) Lycanthropiam.
(z) *Chron.* IV. c. 9.
(a) *Acut.* Lib. II. c. 11.
(b) Ostendit REINESIUS *var. lect.* L. III. Lepida cyprina pro aeris squama *Chron.* III. c. 8.

glexit, de quibus proprio libros edidit (*c*). Caricariam herbam inter adstringentes habet, & clysteri ad cœliacam admiscet (*d*), & *calicari* caprum pascit, cujus lac exhibeat (*e*), nusquam dicta alibi. Emendant, ut sit Calycularia, forte Parietaria. Strobili decocto ad morbos pectoris multum utitur (*f*). Helleborum raphano inserebat, per noctem, altero mane raphanum (*g*) propinabat. Fumum tussilaginis per infundibulum a catarrhosis admittendum Lucius (*h*) suadebat, Cælius rejicit. Inter adstringentia, cum Polio, & Gentiana, Macer recenset (*i*): ita Astrutii (*k*) meminit inter sternutamenta. In hydrope veratrum (*l*) dabat & Euphorbium, & æris squamam, cum cæterum acria medicamenta damnare soleat. Capræ lac variis herbis pastæ suadet, etiam ut Damocrates Lentisco (*m*).

Editiones alias recensebo: utor Amstelodamensi anni 1722. 4°. quæ est alterius anni 1709. ibidem editæ repetitio. Curam ejus gesserat J. *Conradus* Amman. Accesserunt notæ *Theodori* ab Almeloveen.

Bucolicos & *Venaticos* omitto.

Libanii sophistæ, Juliani amici, *laudatio agriculturæ* hactenus huc pertinet, quæ Græce & Latine Parisiis anno 1602. 8°. & 1606. fol. prodiit, tum *laus Palmæ & Pomi*, cum horti descriptione Parisiis anno 1621. 8°. edita. Codex M.S: est in *B. Vat.*

§. LXXXIII. *Oribasius.*

Seculi quarti auctor, cum universi artifices & inter eos medici, post M. Antoninum rarescant.

Oribasius Pergamenus, Juliani Cæsaris archiater & amicus, auxiliorum empiricus collector, superstitiosus sæpe & vanus, ut in laudibus stercoris lupi (*n*), cujus utilitatem vult ipse adnotasse. Plantarum etiam usum a forma separavit (*o*). Primum desiderante Imperatore, cum una in Gallia esset, collectionem ex veterum monumentis collegit septuaginta libris, quorum multi perierunt; septemdecim tamen fere ad nos pervenerunt, ideo pretiosi, quod amissa alioquin scriptorum deperditorum loca multa conservent.

Pertinent autem huc ex libro I. qui ad diætam pertinet Athenæi fragmenta de tritici pane, hordeo.

In

(c) *Chron.* II. c. 3. & in responsionibus *Chron.* III. c. 4. & L. IV. c. 8.
(d) *Chron.* II. c. 6.
(e) *Chron.* IV. c. 3.
(f) *Chron.* II. c. 13. 14.
(g) *Chron.* II. c. 1.
(h) *Chron.* II. c. 7.
(i) *Chron.* II. c. 13.
(k) *Chron.* I. c. 4.
(l) *Chron.* III. c. 8.
(m) *Chron.* IV. c. 3.
(n) *Synops.* L. IV.
(o) Photius p. 400. 401.

In L. II. Ex RUFO de ficubus, de melle in L. IV. de parandis eduliis, de aquis. L. V. de vino, de ſapa, de potu ex vinaceis: L. VII. de purgantibus.

In L. V. ex ANTYLLO de alimentis ægrotorum, ex GALENO de vino. L. VIII. de Elleboro. Lib. IX. de ſuffitibus, collyriis, infuſionibus, malagmatibus, acopis, ſternutamentis, unctionibus.

In Libro V. ex PHILAGRIO de potionibus ſuavibus, de apomelite, de capitum papaverum confectione.

Ex eodem libro quinto ex PHILOTIMO de potione ante & poſt cibum.

In L. VIII. ARCHIGENIS locus, ut præparandi ſint, qui helleborum ſumunt, & qui ex raphano vomunt, deque dando Helleboro. L. etiam VIII. de purgantibus in febre.

In L. VIII. ex CTESIO de Elleboro.

Pariter in L. VIII. ex LYCO de dyſentericorum clyſteribus, & de leniter alvum ducentibus. L. IX. de cataplaſmatibus ex pane & variis herbis.

L. VIII. Iterum de leniter alvum ducentibus.

L. VIII. PHILUMENI varia ad oculorum mala.

L. IX. ex SABINO de herbis ſalubribus & inſalubribus.

Liber *undecimus*, *duodecimus*, *& decimus tertius* ex DIOSCORIDE ſumti ſunt, eodem ſervato ordine.

Liber XIV. ex GALENO, plantæ ſecundum gradus qualitatum, deinde ſecundum qualitates ſuas ſecundas ſeu effectus, quos in corpore humano exercent.

L. XIV. ex ZOPYRO de apophlegmatiſmis, diureticis, arteriacis, ſudoriferis, acribus & ſepticis, adſtringentibus, lac cientibus & emmenagogis.

L. XV. ex GALENO, de ſimplicium medicamentorum qualitatibus.

Secundum opus ORIBASII ſunt *Synopſeos ad filium* EUSTACHIUM libri IX. Ex præfatione adparet, nuperiorem eſſe *collectione*, & ejus quaſi compendium. Magna pars argumenti eſt botanici. L. I. a c. 16. eſt purgantium medicamentorum. Libro II. plurimæ plantæ continentur ſecundum alphabetum, in claſſes juxta vires medicas diſpoſitæ, ſelectus etiam additur, notæque boni medicamenti. L. III, compoſita habet, pleraque aut omnia ex GALENO, quorum plurima de plantarum claſſe ſunt. Emplaſtra ex venenatis ſtirpibus veteres non ignorarunt, ut ex Dorycnio & Mandragora. L. IV. facultates habet alimentorum, potiſſimum ſecundum eorum vires, quas in corpore humano exercent. Reliqui libri ad curandos morbos pertinent.

EJUSDEM *de facile parabilibus medicamentis* ad EUNAPIUM. Fere RUFUM ſe ait ſequi. Libro I. agit de facultatibus alimentorum, eaque fere ſecundum

dum classes dispositi. Liber II. secundum literas alphabeti, adjectis viribus, fere ex GALENO. In fine tamen ad classes redit. Duo reliqui libri sunt Clinici. & medicamenta etiam composita continent; multa ex GALENO Libri III. & IV. sunt fere VIII. & IX. Synopseos.

Liber de equorum medicina (p) erat in *Michaelis* CANTACUZENI bibliotheca.

Editiones hic non persequor.

Totum opus reperitur latine inter principes STEPHANI.

Latine *[illegible]* libri XV. priores, cum XXIV. & XXV. Venetiis 1596. Basileæ prodierunt anno 1557. 8°. vertente RASARIO, & Paris anno 1555. 8°.

Libri X. M.S. in Bibl. Paris. exstant II. n. 2190.

Et libri XV. II. n. 2189. nuperi codices.

Synopsis ad EUSTACHIUM prodiit Venet. apud ALDUM anno 1554. 8°. * Paris anno 1558. * FABRIC. Basil. anno 1557. 8°. *

RASARIUS a *Nicolao* SAMICHELLIO codicem habuit, quem ex Græcia retulerat. Codex etiam M.S. exstat Vindobonæ (q); tum excerpta ex ORIBASIO. Codex alius in *Bibl. Reg. Paris* II. n. 2188. & in *Medicea* & I. MORI.

Euporiston L. IV. ad EUNAPIUM Basil. anno 1529. fol. SEGUIER. Venet. anno 1558. 8°. * demum cum HILDEGARDI &c. Argent. anno 1533. fol. SEGUIER. & 1544. fol. FABRIC. Codex M.S. est in *Bibl. Reg. Londin.* 212. & in Regia Parisina. II. n. 2177. & in MEDICEA.

Fragmentum de ratione victus per totum annum prodiit seorsim cum SORANO & aliis Basileæ anno 1528. fol.

Græce exigua pars operum. & præter anatomica & chirurgica Libri I. caput 14. & capita sex priora Libri V. prodierunt AUGUSTINO RICCIO curante Romæ anno 1543. 8°. Codex L. XXIV. & XXV. est in B. ESCUR.

MACROBIUS in Saturnalibus aliqua ad historiam medicinæ, & paucula ad plantas habet.

§. LXXXIV. *Euporista Galeno adscripta.*

Euporista s. *de medicamentis parabilibus* libros GALENO vulgo adscriptos hic recenseo, qui adeo manifesto alterius sint auctoris. A tertio incipio, quem JUNIUS PAULUS CRASSUS latine vertit. In eo GALENUS passim citatur. Deinde remedia stupendæ superstitionis plena passim præscribuntur, ut cervi cornu & candela super Panis Dei sacellum posita, hæc incensa. Notarius re-

glus

(p) VERDIER. p. 62.
(q) LAMBEC. L. II. c. 98.

gius, qui dicitur, tempora Byzantina indicat; Panis Dei facellum superstitem Paganorum religionem. Quare huc ponere visum.

Liber ad CLAUDIANUM SOLONEM archiatrum, viri nomen in genuinis libris GALENI nusquam reperiundum, aliquanto minus malus est, quem & ipsum J. P. CRASSUS latine vertit. Medicamenta proponit a capite ad calcem: sed ad empiricorum morem, nulla causarum & temporum distinctione facta, quod vitium GALENUS in veteribus acriter carpit. Acanthum romanis tricadumæcam dici, innuit deteriora tempora: superstitiosa etiam & GALENO indigna reperias, septem flores leucanthemi, & galli guttur ustum adversus urinæ incontinentiam: experimentum absurdum, cum hordeo & tritico factum, quae lotio feminæ gravidæ conspergit; ita marem gerere docet, si triticum prius pullulavit, feminam si hordeum.

Liber denique ad GLAUCONEM primum ab HUBERTO BARLANDO conversus aliquanto magis ad GALENICA accedit, remedia habet magis probabilia, causarum aliquam distinctionem, frequentem citationem ANCHIGENIS, periapta, quæ novimus GALENO non displicuisse, inter ea nuper celebratam ad capitis dolus verbenam. Morbos etiam a capite ad calcem recensit, & ea medicamenta, fere ex plantis. Non placet tamen illud *aliud & aliud*, GALENI prudentia indignum, qui alia aliis non æqualia, sed præstantiora definisset. Neque sinit genuinum esse testimonium ORIBASII.

§. LXXXV. *Vindicianus.*

Præceptor PRISCIANI, Africæ PROCONSUL (r), Archiater VALENTINIANI, nihil admodum reliquit, nisi Poëmation ad eum spectet, quod alii MARCELLO tribuunt, cujus ad calcem edi solet, aliqui & SERENO. Recusum exstat cum minoribus poëtis *Petri* BURMANNI, & a RIVINI cura Lipf. 1654. 8°. Continet multorum simplicium medicamentorum catalogum, ex herbarum genere.

§. LXXXVI. *Theodorus Priscianus.*

Archiater, temporibus VALENTINIANI II. vixit. Methodicum vocant, nescio, an satis ad verum. Etsi enim unguenta, & olea valde amat, & gestationem, & passim credas habere aliqua ab AURELIANO non abludentia, HIPPOCRATEM tamen ubique laudat, siletque de methodi scriptoribus; totum etiam opus ad saporem est empiricorum. Sordida dictio, viri tamen, quem sentias sibi confidere, & in dignitate versari.

In editione Basileensi anni 1532. 4°. * tres tantum sunt libelli, omnes ad medicinam pertinentes. Etsi enim liber dicitur Euporistorum, tamen vere est morborum externorum catalogus, capitum 38. ad quorum quemque longo ordine medicamenta fere simplicia, absque ullo selectu, subjiciuntur, quorum multa superstitiosa sunt & inania.

IIDEM,

(r) PRISCIANUS in principio L. IV.

IIDEM tres libelli QUINTI OCTAVII HORATIANI titulo prodierunt Argentorati anno 1532. fol. * cum quarto libro adjecto, cui titulus eſt phyſica materies; farrago varia, & plurimum vanitatis habens & ſuperſtitionis.

EJUSDEM putatur eſſe THEODORI liber *de diæta ſeu rebus ſalubribus* Argentorati anno 1544. editus; Halæ Saxonum 1632. 8°. & 1638. cum notis GEORGII EBERHARDI SCHREINER GUNZ, & Lipſiæ anno 1654. 8°. Codex M.S. eſt in B. J. MORI.

Paſſim PRISCIANI antidoti citantur, ut apud AETIUM T. IV. S. I. c. 46. S. II. c. 48.

§. LXXXVII. *Abſyrtus & Vegetius.*

Vetuſtior VEGETIUS ſub CONSTANTINO militavit: iſte junior ſine dubio eſt qui ABSYRTUM citet: uterque mulomedicinam ſcripſit. Noſter fuerit ſerioris multo ævi. Nam equi Friſici, Burgundici & Turingici vix potuerant ante ſextum ſeculum vulgo noti, & Romae in uſu fuiſſe.

ABSYRTUS in collectione RUELLIANA prodiit Paris anno 1530. fol. *

VEGETII de mulomedicina Libri IV. Baſil. anno 1528. 4°. * & 1574. 4°. ſed multo emendatius inter Geoponicos Viri ILL. J. MATTHIÆ GESNER. Germanice Francof. 1565. 4°. Codices exſtant in MEDICEA, BARBERINA, OLIV. NEAP. VOSSIANA.

Uterque vix ad rem herbariam pertinet, niſi per medicamenta ſimplicia ex plantis repetita, quibus fere easdem in malis veterinorum facultates tribuunt, quas habent in humanis. Celebratur imprimis potio Diapente, quæ ariſtolochiam & gentianam recipit.

COLUMELLAM a VEGETIO exſcribi oſtendit MORGAGNUS.

LXXXVIII. *Palladius.*

FESTI philoſophi *de re ruſtica & hortenſi* codex e Græco in arabicum verſus a SERCHAS filio Heliæ, etiam in perſicum, exſtat in *Bibl. Leid.* incertæ auctoritatis.

CLAUDII RUTILII TAURI AEMILIANI viri illuſtris de re ruſtica Libri XIV.

De auctore nihil valde conſtat. Poſt pleroſque Geoponicos vixiſſe manifeſtum eſt, quos, Græcorum equidem nomine complexus, fere omnes citet, argumento jam eo tempore fuiſſe in unum collectos; ABSYRTUM (s) certe, AFRICANUM (t), ANATOLIUM (u), APULEIUM (x), BERYTIUM (y), DAMOGERON-

(s) Mart. tit. 13.
(t) Januar. tit. 15. Mart. tit. 10. 11. Septembr. tit. 3.
(u) Februar. tit. 25.
(x) Octobr. tit. 50.
(y) Mart. tit. 10. Maj. tit. 9.

GYRONTEM (z), DEMOCRITUM (*a*), DIDYMUM (*b*), FLORENTINUM (*c*), FRONTONEM (*d*), PAXAMUM (*e*), QUINTILIUM (*f*), SOTIONEM (*g*), TARENTIUM (*h*), ZOROASTREM (*i*) quos exſcribit, prætcrea GARGILIUM MARTIALEM, & COLUMELLAM, hunc fere nominatim, VITRUVIUM, PLINIUM. Quare non potuit ante quartum Seculum vixiſſe, forte & ſerius. PALLADIUM laudat CLAUDIUS RUTILIUS NUMATIANUS GALLUS, generis ſui ſpem atque decus (*k*), circa annum 416. (*l*) æræ Chriſtianæ, quem CLAUDII illuſtris viri familiarem fuiſſe non repugnat. Dictio & ipſa jam declinat, & alia vocibus genera impertit, quam priſci ſolebant. Utut pleraque exſcripſerit paſſim tamen ad experientiam (*m*) ſuam provocat, & ſuum in re ruſtica judicium interponit, aut certe quæ ſibi ſint a rerum peritis indicata (*n*) fidenter proponit. Credulus braſſicam in rapam vetuſtate tranſire perſuadebatur (*o*). In Sardinia fundos poſſidebat, & in Neapolitano agro Parthenopeo, ut puto, nam Campaniæ morem (*p*) ſæpe citat.

Libri operis ſunt, quos recenſeo.

Primus communia quædam rei ruſticæ præcepta continet; ſequentes duodecim opera ſingulorum menſium.

Colocaſiam (*q*) eo tempore in Sardinia colebant. Citria (*r*) per totum annum fructus ferre, ut alter alteri ſuccederet. Pineum lignum in Sardinia ſervari, ne putreſcat, ut toto anno in piſcina merſum lateat (*s*), quod etiam de fagino obtinet. Cæterum totam domum ruſticam, ſegetes, arbores, vites & animalia curat.

Liber XIV. eſt de inſitione arborum.

Ejus major pars elegiacum eſt carmen.

Prodiit

(z) L. II. tit. 15. Octobr. 12. 14.
(a) Februar. tit. 29. Mart. tit. 10. Auguſt. tit. 8. Octobr. tit. 9. Novembr. tit. 7. 10. 20.
(b) Februar. tit. 33. Mart. tit. 10. Maj. tit. 8. Octobr. tit. 21. Novembr. tit. 13.
(c) L. II. tit. 15. L. III. tit. 28. Mart. tit. 13. 4. 11. April. tit. 2. 3.
(d) Octobr. tit. 14.
(e) Mart. tit. 10. Auguſt. tit. 8. Octobr. tit. 14.
(f) Mart. tit. 8.
(g) Februar. tit. 29.
(h) Novembr. tit. 19. 20. 21.
(i) Jun. tit. 9.
(k) In Edit. BURMAN p. 70.
(l) IBIDEM. p. 4.
(m) De ficuum cultu Mart.
(n) Februar.
(o) Februar.
(p) Mart.
(q) Februar. tit. 24.
(r) Mart.
(s) Novembr.

Prodiit folus Paris anno 1536. aut 1539. 4°.

Italice ex *Petri* MARINI, Fulginatis verfione Venet. anno 1528. 4°. B. Bern. & 1538. 4°. cum notis, & vertente SANSOVINO Venet. anno 1560. 4°. GESNER.

Gallice ex *Joh.* DARCES interpretatione (FABRIC.) anno 1533. 8°. 1554. 8°. FALC. Germanice, vertente MICHAELE HERR libri XIV. Argentorat. 1538. fol. Bibl: Tig.

Cum COLUMELLA Regii 1482. fol. & apud *Rob.* STEPHANUM anno 1543. 8°.[r] vel fi mavis folus.

Plerumque CATO, VARRO, COLUMELLA & PALLADIUS una conjuncti prodierunt, ut Venetiis anno 1472. fol. (*t*) 1496. fol. FABRIC. 1514. 4°. ZOCHA apud ALDUM, fic anno 1533. 8°.

Regii anno 1482. fol. OSB. GESNER. anno 1496. fol. GESNER. duæ diverfæ editiones; anno 1498. * fol. FABRIC. Anno 1499. fol. GESNER.

Bononiæ anno 1494. fol. GESNER. anno 1496. fol. FABRIC, 1504. fol. OSB cum notis P. BEROALDI. 1520. fol.

Paris, anno 1513. fol. GESNER. ex CL. SCHOTTGEN, tum anno 1529. fol. * cum MERULÆ, & ALDI laboribus, & BEROALDI, JULII POMPONII, & *Baptistæ* PII notis in COLUMELLAM. Porro 1533. fol. cum iisdem.

Florentiæ apud JUNTAM anno 1515. 8°. GESNER. anno 1521. non 8°. fed 4°. ut puto, a *Nicolao* ANGELIO recogniti, cum expofitione dictionum, & libro de umbris & *oris* apud PALLADIUM. Iterum anno 1533. fol. GESNER.

Bafil. anno 1521. 8°. 1535. 8°. ad ALDINAM GESNER.

Absque loco & anno 1528. 8°. GESNER.

Lugduni anno 1535. 8°. GESNER. anno 1542. 8°. GESNER. cum emendationibus *Petri* VICTORII; tum anno 1548. 1549. 8. GESNER.

Coloniæ anno 1536. 8°. * cum G. (MERULÆ) ALEXANDRINI interpretatione prifcorum vocum, & ALDI libro de horis & umbris apud PALLADIUM.

Apud COMMELINUM anno 1595. 8°. * ex veteribus membranis emendatior, cum indice copiofo SYLBURGII.

Lipfiæ anno 1735. 4°. 2. Vol. * cum VEGETIO. In ifta editione notæ SCHOETGENII, GRONOVII, CODRI, PONTEDERÆ & aliorum continentur.

Germanice cum COLUMELLA Strasburg. 1578. fol. Francofurti 1612. fol.

Exftant libr. XIII. in *Biblioth.* Reg. Paris IV. n. 6892. 6842. decimi feculi duo Codd. & tertius 6830. hic undecimi feculi, & demum 6830. G. decimi feculi ill-

tum

(*t*) Defcribitur hæc editio in Excerpt. liter. anno 1759. n. IV. p. 47.

tum in BASILICA PETRI, in Basilica JOH. PATAVINA, in B. BODLEY. GALEI. CANTABR. PONTINIAC. MONTF.

In Bibliotheca Leidensi alius codex est & duo in Biblioth. Vaticana n. 1951. 1969. alius, libris XV. distinctus in *Medicea*. Excerpta B. R. P. n. 7131.

§. LXXXIX. *Plinius Valerianus.*

Aevi est ultimi & seculi Marcelliani (u). SIBURIUM suspicatur esse GUNZIUS, nullo quidem argumento addito. Liceat hic cum simili fere Scriptore conjungere.

GALENUM saepissime citat: scripsit, quo tempore Principis uxor *Regina* (x) dicebatur, uti CLAUDIANUS frequenter SERENAM Reginam vocat, & videtur pronuntiatio linguae graecae eo seculo jam corrupta fuisse, quo is homo scripsit. Χοιράδες enim, ad morem neograecorum, *cyratus* reddit, σχοίνανθον squinantium, opium cyrenaicum pro succo cyrenaico habet, qui silphium est.

Prodierunt ejus auctoris Libri V. *de re medica* Romae 1509. GUNZ & emendatius paulo, tamen valde vitiose, Basileae 1528. fol. curante ALBANO TORINO *. Argentorati 1533. fol.

Venetiis 1547. fol. cum aliis principibus medicis. Basileae 1549. fol. Et inter H. STEPHANI Principes.

Codex est in B. R. ANGL.

Librum ipsum cum fastidio legas, sive ad stylum respexeris, sive ad res ipsas. In universum quidem verior PLINIUS hic compilatur, quatenus ad rem medicam spectat, Libri I. II. & III. ordo est secundum morbos a capite ad calcem, ad quorum quemque farrago medicamentorum recensetur, fere ex PLINIO. Habes autem hic sapam CONSTANTINI, Vinum Burdigallicum, Apostolicum rotundum, Fessae animal, ex arabico detortum.

Liber quartus & quintus alterius auctoris videri possunt, qui multo comtiores sint, deinde peculiaris illa ex templo Coo antidotus hic repetitur, quae in priori Libro jam describebatur.

Plantae ipsae hic ordinem ducunt. In malva SEXTIUS NIGER cum DIOSCORIDE conjunctus citatur; deinde in omnibus capitibus GALENUS & DIOSCORIDES. Capita sive plantae sunt 58.

In Libro V. Victus ratio secundum morbos docetur. Hic iterum liber valde barbare scriptus est.

C. BARTHII adversaria non sunt ad manum, in quibus PLINIUS iste recensetur: sed T. REINESIUS, dum adversarium refutat, justum pene commentarium in hunc posteriorem PLINIUM dedit (y).

(u) Citantur duo a MARCELLO PLINII.
(x) Livia Regina l. c. 5.
(y) *Var. Lect.* multis locis, potissimum p. 182. seqq. & p. 388. seqq.

§. XC. *Apuleius.*

Ipſe quidem L. APULEIUS, Madaurenſis, ANTONINORUM ævo vixit, Rhetor, Sophiſta & fabularum Mileſiarum auctor.

Liber *de herbis ſeu de nominibus & virtutibus herbarum* Baſileæ prodiit anno 1528. fol. * cum PLINIO VALERIANO excuſus, *Albano* TORINO editore, qui duobus antiquis codicibus ſe uſum fuiſſe dicit. Ibidem recuſus eſt 1549. fol.

Eodem anno 1528. etiam Pariſiis prodiit fol. * cum BENIVENIO *de abditis rerum cauſis.* Tiguri editus eſt anno 1537. 4°. cum *Gabrielis* HUMELBERG * commentario. Iſte quidem nullo codice uſus, ex DIOSCORIDE & PLINIO ſuum Scriptorem emendare eſt conatus, quorum loca addidit, nominum monſtra paſſim delevit, repetita capita conjunxit, aut omiſit. Plantas etiam Germanicas admiſcet ſed rudiuſcule. Redit APULEIUS in LUCII operibus omnibus Lugduni anno 1604. 4°. & apud SANDER de Clar. ANTONIIS Noriberg. 1538. 8°. Prodiit etiam Romæ perantiqua editio MAITT.

Non poteſt valde nuperi ſcriptoris opus eſſe, ſi quidem *Iſ.* VOSSIUS in Bibliotheca ſua codicem APULEII ante annum 1200. ſcriptum habuit, cum figuris elegantibus, quem promiſerat ſe editurum (z), & opus de *remediis ſalutaribus* SALMASIUS. Alius pulcher codex exſtabat apud COMITEM de NEUENAAR (a) cum figuris; alii duo in *Bibliotheca Medicea*; alius in *Bibliotheca Regia Pariſina*, ſed valde nuperus IV. n. 6838, alius ſeculi decimi n. 6862. Erat etiam inter libros CHRISTINÆ reginæ ejuſdem auctoris codex. Tres codices in *Medicea* ſunt, & perantiquus in B. *Caſſinenſi*; alius in Vaticana.

Fuiſſe opus Afri hominis, indicio eſt aſparagus, quem PLINIUS Libycum, auctor noſtrum vocat. Etiam adfectatio nominum Dacicorum ad TRAJANI tempora ſpectare videtur.

Denique L. APULEIUS Madaurenſis utique & de AESCULAPIO proprium librum ſcripſit, & ſervum habuit medicum (*b*), & de piſcibus multa inter *quæſtiones naturales* protulerat, ut omnino ab ejuſmodi opere non alienus fuerit.

Libellus exiguus eſt, & capita habet 130. Magna pars conſumitur in nominibus Aegyptiis, Dacicis & varie barbaris, ad imitationem PAMPHILI adjectis. Sequuntur nomina morborum, ad quos quamque plantam putat utilem eſſe, nimis in iſtis credulus & liberalis. Errores cruſſiuſculi paſſim intercedunt: ita fel terræ vocat Centaurium majus, quod nomen ad Centaurium minus ſpectat. Minorum mendorum ſeges eſt plurima. Paſſim nomina habet latina minus recepta, Radiolam pro Polypodio, Victoriam pro Daphnoide, Oſtriaginem pro Holoſteo. Corruptio mira lectionum adeſt, ut Botortes pro Batrachium &c., & admiſta fabuloſa, ut de Baſiliſco. Habet etiam plantas non alias dictas. Huc Gryas vel Cryas, Apula, Baſilica.

XCI.

(z) FABRIC. *Bibl. lat.* L. III. p. 526.
(a) BRUNFELS T. II. p. 232. 236.
(b) *Apolog.* I.

§. XCI. *Marcellus*, vulgo *Empiricus*.

Burdigalensis, Archiater & Magister officiorum THEODOSII magni, ARCADII tempore de officio depulsus, omnino empiricus, etiam a rusticis & plebejis medicamenta collegit.

Prodiit ejus liber *de medicamentis* Basileæ anno 1536. fol. * curante *Jano* CORNARIO, quem lego non satis fideliter suis codicibus usum esse, ut adpareat ex *Is.* VOSSII antiquo codice comparato (*c*).

Mera est collectio formularum & medicamentorum simplicium, etiam carminum, absque historia morbi, aut temporum discrimine, nulla etiam cuiquam medicamento data prærogativa; dictione barbara, ut etiam carmen, quod ipsi tribuitur, MARCELLI puritatem superet. Totum SCRIBONIUM (*d*) LARGUM compilavit. Nulla ei fides etiam quando addit, expertum esse (*e*) medicamentum. Habet tamen aliqua ad rem herbariam. Plantarum nomina pluscula nova, aut parum nota. Huc pycnos (*f*) ad colicam utilis, canis cerebellum (*g*), Symphoniaca (*h*) ad albugines, gladiatoriæ herbæ succus ad tussim (*i*), bergilonii radix ad arthritidem (*k*), herba, quæ gallice *vernetus* dicitur, & quæ bluthagia (*l*), Leucandron ad morbos auris (*m*). Reddit etiam alio modo plantas veteribus notas, Argemoniam (ut puto Agrimoniam) Græcis Sarcocollam vocari (*n*). Polygonum Græcorum modo Millefolium (*o*) vertit, modo Verbenam: Anagallidem Maciam (*p*), Oxymyrsinen Scopam (*q*) Regiam, Trifolium Visumarum (*r*). Herbas denique aliquas ad propria officia adhibet, *Turæ* & *Anturæ* succum ad oculos (*s*).

Ab AETIO citatur (*t*), primusque inter medicos nobis dictos Christianus fuit (*u*).

Non debet dissimulari, nostrum auctorem MARCELLUM egregium (*x*) medicum citare, sive is alius, & GALENO vetustior MARCELLUS fuit, sive auctor libri

 a MAR-

(c) FABRIC. *Bibl. lat.* p. 863.
(d) Ita præceptorem suum VALENTEM vocat, nulla SCRIBONII facta mentione.
(e) p. 56. 88.
(f) C. 29.
(g) p. 56.
(h) p. 67.
(i) p. 122.
(k) p. 175.
(l) C. 9.
(m) Ibid.
(n) Ibid.
(o) p. 68.
(p) p. 40.
(q) p. 176.
(r) p. 40.
(s) p. 68.
(t) L. VI.
(u) Spina, qua Christus coronatus p. 163.
(x) De oxyprio.

a MARCELLO, cui tribuitur, diversus, dignus cæterum seculo PRISCIANI.

Codex seculi IX. exstant in *Biblioth. Reg. Paris.* IV. n. 6880.

§. XCII. *Olympiodorus, Cosmas. Heliodorus.*

OLYMPIODORUS, qui scripsit de rebus HONORII, etiam Asiæ historiam naturalem descripsit (z).

COSMAS auctor *Cosmographiæ Christianæ*, JUSTINO imperante vixit (a). In ejus τετραγραφίας fragmento exstat de pipere, coco, memoria aliqua (b).

In HELIODORI *Aethiopicis* Basil. 1534. editis plantæ aliquæ describuntur.

§. XCIII. *Stephanus.*

STEPHANUS BYZANTINUS, antiquior scriptor, cujus epitome JUSTINIANI ævo compilata fuit, aliqua, pauca quidem ad rem herbariam habet; ad historiam medicinæ pluscula. Optima editio est *Abrahami* BERKELII Leid. anno 1694. fol. * Græco latina, cum notis. Titulum dedit ἐθνικὰ κατ ἐπιτομήν. De Veratro, Lauro Alexandrina (c) & aliis agit.

ASCLEPIODOTUS Chaldaicus, mathematicus, musicus, amissum olim usum albi Hellebori renovavit (d).

§. XCIV. *Aetius.*

AETIUS Amidenus, Christianus, superstitiosus homo (e), Alexandriæ studium medicum persecutus, Comes dicitur fuisse Obsequii.

Citat *Jacobum* PSYCHRESTUM (f) LEONIS Thracis (g) archiatrum, MARCELLUM (h), THEODORUM (i), aliosque scriptores, ex quibus deducas, sub finem quinti seculi vixisse.

Utique adeo libere GALENUM (k) exscripsit, ut nullo ejus indicio facto, propria persona usus, GALENI experimenta & inventa repetat: ut in Oxymelle

(z) Apud PHOTIUM.
(a) PHOTIUS.
(b) Reperitur apud THEVENOT *relation de divers voyages.*
(c) p. 96.
(d) PHOTIUS p. 1051.
(e) *Tetrab.* II. f. 4. c. 10. de spina per certa verba de gula avellenda.
(f) *Tetrab.* III. f. 4. c. 43.
(g) *Jacobus* HESYCHII F. PSYCHRESTUS. SUIDAS.
(h) L. IV. ferm. II. c. 12.
(i) Hunc, qui PRISCIANUS vulgo dicitur, frequenter citat.
(k) *Bibl. Græc.* L. V. c. 23.

melle liliato, in bitumine Sodomæo; in Jaſpidis vi ad ſanguinem ſupprimendum; in ſtercoris canini uſu, a præceptore ſuo laudato; in viperæ ad lepram utilitate; in ozæna ſananda (*l*); in nucis rancidæ uſu ad livores (*m*).

Ita illuſit J. A. FABRICIO, ut ipſum AETIUM ex Cœleſyria Gagatem retuliſſe putet, ſed retulerat GALENUS (*n*). Sed neque LUCIUS AETII præceptor fuit, dudum citatus ab ASCLEPIADE, cujus præceptor fuerit. Et minimum eſt, quod cum nomine GALENI citet, cum id nomen plerumque omittat. Eſt tamen ubi ſua a GALENICIS ſejungit, ut de thymo (*o*).

Princeps cæterum ſcopus viri fuiſſe videtur, formulas & compoſitiones colligere. Carpit eum PHOTIUS, quod non plenus ſit (*p*), cæterum perutilem eſſe fatetur.

Sigillatim *Tetrabibli primi* L. I. S. I. eſt materiæ medicæ pars, ex plantis ſumta. Rhus adhuc ait adſtringere. Ad finem libri I. S. 2. habet bonas notas ſimplicium medicamentorum, deinde ex ORIBASII libris plantas ſecundum qualitates ſuas diſtributas.

In P. III. redit ad enumerationem medicamentorum purgantium, ubi ſcammoniam, peplium, veratrum, recenſet &c. & ex ANTYLLO & POSSIDONIO fuſe de ſumendo veratro & avertendis ejus noxis agit. Inde morbos a capite ad calcem perſequitur, deſcribit ſingulos, & medicamenta ſubjungit, innumera, absque ſelectu, undique conquiſita, potiſſimum ex GALENI & ORIBASII collectionibus.

In *tetrabibli* IV. Libro I. recurrunt venenatæ plantæ ex GALENO & DIOSCORIDE. Arnabon veteribus non dictam habet.

Editiones alias repetam, uſus ſum CORNARIANA verſione Lugduni anno 1541. fol. * excuſa, & alia Baſileæ anno 1535. fol. * Codex M.S. Græcus (*q*) plenorum librorum ſedecim Vindobonæ exſtat, ex quo ALDINA editio perfici poſſit, & alter, qui libros a nono ad decimum quintum continet (*r*).

In Bibliotheca Regia Pariſina continentur plures AETII codices. Libri XVI. toti II. n. 2191. 2192. 2193. 2198.

Libri undecim poſteriores II. n. 2194.

Libri V. VI. VII. & VIII. ib. n. 2195.

Libri V. ad XIV. II. n. 2199.

Libri

(l) *Tetrab.* II. ſ. 2. c. 92.
(m) *Tetrab.* II. ſ. 4. c. 2.
(n) *Bibl. Gr.* l. c.
(o) *Tetrab.* I. Serm. I.
(p) l. 400.
(q) LAMBEC. P. II. L. VI. p. 102.
(r) L. II. p. 25.

Libri IX. X. XI. XII. feculi undecimi codex II. n. 2196.

Libri XIII. XIV. XV. XVI. II. n. 2197.

Libri II. fynopfeos medicamentorum fimplicium GALENI II. n. 2256.

In Bibliotheca VOSSII codex M.S. integer AETII fuit; & in Vaticana.

In noftra editione præmiffa funt *Hugonis* SOLERII fcholia, quæ unice ad medicamenta fimplicia, & parte quidem prima ad plantas pertinent Lugduni anno 1549. data. Non meræ funt lectionis, locofque natales Gallicos paffim citant. Locum COLUMELLÆ de confiligine, tamquam fetaceo adhibita, minime omittit, & idem, ubi ficuum etiam fuo tempore in Gallia ufitata nomina addit, coccum Gnidium circa Aquas Sextias vulgo nafci docet, & verum Scordium circa Parifios.

§. XCV. *Alexander Trallianus.*

STEPHANI filius (*s*), a patria civitate Lydiæ dictus, vixit Romæ (*t*) & Alexandriæ (*u*), & itinera varia (*x*) fufcepit. Magnus certe medicus, nullique fuperiorum inferiorum, fi fuperftitionem ei condonaveris. Ejus merita alibi laudabimus, GALENO tamen multum ufus eft.

Librum fuum COSMÆ dicat, ejus medici filio, qui apud barbaros vixit.

Jacobum PSYCHRESTUM, LEONIS archiatrum (*y*) citat, & AETIUM (*z*), & MARCELLUM (*a*), & THEODORUM. Vixit JUSTINIANI ævo, feculo fexto (*b*).

Paffim citantur ejus compofita medicamenta, ALEXANDRI nomine (*c*), ut antidotus aurea (*d*). EJUSDEM eft purgativum ex melle rofaceo (*e*), emplaftrum (*f*) TRALLIANI, hiera (*g*).

Liber equidem practicus eft totus, neque tamen ad botanicen inutilis.

Vim alcyonii (*h*) ufti ad alopecias ipfe expertus eft. Multas alias herbarum virtutes poft fuas adnotationes indicat. Rubiam infolito nomine θαψιν

(s) L. IV. c. 1. p. 230.
(t) L. XI. c. ult. L. XII. c. 3.
(u) L. XII. Vina etiam Afcalonitica, Gazea, & nulla, ut puto, Europæa laudat.
(x) In Tufcia L. I. p. 80. In Hifpania p. 82. Ex Gallia medicamentum p. 81.
(y) L. V. c. ult. L. XII. c. ult.
(z) L. XII. p. 779. de eryfipelaceis vifcerum adfectionibus.
(a) L. VIII. c. 8. & ejus antidotus. L. X. c. ult.
(b) Ex AGATHIA.
(c) MYREPSUS XII. 12. de hedrico. MESUE p. 566.
(d) ACTUARIUS p. 58.
(e) MYREPSUS L. XXVI. p. 2.
(f) p. 173.
(g) n. 9. IDEM p. 374.
(h) L. I. c. 1.

θαψον vertit (*i*), & ad colorandos capillos commendat. Paſſim victus rationem per ſingula præſcribit (*k*), & olerum, fructuum, leguminum facultates medicas indicat. Ruta ſylvatica ex conſilio ruſtici, epilepſiam ſuſtulit. Plantaginem minorem ad (*l*) palpebrarum cruſtas, & alia oculorum mala, utiliter impoſuit (*m*). Rheo (*n*) barbarico in dyſenteria utitur; ſinapi in podagra feliciſſime impoſitum fuiſſe teſtatur (*o*). Hermodactylos valde laudat (*o**) in podagricis adfectibus, & Myurum herbam, parum notam. Abſinthio in tertiana notha uſus (*p*) eſt, & peponibus ad febres (*q*).

Ejus operis aliquas editiones citabo. Meæ ſunt Græca libris duodecim Paris anno 1548. fol. * cum nonnullis GOUPYLI notis. Græco latina Baſil. anno 1556. 8°. libris XII. * J. GUINTHERO Andernaco interprete, & latina Baſil. anno 1533. 8. vertente ALBANO TORINO * libris tantum V. qui non plene duodecim illos GUINTHERI repræſentant. Verſio etiam deterior eſt. Denique eſt inter Principes HENRICI STEPHANI.

Codices integri exſtant in Bibliotheca Pariſina II. n. 2200., 2201 & 2202.

Alius fuit, ut puto, ALEXANDER, cujus ται των ιερων βοτανων περιεχουσαι χαριτες in Bibliotheca SAMBUCI M. S. exſtabant (*r*).

§. XCVI. *Iſidorus.*

Hiſpalenſis Epiſcopus, circa initia ſeptimi ſeculi, ſcripſit *Etymologiarum* L. XX. quarum editio apud ZAINERUM anno 1470. * excuſa coram eſt. Pertinet ad rem herbariam liber XVII. *de* re ruſtica, & liber XX. in quo hortenſe inſtrumentum traditur. In eo voces id inſtrumentum exprimentes, & arborum, atque plantarum nomina, etymi, aliqua etiam de earum forma & uſu traduntur. PLINIUM potiſſimum exſcribit, & etymi ſæpe fabuloſi ſunt.

§. XCVII. *Paulus.*

PAULUS, a patria Ægineta dictus, ALEXANDRUM bis citat. Romæ & Alexandriæ (*s*) vixit, HERACLII ævo (*t*), nondum, ut videtur, Saracenis ſubjectæ, ante

(i) L. I. c. 3.
(k) E de Phrenitide L. I. de podagra, &c.
(l) L. I. c. 15.
(m) L. II. c. 7.
(n) L. VIII. c. 3.
(o) L. XI. c. ult. (o*) Ibid.
(p) L. XII. c. 8.
(q) L. XII. c. 73.
(r) FABRIC.
(s) L. VII. in cyphoide & in acopo ex atramento librario. Medicamentum, quod in Alexandria accepi L. IV. c. 49.
(t) HERBELOT. p. 215.

ante victoriam adeo Ducis Califarum AMRU, atque adeo ante annum 640. Compendium veterum, ad modum ORIBASII, & fæpe ex eo ipfo (*u*), & ex GALENO (*x*) concinnavit, ut tamen aliqua addiderit materiæ medicæ (*y*): id feptem libris comprehendit, de quo alias & vitia dicemus & virtutes. Ad rem herbariam pertinent tum interfperfæ ubique facultates medicæ, & alimentorum vires: tum venenorum, ex plantis catalogus in libro V. a c. 38. ad 55. Glaucium, quo multum ad oculorum mala veteres utebantur, non effe papaver corniculatum, deducas ex loco, quem iftud quidem inter venena occupat (*z*). Denique bona pars libri VII. tradit materiam medicam ex plantis, fere ad ORIBASIUM, tamen ut aliqua aut nova aut nupera aromata hic occurrant, ut arnabo, fuccedaneum cinnamomi, & caryophylli veri, noftrique. Betonicam fuam ramulis pulegio fimilibus, facultatem nullam guftu prodere adparet, & aliam effe a Betonica Romanorum, quæ fit κιςρον Græcorum. Iterum eodem libro Veratri ufum defcribit, Rhei barbari vim purgantem laudat. Finis eft in catalogo antidotorum & medicaminum compofitorum.

Hæc ad editionem Græcam Bafil. anni 1538. fol. * & latinam, ex verfione J. GUINTHERI Bafil. anni 1534. fol. & ALDI anni 1553. 8°. * & 1554. 8°. * Ad iftam non inutiles adnotationes *Jacobi* GOUPYLI & marginales notæ J. B. CAMOTII accefferunt. GOUPYLUS paffim plantas veterum cum ftirpibus Gallicis comparat, ut Ambrofiam, quæ ibi eft Chamædrys laciniata. In editione Lugduni anni 1551. 8°. 1567. 8°. adjectæ funt notæ DALECHAMPII. Libri VI. vertente PETRO TOLET prodierunt 1579.

Codex M.S. librorum VII. rerum medicinalium non unus in Bibl. Reg. Parifina eft II. n. 2205. qui feculi X. fuit, & n. 2206. feculi undecimi, & 2207. & 2208. 2209. 2210. 2211. 2213. 2214. 2212. 2215. & 2292. tum in *Medicea* bini, & in BODLEYANA.

Libri quinque pofteriores II. n. 2217. feculi XI. I

Libri tres priores II. n. 2216. & græce atque arabice II. n. 2293.

Pars Libri VI. n. 2192. L. V. VI. & VII. in *B. Medicea*.

Pars Libri VIImi n. 2294. & in *Medicea*, tum excerpta ejus libri.

Libri de fuccedaneis Bibl. Paris n. 2240. Excerpta n. 2153. 2158. tum in *Med.*

Catalogus fimplicium medicamentorum ex libro VII. excerptus feorfim prodiit ex editione *Othonis* BRUNFELS Argentorati anni 1531. 8°. 1532. 4°. FABRIC. cum COPI libro: & quæ PAULUS *de alimentorum facultatibus* fcripfit cum APICIO & PLATINA Bafileæ anno 1541. cura ALBANI TORINI, & Lugduni anno 1541. 8°.

Ejus

(u) L. II. c. 1.
(x) SPIGEL. *Ifag.* II. c. 17.
(y) PHOTIUS p. 401.
(z) Ibid. c. 52.

Ejus etiam *salubria de tuenda valetudine præcepta*, quæ pars est libri I. seorsim prodierunt, G. COPO interprete Parisiis anno 1510. & 1511. & 1512. 4°. GUNZ 8°. MAITT. Basileæ 1541. 4°. MEAD. Argentorati 1531. 8°. Noribergæ anno 1525. 1541. 4°. MEAD. & cum S. AUSTRII interpretationibus Argentorati anno 1578. 4°. Excerpta ex LEOMATE PAULO & PYROPULO (a) exstant Vindobonæ in Bibliotheca Cæsarea. *Bibl. Reg.* Paris. n. 2153.

Bulos al Aigianithi versus a HONAIN filio ISAACI Arabice exstat (b), & PAULUS arabicus alius, a M. ZETH conversus exstabat in Bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI (c).

§. XCVIII. *Medicinæ Occasus.*

Hic fere finis est medicinæ Græcorum, & imprimis botanices. Etsi enim PALLADII & SYNESII & DEMETRII *Pepagomeni* opera non omnino spernenda priscæ sapientiæ compendia repræsentant, nihil tamen ab eo tempore in Græcia scriptum est, quod non sit a Priscis repetitum, aut ab Arabibus sumtum, qui PAULI ævo inceperunt caput efferre. Rei potissimum herbariæ studium, quod paulisper effloruerat a MITHRIDATIS ævo ad CASTOREM, ita penitus intercidit, ut in codice DIOSCORIDEO, quem ANICIA Regio sumtu concinnari jusserat, icones inutiles, neque agnoscendæ reperiantur, uti monuimus (c*). Id tamen hactenus tempus victoriarum Imperii Orientalis erat; inde res Romanæ in Occidente quidem penitus interciderunt; in Oriente lentiora, sed perpetua decrementa passæ sunt, ut pari passu & vires Imperii & artes in deterius abirent. Conjungere liceat quæ, pauca certe, de ea nuperiori Græcia supersunt monumenta.

§. XCIX. *Stephanus.*

STEPHANI Atheniensis quæ supersunt, non sunt botanici argumenti. Ad eum tamen refertur *alphabeticum de re medica opus*, cujus codex Vindobonæ exstat, & Parisiis Bibl. Reg. II. n. 2181. Materia est medica ex DIOSCORIDE sumta & ex STEPHANO, qua vires fere stirpium medicæ continentur. STEPHANI salem MYREPSUS citat (d). Alphabetum ex STEPHANO & DIOSCORIDE Vindobonæ exstat (e), sed confer. n. 37.

AELIUS PROMOTUS incerti temporis auctor, reliquit librum περι ιοβολων και δηλητηριων φαρμακων, cujus codex M.S. Græcus exstabat apud MERCURIALEM. Toxicum non plantam, sed venenum compositum fuisse docuerat (f).

(a) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 117.
(b) HERBELOT. p. 215.
(c) VERDIER. p. 62. (c*) p. 85.
(d) N. 18.
(e) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 99. 124.
(f) MERCURIAL. *Venen.* L. II. c. 10. p. 40.

§. C. *Photius.*

PHOTII *Bibliotheca* non debet negligi, in qua multa veterum medicorum, & rei naturalis Scriptorum, opera recensentur, non alibi obvia. Medicinam ipse fecit (*g*), & perite de medicis judicavit. Seculi est noni. Editio nostra Græco latina vertente *Andrea* SCHOTTO Augustæ prodiit anno 1606. fol.* non quidem satis feliciter. Melior est DAVIDIS HOESCHELII Rothomag. 1653. fol.

§. CI. *Suidas. Phile.*

SUIDÆ *Lexicon* omnino huc pertinet, in quo non solum plurima ad medicorum historiam, sed etiam plantarum passim memoria reperiatur. Usus sum editione Græco latina *Ludolphi* KUSTERI Cantabrig. anno 1705. fol. 3. Vol. ex tribus codicibus Parisinis sumta, cum variantibus lectionibus codicis Vaticani, emendata, notulis pauculis additis.

Homo non doctissimus neque accuratissimus. Posteriori vero ævo aliena aliqua addita fuisse putes. Annos (*h*) 651. numerat, a quo Roma nova condita est, sed ea 326. (*i*) anno ab AUGUSTI CÆSARIS Imperio condita est. Vides ætatem auctoris ad finem seculi X. cadere, Vix etiam nuperiora ulla eo seculo habet, nisi quæ putes ab alieno auctore addita fuisse, & Codices MS. antiquitatem præferunt (*k*).

In Physicis PHILOPONO, in grammaticis & vetustate ARISTOPHANIS fere scholiaste usus est.

Ecce aliqua specimina ad plantarum cognitionem. Σαγαπηνον (*l*) succus ferulæ ad oculos utilis. Σιλφιον Laser olim magni fiebat, folium, succus, caulis, fructus. Ampeliotæ Apollini obtulerunt; radix est suaveolens, planta (*m*) parva. Cyrenis optima provenit. Cyrenæi in nummo Silphium signarunt, & alicui Battiadarum tribuerunt inventum. Σικυον (*n*) Cucumer χνοαιντα vocant. Αβυρτακη intritum est ex καρδαμω & πρασοις, Medis familiare, ex THEOPOMPO. Αγχουσα herba, cujus rubra radice feminæ faciem pingunt.

MANUEL. f. PHILE carmina Lipsiæ anno 1767. 8°. cura CL. WERNSDORF excusa, inter annum 1270. & 1340. scripta putantur. Passim plantas tangit. De fluoribus viterosa, granato.

§. CII.

(*g*) GEISLER de PHOTIO.
(*h*) T. II. p. 366.
(*i*) p. 365.
(*k*) KUSTER. praef.
(*l*) T. III. p. 272.
(*m*) ib. p. 214.
(*n*) ib. p. 313.

§. CII. *Psellus.*

MICHAEL PSELLUS *de victus ratione* ad CONSTANTINUM MONOMACHUM Imperatorem scripsit, seculo undecimo nondum adulto, parvum libellum, Basileæ anno 1529. 8°. latine (o) editum.

Liber primus secundum classes virium ad vitam alendam utilium & noxiarum cibos distribuit: altero plantas edules pariter ex veteribus, sigillatim enumerat.

Codex M.S. exstat Vindobonæ (*p*), & alius γεοργικων M. PSELLI Parisiis in Bibliotheca Regia (*q*). Alius, de victus ratione, quem ineditum vocant ib. II. n. 2218. *Synopsis de alimentorum virtute.* ib. II. n. 2181. & *syntagma de alimentorum facultate, utilitate, & noxa* ordine alphabetico II. n. 2151. 2316. alius cum eodem titulo 2194. De re medica in BODL.

§. CIII. *Simeon Seth.*

Aliquanto majoris molis est Συμεωνος μαγιςρου αντιοχειας του Σηθι συνταγμα κατα ςοιχειων και τροφων δυναμεων. Civis noster *Martinus* BOGDAN cum libellum edidit Paris anno 1658. 8°. * Græco latine, ex duobus Bibliothecæ MENTELIANÆ (*r*) codicibus. Stirpes edules, etiam medicatæ aliquæ, secundum alphabeti ordinem enumerantur, neque describuntur, facultates vero recensentur. Balsamum ea ætate in Ægypto nascebatur. Pepones ad febres ardentes laudatur. Moschum descripsit. Arabes utique citat, & aromata habet. Versio boni BOGDANI non semper accurata est. Χηνεια planta, quæ urinam rubro colore tingit, manibus comprehensa, hic Juncus ruber vertitur, quæ forte *Caja* fuerit, celebris, inodora planta, ad rubrum colorem gossypio imprimendum celeberrima, aut *Chenna* Arabum. Fontes tamen commode adscripsit, ex quibus SIMEON hausit, & notulas addidit, etiam botanici argumenti.

Alia editio cum titulo *Syntagma de cibariorum facultate* LILIO GREGORIO GYRALDO interprete, prodiit Græco latine Basileæ anno 1538. 8°. FALC. & latine per *Dominicum* MONTHESAURUM correcta Basileæ anno 1561. 8°. FALC.

Codex M.S. Vindobonæ in Bibliotheca est (*s*), & *Syntagma de facultatibus alimentorum* ab editis diversum (*t*), alius in BODLEYANA & in libris PELISSERII, & in AUGUSTANA & AMBROSIANA. Codices ejusdem operis plusculi sunt in *Biblioth. Reg. Parif.* ut cum titulo *de cibariorum condimentorum Aromatum & aliorum simplicium facultatibus Syntagma* II. n. 2230. &

(o) Cum RAZEO de pestilentia & Comment. in vitam medicam GALENI.
(p) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 161.
(q) FABRIC.
(r) Codex exstat in *Bibl. Reg. Parif.* IV. n. 7049.
(s) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 110. 156. 161.
(t) p. 161.

& 2229. 2231. & iterum n. 2224. parlo plenius quam in editis, & alio cum titulo 2301. 2302. 2260, & in BODL. 2303. 2324. Excerpta ib. n. 2235.

EJUSDEM viri *Lexicon botanicum* latet in Bibliotheca Vindobonensi (*u*).

§. CIV. *Actuarius.*

JOHANNES ab officio ACTUARIUS, vir splendidus, qui legationes obierit, fere infimae aetatis est. Ejus exstat liber *de medicamentorum compositione*, J. RUELLIO, paulo ante mortem, interprete Parisiis editus anno 1539. 8°. min. * & anno 1546. 8°. FABRIC. Venetiis anno 1541. IDEM, & Basileae cum GESNERI succedaneis anno 1540. 8. * Codex M.S. L. Primi de *compositione medicamentorum* exstat in *Bibl. Reg. Parif.* II. n. 2239. & 2231. Pleraque a priscis habet, aliqua tamen sibi vindicat. Arabum voces & medicamenta (*x*) cum Graecis conjungit. Caeterum sunt classes medicamentorum, secundum formam suam distinctae. Multa vanis titulis narravit, ut antidotum, quae HIPPOCRATI tribuitur, pestem Atticam curaturo. Interponitur catalogus medicamentorum purgantium simplicium, & medicamentorum etiam, quae vomitum movent, inter quae Hippophaestum est. Arabum cathartica habet Seme (Sennam) Casiam nigram (Cassiam siliquosam), Mannam, Myrobalanos, etiam Diambar, Diamoschu, nucem moschatam, laccam. Aquas, ut alias dicetur, habet stillatitias.

Nuperius hujus viri opus est, post libros duos *de morborum notitia & caussis* scriptum (*y*).

De aetate litigatur. In seculum XIV. collocavit LAMBECIUS (*z*); Antiquiorem seculo XIII. facit FREINDIUS, seculi XIII. alii, neque facile est definitu.

Nonne fuerit is magister JOHANNES (*a*), quem MYREPSUS citat. Habet IDEM THEODORUM (*b*) ACTUARIUM, & ACTUARIUM simpliciter (*c*) dictum.

§. CV. *Myrepsus.*

Nicolaus MYREPSUS ALEXANDRINUS ACTUARIO junior, ultimae aetatis, & seculi XIII. novissimis annis, partim Alexandriae (*d*) vixisse videtur, sed omnino

(u) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 37. 64. 117. 124.
(x) p. 15.
(y) p. 229.
(z) L. VI. P. 2. p. 112. & FABRIC. L. VI. c. 7.
(a) Pil. compos. 99.
(b) Pulv. p. 138.
(c) P. 40. n. 8.
(d) *Collyr.* 85. Enema, quo usus sum Alexandriae 11. 17. sal, quo coenobii Aegyptiorum utuntur sal, 16. Antidotus, quam accepi a civitate Alexandria n. 241.

omnino etiam in Italia, ut a P. de ABANO (*e*) citari minus mirum ſit. Ab Italis habet, quæ vocantur pilulæ Cotzeræ (*f*), & Aoriæ (*g*). Eo Turneſii pondus (*d'un ſou tourneſis*) (*h*), ſal purgativus, quo Papa NICOLAUS (*i*) eſt uſus. Vinum malvaticum (*k*), fructus Nerantziæ (*l*). SYNCELLUM etiam citat & LEONEM DRUSARIUM.

Græce libri 22. priores in bibliothecis latent. Toti libri 24. exſtant in *Bibl. Reg. Pariſ.* n. 2238. & 2243. donum olim ANTONII EPARCHI, tum alius etiam plenior cod. II. n. 2231. alius in BODLEY, alius in ESCURIALENSI. Latine primum a *Nicolao* RHEGINO, inde melius a *Leonhardo* FUCHSIO converſus prodiit Baſileæ anno 1549. fol. * Titulus eſt *Medicamentorum opus in ſectiones 46. diviſum, digeſtum.* In editione alia Noribergenſi anni 1658. 8°. titulus eſt *Theatrum medicopoliticum ſ. de recta Medicamentorum præparatione & uſu opus in 48. Sectiones digeſtum.* GUNZ &c. editio optima eſt.

Ordo eſt ſecundum literas alphabeti Græci, non ad formulas, neque ad morbos, ſed ad nomina & titulos, ut omnes Athanaſiæ in unam ſectionem congeſtæ ſint, in aliam Lexipyreta, Droſata, Dyſenterica, &c. Plantas habet Arabicas, veteribus ignotas, ipſum Menegetæ granum (*m*), & Mumiam (*n*). Sæpe nominibus aliter utitur, quam reliqui ſcriptores, ut Eſulæ, quæ ipſi eſt aroma (*o*), Arſenici, quod & ipſum ei eſt aromati genus (*p*): καρναβαδι dicit pro Cumino Aethiopico (*q*); δρονιοβοτανον pro Betonica (*r*). Alias mire nomina corrumpit, ut præter emendationes FUCHSII plurimis aliis locus ſit (*s*). Nova Romana nomina paſſim habet, & Italica, exemplo Veronicæ (*t*), & perſæpe latino nomine græca refingit. Huc κοριτζολι (*u*) ex Corrigiola. Nerantzia (*x*), ſeu pomum aurantium, Melantzania.

Numerus compoſitionum enormis eſt, & ſuperſtitionis admiſtæ plurimum: ſibi etiam tribuit, quæ vetuſtiſſima exſcripſit, ut GALLI antidotum (*y*).

FUCHSIUS

(e) FREIND.
(f) N. 123.
(g) N. 97.
(h) Droſaton 116.
(i) Sal 9. ὁ παππας.
(k) Ex Monembaſia Antidot. 467.
(l) Ad dyſenter. n. 90.
(m) Antidot. 22.
(n) Antidot. 13.
(o) Antidot. 180.
(p) Pilul. 21.
(q) n. 1.
(r) Antidot. 10.
(s) Antzitoli Droſat. 113.
(t) Antidot. 327.
(u) Droſaton 112.
(x) Hedricum 20.
(y) P. m. 364.

Fuchsius bona sua officia præstitit, neque omnia tamen intellexit, ut neque vocem *Nerantzia*. In principio operis aliquas notas ex herbaria adjecit, paucas, neque ultra continuatas.

J. A. Fabricius (z) Nicolaum, cujus Συναμερὸν apud Aetium laudatur, habet pro nostro. cujus primi libri 24. cum titulo (a) Νικολάου το μεγα Συναμερὸν exstant M.S. in Bibliothecis (b). Verum nostri Myrepsi libri 24. priores sunt omnino posterioris ævi, & æque nuperi, ac ii, qui ex ordine literarum sequuntur reliqui. Nam & Mesuen passim exscribit (c); & παπαβερος ασπρον dicit (d) pro albo Papavere; & πουρακις pro Borragine (e); & Veronicam (f) nominat, & Nerantzia (g); & novum neque ante Arabes notum μοσχος (h); & Curcumam (i).

Sed etiam alius est Nicolaus, antiquior Galeno, cujus compositiones sæpe citat.

Aliæ editiones sunt, ad Fuchsianam versionem Lugduni anno 1550. 8°. Falc. Francof. anno 1626. 8°. & inter H. Stephani *principes*.

Nicolaus præpositus (k) capita 150. ex Myrepso decerpsit, quæ prodierunt Lugduni anni 1505. 4°. 1536. 4°. qui idem est, quem nunc dicemus.

CVI. *Nicolaus Alexandrinus.*

Nicolaus Alexandrinus, potius salernitanus, fere Myrepsi compendium scripsit. Passim citatur nomine *Antidotarii* (l), & eo cum titulo insertum est Mesuei supplemento in plurimis editionibus. Venet. annis 1484. 1495. 1512. 1513. 1527. fol. 1538. 8°. 1561. 1602. fol. & Lugdunensi 1511. 12°. Primum prodiit Venet. 1471. fol. Mead. Antiqua exstat editio fol. Goth. cum titulo: Dispensarium ad Aromatarios Falc. *Dispensarium ad Aromatarios* Lugdun. 1505. fol. Gunz. & 1512. fol. Trew 1512. 4°. cum Titulo *Isagogicum in artem* apothecariorum. Alia editio *Dispensarii accedit recognitum multis additionibus auctorum & antidotorum descriptionibus modoque dispensandi tyriacam.* Lugduni 1512. 4°. In hoc Antidotarium *Johannis* de S. Amando Tornacensis Ecclesiæ canonici commentarii exstant, & *Johannis* Platearii Venetiis &c. annis 1497. fol. 1527. fol. 1528. 4°. Falc. 1582. 4°. Falc. cum Titulo Nicolai Præpositi introductorium in artem apotecariatus, tum Lugd. 1512. 4°. Gunz Trew. Distinguere

(z) *Bibl. Græc.* Lib. VI. c. 9. p. 5. & 346.
(a) *Tetrab.* II. Serm. 2. n. 27.
(b) *Michaelis* Cantacuzeni apud Verdier g. 62. *Bibl. Parif.* II. n. 2149. in quo codice aliquot literæ desunt.
(c) Sect. I. Antidot. 21. Nominat Sect. 32. pil. 117. & alibi.
(d) Antidot. 21. quæ Sectio est.
(e) S. I Antidot. 224.
(f) Ibid. Antidot. 327.
(g) Sect. 10. n. 190.
(h) S. I. Antidot. 22.
(i) S. I. Antidot. 219.
(k) Monuit Dessenius p. 408.
(l) Antidotarii, ut puto parvi, varii Codices sunt inter Codices M.S. *Bibl. Regiæ Parisinæ* IV. n. 6823. 6988. 6988. A 7056. & 7058. A. latini omnes. Magnum, est ipsum Myrepsi opus. Utrumque distinxit Saladinus *de dosib.*

ſtinguere oportet NICOLAI ALEXANDRINI Antidotarium, ſeu *de compoſitione medicamentorum ſecundum loca*, quo 1100. compoſitiones continentur. Id prodiit cum libro AGRICOLÆ AMMONII 1602. fol. * Ingolſtat. anno 1541. & recuſum eſt Venet. anno 1543. 8°. ab ANT. STUPANO auctum.

Magnum, eſt MYREPSI. opus Conf. SALADIN de doſibus, qui etiam diſcrimina utriusque Antidotarii habet,

Antidotarii minoris paſſim codices ſuperſunt in B. S. *Vict. Par.* PAULINA Lipſ. B. R. *Pariſ.* n. 6988. 7038. *Vaticana, Coll. nov.* Oxoni.

§. CVII. *Varii.*

Paſſim in Bibliothecis aliqui codices M.S. botanici argumenti latent, ut *Lexicon botanicum* (*m*) Græco barbarum, & codex herbarum cum figuris pictis (*n*); & anonymi herbarum ex DIOSCORIDE deſcriptio (*o*).

EUGENII Poema de planta Nymphæa in *Bibl. Medic.*

C. PORPHYROGENETUS (*p*) de alimentis, & THEOPHILUS de diæta ad CONSTANTINUM PORPHYROGENETAM (*q*).

Anonymi opus de facultatibus (*r*) alimentorum, eſt inter Pariſinos codices (*s*)

Alterius Anonymi de compoſitione medicamentorum (*t*).

Et alterius Anonymi de bonis alimentis & parabilibus (*u*).

Anonymus *de alimentis*, urinis & pulſibus (*x*).

Anonymus de diæta (*y*).

Excerpta de alimentorum virtute ex variis, & *antidotorum & confectionum* (*z*).

Ἑρμηνεία βοτανῶν, & Anonymi gloſſæ lexici botanici, & alia Anonymi herbarii argumenti Pariſiis ſuperſunt (*a*), & CONSTANTINI Meletiniotæ antidota ex medicamentis Perſicis (*b*). NEOPHY-

(m) LAMBEC. L. II. P. VI. p. 105. *Bibl. Reg. Pariſ.* II. n. 2149. 2287. 2318. 2286. 2294. 2208.
(n) Ibid. p. 124.
(o) p. 145.
(p) KNIPHOF de M.S. An Idem Anonymus *de viribus herbarum Bibl. Reg. Pariſ.* IV. n. 6988. A. & II. n. 2091.
(q) In Bibliotheca Regia Pariſina, abſque titulo II. n. 2303. aut n. 2244. B.
(r) LAMBEC. l. c. p. 132. 159. An l. de diæta Bibl. R. Par. IV. n. 6842. B.
(s) FABRIC. *Bibl. Græc.* VI. p. 8. An Anonymus de alimentis ad C. POGONATUM. II. n. 2224.
(t) LAMBEC. p. 107. 155.
(u) II. n. 2228.
(x) II. n. 2159.
(y) II. n. 2287.
(z) II. n. 218. B. R. Par. n. 2194.
(a) *Bibl. Græc.* VI. p. 8.
(b) Conf. *Mediceæ* Plut. 73.

NEOPHYTI Monachi *Prodromeni* tr. *de plantis* aliisque rebus ad *curandos morbos idoneis* Bibl. Reg. Parif. n. 2256. & in PELISS.

Anonymus de natura arborum, de gemnis & fructibus, latinus, in *Bibl. Med.* & *Anonymi* fimile opus. ib.

Alter Anonymus de variis oleorum generibus n. 2229.

Excerpta ex HERMETE TRISMEGISTO *de herbis & plantis* 12. fignorum Zodiaci & 7. Planetarum (*c*).

Anonymus de fimplicibus ad purgandum idoneis B. R. P. n. 2318, & alius de remediis purgantibus, oleis, emplaftris trochifcis ib. 2091.

Anonymus de Betonica diverfus a MUSA IV. n. 6862.

PLATONIS herbarium quod accepit ab ÆSCULAPIO Bibl. *Cantabr.* CAJI & GON. II. 97.

Antiquum herbarium pictum UFFENBACHII Reif. III. p. 10.

In Bibliotheca *Michaelis* CANTACUZENI erat Medicinale Nigri VERDIER p. 63. de materia medica.

Georgii ZIGABENI de herbis particularibus demonftratio ib.

In B. MEDICEA *Plut.* 74. de virtutibus herbarum, fecundum alphabeti literas & denuo alius codex de herbis & variis medicamentis ib.

CALLISTUS de emplaftris, antidotis & unguentis LAMBEC. VII. p. 99. & 122.

Codex de medicamentis purgantibus: & Lexicon antiballomenon ex veteribus, etiam JAC. PSYCHRESTO DAMMASTO & PALLADIO fophiftaB. *Medic. Pl.* 74.

Fragmenta de compofitione medicamentorum Compofitio oymelitis JULIANEÆ & antidoti Julianeæ ib. *Plut.* 75.

Varia de coloribus HERACLII & aliorum B. R. Parif. IV. 6741.

Remedia ad pedum dolores, cum plantarum iconibus n. 2091.

Excerpta obfervationum medicarum, in quibus vinum abfinthites &c. LAMBEC. VI. p. 92.

CYRILLO Patriarchæ Alexandriæ perperam infcriptus l. de plantarum & animalium proprietatibus. *In Mazarina.*

Anonymi antidotarium univerfale. In Vaticana.

ANDREÆ THAUMASTI de medica materie M. CANTACUZ.

Anonymi opus tripartitum de compofitione medicamentorum LAMBEC. L. VI. p. 107.

Antidotarium ex antiquis, cum emplaftris, catharticis & aliis pharmacis B. VATICAN.

Aliud antidotarium B. R. Parif. n. 2243. 2219.

GALENO tributum lexicon Plantarum *B. Medic. Plut.* 75.

Alia botanica capita 28. ib. a Græco nuperiori compilata.

ASCLEPIO tributa de herbarum poteftate: medicamenta ex herbis in Arabia felici inventis M. CANTACUZEN.

Succedanea varia B. R. Parif. n. 2224. 2153. LAMB. VI. 132.

Excerpta ex DIOSCORIDE, GALENO & *lexicon botanicum* n. 2286. 2287. Collectanea Bot. LAMB. VI.

(c) II. n. 2180.

ARA-

LIB. II.

ARABES.

§. CVIII. *De Arabibus in universum.*

Imperiorum fata ipsæ artes sequuntur. Cum Græcorum potentia etiam medicina, & ejus pars herbaria declinavit: cum Arabum florente Imperio eadem medicina apud victricem gentem incrementa cepit, & ipsa res herbaria tutelam principum hactenus sensit, ut certe per eam gentem indica aromata innotuerint, quæ per regiones Arabibus subjectas ad Græcos (*a*), & Italos venirent; ut medicamenta etiam aliquanto mitiora vehementibus illis veterum drasticisque purgantibus successerint, in Mannæ, Cassiæ, Sennæ, Tamarindorum exemplo. Denique passim plantæ Orientis aliquæ, Medicis Bagdadensibus familiares, per eos laudatæ hactenus nobis innotuerunt, & earum una loca natalia orientalia eademque nova. Arabes tamen vere botanicen amasse, aut ejus gratia labores aliquos suscepisse, præter EBN BEITHAR, vix invenias, nam in iis fere stirpibus hæserunt, quæ in pharmacopolia recipiuntur.

Descriptiones iidem parum utiles dederunt; DIOSCORIDEM (*b*) imitati non optime intellexerunt (*c*), & etiam id habent incommodi, quod pravos fere interpretes nacti sint. Nimis sibi similes, si unum legeris, tenes omnes (*d*). Ipsa nomina plantarum medicatarum plurima ex Græco sermone reficta sunt, ita passim corrupta, ut etiam scriptorum opera vitientur (*e*). Latinos libros ignoraverunt, neque PLINIUM citatum vidi, etsi & ipse Arabice versus est. Antidotis compositis etiam magis indulserunt, quam Græci. Ipsi Principes theriacæ studiosissimi fuerunt, & Khalifa MOTAWAKKEL homines a viperis curabat morderi, quos sua theriaca curaret (*f*).

Ordo Scriptorum Arabum difficilis est. Duo videntur fuisse medici MESVE nomine, duo *Johannes* SERAPIONIS filii, ut per singula adparebit. Invitus certe me ad hanc historiam demisi, qui linguam in pueritia tactam, per tot alios labores neglexi: cum præterea arabici codices paucis locis lateant,

(a) Cinnamomum optimum *Musulum* (per Mussul advectum) S. SETH. p. 14.
(b) Vide FREIND p. m. 230.
(c) Vide persequentem Arabes FUCHSIUM in *paradoxis*.
(d) Vide ipsum monentem SERAPIONEM c. 246. 309.
(e) MEIBOM *scriptt. Med.*
(f) HERBELOT. p. 876.

tenent, in ESCURIALI monente jam F. CAESIO, PARISIIS & LEIDÆ, pauci vere omnino, & male latino versi impressi sint.

§. CIX. *Aaron.*

Vetustissimus videtur AARON, Alexandrinus presbyter, Mahometo coævus, qui *Pandectas medicinæ* Syriaco sermone scripsit, libris XXX. comprehensas (*g*). Arabice versum opus passim citatur a SERAPIONE (*h*), citat etiam MESVE, & RHAZEUS.

Hoc quidem opus intercidit. Ejus auctor (*i*) res naturales & non naturales breviter descripsit, & morborum curationes potissimum docuisse videtur.

§. CX. *Honain & Filius.*

Paulatim, adjuvantibus Khalifis, Christiani potissimum inceperunt græcos libros conquirere, AL MOHDI & AL MAMONIS (*k*) tempore, & arabica lingua reddere; sæpe tamen ex Syriaco versos (*l*).

ISCHAK BEN HONAIN ARISTOTELIS librum de plantis convertit, & titulum dedit *Ketab alnabat.* HONAIN BEN ISHAK, filius prioris, Hippocratem ex Syriaco sermone convertere cepit, librum certe *de natura hominis* (*m*) *aphorismos*, & *epidemias*; tum duos libros *de mulierum morbis*, *prognosticum*, librum *de aere & locis*; porro GALENI *de facultatibus alimentorum* librum (*n*), & *de medicamentis simplicibus*; & *de conservanda valetudine* (*o*). In GALENO etiam vertendo occupatus fuit AL BATARICH (*p*). R. CHANIN BEN ISHAK GALENUM de sectis hebraice reddidit (*q*), & EBN BEITAR DIOSCORIDE plurimum usus est, cujus, & PAULI, versiones Arabicas, suo loco diximus. PAULUM ISCHAK BEN HONAIN convertit.

HUNAIN vixit sub AARONE AL RASHID, & proximis KHALIFIS, neque facile est opera patris & filii separare. Propria etiam opera HONAIN scripsisse videtur. Citatur ab AVICENNA quintuplex ejus Absinthium Tarsense, Susianum, Nabatenum, Chorasenum, & Romanum (*r*), unde putes Te adgnoscere Orientalis Asiæ hominem. Citatur etiam a MESVE (*s*) & a SERAPIONE

(g) HERBELOT. p. 129.
(h) In composit. p. 95.
(i) HALI ABBAS Proleg. L. I.
(k) HERBELOT. p. 978. Anno 813. RENAUDOT præf. ad Vers. hisp.
(l) RENAUDOT ib.
(m) In Bibl. MEDICEA.
(n) HERBELOT. p. 209.
(o) In *Bibl Medicea* FABRIC.
(p) SERAPION *simplic.* c. 197.
(q) REINMANN. *Biblioth. Vindob.* p. 96.
(r) *Canon.* L. II. t. 2. c. 2.
(s) p. 416.

PIONE (*t*), qui etiam HACHIM (Medicum) EBN HUNAIM citat (*u*): sic Expositionem Synonymorum Græcorum Arabice redditam HONAINI RHAZEUS (*x*). De Theriaca scripsit (*y*) IDEM librum, a SERAPIONE dictum, & ei etiam viro *Introductio in artem parvam* tribuitur, quæ exstat in *Artisella*.

Opus certe de *Theriaca*, cum nomine JOHANNITII, frequentissime citatur a RHAZE (*z*) in *continente* (*a*); tum *liber ciborum* (*b*). Liber de *simplicibus medicamentis* prodiit Lugduni anno 1515. fol.

§. CXI. *Ebn Abu Zahar.*

EBN ABU ZAHAR vixit anno hegiræ 125. & de plantis scripsit, figurasque addidit, de iis tamen plantis egit unice, quas IV. libro DIOSCORIDES dixit, etsi quatuor mundi plagas a se peragrates dicat, ut plantas conquireret (*c*).

§. CXII. *Abu Ischak.*

ABU ISCHAK IBRAHIM BEN MOHAMMED scripsit *Tadhkerat al Savidi*, seu *de omnibus medicamentis simplicibus secundum locos*.

§. CXIII. *Isaac Ebn Amram.*

ISAAC EBN AMRAM passim citatur a J. MESVE (*d*), & a SERAPIONE (*e*). Videtur de materie medica scripsisse, & est ex antiquioribus chemicis, Camphoræ enim sublimationem (*f*) docet: solebat descriptiones plantis addere, & fere fons fuisse videtur, ex quo reliqui Arabes materiem medicam hauserunt. Nonne fuerit HAMARAN SERAPIONIS (*g*). Putes, cum MESVE scribat EBN AMARAN. Ab ISAACO filio A. ERRAM (*h*) JOHANNIS LEONIS (*i*), & ab EMRAM ejusdem (*k*) hunc nostrum separare oportet, qui multo juniores sint.

(t) *Simplic.* c. 28. 107. 108. 116. 136. 143. 280. &c.
(u) C. 107. 108. 185. 280.
(x) *Simpl.* c. 975. in contin. add. c. 415. 442. 486. 574. 802.
(y) C. 78. 94. 179. 183.
(z) C. 420. 277. 348. 473. 572. 676. 728. Etiam cum nomine sapientis filii JOHANNIS c. 171.
(a) Conf. GESNER *bibl.* p. 351. qui a FRANCISCO CABALLO ait citari.
(b) C. 137. 175. 238. 611. 703. *De regimine sanorum* vocat p. 500.
(c) *Bibl. Parif.* n. 968.
(d) p. 237. b.
(e) C. 2. 8. 9. 18. 23. 26. 58. De Senna c. 142. De Cotino c. 334. De Camphora.
(f) SERAPIO l. c.
(g) *De antidot.*
(h) In feire aran.
(i) C. 26.
(k) C. 27.

CXIV. *Mesve Senior.*

In MESVE laboratur. Vetustior enim scriptor fuit filius MASUJE seu JOHANNIS BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH, facetus homo, qui AARONIS (*l*) AL RASCHID, MAMONIS (*m*) & VATHEK BILLAH (*n*) archiater fuisse dicitur. Multos libros in Arabicam linguam convertit. Passim a veteribus citatur, ut locus *de Mace*, sive (*o*) *involucro mordicante* uti Cubebæ, a RHAZEO (*p*), & ab ipso nostro juniori MESVE nominatur. RHAZEUS non alio auctore præter GALENUM frequentius usus est. Habet multis locis SERAPIO (*q*). Auctor fuit electarii (*r*). Nomen varie redditur, filius MESSE (*t*) & MESUE (*u*), & BIM MASUI (*x*), ABEN MESUIAH (*y*), & JOHANNES ABN MESUAI (*z*), & MESAZUE (*a*). Putatur idem (*b*) fuisse DAMASCENUS, quem RHAZEUS sæpissime citat (*c*), & SERAPIO (*d*), & cujus exstant Medicinæ therapeuticæ L. VII. Basil. anno 1543. fol. * editi, in quibus multa primum leguntur descripta, variolæ, myrobalani, musa, nuces fausel. Sed dubium movet, quod iste DAMASCENUS & ipse JOHANNEM filii MOSAGUÆ MESUE), & Regem Mamonem, & GABRIELEM medicum sæpissime citet, quod de coætaneis minus speres; se ipsum vero omnino non potuit citasse. Neque potest MESSIUS esse (MESUE), cujus meminit HALI ABBAS, qui regulas componendorum medicamentorum non subjiciat morbis capitis, ut MESSIO vitio vertit HALI.

An noster MESVE cum isto antiquo idem fuerit? Certe video ABU OSBAIA ipsi tribuere librum *de medicamentis purgantibus*, *&* *de decoctis*, cum quo titulo libri MESVÆ tributi etiam nunc exstant. Cum tamen noster MESVE RHAZEUM multo nuperiorem citet, non poterit seculo nono ineunte vixisse. Manuscriptus codex J. DAMASCENI in *Bibl. Medicea* exstat, & passim alii alibi. Cæterum in ejus JANI DAMASCENI operibus morborum a capite ad calcem census reperitur, ad GALENI ductum, cum plurimis medicamentis, & inter ea græcis non paucis Cautum & prudentem virum fuisse, neque imperitum artificem ad

(l) ABUL FARAI.
(m) I. LEO c. 1.
(n) HERBELOT p. 494. 562.
(o) AVICENNA L. II. t. 2. p. 456.
(p) *Contin.* I. *Simplic.* c. 294. innumeris locis, & de *variolis*.
(q) C. 73 de Basilico, &c.
(r) HERBELOT. p. 494.
(t) RHAZE *simpl.* c. 233. 234. 235. 236. &c. SERAPIO c. 2.
(u) C. 14. 21. 49. 54. 60. 96. 270. 274.
(x) C. 319. 326 328. & aliis locis creberrimis.
(y) SERAPIO c. 25.
(z) IDEM c. 764.
(a) *Antidot.* p. 90.
(b) Vid. ad hæc J. G. HAHNIUS.
(c) *Simplic. medicam.* c. 60.
(d) C. 107. 192. 194. &c.

ad conquirendam famam utilium, ejus aphorismi indicant. Sed neque noster JANUS DAMASCENUS (*e*) ea habet, quæ plurima diætetica ex eo RHAZEUS citat, neque videtur idem DAMASCENUS esse cum MESVE, cum in eodem capite RHAZEUS & DAMASCENUM citetur (*f*), & filium MESVE, ut omnino manifestum sit, vetustioris MESUES opera intercidisse.

§. CXV. *Gabriel. Fil. Baktischua.*

GABRIEL filius BAKTISCHUA, Christianus, amatus AARONIS AL RASCHID archiater, ad res agendas idoneus, ex urbe Nisabur natus, multa medicamenta invenit, quæ a JANO DAMASCENO (*g*) & a SERAPIONE (*h*) passim citantur. Libri nulli ad posteros pervenerunt.

SALUBE filius GABRIELIS a SERAPIONE citatur, ex gente Nisabur.

§. CXVI. *Sabur Ben Schaled.*

SABUR BEN SHALED, medicus Christianus, scripsit *Abdal aladuiat*, sive *succedanea*. Obiit anno 870 (*i*).

§. CXVII. *Ibn Wahsijah.*

IBN WAHSIIJAH scripsit *de agri cultura*, anno Hegiræ 291. seu seculo IX. exeunte (*k*) Calendarium hortense dedit de anni tempestatibus, ad varia opera rustica idoneis, de stercoratione, destructione inutilium. Tertia pars est Agricultura Nabathæa, de plantis & oleribus, caryophyllo, multisque plantis nobis ignotis. Exstat codex M.S. ex lingua chaldaica conversus in Bibl. Leidensi, si vere diversus est a compendio.

Ejus enim opus in compendium redegit MUHAMMED *filius* IBRAHIM, *filius* JAHIR, Kebtensis. Exstat in Bibliotheca Leidensi (*l*), & in Parisina (*m*). De telluris colendæ ratione egit, de sementis ratione, & tempestatum divinatione.

Aliud est opus IBN WAHSIJAH de Venenis eorumque antidotis, ex JARGIUKA & SACHAB, chaldæorum libris, & ex Nebathea lingua in Arabicam versum

§. CXVIII.

(e) C. 40. 546. 703. 729. 754. 755. 767. 837. Christianellus Damascenus dicitur c. 4. & Christianellus c. 6. 165. & Christianus c. 232.
(f) *Contin.* c. 60. 294. 454. &c.
(g) Tr. VII. p. 796. de confect.
(h) Tr. V. c. 527.
(i) HERBELOT. p. 727.
(k) *Bibl. Parif.* n. 913.
(l) n. 291.
(m) Ibid. n. 914. 915.

§. CXVIII. *Alkindus.*

Jacob ALKINDUS Christianus, refertur a FABRICIO ad seculum duodecimum. Verum id omnino locum habere nequit. Nam non SERAPIO solus, & MESVE, & AVICENNA, aliique ALKINDUM citant, sed RHAZEUS in *continente* (n), qui liber certe eo seculo antiquior est, & ipse HALI ABBAAS sæpissime nostrum citant.

EJUS opus de rerum gradibus Venetiis anno 1527. fol. 1538. fol. 1581. & 1602. fol. cum MESVE & in collectione librorum de formulis & gradibus Venetiis pariter excusa, tum Argentorati anno 1531. fol. * iterumque Lugduni 1584. 8°. excusum, est equidem formularum ex calculis arithmeticis concinnandis methodus. Hactenus vero huc spectat, quod in exemplis variarum plantarum qualitates & gradus, & pondera recenseat.

Codex exstat in B. R. LOND. CASHLEY.

§. CXIX. *Peregrinatores Arabum.*

In Itinerario Arabum, qui Chinam anno 851. adierunt, a RENAUDOTO edito, prima exstat memoria herbæ SAH, (Theæ) cujus infusum in ea regione bibunt (o). MEHEMET etiam arabs apud RAMUSIUM editus aliqua de thea s. *Chiakatay* habet.

§. CXX. *Auctores a Rhazeo dicti.*

Ante RHAZEUM dicere oportet libros *de medicamentis simplicibus*, quorum locis fere totum opus constat, cui titulum fecerunt *continens*, genuinum idem, cum ejus HALI Abbas meminerit. Plurimum ergo usus est HIPPOCRATE, DIOSCORIDE, RUFO, ARCHIGENE (*p*), PHILUMENO (*q*), MNESITHEO (*r*), ANDREA (*s*), GALENO, ORIBASIO, PAULO, etiam ALEXANDRO (*t*) & GEOPONICIS (*u*), nusquam quantum memini AETIO. Deinde scriptores aliquos citat, qui & ipsi antiqui videntur, ut TRITUS *de agricultura* (*x*), & ARSECENUS (*y*), & BARBIOS de agricultura (*z*), cæterum nobis ignoti; sed etiam AKAMEIOVEN (*a*), vel

(n) l. c. 232. de coloquintida.
(o) p. 31.
(p) Arcagenisius c. 424. 679. Archigenisius c. 465.
(q) Huc refero *Filemen* c. 133. 145.
(r) Mesiuinos c. 47. 277.
(s) C. 277.
(t) C. 651. 687.
(u) Nomen scribitur COSTA de agricultura c. 209. 222. 228. 230. 269. 297. 503. &c. & COSTES c. 679. 143. confer inferius. Corrigit SERAPIO, & CONSTANTINUM nominat c. 280. de Apio.
(x) C. 143.
(y) C. 166.
(z) De Faba. Etiam SERAPIO habet c. 94. An BERYTIUS.
(a) C. 143.

vel AKAN BIONNEM (*b*), aut ACAM BIONNEM (*c*), demum HAKAM BINONIDE (*d*), & BADIGORIUS (*e*), aut BEDIGORIUS (*f*) monſtra videntur nominum antiquorum, ut tamen noviſſimum nomen PYTHAGORÆ ſcriptum ſpurium ſignificare videtur, cujus liber VII. *de proprietate granorum* (*g*), & plurima loca ad materiem medicam & diætam pertinentia hic repetuntur.

Reliquos putes, aut Arabes fuiſſe, aut Arabum tempore vixiſſe, ut ABROMOR (*h*).

ABUGERIG (*i*) (cognomine *monachus* (*k*)), qui & EBUGERIG (*l*), & BUGERIC (*m*), & EB MERAG (*n*), AB MIRAG (*o*), nam & iſte monachi nomine citatur, & denique *monachus*, nullo cum nomine. Filium GEORGII interpretor, neque ſeparo EBVIRAGI.

CALAMAN (*p*), ÇAHLAMAN (*q*), eumdem, qui ALCAHLEMEN (*r*) & ACHALAHEMEN (*s*).

CHUZ (*t*), ELCHUZ (*u*), ELCHUZI (*x*), plerumque plurali nomine citantur, quod frequens apud RHAZEUM nomen eſt. SERAPIONI CHOZI dicitur (*y*).

CHYSALMUIA (*z*).

HESE (*a*), HAHESE (*b*) forte idem, qui JESUS (*c*), BUCCAJESU (*d*), & ISAI

(b) C. 650.
(c) C. 751.
(d) C. 65.
(e) C. 209. 213. 215. 519. 558. &c.
(f) C. 54. 157. BEBIGORAS SERAPIONI c. 49.
(g) C. 268.
(h) C. 611.
(i) C. 124. 205. 349. 395. 424. SERAPIO frequentiſſime c. 6. 11.
(k) C. 124. Eremita SERAPION c. 15.
(l) RAZEUS C. 436.
(m) C. 430. 465. 651.
(n) C. 210. 230.
(o) C. 33.
(p) C. 230.
(q) C. 330. 395. 655. 764.
(r) SERAPIO c. 84. 156. 194.
(s) IDEM c. 236. de tubere.
(t) RAZE C. 360. 423.
(u) C. 481. &c.
(x) C. 498.
(y) C. 93.
(z) L. XXIV. de diæta.
(a) C. 142.
(b) SERAPIO c. 327.
(c) C. 225. 264.
(d) C. 236.

ISAI (*e*); quod idem est nomen cum JESU. Idem procul dubio AYEISE SERAPIONIS (*f*).

JOHANNES (*g*), & JOHANNES GRAMMATICUS (*h*) (nam JOHANNITIUM diximus), & GRAMMATICUS (*i*).

JUDÆUS absque nomine (*k*).

BIMASSA (*l*), & BINMASSA, qui videtur a MESUES filio differre, cum eodem capite & iste citetur, & BIMASSA (*m*). Idem fuerit ISAC BIMASSA (*n*). Nonne ABU ALI BEN MASSIHI HERBELOTI.

Tum alter, cujus mutabile nomen MASAR (*o*) scribitur, & MASARGUIE (*p*), & MASERUCE (*q*), idem non dubie cum MARSE (*r*), MARSAREY (*s*), MARSERICE (*t*), aut MARSERUCE, MARSINICE (*u*), MARSEMAY (*x*), MARSEYME (*y*), plerumque tamen MASARGUE. Hic fuerit MESARUGIE, juniori SERAPIONI (*z*) sæpissime dictus, & videtur esse MASSARGIEH s. MASSARIAWAIH Judæus, qui Aaronis *Khenasch*, & alia arabice reddidit (*z**).

MIBAH (*a*), MIHSI (*b*), MISSUA (*c*), qui MESEHA SERAPIONI (*d*), MUSAIH (*e*), MUSIACH (*f*), MUSICH (*g*). Fuerit ABU SAHAL ISSA BEN JAHIAH ob religionem christianam dictus MASSIHI (*g**).

PERSUS (*h*), etiam PERSIANUS (*i*) SERAPIONI ALFEREZI (*k*).

SASSA-

(e) C. 438.
(f) C. 107. de Bdellio.
(g) C. 299. SERAPIO antidot.
(h) C. 294.
(i) SERAPIO Antid. p. 108. 1106.
(k) RAZE C. 247. 680. 825. &c. SERAPIO c. 107.
(l) RAZE C. 26. tum 334. 353. 863.
(m) C. 326.
(n) C. 325.
(o) C. 768. 769.
(p) C. 333. 340. 341. 357.
(q) C. 276.
(r) C. 98.
(s) C. 120.
(t) C. 133. 209. 213. 215. 231. &c.
(u) C. 74.
(x) C. 49.
(y) C. 65. de auricula muris.
(z) C. 6. 21. 49. &c. (z*) HERBELOT.
(a) C. 348.
(b) Sæpe, ut de Croco c. 343. de Casia c. 374. de folio c. 376. de Lilio c. 385. de Blito c. 424.
(c) C. 764.
(d) Sæpe ut c. de passulis c. 77. c. 170. de vino.
(e) C. 340.
(f) C. 650.
(g) C. 324. (g*) HERBELOT.
(h) C. 209. 230. 353. 357. 536. 639.
(i) C. 54.
(k) C. 178. de Thure, c. 201. de Aloe.

SÁSSAHAM (*l*).

SABAUIAH (*m*).

Filius SERMOI (*n*), & SALMUC (*o*), & SELMUEY (*p*), & SALMUJA (*q*). Medicus Califæ Motaſſem, ſeculi IX.

SINDISCAR (*r*), & SINDISAR, qui SARAC Indus (*s*), & SCARAC Indianus (*t*), & SARAC (*u*), & SINDYA (*x*). A SERAPIONE SINDAXAR vocatur (*y*), & XARCHA Indus (*z*), & XARCA INDI (*a*).

TABRI procul dubio a patria, qui ipſe frequentiſſime citatur, ad diætetica (*b*), SERAPIONI ſæpe dictus, cum corrupto nomine ATABARI (*c*); alius a nuperiore ALTABARANI (*d*).

TRUSIAH (*e*).

§. CXXI. *Serapion Senior.*

Eſt etiam inter ſcriptores a RHAZEO citatos SERAPION (*f*), & BIN SERAPION (*g*); ſenior nempe ille JOHANNES SERAPIONIS filius, cujus HALY ABBAS meminit, & in quo carpit, quod ſolas morborum hiſtorias dederit, & etiam inter eas multas omiſerit. Eum ante RHAZEUM ponit, ut ætate ſuperiorem. Ille idem eſt, cujus practica opera poſſidemus. Ejus ergo *Practicæ Tractatus ſeptem* ſtudio M. RUINALDI Noviomagenſis prodierunt Baſil. 1499. fol. MAITT. & apud Juntas anno 1550. fol. *Andrea* ALPAGO interprete. Practica dicta *Breviarium* cum aliis prodiit Venet. 1479. fol. UFF. *Practica ſ. breviarium* cum l. de *ſimplici medicina*, Venet. 1497. fol. MAITT. 1530. fol. 1569. fol. M.S. exſtat in *Bibl. Oxon.* MERTON, & ex GER. CARMONENSIS verſione Bib. Reg. Pariſ. n. 6894. 6891. & 6893.

Z 2 *Practica*

(l) C. 519.
(m) C. 386. de Cypreſſo.
(n) C. 378.
(o) C. 294.
(p) C. 125. c. 143.
(q) De cucumere c. 606. de Bdellio c. 725. de Nucleis c. 792.
(r) C. 213. 219. 238. 389. 539. 688. 813.
(s) C. 825.
(t) C. 54.
(u) C. 353.
(x) C. 121.
(y) C. 84. 156.
(z) C. 95.
(a) C. 357.
(b) C. 208. de Fœnogræco c. 230. de morbis per trifolii oleum curatis c. 231. de ciceribus c. 237.
(c) C. 15. 21. 43. de Mahaleb.
(d) Inferius.
(e) C. 778.
(f) C. 742.
(g) L. 25.

Practica ex operibus HIPPOCRATES GALENI & aliarum, interprote ABRAHAMO JUDÆO & S. JANUENSI in Bibl. Londunensi MONTF.

Diverſus ab iſto SERAPIONE eſt, cujus opus de medicamentis ſimplicibus & compoſitis indicabimus, poſt RHAZEUM. Noſter ad undecimum ſeculum a FABRICIO refertur, ſed oportet RHAZEO fuiſſe antiquiorem.

Pauci citantur in iſto SERAPIONIS opere auctores, ut ALTHISANI (*h*); JOHANNES MESUE filius (*i*), JOHANNES (*k*), GABRIEL (*l*), MOYSES filius IBRAHIM (*m*), URNEMESVI (*n*), LUCAS (*o*); demum BUBACHER (*p*), qui non poteſt RHAZEUS eſſe, cum RAZEUS SERAPIONEM citet.

ABU MASAR de medicamentis ſimplicibus. B. PAUL LIPS.

§. CXXII. *Abubecker* vulgo *Razeus.*

ABUBECKER MOHAMMED BEN ZACHARIA EL RASI Arabum me judice princeps, nomen duxit a patria civitate REY. Bagdadi, Alexandriæ, & demum in Hiſpania vixit (*q*), ſeculo decimo (*r*). Legit veteres & nuperos, & in opus ſuum eorum placita ſtipavit, quod vocatur Continens: ordine quidem malo, ut ſæpe idem titulus bis & ter redeat, non tamen ut compilator, ſed ſuo utique judicio interpoſito, additis etiam de facultatibus ſtirpium non vulgatis adnotationibus (*s*). Hoc opus genuinum eſt & ab HALI ABBAS citatur, non perinde libri citantur, quos RHAZEUS ad *Manſorem* dedit. Pertinent ad rem herbariam libri XXI. XXII. XXIII. quibus materia medica continetur; & Liber XXIV. quo victus ratio docetur. In miſerrima verſione ne plantas quidem ipſas adgnoſcas, quarum nomina aut Arabica ſint, aut mirifice ex Græco ſermone corrupta: cæterum hic omnes Arabum divitias Indicæque theſauros recenſos invenies, Borach, Muſam, Nucem Indicam &c. Latine vertit FERRAGUS Judæus Agrigentinus, Regio juſſu, M. S. ejus translationis codex exſtat in Bibliotheca Pariſ. n. 2912. & tres libri n. 6913. Prodiit Brixiæ 1486. fol. & 1483. fol. emendatius ab HIERONYMO SURIANO (in edit. 1506. dicitur SALIUS) Venet. anno 1606. fol. BODL.

(h) p. 126.
(i) p. 25.
(k) Puto illum Grammaticum hic dici *ægr. cap.* c. 13.
(l) p. 54. 60. 536.
(m) Ægr. *cap.* c. 13. Nonne MUSACH RAZEI.
(n) Tr. V. c. 21.
(o) Tr. V. c. 18.
(p) C. 21.
(q) I. LEO c. 1.
(r) Obiiſſe Cordubæ anno 1023. I. LEO.
(s) De vipera c. 234. de Mandragora c. 835. a cujus quinque pomis feminam in deliquium vidit delapſam; de Scorpione c. 544. quem ab aqua radicis filicis occidi expertus ſit.

BODL. RIV. 1509. fol. 3. vol. TREW. 1542. fol. * (t), eadem forte editio, novo ornata titulo. Libri sunt XXXVI. An is fuerit tractatus Medicus ABUBECKI RASIS f. ZACH. Mediolani 1481. fol. impressus.

De libris ad MANSOREM (u) non dubitandum est, quin ejusdem sint auctoris. Nam in iis *Continens* citatur (x). Ad rem herbariam pertinet L. III. cujus 54 capita, brevia satis, sunt de plantis ad victum & ad medicinam utilibus. Nomina pariter plurima barbara. Macaleb ante AVICENNAM (y) habet. Deinde pars libri VIII. huc spectat, qua venenatæ plantæ traduntur. Mercurii sublimati hic meminit, & experimenti sui in simia facti (z), cui argentum vivum absque noxa dedit: hactenus huc etiam fecerit *Antidotarius*. Hi libri prodierunt *Gerardo* CARMONENSI interprete Venet. 1497. fol. PLATA Basileæ anno 1544. fol. * & seorsim liber *de simplicibus medicamentis* Venetiis anno 1497. fol. TREW. Argentorati anno 1531. fol. * cum SERAPIONIS & AVERRHOIS ejusdem argumenti libellis, curante *Othone* BRUNFELSIO nostro. Codices M.S. exstat in Bibliotheca Medicea, in Oxonienſi, in Vaticana bini, alius in Bibliotheca Berolinensi (a), alius Cesenæ, inque Lipsiensi, & duplex etiam hebræus, latini vero plusculi in Bibliotheca Parisina n. 6893. 6901. 6902. 6903. 6904. 6905. 6906. 6907. 6907. A. 6908. 6917. omnes interprete GERARDO CARMONENSI. In plerisque codicibus etiam antidotarius exstat. Alius Oxonii, in coll. MERTONENSI n. 6940. MONTF.

Latini ex versione GERARDI CARM. in Medicea ib. omnino quatuor alius in Bibliotheca, quæ fuit CHRISTINÆ, alius Neapoli MONTF.

Continentis L. 9. 11. & 12., hebraice FARAGO interprete Bibl. Reg. 6913.

Hebraice opera medica cum additionibus JOSEPHI CARCASSON Turini. MONTF.

Antidotarii M.S. exstat in *Bibl. Reg. Paris.* n. 6906. 6993. & 7046.

Librorum ad *almansorem* V. posteriores in *B, Reg.* n. 7046.

Nomina hujus viri passim corrumpuntur. Nam etiam ZACHARIAS, & Filius ZACHARIÆ, & Filius ZEZAR, & HAMECH (b), a MESUEO nuperiori

(t) Habet Venetam anni 1506. fol. BODL. 1511. fol. FABRIC.
(u) KENASCHAT AL MANSUR HERBELOT p. 956. Prorex erat Corasaniæ RAZEUS *de antidotis*.
(x) De *adfect. junctur.* c. 13.
(y) C. 22.
(z) C. 42.
(a) MOEHSEN *Epist.* I.
(b) MESUE p. 49. &c.

passim dicitur. Christianum fuisse necesse est, si nonnullæ præfationes genuinæ sunt, in quibus DEI *ex virgine nati* fit mentio.

ABU ALI IBN DAVID EL MISRI scripsit compendium RAZEI de medicina, cujus codex M.S. est in *Bibliotheca Medicea* (c).

§. CXXIII. *Haly Abbas.*

HALY *filius* ABBAS post RAZEUM vixit (d), quem fuse diiudicat. Medicus fuit ADAD HEDDULÆ Sultani BUJADÆ, religione Persa (Gebrus).

Ejus liber *totius medicinæ necessarius* prodiit Venet. 1492. fol. MAITT. & emendatus ab ANTONIO VITALI cum tit. *Regalis dispositio* Lugduni 1523. 4°. * sed alia editio vetustior videtur.

Vertit ex Arabico STEPHANUS anno 1127. Codex M.S. Leidæ exstat: Alius in B. R. Par. latinus, & nuperus, partis II. practicæ n. 6919. Alius inter libros RANCHINI MONTFAUC.

Integræ artis compendium est. Ad plantas pertinet pars libri V. *Theorices*, in qua ciborum facultates recensentur, tum odoramenta & aromata. Porro Liber X. quo victus ratio exponitur. Inde practices Liber II. in quo medicamenta enumerantur, secundum qualitates suas. Deinde catalogus plantarum medicatarum, cum nominibus barbaris. In Libro III. plantæ venenatæ dicuntur; in Libro X. medicamenta composita.

Pars operis f. tractatus 7. 8. 9. & 10. etiam in *B. Reg.* exstant arabice n. 1015. pars alia, de sanitate tuenda, medicamentis simplicibus, febribus & earum remediis n. ib. 1061. & eadem præter tr. de febribus n. 1012. pars alia n. 1013. Pars prima n. 1012. pars 7. 8. 9. & 10. n. 1016. tractatus 10. partis secundæ de purgantibus compositis n. 1014.

Omnes Arabes fratres sunt fraterrimi, ut qui unum eorum de plantis legerit, legerit fere omnes.

§. CXXIV. *Isaac.*

Pantegni (e) ISAACI filii adoptivi SALOMONIS idem est cum complemento medicinæ HALY ABBASSIDAE, & idem opus sibi CONSTANTINUS AFRICANUS tribuit in ed. Lugduni anno 1515. fol. In epistola tamen ANDREÆ TURINI id opus ISAACO vindicatur, & CONSTANTINI plagium detegitur, & prius a SYMPHORIANO CAMPEGIO. IDEM enim Isaaci opus cum HALY ABBASSIDAE labore convenire sensit, male tamen RAZEO ISAACUM seniorem fecit.

Codex M.S. *Pantegni* exstat in *B. Cath. Metensis* MONTF. Omnia opera ISAACI prodierunt apud BARTHOL. TROT. Lugdunensem anno non rite indicato TREW.

IDEM

(c) FABRICIUS.
(d) Primus ordinem posuit medicinæ BERENGAR. *fract. cran.* p. 58.
(e) TREW. FREIND.

IDEM ISAAC BEN SALOMON & ISAAC ISRAELITA dicitur, cujus exſtat opus *de diætis univerſalibus & de particularibus diætis*, cujus codices M.S. paſſim exſtant, in Bibliotheca *Vaticana*, *Medicea*, *Leidenſi*, & Pariſina n. 6868. 6871. 6871. a. 6883. 703. . 7036. 7037. 7039. 7044. h. latini. De *diætis particularibus in B. Corp. Chriſt. Biblioth. Pariſin.* 7040. 7038. De univerſalibus B. Med. *Plut.* 73. Uterque in *bibliotheca* S. EBRULFI Uticenſis MONTF. & in coll. ORIEL Oxonii. Prodiit Patavii anno 1487. 4°. GUNZ. Uterque liber cum aliis ISAACI operibus, Lugduni 1515. fol. *De diætis univerſalibus & particularibus* cum titulo *de victus ſalutaris ratione & alimentorum facultate*, a J. POSTHIO Baſileæ editus anno 1571. 4°. & 1577. 8°. MERKLIN Antverpiæ anno 1607. 8°. FABRIC.

In *diætas univerſales* gloſſæ anonymi exſtant in *Bibliotheca Pariſina* n. 6883. A.

§. CXXV. *Ebn Gnefith.*

EBN GNEFITH, vulgo ALBENGNEFITH, a juniori SERAPIONE citatur. EJUS exſtat liber *de virtutibus medicinarum & ciborum*, interprete *Geraldo* CARMONENSI, Argentorati editus cum EBN BITAR & ALKINDO anno 1531. fol. * & 1533. fol. * SEGUIER & cum MESVE Venetiis anno 1527. fol. TREW. anno 1535. fol. anno 1602. fol. *. Præter generalia aliqua, habet titulos qualitatum ſecundarum & tertiarum, & nomina medicamentorum ſimplicium, quæ ad quamque claſſem pertinent. Brevis eſt libellus. Vires plantarum variis ex ſignis, etiam ex ſapore definit (*f*).

An non idem fuerit AL BEN CENIF, quem HERRERA ſæpe citat, qui de viribus medicis & cultu plantarum ſcripſerit.

§. CXXVI. *Abu Haſſan.*

ABU HASSAN ALI BEN ISSA GIAVALLAH medicus Bagdadenſis, pro Khalifa Moktadi Billah Abbaſſide ſcripſit *Takuin al abdan fi tedbir al enſan*, ſeu *de curandis morbis & remediis magis parabilibus* Bibl. Reg. I. n. 1020.

AHMED BEN MOHAMMET AL SARAKHSI anno 387. hegiræ ſcripſit de *confectionibus* & quo die eas oporteat componere HERBELOT p. 972. Titulus eſt *Ketab Althabikh.*

ISHAK BEN SOLIMAN AL ISRAELI ejusdem ævi auctor ſcripſit de cibis & medicamentis HERB.

§. CXXVII. *Johannes Serapionis filius junior.*

JOHANNES SERAPIONIS filius, junior, qui poſt RAZEUM (*g*) vixit, plurimos ſcriptores citavit, pleroſque etiam RAZEO dictos, cujus libros 21. ad

(f) p. 266.

(g) Qui citat c. 34. 49. 67. &c. Huc liber aggregatus c. 18. 68. 192. de Cypero RAZEO tributus c. 79. Sed ipſe etiam RAZEUS librum aggregationum citat c. 371. 521. alium ut puto.

ad 24. manifestissime exscribit (*h*), aliquos tamen sibi peculiares scriptores citat; nomina habet etiam magis corrupta, cæterum numerosiora, nisi fallor, reliquis Arabibus (*i*) simplicia. Inter antiquos DIOSCORIDEM & GALENUM plurimum repetit (*k*), etiam PAULUM, & subinde ALEXANDRUM (*l*). Ob DIOSCORIDEM male intellectum sæpe peccat (*m*). Multas stirpes recenset, quas apud Græcos non invenias, ut Dadi (*n*), Chakelen (*o*), Nucemhenden (*p*), Mutam (*q*), Abreng (*r*), Nucem moschatam (*s*), Vomicam (*t*), Verz (*u*), Jasminum (*x*), Nersin (*y*), Felengi (*z*), Fagre (*a*), Culcul (*b*), Mihad (*c*), Ribes (*d*), Kali (*e*), Burzeiden (*f*), Beletsel (*g*), Macis (*h*) granum selim (*i*), Santalum (*k*), Thamarindos (*l*), Dend (*m*), Musaragi (*n*), Methel (*o*), Myrobalanos Emblicas & Indas (*p*), & Halili (*q*), hendacocha s. trifolium aquaticum (*r*), Nucem indicam cocos (*s*), Gariophylon (*t*). Neque est absque proprio experimento, ut de vi decocti tamarisci ad lepram (*u*), gentianæ

(h) GESNER *præf. ad* TRAG.
(i) Arabum optimus FUCHS castig. p. 22.
(k) Vide Mandragoræ effectus c. 333.
(l) C. 34. 223.
(m) Leonicen *Error. Plin.* ad POLITIANUM.
(n) C. 24.
(o) C. 65.
(p) C. 79.
(q) C. 84.
(r) C. 153.
(s) C. 161.
(t) C. 163.
(u) C. 170.
(x) C. 176.
(y) C. 187.
(z) C. 199.
(a) C. 200.
(b) C. 215.
(c) C. 217.
(d) C. 231.
(e) C. 247.
(f) C. 250.
(g) C. 251.
(h) Verum Macis *Simpl.* c. 2.
(i) C. 227.
(k) C. 326.
(l) C. 338.
(m) C. 318.
(n) C. 358.
(o) C. 375.
(p) C. 95.
(q) C. 107.
(r) C. 6.
(s) C. 218.
(t) C. 309.
(u) C. 31.

gentianæ adverſus morſum canis rabidi (*x*), colocynthidis in melancholia & lepra (*y*). Chriſtianos norat & citat (*z*). Liber eodem fere ſcopo ſcriptus eſt quo RAZEI, & compilatio priorum cum nominibus eorum, per quos profecerit, tantum, quod claſſes ſequatur. Poſt claſſes medicamentorum, ipſa ſimplicia medicamenta ſequuntur, quorum ultima ſunt ex animalibus & foſſilibus. Titulus eſt SERAPIONIS *Aggregatoris de ſimplicibus commentarii* ABRAHAMO *juniori &* SIMEONE JANUENSI *interpretibus* curante OTTONE BRUNFELS Argentorati anno 1531. fol. TREW, & Venet. apud Juntas anno 1550. fol. *. 1569, fol. BASS. Alia interpretatio *Nicolai* MUTONI prodiit Venetiis anno 1552. fol. TREW, quod autem potius NICOLAI MUTONI opus eſt (*a*). Eum fere PLEMPIUS ſequitur (*b*). Sed liber aggregatus *de medicamentis ſimplicibus* ex SYMEONIS JANUENSIS verſione prodierat Venetiis anno 1479. fol. BODL. UFF. inter alia opera cumque titulo libri *de ſimplici medicina* Venetiis anno 1497. fol. & ſimiliter anno 1503. fol. & anno 1530. fol. TREW. Baſil. 1499. fol.

Codices ejus l. de ſimplicium medicaminum temperamentis M.S. paſſim exſtant, ut in *Bibliotheca Vaticana* & in *Pariſina* n. 6896. 6897. 6898. 6899. 6900. latini omnes ex ABRAHAMI JUDÆI & SIMONIS JANUENSIS interpretatione.

Exſtat etiam codex in *Colleg. maj. Lipſ.* & in *monaſterio trinitatis Vindocinenſi* MONTFAUC. & in *Coll. Cov. Oxon.* inque D. PETRI *Cantbabr.*

Sæpiſſime citatur AL CHANZI (*c*), rarius ABENGNEFITH (*d*), ſæpe ABIX (*e*) vel HABIX (*f*), ſæpe ABUHANIFAH (*g*), ſemel AMRAM filius BIAUMET (*h*), ſemel ABRAHAM filius (*i*) SALOMONIS Iſraelitæ, alias ABRAAM (*k*): an forte JUDÆUS ille RAZEI? Semel ABEN JULIEL (*l*); porro ALMANZOR (*m*), forte RAZEUS ad MANZOREM, ALMASAHERODI (*n*), ALBATA-

(x) C. 253.
(y) C. 272.
(z) C. 46.
(a) TREW.
(b) *Canon.* p. 205.
(c) C. 6. 21. 31. 34. 41. &c. adde *Antidot.* p. 95. MESUE p. 56. b.
(d) C. 12. 120. de arbore Nabech. c. 150. de urtica: c. 354. de Cataputia minore.
(e) C. 14. 46. &c.
(f) C. 14. 34.
(g) C. 39. 40. 47. 50. 58. de Senna &c.
(h) C. 6.
(i) C. 61.
(k) C. 163.
(l) C. 67.
(m) C. 68.
(n) C. 177.

BATARICH (*o*) (qui forte etiam ALBATARI (*p*) translator GALENI (*q*), AHAMET EBN DAVID HUMAR (*r*), ARMASIOS (*s*) HERMES ut videtur, AARON, ifte raro (*t*), HABONHASEU (*u*), CHIAIFETLBENI (*x*), IBN HELITA (*y*), ALBUSID (*z*) puto qui SEID MESVEO (*a*), MEHERERIT (*b*), KAZEBRAS (*c*), ISRAEL (*d*). SULAHIN EBN HAKASEN (*e*) idem forte, qui SALOMON EBN HASEN (*f*), ARTRAM (*g*), YHAIE (*h*).

Verum præterea liber *de antidotis, five medicamentis compofitis*, qui feptimus eft inter practicos SERAPIONIS, vulgo fenioris, manifefto nuperioris eft auctoris, qui paffim ZACHARIAM (*i*) citat, feu RAZEUM. Habet etiam multa medicamenta GABRIELIS (*k*) filii BACTISCHUA & filii ejus SALUBE, plurima etiam Græcorum medicamenta, & potiffimum GALENI, aut ejusmodi, quæ apud GALENUM defcripta exftant, ex aliis græcis defumta.

Infertus eft fermo JOHANNITII de *medicamentis alvum folventibus*.

Citat BARZUATUM fapientem (*l*), & JACISSUHA Regis medicorum (*m*) medicamentum, & DAVID filium SERAPIONIS (*n*) & SERAPIONEM medicum (*o*), & XIRAXES medicorum regem (*p*), & ALBAMD AL HAGELEGI (*q*), & JACOB filium MARZUR (*r*), qui forte MAZAR ille RAZEI fuerit, & HALI noftrum (*s*), ut puto, addito cognomine parvi.

§. CXXVIII.

(o) C. 85. de Melochia.
(p) C. 116. 145.
(q) C. 197. 209.
(y) C. 234. de Melone.
(z) *El-*HARABI c. 247. de antidotis paffim.
(a) p. 237. b.
(b) C. 201. de Aloe.
(c) C. 313. de Senecione.
(d) *Antidot.* p. 111.
(e) C. 26.
(f) C. 250. *antidot.* p. 1106.
(g) C. 218.
(h) C. 59.
(r) C. 118. de cephalione.
(s) C. 143. 210. de Keiri.
(t) C. 161.
(u) C. 185. de Mufco.
(x) C. 197. de Aloe.
(i) C. 108. a. b. c. 109. a. b. c. 111.
(k) Confectio anacardina, pilulæ ad tremorem, pilulæ ftomaticæ.
(l) Confect. anacard.
(m) Pilulæ p. 866.
(n) Ad Sodam.
(o) p. 87.
(p) p. 96.
(q) Pilulæ hydropicæ.
(r) Trochifci de arfenico.
(s) p. 111.
(t) p. 108. b.

§. CXXVIII. *Avicenna.*

ABU ALI HUSSAIN BEN ABDALLA BEN SINA, cognomine *Al* SCHEIK, AL REIS, vulgo AVICENNA, qui pro principe medicorum Arabum habetur, vir præcocis & fummi ingenii, & medicinæ quodammodo reftaurator, Bokharæ natus, Bagdadi & Ifpahani vixit, & archiater atque vazir fuit Sultani de BUIDARUM gente; fplendidus vir & magnanimus. Obiit aut circa annum 1051 (*u*), aut aliquanto prius anno 1036 (*x*). Plantas non neglexit, qui in proœmio *canonis* mentionem faciat tabularum fuarum medicamentorum fimplicium fuis coloribus pictarum, ut difcipuli poffint infpicere. Ad rem herbariam plufcula ejus opera pertinent, primumque *Canonis* totus liber II. quo præter generalia & cautelas colligendarum plantarum medicamenta fimplicia fecundum literas Arabicas recenfa continentur. Ufus eft fere DIOSCORIDE (*y*), quem enixe laudat, & GALENO, Arabibus paucioribus. Ordo compilationis melior eft, defcriptiones pauciores, ut fermo fere in viribus medicis verfetur. Judicium fuum nonnunquam interponit. Tithymali fuccum rejicit, ipfi GALENO etiam aufus contradicere. Sæpe in rerum nominibus aberrat.

Etfi pleraque græca funt, habet tamen etiam plantas, easque permultas, Orienti proprias, ignotas DIOSCORIDI. Ecce aliquas Om Gheilan, Azadiracht, Alnafel, Adakhiam, Afkharatfan, Attinth, Bunk (*z*), Betsbatfa (Macis verum), Bedafigân, Gullbehenk, Darkefia (nonne arbor Caffiæ?), Wartz annon Virtz SERAPIONIS?), Zarneb (procul dubio Arnabo Græcorum), Keln lignum Indum, Ketfengi tuber folidum, Laija, planta amara lactefcens, Maru, quod non bene Marrubium redditur, Melwach, Muldatfefran floris genus, Narmusk, Tfaded atsfid, Khakhala, Kirfa attheib cortex odoratus, Konnabara, Kohlkâts diverfiffimum a Colocafia, Rai aldhammâm herba Myrti femine, Rifâkhen, allii fimiles bulbi, & Orchidis, ut puto, Siukaa fpinæ genus, Siabanck Abrotano adfine, Tenbul folium in India nafcens, Bahaman planta aphrodifiaca.

Citat AVICENNA HONAIM, paffim (*a*), filium GUIRIHI, GIARIGI, GIZRIG (*b*); ALCHOZI toties RAZEO dictum, ALRAHEB monachum (*c*), *filium* MATSUEJI f. MESVEN SENIOREM (*d*), MATSERGUI filium (*e*), qui MA-

(u) HERBELOT p. 813. J. LEO c. 9.
(x) FREIND anno 1036. & PLEMP. & ex SORIANI calculis.
(y) Alio exemplo ufus eft, in quo varia fpuria exftabant conf. p. 1156.
(z) Non poteft effe Coffeæ granum, cum radicum fpinæ Arabicæ præ vetuftate deciduarum partem effe putatum fit.
(a) In capite de Abfinthio, Coriando, Shadanegi.
(b) Lotus. Coriandrum. Anzarut. Idem videtur GABRIEL BACTISCHUAH, GEORGII filius, AARONIS archiater, idemque quem fupra p. 177. citavimus EBN GERIG.
(c) Ardakiari.
(d) Bensjawâsjan, Murdatfefran, Dfandal.
(e) Portulaca, Macis, Giedwâr, Murdadfefran.

SARGUI RAZEI MATSERHUVIA (*f*), MUTSIH (MUSIH RAZEI), METSCH (*g*), ALKINDIUM (*h*), DAMASCENUM (*i*) MAHOMET alium ZACHARIÆ (*k*) ſive RAZEUM.

Liber IV. continet plantas venenatas cum antidotis.

Liber V. Canonis eſt antidotarium, & hactenus ad nos ſpectat, quod ſimplicia medicamenta nominentur, ex quibus compoſitis antidoti conſtant. Paſſim ſua habet AVICENNA theriacata, compoſitionem minorem, Hieram ſuam, Electuarium ſuum, Syrupum acetoſum ſuum, Trochiſcos ſuos, pulverem ad ulcus veſicæ, confectionem de hyacintho. Cæterum Græcorum antidotos & Arabum hic repetit, non ſine fabellis.

Citat medicamenta ALBUMUSELI (*l*), KULME (*m*), ALCANZI, MUTAGUACHIL Iſraelitæ (*n*), ALKINDI (*o*). ALCALAMET (*p*), filii ALHARITH (*q*) filii HUBEIRE (*r*). Filii HELGEBEN &c.

Sæpe recuſus eſt Canon, ſeu *fil. Thebb* (*s*). Solus Canon verſus a GER. CARMONENSI Venetiis anno 1488. 4°. GRAV. 1510. 4°. cum I. de PARTIBUS expoſitione. & ſine loco, editio antiquiſſima fol. RIV. & anno 1505. C. Tig. cum GENTILIS de FULGINO expoſitione BODL. & 1500. 4°. FALC. 1520. 4°. TREW cum eadem expoſitione, & Papiæ 1510. & 1511. fol. magno GUNZ BODL. tum Florentiæ cum caſtigationibus ANDREÆ BELLUNENSIS anno 1527. fol. cum emendatione I. RUSTICI & notis SYMPHORIANI CHAMPERII Lugduni 1512. 4°. BODL. 1527. 4°. Cum caſtigationibus *Petri* RINII Venetiis anno 1582. 4°. BODL. CANON per JOH. HEBERT Patav. 1473. fol. MAITT, cum tr. de viribus Cordis, & Cantico. Ope G. de FULGINO, JACOBI de PARTIBUS, UGONIS SENENSIS, DINI Florentini, JACOBI de GRADI & THADDÆI FLOR. Venet. 1489. & 1490. & 1491. fol. 2. Vol. GUNZ. Cum expoſitionibus G. de FULGINO I. de PARTIB. DINI, AVERRHOIS, & THADDÆI FLORENTINI, Venet. 1523. fol. maj. TREW.

Petrus KIRSTENIUS Libri II. tractatum I. ſeorſim ex *codd. Cæſarr.* edidit Breslau anno 1609. fol. Arabice & latine, illius ſermonis imperitus, ut lego.

Canon

(f) Tirbed.
(g) Betſatſa, Cicuta.
(h) Chandtſhal.
(i) Chirwan.
(k) L. III. tract. II. c. 15.
(l) C. 528.
(m) C. 531.
(n) C. 542. b.
(o) C. 544. b.
(p) Ib.
(q) C. 545.
(r) HERBELOT p. 250.

Canon per G. CARMONENSEM, & A. ALIAGUM, cum B. RINII lucubratibus, Basil. 1566. BODL.

Lib. III. solus Patav. 1473. fol. cum JAC. de PARTIBUS expositione MAITT. Solus Venet. 1412. fol.

Solus liber I. & II. Canonis AVICENNÆ *Vopisci Fortunati* PLEMPII opera Lovanii prodiit anno 1658. fol. Usus est PLEMPIUS codicibus MS. plusculis, Constantinopolitano, Goliano, Halebensi. Habuit etiam ad nostrum secundum librum Commentarium botanicum ELKHARASII. Versionem *Gerardi* CARMONENSIS fidelem, sed rudem, reformavit, monstra nominum castigavit, commentarium addidit, Græcorum loca & suorum codicum diversas lectiones comparavit, neque tamen in conferendis reliquis Arabibus diligentiam adhibuit, quod facillimum fuisset, & in universum ab herbarum cognitione nimis alienus fuit. Carpit etiam virum G. H. WELSCH, quod suos codices arabicæ editioni ad *codices Mediceos* factæ prætulerit (*t*).

AVICENNÆ liber Canonis *de medicinis cardialibus* & *canticum* ex versione G. CARMONENSIS ab ANDREA. ALPAYO, inde a *Benedicto* RINIO eruditissimis lucubrationibus illustratur Venetiis anno 1555. fol. * prodiit. Multas marginales notas collectitias habet. Adjecta est vita a *Nicolao* MASSA ad SORIANI AVICENNÆ discipuli commentarium exscripta.

Opera omnia. Opus medicinæ Venet. 1490. fol. ib. *Medicina* AVIC. Venet. 1483. fol. MAITT porro Patav. 1479. MAITT. Venet. 1508. fol. & 1544. fol. apud JUNTAS & 1608. fol. MEAD. Eadem ex versione GERARDI & ALPAGI cum RINII notis Basil. anno 1556. fol. prodierunt, quam editionem PLEMPIUS laudat. Canoni soli tribuit BODL. Cum explanatione I. de PARTIBUS Lugdun. 1498. fol. 2. Vol. B. Tig. Canoni soli tribuit BODL.

Melior mihi videtur editio operum omnium a *Paulo* MONGIO & *Johanne* COSTÆO adornata Venetiis apud Valgrisium anno 1564. fol. 2. Vol.* & 1595. fol. MAITT. ni fallor. Notæ quidem ad simplicia medicamenta paucæ sunt, & fere loci collati. Adjecta est *Andreæ* ALPAGI interpretatio, non copiosissima, vocum Arabicarum.

Arabice opera AVICENNA Romæ anno 1593. fol. edita sunt AVICENNÆ opera BODL. quam editionem Cl. GALAND ob nitorem omnibus aliis libris Arabice excusis præfert.

Cæterum in his editionibus, mihi non visis, vereor ne passim erraverim.

(t) *Hecatost.* I. p. 18.

Non alium in librum medicum plures exstant Arabum Commentarii.

El Kharafi Commentarius a Plempio adhibitus est. Sed citat præterea Herbelotus Fakreddin Mohammed Al Razi Cothbeddin Al Shiraffi (u) trecentis annis Zachariæ filio (x) juniorem, qui varia in Avicenna carpsit. Ejus commentarii compendium fuerit Abu Ishak Jacob (y). Explicavit etiam Cothbeddin Ibrahim Ben Ali Al Mesri (z), & Al Massihi, iste elegantior (a), & Ebn Al Kaf, qui vulgo dicitur Abulfaragius, & Ali Ben Kemaleddin Mahomed (b) Al Asterabadi circa annum hegiræ millesimum, & nuper explicavit David al Amtaki (c).

Contraxit in duo volumina Schemk Khengerdi, & Abulfaragius (d) & Nida filius Issa, qui tamen librum 2. Canonis de medicamentis simplicibus potissimum in epitomen contraxit (e), nuperus auctor & seculi 17. Sic aliam f. *Entekhab al e Kedhab* scripsit Abulkhair Archidiaconus, Antiochenus (*f*). Compendium Canonis fecit Neg Meddin Jehia Ebn Albadi B. R. anno 1056. & compendium *Mergiaz* Alaeddin Ali Binalnasi (*g*). Medullam Canonis seu *Kholaffar al Canun* reliquit Abusaid Ben Abu Surur Al Israeli Al Samar Judæus Ascalonita (*h*).

Repulit correctiones junioris Razei, & refutavit (*i*) Muaffeki Ensaf (*k*), tum Achmed Ben Abubeker ben Mohamed al Nakhschirvani in libro *Hall Schokuk al Kanun* (*l*) demum in Meftah Nagreddin. Idem in Agiubah Canonem emendavit (*m*). Alia expositio partis primæ cum titulo *teffir fel canun* B. Paris. n. 1001.

In quartum l. commentatus est Anonymus B. Reg. n. 6939.

In fen. II. & III. libri III. alius ib. n. 6938.

In librum IV. n. 6940.

In

(u) p. 250.
(x) Reiske *Coroll.*
(y) Herbelot p. 250.
(z) Ibid.
(a) Ibid.
(b) Ibid.
(c) Idem.
(d) Ibid.
(e) *Bibliotheca Parisina* n. 1052.
(f) p. 316.
(g) Herbelot p. 250.
(h) p. 251.
(i) p. 250.
(k) Ibid.
(l) p. 250.
(m) *Bibl. Reg. Parif.* n. 1058.

In canones generales de virtutibus simplicium antidotorum Libri II. DINI de GARBO exstant.

Hebraice Canon conversus est, & exemplum exstat in Bibliotheca MEDICEA, & in PARISINA (*n*), & duo exempla apud PLEMPIUM fuerunt.

Liber II. solus exstat M.S. in Bibl. Vaticana, & in regia Par. arabice n. 999.

Latine in Bibliotheca Paris. n. 6916. vertente G. CARMONENSI (*o*).

Liber tertius in B. Reg. n. 996. & 997. arabice.

L. II. & III. fen L. I. in *Vindob.* LABEC. I. p. 171. 178.

Tertius & quintus Lib. n. 6923.

Libri II. III. IV. in Cathedrali Metensi MONTF.

Pars L. III. cum commentario in B. R. P. n. 6928. latine & 6924. & n. 6929.

Libri IV. V. arabice B. Reg. n. 998.

Libri vero quatuor (*p*) latine.

Libri V. arabice & persice in B. Reg. n. 999.

Totus Canon in Vaticana. MONTF. & latine B. Reg. 6916. 6918. 6915. 6919. A. in S. Germanensi ib. in *Leidensi*, in Oxoniensi MONTF. in Greshamensi ib. & in *Medicea.* inque B. R. Lond.

Hebraice in BODLEIANA, & Bononiæ, opera MOS. MAIM.

Excerpta L. I. & II. n. 407. arabice.

Flores arabice B. Reg. P. 704.

Opera omnia apud S. GERMANENSES & in cœnobio *S. Trinitatis de Vindocino.*

Canticum AVICENNÆ compendium est, in quo etiam census medicamentorum simplicium reperitur, perbrevis, secundum medicamentorum facultates: diætetica etiam aliqua habet, & de facultatibus alimentorum.

Seorsim prodiit latine versum per ARMEGANDUM BLASII DE MONTE PESSULANO Lugduni anno 1522. 4°. & cura *Antonii* DEUSING Groning. anno 1649. 12. *

Repetitur in editione operum anni 1564. fol. aliisque, & in *Artisella* Venet. anno 1523. fol.

In

(n) n. 994. 995.
(o) n. 6915. 6916. 6917. 6918. 6922.
(p) n. 6919. 6919. A. n. 6915. 6916. 6918. 6919. a.

In Canticum Commentarius exſtat AVERRHOIS, in quo facultates, & earum gradus ad nomina plantarum adduntur Venetiis excuſus anno 1552. fol. * Hebraici codices exſtant in *Bibliotheca* Vindobonenſi p. 178. 181. Latini, vertente ARNALDO de VILLANOVA in B. R. P. & arabici ib.

Liber de *corde*, ſeorſim J. BRUYERINO interprete editus eſt Lugduni anno 1559. 8°. * quo ſimplicia medicamenta cordi amica recenſentur, & ſolæ facultates, & quas vocant qualitates. Exſtat etiam in editione anni 1564. fol. & in aliis. Codex exſtat latinus in Bibliotheca Pariſina IV. n. 6949. & 7131. in Laudanenſi & in Oxonienſi *coll. nov*, & *Cantabrigiae* in Coll. S. PETRI & CAJI atque GON.

Demum brevis libellus *de Syrupo acetoſo* exſtat in eadem editione anni 1564. aliisque.

Annon idem fuerit ALBU HALI HUIXENI, cujus liber de medicina, interprete *Ger.* CARMONENSI M.S. exſtat in *Bibliotheca Taurinenſi*.

§. CXXIX. *Meſue junior.*

MESUACH filius MESVE, junior, ejus nominis, auctor, & RAZEO nuperior, Chriſtianus, Bagdadinus, qui Caïri medicinam fecit, *Johanni* LEONI *dictus*, qui de rebus potabilibus & de medicamentis compoſitis, ait ſcripſiſſe (*s*). Noſter certe Græcos legerat, GALENUM, HIPPOCRATEM, DIOSCORIDEM, RUFUM, PAULUM, ALEXANDRUM (*t*), ſæpe & DEMOCRITUM, HERMETEM.

Arabes, ut facile credas, multos citat, HALY, ALKINDUM, HUMAIN, JUDÆUM, FILIUM SERAPIONIS, ALKANZI, GABRIELEM, ut puto, filium BACTISCHUAH (*u*), & in practico opere ABOALI, unde deducas, AVICENNA eſſe nuperiorem, etſi ante eum, & anno 1015. obiiſſe legas (*x*). Neque collegit unice, ſed ſententiam ſuam, ut peritus, interpoſuit, & aliter ſæpe medicamenta compoſuit, quam Principes ante ſe viri. Titulus præcipui operis eſt *Johannis* MESVE *Damaſceni* (*y*) *de re medica* L. III. *Jacobo* SYLVIO *interprete* Paris anno 1542. fol. TREW. 1544. fol. * nitida editio, anno 1543. fol. ut puto 1549. fol. TREW, & 1561. 8°. * Venetiis anno 1575. fol. SEGUIER, anno 1581. fol. 1589. fol. anno 1602. fol. * a. 1623. fol. SEGUIER. SYLVII adnotationes prodierunt etiam Baſileæ anno 1545. fol. SEGUIER. Lugd. 1550. 8°. ASTR. Magnum laborem in emaculando MESVE SYLVIUS poſuit, quem æſtimaveris, ſi hanc editionem cum MUNDINI editione comparaveris. Ex barbaro enim ſermone nitidum & latinum fecit: voces nullum ſenſum habentes expunxit, & legitimas reſtituit.

Liber

(s) C. XI.
(t) MESVE p. 566.
(u) *De antidot.* p. 205. Sylv.
(x) Apud I. LEONEM.
(y) Confuſa cum primi MESVE patria.

Liber primus agit de delectu medicamentorum, & correctione per contraria, de commistione, ejusque utilitate, de medicamentorum varia præparatione: de diversis formulis: de symptomatibus superandis, quæ sumtis medicamentis superveniunt.

Liber II. est de medicamentis simplicibus purgantibus, Aloë, Myrobolanis, Cassia, quam Arabes medicamentis addiderunt.

Huc etiam refert Rosas, Fumariam, Eupatorium, folia Centaurii minoris, imo Thymum, Adiantum, Hyssopum. Scammoneam, & fortiora fere medicamenta reprobat. Non bene album Veratrum nigro mitius facit. Centaurium majus cum minori confundit IDEM.

Liber III. est de *antidotis*, nempe conditis, & aliis medicamentis officinarum, sirupis & similibus, quæ iterum fere ex plantis parantur, de dosibus compositionum, & coquendi & miscendi modo, etiam de decoctis, & infusis, & aliis pharmacopolarum laboribus, quorum noster princeps auctor est. Habet etiam antiquas antidotos PHILONIS, Hieram GALENI, & ARCHIGENIS duplici modo paratam, Diaphœnicon ALEXANDRI, emplastra ARISTARCHI, ORIBASII, etiam electuarium de Bryonia DEMOCRITI & Sinapinum, & de fermento. Subjecta sunt adsuta aliqua de sacculis, de ptisana.

Jacobus SYLVIUS, optime alioquin de MESVE meritus, de rebus ipsis copiosas adnotationes addidit, ipse rei pharmaceuticæ peritus. Divisiones libri mutavit, aliqua ex Gallicis simplicibus medicamentis contulit. Medicas aliquas observationes interspersit, ut felicem usum peponum in morbis calidarum regionum. Demum interpretationem vocum Arabicarum ex ordine literarum alphabeti. Sirupum συρίαν οπον significare vix credas.

SYLVII versionem, præter pauca aliqua loca, retinuit *Joh.* COSTÆUS in editione Veneta anni 1602. fol. * cui MUNDINI, CHRISTOPHORI de HONESTIS, MANARDI, SYLVII, & COSTÆI ipsius notæ accesserunt, hæ uberiores. MANARDUS fere MESVEI errores arguit, defendit eum COSTÆUS, non inanis scriptor, ut suo loco ostendam. Icones etiam adjectæ sunt, tum ex MATTHIOLO, tum propriæ aliquæ.

Barbara est editio literis Gothicis excusa, cum additionibus FRANCISCI de PEDEMINTIO, PETRI de APONO, commentariis CHRISTOPHORI de HONESTIS, PLATEARIO &c. Venet. 1484. fol. 1490. fol. GUNZ. quæ eadem forte fuerit editio anni 1495. (z), & anni 1502. fol. *B. Bern.* 1497. fol. GUNZ. 1508. fol. eadem etiam 1513. 8°. 1521. fol. 1527. fol. 1535. fol. ex I. B. de NICOLINII *castigatione* GUNZ. Deinde auctius Lugduni prodiit eadem ut puto in universum editio anno 1519. fol. TREW. cum expositione MUNDINI & cum HONESTO: tum 1533. fol. TREW. cum ABENGUEFITH. Est etiam antiqua editio Antverp. 1479. fol. MAITT.

Bb Opera

(z) TREW. præf. ad BLAKWELL. MAITT.

Opera omnia excusa sunt Venetiis anno 1558. fol. cum duplici versione libri de simplicibus medicamentis, quarum altera SYLVII; deinde anno 1561. fol. in qua editione accesserunt ANDREÆ MARINI adnotationes in simplicia, tum P. de APONO & FR. de PEDEMONTIO supplementum, NICOLAI antidotarium parvum, I. PLATEARII & I. de S. AMANDO expositiones GENTILIS FULGINATIS l. de complexione & proportione medicamentorum: porro l. de medicinis substitutis: expositio nominum, rerum; l. Servitoris, SALADINI ASCULANI instructiones; ABENGNEFIT, APULEJUS, ut dicitur, de ponderibus & mensuris. ALCKINDUS, summula JOH. de PARTIBUS. Similes puto esse editiones 1581. fol. & alias.

Italice liber de simplicibus anno 1475. fol. 1493. fol. SEG. 1521. fol. & simplicia & composita, tum Venet. 1559. 8°. G. ROSETTO vertente, & 1589. 8°. 1621. 4°. Liber della *consolatione delle medicine simplici* Venet. 1475. fol. 1521. fol. OSMONT. Gallice cum Commentariis TAGAULTI.

Hebraice codex est in Bibl. Paris. I. n. 389. tum in CANTABRIGIENSI D. PETRI. Alii sunt in B. MAGDALENÆA Oxon. in B. Fr. Min. Cesenæ MONTF.

Grabadin f. antidotario solus versus per J. THEOBALDI & *Marium de* PAPIA antiquissima est editio absque loco & anno RIV. *De medicamentis universalibus* Venet. 1471. MAITT.

Codex M.S. de medicamentis purgantibus est in Bibliotheca Vindobonensi (*a*), & in Parisina (*b*), & *Londinensi* p. 201. & OTTOBONIANA. Italice in B. MEDICEA.

Opera an hujus MESUES, in Bibliotheca Vaticana? & compendium simplicium per JACOBUM de PARMA (*c*) in eadem UFFENBACHIANA exstabat. Codex M.S. in quo nominantur antidota collectanea in *R. Leid.* Antidotarius ad marginem AVICENNÆ adscriptus est in B. Reg. Par. n. 6915. lat. & *Grabadini* f. confectionum L. II. ib. n. 7016.

Commentarii MUNDINI & CHRISTOPHORI ab HONESTIS Ferrariæ prodierunt anno 1488. fol. SEGUIER. Bononiæ anno 1486. fol. Lugduni 1519. fol. 1534. fol. TREW. 1531. 12°. SEG. Venetiis 1490. fol. 1495. fol. GUNZ 1497. fol. TREW. 1502. fol. 1508. fol. GUNZ. TREW. 1527. fol. 1538. fol. 1543. fol. TREW. 1558. fol. 1581. fol.

Sympho-

(a) LAMBEC. II. c. 6. p. 131.

(b) N. 2287. 2312. 2239. græce: n. 6943. 6944. 6945. 6946. 7104. latine. Arabice L. de purgantibus n. 409. cum titulo JOHANNIS MASCHKI filii MASSEI est etiam in Bibl. Reg. Lond. p. 201. Codex M.S. compendii medicamentorum simplicium latinus in Bibliotheca Parisina n. 6943. & 6944. & L. I. n. 6945. 6946. Liber vero II. n. 6947.

(c) UFFENBACH.

Symphoriani CAMPEGII castigationes Lugduni anno 1532. 4°. SEGUIER. P. APONENSIS additiones Venetiis 1490. 1508. 1497. 1527. fol. Lugduni 1531. 12°. Venet. 1535. fol. 1519. 8°. 1561. fol. Additiones F. de PEDEMONTIO Venet. 1490. fol. &c.

ANDREÆ MARINI adnotationes Venet. 1561. fol. 1575. fol. MERKL.

J. TAGAULT Comm. in librum de *purgantibus medicamentis* L. II. Lugduni anno 1537. 4°. 1549. 12°. 1555. 12°. SEGUIER.

In capp. de Rhabarbaro & Cassia *Ludovici* a METHINA commentarius anno 1541. 4°. SEGUIER.

Canones universales in compendium redacti a NICOLAO HOVEL. Paris. 1571. 8°.

In Antidotarium cum declaratione simplicium medicamentorum COMM. *Angeli* a PALEA & BARTHOLOMÆI AB URBE VETERE Parisiis prodiit anno 1543. fol. SEG. in lit. & 1546. 8°. SEGUIER. cum receptario, & Lugduni anno 1550. 8°. B. Tig.

I. MANARDI adnotationes in MESVEN Lugduni anno 1556. cum epistolis: Venet. anno 1589. fol. & cum ipso MESVE Hanoviæ anno 1611. fol. BODL.

In librum II. *grabadin* exstat supplementum FRANCISCI de PEDEMONTIO, cujus etiam M.S. codex in Biblioth. Parisina exstat (*d*). De CHRISTOPHORO de HONESTIS suo loco dicetur.

Denique JACOBUS de PARTIBUS medicamenta secundum morbos recensuit, quibus opponuntur.

Liber *quid pro quo* & tractatus de synonymis, & *servitor*, & opus de S. AMANDO jam exstant in editione Veneta anni 1497. fol.

Carolus CRASSUS in MESUEN de simplicibus scripsit Venetiis anno 1588. 8°. MERKL. ANTONII ab AQUILERA JUNQUERAN demum *Exposition sobre las preparaciones de Mesve* prodiit Alcala 1569. 8°. BODL.

§. CXXX. *Giazalah. Tabarani. Abdalvahid &c.*

ALI BEN HOSSAIN AL KATEB vulgo GIAZALAH ex Christiano Mahometanus, anno Hegiræ 493. obiit: scripsit *Menhag al bejan fi ma jesta malho al ensan* seu *de rebus omnibus, quibus homines utuntur*, nempe *cibis, medicamentis simplicibus & compositis*, ordine alphabetico (*e*). Sed EJUSDEM accurate tituli aliud opus recensetur anno C. 1079. scriptum, cujus auctor vocatur

(d) N. 6946. 6947.
(e) *Bibl. Paris.* n. 1021.

catur SCHEREEDDIN ALI JAHIA BEN ISSA BEN GIASLA. Exstat codex M.S. arabicus in Bibl. Parif. n. 1021. cum appendice anonymi, & notis EBN BEITHAR, in quibus multa sphalmata BEN GIAZALÆ emendantur, & supplementum anonymi, in quo laudatur EBN GIAZALAH, & ejus errores excusantur. Credas idem opus esse, caussas ignoro cur nomen auctoris diverse scribatur. Temporum ratio vix sinit, ut idem sit auctor cum BUHAHYLYHA archiatro CAROLI M. &c. etsi nomen simile est.

Paulo posterior AVICENNA fuit ETTABARANI, ut puto, a patria dictus EL TABARANI (*f*), qui scripsit *Firdus alhecime Paradisum sapientiæ*) de virtutibus herbarum, lapidum & animalium. Regis GHAZNÆ medicus fuit. Ejus mors cadit in annum 1081.

ABDALVAHED BEN ABDAL AL RAZZAK scripsit *tag fi Keifat al alag* de medicamentorum proprietatibus & remediis tam simplicibus quam compositis cum nominibus plerumque persicis. Codex *Bibl. Parisinæ* I. n. 1020. dicitur anno 1150. scriptus fuisse.

Seculo etiam undecimo scripsit ABU OMAR EBN HAGIASCH, cujus *Meftah al falahat* seu *clavis agriculturæ* anno Hegiræ 466. prodiit, citante AL AONANI (*g*). Citat idem opus COSTHAI, qui de agricultura Nabathea scripserit.

§. CXXXI. *Avenzoar.*

AL VAZIR ABU MERWAN ABDELMELEK IBN ZOHR Hispanus, inde MANSORIS medicus, sub finem seculi duodecimi vixit, & Marocci obiit.

In M.S. Bibliothecæ Parisinæ titulus est *Ketab al aduja u agdiah*, f. *liber medicamentorum, quæ nullo negotio reperias, & quæ cibis quodammodo possint adnumerari.*

Exstat autem al *Teizir fil Modawadi wiral Tadbir* f. facilitatio regiminis & indicationis latine, cujus alium titulum reperio *Tejessir fil meduiat*. A *Jo.* de CAMPANIA versus (*h*) est, in quo medicamenta simplicia & venena describuntur. Florum Nenuphar vim in frangenda venenata facultate Hellebori laudat.

Editionem habet B. BODL. antiquissimam Venetiis anno 1490. fol. tum 1496. 1497. fol. RIV. cum AVERRHOIS colliget, & 1510. B. BODL. aliam, & Venet. 1553. fol. * cum AVERRHOE, & Lugduni anni 1531. 8°. Nomen corrumpunt veteres & dicunt ABHOMERON, vel ABIMERON. Codex est in B. CAJI & CON. Cant. tum *Antidotarii*. Antidotarium huc facit, & aliquæ adnotationes Mellisucharum præfert.

§. CXXXII.

(g) J. LEO c. 10.
(e) n 912.
(h) n. 6948.

§. CXXXII. *Abenzoar jun.*

ABU HALI ABENZOAR filii, ut videtur, *de regimine ſanitatis libri* V. editi ſunt a J. *Georgio* SCHENK Baſileæ anno 1618. 12. MERKL. Similis etiam argumenti, cum patre libros ſcripſit, quorum codex eſt in *Bibliotheca Pariſina*: Habetur enim in ea Bibliotheca ABULOLA EBN ZOHAR *veræ & ſelectæ utilitates, quæ e variis plantis medicamentis ſimplicibus & aliis rebus percipi poſſunt.* Excerpſiſſe ſe dicit auctor Paganos, Chriſtianos & Mahometanos: ſed multa inſulſa continere monetur Bibl. Pariſ. n. 1676.

AL-BATENIUS VOLATERRANI, adfine nomen eſt auctoris, qui de medicamentis ſimplicibus ſcripſit. Citatur ALBATEGNI a SERAPIONE, ſed is translator eſt GALENI.

§. CXXXIII. *Averrhoes.*

EBU ELVELID EBN RUSHAD ſeu AVERRHOES, Hiſpanus, Cordubenſis, ſubtilis ARISTOTELIS commentator, quem primus Arabice vertit (HERB.) vir ſplendidus & judicis dignitate auctus, ob ſuſpectam religionem ab invidis oppreſſus obiit ſub initia ſeculi XIII.

In canticum AVICENNÆ Commentarios ſcripſit jam dictos, quorum codex M.S. exſtat in Bibliotheca Vindobonenſi (*i*) & in Leidenſi, & latinus alius in Biblioth. Pariſ. (*k*). Prodiit cum *Colliget* Venetiis anno 1490. fol. MAITT. 1496. fol. 1552. fol. 1559. fol. emendatius, & prius Lugduni anno 1531. 8°. Seorſim Venetiis anno 1484. fol. * Lugduni anno 1555. fol. MAITT.

Deinde in ſui *Colliget* L. V. recenſet plantas, quæ inter alimenta veniunt. Subjecit etiam de compoſitione formularum librum, in quo multis ALCHINDUM refutat. Hanc partem magni operis ſeorſim cum SERAPIONE excudi curavit *Otho* BRUNFELS.

Canones dedit ſalutares 34. de medicamentis, quorum verſio a MAGISTRO MAYNO adornata eſt in Bibl. Pariſ. (*l*).

Duos libros *de plantis* in ARISTOTELEM M.S. habuit NAUGERIUS (B. GESN. APP.)

Codices M.S. *Colliget* latini exſtant in *Coll. nov. Oxon.* & d. PETRI *Cantabr. Biblioth. Pariſ.* (*m*) tum Extractum de medicamentis ſimplicibus alphabeticum (*n*). Ipſum *Colliget* ſæpe prodiit, ut Venetiis anno 1482. fol. UFFEN-

(i) REIMANN p. 783.
(k) n. 7103.
(l) n. 6999.
(m) Ib. n. 6950.
(n) n. 7163. latine.

FENBACH 1496. fol. GESN. 1497. fol. MAITT 1498. fol. ID. 1552. fol. 1553. fol. * cum AVENZOHAR melius & emendatius: Argentorat. anno 1531. fol. TREW. Lugd. 1537. 4°. vertente duos libros BRUYERINO.

Librum *de theriaca & de venenis* Lugduni anno 1517. 4°. & 1552. ex bibliotheca I. a CRUCE editum B. GESN. anno 1553. fol. excusum, video, cum elogio, primum nunc prodire. Codex exstat in B. PAULINA Lips. & in ORIEL. OXON. & COLL. NOV.

§. CXXXIV. *Fata Arabum.*

Seculo decimo tertio inclinatæ dudum res Khalifarum Abbassidarum ruinam dederunt, cum HULAKU Bagdado capto, ultimum Khalifarum imperio privatum occidisset. Una eruditio, & potissimum etiam medicina, Arabum ita declinavit, ut vix quidquam ab eo ævo scriptum sit, quod typis sit editum. Codices tamen M. S. passim aut citantur, aut exstant, incertæ ætatis, sed nostri argumenti.

§. CXXXV. *Ebn Alwam.*

EBN ALWAM Hispalensis seculi VI. Hegiræ scriptoris *de agricultura* liber in Bibliotheca Escurialensi latet. Artem colendi agri & pomarii docet: enumerat plantas & arbores in Hispania obvias, quarum aliquæ interierunt, & herbas medicas, Memiza Sebesten, Hyosciamum Bangue, tum hortensia, olera, & totam domum rusticam. Caput 17. & 19. Hispanice prodiit cum DUHAMELII l. de agricultura: agitur in iis de cerealibus.

ABUL MANED BEN ABUNASSAR BEN HAFFADH ISRAELI HARUKI vulgo COHEN ATTAR, Pharmacopola Cairensis, ex Aaronis familia, scripsit *menhag al dokian u dokan* s. praxin pharmaceuticam, artemque conficiendi potiones medicas, bolos, confectiones, sirupos; trochiscos, catapotia, collyria, clysteres, cerata, emplastra & alia id genus. Vixit anno 558. HEG.

OMMIA BEN ABDALAZIS EL ANDALUSSI s. Hispanus, scripsit *adujat almofredat* s. de med. simplicibus. Obiit anno 529. HERB.

§. CXXXVI. *Ibn Alwardi.*

IBN ALWARDI Alepensis (o) *Scheridat al adgiaib* sive *opus Cosmographicum*, seculi decimi tertii est, aut posterioris ævi. Botanices ignarus, plantas triginta recenset, quas ex Paradiso ADAMUS secum adtulerit. Palmæ duos sexus, & amores, & fecundationem feminæ per ramum masculum describit, & germinationem ex ossiculo, & varietates. Deinde Coccum, Prunum, Cerasum, Ziziphum, passim excitatis locis operis Geoponici. Ejus codex est in *Bibl.*

(o) *Car.* AURIVILLIUS in particula *operis cosmographici* IBN ALVARDI Upsal. anno 1752. 4°. *

Bibl. Reg. n. 590. 591. 589. 592. Historia naturalis Syriæ nuper a J. *Bernhardo* KOEHLERO edita Lipf. anno 1766. 4°. arida eft, & parum lucis ad plantas affert.

§. CXXXVII. *Daud Ben Naffer.*

DAUD BEN NASSER AL AKHBERI AL MUSSALI archiater Califarum Fatimitarum fcripfit *Mebajat alcadrak alagradhat men alrabdhin* feu *de medicamentis compofitis & antidotis*, quem librum SALADINI fratri dedicavit. Exftat in Bibliotheca Medicea (*p*) & Regia Par.

§. CXXXVIII. *Abu Ofeibah.*

In codicibus de raris cafibus medicis ABU OSEIBAH, manufcriptis, qui Leidæ fervantur (*q*), plufcula ad vires medicas plantarum pertinent, de Scammoniæ dofi, de vi baccarum, ignoto nomine *El Stomaticon* dictarum ad dyfenteriam deploratam, de Camphoræ in gangræna ufu, de Cydoniorum vi laxante & adftringente, de fomento ex foliis Hyofcyami in cephalagia falutari, de uvis vi laxante impraegnatis. Vixit exeunte Seculo XIII.

§. CXXXIX. *Ebn Beithar.*

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMED AL MAGREBI AL MALEKI BEN BEITHAR Africanus Veterinarius, multa itinera per Africam & Afiam, in Indiam usque, fufcepit, SALADINO CAIRI a fervitiis fuit (*r*), atque anno hegiræ 648. diem fuum obiit. Scripfit *Ketab al mofredat* (*s*), five *Ketab aladuja* (*t*) *fel tiame aladviat al mofredat* (*u*), *hiftoriam univerfalem medicamentorum fimplicium*, fecundum literas alphabeti. EJUS codex exftat in Bibliotheca Regia (*x*), in Leidenfi (*y*), & in Efcurialenfi; Arabicus etiam codex apud *Guil.* POSTELLUM fuit, ex quo omnes lacunas DIOSCORIDIS, GALENI & ORIBASII fuppleri poffe fperabatur (*z*). Citat etiam codicem BOCHARTUS, quem a SALMASIO habuit, ifte a PEIRESCO, qui ex Ægypto accerfiverat. Verum multum de ea fpe deceffit per TOURNEFORTII teftimonium, qui meram ait effe compilationem. DIOSCORIDEM fæpe citari ABULFARAI.

Ketab

(p) HERBELOT. p. 667.
(q) REISKE in diff. *inaug. de obferv. med. ex Arab.* Leid. anno 1746.
(r) LEO c. 19. HERBELOTUS mortuum ait anno 1254; nimis magno poft mortem SALADINI intervallo p. 199.
(s) p 596.
(t) p. 963.
(u) p. 199.
(x) n. 1024. 1025. 1073. 1074. & cum Syriacis fcholiis n. 1075.
(y) Duo vel tres codices.
(z) Apud GESNER in Bibl. & in præf. ad CORD.

Ketab AL *Mogni* hujus operis eſt compendium (*a*), & GEMALEDDINI ANSARII opus (*b*).

Recenſetur etiam in *Bibliotheca Pariſina* codex *Ketal menafe al haiwanat* &c. ſeu *de utilitatibus animalium & ſimplicium*. Additur eſſe compendium *giamæ*, ſuo ordine, per claſſes diſpoſitum, & arborum rudes addi icones (*c*).

Recenſetur etiam in eadem Bibliotheca (*d*) anonymi appendix, cum notis EBN BEITAR, in quibus corrigantur ſphalmata ben Giazalæ.

Vertit etiam BEITARIDÆ *de Limonibus* breviſſimum libellum *Andreas* ALPAGUS, & edidit Venetiis anno 1583. & Pariſiis anno 1602. 4°. Recuſus eſt idem ex codice manuſcripto, & duabus editionibus prioribus, Cremonæ anno 1758. 4°.* cum commentariis Viri Cl. *Pauli* VALCARENGHI.

Ipſe libellus forte unicum caput fuerit magni operis, & in facultatibus medicis Limonum prædicandis verſatur. Syrupum de Limonibus deſcribit. Citat ignotos auctores EBN GIEHEMIA alios.

In Commentariis vires Limonum adverſus aerem peſtilentem noſodochiorum, in morbis acutis, hecticis & ſcorbuticis, & adverſus lenta venena, a Cl. editore laudantur.

EJUSDEM BEITARIDÆ *Menhal al dekan* ſeu *praxis officinarum* M.S. exſtat in Bibliotheca Pariſina (*e*). Capita 20. de ſimplicibus Vindobonæ ap. LAMBEC. I. p. 173.

Scripſit etiam *Tadlik*, librum quo reſpondet libro *Bengiazalah*, cui titulus *menhage al Bejan*, in quo varia BEITHARIDÆ carpebantur.

Uſus eſt Arabibus, qui de medicamentis ſimplicibus ſcripſerunt. EBN WAHED, EBN SAMGIAN: MOFFIK EDDIN AL BAGDADI. ABUL FADHL BEN AL MOHANDES Granatenſi, ABU MASLAT AL ANDALUSI. RASCHID EDDIN ABU MANSUR EBN COBARI qui a. 1241. vixit. HERB.

Non EJUSDEM ſunt *Tacuini ſanitatis*, qui tribuuntur ELLUCHASEM ELI MITHAR, filio HAHADUM filii BUCCILLAM de BALDACH, editi Argentorati anno 1531. fol. * tabulæ nempe fructuum & olerum ad cibos pertinentium, cum viribus medicis, fere ex Græcis collectis: multis admiſtis aſtrologicis. Adjectæ in editione noſtra icunculæ. Codex M.S. latinus duplex eſt in Bibliotheca Pariſina (*f*). Alii duo in Vaticana, cum titulo de ſex neceſſarius ad conſervandam ſanitatem MONTF. Fere eosdem eſſe, qui Tacuini BUHAHYLYHAL FREIND.

§. CXL.

(a) HERBELOT. p. 596. 597. cujus codex eſt in Biblioth. Pariſina n. 1008.
(b) *Bibl. Pariſ.* n. 1025.
(c) n. 1037.
(d) n. 1021.
(e) n. 1027.
(f) n. 6977. & 6977. *

§. CXL. *Abubeker Yesdensis.*

ABUBEKER Yesdensis seu YESDY scripsit anno Hegiræ 597. de rebus naturalibus tractatum, cujus pars III. est de arboribus, frumentis & granis, quarta de plantis, octava de oleribus, undecima de venenis. Codex exstat in Bibl. Reg. Paris.

§. CXLI. *Moses.*

RABBI MOSES filius OBEDALLA Cordubæ (*g*) AVERRHOEM audivit, & Caïri, ineunte Seculo XIII. obiit. Exstat ejus *regimen sanitatis* ad Sultanum Babyloniæ Aug. Vindelicorum editum anno 1518. 4°. PLAT. & Venetiis anno 1514. fol. 1521. fol. 1553. fol. * cum AVERRHOE. M.S. cod. est in B. Reg. I. n. 393. & 413. & in *Vindob.* I. p. 178.

EJUSDEM l. de venenis interprete MOYSE fil. TABBUN fil. SAMUEL est in B. CAJI CANT. & in B. Medicea. ARDOYNUS eum codicem sæpe citavit.

EJUSDEM *de cibis vetitis* l. a MARCO WOELDICKE latine versus & notis illustratus prodiit Lips. 1734. 8°.

ABDALLA EBN BACCAL Toletanus legitur circa annum 1269. *de agricultura* scripsisse.

§. CXLII. *Abu Ischak.*

ABU ISCHAK IBRAHIM BEN MOHAMMED scripsit *Tadhkerat al Savidi* sive de omnibus medicamentis simplicibus secundum locos. Obiit anno *heg.* 620.

ABULMEKI BEN ABUNASR BEN HEFEZ judæus Pharmacopola Cairensis anno 658. scripsit. *Menhage al decan u destui alajan* s. Pharmacoporem HERBELOT. p. 572.

§. CXLIII. *Abul Casem.*

ABUL CASEM vulgo ALBUCASES AL ZAHARAVI (*h*). Ejus liber *theorices & practices* s. *Experimentarius Medicinæ* prodiit Augustæ Vindel. ann. 1515. fol. RIV. FALC. In eo compendio, præter plantas venenatas & earum antidotos, nihil ad rem herbariam facit, & alioquin notum est, HALY ABBASSIDÆ opus ab eo homini compilari. Codex M.S. exstat (*i*) Hebraice versus a MASCULAM BEN JONAI.

EJUSDEM BULCHASEM BEN AFERAZERIN lib. 27. seu *servitoris* liber de *præparatione medicinarum* vertente S. JANUENSI passim cum MESVE editus est, etiam Venetiis anno 1471. 4°. MEAD. 1483. fol. BOEHM. 1484. fol. 1490. fol. 1495. fol. MAITT. 1497. fol. 1502. fol. GUNZ. 1527. fol. 1538. fol. 1558. fol. 1561. fol. 1602. fol. Minime malus liber, quo encheireses pharmaceuticæ & variorum medicamentorum simplicium præparationes traduntur, ut extrahendorum succorum. Non merus compilator se ad DIOSCORIDIS præcepta succum

(g) J. LEO c. 28.
(h) AZARAPA SIM. *Januensis.*
(i) *Biblioth. Vindob.* REIMANN. II. p. 89.

cum Menefthe voluisse parare [illegible], [illegible] glaucum [illegible], denique se dulcedine, addi Amylum. Destillationem aquæ rosarum fuse docet: Vertit ABRAHAMUS JUDÆUS, inde SIMON JANUENSIS. Citat HEBENGIZAR, Interprete ABR. CARMONENSI exstat in B. TAURINENSI MONTFAUCON; est etiam in B. D. PETRI CANT.

Antidotarium, an idem liber, latine est in *Bibl. Taurinensi* MONTF.

An differt *Antidotarius* GALAF, FILII ALBUCASIM, ab *Joanne Lodoyco* TETRAPHARMACO de Arabico in Latinum translatus, anno Domini 1198. ut nota in fine indicat. Bibl. Marci Lat.

§. CXLIV. *Joseph ben Ismael.*

Codicem M. S. *Malaijasa*, qui Cl. MEADII fuit, passim citat *Guil.* CHAMBERS (*k*), cujus auctor est JOSEPH BEN ISMAEL AL GIUNI nuperus admodum scriptor, qui anno Hegiræ 711. seculo adeo XIV. incipiente vixerit. Prima pars de arboribus agit, & fruticibus, altera de plantis humilioribus. Ad cultum plantarum potius pertinet, quam ad facultates medicas. Thesaurus est botanicus, collectus ex Græcis & Orientalibus scriptoribus, & quasi supplementum & emendatio operis *Giami* BEITHARIDÆ. Codex exstabat in Bibliotheca WOLFII Hamburgensis & in Parisina fol. * Diversus videtur ab alio JOSEPHO BEN ISMAEL p. 204.

§. CXLV. *Ibrahim ben Wassaf.*

IBRAHIM BEN WASSAF SCHAH egit de prærogativis Ægypti, opio, hordeo rubro, balsamo, Colocasia, Cassia, Papiro, &c. (*l*).

Circa annum Hegiræ 696. obiit.

§. CXLVI. *Mohammed Abdalla.*

In eadem Bibliotheca Regia (*m*) exstat codex MOHAMMED ABDALLATHIF BEN JOSEF AL BAGDADI *Kitab fi Ofûl al fredat al thebb* seu *de iis, quæ medicum non ignorare oportet*, de herbis nempe medicatis, & earum virtute, cum nomine & alphabetico ordine. Est etiam seculi XIV. ineuntis, seu anni Hegiræ 711.

ALAMAH *Escharat almfredat* s. de medicamentis simplicibus anno C. 1254. HERBEL.

ABU HASSAN ALLADDIN EBN ALI HAZM Karschita. Ejus est medicinæ compendium, cujus Pars II. est de medicamentis simplicibus (*n*). Dicitur obiisse anno hegiræ 696. SCHA-

(k) *De Ribe Arabum & Ligno Rhodio*, & nuper in *Phil. Transf. Vol.* LVII. citari video. Conf. *Bibl. Mead.* p. 236. Sex erant volumina.

(l) HERBELOT p. 580.

(m) n. 1030. & 1088.

(n) *Bibl. Reg. Par.* n. 1050. n. 1051. & in Bibl. Leid. Idem videtur opus ABUL HASSAN in Bibl Reg. *Par.* n. 1059. etsi ordo in quatuor libris paulo alius est, & medicamenta simplicia quarto loco ponuntur.

SCHANAKI Indi *Ketab al Samum* (o) five *de venenis* opus, Perfice redditum eft per ABU KKALEM. An forte SCHARAC Indus, fæpe a nobis citatusque.

JACUKA AL NABATHI AL KESRA ALKURANI *Tekab al Samum*, Arabice redditus eft ab EBN ALRASCHIAH (p).

§. CXLVII. *Hamdalla Abubekr.*

HAMDALLA ABUBEKR filius EL CASUINI obiiffe dicitur circa annum 750. Hegiræ, & fcripfit *Nüshet ul Kulub* feu delicias Indicas, cujus operis pars prima agit de arboribus & plantis (q).

BEDREDDIN HASSAN BEN OMAR BEN HABIB fcripfit defcriptiones plantarum, & animalium, circa anno 778. HERB.

§. CXLVIII. *Scheik ali. Alii.*

SCHEIK ALI filius HUSSEINI, AL ANSARI, cognomine ZEIN U ATTARR ELSCHIRAZI de medicamentis fimplicibus & compofitis, alphabetico ordine anno Hegiræ 770. fcripfit Codex exftat in Bibliotheca Parifina (r). Neque videtur differre alius codex (t), cum auctor dicatur DSCHEMAL, quod nomen eft reginæ *Bedi al Dfchemal*, cui infcribitur.

Alius SCHIRAZITA MUHAMMED filius MACHMUT, commentatus eft in ABDALLATHIF, & tertio libro agit de medicamentis fimplicibus & compofitis (u).

ALI BEN OMAR AL CAZUINI fcripfit in *Mohaffal* RAZEI HERB.

MOHAMMED filius MAHMUD cognomine al KHUFI ELCAZUINI in Hiftoriæ naturalis mirabilibus, de arboribus, etiam de plantis & leguminibus agit (x).

Nomen paulo aliud eft EL CAZUINI, cujus reliqua nomina funt ZACHARIA EBN MOHAMMED EBN MACHMUD AL KEMUNI vulgo EL CASUINI, auctor, puto, idem. Ejus *Afchiaib al Mahlukat v garaib al Maglukat admiranda & peregrina* continet, ubi varia ad hiftoriam naturalem pertinentia (y) habet. Videtur effe prioris compendium, certe ex codice 983. PARIS.

Iterum aliud nomen eft MOHAMMED BEN AL THALEB AL ANSARI AL SOFI AL DEMASCHKI qui fcripfit de mirandis in terra & mari cum figuris. Titulus eft *tofhat aldahar v afchiaib albort, v albahr* HERBEL.

Exftat etiam CUFENSIS de vini variis nominibus libellus *Cat. Leid. Bibl.* p. 344.

(o) p. 970.
(p) Ibid.
(q) *Bibl. Reg.* n. 127.
(r) I. n. 157. 150.
(t) n. 161.
(u) Ib. 1003.
(x) I. p. 284. n. 141. 898. 958. 900. 956. 915. & in BIBL. REG. Leid.
(y) Ib. I. n. 983.

p. 344. & *Mogarrebat al Kaſwini* medicamentorum experitorum collectio. Nomen viri etiam eſt AL CASUINI *Bibl. Reg.* n. 1082.

AL CASVINI DICTUS AL CUFI. Ejus compendium eſt *Tohfat al albab* ſcriptum a MAHOMET AL MOCRI. HERBEL.

§. CXLIX. *Mahumed fil. Abdallæ & Kheder ben ali.*

Paulo nuperior eſt MAHUMED filius ABDALLÆ Grammaticus, cuius anno 761. Hegiræ editum eſt opus medicum, in quo Pars II. de cibo & potu agit (z).

KHEDER *ben* ALI BEN KHATTHAB cognomine HAGI PASCHA ſcripſit quatuor tractatus, quorum ſecundus eſt de cibis & medicamentis. Operi finem fecit anno Heg. 758. B. Reg. Par. I. n. 1017. & 169. Conf. HERBEL.

§. CL. *Iſaac Ben Iſrael.*

ISAAC BEN ISRAEL de aromatibus & herbis codex Hebræus, ſcriptus anno 4143. ſive A. C. 1383. in Biblioth. Medic. liber eſt pharmaceuticus, collectitius, ſerioris ævi, MONTF.

§. CLI. *Joſeph fil. Iſmaelis.*

JOSEPH fil. ISMAELIS, cognomine EBN ELCABIR, *de iis, quæ medicum non oportet ignorare*, continet inter alia remedia tam ſimplicia, quam compoſita Bibl. Reg. n. 1029. Codex anno 711. Hegiræ ſcriptus eſt.

SCHEHABEDDIN BEN ABDALGIAFAR ALMALEKI primus de Coffea ſcripſit. Ex eo ſua ſumſit

§. CLII. *Abdalcader: alii.*

ABDALCADER BEN MOHAMMED AL ANSARI, AL GEZIRI, AL HANBALI anno 936. Hegiræ ſ. A. C. 1487. ſcripſit *Omdat al Safuat phall al cahuat* ſeu *de uſu legitimo potus Coffeæ* (b).

HOSSEIN IBN MOHAMMED cognomine AL TABIB ſcripſit de venenis & eorum remediis anno Heg. 983. Bibl. Reg. Pariſ. I. n. 157.

ABU TAKIN MOHAMMED vulgo SADREDDIN ſcripſit anno 941. contra vini uſum HERB.

§. CLIII. *Habderrahman.*

HABDERRAHMANI, Aſciutenſis Ægyptii, tractatus triplex *de proprietatibus ac virtutibus medicis animalium, plantarum ac gemmarum*, ex Arabico latine verſus ab *Abrahamo* ECHELLENSI Maronita & Pariſiis anno 1647. 8°. editus & Leidæ 1699. cum notis I. ELIOT. Nondum ad manus meas pervenit.

An

(z) Ib. n. 1070.
(b) Ib. n. 971. *Journal des ſavans* 1699.

An Idem est ABDAL RAHMAN NASSER BEN ABDALLAH, cujus citatur *Idhar fiasvar al nekah* seu *de rebus ad partum adjuvandum aut reprimentum idoneis, & de iis, quæ veneri favent* Bibl. Parif. n. 1091?

ABDALRAHMAN BEN MOHAMMED BEN ALI BEN ACHMED *Hanefita* scripsit *Aldorrat allameat fil aduiat al giameat* seu *de medicamentis universalibus* Bibl. Reg. (c). Multa superstitiosa habet.

§. CLIV. *Scriptores ætatis mihi ignotæ.*

Habet Bibliotheca Leidensis codicem M. S. LEVINI WARNER de rebus medicis in Corano & traditionibus Muhammedis repertis, quem codicem multum laudat Cl. REISKE (d).

Anonymus philosophicas notas in Partem I. dedit, quarum exemplum est in Bibliotheca Parisina n. 1001.

BEN ABDALLAH AL ALACAZI *Ketab aladuiat* seu *de* remediis simplicibus (*e*).

ABUL HASSAN AL MOKHTAR BEN HASSAN BEN AIDUN, Medicus Bagdadensis, scripsit *Takuin al sehat* seu *rectæ sanitatis institutionem*, in qua ciborum & medicamentorum genera, cum suis proprietatibus, recensentur. HERB.

ABUKHARAN SAHAL BEN MOHAMMED AL SEGESTANI *Ketab alnabat* seu (*f*) *de planta.* Scripsit etiam de melle. HERB.

ABUBEKER AL FARSI *Ketab al dorrat al montekhabas fil aduiat al mogiarrat* seu *de medicamentis usu & experimento comprobatis* dicatis Sultano AL MELIK AL MODHAFFER filio AL MELICK. Multa magica dicitur continere, & exstat in Bibl. Reg. n. 1085.

ABUGIAFAR MOHAMMED BEN HABIB cum eodem titulo (*g*) librum edidit.

ALAEDDIN EBN AL NAPHID Kareschita *compendium universæ medicinæ* dedit, in quod exstat anonymi commentarius perpetuus (*h*). Liber 2. huc facit, quo de alimentorum natura & medicamentis simplicibus & compositis agitur.

Auctoris Africani *Ketab aschiaib v garaib de rebus admirandis:* liber octavus de plantis est (*i*).

KEMALEDDIN ABUL-FADHL GEISEI IBRAHIM BEN MOHAMMED TIFLESSI (*k*) (Tebilitanus) AL MOHANDES. Ejus operis codice multum usus est

 in

(c) N. 1087.
(d) l. c.
(e) HERBELOT p. 967.
(f) HERBELOT p. 980.
(g) Ibid.
(h) *Bibl. Paris.* I. n. 1009. arabice.
(i) p. 873.
(k) p. 837. vid. Bibliothec. Parisin. n. 1032.

in *[illegible]* CELSIUS, laudatque, quod ad stirpes Orientis cognoscendas, aptissimum & peramplum opus sit. Titulus est *aladuiat almofredat.*

[illegible] aladuiat almofredat seu *medicamenta simplicia* IBRAHIM, BEN ABWAID AL MAGREBI (*l*) AL OLAI. In singulo folio quinque simplicia, eorum natura, electio, temperamentum, vis medica, ratio utendi, & dosis traduntur (*m*).

KITAB *Khavas ul [illegible]* s. Anonymi de proprietatibus rerum, de conficiendis remediis, plantisque &c. *Bibl. Paris.* n. 160.

Anonymi miscellanea de mirabilibus etiam inter vegetabilia ib. n. 145.

Ketab al thabib giazalbo seu *liber de iis, quæ medicum ignorare nefas est.*

AL HAKIM KOSTHUS BEN ASCURAI KANAHI de agricultura Græcorum, Græce scripsit Lib. II. cum titulo *Ketab al felahat al Rumiah* seu *de* agricultura Græcorum, quem librum cum titulo Fillahat passim puto ab Arabibus citari. Eum vertit Arabice SERGIUS ELIÆ filius (*n*). Valde suspicor, sermonem esse de opere Geoponico, quod CONSTANTINO tribuitur, & passim cum nomine COSTA & COSTES citatur ab Arabibus. Aliam versionem dedit COSTAS LUKA ALBALBEKI, aliam ASTHATH, aliam ABUZACHARIA BEN JAHIA BEN ADI.

De arborum utilitate est etiam libellus in Biblioth. Reg. & in Parisina (*o*).

ABU MONA filius ABUNASSER cognomine KUVIN Israelita capita 25. scripsit, in quibus de medicamentis & simplicibus & compositis agitur. Ad finem catalogus est alphabeticus simplicium (*p*).

SADI ALSCHAD HOSSA MEDIN est *Ketab thabkh a lasser* de sapa ex vino coquenda (*q*).

ABU NASR ANAZARBENOI *opus perfectum & sufficiens in arte medica*, de rebus non naturalibus, de cibo adeo & potu (*q*).

TAMIMI (TEMINI) ALMODESSI magnus medicus, auctor est libri *Morsched elagiradha el [illegible], de cibis sanitati utilibus & adversis* (*r*), & de simplicibus medicamentis. Hunc nunc disco ex HERBELOTO anno 370. Heg. vixisse.

ABU ZACHARIA JEHIA EBN MOHAMMED EBN ACHMED AL AONAM *Ketab al [illegible]* seu *Tractatus de agricultura* (*s*). In prima parte agit de telluris natura, irrigatione &c. in altera de variis seminibus.

EBN

(l) p. 837. & in Biblioth. Paris. n. 1032.
(m) Bibl. Paris. n. 1027.
(n) HERBELOT p. 975.
(o) p. 199.
(p) Scriptus manu ISSA BEN AL ABGER auctoris pronepote.
(q) *Bibl. Reg* I. p. 210.
(r) Ib. I. n. 1067.
(s) n. 912.

EBN AONAM AL COTHAI de agricultura Nabatheorum HERBELOT. Idem forte fuerit.

GEMALEDDIN ABDALLA BEN ABUL HAZAN ALI BEN AIUB *Curatio morborum, seu repositorium, quo mineralia, plantæ & animalia asservantur.* In T. I. agit de venenis, in T. III. de antidotis (*t*).

ABULHASSAN *Ketab al Maregiaz fi el Teb* seu *Compendium medicinæ*, cujus pars quarta agit de medicamentis simplicibus (*u*). An IDEM cum paulo priori.

HASSEN HUSSEN Damascenus, cognomine EBN AKKAD scripsit L. in quatuor partes divisum, quarum secunda est de cibis & de medicamentis simplicibus & compositis B. R. I. n. 1080.

EZZIDIN EBN ACHMED AL WADD hierosolymitani tr. *de avibus & floribus* est in Bibl. Reg. I. n. 966. potius philologus. HERB.

EBN CANUSI alias HONAIN f. AMRAM hierosolymitanus *de medicamentis simplicibus* B. Reg. I. n. 392.

MUHAMMED ZAMAN, dum Ispahano in Indiam iter faciebat, scripsit *badikai alem* hortum mundi, quo memorabilia naturæ collegit ex Græcis latinis, & franco celebri, cui nomen TAHMAS' quem vix definias B. R. P. I. n. 158.

MUZAFFER f. MUHAMMED alphabetico ordine scripsit *de remediis compositis* B. Reg. I. n. 155.

IBN ABI HAGIALA, nomen ut puto non integrum est viri, qui de Ægypti miraculis, & historia civili, sed etiam ad finem botanica scripsit Cat. Leid. p. 361.

SALALIUS, nomen pariter corruptum, *de medicamentis simplicibus* secundum morbos partium B. Leid. p. 297.

R. JACOB f. JUDÆ de regimine quod septem vitæ lineis absolvitur *B. Paris.* I. n. 393.

EBN MALCHI, nomen parum plenum viri, qui *de medicamentis simplicibus* scripsit. ib. n. 427.

MUHAMMED EBN BAKER EL SAHRI in geographia etiam alimenta singularum gentium adtigit. ib. n. 596.

Jadiguiar IBN SCHERIF f. IBN SCHERIF tractatus de medicina, e veteribus & nuperis medicis collectus: quinque habet partes & de tuenda etiam valetudine, venenis eorumque antidotis, & theriacæ conficiendæ ratione agit. ib. n. 168.

MUHAMMED f. ALI Samarcandanus Indicem alphabeticum medicamentorum scripsit I. n. 1022.

Quid

(t) Ib. p. 216. n. 1084.
(u) N. 1057.

Quod ſit pretium vini. ſubtilitas vini, Comment. in Eſſer Mosis f. Caspi codex impreſſus Cremonæ anno 319. 8°. ego quidem ignoro. Ita lego in B. Medicea Montf.

Zeinon Abidina f. Chalil de conſervanda valetudine, l. dicatus Sultan Morad Chan. Putes eſſe Amurathem IV. In B. Leid.

Abuchasaris medicinæ ſimplices per Arn. de Villanova ex Arabico converſæ in Paulina Lipſienſ. Montf. Forte Albuchaſis.

Herbarum liber Arabice a R. Jehoschua B. Vivis El Raki ſcriptus, Hebraice verſus a R. *Joſeph* Vidal B. Ben Denasi. Arabice, Hebraice & Hiſpanice editum nominat Reimannus (x).

Regimen ſanitatis R. Jehuda B. Jacob in Bibliotheca Vindobonenſi exſtat.

Abu Mizeran Ben Zoheiri De medicamentis & diæta, exſtat in Bibliotheca Medicea (y).

M.S. Arabicum de viperis & theriaca Andromachi Vindobonæ (y*). An forte Honaini, cujus exſtabat de theriaca liber, ſæpiſſime ab Arabibus citatus?

Mohammed Ben Alan al Mekki f. Meccenſis ſcripſit contra opium, Beng. & Tabacum librum *Tanzih* [illegible] *al theriak v* [illegible]. Herb.

Abdu Amru Ischak ben Morad al Scheinbari; & Ben Aarib al Asmai ſcripſerunt de apibus & melle. Herb.

Schehabeddin Ahmet Ben Ammar ſcripſit poëma *Arginzat al Negiaſſat* f. de cibis apud Mohammedarum inpuris Herb.

Badreddin Abu Abdallah Mohammed Ben Abdallah al Zirkeschi ſcripſit *dakr u lavijch ſi ahkam al haſchiſch* f. de legibus circa Beng. Herb.

Ahmed Ben Ibrahim Ben Abi Chalid librum de medicatis ſimplicibus ab Hippocrate omiſſis Fabric. in B. Medic.

[illegible] *al halal v alharam* ſive de potibus apud Mohammedanos licitis & illicitis. Herb.

Ischak Ben Ali ſcripſit Edeb al Thabbib f. de virtutibus herbarum. Herb.

[illegible] *al* [illegible] f. hortum apothecariorum. Herb.

Waslat al Albabib fi Waſſ Atthaïbat v althaib, de aromatibus, confectionibus conſervis &c. Anonymi opus, qui ipſe omnia paraverat.

Ben

(x) Biblioth. Vindob. p. 779. Lambec. I. p. 129.
(y) Fabric. (y*) p. 143. L. VI. 508. cum iconibus.

BEN ALMUKAH scripsit *Kesaiat al Thibb* s. de medicamentis HIPPOCRATIS ordine alphabetico. HERB.

Ketab alahiar de plantis & lapidibus l. ARISTOTELI tributus. HERB.

Ketab el Kabir v scherrha v sakkra de vino & ebrietate. HERB.

Ketab al soccar Indi opus de Saccharo HERB.

ABU AMRU AL ZACCHKALI *Ketab al scharb* de potulentis, HERB.

Ketab al akakir Indi de radicibus aromaticis. HERB.

Sianat al ensan men dha almaudan v al nabat v al haivan Curatio venenorum etiam ex plantis HERB.

ALBUKHAIR archidiaconus majus opus scripsit, quæstionum quæ in Canone Avicennæ tractantur Ejus compendium est *Entekhab al Esedhab* p. 190. HERB.

Holbat al Comait de vino & ejus abusu. HERB.

HASSAN BEN AL MONDIR *Kheridat al aschiaib* s. de mirabilibus, etiam ex plantis. HERB.

ABRAHAM BEN RABBI JEHUDAH hebraice de compositione medicamentorum scripsit LAMBEC. I. p. 180. ID. de quorumdam simplicium nomenclatura.

Librum in quo plantæ Arabiæ, Ægypti & Æthiopiæ pro Sultano depictæ, Cairi P. ALPINUS vidit p. 133. b.

Glossarium nominum Arabicorum ex AVICENNA, Vindobonæ exstat M.S.

In Ægypto multum utuntur opere J. EBN ANGEL, in quo medicamenta simplicia & composita describuntur.

KYRANUS in KIRANIDIBUS de viribus medicamentorum l., Lipsiæ ab *Andrea* RIVINO anno 1636. 8°. editus, collectanea sunt ex spuriis hermeticis decerpta & superstitiosa (z); sæpe citantur a SANTE ARDOYNO, & quæ decerpit, nullius sunt pretii. Græcus Codex in Bibliotheca Reg. Parisina exstat.

ASCLEPII spurium opus, materia medica ex herbis etiam sumta, Arabice exstabat apud *Michaelem* CANTACUZENUM (*a*).

AL KATRANI de arte medica tractatus quatuor, quorum secundus de cibis agit, deque simplicibus medicamentis, est in Biblioth. Reg. (*b*) Paris.

SCHIABBEDDIN CALIUPEI Catalogus alphabeticus plantarum, fructuum, ad rem medicam pertinentium, & ipse in Biblioth. Regia est (*c*).

HEBAT

(z) REINES. *var. lect.* I. p. 67.
(a) VERDIER p. 62.
(b) I. n. 1005.
(c) N. 1069.

Hebat Allah Ben Makran medicus Hebræus celeberrimus & feliciſſimus, Clinicus, ſcripſit l. *Akrabadhin* ſ. de antidotis (*d*), niſi alius Hebat Allah Ebn Said auctor eſt (*e*).

Agbari ſcripſit *Nebajat aladrak* de compoſitis medicamentis.

Et Adeli l. *Nebajat al adrak fi akrabadhin* Herb.

Nuwairi Magnum opus, encyclopædiæ ſimile, etiam de plantis tractatum continet (*f*).

Muhammed Ibn Abul Walfa Poëma ſcripſit, quo incomium vini continetur *Bibl. Leid.*

Anonymi *Ketab Kerafadin ſ. de remediis compoſitis.* Biblioth. Reg. Pariſ. I. n. 156.

De medicamentis laxantibus, epitome medicamentorum cordialium ordine *alphabetico* Mead. Bibl. I. p. 383.

Theſaurus materiæ medicæ Bibl. Leid. p. 294.

Anonymi opus — de remediis ex herbis & animantibus Bibl. Reg. Par. I. n. 384.

De Medicina Lib. VII. in quorum quinto de cibis & cataplaſmatis, ſexto de nonnullis rebus ad conſervandam valetudinem idoneis agitur. ib. n. 387.

Tr. de Medicina, in quo liber II. agit de alimentis & medicamentis ſimplicibus, l. III. de compoſitis: ſcriptus eſt ſeculo 16. Citat inter Arabes Avicennam, Abugerich, Menihi, Rhazeum, Tebit f. Lorah, Honain f. Isaaci & Mesven Bibl. Reg. n. 545.

Alius etiam nuperior, titulo *Babnawab Padi Schabi* de remediis ſimplicibus & compoſitis. In Oriente magni fit. Bibl. Reg. I. n. 173.

Anonymi index medicamentum. Alterius de medicamentis Bibl. Reg. I. n. 1023.

Antidoti Africanæ, de remediis in Pharmacopolis uſualibus, de ſiruporum & emplaſtrorum confectione, virtutibus & uſu Biblioth. Reg. Parſi. I. n. 1101.

Anonymus de vinis naturalibus & artificialibus *Reg. Bibl. Pariſ.* I. n. 355.

Anony-

(d) Herbelot p. 441. Apoſtatam fuiſſe Idem.
(e) Id. p. 440.
(f) Reiske ad Abulfedæ tab. Syriac.

Anonymi tractatus *de arboribus, & fruticibus, & utilitate ex iis capienda* exstat *in Bibl. Reg.* (*g*).

Alius de arboribus, fructibus, mineralibus, &c. codex in *Bibl. Vat.*

Alius alphabeticus *de herbis & plantis* in eadem Bibliotheca Vaticana.

Alterius miscellanea *de mirabilibus* etiam ad *vegetabilia* pertinentibus est in Bibl. Reg. Par. (*h*).

Anonymi liber *de medicamentis simplicibus ad curandos morbos maxime idoneis in Bibl. Paris.* I. p. 211. n. 1034.

De medicamentis simplicibus Leid. p. 321.

Anonymi *Tadhkerat aubi al albab*, seu *memoriale sapientum*, in quo inter alia de medicamentis simplicibus & compositis agitur, exstat in Biblioth. Reg. ex Paris. (*k*).

Anonymi Tractatus de medicina cujus pars secunda agit de alimentis. Adjectus est catalogus alimentorum & medicamentorum *B. Reg.* I. n. 170.

Hebraicus liber *simplicium medicamentorum ex Arabibus* est *in Bibl. Medicea.*

Alius *de alimentis* Arabicus & Hebraicus, ibid.

Liber ex arabico sermone in hebraicum versus a R. SCHEMTOB fil. ISAAC in cujus c. 20. de herbis unguentis & pilulis agitur Bibl. Reg. I. n. 419.

Liber simplicium medicamentorum hebraicus ex arabibus decerptus in Bibl. Medic.

Liber de alimentis, ex quo lexicon botanicum potest concinnari. Arabes exscripsit. In B. *Medic.*

Codex chartaceus Alepo advectus, quo ex Græcorum & Arabum medicis de medicamentis compositis agitur, hebraice Bibl. Paris. n. 422.

Persica *historia naturalis* cum figg. Bibl. BODL. Liber fructuum plantarumque cum figuris.

Codex M.S. Hebraicus ex IBN ZOHAR, IBN SINA, RASEO & aliis decerptus, est in Bibl. Leid.

Tum liber Persicus *de medicamentis simplicibus & compositis, eorum usu & abusu, & vocum emendatione*, ex illustribus auctoribus selectus, ib.

Et *liber de medicamentis simplicibus & compositis*, serie alphabetica.

Et hortus aromatariorum.

(g) I. n. 969.
(h) I. n. 143.
(k) I. n. 1058.

Medicamentorum compositiones ex Persico sermone in Græcum a Constantino Melitiniota versæ sub finem seculi XIII. B. Paris. n. 2194.

Aliud simile opus ab Anonymo conversum ib. tum tertium de variis remediis curarum morborum.

Lexicon vocum saracenicarum, græce redditarum, inter quas plantæ, in Bibl. Ambros.

Lexicon medicum de plantis arboribus & mineralibus, quarum in medicina usus est. In eo plures voces arabicæ & turcicæ occurrunt, Scriptus est in Polonia seculo 17. Bibl. Reg. I. n. 123. A.

Lexicon Medicum Arabico Persicum *Bibl. Leid.*

Constantinopoli allatus liber nuperus, in quo arborum & florum picturæ non contemnendæ, est in Bibl. Regia *Par.* (*l*).

§. CLV. *Chinenses.*

Ad finem historiæ botanicæ Arabum liceat addidisse Chinensium libros botanicos, quorum ætas partim ignoratur, partim minus ad nostram rem facit, cum nullum huic genti cum Græcis & latinis commercium fuerit, & neutri a neutris profecerint.

Magnum opus est *Puen Cao Kang mo* (*m*) s. *Proprietates & aptitudo* herbarum, vera nempe medicinæ herbarum repræsentatio, & proprietates cujusque. In præfatione agitur de primis herbarum collectoribus Fohi, Hoangti Tschin-Nung, & aliis antiquissimis medicis. Inde plantæ per genera & species recensentur, tum & plantæ & animalia iconibus repræsentantur. Plurima per volumina sunt & ultra 32. impressa imperante Tschun Tschi, patre Kanghi.

Hujus libri epitome est *Puen cao mung civen* s. instrumentum piscatorium ad excipienda quæ sunt in *Puen cao.* Nomina hic adparent herbarum omnium & indices rerum in magno opere contentarum, etiam de plantis. Illustrata est a medico seculi XVI. Tschin Kia mo, & impressa imperante Kanghi.

Puen Kao Kiven Xe Pa. ex titulo putes esse partem libri pariter Puen Kao dicti, cum figuris plantarum & animalium malis. Tria adsunt volumina quartum, duodecimum, & decimum tertium, in Bibl. Reg. I. p. 382.

Chuen Cu Xaoxu de literis quas Sinenses a plantis imitati sunt. I. n. 85.

Cem Pu Ku Kin y Kien, opus medici Lung Sing, liber impressus imperante Tschun Tschi, sunt experimenta auctoris & arcana Bibl. Reg. I. n. 34.

Porro

(l) I. p. 293. n. 129.
(m) Bibl. Reg. I. n. 19. & proculdubio etiam 27. & 44.

Porro FUEN PU PUEN (n) CAO eſt *tractatus particularis de plantarum proprietate.* Plantæ omnes per ſpecies & claſſes dividuntur, ut faciles ſint repertu. Auctor KU HUNG PE, idem & HOI CONG, ſeculi XVI. ſcriptor. Opus editum eſt imperante TSHUNG TI.

VAI KOKUO TSCHU YAO doſes ſunt herbarum & mineralium, ut ad quemque morbum ſua remedia ſubjiciantur (o).

NUM-CHIM CIVEN XU ſ. agriculturæ perficiendæ liber; ad vitam ruſticam & bombycum cultum. Figuras plurimas auctor addidit, & florum & arborum plurima nomina recenſuit. Volumina ſunt XII. Auctor PAULUS Chriſtianus. Bibl. Reg. I. n. 37.

PUEN CAO XUM YVE Catalogus librorum qui de re herbaria ſcripſerunt, ad 46. Tum herbarum numeroſa nomina & proprietates. ib. I. n. 62.

Liber imperfectus ib. n. 61. in quo plantæ etiam enumerantur.

PEN SAN KAN MAO compendium medicinæ Chinenſis, a medico LI TCHI SIN ſcriptum, citatum etiam a Cl. MALOUIN (*hym. Med.* T. I. p. 8.) Continet etiam botanica.

In *Lettres edifiantes* (p) excerpta habentur, ex herbario Chinenſi de viribus plantarum. Intercedunt pluſcula vana & ſuperſtitioſa. Subtiles cæterum ſunt in eruenda rerum utilitate Chinenſes, & multa in bonos uſus convertunt, quæ tamquam inutilia, nos omittimus. Ita Chenopodium bliti folio in cibis adhibent, pappis ſalicum utuntur &c.

In *Bibliotheca* I. G. GMELIN exſtabat *hiſtoria naturalis Imperii Sinenſis* 6. Vol. fol. M.S.

De meo libro vide p. 5.

(n) T. I. n. 18.
(o) Ib.
(p) n. 25.

LIB. III.

ARABISTÆ.

§. CLVI.

Cum Imperii Romani occasu & ipsæ artes in occidente paulatim corruerunt, tum quæ liberales dicuntur, tum quæ vulgo magis propriæ sunt. Medicinæ vix ulla memoria mansit, ut Judæis medicis, Arabicorum librorum non imperitis, ipsi Cæsares usi sint, & Toletum ad Arabes proficisci oporteret, si quis mathemata, aut artem medicam discere vellet, quæ fere ejus seculi Magia erat. Rari inde passim extiterunt scriptores, qui ex Arabibus, malisve veterum Græcorum versionibus, aliquid compilare possent. Id etiam historiæ naturali, & perinde herbariæ, valde nocuit, quod quidquid artis esset reliquum, id apud monachos ejus ævi conservatum fuerit. Ii homines ex ipsis suæ vitæ cœnobiticæ legibus, ab itineribus & a libertate ipsius in agris & sylvis consulendæ naturæ interclusi, solis in libris naturam discebant. Arabes fere citabant & GALENUM, neque enim reliqui medici antiqui eo ævo latine versi extabant.

§. CLVII. *Carolus Magnus.*

CAROLI M. *Capitulare de Villis suis* ab HERMANNO CONRING editum Helmstadii anno 1647. 4°. hactenus huc pertinet, quod sub finem census extet florum, & arborum, & olerum, quæ omnia IMPERATOR in suis villis coli vellet. Miror his recenseri Coloquintidas, quas putem esse cucurbitas; Ravacaulos hic primum legis. Nomina addita sunt aliqua pomorum, Germanicæ fere originis.

§. CLVIII. *Walafridus Strabus.*

WALAFRIDUS STRABUS, S. Gallensis Monachus, Abbas insulæ Augiensis majoris, seculi IX. auctor, post CAROLUM M. anno fere 842. scripsit *hortulum*, breve poëmatium, non certe, ut illa ætate, inelegans, etsi metri gratia nonnunquam vocabula aliqua mutat. Paucula Plantas describit. Prodiit Norimbergæ anno 1512. 4°. RIVIN. Basileæ 1527. 8°. cum MACRO GUNZ. Friburgi Brisgovici anno 1530. 8°. *. Parisiis anno 1533. 1571. 12°. cum cœna FIERÆ

FIERÆ, SEGUIER, & Francofurti anno 1564. 8°. Ingolstatt. anno 1604. 4°. BODL. Basileæ anno 1627. 8°. SEGUIER.

§. CXLIX. *Aemilius Macer.*

Nuperior est ille barbarus AEMILIUS MACER *de herbarum virtutibus*, cum STRABUM refutet. ODONI tribuit GEORGIUS MERULA & GESNERUS. Longius est poema; multo magis barbarum, in quo (*p*) multo plures herbæ describuntur. Auctorem GALLUM fuisse putes, nam Isatidem *Gaisolam* vertit (Guasole), solanum Maurellam (Morelle). PALLADIUM citat, & APOLLODORUM, & ignotum mihi MENASCUM, & SCHOLAM SALERNITANAM. Prodiit omnium primo Neapoli 1477. 4°. cum virtutibus herbarum 88. inde Mediolani 1482. GUNZ. Porro cum figuris ligneis absque anno 8°. & alias 4°. * literis Gothicis. Iterum Venetiis 1506. 4°. 1508. 4°. Cadomi 1509. GUIL. GHEROALDO interprete. Notas non maximi momenti editioni Friburgensi anni 1530. 8°. (& Basileensi 1627. 8°. GUNZ.) *Johannes* ATROCIANUS addidit. Porro Parisiis recusus est anno 1522. 8°. Denuo Interprete *Simone* de LOVITZ cum figuris herbarum Cracoviæ anno 1532. 8°. Libri V. *Materiæ Medicæ* per J. CORNARUM emendati Francofurti anno 1540. 8°. GUNZ. cum alio anonymo Poeta, ipso citante auctore, quæ editio multo est plenior. Iterum cum G. PICTORII obscuriorum locorum expositione Basileæ anno 1559. 8°. LIND. & 1581. 8°. SEGUIER.

Alium MACRUM HENRICUS RANZOV Vir. ILL. edidit anno 1590. 8°. Hamburgi anno 1590. 8°. & Lipsiæ etiam 1590. * cujus L. I. aliquot capita de animalibus habet. Liber II. ex SERENO SAMMONICO exscriptus est.

Anglice versus est a JOH. LELAMAR, inde a T. LINACRO London 12°. Gallice versa, sed tantum septem capita, a *Ludovico* TREMBLEY, cum titulo prodierunt: *Les fleurs du Livre des vertus des herbes par Macer Floride avec les Commentaires de Mr. Guill. Gueroust.* Rouen anno 1588. 8°. FALCON.

Codex M.S. exstat in *Bibl. Reg. Londin.* alii in *Lipsiensi*, in *Bibl. dominicana* S. MARIÆ Florentiæ, in *Cantabrigiensi*, in BODLEYANA, in VOSSIANA Leidensi, & in *Bibl. Reg. Paris.* IV. n. 5009. (*q*) 7924. 8197. & 8454. Hos etiam puto esse L. II. metricos de viribus herbarum Bibliothecæ PONTINIANÆ MONTFAUC. Hic idem fuerit ODO de usu herbarum cum notis *B. Mediol. Ambrosianæ* MONTF. & Mediceæ, ubi & alius codex est cum MACRI titulo.

Scripsit de ÆMILIO MACRO proprium libellum FRID. BOERNER Lips. 1754. 4°. *

§. CLX.

(p) De Ligustico p. 49.
(q) Huic adjectus est libellus de modo quo herbas colligere oportet & conservare.

§. CLX. *Constantinus.*

CONSTANTINUS AFRICANUS, Carthaginensis, Christianus, diu in Oriente vixit, primus Arabum opera in Europam retulit, & in monasterio Cassinensi obiit, versus finem seculi undecimi. Præter opus *de omnibus medico cognitu necessariis* Basil. anno 1539. fol. editum TREW. quod idem est cum HALY ABBASIDÆ opere, alios etiam libros practici fere argumenti reliquit, numero novemdecim, Basileæ editos anno 1536. fol. * Eorum ultimus est de gradibus simplicium. Brevis est materia medica, in qua medicamenta simplicia juxta primum, secundum, tertium & quartum gradum disposita sunt. Citat COSTAM LUCÆ filium, qui de Myrobalanis scripserit, ALEXANDRUM & STEPHANUM de pyrethro, & paucos alios. Vires medicatas cum qualitatibus continet.

Ejus *glossæ herbarum & specierum* prodierunt inter opera & Basileæ 1560. 8°.

Ejus *de regimine sanitatis* codex M.S. exstat in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 6957.

Ejus antidotarium ex latino in Græcum translatum est in *B. Vindob.* LAMBEC. VI. p. 131.

ISAACI librum *de diæta* CONSTANTINUS ex Hebraico latine vertit.

§. CLXI. *Varii.*

HENRICUS de HUNTINGTON archidiaconus imperante STEPHANO & HENRICO II. scripsit *de herbis & animalibus* L. VIII. TANNER B. Brit. p. 395.

ODO seu OTHO CREMONENSIS *de electione medicamentorum simplicium* scripsit versus leoninos 115, Francofurti anno 1533. & 1551. 8°. excusos.

§. CLXII. *Schola Salernitana.*

SCHOLA SALERNITANA (*s*) seculo undecimo (*t*) inclaruerat, nunc fere deserta. Ejus præcepta *de victus ratione* eodem seculo fere inclinato primum scripta sunt, versiculis, quales ea ætas ferebat, frequentissime tamen recusis. Libellum in ordinem redegit JOHANNES MEDIOLANENSIS (*u*), subscripsit tota schola. Nihil vulgare magis aut humile eo opusculo.

Codices M.S. passim exstant, ut in Bibliotheca Parisina n. 6931. 6891. 6941. alii in *Bibl. Reg. Londin.* p. 201. 208. in UFFENBACHIANA &c.

Antiqua

(s) De ea schola vide GIANNONI L. X. Multa debuisse CONSTANTINO AFRICANO.
(t) Circa annum 1059. teste BARTHOLOMÆO CORTE.
(u) GIANNONE L. X. p. 198.

Antiqua eſt editio *Regimen ſanitatis Salerni ordinatum* ab ARNOLDO A VILLANOVA Monſpelii 1490. 4°. B. Bern. alia Lion anno 1482. 4°. MEAD.

Alia Piſæ 1484. 4°. Argentorat. 1491. 4°. BOECLER. Cum verſione Germanica Brunſvig. 1509.

Porro prodiit Lugduni 1516. 4°. MAITT. Paris 1493. 4°.

Francofurti cum I. KATSCHEI placitis de regimine ſanitatis ex HIPP. & GALENO depromtis 1549. 12°. RIV.

Editiones etiam aliquot coram habeo *Conſervandæ ſanitatis præcepta ſaluberrima cum* ARNALDI VILLANOVANI *exegeſi*, *per* JOHANNEM CURIONEM *locupletata, ut novum opus videri poſſit* Francof. anno 1538. & 1545. 12°. RIV. 1553. 8°. RIV. 1555. 12°. MAITT. per J. CURIONEM & J. CRELLIUM, & iterum Francof. anno 1559. 8°. cum ANASTASII de ratione victus epigrammatibus tum ib. 1573. 8°. HUTH. Francof. 1582. 8°. Genev. 1591. 8°. Colon. 1594. 16°. 1595. 8°. * & absque loco 1599. 12°. Monſpel. 1622. 12°. RIV. Herbipoli 1623. form. pat. Genev. 1638. 12°. ad J. CURIONIS editionem. In editione 1559. 8°. & 1573. 8°. Verſio Germanica verſiculis barbaris conſtat. Adjectæ ſunt icunculæ, cum JOACHIMI CAMERARII verſiculis diæteticis, ſecundum menſium ordinem, & OTHONIS CREMONENSIS declaratione ſimplicium poetica, & POLYBI de victus ratione opere. ARNALDI de VILLANOVA Commentarius non peſſimus eſt, ex Arabibus & Græcis compilatus. Plantarum in alimentum cedentium adjectæ ſunt collatitiæ facultates. Recuſa eſt hæc editio anno 1611. 8°. cum CURIONIS, CRELLII, COSTANSONIS, & *Renati* MOREAU obſervationibus, & alia laude digna prodiit Pariſiis anno 1625. 8°. & 1672. 8°. ſpiſſum volumen, verſuum tamen pauciorum.

Similem editioni CURIONIS editionem dedit *Zacharias* SYLVIUS, & præfationem adjecit, tum varia opuſcula DIOCLIS CARYSTII, J. KATSCHII nonnulla de regimine ſanitatis, & *Petri* SCRIVERII ſaturnalia, in quibus quædam potiſſimum de Nicotiana epigrammata. Prodiit Hagæ Comit. anno 1649. 12°. & 1683. 12°. * & nuper Argentorati 1713. 8°. & Auguſtæ Vindelicor. 1753. 8°. HUTH. Lovanii edidit R. BRUYTSMA 1641. 8°. HOTT.

Italice SCHOLA SALERNIT. prodiit caſtigata a J. FRANCISCO LOMBARD Venet. 1566. 4°. tum Parmæ 1712. 8°. & illuſtrata a FULVIO GHERLI Venetiis anno 1733. 8°. FALC.

Gallice primum excuſa eſt cum Commentariis ARNALDI, remedio adverſus peſtem, tractatu de urina, & remedio adverſus luem veneream Paris anno 1501. 4°. ASTRUC. & 1561. 8°. B. Exot. & 4°. ib. cum notis ARNALDI. Inde iterum verſiculis reddita eſt Paris anno 1637. 8°. BUR.

Porro Pariſiis prodiit 1651. & Rothomagi anno 1660. 8°. ridiculis verſiculis expreſſa, qui *Guidoni* PATINO tribuuntur: deinde ſerio magis a *Ja-*

edita du FOUR de la CHESNELIERE Paris anno 1669 non plene, iterum anno 1671 commentaire en vers sur l'Ecole de Salerne ejuſdem auctoris, quæ pleniſſima eſt editio. Denique ſerio nuper a B. L. M. verſibus redditur Paris anno 1749.

Germanice anno 1474. fol. prodiit, & cum latinis verſiculis Lipſ. 1508. 4°. Brunsberg 1509. Coloniæ 1595. 8°. & nuper latine cum verſibus germanicis Hamb. 1642. 4°. denique Fr. & Lipſ. 1750. 8°. HETH.

Hoc etiam puto eſſe *Regimen ſanitatis*, *oder Ordnung der Geſundheit*, editum Auguſtæ Vindel. 1481. fol. 1495. 4°.

Anglice, vertente THOMA PAYNELL Londin. 1530. 1541. 4°. TANNER p. 583. Vertente R. H. Lond. 1667. 8°. BODL.

Bohemice & latine Poſon 1721. 12°.

§. CLXIII. *Hildegardis.*

Abbatiſſa Bingenſis, circa annum 1180. ſcripſit *de ſimplicibus medicamentis* L. I. *de compoſitis* L. I. & *phyſica* edita Argentorati anno 1533. fol. 1544. fol. TREW. anno vero 1536. fol. cum titulo *Horti ſanitatis* ut libro non viſo ex BOERNERO repeto. Ejus ſacræ Virginis nomen ſemibarbarum aliquem ſcriptorum uſurpaſſe WELSCHIUS (x).

Georgius KRAUT proprium librum in hoc HILDEGARDIS opus edidit Argentinæ excuſum anno 1544. fol. Codex HILDEGARDIS M. S. exſtat in *Biblioth. Pariſ.* n. 6952.

§. CLXIV. *Varii.*

ROB. de BELLO FOCO Carmen in laudes cereviſiæ ſcripſit anno 1190. TANNER.

Rogerius BACON M. S. codices reliquit de *graduatione medicinarum*: *de gradibus & antidotarium*: qui in *Colleg. Pembrokiano Cantabrigiæ* ſervantur.

Huius ſeculi codices botanici argumenti ſunt de natura pecudum, arborum & lapidum *Bibl. Reg. Lond.* p. 212. 204.

De naturis herbarum p. 149.

Anonymi miſcellanea de mirabilibus vegetabilibus animalibus aliis ad arcana naturæ & artis ſpectantibus. B. Reg. Pariſ. I. n. 143.

Valde laudat GABRIEL NAUDE ÆGIDIUM Corbulienſem, cujus 6000. verſus de compoſitione medicamentorum, non peſſimi, extſtant in M.S. Archiater fuit PHILIPPI AUGUSTI.

HERNICI

(x) Hecatoſt. I. obſ. 63.

HERNICUS ARVIELL, qui varia itinera ſuſceperat, & Bononiæ circa annum 1280. vixit, codices reliquit *de botanica* L. ſive *ſtirpium variam hiſtoriam* TANNER.

J. BRAY *Synonyma de nominibus herbarum*, quorum prima ſunt Alleluja, Panis Cuculi. In Bibl. SLOANEA TANNER p. 122.

Huc codex qui dicitur 400. annorum eſſe, & de fructibus, oleribus, carnibus, piſcibus, volatilibus, valetudinis ſervandæ cauſa agere, qui in B. Cathedr. Metenſi ſervatur MONTFAUC.

Et codex antidotarii B. R. Pariſ. IV. n. 7010.

Anonymi antidotarium alphabeticum ſeculi XIII. ib. n. 7009. & fragmentum n. 7031.

Et tr. de herbarum uſu & virtutibus n. 7035.

In Bibl. Reg. Londinenſi de natura pendarum arborum & lapidem ejusdem ſeculi codex eſt p. 12.

De arboribus, aromaticis plantis, de herbis &c. *Bibl. Reg. Lond.* p. 209.

Liber de natura ciborum forte ALBERTI M. in B. *Magdalen.*

Hoc ſeculo XIII. itinera in Orientem aliqua a Chriſtianis ſunt ſuſcepta. Huc ergo Iter *Johannis du* PLAN CARPIN ad aulam M. Khani, anno 1246. aditum.

Iter *Petri* ASCELIN in Tartariam anni 1247.

Iter *Marci* PAULI VENETI anno 1252. per magnam partem Aſiæ & Africæ.

Iter *Vincentii* de RUBRUQUIS ad M. Khanum anni 1253.

Hæc itinera omnia ſterilia ſunt, & hiſtoriam naturalem raro, botanicam vix unquam adtingunt, niſi quod paſſim naturæ dona in quaque regions breviter nominentur. Collecta per *Petrum* BERGERON prodierunt Paris 1634. 8°. Haag. anno 1735. 4°.

§. CLXV. *Gilbertus.*

GILBERTUS ANGLICUS circa hæc tempora vixit, & Arabes, ut alii coævi, excerpſit; laudatur tamen apud FREINDIUM, quod ſtirpium virtutes recte explicaverit. Ejus eſt, quod non legi, *compendium medicinæ* Lugduno anno 1510. 4°. editum, de quo alias. Ad venena ſæpe a SANTE ARDOYNO citatur. Plantas alexipharmacas recenſet, & conſilia dat non mala adverſus Hellebori vim venenatam, & ad Hyoſcyami noxas.

Ejusdem GILBERTI eſt Codex *de viribus & medicinis herbarum, arborum & ſpecierum*, quem dicit TANNER Bibl. Brit. p. 474.

§. CLXVI. *Gentilis. Guilielmus de Sal. Alii.*

Gentilis de FULGINEO *tractatus de propertione medicinarum componendarum, & de modo investigandi complexiones earum, & adinveniendi complexionem a dosin cujusque medicinæ solutivæ anno* 1486. fol. prodiit, parvus libellus C. GESNER. In *collectione Veneta* de formulis redit Lugduni 1584. 8°. & cum MESVE Venet. 1527. 1538. 1561. fol. 1602. fol. &c.

In tertiam Fen libri III. CANONIS expositio exstat in Bibl. Reg. Parif. n. 6934.

Methodus dosandi secundum G. de FULGINO exstat in Bibl. D. PETRI. *Cantabrigiensi.*

In libello de febribus agit p. 48. de myrobalanis p. 49. de meliloto. Accessit l. de venenis.

In Canonem Avicennæ commentatus est Papiæ 1514. BODL.

Guilielmus de SALICETO magister fuit LANFRANCI, seculi adeo XIII. fere medii scriptor. Chirurgia cum aliis ejusdem argumenti libris pariter *antidotarium* continet, & in L. V. enumerationem medicamentorum simplicium alphabeticam, cum facultatum enarratione, quæ Venetiis prodiit anno 1546. fol. & alias. Ejus codex exstat de *simplicibus.*

Hujus temporis fuit J. STEPHANUS, aut antiquioris, cujus *canon de medicamentis purgantibus* anno 1305. descriptus, exstat in Bibliotheca Regia Parif. n. 6964.

Tum *quid pro quo*, seu *Collectio rerum, quæ certa quadam cognitione conjunctæ, non absque periculo aliæ pro aliis adhiberi possunt* ibid. n. 6964. 6991. 6988. Sæpe excusus est libellus, quem video PLATEARIO tribui, fere cum MESVES operibus. Venet. 1495. 1497. 1512. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. &c. Lion 1517. 4°. Ejus codex M.S. est in *Bibl. Reg. Parif.* IV. n. 7058. A.

§. CLXVII. *Matthæus Sylvaticus.*

Matthæus SYLVATICUS, Mantuanus, non XIV. seculo vixit, sed XIII. quem PETRUS APONENSIS citaverit (y), & ante *Simonem* GENUENSEM. Scripsit opus *Pandectarum medicinæ*, quo vocabula innumera explicat. Barbari auctoris opus chaoticum novo explicatore eget; etymos dedit idem ad ISIDORI morem. Prodiit Bononiæ anno 1474. fol. Venetiis anno 1475. fol. cur. MATTHIÆ MORETI Brixiani 1477. fol. 1478. fol. 1480. fol. GESNER, 1488. fol. MAITT, 1492. fol. 1498. fol. MAITT, & cum additamentis MARTINI de SOMPITELLO Turin 1526. fol. BOEHM. Lugduni anno 1478. fol. 1524. fol. 1541. fol. TREW.

Liber

(y) In editione anni 1492. annus nominatur 1317.

Liber cibalis & medicinalis Pandectarum prodiit Neapoli 1477. fol. OSMOND. MAITT. Aliqua adjecit S. JANUENSIS. Codex M.S. est in Bibl. Reg. Paris. n. 6960. & in B. D. MARCI.

§. CLXVIII. *Simon Januensis.*

Simeonis de CORO, vulgo JANUENSIS, Capellani NICOLAI IV. *opusculum seu clavis sanationis*, est Dictionarium botanicum ex Græcis & Arabibus compilatum, fusum, non unice tamen ex aliis sumtum scriptoribus. Nam testatur, *se informationes ex toto mundo* per viros doctos cepisse, & aniculas Cretenses herbas decerpentes per montes & arva comitatum esse, ut nomina Græca disceret. Non displicuit LEONICENO.

Prodiit Patavii anno 1474. fol. SEGUIER. Venetiis anno 1486. fol. 1507. fol. 1510. fol. SEGUIER. TREW. 1513. 1514. fol. *

Codices M.S. passim exstant; ut synonyma cum appendice MANFREDI de MONTE IMPERIALI in Bibl. Reg. Paris. n. 6823. 6958. tum in *Medicea* absque commentario.

Notas dedit ad M. SYLVATICUM.

Clavis sanationis seu Glossarii medicinæ codex adest n. 6959.

ALSAHARAVI l. de præparatione medicinarum interpretatus est p. 201.

Denique ope ABRAHAMI JUDÆI. Ejus interpretatio in l. SERAPIONIS de medicamentis simplicibus, & in ABUL CASEM de Proportione Medicinarum prodiit Venet. 1558. & codices ejus sunt in B. R. P. n. 6896. 6997. 6898. 6899.

§. CLXIX. *Platearius.*

Johannes PLATEARIUS de S. PAULO, Salernitanus medicus, ante P. *de* CRESCENTIIS vixit, seculo adeo XIII. ineunte. Ejus exstat liber de medicina simplici dictus *circa instans*, cujus Codices sunt in Biblioth. Regia Paris. n. 6954. 6976. in *Cantabrigiensi* D. PETRI, & in *Coll.* CAJI & GON. & in B. BEROL. MOEHSEN *Epist.* II. p. 58. Editus est l. cum SERAPIONE anno 1497. fol. Bibl. Bern. 1499. fol. & 1530. folio, cum *Nicolao* PRÆPOSITO, & Lyon anno 1512. fol. & Parisiis anno 1582. 4°. MERCLIN. Cum MESVE anno 1502. fol. & 1508. fol. GUNZ, & Venetiis anno 1525. fol. SEGUIER. Lyon 1525. 4°. B. Bern. Est catalogus medicamentorum simplicium satis nudus, non tamen absque propriis sententiis. An aliud est opus tractatus *de medicamentorum simplicium virtutibus* secundum I. de S. PAULO alias secundum PLATEARIUM, qui est in Bibl. Reg. Paris. n. 6988.

Deinde *expositio* (*a*) *in Antidotarium Nicolai Præpositi*, edita Venetiis anno 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. B. B. cum MESVE & 1502. fol. 1508. fol. 1513.

(a) MOEHSEN *Epist.* II. p. 61. sqq.

1513. 8°. 1527. fol. & 1561. fol. 1602. fol. Id opus omnino ad rem herbariam pertinet, non simplicium medicamentorum, ex quibus antidoti componuntur, facultates exponit; alterius autem AUCTORIS, & forte Germani, opus est, in quo PLATEARIUS passim citatur. MATTHÆUM vocat ÆGIDIUS & FABRICIUS (*b*), nam opera sunt eadem.

§. CLXX. *Albertus.*

ALBERTUS de Dominici religione, vulgo Magnus, omnes historiæ naturalis partes hoc ipso seculo adtigit, compilator superstitiosus, ut patientiam lectoris fatiget. Ejus Liber *Aggregationis* seu *Liber secretorum*, *de secretis mulierum*, *de virtutibus herbarum*, *lapidum & animalium quorundam* iterato prodiit. Habeo coram editionem perantiquam seculi XV. Gothico charactere impressam, an forte Argentinensem anni 1497. citatam in BIBL. UFFENBACH. & aliam Parisiis apud J. PETIT ineunte seculo XVI. excusam 4°. Lipsiæ etiam prodiit 1505. 4°. Venetiis 1508. 4°. & Lugduni anno 1596. 24°. Amstelodami anno 1643. 8°. 1669. 12°. 1702. 12°. 1740. 12°. In editione Neapolitana 1493. 4°. & alia 1539. 8°. titulus est *liber adgregationis secretorum de virtutibus herbarum lapidum & animalium.* BODL.

Germanice edente Q. APOLLINARI prodiit Argent. anno 1549. 4°. cum variis aliis, etiam cum iconibus, tum 1554. 4°. 1564. 1581. 8°. 1585. 8°. Nurnberg 1731. 1742. 12°. 1755. 8°. Bas. 1581. 8°.

Anglice *the virtues of herbs stones and beasts* Londini anno 1632. 8°. 1650. 8°. OSB.

Italice Turin 1508. 4°. Venez. anno 1537. 8°. 1543. 8°. FALC. Bonon. 1671. 8°.

Gallice etiam Gand 1551. Lyon 1745. 12°. 1758. 12°. 2. Vol. & nuper Liber I. est plantarum perpaucarum fere 18. post quas aliæ aliquæ subjunguntur.

Porro majus scripsit opus, *de vegetabilibus & plantis* Lib. VII. qui exstant in T. V. collectionis operum, & *de agricultura* L. I. Codex exstat in Bibl. Reg. Paris. n. 6516. & in AMBROSIANA. in Bibl. D. PETRI Cantabr. & in MERTONIENSI Oxon. Obiit exeunte seculo XIII.

Neque oportet dissimulare, nuperos scriptores HERCULI de SAXONIA, ALBERTI discipulo, hoc de secretis mulierum opus tribuere, cujus etiam nomen in editione Francofurtensi 1615. 12°. præfertur, & in Augustana 1498. GESN.

In tanta credulitate vir barbarus tamen suos laudatores invenit. G. NAUDEUM, I. VOSSIUM, QUENSTEDIUM.

Denique *das Buch der Natur* ex ALBERTO magno sumtum esse, suo loco dicemus.

JACOBI

(b) *Bibl. Latin. inf. æt.* L. 12. p. 156.

JACOBI a MARLANT *historia naturalis rhythmis belgicis* ſcripta potiſſimum ex ALBERTO M. exſcripta eſt cum titulo *Der Naturen Blome* Ultrajecti 1345. Exſtabat in *Bibl. Uffenbach.* III. p. 98.

I. BURGUNDI Senatoris Piſani, L. *de vindemia* ſæpe citatur a VINCENTIO BELLOV. Codex exſtat in Bibl. Reg. Pariſ. n. 7131.

Ejus *regimen ſanitatis* ex GALENO exſtat in B. D. MARCI.

§. CLXXI. *Petrus de Apono.*

Petrus de APONO vel ABANO ejusdem fere ſeculi fuit, & ſaporis, Philoſophus & medicus, ſuperſtitioſus homo, qui ſuo teſtimonio vim carminis adverſus viperæ morſum conatus ſit confirmare, præterea Aſtrologus. Ejus exiguus libellus *de venenis* huc facit, ſæpe recuſus, Papiæ 1450. cum Conciliatore Mantuæ anno 1472. SEG. 1473. fol. alii, Mediolani 1475. 4°. RIV. Venetiis anno 1473. 4°. 1476. fol. SEGUIER. anno 1485. fol. 1487. 4°. RIV. 1550. 8°. Lipſiæ anno 1488. 4°. ibid. 1497. 4°. HENN. 1498. fol. 1500. 4°. 1550. 8°. Argentor. 1566. 8°. cum SCHILLERO & alias ex edit. G. GRATAROLI. Francofurti 1679. fol. cum Sereno, Venet. 1537. 8°. & cum SCHILLERO de peſtilentia Baſil. 1531. 8°. Romæ anno 1490. 4°. RIV. Marburgi anno 1537. 8°. ex editione DRYANDRI, & Venetiis anno 1548. fol. & anno 1565. fol. SEGUIER. 1595. fol. CLESS. Codex M.S. exſtat in Bibl. Reg. Pariſ. n. 6839. tum 6910. A. (*c*), & in B. M. de S TRINITATE Vindociſmenſi MONTF. & in AMBROSIANA, inque VATICANA PETAVII bini. Gallice prodiit vertente LAZARO BOET Lyon 1593. 16°. Aureum libellum vocat editor, ſed mera eſt compilatio. Nuperior eſt MATTHÆO SYLVATICO, cujus Pandectas citat. Adjecti ſunt verſiculi de venenis aliqui. Multa venena habet vulgo neglecta, ut Oleandri ſiliquas, Ficum Pharaonis, cujus in Sardinia noxas cominus vidit, Bedeguar, avellanas. Cuique ſuam dat antidotum, Qui Realgar adſumſerat, ſanatus fuit butyro & lactis ſero. Nimis laudat lapidem Bezoar.

In *conciliatore controverſiarum*, qui Venetiis 1471. fol. MAITT. & 1473. 4°. anno 1483. fol. MAITT. 1491. 1496. 1506. 1520. CLEM. 1522. fol. FALC. & 1545. 1548.* fol. 1555. fol. CLEM. 1565. fol. & Papiæ 1490. fol. 3. Vol. MAITT. 1595. fol. Mantuæ 1472. fol. MEAD. Paris 1494. fol. CLEM. & paſſim cum S. CAMPEGII *cribrationibus* prodiit; paucula quædam ſunt herbarii argumenta, de Centaurio utroque, de Saccharo, de Cicuta, de ptiſana male parata a Pariſienſibus, & fuſe quidem de vino. Codices exſtant in *Biblioth. Reg. Pariſ.* n. 6961. 6962.

Compendium in M.S. Bibl. Reg. P. n. 7008. 4°.

Denique ad MESVES canones de medicamentis purgantibus additiones edidit Venet. anno 1497. fol. cum omnibus fere editionibus MESVES recuſas Venet.

(c) De venen.

Venet. 1484. fol. 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. Bibl. BERN. 1502. fol. 1508. fol. 1513. 8°. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. Lugd. 1531. 12°. SEG. *Supplementa* dicuntur in 2. libr. fecretorum MESVES in Biblioth. Parif. M.S. n. 6943.

IDEM DIOSCORIDEM in capita 712. reformatum edidit, neque enim alius eft PETRUS PADUANENSIS.

§. CLXXII. *Vincentius. Bertruccius.*

VINCENTIUS BELLOVACENSIS quatuor fcripfit fpecula.

Naturalis volumina funt duo, *Doctrinalis* unum: *moralis* tria: *hiftorialis* quatuor. Conjuncta prodierunt Argentorati 1473. fol. Nurenberg. 1483. fol. Lyon 1591. fol.*. In naturali fpeculo L. VI. agricultura traditur, ager & hortus. In Libris XVI. ad XX. lexicon botanicum reperitur. In Libro XXXII. mirabilia regionum.

In fpeculo *doctrinali* liber VI. eft Oeconomicus, & in eo agitur de herbis, plantis hortenfibus, arboribus viribus, ut domus fit ruftica.

In *fpeculo hiftorico* occafione creationis nonnullas herbas & arbores recenfet.

Ita in editione 1591. Barbarus auctor, collectanea fua effundit, multum ISIDORO ufus & PLATEARIO.

BERTRUCCIUS floruit circa anno 1312. ORE. Ejus collectorium medicinæ prodiit Lyon 1509. 1518. 4°. ORL. GUNZ. Colon. 1537. ORLAND. Liber III. eft de fanitatis regimine liber 7. de venenis.

§. CLXXIII. J. a S. *Amando.*

Johannes a S. AMANDO Ecclefiæ Tornacenfis Canonicus, incerti ævi auctor, dedit adnotationes in NICOLAI Antidotarium. Cum MESVES variis editionibus prodierunt Venetiis anno 1495. fol. 1497. fol. 1502. fol. 1508. fol. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1602. fol. (*d*). Arabibus ufus vires fimplicium [illegible] addit & caufas componendi. Aliqua habet de phlebotome & de fanguifugis.

Ejus

(*d*) M.S. etiam codices exftant Parifiis in Biblioth. Reg. [illegible] n. 6866. & [illegible] *tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum fimplicium & compofitarum* n. 7063.

Ejus *de usu idoneorum auxiliorum* libellus editus est Moguntiæ anno 1534. 8°. Gesner.

Codex membranaceus I. *de conservatione sanitatis & tardatione senectutis:* & alius *de medicinis compositis* in *Bibliotheca Uffenbachiana* 119. p. 96.

Glossarum in Nicolaum codex Bibl. Reg. I. 6888. Areola s. tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium, & compositarum ib. n. 7063. & 6976., qui liber non videtur a Glossis differre. Exstant etiam in B. D. Petri Cantabrigiensi.

§. CLXXIV. *Petrus Hispanus.*

Petri Hispani Archiatri Pontificii, inde summi Pontificis, *Thesaurus pauperum, seu de medendis corporis humani morbis per Euporista*, Antverpiæ 1497. fol. Maitt., & Coloniæ 1503. fol. prodiit, & Lugduni anno 1525. 4°. B. Bern. & Parisiis 1577. 16. Francofurti anno 1576. 8. 1578. 12°. Rast. Hotton d'Etr. & Anglice *the poor mans treasure* London anno 1556. 8°. Bodl. & *treasure of health containing many profitable medicines* London anno 1585. 8°. &c. Italice Venez. 1494. 4°. Seg. in lit. 1500. 4°. Maitt. Nunquam mihi occurrit. A Rosa Anglica parum differre C. Gesner (e).

Codices M.S. thesauri pauperum exstant Parisiis in Bibliotheca Regia n. 7053. 7054. alius in Bibl. Caji & Gon. Cantabrigiæ, & in *Bibl. Acad.* & alius in *Bibliotheca Uffenbachiana* fuit, & in Vaticanæ donis Christinæis. Eumdem etiam Thesaurum puto esse, qui est in Bodleyana, etsi non facile separatur a Thesauro Arnaldi. Primus Cicutæ decoctum ad epilepsiam laudasse dicitur.

Ejus Commentarii in Isaacum *de dictis universalibus & particularibus* prodierunt Lugduni anno 1515. fol. Merkl. Codex exstat in Bibl. *Corp. Christ. Oxon.*

§. CLXXV. *Petrus* de *Crescentia.*

Petrus de Crescentia, Senator Bononiensis, natus anno 1230. ipse agrum coluit, & lectionem antiquorum cum experientia conjunxit.

Ejus *opus ruralium commodorum* continet libri XII. Rarissimam editionem Lovanii absque anno excusam possideo, & Maittairius citat, atque forte non differt Lovaniensis anni 1474. fol. Trew. Sæpiuscule etiam alias prodiit Augustæ, ut videtur. anno 1471. fol. Trew. Argentorati anno 1486. fol. Maitt. Falc. Vicentiæ anno 1490. fol. Bumald, Venetiis anno 1536. Bumald. Basileæ anno 1538. 4°. * & 1548. fol. cum iconibus. *

Italice

(e) In proœmio.

Italice hoc opus sæpissime recusum est, ut Florentiæ anno 1478. fol. SEG. Venetiis anno 1503. 4°. 1511. 4°. cum icon. anno 1519. 4°. 1535. 8. FALC. anno 1536. 8°. VOIGT. anno 1538. 8°. SEGUIER. anno 1542. 8. anno 1553. 8°. & denuo versum a *Francisco* SANSOVINO anno 1561. 4°. cum iconibus, & anno 1564. 8°. VOIGT. Emendatum ex codicibus M.S. per NERIGNO s. *Baptianum* de ROSSI anno 1605. 4°. SEGUIER. & ut lego Patav. 1745. 8°. cum ALAMANNO. VOIGT. Neapoli anno 1724. 8°. MEAD. Gallice *Profits champêtres & ruraux* Paris. anno 1486. fol. OSMOND. anno 1517. 4°. ZOCHA. anno 1521. fol. FALC. anno 1534. fol. SEGUIER. 1537. fol. RAST. Germanice anno 1499. fol. min. TREW. cat. anno 1494. fol. TREW. cum figuris, tum anno 1512. fol. cum titulo *von Pflanzung der Aeker, Baume und aller Kräuter* UFFENB. Argentorati anno 1518. fol. anno 1581. fol. cum titulo *von dem Nuz der Dinge, die in Aekern gebaut werden.* anno 1600. fol. 1602. fol. cum titulo *new Feld- und Ackerbau.* Francofurti anno 1583. fol. Anglice London 1616. fol.

Multi codices M.S. ejusdem operis exstant, velut in Bibliotheca Regia Parisina n. 6830. H. n. 6830. I. & nuperiores n. 6830. L. n. 6830. M. n. 6830. N. tum in Basilica S. PETRI MONTFAUC., & apud FR. minores CESENÆ; in AMBROSIANA Mediolani, apud S. VICTOREM Parisiis, in Bibl. Medicea, in Lipsiensi, in Londinensi Regia CASLEY.

Hujus operis auctor non debet confundi, cum aliis hujus ævi miseris scriptoribus, quem certe multas ob causas utiliter legerim. Nam primum CATONIS (*f*), VARRONIS, COLUMELLÆ, & PALLADII potissimum scripta legit, & sæpe integra loca decerpsit, ex quibus nostræ editiones emendari possunt. Legit etiam CONSTANTINUM (*g*), & Arabes, hos ad partem medicam, & frequenter amicorum experimenta secum communicata recensuit.

Deinde agrum & ipse coluit, & varios vitis agrive colendi modos in diversis Italiæ provinciis receptos comparavit, minime cum exscriptoribus Monachis comparandus.

Pertinet ad rem nostram L. II. de arborum insitione & cultu. Lupinos eo scopo seri jubet, ut aratro subacti sint pro lætamine. Aquam ad irrigandum stagnantem & fimo temperatam laudat.

L. III. De agro, semente, messe, frumenti & leguminum generibus. Habet rapa pro lætamine concisa.

L. IV. Fuse de vitibus. Hic uvarum varia nomina fusissime explicat, & quæ præstent, eas laudat.

L. V. Arbores fructiferæ, & steriles. Inter istas nomina aliqua Italica parum nota sunt, ut Anoverus arbor alpina, Grillus.

L. VI.

(*f*) L. II. c. 13. 22.
(*g*) L. IV. c. 11.

L. VI. Est de herbis, & fere ad virtutes medicas pertinet.

L. VII. De pratis & irrigatione.

L. VIII. De viridariis.

L. XII. De operibus menstruis.

L. XI. Compendium est totius operis.

Citat Joh. BURGUNDIUM de Vindemia (h), GERARDUM (i), quem non alibi reperi, Mulieres Salernitanas, PLATEARIUM, ALBERTUM, NICOLAUM.

§. CLXXVI. *Guilielmus Var. Arnaldus.*

Guilielmi de VARIGNANA *secreta sublimia ad varios curandos morbos* Lugduni prodierunt anno 1526. 8°. scripta anno 1319. Remedia simplicia ad morbos a capite ad calcem recenset, & ad venena.

Arnaldus de VILLANOVA Galliæ Narbonensis medicus magnæ famæ & Chemicus, & Theologus, hæreticus equidem, Monspelii artem didicit; mortuus anno 1313. si vitæ fides.

In Collectione operum Lugduni 1532. fol. * & Basileæ 1585. fol. excusa huc faciunt

Speculum medicinæ, in quo & cibi, & remedia recensentur, & medicatæ plantæ secundum classes virium.

Regimen Sanitatis, diætetica nempe consilia pro varia ætate, & ciborum genera, etiam remediorum classes.

Aliud *Regimen ad R.* Aragoniæ, in quo denuo de cibis judicat.

Tertium *R. sanitatis* s. commentarii in scholam Salernitanam.

Breviarium practicæ, princeps opus, in quo multæ etiam plantarum vires medicæ laudantur, ut virgæ aureæ adversus calculum. Hic cymbalariam primum dictam reperias, & Camphoratam, & mentham balsamitam, & plures plantas Galliæ Narbonensis, si sollicite legeris.

De venenis & antidotis. Plantas hic venenatas recenset parum notas, ut Cassis arborem amarissimam.

De gradationibus medicamentorum s. formulis concinnandis. Plantarum etiam hic medicatarum catalogi.

De simplicibus secundum classes virium primas, secundas, tertias. Ejus in Bibl. Cant. CAJI codex est.

(h) L. IV. c. 31. 32. 34.
(i) De Catapuția L. VI.

De *vinis*, nempe medicatis; Germanice *Eigenschaft allerley Wein* fol. absque loco.

De conferentibus & nocentibus Plantis.

AVENZOAR opus *de conservatione corporis* latine vertit in B. Coll. S. BENED. *Cantabr.*

Tabula Siruporum & electariorum exstat in codice B. R. P. n. 6988. A.

Libros etiam Languedocica lingua edidit.

Seorsim prodierunt l. *de virtutibus herbarum aliorumque medicamentorum simplicium* Venetiis 1520. 4°. B. TIG. quorum censum secundum gradus & qualitates init.

Consilium de salubri olerum, fructuum usu Parisiis excusum anno 1572. 8°. MAITT. 1573. 8°. 1586. 8°. SEGUIER. & Coloniæ anno 1577. 8°. cum MIZALDO, qui brevis est & simplex libellus.

Breviarium practicæ Mediolan. 1483. fol. MAITT. Lyon 1527. 8°.

Regimen sanitatis 1482. 4°. MEAD. Germanice Witteberg. 1541. 8°.

Le tresor des pauvres Lyon 1527. 4°. quem vereor ne passim cum opere P. HISPANI confuderint.

De arte cognoscendi venena Mediolan. 1475. 4°. RIV.

Commentarii in scholam salernitanam Parisiis 1484. 4°. MAITT. Lovan. 1482. 4°. Pisis 1484. 4°. & cum aliis editionibus.

Opera omnia etiam Lugduni prodierunt 1520. fol. & Basil. 1585. fol.

Codices M.S. varii exstant, ut libelli de vinis in *Bibliotheca Regia Parisina* n. 7058. 6948. & in Bibl. WOLFIANA.

Areolæ seu tractatus de simplicibus n. 6910. 7063. A.

De regimine sanitatis, hic antiquus Codex n. 6972. A. 6978. Bibl. AMB. & CAJI & GON. Cantabrigiæ.

De medicamentis conficiendis in eadem Bibl. WOLFIANA.

L. de *venenis* Bibl. Reg. *Paris.* I. n. 6971.

Memoriale medicaminum ib. n. 7058.

De dosibus Theriacalibus ib.

L. de conferentibus & nocentibus B, R. P. n. 6992.

De aquis aëre, vinis, pane, leguminibus. ib. n. 6972.

Vitam nuper scripsit Gallice PETRUS JOSEPH. de HAIZE anno 1719. 12°.

§. CLXXVII.

§. CLXXVII. *J. de Gaddesden. J. ab Ardern.*

Johannes de GADDESDEN ineunte Seculo XIV. vixit post GORDONIUM. Ejus *Rosa Anglica*, quam *Guil.* de CAULIACO fatuam vocat, prodiit Papiæ 1492. fol. MEAD. Venetiis anno 1506. fol. * Neapoli 1508. fol. SCHULZ. Venet. 1595. 4°. 2. Vol. SCHULZ. &c. Agyrticum homini ingenium fuit, & ad nummos augendos incitatum. Ad venena sæpe citatur a SANTE ARDOINO, etsi breviter de iis agit libri II. c. 23.

JOHANNES ARDERNUS *ab Ardern* de *Newwark* volumen reliquit *miscellaneorum de re herbaria, physica & chirurgica*, quod exstat inter codices SLOANEOS TANNER *Bibl. Brit.* p. 48. Vixit ab anno 1349. ad 1370.

§. CLXXVIII. *Vitalis.*

VITALIS de FURNO Cardinalis & Archiatri, *pro conservanda sanitate*, — *ad totius humani corporis morbos salubrium remediorum liber* Moguntiæ anno 1531. fol. *. Lexicon est medicum, quo etiam medicamenta simplicia traduntur. Collatitium opus ex CONSTANTINO sæpissime, etiam ex PLATEARIO (*k*) exscriptum. Vixit ineunte seculo XIV. & si BELÆ tempora *nostra* vocat (*l*), potest tamen in primo juventute BELÆ coævus fuisse. Mirifica aliqua & pene nugacia admista habet (*m*), ut candelam e nive factam (*n*). Editio Veneta emendatior est ipso primo codice, passim tamen neglecta.

§. CLXXIX. *Mondinus.*

Ad initia hujus seculi pertinet MONDINUS de LENTIIS, qui in MESVES *canones universales* de purgantibus commentatus est Florentiæ vixit anno fere 1305.

Exstat etiam codex M.S. eodem anno absolutus, in quo de arboribus etiam communibus & aromaticis agitur, in B. R. P. 6838. A.

ALDOBANDINUS, REDO dictus, in *dithyrambis*, *laudes cerevisiæ secalinæ* circa annum 1300. scripsit.

§. CLXXX. *Dinus. Jacobus de Dondis.*

Dinus de GARBO, Florentinus, sub initia seculi XIV. vixit, & dedit *expositiones super canones generales de virtutibus simplicium medicamentorum* AVICENNÆ, Venetiis editos 1499. fol. & anno 1514. fol. Plantas etiam veterum constituere tentavit.

 Codex

(k) C. 8. 203. &c.
(l) De Saphiro.
(m) C. 130.
(n) C. 306. de thure.

Codex M.S. exſtat in *Bibliotheca Regia Pariſina* n. 6860. & in 2. L. Canonis n. 6935.

Jacobus de DONDIS vergente hoc ſeculo ſcripſit, quem *aggregatorem Patavinum* dixerunt. EJUS exſtat *Promtuarium medicinæ* Venetiis anno 1481. excuſum, & 1576. fol. SEGUIER. GESNERUS vocat *librum adgregationis*, certo eumdem. Citat etiam librum 1. de primis & univerſalibus virtutibus medicamentorum ſimplicium 2. de ſecundis, 3. de tertiis, 8. de Chirurgia. Codex exſtat in Bibl. Reg. Pariſ. n. 6973.

EJUS *ſimplicium ad morbos chirurgicos pertinentium enumeratio* exſtat in GESNERI collectione chirurgica.

Liber de medicamentis ſimplicibus in folio abſque anno editus TREWIO dictus, eſt *herbolario volgare nel quale ſi dimoſtra a conoſcer le Erbe e le ſue virtu* Venetiis anno 1536. 8°. & 1540. 8°. excuſus, nunquam a me viſus, ſcriptus anno 1385. Magnum ſe ſimplicium inventorem vocat.

§. CLXXXI. *Guilielmus de Chauliac.*

Guilielmus de CAULIACO ejuſdem ævi, aut paulo ſuperioris, ſcriptor in *Chirurgia* ſua *magna* dedit catalogum medicamentorum ſimplicium, quorum aliquis in medicina uſus eſt. Notulas addidit *Laurentius* JOUBERT & interpretationem nominum barbarorum *Iſaacus* JOUBERT, *Laurentii* filius; ea editio Lugduni prodiit anno 1596. 4°. * cum gallicis nominibus. In *antidotarium additiones* addidit ANT. ROMEKY Lion 1520. B. EXOT.

Auctores pluſculos citat, inter quos ad noſtrum ſcopum pertinent PLATEARIUS, JACOBUS, J. de S. AMANDO, NICOLAUS PRÆPOSITUS, quem vides non poſſe medio ſeculo XIV. recentiorem eſſe.

M.S. *De gradibus ſimplicium* eſt in *Bibliotheca Regia Pariſina* n. 6957.

§. CLXXXII. *Thomas de Garbo &c.*

Thomæ de GARBO. DINI filii exſtat liber *de reductione medicamentorum ad actum, & de gradibus eorumdem* Patavii excuſus anno 1556. 8°. 1579. 4°. MERKL. Redit excuſus in collectione de doſibus Veneta.

MANFREDI de MONTE IMPERIALI, exſtat codex M.S. *de herbis & plantis, quæ in medicina adhibentur* cum figg. & EJUSDEM *appendix ad S. JANUENSIS ſynonyma* in *Bibliotheca Regia Pariſina* n. 6823.

§. CLXXXIII. *Hieronymus Manfredi.*

Hieronymi MANFREDI *il perche le ragioni di molte coſe neceſſarie alla conſervatione della ſanita e virtu delle herbe* Bononiæ 1474. 4°. OSBORNE. Venetiis

tiis anno 1540. 8°. 1567. 12°. 1600. 8°. FALCON. Caufas rerum demonftrat ex GALENO & Arabibus. Ternariis vernaculis facultates alimentorum, deinde arborum & fructuum exprimit. Inter quæftiones, multæ ad plantas pertinent.

J. de TOLETO liber M.S. de *confervanda fanitate*, exftat & ipfe in *Bibliotheca Regia Parifina* n. 6978. & in *Londinenfi* p. 201. inque Cantabrigienfi CAJI & GON.

Ei *herbarium & fpecierum liber* ib. CASLEY p. 201. Ej. *medicinæ* ib.

Tum *Francifci* de PEDEMONTIO *fupplementum* in librum MESVE, qui *Grabadin* f. *Antidotarius* n. 6947. 6946. & in Bibl. Reg. Sueciæ, & PETAVII; cum variis editionibus MESVES excufus Venet. 1484. fol. 1490. fol. MAITT. GUNZ. 1495. fol. 1497. fol. 1508. fol. 1561. fol. 1581. fol. 1589. fol. 1602. fol. &c.

§. CLXXXIV. *Bartholomæus.*

Bartholomæi ANGLICI (de GLANVILLE ex comitibus de SUFFOLK,) *de proprietatibus rerum* Colon. 1481. fol. MAITT. 1482. fol. MAITT. Argentinæ anno 1480. fol. MAITT. 1483. fol. OSB. 1485. fol. TREW. forte & 1488. 4°. TREW. anno 1491. fol. anno 1505. fol. LEHM. Norimbergæ iterum anno 1483. fol. 1485. fol. 1493. fol. 1498. fol. TREW. MAITT. 1519. fol. TREW. Londini anno 1535. fol. MAITT, SEGUIER, & cura *Bertholdi* PONTANI a BRAITENERG Francofurti anno 1603.fol. 1619. 8°. FALC. addito libro 19. Belgice anno 1479. fol. cum titulo BARTH. ENGELSMAN *van de Eigenfchaften der Dingen.* & 1485. fol. quæ fplendida eft editio ejusd. tituli (*o*). Italice Venet. 1516. 4°. Gallice *Le Proprietaire des chofes, translaté en François* l'an 1472. (male pro 1372. *par le commandement de Charles le Quint, & par fon Chapelain frére Jehan Corbichon, de l'ordre de St. Auguftin*, imprimé à Lion l'an 1482. fol. & 1491. fol. B. B. 1500. ADANSON. Paris 1556. fol. cum titulo le *grand proprietaire de toutes chofes* d'ETREES ut videtur, Anglice Lond. 1471. 1535.

Codices paffim exftant, ut in Bibl. Reg. Londin. B. S. VICTORIS. Parif. MONTF. in Cathedrali Metenfi, inter l. RANCHINI, in S. GERMANENSI, in AMBROSIANA, in CHRISTINEA VATICANA, in PETAVIANA, in Bibl. Reg. Parif. n. 347. R. B. C. D. & E. 523. A. n. 276. 350. A. Demum in *Cantabrigienfi Academica* Eclog. & in MERTONENSI Oxonii, & in *Magdalenæa* ib.

Hoc opus fere ex ISIDORI etymologicis defumtum eft, ejusque huc pertinet Liber 17. de arboribus, & plantis. Citantur tamen & Arabes, & PLATEARIUS. Mera eft compilatio, ipfo fatente fub finem auctore; absque judicio facta monente GESNERO (*p*). Vixit vergente jam feculo XIV. TANNER. Quare

(o) UFFENBACH. Itin. III. p. 595.
(p) *Præf.* ad TRAGUM.

Quare si vere codex 523. Bibl. Reg. Paris. scriptus est anno 1376. non poterit hoc opus esse BARTHOLOMÆI. Et in Bibl. RANCHINI adscriptum erat, esse ALBERTI M.

Commentatus fuisse videtur BATEMAN upon BARTHOLOME Lond. anno 1582. fol. AMES.

Videtur idem esse liber, qui *Vincentii* de BURGOS *Historia natural do se tratan las propriedades de todas las cosas* Toledo anno 1529. fol. SEGUIER. Nam 17. lib. de plantis ait agere.

Alius videtur codex seculi XIII. libris scriptus XIX. quorum 10. est de arboribus, 11. de arboribus aromaticis, 12. de herbis *B. Reg. Lond.* p. 209.

§. CLXXXV. *Codices Mss. seculi XIV.*

Anonymi *Carmen de variis plantarum generibus* seculo XV. descriptum extat in Biblioth. Parisina n. 6930.

Et ANTOLT, cujus *trattato delle pietre pretiose, e de li arbori,* seculo XV. scriptus ibidem servatur n. 8750.

Simplicium medicamentorum descriptio metrica Bibl. Reg. Lond.

GALTHERI *de Yconomia s. husbandry* codex exstat, EDUARDI III. tempore scriptus TANNER.

HENRICI DANIEL Dominicani *Aaron de re herbaria: de arboribus fruticibus* &c. ex alphabeti ordine TANNER p. 218. 219. auctoris confidentis, qui circa 1379. floruit.

Ignoro ætatem JOHANNIS de S. PAULO, qui *aphorismos de virtutibus simplicium* MS. reliquit in *B. Baillol. Oxonii* adservatos TANNER l. c. p. 582 & *Eclog.*

Tum ætatem GALFREDI f. GALFERDI, cujus *tractatus ostendens omnem modum inserendi arbores aromaticas, fructus conservandi, vites, vina, cognoscendi* Cantabrigiae exstat JAMES *Bibl. Oxon. Cantabrig.* II. p. 88.

IDEM GALFREDUS videtur *Vinosalvensis*, TANNERO dictus, p. 736.

NICOLAUS BOLLAR *de arborum tractatione, generatione, insertione, emendatione, & mutandis arborum virtutibus* latine & anglice scripti libri III. TANNER. p. 110.

VIRIVASIUS *de herbarum virtutibus Cantabrigiae* exstat JAMES l. c. II. p. 104.

LUDOVICI de CAERLEON *de vegetatilibus* L. II. in B. R. Lond.

Anonymi simplicium medicamentorum descriptio metrica in B. R. Londinensi, est MACER.

Auctiorem

An etiam de medicinarum ſimplicium virtutibus IB. & de herbarum ſtellarum lapidum & figurarum virtutibus ſecundum Hermetem ib.

Anonymi de præparatione ciborum & potionum, ſeculi XIV. in [Bibl. Reg. Pariſ. n. 7091.

Antidotarium n. 7121.

FRANCISCI SENENSIS lib. de venenis anno 1375. ſcriptus n. 6979.

Anonymi de gradibus Bibl. Reg. Pariſ. n. 6891.

Ætatem ignoro GUALTHERI Salernitani *de doſibus*, cujus codices exſtant in *B. Cantabrig. Dom. S. Petr.* & in Bibl. Reg. Pariſ. n. 6964.

Exſtat etiam in CAJI & GON. Bibliotheca ignoti ævi *alphabetum*, *herbarium* & *Cinonia* (Synonymia) *herbarum.*

Aliqui in Bibl. Reg. Pariſ. codices huc pertinent, quorum tempora ignorantur.

Anonymus de herbarum virtutibus n. 6988. A. & alius 6844.

Anonymi Antidotarium n. 7061. duplex.

Libri de coquina n. 7131. latinus & gallicus.

Anonymus de ſimplici medicina. IBID.

De coloribus varii, inter quos experimenta 118. & P. de S. AUDOMARO de coloribus, & J. ARCERIUS, omnes n. 6711. & SALERNITANUS de coloribus *Eclog. Oxon. Cant.*

§. CLXXXVI. *Chriſt. de Honeſtis.*

Veram ætatem *Chriſtophori Georgii* de HONESTIS ignoro, qui in MESVES *libros de ſolutivis aliisque remediis compoſitis* commentatus eſt. Ante *Santem* ARDOYNUM vixit, a quo citatur. Citavit paſſim *Nicolaum*, SIMONEM, PLATEARIUM & *Petrum* de ARGELATA, ut ſeculi ſit decimi quinti ineuntis; inter antiquos etiam ALEXANDRUM & PAULUM. Artis pharmaceuticæ peritus fuit; adnotavit ubique, quæ medicamenta compoſita in uſu ſint, quæ obſoleverint; ſimplicium etiam medicamentorum, quæ antidotos ingrediuntur facultates expoſuit. Mediolanenſium citat conſuetudines. Prodiit Bonon. 1488. fol. MAITT. Venetiis anno 1490. fol. GUNZ. anno 1495. fol. 1497. fol. TREW. cum MESVE, tum anno 1502. 1508. fol. GUNZ. 1527. fol. 1535. fol. 1561. fol. 1602. fol. * Lugduni 1519. fol.

Problemata ejus & de venenis loca *Santes* ANDOYNUS citat.

Codex M.S. exſtat in *Bibliotheca Regia Pariſina* n. 6910.

Ejus etiam *de inunctionibus*, *aqua hordei* & *ptisana* libellus passim cum priori opere exstat, ut Venet. 1558. fol. &c.

Petri BERCHOIRE *Repertorii moralis* L. XIV. Argentorat. 1473. MAITT. Daventriæ anno 1477. fol. excusi sunt, tum Noriberg. 1489. Parisiis anno 1521. fol. Venetiis anno 1589. fol. SEGUIER. Gallice vertente RISVARD le BLANC 1584. 8°. Scriptum est anno 1342. Vixit Avenione.

Codex exstat in B. PEMBROKIANA Cantabrigiæ.

Libro XII. & XIV. de plantis agit.

§. CLXXXVII. *Valescus.*

Sub prima initia seculi XV. vixit VALESCUS (BALESCON) de THARANTA, Doctor Monspeliensis, cujus practicæ medicinæ opus, quod *Philonium* inscribitur, prodiit Lugduni anno 1490. 4°. MAITT. GESNER. Venetiis ASTRUC. Venetiis anno 1502. fol. SCHULZ. 1511. fol. Lugd. 1521. fol. ASTRUC.

Ejus operis compendium habeo, non quidem tenue, Lugduni editum anno 1535. 8°. maj. * etsi ob gothicum characterem potiet antiquius videri, tum 1560. 8°. & Basil. 1500. 4°. GUNZ. Ipse auctor diem expressit, quo operis initium fecerit, anno nempe 1418. post 36. annorum praxin. Id opus ob excellentiam numeri in septem partes dividit. Morbi sunt a capite ad calcem recensi: hactenus vero huc pertinet, quod medicamenta varia, sæpe ex simplicibus parata, passim describantur, tum venena. De practicis alibi agetur. In puriorem aliquanto dictionem versum hoc compendium exstat, etiam auctius, J. *Hartmanni* BEYERI cura, Francofurti anno 1599. 4°. & 1680. 4°. * excusum, adjectis adnotationibus.

Adeo rude erat seculum, ut inter reges sui temporis JOHANNEM Angliæ Regem enumeret, qui nunc maxime Rothomagum obsideat. Is fuit JOHANNES HENRICI V. Regis frater.

§. CLXXXVIII. *Nicolus, Ardoynus, Gazius &c.*

Nicolaus NICOLUS hujus ævi est. Ejus *sermo octavus* est de medicamentis simplicibus & compositis. Venetiis prodiit anno 1491. fol. & alias. Sermo IV. continet l. de venenis. Exstat in B. R. P. n. 6985.

Antonius GUAINERIUS Turinensis, in *Antidotario* etiam medicamenta simplicia, secundum facultates enumerat. Papiæ excuso anno 1518. 4°. MERKL. EJUSDEM de venenis l. prodiit Papiæ 1518. 4°. Lugdun. 1525. MERKL. Codex M.S. utriusque operis est in Bibl. Reg. Par. n. 6981.

Santis (SANCTII) ARDOYNI Pisaurensis *libri de venenis septem* prodierunt Venetiis anno 1492. fol. TREW. & Basileæ anno 1562. fol. * *Theodoro* ZWIN-

ZWINGERO curante, ad exemplum a GESNERO acceptum. Vixit circa annum 1430. Scripſit anno 1426. Farrago eſt ex variis ſcriptoribus collecta, in qua vix diſtinguas, quæ auctori propria ſint. Tribuit tamen ſibi viri curationem, qui arſenicum ſumſerat, & diu languerat. Citat inter alios *Christophorum* de HONESTIS.

PETRI de TUSSIGNANA *de formulis* Venet. 1518. & 1553. fol. ORLAND. Lugd. 1587.

Jacobi de FOROLIVIO *expoſitio in primum* AVICENNÆ *Canonem* continet librum de *regimine ejus, quod editur & bibitur, cum expoſitione* J. de PARTIBUS Papiæ anno 1512. fol. MERKL. Venet. 1547. fol. tum tractatum *de gradibus medicamentorum* GESNER.

Antonii GAZII *Corona florida medicinæ* de *conſervatione ſanitatis* excuſa Venetiis anno 1491. fol. SEG. *in Epiſt.* Lugduni anno 1514. fol. GESNER. anno 1516. BODL.

Et Tractatus *de vino & Cereviſia*, atque *ærarium ſanitatis* Baſileæ anno 1541. fol. SEGUIER. Patav. 1549. 8°. Auguſtæ anno 1546. 8°. *Bibl. Botan.* & Argentorati 1546. 8°. *Bibl. Botan.* Patavii anno 1549. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *quibus, & qualibus medicamentis purgationes fieri ſoleant* Baſileæ anno 1540. BODL. 1541. fol. GUNZ. cum ALBUCASI. Mihi non viſus, ex GESNERO, eſt collectio ex veteribus de ciborum & potulentorum facultatibus.

§. CLXXXIX. *Hugo Benzius. Platina &c.*

Hugonis BENZII *Regole della ſanita e della natura dei cibi, con annotazioni* da *Lud.* BERTALDO Torino anno 1620. 8°. FALCONET. cum PISANELLO.

Jacobi de PARTIBUS CAROLI VII. Archiatri *Inventarium omnium medicaminum, confectionum, pulverum, pilularum, emplaſtrorum, unguentorum, oleorum* MERKL.

EJUS *ſummula* a S. CAMPEGIO edita Lugduni 1531. 8°. 1587. CALV. quæ etiam cum plerisque editionibus MESVES prodiit.

In AVICENNAM comm. exſtat M.S. in Bibl. D. PETRI *Cantabr.* & prodiit Lugdun. 1498. fol.

Bartholomæi MONTAGNANA de *doſi medicinarum* Venetiis anno 1565. fol. & in collectione opuſculorum de doſibus anno 1556. 8°. MERKL. ubi vide. *Antidotarium* in quibus Unguenta, emplaſtra cerata, Venet. 1565. fol. TREW. Francfurt 1605. fol.

Bartholomæus (q) de SACCHI vulgo PLATINA, qui ſæpe BAPTISTA dicitur, ex Cremonenſi ditione, pagoque Piadonna, quem pagum *Platinam* in ſuo

Gg 2 nomine

(q) *Giorn. de Letter. d'Ital.* T. XIII. p. 416.

nomine reddit; vergente hoc seculo diem obiit anno 1481. Huc faciunt ejus Auctoris libri X. *De obsoniis & De honesta voluptate & valetudine*, etiam *de ratione cibus, & modo vivendi.* Rem potissimum coquinariam docet, pertinet tamen etiam ad alimenta ex vegetabilium genere. Prodiit Viennæ 1470. 4°. MAITT. qui tamen suspicatur verum annum esse 1480. cumque annum habet B. DRESD. Porro in Cividade del Friuli anno 1480. 4°. (r) Venetiis 1498. 4°. MAITT. Bonon. 1495. MAITT. anno 1516. 4°. MAITT. 1517. 4°. &c. Argentorati 1517. 4°. HEIST. Paris 1541. 8°. cum APICIO Basil. 1591. 4°. BODL. Coloniæ anno 1529. 4°.

Gallice Lyon anno 1505. 8°. BODL. 1548. Paris 1571. 16°. anno 1560. 16°. VERDIER. Germanice *von allen Speisen und Gerichten.* Adjecto modo, *wie man alle Weine und Essig ziehen, halten, wiederbringen, und mit allerley Kräutern zur Gesundheit bereiten soll.* Strasburg apud Egenolf 1530. 4°. HIRSCH. Augspurg 1542. fol.

Gerardi de SOLO *Introductorium juvenum* Venetiis anno 1505. fol. 1526. fol. editum continet librum de generibus medicamentorum. Cum ARN. VILLANOVANI thesauro pauperum Gallice Lyon 1527. fol.

Dyalogus Creaturarum moralizatus Gouda 1488. fol.

§. CXC. *Puch der Natur.*

Das Puch der Natur August. Vind. absque anno prodiit *. Cl. SEGUIER, cujus dono inter meos libros est, inter annum 1475. & 1478. editum putat, accuratius Augustæ anno 1478. TREW. Ex latino versus est, per CONRADUM *von* MEGENBERG. cujus aliam editionem habet MAITTAIRE Arg. Vindel. 1499. cum eodem titulo, auctæ versionis. IDEM Cl. SEGUIER putat, antiquissimum esse operum, quæ figuras continent plantarum. Omnia certe antiquitatem referunt, nulli sunt paginarum custodes, literæ rudes, coalitæ, stili antiquissimi. Describit totam naturam, animalia etiam, arbores, plantas 176. cum nominibus miris & corruptis, & nonnullis malis icunculis. PLATEARIUM sæpe citat, tum PLINIUM & YSIDORUM.

Idem videtur opus esse CONRADI MENGELBERGER. quod C. GESNERUS germanice ait prodiisse, & de herbis & cæteris rebus naturalibus agere. Prodiit enim CONRADI MENGELBERGER *Naturbuch von Nuz, Eigenschaft, Wunder, Wirkung und Gebrauch aller Geschöpfe, Element und Creaturen,* Francfurt apud Egenoff 1536. fol. cum iconibus B. THOMAS. & 1540. fol. TREW.

Denique reperio apud LAMBECIUM L. VI. p. 844. ALBERTI MAGNI l. de rebus naturalibus a M. CONRADO Germanice versum, esse id ipsum *Buch der natürlichen Dingen.*

THADDÆI FLORENTINI *de regimine sanitatis secundum quatuor anni partes.* Bonon. 1477. 4°.

PHI-

(r) *Giorn. de letter.* l. c.

PHILIPPUS de LIGNAMINE *de conservatione sanitatis* Bonon. 1475. 4°. MONGIT.

The mirour of the world Lond. 1480.

§. CXCI. *Ortolf. Saladinus.*

Ortolf HEYDENBERGER's *von Bayerland Arztbuch* Noribergæ anno 1477. fol. prodiit Bibl. Uffenb. & 1488. 4°. TREW. cum compilatione de plantis ex PLATEARIO & aliis.

Regimen sanitatis MAGNINI Paris anno 1483. 4°. FALC. 1453. 4°. MAITT, & absque loco 1482. 4°. MEAD. Lovan 1486. 4°. *Anon. Bibl. Lipf.* anni 1757. Video etiam ARNALDO inscribi.

Marci GATINARIA fragmentum unicæ pagellæ de Taraxaco, Iva & Esula exstat in T. II. BRUNFELSII. Ivam ad ischiadica mala se efficacem reperisse testatur.

Angelus de GYRA, ignotus auctor, GESNERO dicitur *de gradibus medicamentorum* scripsisse.

SALADINUS *Asculanus* alieno loco a scriptoribus dispositus, floruit anno 1448 (s), Principis Tarenti medicus. EJUS *compendium aromatariorum* minime malum est, si solam ad artem respexeris. Citat NICOLAUM utrumque, & distinguit, tum *Arnaldum* de VILLANOVA. Diversas Encheireses Neapolitanorum, & Patavinorum, medicorum comparat. Dum conservationem medicamentorum simplicium docet, ea describit, eorumque censum init, tum compositorum, quæ oporteat in *medicina* reperiri. Fere cum MESVE editus est Venet. 1490. fol. 1495. fol. 1497. fol. 1502. fol. 1508. fol. 1527. fol. 1538. fol. 1561. fol. 1602. fol. * &c. Indicat etiam solum Bononiæ 1488. excusum MAITT & Turini 1492. fol.

Cum MUTONI commentariis Venet. 1561. fol. etiam 1551. 1553. fol. & 1555. fol. & 1561.

Prodiit etiam Venetiis 1501. fol. emendante ALBERTINO Vercellensi SEG.

Tum Aug. Vindelicor. 1486. fol. Lugdun. 1503. fol. 1536. 4°. & Italice vertente PETRO LAURO Venetiis 1559. 4°. SEG. litt.

Hispanice versus ab ALFONSO RODRIGUEZ de TUDELA Pinciæ 1515. 4°.

(s) PANELLI *Picen.* II. p. 17.

§. CXCII. *Quiricus.*

QUIRICI de AUGUSTIS *de Torthona Lumen apothecariorum*, cum aliis ejusdem argumenti operibus prodiit Venetiis anno 1549. fol. De ætate auctoris nihil invenio, citat autem SYLVATICUM, PETRUM de APONO, GENTILEM de FULGINO, J. de S. AMANDO, CHRISTOPHORUM de HONESTIS, MONTAGNANAM, GUILIELMUM de VARIGNANA. Vir minime sui diffidens, peritusque pharmaceutices, pharmacopolarum sui ævi ignorantiam passim carpit, & mores suorum civium, qui Theriacam cum vino aut spiritu vini temperatam sumant; sua etiam inventa passim citat, sua remedia, suum sirupum acetositatis Citri. Antidotarium cæterum est, in quo auctor de simplicium, ex quibus antidoti componuntur, facultatibus judicat.

§. CXCIII. *Petrus Suardus.*

Pauli SUARDI *thesaurus aromatariorum medicis & aromatariis æque utilis ad Mediolanenses Medicos* Lugduni prodiit anno 1528. fol. GESNER. Venetiis anno 1512. fol. HIRSCH. 1517. fol. 1556. fol. 1602. fol. Mediolani 1512. fol. per ZANOTUM de CASTILIONE. TREW. & cum MANLIO & QUIRICO Venet. 1549. fol. SCHULZ. 1551. fol. 1556. fol. 1561. fol. Lugduni 1528. Cum QUIRICI fere opere conjungitur, quod passim hic exscribitur. Scopus auctoris idem est, citationes eædem, & sæpe LEONARDUM de PREDA PALEA, & GUILIELMUM de SALICETO, J. ARCULANUM, & SAVANAROLAM, & BLASIUM de BESANA nominat. Ipsam inscriptionem ad J. *Franciscum* fratrem imitatur. Valde laudat ceratum adversus abortum, ab uxore PHILIPPI Ducis Sabaudiæ utiliter adhibitum. Hispaniam viderat.

§. CXCIV. *Manlius de Bosco.*

J. *Jacobus Manlius* de BOSCO, Alexandrinus (puto Insuber). Ejus *Luminare majus* prodiit Venetiis anno 1496. fol. TREW. 1499. fol. MAITT. 1501. fol. TREW. anno 1517. fol. SEGUIER. Lugduni anno 1536. 4°.: & cum *Nicolai* MUTONI *appendicibus* in QUIRICO & SUARDO apud JUNTAS Venetiis anno 1549. fol. TREW. anno 1551. fol. cum duobus prioribus antidotariis SEGUIER, anno 1556. fol. anno 1561. fol. TREW. anno 1563. fol. mutato titulo, anno 1566. fol. BODL. Italice a PETRO LAURO versum Venez. 1559. 4°. Insuber Mediolanenses passim citat & Pavienses, raro S. JANUENSEM, MACRUM, ACTUARIUM & QUIRICI opus, quod tenebras potius, quam lucem inquit afferre, quod idem sæpissime carpit; cum *Christophorum* de HONESTIS, *Antonium* GUAINIER, J. *Franciscum* & *Petrum* de TUSSIGNANA, J. de CONCOREGIO, ANGLICUM, SALADINUM. Multum utitur ISIDORO. Antidotarium est, multo prioribus amplius; simplicia etiam medicamenta describit, quæ quamque formulam ingrediuntur.

Vide

Vide nova botanices incrementa. Caryophyllos, qui dicuntur tunicæ, depictos tantum vidit apud MANFREDUM de M. IMPERIALI. MUTONUS formulas veterum Græcorum suæ editioni adjecit.

J. *Jacobi* de MANLIIS *difficilium herbarum explanatio* exſtat in T. II. operis BRUNFELSIANI. Excerptum eſt ex ejus, quod diximus, Luminari. Non ſpernit virum CORDUS (*t*).

§. CXCV. *Icones Botanicæ.*

Circa hæc tempora novum rei herbariæ præſidium innotuit. Plantas nempe veterum, obiter in DIOSCORIDE deſcriptas, neque medici diſtinguebant, neque rhizotomi. Nunc, inventa arte typographica, figuræ plantarum in lignum incidi cœperunt. Inventi gloria SCHÆFFERI heredibus debetur, & Germaniæ. Rudia fuerunt initia, ſed ipſa cum natura conſuetudo novam gratiam ſequente ſeculo huic arti addidit, quæ poſt 70. annos ad ſummam perfectionem pervenit, cum *Conradus* GESNERUS ſua induſtria eam expoliret.

§. CXCVI. *Herbarius.*

De *Buch der Natur* diximus. Alterius operis botanici, figuris ligneis ornati, ignoti auctoris, duas editiones absque alio titulo habet TREWIUS, quam *Herbarii.* Prima mea editio, quam etiam habet vir Illuſtris, titulum præfert *Herbarius Moguntii impreſſus* anno 1484. 4°. * Citatur etiam editio Germanica ib. 1483. ſive figuris.

Editionem aliquanto ampliorem Belgicam anni etiam 1484. TREWIUS deſcribit *de Vergbering der ſimpelder medicinen in manier van practigien.*

Sequitur *Herbarius Patavii impreſſus* anno 1485. 4°. 1486. TREW. Meum exemplum nullum annum additum habet, forma eſt in 4°. Liber a Germanico herbario SCHÆFFERIANO diverſus, nomina Germanica tamen & latina habet.

An idem *Herbolario volgare nel quale ſi dimoſtra a conoſcer le herbe e la ſua virtù* capitibus 150. iconibus ligneis Venez. 4°. absque anno excuſus, tum 1520. 8°. & uno capite addito 1539. 4°. & 18. capitibus 1536. 8°. ib.?

Herbarius Patavinus dividitur in duas partes. Prima eſt Lexicon materiæ medicæ paginarum 150. quod in urtica deſinit; hæc icones habet miſerrimas: altera, medicamentorum purgantium capita habet 96. icones nullas.

§. CXCVII.

(t) *Botanolog.* p. 18.

§. CXCVII. *Ortus Sanitatis.*

Ex hoc cæterum opere natus eſt *Ortus ſanitatis*, aliquanto copioſior, ſirinæ ejusdem, iconibus potius melioribus, ordine ſemper alphabetico, dictione primum Germanica. Prodiit Moguntiæ anno 1485. fol. Hanc ed. puto apud me etiam eſſe, etſi capite caret, & titulo. Capita ſunt 435. Lexicon eſt medicamentorum ſimplicium, cujus maximam partem occupant plantarum deſcriptiones aliquæ, tum vires medicatæ. Icones malis coloribus depictæ, multæ non valde malæ, & omnino ad naturam expreſſæ, aliæ fictitiæ (*u*). Fontes ſunt Arabes, & PLATEARIUS, opus ipſum multo prioribus præſtantius. Recuſum habet cum titulo *Herbarius* ILL. TREWIUS Auguſtæ Vindel. 1486. 1487. 1488. UFF. 1496. UFF. per JOH. SCHOENSPERGER: tum Ulm. 1487. ſine loci nomine cum melioribus figuris.

Latine *Ortus ſanitatis* recuſus eſt ter absque loco & anno (*x*), & alias Moguntiæ anno 1491. fol. tum Venetiis anno 1511. & denuo anno 1517. absque loco. Ditiores omnes opere Germanico, Veneta editio etiam deterior; Porro anno 1521. etiam Venetiis excuſus eſt, & Argentorati anno 1536. fol. ſola tamen pars poſterior. Ita TREW.

An idem cum Moguntino Herbario p. 240. Herbarium Vicentiæ editum anno 1491. 4°. Venetiis anno 1509. 4°. 1520. 4°. & *The great Herbal* Anglice anno 1526. fol. anno 1539. fol. anno 1561. fol. recuſum apud Cl. SEGUIER; Addit Cl. AMES editionem 1516. fol. & anni 1527. fol. 1529. fol. Horum operum nullum vidi: ſed huc putem pertinere, cum in multis editionibus legas *herbari*, *oder Kräuterbuch*, *oder Gart der Geſundheit*, Argentor. 1507. fol. 1515. 1521. 1528. 1529. & in editione Lubecenſi 1492. fol. *Dat Bock der Krude genannt de genochliche gharde der Sundheit.* GUNZIUS anno 1517. fol. absque loco editum l. habet cum titulo *ortus ſanitatis de herbis plantis animalibus, reptilibus, avibus, urinis.*

Gallice *Jardin de ſanté ou toute ſorte d'oiſeaux pierres précieuſes herbes plantes reptiles poiſſons &c.* Paris absque anno fol. OSM. & 4°. RUFFORT & Paris 1539. fol. vertente *le* NOIR.

Germanice hortus ſanit. recuſus eſt Argentorati 1507. fol. 1509. fol. 1515. fol. TREW. auctius. 1521. fol. RIV. 1528. fol. RIV. 1529. fol. RIV. 1536. fol. d'ETR.

Huc etiam Belgica editio Antverpiæ anno 1514. fol. SEGUIER, MARTIN. & Utrecht anno 1538. fol. etiam *Groten Herbarius* TREW. Porro *Der*

(*u*) Apollinaria, Anacardus, Aloë, Agaricus conf. præf. mea ad opus WEINMANN.

(*x*) TREW. n. 5. Ad annum 1470. refertur in B. RUFFORTII.

Der lustige and nugliche Garde der Suntheit (y), Lubec. anno 1492. fol. plenius opus est capitum 688. quorum botanici argumenti sunt capita 541. Plusculas icones habet proprias, deteriores, sic capita integra nova. Aliae icones sunt ex opere paulo prius dicto, & idem est sermo. IDEM l. ib. 1510. fol. & cum titulo prodiit *Die genochliche Garde der Sundheit und de Herbarius*; & anno 1520. RIV.

Latina mea editio, ineuntis seculi XVI. absque anno, & auctore, praefationem tamen eamdem habet, quae in *Garde der Suntheit*, iconibus plerumque iisdem 528. Nomen in praefatione recurrit *Ortus noster amenissimus*. Capita tantum sunt 130. merae plantae, sed sermo diversus & multo plenior, plus habet eruditionis, etiam icones non paucas proprias, absurdas aliquas, ut Narcissi, Mandragorae. Accedit ad editionem SEGUIER anni 1517.

Simile exemplum aliud habeo, in quo plantae quidem simillimae, sed praeterea aeque spissum de animalibus & lapidibus opus adjectum est, titulusque praefixus *Ortus sanitatis de herbis & plantis, de animalibus*, &c. Neque hic annus additus.

Demum auctoris adest indicium in editione Egenolfiana anni 1533. TREW. 1535. fol. anni 1536. 1538. Ibi enim vocatur *Kreuterbuch von allen Erdgewachsen* anfanglich von *Joh.* CUBA *zusammengebracht*, *vermehret durch Eucharius* RHODION. Editio fere priorum similis, figurae novae, & meliores. Ipse auctor CUBA Augustae, deinde Francofurti, medicinam fecit. Addit Cl. SEGUIER editionem Venetam anni 1538. fol. & similem aliam anni 1536. fol. TREW. Gallice anno 1539. prodiit SEGUIER.

MIHI coram est editio *Kreuterbuch von aller Kreutter, Gestein, and Metall, Natur, Nuz und Gebrauch*, Francofurti anno 1535. fol. * recusa 1550. fol. ubi *Eucharius* RHODION ait, se CUBAE opus emendasse. Figurae sunt insectorum, animalculorum, plantarum, istae eaedem, quae in DORSTENIO. Nomen CUBAE jam reperio in editione Antverpiensi 1517. fol. MEAD. vixit enim circa annum 1486.

In quatuor postremis editionibus neque CUBAE nomen adparet, neque RHODIONIS TREW.

Iterum nempe perfectior editio rediit *Kreuterbuch neu zugericht von allerley Baumen, Stauden, Früchten*, &c. Francfurt anno 1557. fol. TREW. & 1560. fol. 1569. fol. 1573. fol. DRESD. Accedit *Destillierens Bereitschaft, Beschreibung der fürnehmsten Thier, Metalle* &c. Haec editio ab *Adamo* LONICERO correcta & emendata

(y) Alium titulum habet SCHULZIUS cum eodem anno *Dat Boeck der Kruder.*

dita TREW. Quæ ita oportêt intelligere, ut EGENOLPHUS bibliopola icones suas addiderit *Adami* LONICERI operi, quod omnino diversum est, sermone potissimum, sed etiam iconibus. LONICERUS enim omissis Arabibus, quos CUBA compilaverat, rem ipsam describit. LONICERI nomen exstat in fine dedicationis anni 1557. Icones seorsim prodierunt fere octingentæ apud Egenolf anno 1562. 4°. TREW.

Idem forte liber fuerit Gallice editus *Arbolayre contenant les qualités, vertus & proprietés des herbes*, absque anno.

§. CXCVIII. *Le grand Herbier.*

Le grand Herbier en françois, extrait d'Avicenne, de Rasis, de Constantin, de Isaac, de Plateaire, imprimé à Paris par Pierre CARON, *translaté du latin*. non idem cum paulo priori opus est, neque cum Patavino, neque cum Moguntino herbario, & sermo ordoque alius, folia 4. formæ 147. icones præter animalia 297. Earum aliquæ ex Moguntino libro imitatæ, aliæ propriæ, sæpe repetitæ, alias cum eodem similive nomine (z), diversa tamen cum historia, alias (a), cum diverso, sæpe alienissimo; ita Tithymalus datur pro Elleboro nigro, Meliloti figura est quasi Turritidis; aliæ fictitiæ sunt, ut Mandragoræ, cujus radix homunciones refert. Editio mea nullum habet annum, sed lego præfixum nomen urbis Parisiorum & annum 1499. fol. annum 1521. fol. RAST.

Aliam etiam habeo editionem *le grand herbier* chez GUILLAUME NYVERT, cætera similem, charta paulo majori, nonnullis ornamentis divisam, iconibus iisdem.

§. CXCIX. *Hieronymus.*

Hieronymi BRUNSCHWYG, qui ad summam senectutem vixit (*b*) l. *de arte destillandi* Germanice prodiit Strasburg. anno 1500. fol. TREW. cum iconibus, quales sunt CUBANI operis in editionibus Argentoratensibus. Exemplum meum titulum habet *Hir anfahen ist das Buch genannt, Liber de arte destillandi, von der Kunst der Distillierung, colligiert* von *Hieronymo* BRUNSCHWYGK, nullo anno addito, sed deest mihi finis. Ad rem herbariam pertinet aquarum secundum alphabeti literas census, ad quas singulas etiam suæ plantæ historia adjecta est. Icones sunt, quæ in *Herbario Gallico*, absque ulla emendatione,

(z) Saxifraga & Saxifragea minor (foliis pinnatis). Incensaria & Herba Incensaria, Lingua avis & Lingua anseris.

(a) Myrtus & Cynoglossa, Acanthus, & Solatrum rusticum, Consolida major & Dictamnus (Polygonatum), Camphora & Spicanardus.

(b) Ad annum 110. RANZOV.

tione, sed ordo mutatus, & ad literas Germanicas reformatus. Nomen ei viri est *des Geschlechts Salern* (c), vel *Saulern* (d), *bürtig von Strasburg*.

Idem *Medicinarius das Buch der Gesundheit de arte destillandi*, &c. Argentinæ anno 1505. fol. editus est nomine auctoris in præfatione expresso. Coram est. Habet icones easdem, & idem sermo est. Innumeræ aliæ sunt editiones Argentorati 1508. fol. 1513. fol. 1519. fol. 1523. fol. 1532. fol. *das Buch zu destillieren, und das Buch Thesaurus Pauperum durch* H. BRUNSCHWIGK *ausgeklubt* TREW.

Anglice H. of BRUNSWICK *noble experience of the virtuous handywork of surgery — and of destillation. Southwark* 1525. fol.

Das destillier buch das buoch der rechten Kunst zu distilliren, &c. reddito cum nomine auctoris, Strasburg. anno 1515. fol. & 1521. prodiit, nonnullis futilibus iconibus omissis TREW.

Editio anni 1512. fol. non habet plantas.

Distillier buch der rechten Kunst zu nuz aller Kreuter Wasser zu brennen und zu distilliren Francf. 4°. bis prodiit, figuris melioribus, tum 1552. fol. TREW. 1580. fol. 1595. fol. 1597. fol. ex G. H. RYFF. editione.

Ars destillandi &c. cum DIOSCORIDE DANZII redit in editione Francofurtensi anni 1610. fol. * absque plantarum historia & figuris.

Hæc pleraque ex TREWIO sumsi, præter eas editiones quas coram habui. Scripsit etiam H. BRAUNSCHWEIG *thesaurum pauperum* f. *hausapothek guter gebräuchlicher Arzney*, Argentor. 1512. fol. 1532. fol. TREW. Francof. 1576. 8°. 1585. 8°. 1594. 8°. 1598. 8°. Lipf. 1591. 8°. qui l. plerumque cum opere de destillatione prodiit, etiam solus Francof. 1598. 8°. TREW.

Adjectus libellus MARSILII FICINI fecit, ut legas in catalogis M. FICINI *Kräuterbuch* Strasburg 1581. fol.

§. CC. *Rob. de Valle.*

ROBERTI de VALLE Rothomagensis *difficilium Plinii explicatio* Paris anno 1500. 4°. * Duo sunt opera. Primum est Compendium Plinii secundum ordinem 37. librorum, in modicum volumen contractum: alterum est Elucidatio alphabetica vocum difficilium, & Lexicon quasi Plinianum, cum

 des-

(c) Id ita interpretatur C. BOERNER *relat.* I. p. 125. 126. ut auctor Salernitana se e schola esse profiteretur. Vis linguæ non videtur hoc ferre: sed neque medicus fuit, pharmacopola potius & chirurgus.

(d) In titulo libri *Chirurgia, das ist, Handwirkung der Wundarzney*, Argentorati anno 1534. 4°.

definitionibus plantarum, animalium, & vocum technicarum. Ipsæ voces valde corruptæ, & absque emendatione, *Bombec*, *Brancha ursina*, *Budestin* (Buprestis). *[illegible]*, *Camedreos*. Intercurrunt voces non paucæ, quas PLINIUS nunquam admisit. Plantarum explicationes fere ex M. SYLVATICO & Arabibus sumtæ.

§. CCI. *Varii.*

Das Buch regimen sanitatis Augspurg 1495. 4°. THOMAS Num. KREUSSERI?

THEODORICUS ULSENIUS *de pharmacandi comprobata ratione* carmen scripsit Noriberg. 1496. 8°. Scholia addidit in alia editione GEORGIUS PICTORIUS.

TERTIUS DAMIANUS WISSENAUS *de victus ratione*, *medendi modo*, *purgatione*, *hidronoso f. morbo Anglico* Antverp. 1491. 4°. MAITT. 1541. 4°.

FRIDERICH KREUSSER *regimen sanitatis von der Ordnung der Gesundheit aus Aristotele Avicenna Almansor* Noriberg. 1493. 8°. MAITT.

Ricettario di dottori dell' arte, e di medicina del Collegio Fiorentino all instantia delli Signori Consoli della universita delli speciali. Firenz. 1498. fol. MAITT. Primum, quantum reperi, dispensarium.

Laurentius MAJOLUS *de gradibus medicamentorum* egit Venetiis anno 1497. 4°. ANDERS.

J. TOLLAT von VOCHENBERG, Professoris Vindobonensis, *Margarita medicinæ, ein meisterliches auserlesenes Büchlein der Arzney*, absque anno 1500. 4°. prodiit * Argentor. 1508. 4°. HEUMANN. & Nürenberg anno 1517. 4°. HIRSCH. Habet plantas per alphabetum dispositis, cum viribus medicis, ad genium seculi.

IDEM, ut puto est, J. TOLLAT, cujus *Arzneybüchlein der Kräuter* habet Erford. anno 1530. 8°. editum RIVINUS.

Ferdinandi PONZETTI Cardinalis Melphitani *de venenis* libri III. Venetiis 1492. fol. Romæ 1520. 4°. (*e*) Basileæ anno 1562. fol. * Arabista, & collector. Unicum proprium exemplum habet vis venenatæ Hellebori, neque addit, albusne fuerit, an niger? Parum botanicus, amygdalas amaras habet pro Coccis gnidiis.

J. MATTHÆUS *ex Ferraria*, vulgo DE GRADIBUS, super Avicennam MAITT. Mediolani 1494. fol. MAITT.

§. CCII.

(e) Tolls. MERKLINUS editionem anni 1521. 4°. addit, mihi suspectam, cum in Basileensi diserte dicatur, prodiisse ante annos 40. quod de Romana editione verum est.

§. CCII. *G. Torella alii.*

Antidotarius cum ROGERII practica editus Venet. 1499. fol.

Herbariolum s. tractatus de herbarum virtutibus Venetiis 1499. 4°. HOTTON.

Gasparis TORELLA Archiatri de *regimine seu præservatione sanitatis, deque esculentis & potulentis* Romæ anno 1506. 4°. nunquam a me visus liber.

PETRUS ANTONIUS RUSTICUS PLACENTINUS varios libellos conjunctos edidit, inter quos est Canticum Avicennæ.

Udalrici BINDER *regiminis sanitatis* L. II. *de simplicibus medicamentis* L. I. anno 1510. fol. MERKL. Neque iste mihi visus est.

J. *Michael.* SAVANAROLA liber *della natura e delle cose, che nutriscono, riformato ed accresciuto, e emendato per Bartol.* BOLDO Venet. 1575. 4°. BURETTE. 1576. 4°. BOEHMER.

EJUSDEM *Catalogus continens tam simplicium, quam compositorum medicamentorum nomenclaturas* Argentor. anno 1533. 4°. & 24°. LIND.

ANT. VENUTI de agricultura opusculum Neapoli 1516. 4°. MONGIT. Venet. 1536. 12°. italice.

§. CCIII. *Codices M.S.*

Hic recensemus plusculos auctores seculi XV. quorum opera non prodierunt.

HENRICUS Calcoensis Synopseos herbariæ L. I. reliquit TANNER. p. 394. IDEM vertit PALLADIUM de re rustica Venet. anno 1493. TANNER.

RICARDUS FORSTER de proprietatibus rerum B. R. Lond. an alias a GLANVILLIO.

Forte & hujus ævi fuerint medicinæ simplices alphabeticæ, & an herbal alphabetice ib.

De *medicinarum simplicium virtutibus* liber ib. in B. Lond. ordine alphabetico.

ALANUS OGILBY Scotus, de virtutibus herbarum scripsit L. VI. TANNER p. 560.

GUIL. HERMAN *herbarum Synonyma* ib. p. 412. forte eadem quæ in *Eclog. Oxon.-Cant.*

J. FRUMENTARIUS vulgo *Whithamstede* de *medicinis simplicibus, herbis, herbarum virtutibus: de granis, succis, gummis, seminibus, & eorum virtutibus, & de medicamentis compositis* p. 441. Hi seculi fuerint XV.

J. MARTINI Ferrarienfis ad FRANC. SFORZIA de venenis eorumque remediis B. R. P. n. 6980.

J. de TORNAMIRA regimen fanitatis. ib. 6989.

Regiftrum Coquinæ, quomodo præparentur cibaria per totum annum, & diverfa pulmenta & falfamenta. Auctor eft JOH. BUCHEHEN coquus MARTINI P. M. Bibl. Reg. Parif. n. 7054.

J. SOMERSET *de virtutibus olei olivæ fecundum* P. de CRESCENTIIS circa annum 1441. fcriptus codex, TANNERO dicitur.

§. CCIV. *J. de Vigo &c.*

Joh. de VIGO Genuenfis, Chirurgus JULII II. jam fenex fcripfit *Chirurgiæ practicæ* P. I. Lugduni anno 1519. 8°. 1538. 8°. 1561. 8°. * & alias excufam. In libro VIII. plantæ Chirurgo utiles, tum compofita medicamenta recenfentur. In L. IX. de victus ratione agitur, & olera defcribuntur, aliique cibi.

Gerardi NOCITO *Siculi Lucidarium medicinæ, feu notitia omnium fimplicium medicinalium, in quo tempora collectionis plantarum determinantur* Neapol. anno 1511. 4°. BUMALD. MONGITOR.

CLEMENTII CLEMENTINI de ARMERIA *Clementia Medicinæ*, Rom. 1512. fol. Continet antidotarium five formularum L. III.

J. de ZANTULIETE *diæta totius anni* Lugdun. ann. 1517. 4°. LIND.

Leonhardus LEGHIUS Papienfis, cujus *flofculos ex* GALENI *libris collectos* citat MERKLINUS, fecundum GESNERUM, cum iis edidit *fummam medicamentorum fimplicium & compofitorum, fecundum literas alphabeti.* In eo l. fimplicia partim fecundum qualitates recenfet, partim cuique opponit medicamentum compofitum, cui admifcetur, Venetiis anno 1523. fol.

§. CCV. *Symphorianus Champier.*

Symphoriani CHAMPIER, qui in pofterioribus libris fe CAMPEGIUM vocavit, Lugdunenfis, *caftigationes feu emendationes pharmacopolarum & Arabum medicorum & aliorum juniorum* Lugduni prodierunt anno 1532. 8°. Pars prima pertinet ad medicamenta fimplicia, altera continet adnotationes ad *antidotarium* MESVES.

EJUSDEM *fylvæ medicinales* Lugdun. 1507. 4°. etiam de plantis agunt.

EJUSDEM *Rofa Gallica aggregatoris Lugdunenfis* Parifiis edita eft anno 1514. 8°. * Magna pars hujus operis botanici eft argumenti, & totum fere pertinet ad victus rationem. Liber III. eft de oleribus, & radicibus edulibus, deque fructibus & condimentis. L. IV. de potu. Auctor ingenio minime contemnendo fuit, cæterum, ad morem feculi, ex Arabibus fua collegit, quos ad amuffim legerat.

In *Margarita sanitatis* medicamenta secundum suas qualitates traduntur, pleraque equidem composita. Aliqua etiam ex Geoponicis habet, ad condimenta & conservationem fructuum.

EJUSDEM *Hortus Gallicus, in quo Gallos in Gallia omnium morborum remedia reperire* docet Lugduni anno 1535. 8°. *. Arabes, quos descripserat, odit nunc & reprobat, atque lapidem Lazuli rejecit, & ipsam confectionem alkermes. Monspelienses carpit, quod abutantur Scammonia & Colocynthide; denique sex in libellis recenset Gallicæ originis medicamenta, cum suis facultatibus, & dosibus. Inter purgantia est Manna Brigantina: deinde inter aromatica Buglossa, & alia alterius loci: Ita nardum vocat, quæ nobis Lavandula. Inde poma recenset, & medicamenta, denique succedanea. Mercurialem Cassiæ loco substituit; Agaricum pro Rheo, Ebulum pro Aloè, Genistam pro Senna. Reliqua pars operis titulum habet *Camporum Elysiorum, in quibus quidquid apud Indos Arabes, & Pœnos reperitur, in Gallia reperiri posse demonstratur.* Accedunt formulæ & multa aliena.

EJ. *de Græcorum atque Arabum Scammoneo* dissertatio edita anno 1537. 8°. absque loco. GUNZ.

EJUSDEM *officina apothecariorum ac juniorum medicorum, accessit Antidotarius continens secreta sublimia.* Lugduni 1532. 8°. GUNZ.

EJUSDEM L. IV. etymologii ISIDORI, qui est de medicina Lyon 1508. 8°.

EJUSDEM *pentapharmacum, Rhabarbaro, Agarico, Manna, Terebinthina & sena Gallicis constans, cum Donati* a MUTIIS Ragusani opere *de Terebinthinæ resinæ facultatibus* Lugduni anno 1534. 8°. VERDIER. *Supplem.*

Vitam J. MESVE, ejus canones universales, Grabadin & medicinarum particularium libros edidit Lugduni 1531. 8°. RIV.

EJUSD. *epistola pro Græcorum defensione in Arabes* Lyon 1558. B. THOM.

Non est IDEM qui BENEDICTUS CURTIUS hortorum auctor, ut nonnullis visum est.

§. CCVI. *Varii.*

In Antidotarium Johannis MESVES *cum declaratione simplicium medicinarum, & solutione multorum dubiorum, per ven. Fratres* BARTHOLOMÆUM *Urbevetanum, & Angelum* PALEAM *Juvenatiensem, minoritas obss.* Venetiis anno 1543. fol. Lugduni anno 1545. 8°. Vulgo citantur cum titulo Monachorum.

ANT. ROMERY *additions sur l'antidotaire du* GUIDON. Lyon 1520. VERD.

FRANC. CABALLUS *de theriaca* Lyon 1525. 4°.

Opera nuova nella quale si contengono tre utilissimi ricettari Venet. 1526. 4°. B. THOM.

J. SCHOENER *nüzliches Büchlein vieler bewehrten Arzneyen, Nürnberg* 1529. 8°. GUNZ. 1542. 8°. GUNZ.

Etienne DAIGUE Sieur de Beaulvais *Singulier traite contenant la propriete des tortues, escargots, grenouilles & artichaults* Parisiis anno 1530. 4°. BUR. anno 1550. 8°. FALCON.

J. PETRI ARLUNI Mediolanensis *Commentarius vinum mixtum an meracum hominum doloribus obnoxiis magis conveniat* Paris. 1577. 8°. Venet. circa annum 1530.

§. CCVII. *Alfonsus de Herrera.*

Gabriel Alfonso de HERRERA *liber de agricultura, que es de labrança y criança, y de muchas otras particularidades de las cosas del Campo* Tolet anno 1520. fol. anno 1546. fol. SEGUIER. anno 1551. fol. Pampelonæ anno 1605. fol. TREW. SEGUIER. Medinæ anno 1584. fol. Madrid anno 1620. fol. 1643. fol. SEGUIER. 1646. fol. FALC. Nostra editio est Gronno in Galœcia, anni 1528. fol. * Italice etiam versus est a MEMBRINO ROSEO & editus Venet. anno 1568. 4°. FALC. 1592. 4°. ZOCHA — 1633. 4°. HOTTON. Latine a MICHAELE TOMMAZINO versus Romæ 1557. 4°. Melior plerisque Arabistis, ex antiquis Geoponicis, PLINIO, & CRESCENTIO pleraque collegit, & multa admiscuit sua, nam agrum coluit, ut puto, Talaveræ (*f*): Italiam (*g*), & varia regna (*h*) vidit, & Hispaniæ provincias.

L. I. est de segetibus & leguminibus. L. II. de vitibus. L. III. de arboribus. L. IV. de herbis. L. V. de animalibus. L. VI. de operibus menstruis. Transferri posse Aurantias arbores, Cordubæ (*i*) vidit. Posse Talaveræ Limonum & Citriorum arbores coli, si gnari haberentur homines (*k*). Verengenes (*Melanzana*) a Mauris (*l*) in Hispaniam esse translata. Avenam veram veterum vix intelligi (*m*). Incommodum est, quod arboribus & plantis synonyma non addat.

§. CCVIII. *Varii.*

Luciani BELI quæstio *de Rhabarbaro* Bononiæ anno 1533. 4°. SEGUIER, recusa cum *Antonio Maria* BETTO *in Avicennam* * Bononiæ anno 1560. fol.

Leonhard MARSCHALL *of the art and manner how to plant and graft all sorts of trees how to sette stones and sow pepins* Lond. anno 1529. HARLEY; anno 1582. 4°. HARLEY; anno 1592. AMES. anno 1651. 4°. HARLEY. anno 1652. 4°. OSBORN.

Garsias

(f) P. XCVIII. CXXXIII.
(g) P. LII.
(h) Galliæ & Italiæ parvuli boves V. b.
(i) P. XCVI. b.
(k) P. XCVIII.
(l) P. CXCV.
(m) P. XVI. b.

Garsias Perez de MORALES *del balsamo y de sus utilidades para las enfermidades del cuerpo umano* Hispali anno 1530. 4°. NIC. ANT.

CHRISTOPHORUS de VEGA anno 1532. de reperta manna saligna agit, quæ sit mordentis insecti effectus.

§. CCIX. *Paracelsus.*

Theophrastum PARACELSUM, semibarbarum, hic recenseo, qui passim plantas tetigit, & potissimum etiam Helleborum laudavit. Huc liber *de vita longa* Francof. anno 1560. 8°. & alias.

EJUSDEM *etliche Arzneybüchlein nehmlich von Terebinthen und beyderley Helleborus; vom Franzosenholz* &c. Cölln 1567. 4°. BASS.

EJUSDEM *etliche Tractat von natürlichen Dingen — Beschreibung etlicher Kräuter* 1568. 8°. Strasburg 1570. 8°. BASS. 1587. UFFENB. 1597. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Declaration zu bereiten Hellebori samt ein Caput von Perforata* durch Adam von BODENSTEIN *publicirt* 1568. 8°. BASS.

EJUSDEM *Holzbüchlein vom Nuz und Gebrauch des Franzosenholzes* 1564. 8. DRAUD.

In EJUSDEM operum tomo VII. exstat *Herbarius*, tum seorsim capita *de Persicaria*, *Carduo angelico*, *Corallis*, *Terebinthina*, *Helleboro albo & nigro*, *Hypericone*, *heliolibano*.

EJUSDEM *de gradibus de compositionibus de dosibus receptorum ac naturalium* Mülhausen 1562. 8°. B. THOM. Basil. 1562. 8°. IID. 1568. 8°. 1608. 8°.

Drey nüzliche Bücher von der französischen Krankheit Strasburg 1518. 8°. 1565. 8°. Basil. 1577. 8°.

In operum omnium collectione Argentor. 1603. fol. cujus opera partim latinæ sunt, partim germanica, reperio.

L. de *vita longa*, utraque lingua.

De renovatione & restauratione.

De crescentibus multa cum jactatione.

De gradibus naturalibus, ubi plantæ secundum classes virium medicatarum recensentur.

De præparatione quorumdam oleorum.

Herbarius in quo vires medicæ nimium ornantur.

Zwey Tractätlein vom Terpentin.

De guajaco f. Xylobalfamo.

In MACRI *herbas.*

De re herbaria.

In errores MACRI *& herbariorum.*

De virtute confolidæ aureæ, hyperici, ferpentinæ, perficariæ, plantagine.

De vini materia.

Miras ubique fabellas reperio. Facere Carlinam, ut qui ea munitus fit, poffit duplo cum pondere alacriter progredi, dum reliqui laffantur.

Ecce ut vires plantarum definiat. Plantago componitur ex mercurio mortificato congelato, diaphano, perfpicuo, & ex fale mercuriali fixo, conftrictivo, exficcatorio non diaphano, incarnativo &c.

In T. I. de generatione plantarum, arborum, frumentorum, leguminum herbarum, & de fungis agit.

In *Chirurgicis* 1605. fol. Argentorati Germanice editis exftant *Holzbüchlein* 2. de Guajaco & f. Xylaloë, quam in curanda lue venerea laudat. In LL. Chirurgicorum V. etiam aliqua de Guajaco habet.

§. CCX. *Rhodion. Fitzherbert.*

Anton. FITZHERBERT vel FITZHARBARD *book of husbandry* Lond. prodiit anno 1534. 8°. 1546. 8°. HARL. 1555. 12°. SEGUIER. 1631. 8°. Nuper recufus eft anno 1767. 8°.

EJUSDEM *fecond book of furveying and improvements ibid.* anno 1539. 8°.

EJUSDEM operis libri quatuor, meliori dictioni reftituti Lond. anno 1598. 4°. SEGUIER. quam fufpicatur effe *the whole art of husbandry in 4. books* Lond. anno 1631. 4°. editam. IDEM.

EUCHARIUS RHODION (*Roflein*) CUBÆ opus auxit, & cum nomine *Kräuterbuch von allerley Krauter, Gethier, Geftein und Metall Diftillirzeug* &c. recudi fecit Francof. apud Egenolf 1533. fol. 1535. fol. 1556. fol. TREW. quod IDEM opus quarta vice auctum rediit 1569. fol. TREW. Vide p. 241.;

§. CCXI. *Varii.*

Polyonymi SYNGRAPHEI (quod nomen videtur fictum effe) *fchola apitiana ex optimis auctoribus congefta* Francof. anno 1534. 8°. MERKL. Antverp. anno 1535. 8°. MERKL.

Sebaftiani

Sebaſtiani MONTUI *Dialexeon medicinalium* L. II. Lugduni anno 1537. 4°. Liber I. eſt *de ſimplicibus*. GESNER.

EJUSDEM *annotatiunculæ in Errata recentiorum medicorum per Leonhardum* FUCHSIUM *Germanum collecta*, *item Epiſt. apologeticæ pro defenſione Arabum* a D. *Bernhardo* UNGER *compoſitæ* Lugduni anno 1533. 8°. 1548. 8°. MERKL.

Jaſon PRATENSIS *de tuenda ſanitate* L. IV. Antverpiæ anno 1538. 4°. *

Nicolai PLETII *Compendium de victus ratione pro anni & ætatis partibus inſtituenda* Paris anno 1538. 8°. MERKL. 1539. MAITT.

Epulario overo del modo di cucinare &c. Breſſa 1537. 8°. ZOCH. Venez. 1579. 8°.

Antonii FUMANELLI *de vino & facultatibus vini* Venet. anno 1536. 4°. Tiguri anno 1577. & in collectione operum Pariſina.

EJUSDEM *de roſarum facultatibus*. ibid.

ROB. GEOPRETII Atrebatis *Regimen Sanitatis* Gandav. 1538. 4°. PL. Pariſ. 1540. 16°.

Tractatus de herbis ac animalibus Venet. 1538. fol.

MATTHIÆ APIARII *hortus ſanitatis* Argentorati 1536. fol. Non ſatis novi, num huc ſpectet.

§. CCXII. *Amatus*.

J. *Roderici* de CASTELLO ALBO (Caſtel blanco) *Index Dioſcoridis*, *ejusque campi hiſtoriales* Antverp. anno 1536. fol.

EJUSDEM, qui vulgo *Amatus* LUSITANUS dicitur, *enarrationes in Dioſcoridem* (n) Venetiis anno 1553. 4°. TREW. anno 1557. 4°. * Argentinæ anno 1554. 4°. SEGUIER. TREW. Lugduni anno 1558. 8°. TREW. (iſta editio cum FUCHSII iconibus & CONSTANTINI adnotationibus). Editionis noſtræ præfatio Romæ data eſt anno 1551. Ipſe Salmanticæ ALDERETO (o) præceptore artem didicit. Male audit Judæus iſte ſcriptor, & paſſim carpitur. Non tamen nulla ſua merita habet, BRASSAVOLÆ amicus, & CANANI, Arabum cæterum defenſor: non nimis eruditus in utraque lingua, neque diligens plantarum inveſtigator: græcorum etiam minus peritus, nimius de ſe ipſo ſcriptor.

(n) DIOSCORID. p. 268.
(o) p. 151.

ſcriptor. Propria aliqua habet, in ſeplaſiis adnotata, de mercibus, quæ eo ævo a Luſitanis undique advehebantur: ſigna etiam bonæ notæ medicamentorum exhibet. Deinde plantarum Hiſpanicarum & Luſitanicarum locos natales paſſim addit, earum etiam quæ Anconæ proveniunt, aut paſſim in hortis. Ita Halimum Salmanticæ (*p*) reperit, paſſerculorum herbam (*q*) in patrio *Caſtello albo*. Argentum (*r*) vivum absque malo deglutiri, ad integram libram monet; Harmel non eſſe ſemen Cicutæ (*s*) docet; Spicam Nardi veram Venetiis vidit (*t*), Rhaponticum Anconæ, & Cochinellam ex America adlatam (*u*). Caſtoris etiam anatomes meminit (*x*). Paſſim vero errat. Ex Cotula (*y*) fœtida ait unguentum amaracinum paratum fuiſſe. Roſas moſchatas rubras cum flagitio alvum purgare (*z*). Rubum Idæum nigrum vult ſe vidiſſe (*a*). Potamogetonem cum Pulmonaria confundit (*b*). A paſſerum ſtercore putat herbæ in muris naſcentes flores in paſſeris ſpeciem reformari (*c*).

In epiſtolis de methodo propinandæ radicis Chinæ egit, quæ fragmenta a LUISINO recuſa ſunt.

§. CCXIII. *Guil. Puteanus.*

Guilielmi PUTEANI *Blangiaci*, medici Gratianopolitani, J. MESVES *Aloen non aperire venas*, *aliaque ſimilia contra* MANARDUM & FUCHSIUM *ad ſimplicium medicamentorum facultates noſcendas non parum utilis defenſio* prodiit Lugduni anno 1537. 8°.*. Varia, pro Meſve, Aloen ſtomacho non nocere. Scordium, ut vulgarem herbam, deſcribit. Rhaponticum idem eſſe cum Rheo barbaro, & circa Gratianopolin naſci. Rheum barbarum etiam cum detrimento ægris exhiberi.

EJUSDEM *de medicamentorum quorumdam purgantium facultatibus* Lugduni anno 1552. 4°. anno 1564. 8°.

FRIDERICI MECUM *von den Kräutern und ihrer Kraft*, Witteb. 1539. 4°.

§. CCXIV.

(p) p. 105.
(q) p. 269.
(r) p. 490.
(s) p. 317.
(t) p. 15.
(u) p. 399.
(x) p. 193.
(y) p. 64.
(z) p. 121.
(a) p. 393.
(b) p. 426.
(c) p. 269.

§. CCXIV. *Varii.*

THEOB. LEPLING *Isagoge de usu pharmaceutices in concinnandis medicamentis* Lugduni 1539. 8°.

Le bon menager, qui traite du labeur des champs, vignes, Jardins, arbres, &c. Paris anno 1540. fol. SEGUIER.

Joh. BROHON *de stirpibus vel plantis, ordine alphabetico Epitome* Cremon. anno 1541. FALCON.

THOMAS ELYOT *castel of health* Lond. 1541. 4°. MAITT. 1561. 1572. 1576. 1580. 1587. 8°. 1595. 4°. TANN. & *the glass of health* by WYER.

Precepts of good health Lond. 1543. OSB.

Tarquinii OCYORII (*Schnellenberg*) *von Wurzeln wider die Pest.* Trefurt. anno 1546. 8°. 1552. Francof. anno 1566. 8°. 1579. 8°. Königsberg anno 1551. 4°. 1555. 4°. Argentorati anno 1587. 8°. 1589. 1594. 8°. anno 1651. 12°. 1677. 8°. Francof. ad Oder anno 1613. 8°. Annaberg anno 1680. 8°. RIV.

EJUSD. (cum nomine SCHNELLENBERG) *Bericht von etlichen edelen Balsam, Oelen und Wundtränken* Francfurt 1549. 4°.

§. CCXV. *Q. Apollinaris.*

Q. APOLLINARIS, ficti nominis, *ein neuer Albertus Magnus von Weibern, und etlicher fürnehmer Kräuter Tugenden, gebessert durch Q.* APOLLINARIS Argentor. anno 1549. 4°. 1581. 8°. Königsberg 1555. 4°. RIV. Inde cum titulo *Kurzes Handbüchlein und Experiment vieler Arzneyen vermehrt* Francofurti anno 1550. 8°. anno 1563. 8°. * 1564. 8°. 1570. 8°. 1584. 8°. 1585. 8°. 1626. 4°. Strasburg anno 1575. 8°. 1578. 8°. TREW. 1587. 8°. BASS. 1594. 8°. 1596. 8°. *Catal. libr.* 1602. 1607. 8°. 1651. 8°. SEGUIER. 1677. 8°. 1689. 8°. anno 1700. 8°. Priores illæ editiones cum iconibus RHODIONIS prodierunt. Idem puto libellus est *Auserlesenes schön Arzney- und Kräuterbuch* Erford. anno 1626. 8°. SEGUIER. Farrago est formularum, & in libro II. icunculæ ex BRUNFELSIO, & aliunde descriptæ, etiam propriæ, sed monstrosæ aliquæ, novi nihil (*d*). Recusus est *mit vielen Kräutern vermehrt samt dem Experimenten-Buch von 20. pestil Kräutern* T. OCYORI Francfurt anno 1594. 8°. Argentorati anno 1607. 8°. &c.

EJUSDEM Q. APOLLINARIS *Enchiridion remediorum facile probabilium*, e germanico latine versum a *Rod.* GOCLENIO cum iconibus 124. plantarum, Francfurt anno 1610. 8°. FALCON. RIV. &c.

(d) Collect. GESNER. præf. ad TRAGUM.

ANTONIUS STUPANUS Rhæticus (ex valle Tellina) *dispensatorium* NICOLAI auxit Lyon 1543. QUADRIO.

New herbal of Macer, Names of herbes in Greeke, Latin, Englishe, Dutche and Frauche 1548. 8°. OSB. annon TURNERI.

MAESTRO ROBERTO Cocinero mayor *libro de Grisados manjares y potages intitulado libro de Cocina,* Toledo 1544. 4°. BUR. Logronno 1629. 4°. BODL.

A booke of the properties of herbs called an herbal — the tymes that herbes flowers and seede should be gatherd — the virtue of herbes drawn out of antient books by W. C. Lond. absque anno 12°. TANNER. *Bibl. Britann.* p. 199.

ANDREÆ CARLSTAD de braſſica libellum germanicum GESNERUS citat ad TRAGUM, annum non dicit.

§. CCXVI. *Codices M.S.*

Ætatem ignoro eorum quos dico Codicem.

Traité *des ſimples repreſentés in figures* MONTFAUC. in *Bibl. ſ. Germ.*

Duodecim herbæ 12. ſignorum in B. S. TRIN. Dublinenſi MONTF. & in VOSSIANA.

Liber de venenis & eorum remediis in *Bibl.* VOSSIANA.

Opus agriculturæ in VATICANA PETAVIANA.

Aliud Gallicum ib.

Maniere de planter & greffer. ib.

De re ruſtica, vitibus, arboribus, brutis ib.

De arboribus ib.

Notabilia de vegetabilibus in *Bibl. Cantab.* Eclog.

Nomenclaturam vocabulorum in medicina receptorum, præſertim etiam herbarum, ſervant in *Bibl. Oxon. Magdalen.*

L. *de herbis* in *Bibl. Corp. Chriſti.*

JEAN le BEGUE *differentes receptes ſur les couleurs* B. R. P. n. 6741. qui codex ſeculi eſt XV.

GEORGII KATZENBERGER herbarium vivum in B. GOTHAN.

LIB.

LIB. IV.

INSTAURATORES.

§. CCXVII.

Felicitas eſt ſeculi XV. quod eo vertente literæ in Europa renaſci ceperint. Eo enim ævo Græci Conſtantinopoli pulſi in Europam confugerunt, & ſecum codices veterum M.S. adtulerunt. Eos publicos reddidit, vulgoque utiles, inventa eo ipſo tempore ars typographica, quæ librorum pretia diminuit, exempla vero cujusque operis immenſum multiplicavit, ut ſemina adeo bonarum artium, & cultioris Græciæ inventa, etiam ad pauperes pervenire potuerint. Multum hic ALDI adjuverunt, qui principes Græcorum ſcriptores typis ediderunt, THEOPHRASTUM etiam, ARISTOTELEM, & DIOSCORIDEM. Denique crebriores & meliores verſiones eorum ipſorum operum magis & magis de prelis prodierunt, ut etiam ad eos lux antiquitatis penetraret, qui Græcam linguam ignorarent. Ita ſenſim barbarities Arabum diſplicuit, & innotuit ex Græcis eſſe, quæ ipſi deterius reddidiſſent. Integro tamen ſeculo bonæ literæ eguerunt, quoad ſenſim barbaritiem ſuperarent. Circa eadem tempora novus orbis detectus ſuas cepit reperire divitias. CODRUS quidem medicus periit, cum ad novas plantas detegendas eo navigaverat (*e*): ſed feliciores alii paulatim adjectis ex utriusque India noviter detectis plantis antiquorum theſauros duplicaverunt, quarum primæ lignum ſanctum fuerunt, atque Guajacum.

§. CCXVIII. *G. Valla.*

Georgius VALLA ex primis fuit melioris linguæ reparatoribus. Ejus *de expetendis & fugiendis rebus opus* de medicina libros VII. continet, in quibus etiam de ſimplicium natura per ordinem literarum ex Græcis agitur, apud Aldos excuſum anno 1497. & 1501. fol. (*f*).

EJUSDEM de *ſimplicium natura* L. VII. Seorſim prodiit Venetiis 1488., & L. I. Argentinæ anno 1528. 8°. TREW. Lexicon botanicum ex Græcis.

EJUSDEM *de tuenda ſanitate per victum*, cum *Pauli* BREG de ciborum facultatibus Argentorati excuſus eſt 1529. 8. PLATN.

§. CCXIX.

(e) CARDAN. *varietat.* L. VIII.
(f) Conf. TREW.

§. CCXIX. *T. Gazæus.*

Theodorus GAZA Thessalonicensis, qui anno 1478. diem suum obiit, industrius certe ARISTOTELIS, & potissimum THEOPHRASTI interpres, hic laudari meretur.

§. CCXX. *Hermolaus Barbarus.*

Castigationes *plinianæ* HERMOLAI BARBARI Romæ anno 1492. fol., & iterum 1493. fol. & *secundæ castigationes* Romæ anno 1493. fol. conjunctæ Basil. 1534. 4°.* & *castigatissimæ: quum vix post Romanas cæteris tamen adhuc impressis: vel ab opicis quidem non posthabendæ* Cremonæ anno 1495. fol. d'ETREES. 1497. fol. Adparet PLINII exempla eo ævo vulgo corruptissima fuisse, quo HERMOLAUS scripsit. Ea vitia a barbaris adspersa abstergit quidem, & lectionem meliorem restituit, ex vetustis codicibus, & aliis antiquis auctoribus. Neque debet ejus viri labor ex nostra ætate æstimari, sed ex ea, qua ad PLINIUM castigandum accessit, certe maculosissimum. Multa enim Cl. viro veterum librorum peritia fuit, THEOPHRASTI, DIOSCORIDIS, Georgicorum & Poetarum, & restitutiones pleræque bonæ sunt. Totus autem in vocabulorum emendatione fuit, neque definitiones rerum addidit, aut historias. Eximius, ut eo tempore, labor, cujus utilitatem vel ex ROBERTI de VALLE comparato libro æstimes: vertit autem, ut ipse auctor videretur, HUETIO judice. Vide laudantem passim FUCHSIUM.

Secundæ castigationes sunt priorum supplementa.

EJUSDEM *Glossemata* ad ALEXANDRUM VI. pontificem, dictionarium vocum rariorum & technicarum Basil. 1534. 4°. *

EJUSDEM in *Dioscoridem Corollariorum* L. V. Colon. anno 1530. fol.* Doctum opus, & undique ex antiquitate collectum, ut conjuncta videas, quæ vetustas de aliqua arbore aut planta reliquerit; ad naturam tamen Cl. virum non accessisse fatendum est. Nam de Lolio, in exemplo, ait inebriare, & circumligare Tritica, quorum alterum cum altero consistere nequit.

PHILIPPI BEROALDI in COLUMELLA aliisque veteribus labores laudavimus. *Adnotationes etiam* in PLINIANAS *castigationes* edidit Brixiæ 1496. fol. d'ETREES.

MARCELLI VERGILII *versionem & adnotationes ad Dioscoridis* L. VI. de *materia medica* Ulmo 1518. fol. diximus. Epitome earum adnotationum prodiit Argentorati 1569. BODL.

§. CCXXI. *Maffeus. Alii.*

Raphaelis MAFFEI VOLATERRANI *Commentariorum urbanorum libri* XXXVIII. Parisiis anno 1515. fol. 1526. fol. SEGUIER. Basileæ anno 1530. fol.

fol. 1544. fol. GESNER. In libro XXVI. agit de plantis, passimque compilationes continet, ex Græcis tamen sumtas. Non valde probat GESNERUS.

JUSTULI SPOLETANI *de cultu Croci* L. Rom. 1510. 4°. SEGUIER.

Angeli POLITIANI *Sylva* Florentiæ anno 1497. fol. excusa, & cum MEURSII arboreto Amstelodami anno 1668. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *rusticus* Lips. 1515. 4°. Utrecht 1672. 16°. cum RAPINO; huc videtur facere.

Polydorus VERGILIUS de inventoribus artis herbariæ, & bestiarum imitatione egit *Inventorum* L. I. c. 21. de agriculturæ origine L. III. c. 1. 2. de agriculturæ auctoribus ib. c. 3. De vitis inventoribus & Oleæ c. 4. De iis qui primum arbores peregrinas in Europam adtulerunt c. 6. De iis, qui linum invenerunt &c. Prodiit Basileæ anno 1521. fol. 1536. 8°.

J. *Jovianus* PONTANUS, poëta & historicus, *Hesperidum* libros II. scripsit Florent. 1513. aut 1514. 12°. Argentorati 1515. Venetiis anno 1505. 8°. NEAULME. 1513. 1531. 8°. & alias editos, de cultu Hesperidum, malorum aureorum, Citriorum, cum admistis fabulis. Nuper cum versione Italica recudi fecit ANT. de LUCA Venet. 1761. 8°. * In *Eridanorum* L. I. elegans est carmen de Palma hydruntina & Bituntina Venetiis anno 1518. 8°. *

Baptista FIERA Mantuanus vixit exeunte seculo XV. celebris Medicus & Poëta. Ejus *cœna de herbarum virtutibus, & artis medicæ parte, quæ in victus ratione consistit*, sæpe prodiit. Duæ sunt mihi editiones. Cum EOBANO HESSO Francfurt anno 1564. 8°. edita recusa est cum *Caroli* AVANTII *adnotationibus* Patavii anno 1649. 4°. Prodiit etiam Mantuæ anno 1515. 4°. MAITT. Basileæ anno 1522. 12. SEGUIER. Argentorati anno 1530. 8°. BUMALD. Parisiis anno 1533. 8°. Lips. 1626. 8°. HAEN. Versiculi satis comti sunt, & renascentium literarum vim senserunt. Signa cujusque medicamenti simplicis tradit, & vires medicas, in epigrammatibus MARTIALIS apophoreta imitatus. *Castoris* DURANTE plagium commentator *Carolus* AVANTIUS detexit.

Intercidit JAC. COCI *dendrographia* s. de *plantis* L. IV. cujus operis codex M.S. exstabat penes UFFENBACHIUM III. n. 5. p. 202.

FRANCISCI MARIÆ GRAPALDI de partibus ædium absque anno tum 1494. 4°. 1501. 4°. Parmæ 1506. 4°. 1516. 4°. elegantior 1517. 4°. B. Bern. Taurin, 1517. 4°. B. THOM. (CLEM. 1516.) Paris 1517. 4°. Argent. 1508. 4°. B. Bern. Basileæ 1533. 4°. 1541. 4°. Lugduni 1535. 8°. & Dordraci 1618. 4°. Plusculi libri hujus collectionis ad arboretum, ad sepes, ad olera, ad plantas hortenses, ad vinum pertinent, ex veterum locis conpilati, sæpe satis vitiosi, absque proprio experimento. Plantæ hortenses capite V. libro I. & c. 3. vinum libro II. c. 3. fructus edules c. 11. dicuntur tum fungi. Editiones ex D. CLEMENT sumsi.

MARCI

MARCUS HIERONYMUS VIDA, elegans inter nuperos poëta, *de bombyce* cecinit Rom. 1537. 4°. Lyon 1537. 8°. Antverp. 1585. 12°. Cremon. 1590. 8°. B. DRESD. quæ nuper Patavii recusa sunt 1731. 4°. 2. Vol. & Oxonii 1722.

§. CCXXII. *Alex. Benedictus.*

Alexandri BENEDICTI *de re medica* opus insigne Basil. anno 1549. fol. * Morbos equidem describit a capite ad calcem, multa habet tamen propria, vir ex multis peregrinationibus doctior. In Creta vidit mala medica priapeja (*g*), quorum semen priapeja regenerat. Alexandriæ (*h*) Musam vidit & describit. Rhamnum in Græcia & Dalmatia reperit (*i*). Multas medicas stirpium facultates proprio experimento comprobavit, neque quemquam hoc opus pœnituerit evolvisse.

§. CCXXIII. *Nicolaus Leonicenus.*

Nicolai LEONICENI, longævi senis, qui anno 1524. anno ætatis 96. obiit post comitialem morbum per decem annos toleratum. EJUS est de *Plinii aliorumque in medicina erroribus* ad *Angelum* POLITIANUM.

EJUSDEM Epistola ad *Hermol.* BARBARUM *in primi operis defensionem.*

EJUSDEM *de Plinii & aliorum medicorum erroribus novum opus* ad F. TURTUM.

EJUSDEM ad H. MENOCHIUM *epistola, in qua eadem materia de simplicibus medicamentis pertractatur, & quædam Plinii & aliorum medicorum errata continentur.* Horum libellorum prima editio est Ferrariæ anni 1492. 4°. B. DRESD. mea vero 1509. 4°. * Deinde Basileæ anno 1529. 4°. * & 1532. 4°. cum notis *Andreæ* LEENII prodiit. In editione operum omnium 1532. Basileæ fol. * hæc redeunt.

Eruditus vir, primus a multorum seculorum memoria critico usus acumine. Adnotat in prima epistola errores Marrubii ex Prasii simili nomine natas, exque Trifolii & Polii, Parthenii & Parietariæ, tum in Cisto inque Hedera, Glasto & Isatide aliisque, in quibus PLINIUS fere DIOSCORIDEM recte scribentem, aut THEOPHRASTUM male intellexit. Inde NICOLAUS SERAPIONEM, & alios Arabes & Arabistas, per singulas herbas corrigit, quæ merentur omnino per singula legi. Tum aliquas HERMOLAI defensiones PLINIANAS refutat, de Cisto & Hedera, de Adarce, Aira & Ægilope, Glasto & Isatide, Personata & Perfoliata, Citro & Alcibio, Sio & Silao, & aliis. COLLENUCIUM & literas & plantas ignorare ostendit. GAZAM etiam passim carpit, & THEODORUM, qui PLINIUM secutus erraverat.

In

(g) *Oper.* L. II. c. 18.
(h) L. XIX. c. 22.
(i) L. XXII. c. 31.

In tertia Epiſtola errores arguit in Teramo & Ateramo commiſſos, in Bromo & Ægilope, in Atriplice & Chryſolachano, in Fragaria, quam PLINIUS facit quinquefoliam. Inde errores aliquot AVICENNÆ exponit, male Græcos legentis.

Epiſtola quarta ſpectat ad Arabes, adque AVICENNAM, herbas diverſiſſimas confundentem, pauca ad PLINIUM.

In L. *de morbo gallico* Arabes monet herbas confundere, & repetere ciſſum & volubilem.

In editione Baſileenſi 1532. fol. acceſſerunt libelli *de Dipſade & vipera.*

Pars *botanica totius operis* recuſa eſt in II. parte BRUNFELSII.

§. CCXXIV. *Collenutius.*

Pandulphi COLLENUCII *Piſaurenſis* l. *de Pliniana defenſione adverſus* LEONICENI *accuſationem* Ferrariæ 4°. lit. gothicis prodiit absque anno* & Schleſtadii anno 1510. 4°. Neque ineruditus undique, neque ignarus plantarum, nimis ſui PLINII amans, elevator DIOSCORIDIS, quem negat a PLINIO lectum fuiſſe. De Ciſto & Pentaphyllo fragifero frigida eſt excuſatio. Balloten in ſpeciem porri transformat, Horminum in plantam cerealem. In alia epiſtola gaudet *Hermolaum* BARBARUM pro PLINIO militare, & ſingula exempla decerpit; refutat eumdem, quoties facit pro LEONICENO. Quæ ad rem herbariam faciunt, redeunt in ſecundo BRUNFELSII Tomo.

PONTICUS VIRUNNIUS contra COLLENUTIUM pro LEONICENO ſcripſit (*k*).

§. CCXXV. *Varii.*

ANTONIUS GALLUS ſive le COQ. *de ligno ſancto non permiſcendo* Paris 1525. 8°. 1540. 8°. Pro mercuriali frictione ante THEOD. de HERY ſcripſit. Diſcrimen ligni ſancti & Guajaci oſtendit, ſanctum præfert, & deſcribit.

NICOLAUS LEONICUS THOMÆUS dialogos edidit Venet. 1524. 4°. & 8°. DRESD. Paris 1530. fol. B. B. Inter eos eſt de alica libellus, in quo contendit alicam eſſe partim tritici genus quod Zea monococcos, partim factitium quid, quod græci chondrum dixerint.

STEPHANI NIGRI Mediolanenſis de *nimia obſoniorum appetentia* Mediolan. 1521. 4°. B. Bern. cum aliis libellis. MUSONIO (*l*) tribuit philoſopho, qui quarto ſeculo vergente vixit. Sed manifeſto poſterioris ævi eſt, & ex ATHENÆO potiſſimum decerptum. Olera, edulia varia.

Kk 2 IDEM

(k) *Giorn de letter d'Ital.* XXIV. p. 273.
(l) Mentitum eſſe MUSONII nomen C. GESNER.

Idem ni fallor est *fragmentum de belluonibus & bibacibus* Basil. 1533. 8°. Bodl. quod cum titulo de luxu græcorum in Thesauro Græv. T. VIII. recusum est. Agit de vino c. 3. de coronis c. 8. & de plantis coronariis, c. 11. de unguentis; porro de fructibus edulibus, cetaris, malvis, lactucis, raphanis, fungis, aliis oleribus.

Helii Eobani Hessi Poetæ, qui nomen sibi finxit, *præcepta bonæ valetudinis conservandæ* Erfordiæ 1524. 4°. Riv. Argent. 1530. 12°. Huht. Ratisbonæ 1561. 8°. Francof. 1551. 8°. Riv. 1556. 8°. 1564. 8°. Riv. 1571. 8°. Riv., hæc cum commentariis J. Placotomi tum 1582. 8°. cum Strabo, Erfordiæ 1568. 8°. Riv. & cum Hassardi comm. Paris 1553. 8°. Seg. Lips. 1626. 8°. Argent. 1713. 8°. curante Henningero. Apophoreta sunt s. epigrammata in alimenta varia, & fructus potissimum horaeus, & alia vegetabilia. Vitam dedit Brucker *Ehrentempel* p. 132.

J. Petri Criniti *de honesta disciplina* Parif. 1525. fol. L. IV. agit de mulsa. L. XXIII. de vino. L. XXV. de manna veterum, & manna thuris.

§. CCXXVI. *U. a Hutten &c.*

Ulrici de Hutten Equitis nobilissimi *de Guajaci medicina & morbo gallico* L. I. Bonon. 1521. 4°. Th. Maguntiæ editus anno 1524. 4°. * imprimis practici est argumenti, & cautelas describit, quas in Guajaci usu adhibere necesse sit, quo quidem medicamento ipse curatus fuerat. Gallice vertit *Johannes* Cheradame Lyon 4°. sine anno Verdier, titulo præfixo *Experience & approbation de la Medecine du bois dit Guajacum &c.* Anglice vertit Thomas Paynell & edidit cum titulo *of the medicine Guajacum and of the french disease* Londin. 1536. 8°. 1539. 8°. 1541. 8°. Tanner. *Bibl. Brit.* p. 583.

Leonhardi Schmauss *de malo Gallico* tractatus August. Vindel. 1518. 8°. & in Luisini collectione. De ligno Indico. Nonne idem est *Recept, wie man das Holz Guajacum für die Franzosen brauchen soll* 1518. 4°. Boehmer.

Sic Jacobus a Bethencot, cujus *dialogus aquæ, argenti & ligni, Guajaci colluctantium* Parisiis 1527. 8°. prodiit Merkl.

§. CCXXVII. *J. Manardus.*

Johannes Manardus obiit anno 1536. Ejus adnotationes in Mesuen sæpe prodierunt, etiam Venetiis anno 1622. fol. * & cum epistolis Basileæ anno 1549. fol. Sed pars certe aliqua scripta est anno 1521. 16°. (*m*), & eo

(m) De Elleboro. Gesner.

eo anno edita cum titulo *Adnotationes & censuræ in medicamenta simplicia & composita Mesuæ. Epistolarum primi sex libri* prodierunt Parisiis anno 1528. 8°. Argentinæ anno 1529. 8°. Francofurti anno 1541. Ferrar. 1541. 4°. nisi hæ postremæ editiones plures habent epistolas. Deinde libri 18. Basileæ anno 1531. fol. tandem libri XX. Basileæ anno 1540. fol. TREW. anno 1549. fol. *. Lugduni anno 1549. 8°. TREW. Venetiis anno 1557. SEGUIER, & cum titulo ιατρολογια επιστολικη Hanoviæ anno 1611. fol. Cum MUNDELLÆ, MASSÆ, THEODOSII & LANGII epistolis Lugduni anno 1557. fol. MERKL.

In Commentariis ad MESUEN fere Græcorum loca adducit, fontesque placitorum scholæ Arabicæ apud Græcos quærit, corrigit eosdem, quoties a Græcis recedunt; & doses medicamentorum definit. Nonnunquam citat, quæ ipse viderit, in Pannonia etiam & Polonia. Sennam, deteriorem equidem, in Apulia nasci vult. Gemmas inutiles esse sapienter (*n*) monuit. Quæ antidoti bonæ sint, quæ obsoleverint, quæ sint paratu difficiles, solet monere.

Epistolæ partim practici sunt argumenti, multæ tamen botanici, totus imprimis liber VIII. in quo fere in DIOSCORIDIS interpretatione HERMOLAUM defendit, MARCELLUM refutat, & proprium ad codicem Græcum textum emendat. Non satis plantarum guarus fuit, cum paulo rariores non attigerit, sed neque vulgatiorum valde peritus fuerit. Passim etiam in aliis libris de rebus botanicis inquirit. In eo laudem meretur, quod ab Arabibus homines ad Græcorum puriores certe fontes revocaverit. Lilium convallium de genere Polygonati esse (quod Fraxinellam vocat) sagax vidit, quod primum forte indicium est vis methodi naturalis (*o*). Epistolæ scriptæ sunt ab anno 1500. ad 1536.

Censuræ MANARDI (male MAINARDI) ex *Epistolis* decerptæ, recusæ exstant in BRUNFELSII T. II.

§. CCXXVIII. *F. Delicado. Alii.*

Francisci DELICADO presbyteri *el modo di adoprare il legno di India Occidentale* Venetiis anno 1529. 4°. Vim beneficam recenset, quam in se ipso erat expertus.

NICOLAI MASSA *de morbo Neapolitano* liber Basil. 1536. 4°. ob descriptionem & laudes ligni sancti huc facit.

NICOLAI POLL *de curatione morbi gallici per lignum Guajacum* Basileæ 1536. 4°. & in LUISINI collectione. Ob eamdem causam huc facit.

(*n*) Ad Electuarium e Gemmis.
(*o*) L. IX. Epist. 4. anno 1523.

§. CCXXIX. *O. Brunfels.*

Otho BRUNFELS Moguntinus, theologus & medicus, poliater Bernensis, in quo officio anno 1534. obiit.

EJUS *Theses, seu communes loci totius medicinæ, etiam de usu pharmacorum*, &c. Argentinæ anno 1532. 8°. prodierunt, GESNERUS opus vocat immaturum.

Onomasticon medicinæ, nomina continens omnium stirpium, medicamentorum simplicium, aliorum ad medicinam pertinentium Argentorati anno 1534. fol. 1543. fol. Lexicon est, & ipsum monente dudum GESNERO immaturum, & festine congestum.

EJUSDEM *Jatrion medicamentorum simplicium continens remedia omnium morborum* Argentorati anno 1533. 8°. paulo ante mortem auctoris prodiit. Libri promittuntur quatuor, mihi duo sunt, qui tamen spissum volumen efficiunt. Ordo adfectus diversarum corporis humani partium sequitur. liber ipse ex veteribus, etiam potissimum ex PLINIO VALERIANO compilatus est, neque ob hoc opus instauratoribus addi meretur.

Sed ob icones omnino, quibus priorum omnium industriam superavit. Germanice prodiit *Contrafayt Kräuterbuch neulich beschrieben* Argentorati 1532. fol. TREW. *&* *ander Theil* anno 1537. fol. Est etiam apud ILL. virum J. GESNERUM. Idem est *Kräuterbuch Contrafayt vollkummen* Argentorati anno 1534. 4°. GMEL. cum figuris minoribus 197. & viribus medicatis: & alia editio cum eodem titulo Francofurti anno 1546. fol. HEIST.

Porro *In Dioscoridis historiam herbarum rectissima adaptatio cum variis iconibus* Germanice prodiit Argentorati anno 1543. fol. TREW. quæ eadem sunt operis latini icones 314.

Denique latini operis prodiit Tomus quidem primus Argentorati anno 1530. fol. recusus anno 1532. * 1537. & 1539. aliquanto auctior TREW. Tomus II. anno 1530. 1536. * 1539. in posterioribus editionibus paulum mutatus. Tomus III. anno 1536. & 1539. hic auctus TREW. & anno 1540. *

Totum opus prodiit etiam tribus tomis absolutum Argentorati 1537. fol.

Herbarum ergo *vivæ icones ad naturæ imitationem imitatæ & appendix de usu & administratione simplicium est* tomus I. hujus operis. Præmittitur Encomium medicinæ. Icones bonæ sunt (*p*), ad naturam factæ, ut pictor etiam vitia speciminum expresserit, quæ delineanda accepisset. Ad quamque plantam

(p) Probat etiam *Euricius* CORDUS p. 14. de nominibus dubitat p. 15.

plantam auctor colligit loca Græcorum, Latinorum & SERAPIONIS, & Arabistarum PLATEARII, SYLVATICI, aliorum, denique HERMOLAI & MARCELLI; tum nomina Germanica & alia, denique vires medicas. LEONICENI cenfuras ad fua capita interponit, & COLLENUTII apologias, & MANARDI adnotationes. Plantæ vulgares funt, aut Germaniæ indigenæ, aut hortenfes, multæ tamen hic primum adparent, tot poft feculorum intervalla ab AUCTORE primum dictæ, ut Orchides aliquæ, etiam fuciflora & fpiralis, Bifolii icon, Hyacinthi ftellati, Pulfatillæ. In appendice hiftoriam aliquam plantarum collegit, tum ad THEOPHRASTI plantarum differentias, deinde fecundum vires medicas difpofitarum. Has differentias *Guilielmus* MONTANUS *Epitomes medicæ* titulo recudi fecit Antverpiæ anno 1540. 8°. tamquam novum opus.

NOVI HERBARII Tomus II. ipfe quidem eft ejusdem fcopi. Hic Carlina primum exprimitur, & Gentiana cruciata, Unifolium, Rapunculus, & vulgatiores aliquæ plantæ.

Longa hujus Tomi eft appendix, & *Exegema fimplicium*, quæ funt apud DIOSCORIDEM, *& collatio cum iis, quæ in officinis habentur.* Utitur auctor paffim M.S. codice Bononienfi, in quo plantarum loca natalia Bononienfia recenfebantur, fed onus nimium BRUNFELSIUS fufceperat. Reliqua aliorum funt auctorum.

In Tomo III. primum corollaria funt, in quibus fuis calumniatoribus refpondet, CORDO potiffimum patri. BRUNFELSIUS partim fe excufat, partim tuetur, in eo occupatus, ut noftras plantas cum Græcis conciliet. Sequuntur novæ icones, cum viribus medicis. Icones bonæ, fed nomina fæpe erronea. Trifolium vulgare monopetalon vocat Brunellam, Melilotum Fragariam, Calcitrapam Eryngium, Been Smilacem, Sophiam Millefolium. Aliquæ icones ex primis Tomis repetuntur.

EJUSDEM *Reformation der Apotheken von Kräutern, Wurzeln, Saft, Samen, Blumen, Oel, Feiftigkeiten, wie man folche Dinge bekommen, behalten und brauchen foll*, vertente HANS ELER. Strasburg 1536. 4°. HIRSCH. & *Bericht von allerhand Confectionen, Latwergen* &c. Francfurt 1552. 4°. B. THOMAS.

SERAPIONEM, & AVERRHOEM & RHAZEUM *de fimplicibus* edidit Argentorati 1531. fol. cum libello de Centaurea, qui GALENO tribuitur.

Pauli ÆGINETÆ *pharmaca fimplicia* vertit BRUNFELSIUS, & edidit Argentorati anno 1531. 8°. nimia, quam neque diffitetur, properatione ufus, vitiofus libellus: nomina barbara, ut ovi anifci (onifci), Balanus myrepfica confufa cum myrobalano purgante. Quæ dictio! *Cantharides obliquos luteos zingulos habent.* Ludimagifter, Theologus, Medicus, nimis in multa fe diffudit.

Schema pharmacorum vulgarium ventrem ducentium & fecundi libri thefium app. citat TREW. fol. maj.

§. CCXXX.

§. CCXXX. *Cornelius Petri.*

Cornelii PETRI, Leydensis physici, *Annotatiunculæ aliquæ in quatuor libros Dioscoridis Anazarbei* Antverpiæ anno 1533. 8. * Ex primis auctoribus est, qui plantas DIOSCORIDIS in frigida nostra Europa se reperisse putarunt: Infeliciter passim, nam Papirum vocat Gramen Helm Belgarum, Atractylida quæ Bardana, Arabin quæ Sambucus, Amomum quod Geranium, Myrtum, quæ Huls (Aquifolium); Anagyrin ait in maritimis Hollandiæ nasci. Propria tamen industria plantas investigare est adnisus: catalogum enim dat herbarum, quarum putat nullam aqud DIOSCORIDEM mentionem fieri, in quo sunt Epilobia tria, Veronica, Rorella, Ribes nigrum, Sanicula, Vulvaria, Bugula, Pirola, Thora, Spergula, Ceterach, Terzella (puto Cassidam); *Nova admiranda* seria aliqua sunt, pleraque nugæ.

§. CCXXXI. *Lud. Cœlius.*

Ludovici CÆLII RHODIGINI *lectionum antiquarum* libri XXX. recogniti ab auctore, & tertia parte aucti Basileæ anno 1542. fol. * Plurima veterum, Græcorum etiam potissimum, hic loca collecta sunt, magis ad clinica & anatomica, pauca ad botanica, quæ fere ad Græcorum sententias redeunt. Libro V. agitur de Palma & Dactylis *Nicolais*, libro VI. de Lauro. Libro VII. de Ficubus, de floribus coronariis. L. VIII. de partibus florum. L. IX. de pane, de Fungis, Colocasia. L. X. de Mentha. L. XI. de Aconito. L. XII. de Olea. L. XIII. de leguminibus. L. XVIII. de Balsamo. L. XX. & XXI. de plantarum sexu. L. XXIV. de odoramentis. L. XXV. de Pinu. L. XXVI. de Cardamo. L. XXVIII. de vino, de aratione, & partibus plantarum. L. XXX. de vino.

Laurentii FRIES, auctoris optimi GESNERI censuram experti, *Synonyma materiæ medicæ, sive de simplicium pharmacorum latinis, Græcis, Arabibus Barbarisque vocabulis* Argentorati anno 1535. fol. MERKL. & germanice *Synonyma gerechte Nahmen und Auslegung aller Worter, so man den Krautern, Wurzeln, Blumen &c. zuschreibt*, neu corrigirt Strasburg 1535. 4°. TREW. reperio etiam 1584. 4°. Gallice *les Synonymes latins, hebreux & grecs de differentes sieurs plantes pierres & mineraux de Phrysius* 1579.

EJUSD. *Beschreibung von allerley Speisen zur menschlichen Nahrung* Mülhausen 1559. 4°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Spiegel der Arzney durch den Autorem Laurentium Fries und M. Othonem Brunfels wiederum gebessert* Strasburg anno 1526. fol. 1532. fol. * Continet etiam medicas & celebres plantas, & earum facultates, seu gradus, ut tunc vocabant. Poterat cum Arabistis stetisse.

§. CCXXXII. *Johannes Leo.*

In J. LEONIS Africæ descriptione IX. libris absoluta, & Romæ anno 1526. edita, & Antverpiæ 1556. 8°. (nostra editio est Elzeviriana anni 1632. 16.) alioquin

alioquin lectu digniſſima, paſſim naturæ dona per varia Africæ regna tanguntur, & potiſſimum in Libro VIII. Euphorbium, Caſſia, & aliæ parum notæ plantæ Africæ indigenæ dicuntur, Gallice prodiit Lyon anno 1556. fol. NEAUME. Anvers anno 1564. VERDIER. Anglice 1600. 4°.

Huc *ſtatuta nobilis artis bobatteriorum* urbis Romæ 1526. 1617. cum notis FULVII BENIGNI recuſa, & cum titulo *Gli ſtatuti dell' agricultura con varie oſſervazioni e decreti volgarizati* per G. *degli* ANNIBALI *della* MOGARA Rom. 1718. 4°.

STEPHANI AQUEI encomium braſſicarum *ſeu Caulium* Paris anno 1531. 8°. FALCON. *Comm.* ad PLINIUM diximus p. 97.

§. CCXXXIII. *Euricius Cordus.*

Euricius CORDUS, ſive *Henricus* URBANUS (*q*), Simmershuſa Haſſica natus, LEONICENI (*r*) diſcipulus & J. MANARDI, Erfordiæ, & Marpurgi vixit, & denique cum Bremam ſecederet vocatus, obiit. Paulo ante mortem ſcripſit *Botanologicon* Coloniæ 1534. 8°. * Pariſiis anno 1551. 12°. excuſum, in quo non mediocrem, qualis tunc erat, botanices peritiam demonſtravit. Nam in horto plantas colebat, & in agro conquirebat, ex lectione etiam veterum & nuperorum doctior, emunctæ naris homo, Poeta & criticus. Plantas Germanicas in hoc opuſculo cum plantis DIOSCORIDIS comparat & conjungit alias; alias negat noſtras reſpondere plantis veterum, non ignarus, non debere veterum Græcorum herbas in frigida (*s*) Germania quæri, & paſſim rariores plantas in Italia viſas recte Germanicis præfert, ut in Narciſſo, Acantho, Centaurio majori. De nuperis auctoribus judicat, non inique, ut de BRUNFELSIO, BRUNSCHWYGIO (*t*), amator RABELÆSII. Vires medicas hactenus adtingit, ut diureticam facultatem ſpongiolæ Eglanteriæ; paſſim querulus, de Marpurgenſibus & DRYANDRO etiam potiſſimum. Conſilium ſcribendi operis botanici abjecit (*u*).

EJUSD. *von der Tugend des edeln Theriaks* Marpurg 1532. 8°. HUTH.

§. CCXXXIV. *Horti Botanici.*

Circa hæc tempora plantas in hortis colere ceptum eſt: ita de ſuo CORDUS, & de J. RUD. NORDECII Caſſellani (*x*) hortulo. In Gallia *Renatus* du BELLAI (*y*), VASSAEUS (*z*), GEOFROI (*a*) hortos aluerunt, & ipſi in

(q) *Melch.* ADAM p. 24.
(r) Vitam viri dedit Cl. WIGANDUS KAHLER Rinteln anno 1744. 4°.
(s) Ut Hyſſopum, cui folia ſint Origani.
(t) p. 20.
(u) p. 11.
(x) p. 49.
(y) C. STEPHAN. *de re hort.* p. 36. In eo Piſtacia *ſem.* p. 111.
(z) SOLERIUS ad ACTIUM.
(a) Jam tunc hoc curioſo pharmacopejo nomen fuit STEPHANUS *ſeminar.* In eo viſa Sycomorus.

balistarii (*b*); in Helvetia C. GESNER; in Italia PRIULI Senator (*b*), *Julius* MODERATUS Ariminensis Pharmacopola, *Vincentius* a MONTE CATTINO *Lucæ* (*c*), J. *Vincentius* PINELLUS (*d*), *Sinibaldus* FLISCUS Genuæ (*e*), *Gaspar* a GABRIELIS Patavii (*f*).

Publicorum hortorum primus Patavinus est, quem (*g*) *Danielis* BARBARI hortatu Veneti anno 1533. condiderunt. Inde Florentinus anno 1544. (*h*), Luca *Ghino* magistro. Successit PISANUS a COSMO (*i*) Mediceo fundatus, & curæ CÆSALPINI commissus. Hos Leydensis hortus & alii excepe-runt, magno rei herbariæ incremento, cum in horto & plures ejusdem generis classisque species aptissime comparentur, & tota plantæ vita a primis initiis ad seminis perfectionem multo melius, quam in sylvis agrisque, possit edisci. Plurimæ etiam stirpes brevi tempore & cum minimo labore nobis in hortis innotescunt, eæque ex omni undique terrarum orbe collectæ, quas non alio modo, nisi per infinita itinera, IDEM homo posset inspicere.

Extiterunt paulatim studiosi stirpium homines, qui in plantis indagandis laborem posuerunt. Celebris botanica laude sub initia seculi fuit DOMINICUS LENNUS Patavinus. JOHANNES FALCONER anglus multas plantas AMATO adtulit.

§. CCXXXV. *Hermannus a Neuenaer &c.*

Coniungemus cum BRUNFELSIO HERMANNUM Comitem de NEUENAR, cujus *tractatus de nonnullis plantis earumque facultatibus*, anno datus 1529. redit in BRUNFELSII Tomo II. Agitur de Lapatho, Acetosa, Cyclamine, Cissampelo &c., ex ordine literarum alphabeti. Eas herbas quærit conciliare, ut DIOSCORIDEIS nominibus plantas Germanicas adaptet. Addit specimen operis botanici, in quo veterum sententias collectas edere voluit.

Joachimi SCHYLLER medici, Basileensis, Tractatus de flore Grasblum (Tunica), cum BRUNFELSII Tom. II. prodiit.

In J. GERSDORF *Feld - und Stadtbuch berühmter Wundarzney* Argent. 1557. fol. * Francfurt 1598. 4°. 1606. 4°. & alias edito, simplicia medicamenta & composita recensentur.

Apotheck für den gemeinen Mann, quo continentur HIER. BRUNSCHWYCK, *von bewährten Stuken der Arzney*: & MICHAEL SCHRICK *von rechten Brauch und Nuz der gebrannten und distillirten Wasser*, Nurnberg 1529. 4°.

Aus-

(b) GREVIN. *Venen.* p. 285.
(c) BELLON.
(d) MARANTA.
(e) BRASSAVOLA.
(f) C. STEPHAN. *arbust.* p. 22.
(g) BELLON *neglect. cult.*
(h) TARGIONI *prodrom. chorograph. Toscan.*
(i) ROLFINK *veget. in genere.* p. 136.

Ausgebrannte und distillirte Wasser &c. Strasburg 1530. 4°. HIRSCH.

Lustgärten und Pflanzungen, wie man sie halten soll, Strasburg 1530. HIRSCH.

Allerley Flecken aus Kleidern zu bringen, wie Garn und Leinwand, Holz und Bein mit mancherley Farben zu färben, Maintz 1532. 4°.

Lustgarten und Pflanzung mit wundersamer und seltsamer Verimpfung allerhand Bäume, Kräuter, Blumen und Früchte, wie ein Hausvater mit seiner Arbeit das ganze Jahr über sich verhalten soll, Augspurg 1530. 4°. HIRSCH.

§. CCXXXVI. *Hier. Bock.*

Hieronymus BOCK (vulgo TRAGUS) Heidenbachensis Bipontinus (*k*) verbi divini minister & medicus, qui anno 1554. vix quinquagenarius exstinctus est. Non in libris solis plantarum peritiam quæsivit, sed late per Alsatiam Vogesumque (*l*) montem, partemque Rhætiæ, plantas conquisivit, plurimasque (*m*) primus detexit, omnino hinc gratas laudes GESNERI meritus. Jocularis homo, indulsit nominibus exoticis, & communi fere Germanorum vitio, plantis suæ frigidæ regionis paulo licentius veterum nomina tribuit.

Et primo anno 1531. dedit ad BRUNFELSIUM herbarum aliquot censuras & dissertationes. Plantas nostras Germanicas cum Græcorum & Arabum plantis confert, & utrasque, ut potest, coaptat.

Edidit inde *New Kreüterbuch vom Unterscheide, Würkung und Nahmen der Kreüter, so in Deutschland wachsen.* Prima editio absque iconibus prodiit Argentorati anno 1539. fol. * in duas partes divisa. Veterum placita, & nomina, etiam barbara, collegit undique, facultates medicas copiose recenset, species generi cuique plusculas subjicit.

Inde recepit in opus suum icones FUCHSII, quibus adjecit aliquas, pulchre satis a *Davide* KANDEL delineatas. Seorsim prodierunt hæ icones cum nominibus anno 1550. 4°. * 1553. 4°. TREW. *vivæ atque ad vivum expressæ imagines omnium herbarum in* H. BOCK *herbario depictarum*; Deinde in editione *herbarii* Argentoratensi anni 1546. fol. quæ multum aucta prodiit, tabulæ etiam sunt repetitæ, & capita multo plura, omnino 430. quæ in priori sunt 319. tum in editionibus Germanicis anni 1551. & 1556. fol. * quæ ipsa recusa fuit 1560. fol. 1565. fol. TREW. anno 1572. fol. * 1595. fol. Capita sunt eadem, & tota editio repetita. Sic procul dubio etiam editio 1580.

Ll 2 fol.

(k) Brettanum vocat THEODORUS.
(l) *Hist. Lugd.* p. 92. TRAG. apud BRUNFELS II. p. 275.
(m) TRAG. hist. de Cyclamine.

fol. hæc a M. SEBIZIO aucta, tum annorum 1586. 1587. 1595. SEGUIER. 1630. fol. TREW.

Latina versio prodiit anno 1552. 4°. * cura *Davidis* KYBER, cum GESNERI docta præfatione.

Plurimas hactenus plantas tradere C. GESNER. Detexit in Germania nascentem TRAGUS Fraxinellam, Hypericum pulchrum, Glaucium, Papaver rhœas capitulo hispido, Lappulam RIVINI, Millefolium nobile, Alterem, qui herba vulneraria *an der* Pfriem, Quinquefolium album scapo radicato foliis breviori, Passerinam, Struthiopteridem, Lycopodium Sabinæ facie, Trifolium Cytisum, Triglochin, Iridem tenuifoliam, Tribulum aquaticum, Vaccinium rubrum, Chenopodium Stramonii folio, Helleborum viridem, alias. Vulgatiorum etiam plantarum bonas dedit icones, ut Acini, Valerianæ sexu distinctæ, Helianthemi, Echioidis cærulei, Pedicularis minoris, Balsamines impatientis, Esulæ minimæ, Luteolæ, Knawel, Bupleuri, Polygalæ, Astragali glycyphylli, Cirsii acaulis, Caucalidis tenuifoliæ, Cardui pratensis: Linagrostidis, Nidi avis; etiam rariorum, ut Rutæ Sylvestris, Glaucii, Cyani latifolii, Chrysocomes, Adonidis perennis, Passerinæ, Ackerlichi, Struthiopteridis, Ceterach, Lycopodii sabinæ facie, Trifolii Cytisi, Triglochinis, Iridis tenuifoliæ, Raphani rusticani, Tribuli, Vaccinii rubri, Staphylodendri, aliarum. Habet nuces juglandes serotinas, nuper celebres.

Argentorati etiam *de alimentis* librum Germanicum edidit 1550. 4°. C. GESNER *Bibl.*

§. CCXXXVII. *Leonhardus Fuchs.*

Leonhardus FUCHS Wemdinga Suevus, ob religionem se Onolsbachum, & demum Tubingam recepit, ibique medicinam docuit, vir sua ætate doctus, & excitati criticique ingenii: qui minus tamen cum natura ipsa consuevit, quam TRAGUS, neque raras aut devias plantas descripsit, iisque fere contentus fuit, quæ in pharmacopolia recipiuntur.

Primum ejus opus inscribitur *Adnotationes aliquot herbarum & simplicium a medicis hactenus non recte intellectorum*, quæ in Tomo II. operis BRUNFELSIANI prodierunt anno 1532. Arabes exagitat, & ex Græcorum monumentis castigat.

Inde *historiam plantarum* edidit, latine equidem Basileæ anno 1542. fol. * Germanice ibid. anno 1543. fol. * tribus capitibus auctam. Icones dedit, foliis quidem umbris circumscriptas, cæterum magnas & præstantissimas, plerasque proprias, aliquas ex BRUNFELSIO imitatas. Historia ipsa ex DIOSCORIDE aliisque descripta, pauca propria habet, & commune ei ætati vitium, ut

scriptores

ſcriptores nimiam ſpem conciperent, frigido ſub cœlo plantas calidioris cœli ſe detexiſſe. FUCHSIUS nimis ſui confidens errores ſuos non amabat agnoſcere, & amorem monentis GESNERI non pro meritis amplexus eſt (*n*).

Recuſa eſt hæc hiſtoria Baſileæ 1545. 8°. RAST. Pariſiis anno 1543. 12°. SEGUIER. anno 1546. 8°. * Lugduni anno 1547. 12°. 1555. 12°. * hæ absque iconibus, tum 1546. 8°. SEGUIER. & anno 1549. 8°. * cum minoribus iconibus.

Minori forma recuſæ ſunt figuræ: Solæ Germanice anno 1545. 8°. cum titulo *Lobliche Contrafeytung aller Kräuter, so Fuchs im erſten Bande ſeines Kräuterbuchs hat begriffen*, tum latine Baſileæ anno 1545. 8°. RAST. anno 1549. 8°. MERKL. Lugduni anno 1549. 8°. & TREW. 1595. 8°. 1555. C. HOFM. BURCKART.

Belgice prodiit idem opus *den grooten herbarius met figuren anno* 1547. fol.

Gallice vertente *Aegidio* MAIGNAN *Commentaires ſur l'hiſtoire des plantes, composés par Leonard* FOUSCH Paris anno 1549. fol. * capitibus 344. iconibus minoribus: & Lugduni anno 1549. 8°. 1555. 1558. 4°. HOTT. UFF. Rennes anno 1685. 12°. Vertente vero *Guilielmo* GUEROULT Lugduni anno 1548. 4°. VERD. anno 1545. fol. 1550. fol. SEGUIER.

Hiſpanice per J. JARAVAM (SEG.) cum titulo *Hiſtoria de las yervas y plantas ſacada de Dioſcoride y otros autores*, Antverp. anno 1557. 8°. Icones bonas eſſe ADAMSON.

Secundum Tomum hiſtoriæ ſuæ ceperat præparare FUCHSIUS, quem in Pandectis jam GESNERUS exſpectabat. Quingentas ſuper mille nunc icones paraverat, tribus Tomis edendas (*o*). Earum aliquæ, ligno inſculptæ, Tubingæ ſervantur (*p*); aliæ Tiguri in J. GESNERI collectione. Codex M.S. Ulmæ ſervabuntur apud WAGNERUM Bibliopolam.

EJUSDEM *paradoxorum medicinæ* L. III. prodierunt Baſileæ anno 1535. fol. * Tiguri anno 1540. 8°.* & Pariſiis anno 1555. 8°.* Francf. 1567. fol. TR. Scopus fuit, deprimere Arabes, qui etiam eo ævo in ſcholis dominabantur. Magna pars botanici eſt argumenti. Aloen alias, quam Arabibus viſum, facultates vult poſſidere. Rheum noſtrum barbarum Caſiamque, & Mannam differre a cognominibus Græcorum medicamentis, Eupatorium Agrimoniam eſſe; Centaurium utrumque ab Arabibus confundi; Napelli & Cicutæ confuſas fuiſſe hiſtorias, & illum quidem male ad medicamenta adhiberi. Pentaphyllum nihil habere pernicioſi. Peſſime ſemen Cicutæ pro Harmalæ ſeu Rutæ ſylveſtris ſemine vendi. Ladanum ex Ciſto, non ex Hedera, parari, & alteram AVICENNÆ eſſe confuſionem, Hederæ cum Volubili. Populum Arabibus ignotam

(n) *Epiſt.* p. 61.
(o) GESNER. *epiſt.* p. 115. b. 137. b. HIZLER *vit.* FUCHSII.
(p) HIZLER ib. p. 29.

tam videri. Mezereon male ab Arabibus cum Thymelæa confundi, & male etiam inter herbas lactarias adnumerari. Alsinen, Helxinen, Anagallidem, & Myosotidem ab Arabibus misceri. Sanguinem draconis longe differre a succo Sideritidis, neque cubebas in Myrto sylvestri nasci. Borraginem esse veterum Buglossum. Saccharum nostrum a veterum saccharo differre. Memithen esse Glaucium veterum, non Papaver nostrum cornutum.

L. II. Decocto pisorum post catharticum medicamentum male nos uti, neque recte pultem ex avena confectam febrientibus propinari. Plura omitto.

EJUSDEM APOLOGIA, *qua repellit malitiosas Gualtheri* RYFF *imputationes, quas* DIOSCORIDI *adtexit, obiterque ostendit multas, imo propemodum omnes herbarum imagines e sua stirpium historia esse sumtas* Basileæ anno 1544. 8°. SEGUIER. TREW. & anno 1536. 8°. MERKL.

Adversus Christophori FOENOLPHI *typographi calumnias responsio* Basil. anno 1535. 8°. MERKL.

De medicamentorum omnium præparandi, componendi, miscendique usitata ratione ac modo legitimo L. IV. Basil. 1555. fol. TREW. Lugduni anno 1563. 12°.

Apologiæ tres, quarum prima adversus Guil. PUTEANUM *docet, Aloën aperire ora venarum* Basileæ anno 1540. 4°.

Cornarius furens Basileæ anno 1533. 8°. MERKL anno 1545. 4°. SEGUIER.

Nicolai etiam MYREPSI opus FUCHSIUS latine vertit & edidit, cum adnotationibus sæpe botanicis. p. 167.

§. CCXXXVIII. *Petrus Martyr.*

Petri Martyris de ANGLERIA (*Anghiera*) *de rebus Oceanicis & Orbe novo decades tres. Legationis Babylonicæ* L. III. in oppido Carp. & anno 1516. fol. TREW. Basileæ anno 1533. fol. * Colon. 1574. 8°. Paris 1587. 8°. vertente R. HAKLUYT. Anglice 1577. 4°. Germanice per N. HOENIGER. Basil. 1582. fol. Americam non adiit, sed Granatæ & Madriti ex viris de novis coloniis educibus hausit, quæ hic de COLUMBO, & ejus primis successoribus tradit. Queritur sua compilata esse a CADAMUSTO. Arbores & plantas utiles adtigit, Manyoc, Ananas, gratissimum FERDINANDO Regi fructum. Arborem socum vapore venenantem dixit. Iter Babylonicum erat Memphiticum, quod anno 1502. ipse orator Regis ad Soldanum susceperat.

Die neue Welt der Landschaften und Insuln, so jüngsthin von den Portugallesern und Hispaniern herfunden: was Güter und Waaren sie liefern &c. vertente ex latino sermone MICHAELE HERR Strasburg 1534. fol. HIRSCH.

Idem puto opus quod *novus orbis regionum insularum,* ALOYSII CADAMUSTI navigatio, tum C. COLUMBI, PETRI ALONSI a PINZONE, ALBERICI VESPUCCII

VESPUCCII, JOSEPHI INDI &c. cum PETRI MARTYRIS nupero opere Basileæ 1537. fol. HIRSCH.

§. CCXXXIX. *Joh. Ruellius.*

Suessionensis, Regius medicus, deinde Canonicus Parisinus, vir Græce & latine doctus (*q*), eximius interpres, cujus versionem DIOSCORIDIS suo loco laudavimus, neque ipsarum plantarum ignarus, quarum vulgatiores species dixit, & nonnullis nomen suum imposuit, nondum obsoletum. Major tamen ei cura fuit librorum, & ex antiquis elegantissime collegit, quæ de quaque stirpe reliquissent, Arabum, quos Mauros vocat, etsi nomina tacet, tamen opera legit, & iis utitur, quoties proprii quid habent.

EJUS *de natura & historia stirpium* Libri III. justo volumine, prodierunt Parisiis anno 1536. fol. * & paulo post Basileæ anno 1537. fol. * inde Venetiis anno 1538. 8°. SEGUIER. & Basileæ anno 1543. fol. anno 1573. fol. SEGUIER. In L. I. ad aliquam THEOPHRASTI imitationem, generalia plantarum, deinde ad ordinem literarum arbores tradit; Libro secundo & tertio stirpes reliquas. Ad quamque, quoad ejus fieri potest, Gallicum nomen adaptat, & hactenus eas describit, ut tamen vix distinguas, quæ verba ex veteribus repetat, quæ sua sint auctori. Nomina & genera veterum repetit, neque oportet rarum quid, aut a communi notitia remotum a docto viro exspectare. Gentianam habet, sed speciem unicam. Sedentarius (*r*) homo fuit.

§. CCXL. *J. Camerarius. Jod. Willich.*

Joachimi CAMERARII patris Commentariolus *de theriacis & mithridatiis* &c. Noribergæ anno 1534. 8°.

EJUSDEM *victus & cultus ratio*, versibus expressa cum schola Salernitana Antverpiæ anno 1562. 16°. & alias MERKL.

IDEM opuscula quædam *de re rustica* recusa dedit Tubing. & Noriberg. 1539. 8°. 1596. 8°. D'ETR. Pars I. sunt veterum de propriis rei rusticæ partibus sententiæ insigniores. Pars IV. pictura antiqua designans agricolæ officia V. Encomium rei rusticæ VII. catalogus auctorum, qui de re rustica & herbaria scripserunt.

JUL. POMPONIUS FORTUNATUS interpretationes in COLUMELLAM dedit Paris. 1537. fol.

Jodoci WILLICH erudita *scholia in Virgilii Bucolica* Argentorati anno 1535. 8°. * Plantas explicat & cum nostris conciliat, de quibus VIRGILIUS agit.

EJUSDEM

(q) QUIQUERANUS *Laud. Prov.* p. 50. b.
(r) BRASSAVOLUS *Exam. simplic. med.* p. 51.

EJUSDEM *ars magirica seu de cibariis, ferculis, obsoniis, alimentis & potibus diversis parandis, eorumque facultatibus* anno 1563. 8°. BURETTE. Accedit epistola JACOBI BIFRONTIS *de operibus lactariis.*

§. CCXLI. *Gundisalvus Hernandez.*

Gonzalez HERNANDEZ *de* OVIEDO *Historia general y natural de las Indias, y tierra ferma del mar Oceano* Toledo 1526. fol. MEAD. Sevilla anno 1535. Valladolid 1557. fol. THUAN. Salamanca anno 1541. SEGUIER. 1547. fol. MEAD. Gallice a I. POLEUR versa Parisiis anno 1555. fol. 1556. fol. * cum titulo, *Histoire naturelle & generale des Indes.* Libri sunt X. & in Gallica editione XX. Ad rem herbariam pertinent L. VII. VIII. IX. & X. In L. VII. plantas & arbores utiles describit, ut panificia ex Mayz & Manyoc, cujus duas species bene distinguit, salutarem & venenatam. Deinde hic Batatas dicit, Ananas, alias plantas edules. L. VIII. Bixam, Pitahayam, quæ non videtur Pitahaya Californica, Tunam, Cereum. Icones aliquæ additæ. L. IX. arbores sylvestres dicit Mangle, Mançanillam, Filices arboreas. L. X. arbores & plantas medicas, Guajacum, ejusque vim medicatam, Gossypium, Avellanas purgantes, a Ricino diversas.

Italice exstat in collectione RAMUSII. *

Tractatulus *de ligno Guajaco* & alter *de ligno sancto* in LUISINI collectione recusus est, cum nomine *Gonzali* FERRANDI.

Aliud GONSALVI opus est *Summario della natural y general historia della India Occidentale, trad. della lingua Castiliana* Venetiis anno 1535. 4°. * non magnum opus, ex memoria fere ad CÆSARIS delectationem scriptum. Candidus vir & satis gnarus anno 1522. Rector erat S. Mariæ in Terra firma. De Yucca, succo ejus venenato, arboribus, plantis, herbis, Battatas, Platano (Pisang) agit, cum malis figuris. Venenum ex *mansanilla*, formicis majoribus & Scorpiis paratum flammis se dedisse narrat. IDEM etiam opus apud RAMUSIUM exstat.

Quæ *historia general y natural de las Indias Islas* Salamanca 1646. fol. FRANCISCO HERNANDEZ tribuitur, fuerit potius GUNDISALVI.

§. CCXLII. *Carolus Stephanus.*

Carolus STEPHANUS (ETIENNE), qui idem anatomicas tabulas STEPHANI *de la* RIVIERE commentario comitatus est, Parisinus medicus, Vir latinæ linguæ peritus, quæ in ea familia quasi hereditario jure exculta est. RUELLII potissimum opere usus, linguæ proprietatem magis quæsivit, quam stirpium inventionem.

EJUS

EJUS plusculi libelli sunt, quorum aliquos *pueris* ipse destinabat, ut tamen ævo nostro, minus veterum fontium amante, etiam provectioribus usu fuerint.

EJUSDEM *de re hortensi libellus, vulgaria herbarum, florum, ac fruticum, quæ in hortis nasci solent, nomina latinis vocibus efferre docens* Parisiis anno 1538. 8°. TREW. anno 1536. 8°. SEGUIER. cum altero *de satione hortorum* libro anno 1539. 8°. * 1545. 8°. * Trecis anno 1542. 12°. SEGUIER. Lugduni anno 1563. 8°. SEGUIER. Est nomenclator Græcus, latinus, gallicus, rerum ad rem herbariam spectantium, cum veterum brevibus sententiis, & aliqua descriptione. Herbæ adjectæ sepestres, coronariæ, ad areolas utiles, cucurbitaceæ aliquæ, condimenta, olera, acetaria, radices: deinde tempora & modi serendi, & hortorum inimici.

Italice prodiit Venet. 1545. 8°. BODL.

EJUSDEM *Seminarium & Plantarium fructiferarum præsertim arborum, quæ post hortos conseri solent* Parisiis anno 1536. 8°. TREW. & auctius anno 1540. 8°.* Accessit alter *libellus de conserendis arboribus in Seminario* (s), *& in Plantarium transferendis.* Addit ILL. TREW. editionem anni 1548. 8°. Fatetur CAROLUS, sua se ex *Hermolao* BARBARO habere, & a RUELLIO, artem tamen inserendarum arborum se a socero *Aegidio* VALESIO didicisse. Describit antiquorum fere verbis seminarium arborum, & nomina pertinentia ad arborum insitionem & cultum. Sequuntur fructus horæi, cum nominibus nostris, ad veterum stirpes adaptatis. Succedunt etiam nuces, olivæ, ficus, mora. In altera parte artificia docentur, quibus arbores seruntur, educantur, transferuntur, inseruntur, coluntur, veterum semper verbis. Adjecta sunt nupera artificia ablactationis (t), & plurium specierum in unam arborem insitiones, quæ raro successum inveniunt. Finis in arborum morbis, & in fructuum horæorum conservatione.

Italice 1536. 8°. BODL. & cum priori Venez. 1545. 8°. ALMEL.

Vinetum Parisiis anno 1537. 8°. Lugduni anno 1536. BUMALD. 1537. 8°. ALMEL. Præter vitis cultum recensentur plantæ sponte in vinetis subnascentes, cum nonnullis propriis scriptoris adnotationibus. Vitium etiam diversæ species vinique. Pro vino Rhætico Rhenanum, diversissimum, non bene subponit.

Italice cum horto & seminario Venez. 1545. 8°

EJUSDEM *Arbustum, fonticulus, spinetum* Parisiis anno 1538. 8°. ALMEL anno 1542. 8°. * Basileæ anno 1538. 8°. SEGUIER. Traditur hic Salicetum, (cujus salices vix adgnoscas), Ulmarium, Populetum, ubi tres species Populi

(s) p. 114.
(t) Ex COLUMELLA.

quii confunduntur: Lauretum, Myrtetum, Platanetum. Non puto vere Basileæ Platanum vigui$$e. Fonticuli vicinæ herbæ describuntur, Bryum etiam potissimum. In spineto & spinosæ arbores dicuntur, & Cardui. Methodus omnium eadem.

Italice cum vineto, seminario & hortis Venez. 1545. 8°. ALMEL.

EJUSDEM *Sylva, Frutetum, Collis* Parisiis anno 1538. 8°. SEGUIER. ALMEL. In Sylva arbores glandiferæ, & aliæ Sylvestres recensentur. Collis habet plantas in collibus nascentes, tum lactarias. Nondum noverat NOSTER nomen minoris Valerianæ.

EJUSDEM *Pratum, Lacus, Arundinetum* Parisiis anno 1543. 8°. * Pratorum cura, herbæ pabulares, medica, vicia. Inde herbæ pratenses, Trifolia, Bellis, Daucus creticus (potius vulgaris), Millefolium, Anserina, Quinquefolium, Gallium, Linaria, Fungi, Boleti, cum nuperis cognominibus. Ad lacum Nymphææ, Siler, Potamogeton, Plantago aquatica, Tribulus, Junci, Cyperi. Denique Arundines.

Ager. Ignoro, num seorsim prodierit, legi in *prædio rustico*; Frumentorum cura, & plantæ segetales.

EJUSDEM *De latinis & Græcis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium & avium* Parisiis anno 1536. 8°. MAITT. 1538. 8°. ALMEL. & auctius anno 1545. 8°. 1547. 8°. * 1556. 8°. MAITT. Pictavii anno 1552. 4°. Lugduni anno 1548. 16°. SEGUIER. Lexicon est botanicum cum nominibus Græcis, latinis, Gallicis. ROBERTO S. LINDENIUS tribuit.

Hi libelli conjunctim prodierunt cum titulo *prædii rustici* Parisiis anno 1554. 8°.* 1629. 8°. TREW.

Gallice vertit gener C. STEPHANI *Johannes* LIEBAUT, medicus, & edidit *l'Agriculture & la maison rustique de* C. ETIENNE *& de* Jean LIEBAULT. Anvers 1584. 4°. RUF. Paris 1567. 4°. CHIV. 1574. 4°. SEG. Montluel 1572. 4°. ALMEL. Paris anno 1586. 4°. auctius. Editio III. continet *Petri* AYRRAL *tabulam sementium*; libros domus rusticæ 7. tractatum de *Nicotiana & Mechoacanna* & I. de CLAMORGAN *de venatione luporum.* Rediit Rouen anno 1602. 4°. 1625. 4°. SEGUIER. 1658. 4°. UFFENB. Paris anno 1641. 4°. SEGUIER. Lyon anno 1668. 4°. *. Hæc editio opus est undique a STEPHANIANO diversum, rejectis antiquitatibus, modernis inventis auctum, ordine diversissimo. Libri sunt VII. in quorum secundo plantæ hortenses, cum arboribus hortensibus, & libellis de Mechocanna & Nicotiana. L. III. Arboretum. Insitio, cultus, arbores ex ordine, Sicera, Oleum, & aliqua de arte destillandi. L. IV. continet pratum & platenses plantas, irrigatione neglecta. Hic Saliceta. L. V. Ager, frumenta, legumina, panis, cerevisia. L. VI. Vinetum, vina Gallica: inter ea Campanica vix nominat, & prædicat Aurelianensia. L. VII. Sylva & arbores Sylvaticæ.

Hoc

Hoc *prædium* Italice verſum eſt ab *Hercule* CATO Ferrarienſi, *L'agricultura e caſa di villa di C. Stephano* Venez. anno 1581. 4°. ad editionem anni 1573. tum anno 1581. 4°. 1606. 4°. TREW. cum CLAMORGANI luporum venatione, & anno 1668. 4°. SEGUIER. 1677. fol. Verſionem *horti*, *ſeminarii*, *arbuſti* & *vineti* diximus.

Anglice, vertente *Richardo* SURFLET Londini anno 1606. 4°. SEGUIER. Belgice *de Veltbouw of te landwinninge* Antverp. 1566. 8°. WACHEND. 1582. 4°. Amſterdam 1588. 1593. fol. 1622. 1627. fol.

Germanice a *Melchiore* SEBIZ edita eſt Argentorati anno 1579. fol. TREW. 1580. 8°. BASS. anno 1607. fol. auctius. Huc etiam editionem Amſtelodamenſem anni 1593. fol. refert Cl. SEGUIER, Belgicam forte. Editio mea hunc titulum habet *Fünfzehn Bücher vom Feldbaue und von der rechten Beſtellung eines Landſitzes*, *davon etliche von C.* STEPHANO *und J.* LIEBAUT, *und theils durch M.* SEBIZ, *theils aus den allerneueſten Zuſätzen deutſch überſetzt ſind. Anjezo theils aus dem erneuerten franzöſiſchen Exemplar*, *theils aus Georg.* MARII *publicirter Gartenkunſt*, *theils aus J.* FISCHARTS *Feldbaurechten hinzugethan worden.* 1555. fol. TREW. 1588. fol. * 1592. fol. TREW. 1607. fol. TREW. DRAUD. Quindecim librorum tertius pertinet ad hortum. L. V. ad arbores hortenſes. L. VII. Pratum eſt. L. IX. Ager. L. X. Legumina. L. XI. Vites. L. XII. Sylva. Gallica editione multo auctius opus eſt, ex qua verſum eſt. Capita hortenſium iſta habet 62. germanica 110. Laudat ob plantas pabulares ZINKIUS.

Exſtat etiam *Caroli* STEPHANI L. III. *de alimentis* Paris anno 1550. 8°. * Victus rationem præſcribit, tum ad morbos, tum pro iis, qui bene valent. Cibos & potus ex vegetabili regno breviter recenſet, ſecundum ſcopum, ad quem præſcribuntur: ex veteribus autem cujusque facultates ſumit, addit Gallorum inventa. Denique alimenta ad prævíſos fines certas in claſſes ordinat.

§. CCXLIII. *Chriſtianus Egenolf.*

Chriſtianus EGENOLF, bibliopola Francofurtenſis, herbarum imagines vivas edidit, quæ cum CUBÆ herbario ab EUCHARIO RHODIONE recuſo prodierant anno 1533. fol. TREW. anno 1535. fol. TREW., & anno 1538. Pars vero II. anno 1535. 1569. fol. HOTTON. Redierunt hae icones anno 1540. cum DORSTENIO; anno 1542. cum J. DRYANDRO. Deinde aucto numero in utroque *Dioſcoride* WALTHERI RYFF anno 1543. fol. & anno 1549. fol. Recuſæ ſunt etiam anno 1550. fol. TREW. cum *herbario Germanico*, ſolo cum nomine EGENOLPHI *Kräuterbuch* &c. *über vorige Edition gemehrt* &c., & anno 1551. & 1555. fol. TREW. cum *Adamo* LONICERO, bis etiam germanice, eodem edente, anno 1569. fol. 1577. fol. TREW. 1579. fol. 1582. & 1598. 1604. fol.

 deinque

denique auctiores a *Petro* UFFENBACH Francofurti anno 1609. fol. 1628. fol. ZOCH. 1630. fol. TREW. anno 1678. fol. 1679. fol. 1705. fol. 1737. fol.

De his iconibus judicium dabo cum DORSTENIO, cumque LONICERO & RYFFIO.

Prodiit etiam CHRISTIANI EGENOLPHI nomine *adversus illiberales* L. FUCHSII *calumnias responsio* Francfurt 1544. 4°. HIRSCH.

§. CCXLIV. *C. Oroscius. Textor.*

Christophorus OROSCIUS, (HOROSCO) Salmanticensis, *adnotationes* dedit *in* PAULI *interpretes* Venetiis anno 1536. fol. MERKL, 8°. TREW. & *posteriores in* L. VI. *adnotationes* anno 1536. Stirpium nomina ex vetustis codicibus corrigit. TREW. Dedit IDEM *adnotationes in* AETII *interpretes* Basileæ anno 1540. 4°. TREW.

Benedicti TEXTORIS, Segusiani, *florum differentiæ ex Dioscoride* Venetiis anno 1534. 16°. anno 1537. 16°. *, & cum TRAGO KYBERI Argentorati anno 1552. 4°. * Initium est a plantarum descriptionibus; sequuntur differentiæ plantarum a folio, flore, aliave plantæ parte sumtæ, tum adfinitates, & comparationes. Methodicus est in DIOSCORIDEM index.

§. CCXLV. *Joh. Lonicer.*

Johannes LONICER NICANDRUM, ut alias diximus, latine vertit. Ad DIOSCORIDEM MARCELLI VERGILII *scholia* addidit Marburg anno 1543. fol. * edita, in quibus nomina hebraica excogitavit, & passim parallela DIOSCORIDIS, GALENI, aut PLINII loca collegit. Ad naturam non accessit, neque id ipsi vitæ genus fuit.

§. CCXLVI. *Hieronymus Fracastorius.*

Hieronymi FRACASTORII, Veronensis, celebris medici & Poëtæ *Syphilis* Basileæ prodiit anno 1536. 8°. Antverpiæ anno 1562. 8°. inde variis locis & nuper Patavii 1739. 4°. & Londini anno 1746. 8°. tum in *collectionibus operum* auctoris Venetiis 1555. 4. * Genevæ anno 1637. 8°. Gallice, versa a CL. MACQUER & la COMBE, cum bonis notis Paris 1753. 12°. Ingratam materiem, dum ingenio suo ornat, magnam laudem meritus est. Guajacum, quod Hyjacum vocat, potissimum describit, ejusque adversus novam pestem vires deprædicat.

EJUSDEM *de vini temperatura* Venetiis anno 1534. 4°. & in operum collectionibus.

§. CCXLVII.

§. CCXLVII. *Gonfalonerius. Barlandus &c.*

J. *Baptista* GONFALONERII Veronensis *de vini natura, ejusque alendi & medendi facultate disquisitio* Venetiis anno 1535. 8°. FALC. Basileæ anno 1535. 12°. ibid. In vino & calidam facultatem esse, & humidam, & siccam, & frigidam.

Jacobi PRÆFECTI, Netini, Medici siculi, Archiatri Pontificii, *de diversorum vini generum natura* liber Rom. anno 1536. 8°. SEG. & Venetiis anno 1559. 12°. B. B. Vina generosiora nuperiorum & veterum recenset: vires medicas fere ex veteribus exponit, quæ vel prosunt, vel nocent; & varia problemata ad veterum morem resolvit.

Huberti BARLANDI, Namurcensis, *velitatio cum Arnoldo* NOOTZ, *qua docetur, non paucis abuti nos vulgo medicamentis simplicibus, ut Capillo Veneris, Xylaloe, Xylobalsamo, Spodio* Antverp. anno 1532. 8°. Arabes & Avicennam passim castigat, laudes meritus *Euricii* CORDI.

ANTONII FUMANELLI *Comm. de vino* Venetiis 1536. 4°. HEINS.

§. CCXLVIII. *Brassavolus.*

Antonius MUSA BRASSAVOLUS, Ferrariensis, LEONICENI discipulus, MANARDI æmulus & adversarius, a libris non alienus, etiam a linguis nuperis, & a Germanica, & denique in plantis patriis minime rudis; ut ea ferebat ætas. Galliam adiverat anno 1528.

EJUS *examen medicamentorum simplicium* jam anno 1536. Romæ prodiit fol. SEGUIER. recusum Venetiis anno 1538. 8°. SEGUIER. anno 1539. 8°. SEGUIER. anno 1545. 8°. SEGUIER. & anno 1556. 16°. Basileæ anno 1538. 4°. Tiguri anno 1555. 8°. tum Lugduni anno 1556. 12°.* Dialogus est inter auctorem, herbilegum, & senem pharmacopolam. Ii, quos novissime diximus, errores fere proferunt. Contra eos BRASSAVOLA veriorem sententiam tuetur, Barbaros fere refutat, quos Arabistas diximus, etiam MANARDUM, LEONICENUM & MESVEN. Descriptiones breves, & solorum generum. Facultates medicas non raro ex proprio experimento tradit, hactenus non inutiles. Aliqua in canibus tentavit, quos pasta scammoniata occidit. Rhabarbari genus in Calabria nascens, drachmæ unius pondere, vehementer alvum ducere expertus est. De Centaurio majori seu Rhapontico (u) Garganico. Senam esse κυνοκράμβην, & acerrimam Laureolam. Epidemiam verminosam equorum describit. Schœnanthum in Calabria provenire, Polium, pro quo aliam herbam pharmacopolæ colligant, circa Bononiam abundare monet. Lupulum describit PLINIO dictum, non DIOSCORIDI.

EJUSDEM *de medicamentis tam simplicibus, quam compositis catharticis, quæ unicuique humori sunt propria.* Tiguri anno 1555. 8°. * Simplicium medicamentorum

(u) p. 636.

torum facultates etiam per experimenta docet; Absinthii succum alvum leniter ducere, herbam integram nequaquam. Aquam marinam pariter alvum ciere. Decoctam cum Lupulo aquam, ad unciam sumtam, aliquantum alvum laxare. Soldanella marina commode se in febre tertiana epidemica alvum movisse, succo ad semunciam dato, etiam herba. Nasturtio cum aqua cocto efficaciter se febres tertianas sanasse, ut venter leniter moveretur; sic cum Chamædry. Nucleos pineos alvum non ducere, etsi emolliant. Pomis omnino, Origano Cretico, Thymi & Tragorigani succo aut decocto, Genistæ flore, semine & radice, potentius tamen succo, etiam ad duas drachmas dato, alvum laxari. Ex Colocynthide sumta in principe hypercatharsin factam vidit, secutumque sanguinem. Hermodactylum ait in Apennino monte provenire, & Scordium in Ferrariensi agro detexit. Primus Elleborum nigrum, a longis temporibus intermissum, ausus est propinare, atramque bilem educere comperit, & maniacum ex illustri gente MALATESTARUM eo pharmaco sanavit. Iridis succo vehementer aquas duxit, siccæ radicis pulvere blandius, Soldanellam adversus hydropem laudat. Succo lactucæ sylvestris, ad unciam dato aquas civit. Multa in reis hominibus se experimenta fecisse, ipse addit.

EJUSDEM *examen omnium Syruporum; quorum publicus usus est* Lugduni 1540. 8°. * Non omnes, sed aliquos syrupos examinat, & simplicia medicamenta, quibus in iis syrupis locus est. Passim habet inter multam confabulationem aliqua eo ævo non vulgaria, ut de Polygono coccifero. De Ribe Arabum fatetur, sibi non liquere.

Citat SANDER libros *de simplicibus medicamentis: de syrupis, de pilulis, de medicamentis catharticis: de electuariis non solventibus, de suf s. collyriis: de suffitu s. pulveribus, de oleis, ceratis; unguentis; emplastris, trochiscis, looch, aquis, infusionibus, decoctionibus, propriis medicamentis humores educentibus simplicibus & compositis* Venet. 1551. quæ videretur eorum librorum fere omnium collectio esse; qui continuo dicentur.

EJUSDEM *Examen omnium linctuum, pulverum, aquarum, oleorum, quorum apud Ferrarienses usus est* Venetiis anno 1553. 8°. MERKL. Lugduni 1555. 16°. BURETTE *Examen omnium electuariorum, pulverum & confectionum catharcticorum* Venetiis 1548. 8°. MERKL. *Examen omnium catapotionum & pilularum* Basileæ 1543. 4°. Lugduni anno 1546. 16°. 1549. 12°. RIV. 1556. 16°. MERKL. Venet. 1548. 8°. *Examen omnium trochiscorum, unguentorum, ceratorum, emplastrorum, cataplasmatum & collyriorum, quorum frequens est apud Ferrarienses usus* Venetiis 1551. 8°. MERKL. Lugduni 1555. 12°, vel 16°. BURETTE 12°. FALC.

EJUSDEM de *usu radicis chinæ, & quæstiones de ligno sancto*, cum *Aloysii* LUISINI Gallica collectione Venet. anno 1566. fol. Leidæ 1731. fol. *

Pharmacopœa, quæ exstet cum libro de *morbo gallico*, citatur ab ASTRUC. Lugduni anno 1555. 16°.

FRAN-

Franciscus Massarius vir eruditus, Constantinopolin iter fecerat: stirpes & medicamenta Plinii non absolvit. Laudat tamen, C. Gesnerus & aliqua de plantis habet in *castigationibus* (*& adnotationibus*) in IX. libros *Plinii de natura aquatilium* Basil. 1537. 4°. Paris 1542. 4°.

J. Tagault *de medicamentis simplicibus purgantibus* L. III. Basil. 1537. 4°. 1571. 8°. Maitt.

J. Stokar *Regiment, wie man sich mit aller Speis, Geträ̈nk und Früchten halten soll.* Augspurg 1538. 4°. B. Thomas.

§. CCXLIX. *Al. Mundella.*

Aloysius Mundella, Brixiensis, horti Patavini Præfectus IIdus, scripsit *annotationes in* Antonii *Musæ Brassavolæ simplicium medicamentorum examen*, quod cum *Epistolis* Basileæ anno 1538. 8°. & iterum anno 1543. 4°. Basileæ prodiit, & nuperius quam 1538. absque anno 8°. Trew. Percurrit Antonii peculiares sententias, nonnunquam defendit, sæpe tamen refutat, non quidem ex plantarum ipsarum contemplatione, sed ex comparatis veterum locis. Codicem Dioscoridis proprium græcum citat.

Ejusdem *Epistolæ medicinales novem* prodierunt anno 1533. *Viginti duæ* in editione nostra anni 1543. 4°.* præter *adnotationes in Brassavolam*; Editionem Basil. 1538. 8°. Uff. non vidi. *Triginta & septem* in editione anni 1549. & 1556. 4°. Trew. Recusæ sunt cum Manardi *epistolis* Lugduni anno 1557. fol. Inter eas aliquæ pertinent ad Rheum barbarum, Radiculam, Senam; pleræque tamen clinici sunt argumenti.

Ejusdem *Dialogi* Tiguri 1551. 4°. omnino decem, fuse & asiatice scripti. In II. aliqua pertinent ad ciborum & potulentorum facultates. Epistola VII. agit de Papaveris inter edulia loco. Pleraque clinici sunt argumenti.

Theatrum seu Indicem Galeni omittimus.

§. CCL. *Alfonsus Ferrus.*

Alfonsi Ferri *de ligni sancti multiplicii medicina & exhibitione* Rom. anno 1537. 4°. Seguier. 1538. 8°. Basil. anno 1538. 8°. Paris anno 1540. 16°. 1542. Lugduni anno 1547. 12°. Seguier. cum titulo Méthode curative de diverses maladies par la potion du bois de Gayac autrement dit le saint Bois, composé par *Alponse* Ferrier, & traduit, & corrigé par *Nic.* Michel. Poitiers 1546. 16°. 1550. 8°. Latine in collectione Luisina. Utcunque, rudi tamen stylo, lignum sanctum describit.

Michaelis Serveti *syruporum universa ratio* Paris 1537. 8°. Mead. Venet. 1545. 8°. Gunz. Lyon 1546. 8°.

§. CCLI. *J. Agricola.*

J. *Agricolæ* Ammonii (*Paürle*) *medicinæ herbariæ* L. II. quorum primus habet herbas hujus seculi communes cum veteribus; secundus fere a recentibus

tibus medicis inventis herbas, quae post GALENUM accesserunt Basileae anno 1539. 8°. * Professor Ingolstadiensis, in Italia artem didicerat. Duo sunt Lexica. Prius habet nomina antiqua medicamentorum simplicium, & plantas Germanicas, quae iis nominibus respondent. Intercurrunt aliqua non inutilia, Aceram in dysenteria utilem repertam fuisse: ex Colchico sumto pueros interiisse: Equiseti decoctum ad vesicae scabiem valere. Aquas meliores destillare docet, si vasculum vapore calidae calefiat. Ononidem ad dysenteriam laudat: de Polygono coccigero differit. Allium victorialem describit. Esulae corticem ex medici experimento laudat adversus hydropem. Sui diffidens de Veronica BRUNFELSIUM consulebat, & ipsum incertum.

De editione *Nicolai* PRÆPOSITI diximus.

§. CCLII. *Antonius Gallus alii.*

Roberti BRITANNI Scoti, vero nomine BARTON, *Agriculturae encomium* Paris anno 1539. 4°. THUAN.

PLETHO *dell' arte di tintori che insegna a tingere panni* Venet. 1540. 4°.

Caroli FIGULI *herbarum methodus* Colon. anno 1540. 4°.

CL. BIGOUTIER *raporum encomium* Lugduni 1548.

Leonhardi JACCHINI, Professoris Pisani, *tractatus adversus* AVICENNAM, MESVEN *& Arabes omnes* Lugduni anno 1534. 8°. * Cum novae Academiae Florentinae opusculis adversus Avicennam & medicos neotericos scripsit, qui neglecta Galeni disciplina Arabes colebant. Materiei medicae ignorantia Arabistis objicitur, ipsaque remedia minus aut apta, aut efficacia esse. Absinthii succum non esse ventri inimicum.

EJUSDEM *Lettera apologetica in difesa e lode del Pepone* Firenz anno 1600. 4°. BURETTE. FALC.

§. CCLIII. *T. Dorstenius.*

Theodoricus DORSTENIUS *botanicon* scripsit, continens herbarum, quarum usus in medicina est, descriptiones & icones Francofurt apud EGENOLF anno 1540. fol. * Alphabeticus liber, tradit nomina aliqua & descriptionem ex veteribus, deinde virium medicarum farraginem collectitiam, satis barbaram. Herbarium nempe est Germanicum, saepe dictum p.240.241. latine versum, & ab editore locupletatum. Figurae toties recusae EGENOLPHIANAE, non magnae, sed minime inartificiosae sunt, umbris exaratae, & ad naturam factae, nonnunquam tamen ad imperfecta specimina. Nomina saepe aliena; Croci loco Carthamus depingitur &c.

LIB. V.

LIB. V.

INVENTORES.

§. CCLIV. *Val. Cordus.*

Valerius CORDUS, EURICII filius natu maximus, ad summum in herbarum cognitione fastigium pervenisset, nisi eum anno ætatis 29. præmatura mors abripuisset. A prima juventute in medicamentis cognoscendis & præparandis industriam suam adhibuit (*x*). In alia etiam se diffundit, etiam in historica (*y*). In Germania primum, Hassia, Thuringia & montibus metalliferis SAXONIÆ plantas tanto studio collegit, ut aliquot earum centurias primus detexerit. Inde in Italiam (*z*) profectus, per æstus æstivos, & insalubrem oram maris inferi facto itinere (*a*), febrem malignam sibi concivit, & anno 1544. Romæ exstinctus est. Opera, ut in brevi vita, pluscula vel edidit, vel edenda reliquit.

Adnotationum in Dioscoridem L. V. cum Dioscoride RIVIANO prodierunt Francof. anno 1549. fol. * Paris. 1551. 12°. MAITT. CORDUS non mediocrem hic & librorum cognitionem ostendit, & stirpium Germanicarum, quas cum veterum stirpibus comparat: & loca natalia indicat. Hæ adnotationes multum auctæ & emendatæ redierunt Argentinæ anno 1561. fol. * GESNERI ope, plusculis etiam novis additis numeris, & nonnullis notulis.

Deinde posthumos edidit GESNERUS *historiæ plantarum libros* IV. Argentorati anno 1561. fol. quibus multæ plantæ eximiæ primum describuntur, nominibus a CORDO ex lingua Græca fictis. Inter eas sunt Gratiola, Anblatum, Aizoon serratum, Comarum, Menyanthes, Turritis, quæ Brassica virgata, Thalictrum minus, & tenuifolium, Thamæcnemum (vaccaria), Mercurialis sylvestris, Intybus nauseosus, Polium Germanicum, Prenanthes purpurea, Oxycoccus, Thysselinum, Lactuca cærulea, Brassica arvensis, Limnopeuce, Phalangium non ramosum, Helleborinæ aliquæ, Dentaria baccifera, Parnassia, Pimpi-

(x) Bonum elaterium paravit CORD. *botanolog.* p. 25.
(y) Chronicon JOACHIMI scripsit.
(z) Cum eo ad mare inferum Cedrum Lyciam legit BELLON *conifer.* p. 106.
(a) Ex potu frigidæ FOREST. præfat. ad L. I.

Pimpinella cæruleo fucco, Myrrhides & Selina aliqua, Gentiana autumnalis, Moschatellina, Rhamnoides, Cytifus alpinus, & glaber, Thymelæa linifolia, Guajacanam, Nardus Celtica, Centaurium majus, Mahaleb. Intercedunt, quas difficulter adgnofcas, uti jam GESNERUS faffus eft.

Sylva obfervationum, quas inter peregrinandum adnotavit, una edita, multa quidem & foffilia habet, plantas tamen etiam tradit, fere omnes novas, ut Chamæbuxum, Lichenem Iflandicum, Petafiten Germanicum, Trientalem, Tripolium, alia. Primus plantas ad naturam, omiffis veterum pigmentis, defcribere docuit.

Stirpium defcriptionis Liber V. in Italia fcriptus prodiit Argentorati anno 1563. fol. * Eo multæ plantæ, quas nunc primum (*b*) in calida regione viderat, defcriptas dedit. Acceffit *Hieronymi* SCHREIBER de morte CORDI epiftola. Liber VI. cujus J. BAUHINUS meminit, & quem ÆMILIUS viderat, nunquam prodiit (*c*). Hunc V. librum, ex fchedis GESNERIANIS Cl. SCHMIEDELIUS Noribergæ anno 1752. recufum dedit fol. * cum caftigationibus fatis numerofis.

EJUSDEM *difpenfatorium feu pharmacorum conficiendorum ratio* Noribergæ anno 1535. 8°. Paris 1548. Noriberg. 1551. 8°. HUTH. Venet. 1563. 12°. HUTH. & fæpe alias cum *Petri* COUDENBERG fcholiis, & cum LOBELII notis, correctionibus, & auctariis Antverp. 1568. 12°. SCHULZ. Lugduni 1579. 12°. HUTH. ut lego, 1600. 12°. RIV. Leidæ ut lego anno 1590. 12°. 1599. 12°. RIV. 1651. 12°. * Gallice verfum ab ANDREA CAILLE cum titulo *le Guidon des Apoticaires* Lyon 1572. 16°. 1578. 8°. BOECL. Hactenus huc pertinet, quod ad compofitiones in brevibus fcholiis adjiciat fimplicium, quæ quamque antidotum ingrediuntur, aliquam defcriptionem. IDEM opus opera collegii medici Noribergenfis anno 1592. emendatum Noribergæ prodiit, tum 1598. fol. OSB. 1612. fol. HUTH. & auctum 1666. fol. 1686. fol.

§. CCLV. *C. Gefner.*

Verum omnes alios & fui ævi, & prioris, herbarum cognitione longe fuperavit, uno anno VALERIO minor *Conradus* GESNERUS Tigurinus, vir animo, labore, ingenio pariter eximius. Paupertas juvenem preffit, ut ad labores tanto viro indignos fe dimittere coactus fuerit; enixus eft tamen fua virtute, ut otium fibi paraverit (*e*), & fuffecerit non modicis fumtibus, quos in rem naturalem erogavit. Nam & hortum (*f*) condidit, raris plantis conti-

(b) De Scordio, Thlaspi & Dictamno MANARDUS defperaverat Epift. 3. L. VI.
(c) In Libanotide amara.
(e) Epift. p. 49. b.
(f) p. 115. & præf. ad librum de *hortis Germaniæ*, ubi duorum meminit.

consitum, & pictorem (*g*) sculptoremque suo sumtu aluit, & thesaurum (*h*) rerum naturalium primus, nisi fallor, mortalium collegit, quem undique ex universa Europa Cl. viri ditaverunt; ex ipsa Polonia (*i*), & Britannia (*k*), Italia (*l*), Gallia (*m*), Germania (*n*), Helvetia (*o*) universa.

Naturæ vitia labore suo superavit, debili natus corpusculo (*p*), ut a renibus (*q*) metueret, hydropem etiam sensit (*r*), & arthritidi obnoxius (*s*) fuit, quo morbo se thermis Badensibus (*t*) liberare conatus est, deinde vapore accensi spiritus vini motoque sudore, denique ulcere sponte subnato (*u*) sanatus. Myops etiam (*x*), usus est conspicillo, quo objecta remontiora minutiora adparerent (*y*), quod primum exemplum beneficæ facultatis vitrorum concavorum mihi occurrit. Itinera plurima suscepit, tum ob animalia, Argentoratense (*z*) & Venetum (*a*), tum ad plantas colligendas. Provectiori ætate, & debili corpusculo, in lacu natavit, ut plantas aquaticas corraderet (*b*). In alpes sæpe adscendit (*c*); neque enim itinera omnia potui eruere. In ipsam vallem Tellinam (*d*) anno 1560. & 1561. (*e*) comite J. BAUHINO (*f*), prius

 autem

(g) p. 27. b. Magnos se sumtus in eo facere p. 146. WOLF. *postic.* p. 446. J. BAUHINUS sumtibus GESNERI icones depingi curabat p. 20.
(h) *Hist. vit.* p. 14.
(i) p. 115.
(k) A CAJO p. 134.
(l) ALDROVANDO p. 79. QUADRIO *de Aconit.* I. p. 50. CORTUSO *epist.* ad J. BAUHINUM n. 20.
(m) A VALERANDO DOUREZ *epist.* ad *Joh.* BAUHIN. n. 19. *Eustatio* QUERCETANO de *acon.* p. 13.
(n) A J. KENTMANNO *epist.* p. 5. b. epist. ad KENTMANNUM n. I. Ab *Adolpho* OCCONE *Epist.* WOLF. p. 69. 77. *Leonhardo* RAUWOLF. p. 60. LEUSCHNERO *epist.* ad KENTMANNUM p. 27. HOLZACHIO p. 84. 87. STORCKLINO p. 80.
(o) J. FABRICIO Curiensi *Epist.* p. 97. 926. *Felice* PLATERO p. 101. b. J. BAUHINO p. 101. b. 121. b. &c. *Theodoro* ZWINGER p. 101. 105. b. *Benedicto* ARETIO p. 116. b. 119. b. 121. b. add. p. 99. COLLINO Sedunensi *Aconit.* p. 5. HOLZHALBIO p. 84. b. *Casparo* WOLF. p. 122.
(p) *Epist.* p. 92.
(q) p. 112. b.
(r) *Vit.* p. 4.
(s) *Epist.* p. 83. b. *Epist.* ad J. B. p. 97.
(t) p. 76. 88.
(u) p. 88. b.
(x) p. 84.
(y) p. 136. b.
(z) *Hist. vit.* p. 10.
(a) *Hist. vit.* p. 5. 14. b. & *præf. ad aquatil.*
(b) Ibid. p. 27. b.
(c) Singulis fere annis Præf. *ad montem Fractum.*
(d) p. 23.
(e) p. 1. b. 23. 85.
(f) Ex *Præfatione* C. BAUHIN. ad epistolas J. B. & GESNERI mutuas: denique ex GESNERO *app. alt. ad hort. German.* fin. tum ex J. BAUHINO. Sed vide *Hist. Stirpium Helveticarum* II. p. 110.

autem in Glaronenses alpes, & in montem *Fractum* (g) & *Bockmatt*. Gallam etiam meridionalem (h) adiit, & Insubriam. Ipse pingendi peritus lineas ducebat subtilissimas, & pictorem dirigebat (i). Quare icones quidem dedit perfectissimas, nullis recentiorum cessuras, cum charactere, & omnibus plantæ partibus.

Methodi botanicæ rationem primus pervidit, dari nempe & genera, quæ plures species comprehenderent, & classes, quæ multa genera (k). Varias etiam classes naturales in libro de collectione stirpium expressit. Characterem adfinitatum in flore inque semine (l) posuit, in quibus depingendis ipse monet, se summo studio esse versatum (m). Calycis etiam a petalis discrimen in Helleboro, per ejusdem calycis constantiam stabiliit (n). Quare sensit Staphidisagriæ cum Consolida (o) regali adfinitatem, Scorzoneræ cum Tragopogone (p), Moluccæ cum Lamio (q); Dulcamaræ & Solani (r), Calceoli & Orchidum (s).

Ante omnes nuperos justam gratitudinem doctis viris rependere conatus est, quorum nomina stirpibus imponeret. WOLRATAM (t) destinaverat: ad ARETIUM scripserat, ut ARETIAM sibi seligeret (u), BAUHINIAM JOHANNI obtulit (x), GASSERIAM vel ACHILLEAM (y) *Achilli Pyrminio* GASSERO, ADOLPHIAM vel OCCONIAM *Adolpho* OCCONI proposuit (z), aut Bursam pastoris, si ejus succum, liquores & vires explorasset. CORTUSUM (a) & CALCEOLARIUM (b) suo nomini dicatas sibi plantas addebat selegisse.

In plantas a prima juventute *insaniit* (c), a J. FRICCIO avunculo ad earum amorem illectus. Quare multorum annorum laborem impendit (d), ut ad

(g) Anno 1555.
(h) RAUWOLFIO socio Epist. WOLF. p. 60. b. *vit.* p. 6.
(i) p. 27. b.
(k) p. 39. b.
(l) p. 113.
(m) p. 113. 646.
(n) *Epist.* ad KENTMANNUM n. 24. Ab imperitis pro flore haberi addit.
(o) p. 113.
(p) p. 36.
(q) p. 65. b.
(r) p. 84. b.
(s) p. 95. b.
(t) p. 120. b.
(u) p. 120. b.
(x) *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 32.
(y) p. 42.
(z) p. 75. Pirolam proponit p. 63. aut Bursam pastoris p. 73. b.
(a) l. c.
(b) Ibid.
(c) *Vit.* p. 5. 14. b. *Epist.* 117. 118. b.
(d) *Praef. ad catal. quadrupart.*

ad historiam stirpium se præpararet, cum anno 1551. jam centum icones paratas haberet (*e*).

Plantas aut novas invenit, aut vagantes constituit tanto numero, ut octingentis illis veterum speciebus facile octingentas alias addiderit, quarum multas in summis alpibus detexit, in eo minus felix, quod operi pene perfecto immortuus, gloriam inventorum CLUSIO fere reliquerit. Anno 1565. mille & quingentas icones paraverat (*f*), quas WOLFIO reliquit.

Sed etiam medicam partem botanices studiosissime coluit. Cujusque plantæ saporem, & odorem explorabat, vires etiam in canibus, ut in Nuce vomica (*g*), Paride (*h*), Balsamine impatiente (*i*). Denique in se ipso experimentum faciebat, sæpe ab amicis monitus, ut ab ea temeritate (*k*) abstineret, sensim aucta dosi (*l*), ne sibi noceret, neque vere unquam sibi nocuit. Etsi enim a duabus drachmis radicis Doronici (*m*) ventriculum sibi sensit debilitari, facillime tamen convaluit, & illepida fabella est, quæ a COSTÆO nata ad posteros (*n*) descendit, ut ex ejus radicis usu summum virum periisse scriberent; qui tamen rem totam ipse narret, transactam sesqui anno ante mortem, quæ ex peste accidit 13. Decembr. anni 1565. Sed neque rusticorum (*o*) experimenta neglexit, paratus vel a Mago discere.

Ita sensim peritiam adquisivit in æstimandis plantarum viribus, ut vel solo ex odore vim purgantem sagiret. Eam vim in cannabino Eupatorio invenit (*p*), in Gratiola (*q*), in Helleboro (*r*). Anthoræ (*s*) etiam & foliorum Nicotianæ (*t*) vires exploravit, tum Thoræ Valdensium (*u*), & Polygalæ (*x*), in qua vim catharcticam detexit. Lycopersici integrum pomum absque noxa edit (*y*).

Experimenta in se ipso facta ad ægrorum commoda adhibebat. Eclegma de Spina Cervina invenit (*z*). Hellebori usum, a meticulosis Arabibus inter-

(e) p. 116. b.
(f) WOLF pollic. p. 436.
(g) *Epist.* p. 133. & *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 31.
(h) Nempe J. J. MURALTUS dedit.
(i) *Epist.* p. 109.
(k) In venenatis plantis, quibus minime abstinebat. *Epist.* p. 71. b.
(l) Ibid.
(m) p. 18. b. 74. b. 78. *hort. Germ.* p. 247.
(n) In FLOYERI *pharmacobasan.*
(o) *Hist. vit.* p. 14.
(p) *Epist.* p. 6. 121.
(q) p. 22. 71. b. ad J. BAUHIN. n. 33.
(r) Ibid.
(s) *Epist.* p. 66. *Epist.* ad J. BAUHINUM n. 30.
(t) *Epist.* p. 79. b.
(u) *Aconit* p. 186.
(x) *Epist.* p. 121.
(y) p. 107.
(z) p. 16. b.

intermiſſum, non ad alvi ſolum aperiendæ officium, ſed ad incidendos craſſos humores revocavit, in aſthmate, arthritide, apoplexia, menſibus ſuppreſſis (*a*). Ex albo Veratro cum oxymelle (*b*) mite ſatis catharcticum medicamentum paravit. Dabat & aquam (*c*) ex albo Helleboro cum aceto ſtillantem, & infuſum cum eo vinum (*d*), & ipſum Veratrum cum melle & aceto coctum (*e*).

Impatientis vim diureticam in ægris (*f*) expertus eſt, & fragorum (*g*), & lixivii cinerum (*h*) fabarum ad calculum. Gentianæ ſucco (*i*) in febribus feliciter uſus eſt; Paridis baccis (*k*), ex narcotica planta, ad hæmorrhoides. Oleum (*l*) lini in pleuritide feliciter exhibuit. Opium, quod vulgo pro veneno habebatur, maximarum virium eſſe & ſudorem movere, primus invenit nuperorum (*m*).

Inter purgantia medicamenta pluſculas ſtirpes indigenas recepit, Polygalam, Gratiolam (*n*); Eupatorium (*o*), quod commode vomitum moveret. Hyoſcyami ſemine hæmoptoicam feminam ſanavit (*p*). Certas plantas incertis in diſpenſatoriis (*q*) ſubſtituit, ut Tunicæ flores utrique Been.

Cum hiſce dotibus admirabilem omnium pene, qui unquam exſtitiſſent, ſcriptorum cognitionem conjunxit. Nam non medicos ſolos & philoſophos & literarum auctores, ſed potiſſimum etiam theologos undique ita ſuos fecerat, ut non alibi fuſiores recenſiones dederit. Solebat omnis generis (*r*) monumenta colligere, ut alterum latus libri vacuum relinqueret, quod pro lubitu poſſet diſſecare.

Eo cum ingenio animum excelſum conjunxit. Amatas ſibi plantas ſepoſuit, ut MOIBANI (*s*) heredibus aliquod commodum ex opere paterno naſceretur, quo iis liberaliter ceſſit. GUILANDINUM (*t*) ab aſperiori in MATTHIOLUM, communem adverſarium, expoſtulatione revocavit. Eumdem pro præ-

(a) *Epiſt.* ad J. BAUHINUM p. 134. 140.
(b) *Epiſt.* p. 9. 12. b. 20. b. 39.
(c) p. 11. 25.
(d) p. 12. 13. b.
(e) Ibid.
(f) p. 109.
(g) p. 92. b.
(h) p. 73. b.
(i) p. 58. 63. 97.
(k) 34. b. 21.
(l) p. 20. 108.
(m) p. 61. 69. b. 114. b.
(n) *Epiſt.* ad *Joh.* BAUHINUM p. 147.
(o) *Epiſt.* p. 63.
(p) *Epiſt.* ad J. BAUHIN. p. 105.
(q) p. 52. 80.
(r) p. 62. b.
(s) p. 41. b.
(t) p. 140.

præceptore adgnoſcit, tanto peritior (*u*). KENTMANNUM, neſcio quare iratum, humillimis vocibus conatus eſt ſibi reconciliare, J. BAUHINUM ipſe incitavit, ut opus ſui æmulum urgeret (*x*). Pietate in DEUM fuit ſumma, ut ex epiſtola paulo ante improviſam mortem edita adparuit (*y*).

Alias laudes, non botanici argumenti, alias VIRO IMMORTALI impertiemus.

Opera botanica GESNERI ſunt *ſuccedaneorum medicaminum tabula Græco latina* Baſileæ anno 1540. 8°. *. GALENI primo ſuccedanea græca hic recenſentur, aut gloſſis alienis aucta, aut alieni ſcriptoris; tum verſio latina, & notæ; porro antiballomena ex DIOSCORIDE, AETIO, PAULO excerpta, ſæpe valde peregrina, ut Lolii vires Iridi comparatæ, tum ex GALENO.

Hiſtoria plantarum & vires ex DIOSCORIDE, PAULO, THEOPHRASTO, PLINIO *& recentioribus Græcis juxta elementorum ordinem* Baſileæ anno 1541. 12°. * Venetiis anno 1541. 16°. Breves deſcriptiones ex Græcis & PLINIO collectæ, additis etiam Arabicis nominibus.

Apparatus & delectus ſimplicium medicamentorum. De compoſitione medicamentorum ſecundum genera ex PAULO, *&* GALENO Lugduni anno 1542. 8°. * Libellus Lugduni in peregrinatione datus eſt; ſimplicia ſunt medicamenta, breviter deſcripta, cum ſignis, ex quibus dignoſcas, num bonæ notæ ſint, cum præparatione, & colligendi & adhibendi modo. Pars altera eſt de medicamentis compoſitis & eorum præparatione, compendium ex GALENO & PAULO. Illa ad olea & emplaſtra: hæc ad paſtillos, unguenta, collyria, emplaſtra, &c.

Catalogus plantarum nomina latine, Græce, Germanice & Gallice proponens, ſecundum ordinem alphabeticum Tiguri 1542. 4°. * Adjectæ ſubinde aliquæ adnotationes GESNERI, & ejus optio nominum, quæ putet optima convenire. Plantæ fere vulgares ſunt, nomina ex RUELLIO, FUCHSIO, TRAGO & CORNARO. Ad calcem adjectus eſt, ſecundum elementa, catalogus nominum inſolitorum, quæ DIOSCORIDI adſcribuntur, cum nominibus magis receptis. Hic catalogus recuſus eſt cum Dioſcoride RIVII Francofurti anno 1549. fol. *

Libellus *de lacte & operibus lactariis, cum epiſtola ad Jacobum* AVIENUM *de montium admiratione* Tiguri anno 1543. 8°. * vel 1541. 8°. Ex variis ſcriptoribus hæc collegit, propriis eorum vocibus ſervatis: & occaſione caſei Glaronenſis, aliqua ad ſtirpium hiſtoriam pertinentia admiſcuit.

Biblio-

(u) p. 65.
(x) p. 55. b.
(y) *Epiſt.* ad J. BAUHINUM p. 158. 162.

Bibliotheca universalis, seu Catalogus librorum locupletissimus omnium scriptorum lingua latina, Græca & hebraica exstantium & non exstantium Tiguri anno 1545. fol. * Pertinet ad historiam auctorum rei herbariæ. In hac editione plenius de his scriptoribus agit, & judicia sua, sæpe etiam specimina aliqua librorum, addit. Eadem *bibliotheca instituta & collecta a* C. GESNERO; *deinde in Epitomen redacta*, per J. SIMLERUM aucta Tiguri anno 1555. fol. * & denuo *locupletata, & in duplum aucta* a J. SIMLERO prodiit Tiguri anno 1574. fol. *: *Iterum & tertio locupletata aliquot mille opusculis ex Viennensi bibliotheca*, per J. *Jac.* FRISIUM. Tiguri anno 1583. fol. * Librorum memoria hic contracta, & omissa specimina. Adjecti multi libri ab *Hugone* BLOTIO, bibliothecæ Viadobonensis præfecto potissimum communicati, tum a POSTELLO, KENTMANNO, DRESSERO, WOLFIO.

Enumeratio medicamentorum purgantium, vomitoriorum, & alvum bonam facientium, ordine alphabeti Basil. anno 1546. 4°. cum BRASSAVOLÆ libro de pilulis.

Pandectarum, seu partitionum universalium, qui secundus Tomus *Bibliothecæ nostræ* L. XXI. Tiguri anno 1549. fol. * Omissa est medicina: Botanicam tamen partem, & secundum titulos arborum reperias, qui scriptores eas arbores tradiderint. Immensum opus in viro 32. annorum. In Epitomen redigit *Robertus* CONSTANTINUS Paris anno 1551. 8°.

Ad editionem H. TRAGI anni 1552. GESNERUS adjecit *historiam scriptorum, qui de re herbaria utcunque egerunt*, cum suis judiciis.

Tabulæ collectionum in genere & particulatim per 12. menses, in usum pharmacopolarum cum Lexico KYBERI prodierunt Argentorati anno 1553. 8°. * Præcepta ad collectionem stirpium in universum spectantia tradit, deinde plantas cuique mensi proprias. Breviter, non sine rarioribus tamen plantis admissis.

Hæ tabulæ locupletatæ a *Casparo* WOLFIO recusæ sunt Tiguri anno 1587. 8°. * Multo utique auctior editio. Præmissa varia minora opuscula variorum, tum differentiæ stirpium, & partium plantæ definitiones, ut florum, tum classes, lactariæ (planipetalæ), cardui, flores radiati, monopetali, polypetali, quatuor, quinque, & plurium foliorum. Deinde calyces aut siliquis innati, aut petiolis. Flores præterea umbellati, verticillati, solisequi, Folia item varia, bina, quaterna, stellata. Flores supra fructum, circa fructum, flores gymnomonospermi. Vides initia methodi & classium naturalium. Sequuntur plantæ hortenses aut sylvestres, secundum mensium ordinem: intercurrunt Alpinæ aliquæ.

De *secretis remediis thesaurus Evonymo* GESNERO *auctore* Tiguri anno 1554. 8°. * & pars II. a WOLFIO edita anno 1565. 8°. *. Est equidem pharmacopœa, cum aliqua parte chemiæ. Pertinet tamen ad rem herbariam ob aquas

aquas herbarum stillatitias, quarum facultates indicantur. Deinde de dubiis medicamentis simplicibus passim inquiritur. Sic olea etiam expressa & stillatitia vir Cl. discutit, & extracta Ellebori, Aloës, vina medicata. Chemicorum, quæ non contemnenda hic latent, alius erit locus (z). Germanice a J. RUD. LANDENBERGER conversus recusus est, pars quidem I. Tiguri anno 1555. 4°. TREW. 1582. 4°. BASS. 1583. 4°. GMEL. 1608. 4°. DRAUD. Pars II. Tig. anno 1583. 4°. *Cat. libror.* anno 1500. ad 1602. & 1608. 4°. cum titulo *Köstlicher und schöner Schaz.* Gallice *Eonime Philiatre le tresor des remedes secrets* vertente BARTHOLOMEO ANNEAU Lyon 1555. 4°. D'ETR. Anglice vertente PETRO MORWING s. MORWYNGE *the treasure of Euonymus* Lond. 1559. 1764. 4°. TANNER p. 536. 1565. 4°. OSB.

De raris & admirandis herbis noctu lucentibus, quæ lunariæ nominantur Descriptio M. Fracti Tiguri 1555. 4°. * Prior libellus Hafniæ recusus est anno 1669. 8°. *. Continet collectionem de herbis noctu lucentibus ex veteribus: deinde plantas Lunariarum nomine venientes ex nuperis nonnullis. Succedunt icones & descriptiones Auriculæ ursi, & Lunariæ bulbonach, Osmundæ regiæ, Rorellæ, Thoræ absque flore; descriptio demum Osmundæ, & aliarum nonnullarum stirpium.

In *montis Pilati* historiam, præter lactaria opera, plantæ etiam describuntur, inter quas novæ plusculæ, Jacobæa rotundifolia, Rubus non asper, Dryas, Saxifragia glauca, & aurantia, Muttelina, Daucus Creticus, Pulsatilla alba, Rhododendron, Alchimilla argentea, Pinguicula, Gentiana minima, Asclepiadea, Rubra; Trollius, Ranunculus albus, Pedicularis major. Recudi fecit SCHEUCHZER *Hist. Natur. Helvet.* T. I. Tiguri anno 1716. 4°. *

De stirpium aliquot nominibus veteribus & novis, ut sunt Mamiraas, Moly, Oloconitis, Doronicum; Bulbocastanum, Grana Alzalin Epistolæ duæ; altera Conradi GESNERI Basileæ anno 1557. 8°. * & Patavii anno 1558. 4°. * & inter MATTHIOLI epistolas. Fatetur GESNERUS, Mamiras a Tralliani Bulbocastano diversum esse, & a Dulcichino Italorum: & Durung Arabum, Zedoariæ adfine, a Doronico aliud esse. Mylen GALENI esse Moly DIOSCORIDIS, a moly GALENI diversum, quod idem sit Oloconitis HIPPOCRATIS.

Epistola ad Casparum COLLINUM *de Tulipa*, novo eodem tempore flore, Chamæceraso, Chamæmespilo, Chamænerio & Conyzoide, cum CORDO edita, data anno 1560.

Porro *Valerii* CORDI historiam stirpium & adnotationes in DIOSCORIDEM edidit Argentorati anno 1561. fol. * istas ex M.S. codice auctoris emendavit & auxit. Addidit catalogum scriptorum, qui in Dioscoridem essent commentati cum judiciis. Multas icones de suis & pulcherrimas adjecit.

Cum

(z) Traditur in *Euonymo* liquoris anodyni HOFMANNI præparatio.

Cum CORDI opere edidit *Hortorum Germaniæ descriptionem.* Catalogus est plantarum, quæ vel in hortis, vel in agro & ipsis alpibus nascerentur, ut Absinthium alpinum, album, Delphinium Aconiti folio, Anthora, Calceolus, Arnica, aliæ. In *appendice prima* alpinæ aliquæ reperiuntur, interque eas Onobrychis (Esparsette). Rariores vero exstant in *altera appendice:* ut Fragaria flava, fructus ferens, nondum a nuperis reperta: Caryophyllata Apii folio, Achillea Genipi, Celtis, Pyrethrum alpinum, Ranunculus graminifolius.

Cum *libro quinto* CORDI emendationes aliquas ad VAL. CORDI opera dedit Argentorati 1563. fol. *

Euporista DIOSCORIDIS *ex* MOIBANI *codice* concinnavit: perfecit versionem imperfectam, & edidit (*a*) Tiguri 1565. 8°. *

In egregio libro *de rebus fossilibus* corallia aliqua, marinasque plantas depictas dedit. In vasto de *animalibus* opere passim botanica adtigit, ut in Anblato.

A morte summi Viri prodierunt *Epistolarum medicinalium* Libri III. per *Casparum* WOLFIUM Tiguri anno 1577. 4°. * malo ordine editi, turbatis temporibus, pleræque paucis ante mortem annis scriptæ. Thesaurus est adnotationum botanicarum, & medicarum, cujus ne gustum quidem dare licet, sed monere potius, ut legat, quicunque elegantiorem rei herbariæ peritiam amat.

Una prodiit *de Aconito primo adseveratio* GESNERI & *Oxymellis helleborati utriusque descriptio & usus.* Thoræ bonam iconem dat, nisi quod tetrapetalam faciat, eamque esse Aconitum veterum Pardalianches, non Doronicum, contra MATTHIOLUM defendit, hujusque tuetur innocentiam.

Epistolarum (*b*) *medicinalium liber* IV. Witteberg anno 1584. 4°. * Cum KENTMANNUS ob dilatam dedicationem MOSCHIONIS GESNERO iratus esset, humillimis precibus vir incomparabilis tandem KENTMANNUM vicit, ut secum in gratiam rediret.

Epistolæ a Cl. BAUHINO editæ Basileæ anno 1591. 8°. * Ad J. BAUHINUM summæ spei juvenem datæ sunt, unica ad patrem ejus cognominem. Numerus est 34. omnes argumenti sunt botanici. Multa certe iis annis officia GESNERO BAUHINUS præstitit, non tamen aut ingrato, aut superbo.

Denique aliquot epistolas ineditas ad *Henricum* imprimis BULLINGERUM scriptas mecum vir ILL. J. GESNERUS communicavit, quæ ad historiam vitæ summi viri, & ad difficultates pertinent, cum quibus luctatus est.

Huc

(a) Conf. p. 87.
(b) Raras esse oportet, quas Cl. BAYER non viderit *Epist.* p. 104.

Huc etiam pertinet *vita C.* GESNERI *a Josia* SIMLERO *edita.* Continet enim GESNERI epistolam de scriptis propriis, & prodiit Tiguri anno 1566. 4°.* Ipse GESNERUS in Bibliotheca suam vitam hactenus descripserat.

Pertinet huc etiam Cl. WOLFII *de stirpium historia* C. GESNERI *edenda pollicitatio ad* J. CRATONEM Tigur. 1587. 4°.* Quos thesauros herbarios acceperit, hic exponit, historiam ejusdem generis, qualem GESNERUS de animalibus dederat, ex 260. scriptoribus collectam, icones 1500. Addidit harum specimina, Cuminoides, lacrumam Jobis, Terebinthum, Casiam, duo Ornithogala, quatuor Absinthia, Cyclamen longa radice, hanc a KENTMANNO missam & deteriorem.

Verum res nullum invenit exitum. WOLFIUS partem quidem operis perfecit, sed exiguam, longo sermone, cujus specimen cum GESNERIANIS SCHMIEDELIUS edidit. Cæterum nihil edidit C. WOLFIUS, & denique codices GESNERIANOS *Joachimo* CAMERARIO vendidit.

Is plurimis, & pene mille, iconibus ad ornandam suam MATTHIOLI epitomen usus est, quam edidit Francofurti anno 1586. 4°. * Comparavi, paucas reperi inter 1003. quæ non aut novæ essent, & a MATTIOLIANIS totæ diversæ, aut certe a GESNERO characteribus auctæ, & reformatæ. Non omnes æque bonæ, plurimæ autem adeo sunt eximiæ, ut nihil subtilius habeamus, nitidiusve: quare ea editio, mediocris aliunde libri, inter præcipua est plantarum addiscendarum instrumenta.

CAMERARIUS opera etiam posthuma GESNERI edenda suscepit, & aliquos in eo opere progressus fecit, quod fere in compilationem erat transiturum.

Codices GESNERI ad alios, ad VOLCAMERUM (*c*), THOMASIUM, demum ad TREWIUM, pervenerunt. Figuræ sunt fere 1600. quarum pulchritudinem cominus sum admiratus, adjectis fere locis natalibus variisque GESNERI notis. Aliæ icones, ab amicis communicatæ, non ejusdem sunt præstantiæ: aliæ ex GESNERIS & CAMERARIANIS mistæ, denique ad FUCHSIANAS expressæ aliæ minores, quibus GESNERUS characteres adjecit. Harum aliquas ILL. C. C. SCHMIEDELIUS edidit, *Ill.* TREWII liberalitate adjutus. Titulum fecit *Conradi* GESNERI *Opera botanica.* Continetur eo volumine *Index* figurarum GESNERIANARUM jam editarum, quæ sunt in thesauris TREWII, & quarum pars aliqua ad CAMERARIUM pertinet: adjecta sunt loca, ubi excusæ exstant.

Sequuntur icones ligneæ 197. nunc primum editæ, cum nonnullis GESNERI notis. Earum multæ Alpinæ sunt, etiam rarissimæ, ut Astragalus Christianus. Aliquæ prius prodierant, ut in WOLFII pollicitatione.

Oo 2 Tunc

(c) Conf. occasione plantæ serpentinæ Tirolensis *Comm. Lit. Nov.* 1738. hebd. 48.

Tunc icones æri incisæ 175. aliquæ eædem cum ligneis, ut ipse Astragalus Christianus, Nidus avis, aliæ.

Denique figuræ quinque cum vivis coloribus, inter quas perpulchræ, ut Gentianæ punctatæ.

Secutus est Noribergæ anno 1759. fol. * C. GESNERI *historiæ plantarum fasciculus*, quem IDEM Cl. SCHMIEDELIUS edidit. Figuræ sunt quinquaginta, vivis expressæ coloribus, quarum aliquas adjectis suis characteribus Cl. editor auxit. Inter eas plusculæ sunt alpinæ, & inter eas non satis nota planta ex classe nasturcina. Aliquæ figuræ repetuntur; satis autem vel ex his speciminibus adparet, quam multa CLUSIO GESNERUS præcipuisset, nisi ejus thesauri totis duobus seculis latuissent.

Prodiit etiam *de simplicibus medicamentis* liber ex GALENI l. *de medicamentorum simplicium facultatibus cognoscendis* Sangall. 1584. 8°. cura CASPARI WOLF.

§. CCLVI. *J. Sylvius.*

Jacobus SYLVIUS Ambianus, Professor Regius, moribus asperior, doctus vero homo & laboriosus.

Ad rem herbariam pertinent *methodi medicamenta componendi ex simplicibus* L. IV. Paris anno 1539. fol. 1541. fol. TREW. 1544. fol. Lugduni anno 1558. 12°. 1584. 8°. MERKL. In L. I. alphabetico ordine catalogi exstant medicamentorum simplicium, cum earum medicis facultatibus. In L. II. catalogi solorum nominum, secundum qualitates secundas & tertias. In L. III. adulteria medicamentorum, succedanea, & bonæ notæ. Reliqua pharmaceutica.

EJUSD. *de medicamentorum simplicium præparatione, delectu, mistionis modo* L. III. Paris anno 1542. fol. TREW. Lugduni anno 1548. Ill. GESNER. anno 1555. 12°. FALCON. anno 1584. 16°. MERKL. Gallice prodiit *Pharmacopee de la maniere de bien choisir & preparer les simples, & bien faire les compositions traduite par* ANDRE' CAILLE Lyon 1574. 8°. Etiam nostro ævo laudem meruerunt Cl. BAUME'. Iterum bonæ notæ singulorum. Reliqua & ipsa sunt pharmaceutica.

EJUSDEM *Schema rerum omnium, ex quibus alimenta hominum depromuntur. De victu parco & duro, Consilium adversus famem & victus penuriam. De tuenda valetudine in senio*; pertinent omnia ad facultates alimentorum ex plantis sumtorum Paris anno 1557. 16°.

EJUSD. *Victus ratio scholasticis pauperioribus parata facilis & salubris* Paris 1542. 12°. FALC. 1577. 12°. RIV.

Quæ SYLVIUS in MESVEN præstitit ea diximus. Opera omnia, curante *Renato* MOREAU, prodierunt Genevæ anno 1635. fol. *

§. CCLVII.

§. CCLVII. *Remaclus Fuchs.*

Remacli FUCHS Limburgensis, Medici Leodiensis, *plantarum, quarum hodie apud pharmacopolas usus est, magis frequens nomenclatura* Paris. anno 1541. 8°. 1544. 12°. SEGUIER. Venetiis anno 1542. 8°. Antverpiæ anno 1544. 8°. Catalogus nudus, absque judicio TREW.

EJUSDEM *historia omnium aquarum, quæ in communi hodie practicantium sunt usu, vires & recta destillandi ratio. Accedit conditorum & specierum Aromaticarum, quorum usus frequentior apud Pharmacopolas cat.* Paris 1542. 8°. B. B. Aquæ vulgares & formulæ compositionum.

EJUSDEM *Pharmacorum omnium, quæ sunt in usu, tabulæ* 10. *cum* GORDONO Paris anno 1569. 8°.

EJUSDEM *de simplicibus medicamentis, de eorum præparatione & correctione* Lugduni anno 1550. 8°.

EJUSDEM *de plantis antea ignotis, nunc neotericorum diligentia inventis liber* Venetiis anno 1542. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *de herbarum notitia, natura, atque viribus; de simplicium electione tabella* Antverpiæ anno 1544. 16°. SEGUIER.

EJUSDEM *de methodo curandi luem veneream per guajaci decoctum* Paris anno 1541. 4°. * Capite 12. & sequentibus lignum Indicum describit, ejusque usum.

Compilatorem fuisse GESNERUS.

PETRI PLANTINÆ Cremonensis, de *tuenda valetudine, natura rerum & popinae scientia* Basil. 1541. 4°. THUAN.

LUD. de MATHAM *de Rhabarbaro & Cassia* 1541. 4°. LIND.

§. CCLVIII. *Kuefner. Lobera.*

J. KUEFNERI apud salinas Oeni medici *Pharmacoliterion, seu medicamenta composita secundum ordinem effectuum alphabeticum* Ingolstad. anno 1542. 8°. GESNER.

REGINALDI de VILLANOVA *novum regimen sanitatis* Paris 1542. 8°. GESNER. Supplem.

CASP. BRUSCHEN'S *Beschreibung des Vichtelberges*, si huc omnino facit Witteberg 1542. ni fallor, & 1612. 8°. & auctus a ZACCHARIA THEOBALDO Nürnberg 1683. 4°.

LOYS MEIGRET edidit Paris 1542. 8°. l. III. & IV. COLUMELLÆ, quibus de vineæ cultu agitur.

Luis LOBERA de AVILA *Vergel de sanidad, de todos los alimentos* Alcala anno 1542. De alimentorum facultatibus.

EJUSDEM Opus *de quatuor morbis aulicis* hispanice exstat, ex quo liber de morbo gallico, in latinam linguam versus, repetitur in LUISINI collectione. In eo agitur de ligno Guajaco.

Michael Angelus BLONDUS *de ancipiti ligni Indici proprietate adversus plurium opinionem* Venet. anno 1542. 12°. Rom. 1559. 8°. hist. & in collectione GESNERI & LUISINI.

J. GUNTHER in *veteri & nova medicina*, quæ demum Basil. 1571. fol. prodiit B. B. habet dialogos, qui toti de plantis agunt, ut L. II. Dial. V. VI. VII. VIII.

Johannis DRYANDRI *der ganzen Arzney gemeiner Inhalt* Francfurt anno 1542. fol. * In Gallia medicinæ operam dedit, quam Marburgi docuit. Encyclopædia est medica, qua etiam plantarum medicatarum catalogus continetur, cum figuris stirpium, quæ alimenta præbent.

§. CCLIX. *G. H. Ryff.*

Gualther HERMANN RYFF medicus & chirurgus Argentinensis, bis DIOSCORIDEM edidit, primum Marburgi anno 1543. fol. * cum iconibus EGENOLPHIANIS & TRAGIANIS; deinde Francofurti anno 1549. fol. * cum nomine *Gualtheri* RIVII, cum iisdem figuris & scholiis. Plagiarium fuisse, & non una civitate ob morum flagitia expulsum GESNERUS.

EJUSDEM *Reformirte deutsche Apothek — Conterfaytung der fürnehmsten Kräuter, ihre Kraft und Würkung — Latwergen, Confecten, Tyriak und Mithridatium, und purgirende Arzneyen* Strasburg anno 1573. fol. B. Tig. 1593. 4°. 1600. fol. 1602. fol. aucta a NIC. AGERIO 1652. fol.

EJUSDEM *Unterweisung und Anzeigung alle Latwergen, Confect, Conserven, Einmachereyen, von mancherley Früchten, Blumen, Kräutern und Wurzeln zu machen* Strasburg 1590. 1592. 4°. HUTH.

EJUSDEM *Gebrauch, Vermischung und Zubereitung aller Laxativen* Strasburg 1541. 4°. quæ tertia pars est prioris operis.

EJUSDEM *Spiegel und Regiment der Gesundheit, auf — die Deutschen gerichtet* Francfurt 1555. 8°. HUTH. 1544. 4°. HUTH. 1552. 4°. HUTH.

EJUSDEM *Beschreibung der Eigenschaft — rechter Bereitung und Gebrauch in Speis und Trank* Würzburg 1549. 4°.

Nonne idem liber qui *Koch und Kellerey von allen Speisen und Getränken — Latwergen, Confect, Conserven, Einbeizen von Früchten, Blumen, Wurzeln* &c. Francfurt 1545. 4°. HIRSCH.

EJUSDEM

EJUSDEM *Confectbuch und Hausapothek* Francfurt 1558. 4°. 1575. 8°. RIV. 1578. 8°. RIV. 1584. 4°. RIV. 1610. 8°. RIV. 1593. cum iconibus.

EJUSDEM *von allerhand apothekerischen Confectionen, Latwergen, Oel, Pillulen, Tränken, Trochiscen* &c. Francfurt 1552. HUTH.

EJUSDEM *kleiner Deutschen Apothek, Confect- oder Latwergen- Büchlein*, L. 4. Strasburg 1541. 4°.

EJUSDEM *Lustgarten der Gesundheit im Hausgemach, Viehzucht* &c. Francfurt 1546. fol. Vereor ne aliqui libri hic repetantur.

EJUSDEM *Kurzer Auszug und summarischer Bericht der Natur, Eigenschaft und Würkung der Wurzel China, aus lateinisch- und toscanischer Sprache transferirt* Würzburg 1548. 4°. RIV.

EJUSDEM *Franzosencur vermittelst des Quajaci* Basil. 1559. 8°.

IDEM BRUNSCHWYGII librum de *destillatione* auxit & edidit Francofurti etiam 1597. fol.

Eumdem esse auctorum libelli, qui cum nomine Q. APOLLINARIS prodiit, GESNERI est suspicio.

§. CCLX. *J. Dantz.*

J. DANTZ von Ast, GESNERI amicus, vir diligens, medicus Francofurtensis, translator DIOSCORIDIS, *tabulas* dedit *simplicium medicamentorum, quæ apud Dioscoridem, Galenum, & Plinium inveniuntur. Item de simplicium medicamentorum facultatibus in genere, de iisdem per rationem & experientiam investigandis dialogi* IV. Basil. anno 1543. fol. GESNER. FALC.

IDEM edidit *Canones universales* MESVES, cum adnotationibus SYLVII Basileæ anno 1545. fol. 1550. fol. B. Tig.

§. CCLXI. *J. Monheim. Alii.*

ANTONIUS STOPPANI edidit Dispensationum NICOLAI multum auctum Lyon 1543. QUADR. Conf. p. 169.

Johannes ERVERVELDEN dictus a patria MONHEIM in *compendio philosophie naturalis* ejusque Tomo II. librum de plantis Coloniæ anno 1544. 8°. edidit, quem plagii pariter GESNERUS postulat.

BERNARDUS RINIVS in L. *Canonis, in cantica & cordiale* AVICENNÆ *eruditissimas lucubrationes* edidit Venet. 1544. 1555. 1556. fol. &c. LIND.

ZUARTE SARACENO *ricettario di Galeno* Venet. 1544. 8°.

§. CCLXII.

§. CCLXII. *J. Hagenbut.*

Jan. CORNARUS (*Haynbut*) Zwikavienſis, multorum veterum operum translator, etiam DIOSCORIDIS, acres cum FUCHSIO lites agitavit. Eo pertinet *Vulpecula excoriata, ſeu refutatio hiſtoriæ* L. FUCHSII *de plantis* Francofurti anno 1543. 4°. edita: & *nitrum & brabyla pro vulpecula excoriata* ibid. anno 1545. 4°. EJUSD. *vulpeculæ cataſtrophe* Francf. 1546. 8°. & conjunctim, tres libelli *Fuchſcidos* L. III. ib. 1546. 8°.

Ejusdem *theologiæ vitis viniferæ* L. III. Heidelberg. anno 1614. 8°. SEGUIER.

Impenſe virum laudat EURICIUS CORDUS (*d*).

Carmina græcorum edidit, etiam anno 1701. recuſa B. Tig.

§. CCLXIII. *Varii.*

Philippus MELANCHTHON, vir undique doctiſſimus, in Georgica VIRGILII commentarios edidit Baſileæ anno 1544. 1545.

Inter EJUS *declamationes* aliqua ſunt, hactenus ad nos ſpectantia.

Cælii CALCAGNINI de Citrio, Cedro & Citro commentarius exſtat in *operibus omnibus* Baſil. anno 1544. fol.

POMPILII AZALI Placentini de omnibus rebus naturalibus, quæ continentur in mundo Venet. 1544. fol.

Leodigarii a QUERCU in RUELLIUM *epitome*, & *volatilium*, *greſſibilium*, *piſcium & plantarum magis frequentium apud Gallos nomina.* anno 1539. 12°. SEGUIER. & Cadomi anno 1541. 8°. SEGUIER. & auctius Paris anno 1544. 12°. B. PLATN.

Gisberti HORSTII *de Turpetho*, *Thapſia* Romæ anno 1545. 4°. Non vidi.

NICOLAI MAGNI *de medicis pulveribus* lib. Paris 1545. 8°. ſi huc facit.

PETRI GORÆI *particulæ* ex L. II. CELSI *de natura & proprietate cujusque rei qua veſcimur* Venet. 1545. Paris 1555. 16°. LIND.

§. CCLXIV. *Ludovicus Alamanni*

Luigi ALAMANNI *Coltivazione* L. VI. Pariſ. anno 1546. 4°. pulchra editio. Firenze anno 1546. 12°. SEGUIER. 1549. 8°. 1580. 8°. 1590. 8°. 1593. 8°. B. Exot. Padova anno 1618. 4°. FALC. inde nuper Patavii anno 1718. 4°. * & 1716. 4°. quæ utraque editio non differt, tum nuper cum notis *Vincentii* BENINI Patavii anno 1745. fol. 1746. 8°. & Bononiæ 1746. 4°. * quæ editio iterum a Patavina 1718. non differt, minus vero nitida eſt. Ante has editiones omnes MAITTAIRE editionem *delle opere Toſcane* ALAMANNI indicat Lyon 1532. 8°.

Vir

(d) *Botanolog.* p. 168.

Vir Ill. in Francisci I. aula exul vixit. Poëma ipsum Georgici quidem generis est, sed ejusmodi, ut potius ornamentis poëticis & mythologia plurima materiem ornet, quam quidem doceat, in eo Virgiliano inferius. Opera rustica primum verna indicit, prata, agrum, insitionem. Inde æstatem, messem, vitium labores. Tunc autumnum, Bacchum, Pomonam; etiam de siccandarum uvarum artificio. Inde fimum, & sementem. Tunc hiemem, olivarum fructum, lignationem. Hinc redit ad hortos, flores, olera. Denique signa tempestatum impendentium & ventos dicit.

§. CCLXV. *Andreas Vesalius.*

Andreæ Vesalii *radicis Chinæ usus* Basil. anno 1546. fol. * Lugduni anno 1547. 16°. * & in collectione operum: tum, quæ ad Chinæ radicem pertinent, in collectione Luisini. Pleraque anatomici sunt argumenti. Radicem Chinæ modice laudat, & ei in curandis ægris Guajaci lignum longe superius fuisse testatur. Radicis, qualis tunc innotuerat, historiam tradit, & fatui fere saporis esse recte monet. De Sparta (falsa) parilla, novo tunc medicamento, aliqua adspergit. Rhaponticum verum ex Oriente habuit, & a Centaurio majori separat.

Pharmacopæa Lugdunensis 1546. 12°.

In Antidotarium Johannis *Filii* Mesvæ *censura, opus medicinæ studiosis necessarium* Lugduni 1546. 8°. Schulz.

§. CCLXVI. *Varii.*

Johann Donizer *de stirpium cultura* Francf. 1547. Hausvater. [An forte Loniceri opus.

J. Rudolph Stumpf *gemeine Eidgenossenschaft Beschreibung* Zurich 1548. fol. &c. aliqua etiam ad herbas continet.

P. Cararii *quæstio de venenis ad terminum*, cum l. Petri de Abano prodiit Venet. 1548. fol. *

Eloy Maignan *les Commentaires de l'histoire des plantes* Paris 1549. fol. Nonne Fuchsius.

Valentin Bolz *Illuminirbuch, kunstlich alle Farben zu machen* Frankfurt 1578. 8°. & prius 1547. Habet utique gummi plantasque, ex quibus colores parantur, & artificia quibus id fit. Ita ex flavo cortice interiori Berberis cum aqua & alumine flavum colorem parat: ex flore tinctorio cum calce & creta pariter flavum: purpureum ex myrtillis.

Etliche Künst mancherley Dinten und Farben zuzubereiten, Schrift und Gemählde auf stählene Waffen zu ezen &c. Argentor. Videtur aliquanto vetustior priori.

BAPTISTE des CAVIGNIOLES M. *tr. des proprietés du vinaigre.* 16. absque anno & loco. VERDIER.

Contra eum scripsit DAVID FINARIENSIS *traité de le nuisance que le vinaigre porte au corps humain pour refutation des raisons de* Batt. des CAVIGNIOLES absque loco etiam & anno: sed IDEM anno 1547. 8°. Parisiis edidit de astrologia & libero arbitrio &c. l.

Hoc anno Venetiis collecti prodierunt scriptores latini Q. SERENUS, PLINIUS, VINDICIANUS, MARCELLUS, SCRIBONIUS, L. APULEJUS, A. MUSA, AEM. MACER, STRABUS, PRISCIANUS Venet. 1747. fol. cum titulo Medicorum latinorum omnium, qui latinis literis scripserunt.

CHRISTOPHORI LANGTHON *de principalibus medicinae partibus s. rebus naturalibus, rebus non naturalibus, & rebus contra naturam* Londin. 1548. 8°.

§. CCLXVII. *Matthiolus.*

Petrus Andreas MATTHÆOLUS, ut GESNERUS scribit, aut MATTHIOLUS, Senensis, Medicus, qui in Aula Cæsarea Pragæ, denique in Goritiensi Comitatu diu vixit, vir, si famam crebris editionibus & versionibus metiaris, post ipsum DIOSCORIDEM celeberrimus. Arabum & nuperorum lectione innutritus, non perinde aut reconditorum fontium cognitione valuit, aut cum plantis ipsis familiaris fuit. Quare multa cum ab amicis (*e*) exspectaret, subinde pessime sibi illudi passus (*f*) est, a pictore etiam sibi impositum fuisse, ne ipse quidem dissimulat (*g*). Passim etiam ne planta veterum aliqua deesset, icones dedit fictitias, ad veterum verba expressas, ut in Sideritidis speciebus, Doronico, Gramine Parnassi. In universum tamen in posterioribus operis sui editionibus pulchras dedit figuras, surculosas & ramosas, plantarum in hortis natarum, etsi characterum nulla ei fuit conjectura. Adjuvabatur collatitia nobilium Virorum stipe, multaque ejus sunt merita, si cum MANARDO, BRASSAVOLA, RUELLIO comparaveris. In Bohemia etiam & circa Goritiam plantas aliquas, etiam alpinas, detexit, & de earum facultatibus experimenta aliqua in facinorosis celeberrima fecit. In nominibus plantarum FUCHSIO aliisque prioris ævi & modestior est, & gnarus magis. Multo

(e) CALCEOLARIUS MATTHIOL. p. 233. ic. 4. CORTUSUS p. 898 VINCENTIUS CANIONUS p. 949. L. GHINUS, MELCHIORIUS, CRATO, FALLOPIUS, PARTHINUS, DONZELLINUS, TREVISANUS, MARTINELLUS, qui in præfatione laudantur. Tum PETRUS BEROLDUS, qui semina & bulbos misit CHIOCC. *Med. Veron.*

(f) In Lycio ANGUILLARA p. 63.

(g) *In Tubere* Epist. ad MARANTAM.

Multo purior ejus fama fuiſſet, niſi elatiori animo, & alienorum meritorum contemtore motus, FUCHSIUM, MANARDUM, BRASSAVOLUM, RUELLIUM, GESNERUM, nimis cupide refutaſſet, & acerbas cum AMATO & GUILANDINO inimicitias exercuiſſet.

Princeps opus eſt DIOSCORIDIS editio, cum commentariis amplis. Prima editio, Italici ſermonis, eſt Veneta anni 1548. 4°. altera Mantuana anni 1549. 4°. tertia Veneta anni 1550. 4°. TREW. hæ abſque iconibus. Prima mea latina Veneta eſt anni 1554. fol. cum parvis iconibus, tum anni 1557. fol. ASTRUC. & 1558. fol. cum *apologia adverſus* AMATUM, auctior 133. iconibus TREW. inde 1560. fol. cum eodem apologia TREW. 1570. fol. VATER. & anni 1573. ibid.

Prima cum magnis figuris Pragenſis, Bohemici ſermonis, anni 1562. fol. * cui reſpondet altera Germanica ibid. anni 1563. fol. *.

Optima & præſtantiſſima cum magnis iconibus latina Veneta anni 1565. multis locis, multisque iconibus auctior. RUELLII verſionem, quam in univerſum ſecutus eſt, multis tamen locis emendavit, *textum*que ipſum ex duobus codicibus a BUSBEQUIO ſibi communicatis correxit. Aliquas etiam icones erroneas melioribus ſubplevit, ut Erythronii Satyrii. Recuſa eſt Venetiis anno 1583. fol. quam editionem mutilatam eſſe C. BAUHINUS auctor eſt.

Italice cum parvis iconibus recuſi ſunt Venetiis anno 1554. fol. cum tit. *diſcorſi del M. ſopra gli ſei libri di Dioſcoride &c.* & anno 1555. fol. TREW. anno 1563. fol. SEGUIER. anno 1570. fol. & 1584. fol. tum 1568. fol. & anno 1604. fol. cum magnis iconibus SEGUIER. & ut puto 1621. fol. Primas non vidi.

Latine cum parvis figuris Lugduni anno 1562. 4°. TREW.

Gallice vertente *Andrea* du PINET Lugduni anno 1561. fol. SEGUIER. anno 1566. fol. TREW. anno 1572. fol. hæc auctior. 1573. fol. anno 1580. fol. SEGUIER. anno 1619. fol. & 1656. fol. & vertente J. des MOULINS Lyon anno 1572. fol. 1579. fol. SEGUIER.

Germanice vertit *Georgius* HANDSCH, Pragæ anno 1563. fol. * cum magnis figuris. Vertit etiam DANZIUS, auxit variis additamentis *Joachimus* CAMERARIUS, & adjecit figuras GESNERIANAS, quas ad eum finem ſculpi curavit, ediditque Francofurti anno 1586. fol.* (*b*), recuderunt annis 1590. TREW. 1596. fol. SEG. 1598. 1600. fol. TREW. 1610. 1611. fol. TREW. 1614. fol. TREW. 1626. fol. * nihil mutatam. Tranſiit in VERZASCHÆ opus Baſileæ 1628. fol. inde in ZWINGERI theatrum.

(b) Ex dedicatione, nam exemplum meum imperfectum eſt, ſed adde *deutſcher Bücher-Catalogus bis anno* 1602.

Compendium de plantis omnibus, de quibus ſcripſit in Commentariis in Dioſcoridem edidit Venetiis anno 1571. 4°. * Icones ſunt 921. cum brevi deſcriptione & facultatum compendio. De CAMERARII editione dicemus ſuo loco.

In minimum Compendium redegit *Antonius* PINEAU, & cum titulo *Hiſtoriæ plantarum* Lugduni edidit anno 1561. 16°. * Pariſ. anno 1567. 16°. SEGUIER. Icones minimæ 640. Subjecti varii catalogi plantarum ſecundum ſuas facultates diſpoſitarum. Gallice id compendium reddidit *Gaufredus* LINOCIER, adjectis aromatibus Paris anno 1622. 16°. SEGUIER.

Epiſtola de bulbocaſtano, Holoconitide Mamira, traſi, Moly, Doronico, zelin ad GABR. FALLOPIUM Prag. 1558. 8°. GUNZ. & cum epiſtola GESNERI.

Apologia adverſus AMATUM *Luſitanum cum cenſura in ejus enarrationes prodiit* Venetiis anno 1558. 8°. *. Aſpera refutatio: ipſam enim religionem Judaicam AMATO exprobrat: & ſatis oſtendit, eum virum ſua fere a pharmacopolis habuiſſe. Deſcribit lignum Rhodium inſularum Archipelagi, Kali, Tragum a ſe ipſo inventum. Ea Apologia recuſa exſtat in L. II. *Epiſtolarum*, tum cenſura.

EJUSDEM *Epiſtolarum medicinalium* Libri V. Prag. anno 1561. fol. * Lugduni 1564. 8°. OSBORNE. Pene totus non exiguus liber botanici eſt argumenti. GALENUM negligenter DIOSCORIDEM legiſſe, & paſſim ſibi contradixiſſe oſtendit. De Cerealibus veterum. In Monachos, MESVES interpretes. De antiquitatibus Rhei & Sacchari. De reſinis DIOSCORIDIS. In L. II. ad duas epiſtolas GUILANDINI & GESNERI, MATTHIOLI judicium, aſperum in GUILANDINUM. L. III. Ad QUACELBENUM de plantis Conſtantinopoli ad ſe transmiſſis. Ad NÆVII epiſtolam reſponſum. Ad J. HESSI epiſtolam de exhibendo Helleboro nigro adverſus quartanam febrem. Ad HEROLDI epiſtolam, ad ALDROVANDUM de Picea, Pino, Chamæleontis generibus, Geranio bulboſo, Saxifraga, Lino, Platano, Caſtaneis equinis. De Helleboro nigro, Secacul, Eupatorio MESUÆ. Adverſus GUILANDINUM. De Cocculis. De amygdalis & malis. Iterum de Ellebori propinatione. De Fungo Cervino, ſeu Phallo. L. IV. de Larice. Iterum in GUILANDINUM. Ad MARANTAM cum iconibus Lonchitidis utriusque, & Ceterach; de Chamæleonte nigro, Oxyacantha, Draba, Doronico. In L. V. tres Epiſtolæ ad CORTUSUM de plantarum ſibi miſſis iconibus, Elatine nondum ſibi prius viſa, Seſamoide minori, Bryo marino, aliis pluſculis: tum de herbis Theriacam ingredientibus non parvum opuſculum. De Durungi, Secacul, Centaurio Garganico, Zedoaria. De Scorzonera Hiſpanica, Styrace.

Intercurrunt amicorum Epiſtolæ. *Julii* ALEXANDRINI apologia pro GALENO.

Pamphili FLOREMBENI de Clematide.

MONA-

MONACHORUM in MATTHIOLUM animadverſiones.

Guilielmi QUACELBENI, medici BUSBEQUII, de plantis Conſtantinopoli ad MATTHIOLUM miſſis.

Caſpar NÆVIUS de Scorpioide, Polygala, Cytiſo.

J. HESSI de Glycyrrhiza, Hyoſcyamo albo, Gelſemino, Cardamomo.

Georgii MARII Herbipolenſis, de Picea, Chamæleontibus, Pyrethro, Saxifragia, Helxine, Dactylo.

Hieronymi HEROLDI de pluſculis plantis Germanicis, earumque antiquis nominibus.

Thaddei NEMICI a HAGEK de Cocculis piſcatoriis.

J. CRATO contra GUILANDINUM.

Bartholomæi MARANTÆ non parvi momenti epiſtola, de Lonchitide ſua, aliisque plantis.

J. *Odorici* MELCHIORII icon & deſcriptio Scorzoneræ Hiſpanicæ folio ſinuato.

LAURENTIUS SPAN de Cycejo & Kalliphyllo.

Diſputatio adverſus XX. problemata GUILANDINI Pataviis anno 1562. 8°.* Venet. anno 1561. 4°. SEG. Aſperrimus libellus, in quo legas & Agaſonem fuiſſe GUILANDINUM, & Regio monte in exilium actum. Cæterum de plantis quibusdam veterum conciliandis agitur.

De ſimplicium medicamentorum facultatibus, ſecundum locos & genera Venetiis anno 1569. 12°. FALC. Lugduni anno 1571. 16°. RIV. Varias habet Mithridaticas antidotos, deinde ſimplicia medicamenta recenſet, ex quibus componuntur, & loca natalia paſſim addit, ut Scordii, quod in agro Mediolanenſi plurimum reperit.

De cura morbi gallici opuſculum in LUISINI collectione. Uſum ligni Guajaci deſcribit.

Denique operum omnium novam dedit editionem *Caſpar.* BAUHINUS, trecentis iconibus ſuis, aut CAMERARIANIS, & multis plantis auctam. Synonyma etiam ex auctoribus claſſicis adjecit. Prodiit ea collectio Francofurti anno 1598. fol.* & recuſa eſt anno 1674. fol.

§. CCLXVIII. *Varii.*

Ervé FAYARD *Galen ſur la faculté des ſimples medicamens, avec des additions de* FUCHS *& de* SYLVIUS, *& des antiballoménes* Limoges anno 1548. 12°. SEGUIER.

Johannes PONTANUS. Professor Regiomontanus, scripsit equidem *de methodo componendi theriacam*, libellum multo serius inter WILLICHII consilia impressum Lips. anno 1604. 4°. Sed est inter libros meos M.S. descriptio itineris circa hos annos per Poloniam, Russiam, Borussiam facti, in quibus plantæ cujusque loci recensentur. Ita Gratiolam (Butomum) multum circa Islebiam nasci monet. Arnicam etiam describit, & Ledum roris marini folio. Agaricum in Polonia legit. Russos Ricini seminibus sibi alvum ducere scribit, Polonos Sphondylio se curare, quod cum pauco frumento coctum pro alimento & medicamine solo se sustentent. Datum est iter anno 1548. & J. SYLVIO inscriptum.

Petri TOLET *paradoxe de la faculte du vinaigre contre les ecrits des modernes* Lyon anno 1549. 8°. BURETTE. FALC.

BARTHOLOMÆI ANEAU PASQUIL *antiparadoxe contre le paradoxe de la faculté du vinaigre* Lyon 1549. 8°. B. EXOT.

JEAN GOCUROT M.S. Regii *tr. de l'entretenement la santé, & de la nature de toute sorte de pain, & vin, eau, chair, poisson & autres choses, qui sont en commun usage pour la commodité de la vie* Paris 1549. 16°. Lyon 1550. VERDIER.

Hugonis SOLIER *Scholia ad* AETRUM diximus.

Dévis sur la vigne, vin & vendanges d'Orleans Paris anno 1549. 8°. FALC. SEGUIER annum facit 1550. & titulum *Orleans de suave.*

MELCHIOR FIND de appellatione panum Witteberg. 1548. 8°.

§. CCLXIX. *J. Placotomus s. Bretschneider.*

JOH. PLACOTOMUS s. BRETSCHNEIDER Regiomonti edidit *de Natura cerevisiarum & de mulsa libellum* 1549. 8°. Paris 1555. 12°. Francof. 1551. 8°.

Inde *de tuenda sanitate doctrinam* Elbing. 1559. 8°. Antwerp. 1560. 12°.

Commentarios in EOBANUM HESSUM *de tuenda bona valetudine* Francofurti 1551. 8°. RIV. 1571. 8°. Paris 1555. 12°.

Pharmacopeæ compendium Lugduni 1561. 8°. BODL.

Dispensatorium utilissimorum hoc tempore medicamentorum disciplinarum continens Lugduni 12°. PRAETOR *athen. Gedan.*

In hoc dispensatorium BERTALDUS *Scholia* scripsit Turin 1613. 4°. vel 1614. 4°.

PLACOTOMUS etiam POLYBUM *de diæta salubri* edidit & *Scholiis* illustravit Antverp. 1561. 12°.

JOH.

JOH. KATSCH *de gubernanda sanitate secundum res non naturales tractatus* Francfurt 1557. 8°. KOENIG, & prius cum titulo alii 1556. 8°. *Excerpta quedam ex* HIPPOCRATE *&* GALENO *ad sanitatem tuendam utilia in sex res non naturales digesta* Lipsiæ 1549. 4°. & Francofurti 1570. 8°. RIV.

ANDREÆ BUTTNER *de theriaca & mithridatio Græcorum* 1549. 8°. TREW. Vendebat ipsa theriacam, & negabat posse ad Græcorum formulam præparari.

§. CCLXX. *Georgius Pictorius.*

GEORGII PICTORII Villingani *Methodus tuendæ sanitatis per sex rerum naturalium ordinem* Basil. 1555. 8°. Paris 1580. 12°. Vetustiores etiam adsunt editiones, siquidem Italice exstant ejus dialogi *del modo del conservare la sanità* Venez. 1550. 8°. D'ETR. Germanice etiam prodiit *Ordnung die Gesundheit zu erhalten* Mülhausen 1561. 8°. & Gallice *Dialogues traitant la maniere de contregarder la santé* &c. vertente ARNALDO PASQUET Paris 1557. 8°. VERDIER.

EJUSDEM *Medicinæ simplices quam compositæ ad omnes corporis humani adfectus* ex HIPP. GAL. AVIC. AEGINETA *& aliis ordine alphabetico conscriptæ* Basil. 1560. 8°. RIV.

EJUSDEM *pantopolium plantarum, animalium, metallorum naturas carmine comprehendens* &c. Basil. 1563. 8°. *

EJUSDEM *sermonum convivalium* L. X. *De pharmacandi comprobata ratione: de medicamentorum simplicium rectificatione* Basil. 1559. 8°.

EJUSD. *opera omnia* Basil. 1569. 8°.

Scholia in AEMILIUM M. *nunquam antea edita cum graduum tabula* Basil. 1559. 8°. LIND.

§. CCLXXI. *J. B. Ramusius.*

J. B. RAMUSII collectio hoc anno primum cepit prodire, ut ex Cat. de HONDT anni 1764. video. Titulus est *Navigationi e viaggi nelli quali si contienne la descrittione dell' Africa del paese del prete Janni, del mar Rosso, Calicut, isole Moluche, e la navigazione intorno il mondo* Venez. 1550. fol. 1556. fol. * Tertia editio est anni 1563. quarta 1574. aliæ 1588. 1606. 1613.

In eo Tomo I. multa itinera continentur, & princeps Africæ descriptio *Johannis* LEONIS, tum CADAMUSTI, HANNONIS *periplus*, multa Lusitanorum ad Calecutum usque, & AMERICI VESPUTII itinera, & *Francisci* ALVAREZ Æthiopia, *Ferdinandi* MAGHELHAENS iter, quo orbem terrarum circum-

circumiit. Pauca ad rem herbariam faciunt, potiſſimum J. LEONIS, *Eduardi* BARBOSA l. de Indiis Orientalibus, ubi aromata hactenus deſcribuntur, *Antonii* PIGAFETTA, MAGELLANI comitis, anno 1519. inceptum iter, in quo plantas & arbores rariores deſcribit; denique Anonymi *Summarium* regnorum Indiæ, quo etiam, breviter quidem, hiſtoria naturalis tangitur.

Tomus II. cum nomine J. B. RAMUSII prodiit Venetiis anno 1559. ut ex præfatione video. poſt mortem RAMUSII, quæ incidit in annum 1557. Sed mea editio auctior eſt anni 1583. fol. * Eſt etiam editio 1613. fol. Itinera eo Tomo contenta parum habent, quod ad argumentum botanicum pertineat. Neque enim *Marcum* PAULUM huc referas, neque *Aytonem* ARMENUM, neque BARBARUM, CONTARENUM, ZENUM, QUIRINUM, Venetos peregrinatores, aut Monachos ab INNOCENTIO IV. P. M. anno 1247. in Aſiam miſſos, neque fere *Sebaſtianum* CABOTA, qui Ruſſiam Septentrionalem anno 1556. adiit.

Omnino autem huc referri oportet *Tomum* III. cujus mea quidem editio eſt anni 1556. fol. * recuſa anno 1606. BURETTE. anno 1613. fol. FALC. *Petri* enim MARTYRIS hic exſtat de rebus Indicis narratio, & utrumque opus *Gonzali* OVIEDI; denique *Jacobi* CARTIER utraque relatio de nova Francia, qui vir plantas ejus novi Orbis obvias recenſet, partim noſtris ſimiles, & partim novas. Reliqua ſpectant fere ad Hiſpanorum in America victorias, CORTEZII imprimis, & PIZARRI.

Suadent Tomum I. tertiæ editionis emere, ſecundum ſecundæ, tertium primæ VOGT.

§. CCLXXII. *Auguſtinus Gallus.*

Agoſtino GALLO *le vinte giornate dell' agricultura* anno 1550. 4°. ex notis meis, & Brixiæ anno 1564. SEGUIER. Venetiis anno 1565. 12°. 1569. 4°. 1572. 4°. THUAN. anno 1573. 4°. BURETTE. anno 1575. 4°. FALC. anno 1584. 4°. anno 1591. 4°. SEG. anno 1615. 4°. HEINS. anno 1629. 4°. *. Turini 1579. 4°. HEINS. Prima editio 7. dierum fuit, iſta viginti dies continet. Verboſus ſenex omnia obvia, etiam aliena profert. Non ſatisfecit mihi, neque in hortenſibus, neque in agrorum cultu. Nemo facile ei fidem adhibeat, qui velit caſeos meliores reddi, ſi lacti vaccino ovillum fuerit additum. Non ideo inutilis. Medicæ cultum commendat. Ceſpitum comburendorum artificium (Devonshiring) deſcribit, totamque domum ruſticam tradit. Gallice vertit *Franciſcus de* BELLE FOREST Paris anno 1571. 4°. 1572. 4°. B. de THOU.

§. CCLXXIII. *Varii.*

Alphonsi LOPEZ *de vini commoditatibus* anno 1550. *Nic.* ANT.

BLASII VILLAFRANCA *methodus refrigerandi vinum aquam ac potus quodvis aliud genus* Rom. 1550. 4°. le TELLIER.

Jacques GOHORRY *sur la vigne, le vin, & la vendange* anno 1550. 8°. An differt a libello n. 268. p. 302.

EJUSDEM *Instruction sur l'herbe Petum & sur la racine de Mechoacan*, hæc ex MONARDO Paris anno 1572. 8°. BURETTE. Rouen anno 1588. 8°. BURETTE, cum MACRO. In ea Instructione duæ sunt figuræ æneæ. L. etiam LEÆNIUM vertit.

§. CCLXXIV. *Varii.*

Antonius ASCHAM *a littel herbal of the properties of herbes newly amended — declaring what herbs has dependences upon certain constellations* &c. London 1550. 12°. TANNER. 1559. 8°. AMES. Astrologus.

LAZARI VOET Tr. *de Venenis* Venet. 1550. 12°. OSMONT.

CASPAR PEUCER, ob religionem captivus, gener MELANCHTHONIS, edidit Lipsiæ anno 1550. 8°. & Wittebergæ 1551. 8°. *appellationes quadrupedum insectorum, volucrum, piscium, frugum, leguminum, olerum, fructuum, quas cum P.* EBERO *collegit.*

§. CCLXXV. *Wilh. Turner.*

William TURNER nati prope Morpeth Theologi & medici (*i*) *new herbal book* I. London. anno 1551. fol. * 1568. fol. TREW. Vir & in lectione veterum diligens, & in plantis legendis: in nominibus veterum cum plantis nostris conjungendis cautior, quam fere eo ævo solebant, multas plantas legit in Italia, Germania, Rhætia, Anglia & Frisia, easque bene notas habuit (*k*): inter eas & rariores aliquas invenit, & varietates florum colore ludentes. Icones fere FUCHSII sunt, aliæ tamen propriæ; virtutes plerumque ex veteribus decerptæ, tamen etiam ex suis adnotationibus. Basileæ aliquamdiu vixit.

Hic liber incipit historiam stirpium ad seriem literarum alphabeti digestam, ad literam usque E.

Book the second Colon. anno 1562. fol. * Lond. 1568. fol. TREW. In Germaniam auctor se receperat, sæviente Maria, atque Coloniæ cum profugorum

(i) Per errorem vocat TURNBULL TANNER p. 548. 12.
(k) Apud C. GESNERUM vidit Trifolium bituminosum II. p. 158.

gorum Colonia vixerat ; quare ejus regionis plantas ſpontaneas, ſolus fere omnium auctorum tradit. Hoc libro alphabeticum ordinem abſolvit, cautior ſemper, fabularum impatiens & ſui diffidens, qui Tithymalos fateatur (*l*) ſibi ignotos eſſe. MATTHIOLI fabuloſum Sium refutat (*m*). Pulchri Hyacinthi meminit, quem in Apennino monte GHINUS invenerit. Medicam veram primus, ni fallor, depinxit & Cotinum.

L. III. qui cum duobus prioribus Londini prodiit anno 1568. fol. non contigit vidiſſe.

Scripſit etiam, teſte AMESIO & BODLEYO, *Names of herbs in Greek latin English, dutche and french* London anno 1548. 12°. OSB. TANNER. — IDEM ſcripſit *of the properties of all vines that are commonly uſed in England, with a confutation of them that hold that Rheniſh and other ſmall vines ought not to bodreank* Lond. 1568. 8°.

EJUSD. *of the nature and virtue of triacle.*

§. CCLXXVI. *Petrus Quiqueran.*

Petri QUIQUERANI Bellojocani *de laudibus Provinciæ* L. III. Paris anno 1551. fol. B. B. Panegyricus equidem, & laudandi fine ſcriptus. Habet tamen deſcriptiones vermiculi Ilicis, Oryzæ cultum, & Capparidum, Sodæque, Mannam, coralliorum piſcationem, Saccharinam arundinem. Poſthumum opus, vitioſe editum.

EJUSD. *Le nouvelle agriculture traduite par Fr.* de CLARET Tournon anno 1616. 8°. FALCON. agit etiam de floribus & arboribus fructiferis.

§. CCLXXVII. *N. Mutonus. Montanus &c.*

Nicolaus MUTONUS Commentator MESVES, ex patre Lucenſi ad littus Lugani lacus natus, Helvetius adeo transalpinus, plantarum per proprios labores in univerſa pene Italia collector (*n*), edidit anno, ut videtur, 1551. μιθρι-δατιον τεχνιαν, *ſeu collectanea de Mithridatii legitima conſtitutione* ; eam recudi fecit *Michael* DOERING Jenæ anno 1620. 8°. * cum amplis adnotationibus, & duplici adpendice.

Dedit etiam adnotationes ad *Luminare majus* Venet. 1566. fol. & notis ad SERAPIONEM.

MICHAELIS TITII *catalogus plantarum horti Regiomontani* Regiom. 1558. *Hausvater.*

J. B.

(*l*) p. 154.
(*m*) p. 138.
(*n*) Præfat.

J. B. MONTANI *de differentiis medicamentorum & causis diversarum virium ac facultatum in medicamentis* Witteberg. 1551. 8°. edente C. PEUCERO. De modo, quo medicamentorum facultates per experimenta deteguntur; de nonnullorum medicamentorum facultatibus subtiliter disputat.

EJUSDEM celeberrimi suo ævo medici, *de gradibus & facultatibus medicamentorum* Wittebergæ anno 1553. 8°. MERKL.

EJUSDEM *explicatio eorum, quæ pertinent ad qualitates simplicium medicamentorum & ad eorum compositionem* Venetiis anno 1553. 8°. MERKL. 1555. GUNZ. Recusa *in opusculis variis* Basileæ anno 1558. 8°. 1565. 8°. MERKL.

EJUSDEM *de alimentis & victus ratione*, in eadem collectione edente J. CRATONE. MERKL.

Johannes Nabos LUESIUS, nomen, ut videtur corruptum, edidit *theoremata* IV. *in* MESVES L. I. *de purgantibus simplicibus* Cæsar Augustæ anno 1550. fol. MERKL.

§. CCLXXVIII. *Hieronymus Cardanus.*

Hieronymus CARDANUS, Mediolanensis, magnus mathematicus, peregrinator, in tota re naturali curiosus vir, egregias virtutes cum singulari ingenio, leviusculo, credulo, & ad miracula prono, denique cum Astrologiæ amore & variis somniis conjunxit. Ejus libri XXI. *de subtilitate* anno 1550. Noribergæ fol. & Paris 1551. 8°. MAITT. & anno 1553. 1554. fol. CLEM. fol. Basileæ prodierunt, hic absque titulo, inde Lugduni anno 1551. 8°. 1554. 8°. 1559. 8°. CLEM. & Basileæ iterum absque anno CLEM. fol. & anno 1560. fol. *, quæ editio mille locis dicitur esse emendatior, & cui *responsio ad* SCALIGERI *objectiones* adjecta est, tum 8°. CLEM. Prodiit etiam Basil. 1582. 8°. CLEM. 1611. 8°. HUTH. & 1664. 4°. Lyon 1580. 8°. Gallice Paris. anno 1556. 4°. FOLK. 1584. 8°. *. Rouen 1642. 8°. CLEM. Germanice compendium *Offenbarung der Natur und natürlichen Dingen, übersetzt durch* HULDRICH FROELICH Basil. 1559. fol. 1591. fol. B. TIG. 1593. fol. & 1597. fol. Catal. libr. ad ann. 1602. Hujus operis liber VIII. totus est de plantis. Plusculas describit, quæ eo tempore noviter ex India advectæ fuerant, Capsicum, Salgazum, Ceibam, Musam, Phaseolos maximos, Oleum ex Senega croceum violæ odore, Gummi Guacomax, Oleum nucis moschatæ, Palmillas, Florem Apollinarem sex foliis aureis, Benzoin, Caryophyllos, Xylaloën, Piper. Acute vidit, flores satis firmos calyce carere. Rutæ meminit arboreæ, Cerasorum palmarium. Crocum inebriare monuit, Cedrum Juniperi esse speciem. Describit etiam Enophyllum, Papiæ natum. Juglandus nuper celebratas non omittit, quæ circa diem *Johanni* BAPTISTÆ sacrum florent, & Abietes 130. pedum altitudine Zofingenses. In Libro XIII. aliqua artificia ad conservanda vina fructusque refert. Folia plantarum exprimere docet, dum succo ficus illinit, tunc imprimendo, super chartam vero carbone insperso. Lapidem in Samnitibus dari, qui irroratus fungos generet.

De varietate rerum Libri XVII. Basileæ anno 1557. fol. * & 8°. Avenione anno 1558. 8°. BURETTE. Similis fere argumenti est, & prioris operis quasi supplementum; & multa habet ex itinere Scotico, Helvetico. Liber VI. ad plantas pertinet. Describit Galegam, Amaranthum tricolorem, arbores Americanas varias, Aloen americanam, Avellanam Mexicanam viniferam, Yams, Roccellam, Dictamnum verum, Molle, Blitum rubrum, lignum Indicum nigrum, Resinas, Coniferas, ex BELLONIO, plantas. Porro varia miracula rerum narrat, carbones ad radicem herbæ D. JOHANNIS positos, Platanos præaltas Edimburgi visas; artificia aliqua. Fossas, in quas ex frumento recondito pestilentem vaporem halare, non ignoravit. In eo placet, quod nullam causam phænomenorum adducit.

De Cyna radice, seu decoctis, cum aliis libellis prodiit Basileæ anno 1559. fol. * & cum FERRERIO Antverpiæ anno 1564. 8°. *, cumque *contradicentibus* Paris anno 1565. 8°. * Lugduni anno 1548. 4°. MERKL. Marpurgi anno 1607. 8°. Radicem describit, & utendi modum, sic Sarsam parillam. Valde laudat Chinam, & Piperi etiam & Zingiberi præfert. Decoquit unciam cum aquæ unciis 15. ad tertiæ consumtionem. Sarsam parillam in lue venerea Chinæ præfert, decocti uncias sex omni trihorio imperat.

L. III. *De venenis*. Patavii anno 1563. 4°. * Fere totus liber versatur in classibus veterum, vix ullis observationibus propriis additis, præter aliquas curationes lacte factas. Plantas vix tangit. Redeunt in operum T. VII.

De sanitate tuenda & vita producenda L. IV. Rom. anno 1580. fol. BODL. Basileæ anno 1582. fol. * ab auctoris morte prodiit. Liber II. est de cibis ex plantis, farinosis, condimentis, oleribus, fructubus, scopo diætetico: plantarum ibi tradit facultates, ut nomina sæpe vix adgnoscas. L. III. agit de condimentis, aromatibus, potubus.

Theonastus, seu de vita producenda, atque incolumitate servanda dialogus Rom. anno 1617. 4°.

De facultatibus medicamentorum, præcipue purgantium Lugduni anno 1638. 8°. *. Inter purgantia plurimas plantas admittit incidentes, quæ alvum non ducunt. Non video hunc librum per experimenta natum fuisse.

In *contradicentibus* aliqua huc faciunt, ut in L. I. *de facultatibus* Zingiberis, Sacchari, Rhei, Agarici, Lactucæ, Coriandri, olerum. In L. II. de Nymphæa, & Amylo egit. Editio mea est Paris. anno 1565. 8°. *.

Alius est etiam perbrevis de radice *chinæ & de sarsaparilla* libellus Basil. 1566. 8°. 1569.

Commentarios in HIPP. de alimento in T. VII. operum & Bononiæ prælegerat. Prodierunt etiam Rom. 1574. Basil. 1582. 8°.

In

In L. de cibis Tomi VII. agit de farinaceorum & cerealium, leguminum, olerum & cucurbitarum historia.

In posterioribus libris *contradicentium octavus* tractat de aceto, melle, oxymelle.

Liber IX. de allio, sensu plantarum, aloe, amygdalis.

In Tomo II. est libellus de aceti natura.

In *Paralipomenis historiæ plantarum*, quæ in T. X. redeunt, exstant capita de hyperico, peto, heliobotano, saccharo, chamæpity. Laudat & describit oleum hyperici.

Epistola de oxymelle in pleuritide in *epistolis* TH. DVNI.

In H. CARDANI l. *de malo recentiorum medicorum medendi usu* Venet. 1536. 8°. * & correctius Venet. 1545. 8°. edito, & Paris 1565. 8°. Soldanella carpitur, quam adversus hydropem exhibebant. In adjecto l. *de simplici medicina* improbantur ejusmodi remedia, & permultas plantas medicatas, potissimum catharticas, ostenditur nocere singulas, etiam rosas, violasque.

Prodierunt collecta opera Lugduni 1663. fol. 10. Vol. B. B.

§. CCLXXIX. *A. Lonicer.*

Adami LONICER Physici Francofurtensis, *naturalis historiæ opus novum, quo tractatur de natura arborum, fruticum, herbarum*, &c. Francofurti anno 1551. fol. *, & utraque pars recusa anno 1560. fol. CUBÆ operi supposuit suum, tam ex veteribus Geoponicis ornatius, quam ex nuperis, cum iconibus partim ex TRAGO mutuo sumtis, partim EGENOLPHIANIS, & variis nominibus auctum. Plantas medicas solas persequitur.

Pars II. *Naturalis historiæ de plantarum potissimum, quæ circa Francofurtum nascuntur, descriptione & virtute. Accessit Onomasticum continens varias plantarum nomenclaturas* Francofurti anno 1555. fol. TREW.

Germanice *Kräuterbuch nähst Beschreibung der fürnehmsten Thiere, Metallen und Distillierungs-Kunst*, &c. Francofurti sæpissime editum, ut annis 1546. 1569. fol. 1573. * 1577. fol. 1582. fol. TREW. 1593. fol. RIV. 1598. 1604. fol. Nurnberg. 1628. fol. ab UFFENBACHIO auctum Francf. 1609. fol. 1630. 1650. SEGUIER. Ulmæ anno 1679. 1705. 1713. fol. HEIST. 1737. fol. *, quæ ultima editio a Cl. *Balthasar Joh.* EHRHART Corollario aucta est. Ex J. CUBÆ opere auctor, EGENOLFI gener, reformavit hoc etiam opus & auxit, ut omnino novus sit liber, latino in universum similis, sed in editione certe anni 1573. plenior multo, & capitibus, & figuris, & plantis, & earum viribus uberius recensis.

MERCLINUS etiam *methodum rei herbariæ* (& animalium) *in Galenum & Avicennam* indicat Francofurti anno 1540. 4°. editam.

EJUSDEM *Beschreibung der Arzney und fürnehmsten Compositionen* Francfurt 1572. 8°.

§. CCLXXX. *R. Dodonæus.*

Rembertus DODOENS (DODONÆUS), vulgo Mechliniensis, sed verius *Jonkema* Friso ex oppido *Staveren* ortus (o), Cæsaris aliquamdiu Archiater, denique Leidensis Professor, mature animum ad rem herbariam adjecit, & ad senium usque in isto studio versatus est.

Frugum historia prima prodiit Antverpiæ anno 1552. 8°. *. Veterum placita cum patriæ suæ plantis conatus est conciliare; facultates ad verbum ex priscis descripsit. Legumina conjunxit cum Cerealibus. Icones partim imitatus est, partim suas dedit. Subjectæ sunt Epistolæ duæ; prior de Farre, Chondro, Alica, Trago, Ptisana; altera de cerevisia & zytho.

Anno 1553. prodiit prima editio herbarii Belgici DODONÆI, ipso teste auctore (p). Eam recusam esse oportet anno 1557. quo *Carolus* de l'ESCLUSE, Atrebas, eam gallice convertit, & edidit Antverpiæ fol. min. cum titulo *Histoire des plantes* (q). Libri sunt sex, icones parvæ, pleræque ex FUCHSIO transcriptæ, historia brevis, tum facultatum enumeratio. Præfationem ipse DODONÆUS addidit. Non undique similis est, tamen proxima, editio DODONÆI Anglica, vertente *Henrico* LYTE, cum titulo *a new herbal or history of plants*. Ea edita fuit Londini anno 1578. AMES. & recusa anno 1586. fol. & 1595. fol. AMES. anno 1600. fol. & 1619. fol. * absque iconibus, paucis capitibus a priori diversa.

Epitomen ex DODONÆO exscripsit *Guilielmus* KAM, cui titulum fecit *Little Dodoen* Lond. anno 1606. 4°.

Secutæ sunt *de stirpium historia Commentariorum imagines in duos Tomos congestæ* Antverpiæ anno 1553. 8°. 2. Vol. * In prima parte icones sunt 439. quarum aliquæ DODONÆI, & epistola ad lectorem data est eo, quem dixi, anno, etsi titulus habet annum 1559. *. Tomus alter anno 1559. editus * habet icones 268. plerasque iterum Fuchsianas, deinde subjectas 133. proprias, absque umbris, prioribus nitidiores, arborum potissimum & plantarum paludosarum. Accedunt hic adnotationes in imagines 707. breves, pertinentes fere ad veterum de quaque harum plantarum sensum.

Secuta

(o) GABBEMA *hort. Fris.* præfat.
(p) Epist. post imag. P. I. data Mechliniæ anno 1553.
(q) Quarta forma prodiisse EISENMAN.

Secuta eſt anno 1566. & 1569. 8°. * ſemper Antverpiæ, *frumentorum, leguminum, paluſtrium, & aquatilium herbarum hiſtoria.* Icones hæ pleræque novæ, ſermo novus & multum auctus. Aquaticæ potiſſimum ſtirpes pulchre depictæ, Trapa, Aloides, Hydrocharis, Hottonia.

Poſt iſtam prodiit anno 1568. 8°. Antverpiæ *coronariarum, odoratarumque nonnullarum herbarum hiſtoria*, cujus altera editio anno 1569. 8°. ibidem excuſa eſt *. Icones iſtæ perpulchræ, omnes, præter GESNERIANAS, hactenus editas icones ſuperant; intercedunt inter hortenſes plantas ſpontaneæ, etiam rariores. Earum pluſculæ ad CLUSIUM pertinent (*r*).

Purgantium, aliarumque eo facientium corticum & radicum Convolvulorum ac deleteriarum herbarum hiſtoriæ Libri IV. prodierunt Antverpiæ anno 1574. 8°. * Magnum pretium huic volumini addunt pulcherrimæ, & novæ icones, quibus ornatur.

Hiſtoria vitis, vinique, & ſtirpium nonnullarum aliarum Coloniæ anno 1580. 8°. * (*s*). Parvus libellus, absque iconibus: De Gale, Iſatide, & tribus Vacciniis eadem, quæ in magno opere habet.

Denique biennio ante mortem edidit AUCTOR *hiſtoriæ ſtirpium pemptades VI. ſeu libros* omnino *triginta* Antverpiæ anno 1583. fol. * Sermo idem eſt, quem in libris annis 1568. 1569. & 1574 editis dixi, figuræ eædem, paſſim LOBELIANIS auctæ (non tamen ex adverſariis) & CLUSIANIS, cum harum auctoribus idem cum DODONÆANO bibliopola eſſet, PLANTINUS. Bonum & utile opus, etſi non eximium.

Hæc editio 12. plagulis aucta, recuſa eſt a morte DODONÆI Antverpiæ anno 1612. fol. SEGUIER., & 1616. fol. *. Phalli icon acceſſit & alterius potamogetonis, & marinarum quarumdam ſtirpium, etiam aliarum.

Inde anno 1609. & 1618. (*t*) *Juſtus* RAPHELENGIUS (van Ravelinghen) Belgice ediderat valde auctam hiſtoriam ſtirpium, inſertis fere omnibus CLUSII, & LOBELII plantis, aliquibus etiam Ægyptiacis P. ALPINI, & Italicis F. COLUMNÆ, potiſſimum tamen indicis. Ea editio ab ipſo RAPHELENGIO emendata & aucta prodiit Antverpiæ anno 1644. fol. *, ſpiſſo volumine, cum titulo *Cruytboeck* R. DODONÆI.

§. CCLXXXI. *J. Dalechamp.*

Jacobus DALECHAMP Medicus Lugdunenſis, diligens vir & indefeſſus, primum ad DIOSCORIDEM RUELLII Lugduni anno 1552. * excuſum, addidit triginta parvas quidem icones, tamen rariorum aliquarum, plantarum, Aſteris

(r) *Stirp. Hiſpan. præfat.*
(s) FALCONET habet annum 1550. 8. qui error fuerit typographicus.
(t) Non bene 1608. fol. SEGUIER.

Asteris lutei, Tragacanthæ, Pyrolæ heteromallæ, Drabæ ciliatæ, Calceoli, Gentianæ grandifloræ, Cacaliæ.

Deinde post mortem DALECHAMPII prodiit *historia generalis plantarum in XVIII. libros digesta*, duobus bene grandibus voluminibus Lugduni anno 1587. fol. * cum figuris 2686. Vastum opus per triginta annos DALECHAMPIUS ursit, in quod & omnium priorum inventa colligere ipsi animus fuit, & suas plantas addere, quas ex agro Lugdunensi, montibusque, & Alpibus vicinis, etiam Helveticis, plurimas magno suo labore congesserat. Longi tamen operis pertæsus historiam suam *Johanni* BAUHINO tradidit, juveni, pestilentiario eo tempore medico: cujus etiam viri (*u*) rudiusculæ, rariorum tamen plantarum icones, in id opus transierunt. Sed *Johanne* ob religionis odium Lugdunum relinquente, inque Helvetiam abeunte, eamdem operam *Johanni des* MOULINS ita DALECHAMPIUS commisit, ut tamen operas dirigeret. Sed & iste operi est immortuus (*x*). Ita natum est vastum & inconcinnum chaos, quo tota adversaria LOBELII continentur, & RAUWOLFII plantæ Orientales, & Indicæ *Christophori* a COSTA, in quo cæterum toties nova nomina occurrunt, & icones repetuntur, quoties & FUCHSIUS iconem plantæ alicujus dabat, & MATTHIOLUS. Quare difficilius eo opere utimur; bona tamen plurima, stirpesque rarissimas a DALECHAMPIO, VALERANDO DOUREZ, BAUHINO, & J. PENA in Gallia, a MYCONIO vero in Hispania lectas, plurimas eo tempore novas, aliquas & nunc parum notas continet.

Gallice versa est *Histoire generale des plantes*, & prodiit Lyon anno 1615. fol. *, recusa anno 1653. fol. SEGUIER.

Multa alia molientem mors demum abripuit.

De PLINII editione diximus.

§. CCLXXXII. *Varii.*

Johannis DRAGOJÆVII *Theriaca*, *atque Mithridatium propugnata & defensa* Francofurti anno 1552. 8°. MERKL.

GUILIELMI PUTEANI (*du Puis*) Gratianopolitani *de medicamentorum purgantium facultatibus* L. II. *Prior facultatem custodit, quæ a substantiam similitudine suam trahere & purgare dicitur: Posterior veram rationem certa methodo nosse demonstrat.* Lyon 1552. 4°. THOMAS VERD.

MARTIN GREGOIRE dedit *Epitomen trium I. librorum* GALENI *de compositione medicamentorum*: accedit *maniere de preparer le breuvage de la racine l'Esquine, sa vertu & nature* Lyon 155?. 16°. VERDIER.

Petrus

(u) *Epist. Gesn.* p. 47. b. J. BAUHIN. *font. boll.* L. IV.
(x) PONS *anim. ad Hist. Lugdun.*

Petrus BELLONIUS (BELON) Cenomanus, CORDI discipulus, liberalitate Cardinalis Turnonii sustentatus, ab anno 1546. ad 1549. Græciam, Ægyptum, Palæstinam, Syriam, Asiam & Bithyniam permigravit, universæ naturæ studiosus, tamen potissimum etiam plantarum. Italiam (*y*), Germaniam (*z*) & Angliam etiam vidit, & Arverniæ, Delphinatus & Sabaudiæ plantas collegit: denique ex itinere redux aliquot opera edidit, præmatura vero (*a*) morte abreptus Romæ periit anno 1563. a latrone occisus (*b*).

EJUS *De arboribus coniferis, resiniferis, aliis nonnullis sempiterna fronde virentibus, de melle Cedrino, Cedria, Agarico, resinis & iis, quæ ex coniferis proficiscuntur* Paris. anno 1553. 4°. (*c*) *. Pulchra multa, icones fere malæ. Cedrum veram in Libano vidit: Oxycedri (Juniperi rubris baccis) fructum perbene describit; tum Sabinam, Taxum, Arborem vitæ, Piceam (Pinum sylvestrem), Pinum sativam, Pinastrum (foliis quinatis), Laricem, Sapinum (Abietem rubram), Abietem (albam), Cupressum.

EJUSDEM *de admirabili operum antiquorum præstantia* L. I. De medicato funere, seu cadavere condito, & Liber II. *de medicamentis nonnullis servandi cadaveris vim obtinentibus.* Paris anno 1553. 4°. Alter libellus huc facit, quo picis varia genera, cedria, myrrha tractantur. Pertinet potius ad mumiæ historiam, & condituram.

EJUSDEM *Les observations de plusieurs singularités & choses mémorables trouvées en Gréce, en Asie, Judée, Egypte, Arabie* Paris anno 1553. 4°. 1554. 4°. SEGUIER. anno 1555. 4°. * 1588. 4°. * Antverpiæ anno 1555. 8°. *. Dedicatio est anni 1551. Latine a CLUSIO conversum opus Antverpiæ prodiit apud Plantinum anno 1589. 12°. & inter *exotica* anno 1605. fol. *. Eximium opus, & sui generis primum. Nemo enim ante BELLONIUM eo fine itinera longinqua suscepit, ut animalia, plantas, mineras, totam naturam specularetur. Plantas in quaque regione, in Creta etiam potissimum, in Olympo M. & Oeta sponte nascentes, earumque plurimas novas, adque intelligendos veteres adprime facientes legit. Descriptiones equidem brevissimæ, figuræ non bonæ. Illas procul dubio pleniores dedidisset, cum DIOSCORIDEM (*d*) esset editurus, in quo veras græcas plantas erat ad nomina antiqua reducturus, si fata sivissent. Plagii accusatus fuit, qui P. GYLLII scripta compilaverit, sed GYLLIUS non videtur plantarum peritus fuisse. CLUSIUS icones minores partim retinuit, partim omisit, aliquas melioribus compensavit, errores

(y) *Neglect. cult.* probl. 9.
(z) Conf. p. 246.
(a) Anno 1553. annos natus 36. uti scriptum est ad iconem; quare si obiit anno 1555., ut vult Cl. SEGUIER, non superaverat annum ætatis 38. Neque adeo „provecta ætate iter tentasset.„
(b) MIZALD. p. 11.
(c) *Conif.* p. 24. b. *Med. fun.* p. 36.
(d) Dedicatio hujus operis.

errores aliquos correxit, ut de Picea, de Soda. Cum Arabici etiam sermonis gnarum amicum haberet, ab eo notas aliquas accepit & adjecit.

Scorsim etiam prodierunt *Portraits d'oiseaux animaux, serpens, herbes, arbres, hommes & femmes d'Arabie & d'Egypte* par P. BELON *enrichi de quatrains* Paris anno 1557. 4°. BUR. 1618. 4°. Quindecim rudiores plantarum figuras hic reperiri lego.

EJUSDEM *Remontrance sur le défaut du labour & culture des plantes* Paris anno 1558. 8°. ASTRUC. FALC. *De neglecta plantarum cultura liber* a C. CLUSIO versus & Antverpiæ anno 1589. 12°. tum inter *exotica* editus. Commendat hortorum cultum, & arborum exoticarum in nostras regiones transportationem, quarum etiam catalogum exhibet.

§. CCLXXXIII. *David Kyber.*

David KYBER Argentinensis, qui idem TRAGI opus latine vertit, edidit Argentinæ anno 1553. 8°. *. *lexicon rei herbariæ trilingue, ex optimis auctoribus concinnatum:* græca nempe nomina, latina, & Germanica. Partes etiam florum definit & describit. Plantæ fere obviæ. Juvenile opus.

§. CCLXXXIV. *Bonacossus. Bacchanellus. Alii.*

Henrici BONACOSSUS *de . . . serapiis medicamentisque purgatoriis opportunis, de compositione theriacæ*, &c. Bonon. anno 1553. 4°. MERKL.

Johannis BACCHANELLI *de consensu medicorum in cognoscendis simplicibus liber*, cum libris *de consensu in curandis morbis* editus Venetiis anno 1553. 8°. *. Lutetiæ anno 1554. 12°. SEGUIER. Venetiis anno 1555. 8°. SEGUIER. anno 1556. 8°. SEGUIER. anno 1558. 16°. SEGUIER. Lugduni anno 1572. 16°. FALCON. Lexicon est alphabeticum, satis breve, & ad quamque plantam adduntur nomina, citanturque veteres auctores, & inter nuperos aliqui, MANARDUS, FUCHSIUS, TRAGUS.

In epistolis J. Baptistæ THEODOSII Basileæ anno 1553. 8°. editis aliqua sunt botanici argumenti, de herbis trientalibus, dodrantalibus, quincuncialibus, &c.

J. FRANCISCI ROTÆ *de introducendis græcorum medicaminibus* liber. *Commentarius in* GALENI *l. I. de compositione medicamentorum* Bonon. 1553. fol. BOEHMER. 1575. Antverp. 1585. 4°. BUMALD.

VINCENTI CASALI *explicatio eorum, quæ pertinent tum ad qualitates simplicium medicamentorum tum ad earumdem compositiones* Patav. 1553. 8°. PLATN.

§. CCLXXXV.

§. CCLXXXV. *A. Ferrerius.*

Augerii FERRERII Tolosatis de *radice Chinæ liber*, *quo probatur diversam esse ab Apio* Tolosæ anno 1554. 8°. Paris 1565. 8°. Non vidi. Sed liber II *de pudendagra, lue hispanica* Antverpiæ anno 1564. 8°. editus est, in quo libello utique agitur de ligno Indico, ejus usu, de China, Sparta parilla, Apio, Junipero, ad eosdem fines laudatis. Dedicatio anni est 1553. Quare non potest MICHEL librum Ferrarii auxisse & anno 1540. Pictavii edidisse SEGUIER. Videtur de *Alfonso* FERRO sermo esse.

Succedaneorum medicamentorum tabula hujus auctoris est in *Bibliotheca Regia Paris.* n. 7025.

FRANCISCI VALERIOLA viri docti *Enarrationes* Lyon 1554. fol. & alias. In L. II. huc facit caput de salubritate lactucæ. In L. III. in descriptionem meliloti Dioscoridem censura. De Rhabarbaro. In L. V. de natura castanearum. L. VI. quid vetus vinum sit & novum.

In *locis communibus* in L. II. de cibis: in L. III. aliqua de venenis sunt Lugduni 1589. 8°. *.

THOMAS GIBSON circa annum 1554. scripsit herbarium.

§. CCLXXXVI. *J. Langius.*

J. LANGII Lemberga Silesii, Archiatri Palatini, *Epistolæ medicinales* T. I. Basileæ anno 1554. 4°. TREW. T. II. 1560. 4°. & Francofurti 1589. 8°. BODL. Hanoviæ anno 1605. 8°. *. Diem obiit anno 1565. omnino octogenarius. Non quidem plantarum cultor fuit, libros autem legerat, ex iis cognitionem stirpium hauserat. In L. I. huc pertinent diætetica aliqua, & Epistola 56. de siligine veterum, & pane. Epistola 57. de ptisana omalisi, polenta. Epistola 58. de cyceone. Epistola 62. de Laserpitio, Benjoin, & Myrrhis. Epistola 64. de Arabum novis medicamentis. Epistola 65. de Sanguine Draconis. Epistola 66. de Myrobalanis, Jujubis, Sebesten. Epistola 67. de Malabathro, Persicis, Citriis. Epistola 70. de varia stirpium metamorphosi. In Epistola 20. describit Adonidem perennem, & pro vero Helleboro habet. Sesamoides habet & ipsum pro Helleboro.

Libri II. Epistola 6. agit de Scolymo. Epistola 20. de Ellebori speciebus. Epistola 21. de radicibus Eryngii, Secacul, Carlina. Epistola 22. de Olusatro & Smyrnio. Epistola 33. de Rhabarbari, myrobalanorum, rosarum, urticæ, contrariis viribus. Epistola 37. de Alysso & Herba britannica.

Liber III. est de variis formulis.

§. CCLXXXVII. *B. Dessenius.*

Bernardus DESSENIUS Cronenburgensis, Bononiæ medicinæ operam dedit, inde in Belgium venit, Groning. medicaturus, denique Coloniam revocatus, ea in urbe vixit. EJUS *de compositione medicamentorum* Lugduni anno 1556. 8°.* excusi, prodierunt Francofurti anno 1555. fol. PL. 1556. fol. TREW. Colon. 1573. 4°. HAENEL. Senile opus non ineruditi viri, verbosum equidem, nimis tamen ignotum est, cum multa proprii laboris vestigia habeat: descriptiones plantarum officinalium, & loca natalia varia Coloniensis viciniæ. Ordo est secundum classes medicamentorum compositorum. Buglossæ meminit, quam Bononiæ legerit, in boario foco nascentem.

EJUSDEM *purgantium medicamentorum usitatorum & pillularum in minori pondere particularis divisio* Colon. 1573. 4°. TREW.

§. CCLXXXVIII. *J. du Choul. Alii.*

Johannis, GUILIELMI du CHOUL viri illustris F. *varia quercus historia*, *accessit Pilati Montis descriptio* Lugduni anno 1555. 8°. *. Eruditio varia, & icones aliquæ glandium & Ilicum, tum Serbi torminalis, Vitis Ideæ. Mons Pilatus pars est montium Cemenorum (Cevennes) Lugdunensibus proxima. Describuntur plantæ aliquæ hujus montis, quas vix adgnoscas. Libellus *de Monte Pilato recusus est* Tiguri anno 1555. 4°. * cum *Montis Fracti* historia.

EJUSDEM *Dialogue de la vie des champs, & autres discours* Lyon anno 1565. 8°. FALC. VERDIER.

Antonii NIGRI *consilium de tuenda valetudine* Lipsiæ anno 1555. 8°. * Witteberg. anno 1573. 8°. MERKL. 1581. 8°. agit de cibo & potu, de oleribus &c.

In THADDAEI DUNI epistolis Tig. 1565. 8°. excusis * plusculæ ejus & CARDANI sunt de oxymelle: *in miscellaneis* n. 6. de allio n. 17. de thure Tiguri 1555. 8°. 1592. 8°. *.

EJUSD. *Muliebrium morborum remedia ex Dioscoride, Galeno, Plinio, Barbarisque collecta* Argentorati anno 1565. 8°. *. Lexicon est herbarum, quæ ab antiquis quibuscunque ad mulieres morbos adhibitæ fuissent, cum locis veterum.

§. CCLXXXIX. *Henricus Crolach.*

Henrici CROLACH V. D. M. in *Uffhofen, de cultura herbe Isatidis, quam Gualdam vulgo vocant* Tiguri anno 1555. 8°. 1565. 8°. CLESS. recus. a D. S. SCHRE-

SCHREBERO Hall. anno 1752. 4°. * Parvus libellus, qui cultum Isatidis Thuringiacæ describit, & pilarum fabricationem, & ad tingendos pannos usum, ad rem ipsam præsentem expressus. Laudes etiam nuperorum meruit.

§. CCXC. *Joh. Rhellicanus.*

Joh. RHELLICANI Bernensis Professoris, *Stokhornias*, poëma nempe, in quo iter anno 1536. in scopulosum, neque facilem, montem susceptum describitur. Orchidem *nigram* hic primum dictam credo, Gentianam etiam indicat. Prodiit & ipse libellus cum GESNERI *Monte Fracto* *, & in T. I. *hist. natur. helv.* a SCHEUCHZERO anno 1716. 4°. *

MICHEL de NOSTRADAME *recette & maniere de faire divers fardemens & diverses confitures* Lyon 1555. 16°. D'ETR.

§. CCXCI. *Andreas Thevet.*

Andreas THEVET Monachus, Americam meridionalem cum Equite de VILLEGAGNON adiit, & ejus regionis, quæ nunc Brasilia vocatur, descriptionem dedit cum titulo *Les singularités de la France antarctique, autrement nommée Amérique* Paris. anno 1554. 4°. SEGUIER. Antverp. anno 1558. 8°. * & Italice *Istoria della India America* Venet. anno 1584. 8°. Insulas varias etiam *Capitis viridis* adiit. Passim locos veterum male adsuit ad novi orbis arbores, & de pluribus regionibus sermonem facit, quas ipse non vidit. Proprias tamen plantarum habet historias & rudes nonnullas icones. Oriseliæ meminit, Guajaci, Sanguinis Draconis, Papayæ, vini palmei, Genipæ, Peti (e), Ahuai, Pacuere, Hiurahe lactei corticis, Mayz, Musæ, & Ligni rubri Brasilici, aliorum.

In *Cosmographie du Levant* Lyon 1554. 4°. Anvers anno 1558. 8°. * nihil huc pertinet.

EJUSD. *histoire generale des Indes Occidentales & terres neuves* Paris 1584. 8°. BODL. 1587. 8°. plantas etiam indicat.

FRANCISCUS LOPEZ de GOMARA *historia de Mexico* Anvers 1554. 8°. CHIV. habet etiam res naturales.

§. CCXCII. *Guil. Rondelet.*

Guilielmi RONDELET laudes alibi dicentur. Rem herbariam utique amavit, & suum nomen cum nonnullis stirpibus conjunctum reliquit. Liber *de ponderibus, & justa quantitate, & proportione medicamentorum* prodiit Lugduni anno 1563. 8°. * Patavii anno 1555. 8°. In eo quidem potissimum

(e) p. 57.

rum artem scribendarum formularum docet. Plantas tamen etiam adtigit. Coccum Ilicis describit, vesiculam ova insectorum continentem, ex quibus papiliones prodeant. Confectionem Alkermes ob lapidem Lazuli & Myrobalanos alvum nonnunquam ducere monet. De Asaro variis dosibus varias excretiones movente mira, & forte vitiosa aliqua, profert.

EJUSDEM *methodus de materia medicinali & compositione medicamentorum* Patavii anno 1556. 8°. MERKL. an differt? M.S. in Bibliotheca Regia Parisina exstat n. 7070.

Pharmacopœa RONDELETII passim cum LOBELII similis argumenti opusculis prodiit, & Leidæ 1618. fol.

EJUSDEM *de theriaca tractatus cum adversariis* LOBELII & cum CORDI dispensatorio excusus est Leid. anno 1652. 16°. * &c. In eo plantæ ex ordine recensentur, quæ theriacam ingrediuntur.

§. CCXCIII. *Varii.*

Petri HASSARD *de morbo gallico Tractatus* Lovanii anno 1554. & in LUISINO. De ligno Indico agit. EJUSD. *comm. in* EO. HESSI *præcepta tuendæ valetudinis* Francofurti 1568. 8°.

Du GORT *le benefice commun* Rouen anno 1555. 16°. cum figuris ADANSON.

LISSETI BENANCII, vero nomine SEBASTIANI COLIN medici Pictaviensis, *Declaratio fraudum & errorum apud pharmacopœos commissorum. Accedit* EJ. *argumenti dialogus* J. ANTONII LODETTI Francf. 1667. 8°. 1671. 8°. * Priores sunt editiones LISSETI Turini 1553. & Lugduni 1556. 16°. D'ETR. cum titulo *declar. des abus des medicines & des apoticaires* Gallice scriptæ. Latine vertit T. BARTHOLINUS, & præfationem dedit anno 1667. Huc pertinet commutatio medicamentorum perniciosa, cicuta exhibita. Monet aquam absinthii de plantæ suæ viribus nihil habere. Terebinthinam chiam non reperiri; male recipi pro acoro nostram Iridem luteam, quæ frigida sit. Petroselinum nostrum non esse veterum plantam, quæ amarissima fuerit. Germanice prodiit cum LODETTO *Entdeckung der von einigen Apothekern begangenen listigen Fündlein und Fehler* 1753. 8°.

LODETTI opus Brixiæ n. 1569. Italice excusum est. Pharmacopola pœnitens fraudes suorum fratrum confitetur. Malum adhiberi Cassiæ succum, hinc malos sequi effectus. Tamarindos mangonio componi; mannam adulterari addito helleboro & scammonio &c.

§. CCXCIV. *J. Cæsar Scaliger.*

J. Cæsar SCALIGER in ARISTOTELIS *libros de plantis* commentatus est. Lugduni 1566. fol. * & in THEOPHRASTUM *de causis plantarum* (e*).

IDEM

(e*) p. 30.

IDEM dedit librum XV. *exoticarum exercitationum de subtilitate* Paris. anno 1557. 4. MAITT. alii & BURETTE 8°. Francofurti anno 1582. 8°.*. 1607. 8°. FALC. 1665. 8°. FALC. Leidæ anno 1615. 8°. ASTRUC, & alias editum. Dum CARDANUM refutat, plantas Indicas nuper detectas bene multas describit, etiam raras & novas. Ex Cacao potum fieri, quem dicit refrigerare. Cicutæ funestos effectus per tristes casus confirmat. Balsamo se vulnera aliqua sanasse, dum belli feliciter a se gesti meminit. Bombycum historiam tangit, in libero aere operi suo navantium. Ananas Pinæ nomine describit. LEONICENI discipulus, præceptorem ulciscitur. Arboris vastissimæ, quæ ipsa fuerit ADANSONIA, ad Gambiam fluvium crescentis mentionem facit. De Musa multis agit. Passim errat, ut in Gummi Arabico, quod nostras vult esse, & ex pruno, cerasove detrahi. Tuber vult vidisse, cui adnatum fuerit folium. Ex semine Petroselini sibi Alliariam provenisse.

EVILLE de PASSEBREME *le plaisant jardin des receptes ou sont plantés divers arbrisseaux & odorantes fleurs du cru de Philosophie naturelle, cultivés par Medecins experts en philosophie speculative* Lyon 1556. 16°. An huc faciat ignoro.

CHRIST. de MESSIBIGO *arte di coccinare* Venet. 1556. 8°. 1581. 8°.

§. CCXCV. *Varii.*

Jacobus WARVAZIOVINUS *brevem & succinctam de gradibus, seu differentiis medicinarum simplicium & compositarum Commentationem* dedit anno 1557. 8°. excusam. MERKL.

T. TUSSER *fivehunderd points of good husbandry as wel for the champion and the open country as also for the woodland.* Londin. 1557. 4°. 1580. 4°. 1585. 4°. BODL. anno 1590. 1593. 4°. HARLEY. 1600. & cum notis & commentariis Londin. 1744.

EJUSDEM puto esse librum dictum a SEGUIERIO Londini excusum anno 1638. 4°. 1672. 4°. cum titulo *tractatus de agricultura versibus Anglicis.*

Contra BENANCIUM scripsit PIERRE BRAILLET pharmacopola Lyon 1557. *traité concernant la declaration des abus & ignorances des medecins*, Rothomagi anno 1557. 16°. cum ipso LISETTO recusum D'ETREES.

Thomæ FAZELLI *de rebus Siculis* Decades II. Panormi anno 1558. fol. Francofurti anno 1579. & in magno thesauro P. BURMANNI excusæ, hactenus huc spectant, quod in prima Decade multa exstent ad historiam naturalem pertinentia: ut de frumento spontaneo testimonium (f), de vinis Siculis, de Platanis, Palmis, Arundine saccharifera, ejusque cultu, & sacchari coctione.

§. CCXCVI.

(f) L. I. c. 1.

§. CCXCVI. *Melchior Guilandinus.*

Melchior GUILANDINUS Borussus (puto vero nomine audiisse WIELAND) per magnas peregrinationes (*g*) doctior, auspiciis *Marci* CABALLI per Palæstinam (*h*), Ægyptum (*i*), Africam (*k*), Græciam (*l*), iter fecit; in Indiam etiam paratus (*m*) vela dare, nisi eum non longe ab oris Sardiniæ piratæ intercepissent, & triremibus addixissent (*n*). Ex captivitate Mauritanica redemtus est FALLOPII liberalitate (*o*), & Patavino horto præfectus. ANGUILLARÆ ab anno 1561. & FALLOPII ab anno 1564. Successor (*p*). Eruditus homo, etiam librorum magis reconditorum apprime gnarus, sed qui nunquam didicerit cum re ipsa manere, in alia & alia diffusus: idem cum plurima ipse vidisset, tamen libros suos potius ex veterum lectione concinnavit, & vix ullam, quam viderim, stirpis alicujus historiam edidit, ne papiri quidem, de qua proprio, & justo libro egisset. Asperior (*q*) ceterum, non in MATTHÆOLUM solum, cui odium perenne dicaverat, sed in optimum etiam GESNERUM, aliosque; audaculus etiam neque absque erroribus (*r*). Vehemente purgatione ex colica in volvulum se præcipitavit (*s*), & anno 1589. obiit.

Edidit Basileæ anno 1557. 8°. * unicam ad GESNERUM epistolam, cum GESNERIANA excusam, recusam cum sequentibus, & inter MATTHIOLI *epistolas* L. II. Dulcichinum esse Mamiras, Doronicum nostri simile in Oriente nasci, Moly HOMERI Aglaophotin AELIANI esse, & Bataras JOSEPHI: Holoconitin aliam esse a Moly plantam.

De stirpibus aliquot Epistolæ V. GUILANDINI IV. GESNERI I. Patavii anno 1558. 4°. * Cedrum esse Laricem nostram non bene, etsi ejusdem generis est: Kikajon Ricinum. De Acantho, aspalatho &c.

THEON *adversus* MATTHÆOLUM ibid. eodem anno. Asperrimus libellus, quo leviora vitia MATTHIOLI perstringit, parum nempe intellectas plantas veterum: erant autem graviora, quæ objici poterant, plantæ nempe fictitiæ.

De

(g) Anno 1558. Constantinopolin iter parabat *Theon.* p. 176.
(h) Anno 1560. fuit Hierosolymæ *papir.* p. 49.
(i) Nomen in pyramide reliquit P. ALP. I. p. 29.
(k) Naufragium ibi passus *papir.* p. 83.
(l) *Epist.* I. p. 12. &c.
(m) *Papir.* p. 89.
(n) HESSUS p. 70. *Papir.* l. c.
(o) TOMASIN *Gymnas. Patav.* p. 37. magnam habente de GUILANDINO, ex oriente redituro, exspectationem FALLOPIO *balsam.* c. 6.
(p) Ibid.
(q) Morosum audiisse, se tamen satis comem expertum esse CASELIUS *epist. ad* GUILANDINUM p. 117.
(r) Exprobrat ei aliquos WELSCH. *hecatost.* I. obs. 54.
(s) P. ALPIN apud WELSCH. *curat. propr.* p. 409.

De Papyro, id est Commentarius in tria PLINII *de Papyro capita. Accessit Hieronymi* MERCURIALIS *repugnantia, qua pro* GALENO *strenue pugnatur*, & GUILANDINI *sententiæ in* GALENUM *pronuntiatæ adsertio* Venetiis anno 1572. 4°. * Magnæ eruditionis, historicæ, classicæ, medicæ, hic specimina Auctor dedit, ad rem herbariam vix quidquam contulit, neque celebrem plantam descripsit, quam in Ægypto viderat. Variam utilitatem hujus arundinis describit, modumque, ut ex involucris detractis & conglutinatis charta scriptoria a veteribus præparata fuerit. Contra VARRONEM ostendit, ante ALEXANDRUM Ægyptios eam artem exercuisse. Intercedunt Episodæ variæ, ut de Cedro, quam nunc in Libano visam noster separat a Junipero, quæ Cedrus erat DIOSCORIDIS. Negat eumdem DIOSCORIDEM libros *quinque de materie medica* & *librum de venenis* scripsisse. De Chamæleonte, de Sparto triplici, hispanico, orientali, flore luteo pisi, Italice Genista, de veneno pharico, Verbena &c.

In quibusdam unguentis GALENUM erraffe scripserat GUILANDINUS. Defendit MERCURIALIS, & locum ATHENÆI emendat. Iterum & satis acriter respondet GUILANDINUS.

Hunc libellum omisit, de Papyro vero, quæ GUILANDINUS dederat, recudit Typographus Lausannensis, cum titulo *In C.* PLINII *capita aliquot Commentarius anno* 1576. 4°. * Recudit etiam Ambergæ *Henricus* SALMUTH anno 1613. 8°. BURETTE. FALC.

Non erraveris, si GUILANDINO tribueris *Pauli* HESSI *defensionem XX. problematum* MELCHIORIS GUILANDINI, *adversus quæ P. A.* MATTHÆOLUS *scripsit* Patavii anno 1562. 8°. * Nam vix alius, nisi qui (*t*) Orientem adiisset, novisset nihil Damasci notius esse serapiis de Ribes (*u*) & Amirbaris, quorum illud ex planta peculiari montium Palæstinæ & Arabiæ, hoc ex uva crispa paretur. Agitur autem de plantis quibusdam veterum conjungendis, aut separandis, & vix quidquam publice utile ex ea lite in rem herbariam redundavit. Injustus cæterum est GUILANDINUS in Sabina, inque Junipero, & in Cedro, ubi non vult ὀσμώδης verti odoratum.

SYNONYMA *plantarum* posthuma prodierunt, J. *Georgio* SCHENCKIO curante, Francofurti anno 1608. 8°. *. Dictionarium est, in quo nomina latina, etiam moderna, cum Græcis conciliantur, Pinacis quoddam quasi initium. Cedros hic quatuor facit, duas magnas, duas parvas, quarum altera in Moravia nascatur. Passim errat. Quis enim credat, desiderio Celtidis Ulyssis socios voluisse patria deserta in Africa manere?

§. CCXCVII.

(t) HESSUS quidem per universam Europam ob conquirendas plantas itinera fecerat MATTHIOLUS p. 380.
(u) p. 57.

§. CCXCVII. *Varii.*

Henrici SCHMIDT *Herbarium Danicum* Hafniæ anno 1557. 4°. 1598. 8°. BARTHOLINUS (x).

J. FRID. ARMAE *de venenis* 1557. 8°.

JUAN JARAVA *historia de las Yervas sacada de Dioscorides Anazarbeo* Amberes 1557. fol. (y).

Opera nova nella quale si ritrova molti secreti da altissimi d' Exc. Medici Padova 1557. 8°.

HANS STADENS *Beschreibung der Tubbinimbas in America* cum præfatione DRYANDRI Marburg 1557. fol. 2. vol. & in de BRY. coll.

§. CCXCVIII. *Joh. Fernelius.*

Johannes FERNELIUS, Ambianus, anno 1558. vitam reliquit.

EJUS therap. L. IV. ad VII. sunt materiei medicæ. Quartus generalia tradit de viribus medicamentorum, ad morem veterum, & de destillatione, elixatione, aliis formulis. In L. V. herbæ secundum classes suarum virium dispositæ sic L. VI. In L. VII. medicamenta composita, cum G. PLANTII minime inutilibus adnotationibus. De oxymelle pharmacopolarum conqueritur, & syrupos acetosos præfert. Syrupi capillorum veneris dat formulam, absque aqua florum aurantiorum. Syrupum de althea pro novo describit. Recte CORDUM vitriolum ultum ex theriaca perscripsisse. Hæc primum anno 1567. fol. prodierunt.

Pharmacia cum PLANTII *scholiis* prodiit Hanoviæ 1605. 8°. OSB. PLATN.

In Libro *de lue venerea* Antverp. anno 1579. 8°. * Guajaco huic malo vult mederi, rejecto hydrargyro.

Librum *Experimenta medicamentorum facile parabilium* continentem Francofurti anno 1570. 8°. editum MERKLINUS habet.

§. CCXCIX. *Lommius. Palmarius.*

Jodoci LOMMII *de sanitate tuenda in* CELSUM *commentarii* Lovanii anno 1558. 8°. MERKL. Leidæ anno 1724. 8°. * &c. aliqua continent ad medicamenta alvum ducentia, ad alia, ad panem, poma, cibosque alios.

Julianus

(x) *Cist.* p. 639.
(y) Conf. p. 82.

Julianus PALMARIUS *de vino & Pomaceo* Parif. anno 1558. 8°. ASTRUC. anno 1588. 8°. BURETTE. Gallice *traite du vin & du Cidre* Caen anno 1589. 8°. FALCONET.

J. HOFMAN Forchemienfis *de vino ejusque partibus differentiis veroque usu* Lipfiæ 1558. 4°.

DOM. FR. ALVARET & AND. a CORSAL *histoire & description de l'Ethiopie* Anvers 1558. 8°. CHION.

WILL. BULLEYN *gouvernement of health* London 1558. 8°.

Lodovici TARTAGLINI *la prima parte dell' Erbolario* Firenze anno 1558. 12°. SEGUIER.

§. CCC. *J. A. Cortusus.*

J. Antonius CORTUSUS, Præfectus horti Patavini, nihil quidem fcripfit, cæterum infignia itinera perfecit, & ex ipfa Syria (z) femina & plantas ad amicos mifit, liberalis & in communicandis plantis comis. GUILANDINO fucceffit in horto Patavino, eique ad anno 1593. præfuit, & poffis ad eum referre *catalogum plantarum horti Patavini*, *qualis fuit* anno 1591. editum a J. G. SCHENKIO. Ad MATTHIOLUM plantas mifit (*a*), qui CORTUSÆ nomen plantæ propriæ impofuit (*b*). A LOBELIO paffim falfe exceptus fuit (*c*).

§. CCCI. *B. Maranta.*

Bartholomæus MARANTA Venufinus, FALLOPII amicus, LUCÆ GHINI difcipulus, fuo tempore pro oraculo botanicorum habitus, hortum alebat, femina communicabat.

EJUS exftant *methodi cognofcendorum fimplicium* L. III. Venetiis anno 1559. 4°. * (*d*). DIOSCORIDIS magnus admirator, ejus placita accurate tenebat. Sed etiam naturam confuluit, Garganum montem, & vicinam regionem adiit. Interfpergit aliquas fuas adnotationes, de Cytifo, Lonchitide, utroque Chamæleonte. Errores aliquos veterum refutavit (*e*). Folia pro loci natalis diverfitate, magnitudine, & numero ludere non ignoravit, neque alias plantarum varietates, gallasque, & rofas proliferas. Invenit Ocymoides minus. Tubera nigra, Afphodeli genera tria nota habuit, Ranunculos decem, Orchides viginti, Tithymalos duodecim, quinque præter priores Gerania.

Ss 2 EJUS-

(z) Androfacen MATTHIOL. p. 898.
(a) p. 349.
(b) L. 4.
(c) *Adverf.*
(d) Ex literis ad VICTORIUM.
(e) p. 54.

EJUSDEM *Della Theriaca e del Mithridatio* Venet. anno 1571. 4°. TOPP. anno 1572. 4°. FALC. Latine versus libellus a *Joachimo* CAMERARIO & Francofurti anno 1576. 8°. editus. FALC.

§. CCCII. *Varii. Dany.*

Kochbuch von allerley Speisen, auch wie man Latwergen und Zucker machen könne Augspurg 1559. 4°.

CÆLIUS CURIO circa hæc tempora scripsit *nucis encomium.*

Claude VALGELAS *Commentaire de la conservation de la santé* Lyon anno 1559. 4°.

Antidotarium ex optimis auctoribus collectum & castrigatum, in quo *simplicia quædam medicamenta declarantur, succedanea continentur.* Venet. anno 1559. 8°. GUNZ.

Giuseppe FALCONE Placentini *La nuova vaga e dilettevole villa* Brescia anno 1559. 8°. FALC. quam editionem non exspectassem, cum CAMILLUM TARELLI citet: tum Venet. anno 1601. 8°.* THUAN. 1603. 8°.* 1612. 12°. SEGUIER. Compilatio, etsi auctor se sexagenarium esse dicit, & omnis rei rusticæ peritum. Non magna pars hujus *Villæ* ad rem herbariam pertinet: ad arbores potissimum fructiferas. In oxyacantham mespilos inoculare jubet, & aliqua poma & pira. Inde de aratione: improbat suorum morem, qui quotannis agrum conserunt: laudat Neapolitanos, qui duorum annorum quietem terræ concedunt. Fungos plusculos describit, fabulosa arcana habet, fere ut Geoponici. De animalibus cortinis & feris; etiam de venatione, & mulomedicina agit, humanisque etiam morbis formulas medicas opponit.

GIACOMO LANTER *della Oeconomia tr.* Venez. 1560. 8°. ZOCH.

Quatre traités d'agriculture. Primo *deux traités d'agriculture de planter, d'aracher labourer semer & amander les arbres sauvages, maniere d'enter planter & nourir arbres & Jardins* Paris 1560. 8°. VERDIER. Deinde libellus *par Gorgole de* CORNE, *par* F. DANY, denique *par Nic.* du MESNIL *l'art d'enter planter & cultiver les Jardins* Paris anno 1560. 8°. FALC.

EJUSDEM *Francisci* DANY *L'art de semer, & faire pépiniére de Sauvageons; enter de toute sorte d'arbres & faire vergiers* Paris anno 1560. 8°. SEGUIER. & auctius Orleans anno 1572. 8°. * quod idem opus puto esse *La maniere de semer pepins & faire pepinieres enter planter toutes sortes d'arbres & cultiver pompons cocombres & autres herbes des jardins & marets* Lyon 1581. 16°. BUR. 1618. 12°. absque nomine auctoris: anglice versum a LEONARDO MASCALL *a book of the art and manner how to plant and graft all sorts of trees, and seed pepins* &c. London 1580. 4°. 1589. 4°. 1596. 4°.

TAN-

TANNER p. 517. Monachi opuſculum per experimenta natum. Ad Siceram præferri malos non inſititias ; ſerotinos fructus obtineri, ſi præcocem ramum in ſerotinum truncum inſerueris.

In poſteriori editione addita ſunt artificia ad ſemina colligenda, ſerenda, & plantas inde obtinendas.

Aymar FALCONIUS *de ſecretis agri* Paris anno 1560. 8°. SEGUIER.

Ricettario utiliſſimo Venez. 1560. 12°. ASTR.

§. CCCIII. *Alexius.*

Alexii PEDEMONTANI *de ſecretis* Libri VI. Italice P. I. Venez. 1557. 4°. & 8°. & 1563. 8°. Pars II. 1563. 8°. Pars III. 1563. 8°. totum opus 1573. 8°. Iterum Venez. 1679. 8°. Milano 1559. 8°. Gallice Anvers 1557. 4°. D'ETR. 1561. 8°. RUFF. Lyon 1557. 16°. 1558. 12°. B. THOM. 1572. 8°. Paris 1564. 8°. D'ETR. VERDIER. Rouen 1600. 12°. TREW. Lyon 1639. 1657. 1669. 8°. Germanice *Kunſtbuch von berühmten Arzneyen* vertente WECKERO Baſil. 1571. 8°. 1575. 8°. 1592. 8°. 1593. 8°. 1615. 8°. Belgice *Amſterdam* 1614. 8°. Anglice 1558. 4°. 1579. 4°. Latine vertente J. *Jac.* WECKERO Baſileæ prodierunt anno 1559. 8°. 1603. 8°. Multa hic ad plantarum medicatarum præparationem, ut ad Hyperici oleum. Liber III. integer ad condituram fructuum ſpectat: varia etiam habet ad vires plantarum tinctorias, & odoratas. Ex eo natus eſt WECKERUS.

TIMOTHEO ROSSELLI *ſomma de ſecreti univerſali in ogni materia* Venez. 1159. 8°. 1575. 8°. BUR. 1619. 8°.

Nomen verum ALEXIO PEDEMONTANO videtur fuiſſe HIERONYMO ROSSELLO, & ſuſpicio eſt neque TIMOTHEUM ab eo differre.

§. CCCIV. *Joh. Bruyerinus.*

J. BRUYERINI, SYMPHORIANI CAMPEGII nepotis, Lugdunenſis, *de re cibaria* L. XXII. Perigueux anno 1560. 8°. Francofurti anno 1600. 8°. *, & 1606. 8°. cum titulo *Deipnoſophia & Sitologia aucta* ab OTHONE CASMAN. Lego autem in Catalogo BODLEYANO jam a 1537. 4°. Lugduni edidiſſe *Collectanea de ſanitatis functionibus*, *de ſanitate tuenda & de curandis morbis* ex AVERRHOE ſumta. Liber noſter ſcriptus eſt circa annum 1530. dum auctor in Aula Franciſci I. vivebat (*f*). Pertinent huc potiſſimum L. IV. V. & VI. de frugibus

(f) Dedic. ad Cancellarium de l'HOPITAL, & L. XXII, c. 23.

L. VII. de leguminibus. L. VIII. de oleribus. L. IX. de radicibus. L. X. de condimentis. L. XI. de fructibus. Auctor singula alimenta singulis capitibus dicit, collectis veterum sententiis, comparatis moribus, locis natalibus, artificiis Gallorum, & suis nonnunquam cum additamentis. Non ingratum lectu opus, neque inutile.

Dominici REULIN *de recto cibariorum ordine salubrique usu* Bourdeaux anno 1560. VERDIER.

§. CCCV. *A. Mizauld.*

Antonii MIZALD (MIZALDI), Monluciani, Astrologi & Almanachorum auctoris, *Secretorum agri Enchiridion Hortorum curam, auxilia, secreta & medica præsidia L. III. complectens* Paris. anno 1560. 8°. * 1565. 8°. 1575. 8°. MAITT. Gallice *Epitome de la maison rustique* par Villefranche 1605. 8°. Compilatio ex Græcis Geoponicis potissimum, aliisque veterum monumentis, absque selectu facta, ut fidem nullam tribuere possis. Codicem habebat Geoponicorum a nostris diversum, etiam capitum titulis. Libro I. secreta tradit ad avertendas hortorum calamitates. L. II. Olera & coronarias plantas. Liber III. Poma. Violam tricolorem curiosius describit.

Nonne eadem sunt *herbarum Secreta cultus & auxilia rerum variarum* Paris 1575. 8°. MAITT.

De hortensium arborum insitione & dendranatome Lutetiæ anno 1560. 8°. *. Ex Geoponicis, Georgicis, CRESCENTIO. Dendranatome quatuor est paginarum.

Nova (g) *artificia comparandorum fructuum, olerum, radicum, uvarum, & methodus componendorum vinorum* Lutet. anno 1565. 8°. * & 1564. 8°. quæ editiones non videntur differre, tum 1575. 8°. ASTRUC. (h). Coloniæ anno 1577. 8°. Artificia, quibus arbores emendentur, meliorum fructuum reddantur feraces, medicatis viribus impregnentur. Vina medicata varia, etiam ex Guajaco & Senna. Germanice vertente *Georgio* STENISCH Basil. anno 1616. 12°. SEGUIER.

Alexikepus, seu auxiliaris hortus ex temperamento morborum remedia ex singulorum viridariis comparanda proponens Lutet. anno 1560. 8°. BURETTE. anno 1565. 8°. * anno 1564. 8°. SEGUIER. Coloniæ anno 1576. 8°. *. Gallice *le Jardin medicinal* traduit par ANDRE CAILLE Paris 1578. 8°. Germanice *Arztgarten* Basil. 8°. Vires medicatæ plantarum & fructuum collatitiæ.

Opusculum

(g) Privilegium est anni 1562.
(h) Titulus hic *artificiosa methodus* &c. MAITT.

Opusculum de Sena Paris anno 1572. 8°. * 1574. 8°. 1607. 8°. PLIN. & cum *Medico caritate pleno* GUIBERTI Paris anno 1649. 8°. exiguus libellus & compilatitius. Coluteam a Senna separat.

Historia hortensium, quatuor opusculis contenta Colon. anno 1577. 8°. * continet hortensia primo loco dicta, & *libellum de insitione*, *tum dendranatomen*, & *de Sena libellum*, & *opuscula* DIOCLIS & ARNALDI de VILLANOVA de diæta.

Opera priora Gallice versa per *Andream* de la CAILLE anno 1578. 8°. iterumque *Le Jardinage d'Antoine* MIZAULD, & *comme il faut enter les arbres. Jardin médicinal du même* par VILLEFRANCHE anno 1585. 8°. SEGUIER.

Memorabilium utilium & jucundorum centuriæ IX. Lutetiæ anno 1566. 8°. BURETTE. anno 1567. 8°. 1574. 16°. SEGUIER. Francof. 1589. 16°. 1592. 16°. & omnino Centuriæ duodecim Noriberg. 1682. 12°. cum titulo MIZALDI redivivi &c. Germanice *Neunhundert Gedächtnüss-würdige Geheimnuss* Basil. 1574. 4°. vertente GEORGIO HANTSCH & 1615. 8°. Nonne id fuerit *One thousand notable things* London 1586. 4°. OSB.

Sylvula rerum variarum Sympathias & Antipathias complectens Francof. 1592. 4°. forte huc etiam spectaverit.

§. CCCVI. *G. Tatti. Alii.*

Giovanni TATTI (*i*) *della agricoltura* L. V. Venetiis anno 1560. 4°. cum figuris BURETTE. anno 1561. 4°. ADANSON. anno 1660. 4°. SEGUIER.

La singulare dottrina di Domenico ROMOLI *sopranominato Panonto de i condimenti de tutte le viande* Venez. anno 1560. 8°.

Benedicti CURTII SYMPHORIANI *hortorum libri* XXX. Lugduni anno 1560. fol. Canonicus, vir eruditus, collectanea videtur dedisse (*k*).

Costanzo LANDI *Lettera sopra un Pino* Milano anno 1560. 8°. FALC.

JOHANNES GORRÆUS, eruditus medicus, NICANDRUM latine reddidit.

EJUSDEM *definitiones* Parisiis anno 1564. fol. Francof. anno 1578. fol. * editæ, herbas etiam veterum describunt, etsi is non fuit auctori scopus.

§. CCCVII.

(i) ADANSON Totti.
(k) Confer recensionem BOERNERI *relat.* p. 175.

§. CCCVII. *J. B. Porta.*

J. Baptistæ PORTÆ *Neapolitani*, *Magiæ naturalis*, *seu de miraculis rerum naturalium* L. IV. Antverpiæ (*l*) anno 1560. 8°. D'ETR. ASTRUC. 1564. 8°. OSB. Colon. 1562. 12°. THOMAS. Lugduni 1561. 16°. D'ETR. Libri XX. Neapoli anno 1569. fol. LIND. 1589. fol. THOM. 1678. 4°. Francofurti anno 1591. 8°. NEAUME. 1597. 4°. 1607. 8°. NEAUME. 1691. 8°. Hanoviæ anno 1644. 8°. MERKL. Leidæ anno 1644. 16°. * 1652. 12°. MERKL. Rothomagi anno 1601. 8°. & 1650. 8°. ASTRUC. Amstelodami anno 1664. 12°. MERKL.

Gallice *la magie naturelle* Lyon 1571. 8°. & 16°.

Anglice London 1659. fol. OSB.

Germanice Nürnberg 1680. 8°. 1713. 4°. 1715. 4°. vertente G. PEGANIO.

Italice Venet. 1560. 8°. B. THOMAS. 1572. 8°. IB. Napoli 1678. 4°. cum inedita *chirofisonomia*.

Primi libri IV. scripti sunt a juvene annorum non supra quindecim, reliquos paulo maturior addidit (*m*). Peregrinatus est, libros legit plurimos, aluit domi Academiam. Miracula rerum congerit, bona, & propria varia, mista multis malis, compilatis, nullam fidem merentibus. Pertinet ad rem nostram Liber III. de novis plantis producendis: id putat auctor fieri posse, siquidem terra ex imis puteis effossa, & soli exposita, varia herbarum genera dedit. Artificia hic reperies Geoponicorum, ut figuram, colores, sapores plantarum & fructuum mutare liceat. Lætamine aucto colores intendi, dilui diminuto. Porro Liber IV. est *Oeconomicorum*, quibus rei familiaris compendium fiat, fructus rectius serventur. Panificia hiç ex aliis & insolitis plantis coqui docentur, ut ex Ari radice, Cucurbita; tum vina varia, & olea. Hic ex semine Sanguinariæ arboris oleum discas fieri, filum ex Sparto. Hic etiam super lampadem ova excludere noster docet, sæpe expertus. In L. VIII. de portentosis medelis, vires medicas plantarum reperias, viresque dementantes Belladonnæ.

Phytognomonica VIII. libris contenta Neapoli anno 1588. fol. * Francofurti anno 1591. 8°. * 1608. 8°. Rothomagi anno 1650. 8°. ASTRUC. BURETTE. Similitudines plantarum cum animalibus, & eorum partibus quærit auctor, & iconibus exprimit, & inde deducit vires, quibus putat earum partium morbis mederi. Videas hic comparatam cum papilione pisi florem. Singulatim persequitur vires plantarum secundum solum differentes, in quo nascuntur. Plantas figura similes viribus putat convenire. Luteum succum ad bilem flavam valere, viridem ad prasinum, atras plantas ad atram bilem, rubras vulnerarias

(*l*) Bibliothecæ THOMASIANÆ editor suspicatur, jam ante hanc editionem aliam Neapolitanam prodiisse.
(*m*) Præf.

nerarias esse, vesicarias ad vesicæ mala valere. Ingeniose, etsi non ubique vere.

Villæ pars, quæ *Pomarium & Olivetum* Neapoli anno 1583. 4°. SEGUIER. aut 1584. 4°. *Libri villæ* XII. Francofurti 1592. 4°.* in quibus sylva, arborum cultus, Pomarium, Olivetum, Vinea, Arbustum, Hortus, Seges, Pratum. Collecta invenias fere, quæ veteres habent, adspersa, non plurima, ab ipso auctore adnotata. Totam autem penum plantarum quoque modo utilium & vulgo notarum habet. Fungos satis numerosos describit. Editio vitiosa est.

§. CCCVIII. *A. Turnebus. L. Ghinus.*

Adriani TURNEBI viri undique eruditissimi libellus *de vino* Paris anno 1600. 8°. excusus BURETTE, & in operibus Francofurti anno 1600. fol. editis, in Tomo III. Helmstadii seorsim anno 1603. 4°. SEGUIER. anno 1619. 4°. SEGUIER. 1658. 4°. * Declamatio in vini noxias facultates. Obiit anno 1565.

Lucæ GHINI horti Bononiensis, inde Pisani, Præfecti, nullum opus prodiit (*n*). Multa tamen ad amicos misit, & ejus M.S. lectiones *Ovidius* MONTALBANUS habuit inter libros. *Itinerum* relationem, & M.S. de simplicibus medicamentis citat TARGIONIUS *Corograf. Tosc.*

Francisci SANSOVINI *della materia medicinale* Libri IV. *Il primo e secundo e detto l'Erbolario* Venez. anno 1561. 4°. 1562. 4°. RAST. SEGUIER. anno 1556. 24°. cum figuris ADANSON.

Antidotarium Florentinum, seu de exacta componendorum, miscendorumque medicamentorum ratione L. III. Antverpiæ anno 1561. 8°. vertente CLUSIO. RIV.

§. CCCIX. *Anguillara.*

Luigi ANGUILLARA, Simplicista Reipublicæ Venetæ in studio Patavino, Constantini RODIOTÆ Cretensis discipulus (*o*), reliquit librum *Simplici* Vinegia anno 1561. 4°. SEGUIER. 1561. 8°. * editum a *Johanne* MARINELLO. Latine a C. BAUHINO conversus prodiit idem Basileæ anno 1593. 8°. SEGUIER. Primus hic inter Italos & plurimas ad conquirendas plantas excursiones molitus est, & quæ ipse viderat, ea cum veterum reliquiis contulit, botanices in hac gente hactenus facile princeps. Adiverat Cyprum (*p*), Cretam (*q*), Græciam (*r*) Turcis

(n) Bibliothec.
(o) p. 120.
(p) p. 219.
(q) p. 67. 89. 143.
(r) p. 179.

ſubjectam, Illyricum (s), Italiam (t) univerſam, Helvetiam (u) tranſalpinam, Maſſiliam.

Quatuordecim cæterum ſunt *parere*, ſeu Epiſtolæ, ab anno 1539. (x) per viginti & ultra annos datæ. Plantas DIOSCORIDIS nominat, cuique ſuam plantam a ſe viſam adſignat, cum loco natali, & deſcriptione vix ulla, ut vix adgnoſceres, niſi C. BAUHINUS lucem accenderet. Neque tamen ubique definit, eſt ubi ſapienter dubitat. DIOSCORIDIS codicem paſſim emendat & perficit (y). MATTHIOLUM, ſed humaniter, corrigit, tum L. GHINUM. In Aconito & MATTHIOLUM errare pronuntiat (z) & GESNERUM. Eximius auctor, ſi quæ recte viderat, paulo fuſius docuiſſet.

§. CCCX. *Varii.*

John HOLLIBUSCH *the homish apoticary* Collen. anno 1561. ex germanico verſus. BODL.

ABRAHAM WERNER *Orat. de confectione cerevisiæ* Witteberg. 1561. ſed 1567. 8°. habet BURCKART.

ISABELLA CORTESE *ſecreti minerali medicinali, artificioſi ed alchimici* Venez. 1561. 8°. BUR. 1565. 8°. d'ETR. Germanice Hamburg. 1592. 8°. TREW.

MICHAEL d'USSEAU *enchiridion ou manuel des myropoles* Lyon 1561. 4°. 1613. 8°. UFF.

ANDREAS MARINI *in Meſuen* Venet. 1561. fol. &c.

S. E. S. X. vertit ex Italice (ALEXIUM forte PEDEM.) *Recueil de pluſieurs ſecrets tres utiles tant pour l'ornement, que pour la ſanté du corps humain, tiré des plus excellens auteurs Grecs & latins : — tr. des deſtillations — d'eaux imperiales d'Ange, de Naſſe* &c. Paris 1561. 8°. VERD.

§. CCCXI. *B. Aretius. Alii Geſneri Amici.*

Benedicti ARETII, Theologi Bernenſis, STOKHORNII & NESSI *ſtirpium brevis deſcriptio* Argentorati anno 1561. fol. *, cum GESNERI hortis Germaniæ. Plantæ alpinæ non minimo numero hic dicuntur, Gentiana Aſclepiadis folio, Gentiana hippion, & quæ faucibus eſt lanuginoſis, Muttellina, Delphi-

(s) p. 165. 175. 179. 191. 241. 278. 281. &c.
(t) p. 124. 143. 175. 193. 230. 281.
(u) Montem Generoſum p. 259.
(x) p. 302.
(y) p. 28. de Baccharide.
(z) p. 272.

Delphinium Aconiti folio, Primula alpina uniflora, Cirſium ferox, Amelanchier, & pulcherrimum Eryngiorum. Ab eo viro ſolo ſe in botanicis aliqua diſcere GESNERUS profitetur (*a*).

Johannis FABRICII Curienſis V. D. Miniſtri plantæ montis *Galanda*, ut Lunaria, Rhaponticum, paucæ aliæ, cum iisdem *hortis* Germaniæ prodierunt.

Caſpar COLLINUS Seduni plantas legit, inter quas Thora, & GESNERO miſit, ante annum 1561. mortuus (*b*).

Chriſtophorus PIPERINUS V. D. Miniſter in agri Bernenſis pago paſſim aliqua ad GESNERUM miſit, ejusque notulas poſſideo M.S. in quibus Simmiæ vallis plantæ & foſſilia recenſentur.

Johannes KENTMANNUS, Torgenſis, plantas in Saxonia legit, earumque icones cum GESNERO communicavit, quas fere ſexcentas (*c*) paraverat. Minus quam GESNERIANÆ accuratæ quidem erant, neque ipſe botanici argumenti aliqua edidit, præter epiſtolas cum GESNERO mutuas, quas diximus.

§. CCCXII. *Varii.*

Anutii FOESII (*de* FOES) *pharmacopœa medicamentorum omnium, quæ in officinis exſtant ex antiquorum præſcripto* Baſileæ anno 1561. 8°. RIV.

EJUSD. *Oeconomia* HIPPOCRATICA Francofurti 1588. 4°. eſt dictionarium, in quo vires etiam herbarum medicæ explicantur.

Cæſaris ODONIS, quo ſocio ANGUILLARA magnam partem Italiæ percurrit, *Theophraſti de plantis ſparſas ſententias in continuam ſeriem ad propria capita digeſtas* dedit Bononiæ anno 1556. 4°. Non vidi.

Una prodiit *diſputatio 2. de Rhabarbaro* BODL.

Antonii SNEEBERGER *Catalogus medicamentorum ſimplicium peſtilentiæ veneno adverſantium* Tiguri anno 1562. 8°. auctus a LEONARDO de BRA Leeuwarden anno 1616. 8°. RIV. quem vide.

§. CCCXIII. *Ant. Donatus ab Altomari.*

Antonii Donati ab ALTOMARI *de Mannæ differentiis & viribus* Venetiis anno 1562. 4°. *. Cum *Marinus* SPINELLI Archiater regium edictum obtinuiſſet, quo ſola de foliis ſtillans Manna in medicinam admittebatur, idque edictum Calabris, Mannam de cortice educentibus, valde moleſtum eſſet, D. *Annibal* BRIGANTI in diſcrimina utriusque Mannæ inquiſivit (*d*); & invenit, utram-

(a) *Epiſt.* II. p. 186.
(b) Præf. ad CORDUM.
(c) *Epiſt.* p. 24.
(d) TOPPI *Bibl. Napol.* p. 20.

utramque perinde ad scopum medicatum valere. Hujus hominis codicem M.S. nactus DONATUS, non satis quidem candide professus est, per quem profecisset, cæterum bonum dedit libellum. Mannam rorem non esse ostendit, & ex sola Fraxino Ornove obtineri, & esse succum, qui de istis arboribus, sed neque omnibus, quotannis exsudet, & ad solem cogatur, de iisdem fere vesiculis, quæ de cortice efflorescant. Eas albo & tenui humore repleri, qui sensim ab æstu spissetur. Ex ramis sponte fere ad radicem foliorum defluere, & ex foliis, de Fraxino quidem. Ex Ornis, quæ duriores sint, per illata vulnera obtineri. Utramque Mannam bonam esse, & se utraque cum salutari eventu usum esse, & alios medicos. Optimam equidem esse, quæ spontanea in foliis legatur, inde quæ de caudicibus, tunc quæ ex primis incisionibus; non ideo malam, quæ post aliquot dies in vulneribus adpareat. Sed neque eam pessimam esse, quam igne excoquant. Melleum rorem ubique etiam in lapidibus reperiri, cum ad solem liquari & evanescere.

EJUS *de vinaceorum natura & usu* Neap. 1562. 4°. TREW.

Opera omnia prodierunt Lugduni 1586. fol.

GIOV. MARINELLO *ornamenti delle donne* Venez. 1562. fol. Cosmeticum librum vertit J. LIEUBAUT.

La maniere de semer & faire pepinieres de sauvageaux Paris 1562. 12°. *Hausvater.* Puto DANY libellum esse p. 324.

Eigentliche Abbildung des wunderschönen Weitzenstocks von 72. Halmen aus einem einzigen Würzlein Strasburg anno 1563. SCHEUCHZER.

Plantarum arborum fructuum & herbarum effigies Francofurti 1562. 4°.

Della materia medicinale L. IV. Venet. 1562. 4°. B. THOMAS. cum fig. plantar.

§. CCCXIV. *G. ab Orta.*

Garciæ ab ORTA medici proregis Indiæ *Coloquios das simples y drogas he cousas medicinais da India* Goa anno 1563. 4°. CAT. THUAN. Rejectis inutilibus CLUSIUS hunc librum in compendium contraxit, cum titulo *Aromatum & simplicium aliquot medicamentorum apud Indos nascentium historiæ* L. II. & edidit Antverpiæ anno 1567. 8°. * anno 1574. 8°. VORST. anno 1579. 8°.* 1580. 8°. anno 1593. 8°. * & inter *exotica* sua. Italice vertit *Annibal* BRIGANTI Venetiis anno 1582. 8°. FALC. & anno 1605. 8°. 1616. 8°. Gallice COLIN. Lyon 1619. 2. Vol. cum MONARDO & COSTA. Plantas suas *Garcias* ab ORTA Goæ viderat & in R. Decan, inque *Bombay* prædium hortumque habuerat, in quo plantas rariores alebat (*c*), non ignarus Arabum. Describit plantas medicatas & edules Indiæ citerioris, vel ex hominum gnarorum

(*c*) p. 288.

rorum relatione, vel ad visas earum plantarum partes: neque enim botanicam descriptionem ullam dedit, contentus eas stirpes cum Arabum monumentis comparare, viresque indicare & facultates. Primus tamen glaciem fregit, ipsamque naturam vidit. Notas a CLUSIO adjectas, & a J. BONTIO, alias dicemus.

In *Bibliotheca Regia Parisina* Sacchari Indici historiam ex C. a COSTÆ & *Garc.* ab ORTA scriptis concinnatam, cum J. ELICHMANNI notulis ad eam historiam, & opusculum de molis Saccharinis exstat n. 6840.

§. CCCXV. *Nic. Monardes.*

Nicolai MONARDES Medici Hispalensis *De secanda vena in pleuritide;* EJUSDEM *de rosa & partibus ejus; de succi rosarum temperatura; de malis citriis, aurantiis ac limoniis libelli* Antverpiæ anno 1564. 8°. De venæ incisione alibi. Rosas Damascenas a 30. retro annis innotuisse; Persicas inter benedictas (purgantes antidotos) omnibus præferri. Citrum poma ferentem differre a Citro, ex cujus ligno Veteres mensas fabricabant.

EJUS *Tratado del efecto de varias yervas* Hispali anno 1571. 8°. NIC. ANT. anno 1580. 4°. BURETTE. FALC. Italice vertit *Annibal* BRIGANTI Venetiis anno 1576. 4°. Gallice COLIN Lyon anno 1619. 8°.

Inde edidit IDEM *Historia medicinal de la cosas que se traen de nuestras Indias Occidentales que sirven en medicina* II. part. *de la piedra Bezoar* &c. *Sevilla* anno 1569. 4°. 1571. 8°. NIC. ANT. 1574. 4°. CHIV. 1580. 4°. OSMONT. Anglice vertente J. FRAMPTON London 1577. 4°. 1580. 4°. TANNER. p. 297. Ea est *Historia simplicium medicamentorum ex novo orbe delatorum, quorum in medicina usus est*, quam latine convertit, & adnotationibus atque iconibus illustravit *Carolus* CLUSIUS Antverpiæ anno 1574. 8°.* anno 1579. 8°. 1593. 8°.*, & in collectione operum T. II. Gallice cum ORTA & HUERTA COLINO vertente Lyon 1619. 8°. MONARDUS Americam non adiit, sed ab hominibus ex novo Orbe reducibus nova inventa didicit, etiam partes medicatarum plantarum siccatas accepit. Eas hic recenset, & virtutes medicas adjicit, Copal, Anime, Tacamahacam, Carannam, Liquidambar, Balsamum Peruvianum, Nicotianam, Guajacum, Chinæ radicem, Salsamparillam, Sassafras, Lignum nephriticum, Sanguinem Draconis, Mechoacannam, Capsicum, Cevadillam, alia. Addit nonnulla in epistola Limæ anno 1568. data *Petrus* de OSMA y XARAYZEJO. Cæterum MONARDES superstitiosus homo fuit, neque botanices peritus. CLUSIUS pulchras aliquas icones adjecit. Tertium librum N. MONARDUS addidit Sevilla anno 1580. 4°. SEGUIER. quem & ipsum CLUSIUS latine vertit Antverpiæ anno 1582. 8°.* 1593. 8°.* & in suis *exoticis.* Canellam novi orbis, Guajacam, Sapindum, Zingiber Americanum, Manyoc & Dominicanum venenatum, & Peruvianum innoxium, Battatas, Balsamum Tolutanum,

 alia

alia minus nota hic reperias. CLUSIUS aliqua a *Francisco Drake* accepta adjecit.

EJUSDEM *De dos medicinas excellentissimas contra todo veneno la piedra Bezoar y la Terra Escorzonera* Sevilla anno 1569. 8°. NIC. A. 1574. 8°. cum l. *de ferro, rosa & citrus* 1580. 8°. NIC. ANT. Italice 1575. 8°. ANTON: latine *De herba Scorzonera* excusum inter exotica CLUSII anno 1605. fol.*. Vim scorzoneræ adversus serpentes alexipharmacam laudat.

Habet etiam Cl. SEGUIER *Herba Tabaco d'India* Genova anno 1578. 8°. & *della virtu del Tabacco colle sua operazioni* Venez. anno 12°. Gallice versum a *Jacobo* GOHORRY & Parisiis editum anno 1572. 8°. Anglice Lond. anno 1577. 4°. BODL. Redit passim cum *Domo rustica* J. LIEBAUT.

EJUSD. *De l'huile du liquidambar & de ses vertus, extraits* de MONARD Lyon du VERDIER.

§. CCCXVI. *Varii.*

Marci NEVIANI *de plantarum viribus poemation* Lovan. anno 1563. 8°. SEGUIER.

Alberti LOLLI *lode dell' agricultura* Ferrara anno 1563. 4°. & inter rustica opuscula CAMERARII.

THOMÆ GALE *herbarium continens nomina, icones, proprietates plantarum a chirurgis usitatarum*, quod promiserat ap. TANNER p. 304. non videtur prodiisse.

LEONHARDI LESSII S. J. *hygiasticon s. vera ratio valetudinis bonæ* Antverp. 1563. 8°. UFF. 1614. 8°. 1623. 8°. Anglice 1636. 8°. OSB. Germanice Molsheim 1670. 12°. Rabensperg 12°. 1664. Gallice *le vrai regime de vivre* Paris 1646. 8°. omnes ap. d'ETREES. Dubito num huc faciat.

Guilielmi GRATAROLI *de medicinæ & rei herbariæ origine progressu & utilitate, DIOSCORIDIS laudibus, instituto, & docendi modo, cum* THEOPHRASTO *collatione, defensione ab objectis, & de regula investigandi simplicia; oratio de laude agriculturæ, Dialysis in* VIRGILII *Georgica: Experimenta multa rei rusticæ & hortensis scriptorum ejus argumenti Catalogus* Argentorati 1563. 8°.

EJ. *De vini energia & ejus temperatura* Basileæ anno 1565. 8°. * Coloniæ anno 1571. 8°. SEGUIER.

§. CCCXVII. *Levinus Lemnius.*

Levini LEMNII *similitudinum, quæ in bibliis ex herbis & arboribus sumuntur explicatio* Antverpiæ anno 1563. 8°. * Lugduni anno 1588. 8°. SEGUIER.

anno

anno 1592. 8°. * 1595. 8°. 1596. 12°. BURETTE. Erfordiæ anno 1581. 8°. RIV. 1582. 8°. BASS. 1584. 8°. RIV. SEGUIER. Francofurti anno 1591. 12°. RIV. & 1596. 12°. RIV. 1608. 12°. RIV. anno 1616. 16°. SEG. 1626. 12°. RIV. 1627. 16°. ID. Medicus Zeelandus & Zirickseæ natus, plantas recenset, quarum in S. S. mentio fit, addit breves descriptiones, & philologiam non inamœnam, denique nonnunquam proprias aliquas adnotationes.

EJUSDEM *de miraculis occultis naturæ* L. IV. Coloniæ anno 1567. 8°. WILLER. 1581. 8°.* Leid. 1666. 12°. Gallice *les occultes merveilles ou secrets de nature* vertente JACOBO GOHORRRY. Germanice vertente & adnotationes addente JACOBO HORST Lipf. 1572. 8°. B. TIG. anno 1574. 8°. VERDIER. Admiscet botanica aliqua de Lauro in Zeelandia nascente, Rhamno, Corallina. Scopus enim ei fere erat laudes patriæ colligere.

EJUSD. *Dendrologiam* video in Bibl. Tigur. editam Francofurti 1591. 12°.

§. CCCXVIII. *Ciccarellus. Junius.*

Alphonsi CICCARELLI physici de Mævania opusculum *de tuberibus* Patavii anno 1564. 8°. * prodiit. Tuberum esse unicum genus, Spoleti & circa Mævaniam optima nasci. Aliqua de lapide fungifero, quem Socer CICCARELLI Romæ & Neapoli viderit.

Hadriani JUNII, viri doctissimi, *Phallus ex fungorum genere* Delphis anno 1564. 4°. cum iconibus, a DODONÆO recusus, tum Leidæ anno 1601. 4°. SEGUIER. & Dordraci anno 1612. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *nomenclator* Parif. anno 1567. 8°. SEGUIER. Antverpiæ anno 1577. 8°. & alias editus; nomina Græca & latina herbarum & fructuum habet, sæpe cum locis veterum, ut omnino commode adhibeatur.

§. CCCXIX. *Varii.*

Martini RULAND patris, *medicamenta omnia τα ευπορισα*, &c. *cum medicina practica* Argentorati anno 1564. 8°. 1567. 12°. MERKL, *& appendix de dosibus, seu justa quantitate & proportione medicamentorum compositorum omnium* Argentorati anno 1567. 12°. MERKL.

Wolfgangi de BEMBIS ad *Jacobum* CARPENTARIUM *super practicam catholicam de proximo typizandam, in qua, præter syruporum, apozematum & catapotiorum compositionem, nova triplex Hellebori propinandi methodus continetur* Romæ anno 1564. 8°. BURETTE.

GIROLAMO GATTESCHI M. S. de agricultura TARGIONIUS recenset *Corograf* p. 101.

Et

Et BARTOLOMÆI CONCINO elegantem sermonem de modo plantandi & custodiendi ib. scriptum circa 1564.

GIROLAMO CALESTANI *osservazioni nel comporre gli antidoti* Venez. 1564. 4°. TH.

De l'utilite & repos d'esprit en l'agriculture & vie solitaire par un Président en Cour Souveraine Paris anno 1565. 8. *. Declamatio historica.

Hujus ævi fuerit *Timothei* CAMOTII Tractatus *de Tabaco Indico*, Italice scriptus, *& animadversiones de simplicibus medicinis*, cujus codex extat in Bibl. Reg. Parisina n. 6839. tum de theriaca L. II. n. 7088.

Antonii FRACANTIANI Vicentini, *de morbo Gallico* liber Patavii anno 1564. 4°. Bononiæ anno 1564. 4°. auctus & emendatus Venetiis anno 1565. 8°. MERKL. anno 1574. 8°. *. Neminem se nosse sanatum radice Chinæ: neque Sarsaparilla; Guajaci lignum nocere, nisi præparetur, & ducere ad phthisin, cæterum præstantissimum esse remedium. Nihil simile Juniperum facere, aut Taxum.

§. CCCXX. *B. de Palissy.*

Bernard de PALISSY *Abrégé d'Agriculture* Rochelle anno 1564. 4°. Non vidi.

EJUSDEM *Receptes véritables, par lesquelles tous les hommes de la France peuvent aprendre à multiplier leurs tresors* Rochelle anno 1563. 4°. * 1564. 4°. alii. *Le moyen de devenir riche, & la maniere d'augmenter ses tresors* Paris anno 1636. 8°. Figulus, sed una chemicus, gnarus artis amausorum parandorum, curiosus, & experimentorum amans. Philosophiam naturalem necessariam esse agricolis. Ut fimus optime colligatur. Cur Acer venas crispet; decapitari idem, & plurimum per id quasi vulnus succum descendere, offendere durius ramorum lignum, detorqueri per lineas obliquas, ita venas crispas nasci, eo uberiores, quo numerosiores sunt rami. Horti pulcherrimi descriptio.

EJUSD. *Discours admirables de la nature des Eaux & fontaines*, &c. &c. *De la Marne* Paris anno 1580. 8°. * seorsim dictum a SEGUIERO. Aquam *congelantem* causam esse incrementi & fecunditatis in plantis, & in animalibus. De Margæ & calcis usu in fecundandis agris: ab ea terra natam fertilitatem decennio superesse, non ita, si calce usus fueris; cretam idem non facere. Hanc Margæ utilitatem casui inventam deberi.

§. CCCXXI. *F. Alexander.*

Francisci ALEXANDRI Vercellensis *Apollo compositorum & simplicium normam suo fulgore irradians* Venetiis anno 1565. fol. * Francofurti anno 1614.

1614. 4°. vel 1613. 4°. PLATN. Dispensatorium est, in quo composita quidem medicamenta enumerantur, cæterum cuique simplicia medicamenta subjunguntur, ex quibus illa coalescunt. Aliquas, sed fere vulgares, plantas habet, lectas in collibus Crepacorianis. Multum verbosarum litium cum MATTHIOLO, AMATO, BRASSAVOLA. Sua fere ex DIOSCORIDE & veteribus collegit.

Bernardi SACCI *Historiæ Ticinensis* Libri X. Papiæ anno 1565. & in collectione GRÆVIANA. Libri IV. pars spectat ad plantas Lomellinæ utiles, Asparagos, Fungos, Moros, Fœnum, Frumentum, Linum, vinum, Orizam, prata rigua.

Dispensatorium usuale pro Pharmacopœis Coloniæ Colon. 1565. 8°. Non vidi.

§. CCCXXII. *Castor Durante.*

Castor DURANTE Medicus SIXTI V. *de bonitate & vitio alimentorum* Pisauri anno 1565. 4°. *. Rom. anno 1585. fol. etiam forma longa Pisauri anno 1594. 4°. MERKL. EJUSD. *Il tesoro della sanita* Venet. 1586. 8°. d'ETR. 1629. 8°. Rom. anno 1632. 8°. FALC. An idem *Hortulus sanitatis, in welchem alle Kräuter kürzlich beschrieben Petri* UFFENBACH. Francofurti 1609. 4°. HOTTON. Versiculi sunt ex FIERA desumti, cum facultatum enarratione collectitia: forma lexici.

EJUSDEM *Herbario nuovo* Rom. anno 1584. SEGUIER. anno 1585. fol. * Venetiis anno 1602. fol. BODL. anno 1612. fol. 1617. fol. WACHENDORF. 1625. fol. OSB. 1642. fol. SEGUIER. Tatvisii anno 1657. fol. Venetiis anno 1636. 4°. HOTTON. & 1667. 4°. auctus a J. M. FERRO, BURCKART. Rom. anno 1684. fol. nonnullis figuris auctior, & Francofurti anno 1609. 4°. Germanice anno 1623. 8°. cura *Petri* UFFENBACH. Hispanice Venetiis anno 1667. fol. Plantæ sunt vulgares, quæ in officinis reperiuntur, cum subjectis exoticis stirpibus ex *Christophoro* a COSTA, tum iconibus MATTHIOLI minoribus, & fusa facultatum enarratione.

EJUSDEM *Theatrum plantarum, animalium, piscium & petrarum* Venet. anno 1656. MANDOS.

EJUSDEM *Tractatus de usu radicis & foliorum Mechoacan* Antverp. anno 1587. 8°. BODL.

EJUSDEM *in Tabacum epigramma* cum EVERARDO Ultrajecti prodiit anno 1644. 12°.

§. CCCXXIII. *Botallus &c.*

Leonardi BOTALLI Astensis, Medici in Gallia Regii, deinde *Wilhelmi I.* Nassovici Archiatri, *admonitio Fungi strangulatorii* Lugduni anno 1565. 16°. * &c. Fungi

 albi.

albi, acri lacte manantis, in familia integra malignos effectus describit, non quidem funestos, ut tamen vomitus, alvi fluxum, & animi deliquia fecerit.

PHILIPPI MORE *hope of health wherein is contained a goodly regiment of life and the goodly virtues of several herbs* Lond. 1565. 12°.

Nicolai SPINDLER *Gewisse Erfahrung allerley Arzney, samt eigentlicher Contrafaytung aller gemeiner Krauter, Wurzel, Blumen*, &c. Francfurt anno 1566. 8°. Icones exiguæ, & descriptiones stirpium vulgarium; ad finem accedunt etiam fossilia & animalia.

THEODORI PLATEANI *new ewig Arzney-Proben, wie die Krankheiten mit geringen Hausmitteln verheilt werden konnen* Regiomont. 1566. 4°.

§. CCCXXIV. *G. Fallopius.*

Gaspar FALLOPIUS, raro exemplo, & in anatome excelluit, & rei herbariæ minime ignarus fuit, amicus MARANTÆ, L. GHINI discipulus, MATTHIOLI adjutor (*f*), ad quem codicem miserit, in quo excerpta erant ex ORIBASIO (*g*), & ex DIOSCORIDE fragmenta. Ab anno 1551. Patavii simplicium lector fuit (*h*).

EJUSDEM *de simplicibus medicamentis purgantibus* opus a præceptoris morte edidit *Andreas Marc.* COLINUS, Fanestris, Venet. anno 1566. 4°. *. Præter multa, *generalia*, quæ ex more seculi præmittit, singula etiam medicamenta purgantia describit, ad clinicos tamen potissimum usus. Cassiæ ligneam partem, quam ipsam pulpam, vehementius alvum movere. Radicibus Elaterii siccis se in hydrope uti. Sennam Florentiæ plurimam coli, & se Italicam, ut recentiorem, præferre. Helleborum album vehementissimum esse. Rosarum syrupum cum rore optime parari. Mezereon se non adhibere, sed neque Esulam.

Adjecta est *Epistola de Asparagis* ad MERCURIALEM, data anno 1558. In medicina radicem sylvestris Asparagi debere adhiberi, quæ sit valentior.

EJUSDEM *Opuscula* a *Petro* AGATHO discipulo edita Patavii anno 1566. 4°. *. Primum est de morbo Gallico, sæpe recusum, etiam Patavii anno 1564. 4°. Venetiis anno 1565. 4°. & iterum Venet. anno 1574. 4°. De Guajaco agit, diverso a ligno sancto. Hujus præcipuam esse in curanda lue venerea potestatem; si haberi nequeat, Guajaci. Coqui cum aquæ duodecuplo ad dimidiam partem & ultra: calide bibi ad 12. uncias in diem, per 30. ad 60. dies. Radicem Chinæ a CAROLO V. non inutiliter adhibitam esse, ad arthritidem cum lue venerea conjunctam. Sudorem vehementer movere. Salsamparillam eamdem esse, quæ Smilax aspera: ea tophos osseos celeriter solvi.

De

(f) Præf. ad edit. anno 1554.
(g) MATTHIOL. p. 850.
(h) TOMASIN *Gymnas. Patav.* p. 98.

De balsamo, (seu Balsamis) *judaico*, *& duobus in America nuper detectis.*

De Aspalatho triplici, Indico, Græco etiam in Hetruria nascente, & inodoro, Pisano.

De Santalis, *musco arborum*, exigua opuscula.

Redeunt ista in operibus omnibus Venetiis anno 1606. fol. * excusis: tum liber *de medicamentis simplicibus*, qui omnino in generalibus versatur: deinde *Commentarii in* DIOSCORIDEM, quos lego etiam seorsim Venetiis anno 1566. 4°. prodiisse. Posthumus liber, verbosior, & fere collectitius, cum multis tamen in coævos scriptores animadversionibus: fragmentum cæterum paucorum capitum. Valerianas facit varias, magnam, sylvestrem, montanam, mediam, aquaticam: Utendum esse sylvestri.

De compositione medicamentorum liber potius ad pharmaceuticen pertinet Venetiis anno 1570. 4°. recusus B. THOMAS.

Tribuuntur illustri FALLOPII nomini *secreti diversi e miracolosi* L. III. in quorum priori olea, cerata, unguenta, *electaria*, pilulæ: in secundo vina medicata describuntur Venez. 1569. 8°. 1578. 8°. 1650. 8°. Germanice Francfurt 1626. 4°. 1715. 4°. aucta.

§. CCCXXV. *Rorarius. Calceolarius. Durastantes.*

Nicolai RORARII *contradictiones dubia & paradoxa* Venet. anno 1566. 4°.* ad vires Cichorii aliaque botanica spectant.

Francisci CALCEOLARII *Iter montis Baldi* Italice Venetiis anno 1566. 4°. inde cum MATTHIOLI *Epitome* anno 1571. 4°.* & Francofurti anno 1586. 4°.* cum ejus Epitomes editione CAMERARIANA. Pharmacopola Veronensis, L. GHINI discipulus, celebrem rararum stirpium ubertate montem ipse invisit, & brevem dedit censum stirpium, ibi nascentium. Usum esse auxilio J. B. OLIVÆ MONTALBANUS.

Musæum Francisci CALCEOLARII junioris a *Benedicto* CERUTO inceptum, & ab *Andrea* CHIOCCO perfectum, editum Veronæ anno 1622. fol. B. THUAN. continet Corallia, fructus exoticos rariores. Medicamenta etiam ex Musæo CALCEOLARII prodierunt cum BRIGANTI versione MONARDIS Venet. 1616. 8°.

JANI MATTHÆI DURASTANTE *De aceti scillitici compositione*, *congruo usu*, *de Aloës substantia*, *quantitate* &c. Venetiis anno 1567. 8°. Giess. 1614. 12°. Italice Macerata anno 1574. 8°. d'ETREES. FALC. (*i*)

(i) *Bibl.*

§. CCCXXVI. *J. Wier. Vidus. Luisinus.*

Joh. WIER *Observationum rararum* Lib. I. &c. Basileæ anno 1567. 4°. * Amsterdam anno 1651. 12°. * & in *operum* collectione *. Cochleariam describit, bonamque ejus dat iconem. In hydrope Gratiolam laudat.

Ricettario molto necessario a tutti medici e speziali Firenze 1567. fol. OSM.

JOH. MAPLET *a green forest or natural history wherein may be seen the sovereign virtues of all Kinds of Stones and metals, herbes, trees, beasts, fowls, fishes* London 1567. 12°. TANNER. p. 508.

Vidi VIDII Senioris, Florentini, *De tuenda valetudine generatim* L. III. *De tuenda valetudine speciatim* L. VII. *De ratione victus* L. VIII. *De medicamentis* L. VIII. In collectione operum Veneta anni 1611. fol. & Francofurtana anni 1626. fol. anni 1645. fol. & 1667. fol. MERKL.

Hoc anno Venetiis prodiit collectio *Aloysii* LUISINI *de malo venereo.* Eadem H. BOERHAAVII cura recusa habetur. In ea reperitur.

Alexandri FONTANÆ *quæstio de malo gallico.*

Benedicti RINII *de morbo gallico.*

Prosperi BORGARUCCII *methodus de morbo gallico.* Hi omnes de ligno Guajaco egerant. Hujus etiam viri extat *fabrica degli speciali* Venez. 1567. 4°.

Alex. Trajanus PETRONIUS L. IV. de ligno Guajaco agit, L. V. de Sarsaparilla, & de Chinæ radice.

Georgii DORDONI *annotationes centum in simplicium materie* Papiæ anno 1568. 8°. SEGUIER.

§. CCCXXVII. *Camillus Tarellus.*

Camilli TARELLI *Ricordo d' agricultura* Venez. anno 1567. 8°. SEGUIER. Mantua anno 1577. 1622. 8°. 1735. 8°. Trevigi 1601. 8°. * Liber scriptus anno 1567. Prima pars operis fere in eo occupata est, ut octies arare jubeat. quartamque tantum sui agri partem conserere. Exempla adducit, ut ea frequentior aratio felicem successum nacta sit. Altera pars est dictionarium ad agri cultum spectans: Multa in eo superstitiosa & parum firma, ex Veteribus sumta, quibus nimium noster tribuit. Neque credo aut stipulas utiliter accendi, aut quartam pratorum partem. Repetit etiam multa suæ frequentis arationis commoda. Sementim macerare docet in urina fracidæ, in calce. Parce jubet serere: frequenter sarrire, sementim absolvere ante Novembris M. finem. Martio sata cerealia unicum culmum ferre. Trifolium

lium (medicam ut puto) vehementer laudat. Prata jubet in agros convertere, inde in prata reverti, ut nunc in Helvetia solent.

FERD. CASSANII *quæstiones medicæ de mannæ viribus & essentia* Neapoli 1567. 4°. TREW.

OLAUS MAGNUS, Gothus, Upsaliæ Archiepiscopus, qui diu Romæ vixit, *Historiam regionum Septentrionalium* Basileæ 1567. fol. edidit, germanice excusam, sæpe etiam latine, ut Rom. 1555. fol. Basil. 1564. fol. Germanice reddidit J. B. FICKLER. In L. XII. aliqua de arboribus septentrionalibus exstant satis accurata. L. XIII. de borealium agricultura, quam laudat, de toto opere rustico, etiam panificio & cerevisia, de agris quos vocat cinericios &c.

§. CCCXXVIII. *Marc. Donatus. C. Wirsung &c.*

Marcelli DONATI *de Mechoacanna liber*, Mantuæ anno 1568. 4°. * ad practicos usus. Gallice cum titulo *de l'admirable vertu de la racine de Mechoacan proprement nommée Rhaindice traduit* par P. TOLET Lyon 1562. 8°. VERDIER.

Christophori WIRSUNG *Arzneybuch, wie man Wurzeln, Kräuter und andre Stück einsamlen und behalten möge* Heidelberg anno 1568. fol. * 1569. fol. Francfurt anno 1577. fol. correctum a JAC. THEODORO. Neustatt anno 1582. fol. 1588. fol. TREW. 1592. fol. Mainz 1605. fol. Francfurt 1619. fol. 1661. fol. Belgice Dordrecht 1593. fol. Posteriores editiones correctæ a P. UFFENBACH. Brevis catalogus medicamentorum, & adservandorum modus. Ad finem medicamenti compositi, & simplicium præparationes.

Jacques GREVIN *deux livres des venins* Anvers anno 1568. 4°. * De venenis ex plantarum genere opus collectitium. Versionem NICANDRI diximus. Latine convertit JEREMIAS MARTIUS Antverpiæ 1571. 4°. PLATN.

Le Safran de la Rochefoucault Poitiers anno 1568. 4°.

Hugonis FRIDÆVALLIS Sampaulini *de tuenda sanitate* L. VI. Antverpiæ 1568. 8°. *. In L. II. Plantæ edules ex ordine recensentur, præmissis versiculis; tum L. IV. condimenta. Liber ipse collectitius, potissimum ex veteribus.

§. CCCXXIX. *Petrus Vittori.*

Petri VITTORI *della lode e della cultivazione de ulivi* Florent. anno 1569. 4°. FALC. &c. anno 1574. 4°. d'ETREES. anno 1600. 4°. THUAN.

 1622.

1622. 4°. 1700. 4°. SEGUIER, & cum notis *Josephi* BIANCHINI Firenze anno 1718. 4°. BURETTE, cum DAVANZATO Florent. anno 1734. 4°.

ANTONII ab AQUILERA *Exposicion sobra las preparaziones de Mesve* Alcala 1569. 8°. BODL.

EDUARDI FENTON *secreta naturæ ex variis auctoribus collecta* Lond. 1569. 4°. ex Gallice versa TANNER.

Francisci VALESII, Covarruviani hispani, *notarum ad* GALENI *de simplicibus medicamentis* L. V. Compluti anno 1569. 8°. Fere generalia continet.

EJUSDEM *de iis, quæ scripta sunt physice in libris sacris, seu de sacra philosophia* Turin 1587. 4. MEAD. Francofurti anno 1590. 8°. 1618. 8°. MERCLIN. Lugduni anno 1588. 8°. FASSÆUS. 1592. 8°. * 1595. 8°. BURETTE. tum anno 1622. 8°. 1652. 8°. Vulgaria & scholastica.

EJUSD. *Controversiarum medicarum & philosophicarum* Francofurti anno 1590. fol. * & alias editarum, liber nonus totus fere de plantis agit, tum de medicamentorum in universum facultatibus & agendi modo, tum de nonnullis etiam medicamentis peculiaribus, Aloe, Psyllio, Coriandro, vino. In libro I. aliqua huc pertinent, omnia ad veterum saporem, neque ex natura nata.

EJUSDEM *tratado de las aguas destiladas pesos e medides de qui los boticarios deben usar* Madrit 1552. 8°. *Nic.* ANT.

Ein wunderbarliches Gewächs einer Weizen-Aehre, an welcher 73 andre gewachsen sind in Schwaben Augspurg anno 1569. SCHEUCHZER.

§. CCCXXX. *Confortus. Fioravantus.*

Hieronymus CONFORTUS Brixiensis *de vino mordaci* Brix. anno 1570. 4°. BASS.

Leonardo FIORAVANTI *secreti rationali* Venet. 1571. 8°. 1591. 8°. BUR. 1620. 8°. ASTR. 1680. 8°. ID. Inde natus est l. *Capricci medicinali e compendio dei secreti rationali* Venet. 1629. 8°. 1680. 8. BUR. *Auszug der Secreten geheimen Künste* L. FIOR. Francfurt 1624. 8°. B. TIG.

EJ. *Tesoro della vita umana* Venet. 1570. 8°. * 1582. 8°. 1603. 8°. Germanice *Natur-kund. leg und Arzney* Francfurt 1618. 8°. & alio titulo Darmstatt 1627. 8°. Anglice *Physical experiments and Secrets* 1652. 4°. Vires aliquas

aliquas medicamentorum ſimplicium minus notas tradit, Pini, Terebinthi, Hellebori, Myrrhæ, Aloës, Betonicæ, &c.

Joh. CAJI viri doctiſſimi *De canibus Britannicis* &c. — *De rariorum ſtirpium hiſtoria* Londini anno 1570. 12°. 1729. 8°. * & inter BURMANNI poëtas minores Leid. 1731. 4°. * Exiguus libellus: de palmite, Ilice & piſis ſponte naſcentibus agit.

SCIPIONIS SEBASTIANI COQUILLATI *materia & forma medicamentorum* Lugduni 1570. BODL.

In *Laurentii* JOUBERT *Erreurs populaires & propos vulgaires touchant la médecine & le regime de la ſanté* Bourdeaux anno 1570. 8°. anno 1578. 8°. 1580. 8°. &c. editis aliqua huc ſpectant. In *paradoxis* alicubi tangit rem herbariam ut n. 9. de purgantium medicamentorum modo agendi, expellendo, non adtrahendo.

EJUSD. *Pharmacopæa in qua ſyrupi, condita, aliæque ſimplicium medicamentorum præparationes traduntur* Lugduni 1582. fol., & Gallice *la Pharmacopée avec les annotations* de JEAN PAUL ZANGMEISTER Lyon 1581. 8°. BODL. 1579. 8°.

CONRADI HERESBACH J. C. *rei ruſticæ* libri IV. Colon. 1570. 8°. 1571. 8°. 1573. 8°. SEG. Spiræ 1594. 8°. FALC. 1595. 8°. SEG. & apud COMMELINOS 1603. 8°. * Liber I. & II. ad rem herbariam faciunt; ex Veteribus collecti. A *Georgio* MARKHAM Anglice verſi prodierunt Londini anni 1577. 4°. 1586. 4°. 1596. 4°. 1631. 4°. SEGUIER. Idem eſt omnino *Barnaby* GOOCHE *whole art of husbandry* London anno 1578. 4°. ADANSON. anno 1614. 4°. SEGUIER.

BARTOLOMEO SCAPPI Coqui PII V. *opera nella qual ſi tratta di diverſi vivande* Florent. 1570. 4°. cum icon. 1605. 4°. THUAN. 1643. 4°. d'ETR.

STEPHANI GOURMELENI Scoti, qui chirurgica ſcripſit, *Pharmacopæa* M.S. eſt in B. R. Pariſ. n. 6879.

§. CCCXXXI. *Nicol. Winkler. Alii.*

Nicolai WINKLER, Forchemii, Halæ Suevorum medici ordinarii, *Chronica herbarum, florum, ſeminum, fructuum, radicum, ſuccorum,* &c. Auguſtæ Vindelicorum anno 1571. 4°. *. Germanice Auguſtæ Vind. anno 1571. 8°. SEGUIER. 1577. 8°. BASSÆUS. DRAUD. Plantæ vulgares, & ſecundum menſes digeſtæ, quibus florent, & ſecundum eos, quibus fructus ferunt, ſecundum tempora demum, quibus radices oportet effodere. Diſcipulus FUCHSII loca natalia habet Würtembergica.

De

De la composition des médicamens, avec un Traité des poids & mésures de medecins, & un autre du bois de l'Esquine. Lyon anno 1571. 16°. 1574. 16°. alii.

Victoris TRINCAVELLII *de compositione & usu medicamentorum* Lib. IV. Venetiis anno 1571. 8°. VATER. Basileæ anno 1571. 8°. MERCL.

Herbarium novum s. methodus cognoscendorum simplicium Venet. 1571. 4°. BASS.

G. Bapt. TEBALDI *discorso dell' agricultura* M.S. laudat TARGIONIUS *Corograf. Toscana* ad ann. 1571.

JOACHIMUS CURÆUS Annales scripsit *s. Chronicon Silesiæ* & *Wratislaviæ* Germanice Witteberg. 1571. 4°. Francfurt 1585. Leipzig 1600. Isleben 1601. Ex eo dicitur multa sumsisse CASPAR SCHWENKFELD.

JOH. VISCHER *de frumentis & frumentariis* Tubing. 1571. 4°. B. TIG.

§. CCCXXXII. *Philippus Florentinus. Alii.*

Philippi FLORENTINI monachi *Compendio delle facolta de' simplici* L. V. Firenze anno 1572. 8°. *. Etsi collectitium est ex antiquis opusculum, tamen plantas circa Pisas sponte nascentes ab auctore lectas habet, cum locis natalibus, & nominibus hetruscis.

Joh. FRAGOSI *Discursos de las cosas aromaticas arboles fructos y medicinas simples de las Indias* Madrit anno 1572. 8°. Latine recusi Basileæ 1600. fol. CLESS. anno 1601. 8°. *. cum titulo *Tractatus aromatum, fructuum & simplicium ex utraque India delatorum*, vertente ISRAELE SPACHIO. Compilavit MONARDEM, *Garciam* ab ORTA, & CLUSIUM, ipso candidissimo CLUSIO teste (*k*).

EJUSDEM *liber de succedaneis medicamentis recte substituendis* Mantuæ, nisi ea est Madritum, anno 1575. 8°. Madrit. anno 1583. 4°.

Benedicti PATINII *Disputatio de Acetosa an alvum cieat, an stringat* Brixiæ anno 1572. 4°. *. Describit Rhabarbarum monachorum (Rheum vulgo), & ventrem movere expertus est; Acetosam vero alvum adstringere, nisi mucum offendat, quem abstergat.

EJUS *opuscula*, inter quæ est L. *de venenis* L. III. 1572. 8°. RIV. & libellus, quem modo diximus.

Jodoci HARCHII *Enchiridion medicum simplicium pharmacorum, quæ in usu sunt, nomenclaturam, historiam, facultates & administrationem poemate comprehendens,*

(k) Præf. ad G. ab ORTA L. I. c. 26.

hendens, Basileæ anno 1573. 8°. *. Lexicon est plantarum aliorumve medicamentorum simplicium, cum elegis ad singula, cum nominibus ex quinque linguis, cum descriptione aliqua, & facultatibus. Non eruditissimus, Balsamitam in cœmeteriis nasci ait, & Chalcitidem scribit χαλχιτις.

Joh. du BOIS *observationes in methodum miscendorum medicamentorum observationes, quæ in quotidiano usu sunt* Paris. anno 1572. 8°. PLATN. London 1633. fol. Haagæ anno 1640. 12°.

De medicamentorum simplicium gradibus & compositionibus auctoris incerti Tigur. 1572. 8°.

HIERONYMI a TOVAR *de ponderibus* (dosibus) *medicamentorum* Hispali 1572. 4°. LIND.

§. CCCXXXIII. *Africus Clemens.*

Africo CLEMENTE *Padovano trattato dell agricultura, & il vero modo di coltivare le cose di villa* Venez. anno 1572. 8°. * TREW. 1573. 8°. BASSÆUS. anno 1577. 8°. & 1608. 8°. SEGUIER. anno 1714. SEGUIER. Vicenza anno 1623. 8°. FALCON. Trevigi cum Libro VII. anno 1677. 8°. SEGUIER. & anno 1692. 8°. Germanice *Africi Clementis sieben Bücher vom Feldbau und Ackerwerk durch* HIEREMIAM MARTIUM Strasburg 1580. 8°. Domus est rustica ex veteribus Geoponicis collecta; habet tamen aliqua sibi propria. Arenosum solum Aratrum male ferre, solum forte frequenter debere arari. Ut terra in agrum convertatur. Pratorum utilitas & per arationem emendatio. Satio Medicæ. Frumenta. In L. II. Arbores & insitio varia. L. III. Horti & olera. L. IV. Vites. L. VI. Opera menstrua.

§. CCCXXXIV. *Varii.*

Corpus pharmacopolii, seu virtutes herbarum Argentorati anno 1573. fol. SEGUIER.

JAQUES BESSON *art & moyen parfait de tirer huyles & eaux de tous medicamens simples* Paris 1573. 8°.

FILARETO *breve raccolto di bellissimi secreti per il servitio ed ornamento delle donne* Florenz 1573. 8°. nisi est MARINELLI opus.

GUILIELMI SARCERII *geistlicher Herbarius, in welchem beschrieben werden allerley Erdgewächs, deren in* H. S. *und in den Büchern* D. MARTIN LUTHERS *gedacht wird* Francfurt 1573. fol.

LUY de MARMOL CARVAJAL *description generale de Africa* T. I. II. Granada 1573. Tom. III. Malaga 1599. fol. OSMONT. Gallice vertente d'ABLANCOURT Paris 1667. fol. 3. Vol.

§. CCCXXXV. *Adolphus Occo III.*

Medicus Auguſtanus, Geſneri amicus, vir undique doctiſſimus, auctor eſt *Pharmacopœæ ſ. medicamentarii pro Republica Auguſtana: cui acceſſerunt ſimplicia omnia uſitata, & in eadem & compoſita adnotationes* Auguſt. Vindelicorum 1573. fol. 1574. fol. 1580, 8°. 1581. fol. TREW. fol. & 4°. 1597. fol. 1613. 1622. TREW. 1640. fol. THOMAS. 1643. 8°. LAMB. 1643. 8°. RIV. 1646. GUNZ. 1653. 1673. 8°. UFF. 1684. fol. TREW. 1694. fol. TREW. 1710. fol. 1734. fol. 1735. fol. ſubinde aucta & emendata, tum Roterdam 1653. 8°.

§. CCCXXXVI. *Georgius Melich.*

Medicus Auguſtanus. Ejus *avvertimenti nelle compoſizioni de' Medicamenti per uſo della ſpeziaria con una diligente eſaminazione de molti ſimplici* Venez. 1574. 4°. 1575. 4°. 1648. 4°. cum deſcriptione & facultatibus Nicotianæ. Latine verſum *de recta medicamentorum quorum hodie opus eſt parandorum ratione Commentarii* Witteberg. 1586. 4°. BASS. Francof. 1600. 12°. 1657. 8°. Germanice *Antidotarium wolbereiter Arzneyen, Latwergen, Pulver* &c. Görliz 1589. 8°.

JOH. JONES Cambrobritanni *of the natural beginning of all growing and living things* Lond. 1574. 4°.

§. CCCXXXVII. *Bartholomæus Carrichter.*

Bartholomæi CARRICHTER de RECKINGEN medici *Maximiliani II. Kräuterbuch, in welchem Zeichen Zodiaci, auch in welchem Grad ein jedes Kraut ſtehe, wie ſie in Leib und zu allen Schaden zu bereiten,* Strasburg anno 1573. (PHILOMUSI præf.) 1575. 8°. BASS. anno 1589. 8°. * 1597. 8°. TREW. 1610. 8°. *Cat. lib.* ad 1602. 1614. 8°. 1619. 8°. B. Tig. & fol. 1621. 8°. 1652. 8°. Norimbergæ anno 1625. 8°. BOEHM. 1652. 8°. *Kräuter- und Arzneybuch* Norib. 1686. 8°. SEGUIER. hic auctum a CARDILUCIO & Tubingæ 1739. 8°. Hunc librum M. TOXITES edidit abſque iconibus, in quo plantæ cuique ſuum Zodiaci ſignum adſignatur, cui ſubjecta ſit, & in quoque ſigno ſuus inter quatuor gradus: deinde poli altitudo, ſigna & tempus, in quibus colligi oporteat, cum viribus medicatis ſæpe nimiis, etſi Auctor paſſim ad experimentum ſuum provocat, & v. g. mentha quadam polypum narium ſe ſanaſſe adfirmat. Unam & alteram plantam ait a ſe ſolo lectam eſſe, quam non adgnoſcas. Ordo eſt ſecundum ſigna Zodiaci, quibus ſuæ plantæ ſubjiciuntur, neque deſcriptæ, neque depictæ.

EJUSDEM *die Teutschen Speiskammer, oder Beschreibung desjenigen, was bey den Teutschen — die Gesunden und Kranken betreffend, im gemeinen Gebrauche ist* Nürnberg BOEHM. Amberg 1610. 8°. DRAUD.

EJUSDEM *Buch von der Harmoney, Sympathie und Antipathie der Kräuter, nebst* J. H. CARDILUCII *Erläuterungs-Anhang* Nürnberg 1686. 8°. de harmonia, sympathia & antipathia herbarum. Ingenium idem: temeraria, nulloque argumento nixa distributio plantarum ad planetas, signa Zodiaci, horas, quibus, neque aliis, quamque plantam legere oportet. Multæ plantæ sunt, quarum species non datur definire, ut Federkraut, vulnerariorum medicamentorum princeps, petroselinum sylvestre, Kaysers-Sonne. Aliis incertæ vires medicæ tribuuntur, ut Chamædry vis purgans: Clematidis foliis in solea gestatis ad educendas aquas hydropicas, elixirio ex succo pedicularis cum oleo vitrioli extracto. Editor aliqua sua addit, ut de vi papaveris rhœados opio adfini, de utilitate medica venenatarum plantarum, de mitigatione hycocyami per salem tartari. Idem editor & longam præfationem addidit & appendicem, in qua per multa vagatur, Alchemista & Theosophus.

Kräuterbuch, darinn die Kräuter des deutschen Landes aus dem Lichte der Natur nach den himmlischen Einfliessungen beschrieben durch PHILOMUSUM ANONYMUM, *durch Michael* TOXITEM *in Druck geben* Strasburg anno 1576. fol. * 1595. fol. ista editio cum titulo *Horn des Heiles menschlicher Blödigkeit* TREW. 1619. fol. SEGUIER. 1673. 8°. Diversum a priori p. 347. opus, plantis primo loco, deindehistoria & facultatibus recusis. Paucæ sunt plantæ, cum iconibus TRAGIANIS, & simili omnino graduum poli, signorum Zodiaci, & graduum cujusque signi discrimine. Descriptiones satis fusæ & novæ.

Etiam hoc opus est CARRICHTERI, ad PARACELSI placita factum. Nam in editione Francofurtensi anno 1673. 8°. idem opus cum adjecto nomine *Bartholomæi* CARRICHTER prodiit.

§. CCCXXXVIII. *J. Strüppe.*

Joachimi STRÜPPE a GEILHAUSEN *Antidotarii trimastigi*, id est, *medela trium extremorum — Dei flagellorum libri I. adumbratio, seu anchora famis, sitis, valetudinisque mortalium* Francofurti anno 1573. 4°. * & 1574. 4°. UFF. germanice. Omnino huc facit. Panem omnis generis ex aliis præter cerealia plantis facere docet, potumque ex variis herbis, baccis & fructibus. Deinde Euporista varia ex herbis sumta docet.

In lib. *de mumia* agit de balsamo, & una de myrrha, aloë, rheo, lingo indico, china, sarsaparilla, lignis odoratis.

Nicolas HOVEL *Traité de la thériaque & Mithridat*, *en deux livres* Paris anno 1573. 8°. * Pharmacopola Parisinus, simplicia medicamenta recenset, ex quibus theriaca componitur, & ex DIOSCORIDE, ex que nuperis describit.

Ediderat etiam anno 1571. & 1572. 8°. Parisiis *Pharmaceutica* B. HOTTON cui alium titulum dat BASSÆUS *Pharmaceutices* nempe L. II. *Prior continet omnia Mesuæ theoremata in tabulas redacta* per NICOLAUM HOVEL. *Posterior* est J. TAGAULTII *de simplicibus medicamentis purgantibus* Paris 1572. 8°.

Antidotarium Bononiense anno 1574. 4°. 1615. 4°. OSB. 1641. 1674. 4°. ORLAND.

Etiam *Epitome ejus Antidotarii* prodiisse dicitur Bonon. 1574. 4°. 1576. 4°. auctore ALDROVANDO.

J. MILIUS VOLTOLINAS *de hortorum cultura* L. III. Brixiæ anno 1574. 8°. MONTALBAN. 1575. 8°. QUADRIO.

Thomæ ERASTI (LIEBER) *De occultis pharmacorum potestatibus*, *& de medicamentorum purgantium facultate* Basil. 1574. 4°. B. Bern. Fere generalia sectatur.

EJUSDEM *Examen de simplicibus*, *quæ ad compositionem theriacæ Andromachi requiruntur*, &c. Lugduni anno 1606. 4°. 1607. 8°. RIV.

R. SCOT *Perfect platforme of a hopegarden and necessarie instructions for the making and mayntayning thereof* London anno 1574. 4°. HARL. 1576. 4°. TANNER. 1578. 4°. TANN.

Pflanzbuch nebst einem Wetterbüchlein 1574. fol. HAUSVAT.

Josiæ SIMLER *Valesiæ & Alpium descriptio* Tiguri anno 1574. 8°. & apud Elzevir anno 1633. 16°.* Amicus GESNERI & *bibliothecæ* summi viri editor, atque continuator. Quæ ad plantas pertinent, ea ex ARETIO sumta sunt, ex GESNERO de herbis lunariis, & ex FABRICII Monte Galanda.

§. CCCXXXIX. *Carolus Clusius.*

Caroli de l'ECLUSE seu CLUSII Opera hic recensebimus. Atrebas, vir nobilis, medicinæ Lic. multarum linguarum peritus, cosmographus, qui ipse mappas delineaverit, multis per Germaniam, Austriam, Hungariam, Belgium, Angliam, Galliam Narbonensem, Hispaniam & Lusitaniam itineribus plantarum maximam peritiam adquisivit, plurimas novas vel invenit, vel certe in-

ter

ter GESNERI codices latentes restituit, bene distinxit, descripsit, multasque depinxit (*l*). Inde, cum ad magnam ætatem pervenisset, partim in Aula Cæsarea, partim Francofurti, partim Leidæ inter hortos consenuit, ut eorum relegendorum, quæ juvenis laborasset, summa opportunitate gauderet, stirpesque Europeas cum iis conjungeret, quas plurimas eo tempore Hispani, Lusitani, Angli, & Belgæ in Europam ex utraque India referebant. Candidus homo, plurimos habuit amicos, quorum opera ex universo orbe plantis ditaretur. Ad methodum nondum respexit, & aliquanto frequentius ex statura aliisque minoris momenti notis species distinxit.

Omittimus versionem DODONÆI, quam juvenis dedit.

Primum, quod mihi occurrit, summi viri opus est *Recueil d'aucunes gommes & liqueurs, de quelques bois, fruits & racines aromatiques:* quod prodiit cum versione gallica DODONÆI Antverpiæ anno 1557. fol. * ea forma, quæ FUCHSII, cum iconibus nonnullis, etiam Tragacanthæ, Opuntiæ. Doronicum pro Aconito Pardalianche habet.

Rariorum aliquot stirpium per Hispanias observatarum historia L. II. expressa Antverpiæ anno 1576. 8°. * Circa annum 1564. (*m*) CLUSIUS in Hispania & Lusitania fuerat cum FUGGERO. In calida & beata regione magnam vim plantarum, & potissimum fruticum, primus detexerat, & pulcherrime delineaverat, quarum hic 229. figuras dat: earum aliquæ sunt DODONÆI: opus totum fere novum & proprium.

Garciam ab ORTA in compendium redegit, & edidit Antverpiæ anno 1574. 8°. * 1579. 8°. * 1582. 8°. * &c. notas addidit & icones aliquas, tum anno 1582. plusculas icones partium plantarum a F. DRAKE missarum, & icones *Alphonsi* PANCII medici Ducis Ferrariæ, quas nunc veras esse adgnoverat.

Eumdem laborem in *Christophoro* a COSTA repetiit, quem continuo dicemus, eumque in epitomen redegit, ejusque rudiusculas icones rejecit.

Nicolaum MONARDEZ Antverpiæ anno 1574. 8°. * 1579. 8°. * & 1582. 8°. * edidit, & perinde notis auxit & iconibus.

Majus opus secutum est Antverpiæ anno 1583. 8°. * (RIV. 1584. 8°.) *Rariorum aliquot stirpium, per Pannoniam, Austriam & vicinas quasdam Provincias observatarum historia IV. libris expressa.* Hoc eximio opere plantas alpinas plerasque, in Austriacis & Stiriacis alpibus lectas, ab anno retro 1574. deinde plantas dat calidæ Pannoniæ & inferioris Austriæ; sed etiam Francofurtenses, denique hortenses varias. In plurimis GESNERUM & *Johan.* BAU-

 HINUM

(l) *Præfat. ad plant. var. Hisp.*
(m) Olysippone anno 1564. viderat arborem Draconis p. 13.

HINUM prævertit. Icones aliquanto minus eleganter sculptæ, quam in opere priori, satis tamen bonæ, & ad naturam factæ, omnino 358. Hic magna genera reperias, ex habitu equidem magis collecta, quam ex charactere. Subjecta est *Appendix* & *nomenclator Pannonicus*.

Stirpes Pannonicas & Hispanicas cum titulo *Rariorum plantarum historia* 76 nunc annorum senex in L. VI. congestas Antverpiæ anno 1601. fol. * reddidit. Adjecit passim hortenses, & vulgatiores.

Subjecta est *Appendix* paucarum plantarum omissarum; tum *Commentariolum de fungis*, novum opus, quo insignem earum plantarum numerum descripsit, aliquas etiam depinxit, sumtus faciente *Balthasare* BATHYANY, viro ILL.

Exoticorum libri X. Antverpiæ anno 1605. excusi * continent *Garciam* ab ORTA, C. a COSTA, MONARDUM, & BELLONIUM, cum summi viri notis & figuris. Continet præterea *libros exoticorum VI. novos*. In IV. prioribus libris arbores, plantæ, fructus, radices, lacrumæ variarum plantarum Indicarum describuntur, ista fere absque toties plantæ figura. In L. VI. cum animalibus marinis plantæ marinæ conjunguntur.

Cum exoticis prodiit *Appendix altera ad historiæ plantarum rariorum Libros* VI. in qua plantæ rariores variæ, liliaceæ etiam potissimum, sed etiam Fungi continentur.

A morte summi viri secutæ sunt *Curæ posteriores* Antverpiæ anno 1611. fol. * & 4°. BURETTE, quæ iterum appendix est & ad historiam stirpium rariorum, & ad exotica. Plantæ hic rariores, hortenses potissimum, describuntur, & pulchre delineantur. Obierat annos natus 84 anno 1609.

Vertit etiam *Antidotarium Florentinum*, & anno 1561. Antverp. edidit fol.

Diximus amicitias doctorum virorum feliciter coluisse. Quare & pluscula amicorum monumenta inter scripta CLUSII exstant. Cum historia rariorum prodierunt *Honorii* BELLI Vicentini, medici Cydoniensis, *epistolæ de plantis Creticis, Ægyptiis novis & rarioribus*. Exdatæ sunt ab anno 1594. ad annum 1598.

Tobias ROELS agit de Manyoc, Inhames, Palmis nonnullis: libellus datus est anno 1597.

STEPHANUS BEITHE, theologi, Plantarum hungaricarum catalogus exstat cum CLUSIO.

J. PONÆ plantæ montis Baldi, quas alias rectius dicemus. Annus adjectus est 1595.

Passim etiam ob plantas ad CLUSIUM missas citatur nomen *Thomæ* PENNÆI medici Londinensis, qui herbas Helveticas sollicite inquisiverat, tum *Jacobi* PLATEAU Turnacensis: *Johannis* DORTMANNI pharmacopoei Groningani, cujus nomini planta ab eo ipso inventa consecrata est: idem Hirculum &

& Trifolium fragiferum misit. Historiam plantarum Frisicarum susceperat scribendam, quam *Augerio* CLUTIO amicus tradiderat (*n*).

Porro inter CLUSIANOS amicos nomen exstat *Nicolai* PEIRESCI, a quo CLUSIUS styracem fundi PEIRESCIANI indigenam habuit (*o*); *Thomæ* BOELII qui Hispanicas, *Johannis* HOOGHELANDI qui hortenses plantas misit; sic *Nicolaus* LEQUELT rhizotomus, *Matt.* CACCINUS nobilis Florentinus, & *Joachimus* VENERIUS, tum *Bernhardus* PALUDANUS Frisius, qui Ægyptum & Syriam adierat.

In exoticis amicus Arabicæ linguæ gnarus CLUSIO, hujus linguæ ignaro, subvenit, *Garciæ* ab ORTA errores correxit, & Arabicas versiones passim emendat.

P. *Gregorii* de REGIO Capucini *libellus de Capsico*, cum 13. iconibus anno 1607. ad CLUSIUM missus, ex Italico sermone conversus, prodiit cum *curis posterioribus*. Is libellus seorsim etiam Bononiæ anno 1613. prodiit.

IDEM GREGORIUS multas & perraras ad COLUMNAM plantas misit: & passim ad CLUSIUM, ex alpibus etiam potissimum Tyrolensibus.

Exotica CLUSII prodierunt, vertente *Antonio* COLIN, Lugduni anno 1619. 8°. BURETTE, cum titulo *Des Drogues*, *Epiceries*, *& de certains médicamens simples*, *qui naissent aux Indes & en Amérique par Garcie* du JARDIN, C. de la COSTE & N. MONARD *avec adnotations & augmentations.*

De Fungis codex CLUSIANUS in Bibliotheca Leidensi exstat (*p*).

Exiguus denique libellus CLUSII Marpurgi anno 1630. 12°.* prodiit cum HORSTIANIS, in quo semina & bulbi recensentur, quos ad Electorem Palatinum miserat, cum cujusque stirpis cultu.

§. CCCXL. *Matthias de l'Obel, & P. Pena.*

Non divellemus a CLUSIO LOBELIUM, qui multas CLUSII icones inter suas receperit, liberius ob communem bibliopolam ea facultate usus. *Matthias* de l'OBEL Insulanus ad summum senium in Anglia fere vixit, Daniam etiam adiit.

Edidit *Petrus* PENA Narbonensis & *Matthias* de LOBEL *Nova stirpium adversaria*, *seu perfacilem investigationem ad priscorum & recentiorum materiam medicam* Antverpiæ anno 1576. fol. * Dedicatio data est Londini anno 1570. ubi anno 1570. 1571. & 1572. Adversariorum LOBELII editio paulo minus plena prodiit. Plantæ fere sunt Narbonensis Galliæ, tum Angliæ, Helvetiæ, Tyroliæ,

(n) Hemerob. præf.
(o) Cit. PEIRESC.
(p) BREYNE de fung. offic. p. 32.

Tyroliæ, Italiæ, Germaniæ, per propria itinera descriptæ, & earum multæ rariores, novis, parvis equidem, iconibus expressæ. Dictio dura & incorrecta. Multa hic omnino nova, multa Gramina, multi Cardui, tum rariores plantæ calidarum regionum & alpium, parum notæ, aut novæ. Conferuntur cum DIOSCORIDEIS, cujus interpretes, atque potissimum MATTHIOLUS, sæpe corriguntur, ut omnino sit inter præcipuos inventores, quisquis hujus operis auctor est. Vix enim possis distinguere, quæ PENÆ sint, quæ LOBELII, qui posterioribus in editionibus omnia sibi vindicavit. Aliqua hic classium naturalium rudimenta sunt.

Accedit huic editioni *appendix* plantarum liliacearum & aliarum, quæ ad stirpium illustrationes potius pertinent.

Deinde cum utroque nomine *Petri* PENÆ & LOBELII prodierunt Londini anno 1605. fol. * & Leidæ 1618. fol. TREW. *dilucidæ simplicium medicamentorum explicationes & stirpium adversaria:* nihil mutata.

Sed accedit *Matthiæ* de LOBEL, Regis *Jacobi* botanographi, *Adversariorum altera pars cum prioris illustrationibus, castigationibus, auctariis.* Hic Gramina, Liliaceæ, etiam peregrinæ plantæ describuntur.

EJUSDEM MATTHIÆ *Balsami, Opobalsami, Carpobalsami, Xylobalsami cum suo cortice explanationes & collectanea ad* CLUSIUM; alia practici argumenti multa Londin. 1598. 4°. & cum adversariis 1605. fol. * Editionem Francofurtensem anni 1651. fol. citat Cl. SEGUIER.

Plantarum seu stirpium historia Matthiæ de LOBEL, *cui adnexum est adversariorum Volumen* Antverpiæ anno 1576. fol. * 1595. fol. Cat. lib. Germ. 1500-1600. Posterius est adversariis, quorum paginas sequitur & citat. Plantarum icones habet, quæ in adversariis desiderantur, vulgatiorum, aut hortensium, aut alioquin apud DODONÆUM CLUSIUMve reperiundarum, cum perbrevi historia. Paucæ icones sunt LOBELII.

Kruydtboeck of beschryvinghe van allerley gewassen, kruyderen, heesteren ende gheboomten Antverp. anno 1581. fol. 2. Vol. *. Hic & historia plantarum, & adversaria conjuncta exstant, & plantæ aliquæ rariores Belgicæ, quæ in neutro opere reperiuntur, cum numerosioribus, quam hactenus in ullo opere, figuris ex DODONÆO, CLUSIO & LOBELIO sumtis, historia etiam medica multo uberiori. Aliquanto plures habet plantas, ne in sequente quidem opere expressas, ut Persicariam Torniacensem.

Plantarum seu stirpium icones fol. long. anno 1581. * etiam Antverpiæ prodierunt. Sola sunt nomina plantarum ex adversariis, exque stirpium historia sumta. Adsunt prioris operis figuræ omnino 2191., etsi CLUSIANA penus minime exhauritur. Hac editione auctores rei herbariæ vulgo utuntur. Aliam editionem anni 1591. habet RIVINUS.

EJUSDEM

EJUSDEM LOBELII in RONDELETII *pharmaceuticam officinam animadversiones* Londini anno 1605. fol. * 1618. fol. TREW. De compositis equidem medicamentis agitur, intercurrunt tamen simplicium medicamentorum historiæ & icones propriæ aliquæ: tum succedanea, quæ etiam in Belgica editione reperiuntur, SYLVII, CORDI, aliorum, quibus noster usus est.

Ad summam ætatem usque bonus senex in plantis laboravit, & opus herbarium paravit, cui destinabat plantas a se ipso (*q*) & ab uxore (*r*) in itineribus per Angliam lectas. Sed labori immortuus est anno 1616.

Multæ plantarum etiam alpinarum LOBELII in manus PARKINSONI inciderunt: alias *Guilielmus* HOWE servavit, & *stirpium illustrationes* vocavit, Londinique anno 1655. 4°. * absque iconibus edidit, fere 280. plerasque ineditas. Gramina plurima, Anglica pleraque, tum plantæ sunt rariores & peregrinæ, Anglicæ, Africanæ a T. BOELIO missæ, etiam alpinæ, & inter istas rarissimæ, ut Seda alpina, inter quæ Cherleria latet. Editor furta PARKINSONI ad singulas plantas indicat.

§. CCCXLI. *C. Gemma. J. Alexandrinus. Quercetanus.*

Cornelius GEMMA nihil scripsit herbarii argumenti; ad LOBELIUM vero plantas misit, & exstant cum ejus nomine notæ Orchides.

JOSEPHUS du CHESNE, vulgo QUERCETANUS, dedit jam Lugduni 1576. 8°. *l'Antidotaire spagirique pour préparer & conserver les medicamens.*

EJUSDEM *Sclopetaires ou traité des arquebusades* Lyon 1600. 8°. TREW. potiores vulnerariæ, plantæ utiles, & alia medicamenta.

EJUSDEM *Diæteticon polyhistoricum* Paris anno 1608. 1615. 8°. Ebroduni 1607. 8°. Facultates ciborum describit, etiam per experimenta, & recte facit, quod Gallicos sibique familiares cibos potissimum recenset, non ut solebant, veterum non satis nobis cognitum victum: quæ vero scripsit, potissimum de sua Vasconia debent intelligi. Percurrit plantas edules. Vina etiam & coquinariam tradit. Gallice audit *Portrait de la santé par du* CHESNE St. Omer anno 1606. 8°. 1618. 8°. Germanice vers. a J. a RINGELSTEIN Nurnberg. 1686. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopœja dogmaticorum restituta, selectisque hermeticorum flosculis illustrata* Paris anno 1607. 8°. Giess. anno 1607. 4°. Lipsiæ anno 1607. 8°. (ita MERKLIN) Ebrodun 1607. 8°. Francof. 1615. 8°. Italice *le richezze delle riformata farmacopea* Venez. 1677. 8°. Habet formula omnis generis,

(q) Nimium tamen memoriæ suæ tribuisse, & plantas in Anglia indigenas dixisse, quæ nusquam reperiantur RAJUS.

(r) SINGER *Epist.* ad HILDANUM.

generis, extracta plantarum, syrupos, & similia UFFENBACHIUS recudi fecit Hanoviæ 1631. 4°.

EJUSD. *de exquisita mineralium, animalium & vegetabilium medicamentorum spagyrica præparatione & usu* Lyon 1600. 8°. Aliqua vini analysis, essentiæ plantarum, lacrumæ, resinæ.

EJUSD. *de dogmatica medicorum legitima & restituta medicamentorum præparatione* L. II. St. Gervais 1603. 8°. Lipsiæ 1613. 8°. cum signaturis plantarum, aquis destillatis, elixiriis, vinis medicatis &c.

EJUSD. *de simplicibus & eorum signaturis.* Habet signaturas a coloribus, figura, foliis perforatis aliusque ejusmodi notis.

SCHROEDER Quercetanum *redivivum dedit*, Francofurti 1679. 4°.

Julii ALEXANDRINI, Cæsarei medici Primarii, *Salubrium seu de sanitate tuenda* L. XXXIII. Colon. anno 1575. fol. Pertinet huc Liber VIII. de cerealibus, liber IX. de oleribus, liber X. de fructibus, l. XVI. & XVII. de potu, l. XVIII. de condimentis. Omnia collectitia & verbosa. CRATONEM passim pungit.

EJUSDEM ad R. DODONÆUM *Epistola apologetica* Francofurti anno 1584. 8°. *. De Fabis veterum agitur: eas inter Phaseolos DODONÆUS censebat, JULIUS ad nostras Fabas refert, etsi veteres eas rotundas fecerunt. Argumenta sua potissimum sumit a pondere ingente 15. omnino granorum, ab hilo in summa Faba eminente nigro, ab aqua, quam dat cosmeticam, a stercoratione, quam coloni faba moliuntur. Neque acerbitate abstinuit.

§. CCCXLII. *Varii.*

HENRICI KNAUFF *von der Kunst Bier zu brauen* Erfurt 1575. 8o. DRAUD. Francfurt 1575. 8°. alii.

JACOBI SCHOBER *Schatzkämmerlein wider Gift — Erklärung aller Kräuter und Wurzeln, so wider Gift zu brauchen sind* Gratz 1575. 8°. Cat. ad annum 1602.

MICH. SAVANAROLA *l. della natura e virtu delle cose che nutrisc̀ono, riformato ed accresciuto* per BARTOL. BOLDO prodiit Venet. 1575. fol. BUR. 1576. 4°. BOEHMER.

MAXIMILIANO de LUCIO *Comm. in* L. GALENI *de Ptisana* Venet. 1575. 8°.

La proprieté & vertu des Eaux & herbes utiles pour la santé par les medecins de Basle Lyon anno 1575. 12°.

§. CCCXLIII. *Henricus v. Ranzov.*

Henrici v. RANZOV *de conservanda valetudine*, liber editus a *Detlevo* SYLVIO Lips. anno 1576. 8°. BURKH. anno 1580. 1582. 8°. Antverpiæ anno

anno 1580. 1585. 8°. BURETTE. Francofurti anno 1591. 12°. 1592. 12°. MERCL. anno 1596. 12°. SCHULZ. RIV. anno 1604. 12°. Lipsiæ anno 1617. 16°. *. Germanice, auctum a J. WITTICH Basileæ anno 1588. 8°. * 1594. 4°. * & 1601. 4°. DRAUD. Parum habet huc faciens, aquas tamen, infusa, & alias formulas ex vegetabilibus, unove vegetabili factas.

Editioni MACRI sui, Lipsiæ anno 1590. 8°. *, RANZOVIUS præmisit catalogum stirpium medicarum, cum subjectis earum medicatis viribus.

Regimen salernitanum edidisse dicitur, cujus est editio Hamburg 1642. 4°.

J. *Pauli* CRASSI, *Bernhardi* TURRISANI & *Marci* ODDI *meditationes in theriacam & mithridaticam antidotum confirmatæ a collegio Patavino, qua rarissima conficiendarum antidotorum methodus perhibetur, & multi errores refutantur* Venet. anno 1576. 8°. MERKL.

EJUSD. MARCI ODDI *de componendis medicamentis & aliorum dijudicandis methodus exactissima* Patav. 1584. 4°. RIV.

EJUSD. *meditationes in theriacam & mithridatium — & verissima conficiendarum antidotorum methodus* &c. *cum omnium simplicium medicamentorum antidotos perficientium examine* Venet. 1576. 4°. RIV.

ANGELI BOLZETTA *theriaca Andromachi juxta placita* J. P. CRASSI B. TURRISANI & M. ODDI edita Patav. 1576. 1626. 8°.

Johannis BELIDÆ Venerani *Tabula simplicium medicamentorum septem linguarum nomenclaturam, & facultates continens* Emden anno 1576. 8°. MERKL.

SEBASTIAN *Koch und Kellermeister von allen Speisen, Getränken und Latwergen, Salzen, Confect, wie man Wein und Essig erziehen, behalten und wiederbringen soll* Francfurt 1576. 8°. DRAUD. 1581. 8°. IB.

§. CCCXLIV. *J. Liebaut.*

Martini MYLII *hortus medicus & philosophicus* s. de plantis hortensibus & aliis Görliz. anno 1577. 8°. vel 1597. 8°. Germanice versus a *Lycosthene* PSELLIONORO Argent. anno 1621. 8°. SEGUIER.

J. LIEBAULT, generi C. STEPHANI, *Thesaurus sanitatis paratu facilis* Paris anno 1577. 16°. LIND. recognitus a GUIL. ADOLPHO SCRIBONIO Francofurti 1578. 8°. Gallice *le tresor universel des pauvres & des riches*, etiam nuper Paris. 1751. 8°. recusus.

EJUSDEM *De præcavendis & curandis venenis* l. una editus.

EJUSDEM *trois livres de l'embellissement & ornement du corps humain* Paris 1582. 8°. PAPILLON. Ex MARINELLO.

EJUSD. *quatre livres de secrets de medicine & de philosophie chymique* Paris 1579. 8°.

Nicolai STELLIOLÆ *Theriaca & Mithridatum, ubi* MARANTÆ *& Collegii Patavini controversiæ perpenduntur* Neapoli anno 1577. 4°. RIV. IDEM dicitur (*s*) verus esse auctor Musæi IMPERATI.

In M. ANTONII MONTISIANI *quæstionibus medicinalibus* Lugduni 1577. 12°. huc pertinet vigesima de sano & salubri adversus MANARDUM, & 21. de aromate ex MANARDO.

Eine neue Geschichte von einem Weintrauben, welcher in Frankenland 18. Träublein aus einem Aug erzeugt hat anno 1577. SCHEUCHZER.

Christophori ENCELII *de uva quercina liber* exstat, cum ejus metallicis Francofurti anno 1577. 8°.

Joh. LALLAMANTIUS *de ptisana sui temporis* libellus Heduæ anno 1578. 8°. MERKL.

§. CCCXLV. *Christophorus a Costa.*

Christoval da COSTA *de las droghas de las Indias* Burgos anno 1578. 4°.* Italice Venetiis anno 1585. 4°. FALC. & a COLINO Gallice conversus Lyon anno 1619. 8°. Auctor Lusitanus chirurgus, indoctus homo, in Africa natus, figuras dedit aromatum & plantarum Indiæ Orientalis, subrudes quidem non tamen fictitias, & a LUGDUNENSIBUS iteratas. Multa sumsit ex *Garcia* ab ORTA, Mannam in India adulterari testatur. Promittit librum de animalibus. CLUSIUS in Britannica peregrinatione exemplum hujus libri nactus, aliena amputavit, ut libera 448. pagis ad 88. rediret, rejecit plurima, & omnes auctoris, icones. Ordinem mutavit, & aliqua adjecit, ut ligni Colubrini figuram, Antverpiæ anno 1582. 8°. 1593. 8°.* & inter *exotica sua.*

Alphonsi a JUBERA *reformatio medicamentorum, quæ in pharmacopoliis usui esse solent* Valladolid anno 1578. 8°. MERKL.

§. CCCXLVI. *J. Costæus.*

Johannes COSTÆI Laudensis *De stirpium natura* Turini anno 1578. 4°.* 1581. 4°. CLESS. Fere in generalibus versatur, neque botanici aut proprii aliquid habet, sed vanorum ubique experimentorum interpretationes, & differentiarum Theophrastearum rhapsodias.

EJUSDEM *miscellanearum dissertationum* decas prima, edita a filio J. FRANCISCO Patavii anno 1658. 12°. *. Agit fere de rebus ad victus rationem spectantibus; de lentis facultate; de pepone; de pane cocto. Lentium in variolis

(s) BARTHOLIN. *progr. med.* p. 24.

variolis usum rejicit. De Nardo, Asaro, Corallio, Cassia, Hermodactylo, aliis, suas in Mesven adnotationes tuetur.

EJUSDEM *de potu in morbis, aquis, vinis, omnique factitio potu* Papiæ 1604. 4°. IL.

EJUSDEM in MESVEN *adnotationes; tum nova alia* Bonon. 1599. fol. Venetiis anno 1602. fol. *. His adnotationibus MESVES filium fere contra MANARDUM tuetur; cæterum nonnulla propria habet neque inutilia. Aloën apud CORTUSUM vidit, verum dantem medicatum succum, ejus similem, qui in officinis prostat. Rhaponticum, DIOSCORIDEI simile, a Rhabarbaro diversum, Venetiis venire docet: Tamarindos & solos datos alvum ducere. Violas pleno flore ab *Hieronymo* CAPELLO Byzantii visas esse, Rosis Damascenis non minores. Scillam cutem exoriare impositam. Biondellam Italorum esse tamen Centaurium minus veterum.

EJUSDEM *in Avicennæ canonem adnotationes* Bononiæ 1599. fol.

§. CCCXLVII. *Leonhardus Thurneisen.*

Leonhardi THURNEISEN *zum Thurn*, Basileensis, celebris Alchemistæ & ad PARACELSI modum peregrinatoris, in Hispaniam, Lusitaniam, Ægyptum & Æthiopiam, inque Scotiam & Orcades, latinum opus prodiit Berolini anno 1578. fol. * & etiam 1579. fol. 1587. fol. BASS. Germanicum idem anno 1578. fol. & 1587. fol. Coloniam Agrippinam nominat Cl. SEGUIER. rectius puto Coloniam ad spream intelligi. Titulus est *historia s. descriptio plantarum omnium.* Solæ sunt umbelliferæ, cum mirificis synonymis locisque natalibus. Diu quid de homine sentirem, incertus hæsi, sed soboles, quem vocat, cum nominibus & facultatibus alienissimis, verissimum est Bulbocastanum. Omnia plena nugarum astrologicarum. Icones paraverat 1921. eæ ad PANCOVIUM transierunt (*t*). Cur magni vanissimum hominem fecit REINESIUS (*u*)?

EJUSDEM *Archidoxa, darinn der recht Motus des Gestirns, und Ausziehung aller Subtilitäten aus Metallen, Steinen, Wurzeln, Säften* &c. Münster 1569. 4°. B. B. Inter infinita obscura & fabulosa librorum octo, illepidissimi Poëmatis, septem Planetas ipsisque respondentia metalla & subjectas plantas percurrit.

EJUSDEM *Quinta essentia Höchste Subtilität der Medicina und Alchimia — wie alle Subtilitäten ausgezogen und die minerischen Corpora den Kräutern, Würzen, Confecten an Kräften überlegen seyen* Münster 1570. 4°. B. B. Simile poëma Catalogos dat herbarum: eas diversis in regionibus diversas possidere vires &c.

An IDEM l. *von rechter Extraction der seelischen und spiritualischen Kräften aus allerley Kräutern* Wittenberg 1619. 4°. THOMAS.

(t) BAYER *Epist.* p. 74.
(u) *Var. lect.* p. 664.

§. CCCXLVIII. *Jacobus Horst.*

JACOBUS HORST Iglaviæ Medicus edidit *Ordnung der Arzneyen und Apotheken in der Stadt Metzeritsch in Meissen* 1578. 8°.

EJUSD. *Simplicia selecta* Marburg 1585. 4°. HEIST.

EJUSD. *Opusculum de vite vinifera ejusque partibus* Helmstatt 1587. 8°. *. Recus. Marburg 1630. 8°. *. Omphacium, pastulas, vinum, varii generis, acetum, oxymel, syrupum acetosum dicit, cum viribus medicatis.

EJUSD. *herbarium horstianum s. de selectis herbis & radicibus* libri II. anno 1587. a candidatis medicinæ propositi; inde anno 1630. Marburgi 8°. * recusi, & in operibus filii omnibus Noriberg. 1660. fol. * Vulgarium plantarum medicatarum Catalogus, & vires medicatæ.

EJUSD. *von den wunderbaren Geheimnissen der Natur und deren fruchtbaren Betrachtung* Lips. 1588. 4°. * ex L. LEMNIO fere. Pars II. continet miracula plantarum.

NIC. REUSNER *polyanthea s. paradisus poëticus omnibus propemodum arboribus, plantis & stirpibus consitus* Basil. 1578. 8°. TH.

ANT. de GUEVARA *laudes vitæ rusticæ* Francfurt 1678. fol. HEINS.

Joh. de BARUERDE ARRIETA *de la fertilidad y abundancia de Espanna, y la razon porque se dido amarciendo, con el remedio* Madrit. anno 1578. 8°. *Nic.* ANTON.

FERDINANDO LOPEZ de la CASTAGNEDA *historia dell India oriental scoperta de Portughesi* Venez. 1578. 4°. ex lusitanica l. conversa per ALFONSUM ULLOA. Continet etiam aromata & medicamenta.

MARTIN FUMEE *historie generale des Indes Orientales & terres neufves* Paris 1578. 8°.

THOMAS BRASBRIDGE Northamptoniensis *the poor mans jewel a treatise of the pestilence, and a declaration of the virtues of the herbs Carduus benedictus and Angelica* London 1578. 8°. 1591. 8°. TANNER. p. 522.

Justi MOLLER *Fasciculus remediorum ex* MATTHIOLO & DIOSCORIDE Basil. anno 1578. 8°. MERCL.

§. CCCXLIX. *J. Lery.*

Jean LERY *Voyage en la terre du Bresil, autrement dite Amérique* Rochelle anno 1578. 8°. VERDIER. Paris 1580. 8°. absque loco anno 1585. 8°. Francfort. anno 1594. 8°. Genevæ anno 1594. 8°. * 1600. 8°. SEGUIER. 1677. 8°. JORD. Latine *historia navigationis in Brasiliam* &c. 1587. 8°. BASS.

&

& in collectione *Theodori* de BRY L. III. Americæ *. Infelicis expeditionis comes fuit, quam anno 1556. Eques de VILLEGAGNON in Americam & flumen Divi Januarii fuscepit, qui pietati *Casparis* de COLIGNY illusit. Rem naturalem minime neglexit, Verbi Divini equidem minister. Usum radicum Aypi & Maniot descripsit, quibus indigenæ fere vitam sustentant: deinde cerevisiam. Porro plantas memoria dignas recenset, ligni rubri arborem, Palmas varias, Bananas, ligna colorata, Acaju, Gossypium, Ananas, Masfichen, Petum, radicem Hatich, Manobi, Piper longum, Sargassum.

STEPHANI PRÆTORII *von der Mayenblum* 1578. ROHR.

§. CCCL. *Hieronymus Benzon.*

Nolo longius removere *Hieronymi* BENZONI *Histoire nouvelle du nouveau monde*, cujus priores oportet esse editiones, cum anno 1556. post 14. annorum moram ex America redierit. Mea gallica est versio *Urbani* CHAUMETON Lugduni edita anno 1579. 8°. *. Latine vertente eodem ex Italico sermone *Nova novi orbis* historia Genevæ 1578. 8°. 1586. 8°. UFFENB. Anglice vertente R. HAWKLUYT. Paris 1587. 8°. Italice *hist. del mondo nuovo* Venet. 1565. 1562. & pridem 1545. 8°. HEINS. Historica omitto. Describit etiam Indorum mores & victum, Mayz, Yuccam, Petum, cujus fumo se inebriant; arbores, & inter eas fabulosam arborem aquiferam insulæ Ferri. Redit latine in L. IV. Americæ J. *Theodorici* de BRY. *

§. CCCLI. *Thomas Garzon. Alii.*

Thomæ GARZONI *Piazza universale de tutte le professioni del mondo* Venez. anno 1579. 4°. 1605. 4°. 1610. 4°. RUFFORTH. 1601. 4°. CARLSON. 1616. 4°. 1636. fol. *. Germanice 1669. 4°. De botanicis & plantarum methodo, deque agri cultoribus agit. In capite *de simplicistis catalogum* dat *simplicium* f. nomina plantarum & arborum vulgo notarum.

De dosibus, seu de justa quantitate & proportione medicamentorum opuscula illustrium medicorum Venetiis anno 1579. 8°. * 1580. 8°. BASS. Lugduni 1584. 4°. BASS. *Matthæi* CURTII (x) *methodus dosandi*, *Benedicti* VICTORII *de dosibus medicinæ* paucæ sunt pagellæ. *Bartholomæus* MONTAGNANA habet catalogum medicamentorum simplicium secundum gradus, atque modum, quo quodque adhiberi debet. GENTILIS FULGINAS ad doses potius definiendas spectat. *Thomam* de GARBO, ALCHINDUM & RONDELETIUM, & PETRI GORRÆI formulas remediorum omitto.

ANT. PREBONNEAUX tr. *sur la refutation des abus mis en avant par* ROCHE le BAILLIF *sur l'art & phisionomie herbaire* Paris 1579. 8°.

The Shepheards Calendar London 1579. 4°.

§. CCCLII.

(x) Primus ab Arabibus nos revocavit ad GRÆCOS legendos PUTEUS *Apolog.* p. 190.

§. CCCLII. *Varii.*

J. RASCH *de vino l.* Monachii anno 1580. 8°. MERCL.

Ej. *neues Buch vom Bau und Pfleg des Weins, wie man allerley Krauterwein, und Essig und Bier machen und erhalten soll.* Munchen 1581. 4°. BASS. & ib. 1582. 4°. DRAUD. Idem ut puto.

RIDOLFO SYLVESTRI *de sanitate tuenda ac vita producenda* Rom. 1580. fol. Basil. 1582. fol.

Huc refero J. MATHESII V. D. M. in montibus metalliferis *Predigt vom zulässigen Gebrauch des Weins* cujus primam editionem nescio, recusam cura J. B. de ROHR Coburg 1738. 8°. *

Cyriaci LUCII de CLAF *de natura ligni Cotonei* Ingolstatt. anno 1580. 4°.

JACOBI de RAMINGEN de CUBLACH *Beschreibung der Aromaten und Specereyen, auch etlicher Simplicien, so in deutschen Landen wachsen* Strasburg 1580. 4°. DRAUD.

PAOLO LANCI & PAOLO MAPELLI *Pharmacopœa Bergomensis rationem componendi medicamento usitatiora complectens* Bergamo 1580. 4°. BODL. Italice Brescia 1628.

§. CCCLIII. *Busbequius.*

Augerii GISLENII a BUSBEQ, Viri illustris, *opera omnia* Antverpiæ anno 1581. 8°. & apud Elzevir. anno 1633. 16°. *. Orator FERDINANDI I. apud SOLIMANNUM, & literarum studiosus, & naturæ. Flores circa Adrianopolin luxuriantes, & Chalcedonem, memorat. Stirpium icones ad MATTHIOLUM misit, & ad CLUSIUM. DIOSCORIDEM Anicianum emit, aliosque ejus auctoris codices, quibus bibliothecam Vindobonensem ditavit.

CORSUCCIO *Vermicelli della seta* Rimini anno 1581. 4°. d'ETR.

J. BRAVI *Pharmacopæja* Salmantica 1581. 8°.

ALEXEN TRINKWEIN'S, *Kellermeisters des Stiftes Maynz, neue und bewährte Kunststücke, wie man die Wein erhalten, und abgefallenen Weinen wieder helfen, und mancherley Krauterwein, gut Essig, Bier und Wein machen soll* Heidelberg 1581. 8°. 1585. 8°. BASSÆUS. DRAUD.

MARX RUMPOLT *Mainzischen Mund-Kochs neues Kochbuch auf mancherley Weise zuzubereiten* Francfurt 1581. fol. 1586. fol. DRAUD. 1587. fol. cum iconibus TREW. 1676. fol. TREW. LEHMAN.

EJUSDEM *Koch- Wein- Bier und Essig-Buch* Francfurt 1676. fol.

CHRIST. KOBRER *Beschreibung der Weinbawer- und Bierbrauer-Practic, und der ganzen Kellermeisterey kunst* Regenspurg 1581. 4°. IV. Partes. THOMAS.

§. CCCLIV. *Ad. Bodenstein.*

Adami BODENSTEIN *kurze Beschreibung und Nutz der Kräuter, so den himmelischen* 12. *Zeichen sich in ihrer Eigenschaft vergleichen* anno 1581. fol. SEGUIER. Hamburg anno 1611. 8°. *. Parvus libellus. Ex APULEJO, ORPHEO, aliis. Plantas suis signis adfectat, Salviam arieti, &c. Videtur tamen ipse plantas legisse, cum Heliotropium circa Mutetum se reperisse scribat, cyclamen ad lacum Rivarium, & Aristolochiam in Germania neget se spontaneam vidisse.

§. CCCLV. *Leonhardus Rauwolf.*

Leonhardi RAUWOLF, *bestellten Medici zu Augspurg, Aigentliche Beschreibung der Rais, so er in die Morgenländer vollbracht, in vier verschiedne Theil abgetheilt* Lauwingen anno 1583. 4°. * Hæc plenior est editio, nam priores tres libri Francofurti anno 1582. 4°. * prodierant; ultima pars, qua 43. icones continentur, in hac demum editione accessit. Iter annis 1573. 1574. 1575. perfecerat in Syriam, Mesopotamiam, Palæstinam, Ægyptum; Indiam etiam aditurus, nisi Balsora per epistolam revocatus fuisset. Discipulus fuerat RONDELETII, & patria ob religionem ejectus obiit anno 1596. austriacarum copiarum Medicus, ex usu aquæ HATWANENSIS (*y*). Ubique plantas rariores legit, maxime in Asia, in Libano Monte, & aliis novarum stirpium ditissimis regionibus. Icones aliquæ a CAMERARIO pulcherrime sculptæ, hæ etiam bonæ. Cafeæ meminit, quam potantes Turcas viderat. Reliquum iter & ipsum candide & perite descriptum, in varias linguas versum est, ut Anglicam, & Gallicam. Quarti libri versionem M.S., cum iconibus & commentario latino, CL. *Danty* d'ISNARD possidebat BURETTE. Eædem icones in Lugdunensi historia recusæ exstant, quæ sunt in parte III.

Plantas siccas CHRISTINA Regina, deinde *Isaacus* VOSSIUS possederat, inde in Bibliothecam Leidensem venerant. Ad eas, quæ sunt 350. adornata est *Flora Orientalis, seu recensio plantarum, quas Leonhardus* RAUWOLFIUS *in Syria, Arabia, Mesopotamia, Assyria, Armenia & Judæa collegit* Leidæ anno 1755. 8°. * edente J. *Friderico* GRONOVIO; ordine disposita LINNÆANO, passim ab editore cæterum auctæ & emendatæ. Multæ hic plantæ eo ævo, etiam nostro, novæ recensentur.

§. CCCLVI. *Al. Tr. Petronius &c.*

Alexandri Trajani PETRONII *de victu Romanorum & de sanitate tuenda* L. V. Rom. anno 1581. fol. *, a *Basilio* PARAVICINO italice versi Rom. anno 1592. 4°. d'ETREES. Diæteticam fere integram, & fructuum olerumque, aliorumque ciborum facultates docet.

J. GUI-

(y) COBER epist. III.
(z) Confer de iisdem RAUWOLFIANIS CONRING in *introductione.*

J. GUILIELMI STUKII, viri eruditi, *antiquitatum convivalium* Libri III. Tiguri 1582. fol. & auctius 1597. fol. *. In L. II. agit de alimentis, pane, frumento, glandibus, fructibus, leguminibus, oleribus, re coquinaria. Libro III. fercula recenset antiquorum, mensas secundas, potus, vinum, unguenta, coronas. Collecti veterum loci sunt, ex hebræis, græcis & latinis.

Francisci TIDICÆI *Phytologia generalis comprehendens, quæ ad plantarum naturam explicandam pertinent* Lipsiæ anno 1582. 8°. RIV.

AEMILII DUSI *de tuenda valetudine* l. Turin 1582. 8°. BODL.

Catalogus und Regijter aller Simplicien und Compositionen, so zu Francfurt am Mayn durch die Materialisten, Wurzeltrager, Kräutler und Apothecker verkauft werden Frankfurt 1582. 4°. DRAUD.

CLAUDE DARIOT, homo paracelsicus, *de præparatione medicamentorum* Lyon 1582. 8°.

Wahrhaftige neue Zeitung, wie in Maissen bey Zwickau solche wunderbarliche Gewächs auf den Eichbaumen sich erzeigt haben 1582. SCHEUCHZ.

Ambrosius PAREUS scripsit *de venenis & de simplicium medicamentorum facultatibus.* Exstant in collectione operum Paris latine anno 1582. fol. & Gallice editorum Paris anno 1579. fol. VERD. & seorsim *des venins* Paris anno 1582. 8°.

Gerard FRANCOIS *trois Livres de la santé* Paris anno 1583. 12°. FALC.

Philibert HEGEMON . . . *la maison rustique, avec un enseignement de ce que le laboureur doit faire chaque mois* Paris anno 1583. 12°. VERD.

CLAUDE GAUCHET *le plaisir des champs divisé selon les quatre saisons de l'année. Description d'un jardin plaisant, les moissons ; les vendanges* Paris 1583. VERDIER.

§. CCCLVII. *Andreas Cæsalpinus.*

Andreas CÆSALPINUS Aretinus, *Lucæ* GHINI in re herbaria discipulus, tum plantarum peritia philosophicum ingenium conjunxit. Nam & herbas siccas non minimo numero ad 760. collectas reliquit, quæ ad MICHELIUM pervenerunt, & methodi intima pervidit, quatenus classes ex fructu fingi possunt: neque facile prætervidit aliquam earum classium, quas naturales dicimus. Edidit Florentiæ anno 1583. 4°. * *de plantis libros* XVI. difficiliores aliquanto intellectu, quod vulgaria fere, aut propria sibi nomina, sola adhibuerit, neque priorum scriptorum synonyma adjunxerit; tenere etiam oportet, multas plantas, quæ in Germania planiori vulgo proveniunt, in Hetruria alpinas esse. Cæterum *primo* libro definitiones suas, & fructificationis, ut nunc vocatur, partes tradit, multum autem *corde* utitur, sive seminis

minis ea parte, in qua radicis & germinis eſt principium, cum reliqua farinoſa pars ſeminis alimentum ſuppeditet. Libro II. arbores adgreditur, quas a plantis humilioribus ſeparat. Prima claſſis eſt, in qua cor exterius vergit, flos aut nullus eſt, aut ſummo fructui inſidet. Huc glandiferæ arbores, & nuces, quibus aliquas apetalas ſubjungit. Tunc eæ, quibus flos inferius ponitur, ut amygdalæ: alias etiam his connumerat, parum notas & exoticas. L. III. Arbores, quibus cor inferiori loco eſt, ſemina plerumque plura: huc apetalas refert ut ficum, & farraginem parum cohærentem in qua, etiam arbores umbilicatas reperias. Sequuntur, quibus flos inferius ponitur, Vitis, Arbutus, Cornus, &c. Tum ſiliquoſæ, & dicarpæ, a quibus Aſclepiadem & Pervincam non bene ſeparat. Porro arbores fructu tripartito, ut Buxus, Myrtus; quadripartito porro, & multipartito. Hic coniferas recenſet tum Mala, male ſeparata a Meſpilis & Roſis, cumque Malis Sorbos.

Plantæ ſequuntur humiliores. L. IV. ſeminibus ſub ſingulo flore ſingulis, primumque nudis, ut Valerianæ: deinde pulpa tectis: tum apetalæ ejus generis, ut Urtica, Lupulus, & Gramina, quæ equidem plerumque florem non habent fructui impoſitum. L. V. ſeminibus ſub ſingulo flore numeroſis, Cucurbitaceæ, Ebulus, Myrtillus, Solanaceæ, Aſparagus, Ruſcus, Arum. Libro VI. Legumina: deinde plantæ vaſculiferæ, tum flore polypetalo, ut Lychnideæ, tum monopetalæ, ut Primulæ, ad florem enim CÆSALPINUS vix reſpicit. Libro VII. plantæ recenſentur, quibus duo ſemina ſub quoque flore ſunt, ut Umbelliferæ. Libro VIII. Stellatæ, Agrimoniæ, Mercuriales, quibus duo etiam ſub flore ſemina ſunt. Inde biloculares, plantagines, cum quibus CÆSALPINUS *ringentes* conjungit. Porro claſſis tetrapetalarum cruciatarum. Libro IX. Gymnotriſpermæ, quo Thalictrum refert & Harmalam, & triloculares, ut Tithymali & Violæ. Libro X. Bulboſæ. Libro XI. Gymnotetraſpermæ, aſperifoliæ & verticillatæ. Libris XII. XIII. Gymnomonoſpermæ compoſitæ, miſtæque claſſes diſcoidearum, radiatarum, capitatarum, planipetalarum. Libro XIV. Gymnopolyſpermæ, & Libro XV. Multiſiliquæ aut multiloculares. Libro XVI. quæ nunc vocantur Cryptogamiæ. Plantarum numerus eſt 1520. (z).

Breviſſima *appendix* Romæ anno 1603. 4°. prodiit, & cum BOCCONIANO Muſeo.

EJUSDEM CÆSALPINI Libri II. *de facultate medicamentorum* vix poſſunt huc referri, & fere ſigna continent, ex quibus de iis facultatibus divines, ut ſaporem, odorem. Libro II. Compoſitionem medicamentorum commendat, & aliquas eo pertinentes encheireſes docet. Prodierunt Venetiis anno 1593. 4°.*.

Catalogum plantarum horti ſicci CÆSALPINI paraverat, & impreſſurus erat, STEPHANUS ROSELLI (*a*).

(z) TILLI *hort. Piſan.*
(a) TARGIONI l. c.

§. CCCLVIII. *Varii.*

M. TOBIAS MOLLER *Winterfeldbau, wie das Feld im Herbst am bequemsten zu bestellen* Leipzig 1583. 4°. BASS.

EJUSDEM *Sommerfeldbau, zu welcher Zeit das Feld zu bestellen, die Wein zu zeugen und fortzulegen, alle Frücht- und Garten-Gewächs zu säen &c.* ib. 1583. 4°.

EJUSDEM *Säebüchlein auf die Sommerfrücht und Gartengewächs gerichtet* ib. 1584. 4°.

In Chirurgia ANDREÆ a CRUCE Venet. 1583. fol. * habentur medicamenta ad Chirurgiam utilia.

Antidotarii Romani s. de modo componendi medicamenta Rom. 1583. 8°. Venet. 1585. LIND. Francofurti 1624. 8°. HUTH. Italice versum ab HIPPOLYTO CICCARELLI, additis a P. CASTELL. variis Rom. 1651. 4°.

§. CCCLIX. *Balthasar Pisanelli. Alii.*

Balthazar PISANELLI Bononiensis *della natura de cibi e del bere* Venetiis anno 1584. 8°. 1586. 4°. BASSÆUS. 1619. 8°. FALC. Torino anno 1612. 16°. d'ETREES. 1620. 8°. cum *Hugone* BENZO. FALC. 1649. 12°. PHILIBERT. Carmagnola 1589. 4°. Latine *de esculentorum & potulentorum facultatibus* L. I. vertente A. FREYTAG Herborn. anno 1593. 8°. 1614. 8°. * Bruxellis anno 1662. 12°. BURETTE, Osnabrugg anno 1677. 12°. MERCL. Gallice *de la nature & des viandes & du boire* Arras 1596. 12°. d'ETREES. Alimentorum facultates & laudes tradit, fere collectitias, cum parcissimis propriis experimentis.

S. RUADAN *de miraculosa arbore* TANNER. Obiit anno 1584.

SIMON. SIMONII *primus triumphus* de MARCELLO SQUARCIALUPO Plumbinensi Claudiopoli 1584. 4°. THOMAS.

ROBERTI CONSTANTINI, viri doctissimi, *Adnotationes in Historias* THEOPHRAST, Lugduni 1584. 8°.

EJUSDEM *Correctiones Lemmatum in Dioscoridem* prodierant cum AMATO Lyon 1558. 8°. LIND.

Gaufridi LINOCIER, Tournoniensis, *Histoire des plantes aromatiques, qui croissent dans l'Inde, tant Occidentale, qu'Orientale* Paris anno 1584. 16°. SEGUIER.

IDEM opus *augmenté des plantes cultivées au Jardin de* M. ROBIN Paris anno 1619. 16°. SEGUIER.

IDEM dedit *Histoire des plantes nouvellement trouvées en l'Isle de Virginie* Paris anno 1620. 16°. SEGUIER.

Gabriel RYFF *Neues Arzneybuch, darinn das Indianische Holz abgehandelt wird* Dresden anno 1584. 4°.

Libro

Libro de agricultura que tracta de la labrança y criança y de muchas otras particularidades y provechos del Campo Medina 1584. fol. THUAN.

J. BART. OLIVÆ *de præcipuis collectaneis* a F. CALCEOLARIO *in Musæo conservatis* Venet. 1584. 4°. GLINOV.

JACQUES PONS *traité des Melons de la Nature & usage d'iceux* Lyon 1584. 8°.

EJUSDEM ut puto *in historiam plantarum generalem breves adnotationes & animadversiones* Lugduni anno 1600. 8°. *. Emendationes sunt errorum typographicorum, aut locorum transpositorum indicia, aut auctaria ex Romano botanico sumta, pauca propria, ut Doronici ex monte Juræ adseveratio, quod utique simile sit (*b*) Aconiti Pardalianchis MATTHIOLI. Promittit novam operis editionem, & novas icones, ut Nardi montanæ ab *Augustino* LEONE missas.

J. BART. PONTANUS *de alimentis* Venet. 1584. BODL.

§. CCCLX. *Hier. Mercurialis.*

Hieronymus MERCURIALIS Foroliviensis, Professor Patavinus, celebris circa hæc tempora medicus, herbas quidem non coluit, aliqua tamen scripsit, quæ hactenus eo possint referri. De *venenis & venenatis morbis* prælectiones ab *Alberto* SCHELIGIO Venetiis anno 1584. 4°. * editæ sunt: ea generalia sunt, absque proprio experimento.

EJUSDEM tr. *de compositione medicamentorum* Venet. 1601. 4°. edente M. COLUMBO.

EJUSDEM *Variarum lectionum de medicinæ scriptoribus & aliis* libri IV. Venet. anno 1571. BODL. Libri V. Basil. anno 1576. 8°. BODL. Libri VI. Venet. anno 1588. BODL. anno 1598. 4°. *. Spectant ad philologiam botanicam, & concilianda loca veterum, de Palmulis, Olivis, Bulbis, vino, Sida, Ficu, Faba Ægyptia, Cicuta, uva taminia, Helleboro, Cyphi, Aconito, Meliloto, grano Caidio, Fungis, Mentha, Smyrna.

EJUS de usu & abusu vini codex M.S. est in B. AMBROSIANA.

EJUS capita de potionibus & eduliis antiquorum, de vino, de condimentis, de pane, in THESAURO GRONOVIANO recusa exstant.

§. CCCLXI. *Varii.*

Salomonis ALBERTI Oratio de *cognitione herbarum* Witteberg. anno 1585. 8. *

EJUSD. *Antidotarium medicamentorum simplicium & compositorum, quæ internis & rationis corporis affectibus accommodantur* fol. in Cat. HEBENSTR.

Thaddæi HAYCK *De cerevisia & ejus condiendæ ratione viribus, naturæ, facultate* Francof. anno 1585. 8°. SEGUIER.

(b) p. 22.

J. Th. FREYGIUS in *quæstionibus physicis* agit de Dendrographia, Botanographia, Georgia Basileæ anno 1585. 8°. MERCL.

§. CCCLXII. *Joachimus Camerarius.*

Joachimus CAMERARIUS ex medica familia Noribergæ natus (*c*), in Italia diu commoratus, emtis iconibus & chartis GESNERIANIS & WOLFIANIS suas perinde perpulchras delineationes addidit, ex horto potissimum, quem aluit præstantissimum, opera vero ipsa GESNERIANA non edidit, quem mors anno 1598. occupaverit. Edidit interim Francofurti anno 1586. 4°. *. P. *Andreæ* MATTHIOLI *de plantis Epitomen*, cum iconibus supra 1003. Earum paucæ sunt MATTHIOLI, aliæ MATTHIOLI quidem, sed floribus, fructibusve adpictis auctæ; plurimæ GESNERI, aliquæ denique *Joachimi* ipsius, nihilo deteriores. Primus Aloen depinxit, a CONTUSO communicatam. Addita sunt nomina, locus natalis, & brevis de facultatibus medicis epitome. Hæ tabulæ in plurima alia opera transierunt. Adjutus est a nepote suo *Joachimo* JUNGERMANNIO. MATTHIOLANAS aliquas malas icones melius rejecisset, Orchides, Auriculam muris, Ambrosiam alteram, Saxifragiam primam. Aliquando etiam duas ejusdem plantæ icones dedit, ut in Ferula & Loto Africana altera.

EJUSDEM *Hortus medicus & philosophicus* Francofurti anno 1588. 4°. * prodiit, ex ANGUILLARA, CORDO, CLUSIO, GESNERI & RAUWOLFI schedis collectus, non sine propriis iconibus & observationibus *Joachimi*, quarum illæ paucæ sunt, omnino 47. sed ex pulcherrimis. Multa hic loca natalia rariorum stirpium Germaniæ & Italiæ reperias. Anno 1654. 4°. recusum esse SEGUIER.

Edidit etiam Francofurti anno 1586. fol. * DIOSCORIDIS MATTHIOLIANI partem, a *Georgio* HANDSCH in Germanicum sermonem conversam, quæ ad plantas pertinet. Sermo in brevitatem contractus, & veterum potissimum dissensiones omissæ. Adjecit icones, quæ sunt in Epitome, GESNERIANAS, suasque: & aliquas adnotationes. Recusus est liber anno 1626. fol. * nihil mutatus, & sæpe alias (*d*). Bohemice etiam Prag. 1596. fol.

Possis, si placet, adjicere *Symbola & emblemata*, *quorum* Lib. I. *ex re herbarum sumitur* Noriberg. anno 1590. 4°. &c.

Opuscula de re rustica partim collecta, partim composita a Joachimo CAMERARIO *cum catalogo scriptorum de re herbaria* Noriberg. anno 1577. 4°. SEGUIER. anno 1596. 8°. FALCONE.

§. CCCLXIII. *S. a Tovar.*

Simon a TOVAR *de compositorum medicamentorum examine nova methodus, qua medicamentorum omnium temperamenta ad unguem examinari, & proposita cujus-*

(c) M. ADAM p. 349.
(d) Conf. p. 299.

cujusque temperaturæ medicamenta componi queant Antverp. anno 1586. 4°. BODL. BASS. Haag. anno 1670. 16°.*. Varia ſatis ſubtilia ad artem pharmaceuticam, quo potius ſpectat.

EJUSDEM *Hiſpalenſium pharmacopoliorum repurgatio* Hiſpali anno 1587. 4°. BODL. Num SIMON a TOVAR vere differt a viro cognomine dicto p. 345.

§. CCCLXIV. *J. Jac. Wecker.*

Johannis JAC. WECKER *Antidotarium generale* Baſileæ anno 1585. 4°. TREW. 1586. 4°. MERKL. 1642. 4°.

EJUSDEM *Antidotarium ſpeciale* ibid. anno 1588. fol. MERKL. & 1574. 4°. TREW. 1640. 4°. Eſt, ut puto, *le grand treſor ou diſpenſaire & antidotaire* vertente DUVAL Geneve 1609. vel 1610. 4°. CARLS. 1616. 4°. 1609. 4°.

Pars magna operis de plantis agit, ſecundum vires medicatas recenſis: deſcriptis, cum ſynonymis variarum linguarum, & vi medica: compilatum opus ex DIOSCORIDE MATTHIOLO &c. deinde ſyrupos aquas & alia enumerat, quæ ex plantis præparantur.

EJUSDEM *De ſecretis* L. XVII. Baſil. anno 1582. 1588. 8°. 1701. 8°. 1750. 8°. a ZWINGERO auctum, ex ALEXIO PED. natum opus, quem etiam germanice reddidit (*e*). Gallice prodiit Lyon 1584. 8°. 1596. 8°. 1612. 8°. Rouen 1608. 8°. 1639. 8°. 1651. 8°. d'ETR. 1680. 8°. RAST. Hujus operis liber nonus totus huc pertinet, tum aliqua hortenſia ex libro 12. & aliqua tinctoria ex libro 16. Compilatitia omnia & abſurda multa.

EJUSDEM *nüzliches Büchlein von allerley Waſſern und Weinen* Baſil. 1593. 8°. & latine *de vinis* Baſil. 1603. 8°.

EJUSDEM *nüzliches Büchlein von mancherley Waſſern, Oelen und Weinen* jam anno 1589. 8°. prodiit, ſi veri ſunt numeri, idem puto priori.

§. CCCLXV. *Varii.*

BACCII BALDINII *Tractatus de cucumeribus* Florent. anno 1586. 4°. BURETTE.

GEORGII MARII *Paralipomena & marginalia hortulanica*, id eſt, *Gartenkunſt zum Feldbau angehörig . . was zum Feldbau und Haushalten in unſern deutſchen Landen aufzubringen, fremde Gewachs und Bäume, auch wie man neue Wieſen ſoll anlegen &c.* Strasburg 1568. 8°. fol. BASSÆUS.

Andreæ BACCII *De naturali vinorum hiſtoria* L. VII. *accedit de factitiis vinis & de cerevifia* Rom. anno 1592. fol. 1596. fol. MEAD. Francofurti anno 1607. fol. SEGUIER. Compilatio.

EJUSDEM *tabula ſimplicium medicamentorum* Rom. anno 1577. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM

(e) Conf. editiones 1573. 1593.

EJUSDEM *De venenis & antidotis* Romæ anno 1586. 4°. Venetiis anno 1596. fol. MERKL.

EJUSDEM *de conviviis antiquorum* c. V. *de vinis* recus. in collect. THES. GRONOVIANI ed. Veneta T. IX. In libro II. habet obsonia, panes varios, vinum, plantas cucurbitaceas.

G. BAPT. ZAPATA *secreti di medicina e di Chirurgia* Rom. 1586. 8°. Venez. 1611. 8°. 1618. 12°. 1656. 12°. 1677. 8°. THOM. augente I. SCIENTIA. Latine vertente DAV. SPLEISS Ulm. 1696. 8°. *Mirabilia s. secreta medico, chirurgica* B. THOMAS. Germanice *Schlüssel der Arzney* &c. Leipzig 1625. 8°. B. THOMAS. &c.

FILIPPO COSTA *discorsi sopra la composizione degli antidoti e medicamenti* Mantua 1586. 4°.

D. *Didimus* MONTANUS *the gardiners Labyrinth containing a discourse of the gardeners life in the yearly travels to be bestowed in his plot of earth.* London. anno 1586. 4°. AMES.

The profitable art of gardening Lond. anno 1586. 4°. AMES.

Sommaire traité des melons par J. P. L. D. M. Lyon anno 1586. 16°. BURETTE. An forte J. PONS p. 365.

J. Maria BONARDO *la miniera del mondo, nella quale si tratta de corpi simplici* Venez. anno 1589. 8°. 1600. 8°. SEGUIER. 1601. 8°. B. TH. 1611. 8°. Edidit LUDOVICUS GROTTO: liber III. agit de plantis.

EJUSDEM *le richezze d'agricoltura nelle quali si danno ammaestrimenti per accrescer le rendite de campi* Venez. anno 1586. 8°. FALC. anno 1601. 8°. 1605. 1619. 8°. 1626. 8°. Trevigi anno 1631. 8°. 1654. 12°. SEGUIER.

§. CCCLXVI. *Varii.*

MARCELLUS SQUARCIALUPUS, in *opusculis* Pusclavii 1586. fol. aut 1587. 8°. * editis, agit de amygdalis amaris, easque negavit ebrietate mederi, contra PLUTARCHUM. Cum eum SIMONIUS Lucensis, & ipse in Polonia medicinam faciens, Vilnæ refutasset, noster asperrime se tuetur. Amygdalas amaras mites esse, a pueris absque noxa comedi, oleum perinde mite esse, nihil ergo amygdalas habere virium, quibus ebrietati resistant.

Roderici a FONSECA *de venenis eorumque curatione* Rom. anno 1587. 4°. MERKL.

EJUSDEM *de tuenda valetudine & producenda vita* Florent. anno 1602. 4°. MERKL.

Ægidii EVERARDI *de herba panacea, quam alii Petum, alii Nicotianam vocant Commentariolus.* EJUSDEM *de usu & praxi radicis Mechoacannæ*, cum *Epitome*

ne GALENI de *Antidotis* ab *Andrea* LACUNA concinnata Antverpiæ anno 1587. 12°. * & 1644. 12°. * hic cum aliis de Tabaco libellis. Anglice *The virtues of smoaking Tobacco* Lond. anno 1659. 8°. Belgam nobilem anno 1559. aut 1560. noster hanc plantam NICOTIO obtulisse (*f*) docet: succum cani vomitum movisse, & vitam a sumto pharmaco servasse (*g*).

Accessit J. JUVENIS *de medicamentis bezoardicis*. Omnia practica.

Casp. WOLF *Tabulæ de stirpibus & earum partibus ex Theophrasto* Tigur. anno 1587. 8°. * cum GESNERI tabulis. Pollicitationes diximus p. 291.

Compendium simplicium & compositorum medicamentorum Placentiæ 1587. 8°. OSB.

JOHANNIS KHEUNII Breidbachi *Zodiaci Medicinæ*, i. e. *materiæ medicæ* L. I. Colon. 1587. 8°. WILLER si huc facit.

Non serius licet recensere ANDRÉ le FOURNIER *decoration d'humaine nature ou est montrée la maniere & receptes pour faire savons & eaux delicieuses, pour laver & nettoyer le corps & les habillemens* Lyon 8°. sine anno. VERDIER.

GUIL. CAMDEN *Britannia s. regnorum Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ & insularum adjacentium chronographica descriptio* Londin. 1586. 8°. 1590. 8°. 1594. 4°. 1600. 4°. 1607. fol. CLEM. Francfurt 1590. 8°. 1616. 8°. Anglice versa a PHILEMONE HOLLAND Lond. 1610. fol. 1611. fol. 1637. fol. CLEM. Vix puto primas editiones aliquid botanici habere.

§. CCCLXVII. *Marsiglius Cagnatus*.

Marsiglii CAGNATI *Variarum observationum* L. IV. Rom. anno 1587. 8°. minime indocte scripti, pluscula ad rem herbariam facientia continent, ut L. I. de ortu plantarum apud HIPPOCRATEM & THEOPHRASTUM. De ortu cerealium ad THEOPHRASTUM. De Tribulo & Rosis ad eumdem. De hordeo & frumentis ad panificium receptis. L. II. De coctili indole fabarum, de Schino & Scilla, de plantis quarum folia radices producunt, de pane, uva taminea, Oenanthe. L. III. De Chondro, Alica, cepis. De prodigioso plantarum exortu, de vino & musto. L. IV. De malo medica, & ad CATONEM de re rustica.

EJUSDEM *De ligno sancto disputationes binæ* Rom. 1602. HEINS. anno 1643. 4°. SEGUIER. & cum *opusculis* Rom. anno 1603. 4°. MERKL.

EJUSDEM *de tuenda sanitate* L. II. & *de temperantia* Rom. anno 1591. Patav. anno 1605. 4°.

§. CCCLXVIII.

(f) p. 12.
(g) p. 45.

§. CCCLXVIII. *Laur. Scholz.*

Laurentii SCHOLZ *Catalogus arborum fruticum, & plantarum horti medici* Breslaw anno 1594. 4°. * & prius anno 1587. 4°. Accessit JOH. FERSCHII de viris in materiem medicam & herbariam bene meritis Breslav. 1594. 4°. RIV. Brevis Catalogus horti proprii; sed ait se omnium suarum stirpium icones parasse.

ANDREÆ CALÆJI *carmen ad hortum* LAUR. SCHOLZII. Vratislaviæ anno 1592. 4°. TREW.

§. CCCLXIX. *Johannes Thalius.*

Johannis THALII Medici Northusani *Sylva Hercynia, seu Catalogus plantarum sponte nascentium in montibus & locis vicinis Hercyniæ, quæ respicit Saxoniam*, ad *Joachimum* CAMERARIUM datus, & cum ejus Horto Medico & Philosophico (*h*) excusus Francf. anno 1588. 4°. * & Northusæ anno 1674. 4°. MERKL. cura *Nicolai* GOTHOFREDI recusus. Etsi hanc editionem non vidi, neque fere ejus quisquam meminit, video tamen WENDELINUM (*i*) THALIUM, fratrem JOHANNIS, novam editionem parasse. Plantæ plurimæ, earumque nonnullæ rarissimæ, ut vel ad nos usque latuerint, aut ne a nobis quidem repertæ fuerint, in Monte Bructero, circa Northusiam, & passim in Sylva Hercynia a THALIO lectæ, descriptæ, cum iconibus 14. a CAMERARIO adjectis, quarum aliquæ sunt GESNERI. Difficulter Cl. viri plantæ extricantur, quod varietates plurimas recenseat, & in genera mire copiosa stipet, exemplo Intybi, Chondrillæ, Graminis, Rapunculi. Eximium tamen opus & ex proprio Cl. viri labore natum. Vitam ejus *Fridericus Christianus* LESSER descripsit Northus. anno 1747. 4°.

§. CCCLXX. *Varii.*

Pierre JOLY *Raisons des anciens en la consécration de certains arbres, herbes & fleurs* Metz anno 1588. 8°. FALC.

ALBERTI SCHELIGII *tr. de venenis & morbis venenosis* Venet. 1588. 4°.

Carolus CRASSUS in MESVEN *de simplicibus & in* MANARDI *epistolas* Venet. anno 1588. 8°. MERKL.

Zachariæ ROSENBACH *Paradiesgärtlein, darinn die edelsten Kräuter abconterfeytet und beschrieben sind* Francfurt anno 1588. 12°. * Versiculi partim medici, partim emblematici, plantarum vulgarium, cum iconibus rudiusculis, simplicis auctoris. An differt CONRADI ROSENBACHII *neues Paradiesgartlein der edelsten Kräuter in Reimen beschrieben* Francfurt 1613. 8°.

EJUS-

(h) LESSER.
(i) PASCHAI GALL. bibl. med. p. 194.

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Herbornam Naſſoviæ naſcentium* Herborn. anno 1616. 8°. 1626. SCHEUCHZER.

EJUSDEM *quatuor indices corporum animalium perfecte mixtorum &c.* quorum II. eſt botanicus Herborn 1626. 4°.

JEAN VOSTET *almanac des laboureurs* Paris 1588. 8°. THUAN.

§. CCCLXXI. *B. Bauderon.*

BRICE BAUDERON Matiſconenſis Pharmacopœam edidit, cujus primam editionem ignoro, niſi eſt *paraphraſe ſur la pharmacopée* Lugduni 1588. 12°. Inde prodiit 1595. 12°. 1607. 12°. TREW. & aucta e GR. BAUDERON & LAUR. CATELAN 1614. 8°. TREW. Rouen 1622. 8°. aucta demum a FRANC. VERNI & a G. SAUVAGEON Lyon 1662. 4°. notis in quamque compoſitionem & in Theriacam additis, tum etiam 1681. 4°. Germanice verſa per OL. SUDENUM Strasburg 1595. 8°. DRAUD. cum titulo *deutſch Arzney-Apotheck.* Latine reddita a PHILEMONE HOLLAND cum I. du BOYS *obſervationibus in methodum miſcendorum medicamentorum topicorum* Londin. 1639. fol. Haag. 1640. fol. MERKL. Erroribus plenam eſſe N. *le* FEVRE I. p. 350.

BARTHOLOMÆI HUBNER *neues Speisbüchlein von Eſſen und Trinken, allerley Speis und Trank und vielen guten Haus-Arzneyen* Erfurt 1588. 8. BASSÆUS. 1603. 8°. DRAUD. tum 1607. 8°. RIV. hic cum titulo *Diarium medicum aus den hinterlaſſenen Schriften des Autoris.*

TREMBLEY *les fleurs de Macer* Rouen anno 1588. 8. SEGUIER. Septem capita MACRI cum commentariis *Guilielmi* GUEROULT & Nicotianæ hiſtoria (*k*).

ANDREÆ HELMREICH's *Kunſtbüchlein, wie man den Wein erhalten, und abgefallnen Wein zurecht bringen, allerley Kräuter und Gewürze, Wein, Bier und Weineſſig machen ſoll.* Leipzig 1588. 8°.

§. CCCLXXII. *Tabernæmontanus.*

Jacobi THEODORI, a patria TABERNÆMONTANI dicti, *Kräuterbuch mit künſtlichen Figuren* Francfurt anno 1588. fol. * cujus Tomum II., intermortuo interim THEODORO, *Nicolaus* BRAUN adjecit, ut tres tomi anno 1592. abſoluti ſint. Diſcipulus TRAGI, per triginta ſex annos in hoc opere laboravit, & plurimas icones, pleraſque ex MATTHIOLO, alias ex CLUSIO & LOBELIO

 imi-

(k) p. 255.

imitatus est, alias ad ipsam naturam exprimi curavit, quæ minime malæ sunt, ut tamen passim aliquæ repetantur, aut inutiles varietates diversis iconibus exprimantur. *Jacobus* suis iconibus immensam farraginem medicarum facultatum adjecit, BRAUNIUS brevius scripsit. Repetitum est magnum opus Basileæ anno 1613. fol. 1664. fol.* 1687. fol. TREW. & 1731. fol.*.

Icones solas Typographus Francofurtensis BASSÆUS in folio longo edidit anno 1590. qua fere editione exteri utuntur, & quæ 2255. figuras habet. Passim tamen species aliquæ omittuntur, quæ in majori opere absque iconibus recensentur. Rariorum plantarum auctor minus peritus fuit, ad vulgares autem & Germanicas commode adhibetur.

§. CCCLXXIII. *Henricus a Bra.*

Henrici a BRA *de medicamentis simplicibus & facile parabilibus ad calculum* Francker anno 1589. 8°. MERKL. 1590. 8°. BASSÆUS.

EJUSDEM *Medicamentorum simplicium & facile parabilium ad icterum catalogus* Leidæ anno 1590. 8°. MERKL.

EJUSDEM *Medicamentorum simplicium & facile parabilium adversus epilepsiam brevis institutio* Arnheim anno 1603. 1605. 8°. MERKL. Leuward. anno 1616. 8°. MERKL.

EJUSDEM *Medicamentorum facile parabilium adversus pestilentiam Catalogus* Francker anno 1605. 8°. 12°. MERKL. Auctus ex ANT. SNEBERGER.

EJUSDEM *de curandis venenis per medicamenta simplicia & facile parabilia* Arnheim anno 1603. 8°. MERKL.

JOHANNIS JUVENIS, vulgo de JONGHE, præter, l. *de Medicamentis Bezoardicis*, *& comm. in* GALENUM *de theriaca* jam dictos (*l*), scripsit *de antiquitatibus & variis fatis* Tarenti Neapoli 1589. Francf. 1620. recusum in thes. GRÆV. BURMAN. Habet aliqua de plantis. (Si idem est AUCTOR.)

§. CCCLXXIV. *J. Wittich.*

Johannis WITTICH, Medici Neustadiensis, *Bericht von den fürnehmsten harzigen Dingen, dem neuen Armenischen Balsam, fremden Wunder-Kräutern, Holz und Wurzeln* Leipzig anno 1589. 4°. SEGUIER. 1592. 4°.*. Describit ex *Garcia* ab ORTA & *Nicolao* MONARDO Liquidambar, Tacamahacam, Carannam, balsama alia. Tum Tabacum, Mechoacannam.

EJUSDEM *vom ligno Guajaco, Wunderbaum, China, Sarsaparilla, Sassafras, l. nephritico* Leipzig anno 1592. 4°.* 1603. 4°. HUTH. Compilatio.

EJUS-

(l) p.

EJUSDEM *Methodus simplicium & compositorum medicamentorum, quæ sunt in usu, de correctionibus medicinarum simplicium, decoctionibus minorativis & alterantibus* Lipsiæ anno 1596. 8°. MERKL. anno 1602. 8°. SEGUIER.

EJUSDEM *Præservatio sanitatis von den sechs natürlichen Dingen, wie man sich in denselben verhalten soll* 1590. 8°. HUTH. puto RANZOVII opus. Accedit lib. de hydromeli, melle, nectare &c.

§. CCCLXXV. *Claudius Roccard.*

Claudii ROCCARD de *plantis Absinthii* Tract. Venet. anno 1589. 4°. SEGUIER a J. B. cum suo de Absinthiis tractatu recusus Basil. anno 1593. 8°. *. Quatuor Absinthia veterum tentat elucidare. Descriptiones DIOSCORIDIS & GALENI conciliat, in nomina inquirit. Santonicum etiam Romæ & in alpibus se legisse ait. Descriptiones nullas dat, ex quibus plantas adgnoscas.

§. CCCLXXVI. *Varii.*

PETRI ALBINI *Meisnische Berg-Chronic* Dresden 1589. habet aliqua ad plantas, quæ in re tinctoria adhibentur, serratula, croco, isatide.

Kunstbüchlein, wie Dinten, Dinten-Pulver, Presilgen zum Schreiben und Färben &c. Leipzig 1589. 8°. Catal. libr. bis 1602. 1578. 8°. ib.

Beschreibung des Königreichs China, samt dessen Fruchtbarkeit, Reichthum &c. Francfurt 1589. 4°.

Paolo MINI *Discorso della natura del vino, delle sue differenze, e del uso suo retto* Firenze anno 1589. 8°. BURETTE. 1594. 12°. BODL. 1596.

§. CCCLXXVII. *Josephus a Costa.*

Josephi a COSTA S. I. *historia natural de las Indias* Sevilla anno 1590. 4°. Barcelona anno 1591. 8°. FALC. 1594. 4°. CHIVA. Madrit. anno 1608. 4°. OSB. MEAD. 1610. 4°. NIC. ANTON. hæc editio latina. In *Bibliotheca* CHIVÆANA *Supplementum* manu adscriptum erat.

Gallice *Histoire naturelle & morale des Indes tant Orientales, qu'Occidentales*, vertente *Roberto* REGNAULT, anno 1597. 1598. 8°. NEAULME. Mea editio est Paris anno 1600. 8°. *. Alia est anni 1606. 8°. *.

Belgice *historie naturael ende morael vande westersche Indien* Enkhuyzen 1598. 8°.

Italice a J. P. GALUCCIO versa Venet. anno 1596. 4°. SEGUIER.

Anglice a J. C. *natural and moral history of the West Indies* Londin. anno 1604. 4°. OSB.

Germanice *Neue Welt, die man sonst America nennt* Cölln 1600. fol. TREW.

Latina editio recusa est in collectione *Theodori* de BRY P. IX. Auctor in Peruvia (*m*) aliquamdiu vixit, & in Europam rediit anno 1587. Libro quarto continetur historia plantarum Americæ & potissimum Peruviæ, florum, balsamorum, arborum, cum utilitate medica & œconomica, absque iconibus, sed minime imperite. Hic (*n*) reperias tunam, in qua vermiculus cochenilla. Reliqui libri alio spectant, eorumque pars magna ad religionem pertinet.

Aliud opus distinguere oportet, latinum, *de natura novi Orbis* L. II. quod Salmanticæ anno 1589. 1595. & Coloniæ anno 1596. 8°.* prodiit, & prioris operis Libros II. continet, qui nihil valde ad rem nostram faciunt; deinde libros sex posteriores, qui unice de procuranda Indorum salute agunt.

Hoc etiam anno prodiit *diarium nauticum itineris batavorum in Indiam Orientalem* Arnheim 1590. 4°. long. FALC.

§. CCCLXXVIII. *Varii.*

Felicis ACCORAMBONI *sententiarum difficilium Theophrasti in libro de plantis explicatio* Rom. anno 1590. fol. MERKL.

EJUSDEM *adnotationes in Theophrastum de plantis* Rom. 1603. fol. PL. cum *mente Aristotelis.*

J. CUNONIS *Hoffartslaster an einem Wundergewächse, so in Soltwedel gewachsen* Witteberg anno 1590. 4°. BURCKHARD.

Girolamo PORRO *Il horto de i semplici di Padova* Venet. anno 1591. 8°. BURETTE, BURCKH. cum iconibus.

An idem forte fuerit *Catalogus horti Patavini* Venet. anno 1593. 12°. vel 8°. SEGUIER, cuius latinam versionem habeo anno 1608. 8°. (*o*) excusam *? Brevissimus est & solorum nominum.

ANTONII BOUCHART *de venenis* Basileæ 1590. 4°. RIV.

JACOBUS ZABARELLA *de rebus naturalibus* l. 30. Colon. 1590. fol.

Alexan-

(m) L. IV. c. IV.
(n) *Hist. nat.* L. IV. c. 23.
(o) Anno 1600. 8. FALC.

Alexander CYRILLUS *de plantarum & animalium proprietate* Romæ 1590. 8°.

§. CCCLXXIX. *Michael Bapst.*

Michael BAPST von Rochliz *neues Arzney - Kunst - und Wunderbuch* Mülhausen 1590. 4°. Eisleben 1604. 4°. TREW. Leipzig 1604. 4°. Zweyter Theil Leipzig 1592. 4°. Eisleben 1596. 1604. 4°. TREW. Leipzig 1604. 4°. de sanguine animalium. Dritter Theil Eisleben 1596. 1597. 4°. 1607. 4°. TREW. hoc agitur de plantis sanguinem sistentibus.

EJUSDEM *Juniperetum oder Wachholder - Garten, wie man aus diesem Gewächse Oel, Wasser, Extracten und Salien bereiten solle* Eisleben 1601. 4°. DRAUD. 1605. 4°. * 1675. 4°. Enormis & misera collectio virium medicarum, quæ unquam junipero adfictæ fuerunt.

In BALDUINI RONSSEI *epistolis medicis* Leidæ 1690. 8°. 1618. 8°. * & alias excusis, plusculа huc faciunt, de vino, cerevisia, cum DODONÆI epistola huc pertinente; de usu vitis sylvestris, de faba, nuce prænestina, catharticis ex novis insulis advectis, de semine casiæ ægyptiæ, cum nonnullis iconibus. Contra LEONHARDUM FUCHSIUM monet, nimis acrem in Mesven esse. De Mandragoræ malo, quod pomum sit Rubeniticum.

§. CCCLXXX. *J. Wigandus.*

Johannis WIGANDI *vera historia de Succino Prussico, de alce Borussica, de herbis in Borussia nascentibus* Jenæ anno 1590. 8°. Episcopus Pomezaniensis scripsit anno 1583. simplex homo, & miraculis deditus edidit opus *Joh.* ROSINUS. Plantarum catalogi sunt quatuor, cum locis natalibus. Inter eas sunt Calla, Glaux, Heptaphyllum fragiferum, Aloides, Melampyrum cæruleum, Chamæpeuce, Gladiolus, Iris humilis, Pentaphyllum Tragi, Scorzonera, Polemonium. Aliquas vix adgnoscas, ut Epimedium, Panacis speciem, Atractylidem, tres herbas ultimo loco dictas.

Historiam plantarum in Borussia nascentium Regiomonti anno 1655. 4°. editam citat SEGUIER.

§. CCCLXXXI. *P. Alpinus.*

Prosper ALPINUS, Marosticensis, insignis Clinicus, simplicium Professor & horti Patavini Præfectus (*p*), cum AEMO, Veneto Consule anno 1580. Caïrum petiit, & rediit anno 1584. In Ægypto medicinam fecit, in plantas etiam medicatas inquisivit, earumque icones, ad sui seculi saporem paravit. Edidit

(p) Anno 1593. CORTUSO successit TOMASIN. Gymnas. Patav. p. 97.

Edidit varios libellos: *de Balſamo* primum, qui Venetiis anno 1591. 4°. * & Patavii anno 1639. 4°. * prodiit, cum *hiſtoria etiam naturali* Ægypti recuſus. Gallice vertente *Antonio* COLIN Lyon 1619. 8°. CHION. Balſami fruticem Arabiæ indigenam eſſe, circa Mataream non naſci, niſi eo translatum, & facile interire. Balſamum ipſum deſcribit, quale ex arbore ſtillat, notasque legitimi dat. In icone videas foliis eſſe ternis, quinis, ſeptenis, fructu conico, triloculari forte, flore obſcuro, quem tanquam Aſpergillum pingit, aut Acaciæ globulum. In horto PROSPERI Balſamum floruit, BARTHOLINO teſte (q).

EJUSDEM *de plantis Ægypti liber* Venet. anno 1591. 4°. SEGUIER. anno 1592. 4°.*. Patav. anno 1639. 4°. prodiit SEGUIER. anno 1640 *. Leidæ anno 1735. 4°.*. Plantæ paucæ, cum 49. iconibus, in Ægypto repertæ: fere celebriores, medicatæ & edules, pleræque eo tempore minus notæ, aliquæ neque noſtro. Coffeæ icon minus bona.

EJUSDEM *de medicina Ægyptiorum Libri* IV. Venetiis anno 1591. 4°. * eximium opus, cujus liber IV. huc facit, quo res medicamentaria Ægyptiorum continetur; de Opio, Cannabe, de Coffeæ decocto fuſe, de Caſſia purgatrice, de ſemine plantæ leguminoſæ abdelmelich, de plantis, quæ theriacam Ægyptiam ingrediuntur, Calamo aromatico, Maro, Amomo, Acacia &c. Recuſus eſt cum BONTIO Pariſ. anno 1649. 4°. FALC.

EJUSDEM *de Rhapontico libellus* Patav. anno 1612. 4°. Leidæ anno 1718. 4°.*. Deſcribit & depingit Rhaponticum Thracicum & Scythicum, quod Rhei genus eſt, vulgo in hortis notum, & a Chinenſi diverſum. Eſſe Rhaponticum veterum.

IDEM præfationem ſcripſerat anno 1614. ad libros II. *de ſtirpibus exoticis*, quas undique ab amicis habuerat, potiſſimum tamen ex Creta. Cum autem anno 1615. moreretur, filius *Alpinus* ALPINIUS eas plantas anno demum 1627. 4°.* Venetiis edidit, omnino 136. omnes in ære expreſſas: aliquas etiam ſua manu delineatas. Intercedunt latinæ aliquæ. Eſt inter fontes botanices (r).

Poſthuma inde prodierunt aliqua Leidæ anno 1735. 4°. *. Primumque *hiſtoria naturalis Ægypti* inter Codices M.S. *Ludovici* CAMPOLONGI reperta, & a *Bartholomæo* SELLARI miſſa. Major equidem operis pars ad animalia ſpectat; intercurrunt tamen botanica varia, de Allio, Althæa, Aro Ægyptio, & Colocaſia, herba Aſſis, Atriplice, Been utroque, Braſſica cauliflora & napeſtri, Salice Callaf, Cichoreo, Colchico, Coriandro, Cypero, Faba & Loto Ægyptia, Nymphea, Hermodactylo, Hyoſcyamo albo, Iride, Kali, Lactuca, Liguſtro, Piſis marinis, Milio Æthiopico, Papavere, Pipere, Pſyllio, Roſis, Schœnantho, Seſamo, Taxo &c.

In II.

(q) *De Theriac.* II.
(r) Extare Codices M.S. THOMASIN Elog. II. p. 304.

In II. volumine posthumorum reperitur diss. *de Laserpitio & Loto Ægytia*, Nymphæa nempe calyce quadrifolio, flore albo pleno, in stamina degenerascente: adjectis iconibus.

§. CCCLXXXII. *Varii.*

Antonii PASINI *Annotationes & emendationes in versionem Dioscoridis a* MATTHIOLO *propositam* Bergomi anno 1591. 4°. 1593. 4°. 1600. 4°. SEGUIER.

In *Michaelis* MERCATI splendida *metallotheca* anno 1719. Romæ fol.* excusa, Armarium VI. totum pertinet ad classem Zoophytorum, quæ hactenus cum plantis retinemus. Obierat anno 1591. Per Hetruriam peregrinatus erat, ut plantas conquireret TARGIONI *Corograf.*

Antonii Mariæ BETTI *de Rhabarbaro contra communem opinionem quæstio* Bonon. anno 1591. fol. sed nostra editio antiquior est, & anni 1560. ut ex præfatione suspicor. Quæritur, num infusa magis cum Rhabarbaro aqua, num potius ipsa radix alvum magis solvat. Ipsam radicem præfert infusæ aquæ.

Jac. GRETSCHER *de plantis ex Aristotele potissimum collecta* Ingolst. 1591. 4°.

Säugender kreissender Wöchnerinnen Unterweisung, samt einem Verzeichniß gesunder und ungesunder Speisen und Trank Halle 1591. 4°.

Eduardi LOPEZ *relazione del reame di Congo* cum iconibus etiam plantarum Rom. 1591. 4°. & in collectione I. T. de BRY. Francofurti 1597. fol. 1609. fol. Anno scriptum est 1584. Palmam quam dixit sericiferam, & alias delineat.

Johannis CARDENOS (s) *Problemas y secretos de las Indias* anno 1591. 8°. NIC. ANT.

EJUSDEM *de Chocolate che por vechos haya y fies bibida saludable* Mexici anno 1609. NIC. ANT.

Baptistæ CODRONCHI *de baccis Indicis*, atque antimonio Ferrar. anno 1591. 4°. 1692. 4°. SEGUIER. & Bonon. anno 1629. 4°.

EJUSDEM *de sale Absinthii, & de Elleboro libelli* Francofurti anno 1610. 8°. *. In salibus vires suarum plantarum manere non bene contendit. Elleborum utrumque ait se adhibuisse, raris tamen in exemplis. Utriusque usum & innocentiam contra Arabes tuetur.

Jacobi FERRARII *Idea theriacæ & mithridatii ex optima Antonii* BERTHIOLI *pragmatica, partim ex doctissimi olim* FLAMINII EVOLI *scriptis, partim ex*

(s) CARDENAS SEGUIER.

ex propriis excerpta Venetiis anno 1591. 1601. 1602. 4°. * TREW. 1606. 4°. MERKL. De stirpibus aliquot rarioribus, quæ theriacam ingrediuntur. Pro Xylobalsamo Agallochum recipit, per Carpobalsamo Cubebas.

Antonius PHILOTHEUS de HOMODEIS *Ætnæ topographiam Ætneorumque incendiorum historiam edidit* Venet. anno 1591. 4°. varie recusam, etiam in THESAURO BURMANNIANO. Ipse Ætnam bis conscendit, cæteraque descripsit, multis ante 1591. annis, tum sylvosæ regionis arbores, inter quas Juniperus est, & Berberis, his in calidis regionibus rariores.

Gregorio de los RIOS *Agricoltura de los Jardinos* Madrit. anno 1592. 8°. 1600. fol. 1604. fol. & Saragossa anno 1604. fol. SEGUIER anno 1620. fol. *Nic.* ANTON. Collectanea.

DUNCANI LIDDEL de *facultate vegetante* Helmstatt 1592. 4°.

§. CCCLXXXIII. *Jacobi Theodori* de BRY collectio.

Jacobi Theodorici de BRY AMERICA, collectio est itinerum in Americam, quæ cepit anno 1590. prodire, quo excusa est *Narratio de commodis & ritibus Virginiæ* Francf. fol. *. Inter ea commoda est herba serecea, lignum Sassafras, Cedrus, Isatis, Sacchariferæ arundines, plantæ, quarum nomina nondum innotuerunt. Auctor est *Johannes* WITHE. Prodiit etiam cum titulo *Thomæ* HARIOTI Londin. anno 1588. BODL. & germanice 1590. fol.

P. II. Expeditiones *Renati* de LAUDONNIERE, & *Jacobi* le MOINE, dicti de GOURGUES in Carolinam anno 1591. fol. successerunt, quæ aliquantulum habent botanici argumenti, ut fructus spontaneos & vites.

P. III. Continet J. STADII *historiam Brasiliæ* anno 1592. fol. meram fere historiam, cum brevi plantarum utilium memoria, potissimum Piperis. trium generum.

P. IV. Est iter *Johannis* LERY anno 1605. fol. *.

P. V. & VI. *Hieronymi* BENZONI *novus orbis* anno 1594. fol. * & 1596. fol. *.

P. VII. *Ulrici* FABRI Iter in civitatem Boni aëris, flumen Parana, & regiones aliquas Brasiliæ.

P. VIII. Itinera HAWKINS, CANDISH, & RAISLEIGH, parum ad scopum nostrum facientia, anno 1599. fol. Hunc tomum *Johannes Israel* de BRY edidit JACOBI THEODORICI fil.

P. IX. *Josephi* a COSTA Opus, tum Iter per Magellani fretum *Sebaldi* de WEERDT & *Oliverii* de NOORT anno 1602. fol. Etiam hæc fere historica.

P. X.

P. X. Openhemi anno 1619. fol. * prodierunt *Americi* VESPUCII duo itinera, *Raph.* HAMOR Virginia, tum I. SMITH Colonia Penobscotensis.

P. XI. & XII. Openheim anno 1619. fol. *Antonii* de HERRERA *Indiæ Occidentalis* historia, vix quidquam habens ad rem naturalem. *Jacobi* le MAIRE iter, & SCHOUTENII. HERRERÆ etiam opus sæpe seorsim prodiit Gallice *histoire generale des voyages & des conquetes des Castillans* 1660. 4°. 9. Vol. & 1671. Anglice London 1740. 8°.

Tomum XIII. & XIV. addidit anno 1627. *Matthæus* MERIAN, *J. Theodori* de BRY gener, qui idem totumque opus in compendium redegit cum titulo *Historia Antipodum, oder neue Welt* 1631. fol. Sermonem ad icones adjecit *J. Philipp* ABELIN, qui sibi nomen fecit J. *Ludov.* GODOFRID.

J. Theodori & *J. Israelis* de BRY fil. collectio itinerum in Indiam Orientalem Germanica. Huc pertinet in libro I. Iter *Eduardi* LOPEZ p. 377.

L. II. Est Iter *Hugonis* v. LINSCHOTEN seorsim dicendum, anno 1613. fol.

Idem continuatur in L. III. Openhemi anno 1616. fol. * excuso. Accedunt itinera BARENSII & HEEMSKERKII, & primum iter Belgarum in Indiam Orientalem anni 1594.

L. IV. Openheim anno 1617. LINSCHOTENII Historia naturalis Indiæ, & ad plantas adnotationes PALUDANI, atque *Christophori* a COSTA. Arbores & plantæ satis abunde, sed confer ipsum HUGONIS iter. Ex itinere Belgico plantæ Madagascariæ & Javæ.

L. V. Vix quidquam continet rei herbariæ; sed L. VI. Francof. anno 1603. fol. Guineæ frumenta, & Manigettam describit, & Sorghum, & plantas ejus regionis vesceas. Prodierat Amstelodami anno 1605. fol. * cum titulo *Description du riche Royaume d'Or, de Guinee ou de Mina, & Beschryving van de ganze Kust van Guinea* Amsterd. 1596.

L. VIII. Francofurti anno 1606. fol. Habet ex J. *Hermanni* de BREE itinere arborem illam celebrem Insulæ Ferri, ad Episcopi descriptionem. Reliqui tomi vix huc faciunt.

Librum XII. & XIII. adjecit *Guilielmus* FITZER junioris de BRY gener, Francofurti anno 1627. fol. T. XIV. anno 1630. prodiit.

Eam collectionem etiam *Levinus* HULSIUS in 4°. reddidit ab anno 1598. ad annum 1650. quo tomus 26. prodiit, quæ rarissima est editio.

§. CCCLXXXIV. *Fabius Columna.*

Fabius COLUMNA, ex ſpuria quidem propagine illuſtriſſimæ COLUMNARUM genti natus anno 1567., COLUMNARUM vice Zagarolæ in Æquicoloribus aliquamdiu præfectus, vir matheſeos, muſices, variarum artium peritus (*t*), botanicus ſummus, inter inventores locum ex primis meretur. Cauſarius homo, & epilepſiæ obnoxius, convertit ſe ad plantas cognoſcendas, ut remedium ad ſuum morbum inveniret; ſatis enim intelligebat, fruſtra DIOSCORIDEM plantam ſibi indicare, quæ caduco morbo medeatur, niſi æger eam ipſam herbam ad ſuum morbum adhibeat, de qua DIOSCORIDES ſcripſiſſet. Phu ergo DIOSCORIDIS eſſe Valerianam noſtram vulgarem ex veterum notis eruit, eamque feliciter, ut ipſe quidem ſcribit, maximo ſuo morbo oppoſuit. Idem ſtudium ad alias plantas DIOSCORIDIS adhibuit, in eo plerisque nuperis felicior, quod in calidiori regione ſpem haberet meliorem, ſe plantas veras Græcorum detecturum. Ita anno 24. auctoris natus eſt Φυτοβάσανος *ſeu plantarum aliquot hiſtoria, in qua deſcribuntur plantæ rariores antiquorum delineationibus reſpondentes* Neapoli anno 1592. 4°. *. Plerumque a vulgaribus auctoribus longe abludit. Dat icones æneas primus, certe meorum, qui plantas dederunt depictas, & ipſe ſculptorem adjuvabat, ſunt autem ex omnium accuratiſſimis. In Phu characterem exacte expreſſit. Plantæ ſunt 27. iis acceſſerunt octo aliæ. Novam editionem *Janus* PLANCUS edidit Florentiæ anno 1744. 4°. * cum vita FABII & Lynceorum notitia, de quorum numero FABIUS fuit.

Cum annos natus eſſet 38. majus dedit opus, cui titulus eſt *minus cognitarum rariorumque noſtro cœlo orientium ſtirpium* ἔκφρασις, *qua non paucæ ab antiquioribus deſcriptæ diſquiruntur & declarantur* Romæ anno 1616. 4°. *. ſed dedicatio eſt anni 1610. & ipſum opus anno 1606. ad prelum paratum erat (*u*). Peritior nunc FABIUS flores, fructusque & ſemina, ubique adpinxit, deſcriptiones plenas, & philologicas cum veterum locis comparationes dedit, eſtque procul dubio inter principes rei herbariæ fontes. Plantæ ſunt 156. aliquæ Regno Neapolitano propriæ, aliæ montanæ & alpinæ, plurimæ novæ. In *appendice* accedit Quamoclit pennatum. Subinde priora antiquat, & alias plantas cum vetuſtis nominibus conjungit.

Minus cognitarum ſtirpium pars altera Romæ anno 1616. 4°. * quo anno etiam dedicatio data eſt. Plantarum icones 44. quarum pluſculæ ſunt alpinæ, & *Fratris Gregorii* de REGIO, interque eas Tozzia, Vitaliana, aliæ rariores. Manifeſtius nunc FABIUS a flore, fructu & ſemine affinitates plantarum ſumebat (x). Spergulam ergo monet debere cum Alſine conjungi, Cymbalariam cum Linaria, Helxinen ciſſampelon cum frumento Saracenico. Atriplices ſemine non foliaceo ad Blitum, ad Anchuſas Cerinthen, Symphytum ad Lithoſperma,

(t) SEVERIN *medic. efficac.* L. I. P. 3.
(u) CLEMENT, editum etiam, ſi fides Cl. SEGUIER.
(x) C. 27.

ſperma, Coronopum ad Plantaginem, Adonidem ad Ranunculos pertinere. Id novum putabat vir ILL. ſed GESNERI eædem fuerant cogitationes.

Denique anno 1627. editurus (*y*) erat *adnotationes & additiones ad opus Francisci* HERNANDEZ & *Nardi Antonii* RECCHI, quod demum anno 1651. Romæ prodiit *. In iis multa ad genera, & claſſes & characteres plantarum FABIUS addidit, nuperiorum inventorum ſimilia. Petalorum (*z*) nomen, apud veteres etiam cum foliis commune, floris partibus dicavit, differentias plantarum a florum figura (*a*) & petalorum numero ſumi debere vidit. Nomina Cl. virorum plantis impoſuit, ut CÆSIÆ (*b*), & floris Cardinalis (*c*), ipſe COLUMNIAM ſibi a CÆSIO dicatam admiſit. Stylum & ſtamina novit; pleroſque flores eſſe iſoſtemones non ignoravit (*d*), ſtylique diviſiones & varietates fructuum dixit (*e*). Plantas in ſpontaneis ſedibus hirſutas cultu calveſcere (*f*) monuit. Ad RECCHI plantas notas, comparationes, & 13. figuras addidit.

Valetudo ipſi infirma fuit, etſi ad provectum ſenium pervenit, & circa medium ſeculum XVII. demum obiit. Femoris ulcus torridis lateribus admotis ipſi SEVERINUS (*g*) exuſſit. Epilepſiæ paſſum eſſe recidivam PLANCUS putat, obſoleta certe fama pene ignotus ex vita exceſſit (*h*), & αναλφαβητος, ſenis SWIFTIANI ſimillimus.

(y) J. ANDREÆ ad O. WORMIUM epiſt. I. n. 146. qui COLUMNAM in eo opere laborantem viderat, & botanicorum principem dixerat.
(z) In RECCHUM p. 853. In Roſa & Iſophyllo DIOSCORIDES eo vocabulo uſus fuerat, in Chryſanthemo ALCMAN.
(a) p. 854.
(b) p. 873.
(c) p. 853.
(d) p. 880.
(e) p. 856. 857. ſqq.
(f) p. 877.
(g) *Effic. medic.* p. 141.
(h) PLANCUS *vit.* p. IX.

LIB.

LIB. VI.

COLLECTORES.

BAUHINI.

§. CCCLXXXV. *J. Bauhinus & Cherlerus.*

Maximo suo labore meriti sunt Illustres fratres, ut novum seculum in re herbaria, ducant (*i*). *Johannes* quidem, cognomine medico Lugduni natus, FUCHSII discipulus, patria excessit, & Ebroduni aliquamdiu vixit, deinde Monte Beligardi apud Principem consenuit, atque ad magnam ætatem pervenit. Cum GESNERO enim anno 1561. iter fecerat, natus anno 1541. Bononiæ ALDROVANDUM audiverat, & anno demum 1613. obiit. Dimidio adeo seculo in magno opere laboravit, quod juvenis admodum, non ignorante GESNERO, molitus erat. Plantas in alpibus Rhæticis, Helveticis, in montis Juræ jugis, in Gallia Narbonensi, & in Italia, sylvaque Martia, plurimas legit, multas etiam a genero suo J. *Henrico* CHERLER habuit, qui & ipse diligenter, in Gallia potissimum Narbonensi, plantas legerat. Auctores veteres novosque acuto cum judicio legerat, excerpserat, comparaverat, CLUSIANIS, & LOBELIANIS etiam operibus usus.

Ad Lugdunense opus utique (*k*) suam operam contulerat. Primum ejus opusculum tamen *Epistolæ* fuerunt, dudam a nobis dictæ, ad GESNERUM datæ, aut a GESNERO acceptæ, quas minor vir frater CASPAR Basileæ anno 1591. 8°.* edidit, & quæ totæ botanici sunt argumenti: atque demonstrant, industrium juvenem plurima ad GESNERUM misisse.

Cum iis Epistolis edidit CASPARUS fratris JOHANNIS libellum *De plantis a Divis sanctisve nomen habentibus*, parvum libellum, & quasi specimen secuturi operis. Nomina sunt, loci natales, aliquando & adnotationes aliquæ. MATTHIOLUM potissimum ulciscitur.

De plantis Absinthii nomen habentibus ex J. B. laboriosissimo plantarum libro, cui consensus & dissensus circa stirpes titulus est Montebeligardi anno 1593. 8°*. Plurimis ex auctoribus Absinthii specierum descriptiones excerpit, ad eas sententiam

(i) *Epist.* GESNER. p. 99.
(k) T. II. p. 18.

tentiam suam dicit, de figuris judicat. Non satis bene describit, præter Absinthium umbelliferum. Rem ipsam accurate sibi notam fuisse satis ostendit, scopum vero eo tempore videtur potius habuisse criticæ botanicæ scribendæ, quam historiæ.

EJUSDEM *Historia admirabilis fontis balneique Bollensis, ad acidulas Gœppingenses, mandato* FRIDERICI *Ducis Würtemberg, admoniti a Johanne* BAUHINO *ejus Principis medico, conscripta* Montebeligardi anno 1598. 4°. *. Hujus operis liber quartus ad rem herbariam pertinet, in quo de stirpibus in vicinia thermarum lectis agitur. In hac ad pedes sylvæ Martiæ rusticatione BAUHINUS plurimam in plantis legendis operam posuit. Poma primum & Pira describit, & picta dat, novo instituto, & pulchre: tunc reliquas arbores fructiferas aliasque: tum plantas alias, & inter eas aliquas eo ævo parum notas, ut Viciam Sylvaticam maximam: Ocymoides non speciosum. Peplidem LINNÆI primus depinxit. Gramina porro satis multa, & Fungos, etiam cum iconibus dat. Mutato titulo idem opus *de aquis medicatis nova methodus* anno 1605. 1607. 1612. 4°. recusum est, ipsum non mutatum; Germanice vero Stutgard. anno 1599. 4°. 1602. 4°. 1603. 4°. vertente *Davide* FORSTER, cum titulo *Arzney- und Badbuch, oder Beschreibung fast aller heilsamen Bäder, mit schönen Figuren, allerley Erdgewächse, Kräuter, Blumen und Früchte.*

A morte *Johannis* BAUHINI Societas CALDORIANA Ebroduni anno 1619. 4°. * edidit ejus Viri & J. *Henrici* CHERLER *Historiæ plantarum generalis novæ & absolutæ prodromum.* Sunt tituli capitum librorum 40. quibus hi viri magnum opus comprehendere destinabant. Videas in eo prodromo classes naturales bene multas, arbores coniferas, Ericas, siliquosas, papilionaceas, & istis adfines, Cista, Rosas cum Rubo conjunctas, Cucurbitaceas, leguminosas (quas pentaphylla immista turbant), Cereales, Gramineas, Liliaceas, Campaniformes, tetrapetalas cruciatas, Malvas, cichoraceas, radiatas, capitatas, umbelliferas, verticillatas, coronarias (admistis Linariis), Rhœades, Ranunculos, vasculiferas, asperifolias, solanaceas, multisiliquas, Seda, stellatas, Filices, marinas, Fungos; vera certe methodi naturalis rudimenta, etsi passim aliqua inmiscuit aliena.

Multis tamen post hanc pollicitationem annis demum hæc *plantarum historia nova & absolutissima cum auctorum consensu & dissensu circa eas* annis 1650. 1651. Ebroduni tribus Vol. in fol.* prodiit, sumtus erogante *Francisco Ludovico* de GRAFENRIED, patritio Bernensi, bonarum litterarum studioso, & Ebroduni eo tempore præfecto. Nullus equidem typographicus ornatus adest, icones FUCHSIANÆ, a GUARINO bibliopola coemtæ, parvæ & malæ, propriæ icones etsi non infidæ, tamen incomtæ, multæ etiam ad alienas plantas transpositæ, editor demum *Dominicus* CHABRÆUS, medicus Ebrodunensis, oneri impar. Verum cum istis mendis, vix imputandis auctori, bonus tamen & fidelis codex est, quem typis expressum habemus; & opus omnibus expensis,

expensis, tamen hactenus sine pari. Plantæ numerosissimæ, plerumque bene descriptæ, cum collectis omnium scriptorum locis, non absque critico judicio, & in unum magno cum judicii acumine collecta, quæ ad ea tempora de plantis innotuerant. Eo opere RAJUS plurimum usus est, & non bene BACHINO exprobratur, novas plantas non continere, nam continet plurimas, & ex magnis illis generibus, parum hactenus excultis, quas vel ipse invenerat, vel gener *J. Henricus* CHERLER. Rarum in eo vitium est, etiam in vasto opere, plantam eamdam duobus nominibus repetitam reperire. Varietates non amavit. Confusas veterum descriptiones sagax evolvit, &, quæ extricare non poterat, intacta deseruit.

CHERLERI, viri parum præter soceri opus noti, adlitæ ad LOBELII icones notulæ, mecum ab optimo viro J. GESNERO communicatæ, aliquot plantis indigenis meam collectionem auxerunt. Ejus etiam viri nomen in planta dedicavi, quam ei inscripsi. Præter Galliam Narbonensem montes supra Gotthardi montem positos adiit.

Compendium quoddam magni operis sunt *Dominici* CHABRÆI *icones & sciagraphiæ stirpium* Genevæ anno 1666. & 1677. fol. * editæ. Icones sunt J. BAUHINI, cum nominibus & brevi historia. Vitia primi operis ita non emendata, ut aucta sint, pluresque quam prius figuræ transpositæ.

§. CCCLXXXVI. *C. Bauhinus.*

Caspar BAUHINUS, multis annis fratre suo junior, (anno demum 1560. natus), & in re herbaria æmulus, in colligendo laboriosus, in iconibus felicior, plantarum numero superior, a discipulis & ab amicis multis omnino symbolis ditior, multo minus acuti vero judicii, in admittendis varietatibus, in repetendis cum diversis nominibus iisdem plantis facilis, in descriptionibus etiam minus accuratus, classium naturalium minus studiosus, in eo mecum infelix, quod tempora sua cum anatome partiri sit coactus. Anno 1577. per thermas Fabarias & montem Spelugam in Italiam penetravit, Baldum montem adiit, Romamque & Patavium, multas etiam in Italia a fratre prætervisas plantas collegit. Inde Galliam Narbonensem anno 1579. petiit, Germaniam anno 1589. & post id iter 35. annis superfuit, exstinctus anno 1624. In patriam redux diu publice docuit, felicissimis ejus Academiæ temporibus. Sed etiam discipuli *Joachimus* BURSER, *Johannes* FLEISSER, *Jacobus* HAGENBACH, *Georgius* SPORLIN, alias & alias alpium regiones adierunt; & spolia sua ad præceptorem miserunt. HAGENBACHIUS ex alpibus glacialibus inter Interlachen, Lauterbrunn & Grindelwald; BURSERUS Badæ lectas, & circa thermas Fabarias, montem Fractum, vallem Lepontinam, Gotthardum, Gemmium, vicinum montem Gletscherberg, montem Penninum, in Austria, montibus Pyrenæis, Gallia Narbonensi. FLEISSERUS demum Gemmium & Penninum (S. Bernhard) adiit; *Jacobus* ALLINUS ex Hispania plantas misit.

Hortenses

Hortenses stirpes, & ab amicis exteris undique missas, ab *Henrico* etiam potissimum FURERO, Senatore Northusano, a *Fabio* COLUMNA (*l*), F. IMPERATO, F. & J. PONA, H. BELLI, J. A. CORTUSO, J. CARGILLO Scoto, J. DORTMAN, J. SIEGFRIED, J. TERENTIO, LEONHARDO DOLDIO, NIC. AGERIO, OLAO WORM, P. ALPINO, aliis (*m*) plurimas habuit, & Basileensis agri proventus ipse adjecit.

Ad ANGUILARÆ librum *de simplicibus*, latine versum & a se editum, notulas adjecit Basileæ anno 1593. 8°. SEGUIER.

Primum edidit majoris operis Prodromum *Phytopinacem, seu enumerationem plantarum nostro seculo descriptarum* Basileæ anno 1596. 4°. Plantæ sunt 2700. (nempe admissis in numerum varietatibus); cum nominibus sæpe a solo numero repetitis, & subjectis nonnullis synonymis. Icones pauculæ & parvæ, aliquæ tamen stirpes hic primum descriptæ. Neque totum ambitum plantarum persequitur, nam in Trifoliis finem facit: Carduos adeo, & alias classes præterit, partemque papilionacearum.

Anno 1598. edidit MATTHIOLI *opera*, & addidit de suo thesauro multas plantas a nemine hactenus propositas (*n*), novasque icones & synonyma. Earum iconum aliquæ in prodromo redeunt, multæ nusquam, quod ad theatri aliquas partes ineditas pertineant. Numerum non inivi, sed omnino magnus est, ut hac editione MATTHIOLI non debeant carere, qui plena opera CASPARI possidere voluerint. Recusum est anno 1674. fol. TREW.

Animadversiones in historiam generalem plantarum Lugduni editam. Catalogus plantarum 400. *eo in opere bis terve positarum* Francofurti anno 1601. 4°. * Bonum opus & eo tempore necessarium, quo Lugdunensis historia almagesti locum sola tenebat.

Prodromus theatri botanici, in quo plantæ circiter 600. *ab ipso* C. B. *primum descriptæ cum suis figuris proponuntur* Francofurti anno 1620. 4°. * Basil. anno 1671. 4°. *. Non quidem sexcentas novas plantas esse credas, cum multæ a CLUSIO aliisque dictæ pro novis redditæ sint: numerosæ tamen sunt, & omnino 138. bonæ icones, nam cum plantis siccis ipse comparavi, quarum sunt simillimæ.

Pinax theatri botanici, seu index in Theophrasti, Dioscoridis, Plinii & botanicorum, qui a seculo scripserant, opera, plantarum fere sex millium nomina cum synonymiis & differentiis. Opus XL. (*o*) annorum, Basileæ anno 1623. 4°. 1671. 4°. * 1683. 4°. BERGER. nisi vitium est typographi. Cum singuli fere Scriptores

(*l*) Ejus plantæ siccæ pervenerunt ad Cl. BEHRENS *Hercyn. cur.* p. 30.
(*m*) Catalogum dat in principio Pinacis.
(*n*) Præf.
(*o*) Nam Monspelii anno 1578. plantas legerat, & GUILANDINO aliquas demonstraverat *Phytopin.* p. 149. 153.

Scriptores aliis nominibus eamdem plantam designarent, cepit hoc ævo confusio nasci, quæ ab eo tempore multum increvit, ut quam plantam quisque scriptor suo nomine designaret, nunc obscurum esset. Ergo *Caspar* BAUHINUS genus quidem ex veteribus, deinde quamque suam speciem præmisit, sub suo nomine vero aliorum scriptorum diversa nomina recensuit, quibus eam plantæ speciem intellexissent. Notas subinde adjecit, & observationes aliquas. Triplum fere numerum habet herbarum LOBELII, decuplum stirpium DIOSCORIDIS, & necdum novus Orbis suas divitias effuderat. Non ideo diffiteor, immenso labori Cl. virum succubuisse; passim camdem plantam diversis cum nominibus repetiisse, difficiliores THALII & CORDI stirpes non enodavisse, multum fecisse reliqui. Non eo minus hic Pinax clavis loco est ad priorum scriptorum opera, neque fere potest de manubus deponi, quoties iis uti volumus, quæ ante CASPARUM scripta sunt.

Catalogus plantarum circa Basileam sponte nascentium Basileæ anno 1622. 8°. 1671. 8°.*. (*p*). Unius civitatis hic ditissimus hactenus catalogus est, quo plantas etiam montis *Wasserfalle* vir Cl. comprehendit. Nomina sunt, & loci natales. Plantas aliquas mutata locorum natura delevit, cum Huningæ Gallicæ munitissimum Castellum successerit, magnaque pars palustrium, a C. BAUHINO frequentatorum, siccata, hortisque consita sit. Sed etiam industria nupera B. STÆHELINI, WARNERI LA CHENAL, aliorum Cl. virorum passim novas, neque *Casparo* dictas, cives detexit.

Theatri botanici P. I. Basileæ anno 1658. fol.* 1663. fol. TOURNEF. Præfatio est anni 1621. Duodecim magni operis partes erant, earum fere tres audio a Cl. viro perfectas fuisse, & plusculas ad eas pertinentes stirpium icones vidi, cum ante 35. annos herbæ siccæ *Caspari* BAUHINI mihi utendæ permissæ fuissent. Quod prodiit opus, ad Gramina & Liliaceas pertinet, difficilem classem, neque eo ævo perficiendam, quo characterum vera sedes nondum innotuerat. Quare passim planta eadem repetitur, neque omnes adgnosci possunt. Priscorum etiam hic, ut apud J. BAUHINUM, minus tamen liquidam Epitomen habemus, icones commodas, descriptiones minus perfectas & synonymiam.

Reliqui codices & ingens numerus epistolarum botanici argumenti, P. ALPINI, COLUMNÆ, aliorum, latent apud heredes.

In catalogo I. anno 1500. ad 1600. video citari *Enumerationem plantarum ab herbariis nostro secreto descriptarum cum sculptis iconibus* Basileæ 1593. 4°. Videtur esse phytopinax.

De compositione medicamentorum l. Oppenheim 1610. 8°. citatur in B. HOTTON. Epistolæ plusculæ botanici argumenti sunt inter WORMIANAS.

Parentalia ei celebravit J. *Emanuel* STUPANUS Basil. 1625. 4°. *

§. CCCLXXXVII.

(p) CLESS in *Elencho* habet editionem Basil. 1593. 8. quam puto esse fictitiam.

§. CCCLXXXVII. *Joh. Coler.*

Johannis COLER, V. D. M. *Oeconomia oder Hausbuch erster Theil* Witteberg 1602. 4°. DRAUD. *Anderer Theil* 1595. 4°. 1598. 4°. *Dritter Theil* .... 1601. 4°. *Vierter Theil* 1597. 4°. 1598. 4°. 1607. 4°. *Fünfter Theil* 1599. 4°. 1607. 4°. *Sexter und lezter Theil* 1601. 4°. 1607. 4°. *Neunzehntes und zwanzigstes Buch* 1601. 4°. TREW. *Sechs Theile* cum calendario Witteberg 1615. 4°. 3. Vol. 1609. fol. 1616. fol. 1620. fol. 1615. 1618. 3. Vol. 4°. 1622. fol. Integrum opus Witteberg. 1632. fol. Mogunt. 1645. fol. Francfurt 1672. fol. LEHM. 1680. fol. 1692. fol. *. Coram est, spississimum volumen. Auctor primus operis pater est editoris. Inde filius in magnum volumen paternas Schedas auxit, & admistis deterioribus potius corrupit. Ad rem herbariam faciunt in *Calendario* plantæ aliquæ depictæ, quæ quoque mense leguntur. Deinde L. IV. de agricultura, in Brandenburgica provincia, consilia, cum nimia superstitione & metu Planetarum. Libri V. pars eodem pertinet. Liber VI. ad arborum cultum, hortum, Isatidem etiam, Lupulum, aliqua. L. VII. Vitium cultum docet in regione frigida. L. VIII. De sylva breviter agit. Pars herbaria in universum brevis est. Laudari tamen videas (q).

EJUSDEM nempe COLERI patris seorsim prodiit *Calendarium perpetuum œconomicum Erster Theil* Witteberg. 1592. 4°. *Andrer Theil liber quodlibeticus genannt* 1606. 4°. 1607. 4°. DRAUD. Uterque 1615. 4°. 1616. fol. TREW. 1620. fol. 1622. fol. 1627. fol. 1632. fol. hac editiones cum VI. libris œconomicis.

§. CCCLXXXVIII. *Adamus a Zaluzian. Alii.*

Adami ZALUZIANSKY a ZALUZIAN *methodi herbariæ* L. III. Pragæ anno 1592. 4°. * Francofurti anno 1604. 4°. *. Nescio quo fine DODONÆI plantas alium in ordinem disposuit, nullam addidit de suo adnotationem. Sed neque muscorum (r) divisio, neque Orchidum (s), utilitatem aliquam habere potest. Nomina bohemica plantis adjecit.

Archetypa studiaque patris *Georgii* HOEFNAGEL *Jacobus* filius ab ipso sculpta communicat anno 1592. fol. long. recus. anno 1630. IV. Partes 4°. Potissimum quidem insecta & animalcula sculpsit. Intercedunt tamen etiam fructus, & flores ramique arborum.

J. *Antonii* FINEI *il remedio infallibile che conserva il vino in ogni paesi* Romæ anno 1593. 8°. THOMAS.

(q) *Oecon. Nachr.* IV. p. 581.
(r) L. II. c. 3.
(s) C. 4. fin.

EJUSDEM *Il vaso di vitro quasi infrangibile dove non si guasta il vino* Romæ anno 1611. 12°. SEGUIER.

Thomas HILL *Profitable art of gardening* Londin. anno 1593. 4°. HARL. Conf. p. 368.

J. GRAMANNI *de pharmaco purgante* Erford. 1593. 4°. BOEHMER.

Galeacii LANDRINI *de vini & aquæ inter se mixtione quæstio* Florent. anno 1593. 4°. SEGUIER.

Hieronymi MINETTI liber *de Sarsaparillæ & Ligni Sancti viribus* Senis anno 1593. 4°.

HELISÆI ROESLEIN tr. *von des an Elsaß, und an Lothringen gränzenden Gebirges Gelegenheit in Victualien und Mineralien* Strasburg 1593. 8°. *. Habet plantas aliquas, filicem florentem circa *Griesbach*, forte Osmundam, cui tamen florem album facit, Creterach, quod forte fuerit Stuthiopteris, Phyllitidem &c.

MARCO BUSSATO *il giardino di agricultura che de' saper un giardiniero* Venet. 1593. 4°. TREW. 1599. 4°. SEG. 1612. 4°. FALC.

Bartholomæi BURCHELAT *Charitas, seu Convivium dialogicum septem physicorum, in quo apparatus, ritus, ordines, cibaria, potus, utensilia ex antiquorum promptuariis dilucidentur* Tarvisii anno 1593. 4°. BURETTE.

§. CCCLXXXIX. *Varii.*

Horatii GUARGANTI *De Mechoacanni radice, seu Rheo Indo* Venet. anno 1594. 4°.

IDEM in *consiliis* balsami historiam dat & bonas notas speciesque Venez. 1613. 4°.

EJUSDEM *de theriacæ virtutibus paraphrasis, de mechiocenni radice opusculum: de ovo gallinarum & ejus usu in febribus* Venet. 1595. 4°. CIN. Lib. de theriaca italice recusus est cum MELICHIO Venez. 1648. 4°.

Fulvii BENIGNI *adnotationes ad* SERLUPII *& aliorum agriculturæ artem* Romæ 1595.

Henrici Georgii ENRIQUEZ *de regimine cibi & potus, & de reliquarum rerum non naturalium usu nova enarratio* Salmanticæ anno 1594. 8°. CLEM.

Benedetto VENIER *unica maniera d' irrigare campagne Veronese da due parte dal Adige* Verona 1594. 4°.

Leonhardi BAUSCH *comm. in* HIPP. *de medicamento purgante & de usu veratri* Madrit 1594. fol.

Bernardi

Bernardi PENOT chemici, *tractatus varii de vera præparatione & usu medicamentorum chymicorum* Francofurti anno 1594. 8°. Ursellis anno 1602. 8°. MERKL. Hic vera Hellebori nigri præparatio, & quarumdam herbarum sales & oleum Camphoræ continentur.

Guilielmi SERAPHINI *de compositione medicamentorum & exhibendi ratione* L. II. Turin. 1594. 4°.

Johannis FRANCI, qui fuit inter C. BAUHINI amicos, *Hortus Lusatiæ, seu Catalogus plantarum in Lusatia nascentium* Budiſſin. anno 1594. 4°. mihi non visus. Germanice lego, *h. Lusaticus, das ist, lateinische, deutsche und etliche wendische Namen derer Gewächse in Ober - und Nieder - Lausniz* 1619. 4°. Vidi conjungi cum auctore *signaturæ plantarum.*

Oswaldi GABELCHOFER *Arzneybuch* Tubing. anno 1594. 8°. 1596. 4°. Strasburg 1594. 8°. & Francfurt 1594. 8°. & Eisleben 1594. Belgice Dordrecht 1598. 4°. 1599. 4°. B. Tig. 1618. 4°. TREW. Francof. 1618. anno 1665. 4°. 1694. 8°. Anglice a BATTO versus *the book of Physik* London 1599. fol. OSB. Liber est LUDOVICI ducis Würtembergici, quem noster jussu principis in ordinem reduxit.

N. ZEDORA *Herbarium Polonicum* Cracov. anno 1595. fol. Polonice.

Martini UNZENDORF *herbarium Polonicum* Cracov. 1595. fol.

§. CCCXC. *J. Gerard.*

John GERARD Nantvicensis, Chirurgi, *Catalogus arborum, fructuum, ac plantarum tam indigenarum, quam exoticarum in horto Gerardi nascentium* Londini anno 1596. 4°. SEGUIER. anno 1599. 4°. BODL.

EJUSDEM *Herball with brass cutts in colours* London anno 1597. fol. SEG. GERARDO LOBELIUS bonum dat testimonium, multas in Anglia sponte nascentes stirpes ab eo primum detectas esse; in horto eumdem multas, etiam exoticas, aluisse. Deinde Chirurgus Reginæ *Georgius* BACKER multa itinera fecisse, & in certamine cum botanico gallo longe superasse GERARDUM. Anglorum etiam classicus auctor fuit, fere ad RAJI tempora. Mihi videtur compilator equidem, varietatum studiosus, ut etiam quæ plantæ albo sunt flore aut rubro sæpe propriis figuris distinxerit, hæc ex seculi genio. DODONÆO & aliis nuperis plurimum usus est. Proprias figuras aliquas reperio, ad sedecim, quarum aliquas non intelligo, ut Gratiolam latifoliam, foliis pinnatis ovato lanceolatis, Chamælinum thesii facie. Vacciniorum nubis mira figura adest, ranunculo flore sui similis, foliis binis conjugatis reniformibus. In B. BODL. icones dicuntur æneæ esse: sed ligneæ sunt undique.

§. CCCXCI. *Varii.*

Andreæ CHIOCCI *De Balsami natura & viribus juxta Dioscoridis placita Carmen*, Veron. anno 1596. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM etiam *quæstiones* huc aliquantum faciunt, quæ Veronæ anno 1594. 4°. * prodierunt. De Helleboro, de vino, & peculiariter de vino mordaci, &c.

Cum CERUTO scripsit *Musæum* CALCEOLARII.

J. Adam SCHETNER *gründlicher Bericht vom rechten Gebrauch des Weines* Francfurt 1596. 8°.

J. Rud. BOUILLY *Beschreibung des Weinstocks* Hanau 1596. 8°. Alii 1597. 8°.

Aurelii MINADOI *de lue Venerea* Venet. 1596. 4°. Lignum Guajaci pro vero venereæ luis remedio habet.

Herbarium MATTHIOLI CAMERARIANUM bohemice cura ADAMI HUBER & DAN. ADAMI prodiit Prag. 1596. fol.

ANTONIO DIONYSIO *Bacchus & Pales s. de natura vini & de laudibus ruris* Veron. 1596. 4°. CINELLI.

§. CCCXCII. *N. Guibert.. Sprenger.*

N. GUIBERTUS *De Murrhinis, ubi de Myrrha, de Myrrhato* Francofurti anno 1597. 8°. *. Agit de Myrrha, de vino myrrhato, de Benzoino; negat pocula myrrhina facta fuisse ex Benzoino, & Benzoin a Myrrha differre docet.

EJUSDEM *De Balsamo ejusque lacrymæ, quæ Opobalsamum dicitur, natura & facultatibus* Argentorati anno 1603. 8°. BURETTE.

Philippi Stephani SPRENGER, Pharmacopolæ Heidebergensis, *horti medici Catalogus* Francofurti anno 1597. 4°. * a J. BAUHINO passim citatus, etiam nomine imposito decoratus, in Hieracio Sprengeriano. Hic brevem solorum nominum catalogum dedit.

Blasio Alvarez de MIRAVAL *La conservacion de la sa'ud de cuerpo, y el buen regimiento de la salud* Met ymnæ anno 1597. 4°. Salmanticæ anno 1691. 4°. N. ANTON.

Evangelistæ QUATRAMII *Degli ingredienti della theriaca e mithridatio* Ferrara anno 1597. 4°. FALC. In eo libro de Phu scripsit, & cum COLUMNA litem suscepit.

J. SCHENK

J. Schenk a Grafenberg L. VII. *de Venenis* Friburg. 1597. 8°.

Petri ab Uffenbach *theses de Venenis* Basil. 1597. 4°.

Idem plurima aliarum opera edidit, & inter ea Matthiolum.

Ejusdem *dispensatorium galenico chymicum*, Renodæi & Quercetani pharmacopœas continet Hanau 1611. 4°.

Antoine Constantin *Bref traité de la pharmacie provinciale* Lyon anno 1597. De medicamentis purgantibus agere lego, ad veterum morem, & autarkiam patriæ suæ demonstrare Peiresc. vit. p. 239.

J. *Baptistæ* Sylvatici *De compositione & usu theriacæ Andromachi* L. II. Heidelberg. anno 1597. 8°. Francofurti anno 1600. 8°. Lugduni 1607. 8°. Riv. cum Erasto.

Joh. Peschel *Garten-Ordnung, oder ordentliche Beschreibung, wie man aus der Geometrie einen zierlichen und nüzlichen Garten anrichten soll* Eisleben 1597. fol. Draud.

Annæ Weckerin *Kochbuch von allerhand Speisen* Amberg 1597. 4°. Draud.

Conrad Kunrath *fünf schöne Tractätlein de Elleboro, rore solis, absinthio, Saccharo und der Schlange* 1597. 8°.

Ejusdem *Medulla destillatoria & medica, wie man den spiritum vini — die Perlen, Corallen — andre Olitæten aus den crescentibus, als Früchte, Rosinen und andern Sachen, zum auro potabli und andern Arcanen dienlich, künstlich distilliren soll* Leipzig 1599. 8°. Eisleben 1595. 8°. Hamburg 1605. 8°. Draud.

Ejusdem *Distillier- und Arzney-Kunst* Leipzig 1703. 4°. &c.

§. CCCXCIII. *Varii.*

Diarium nauticum itineris Batavorum in Indiam Orientalem Heidelberg 1598. 4°. Anders.

Prémier Livre de l'histoire de la navigation aux Indes Orientales par les Hollandois, & des choses à eux advenues Amsterdam anno 1598. fol. *; etiam in Theodori de Bry collectione, & in *Collection des voyages, pour l'établissement de la Compagnie des Indes.* Nautæ Navium anno 1594. emissarum, in Madagascaria morati, arbores aliquas descripserunt, inde Sumatram & Bantam petierunt. Iidem Cocos, Betel, Pisang, Mangas, Arec, Palmetos, Jaccas, Carcapulli, Cassiam, Sycomorum, Aloen, Ananas, depicta dederunt.

Le

Le second Livre Narration historique de voyage fait par huit navires en 1598. Amsterdam anno 1601. fol.*. Arbores Insulæ *D. Mauritii*, tum fructus naturæ in Java Insula & Ternata provenientes describuntur.

JESSENII a JESSEN *de mithridato & theriaca* Witteberg. 1598. 4°. Giess. 1614. 12°. cum J. *Matth.* DURASTANTI *de aceto scillitico & aloë*, & *Nic.* CURTIO *de medicamentis lenientibus, præparantibus & purgantibus* PLATN.

EJUSDEM *Disp. de plantis* Witteb. 1601. 4°.

Histoires prodigieuses & memorables extraites de plusieurs auteurs, grecs, latins &c. par BOISTEAU, TISSERANT & aliis cum iconibus Paris 1598. 8°. si huc facit.

Gulden Schatz oder Kunstkammer von allerley verborgenen Künsten Roschach 1598. 4°. huc videtur facere.

Petri PION *Phytologia, seu theses de plantis* Herbipoli anno 1598. 12°. (1619. 4°.) Compilatio ex LOBELIO & TABERNÆMONTANO. CL. SEGUIER tribuit *Hadriano* ROMANO *theses de simplicium medicamentorum facultatibus* Herbipoli anno 1601. 4°. editas, & de *salubri olerum usu* anno 1602. 4°. An alius fuerit.

Richer de BELLEVAL *Onomatologia s. Nomenclatio a stirpium, quæ in horto medico Monspeliensi coluntur* Montpelier anno 1598. 12°. TOURNEF. Conditor ejus horti fuit, quem *Oliverius* (*t*) des SERRES pro exemplare habet horti publici. Eum anno 1604. exstruxerat, & anno 1624. destructum idem restituit.

EJUSDEM *Dessein touchant la recherche des plantes du Languedoc* Montpelier 1605. 8°. cum quinque iconibus TOURNEF.

Remontrance au ROY HENRI IV. *touchant la continuation de la recherche des plantes du Languedoc, & peuplement de son jardin de Montpelier* 4°. cum tribus iconibus SEGUIER.

EJUSDEM Tabulæ æneæ posthumæ 260. jam TOURNEFORTIO dictæ, (*u*) quarta forma in manus *Antonii* GOUARIN, gnarissimi herbarum viri, devenerunt, quas, ut speramus, cum interpretatione edet. Æri sunt insculptæ, rigidiusculæ, cæterum ad naturam factæ. Plurimæ plantæ alpinæ inter eas sunt, tum calidarum regionum cives: inter eas & rarissimæ, & novæ, ut Gentiana minima JACQUINI, Lychni umbellifera Helvetica, Papaver nudicaule alpinum, Campanula minima Cl. ALLIONE, Pulsatilla ανθεμοειδες, Alysson

(t) p. 731.
(u) *Voy.* II. p. 297.

ſon GERARDI. Nomen ſpecificum græcum adjecit, ad morem *Pauli* RENEAULME.

Andreæ LIBAVII *Singularium* Pars I. II. III. IV. Francofurti anno 1599. 8°. MERKL. In II. agit de zoophytis, agno ſcythico &c.

EJUSDEM *de theriaca Andromachi ſenioris* Coburg 1613. 4°.

Giov. de RINALDI *Il moſtruoſiſſimo moſtro diviſo in due trattati*, I. *del ſignificato de' colori*, II. *dell herbe e fiori* Breſcia anno 1599. 8°. BURETTE. Venet. anno 1592. 8°. 1599. 12°. SEGUIER.

Samuel BERGER *von der Pæonien-Wurzel* Francfurt anno 1599.

Kruytboek Delft 1599. 8°. LIND.

Chriſtofle ISNARD *memoires & inſtructions pour le plan des muriers blancs & nourriture des vers a ſoie* Paris 1599. 8°. d'ETREES. 1665. 8°. FOLK. Valde ſpernunt nuperi ſuperſtitioſum opus.

Les vers a ſoie préſentés au Roi ſur l'entrepriſe de Mrs. de la Chambre du Commerce des Indes Orientales, de faire venir les graines des vers à ſoie de Madagaſcar, &c. & Inſtructions pour les plants des maniers &c. Paris 1665. 8°. BUR.

Chinæ nova hiſtoria — de ſumma fertilitate, incredibili vinorum copia opera MARII HENNING Francofurti 1599. Mogunt. 1600. 8°. Idem puto opus quod p. 373.

§. CCCXCIV. *F. Imperatus.*

Ferrante IMPERATO, Pharmacopola Neapolitanus, Columnæ amicus, rerum naturalium theſaurum collegit, & ejus præcipua ornamenta cum titulo edidit, *Hiſtoria naturale* L. XXVIII. Neapoli anno 1599. fol. & auctius Venetiis anno 1672. fol.*. Latine Coloniæ recuſam anno 1695. 4°.*. Verum auctorem fuiſſe *Nicolaum Antonium* STELLIOLAM, pretio redemtum ut nomen FERRANTIS præfigi permitteret, V. PLACCIUS. Præter foſſilia & alia Cl. viri rariora, ex theſauro deſcripta, multa hic ad univerſam naturæ hiſtoriam pertinentia reperiuntur. Ad rem herbariam ſpectant in libro XXVIII. pluſculæ Coralliorum icones: in Libro XXVIII. aliquæ figuræ plantarum, cum notulis J. *Mariæ* FERRI pharmacopolæ, quæ ad ultimam editionem primum acceſſerunt.

IDEM plantarum icones paraverat, quæ RAJI tempore ſupererant (*x*).

In Catalogo FALCONETTI legitur *diſcorſo intorno a diverſe coſe naturali* de *Franc.* IMPERATO Neapoli anno 1628. 4°. Nonne noſtri fuerint FERRANTIS?

§. CCCXCV.

(x) *Tancredus* ROBINSON in Epiſt.

§. CCCXCV. *J. Hugo v. Linschoten.*

J. *Hugonis* v. LINSCHOTEN Haarlemensis, *Navigatio & Itinerarium in Orientalem Indiam* &c. Haag. anno 1599. fol. * Francofurti anno 1601. fol., etiam Gallice ibid. eodem anno SEGUIER. Belgice Amsterdam anno 1596. fol. 1619. fol. 1644. fol. SEGUIER. Germanice *Historia naturalis von Indien* Francf. 1600. fol. Ex melioris notæ peregrinatoribus, tredecim annis a patria abfuit, quorum partem, sex fere annorum, in India Orientali vixit. Mores populorum candidus adnotavit, neque historiam naturalem neglexit. Arbores utiles & aromaticas depictas dedit, & descriptas, cum PALUDANI notis, quæ in editione anni 1599. pariter reperiuntur. Alio itinere ultimum septentrionem adiit, sed id quidem plantis cassum est.

§. CCCXCVI. *R. Hawkluyt.*

Richard HAWKLUYT *principal navigations voyages and discoveries of the English nation by land and Sea.* London anno 1599. 1600. fol. 3. Vol. B. B. Inter innumerabilia itinera sunt etiam loca, quæ ad plantas tinctorias aut alioquin utiles, & inter merces receptas spectant.

EJUSDEM *Virginia richly valued by the description of Florida her neighbour.* Ex Lusitanico vertit *Rich.* HAWKLUYT London anno 1619. 4°. BODL.

Ediderat etiam cum notis P. MARTYRIS Decades VIII. Paris 1587. 8°. CHIV.

EJUSDEM *two remembrances of things to be endeavourd in Turky touching our cloathing and dying* &c. Lond. 1592.

Levini HULSII *Beschreibung des goldreichen Guiana* 1599. 4°.

§. CCCXCVII. *Caspar Schwenkfeld.*

Caspari SCHWENKFELD medici Hirschbergensis, *stirpium & fossilium Silesiæ Catalogus* Lipsiæ anno 1600. 4°. (*y*). Partim proprio labore, partim auxilio *Dominici* HEINZ, *Jeremiæ* GESNER, *Tobiæ* FISCHER & *Sebaldi* LAUREÆ floram, ut hodie amant loqui, non pauperrimam patriæ suæ scripsit. Admiscuit equidem plantas hortenses, multas tamen in Sudetum montibus, partim alpinas, partim septentrionales herbas collegit. Descriptiones nimis breves aut nullas addidit, & parca synonyma.

EJUS-

(y) Ex CURÆO multa habuisse GRÆBNER. tract. 3. cujus *Chronicon Silesiæ* diximus p. 344.

EJUSDEM *kurzes Verzeichniß der Kräuter, welche um den warmen Brunnen auf den Gebürgen gefunden werden* Görliz anno 1607. 8°. TREW. Hirschberg. anno 1619. 8°. *. Hic libellus prodiit cum *des Hirschbergischen warmen Bades Beschreibung.* Catalogus spontanearum plantarum, inter quas plures raræ, ut Rubus Monococcus, Tussilago alpina maxima (Petasites DILLENII), Gentiana punctata, Laurus Alexandrina (Uvularia), Angelica, Leda Silesiaca duo, Pinaster, Porrum alpinum, Radix rosea, Sonchus cæruleus, Viola flore magno, & lutea, Angelica alpina. Aliquæ vix notæ, ut Hieracium Draconites.

EJUSDEM *Thesaurus pharmaceuticus medicamentorum facultates & præparationes continens* Basileæ anno 1587. 8°. GUNZ. PLATN. Francofurti anno 1630. 8°. MERKL.

§. CCCXCVIII. *Varii.*

Thomæ DORNKRELL *Dispensatorium novum continens ad omnia pathemata remedia selecta* Ulyssææ (ubi) anno 1600. 4°. Hamburg. anno 1604. 12°. Lipf. anno 1623. 12°. Jenæ anno 1645. 12°. MERKL.

Joseph ROSACCIO *il microcosmo nel quale si tratta dell' anima vegetabile, sensibile e rationale* Firenz. 1600. 8°.

Jayme GUTTIEREZ de SALINAS *Discurso del pal, del vino, &c.* Alcala anno 1600. 4°. FALCON.

Compendium hujus operis Madrit. anno 1620. fol.

J. *Victorii* SODERINI *Coltivazione Toscana delle viti* Firenz. anno 1600. 4°. THUAN. 1610. 4°. 1620. 1622. 1700. 1734. 4°. SEGUIER.

Pauli CRASSI *De Lolio tractatus cum epistola Ulyssis* ALDROVANDI Bonon. anno 1600. 4°.

CESARE CRIVELLATI *tratt. dell uso e modo di dare il vino nelle malatie acute* Rom. 1600. 8°. FALC.

Jacob. LEBZELTER *de simplicium medicamentorum facultatibus in genere* Lipsiæ 1600. 4°.

Bernardo DAVANZATI *Coltivazione Toscana delle viti e d' alcuni albori* Firenz. anno 1600. 4°. 1610. 4°. cum VICTORIO, & solus Firenze anno 1621. vel 1622. 4°. RIV. 1638. 4°. SEGUIER. Padova anno 1727. ibid.

J. TAVERNER *experiments concerning of fish and fruite* London anno 1600. 4°. (OSB.)

§. CCCXCIX. *Oliv. des Serres.*

Olivier des SERRES, Sieur du PRADEL, nobilis Languedocici, *Théatre d'agriculture* Paris anno 1600. fol. FALCON. 1611. 8°. * Geneve anno 1639. 4°. *

 Lyon

Lyon 1675. fol. auctum venatione luporum TREW. Magnum opus & bonum, viri experti, simplicium amantis, neque impendiosorum artificiorum studiosi. Scripsit utique suo calido cœlo. Pertinet autem ad rem herbariam Liber II. de frumento, & de cultu agri. L. III. de vite & vino. L. IV. de pascuis, pratis. Medicæ cultum commendat & irrigationem. Libro V. pauca huc spectant, fere de moro, ex cujus etiam cortice lintea docet parare. L. VI. de horto & plantis cultis, etiam de Croco, Lino, Cannabe, Isatide, Rubia, Carduis, deque pomis & fructibus, floribus, plantisque medicis, de insitione. L. VII. de sylva. L. VIII. de cibis & alimentis. Fuse historiam dat Solani tuberosi (z).

EJUSDEM *la cueillette de la soie pour la nouriture des vers qui la font* Paris 1599. 8°. d'ETRE.

EJUSDEM *Seconde richesse du Meurier blanc* Paris anno 1603. 8°. BURETTE. Jussu Regis artem educandorum bombycum, colendarum Mororum, Serici conficiendi docet.

Germanice *Eigenschaft und Natur des Seidenwurmes* vertente *Jac.* RATHGERBER Tübingen 1603. 4°. THOMAS.

§. CCCC. *Codices M.S.*

Ad finem seculi aliquos Codices M.S. colligenus.

ROMOLO ROSSELLI STEPHANI patris l. *de simplici secundo l'ordine du Dioscoride Corograf Toscan.*

Francisci CARLETTI *raggionamenti fatti sopra il viaggio che fece in circondare il globo terraqueo* da 1597. a 1606. IB. Plantas etiam habet indicas.

Stephani ROSELLI sumtu plantæ in *horto simplicium cultæ* delineatæ fuerunt a F. AGOSTINO del RICCIO. COR. T.

JOSEPH CASABONA Indiam adiit, plantas ibi colliget, codicem M.S. cum iconibus reliquit, quæ sunt apud TARGIONIUM. Præfat. ad MICHEL.

J. *Baptistæ* DONI de cultura per ignem: nova secundarum frugum methodus, & nomen artificium conservandi vini. ID. *Corogr.*

Antonius PAVILLON, aevi mihi ignoti, gallice scripsit de natura ac qualitate cibi & potus. SANDER clar. Ant.

Anonymi *de simplicium natura* Bibl. Reg. Paris. n. 7078.

Joh. ROCHON antidotarium, MARESCOTTI Pharmacia, & Euporista. IB.

EJUSDEM ROCHON adnotationes in MESVEN de simplicibus medicamentis purgantibus & in l. I. TAGAULT. ib. n. 7079.

ATANASIO

(z) p. 680.

ATANASIO di ſ. CARLO de herbis M.S. In Bibl. Ambroſ. QUADRIO diſſert. III.

Simonis PIETRE de ratione componendorum & præſcribendorum medicamentorum L. II. in Bibl. Reg. Pariſ. n. 6879.

D'ASSAS brevis methodus de medicamentorum compoſitione B. R. Pariſ. n. 7025.

Henrici RENHAM de vegetabilibus L. II. TANNER, forte vetuſtiores.

Bartholomæi MOSER *theſaurus bibliatricus omnium ſcriptorum, qui artem medicam coluerunt* — & inter claſſes rerum præcipuas artesque materies medica Dilling. fol. num prodierit, dubitatur.

§. CCCCI. *J. Pona.*

Johannis PONÆ Pharmacopœi Veronenſis, *Index multarum rerum, quæ in repoſitorio ſuo adſervantur.* Veronæ anno 1601. 4°. Fructus, radices, plantarum aliæ partes varie utiles, in breviſſimo catalogo.

EJUSDEM *Iter Montis Baldi* prodiit hoc anno, cum C. CLUSII plantarum hiſtoria *: Recuſum eſt Baſileæ anno 1608. 4°.* cum *Nicolai* MAROGNA l. *de Amomo Dioſcoridis & Plinii.* Sed melior editio prodiit Venetiis anno 1617. 4°. *. Titulus eſt, *Il Monte Baldo deſcritto.* Plantæ quidem alpinæ plurimæ recenſæ, earum multæ bonis figuris declaratæ. Deinde admiſtæ multæ Creticæ, & aliæ potiſſimum ex horto CONTARENO acceptæ. Mons ipſe amplus & varius, magna parte ſui aſperrimus, plantarum feraciſſimus, & noſtras habet alpinas, & alias permultas, quibus caremus. Garidellam hic videas, Stæheliniam LINNÆI, Cannabinam TOURNEFORTII, Papaver nudicaule, Ebenum Creticam, Saxifragam, ſeu Lychnidem fragilem, Buonarotam, Ranunculum calyce villoſo, Stæheliniam meam, Abſinthium Genipi, Achilleam Genipi, alias plantas prius parum notas.

EJUSDEM *de vero Balſamo dagli Antichi, nel quale ſi prova che il ſolo Balſamo Arabico e il legitimo, e ſ'ſclude ogn altro licore abbracciato ſotto nome di Balſamo degl' antidoti* Venetiis anno 1623. 4°. FALCON.

§. CCCCII. *Felix Plater.*

Ad hæc tempora pertinet *Felix* PLATER, magnus Clinicus, qui tamen neque univerſam naturam neglexit, cum theſauros rerum naturalium non minimos collegerit, neque rem herbariam, cujus ſplendidum hortum ſiccum rariſſimis plantis plenum viderim. Nomen raro Ranunculo impoſuit.

§. CCCCIII. *J. Robin.*

Jean ROBIN *Catalogus stirpium tam indigenarum, quam exoticarum, quæ Lutetiæ coluntur* Paris anno 1602. 12°. 1607. 1624. 8°.

EJUSDEM *Le Jardin* de HENRY IV. *ou recueil de fleurs, gravées par Pierre* VALLET *Brodeur du Roi, avec un catalogue de quelques plantes etrangeres, qu'il avoit recues de Guinée & d'Espagne* Paris anno 1608. fol. BURETTE. Recusus cum titulo *Le Jardin de* LOUIS XIII. Paris anno 1623. fol. * & 1638. fol. SEGUIER. omisso ROBINI nomine. Tabulæ 92., in exemplo meo vivis coloribus pictæ, florum fere ex gente Liliacea, etiam potissimum Iridum; monuit etiam auctor de colore, qui cuique plantæ conveniat. & fere summas plantæ partes depinxit. Meo exemplo præcepta hortensia docta manu adscripta sunt. Et ipse & VESPASIANUS ROBIN hortum alebant, Regio stipendio sustentati.

§. CCCCIV. *D. Canevarius.*

Demetrii CANEVARII, Patricii Genuensis, *de ligno sancto Commentarius, in quo qualitates ejus exprimuntur, exque illis lignum quoddam in Italiam delatum pseudolignum sanctum esse nulloque modo verum demonstratur* Romæ anno 1602. 8°.*. Diligens in utroque ligno auctor, nam neutram plantam vidit. Utitur potissimum *Gonsalvo* FERNANDEZ, qui lignum Guajacum, præter exiguas aliquas notas, Sancti simile fecerat; Sanctum tamen ex Insula S. Johannis (Portorico), Guajacum vero ex Hispaniola adverterat, & eorum lignorum, quod priori loco dixi, majores adversus luas vires habere scripserat. Refutat noster *Antonium* GALLUM, hunc fusius & acrius, & FALLOPIUM, qui Lignum sanctum a Guajaco longe separaverat. Denique signa discriminis suppeditat. Ligno spurio crassiorem esse corticem, cumque rarum & spongiosum; lignum ipsum viride, non pingue, parco gummi imbutum, minus ponderosum, durumque, odore minori, aut nullo, sapore non amaro, sed ab initio insipido, deinde acerrimo. Dubitat, num vere eo ligno unquam lues venerea sanata fuerit.

CYNTHIUS CLEMENS anno 1601. 4°. Romæ *disputationes de natura & facultatibus Ligni sancti* ediderat. Contra eum DEMETRIUS scripserat. Respondit CYNTHIUS *de natura atque facultate Ligni sancti nuper ut ferunt aliqui, ex Hollandia Romam delati* Romæ 1602. 4°. DEMETRII, quem refutat, libellum una recusum edidit, & id Lignum rejecit.

§. CCCCV. *Varii.*

The new and admirable art of Setting of Corne Lond. anno 1601. 4°.

Johannis SYLVII *Oratio de Rosis* Hafniæ anno 1601. 4°. MOLLER.

Conradi

Conradi BATTI *oratio prima botanologica* Regiomonte 1601. 4°.

Jac. COCI & J. TETENS *de purgantibus simplicibus* disp. Witteberg. 1601. 4°. MOLLER.

J. GRAVII *de plantis* diss. VIIIva Cassel 1601. 4°.

EJUSDEM *de simplicium medicamentorum facultatibus in genere* Heidelberg. 1604. 4°.

Jaques FONTAINE *traité de la theriaque* Avignon 1601. 12°. BUR.

§. CCCCVI. *G. Pancirolus. Alii.*

Guidonis PANCIROLI *Rerum memorabilium, seu deperditarum* P. II. *cum Commentariis Henrici* SALMUTH Amberg. anno 1602. 4°. ut videtur, & Francofurti anno 1610. 4°. * & Italice Venet. anno 1612. 4°. Codex posthumus a J. CAMERARIO anno 1596. ad SALMUTHUM missus est, qui PANCIROLUM audiverat; & plurimum ab eo viro auctus prodiit. In Pars I. agit de cinnamomo, folio, odoramentis. Pars II. huc facit ob varias memorabiles novi orbis plantas, Cassiam solutivam, Saccharum, Mannam, chartam, de quibus propria capita hic reperiuntur. Uterque Juris consultus cum fuerit, collatitiis fere divitiis utitur, ex CÆLIO Rhodigino aliisque nuperis collectis.

Ferdinandi Roderici CARDOSI *de rebus sex non naturalibus* Lisbon 1602. 4°. BOEHMER. Francofurti 1610. 8°.

Johannis SIEGFRIED *De genere aromatum, quæ cortices sunt* Helmstätt anno 1602. 4°.

G. Battisto SEGNI *Trattato sopra la Carestia e fame, varie multiplicationi e sorti di pane* Bologna anno 1602. 4°. SEGUIER. Alimenta varia.

Wolfgang HOECHSTETTER *de salubri studiosorum victu* Ingolstatt 1602. 8°.

EJUSDEM *Medicamentorum Oeconomia s. nova medicamentorum in classes sedes & familias distribuendorum ratio* ib. 1610. 8°. 1615. 8°. GRUENWALD.

Manuale medicum, d. i. *neues Arzneybüchlein für allerley Gebrechen und Krankheiten, samt einem Herbario nach L. Fuchsii Kräuterbuch* mit figg. Francfurt 1602. 8°. DRAUD.

Vicenzo BRUNI *dialoghi tre delle Tarantole, del vivere e del morir, delle pietre preziose e de' simplici* Napoli 1602. 4°. d'ETREES.

C. T.

C. T. *against the pernicious use of tobacco* Lond. 1602. 4°. BODL.

Abrah. FUCHS *de venenis* Basil. 1602. 4°. RIV.

§. CCCCVII. *P. Pauw.*

Petri PAAUW *Horti publici Academiæ Lugduno batavæ ichnographia & stirpium nomina* Leidæ anno 1603. 8°. BURETTE cum figuris. 8°. SEGUIER etiam 1601. ibid. Eam editionem non habeo, sed adest inter meas *Hortus publicus Academiæ Lugduno batavæ eius ichnographia descriptio usus* Leidæ anno 1617. 8°. *, quo anno PAVIUS obiit; & 1629. 8°. BURCKARD. In eo quadræ & pulvelli expressi, & charta pro plantis nuda relicta; sed in meo exemplo manu inscriptæ plantæ. Ad finem catalogus nominum brevissimorum, & trivialium, stirpium, quæ eo horto eo tempore continebantur. Alienum fuisse a re herbaria, & pro Terebintho studiosis Fraxinum demonstrasse ROLFINKIUS auctor est (*a*): merita tamen in Hortum publicum VORSTIUS laudat (*b*).

Hieronymo CORTES *phisonomia y varios secretos de Naturaleça* Saragoça 1603. 8°. BODL.

Diego Sanchez MALDONADO *Agricultura allegorica e espiritual* Burgos 1603. BODL. si huc facit.

Basilii PLINII *carmen de venenis* Noribergæ 1603. 8°. RIV.

Antonii MERINDOLI *examen confectionis alkermes* Aq. Sext. 1603. 8°.

F. BONAMICI *de alimento* L. V. Florent. 1603. 4°. Liber V. est de consequentibus sitim.

JOSEPH von LOCATELLI *Beschreibung eines neuen Instruments zum Pflügen und Saen zugleich* 1603. 4°. Jena 1690. 4°. celebris illius Seminatoris.

EJUSDEM *teatro d' arcani medici* Venez. 1667. 8°.

Christoph. Fabius BRECHTEL *neuere Art Barbierers Zettel aller gebräuchlicher Simplicien* Nürnberg 1603. fol. TREW.

EJUSDEM latina *Nomenclatura pharmaceutica* h. e. *liber appellationum & titulorum omnium medicamentorum* ib. eod. anno fol.

Hieron. LAMBACH *consilium medicum, quo Raphani usus arguitur* Hamburg. 1603. 8°.

BARTHOLOMÆI *Unterricht von allerley Speisen und Getränken* Erfurt 1603.

PETRI

(a) Vegetabilia in genere p. 99.
(b) *Everard* VORST *in vita Pavii.*

Petri PARISII *breve discorso sopra il medicamento di vino ed oglio per guarire ogni sorte di ferita* Palermo 1603. 4°. MONGIT. Gallice *Brief discours &c.* Paris. 1607. 8°. d'ETR. Chirurgici scopi.

Thomæ KNOBLOCH diss. physica XXII. *de plantis & Zoophytis* Witteberg 1609. 4°.

Francisci VELEZ de ARCINIEGA *parecer de que las Cubebas son el Carpasio de Galeno* Madrit 4°. N. ANT.

EJUSDEM *farmacopea de muchas cosas importantes a los Boticarios* Madrit 1603. 4°. N. ANT.

Mémoires & Instructions pour l'établissement des Meuriers & art de faire la Soye en France Paris anno 1603. 4°. FALC.

IDEM fuerit l. *von der Natur und Nutzbarkeit des Seidenwurms, auch Pflegung des Maulbeerbaums* ex Gallico vers. Tübingen 1603. 4°. An potius LAFFEMAS.

§. CCCCVIII. *Varii.*

Cecchini MARTINELLII *Raggionamenti sopra il Amomo e Calamo aromatico nuovaménte avuto de Malacca* Venet. anno 1604. 4°. C. B. Præf.

In idem opusculum exstat anonymi *Giudizio sopra i raggionamenti di Cecchino* MARTINELLI *sopra il nuovo Amomo e Calamo aromatico* Mantua anno 1605. 4°. C. B.

J. PONTANI *Methodus componendi theriacam Andromachi senioris* & præparandi Ambram factitiam Lipsiæ 1604. 4°. BODL.

Vincent TEXTOR TRAITE *de la nature du vin, & de l'abus tant d'icelui, que des autres breuvages* Geneve anno 1604. 8°. *. Vix huc pertinet.

Friderich HELBACH *Oenographia, Weinkeller, oder Kunstbuch vom Wein und Kräuterwein* Francfurt anno 1604. 4°. HIRSCH.

EJUSDEM *Olivetum*, d. i. *Kunstbuch, wie in allen Gewächsen, Metallen und andern Sachen Oel und Salz könne extrahirt werden* Francfurt 1605. 4°. Bibl. THOM.

Sebastiani BLOSS *Disputationes de facultatibus alimentorum* Tubingæ anno 1604. 4°. M.

Barthelemi LAFFEMAS de BEAUTHOR *le naturel & profit admirable du Murier en l'ouvrage & son bois feuilles & racines &c. Manière & façon d'enter & semer pépinières de Meuriers blancs* Paris anno 1604. 12°. FALC. BURETTE.

De VITRE' *description du premier voyage fait aux Indes Orientales* anno 1603. — *avec des remarques sur les epiceries, aromates & fruits, qui se trouvent aux Indes* Paris 1604. 12°. NEAULME.

The fruiterers secret containing directions for the due time and manner of gathering all kind of fruit London anno 1604. 4°. cum Malorum Cantiani agri historia.

J. Pauli SPINELLI DI GIOVINAZZE *lectiones aureæ in artem pharmaceuticam, in quibus resolvuntur dubia in canonibus Mesves, compositionibus, simplicium electione, opera destillationis &c.* Paris 1604. 4°. 1605. 1633. 1643. LOPPEZ.

Giuseppe SANTINI *ricettario medicinale* Serravalle 1604. BODL. *Güldene Apothek* Francfurt 1661. 4°. RINK.

Thomas MONTSAINT *Le Jardin Senonois cultivé d'environ 600. plantes, qui croissent à moins d'une lieue de la Cité de Sens*, Sens anno 1604. 12°. SEGUIER.

§. CCCCIX. *Claude Duret.*

Claude DURET *Histoire admirable des plantes & herbes commémorables en nature* Paris anno 1605. 8°.* BURETTE (etsi annus 1695. in eo catalogo scribitur), & cum aliis libellis conjunctus Paris anno 1615. 4°. IDEM. Plantas varias rariores utriusque Indiæ describit & depingit, etiam Garciniam, Tunamque coccinelliferam, cum rudibus iconibus. Accedit multum fabularum, ut arbor anates gignens & pisces, folia ambulantia.

§. CCCCX. *Ulysses Aldrovandus.*

Ulysses ALDROVANDUS, horti Bononiensis præfectus, hoc anno obiit, quare ejus opera huc referimus, etsi multis post id ævum annis prodierunt. Magnus peregrinator, plurimos thesauros rerum naturalium plurimo sumtu & labore collegerat, plantæque ALDROVANDI siccæ sedecim replentes volumina & MONTALBANI (c) tempore & MONTII (d) superfuerunt. Collegerat etiam undique, ut ad animalia, ita ad plantas, loca veterum, medica, botanica, philologica, emblematica. Ex codicibus ergo posthumis *Ovidius* MONTALBANUS *Dendrologiæ seu historiæ naturalis* libros II. edidit Bononiæ anno 1668. fol. *. Arbores sunt glandiferæ & pomiferæ aliquæ, etiam Indicæ, cum figuris rudiusculis, non tamen malis. Intercedunt Fungi plusculi, etiam Clavariæ, aliquæ icones sunt MONTALBANI. Cum cujus nomine, omisso ALDROVANDI titulo, ut ad methodum tantum ALDROVANDI opus fictum sit, recusa est *Dendrologia cum Georgii* FRANCI *præfatione* Francofurti anno 1690. fol. * (e).

Cum

(c) *Bibl.* p. 26. ed. SEGUIER.
(d) *Comment. Bonon.* T. II. P. III.
(e) Olim MONTALBANI opus esse *Journal* des *Savans* 1668.

Cum avium etiam iconibus aliquas figuras dedit ALDROVANDUS, ſed omnino rudes (*f*). In *hiſtoria monſtrorum* Bonon. 1642. fol. multæ plantæ faſciatæ aliisque modis monſtroſæ depinguntur. Reliquerat etiam lectiones in DIOSCORIDEM, aliaque inedita (*g*).

§. CCCCXI. *Varii.*

In J. *Jacobi* TALENTON *theſauro rerum reconditarum* Francofurti anno 1605. 8°. excuſo varia huc pertinent, ut medicamenta ex Chondro & Alica veterum, & de veterum cerealibus. Favet Arabibus.

Paul JENISII *Annabergæ hiſtoria* L. II. Dreſden 1605. 4°. habet etiam plantas ſponte circa Annabergam naſcentes RIV.

Diſcourſe on the husbandry uſed in Brabant and Flanders London anno 1605. 4°.* HARLEY.

Thomæ CORNACCHINI *Tabulæ medicæ, quibus quæ a principibus Græcis & latinis, de curationis apparatu reperiuntur, collecta ſunt* Patav. anno 1605. 1607. fol. Magnus apparatus & multum theoriæ.

Jac. MARTINI *de anima vegetante* Witteberg. 1605. 4°.

De facultate vegetativa anno 1606. 4°.

De facultate procreatrice & mirifica vegetativa potentia anno 1606. 4°.

Benigne le ROI, *Jacques* de CHABOT, *Jean vander* VEKENE & *Claude* MOULLET *Jardinier ordinaire du Roi, Inſtruction du plantage & proprieté des Muriers avec les figures pour aprendre a nourir les vers* & Paris anno 1605. 4°. cum figg. BURETTE. Lego etiam BENIGNI nomen ſolum.

Fedel NOFRI *teſoro di ſecreti naturali* 1605. 8°. GUNZ.

§. CCCCXII. *Adr. Spigelius.*

Adriani SPIGELII *in rem herbariam Iſagoge* Patavii anno 1606. 4°. & Leidæ anno 1633. 12°. Helmſtad. anno 1667. 4°. BURCKARD. & in operibus omnibus SPIGELII Amſterdam anno 1645. fol. *. Minime illepidum opuſculum, etſi alias artes Vir Cl. potiſſimum coluit. Ruſtici tamen veſtibus larvatus Italiam circumiit (*h*), ut plantas inveniret. Plantarum conſervandarum artificia tradit. Glutine fabrili continuo recentes plantas chartæ adglutinabat. Primo libro de plantarum forma generalia quædam tradit, earumque partibus: de generibus etiam agit, neque characteres undique omittit: plantas

(f) Vide cenſuram laboris, quem in ALDROVANDO MONTALBANUS poſuit, apud MALPIGHIUM *poſth.* p. 165.
(g) BUMALDI bibliotheca.
(h) HORNUNG *ciſt.* p. 382.

plantas etiam peregrinas passim describit, & Anisi folia, ut ex ordine prodeunt. Nullos se ramos trigonos vidisse adnotat. Ranunculum Scrophulariæ folio in montibus Bononiensibus detexit.

L. II. agit de plantarum facultatibus. De earum viribus multa se didicisse a rusticis Pisanis & Bononiensibus. Tertiam plantarum partem vulneribus mederi. Signaturas refutat, & vires plantarum a sapore discit. Diætetica inde aliqua & historia scriptorum rei herbariæ. CÆSALPINI a fructibus sumtæ methodo favet.

In editione Leidensi subjectus est *catalogus plantarum horti Leidensis*, quas eo tempore præfecto *Adolpho* VORSTIO possidebat.

J. *Battista* CROCE *delle excellenze e diversita deli vini, che nella montagna di Torino si fanno, e del modo di farli* Torin. anno 1606. 4°. FALC.

Petri FORESTI liber *de venenis & fucis* Leid. anno 1606. 8°.

A letter concerning preservation of health — with the author's opinion of tobacco London 1606. 8°. BODL.

Josue FERRO *maravigliosi secreti* Venez. 1606. 8°. d'ETR.

Tractat von Bereitung des Weins zur Gesundheit und Nuzbarkeit des Menschen Strasburg 1606. 4°. B. THOMAS.

J. ANT. de FONTECCHIA *dictionario medico* Complut. 1606. 4°. N. ANT.

§. CCCCXIII. *Varii.*

Hieronymi RUBEI Liber de *Melonibus* Venet. anno 1607. 4°. quo anno auctor obiit, MANDOSIO teste. Est inter epistolas V. ALZARII de CRUCE.

Matthæi le MAISTRE typographi *Le procés du Melon* Paris anno 1607. 4°. SEGUIER.

J. *Francisci Angelita* ROCO *I pomi d'oro, delle fichi una lezione, degli Meloni altera* Ricanati anno 1607. 4°. SEGUIER.

J. W. S. *Kurzer Bericht, durch was Mittel der einfallende Reif zur Frühlingszeit von den Rebleuten in den Weinbergen abgewendet werden moge* Stutgard 1607. 4°.

J. WOLTHUN *Weinkeller* Ettlingen 1607. 4°. DRAUD.

Joh. Herman de BREE *navigatio in Indiam Orientalem* Francf. 1607. BODL.

§. CCCCXIV. *Faber. Alii.*

Johannis FABRI Bambergensis, medici Romani, *de Nardo & Epithymo adversus Josephum* SCALIGERUM *disputatio* Romæ anno 1607. 4°. * Mogunt. anno 1607.

1607. 4°. SEGUIER. Clinicus Romanus & incisor, & una horti Vaticani custos, vir pereruditus. Hic potissimum de nominibus antiquis inquirit, & de Spica cilissa Indica, quam SCALIGER Crocum esse scripserat, FABER Nardum facit, ejusque radicem siccam describit. De Epithymi etiam antiquitatibus cum SCALIGERO pugnat. Epithymum non flores aut cacumina Thymi esse, sed Cuscutam, quam radicem habere contendit, ut ea tamen abrumpatur, quando planta a suo fulcro avellitur. Nimis cæterum clamosus & asper, dignus, qui SCIOPPIO librum dicaverit.

Philip. MULLER *de plantis in genere* Lipsiæ anno 1607. 4°. lego etiam 1609. 4°.

Conradi HOFMANN *Analysis compositionis theriacæ Andromachi, qua ostenditur summum artificium, quo senior* ANDROMACHUS *in compositione omnium præstantissima usus est* Lyon anno 1607. 8°. lego alias 1617. 8°. cum ERASTI *examine simplicium, quæ eam theriacam ingrediuntur.*

§. CCCCXV. *Nicolaus Marogna. Alii.*

Nicolai MARONEA (MAROGNA) Veronensis *Disceptatio de Amomo veterum* Basil. anno 1608. 4°. * cum J. PONÆ M. BALDO edita. Bonus libellus recusus Italice 1617. 4°. HEINS. Veram veterum plantam descripsit & depinxit (*i*), DIOSCORIDIS & PLINII loca collegit, & eruditos addidit commentarios.

Guillaume de SALUSTE, domini in Bartas, œuvres poëtiques, & potissimum *la premiere semaine* Geneve 1608. 8°. in primo duorum voluminum, quam editionem cito, etsi dantur aliæ vetustiores. Recusa est Rouen 1616. 12°. SARRY. Etsi principem quidem poëtarum suæ gentis non dixerim, quem titulum editor ei dono dedit, pertinet tamen utrumque ad rem nostram dies tertius, quo plantæ recensentur, tum quoad versiculos, tum quoad notas adjectas, quæ sunt fere ex veteribus collectæ. Porro in secunda hebdomade arbores paradisi dixit.

Theodori a MUYDEN *Della natura del vino e del ber caldo e freddo* Parma anno 1608. 8°. FALC.

Flora's Paradise beautifyd and adorned with sundry sorts of delicate fruits and flowers. Lond. anno 1608. 8°. HARLEY.

Simon GUNTHER *Hortulus sanitatis amœnissimus de tuenda & conservanda bona valetudine* Spiræ anno 1608. 16°. VATER.

Johannis STURMII *de Rosa hierichuntina* L. Lovan. anno 1608. 8°.

(i) HILL *Mater med.* p. 172.

Bernardini CAJI *De alimentis, quæ cuique naturæ conveniunt* Venet. anno 1608. 4°. BURETTE.

Henrici CUNITII *oratio pro theriacæ andromachi veræ gloria* Ligniz 1608. 4°. RIVIN.

J. KOEGLER *de venenis* Lipſ. 1608. 4°. RIV.

Arn. WEICKARD *de venenis* Lipſiæ 1608. 4°. RIV.

Jacobi GRETSER *mantiſſa de vino myrrhato & vaſis murrhinis* Ingolſtatt 1608. 4°.

L'art & ſcience d'agriculture Lyon 1608. HAUSVATER.

PAUL CONTANT JACOBI f. *le jardin & le Cabinet poëtique* Poitiers 1608. vel 1609. RAST. 4. Secunda pars plantas deſcribit. JACOBUS pater, vir eruditus, per Italiam plurima itinera ſuſcepit, etſi dictio non bona eſt. Conjuncto nomine prodierunt PATRIS & FILII *œuvres* Poitiers 1628. fol. FALC. Commentarii nempe in DIOSCORIDEM, ſynopſis plantarum cum etymologia, & collectiones variæ, ipſumque poëma.

§. CCCCXVI. *Varii.*

J. SIM. PARLESCA *Il fiore della Granadiglia overo della Paſſione di J. C. ſpiegato e laudato* Bologne anno 1609. 4°. FALC.

Inſtructions for the increaſing of mulberrytrees and the breeding of Silkworms London anno 1609. 4°. 1649. 4°. OSB.

Marc l'ESCARBOT Avocat *Voyage de la nouvelle France, contenant les découvertes faites par les François* Paris anno 1609. 8°. *. Compilat priores, ipſe tamen aliquamdiu in Portu Regio Acadiæ vixit. Hiſtoriam naturalem adtigit, & arborem laudavit, non bene deſcriptam, cujus ligno ſcorbutus tollatur.

Clem. ANOMOEI *ſacrarum arborum fruticum & herbarum decas* I. & II. *oder Creuzgarten der H. Schrift* Nürnberg 1609. 8°. B. THOMAS.

Jac. Aug. THUANI *crambe viola lilium* tria poëmata Paris 1609. fol. MAITT.

Bartholomæi KEKERMANN & *Guntherii* DONALDON *Oeconomia* Hanoviæ 1609. 12°.

Johannis SCHYRONII Cancellarii *Tabula medicamentorum ſimplicium & compoſitorum cum doſibus* Monſpel. anno 1609. 8°.

Oswaldi

Oswaldi CROLLII *Tractatus novus de signaturis rerum* Francof. anno 1609. 4°. 1623. 4°. 1647. 4°. Lipsiæ anno 1634. 4°. &c. MERKL.

Theodorus TURQUET de MAYERNE, archiater Anglicus, Baro Albonæ in Helvetia. In ejus operibus Londini anno 1701. fol. editis reperitur *Pharmacopæa*. Passim etiam vires herbarum minus notas docuit, in Chemiam & Empiriam aliquantum propensior.

§. CCCCXVII. *L. Catelan.*

Laurent CATELAN Apoticaire, *Demonstration des ingrédiens de la confection alkermes* Montpelier anno 1609. 16°.* & 1614. 12°. FALC. BURETTE, ubi additur, *Contre Jacques* FONTAINE. FALCO ex monitis auctoris correxerat theriacam, medici Monspelienses hanc emendationem secuti erant. Contra eos scripsit *Jacobus* FONTAINE medicus, anno 1601. editum libellum, & accusavit, quod MESVES præscripta non sequerentur. Eam nunc emendationem CATELAN tuetur. Querebatur de Ambræ griseæ portione a Monspeliensibus diminuta, de succi Kermes portione & lapidis Lazuli, quam Monspelienses urere malunt, terere FONTAINE, deque Moscho. Noster sirupum suum coquit ex succo Kermes cum æqua portione sacchari, melius certe, quam MESVE, qui sericum cocco tinctum loco succi adhibebat; ostendit etiam vim cocci esse in crassamento, quod ipse addere malit. Plantas persequitur, quæ in confectionem recipiuntur.

§. CCCCXVIII. *Varii.*

Octaviani LEO *Vere regole per far i vini ottimi* Venet. anno 1610. 4°.

R. VAUGHAN *The manner of Winter and Summer drowning of meadows and pastures* Londin. anno 1610. 8°.

Elias BONVINIUS *De theriaca l. quo de ingredientium delectu, qualitate & præparatione ex* ANDROMACHI *senioris mente agitur* Breslau anno 1610. 8°. d'ETR. RIV.

EDMUND GARDINER *tryal of Tobacco* Lond. anno 1610. 4°. BODL.

Eugenii PETRELLI *Narratio fruticum, florum, fructuumque imprimis in Occidentali India nascentium* nempe Granadillæ Colon. anno 1610. 8°. LEHM.

OLIVIER du NORD *description du voyage fait autour du globe terrestre* de 1598. jusque 1601. transl. du flamand Amsterdam 1610. fol. d'ETREES & in collectione T. de BRY.

Joh. alii TOBIAS TILEMANN *De plantis*, metallis & animantibus Witteb. anno 1610. 4°. SEGUIER.

EJUS-

EJUSDEM *praxis botanica s. methodus cognitionis & culturæ plantarum* Herbipoli 1657. 8°.

De la PORTE *diversités de toutes les principales choses du monde traittes amplement & divisées en douze journées* Paris 1610. fol.

Christophori HORSTII *hortulus medicus* Cassel. 1610. 4°. Ita lego.

God. SCHMOLLI *manuale rerum admirabilium & abstrusarum* Hamburg. 1610. 12°.

Caroli PASCHALIS *Coronæ* Lib. X. *in quibus res omnis coronaria veterum continetur* Paris. anno 1610. 4°. MERKL.

Georgii SEIDEL *de causis, speciebus, differentiis, partibus & facultatibus plantarum* Gryphswald anno 1610. 4°. Disputatio, ut vocant, cum plantarum variis catalogis & synonymis Germanicis.

Josephi SCALIGERI, viri doctissimi, in GUILANDINI *commentaria* ad tria capita PLINII *de papiro* Paris anno 1610. 4°. Francof. anno 1612. 8°. SEGUIER. Ad M. VARRONEM de re rustica conjectanea edidit Paris anno 1585. 4°.

R. G. *Trial of Tobacco expressing its uses in physik* Londin. anno 1610. 8°.

§. CCCCXIX. *C. Pilletier.*

Casparis PILLETIER *plantarum exoticarum & patriarum Walachriæ synonyma* Middelburg anno 1610. 8°. * Monspeliensis, RICHERII aliquamdiu vicarius, inde medicus Middelburgensis, Aquitanicas potius plantas, quam Zeelandicas describit, cum observationibus perpaucis, neque multis novarum stirpium historiis. Nomina prima sæpe valde barbara sunt. Methodum generalem stirpium promittit, & Hyacinthi florem cum staminibus describit.

§. CCCCXX. *Nicolaus Clavenna. Pomp. de Sprecchis.*

Nicolai CLAVENNÆ *de Absinthio umbellifero & Scorzonera Italica* Venet. anno 1610. 4°. *. Pharmacopola Bellunensis privilegium obtinuerat pro confectione ex Absinthio umbellifero (Achilleæ specie) facta, quod in Monte *Serva* lectum volebat novum esse, & a CLUSIANO diversum. Describit etiam Scorzoneram humilem secundam CLUSII, ejusque plantæ aquam stillatitiam & conservam florum mirifice laudat adversus variolas, viperæ morsum, aliaque mala. Absinthii sui iconem dat.

Pompeji SPRECCHIS *Antabsinthium Clavennæ; quod Absinthium umbelliferum in Monte Serva & aliis Italiæ montibus natum sit idem cum Absinthio alpino umbellifero* CLUSII Venet. anno 1611. 4°. *. Vanus homo, neque in montibus conscendendis exercitatus; demonstrat ex veteribus, locum natalem aliquid

varietatis

varietatis in plantis producere; deinde Abſinthium Clavennæ etiam in Baldo onte naſci, neque differre a CLUSIANO, etſi iſtud humilius ſit & amarius. Et ipſe ſuæ plantæ iconem dat.

§. CCCCXXI. *Gregorius Horſt.*

Gregorii HORSTII Prof. Gieſſ. *De tuenda ſanitate* Marpurg. anno 1648. 12°.

EJUSDEM *De tuenda ſanitate ſtudioſorum* L. II. Gieſſ. anno 1615. 4°. &c.

EJUSDEM *Decas pharmaceuticarum exercitationum, in qua de ſimplicium & compoſitorum medicamentorum natura & præparatione* tractatur Gieſſ. anno 1611. 8°. Ulm. anno 1618. 4°. 1628. 4°. MERKL.

In *medicarum Inſtitutionum* XXma diſputatione ejusque II. coronide agitur *de cibis & potulentis*, in VIIma & ſequentibus *de medicamentis ſimplicibus*, breviter omnia. In *obſervationum* L. IV. *poſterioribus* & *Epiſtolar.* L. II. Ulm 1628. 4°. * excuſis, agitur de camphoræ qualitatibus, & de theriacæ inſpectione, ubi auctor plantas percurrit, quæ theriacam ingrediuntur. Hæc redeunt in operibus omnibus Goudæ anno 1661. 4°. * 3. Vol. Coronides ſeorſim prodierunt Marpurg. 1649. 12°.

§. CCCCXXII. *Paulus Reneaulme.*

Pauli RENEAULME *Specimen hiſtoriæ plantarum* Paris anno 1611. 4°. *. Fere ad RICHERII ſaporem nominibus Græcis, characterem ſpeciei exprimentibus, ſpecies diſtinguit: & ſpecies ſuis generibus ſubjicit, tum ſubalternos ordines. Bonas dedit icones, & deſcriptiones, in quibus etiam ſtaminum inæqualitatem adnotavit. Centaurium minus Gentianis recte inmiſcuit. Synonyma addere neglexit.

Una excuſa ſunt *Jac. Auguſti* THUANI *carmina Crambe*, *Viola*, *Lilium*, *Phlogis*, *Terpſinoe*, non indigna aliis magni viri operibus.

EJUSDEM PAULI *De curationibus obſervationes* Paris anno 1606. 8°. *. hactenus huc pertinent, quod hic omnium primum exemplum ſit Cicutæ ad internos uſus adhibitæ, ut ad ſcirrhos viſcerum.

§. CCCCXXIII. *Varii.*

Braſſiani COMPLANI *De Agrimonia ſeu Eupatoria regia, in medicamentorum compoſitione, a Joh.* MESVE *deſcripta, reſtituenda* Laude Pompeji anno 1611. 4°. SEGUIER.

Hieronymi VALERII *De Colocynthidis præparatione, ſeu trochiſcis Alhandal eorumque uſu* Cæſaraugustæ anno 1611. 8°. MERKL.

Henrici SMETII de Leda *Miscellanea* Francofurti 1611. 8°. *. In l. I. agit de helleboro albo & nigro, & eorum usu medico. L. IX. commentarius est in DIOSCORIDEM, cum nonnullarum plantarum locis natalibus.

Bartholomeus PERDULCIS obiit anno 1611. Ejus opera prodierunt Paris 1643. 4°. B. B. In iis continentur diætetica, tr. de plantis usualibus, & ad cibum destinatis; deinde pharmacopœa & medicamenta composita; & iterum aliqua de plantis venenatis.

Joh. DEKHARDT'S *Kochbuch* Leipzig 1611. 4°. TREW.

Thom. SAGITTARIUS *de vino* Jenæ 1611. 4°. PL.

EJUSDEM *de cerevisia* ib. 1617. 4°. PL.

Georgius MARKHAM multa opuscula georgica edidit.

EJUSDEM *Country contentments or the husbandmans recreation* Lond. anno 1611. 4°. 1613. 4°. OSB. 1633. 4°. * OSB. 1640. 4°. anno 1755. recusa MILLS.

EJUSDEM *english husbandman* Lond. 1613. 4°. OSB.

EJUSDEM *country farmer* ib. 1616. fol. FOLK.

EJUSDEM *Farewel to husbandry or the inrichment of all sorts of barren grounds* Lond. anno 1620. 4°. SEGUIER, 1621. 8°. BODL. anno 1625. 4°. OSB. 1631. 4°. HARLEY. De fertili reddendo solo infecundo, & conservando frumento.

EJUSDEM *Cheap and good husbandry* Lond. anno 1631. 4°.

EJUSDEM *Inrichment of the weald of Kent* Lond. anno 1631. 4°. HARL.

EJUSDEM *Whole art of husbandry* anno 1631. 4°. HARL. OSB.

EJUSDEM *English housewife* ibid. anno 1631. 4°. HARL.

EJUSDEM *the way to wealth* Lond. anno 1653. 4°. OSB. 1657. 4°. HARL.

The commons complaint or the destruction and waste of woods London anno 1611. 4°.

J. Ludovici BERTALDI *Medicamentorum apparatus, duratio, dosis & formulæ* Taurin. anno 1611. 4°. TREW. 1612. 4°.

EJUSDEM *Medicamentorum externorum apparatus, doses & formulæ* Turin. anno 1614. 4°. TREW.

EJUSDEM *dispensatorium* J. PLACOTOMI *cum scholiis* recusum Turin 1614. BODL.

EJUSDEM *Tractatus de confectione de Hyacintho & Alkermes* Turin anno 1619. 4°. M.

J. JOAN-

J. JOANNII *de pilularum ex Aloë cum ſucco roſarum utilitatibus* Patav. 1611. 4°. VAT.

Petri PIGRÆI, Scholæ Pariſinæ Decani & Philiatri, *epitome præceptorum medicinæ chirurgicæ* Paris anno 1612. 8°. habet librum de condimentorum facultatibus, in quo etiam ſimplicia medicamenta ſuas per claſſes recenſentur.

J. Jac. CHIFLET *dædalmatum ſ. de medicis medicina & hyſſopo & aliis miſcellaneorum* L. II. priores Paris 1611. 8°. PLATN.

EJUSDEM *Pulvis febrifugus Orbis Americani ventilatus, ratione, experientia & auctoritate* Lovan. (non expreſſo nomine civitatis) anno 1653. 4°. *. Contra corticem Peruvianum, qui eo tempore nuper incipiebat contra febres in vino albo adhiberi. Noſter ſchedulam Romanam reddit, qua uſus hujus corticis deſcribitur: deinde reprobat corticem, quem infideliter morbum ſanare criminatur, ut continuo ægri relabantur.

EJUSDEM *Lilium francicum veritate hiſtorica, botanica, & heraldica illuſtratum* Antverp. 1658. fol.

J. ASSUERUS AMPSING *de theriaca ſenioris Andromachi oratio* Roſtock 1611. 4°. VATER. 1623. 8°.

§. CCCCXXIV. *F. Pyrard.*

Voyage de *François* PYRARD *contenant ſa navigation aux Indes orientales, Maldives, Moluques & au Breſil* Paris anno 1611. 8°. SEGUIER. anno 1615. 8°. MEAD. 1619. 8°. CHIVA. 1679. 4°. *. In Europam rediit anno 1611. Pars tertia continet hiſtoriam naturalem Indiæ Orientalis & inſularum Maldivarum: arborum ergo & plantarum utiliorum & celebriorum, potiſſimum etiam nucis Cocos Maldivarum. Sincerus alioquin auctor & dignus legi.

§. CCCCXXV. *Em. Sweert.*

Emanuelis SWEERT, horti Imperatoris RUDOLFI II. præfecti, *Florilegium ampliſſimum & selectiſſimum* Francofurti anno 1612. * & P. II. anno 1614. fol. * tunc conjunctim Amſterdam anno 1647. fol. HOTT. 1654. & 1655. fol. * cum præfatione anni 1612. demum anno 1672. niſi is error eſt. Auctor bulborum & plantarum liliacearum mercator fuit, rhizotomum vocat AUGERIUS CLUTIUS in epigrammate. Tabulæ ſunt 110. plantarum ex liliacea claſſe, aut alioquin coronariarum, demum nonnullarum arborum. Paſſim videtur ROBINUM imitari. Editiones non differunt.

§. CCCCXXVI. *J. Th. de Bry.*

Cum *Johannis Theodorici* de BRY nomine *Florilegium novum* anno 1612. prodiit *, & pars II. anno 1614. SEGUIER. Pars III. anno 1618. SEGUIER,

& nova editio cum titulo *Florilegii renovati & aucti* Francofurti anno 1641. fol. apud MERIANUM *, & *anthologiæ magnæ f. Florilegii novi variorum germinum* Francofurti 1626. fol. TREW. Prior editio tabulas habet 81. plantarum liliacearum & coronariarum. Altera tabulas 176. Multæ compilatitiæ ex CLUSIO, PASSÆO aliisque, & in posteriori editione omnino 32. ex FERRARIO; pleræque etiam varietates repræsentant ex florum colore natas, intercedunt tamen & propriæ icones, eæque ampliores, cum brevissimo sermone. Nomina vitiosa. Habet etiam SEGUIER editionem anni 1692. per omnia similem, & aliam cum titulo *Anthologiæ magnæ seu Florilegii maximi* Francof. anno 1600. fol. Eum titulum reperias cum anno 1626. fol. in bibliotheca Cl. BURETTE & Cl. GESNERI.

§. CCCCXXVII. *Varia.*

Cum J. CÆS. CLAUDINI l. *de ingressu ad infirmos* Bonon. 1612. 4°. *. Appendix una excusa est de remediis generosioribus. 1. de natura & usu radicum sarsæparillæ, chinæ, saponariæ, cannarum vulgarium, item lignorum Guajaci, Sassafras, Juniperini, Tamariscini, Lentiscini, visci querci, fraxinei, santalini 4. de natura aquæ hordei & ptisanæ. 5. De usu & natura vinorum medicatorum. Hæc seorsim prodierunt Francof. 1605. cum tit. *paradox. medic.*

Inter GERMANI COURTIN opera recusa 1612. fol. * liber XIV. est materia medica.

J. Lud. MOEGLING *præludia rei herbariæ* Tubing. 1612. 4°. GMEL.

R. CH. *Dialogue concerning planting of trees and other parts of agriculture* London anno 1612. 4°. BODL.

EJUSDEM *An old thrift revived or the manner of planting preserving and husbanding trees of divers kinds for timber and fruit* anno 1612. 4°. SEG. OSB. Idem, ut puto, opusculum.

J. Heinrich FROLICH *de theriaca Andromachi senioris* Basil. 1613. 4°. RIV.

M. Mich. DUSSEAU *enchiridion des miropoles traduit du latin & commenté* Lyon 1613. 8°. UFF.

§. CCCCXXVIII.* *Champlain.*

EJUS *Voyage de la nouvelle France* Paris 1613. 4°. CARLSON. iterumque 1620. 8°. cum plantarum nonnullarum descriptionibus.

Les voyages de la nouvelle France occidentale, dite le Canada, depuis l'an 1623. jusqu'en 1629. Paris anno 1632. 4°. 1640. 8°. * 1647. *. Cum imperio

perio in Canada fuit, & frequentiſſime ex Europa in Americam trajecerat, atque viciſſim. Quebecum condidit, & in Annapoli Acadica habitaverat. Verax in univerſum, rei naturalis parum peritus, multus in litibus eorum enarrandis, qui in ſocietates coaluerant, colendæ Canadæ deſtinatas. Dies tamen definivit, quibus certæ arbores primum floruerunt, in Taduſſac, valde ſerotinos.

§. CCCCXXIX. *Varii.*

Simonis SYRENNII *Hieynik herbarſem Ziczyka Lecinskiego Zowia* &c. Cracov. anno 1613. fol. SEGUIER. Warſov. anno 1632. 8°. Herbarium Polonicum cum figuris ligneis.

Het Licht der Apothekers Roterdam 1613. 8°. HEINS. aliud Amſterdam 1653. 8°. eodem titulo.

Floriano CANALE *ſecreti univerſali ed eſperimentali — apartementi all' — agricoltura* Venet. 1613. 8°. BUR. 1645. 8°. d'ETR. 1677. 8°.

Wolfgangi SEBERI *Diſcurſus de agricultura* anno 1613. 8°. & FALC.

Joh. BOTERUS *in catalogo ſeu deſcriptione cenſuum virium, regiminis, imperiorum totius fere mundi* Colon. anno 1613. 8°. Marpurg. anno 1620. 4°. hiſtoriam naturalem & herbariam tangit; ſed ejusmodi libros, quorum ſcriptores rei ipſius imperiti fuerint, lubens omitto.

§. CCCCXXX. *Baſilius Besler.*

Baſilii BESLER *Hortus Eyſtettenſis* Noriberg. fol. Atlant. anno 1613.* & paucis mutatis, additis tabularum numeris, anno 1640. fol. max.* quæ editio minus nitida eſt. Omnium operum botanicorum, quæ hactenus prodierant, ſplendidiſſimum, tabulas continet 356. ſumtibus Epiſcopi *Conradi* v. GEMMINGEN ſculptas, plantarum quidem plerarumque hortenſium, repetitis figuris, quoties colores in flore ſunt alii: intercedunt tamen etiam ſpontaneæ. plerumque ad naturam ſculptæ, aliquæ exſcriptæ, & demum fictitiæ (*k*) & monſtroſæ. Deſcriptionem & ſynonyma *Hieronymus* BESLERUS, BASILII frater (*l*) adjecit, cum BASILIUS ſermonis latini ignarus eſſet. *Ludovicum* JUNGERMANNUM (*m*) verum eſſe auctorem lego, tum C. HOFMANNUM. Neutrum credo tantos errores toleraturum fuiſſe, quanti in hoc opere ſuperſunt.

(k) Epipactis latifolia, Dentaria anguſtifolia peculiaris, Polium folio & facie Lavendulæ.

(l) BAIER. p. 83.

(m) IDEM *biograph.* p. 86.

etsi LUDOVICUM utique constat ab Episcopo anno 1612. ad edendum *hortum* evocatum fuisse (*n*). Recusum fuisse anno 1713. (*o*) 1727. (*p*) vel 1750. lego.

EJUSDEM *Fasciculus rariorum & adspectu dignorum varii generis, quæ ari incidi curavit* Noriberg. anno 1616. 4°. max. SEGUIER, & *continuatio rariorum varii generis* &c. anno 1622. fol. TREW. ob fructus & plantas marinas. *Gazophylacium* cum RUP. M. BESLERO commune dicemus.

Citat etiam OSMOND icones florum & herbarum, in gratiam herbarum cultorum promulgatas anno 1622. fol. (*q*), quod opus videtur idem esse priori.

EJUSDEM etiam lego prodiisse *Icones s. repræsentationem vivarum florum & herbarum* 1627. fol. max. TREW.

§. CCCCXXXI. *Varii.*

Ottavio CAMPOLONGO *considerazioni intorno alla theriaca* Venez. 1614. 8°. BURK.

Risposte alle considerazioni d' Ottavio CAMPOLONGO *intorno alla composizione della theriaca*, di *Asdrubali* MOSTRAVERO Ravenna anno 1614. 4°. FALC.

Adriani PAULI *de plantis* Gedan. 1614. 4°.

Guilielmi DUVALLII, Regii Professoris Parisini, *in phytographiam, seu doctrinam de plantis præfatio* Paris anno 1614. 8°. FALC.

EJUSDEM *Phytologia, seu philosophia plantarum opus posthumum* Paris anno 1647. 8°. * 1658. 8°. SEGUIER. Collectanea veterum, etiam juniorum.

EJUSDEM *de plantis nomenclaturæ sanctioris digressiuncula* Paris anno 1643. 4°. SEGUIER.

Jean VIGIER *des medicamens* Lyon 1614 12°. RAST.

Guilielmi PITHOPOEI *vincetoxicum* Campidon 1614. 8°. si huc facit.

Matth. BACKMEISTER *de conservatione sanitatis* disp. 28. Rostock 1614. 4°.

MOLLERI M.S. botanologia sine alphabetica exstabat in *Bibl.* UFFENBACHII. III. n. 20.

Laur. EICHSTAD *de theriaca & mithridatio* Stettin 1614. 4°. 1624. 4°. MERKL.

EJUS-

(n) HOFMAN *catal. bort. Altdorf.* anno 1615. 4°.
(o) CLEM.
(p) Conf. MOEHSEN Epist. p. 75.
(q) OSMOND *dict. typ.*

EJUSDEM *de confectione Alkermes in Pomerania parari cepta* Stettin anno 1634. 4°. FALCONET. anno 1635. 8°. MERKL.

EJUSDEM *de Camphora, an* HIPPOCRATI *& aliis priscis nota fuerit, & quid de ejus ortu & natura recentiores medici prodiderint* Gedan. anno 1650. 4°. *

EJUSDEM *de plantis in genere* Gedan. 1648. 4°.

Vide editionem OELHAFIANÆ floræ.

§. CCCCXXXII. *Crisp. Passæus.*

Crispinus PASSÆUS (*du Pas*) junior flores & plantas coronarias sculptas dedit aliasque. Primum ex Cl. SEGUIER ejus viri opera recensebo. *Hortus floridus, in quo rariorum florum icones, secundum quatuor* anni tempora exhibentur Arnheim anno 1607. 4°.

IDEM, cui accessit *pars altera, in qua præter flores varia etiam reperiuntur arborum fructiferarum, & herbarum medicinalium genera tabulis* 110. Pars *verna* prodiit anno 1614. Pars *autumnalis* anno 1616. Pars *hyemalis* eodem anno. Pars *æstiva* anno 1617. Addit Cl. SEG. novas editiones Ultrajecti anno 1614. 4°. Arnhemii anno 1615. fol. Amstelodami anno 1651. fol. 1654. 4°. prodiisse. Et Anglicam editionem anni 1614. 4°. & 1615. 4°. video in B. BODL. citari cum iconibus 117.

Exemplum, quod coram habeo, est hujus modi.

Hortus floridus, in quo rariorum florum icones &c. Arnheim anno 1614. fol. long. *. Idem cum opere a CL. SEGUIERO recenso. Hæ tabulæ elegantissime sculptæ coronariarum & liliacearum sunt plantarum vernarum 54. æstivarum 20. autumnalium 26. hiemalium 12.

Deinde aliud omnino ab isto opus est *altera pars horti floridi, quæ præter flores per Crispinum* PASSÆUM, idem alterum opus Cl. SEGUIER dictum. Hujus solum *autumnum* possideo, bis quidem. Icones sunt 120. plantarum utique edulium, & medicatarum, multo minus elegantes, neque tamen malæ, cum aliqua brevi historia & additis versiculis. Nomina passim erronea, ut Trichomanes pro Pimpinella. Arnhemi prodiit anno 1616. fol. longo.

Hujus ipsius partis alterius *dimidia pars*, & icones 60. cum titulo *Anselmi* BOOTII de BOOT *florum, herbarum, fructuum selectiorum icones e bibliotheca* OLIVARII VREDI J. C. Brugæ prodiit anno 1640. fol. long. *. Plantarum icones omnino eædem, descriptio aliqua, vires uberius adjectæ, cum *Castoris* DURANTE versiculis. Priorem ejusdem editionem anni 1609. habet SEGUIER, cum titulo *Florum, herbarum ac fructuum selectiorum icones & vires.*

Conjun-

Conjunctim prodiit *hortus floribus in quo variorum & minus vulgarium florum icones ad vivam formam secundum quatuor, anni tempora delineata* Amsterdam 1651. fol.

§. CCCCXXXIII. *Angelus Sala.*

Angeli SALÆ Archiatri Megalopolitani, natu Vicentini, qui aliquamdiu Vitoduri in Helvetia vixit, *Opera medico chymica omnia* Francofurti anno 1647. 4°. * Primus Chemicorum, qui desiit ineptire. Huc pertinent quatuor opera. I. Essentiarum vegetabilium anatome, succi nempe in balneo mariæ depurati, ex variis plantis expressi, & extractum ex succis paratum, quod nuper aquosum vocatur. Sed & spirituosa extracta longa cum spiritu vini maceratione parare docet. Utrumque adeo extractum ante NEUMANNUM ex plerisque plantis medicatis parabat, etiam ponderibus adjectis. Porro lixivo sale adjecto purgantium medicamentorum purgantia extracta parare docet, & extracto Hellebori nigri utiliter usus est. Reliqua lubens omitto.

Saccharologia Rostoch 1637. 4°. exemplum est novi studii, quo medicamentum simplex cum variis corporibus componere, & igne expellere, quæ adscendere poterant, SALA ante nuperos docuit. Cum saccharo etiam fermentat odoramentorum succum, & liquorem limpidum & supernatantem separat, servatque. Extractum etiam Acetosæ aliarumque plantarum cum saccharo spissat.

Hydrelæologia Rostocki 1633. 4°. excusa & *Tartarologia* 1632. 1636. 4°. huc etiam spectant, tum Myrothecium, & Exegesis *Chymjatrica*. Denique *Opiologia seu ternarius Laudanorum, de natura proprietatibus & vera Opii præparatione ac usu* Erfurt 1630. 8°. Eam seorsim Gallice recuderunt Hagæ anno 1614. 8°. cum titulo *Opiologie* ou traité *contenant les proprietes vraye preparation & sur usage de l'Opium.* Sed etiam Anglice anno 1618. 8°. prodiisse BOPL.

EJUSDEM *essentiarum vegetabilium anatome, vom Nutzen der vegetabilischen Essenzen, und wie man sie aus allen Blumen, Kräutern, Früchten, Wurzeln, Rinden, Holzern extrahiren soll,* prodiit Rostock 1630. 8°. 1635. 8°. MOELLER.

EJUSDEM *ternarius bezoardicorum ou les trois souverains remedes bezoardiques contre tous venins* Leid. 1616. 4°. d'ETREES. Latine versus ab *Andrea* TENZEL Francof. 1618. 8°. 1636. 4°. Una prodiit *Emetologia & Exegesis Chymiatrica.* MOLLER.

§. CCCCXXXIV. *Varii.*

Francisci MEINARDI *De Visco Druidarum orationes* Pictavii anno 1614. 8°. FALC.

Ludovici SETTALA (SEPTALII) *Animadversionum & curationum medicarum* L. VII. Mediolani anno 1614. accesserunt duo libri ibid. anno 1629., recusi Dor-

Dordraci anno 1650. 12. *. Multas minus vulgo notas vires ſimplicium medicamentorum habet.

Abrahami ORTELII *Syntagma herbarum encomiaſticon* Leidæ anno 1614. 4°.*. Utilitates plantarum medicæ, œconomicæ, aliæ.

Michaelis REUDENII Bambergenſis *De novo gummi purgante* Lipſiæ anno 1614. 8°. (*r*), Leidæ anno 1625. 16. * cum apologia ad *Philippum* HOCHSTETTER *nunc primum edita.* Sermo eſt de gummi gitta aut gutta. Ejus uſum adfirmat, per experimenta, tutum eſſe ſalubremque in arthritide, dari poſſe ad 7. & octo grana; ex Peruvia mitti (hoc, ut puto, male). HOECHSTETTERUS negabat ex Peruvia venire & ex Oriente adferri non male monebat, & poſſe ad novem grana dari. *Apologia* parvi momenti eſt, data anno 1624.

Barnabas GOOCH *The whole art of husbandry* Lond. anno 1614. 4°. SEGUIER. Liber I. de agro. II. de hortis, ſylvis & pomariis. Conf. p. 343.

Nicolai DALIER *Synopſis methodica pharmacorum omnium, quæ in uſu ſunt* Trecis anno 1614. 8°. 1618. 8°. MERKL.

§. CCCCXXXV. *Lud. Jungermanni.*

Ludovici JUNGERMANNI, Lipſienſis, *Catalogus plantarum, quæ circa Altorfium Noricum & vicinis locis proveniunt. Recenſitus* a Cl. HOFMANNO anno 1615. 4°. *. Liber ante 15. annos ſcriptus fuerat: auxit eum non pauciſſimis ſtirpibus editor CASPARUS (*s*). Etſi brevis eſt catalogus, raras tamen aliquas ſtirpes continet, ut Hypopityn, veronicam ſcutellatam. Ad finem novo inſtituto, & ad noſtrorum temporum ſaporem, adjectus eſt generum catalogus. De viribus addit aliqua. Exemplum meum manu adlitas aliquas plantas habet, in exemplo typis edito omiſſas, ut Rhaponticum Jaceæ flore naſcens aufm Gleisberg, Iſatidem, Cyclamen.

EJUSDEM, nunc Altdorfini Profeſſoris, *Catalogus plantarum quæ in horto medico & agro Altdorfino reperiuntur, auctus & denuo recenſitus* Altdorf. anno 1646. 12°. * editionem vero ejusdem tituli anni 1635. 4°. citat BAIERUS. Hortenſes præcedunt, ſequuntur ſpontaneæ, ubique aliquot plantis auctæ, quæ in priori cenſu deſiderabantur; ſola vero dat nomina, fere absque ſynonymis.

EJUSDEM *Cornu copiæ Floræ Gieſſenſis proventu ſpontanearum ſtirpium cum Flora Altdorfenſi nomine conſpirantis* Gieſſæ anno 1623. 4°. BAIER. Nam & Gieſſæ Profeſſor fuit.

Poſthuma & inedita reliquit *Viridarium Lipſenſe ſpontaneum, ſeu Enumerationem alphabeticam* 800. *fere plantarum, quæ circa Lipſiam ſpontaneæ ſunt;* tum *Catalogum plantarum circa Francofurtum ad Mœnum ſpontanearum;* & inſignem hortum ſiccum 2000. plantarum, qui Altdorfii adſervatur.

Etiam

(r) Liber datus eſt anno 1613.
(s) In præf.

Etiam frater *Ludovici* JOACHIMUS plantas amavit, & circa Corinthum obiit, quo peregrinatus fuisset.

§. CCCCXXXVI. *Varii.*

Laurentii FORER S. I. Disputatio physica *de plantis* Dilling. anno 1615. 4°. SEGUIER.

Joh. VREEDMAN *Hortorum & viridariorum icones ichnographicæ* Colon. anno 1615. 4°. si huc pertinent SEGUIER.

Nicolai CURTII *De medicamentis lenientibus præparantibus & purgantibus liber* jam anno 1575. scriptus Giess. anno 1615. 12°. LIND.

MICHEL ANGELO BACCIO BALDINELLO *Compendio delle veritabile virtù dell' Erba detta tabacho* scripsit anno 1615. & M.S. reliquit TARGIONI *choregr.*

Theodorus COLLADO in tomo *adversariorum* altero, Genevæ anno 1615. 8°. * excuso, & in ejus libro II. de plantis agit, de Rhabarbaro, Adianto, Nymphea, Musco, Taraxaco: id recte negat venenum habere, & monet, videri GUINTERUM de Lactuca opii odore intellexisse, quæ de vi Taraxaci narcotica ei elapsa sunt. Porro Asari in theriaca usum excusat. Oculos Populi calidos esse.

The *Pleasure of Princes or gardener recreations* Lond. anno 1615. 4°. HARLEY.

C. T. *Advice how to plant Tobacco in England and of the virtues of that herbe* Lond. anno 1615. BODL.

Gabriel DROYN *Le royal Sirop des Pommes antidote des affections melancholiques* Paris anno 1615. 8°. BURETTE.

Jac. FUHRMAN *aphorismi medici ad diæteticen & pharmaceuticen illustrandam Centur. II. priores* Rostock 1615. 8°.

EJUSDEM *medicina diætetica, ein nüzliches Büchlein von Speis und Trank der Gesunden und Kranken, in XI. Theile abgesondert* Stettin 1617. 8°. RIV.

Jacob SCHALLING *ophthalmia* Erfurt 1615. fol.*. De vino etiam agit, de melle, de sacchato, balsamo, aliisque medicamentis ocularis.

De la PRIMAUDAYE *l'academie françoise de la philosophie sur les creatures & oeuvres de Dieu* Lyon 1615. 4°.

Ottavio RABASCO *Il convito overo discorsi di quelle materie che al convito s'appartengone* Firenze anno 1615. 4°. FALC.

§. CCCCXXXVII. *Fr. Hernandez.*

Franciſcus HERNANDEZ, medicus, maximis impenſis icones plantarum 1200. (*t*) Mexici paraverat, quæ eo jam tempore depictæ erant, quo *Joſephus* a COSTA in America fuit (*u*). Id opus *Franciſcus* XIMENES Hiſpanico ſermone Mexici edidit anno 1615. 4°. cum ſuo nomine, & titulo *De la naturaleça y virtudes de las arboles plantas y animales de la nueva Eſpanna, en eſpecial de la provincia de Mexico, de que ſe aprovecha la Medicina.* B. HOTTON. Tandem FRANCISCI codices *Franciſcus* CÆSIUS, Lynceorum princeps, redemit a RECCHI heredibus, & ad editionem paravit, adjuvante *Alfonſo* FERRINO, ſumtusque præſtitit, circa annum 1628. Sed neque tunc egregius labor prodiit, & Romæ anno demum anno 1651. fol.* (TREW. 1648. fol.) edita eſt *Nova plantarum* animalium & mineralium *regni Mexicani hiſtoria;* non quidem FERNANDI longius opus, ſed epitome in X. libros a *Nardo Antonio* RECCHO contracta & latine verſa. Ipſum opus, & icones a FRANCISCO paratæ, in Monaſterii Eſcurialis incendio perierunt (*x*). Hoc primum juſtæ magnitudinis opus Americæ calidioris theſauros Europæis aperuit. Deſcriptio brevis, & non ſatis botanica; vires medicæ paulo fuſius traditæ, icones non malæ, non tamen ut characteres ſpecierum adgnoſcas, nomina Mexicana. Plantæ ipſæ nobiliſſimæ, medicatæ & coronariæ, pleræque ne hoc quidem ævo ſatis cognitæ. In utilioribus ſtirpibus Mayz, Aloe, auctor uberior eſt. Contrayerva vocatur Granadillæ ſpecies foliis ferri equini imagine. Octo primi libri ad rem herbariam pertinent, reliqui ad hiſtoriam animalium & minerarum.

Johannes TERRENTIUS Conſtantienſis, & ipſe Lynceus, notulas adjecit, &, ſi quam FRANCISCI plantam in CLUSIO & MONARDO adgnoſceret, ubique monuit; aliquando etiam genus Europæum & claſſem addidit. Labori autem non ſuffecit, neque eo ævo ſufficere potuit, & neque nunc puto ſuffecturum quemquam. Guajacum tamen, ut notius, accurate exponit, & lignum ſanctum a FRANCISCO omiſſum. Tropæolum LINNÆI ad Violam referri debere, non ad Naſturtium, recte vidit, & Oxytriphyllum Geraniis eſſe adfine. Aliquas alias ſtirpes adgnoſcere potuiſſet, ut Mimoſas: & Calceolo aut Orchidi adfinem perpulchram plantam, quam Lynceam vocat.

Non ſeparabo alias plantarum icones & hiſtorias perbreves, quas *Nardus Antonius* RECCHUS *Franciſci* HERNANDES operi ſubjecit, & notulis ſuis TERRENTIUS hactenus illuſtravit. Numeroſæ ſunt, pariter Mexicanæ, artificio pictorum pene ſimili. Hic Bignoniam, & Melocactum reperias, & alias nuperorum plantas.

Deinde TERRENTIUS Cereum rotunde ſerratum, Tunam coccigeram, & aliquot alias plantas paulo ornatius delineat.

(t) 60000. ducator. J. a COSTA IV. c. 29.
(u) Ibid.
(x) QUER. *Flor. Eſpann.* proleg. p. 38.

Denique Princeps *Fridericus* CÆSIUS (y), ab anno 1603. LYNCEORUM institutor, adjecit *phytosophicarum tabularum partem* I. anno 1628. missam, & a morte PRINCIPIS a LYNCEIS sodalibus editam. Ordo operis valde singularis. Discrimina saporum, virium medicatarum, vitam, sensum, propagandi modum, utilitatem stirpium variam, etiam philologica tradit. Neque criticam botanicen ignoravit, & de nominum vitiis monuit, quæ velit antiquata. Habet & signaturas & similitudines animalium. Denique genera, subalternas species, synonyma. Inde plantarum partes cum definitionibus, classesque varias, a diversissimis qualitatibus sumtas: & locos natales. Tunc classes veræ sequuntur, inter quas aflorœ (apetalæ), tetraspermata, diœciæ, ut nunc vocantur, & hermaphroditæ. Passim singularia aliqua adnotavit. Tunicas violaceas jam tunc vidit, lapidem dixit fungiferum. Pulegium siccum, post decem annos, quotidie flores aperuisse & clausisse. Fungorum ad 200. icones depictas reliquit, & tria volumina, quæ nunquam prodierunt, & in Cæsiorum castellis servantur (z), & in bibliotheca summarum Pontificum (a). Sed neque bibliothecam omisit botanicam.

§. CCCCXXXVIII. *Varii.*

Jacobi ZIEGLER *Tabak: von dem gar heilsamen Wundkraute Nicotiana* Zürich anno 1616. 4°.* Icon speciei majoris satis bona (b), tum usus varius, etiam adtracti ex fervente aqua vaporis, in qua Nicotiana & aliæ herbæ infusæ essent.

Leonardi LESSII S. I. *hygiasticon* s. *vera ratio valetudinis bonæ ad extremam senectutem conservanda* Mediolan. 1616. 12°.

Duncan BURNET Scotus *Jatrochymices* L. I. *de præparatione & compositione medicamentorum* L. I. Francofurti 1616. fol. TANNER.

Adami BRUXII *Balsambüchslein*, oder *Bericht von sieben und zwanzig Balsamen* Halle 1616. 12°. B. THOMAS.

Johan FRANEAU de l'ESTOQUOY *Jardin d'hiver, ou Cabinet de fleurs, en 36. elégies, avec d'excellentes figures representantes les fleurs domestiques* Douay anno 1616. 4°. TREW.

Florilegium oder Blumenbuch, in Reimen verfaßt durch ULRICH VOLLER *von* GEELHAUSEN Frankfurt anno 1616. fol. cum figuris coloratis. TREW.

Simon MAJOLUS *de variis herbarum virtutibus* agit in *dier. Canicular. coll.* 20. & 21. Mogunt. 1616. fol.

Bernardi

(y) Obiit anno 1630.
(z) J. PLANCI *Præfat. ad Phytobasan.* *Giorn de letter Suppl.* III. p. 314. cum *Josephi* HECHII collectione.
(a) LANCIS *fung.*
(b) GEMMA I. p. 408.

Bernardi MULLER diſp. *de plantarum cognitione medico neceſſaria* Baſileæ 1616. 4°. Plantas ſub certis generibus & ſummis & ſubalternis bono ordine, ſecundum naturæ leges dicitur diſpoſuiſſe. MÖLLER Cimbr.

Sebald MULLER *vom Brodtbacken, Mahl- und Back-Proben* Leipzig 1616.

Le jardinier françois, qui enſeigne a cultiver les arbres & herbes potagéres, avec la maniere de preparer tout ce qui croit ſur la terre, & les eaux par R. D. D. V. V. B. D. N. Paris anno 1616. 1651. 1652. 1654. 12°. RIVIN. 1666. 1674. 12°. 1679. 12°. CARLS. 1684. 8°. auctius anno 1708. 12°. Amſterdam anno 1654. 12°. 2. Vol. HOTTON. anno 1660. 12°. 1662. Rouen anno 1664. 12°. Lyon anno 1698. 12°. an cum alio titulo *Le Ménage des champs & le Jardinier François* Paris anno 1711. 12°. Troyes anno 1723. 12°. Omnia SEGUIER. Anglice *the french Gardener* Lyon 1675. 8°. Liber ſcriptus a viro, qui arbuſculas vendebat, & quotannis Pariſios iter faciebat p. 343. Libri tres. Primus, iſque uberior, de arboreto. Jubet ſuffodere terram pro horto condendo, in imas foſſas fimum, & reliquias de preſſo vino vel ſicera, etiam frondes & filicem defodere, quæ ſit optima, terramque mutare, ut quæ ima fuit, nunc ſit in ſuperficie. Inſitionem præfert, quæ fit trunco ramum inſitum recepturo pro pyris cydoniam piriformem, minus enim fore ſpecioſas arbunculas, quæ in pirum domeſticam inſeruntur. Seminarium, & plantarium (batardiere). Quatuor modi inſerendi; præfert quæ fit in ſcuti modum. Arborum catalogus, quæ ſint meliores natæ, & arborum morbi. In L. II. olera, melones: ſe intuliſſe inter primos Scorzoneram, in Gallia prius vix cognitum. Habet Tupinambus, ſed nondum Papas. Laudat Picardorum in re hortenſi induſtriam, & proprium ad pira ſerenda inſtrumentum. Libro III. condituram fructuum docet, & conſervationem: & varias aquas fermentatas.

Les delices de la Campagne Suite du Jardinier François Paris 1656. 12°. 1661. 12°. HOTTON. 1679. 12°. CARLSON. 1684. 12°. 1711. 12°.

Joh. DEACON *Tabacco tortured or the filthy fume of tabacco refined* Lond. anno 1616. 4°. SEGUIER.

Johannis OLORINI *Centuria herbarum mirabilium, oder hundert Wunder-Kräuter* Magdeburg anno 1616. 8°. * SEGUIER. anno 1656. & *Centuria arborum* Magdeburg. anno 1616. 8°. *. In utroque opuſculo rerum miracula collegit, & peregrinas ſtirpium formas ex itinerum ſcriptoribus, Coſmographis, & collectoribus, ipſe parum aut geographiæ peritus, aut rei herbariæ.

Rayneri FIDELISSIMI *Enchiridion pharmaceuticum medicamentorum antidotarii Florentini facultates complectens* Bonon. anno 1616. 12°. M.

Bartholomæi MARRANDAN *Del tabago los dannos que cauſe y del Chocolate*, Sevilla anno 1616. 8°. Gallice vertente *Renato* MOREAU Paris anno 1643. 4°. BURETTE.

Petri HOLTZEMII *Essentia Hellebori extracta* Colon. anno 1616. 8°. BUR.

EJUSDEM *Essentia Hellebori rediviva secundo extracta, seu rectificata & aucta* Genev. anno 1623. 8°. BODL.

EJUSDEM *Pharmacopœa Coloniensis revisa* Colon. anno 1627. BODL.

§. CCCCXXXIX. *Varii.*

Michaelis AUGUSTINI *libro de los secretos de agricultura casa del campo y pastoril* lingua Castellana prodiit anno 1617. & in Catalaunicam dialectum versus Zaragoza anno 1636. 4°. SEGUIER. *Perpinnan* 1626. 4°. FALC.

Joach. STEIGII *Beschreibung des Lindenbaums* Witteb. 1617. 4°.

Caspar JUGLER *Oeconomia, auf Anordnung Churfürsten Augusti erstlich herausgegeben* Lipsiæ 1617. 4°. Francfurt & Leipzig 1675. 4°. 1704. 4°. An ejusdem est *curieuser und sorgfältiger Hausvater* 1705. 4°. ZOCHA.

Abraham von THUMBSHIRN *Unterricht vom Ackerbau* Leipzig 1617.

Joh. le MERCIER *Ergo vinum alimentorum optimum* Paris 1617.

John MURRELL *book of Cookery* London 1617. 8°. BODL.

Jul. Cæsar BARICELLI hortulus genialis *s. rerum jucundarum & memorabilium compendium &c.* Bonon. 1617. 16°. BUR. Genev. 1620. 12°. *. Multa habet ad plantarum facultates pertinentia, fabulosa multa, alia compilatitia, nonnulla etiam propria; sic Rhamni catarctici vim specificam ad tenesmum ex salsa pituita natum propria ad experimenta laudat, & Visci locis crampo adfectis impositi vim curatricem, & ex elleboro nigro setaceum ad puerorum epidemicum pestilens erysipelas, extractum vero Hellebori in mensibus retentis & in epilepsia. Plantas facie similes vires habere similes putat.

Fabii ULMI *de mellis opportuna quantitate pro theriaca mithridatoque componendis* Venet. 1617. 4°. RIV.

Joh. VARANDÆI *Formulæ remediorum internorum & externorum* Hanoviæ anno 1617. 8°. Monspel. anno 1620. 8°. MERKL.

Curtii MARINELLII *Pharmacopœa s. vera medicamenta componendi methodus* L. II. quæ methodus a plantis Græcis & Arabibus deprompta fuit Venet. anno 1618. 4°. RAST. MERKL. Hanov. anno 1617. 8°. HOTTON. alii Francofurt.

J. COLLE de BELLUNO *Idea imitatricium (artium)* Pisaur. anno 1617. fol. Etiam botanices MERKL.

In *Cosmetore mediceo* ejusdem agitur de radice chinæ, ligno lentiscino &c.

EJUSDEM *methodus facile parandi jucunda tuta & nova medicamenta* Patav. 1628. 4°. HOTTON.

§. CCCCXL.

§. CCCCXL. *Varii.*

Pharmacopœa Londinensis Londin. 1618. 4°. 1650. 8°. Bodl.

Jacobi Garniere *Ebauchement de l'accord des controverses de ceux, qui font etat de la connoissance des médicamens simples, & principalement des plantes* Lyon anno 1618. 12°. Seguier.

Joh. Riolani *Requete à Louis* XIII. *pour l'établissement d'un jardin Royal* Paris anno 1618. 4°. Seguier.

Constantini Purcharelli *de valetudine tuenda* L. II. Neapol. anno 1618. 8°. Poema.

Lupus Deça *Gobierno politico de' agricultura* Madrit. anno 1618. 4°. L. I. utilitatem agriculturæ, defectus ejus in Hispania, & penuriam agricolarum demonstrat. Libro III. remedia docet ejus mali.

Valentini Hartung *historia & jatrica enumeratio plantarum officinalium & usitatarum* Lipsiæ 1620.

Ejusdem *de simplicium medicamentorum purgantium facultatibus* Lipsiæ 1618. 4°. Riv.

Ejusdem *de simplici trino ut alimento, medicamento, lacte, melle, vino* Lipf. 1625. 4°. He.

Didaci Cisneros *sitio naturaleça y propriedades de Mexico* Mexici 1618. 4°.

§. CCCCXLI. *Ph. & Alb. Menzel.*

Philippi & Alberti Menzel *Synonymia plantarum circa Ingolstadium sponte nascentium* Ingolstad. anno 1618. 8°. * video etiam citari editionem 1654. 8°. ib. Plantæ paucæ, omnino 509. ordo secundum loca natalia; auctores Lugdunensem fere historiam sequuntur. Intercedunt tamen plantæ aliquæ rariores, & calidioris soli, quas in Bavaria non exspectares, ut Carduum 89. quem putes esse Erysithales, Buphthalmum, Horminum III. Orchidem p. 50. non satis bene descriptam, quæ videtur esse *spica compacta pyramidali*, Globulariam, tres Asteres luteos Clusii, Seseli montanum I. Stoebæ congenerem, quæ forte Centaurea phrygia, Hedysarum purpureum, nisi malum nomen est &c.

Reperio eodem anno *Guilielmi* Ederi *plantas Ingolstadienses* 1618. 8°. Boret. *Mus.*

§. CCCCXLII. *J. Franke.*

Joh. Franken (cognomine Weismann) *Signatur. Beschreibung der Gewächse von einer wunderbaren Wurzel, so aller andrer Wurzeln Quintum ist* Rostock anno 1618. 4°. *. Non puto esse *Francum* Camenziensem, cum iste noster se Suecum vocet, & studiosum demum medicinæ. Paracelsicus homo, plantas

plantas capillorum ſimiles putat ad morbos capillorum valere; cordis figura factas ad cordis mala prodeſſe. Mire autem ſimilitudinibus abutitur; nam Anthoræ radices vult cordis eſſe ſimilitudine.

EJUSDEM *De præclaris herbæ Nicotianæ virtutibus* Upſal. anno 1633. 4°.*

EJUSDEM *Speculum botanicum renovatum & auctum, in quo præcipuarum herbarum nomenclaturæ tam in Suecica, quam latina lingua proponuntur* Upſal. anno 1659. 4°.*. Hic vocatur FRANKENIUS. Lexicon eſt, primum anno 1639. excuſum. Latina ſunt plantarum nomina, cum ſynonymis nonnullis, & Suecicis nominibus. Interſperſa experimenta aliqua, ut de Cocco Polygoni (KNAWEL). Sabina ſylveſtris pumila. aliæ plantæ rariores hic dicuntur.

§. CCCCXLIII. *C. Hofmann.*

Caſpari HOFMANNI viri eruditiſſimi *Variarum lectionum L. VI. in quibus multa loca Dioſcoridis, Athenæi, Plinii, Ariſtotelis explicantur* Lipſ. anno 1619. 8°. *. Magna pars pertinet ad rem herbariam, & ad emendandum ſcriptorum ſenſum, ut obſcura loca per alia collata explicet.

EJUSDEM *De medicamentis officinalibus, tam ſimplicibus quam compoſitis* Paris anno 1646. 4°.* Francofurti anno 1667. 4°. SEGUIER. Leid. 1738. 4°. Cautus ſenex, incredulus, vetuſtatis peritiſſimus, acuto & brevi ſtylo plantarum facultates deſcripſit, & eo quidem ſenſu vix parem invenias; ſed parum eſt, quod a natura (*c*), & a proprio experimento habet.

Stephanus MANIALDUS *in Hipp. Coi Chirurgia* Paris 1619. 8°.* habet varia de plantis medicis ab HIPPOCRATO indicatis, earumque viribus medicatis. Nonnumquam nomina reformat, ut Lagopyrum in Lagopum, puto non feliciter. Quinquefolii decocto in dyſenteria ſe utiliter uſum eſſe.

Martini PANSAE *tr. von vier weit berühmten Antidotis, als von der Theriaca Andromachi — von dem Mithridat* &c. Halle 1619. 8°. RIV.

Michaelis ZANARDI *De univerſo elementari diſputationes.* Etiam de plantis agit, ſcholaſtico more. Acceſſerunt medicamentorum ſimplicium facultates, ad certos gradus redactæ, cum adnexo examine, in quo ſimplicium quorumdam facultates traduntur. Venetiis 1619. 4°. Colon. 1620. 4°.* Francofurti anno 1620. 8°. * prodiiſſe MERKL.

Jacobi I. *Miſocapnos ſeu de abuſu tabaci, luſus Regius* Lond. anno 1619. fol. Ultraject. anno 1644. &c. 12°. *. Anglice *Counter blaſt of tobacco* Lond. 1672. 4°. OSB.

Bartold JUNGHANS *neu künſtlich Obſtgarten-Büchlein* 1619. HAUSVAT.

J. Petri

(c) Vide judicium G. H. WELSCH *ægagropil.* p. 25.

J. Petri SURN *de alimentis* Francofurti 1619. fol. si huc facit.

Ost en westindische voyagien drie jaaren agter eens door de Hollanders by Norden, Norwegen, Moscovien, Tartaryen en Cathay en China gedaan Amsterdam 1619. 4°. CARLSON.

Guilielmi Cornelii SCHOUTEN *diarium Itineris annis* 1615. 1616. 1617. *facti* Amsterdam 1619. 4°. ANDERS. d'ETREES. an idem.

Joris v. SPILBERGEN *nieuwe ost en westindische Navigatien met* JAC. le MAIRE *australische Navigatie* Leid. 1619. fol. LEHMAN.

In HILDANI, celeberrimi chirurgi; epistolis 1619. 4°. editis passim aliqua de viribus Rhei, quatuor speciebus hellebori, usnea vera cranii humani, arbore cocos, euphrasiæ vi ad oculos, extractis juniperi, veronicæ, seminis lini utilitate ad pleuritidem (BURGOWERI). In *ineditis* Granadillæ icon est & descriptio, & hellebori extractum passim laudatur.

Mich. MAJER *de — ortu miraculoso plantarum & animalium* &c. Francofurti 1619. 8°.

§. CCCCXLIV. *J. S. Strobelberger.*

J. Stephani STROBELBERGER, Græcensis, *De Cocco baphica & Confectione alkermes* Jena anno 1620. 4°.*. Describit Ilicem coccigeram, tinctorii animalis & ejus metamorphoseos ignarus. De aliis Coccis tinctoriis aliqua addit, & de collectione baccarum. Percurrit reliqua medicamenta simplicia, quæ confectionem alkermes ingrediuntur, quam ex succo parare jubet.

EJUSDEM *Galliæ politico medica descriptio* Jena anno 1620. 16°.* 1621. 12°. RIV. Sectio V. plantarum est, & continet brevem censum plantarum Parisinarum, Aurelianensium, Normandicarum, Genevensium, Lugdunensium, Provincialium, & Olbiacarum, in qua insula arundinem sacchariferam vidit & Marum, denique Narbonensis ditionis & agri Montispessulani, in quibus beatis regionibus passim rarissimas plantas legit, ut Stœchadem citrinam angustifoliam, Aphyllanthes niveum. Montes etiam ex Pyrenæis deductos adiit, partemque Hispaniæ.

EJUSDEM *Mastichologia* Lipsiæ anno 1628. 8°.* OSB. 1727. 8°. puto per errorem. Lentiscum hactenus per singulas partes describit, neque eam arborem ter in anno florere ostendit, sed scillam. Inde varia ex Lentisco medicamenta recenset, fructumque & lignum non bene, ut puto, contendit pro Carpobalsamo posse substitui. In Mastiche immoratur, eam in Italia parce provenire adnotat, bonas notas addit, & colligendi modum, & demum medicamenta varia, quæ Mastiche ingreditur.

§. CCCCXLV. *Varii.*

J. *Francisci* SALDI *De natura aquæ vitæ* L. II. in quorum priore agitur de vino, Genevæ anno 1620. 4°. SEGUIER.

Hortus Palatinus auctore *Salomone* de CAUS architecto Oppenheim anno 1620. fol. *. Nihil habet ad rem herbariam spectans.

Non vidi primam editionem itinerum *Georgii* SANDYS, quorum titulus est *A relation of a journy begun* anno 1610. *containing a description of the turkish empire, holyland, Italy.* Sexta editio prodiit 1670. fol. B. B. & prius 1621. fol. Belgice Amsterdam 1654. 4°. Alibi laudabo, habet aliqua in fructibus cujusque regionis, cæterum historiæ naturalis imperitus.

Joh. MATTHÆI *Speculum sanitatis s. Hortulus medicus simplicium medicamentorum qualitates exhibens explosis superstitionibus in herbariis occurrentibus* Herborn. anno 1620. 8°. BODL.

EJUSDEM *Speculum sanitatis rerum non naturalium administrationem continens.* Itid.

Thomæ BENHAM *officina vel antidotarium Chirurgicum in ordinem redactum* ab *Eduardo* PORTON; fere anno 1620.

Michaelis DOERING Breslaviensis *De opii usu, qualitate calefaciente, virtute narcotica, & ipsum corrigendi modo* Jena anno 1620. 8°. *. PLATERUM secutus contra scholas demonstratum it, opium non frigidum esse, ejusque calidam indolem adparere ex sapore amaro, odore gravi, ardore faucium, siti, sudore, deliriis, quæ cieat: neque adeo opium debere calidis corrigi, sed acidis utique & lenientibus. Sed neque reliqua venena per primas qualitates operari, verum tota sua utique substantia. Passim alias plantas narcoticas aut venenatas adtingit.

EJUSDEM *de Opobalsamo Syriaco, Ægyptio, Peruviano, Tolutano & Europæo.* Jenæ anno 1620. 8°. *; de Succini nempe oleo; qua occasione collectos scriptorum locos ad Opobalsamum Arabicum & reliqua balsama congerit.

Hæc duo opuscula prodierunt cum N. MUTONI μιθριδατειοτεχνια, quam noster adnotationibus valde auxit. Nuperorum medicorum antidotos addit antidotis veterum, aromata etiam excutit, quæ in hanc antidotum recipiuntur. Petroselinum plurimum laudat. Succedanea etiam omnibus medicamentis subjicit.

Hieronymi ELVERI *Deambulationes vernæ, quibus ruralis philosophia ad unguem discutitur* Francofurti anno 1620. 8°. FALC.

Juan de CASTRO *Historia de las virtudes y propriedades del tabaco* Cordua anno 1620. 8°.

Johannis

Johannis CHESNEPHORI Disputationes *de plantis*, quarum 19. possideo Upsal. ab anno 1620. ad annum 1626. 4°.

Tomaso TOMAS *Idea del giardino del mondo* Torin. anno 1620. 12°. si huc facit.

§. CCCCXLVI. *F. Bacon.*

Francisci BACON, Vicecomitis de VERULAM, *ten centuries of natural history* London anno 1621. 1627. 4°. SUSSMILCH. 1639. fol. BODL. 1670. fol. OSB. 1676. 4°. AND. Latine vertit *Jacobus* GRUTERUS, & titulus est *Sylva Sylvarum, seu historia naturalis* Amsterdami anno 1661. 12°.* &c. Ad universam naturam magnum hoc ingenium se dimisit; u ex 1000. experimentis hujus operis omnino 276. ad plantas spectent. Multa quidem ex veteribus, eo fine prolata, ut repetantur, & de veritate constet. Non pauca tamen etiam sua habet, ut fimi recentis ad accelerandam vegetationem vim, quam a viro ILL. excogitatam esse putes, cum ei nomen se dedisse *hot bed* addat: deinde experimentum de vi macerationis seminum in variis salsis aut oleosis liquoribus; & aquæ ad alendos flores nova eo seculo potestas. Calidæ irrigatio non profecit. Florum varii coloris ex seminibus satis proventus. Insitionem vitis in vitem obsolevisse non bene putat, quæ nostris sit perfrequens. In *historia vitæ & mortis*, anno 1623. 8°.* excusa de potu Cahveh Turcis noto aliqua.

§. CCCCXLVII. *Petrus Castellus.*

Pietro CASTELLI, Romani, inde Messanensis Professoris, *della durazione delli medicamenti, tanto semplici, quanto compositi, per cognoscer qualsi voglia medicamento o semplice o composito* Rom. anno 1621. 4°. BURETTE. Multa contra ultimum antidotarii. romani caput monet, quod male compilatum erat.

EJUSDEM *Arte delli speciali* Rom. anno 1622. fol. tantum duo folia.

EJUSDEM *de nomine Hellebori simpliciter prolato* Romæ anno 1622. 4°. SEGUIER. Epistola, qua careo, ad MANELPHUM data.

EJUSDEM *de Helleboro epistola secunda, in qua confirmantur ea, quæ in alia epistola de Helleboro allata fuere* Rom. anno 1622. 4°.*. Epistolam suam priorem contra MANELPHUM tuetur. Hippocratem, quoties simpliciter vocem Hellebori adhibet, album semper intelligere: vocem nigri, aut deorsum purgantis, addere, quoties nigrum vult. Eo albo Helleboro veteres ad melancholiam & insaniam sanandam usos esse, ut tristibus tantum melancholicis niger helleborus servaretur. MANELPHUS nigrum ab HIPPOCRATE pariter cum albo intelligi, & in antidotariis Romanis præferri regesserat.

Tobiæ ALDINI (nempe *Petrus* CASTELLUS operam suam amico suo chemico (d) & botanico commodaverat) Cæsenatis, *descriptio rariorum plantarum,*

Hhh 2 *quæ*

(d) Celebriorem & accuratum spagiricum vocat P. TREVUS *de scr. latt.* p. 145.

quæ in horto Farnesino continentur Romæ anno 1625. fol. *. Acaciæ, quæ etiamnum FARNESINA dicitur, historia & ab Ægyptiaca discrimen. Inde Juccæ [illegible] bona figura & historia, & a Mexicana discrimen; hic CASTELLUS paniferam radicem Manyoc non bene pro Yuccæ specie habet. Tunc Granadillam trifoliam Maracot, Laurum Indicam Farnesianam, Granadillam, ni fallor, quam dicit Hololiculhi, Balanum Myrepsicam, Lilionarcissum rubrum Indicum, Chenopodiomorum, Ricinum Americanum latifolium, Convolvulum Lusitanicum, Helleborum cauliferum nigrum & trifolium, Aloen Americanam florentem, omnes nitide sculptas dat.

In catalogo ff. des TOURNES reperitur etiam *Horti farnesini descriptio* Rom. 1635. fol. si differt.

EJUSDEM *Discorso della differenza tra li semplici freschi e li secchi con il modo de siccarli* Rom. anno 1629. 4°. (CASTELL de M. VESUVIO.

EJUSDEM *Annotazioni sopra l' antidotario Romani* Rom. anno 1629. 4°. B. THOMAS. Messan. 1637. fol. ASTRUC.

EJUSDEM *Discorso dell elettuario rosato di Mesue, nel quale si raggiona della rosa e della scammonia* Rom. anno 1633. 4°. FALC.

EJUSDEM *De vomitoriis & vomitu* L. X. Rom. anno 1634. fol. Laudat GIANELLA.

EJUSDEM *Relatio de qualitatibus frumenti cujusdam Messanam delati* Neapoli anno 1637. 4°. *. Pertinet potius ad medicinam publicam, & politicam. Frumentum faetidum erat, subnigrum, etiam vicinis grave, odore acido, cum in navi incaluisset. Panis inde coctus acidus erat, faetidus, & faucibus molestus. Damnat PETRUS ut publice noxium, pestilentiam ipsam validum inducere.

EJUSDEM *memoriale per lo speciale Romano* Messana 1678. fol. B. THOMAS. puto pertinere ad litem de opobalsamo.

EJUSDEM *Chrysopus, cujus nomina, essentia, usus facili methodo traduntur* Messana anno 1638. 4°. *. De Gummi guttæ: succum plantæ esse, sibi quidem ignotæ, curare hydropem, esse κακοςομαχον, corrigi spiritu vitrioli.

EJUSDEM *Hortus Messanensis* Messan. anno 1640. 4°. * cum areolarum figuris.

EJUSDEM *Balsamum examinatum, absolutum & laudatum* Messan. anno 1640. 4°. *. Pertinet ad celebrem ejus ævi de balsamo litem. MANFREDUS & PANUTIUS, aromatarii Romani, theriacam publice, ut fieri solet, paraverant: in eam, quoties veteres balsamum præscripserant, receperant balsamum Meccanum a quodam *Cosimo* de NIGRIS Caïro missum, probantibus urbis medicis. Alii Pharmacopolæ contra hanc theriacam insurrexerant. Pontifex archiatros COLLICOLAM & UBALDINUM judices dedit; coram iis, factis experimentis, cum balsamum MANFREDIANUM vestibus adhæreret, & maculam relinqueret,

nequelæ

neque lac coagularet, judices contra MANFREDOS dixerunt. Romanorum quasi orator erat *Stephanus* GASPARI, qui theriacam MANFREDIANAM volebat exauctorari, quod spurium medicamentum reciperet. Contra CASTELLUS pro MANFREDO, dari balsamum aromaticum, quod verum sit balsamum veterum: & MANFREDINUM balsamum, etsi non valde odoratum sit, plerasque tamen bonas notas a veteribus postulatas possidere: Aspere hæc omnia. Subjecta sunt multa scripta minora, ad eam litem pertinentia.

EJUSDEM *Opobalsamum triumphans* Messan. anno 1640. 4°. *. Contra responsionem aromatariorum, MANFREDO adversorum, similis prioris labor, neque a natura natus, aut ab experimento.

EJUSDEM *De Smilace aspera — Europæa — an sit eadem ac Sarsaparilla Americana, & an altera alterius vice in lue venerea curanda adhiberi possit?* Messan. anno 1652. 4°. Bibl. Gott. Citat varios & ipsum GONSALVUM FERNANDEZ, ut ostendat, Smilacem asperam esse veram Sarsamparillam, potissimum etiam ex *Lucæ* GHINI auctoritate; meliorem autem esse, quæ in Hondurana provincia proveniat. VORSTIO neganti respondet aliquam, sed perexiguam esse diversitatem, & posse utique Smilacem in venerea lue adhiberi.

EJUSDEM *Catalogus plantarum Ætnearum* reperitur in Centuria I. Epistolarum T. BARTHOLINI.

EJUSDEM *Responsio chymica de effervescentia & mutatione colorum in mixtione liquorum chymicorum* Messan. anno 1654. 4°. *. In fine dissertationis agit de cortice Peruviano, quem non bene refert ad fruticem febrifugum *Tzitic patli Francisci* HERNANDEZ.

§. CCCCXLVIII. *Varii.*

Michael KNABEN *Horti pomologium, ein neu auserlesenes Obstgarten- und Pelzbuch* Nürnberg anno 1621. 4°. TREW.

Rudolphi GOCLENII *Tractatus physico medicus de sanorum diæta, seu de septem rebus non naturalibus* Francofurti 1621. 8°. 1643. 8°. 1645. 8°. LIND. alii 1643.

EJUSDEM *Mirabilium naturæ l. concordantias & repugnantias — in plantis manifestans* Francfurt 1625. 8°. 1643. MERKL.

Guil. Joh. KNYF *Goylandiæ libri II. — herbarum in ea regione sponte nascentium enarratio* Amsterdam. anno 1621. 4°. SEGUIER. Poëma mediocre, in cujus secundo libro auctor nomina & vires medicas plantarum recenset, quas in Goylandia reperit.

Renati MORIN *Catalogus plantarum horti* Paris anno 1621. 4°. SEGUIER.

Joh. RISINGCK *Landbok* Westeros 1621. 4°.

Philippi SCHERB *Sylva medicamentorum compositorum, quæ usus quotidianus exigit* Lipsiæ anno 1621. 8°. MERKL.

§. CCCCXLIX. *Ant. de Herrera. Manelphus. Alii.*

Antonii de HERRERA *Descriptio Indiæ occidentalis a* BARLÆO *latine versa*, eximium opus est Amstelodami anno 1622. fol. * excusum, cum *Jacobi* le MAIRE itinerario. Brevissime rem naturalem adtingit, & utiliorum aliquarum stirpium meminit. Hispanice prodierat Madriti anno 1601. BODL. *Descripcion de las Indias occidentales*, Anglice vertente I. STEVENS London 1725. 1726. 8°.

IDEM facit opus FREYTAGIUS *histoire generale des voyages & conquetes des Castillans* Paris 1661. 4°. Sed errare puto, & versionem esse operis *Hechos de Castillanos*.

Raymundi MINDERER *Aloedarium marocostinum, seu descriptio pilularum ex Maro Costo* & *Aloe* confectarum August. Vindel. anno 1616. 12°. 1622. 12°. 1626. 12°. Utcumque huc facit.

Isidori Francisci BARRERA *Trattado das significoens das plantas, flores e frutos, que se referem na sagrada escritura* Lisboa anno 1622. 4°. FALC. HOTTON.

Johann. OBERNDORFER *Horti medici, qui Ratisbonæ est descriptio* Ratisbonæ anno 1622. 8°.

Johannis MANELPHI *de Helleboro disceptatio* Romæ anno 1622. 8°. FALC. Vide quæ in CASTELLO diximus.

EJUSDEM *Mensa Romana, seu urbana victus ratio* Rom. anno 1650. 4°. BURETTE.

Alessandro PECCANA *Commentari della Scandella nelli quali si discorre d' ogni perfezione e uso della ptisana.* Verona anno 1622. 4°. *. Hordeum distichon esse veterum hordeum Galaticum atque Achilleum; purgare nonnihil equos, neque ideo deterius esse, & hexasticho hordeo præstare, quo magis refrigeret, ut & album sit, & majoris ponderis, & celerioris incrementi. Ex hordeo disticho ptisanam debere parari.

Citat SEGUIERUS ejus viri librum *de Chondro & Alica* L. II. Veron. anno 1627. 4°. editum.

Francesco PONA *Il Paradiso de fiori, e Catalogo delle piante che si possono avere del Monte Baldo.* Veron. anno 1622. 4°. FALC.

Museum F. CALCEOLARII *a Benedicto* CERUTO *inceptum* & ab *Andrea* CHIOCCO *luculenter descriptum* Veron. 1622. fol. Exemplum notis & figuris M.S. auctum TREWIUS possidebat. Conf. p. 339.

Archi-

Archibaldi SIMSON *hieroglyphica animalium vegetabilium & metallorum, quæ in s. s. occurrunt* Edinburg. 1622. 4°. CHIVA.

Francisci SCACCHII, fabrianensis, *de salubri potu* Rom. 1622. 4°. le TELLIER.

Wolfgang HILDEBRAND *magia naturalis*, d. i. *Kunst- und Wunder-Buch* Darmstatt 1622. 8°. B. THOMAS. 1624. 8°. ENDT. Leipzig 1625. 4°. ENDT. Erfurt 1664. 4. ib. Francfurt 1690. 8°. ib.

Joh. SCHOEPF *Ulmischer Paradiesgärten*, d. i. *Verzeichniß der Simplicien, welche um die Stadt Ulm zu finden* Ulm anno 1622. 8°. BURCKARD. Plantæ 600. recensentur, partim hortenses, partim sponte circa Ulmam natæ.

Raphaelis THORII *Hymnus Tabacci* Leidæ anno 1622. 4°. SEGUIER. anno 1623. 4°. 1628. 4°. UFF. & cum EVERARDO & NEANDRO Anglice anno 1651. 12°. BODL.

Theatrum Floræ, quo ex toto orbe selecti flores proferuntur Paris anno 1622. fol. cum tabulis 69. SEGUIER.

Joh. CASTELLI *Pharmacopœja medicamenta in officinis pharmaceuticis usitata explicans* Gadibus anno 1622. 4°. MERKL.

René FRANÇOIS *Essai des merveilles de Nature, & des plus nobles artifices comme . . . le jardinage, le papier, la teinture, la menuiserie* Rouen 1622. 4°. Lyon 1643. 8°. RAST.

Martin KOEHLER *de opio* Argentorati anno 1622. 4°. HEFT.

LIB.

LIB. VII.

A BAUHINIS AD RAJUM.

§. CCCCL. *Res Herbaria languet.*

Circa hæc tempora, bellis agitata tota Europa, deficientibus literarum præmiis, commercio librorum interrupto, gentibus ad paupertatem redactis, mortuis præcipuis rei herbariæ ſtatoribus, res herbaria languit, neque prius læta recepit incrementa, quam bellis hactenus ab anno 1660. ſuſpenſis, ut populi reſpirarent. Sed etiam Chemia & Alchemia, quæ eo tempore potiſſimum in Germania floruerunt, multa bona ingenia a ſtirpium amore abduxerunt, ut efficaciora remedia novam per artem quærerent. Utraque tamen India ſubinde ſuos theſauros in Europam refundebat, & paſſim rem herbariam ditabat. Amor florum, & varietatum hortenſium, his ipſis temporibus magna incrementa in diteſcente quotidie Belgio cepit, horti etiam publici paſſim exſtructi fuerunt. Magni autem & qui eminerent botanici, multis annis nulli ſuperfuerunt.

§. CCCCLI. *Veſpaſianus Robinus. Alii.*

Enchiridion iſagogicum ad facilem notitiam ſtirpium, quæ coluntur in horto Veſpaſiani & Johannis ROBINI Paris anno 1623. 12°. Pro anonymo SEG. Conf. p. 398.

Franciſci Antonii CASERTA *Tractatio de natura & uſu vinorum tum in ſanis, tum in ægrotis* Neapol. anno 1623. 4°. SEGUIER. anno 1629. 4°.

J. *Jacob* REITER *De opio & opiatis* Lipſiæ anno 1623. 4°. SEGUIER.

J. BEYER *quæſtiones de plantis* Baſil. 1623. 4°.

William LAWSON *a new orchard and garden* London 1623. 4°. 1626. 4°. 1656. 4°. HARL. 1615. 4°. SEG.

EJUSDEM *Tractatus de agricultura* Lond. anno 1656. 165 . 4°. SEGUIER. Minime malus auctor eſt, ut video ex citatis locis de malorum ad ſiceram cultu.

Johannis RENODÆI, medici Pariſini, *Diſpenſatorium medicum continens Inſtitutionum pharmaceuticarum L. III. De materie medica L. III. Antidotarium abſolutiſſimum.* Tertia editio coram eſt, quæ dicitur infinitis locis emendata

&

& commentata Paris anno 1623. 4°. *. In *materia medica* secundum vires medicatas dispositæ plantæ recensentur, & vulgata fere earum historia traditur. In *pharmacia* olea, succi, syrupi, aquæ & alia producta stirpium recensentur. Editionem Parisinam anni 1608. 4°. & duas Francofurtenses annorum 1609. 4°. 1615. 4°. habet BUMALDUS. Hanoviensem 1631. 4°. a P. UFFENBACH. curatam GRAU. Gallice prodierunt *Oeuvres pharmaceutiques* Lyon 1637. fol. RAST.

§. CCCCLII. *Fratres Campii. Alii.*

Discorso nel quale si dimostra qual sia il vero Mithridato contra l' opinione di tutti li scrittori ed aromatari di Baldassar e Michel CAMPI Luccæ anno anno 1623. 4°. FALC. ASTR.

EORUMDEM *parere sopra il balsamo* Luccæ anno 1639. 4°. FALC.

EORUMDEM fratrum aromatariorum *Spicilegio botanico sopra il Cinnamomo degli antichi dovesi metta in chiaro altri simplici di oscura notitia* Lucca anno 1654. 4°.* 1669. 4°. SEGUIER. Arabicos & Græcos fontes satis accurate tenebant, neque propriis laboribus abstinuerant, cum in Italicas Alpes passim excurrerint, & in iis plantas rariores legerint. Pertinent ad eos scriptores, qui veterum plantas cum nostris conciliare studuerunt. Caucalidem nodifloram, Euphrasiam luteam, Persicariam alpinam racemosam, Alsinen, Helenium, Gladiolum alpinum, Rosam Pimpinellæ folio (alpinam luteam vocant), Trichomanes foliis incisis, Helleborum nigrum foliis laciniatis, Geranium foliis Altheæ, Cistum Tuberariam, alias plantas partim novas, partim raras, in montibus suis detexerunt. De quinque codicibus M.S. DIOSCORIDIS agunt. RUELLII versionem reliquis præferunt. Cinnamomum nostrum negant esse idem, quod antiqui eo nomine cognoverunt. Laurum esse olfecerunt. Solus quidem MICHAEL supererat, quando spicilegium prodiit.

EORUMDEM *Risposta ad alcuni oggezioni fatte al libro suo del balsamo* Lucca anno 1640. 4°. 1649. 4°. TREW.

EORUMDEM *dilucidazione e confirmazione maggiore di alcune cose state da noi nella risposta al s. Gaspari* Pisa 1641. 4°. TREW.

M.S. Codices Luccæ superstites vidit J. TARGIONI *viagg.* IV. p. 246.

Matthiæ GLANDORP *Methodus medendæ paronychiæ* Brem. anno 1623. 8°. * & in collectione operum. Iconem dat Drabæ, quæ Paronychia vocatur.

J. HENAULT & *Herm.* de LAUNAY *Ergo vinum adultis, aqua pueris* Paris 1623.

§. CCCCLIII. *Ovidius Montalbanus.*

Ovidii MONTALBANI *Index omnium plantarum exsiccatarum, quæ in proprio Musæolo (e) servantur.* Bonon. anno 1624. 4°. ORLAND.

EJUSDEM *Speculazione sopra le biade overo Geoscopia cereale* Bonon. anno 1635. 4°. ORLAND.

EJUSDEM *Geoscopia Ampelite overo speculazione circa le viti* Bonon. anno 1636. 4°. ORL.

EJUSDEM *Keposcopia overo speculazione degli horti* Bonon. anno 1636. 4°. 1638. ORL.

EJUSDEM *Enfiteologia overo speculazione dell inneslamento delle piante* Bonon. anno 1639. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Charagmoscopia overo speculazione delle interne proprietà delle Erbe mediante gl' oggetti di sensi* Bonon. anno 1640. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Bibliotheca botanica*, cum nomine *Johannis Ant.* BUMALDI edita Bonon. anno 1657. 24°.*, recusa cum opere Cl. SEGUIER *. Editiones librorum, & judicia laudesque continet, imprimis etiam suas. Editioni Italicæ adjectus est magnus catalogus Graminum, ex variis auctoribus collectus.

EJUSDEM *Formulario economico erbario e medicinale* Bonon. anno 1654. 4°. Continet vegetabilia, quæ difficilis annonæ tempore pauperibus subsidio esse possent. Nomen præfixum J. *Antonii* BUMALDI. ORL.

EJUSDEM *Hortus botanographicus herbarum ideas — supra bis mille in parvo trium tomorum spatio concludens* Bonon. anno 1660. 8°. *. Tres tomos innumerarum plantarum officiosissime effigiatarum se paratos habere BUMALDUS dixerat. Hic catalogum (*f*) brevem & indicem ejus operis dat, in quo plantæ aliquæ rariores breviter tanguntur, ut Ballote crispa supina, Hyssopus Salomonis, (cum icone nempe Alsines fugacis), Tessaraphyllon nescio quod, aliæ. Subjectæ sunt aliquæ monstrosæ plantarum partes.

EJUSDEM *Dendranatomes nova delineatio* Bonon. anno 1660. fol. Puerile opus esse MALPIGHIUS (*g*).

EJUSDEM *Dialogus de imposturis pharmacopolarum* editus cum LISETTO BENANCIO Francofurti 1667. 8°.

EJUSDEM *Dell Issopo di Salomone* anno 1671. 4°. prælectio in *Acad. Gelatorum* recitata, & cum ejus Academiæ prosa edita ORLAND.

EJUS-

(e) BUMALD. n. 11.
(f) p. 103.
(g) *Posthum.* p. 161.

EJUSDEM *Catalogus alphabeticus plantarum officinalium* Bonon. anno 1670. fol. cum libro *l' Onore del Collegio delle arti di Bologna.*

EJUSDEM *La fabrica del pane soventizio dichiarata* anno 1672. 4°.

Quid sunt *curæ analyticæ aliquot naturalium observationum circa historicas* OVIDII MONTALBANI Bonon. 1671. fol. HOTTON.

EJUSDEM est *Dendrologia*, quam cum ALDROVANDI nomine edidit Bonon. 1668. fol. *. Secundum & tertium Volumen M.S. reliquit ORLAND.

§. CCCCLIV. *J. R. Camerarius. Alii.*

J. *Rud.* CAMERARII senioris *Sylloges memorabilium medicorum & mirabilium naturæ arcanorum* Centuriæ XX. Augustæ Trebocor. anno 1624. 8°. BODL. Argentorati anno 1630. 8°. Tubingæ anno 1683. 8°. *. Multa passim habet ad plantarum vires & miracula pertinentia, undique collecta, additis fontibus. Palingenesiam ex cinere in urticis vult vidisse Cent. III. n. 92.

Henrici MYLFORT *gründliche Erklärung, was des Breslischen Biers oder Schoepsen Bieres Eigenschaften seyen: vom Gebrauche des Brandteweins &c.* Brieg 1624. 4°.

EJUSDEM *medicinisches Spaziergänglein* Schleusingen 1627. 8°. si huc facit.

C. BARTHII, viri eruditissimi, *Adversariorum* L. 60. Francof. 1624. fol. Multa huc pertinentia antiquaria continent.

John SMITH *general history of Virginia New England and the Summer Islands* Lond. 1624. BODL.

EJUSDEM *travels in Europa, Asia, Africa and America. Continuation of the history of Virginia* 1630. fol. BODL.

N. HARLEQUIN *Nouveau Jardin des vertus & des proprietés des plantes connues* Aix. anno 1624. 8°. SEGUIER.

J. JUNKER *Methodus therapeutica per solam diætam & ligni Guajaci diversimode præparati administrationem* Erford. anno 1624. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *medicamenta simplicia euporista, quorum veteres & recentiores meminerunt adversus Pestem* Schleusingen 1625. 8°. TREW.

Gaspar HELL *de prima origine* gemmarum, metallorum, *fructuum ac misti similaris* Ingolstatt 1624. 4°. HEF. 1626. 4°. alii.

Petri LASEINE *Homeri nepenthes* Lyon 1624. 8°. RAST.

Pietro PIPERNO, beneventani, *medicæ petræ, divisæ in octo.* Earum tertia est de *antidotis pro vita* Neapoli 1624. 8°. TOPPI.

EJUSDEM *de nuce maga beneventana* ib. 1647. 4°. quid?

Franc. RANCHIN *Oeuvres pharmaceutiques* Lyon 1624. 8°. *. In ejus *operibus variis* multa ſunt de remediis vegetatibus, cicuta, hyſſopo, myrrha, lactuca &c. In *Gerocomica* de balſamo peruviano, myrrha, melle, de fructibus, oleribus.

§. CCCCLV. *J. B. Corteſius.*

J. *Baptiſtæ* CORTESII Bononienſis, in *Miſcellaneis*, quæ Meſſanæ anno 1625. fol. * prodierunt, Decas V. pertinet ad alimenta etiam vegetabilia, olera, & fructus. Decas VIII. ad medicamenta ſimplicia, potiſſimum etiam ad Mannam. De Manna, & Contrayerva tractatum inſerit *Joſuæ* FERRI, ex libro *de ſecretis excerptum*, cum radicis icone.

EJUSDEM *Pharmacopœa, ſeu Antidotarium Meſſanenſe in quo tum ſimplicia, tum compoſita medicamenta uſu recepta accurate examinantur* Meſſina 1629. fol. TREW.

§. CCCCLVI. *Dom. Vigna.*

Dominici VIGNA Florentini, *Animadverſiones in libros de hiſtoria & cauſis plantarum* Piſis anno 1628. 4°. Præfectus horti Piſani poſt L. GHINUM & CÆSALPINUM, a quibus hortulani CASABONA & MALOCCHIUS differant. Dictionarium cæterum eſt græco-latinum & italicum; intercedunt aliquæ adnotationes de Agallocho: de Cneori Sanamundæ certa vi adverſus hæmorrhoides dolentes, de Cytiſo, quem putat noſter ſe detexiſſe, de herba Luciola (Junço Lujula), de pannis ex Geniſta textis, & de locis natalibus rariorum plantarum.

§. CCCCLVII. *Joſ. de Aromatariis.*

Joſephus de AROMATARIIS Aſſiſſinus cum libello de *rabie contagioſa* edidit Venetiis anno 1625. 4°. epiſtolam *de plantarum ex ſeminibus generatione* Francofurti anno 1626. 4°. * & nuper Coburgi recuſam anno 1747. 4°. * cum JUNGII ſcriptis, & in *Phil. Tranſ.* n. 211. Semina eſſe ova arborum. In iis, a ſpiritu concluſo, plantulam diverſis modis gigni, dum reliquum in alimentum abit. Quæ plantulam non habeant ſemina, eſſe infecunda. Semen hac quaſi pro plantula ſuppeditare, eamque per venas umbilicales alere, ubi ea prodierit, tunc de terra ali. Poeta cæterum fuit, cumque celeberrimo TASSONI celebrem litem aluit (*b*).

§. CCCCLVIII. *Varii.*

Vitalis MAGAZZINII monachi *Cultivazione Toſcana* Venez. anno 1625. 4°. SEGUIER.

Joh. POPPE *Kräuterbuch, darinn die Kräuter des deutſchen Landes nach rechter Art der Signaturen beſchrieben, und angezeigt wird unter welchem Planet und*

(b) *Galer dii minerv.* III. p. 274.

und Zeichen Zodiaci ein jedes Kraut stehe Leipzig anno 1625. 8°. Riv. Non tamen totus inanis; primus de oleo cæruleo Chamæmeli egit.

Johannis WEITZII *De laudibus vitæ rusticæ* Commentarius Francofurti anno 1625. 8°. FALC.

G. B. GALVANI *nuovo compendio di vari secreti per varie infirmità con il modo di fare un elettario per mantenersi sani* Mondovi 1625. 8°. CHIV.

Salvatoris FRANCIONI *discorsi nelli quali s' insegna alli discipoli dell' arte della speziaria.* Parte prima Palermo 1625. 4°. MONGIT.

Gabriel SCHLEIFFENTAG *de plantis* Lipsiæ 1625. 4°. RIV.

Nicolai AGERII disp. *de Zoophytis* * Argentorati 1625. 4°.

EJUSDEM *de anima vegetativa* ib. 1629. 4°. *. Azaleam ad J. BAUHINUM miserat, utriusque fratris amicus.

J. PAGES *l'Oeconomie des trois familles sublunaires* Animale *Vegetale* & Minerale Paris 1625. 8°.

§. CCCCLIX. *Th. Reinesius.*

Thomas REINESIUS, Consul Altenburgensis, vir undique doctissimus, in alia diversissima quidem studia se diffudit, neque aliam partem botanices adtigit, præter literariam, in qua excelluit. Omnino vero legere oportet ejusdem *varias lectiones*, quarum libri III. priores Altenburgi anno 1640. 4°. * prodierunt. Merentur enim ob auctorum botanicorum plurimam notitiam, tum ob philologiam plantarum, Aconiti, Myrrhæ, Aloes, Ammoniaci gummi, Anthoræ. Betæ. Fuse de Zytho vario. Sed etiam *Epistolæ* ejus viri passim ad rem herbariam spectant. Ita in Epistolis ad HOFMANNUM Νήριον quasi νικητήριον dici docet, quod athletæ ea herba tergus fricarent, quo victores de pugna abirent, & plurima alia id genus. De holoschino, cercidis folio, herbarum nominibus apud MARCELLUM Lipsiæ 1660. 4°. *

IDEM dedit *ein Rath und Bericht, was bey jezt grassierender Pestseuche &c.* Gera 1625. In eo lib. egerat de Olsenichio.

§. CCCCLX. *E. A. v. Dehn.*

Ernst Abraham v. DEHN *Weinbaubuch* Leipzig anno 1626. 8°. ex codice manu auctoris scripto & meliori recusum Lipsiæ anno 1730. 8°. * cura *Julii Bernhardi* v. ROHR, adjectis passim adnotationibus. Bonus senex triginta annorum experientiam adducit, ex natura natam, œconomicam potius, quam physicam, ut princeps ei finis sit, proventus augere annuos, aque vinitorum sibi cavere fraudibus. Misniæ & Lusatiæ vites describit, vitiumque cultum, qui a nostratium consuetudine longe differt. Labores accurate, & pura dictione exponit. Tomus alter ROHRIO proprius suo loco dicetur.

§. CCCCLXI. *Varii.*

J. *Conr.* RHUMELII *Theologia vegetabilis carminice scripta* Noribergæ anno 1626. 8°. MERKL.

Ludovici RUMETII *Scripturæ sacræ viridarium, de frugiferis arboribus, infrugiferis & mysticis* Paris 1626. 8°. RAST.

Bartholomæi CASTELLI *Lexicon medicum græco-latinum* Venet. anno 1607. 8°. MERKL. 1642. 8°. WACH. Basil. anno 1628. 4°. MERKL. 1632. 8°. a STUPANO auctum. Roterdam anno 1644. 8°. 1651. 8°. 1657. 8°. 1665. 8°. Noribergæ anno 1682. 4°. MERKL. a J. *Pancratio* BRUNONE auctum. Genevæ anno 1741. 1746. 4°.* Lipsiæ 1713. 4°. Patavii 1717. 4°. 1746. 4°. cum J. RHODII additionibus, & alias editum. Id etiam ad plantas pertinet.

Angeli BOLZETTA *Theriaca Andromachi senioris in Pharmacopolio Angeli composita* Patav. anno 1626. 4°. MERKL.

POLFRANCESCO POLFRANCESCHI *della cura dei vermi della seta — e come si posse haver in diversi modi gran quantità di mori bianchi* Veron. 1626. 4°.

In *Thomæ* HERBERT *relation du voyage de Perse & des Indes orientales* anno 1626. 8°. per Surattam ad ABBASSUM instituto — aliqua de Coffea legas, quam ut biberent, Bagdadi conveniebant, & ad historiam naturalem.

Esaja EKHARDTS *sambucus medicinalis* Erfurt 1626. 4°.

Samuel PURCHAS Collectionem itinerum edidit annis 1625. 1626. Lond. fol. 5. Vol. excusam BURETTE, cum titulo *Pilgrim.* Eam lego adfectata esse dictione, neque ad candorem *Richardi* HAWKLUYT adspirare. Belgice *Pelgrimagie* &c. Amsterdam 1655. 4°. CARLSON.

In ejusd. *Political insects* London 1657. 4°.* plantæ etiam recensentur quas apes amant aut recusant.

In *Johannis* HORNUNG *Cista medica* (sive epistolarum collectione) Noribergæ anno 1626. 4°.* excusa, passim intercurrunt aliqua argumenti botanici. Ita *Joachimus* CAMERARIUS junior artem hic docet, qua fuligine illitæ plantæ suam imaginem in charta relinquunt (*i*). Intercedunt etiam plusculæ C. BAUHINI, *Joachimi* CAMERARII filii & nepotis, *Leonhardi* DOLDII, C. HOFMANNI, & J. OBERNDORFER epistolæ, qui plantas colebant.

Arnoldi WEICKARD, Medici Francfurtensis, *Thesaurus pharmaceuticus Galenico chymicus*, cujus liber V. est *de venenis.* L. VI. dispensatorium — Francofurt. anno 1626. fol. 2. Vol. 1670. 4°. MERKL.

EJUS *Pharmacopæa domestica, darinn viel nüzliche Arzneyen aus* REINHARDEN, *Pfalzgraphs bey Rhein, Manual Arzneybuch und eigener Praxi* Francfurt 1628. 4°. Aquæ destillatæ & formulæ ex genio seculi innumeræ.

Francesco

(i) p. 276.

Francesco GRABERT *Agricultura practica* Barcelona anno 1626. 8°. SEGUIR.

Discours sur la conservation des forêts, l'usage des terres a foulon, du metier de tanneur &c. Paris anno 1626. 12°. FALC.

Icon *Aloës Americanæ industria* MICH. KITTLER *hortulani Onoldini* 1626. tum alia Aloë, quæ anno 1628. floruit TREW.

J. *Petri* LOTICHII *De Gummi gutta, seu laxativo Indico discursus* Francof. anno 1626. 8°. d'ETREES.

Gasparis BACHOD *Erreurs populaires touchant la médecine & le régime de la santé* Lyon anno 1626. 8°. GUNZ. tamquam continuatio operis L. JOUBERT.

§. CCCCLXII. *Joh. Neander.*

Johannis NEANDRI *Tabacologia* Leidæ anno 1626. 4°.* & prius 1622. 4°. Utrecht anno 1644. 12°.* Gallice Lyon 1626. 8°. RAST. 1630. 8°. Tres species tabaci depingit, cultum herbæ docet, modumque, quo Hispani sua Nicotianæ folia in succo ipsius herbæ coquunt. Fabulosas illas cerebri denigrationes habet, recte repugnante *Guilielmo* de MERA. Vires medicas fuse congerit. In adjectis epistolis aliqua sunt anatomici argumenti *Guilielmi* van der MEER & *Hadriani* VALKENBURG.

EJUSDEM *Sassafrologia* Brem. anno 1627. BUMALD.

§. CCCCLXIII. *Guil. Lauremberg.*

Guilielmi LAUREMBERGII jun. *Botanotheca, seu modus conficiendi herbarium vivum* Rostoch. anno 1627. 12°. cum libello de lapide Nephritico, alii 1626. BURETTE. Recusa est cum *Simonis* PAULI *viridariis* Hafn. anno 1653. 16°.* & cum EJUSDEM *quadrupartito botanico* ed. anno 1666.* 1708. 4°.* & cum M. HOFMANNI *deliciis Sylvestribus* Altorf. anno 1662. 4°.*. Libri sunt duodecim, in quibus plusculi sunt ordines plantarum naturales, sed confusi alii, ut coronariæ, spinosæ a capitatis avulsæ, papposæ ex planipetalis & radiatis mistæ, Gratiola inter Alsinefolias, Linaria cum Lino, Dracunculus & Melo in oleraceis, &c.

§. CCCCLXIV. *Varii.*

Salvatore MASSONIO *Archidipno overo della insalata* Venez. 1627. 4°. *. Auctor discipulus A. PETRONII Aquilæ vixit, excitati ingenii homo, neque unice in legendis libris exercitatus, etsi plurimos legit: sapores enim plantarum ipse indagavit, & passim utilitates stirpium minus notas indicavit. Percurrit autem olera, plantas aromaticas aliasque, quæ acetaria ingrediuntur. In boragine, soncho,

foncho, pimpinella, calendula aliisque, saporem aliter definivit, quam vulgo solebat. Crepin *Caccialepore* negat hieracium esse. Salicorniæ, veteribus ignotæ, inter edulas plantas meminit. Dari in agro Neapolitano phaseolos arboreos. Melongenam inter gratos cibos æstivos recenset.

Francisci DISSALDEI *Pharmacometes liber continens pharmaca tam simplicia, quam composita, quæ parata habere debent Pharmacopæi* Leid. anno 1627. 12°. 1652. 12°. MERKL.

Petri Andreæ CANONHERII *De admirandis vini virtutibus* Antverpiæ anno 1627. 8°. SEGUIER. Italice Venet. anno 1608. 12°. IDEM. Polyhistor etiam de aceto, spiritu vini, sapa, & uvis agit.

Heyman JACOBS *Den kleine herbarius inhoudende de kragt en operatie von de gemeinen Kruyden* Amsterdam anno 1627. 8°. 1663. 8°. SEGUIER. Haarlem 1640. 12°. CARLS. Vires plantarum vulgo in usum receptarum exponit.

Arnoldi GILLENII *Hortus* Cassel. anno 1627. 4°.* 1632. 4°. SEGUIER. Catalogus brevissimus, solorum nominum, absque synonymis aut adnotationibus.

Gottfried RASPE *collegii physici* diss. XVII. *de plantis* Lipsiæ 1627. 4°. HE.

§. CCCCLXV. *Lud. Nonnius.*

Ludovici NONNII Antverpiensis *De re cibaria* L. IV. Antverp. anno 1627. 4°. 1644. 4°.*. Facultates alimentorum ex veteribus collegit, neque valde reconditos fontes secutus, neque tamen inutilis scriptor. Plantas edules fuse percurrit, philologiam passim & antiquitates persequitur, ad ATHENÆI modum. Propria aut vera botanica vix habet. Solus liber I. huc pertinet.

§. CCCCLXVI. *Gui de la Brosse.*

Guidonis de la BROSSE, ex milite botanici & medici, *De la nature des plantes & déssein d'un Jardin Royal* Paris anno 1628. 8°.*. Magnus in hoc viro plantarum amor fuit, ut horti medici conditionem Cardinali *Armando* de RICHELIEU pene extorserit, neque enim destitit sollicitare magnates, ab ipso retro anno 1614. quoad anno demum 1626. destinatum hortum obtinuit, adjuvante archiatro BOUVARTO. Cæterum multa ad morem seculi vaga, non tamen absque admistis bonis adnotationibus, & aliqua rariorum stirpium passim memoria. Theophrasteum fere ad morem agit de iis, quæ plantæ communia habent, aut diversa: tum de elementis, ubi chemica placita admiscet: de viribus medicatis, de laudibus stirpium domesticarum. Denique fusissime demonstrat utilitatem horti publici, & ea occasione aliqua de plantis profert, quæ unico loco proveniunt. Catalogum addit plantarum, quas vocant usuales.

EJUS-

EJUSDEM *Avis pour le Jardin des plantes médicinales, que* Louis XIII. *veut établir* Paris anno 1631. 4°. SEGUIER; quo continetur *Mémoire des plantes usageres, que l'on pouroit trouver au Jardin Royal;* tum *Edit du Roi pour l'établissement du Jardin des plantes médicinales; & cinq létres* de G. *de la* BROSSE *écrites au Roi, au Cardinal de Richelieu, &c. sur l'établissement de ce Jardin.*

EJUSDEM, novi nunc anno 1626. instituti horti præfecti, *Description du Jardin Royal des plantes médicinales, établi sous Louis de Juste, contenant le catalogue des plantes, qui y sont cultivées* Paris anno 1636. 4°. *. Solum Parisinum non minus plantis favere, quam Monspeliense, in quo Asarum & Galega coli nequeant. Numerum plantarum suarum facit 2000. aream omnium in Europa hortorum maximam, orgyarum 16000. Varietates plurimæ catalogo admistæ sunt, nomina nuda, absque descriptione ulla, & sæpe vitiosa.

Priorem editionem habet Cl. SEGUIER, cum titulo *Dessein du Jardin Royal, pour la culture des plantes médicinales, avec les Cinq létres & le Catalogue des plantes* Paris anno 1628.

EJUSDEM *L'ouverture du Jardin Royal, pour la démonstration des plantes médicinales* Paris anno 1640. 12°. SEGUIER.

Icones horti Regii per *Guy* de la BROSSE Paris fol. magn. sunt 50. tabulæ absque explicatione, quas ex bibliotheca ANDERSONII habeo *. Pulcherrimæ sunt tabulæ, aliquæ sola aqua stygia exaratæ, aut alioquin imperfectæ: plantæ fere exoticæ, multæ Canadenses, aliquæ Europeæ. Adjectus incertæ manus index. Recte ergo TOURNEFORTIUS, la BROSSE tabulas æneas BESLERIANIS præstantiores reliquisse, multum enim eas subtilitate linearum superant, etsi neque ipsæ flores ad nuperorum vota exprimunt. Præmissa est duplex horti Ichnographia.

§. CCCCLXVII. *J. Dominicus Sala. Alii.*

J. *Dominici* SALÆ *De alimentis & eorum recta administratione* liber Patavii anno 1628. 4°. * lego etiam Venet. 1620. 4°. HOTTON. Veteres equidem potissimum sequitur, ut eo seculo solebant, sano tamen & integro plerumque judicio usus. Res ad praxin potissimum spectat, & tamen alimenta omnia recenset, monetque quæ bonat sint, quæ minus salubria.

Petri SCRIVERII *Saturnalia, seu de usu & abusu tabaci* Haarlem anno 1628. 8°. SEGUIER.

Johannis Caroli ROSENBERG *Rhodologia* Argentor. anno 1628. 8°. BURCK. etiam anno 1620. 1630. SEGUIER. & Francofurti anno 1631. 8°. Compilatum opusculum.

Zachariæ de PUTEO *de Gumma Indica, radice antasthmatica, Mechoacan & Zalapa* Venet. anno 1628. 4°. SEGUIER.

Jacobi FABRI *De alimentis* Noribergæ anno 1628. 4°.

Arvid MANSON *Ortabok ſampt en ny trägårdsbok.* Stokholm anno 1628. 1642. 8°.

Ludovici van HORNIGK *de qualitate Camphoræ* Ulm. 1628. 4°.

Andreæ HILLEBRAND *de gutta gamandra* cum HORSTII epiſtolis 1628. 4°.

Hygieia, i. e. *bonæ valetudinis conſervandæ theſaurus locupletiſſimus* Luxemburg. 1628. 12°. GUNZ.

Pharmacopœa Lugdunenſis Lyon 1628. 4°. RAST. 1640. 4°. L.

Nicolai BRAUN *de fumo tabaci* Gieſſ. 1628. 4°. B. THOMAS.

De LETTIER *Catalogue des plantes cultivées dans ſon Jardin* Orleans 1628. 8°.

Lud. GRAVIUS *de Camphoræ qualitatibus epiſtola* Ulm. 1628. 4°. cum HORSTIO.

Titus SANPELLEGRINO, Bergomenſis, *Pharmacopœam medicarum Bergomenſium* ex latino convertit 1628. 4°. B. THOMAS.

§. CCCCLXVIII. *Deodatus. Fuiren.*

Claudii DEODATI *Pantheum hygiaſticum hippocratico hermeticum* Bruntrut. anno 1628. (etſi in primo titulo annus dicitur 1629.) 4°. * lego etiam Baſil. 1620. 4°. Vaſtum opus hominis chemiæ amantis, neque increduli, ut etiam *ſignaturas* illas rerum admittat. Plantas medicatas percurrit, nimius laudator, ut Rorellæ ad cancrum, deinde alimenta ex vegetabilibus ſumta, & loca ex veteribus. Habet exemplum noxii abuſus Zingiberis.

Ediderat anno 1603. l. *de vero & legitimo uſu aquæ cordialis* Patav. 1603. 8°.

Georgius FUIREN anno 1628. obiit. Regio juſſu plantas ſpontaneas Danicas conquirere ſuſceperat, & ejus laboris aliqua ſpecimina in *ciſta medica* T. BARTHOLINI ſuperſunt: catalogus nempe plantarum Nidroſienſium, valde quidem brevis, tum meliores catalogi plantarum Biekingiæ, Scaniæ & Gothiæ. Videas ibi Caryophyllum album arenarium, Aſperulam trifoliam, Tunicam plumariam, Circæam minimam, alias ſtirpes rariores. Is *catalogus plantarum Daniæ* etiam ſeorſim prodiit Hafn. anno 1661. 4°. SCHEUCHZER.

§. CCCCLXIX.

§. CCCCLXIX. *Johannes Parkinson.*

Johannis PARKINSON pharmacopolæ *Paradisi in sole paradisus terrestris* Lond. anno 1629. fol. * 1656. fol. HOTT. & cum tit. *Garden of flowers, kitchen garden, and orchard* BODL. Flores imprimis, tamen & alias plantas recenset, describit & depictas dat, ligneis & rudiusculis iconibus, LOBELIANIS, CLUSIANIS, aliis: nomina ex LOBELIO & BAUHINO. Prima pars florum est, altera olerum, tertia viridarii; ordo nullus, mistaque diversissima.

EJUSDEM *Theatrum botanicum or a herball of large extent* London anno 1640. fol. *. Vastum opus & universam rem herbariam comprehendens, passim ditatum ex schedis posthumis LOBELII, quæ ad PARKINSONUM pervenerant: auctum etiam novis eo ævo P. ALPINI & CORNUTI stirpibus. Caute legi debet, ob repetitas cum diversis nominibus plantas, & superfluas varietates. Plenissimum tamen hactenus opus, aliquas etiam icones proprias habet, etsi artificis opus laudem non meretur. Auctius anno 1656. fol. prodiisse SEGUIER.

§. CCCCLXX. *Varii.*

Prosperi RENDELLA *Tractatus de vinea, vindemia & vino* Venet. anno 1629. fol. BURETTE.

Theophili KENTMANN *Tabula locum & tempus tradens, quo plantæ spontaneæ prodeunt* Witteberg. anno 1629. 4°. 1659. 4°. TREW. Cl. SEGUIER addit editionem Wittebergensem anni 1626. 4°. Lipsiensem anni 1659. 4°. Prodiit etiam cum J. *Dan.* MAJORIS programmate ad rei herbariæ amatores Hambergi anno 1667. 8°. inque VALENTINI Polychrestis exoticis *.

Petri BERGERON *traité de la navigation & des voyages & decouvertes modernes principalement des françois avec une description particuliere des Isles Canaries* Paris 1629. 8°. hactenus huc facit.

Manuel RAMIREZ de CARRION *Maravillas de naturaleça en que se contenen dos mil secretos de cosas naturales — a modo de aforismos faciles y breves.* Montilla anno 1629. 4°. BURETTE.

In J. *Henrici* ALSTEDII *Encyclopædia* Herborn. 1630. fol. liber XXVIII. pertinet ad Georgica, Phyturgica, Artopojetica, Oeneatica, Zythoptica, Phamaceutica. Collectio non medici auctoris, neque botanici.

J. *Jacobi* a BRUNN *Systema materiæ medicæ* Basil. anno 1630. 8°. Jenæ anno 1639. 8°. sæpe alias recusum MERKL.

Joh. de BOURGES & *Car.* du PRE' *Ergo cerevisia nutricibus* Paris 1629.

Christ. PREEISIUS *de anima vegetativa ejusque facultatibus & effectibus* Lipsiæ 1629. 4°.

Antidotario Romano latino e volgare tradutto da IPPOLITO CICCARELLI — *li ragionamenti, e le aggiunte dell' elettione de' simplici del* P. CASTELLI : *e trattati della teriaca egittia* Rom. 1629. 4°. B. THOMAS. 1651. 4°. RIV. Plures sunt aliquæ editiones, etiam latinæ Francfurt 1624. 8°. HUTH.

Balthasari FABRICII — *opusculum* — *tradens sex res non naturales* Amsterdam 1629. 8°. LIND.

D. LOUIS, medecin a montbeillard, *le tresor des jardins* Geneve 1629. 4°. nihil habet botanici.

Alberto STECCHINI *avertimenti nelle compositione de medicamenti per uso della speciaria* Venet. 1629. 4°. BOECL.

Frid. CASANDER *natura loquens, qua miracula totius universi ex præcipuis mundi regnis — vegetabili, sylvarum, herbarum, pratorum, plantarum proprietatibus depromta persequitur* Francfurt 1629. 8°. LIND.

J. *Nicol.* BAUMAN *De Tabaci virtutibus, usu & abusu* Basil. anno 1629. 4°.

J. BUTTNERI *Catalogus medicamentorum tam simplicium, quam compositorum, officinæ Buttnerianæ* Görliz anno 1629. 4°. MERKL.

§. CCCCLXXI. *Cl. Salmasius.*

Claudii SALMASII, viri eruditissimi. *Plinianæ exercitationes* Paris anno 1629. fol. 2. Vol. FALCONET. Ultrajecti anno 1689. fol. 2. Vol.*. Etsi SOLINUS pauca habet botanici argumenti, quoties tamen id vel leviter tangit, SALMASIUS divitias suas effundit, colligit scriptores ejusdem scopi veteres, emendat & explicat eorum loca. Ita ab hystrice abduci se patitur ad spinas, ad Phleos, ad Hippophaes, ad Stœben, ad μυλλακανθην, ad Φορβην. A pharia volucre transit ad Cinnamomum, ad Cardamomum, Amomum, Casiam, ad Laurum Alexandrinam, ad Oxymyrsinem, ad quæ non alia. Quare qui veterum loca volet accurate tenere, & emendate, quæcunque ad aliquam stirpem pertinent, ex reconditis etiam fontibus repetita, hic virum inveniet.

EJUSDEM *Exercitationes ad homonymiam hyles jatricæ nunc demum* Ultrajecti anno 1689.* prodierunt, posthumum opus, a *Ludovico* SALMASIO CLAUDII filio editum, cum J. *Baptistæ* LANTINI prolegomenis. Hic ab eruditissimo viro excussa videas nomina stirpium sibi similia ακανθης & ακανθου : Loti arboris & herbæ : Comari & Unedonis, Cisti & Cissi, Scillæ & Lentisci, Libanotidis, Helenii, alia. Tituli sunt 118. nam reliqua capita ad lapides faciunt mineraque. Arabica pariter cum Græcis tenebat, & Camphoram, aliaque Mauri-

Mauritanorum medicamenta exponit, & GARCIAM ab ORTA acriter refutat. Ita porro Nil granum a Nil Isatide separat.

Præfatio & de Plinio judicium seorsim prodierat Divione anno 1568. 4°. FALCONET.

EJUSDEM *De Manna & Saccharo commentarius* posthumus Paris anno 1664. 8°.*. Filius auctoris, sed & ipse, ante editum opusculum, intermortuus codicem patris ad Cl. viros la MARE & LANTIN miserat. Multa erudita ex Græca & Arabica lingua CLAUDIUS hic repetiit. Mannæ nomen notum fuisse ante Mosis tempora monet, & repetitum ab Hebræis, ob similitudinem, cum Manna Libani dudum cognita. Terenjabin ex frutice sudare, neque rorem esse. Mannæ aliquantum de prunis se in horto legisse. De saccharo fragmentum est, quo de Tabaxir agit, ex libris potius, quam ex natura. Editores la MARE & LANTIN præfationem præfixerunt, in editione 1689. omissam.

EJUSDEM *De Hyssopo in cruce Chiristi* tres epistolæ Leid. anno 1646. 8°.

EJUSDEM *Responsio ad quæstionem* BEVEROWICII *de Hyssopo Evangelii.* Inter BEVEROWITII epistolas Amsterdami anno 1654. 12°. idem puto opus.

EJUSDEM autographum in Bibliotheca Regia Parisina servatur, in quo observationes variæ ad plantas spectantes continentur IV. n. 6841.

§. CCCCLXXII. *Varii.*

Hieronymi UGUET de RESAYRO *Tratado de las cosas non naturales y facuidad purgativa de la semilla de los yezgos* Saragoça anno 1630. 8°. BURETTE. OSMOND. De vi purgante seminis Ebuli.

Alexandri ALEXII *De syropo rosarum solutivo* Patav. anno 1630. 8°. MERKL.

Bartholomæi AMBROSINI *Panacea ex herbis, quæ a Sanctis denominantur concinnata: & ejusdem Capsicorum brevis historia, cum suis iconibus* Bononiæ anno 1630. 8°. figg.

Angelberti LAMELIN *L'avantgout du vin, de sa nature, faculté medicinale & alimentaire* Douai anno 1630. 8°. d'ETREES.

Francisci MANDAT *Ergo mel senibus* Paris 1630.

Claudii LIENARD *An panis repletio omnium pessima* Paris 1630. fol.

Christ. HENRICI *de anima vegetante* Lipsiæ 1630. 4°. RIV.

Wine, Beer, Ale and Tobacco, striving for superiority London 1630. 4°. BODL.

Mauritii TIRELLI *Historia vini & febrium* Venet. anno 1630. 4°.* Practici scopi. Vini laudes tradit, quod in omnibus febribus propinat, etiam in causo, semitertiana, febre tertiana continua, inflammatione capitis.

Jacobi GOLII *Catalogus codicum M.S. Arabicorum* Paris anno 1630. 1640. 4°. BODL. huc pertinet; tum *Lexicon Arabico latinum* Leid. anno 1653. fol. BODL.

§. CCCCLXXIII. *Antonius Donati. P. Guibert.*

Antonii DONATI Pharmacopœi *trattato de simplici — che nascono nel lido di Venetia.* Venet. anno 1631. 4°.*. Ex melioribus, ut tunc fiebant, libris. Catalogus plantarum Insularum Venetarum partim sola nomina habet, partim vires medicatas & historias, iconesque æneas, ad naturam depictas. Inter eas rariores aliquæ, ut Apocynum flore suave purpureo, Kali quod Soda, Aster Crithmi folio, Echinophora, Atriplices aliquot, Stœbe argentea foliis pinnatis, aliæ. Catalogus in *Sylloge stirpium* RAJI *externarum* repetitur.

Philiberti GUIBERT *medecin, & apoticaire charitable* Paris 1631. 8°. BODL. *l'apoticaire charitable* ib. 1630. 8°. *le medecin charitable* 1641. 8°. *l'art de faire confitures seches & liquides* 1641. 8°. ELLER. *Oeuvres charitables* en 12. tr. Paris 1633. 12°. 1634. 8°. 1660. 8°. 1664. 8°. CHION. Rouen 1649. 8°. 1661. 8°. Iis continentur *le poids & la valeur des medicamens, le choix des medicamens, le traité du sené, la maniere de faire toute sorte de gelées — & diverses confitures* &c. Editio latina *medici officiosi* Paris 1649. 8°.* prodiit vertente SAUVAGEON (*n.*). Collectio est variorum scriptorum, pharmaceutici potissimum argumenti. Ad rem nostram pertinet GUIBERTI opusculum de electione & facultatibus medicamentorum simplicium, simplici stylo, unice ad publicos usus destinatum, & *Guidonis* PATINI *libellus de tuenda valetudine*, cujus secundum & longissimum caput de cibo, facultates alimentorum tradit. Nimis quidem calidi ingenii vir azymo pani calculum vesicæ Parisiis frequentiorem tribuit: crudos fructus horæos nimis timet. Theriacam nostram alias a Theriaca GALENI vires habere contendit. Arabum sententias fere ubique refutat. Lentium decoctum reprobat. MIZALDI opusculum de *sena* diximus, & optartytica omittimus &c.

§. CCCCLXXIV. *Ant. Colmenero.*

Antonio COLMENERO *de Ledesma curioso trattado de la naturaleça y calidad del Chocolate* Madrit anno 1631. 4°. BURETTE. Idem gallice, cum adnotationibus, vertente *Renato* MOREAU, una cum opusculo *Bartholomæi* MARRANDAN Parisiis prodiit anno 1643. 4°. BURETTE. Italice Rom. 1667. 12°. CIN. Venetiis anno 1678. 12°. Anglice anno 1685. 12°. SEGUIER. Latine, curante. G. VOLCAMERO, cum titulo Chocolata Inda Noriberg. anno 1644. 12°.*. Auctor Mexici videtur vixisse. De Cacao primum egit, eamque partem Chocolatæ calidam esse docet. Percurrit, quæ ad Cacao adduntur, Vanillas, Achiotl (accoten vocat,) Avellanas, Chiles quatuor species. Formulam addit, ut hoc potulenti genus componatur & præparetur, brevi libello.

§. CCCCLXXV.

(n.) G. PATIN. GUIBERTI editor Ep. ad Spon. 48.

§. CCCCLXXV. *Varii.*

Martini BLOCHWIZ *Anatomia Sambuci* Lipsiæ anno 1631. 12°. *. Germanice Lipsiæ anno 1685. 8°. SEGUIER. De Sambuco brevissime, de viribus fusissime, quas ad omnes pene morbos extollit. Londini etiam prodiit anno 1677. 8°. in eam linguam a Cl. SHIRLEY conversa. Auctiorem reddidit *Dan.* BECKER Königsberg. 1642. 8°. Lipsiæ 1685. 8°. &c.

J. SAUR's *Botanologia αςςολογικη, oder wie die Kräuter neben ihren Wurzeln und Saamer im Jahr* 1631. *zu rechter Zeit eingesammelt werden sollen* Erfurt 1631.

SANCTORIUS SANCTORIUS *in methodo vitandorum errorum* Genev. 1631. 4°.* agit libro VIII. de qualitatibus primis, secundis, tertiis medicamentorum.

J. HEINZIUS *de sex rebus non naturalibus* Lipsiæ 1631. 4°.

Les Oeuvres d'ABRAHAM de la FRAMBOISIERE Med. du Roi Rouen 1631. fol. 3.Vol.*. In primo libro diætetica est, & de vino, potu ciboque agitur. Inde de præparatione medicamentorum, aquis extractis. Pars diætetica *Gouvernement pour vivre longuement en santé* Paris 1600. 8°. 1608. 8°. d'ETR.

Sigm. LEBZELTER *de venenis* Lipsiæ 1631. 4°. RIV. Lyon 1644. fol.

Augusti EZLER *Isagoge physico magico medica, in qua signaturæ vegetabilium & animalium depinguntur* Argentorati anno 1631. 8°. FALCONET. BUR.

Ludovici GARDENII *medicamenta purgantia* Duaci 1631. 12°.

Claude GARNIER *La maniére d'enter, planter & semer* &c. Troyes anno 1631. 16°. SEGUIER.

Petrus UFFENBACH recudi fecit RENODÆI & QUERCETANI pharmacopœjam, & saluberrimis medicamentis auxit Hanoviæ anno 1631. 4°. cum titulo *Dispensatorium Galenicochymicum* MERKL.

Michael COXO de LERUELA *Restauracion de la abundantia antigua de Espanna — o prestantissimo reparo de su carestia presente* Neapoli anno 1631. 4°.

§. CCCCLXXVI. *Dan. Sennert.*

Circa hæc tempora *Danielis* SENNERTI, Wittebergensis, opera prodire ceperunt, practici scopi, ut tamen passim rem herbariam tangat, & vires etiam plantarum medicas. Huc ergo facit c. 19. libri *de consensu & dissensu chymicorum cum Galenicis & Aristotelicis.* Paris anno 1633. 4°.* in quo signaturas plantarum tuetur, viriumve medicatarum ex similitudine viscerum vitiatorum, aut planetis, divinationem.

Deinde

Deinde in *epitome naturalis scientiæ* liber VI. huc spectat, quo historia plantarum continetur, quas breviter, secundum classes fere *Caspari* BAUHINI, cum viribus medicatis recenset.

Institutionum medicinæ Paris anno 1631.* 4°. editarum liber IV. multa habet huc facientia, ad victus nempe rationem. Tum L. V. de medicamentis secundum genera, ubi plantæ medicæ suis cum facultatibus recensentur. Deinde & *Pharmacopœja* huc spectat, & *Quæstiones* demum *naturales*. *De opiatorum natura* l. prodierat Witteberg. 1624. 4°.

§. CCCCLXXVII. *Petrus Lauremberg.*

Petri LAUREMBERG *Horticultura* libris II. comprehensa Francofurti anno 1632. 4°.*. Noriberg. anno 1682. 8°. 2. Vol. BURETTE. Opera & instrumenta hortensia docet, plantarum historiam in genere, propagationem variam, arborum cultum, hæc potissimum libro II. Deinde flores. Ultima olera sequuntur & plantæ medicæ, cum cujusque classis speciebus.

EJUSDEM *Apparatus plantarum* L. II. Continet nitidas figuras & historias plantarum bulbosarum & tuberosarum, species aut varietates, vires medicas, mythologiam.

IDEM opus germanice vertit, & cum suis notis edidit *Wolf Albrecht* STROMER *von Reichenbach* Nuremberg anno 1671. 8°.* & anno 1682. 8°.* 2. Vol. cum titulo *Die edle Garten-Wissenschaft aus* P. LAURENBERG — — *und eigener Erfahrung auf fränkische Gewohnheit, Luft und Himmel eingerichtet* . . . Multum auxit editor LAUREMBERGIANA, arbores fuse enarravit, earumque cultum sua ad experimenta descripsit, ut in Acaciæ veræ plantis educandis. Flores uberiores, multum nominum barbarorum Tuliparum. Icones apparatus *Laurembergiani* non habet.

Tomus III. anno 1673. 8°.* editus totus diversus est ab opere LAUREMBERGII, eoque olera, & plantæ hortenses, earumque cultus, historia, & usus medicus traduntur. Mantissa miscellanea continet; hortorum apud omnes gentes historiam, artificia varia, & topiaria. Denique opera horti menstrua.

§. CCCCLXXVIII. *Varii.*

Joh. FREYTAG *de opii natura & medicamentis opiatis* Groning. 1632. 8°.

EJUSDEM *de medicamentis purgantibus, simplicibus & compositis* Francofurti anno 1640. 4°. B. BOEHM.

Louïs de la GRIVE *Antiparallele des vipéres Romaines & herbes Candiotes pour la thériaque de Lyon* Lyon anno 1632. 8°. FALC.

Petri

Petri Claudii UNDALINI *Norriges og omliggande Oers sandfardige beskrifvelse* Koppenhagen 1672. a *Christophoro* STENKULL germanice versus. Ad naturæ historiam pauca.

Pierre FIRENS *Theatrum floræ, in quo ex toto orbe selecti mirabiles venustiores & præcipui flores proferuntur* Paris 1632. fol. Figuræ 166. BURETTE. Idem, puto, p. 431.

Johannis MOUSIN *Hortus Jatrophysicus, seu de floribus in sylvis sponte nascentibus* Nancy anno 1632. 8°. *. Etsi huc spectare putes ex titulo, non tamen botanici est argumenti. Paradoxa sunt omnino. In tertio victum salubrem ex horto maxime, & minime a macello peti debere. Paradoxo 16. prunorum salubritatem tuetur, negatque ab eorum usu dysenteriam nasci.

An idem cujus opusculum *Christophorus* CACHETUS latine reddidit, cui titulus est. *Pandora Bacchica furens, medicis armis oppugnata, ubi de temulentiæ ortu & progressu: ex Gallico in latinum versa* Tull. anno 1614. 12°. BURETTE. Falc. anno 1640. 12°.

§. CCCCLXXIX. *Thomas Johnson.*

Thomæ JOHNSON pharmacopolæ, sed rei herbariæ periti, *Descriptio itineris investigationis plantarum causa in agrum Cantianum suscepti* Lond. anno 1632. 8°.

EJUSDEM *Ericetum Hamstedianum* Lond. anno 1632. 8°.

EJUSDEM *The herbal or general history of plants gatherd by John* GERARD *enlarged and amended by* T. JOHNSON London anno 1633. fol. * 1636. fol. HOTT. Obiit anno 1643. in bellis civilibus tribuni legionis legatus, ex accepto vulnere. Vastum opus, in quo GERARDI errores passim corriguntur, adduntur icones stirpium LOBELIANÆ & CLUSIANÆ, etiam aliæ JOHNSONO propriæ, descriptiones emendantur, repetitiones ejusdem stirpis delentur, controversiæ & lites decurtantur. Dignum opus & totius rei herbariæ eo ævo notæ compendium.

EJUSDEM *Mercurius botanicus, seu plantarum gratia suscepti itineris* anni 1634. *descriptio* Londin. anno 1634. 8°. *. Bathoniam & Bristoliam petiit, catalogum adjecit satis uberem plantarum in eo itinere lectarum, quas inter rariores aliquæ sunt, ut Ascyrum palustre villosum, Cardamine pumila Bellidis folio, Selinum montanum pumilum CLUS. Plantago panicula sparsa, Turrita major, nisi est cichoroides.

EJUSDEM *Mercurii botanici pars altera, seu plantarum gratia suscepti itineris in Walliam descriptio* Lond. anno 1641. 8°. *. Rariores istæ, potissimum ex Monte Snowdon. In hoc catalogo multæ prius desideratæ stirpes occurrunt, Argemone lutea Cambrobritannica, Calamintha montana præstantior, Cirsium Lapathi foliis, Caryophyllus saxatilis umbellatis corymbis, Doronicum, Galega, Gramina montana prolifera, Pisa marina, quorum aliquot species facit,

at, Trientalis, radix Rhodia, Stella leguminosa. Adgnoscit grata posteritas virorum merita, qui suis sumtibus & laboribus imperium veri produxerunt. Nomina tamen sunt, absque descriptione.

§. CCCCLXXX. *Johannes Johnston.*

Johannes JOHNSTON medicus, in Polonia vixit: Ejus *Thaumatographia* Amsterdami prodiit anno 1632. 16°.*; tum anno 1633. 1661. & 1665. 12°. & Anglice Lond. anno 1657. fol. Libro V. miracula plantarum tradit, collatitio opere, & ex ordine literarum alphabeti.

EJUSDEM *Systema dendrologicum* Lesnæ anno 1646. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Dendrographias, seu historiæ naturalis de arboribus & fruticibus tam nostri, quam peregrini Orbis* L. X. Francofurti anno 1662. fol.* recusa Heilbrunn anno 1754. fol. 1768. fol. cum titulo *Hist. naturalis* L. X. de arboribus & plantis. Compilator, omnia J. BAUHINI, inde nuperorum scriptorum rerum Indicarum, & FERRARII inventa compilavit, ordine nullo, adfirmatibus vanissimis, cum erroribus innumeris. Vide Vaccinii speciem pro Alni effigie lanato folio minori pictam, quæ Pyrus est.

EJUSDEM *Notitia regni vegetabilis* Lipsiæ anno 1661. 12°.*. Classes habet fere Bauhinianas, & collectis ad eas plantas veterum, cum nominibus, brevissima descriptione, & utilitate medica, aliave.

§. CCCCLXXXI. *J. B. Ferrarius.*

Johannis Baptistæ FERRARII Senensis, de Societ. Jesu, *de florum cultura* L. IV. Rom. anno 1633 4°.* Amsterdam anno 1646. 4°. Italice anno 1638. 4°. *Flora overo cultura de' fiori* B. NEAULM. Dictio fucata & concinnata, tabulis luxuriosis inutilibus aucta, cum tabulis a *Guidone* RENO pictis, atque PETRO CORTONIENSI, res non undique male. Instrumentum hortense & cultum florum describit, non sine artificiis curiosioribus. Flores hortenses recenset, nonnullos depingit, tum arbores, quas vix inter flores quæsiveris. Ut irrigatione colorati humoris, aut fimi cum colorante materie temperatione, varii colores floribus albis inducatur, narrat AUCTOR, ad experimenta non sua.

EJUSDEM *Hesperides, seu de Malorum aureorum cultura & usu* L. IV. Rom. anno 1646. fol.*. Splendidum opus, quo multæ varietates Hesperidum depictæ exhibentur & monstra: cultus etiam, instrumentum, & vires medicæ & philologia. M.S. Belgicæ versionis *in Anonymiana Bibliotheca* latebat.

§. CCCCLXXXII. *J. de Laet.*

Johannis de LAET *Novus Orbis, seu descriptionis Indiæ Orientalis* L. XVIII. Leid. anno 1633. fol.* & prius Belgice *Nieuwe wereldt ofte beschryvinghe van West-Indien* Leiden 1625. fol. LEHMANN. America per suas provincias distribitur,

bitur, & cum quaque fructus arboresque & plantæ utiles passim etiam depinguntur. Gallice prodiit Leidæ anno 1640. fol. BURETTE.

IDEM in epistola 781. ad O. WORMIUM citat plantas ex codice Anglo, Saxonico, & ad eas conjecturas dat OLAUS ep. 782. De iisdem iterum *Joh.* de LAET ep. 784. Nomina omnino fere pure Germanica sunt.

Guilielmi MARCQUIS *Aloë morbifuga in sanitatis conservationem concinnata* Antverp. anno 1633. 8°. BURETTE. FALC.

Adolphi VORSTII primum horti Leidensis catalogum anni 1633. 16°. diximus. Alter prodiit anno 1636. 16°. SEGUIER. Tertius anno 1643. 16°. RIV. In quarta editione accedit *index plantarum indigenarum, quæ prope Lugdunum in Batavis nascuntur* Leid. anno 1649. 16°.*. Sola nomina absque synonymis. Varietates aliquas proprias habet, & plantas Americanas non descriptas. Inter viridaria S. PAULI recusus est, & plantarum indigenarum catalogus multum auctus. Accessit etiam his posterioribus editionibus appendix plantarum, quibus anno 1641. hortus auctus est.

Georgii VISCHER *Blumengarten* Noriberg. anno 1633. 8°. SEG. 1654. 8°. MEISNER. 1663. 8°.

Ægidii van der MYLE *Oblectatio vitæ rusticæ* Stettini anno 1633. 8°. BODL. cum *Antonii* GHEVARA *vitæ rusticæ encomio*, si huc facit.

J. FORGET *Artis signatæ designata fallacia* Nancy anno 1633. 12°. BUR. Contra signaturas plantarum.

Henrici FUIREN *Musæum Academiæ Hafniensis* Hafn. anno 1633. 4°. LINN. Sed possideo *Rariora Musæi* HENRICI FUIREN, *quæ Academiæ Hafniensi legavit* a *Thoma* FUIREN edita Hafniæ 1663. 4°.* quibus multi fructus rariores & partes plantarum continentur.

J. *Baptistæ* BARPO Bellunensis *le delicie e i frutti dell agricultura e della villa* L. III. Venez. anno 1633. 4°. SEGUIER.

Jacobi FONTANI *institutiones pharmaceuticæ ex* BAUDERONIO *&* *du* BOIS *in pharmacopæorum gratiam potissimum concinnatæ* Amsterdami 1633. 12°. Nonne idem p. 399.

N. BEAUGRAND *le Marechal expert* Lyon 1633. 8°. Continet iconem allii bulbosi umbellati.

William LANGHAM *Garden of health, containing the virtues and proprieties of all kinde of shrubs and plants* Lond. anno 1633. 4°. HARLEY.

§. CCCCLXXXIII. *Angerius Clutius.*

Augerii CLUTII M. D. *Opuscula duo de Nuce medica* . . . Amsterdami anno 1634. 4°.*. De Nuce Cocco Maldivensi agit, eam accurate describit; omnes

 ejus

ejus utilitates recenset, quas quam maximi facit & fere nimii. Coccum etiam vulgarem describit, ejus germinationem & gemmam. Ipse promittit thesaurum exoticorum. Exempla dat 12. morborum gravium, Cocco Maldivensi superatorum. Heteroclitus auctor RICHERII olim vice in horto Monspeliensi defunctus, in Africam excurrit, ut hortum novis plantis ditaret, omnibus autem suis exsutus etiam libertatem amisit.

§. CCCCLXXXIV. *Varii.*

Franc. de LEIVA y AGUILAR *desenganno contra del Tabaco — tratanse muchas dudas con resolucion las nuevas con veridad las antiquas* Cordoua anno 1634. 4°. FALC.

Thomas de MURILLO y VELANDA *Trattado de raras y peregrinas herbas — la differencia entre al Abortano y la planta Buphtalmo, y adnotaziones de las Mandragoras* Madrit. anno 1634.

Daniel Joh. KYLLANDER *De plantis disputat.* Upsal. anno 1634. 4°. SCHÆFF.

MAGINER *Thériaque Françoise avec les vertus & proprietés d'icelle selon* GALIEN Lyon anno 1634. 8°. NEAULME.

In *Caroli* BUTLER *Monarchia feminina* London 1634. 8°.* plantæ apibus gratæ recensentur.

Pieter van den BROEKE *voy. naar Capoverde Angola* &c. Harlem 1634. 4°. RIV.

Claudii PONS *Sycophantie theriacale contre la* GRIVE, *illustrée de plusieurs paradoxes & du tems auquel la theriaque doit être composée* Lyon 1634. 8°. d'ETR. FALC.

§. CCCCLXXXV. *J. Euf. Nierembergius. Alii.*

J. *Eusebii* NIEREMBERGII *Historia naturæ maxime peregrinæ* Libris XVI. *distincta* Antverp. anno 1635. fol. d'ETREES, & prius Hispanice *Filosofia curiosa y tesoro de maraviglias de la naturaleça* Madrit 1637. 8°. 2. Vol. d'ETR. Collectio ad plantas, arbores & aromata Indiæ spectans. Ex *Francisci* HERNANDEZ opera omnia habere RAJUS (*k*).

Nonne eadem est *Curiosa y occulta filosofia de las maravillas de naturaleça, que contiene historias muy notabiles — secretos y problemas de la naturaleça* Madrit. anno 1643. Barcellona 1644. 8°. CHIV.

Thomæ ROSII *thesaurus artis pistoriæ* Rom. 1635.

Christ. HANMAN *de plantis in genere* Lipsiæ 1635. 4°. RIV.

Etienne

(k) *Præf. ad ornithol.* F. WILLUGHBY.

Etienne de CLAVES *paradoxes ou l'on demontre la generation de tous les mixtes animaux, vegetaux & mineraux* Paris 1635.

J. *Georgii* PELSHOFER *Tractatus de opio* Witteberg. 1635. 8°. d'ETR.

Francisci STELLUTI, Lyncei, *del ligno fossili minerale* Rom. 1635. 1637. fol. * latine versum a J. *Dan.* MAJORE cum anno 3. Dec. II. *Act. nat. Cur.* In posteriori editione pleræque icones desiderantur. Lignum semiterreum, semicalcarium, absque ramis & radicibus, sed fila habens & undas: tum resinam.

Felix SCARELLA *de theriaca* Patav. anno 1635. 4°. MERKL.

J. *Ludovici* GANS *Coralliorum historia* Francof. anno 1635. 8°. SEGUIER. anno 1669. 12°. *. Undique historiam naturalem Corallii colligit, quod nunquam vidit, experimenta chemica subjicit, & compositas antidotos, quas Corallia ingrediuntur. In appendice anonymus loca BODÆI, a STAPEL, WORMII & aliorum repetit.

Franc. de MONGINOT *Traité de la conservation & prolongation de la santé* Paris anno 1635. 12°. FALC.

Daniel WINKLER *De opio* Witteberg. anno 1635. 8°. *Bibl.* RIV.

Johannis HARTMANNI *Tractatus de Opio*, publice Marburgi prælectus, editus a J. *Georgio* PELSHOFER Witteberg. anno 1635. 8°. *Bibl.* RIV.

§. CCCCLXXXVI. *Jacob. Cornuti.*

Jacobi CORNUTI D. M. Parisiensis *Canadensium plantarum, aliarumque nondum editarum historia . . . . Adjectum est Enchiridion botanicum Parisiense* Paris anno 1635. *. Post aliqua ex veteribus, plantas suas, ex America boreali missas, & in horto ROBINORUM cultas, describit, & satis bene depingit. Notham Angliam vocat, ridicule iratus, quæ nova audit. In meo exemplo nota M. S. adjecta est, quæ testem citat BLONDELLUM, Millefolium tuberosum a CORNUTO circa Lutetiam detectum, omnino Filipendulam fuisse. Enchiridion continet brevem catalogum plantarum circa Parisios nascentium, secundum loca & *stationes.* De Asclepiade ibi dicit AUCTOR, quam novam ait esse. Catalogus inter RAJANOS repetitur in *Sylloge stirpium exoticarum.*

§. CCCCLXXXVII. *Varii.*

Christiani WINKELMANN *Medicamenta officinalia simplicia & composita in tabulas synopticas disposita* Witteberg anno 1636. fol. 1670. fol. 1673. fol. MERKL.

Anton. de LEON PINELO *Question moral si el Chocolate quebranta el ayuno Ecclesiastico* Madrit. anno 1636. 4°. BUR.

Francisci SANCHEZ *Opera medica*, inter quæ *Pharmacopææ* L. III. De electione & præparatione medicamentorum: tum de theriacæ examine, & opiatorum &c. Tolos. anno 1636. 4°. MERKL.

Pietro della CHENA *Rara virtu che si cava del Rosmarino* Rom. anno 1636. 12°. *. Ebuccinatio arcani ex Rosmarino parati medicamenti. Auctor Gallus & chemicus.

Henrici KRALIX *Index plantarum indigenarum prope Lugdunum Batavorum* Leidæ anno 1636. 4°. Audio ad VORSTIUM pertinere. Forte fuerit is KRALIX, qui cum PISONE Brasiliam adiit, ibique mortem oppetiit.

J. ITTIG disp. *de anima vegetante* Lipsiæ 1636. 4°.

Joh. de VIANA *Antidotum fasciculi aromatum in subsidium puerperarum* ubi agitur de odore &c. Olyssipone 1636. 4°. NIC. ANT.

L. A. PERUGINO *cultura de fiori* Roma 1636. 4°. LAMBERGEN.

Ascan de OLIVA *lustige Historie vom Tabaktrinken* Hamburg 1636. 8°.

Pharmacopæa Amstelodamensis Amsterdami anno 1636. 12°. BODL. BUR.

Nicolai Thomæ UNGII *Oratio de plantis* Upsal. anno 1636. 4°. *.

Joh. OSTENDORF *Traité de l'usage & de l'abus du Tabac* Bourdeaux anno 1636. 8°. SEGUIER.

Catalogue des plantes, qui sont à présent cultivées au Jardin du Roi à Paris anno 1636. prodiisse videtur. Recusus est inter S. PAULI viridaria Hafniæ anno 1653. 16°. *. Nomina simplicia absque synonymo, varietates multæ, admistæ species ignotæ. Quid Apios alpina? Bulbus unifolius?

Antonii CARRERA, Polyhistoris, *il Mongibello descritto in III. libri* Catana anno 1636. 4°. BUR. & in Thesauro BURMANNIANO. Etsi ipse nihil vidit, neque montem adiit, de quo adeo fuse scripsit, huc tamen facit ob Catalogum plantarum in eo monte detectarum, quem a *Josepho* BONFILIOLO habuit, & operi suo inseruit, inter quas plantæ sunt vix notæ, ut spinosus Napellus. Castaneæ etiam vastissimæ arboris mentionem facit.

Lazari MEYSSONNIER, vani hominis ex PATINI elogio, *discours de l'utilité du vin* Lyon 1636. 8°. d'ETR. Alium titulum lego *les merveilleux efets du vin ou la maniere de guerir avec le vin seul* Lyon 1639. 8°. FALC.

EJUSDEM *cours de medecine, theorique & pratique* Lyon 1678. 4°. Habet figuras plantarum.

§. CCCCXXXVIII. *Varii.*

Roberti MONTANI *Diætema seu salubris victus ratio* Lovan. anno 1637. BODL. anno 1640. 8°. FALC.

Marci

Marci Antonii ALAYMI *διαδεικτικῶν διαδεικτικα seu de succedaneis medicamentis opusculum* Panorm. anno 1637. 4°. MONG. OSB. Additur nova & inaudita naturæ arcana continere.

J. *Dominici* CARDULLI *teriaca di Andromaco* Messina 1637. 4°. MONGIT.

Paolo ZACCHIA, Archiatri Pontificii, *il vitto quaresimale* Rom. 1637. 8°. HOTTON.

Michael WALTHER *de Manna* Lipsiæ 1637. 8°. HIRSCH.

F. *Stephani* de VILLA, monachi, *Ramillete de plantas* Burgos anno 1637. 4°. NIC. ANTON.

EJUSDEM *Simples incognitos en la medecina* Burgos anno 1643. N. ANT.

§. CCCCXXXIX. *Joh. van Beverwyck.*

Joh. van BEVERWYCK Medici, Consulis Dordraceni, *Schat der Gesondheit* Dordrecht. anno 1638. 8°. *. Cum valde aucta esse dicatur editio, priorem oportet anno 1636. vel 1637. prodiisse. De victu agit rebusque, quas vulgo dicunt non naturales, & alimentis ex plantis sumtis, eorumque facultatibus. Additi simplicis sed liquidi poetæ *Jacobi* CATS versiculi. Reddita est editio anno 1643. 8°. & Dordrecht 1644. 8°. & Amsterdam. 1652. 4°. HUTH. 1660. 8°. fol. GRAU. Auctior alia prodiit Amstelodami anno 1671. fol. *. Germanice a *Philippo* v. ZESEN versa, & Francofurt. 1671. 8°. vertente J. C. S. UFFENBACH.

Accessit Dordraci anno 1642. 8°. ANDERSON. anno 1644. 8°. LIND. 1652. 4°. Amstelodami 1660. fol. GRAU. *Schat der Ongesondheit*, recus. in editionis Germanicæ Tomo II. *Schaz der Ungesundheit*, in quo plantæ medicatæ suis cum viribus recensentur. Dictio vivida, neque nulla experimenta propria. Diæteticos tamen veteres plerumque exscripsit. Tomus II. a J. *Christophoro* SALBACH germanice versus prodiit Francofurti 1672. 8°. Nonne idem Francof. 1672. 8°. edita *Anweisung zu den Arzneymitteln, wie derselben Kräfte aus dem Geschmacke, Geruch und Farbe zu erkennen.*

Inter *Epistolicas quæstiones* Amstelodami anno 1644. 8°. editas * est *Anchisæ* ab ANDLA de Mentha epistola. Ibidem de hyssopo epistola exstat.

EJUSDEM *αυταρκεια Batavia, seu Introductio ad medicinam indigenam* Leidæ anno 1644. 8°. BODL. 1663. 8°. *. Belgice *Inleydinge tot de hollandsen geneesmiddelen* Dordrecht. 1642. 8°. CARLS. Amsterdam 1644. 4°. 1652. 4°. HUTH. Rhetoricorum more in regione humili & angusta invenire fatagit, quæcunque ad felicem medicinæ usum requiruntur.

In *idea medicinæ veterum* continetur etiam diætetice de cibo & potu, cum multa philologia *.

Opera omnia Belgice prodierunt Amsterdam 1652. 4°. HUTH. 1664. 4°. 1672. 4°. 1680. 4°. GRAU. Germanice Francofurti 1674. fol. *.

§. CCCCXC.

§. CCCCXC. *Varii.*

Tobiæ WHITAKER *Tree of human life or the bloud of the grape* London anno 1638. 8°. BODL. auctius latine versi cum titulo *de sanguine uvæ* Haag. anno 1660. 8°. *. Archiatrum se vocat Caroli II. exsulis, & vini laudes canit, cujus usum & in universo victu commendat, & in morbis. Catalogum medicorum sanctorum subjicit.

Gabriel PLATTES *Treatise of husbandry* Lond. anno 1638. 4°. 1674. 4°. SEG.

EJUSDEM *Discourse of infinite treasures in the way of husbandry* London 1639. 4°. SEG. 1656. 4°. SEG.

EJUSDEM *recreatio agricolæ* London 1640. 4°. de plantatione aliisque ad hortos pertenentibus SEG. anglice.

EJUSDEM *Jewelhouse of art and nature* London 1653. 4°. FOLK.

EJUSDEM *Observations and improvements of husbandry with 20. experiments* London 1653. 4°. Fame lego periisse. Invenerat instrumentum ad eradicandum, valentissimum, tricorne, quod fune regeretur, subjectum eradicandæ arbori.

Antonio FRUGOLI *Pianta di delicati frutti ov. pratica escalcaria* Rom. 1638. 4°. d'ETR.

MATTH. CLAUSS *Oenohydromachia s. vini & aquæ certamen* Oenipont. 1638. B. THOMAS.

Pharmacopœa & hortus Leidensis Leidæ 1638. 8°. HOTTON.

Jacobi GREGORY *Hortus Pharmaceuticus Lutetianus* Paris anno 1638. 16°.

Jaques BOYCEAU *Traité du Jardinage selon les raisons de la nature & de l'art* Paris anno 1638. fol. HOTTON. Sæpe recusum opus cum titulo. *Traité du Jardinage, qui enseigne les ouvrages, qu'il faut faire pour avoir un Jardin dans sa perfection, avec la maniére de faire des pépiniéres, greffer, enter les arbres* &c. Paris anno 1688. fol.* LEHMANN. anno 1707. 12°.

§. CCCCXCI. *Joh. Veslingius.*

Johannis VESLING Mindani (Hanoverani), Equitis (Hierosolymitani) & Anat. Chir. P. Prim. Patav. *De plantis Ægypti observationes, & notæ* ad P. ALPINUM Patav. anno 1638. 4°. *. Anno 1632. Cairo vocatus ad cathedram anatomicam (*l*), successit P. ALPINO in horti cura anno 1638. IDEM anno 1640. hortum pene exstinctum locupletavit Creticis aliisque peregrinis (*m*) plantis, & anno 1649. obiit (*n*). Multa accuratius vidit, quam ALPINUS, & figuras dedit meliores. Colocasiæ flores ex horto ALPINI describit & depingit.

EJUS-

(l) TOMASIN *Gymn. Patav.* p. 81.
(m) Ibid. p. 89.
(n) p. 48.

EJUSDEM *Opobalſami veteribus cogniti vindiciæ* Patav. anno 1644. 4°.* 1664. 4°. des TOURNES. Pertinet ad litem de balſamo jam citatam. Noſter pro MANFREDIS ſtat. Fructus balſami Meccani deſcribit, tum reſinam, plantamque, quam ipſam vidit, & ejus balſamo in morbis utiliter eſt uſus, ac recte inter antidotos recipi confirmat. De bona nota fuſe anquirit, & negat, omne balſamum artificiis corrumpi.

EJUSDEM *Parænesis ad rem herbariam*, cum priori libello prodiit. In Lilionarciſſi bulbo latentem florem, caulem, novumque bulbum detexit. De miraculis plantarum, de hortis & plantarum utili cultu, de venenorum utilitate ex oratorum more dicit.

In *epiſtolis poſthumis* a BARTHOLINO Hafniæ anno 1664. 8°.* editis, aliqua huc faciunt, & potiſſimum de balſamo tres epiſtolæ, duæ de Taxo, de Coffea, de Saccharo duæ, de Coſto, de Calamo, de Cacao.

EJUSDEM *Catalogus plantarum horti Patavini* Patav. anno 1642. 12°. MERKL. anno 1644. 12°. IDEM.

EJUSDEM *Series Medicamentorum* fuit inter M.S. FRANCESCI BERNARD.

§. CCCCXCII. *Daniel Rhagor.*

Daniel RHAGOR'S *Pflanzgarten, oder gründlicher Bericht, wie der Obſtgarten, Krautgarten und Weingarten wohl anzubauen ſey* Bern. anno 1639. 8°. 1650. 8°. Maynz anno 1651. 8°.*. Baſel anno 1669. 8°. RIV. SEG. Civis meus, præfectus Thorbergenſis, propria potiſſimum experimenta ſecutus, minus, quam eo ſeculo ſolebat, libris confidit, ſimplex homo & candidus, aliqua tamen tinctus ſuperſtitione, ut lunæ multum tribuat, neque velit anno biſſextili ſerere. Cuique capiti vocabula technica veterum & Gallorum ſubjecit. Arbores, quæ ex oſſiculis proveniunt, jubet ſerere erectis oſſiculis. Negat omnes arbores inſitione emendari: falſum id eſſe de Moris, Cornis, Amygdalis, Perſicis *Aubergis* & Armeniacis. Inſitionem in corticem optime convenire grandioribus arboribus, quæ cartilagine ſemen continent, non perinde oſſicula ferentibus. Inoculationem non probat. Nimiam putationem ſæpe nocere. Malum non amare ſolum pingue, Pirum calidius ſolum terramque mobilem præferre. Ceraſum optime in fiſſuram inſeri, ramo cum oculis ſeu gemmis folioſis longioribus & gracilioribus inſito, cæterum ſpontaneam creſcere. Perinde Prunum inſeri. Spinaciæ ſemen in aqua fimo ovillo temperata utiliter macerari. Inventum ſuum laudat, quo Cinaræ ſtramineo pileolo teguntur, pileus fimo equino. Vitium ſpecies Helveticas recenſet, & Clavennenſes præfert, quæ parcius vinum dent, ſed optimæ notæ. Novellas vites egere pampinatione, vetulas non item. Fimo vinum reddi deterius: lætaminis loco commendat terram ruderoſam, aut adgeſta cornua; & prodeſſe argillam

 miſcere

miſcere arenis. Vina deteriora emendata fuiſſe vindemia ſerotina. In operibus menſtruis monet, debere veterum ſcripta cum cura legi, qui in multo calidioribus regionibus vixerint, & Januario menſe ea præceperint fieri, quæ nos rectius Martio menſe faciamus. Vana eſſe pleraque præſagia dierum proverbialium.

H. R. u. D. *von* GRAFFENRIED *Rhagoriſcher Baum- und Obſtgarten* Baſel 1676. 12°.

§. CCCCXCIII. *Varia.*

Hugh PLATT *Garden of Eden or an account of the culture of flowers and fruits* London. P. I. anno 1651. 1653. 8°. P. II. anno 1660. & totum opus anno 1675. 12°. HOTTON. hic cum titulo *accurate deſcription of all flowers and fruits.* Cum optimis hortulanis communicavit, ab iis conſilia collegit: Sed etiam coquinariam addidit, variaque pro peregrinatoribus, fabris murariis, gemmariis, nautisque conſilia. Inoculationem herbarum habet, florum inſitionem in radices, unionem artificialem caulium, radicumque. Sordes Saponariorum pro pratis & agris laudat lætaminis loco. Macerationi multum tribuit. Sed vide in *Emendandis.*

Pharmacopœa Pariſienſis per *Ph.* HARDUIN Paris anno 1639. BODL.

Joh. SCANI *Mirabilia Naturæ* Aarhus 1639. ſi huc facit.

J. *Dan.* HORST *prunorum uſu dyſenterium non produci* Gieſſ. 1638. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopœa galeno chymica catholica* Francofurti 1651. fol. 2. Vol. (1650. fol. UFF.) Acc. inſtitutiones pharmaceuticæ.

EJUSDEM *malva arboreſcens lutea* Gieſſ. 1654. 4°. *. De malva ficus folio agit, nuper eo tempore ex Ucrania advecta, quam ad morbos renum laudat. Obiter de reliquis malvis. Multa in THONERUM.

Jacobi PRIMIROSE *de vulgi erroribus* L. IV. Amſterdam 1639. 16°. quærit etiam de materia medica.

EJUSDEM *ars pharmaceutica* Roterdam. . . . . .

Donati d'EREMITA *Antidotario* L. III. Lugduni 1668. *Il 4. libro e l' arte deſtillatoria* Napoli 1639. fol. UFF.

Paul Marquard SLEGEL *de electioribus res herbariæ ſcriptoribus hortisque medicis potioribus*, lectionibus botanicis præmiſſum programma Jena 1639. 4°. MÖLLER.

Sunt inter M.S. viri prælectiones botanicæ ineditæ. IB.

Herbarium

Herbarium vivum reliquit, per classes utcumque naturales distributum laudatum a C. H. EKNDTELIO in *relatione* sui itineris.

Pharmacopœa Amstelodamensis Amsterdam 1639. 16°. PL.

§. CCCCXCIV. *Simon Pauli.*

Simonis PAULI Rostockiensis, Professoris & Archiatri Danici, *Quadrupartitum botanicum* Rostock. anno 1640. 4°. BARTH. *Cist. Med.* Argentorati anno 1667. 4°.* Francofurti anno 1708. 4°.*. Vir eruditus, animi læti & jocosi, satis grato sermone collegit, quæ veteres de stirpium facultatibus reliquissent, aut ipse experimento comperisset. Botanicam partem, physicamve, rei herbariæ minus coluit, practicam magis, simplicium medicamentorum amans, censor pharmacopœorum. Legi vero vel ideo meretur, quod multa habeat propria. Quatuor cæterum per anni tempora plantas dividit, & cuique ætati suas ex alphabeti ordine stirpes subjicit. Subjectæ sunt doses purgantium medicamentorum, ex variis scriptoribus, quæ seculo XVI. maximæ, WEDELIO omnium sunt minimæ. Denique orationes aliquæ auctoris accesserunt, & in editione anni 1666. syllabus auctorum, & LAUREMBERGII *Botanotheca.* In ultima editione J. *Jac.* FICKIUS TOURNEFORTIANUM plantarum characterem addidit.

EJUSDEM *libellum de usu & abusu Tabaci & herbæ Theæ* primum lego prodiisse 1635. 4°. MÖLLER. sed prima mea editio est Argentoratensis anni 1665. 4°.* tum 1681. 4°.*. Anglice edidit R. JAMES London 1746. 4°.*. Satyra fere, in qua non bene Theam habet pro Gale Septentrionalium, diversissimarum facultatum, neque simillima stirpe; neque summum Theæ vitium tangit, quod est in aquæ calidæ vi ventriculum laxante. Instrumentum Chinense depictum dat.

EJUSDEM *Flora Danica, dat er Dansk Urte bog* Kiobenhafn. anno 1648. 4°.*. Plantarum synonyma etiam & descriptiones, denique vires medicæ hic repeniuntur, & icones 393. Earum non paucæ sunt ex LOBELIO, a MORETO bibliopola PLANTINI herede coemtæ, aliquæ etiam aliunde, denique nonnullæ auctori propriæ, ut Cochlearia Danica. Ordo, ut in priori opere, ad anni tempora.

IDEM *Viridaria varia Regia & Academica publica* collegit & recudi fecit Hafniæ anno 1653. 16°.*. Catalogum plantarum horti Regii Hafniæ hic dicemus, reliquos suis locis. Numerus plantarum non minimus, varietatum multum, nomina absque synonymis. Raræ aliquæ & Alpinæ intercurrunt, de quibus liceat dubitasse.

EJUSDEM *de gramine ossifrago epistola* ad TH. *Bartholinum* a BEUGHEMIO citatur, & certe occurrit in *Art. Hafn.* Vol. II.

Laboravit idem in recensendo *dispensatorio* Hafniensi, quod Hafniæ anno 1658. 4°. prodiit.

§. CCCCXCV. *Baldus Baldus.*

Baldi BALDI medici Romani *Opobalsami orientalis in conficienda theriaca adhibiti medicæ propugnationes* Rom. anno 1640. 4°. FALCONET. Quinque sunt opuscula a VOLCAMERO recusa Noribergæ anno 1644. 16°. * BALDUS ostendit, Opobalsamum MANFREDIANUM dotes habere, a P. ALPINO Balsamo adscriptas: & in Ægypto venale prostare, neque arbusculas undique interiisse, contra GHISLENUM: sed & signa veterum non tota a balsamo MANFREDIANO abesse: veterum de odoribus aliud a nostro fuisse judicium, cum nondum nostra fragrantiora & ambrosiaca odoramenta innotuissent. Lac tamen, etsi minus subito & potenter, a Balsamo Ægyptio cogi.

Italica etiam lingua prodiit *Del vero balsamo orientale discorso apologetico* Rom. anno 1646. 4°. SEGUIER. a MANFREDO & PANUTIO editus: & *Due lettere sopra il balsamo del quale fu composita la teriaca Romana* Rom. 1640. 4°. cum aliis libellis, ex latino versæ.

§. CCCCXCVI. *Joseph. Donzelli.*

Josephi DONZELLI *Synopsis de Opobalsamo orientali in conficienda theriaca adhibito* Neapoli anno 1640. 4°. BURETTE, & denuo *Trattato dell Opobalsamo orientale* ibid. anno 1640. 4°. BUR. &

EJUSDEM *parere dell almo Collegio de' speziali di Napoli sopra l' opobalsamo orientale* Napoli 1640. 4°.

Porro EJUSDEM *Additio apologetica ad suam de Opobalsamo orientali synopsin* anno 1640. 4°. BUR.

Et EJUSDEM *Una Lettera familiare sopra l' opobalsamo orientale adoperato in Roma degli S. Manfredi e Panuzzi in far la loro Theriaca* Padova anno 1643. 4°. BUR. TOPP. Esse priorem librum recusum MANGET.

Multa etiam alia sunt *Josephi* DONZELLI Baronis Diglioli opera, ut *Teatro pharmacodogmaspagirico* Napol. anno 1667. fol. 1676. fol. TOPP. Romæ anno 1677. fol. * recusum, cura THOMÆ JOSEPHI F. In parte II. est materia medica, cum descriptione plantarum, & fusa historia stirpium, quarum in medicina usus est, erudita satis, exque bonis fontibus compilata. Recusum est iterum Venet. 1686. 4°. & nuper auctius reddidit J. B. CAPELLO Venet. 1763. fol.

EJUSDEM *Antidotario Napolitano corretto* Napoli anno 1649. 4°. TOPP.

§. CCCCXCVII. *Varii.*

Trivulzii GIAQUINTII *Ragguaglio primo sopra il balsamo d'Arabia, con il quale li speziali Manfredi e Pannutio hanno composta la loro teriaca* Triento anno 1640. 4°. TREW.

Walther

Destruzzione del ragguaglio Costanza anno 1640. 4°. contra GIAQUINTII libellum.

Walther HAMOND *a description of the Island Madagascar* London 1640. BODL.

James HOWEL *dendrologia or Dodona's grove* London 1640. 8°. BODL. si huc facit.

Second part of Dodona's grove London 1650. 8°.

Gallice Paris 1652. 4°. BODL.

Lamberti VOSS *Lexicon novum herbarum tripartitum*, *cum florum iconibus Anselmi* de BOOT Antverpiæ anno 1640. 4°. SEG.

Pharmacopœa Lillensis Lill. anno 1640. 4°.

§. CCCCXCVIII. *Stephanus de Gasparis.*

Stephani de GASPARIS *Liquoris artificialis pro Opobalsamo in conficienda theriaca adhibiti physica oppugnatio* Rom. anno 1640. 12°. *. Hic medicus aromatariis Romanis calamum suum commodavit, non contemnendus auctor. Non verum esse Opobalsamum, quo uterentur MANFREDI, ideo docet, quod Juniperi sit odore, cum veterum Opobalsami suavissima fuerit fragrantia: sed neque reliqua signa bonæ notæ a veteribus definita habere.

Leonhardus GISLENUS prior contra MANFREDINUM balsamum scripserat (o) *Evonymi* nomine, *de recenti balsamo pro Orientali in Europam advecto.* Recusus l. exstat in collectione VOLCAMERI. Interiisse arbusculas balsami: MANFREDINUM non respondere GALENI descriptioni: odorem ei deficere, lac non cogere.

The experimented gardiner, *or a treatise concerning gardening and grafting* London anno 1640. 4°. BODL.

§. CCCCXCIX. *P. Gassendus.*

Petri GASSENDI vita *Nicolai* de PEIRESC, egregium opus, Parisiis anno 1641. 4°. B. BERN. Haag. 1651. 12°. & cum auctario *Petri* BORELLI 1655. 4°. GUNZ. nuper Quedlinburgi anno 1706. 8°.* recusum. Anglice 1652. 8°. BODL. Plantas minime neglexit, optime de re naturali meritus auctor, & in horto suo novas rarasque possedit. Jasminum Indicum arborescens odoratissimum primus coluit, & Luffam, & Papirum veram, & Cocos, certe germina, & Zingiber, alia. Lapidem fungiferum habet. Lentiscum Mastiche stillantem vidit. Corallii piscationem descripsit, & lac causticum, ejusque ex lacruma in exsucco cranio proventum. Multas plantas ad CLUSIUM aliosque botanicos misit.

In *Syntagmatis Philosophici* libro IV. GASSENDUS habet generalia de plantis.

Leo ALLATIUS *Chius* inter desiderata reliquit l. *de Mandragora* BUMALD.

(o) GASPAR, p. 63.

§. D. *Fr. Perla.*

Francisci PERLÆ Calvienſis, medici Romani, *De orientali Opobalſamo nuper in theriacæ confectione adhibito, & inter Romanos medicos controverſo diſſertatio* Rom. anno 1641. 16°. *. Excuſat theriacam MANFREDIANAM, & loca veterum, quantum poteſt, emollit. Veteres ait odorem balſamo eximium tribuiſſe, quod odoramenta validiora, ex animalibus repetita, needum nota habuiſſent. Balſami arbores non intercidiſſe. Tota vero lis ex negligentioribus notis nata fuerat, qua ſua medicamenta veteres ita deſignaverant, ut adgnoſci non poſſent.

§. DI. *J. Prævot.*

Jacobi PRÆVOT Rauraci, aliquamdiu horto Patavino præfecti, *Medicina pauperum & de venenis* Francofurti anno 1641. 12°. Lyon anno 1644. 12°. 1693. 12°. PLATN. Paris 1654. 24°. Patav. 1718. 8°. MANGET.

EJUSDEM *de compoſitione medicamentorum* Patav. 1666. 12°. B. THOMAS. Rinteln 1649. 12°. ib. Multa de viribus medicatis plantarum purgantium peculiaria habet. Redit in collectione operum Francofurti anno 1651. 12°. 1656. 12°. Hanoviæ anno 1666. 12°. MERKL. Sic *Tractatus de remediorum tam ſimplicium, quam compoſitorum materia*, quem MERKLINUS Venetiis anno 1611. 12°. dicit prodiiſſe.

EJUSDEM *Hortulus medicus, ſelectiſſimis remediis refertus* Patav. anno 1666. 12°. MERKL.

§. DII. *Varii.*

Pharmacopæja Bruxellenſis Brux. 1641. 4°. & auctius 1671. fol. THUAN.

Jac. TACQUET *Specificatio medicamentorum Pharmacopolii ſui* Hamburgi 1641. MÖLLER. & 1661. 12°.

JOS. LAURENTII *de prandio & cœna in Theſ.* GRÆV. Verum annum ignoro.

Germ. PREAUX & *Gab.* de BRIOUDE *An vini quam aquæ potus ſalubrior* Paris 1641.

Adpendix plantarum, quæ horto publico Acad. Lugduno batavo acceſſerunt anno 1641. Inter *viridaria* PAULI anno 1653. prodiit. Fere varietatum.

Auguſti HAUPTMANNS *Ueberaus groſſe Weinbaues Irrthümer* Noriberg. anno 1642. 8°. RIV. 1641. 8°. PL.

Il parere ſopra la riſpoſta al Gaſpari FALC. Piſa anno 1641.

In TULPII *obſervationibus* Amſterdam 1641. 8°. varia botanica ſunt, de Phallo, herba Thee &c.

J. Baptiſta

J. *Baptista* SITONUS *in Jatrosophia s. Miscellaneis medicis curiosis* Patavii 1641. 8°. Einsidlen 1669. 4°. Colon. 1676. 4°. & Patavii 1723. cura J. F. COGROSSI CIN. editis agit de Mespilis mucidum a vino auferentibus tract. 15.

De cerevisia tr. 35.

De jalappæ natura facultatibus & usu tract. 38.

De usu corticis chinæ chinæ apud Mediolanenses tr. 52. sic SEG.

§. DIII. *Ath. Kircher.*

Athanasii KIRCHER S. I. qui Romæ vixit, *Magnes* s. *de arte magnetica opus tripartitum* Rom. 1641. 4°. TREW. Colon. 1643. 4°. alii 1642. 4°. Amsterd. 1667. 12°. Pro resuscitatione plantarum. Multæ hic plantæ medicæ describuntur novæ & parum notæ *Rayz* J. LOPEZ, *Folim*, aliæ.

EJUSDEM *China monumentis qua sacris, qua profanis illustrata* Amsterdam 1667. fol. Gallice 1670. fol. *. De Rhabarbaro, Thea, arboribus ejus regionis celebribus — additis iconibus.

Musæum Kircherianum descriptum a *Philippo* BONANNI Amsterdam. 1678. & Rom. 1709. fol. continet etiam Zoophyta & alia rariora.

§. DIV. *Joh. Schræder.*

Johannis SCHROEDER, Westphali, medici Francofurtensis, *Pharmacopœja medico-Chymia in qua . . . vegetabilia . . . describuntur* Ulm. anno 1641. 4°. MERKL. 1644. 4°. RIV. anno 1649. 4°. RIV. anno 1655. RIV. anno 1662.* Francofurti anno 1667. 4°. 1669. 4°. NICOLAI. anno 1677. 4°. Lyon 1681. 4°. Leidæ anno 1672. 8°. 2. Vol. BURETTE. Ulm. anno 1681. 4°. * & 1705. 4°. RIV. Genevæ, cura *J.* MANGET *Messis medico spagyrica*, 1687. fol. Germanice multo auctius, cum titulo J. SCHROEDERS *Arzney-Schatz*, *nebst* F. HOFMANS *Anmerkungen*, *eröffnet* von *George Daniel* COSCHWIZ (patre) Nürnberg 1693. fol. TREW. tum Francofurti & Lipsiæ anno 1718. fol. & Noriberg. anno 1746. 1748. fol. 3. Vol. *. Belgice *Groote algemeine Schatkamer der droog bereidende Geneeskonst*, cum præfatione GAUBII, & thesauro medicamentorum simplicium atque iconibus Leid. 1741. fol. 3. Vol. Anglice London 1669. BODL. Ad rem herbariam pertinet *phytologia*, sive L. IV. quo de plantis agitur. In prioribus editionibus nomina sunt medicamentorum simplicium, ad alphabeti literas disposita: aliquando notæ etiam, deinde partes, quæ in medicinam veniunt, facultates & quæ ex quaque planta præparantur.

Ad editionem Ulmensem anno 1681. & 1705. quam *Petrus* ROMMEL edidit, *appendix* accessit *medicamentorum simplicium*, inter quæ & plantæ sunt, paulo alio ordine descriptæ, cum earum utilitate varia.

Editionis

Editionis Germanicæ tertium volumen materiam medicam ex plantis & animalibus sumtam continet: descriptiones plantarum multum auctas, cum rudibus iconibus: vires medicas etiam undique collectas, copiosas, & non raro parum fidas.

HOFMANNI & ETTMULLERI Auctaria ultimam editionem subierunt, quæ suo loco dicemus.

Appendix in Pharmacopæo Schræderi omissorum seorsim Ulm. anno 1669. 4°. B. THOMAS. 1676. 4°.

EJUSDEM *Quercetanus redivivus* Francof. 1648. 4°. Non vidi.

§. DV. *Michael Rupert Besler.*

Michaelis Ruperti BESLERI, Reipublicæ Noribergensis physici ordinarii, *Gazophylacium rerum e regno vegetabili*, animali & minerali *desumtarum*, *nunquam in lucem editarum* Noriberg. anno 1642. fol. *. Plantarum habet aliquas icones, Gentianæ punctatæ & flavæ, Scabiosarum duarum, Jaceæ lanuginosæ, & Ragusinæ, Achilleæ Matricariæ folio, Lychnidis Been angustis foliis, floribus plenis, denique fructuum aliquot exoticorum.

Rariora Musei, quæ olim BASILIUS & M. *Rupertus* BESLERUS evulgaverant, *commentariolo illustrata* a J. *Henrico* LOCHNER Nuremberg. (Francof. Lipf.) anno 1716. fol.* & Lipsiæ 1733. fol. absque descriptione prodierunt. Opus a priori diversum, fructus aliquos delineatos habet, qui huc faciunt, ramosque fructiferos. Conf. p. 414.

EJUSDEM *mantissa ad viretum stirpium fruticum & plantarum in diversis peregrinis telluris partibus sponte repullulantium, Eyslettense admirandum celeberrimum Beslerianum* 1648. fol. M.S. ap. TREW. Noriberg. 1646. fol. HIRSCH.

§. DVI. *J. Nardius.*

J. NARDII Florentini *de Rore disquisitio, qua agitur de melle, manna, saccharo, Margaritis* Florent. anno 1642. 4°.*. Mannam rorem esse defendit, tamen ut ejus partem ex arbore sudare non diffiteatur. Ex theoria fere, neque suis usus experimentis.

Inter ejusdem *Noctes geniales*, pertinet hactenus ad plantas Nox V. An vinum alat.

EJUSDEM *De China China* l. Bonon. anno 1655. SEGUIER.

§. DVII. *Jac. Bontius.*

Jacobi BONTII, qui Bataviæ Javanæ medicinam fecit, *de medicina Indorum* Leidæ anno 1642. 12°. Paris anno 1646. 4°. FALC. Liber recusus est cum

cum G. PISONIS *India* Amſterdam anno 1658. fol. *, præfixo titulo *Hiſtoriæ naturalis & medicæ Indiæ Orientalis.* Anglice *account of the diſeaſes natural hiſtory and medicines of the Eaſtindies* Lond. 1769. 8°. Ob materiam medicamentariam Indicam huc referri poſſit, quam ubique ad curandos morbos adhibet. Ad rem præterea herbariam pertinet liber IV. quo adnotationes continentur in *Garciam* ab ORTA. Plantas medicatas, ad proprias adnotationes, paſſim melius deſcribit, ut tamen potiſſimum ad vires medicatas reſpiciat. Deinde liber VI. de plantis & aromatibus fuſe agit, BONTIO proprius, cum iconibus non rudiſſimis. Hic Theæ primam, neque malam, iconem videas, & Betel, Arecæ, Tamarindorum, Myrobalani, Curcumæ, Garciniæ, Cardamomorum figuras. Sed etiam multæ icones fructiferarum arborum orientalis Indiæ hic occurrunt, & Malvæ, ut videtur, Acetoſæ. Cavendum eſt, ne generum nomina vera eſſe credas, quæ ex aliqua habitus adfinitate plantis Indicis tribuit. Ita Periplocam Phaſeolum vocat.

Adnotationes in Garciam ab ORTA & *libri de Indorum medicina* ſeorſim Amſtelodami anno 1694. 8°. Belgice recuſi ſunt.

§. DVIII. *Joh. Sperling.*

Joh. SPERLING *De uva, muſto & vino diſputatio* Witteberg. anno 1642. 4°. BURCKH.

EJUSDEM *De traductione formarum in plantis* Witteberg. anno 1648. 4°. SEG.

EJUSDEM *Carpologia phyſico medica* (poſthuma a KIRCHMAYERO edita) Witteberg. anno 1669. 8°. * (SEGUIER. anno 1661. 12°.) Compilatio de fructibus, de horæis nonnullis, & de Cucurbitis, ex TRAGO, TABERNÆMONTANO & vulgaribus fontibus.

Ottonis SPERLING Horti Regii Præfecti *hortus Chriſtianus ſ. catalogus plantarum quibus* CHRISTIANI IV. *Viridarium Hafnienſe* anno 1642. adornatum erat Hafn. anno 1642. 12°. recuſus in S. PAULI viridariis.

EJUSDEM *Catalogus ſtirpium Daniæ indigenarum, quas in horto aluit* anno 1645. In Ciſta medica BARTHOLINI: Nomina ſimplicia, absque ſynonymis. In nominibus cauto opus eſt. Ita vix putem Adiantum Filicis folio in Dania provenire. Sed Orchis anthropophora Danica pariter obſcura eſt. Helianthemum paluſtre liniphillon flore aureo punctato videtur eſſe Geum autumnale BREYNII. Viciola præcox perennis poſſit eſſe montana, nuper ab OEDERO depicta.

§. DIX. *Varii.*

Peregrini PITTORI Caferonienſis *Balſami romani cenſura cum appendice contra Caſtellum pro theriacis Venetis* Venet. anno 1642. 12°. B. THOMAS.

Petri BARBA *vera praxis de curatione tertianæ* Sevilla 1642. 4°. Pro Cortice Peruviano.

Daniel BECKER *Nützliche Hausapothecke, oder Beschreibung des Wachholders,* aus MART. BLOCHWIZ *Tractat ins Deutsche übersetzt* Konigsberg anno 1642. 8°. 1650. 8°. RIV. Giessen 1665. 8°. RIV. Leipzig 1685. 8°. cum variis tractatibus *Henrici* BARSTEN & J. A. GRABEN.

EJUSDEM *de pipere & opio* Regiomont. 1642. 4°.

Balthasar SCHNURR v. LANDSIDEL *Kunst- und Wunderbüchlein* Frankfurt 1643. 8°. sæpe recusum.

Michael Petri MARIÆ *theriacæ & mithridatii accurata structura* Patavii 1642. 4°. B. THOMAS.

Inter ZACUTI opera anno 1642. Lugduni fol. * edita sunt Quæstiones plusculæ totæ pharmaceuticæ. Multa de Rheo, Cassia, Tamarindis, Aloë, Senna. In *observationum* L. II. laudat conservam Bryoniæ, & lignum nephriticum.

Victoris PALLU *Quæstiones medicæ s. methodus curandi per ἐπιχείρησιν* a GALENO *propositarum &c. An dentium dolori tabacum* Turonibus 1642. 8°. le TELLIER.

EJUSDEM *Non ergo catarrhos vinum album movet* Paris 1644.

Placidi TRUGLIO pharmacopolæ, *Antidotarium speciale magni Hospitalis Messanæ* Venet. anno 1642. 4°.

Paulus GULDENIUS, Pharmacopola Thoruniensis, scripsit *Onomasticum trilingue latino-germanico polonicum rerum & verborum ad artem pharmaceuticam spectantium* Regiomont. 1642. 4°. SEG.

Johannis MEURSII, viri doctissimi, *Arboretum sacrum, sive de arborum, fructuum & herbarum conservatione, proprietate, usu & qualitate* L. III. Leidæ anno 1642. 8°. PL. & cum RAPINO Amsterdam anno 1668. 12°. SEGUIER, & Ultrajecti anno 1672. 8°. SEGUIER. Ad philologiam.

EJUSDEM *Lectiones theophrasteæ* excusæ sunt in Vol. X. *thesauri Græci Gronoviani.* Loca aliqua emendat. De Acona pontica, & althea urbe, de cepa varia, radicula &c.

Catalogus plantarum horti Gymnasii Patavini anni 1642. Inter viridaria S. PAULI. Sola nomina: Multæ Creticæ.

§. DX. *Nicolaus Oelhafen.*

Nicolai OELHAFEN *Elenchus plantarum circa Gedanum nascentium* Gedan. anno 1643. 4°. *. Catalogus alphabeticus cum synonymis & brevi indicio virium medicarum. Raras aliquas habet, ut Eryngium montanum amethystinum, Alterem montanum luteum. Acetosam recte Lapathum vocat acetosum.

ſum. Admiſcet plantas non dubie peregrinas, ut Alceam venetam. De Lychnide calyculis ſtriatis dubites, deque Stœbe Salmantica.

Laurentius EICHSTADIUS hunc Elenchum recudi fecit Gedani anno 1656. 8°.* & plantas utique addidit, ſuſpectas aliquas, ut Alceam cannabinam, Cicutariam latifoliam fœtidam, Geranium tuberoſum, Hyoſcyamum album, tunicam ut puto. Veras alias, Callam, Calceolum, Scordium. Icones etiam adjecit Trientalis, Pulmonariæ Gallicæ integrifoliæ, Ranunculi faſciati, & proliferi.

§. DXI. *Tulipomania.*

Eerſte tzamenſpraak tuſſchen Waermondt en Gaargoed nopens de opkomſt en ondergang van flora Amſterdam anno 1643. 12°.*. Epidemicus in rariores potiſſimum Tuliparum flores furor Batavos invaſerat, & etiam potiſſimum Haarlemenſes, ut inſano pretio 5400. 4400. 4200. & 3000. florenorum unicus bulbus veniret: non ſine fraude varia: ad pondus enim bulbi vendebantur. Tandem cum unica Tulipa minori fuiſſet vendita, quam prius ſolebat, fiducia imaginariarum divitiarum ita ſubito collapſa eſt, ut publica auctoritate *contractus* ſublati fuerint, qui circa Tulipas nondum eſſent ære præſente ſoluti.

§. DXII. *Dominicus Panarolus, Santorellus.*

Dominici PANAROLI *Præludium de neceſſitate botanices; & plantarum amphitheatralium catalogus*, prodierunt Hanoviæ anno 1654. 4°.* & prius ex MERKLINO Romæ anno 1643. 4°. Catalogus breviſſimorum nominum eſt, ut ſpecies ægre adgnoſcas, aliquorum tamen generum multas habet ſpecies.

EJUSDEM *Polycarponia ſ. variorum fructuum labores* Rom. 1647. 12°.

Antonii SANTORELLI *De ſanitate tuenda* libri XXIV. Neapoli anno 1643. fol. *. Eorum quatuor poſtremi ſunt diætetici, ad ſcholarum guſtum ſcripti.

§. DXIII. *J. Georgius Volcamer ſen.*

Johannis Georgii VOLCAMER, viri nobilis & Præſidis Acad. nat. Cur. *Opobalſamum orientale* Noriberg. anno 1644. 16°. Collectio eſt totius litis, quæ MANFREDUM inter & aromatarios romanos geſta fuerat. Habentur hic F. PERLÆ de tota lite relatio, ſcripta Aromatariorum Romanorum, ad varios, etiam ad P. CASTELLUM, L. GISLENI opuſculum, & adverſus BALDUM aliosque reſponſio, COLLICOLÆ contra MANFREDOS denuntiatio, *Pauli* ZACCHIÆ balſami MANFREDIANI defenſio, tum *Balthaſaris* BONANNI & *Baldi* BALDI propugnationes, J. VESLINGII epiſtolæ duæ, & *Æmilii* PARISANI, & J. NARDII.

EJUSDEM Scorzonera montana alexipharmaca *Ephem. Nat. Cur.* Dec. II. anno I. n. 181. noſtra Rupenſis, MURALTO teſte in *Paradis Helvet.*

§. DXIV. *Varii.*

Petri Pauli PISANI *Antidotarium speciale domus M. hospitalis urbis Messanense* anno 1644. editum, & Venet. 1646. 4°. MONG. Plenum esse barbarismis BARTHOLINUS *de peregrin.*

Aviti MAGNI *Herbarium* Suecica lingua scriptum Upsal. anno 1644. 8°. SCHÆFFER. idem puto l. qui ARVIDI MANSON p. 442.

Georgii WIONII *Botanotrophium seu Hortus medicus Petri* RICARTI pharmacopœi Lillensis; *additæ plantæ, quæ prope Lillam nascuntur* Lillæ anno 1644. 12°. BURETTE.

Pierre FORMI *Traité de l'Adianton ou Cheveu de Venus* Montpelier anno 1644. 8°. cum figuris BURETTE.

Claudii Barthol. MORISOTI *Peruviana* Paris 1644. 4°. d'ETR.

Gilbert PUYLON *An tuberum quam fungorum usus tertior* Paris 1644.

De Nicotiana Collectio. EVERARTUS, NEANDER, Misocoapnus seu de abusu Tabaci Lusus Regius (JACOBI I.): *Raphaelis* THORII Hymnus Tabaci: Epistolæ & judicia clarissimorum medicorum de Tabaco Ultraject. anno 1644. 12°.*.

Michael MARTINEZ y LEACHE *De vera & legitima Aloës electione juxta* MESVES *textum in duas sectiones divisa* Pompejopoli anno 1644. 12°. SEG.

EJUSDEM *Pharmacopales aonde se explican las preparaciones y elecciones de Mesves* Pompejopoli anno 1650. 4°. N. ANT. Ejusdem forte operis editio Hispanica.

Joachimi SCHANER *De abusu Tabaci ex operibus* JACOBI I. Regis Rostoch. anno 1644. 12°. SEGUIER.

Vincenzo TANARO *Economia del cittadino in villa* L. VII. *il pane e il vino le viti e le api: il cortico, giardini, la terra, il sole* &c. Bologn. 1644. 4°. edit. opt. 1648. 4°. THUAN. 1651. 4°. ZOCHA. Venez. 1648. SEG. 1651. SEG. 1665. 4°. TREW. 1687. 4°.* 1700. 4°. SEG. 1731. 4°. Meas de TANARA notas casu omnisi, ut judicium nullum possim de hoc libro ferre. Plenam villæ historiam tradit. Libro I. de pane & vino, cum variis ex utroque præparatis, solet enim culinæ opera addere cujusque rei naturalis historiæ. L. II. vites & apes tradit. L. III. cortinam cum plurimis dapibus ex ea paratis. L. IV. hortum oleraceum. L. V. hortum coronarium, & arbores fructiferas L. VII. fruges, & arbores sylvaticas. L. VIII. solem lunamque, sed potissimum coquinariam.

§. DXV.

§. DXV. *Wolfg. J. Dumler.*

Wolfgang Jacob DUMLER *Erneuerter und vermehrter Obstgarten* Nürnberg 1644. 8°. 1651. 8°. 1661. 8°. * 1664. 8°. SEG. Magna pars operis collectanea est : & præter arbores fructiferas etiam sylvaticas tradit, demumque exoticas, & inter eas quam fusissime papirum, tam Ægyptiam, quam nostram ex lineis pannis confectam. Icones etiam, sed parvas addit. Ziziphum vulgo Norbergæ in hortis provenire, minus exspectares. Multa habet superstitiosa.

IDEM edidit Noribergæ anno 1651. epitomen libri hortensium *Danielis* KNABEN, quod ipsum opusculum huic est pro fundamento.

Inserit denique libro suo *Petri* HARSDÖRFER de arboribus fructiferis anno 1562. datam *kurze Baumgärtnerey*, de qua ignoro, num suo ævo publica fuerit.

§. DXVI. *Varii.*

Josephi GALEANI, Panormitani, docti medici, *Smilacis asperæ & Sarsæparillæ causa* Panorm. anno 1645. 4°. MONGIT. 1654. 4°. SEG.

EJUSDEM *del conservar la sanità libri sei del Galeno* Panorm. 1650. 8°.

Il Caffè con piu diligenza esaminato in ordine al conservamente della salute dei corpi umani Palerm. anno 1674. 4°. MONGIT.

EJUSDEM cum nomine *Bruni* CIBALDI *del vero metodo di conservar la sanità col solo uso dell' acquavita* Panorm. 1662. 12°. MONG.

Salomonis GUBERT V. D. Ministri *Stratagema œconomicum*, *oder Ackerstudent*, *den jungen Ackersleuten in Liefland zum Unterrichte vermittelst vieljähriger Observationen dargestellt* Riga anno 1645. & 1649. 1688.

Louis FERRANT, Bituricis, *traité du Tabac en sternutatoire* Bourges anno 1645. 4°. SEGUIER.

J. *Jacobi* CUFFARI *I biasimi de Tobaco overo l'uso pernicioso desso discorso* Panorm. anno 1645. 4°. MONGIT.

Phil. HARDUINI *Pharmacopœa Parisiensis s. codex medicamentarius* Paris 1645.

Petri BERIGARDI *epigrammata in imagines horti medici Pisani* Utini 1645. 8°. GUNZ. si huc faciunt.

Thomas del CASTILLO OCHOA Granatensis *de venenis* Granatæ 1645. N. ANT.

HAYS *of all food animal and vegetable* London 1645. *Hamvater.*

Nicol. HELOT *Estne vinum alimentum optimum* Paris 1665.

§. DXVII. *Henricus Munting.*

Henrici MUNTING *Hortus & Gazophylacium materiæ medicæ* Groning. anno 1646. 12°. * & inter *viridaria* S. PAULI. Exoticæ fere plantæ & varietates, spontaneæ vix ullæ, nomina passim ignota. In editione Groningensi accedit *nomenclator medicamentorum simplicium.*

§. DXVIII. *Levinus Fischer.*

Levini FISCHER *Methodus nova herbaria plantarum ad VII. summa genera redactarum* Brunsvic. anno 1646. 8°. *. Septem illa genera secundum plantas dividuntur, ut oleracea Jovi, legumina Mercurio subjecta sint, & quæ reliqua; icones parvæ, æneæ, descriptio nulla, sed multum virtutum medicatarum. Nomina Apulejana, neque ulla classis casta.

§. DXIX. *Varii.*

Historica relacion del Regno de Chile por Alonso de OVALLE S. I. Rom. anno 1646. fol. BUR. FALC. THOV.

J. BROUAUT *Traité de l'eau de vie ou anatomie théorique & pratique du vin* Paris anno 1646. 4°. BURETTE, nisi chemici est generis.

J. *Simon* WOLLIMHAUS *De occultis medicamentorum simplicium facultatibus* Upsal. anno 1646. 4°. SEG.

Mich. HEYLAND *de signaturis plantarum* Lipsiæ 1648. 4°.

Johan. SNAPPENDAEL *Catalogus horti Amstelodamensis* Amsterdam. anno 1646. LINN.

J. *Nicolai* ELBING *De pane* Gedan. anno 1646. 4°. SEG.

Thomas BROWN *Enquiries in the vulgar errors* London 1646. fol. 1650. fol. MARSH. 1658. 4°. 1664. 4°. 1666. 4°. 1672. 4°. FOLK. Opera omnia Lond. 1666. fol. 1686. fol. Germanice cum notis *Christ.* PEGANII Francofurti & Lipsiæ 1680. 4°. Belgice *Dwaalingen des Volks* Amsterdam 1668. 8°. HOTTON. Gallice *Essai sur les erreurs populaires* Paris anno 1733. 12°. 2. Vol. Varia ad rem herbariam pertinent; in L. II. de plantis lapidosis: De opinionibus variis, quæ de plantis circumferuntur: De aromatum natura: De visco, Rosa Hierichuntina, Hippocrepide, Amygdalis amaris, variis seminibus plantarum dorsiferarum, Camphora, Rore solis.

Hoc anno facultas Medica Parisina primum Professorem botanices constituit.

§. DXX. *Collectio itinerum Belgicorum.*

Begin ende voortgang van de nederlandsche Oostindische Compagnie vervatten le de voornaemste reyzen by de inwoonderen derselven provincien gedaen met Caarten &

& Copperplaten Amſterdam anno 1646. 4°. 2. Vol. CARLSON, & cum titulo *Recueil des voyages faits pour l'établiſſement de la Compagnie des Indes* Amſterdam anno 1701. 12°. & ſeqq. 10. Volum. Rouen anno 1725. 12°. 10. Vol.*, edente CONSTANTINO, eodem, ni fallor, qui carceris Pariſienſis hiſtoriam dedit. In editione Belgica 21. itinera continentur RIV. Alia pridem fere ſcripta itinera intercedunt, tamen aliqua ſcopi noſtri, ut itinera quidem dudum dicta annorum 1594. 1598. & aliud *Sebaldi* de WEERT anno 1598. per Fretum Magellanicum, & OLIVERII de NOORD per idem fretum, & P. *van* CAARDEN prius iter, anni 1600. *Johannis* von NEEK Commentarii varii de rebus Indicis, etiam botanicis. *Stephani van der* HAAGEN iter primum anni 1599. Aliud iter Achimenſe anni 1600. & *Wolferdi* HERMANSON anni 1601.

Porro SPILBERGII iter, quod & ipſum exſtat in collectione J. *Theodorici* de BRY & anno 1601. incepit, tum *Wibrandi* van WARWYCK anni 1602. Iter *Stephani* vander HAGEN anni 1603. in Japoniam, tum *Pauli* van SOLT anni 1605. & *Cornelii* MATELIEF junioris anni 1605. *Pauli* v. CAARDEN anni 1606. Iter anni 1607. VERHOEVII: iter Japonicum anni 1609. De Banda commentarius & de Borneo, Amboina, Moluccis, Solor & Timor. Porro *Petri* VANDERBROECK Iter Africanum & orientale anni 1606. ejusdem viri, qui Bataviæ novæ nomen dedit. Ibi prima mentio Coffeæ a Batavis potæ habetur, totumque iter eſt ex utilioribus. Aliud iter SPILBERGII anni 1614. Iter Magellanicum *Jacobi* le MAIRE anni 1615. Infauſtum iter *Guilielmi* BONTEKOE anni 1618. Iter *Jacobi* l'HERMITE in mare pacificum anni 1623. Iter SEGGERI v. RECHTERN cum deſcriptione Formoſæ anni 1628. *Henrici* HAGENAAR iter in Japoniam anni 1631. ejus imperii deſcriptio, auctore *Franciſco* CARON, & jactura Formoſæ. Paſſim hic aromata aliaque memorabilia ex genere ſtirpium cujusque regionis admiſcentur.

§. DXXI. *Varii.*

Danielis FABRANI *Il Perſico innocente diſcorſo* Ceſena anno 1647. 12°. SEG.

L. B. *Le Jardinage des Oeillets* Paris anno 1647. 8°. BURETTE.

Chriſt. LINDNER *de charta* Lipſiæ 1647. 4°.

Jac. ZIEGLER *fermentatio generationis & corruptionis cauſa, wie ein jedes Ding natürlich vergehen, und ein anders daraus entſtehen könne* Baſil. 1647. 4°. * An idem p. 424.

Magnus Nicol. CELSIUS *de plantis* Upſal. 1647. 4°.

Andreæ MACKY *Antidotarium privatum* Coburg. 1647. 8°. LIND.

J. *Eraſmi* BLOCHII *Horticultura Danica* Hafn. anno 1647. 4°. BARTH.

§. DXXII. *Ad. Olearius.*

Adami OLEARII *Moscovitische und Persianische Reisebeschreibung* Slesvic. anno 1647. fol. Riv. 1655. fol. Riv. 1656. fol. Hamburg. anno 1696. fol. * Itinerarium Gallice redditum a Cel. WICQUEFORTIO cum titulo *Relation ou voyage en Moscovie, Tartarie & Perse* Paris anno 1679. 4°. *. video etiam 1656. 4°. 1659. 4°. forte vitiose, porro Leidæ 1719. fol. Amsterdam 1727. fol. Anglice London 1669. fol. OLEARIUS legato a Duce Holsatiæ anno 1633. in Persiam missæ fuit a manu, vir curiosus & linguarum Orientalium gnarus, multum commercio & familiaritate doctorum virorum ejus regionis usus. Iter factum per Russiam, Ispahanum usque, reditus terrestri itinere secundum maris Caspii litora, ut anno 1639. absolveretur. Mores regendique imperii modum accurate tradidit, historiam naturalem non undique neglexit, rei quidem herbariæ ignarus. Cahvæ potus passim meminit (*p*), & ex Poeta Persico eum potum ante Tamerlanem innotuisse confirmat (*q*). Alhennæ ad ungues tingendos (*r*) usum vidit. Circa Astracan Capparidem reperit, & Angelicam brachii crassitie, & Esulam hominis staturam æquantem (*s*). In *Museo* aliqua huc pertinent.

§. DXXIII. *Joh. Alb. v. Mandelsloh.*

Johannes Albertus v. MANDELSLOH nobilis Hanoveranus, OLEARII comes, Persia relicta Indiam petiit, per Gomeronum Agram usque profectus. Rerum naturalium minus curiosus fuit. Ejus viri, quem juvenem mors abripuit, historia fere cum OLEARII itinere excusa est, qui adnotationes adjecit Schleswig. 1645. fol. 1647. fol. 1658. fol. 1695. fol. Gallice Leid. 1719. fol. Amsterdam. 1727. fol. Belgice Amsterdam 1651. 4°.

§. DXXIV. *Carolus Stengel.*

Caroli STENGEL Abbatis *Hortensius & Dea Flora cum Pomona topologice & anagogice descripti* Aug. Vindelic. anno 1647. 8°. HEYTH. Sed coram est *Hortorum florum & arborum historia in II. Tomos distributa: editio altera auctior* August. Vind. anno 1650. 16°.* in calce notatur annus 1647. ut idem forte opus sit. Primus liber mei operis est hortorum per universam Europam celebriorum catalogus, plantarum edulium & coronariarum historia; cum appendice de floribus Grenadinæ. Hortorum notitia non ingrata, neque vulgaris, potissimum Neapolitanorum & Hispanicorum. Plantarum historia mystica potius est, ut ea, quæ in plantis adparent, ad res theologicas transferantur. Intercurrunt etiam fabulosa aliqua. Alter liber est arborum cum appendice.

§. DXXV.

(p) p. 469. 382. 598.
(q) p. 598.
(r) p. 484. 845.
(s) p. 384. 385.
(t) p. 422.

§. DXXV. *Varii.*

Olai Unonii GEW *De plantis* Upsal. anno 1647. 4°.*.

J. *Erici* STRENGNESS (si verum nomen) *Disputatio de plantis* Dorpat. anno 1647. 4°.*.

Johannis BROSTERHUYS *Catalogus plantarum horti medici Illustris Scholæ Auriacæ, quæ Bredæ est* Breda anno 1647. 12°.

Anatomia & Physiognomia simplicium — von der Signatur aller Erdgewächse, wie man aus ihrem Geruch, Geschmack und Gestalt judiciren soll Nürnberg anno 1647. 12°. SEGUIER.

§. DXXVI. *J. B. v. Helmont.*

J. B. HELMONTII Opera obiter botanicen adtigerunt. Exstant tamen in operibus omnibus Amstelodami anno 1652. 4°.* & 1685. 4°. LIND. editis quatuor libelli de *tartaro vini*, & alius cum titulo *in herbis, verbis & lapidibus magna est potestas.* In tractatu *de lithiasi* laudatur succus Betulæ: in *Jure duumviratus* seminis hyoscyami noxas emetico medicamento sublatas fuisse narratur.

Bodæi a STAPEL magni momenti opus diximus.

§. DXXVII. *Guil. Piso.*

Guilielmi PISONIS & *Georgii* MARCGRAFII *historia naturalis Brasiliæ* Amsterdam. anno 1648. fol. *Guilielmus* PISO, M. D. Leidensis, hic agit de medicina Brasiliensi libris IV. Eorum huc facit pars exigua libri III. de venenis & antidotis. Brasiliam adiverat comes MAURITII NASSOVICI. Inter plantas venenatas hic reperias succum Manihoc, & fructus Ahoay; inter antidotos Mimosas. Liber IV. de facultatibus simplicium totus est hujus argumenti. Fabricam Sacchari, rationem Manyocæ, arbores medicas varias habet: inter eas dicitur Copaiba, Urucu, Caapia Ipecacoanhæ adfinis, Caapeba ad calculos utilis, Batata, Arum Tajaoba, Ipecacoanha vera, Mimosa, aliæque. Capita sunt 104. & pleræque plantæ delineantur, non quidem cum characteribus; cæterum non male.

EJUSDEM Capita de Arundine saccharifera & radice Mandihoca exstant in libro BARLÆI de rebus in Brasilia a J. MAURITIO NASSOVICO gestis Amsterdam. 1647. fol. Cliviæ anno 1661. 8°.*.

Georgius MARCGRAF Lipstadiensis, ut intelligo vocem *de Liebstad*, Mathematum cultor, domesticus Pisonis, *historiam naturalem Brasiliæ* octo libris descripsit, quorum tres priores sunt de plantis. Cum vero in Africam trajecisset, opere neque perfecto, neque edito, morte est præventus. Successit labori *Johannes* de LAET, & in ordinem chartas viri optimi redegit occultis notis inscriptas, notulasque addidit. In nova regione plurimas omnino plan-

tas detexit, propria manu delineavit, nomina indigenarum, quæ ab ipfis didicerat, adjecit. Ingens thefaurus eft, figuræ 204. plantæ multo plures: aliquæ eædem, & iisdem figuris expreffæ, quas PISO adhibuerat (t): aliæ a Cl. viro omiffæ, qui certe omnino videtur MARCGRAFIANAS plantas & icones, ut ei videbantur magis mereri, in fuum opus transtuliffe.

Johannis de LAET *Adnotationes* non contemnendæ funt, & ufui effe poffunt ad conciliandas MARCGRAFIANAS plantas cum CLUSIANIS & aliis Hifpanorum ftirpibus. Saracenam habet, Indigoferam, lignum Brafilicum verum, Coccos varios, pluresque plantas, quarum aliæ nuperis temporibus celebritatem funt adfecutæ, aliæ etiam nunc non fatis notæ funt.

Deinde mutatum opus prodiit Amftelodami anno 1658. fol.* cum titulo *Guilielmi* PISONIS *de utriusque Indiæ hiftoria naturali & medica Libri XIV.* Eorum quinque funt libri PISONIS, quibus hiftoria naturalis & medica Indiæ occidentalis traditur. Liber IV. agit de plantis, & continet MARCGRAFIANA nunc cum PISONIANIS in unum librum confufa, omiffis, quæ PISONI obfcuriora viderentur. Icones funt 185. & acceflerunt aliquæ in priori opere defideratæ.

Accedit autem hic *Guilielmi* PISONIS *Mantiffa aromatica, feu de aromatibus cardinalibus quatuor, & de plantis aliquot Indicis, in medicinam receptis, relatio nova.* Ex vetere Orbe hic exftat Canellæ hiftoria & nova icon, & Mofchatæ nucis, & Piperis, & Arundinis Mambu, & Rotang, Zingiberis, Ninfin, quæ mala eft icon. CLUTII etiam de nuce medica libellus hic recuditur.

BONTIANA, quæ addita funt, fuo loco diximus.

G. PISONIS opus inferviit auctori libri *Oeft en weftindifche warende bewattende aldaar de leef en genees konft* Amfterdam anno 1694. 8°.*.

§. DXXVIII. *Hortus Oxonienfis.*

Catalogus plantarum horti medici Oxonienfis Oxonii anno 1648. 8°.*. Exemplo meo, quod debeo amicitiæ J. *Jacobi* DILLENII, adfcripferat fummus botanicus, pro auctore hujus libri haberi *Robertum* BOBARTUM (u) feniorem, hortulanum. Hortum ... non valde dudum Comes DANBY condiderat. Nomina nuda funt, Anglica & latina, absque fynonymis: Primo in catalogo præcedunt latina nomina, in fecundo Anglica. Plantæ funt fere 1600. & inter eas plufculæ Canadenfes. Recufus eft inter viridaria S. PAULI.

Catalogus horti botanici Oxonienfis alphabetice digeftus, priore duplo auctior, cui accefferunt plantæ minimum fexaginta, quæ nullibi, nifi in hoc opufculo, memorantur. Cura & opera focia Philippi STEPHANI M. D. & *Guilielmi* BROUNEI A. M. *adhibito in confilio* D. BOBARTO *hortulano Academico ejusque filio* Oxon. anno

(t) PISONEM plagiarium vocat auctor vitæ G. MARCGRAF.
(u) Ei a RIVINO tribuitur.

anno 1658. 8°.*. Nomina nunc GERARDI, PARKINSONI & BAUHINI hic repe- riuntur. Quæ plantæ pro *non descriptis* asterisco designantur, earum pleræque varietates sunt; aliæ, de quibus dubium est, num vere novæ sint, ut Carduus eriocephalus altissimus; aliæ tamen eo ævo parum cognitæ fuerant, ut Onagra, Oxys Indica erecta lutea. Notulæ aliquæ ad etymologiam pertinent.

§. DXXIX. *Varia.*

Joh. PALMBERG *Serta Floræ Suecanæ* Suecica lingua prodierunt Strengnäss anno 1648. 8°. Stokholm. anno 1733. 8°. SEGUIER. 1738. 8°. *med Steenmejers tilökning.* Iconum compilatio.

Christiani GUIENS *Vitis historia* Hall. anno 1648. 12°. SEG.

Pontii Francisci PURPANII *Codex medicamentorum, seu pharmacopœa Tolosana* Tolos. anno 1648. 4°. MERKL.

Philibert MORISOT & *Arm. Joh.* de MAUVILLAIN *E. thea chinensium menti confert* Paris 1648.

§. DXXX. *Joh. Chrysostomus Magnenus.*

Joh. Chrysostomi MAGNENI *De Tabaco exercitationes* XIV. Ticini 1648. 4°.* Haagæ 1658. 12°.* SEGUIER. Amstelodami anno 1669. 12°. *. Auctor Burgundus, professor Ticinensis, nunquam fumum Tabaci hauserat, sed ne species quidem recte distinxerat: neque quidquam habet proprii aut chemici experimenti, aut practici, etsi plurima chemica, & pharmaceutica medicamenta profert, quæ ex Tabaco parantur, plurimasque ei herbæ adversus varios morbos facultates tribuit.

EJUSDEM *Liber de Manna* Ticin. anno 1648. 8°. SEGUIER. Haag, ut puto, anno 1658. 12°.* cum priori. Refutat *Donatum Antonium* de ALTOMARI, qui Mannam recte docuerat, esse sudorem coactum Fraxini. Noster vult ex aere advenire, & quintuplici materie constare; Cera primigenia, melle primigenio, halitu humido pingui, Sale nitroso, & Ammoniaco. Ceræ Mannam vult adfinem esse, & seculo demum XIV. medicis innotuisse. Mannam de foliis sudantem meliorem esse, in officinis vero vix haberi, nisi quæ de trunco sudat. Dosin esse quatuor unciarum.

§. DXXXI. *Johannes Royer.*

Johannis ROYER *Beschreibung des F. Gartens zu Hessen — auch Specification aller Simplicien, so von anno 1607. bis anno 1647. darinn gezeugt worden* Halberstatt anno 1648. 4°.*, & multo auctius Brunsvic. anno 1653. 4°.* 1658. SEGUIER. Continet ornamenta horti, consilia ad cultum arborum po-

 mifera-

miſerarum & olerum; catalogum plantarum, denique plantas rariores circa Hedem ſponte naſcentes, numeroſas, & raras aliquas, ut Helianthemum flore albo, Gramen plumoſum, Iridem anguſtifoliam, Gentianellam, Globulariam, Aſclepiadem nigram, Hyacinthos varios, Blattariam purpuream, Altheam Thuringiacam, Peucedanum. Sed etiam Bructeri Montis plantas habet. Eæ forte fuerint *plantæ Bructeri Montis & viciniæ*, quas Brunsvici anno 1653. 4°. ſeorſim prodiiſſe SEGUIER auctor eſt.

§. DXXXII. *Jacobus Antonius Clavenna.*

Jacobi Antonii CLAVENNÆ, Canonici Tarviſini, *Clavis Clavennæ aperiens naturæ theſauros, ejusque theſauros depromens* Tarviſii anno 1648. fol.* ſpiſſum volumen, natum ex Lugdunenſi hiſtoria, cujus ſtirpes citavit, deinde ex veteribus. Vires plantarum in ea hiſtoria recenſas decerpit CLAVENNA, & ordine alphabetico recenſet, ſecundum morbos, quibus creduntur mederi.

§. DXXXIII. *Thomas Gage.*

Thomas GAGE *Survey of the Weſtindies* London anno 1648. fol. ann. 1655. BODL. 1677. OSB. Germanice Leipzig 1693. 4°. UFF. Sed ego verſionem Gallicam Paris 1676. 12°. Amſterdam 1695. 8°. legi. Monachus Anglus, qui ad meliorem religionem tranſiit, diuque vixit. Mexici & in Guatimala fructus earum regionum non ex arte, tamen ad populares uſus bene deſcripſit, potiſſimum etiam Chocolate & Cacao.

§. DXXXIV. *Carolus Avantius.*

Carolus AVANTIUS *Rhodiginus notas* addidit ad J. *Baptiſtæ* FIERÆ *Cœnam* Patavii anno 1649. 4°.* excuſas. Rem herbariam amaverat & lectionem ſimplicium, anno 1638. ambierat, quam VESLINGIUS (x) obtinuit. Hoc opuſculum moriens reliquit, dum majus opus botanici argumenti parabat. Philologicæ ſunt, etiam botanicæ notæ, cum iconibus nonnullarum ſtirpium, ut Luffæ, Lapidis fungiferi, lapideorum Fungorum maris rubri &c. Nucis moſchatæ initia viderat, in horto ſatæ. Edidit *Jacobus* AVANTIUS frater.

§. DXXXV. *M. A. Severinus.*

Marcus Aurelius SEVERINUS Efficacis & Græcanicæ Chirurgiæ reſtitutor, hactenus rem herbariam adtigit. Folii Tunæ Sceleton ante RUYSCHIUM paravit (*y*). Deinde cum AVANTIANA editione cœnæ J. *Baptiſtæ* FIERÆ duas epiſtolas edidit, *De lapide fungifero* primam; polyporo nempe, qui ex gleba irrigata edulis repullulat, qua occaſione de Tuberibus fuſe agit. Negat pedunculum ejus fungi lapideſcere, quem deſcribit. Eundem igne ſubjecto torſit, liquo-

(x) TOMASIN *gymnaſ.* p. 457.
(y) *Zootom. Democr.* p. 63. ſqq. & WORM. muſ. p. 148. 149.

liquorem Guajacino ſimilem ex eo obtinuit, & ſimile oleum, & ſalem acerrimum.

Lapis fungimappa fiſtulas habet convexo pileo terminatas, ad aliquam Fungorum ſimilitudinem. Opuſcula data ſunt annis 1642. & 1644.

Has SEVERINI Epiſtolas F. G. BRUKMANN Wolfenbuttelæ anno 1728. 4°.* recudi fecit.

In *chirurgia trimembri* Francofurti 1653. 4°. materia medica chirurgica continetur.

§. DXXXVI. *Varii.*

J. *Wilhelmi* a KEMPIS *De conſervatione ſanitatis* Antverp. anno 1649. 8°. FALCONET.

Walter BLITH *The engliſh improver, diſcovering that ſome land both arable and paſture may be advanced double or treble and ſome five and tenfold* &c. London anno 1649. 4°. 1652. 4°. SEG. J. EVELYN citat W. B. *of husbaudry* London anno 1649. 4°.

EJUSDEM *The English improver improved or the ſurvey of husbandry ſurveyd* London anno 1652. 4°. Contra HARTLIEBIUM.

M. Antonii ROSSI *proteo legato* L. IV. *ove pur de fiori diſcorre con gli effetti in eſſi dalla figura celeſte cagionati — e la commuta de fiori mediante la ſeminata* Bergamo 1649.

Joh. Jac. SCHARANDÆI l. *de ratione conſervandæ ſanitatis* Amſtelodami 1649. 8°. ſi huc facit.

Nicolai CULPEPER *A phyſical directory or the translation of the London diſpenſatory made by the college of phyſicians* London anno 1649. 4°. Tractat etiam de herbarum virtutibus.

IDEM *Enlarged with 369. medicines made of English herbs* London anno 1683. 8°. 1695. 8°. 1698. 8°. SEGUIER. Habet etiam tempus cujusque plantæ, modum ſiccandi, conſervandi ſucci, &c.

EJUSDEM *the English phyſician.*

EJUSDEM *the ſupplement to the English phyſician containing a deſcription of all medicinal plants* London 1674. 8°.

Pierre BOREL *Antiquités raretés, plantes, mineraux & autres choſes conſidérables de Caſtres, avec le Catalogue des choſes rares de l'auteur* Caſtres anno 1649. 8°. BURETTE.

IDEM *in obſervationibus microſcopicis* Haag. 1654. 4°. * excuſis agit de germine in plantæ ſemine conſpicuo, de polline ex prunis efflorescente, foliis nonnullis, fere leviter.

IDEM in *historiis & observationibus medico physicis*, quarum centuriæ IV. Francofurti anno 1670. 8°.* prodierunt, plurima habet botanica, motum quasi sentientis Jaceæ aromaticæ a se inventum, motum elasticum in particulis filicis, cistos foliis proliferis, etiam repetito: Coffeæ usum in febre maligna, mortem a croci vapore, clandestinæ laudes adversus sterilitatem. Vana aliqua, ut tuberum radices, plantam haemagogam.

EJUSDEM *hortus s. armamentarium simplicium* mineralium *plantarum* & animalium *ad artem medicam utilium* Castris 1668. 8°.*. Materia medica ex tribus naturæ regnis ordine alphabetico disposita. Descriptiones breves, historiæ virium medicatarum fusiores.

§. DXXXVII. *Joachim Burser.*

Joachimus BURSER Camentza Lusatus, discipulus *Caspari* BAUHINI, Professor inde Soranus, in magna Europæ parte, & potissimum etiam in Alpibus diligenter & feliciter plantas legit, multasque in horto sicco servavit, quæ Soræ primum, nunc Upsaliæ triginta voluminibus adglutinatæ supersunt. Earum, quibus aut nullum synonymum adjectum erat, aut quæ alioquin rariores viderentur, catalogum *Petrus* MARTIN in *Actis Literariis Suecicis* anni 1724. dedit, non facilem quidem intellectu, ob descriptionum brevitatem, plantarum raritatem; sed ob plurimas novas stirpes memorabilem, quarum aut locos natales novos BURSERUS detexit, aut quas omnino primus vidit.

Eum Catalogum LINNÆUS recensuit, respondente ROLANDO MARTINI filio, & cum titulo *plantarum* MARTINOBURSERIANARUM anno 1745. Upsaliæ edidit, atque plerisque sua nupera nomina adjecit, & passim descriptionem aliquam.

An huc faciat *De venenatorum natura & qualitatibus* disp. Lipsiæ anno 1625. 8°. MERKL?

§. DXXXVIII. *Antonius Deusing.*

Antonii DEUSING, Professoris Groningensis, *Canticum Avicennæ* Groning. anno 1649. 12°.* diximus.

EJUSDEM *De Mandragoræ pomis* disp. Groning. anno 1659. 12°.* recusa cum *fasciculo* disputationum anno 1660. 12°.* Mandragoras non esse Dudaim, qui melones sint.

EJUSDEM *De Manna & Saccharo* Groningæ anno 1659. 12°. & in collectione anni 1660. 12°.*. Minime indoctus vir, ad naturam minus prope accessit. Saccharum Arabum & veterum, & siccum & liquidum a nostro differre. De Manna Terenjabin & Chirakost. Adjectus est in *fasciculo tr. de agno vegetabili* Groning. 1660. 12°.*

§. DXXXIX.

§. DXXXIX. *Christian Menzel.*

Christiani (z), MENZEL viri eruditi *Centuria plantarum circa nobile Gedanum sponte nascentium* Dantisci anno 1650. 4°. *. Addit auctor appendicis loco OELHAFII catalogo se suam centuriam subjecisse, nempe ad priorem editionem. Plantæ partim vulgares, partim raræ, si vera sunt nomina, aliquæ vix probabiles, ut Campanula Citrii folio, Gentiana major flore pallido punctato, aliæ denique manifesto exoticæ, ut Nicotiana minor.

Recusum nuper dedit Cl. RAYGERUS.

Demum ejusdem *Archiatri Brandenburgici*, qui & peregrinationes non contemnendas suscepit, & ipsam Chinensium linguam sibi propriam fecit, & magni plantarum collectoris, *Index nominum plantarum multilinguis* Berolin. anno 1682. * fol. prodiit, recusus cum titulo *Lexicon plantarum polyglotton universale* Berolin. anno 1696. fol. & 1715. fol. *. Lexicon ipsum Pinacis species est, & nomina continet scriptorum C. BAUHINO vetustiorum, etiam nuperiorum; tum Germanica, Belgica, Gallica, Hispanica, Danica, Bohemica, Polonica, Hungarica, Arabica, cum aliquo virium medicatarum compendio. *Corollarium* in nova editione accessit.

Conjunctus prodiit *Pugillus plantarum rariorum, tum hortensium, tum Italicarum & Tyroliensium, quas ipse in alpibus, inque Apennino Monte legit.* Icones etiam addidit, partim novarum, partim varietatum, quas pro novis habuerit; tum Hypopitydis, Anagallidastri, Plantaginellæ, Saponariæ filiformis, Orobanches, Tozziæ, Ophridis minimæ. In posteriori editione accesserunt duæ tabulæ plantarum hortensium.

In *Ephemeridibus naturæ curiosorum* passim aliqua botanici argumenti edidit, ut *Dec.* II. *ann.* 2. n. 10. De Bedeguar & vespa rosiseca.

Ann. 3. n. 31. De Coralliis & Fucis.

Ann. 5. n. 39. De Ginseng.

In VALENTINI India *litterata* aliquæ ejus sunt Epistolæ.

Reliquit 4. spissa volumina plantarum, & rerum naturalium Comitis J. MAURITII NASSOVICI, quæ in *Bibliotheca Reg. Berolinensi* supersunt. Tum *Floram Japonicam*, duo nempe volumina plantarum Japoniæ ab indigenis depictarum, eodem loco adservata.

Lego etiam scripsisse geographiam botanicam s. orbem terrarum in climata divisum pro plantis.

§. DXL.

(z) Non ALBERTI ut Cl. viro elapsum est.

§. DXL. *Guilielmus How.*

Guilielmi HOW *Phytographia Britannica; natales exhibens indigenarum stirpium sponte emergentium* Londin. anno 1650. 8°. *. Auctor idem, qui LOBELII illustrationes edidit. Ordo alphabeticus, adjecta loca natalia, aliqua etiam Scotica. Plantae passim parum notae, ut Absinthium umbellatum Walliae, Alsine Cochleatae facie, Alsine minima non descripta, Carduus Mariae hirsutus N. D. Cerasus sylvestris minima. Aliae elegantes sunt varietates, ut Agrifolium baccis luteis, Bugula flore luteo (haec aliena fide), Ficaria flore pleno. Aliae perpulchrae & rarae, ut Anemone tuberosa, Caryophyllus plumarius minor, Bupleurum minimum, Campanula Cymbalariae folio, Cardamine Bellidis folio, Doronicum Romanum &c. Negant ubique iis locis plantas reperiri, quas Cl. vir indicat.

§. DXLI. *Varii.*

Henrici REGII *Hortus Academicus Ultrajectinus* Ultraject. anno 1650. 8°.*. Nomina absque synonymis, varietatum hortensium multum, & ichnographia horti.

Petri MORELLI *Systema materiae medicae, cum methodo praescribendi formulas* Genevae anno 1650. 8°.* editum, omnino huc pertinet. Habet enim medicamenta simplicia secundum indicationes & facultates recensa, praecipuorum medicaminum electionem, qualitates, & doses.

Antonii VITALIANI *De abusu Tabaci* Rom. anno 1650. 12°.

Nicolai CATANUTI *Isagogica s. facilis introductio ad universam artis pharmaceuticae praxin* Catana 1650. 4°. MONGIT.

Julii Caesaris LAMPUGNANO, Mediolanensis, *levis punctura Tabaci* 1650. de ejus abusu.

Pieter de MAREES *Beschryving van de Kust van Guinea* Amsterdam 1650. 4°. plantas etiam habet.

Pharmacopoea Amstelodamensis Amsterdam 1650. 8°. WACHEND.

Le confiturier françois Paris 1650. 8°. d'ETR.

§. DXLII. *Melchior Sebiz.*

Melchioris SEBIZ, docti medici & longaevi, *de alimentorum facultatibus libri V. ex optimorum auctorum monumentis* Argentorati anno 1650. 4°. Grande opus, libro I. quid in cibis plantarum & aliqua in universum eo spectantia tradit. Secundus l. plantarum alimentarum fusam descriptionem, species, utilitates veras oeconomicas & medicas habet. Commodum opus, in quo plerumque collecta reperias, quae veteres de plantis edulibus reliquerunt. Passim tamen etiam aliqua sua adnotat. Libro IV. potulenta tradit, & libro V. quaestiones aliquas miscellaneas.

GALENI

GALENI quinque priores libros *de ſimplicium medicamentorum facultatibus* in XVI. *diſputationes reſolutos* jam diximus. Commentarios ſuos SEBIZIUS addidit, ſed pertinent fere ad univerſalia, & parum ad rem herbariam faciunt.

In diſputationibus M. SEBIZII ab anno 1620. excuſis, & quibus inſcriptum eſt *de purgatione*, aliqua peculiariter ad rem botanicam ſpectant, cum pleraque practici ſint argumenti. Huc ergo De Rhapontico, de Rhabarbaro & de Sena aliqua.

IDEM TRAGUM auctiorem edidit.

J. Ludwig GOTTFRID *neue Welt und americaniſche Hiſtorien* Frankfurt 1650. fol. TREW. 1655. fol.* & alibi. Fructus regionum paſſim nominat, opus compilatum.

Roberti PERNEL *Medicamen miſeris or an help for the poor being a collection of medicines* London anno 1650. 8°. BODL.

EJUSDEM *Treatiſe of the nature and qualities of ſimple medicines* London anno 1652. 4°. BODL. HOTTON.

§. DXLIII. *Martinus Bernhardus a Berniz.*

Martini Bernhardi de BERNIZ *Catalogus plantarum tam exoticarum, quam indigenarum, quæ anno 1651. in hortis Regiis Warſaviæ naſci obſervatæ ſunt*, prodiit Gedani anno 1652. 12°. BURETTE, & Hafniæ anno 1653. 16°.* cum viridariis S. PAULI. Ut plerique ejusmodi catalogi nomina habet absque ſynonymis, & varietates. Alicujus momenti fuerit appendix; in qua plantæ continentur, quæ ex Hungaria anno 1650. in hortum translatæ ſunt, inter eas enim multæ rariores, ſi vere ſpontaneæ ſunt, utique continentur, aliquæ, quas vix intelligas, ut Bardana cærulea, Elleborus niger flore cæruleo. Plantarum indigenarum & circa Warſaviam naſcentium catalogus continet Allium alpinum, Ariam Theophraſti, Ariſarum anguſtifolium, Aſclepiadem nigram, Barbam Jovis, Momordicam, plurimas alias plantas, quas ſponte eo ſub cælo naſci improbabile eſt.

IDEM *in Ephemeridibus naturæ curioſorum* obſervationes aliquas edidit, ut de herba Kna turcarum inter remedia antipodagrica Dec. I. ann. II. append.

Orchidum ſpurias figuras Dec. I. Ann. II. obſ. 41.

De Napelli Polonici innocentia obſ. 42. quem locum de Aconito Lycoctono cæruleo intelligo;

De muſco pulmonario monſtroſo obſ. 41.

De Lycopodio monſtroſo (vero Lycopodio) obſ. 52.

De Muſco cranii humani obſ. 53.

Et de Lichenagarico MICHELI in alveario invento obs. 54.

De utilitate Cocci Polonici obs. 104. anni III.

§. DXLIV. *Petrus Morin.*

Pierre MORIN *Catalogue de quelques plantes à fleurs, Anemones, Tulipes, Renoncules & Iris, qui sont au Jardin* de *Pierre* MORIN. Paris anno 1651. 4°. SEGUIER. FALCONET, & anno 1653. 8°. FALCONET. 1658. HOTTON.

EJUSDEM *Remarques nécessaires, pour la culture des fleurs diligemment observees avec un catalogue des plantes rares, qui se trouvent dans son Jardin* Paris anno 1658. 8°. BURETTE. Rouen anno 1665. 8°. SEGUIER. Paris anno 1674. * 1678. 12°. *. Incipit ab operibus menstruis: dat inde catalogos plantarum tenerrimarum, tenerarum, vivacium, variam terram amantium, odoriferarum, sempervirentium, arborearum, fruticosarum, aliarum, etiam ad varia ornamenta utilium. Porro catalogos stirpium, quas alebat, varietatum Anemones, Ranunculorum Tripolitanorum, Tuliparum, Iridum: denique proprium libellum de tunicarum cultu.

EJUSDEM *Instruction facile pour connoitre & cultiver toute sorte d'Orangers & de Citronniers, avec un traite de la taille des arbres* Paris anno 1674. 12°. BURETTE.

§. DXLV. *Samuel Hartlib. Alii.*

Samuel HARTLIB Germani, qui Londini vixit, & medicamenta vendebat, ad quem etiam rei rusticæ nova inventa solebant communicari, viri ab Anglis sæpe citati *Discourse of husbandry used in Braband and Flandres shewing wonderfull improvements of land there* Lond. anno 1650. 4°. 1652. 4°.

EJUSDEM *Legacy or an enlargement on the discourse of husbandry used in Braband and Flanders* London anno 1651. 4°. 1652. 4°. 1655. 4°. Varia rei rusticæ compendia, ex agricultura Belgica mutuo sumta, Anglis suis commendat.

EJUSDEM *An appendix to the legacie of husbandry or a seed plot of annotations upon the legacy with an interrogative relating more particularly to the husbandry and natural history of Ireland* Lond. anno 1652. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Essay for the advancements of husbandry and learning with propositions for creating a college of husbandry and taking in apprentices* London anno 1651. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *Reformed husbandman or the error of English husbandry in plowing and saving for corn* London anno 1651. 4°.

EJUSDEM *a discovery for division or setting out of land as to the best form for the direction of adventurers and planters in the fens and other vast places in England and Ireland* &c. London anno 1653. 4°. SEGUIER.

EJUS-

EJUSDEM *A design for plaintie by an universal planting of trees tenderd by some welwishers to the publik* London anno 1654. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *The compleat husbandman or a discourse of husbandry both foreign and domestik where in many rare seerets and experiments are laid open — and a particular discourse of the natural history and husbandry of Ireland* London. anno 1659. 4°.

Georgii KIRSTENII *Exercitatio philologica de Colocynthide & Cocco* Stettin anno 1651. 4°.

Henrici NICOLAI *De pane, ejus natura, usu, affectionibus, operationibus & varietatibus*, edit secunda Gedan. anno 1651. 4°. BURETTE. FALCONET.

Thomæ CORBEJI *pharmacia simplicium & compositorum bipartita* Francof. 1651. 4°. OSB. 1656. 4°. ANDERSON.

Michael KERSTEN'S *Gartenlust* Hamburg 1651. fol.

André MOLLET *Le Jardin de plaisir — avec plusieurs déffeins de jardinage* Stokholm. anno 1651. 8°. Anglice *The garden of pleasure* London anno 1670. fol.

EJUSDEM *Maniére pour élever les Melons* anno 1659. 4°.

La VARENNE *Le cuisinier françois* Paris 1651. 8°. d'ETR.

Les Maisons de plaisance Jardins & forets de france Paris 1651. 8°. ZOCHA. si huc facit.

A. KERNER *vom vegetabilischen oder schwefelbalsam, so zu vielen Krankheiten nüzlich zu gebrauchen* Cassel 1651. GRAU.

Augustinus THONER *in epistolar.* L. VI. Ulm. 1651. 4°. * de manna stiriaca torrido cælo in arbores descendente agit. In *appendice epist.* Ulm. 1653. 4°. * quærit, utrum pruna dysenteriam inducant.

In CAMILLI de PEREGRINIS *laudibus Campaniæ felicis* Napoli 1651. 4°. in *thes.* GRÆV-BURM. T. IX. recusis agitur de rosis spontaneis centifoliis campaniæ: de meliloto s. sertula campana, de cerasis, piris falernis, persicis, cucumeribus, ficubus, vitibus falernis, uvis peculiaribus, vinis generosioribus & fuse de falerno, de oleo campano, frugibus, Zea, tritico, trago.

Pharmacopœa Valentianensis Valent. 1651. 4°.

Relation véritable de l'Isle de Madagascar & du Bresil — trois relations d'Egypte & une de Perse. Paris 1651. 4°. B. B. Auctor *Franciscus* CAUCHE Madagascariam adiit, non malus homo & verax, anno 1638. ex patria profectus, redux in patriam anno 1644. Arborem Draconis papilionaceam dixit, & plantas non male describit, potissimum arbores, quas in notis M. MERISOT

cum PISONE & LINSCHOTANO comparat. Reliqua una impressa itinera huc non faciunt.

J. de MAY *Commentarii physicæ sacræ s. expositio aliquot locorum pentateuchi mosaici in quibus agitur de naturalibus rebus* Middelberg. 1651. 4°. 1661. 4°.

§. DXLVI. *Varii.*

Gerard BOATE medici *Irelands natural history published by* S. HARTLIB. Londin. anno 1652. 8°. *. Posthumum opus editori a fratre ARNOLDO suppeditatum, qui sibi pleraque vindicat. Non multum ad rem nostram habet, nisi margæ, calcis, & arenæ maritimæ utilitates ad fecundandum agrum velis. In nova editione aliqua ex *Phil. Transactionibus* sumta adduntur Dublin. anno 1726. 4°. *. Gallice prodiit Paris anno 1666. 12°. I. *Sav.*

Catalogus aller Galenischen und chymischen Arzneyen, so in der Hofapotheck zu Dresden præparirt und zu finden sind, durch Georg MARCHEN *zu Druck gegeben* Dresden 1652. 4°.

Joh. de BOURGES *Ergo vinum Belnense potuum ut suavissimus sic saluberrimus* Paris 1652.

Antidotarium Gandavense s. medicamentorum a pharmacopœis Gandavensibus componendorum observata methodus Gandavi 1652. 4°. BUR. alii 1656. 4°.

Nic. Balthasar MERZ *Oenopolium polypharmacum* Herbipol. 1652. 4°.

Index plantarum horti Falkenburgici Lyon anno 1652. Annon potius Leidæ?

Agostino MANDIROLA *Manuale di giardinieri* 1. *il modo di conoscere e coltivare li fiori di bulbi piu rari,* 2. *la cultura deli fiori de radiche piu rigardevoli* 3. *il modo di cultivare gli agrumi* Vicenz. anno 1652. 12°. *. Macerata anno 1658. 12°. Roveredo 1733. 12°. *Germanice Blumengarten* Nürnberg 1670. 12. Florum & Hesperidum cultum describit. Gallice etiam prodiisse lego, cum titulo M. C. L. FRAUDI *Manuel du Jardinier* Paris 1765. 12°.

Silas TAYLOR *Common good or the improvement of commons forests and chases by inclosure* Lond. anno 1652. 4°. HARL. Consilia dedit, quæ nuper vehementer urgentur.

§. DXLVII. *Herman Conring.*

Herm. CONRING *De habitu Germanorum ejusque causis* Helmstad. anno 1652. 4°. * recus. Francofurti anno 1727. 8°. *. Ad diætam veterum pertinentia habet.

EJUS-

EJUSDEM *Introductio ad artem medicam*, capit. 8. & ſeq. etiam botanica conſilia comprehendit Helmſtad. ann. 1654. 4°.* Francofurti 1687. 4°. Hall. 1726. 8°.* &c. Reperias ibi hortorum hiſtoriam, qui ad plantarum cognoſcendarum ſcopo ſunt conditi. Figurarum botanicarum numerum. De plantis RAUWOLFII ſiccis. De addiſcendis viribus plantarum.

J. *Henrici* MEIBOM, viri eruditiſſimi, *de mithridatio & theriaca diſcurſus* Lubec. 1652. 4°. BURCK. & 1659. 4°. 1669. 8°. alibi.

EJUSDEM *de cerevifiis* tr. Helmſtätt 1668. 4°.*. Vinum hordeaceum, & alios potus ex vite non repetitos, a prima antiquitate perſequitur, litterator potius quam botanicus. Addit & reliqua præter potulenta inebriamina.

Recenſio plantarum, quæ in horto Johannis HERMANNIDÆ *pharmacopœi excoluntur* Bruxell. anno 1652. 4°.* & *appendix plantarum* anni 1653.* Sola nomina. Intercurrunt plantæ raræ & Alpinæ, quæ raro hortos ſubeunt: admiſtæ etiam ſunt ſpontaneæ.

§. DXLVIII. *Claudius Mollet.*

Claude MOLLET, premier Jardinier du Roi, *Theatre des plants & jardinages, contenant des ſecrets & inventions inconnues jusques à préſent* Paris anno 1652. 4°.

EJUSDEM *Théatre des Jardinages, concernant une méthode facile pour faire des pépiniéres, planter, elever, enter, gréffer & cultiver toute ſorte d'arbres &c. avec les fleurs, qu'il faut mettre dans les parterres* Paris anno 1660. 12°. 1678. 12°.*. Olitoris opus, quo plantarum & arborum vulgatiorum, fructiferarum, aut ſylveſtrium, cultum, & inoculationem tradit: inde Oeconomica, tum vitis & bombycum curam, ſimpliciter ut ab artifice. Lunæ multum tribuit.

§. DXLIX. *Le Gendre.*

Le GENDRE, Curé de Henouville, *Maniére de cultiver les arbres fruitiers ou il eſt traité des pepinieres, des eſpaliers, des contreſpaliers, des arbres en buiſſons & a haute tige* Paris anno 1652. BURETTE, quæ ſecunda eſt editio, inde anno 1653. 8°. BARBEIR. 1655. 12°. 1684. 12°. Verum nomen auctoris eſſe ILL. viri *du Pont chateau de Cambouſt de Coaslin* auctor eſt Cl. SEGUIER. Legi Belgice editum, vertente J. COMMELINO, cum titulo *Oeffening der vruytboomen* Amſterdam anno 1687. 12°.*, Germanice Hanover. anno 1703. 8°. Exſtat etiam Anglice *The Manner of ordering fruit trees* London anno 1660. 8°. Seminarium tradit, inoculationem in plantas factam ex ſemine natas; terræ varia diſcrimina & perficiendi artes; apricationes cujusque arboris, ejus ad murum formationem, putationem inprimis æſtivam, diſtantias convenientes, cultum, morbos docet. COMMELYNUS aliqua ſuæ patriæ adaptavit; inſecta aliqua noxia deſcripſit.

§. DL. *Joh. Zwelfer.*

Johannis ZWELFER, M. D. Palatini, *Animadverſiones in Pharmacopœam Auguſtanam*: Vienn. anno 1652. fol. 1667. fol. Goudæ anno 1653. 8°. Roterdam. anno 1653. 8°. MERKL. Noribergæ anno 1657. fol. 1667. fol. vel 1668. fol. 1675. fol. 1693. 4°. 1714. 4°. cum Pharmacopœa Dordrecht anno 1672. 4°.* cum reliquis Auctoris operibus. Multa in pharmacopolarum vulgari ratione plantarum vires extrahendi & contrahendi emendat, vires etiam earum repetit, & ſubinde minus vulgaria medicamenta laudat, ut Oxymel helleboratum. Adjecta eſt ad has animadverſiones in poſterioribus editionibus *appendix*, & propria ZWELFERI *Pharmacopœja Regia*. Sic Noriberg. 1668. fol. 1669. fol. PL. Cæterum vera vitia officinarum, aquas & ſyrupos inutiles, & formulas nimis compoſitas vix tangit.

Solum diſpenſatorium absque criticis *Konigliche Apotheck* Nürnb. 1692. 4°.

In editione Viennenſi 1675. fol. Noriberg. 1678. fol. continentur Mantiſſa, & appendix, & Diſcurſus apologeticus adverſus HIPP. Chemicum TACHENII.

§. DLI. *J. Chemniz.*

Johannis CHEMNIZ *Index plantarum circa Brunsvigam naſcentium*, *cum appendice novorum* Brunsvig. anno 1652. 4°.*. Rariores aliquas ſtirpes continet, ut Daucum illum pratenſem Millefolii paluſtris folio, quem & depinxit: paſſim etiam aliqua non inutilia adnotavit, Filicum ſemina refutavit, Gramen Mannæ verum (quod anatum) primus deſcripſit. Icones octo.

§. DLII. *Jac. Zanoni.*

Jacobi ZANONI, hortulani & cuſtodis horti Bononienſis, pingendi periti, *Obſervationes aliquæ circa plantas novas & non vulgares in Bononienſi agro naſcentes* Bonon. anno 1652. fol. Italice SEGUIER titulum facit *Indice delle piante portate nell' anno 1652. nel viaggio di Caſtiglione ed altri monti di Bologna.*

EJUSDEM *Iſtoria botanica* Bonon. anno 1675. fol.* & multo melius edente *Cajetano* MONTIO Bonon. anno 1742. fol.*. Studium COLUMNÆ hic fere auctor noviſſimus urſit, ut nempe plantas reperiret, quæ veterum nominibus reſponderent: in quo ſtudio multum laboravit, ut hactenus perite plantas calidarum regionum pro veterum plantis indicaret. Hortenſes pleræque ſunt, aliquæ etiam alpinæ, montanæve Italiæ & Helvetiæ Inſubricæ cives; Indicas a P. *Matthæo* de S. JOSEPHO habuit, eæque icones deteriores ſunt.

Editio nova tabulas habet 185. & permultas plantas rariores Italicas, ex poſthumis Cl. viri anno 1682. demortui ſchedis decerptas. MONTIUS latine ſcripſit,

ſcripſit, ordinem emendavit, & nomina, & deſcriptiones; lites de veterum nominibus amputavit.

Ejusdem *Deſcrizzione d'alcune piante nuove trovate de Gjacomo* Zanoni Seguier, parvus libellus paginarum duarum, figurarum quinque, qui procul dubio in novam editionem tranſiit.

§. DLIII. *Joh. Loeſel.*

Johannis Loeselii patris, Profeſſoris Regiomontani, *plantas in Boruſſia ſponte naſcentes* ex codice paterno edidit J. Loesel filius, Regiomonti anno 1654. 4°.* minime contemnendum catalogum. Etſi enim pluſculæ earum, quas I. L. charactere ſignatas videas, omnino dudum notæ fuerant, intercedunt tamen non paucæ raræ ſtirpes, quas ab eo climate vix exſpectares, alias quas hocce ipſum clima ſibi proprias producit. Inter eas ſunt Stellaria apice biſecto, Muſci pluſculi, Epipactides rariſſimæ, Ranunculus Caſſubicus, Anagallidaſtrum, Angelica hirſuta, Eryſimum hirſutum, Fungi rariores, novique pluſculi, & in univerſum omnino 70. Gramina interque ex rariora, ut Hierochloë, Scheuchzeria, Carices peculiares: tum Potamogetones, Plantaginella. Icones etiam plerasque perpulchras paraverat: quæ cum codicibus M.S. partim adfinitatis quodam jure, partim ex Regia liberalitate, ad *Johannem* Gottsched, profeſſorem Regiomontanum, pervenerunt. Is codices priores multum auxit, potiſſimum medicatis plantarum viribus, paſſim etiam deſcriptionibus. Ita nata eſt *Flora Pruſſica*, *ſeu Plantæ in Regno Pruſſiæ ſponte naſcentes* Regiomont. anno 1703. 4°.*, quod opus inter meliores rei herbariæ fontes eſt. Aliud habet Gramen Mannæ & a dactylo & ab anatino diverſum. Muſci numeroſi ſetis fere deſtituuntur. Plantæ ſunt 761. icones 85.

Dicitur etiam edidiſſe *Citrium prægnans* Regiomont. anno 1645. 4°. & librum *de theriaca Andromachi* anno 1655. 4°. Merkl. 1654. 4°. Osb.

§. DLIV. *Varii.*

Wolfgang Ambroſii Fabricii *αποσημα βοτανικον de ſignatura plantarum* Noriberg. anno 1653. 4°.

La Boulaye le Gouz *Voyages & obſervations* Paris anno 1653. 4°. Europæ magnam partem adiit, inde Conſtantinopolin, Perſiam, Indoſtaniam petiit, & per Balſoram & Aleppum in patriam rediit. Satis leviter in re naturali verſatus, tamen celebriores plantas adtigit, aliquas etiam ruditer depinxit, Triſtem, Rhizophoram, Muſam.

J. B.

J. B. DRU *Catalogue des plantes & des Tulipes de son Jardin* Lyon anno 1653. 8°. BURETTE.

Jacobi TAPPE *Oratio de Tabaco* Helmstad. anno 1653. 4°. MERKL. anno 1673. 4°. MERKL. anno 1689. 4°.*. Contra abusum Tabaci.

R. TRIQUET *Instruction pour les arbres fruitiers* Paris anno 1653. 8°. 1658. 8°.

Francisci MARTINEZ *arte de cocina pasteleria, vizcocheria y conserveria* Madrid 1653. 8°. ZOCHA.

Nicolo SERPETRO *Il mercato delle maraviglie della Istoria naturale* Venez. anno 1653. 4°. d'ETREES.

Abelis BRUNYER, archiatri GASTONIS, *Hortus Regius Blesensis* Paris. anno 1653. fol. BURETTE.

Michael CRUGNER *chymischer Gartenbau*, oder *Beschreibung* 34. *Gewächse und Kräuter nach hermetischer Anleitung, welche sich aus der Putrefaction und Transplantation generiren* Nürnberg 1653. 4°. GRAU. TREW. si huc pertinet.

EJUSDEM *chymischer Tannenbaum, oder Beschreibung des Tannenbaums Natur und Würkung nach hermetischer Philosophie erklart* Dresden 1650. 4°.

EJUSDEM *chymischer Frühling* Nürnberg 1654. 4°.

EJUSDEM *chymischer Sommer* 1656. 4°.

S. HAFENREFFER *officina pharmaceutica* Ulm. 1653. 8°. HOTTON.

Hermannus vander HEYDE in *Synopsi discursuum latinitate donatorum* Londin. anno 1653. 12°. vires medicas aceti extollit.

§. DLV. *Varii.*

Charles de MONSTEREUIL Sieur de la CHESNEE *Le Floriste François traitant des Tulipes, avec un catalogue* Caen. anno 1654. BUR. FALC.

Guilielmi PUTEANI *De occultis pharmacorum purgantium facultatibus, deque veris ipsarum causis.* L. II. accessit *Jac.* CUSINOTI *appendicula de purgantium medicamentorum facultate* Lugduni anno 1654. 8°. BURETTE. An alius a G. PUTEANO p. 312.

Andreæ RIVINI *quæstiones philosophicas* huc pono, inter quas agitur *de signaturis plantarum, melle sine fumo &c.* Lipf. 1654. 4°. le TELL.

J. PRÆTORII *refutationes civiles de tetraphyllo s. cytiso quadrifoliaceo* Lipf. 1654. 4°.*.

EJUSDEM *Disputat. XXI. de plantis* inter meletemata est metaphysica Hallæ 1677. 4°.

EBER-

EBERHARDT *Beschreibung, wie eines gemeinen Landmanns Haushaltung auf die 12. Monate anzustellen* 1654. 8°. HAUSVATER.

The countrymans recreation or the art of planting, grafting, gardening Lond. 1654. 4°. MARSH.

F. A. *Le grand potager, ou la maniére de semer & planter* Lyon anno 1654. 12°. FALCONET.

§. DLVI. *T. Pancov.*

Thomæ PANCOVII *Herbarium, oder Kräuter- und Gewächsbuch* prodiit Ulmæ anno 1654. 4°. deinde auctum a *Bartholomæo* ZORN Coloniæ ad spream (Berolini) anno 1673. 4°.*. *Pancovius*, medicus Aulæ Brandenburgicæ, formas ligneas iconum *Leonhardi* THURNEISER sibi comparaverat, eas in ordinem redegerat, synonyma & vires medicas addiderat, nomina tamen, quæ passim THURNEISERUS addere neglexerat, & ipse non poterat expedire. Parvæ sunt, non malæ tamen icones. Earum aliquas nominibus declaravit posterior editor ZORNIUS, addidit etiam ultra 170. figuras, utilitates denique medicas locupletavit. Ita auctæ figuræ sunt 1536. multæ compilatæ, aliæ etiam propriæ. Ita Alsine muscosa videtur Centunculus esse, Conyza thyrsoides prima est icon Erigerontis Virginiani. Cardamine sicula hic adparet; aliquæ etiam plantæ expediri possent, quæ anonymæ hic occurrunt, ut Orchis bifolia n. 680.

Denique ex hoc opere nata est *Botanologia medica, oder Kurze Anweisung, wie die Kräuter, welche in der Arzney gebräuchlich, zur Erhaltung guter Gesundheit angewendet werden können* Berlin anno 1714. 4°.*. In hac editione *Bartholomæus* ZORN detraxit de PANCOVII ope plantas, quarum in medicina usus est. Earum vires multo fusius hic exposuit: addidit paucas icones æneas, aut ex PANCOVIO descriptas, aut passim imitatas. Recusum est hoc opus cum titulo *Petri* HOTTON *thesaurus phytologicus* Germanice, Noribergæ 1738. 4°.*.

Herbarium portatile PANCOVII nuper recusum est Germanice cum ligneis iconibus Lips. 1756. 4°. Vita *Bartholomæi* ZORN ab *Andr.* SCHMIDT descripta est Berlin 1717. 4°.*

§. DLVII. *Varii.*

M. R. T. I. D. S. M. *Instruction pour les arbres fruitiers la Haye* anno 1655. 16°.* Paris 1664. 12°. FALC. 1676. 12°. BUR. Ex Bibliotheca esse Archiatri VAUTIER. Cultum arborum continet, sive naturæ permittantur, sive muro adfigantur, plantationem, insitionem, putationem, lætamina. Catalogus varietatum hortensium, plantarum fructus edules ferentium.

Antimus CONYGIUS *Pulveris Peruviani febrifugi defensor repulsus a Melippo* PROTIMO (*Vopisco Fortunato* PLEMPIO) anno 1655. Lovanii ut videtur, cum CHIFLETI libello excusus, parvus libellus. Ex usu corticis relapsos esse in febres continuas; quartanam inde duplicatam esse; saporem esse intolerabilem. Hæc omnia contra *Honoratum* FABRUM.

IDEM in l. *de togatorum valetudine tuenda* Brussell. 1679. 4°. * de vino cerevisia, sicera, pane docte agit.

J. MARIA SUAREZ in *Præneste antiqua* Rom. 1655. & in *Thes. Græv.* de nucibus Prænestinis agit.

J. *Georgii* MACASII, medici Zwickaviensis, *Promptuarium materiæ medicæ* a J. *Matthia* NESTER Francofurti anno 1655. & Lipsiæ anno 1677. 12°.* UFF. 1678. editum. In eo nomina simplicium medicamentorum, magis tamen compositiones citantur.

Jean PREVOST *Catalogue des plantes, qui croissent en Bearn, Navarre, Bigorre, & és cotes de la mer des Basques, depuis Bayonne jusqu'a Fontarabie & St. Sebastien* Pau anno 1655. 8°. BURETTE.

François TOULOUSE *Livre des Bouquets* Paris anno 1655. fol.

Andreæ VETERANI *amussis medicamentaria ad usum pharmacopolarum* Panormi 1655. 4°. MONGIT.

Petri de BAURAINS & *Phil.* CHARTIERE *oleum butyro salubrius* Paris 1655.

A. P. F. B. *Artificia hominum & miracula naturæ in Sina & Europa* Francofurti anno 1655. 12°. 2. Vol. BURETTE. Versionem legi Germanicam, cum titulo *Abentheuer von allerhand Mineralien, Wurzeln, Kräutern, Stauden, Blumen, Thieren, Vogeln, Fischen, Bergen, Brünnen, Flüssen, Gebäuden und Sitten* Francofurti anno 1656. 4°. (a). Eadem fere auctori scribendi causa fuit, quæ PLINIO, ut ea colligeret, quæ novitate sua admirationem moverent. Plantas bene multas, nostras & peregrinas, describit. Nostras fere res cum Chinensibus comparat, ejus regionis plantæ ornatius exponit. Collectanea mera & nihil proprii. Nomen auctori PLEYER.

Jacobi THOMASII *De Mandragora* disputatio Lipsiæ anno 1655. 4°. Hall. anno 1739. 4°. Philologus, ostendit esse Dudaim MOSIS.

§. DLVIII. *Honoratus Faber.*

Antimi KONYGII (*Honorati* FABRI) *Pulvis Peruvianus febrifugus vindicatus* Rom. anno 1655. 8°. MERKL.

EJUSDEM

(a) SEGUIER. anno 1696. 4°, errore, ut puto, typographi.

Ejusdem *De plantis* L. IV. Paris anno 1666. 4°.* Noriberg. anno 1677. 4°.* Jesuita, vanus homo, qui non erubuerit sibi inventum sanguinis circuitum tribuere, etiam ad plantarum historiam adspirare ausus est. Aliquas habet in universum eo spectantes theorias. Agit de plantarum partibus, nutritione, propagatione, de plantis parasitis, de succis plantarum.

§. DLIX. *Thomas Muffett.*

Thomas Muffett *Healths improvement or the nature, method, and manner of preparing all manner of food used in this nation, corrected and enlarged by Christopher* Bennet London anno 1655. 4°.* & nuper 1746. 8°. Major pars est de carneo victu: plantas tamen etiam recenset, earumque utilitatem, noxamve exponit, fructuum primo horæorum: inde herbarum edulium, cucurbitaceorum fructuum, baccarum, radicum: hinc condimenta, cerealia, legumina, aromata, artem coquinariam. Dictio excitata, neque bonæ frugis nihil.

§. DLX. *Olaus Worm.*

Musæum Wormianum, *seu Historia rerum rariorum naturalium & exoticarum, quæ in ædibus Olai* Wormii *olim Professoris adservantur* Leidæ anno 1655. fol.*. Nitidissimi operis L. II. totus herbarii est argumenti: in eo rariores, aut monstrosæ plantæ Europeæ & exoticæ, earumve partes describuntur, etiam depinguntur, ut tamen icones bene multæ ad Pisonis opus pertineant. Tunæ etiam folium Severini opera in sceletum redactum delineatur. Obierat vir Cl. anno 1654.

In *Epistolis* diu a morte Cl. viri Hafniæ anno 1751. 8°. 2. Vol.* editis, multa sunt botanici argumenti, de Cochlearia duplici, fuco abietiformi, Helianthotuberoso, Caffee, qua faba anno 1610. a Paludano donatus sit.

Catalogum Musæi Wormiani Georgius Seger Hafniæ anno 1642. & 1645. 16°. tum anno 1653. 4°.* edidit. Nomina sunt rariorum plantarum, fructuum, radicum, quas Wormius possidebat. Inter ea est pila stagnalis, tum cortices permulti Indici, marina varia.

§. DLXI. *Joh. Tradescant. J. Pfauz.*

John. Tradescant *Museum Tradescantianum or a collection of rarities preserved at south Lambeth near London* London anno 1656. 8°. min.*. Accedit catalogus plantarum horti *Johannis* Tradescant. Multum varietatum, plantæ Indicæ aliquæ. Non potest anno 1586. prodiisse, cum plurimæ plantæ noviter detectæ hic recenseantur, quæ anno 1586. ignorabantur.

Johannis Pfauz *Descriptio Graminis medici plenior* Ulm. anno 1656. 4°.*. Gramen primo caninum describit, ejusque laudat vires medicatas: deinde Ampeloprasum Camerarii, verbis Bauhini usus.

§. DLXII. *Varii.*

Michaelis BOYM S. J. *Flora Sinensis flores fructusque porrigens* Vindobon. anno 1656. fol. recusa Parisiis in collectione THEVENOTI *. Non magnus liber. Arbores fere sunt fructiferæ Sinarum, ex ejus gentis libris descriptæ, nominibus indigenarum additis. Malæ figuræ & descriptiones.

Dionysii Salvagnii BOESSII *septem miracula Delphinatus Grenoble* anno 1656. 8°.*. Est inter ea Manna cum Larice hic descripta, & thora. Minime indoctum opus.

Lodovico MOSCARDO *note overo memorie del Museo di* L. M. Padoua anno 1656. fol. Veron. 1672. fol.*. In L. III. agitur de coralliis & fructibus GRONOV.

Joh. ITTIG *de anima vegetante* Lipsiæ 1656. 4°. respondente *Paulo* AMMANNO.

J. BERNTSEN'S *Dannemark og Norges frugtbare herlighed* Hafniæ 1656. 4°.

J. Rod. GLAUBER *Prosperitas Germaniæ in qua de vini frumenti & ligni usu agitur* Amsterdam 1656. 8°. d'ETR. & alii in vegetabilibus labores. Germanice *vom Gebrauche und Nuzen des Weines* Amsterdam 1686. 8°.

Pierre de LUNE *le nouveau cuisinier ou il est traité de la veritable methode, pour apreter toute sorte de viandes* Paris 1656. 8°. 2. Vol. B. THOMAS.

Adrian vander DONK *Beschryvinge van nieuw Nederland* Amsterdam 1656. 8°. HOTTON.

In J. ANTONIDÆ van der LINDEN *selectis medicis* Leidæ anno 1656. 4°.* editis pertinet huc tractatus de omni varietate vinorum: cum titulo vini pleni Londini 1660. recusus BODL.

In libro *de scriptis medicis* prævivit nobis & magni laboris fecit compendium.

Eliæ Rud. CAMERARII *Theoria physica de plantis* Tubing. anno 1656. 4°.*.

W. COLES *The art of simpling or an introduction to the knowledge and gathering of plants* Lond. anno 1656. 12°. *. Theologus, signaturarum patronus, nimis cupidus αὐταρκείας patriæ suæ, qui Rheum nihilo Tartarico deterius ajat in Britannia nasci. Discrimina viresque medicas stirpium persequitur.

Video etiam citari EJUSDEM *Adam in Eden* sive de plantis hortensibus & floribus.

WILLEM OU LITHG 19*jaarige landreyse na Europa, Asia en Africa* Amsterdam 1656. 4°. CARS. si huc facit.

J. *Casp.* FAUSIUS *de venenis* Heidelberg. 1656. 4°. PL.

§. DLXIII.

§. DLXIII. *J. Theodorus Schenck.*

J. *Theodori* SCHENCK, Professoris Jenensis, & *Zachar.* ENNICHMAN *Historia plantarum generalis in synopsin redacta* Jen. anno 1656. 4°. *.

EJUSDEM *Catalogus horti medici Jenensis, earumque plantarum, quæ in vicinia proveniunt* Jenæ anno 1659. 12°. B. RIV.

EJUSDEM *de cinnamomo* Jenæ 1661. 4°.

EJUSDEM *triga medicamentorum illustrium fermentantium, siccativorum & præcipitantium* Jen. 1671. 4°. RIV.

EJUSDEM *Marathrologia* Jen. anno 1665. 8°.

§. DLXIV. *Joachimus Jung.*

Joachimus JUNG, Helmstadiensis Professor, inde Rector Scholæ Hamburgensis, obiit anno 1657. ad Rami modum acutus notionum dissector.

EJUS *Doxoscopiæ physicæ minores* (*b*) primum prodierunt Hamburgi anno 1662. 4°. deinde cum titulo *Præcipuarum opinionum physicarum* anno 1679. 4°.* cura *Martini* FOGEL. Partis II. Sectio III. est de plantis, agitque de legibus constituendarum specierum. Ostendit primus, ut puto, per exempla, arbores a reliquis stirpibus non bene divelli. Refutat discrimina a colore, sapore & odore sumta, præfert ea, quæ repetuntur a foliis. De nominibus critice agit, & multa eorum præcepit, quæ LINNÆUS repetiit. Recte separat cognomines plantas, quarum fabrica diversa est, & in eo studio plurimum laborat, quo tempore nemo de his subtilitatibus quærebat. Ita Acetosam ab Oxy, Christophorianam & Helleborum uniflorum ab Aconito vero, Alsinen a Veronica separat. Bellidem majorem intelligit Chrysanthemo adfinem esse. Herbam Cervi vocat, non Chamædryn, quæ nunc Dryas dicitur. Eupatorium accurate describit. Gramen leucanthemon sensit Alsinen esse. Millefolium purpuriflorum separat ab Achillea, quod pinnis illud sit alternis, hoc conjugatis. Butomum a Junco, Galegam & Rutam caninam a Ruta vera, Sium falcatum ab Eryngio, Sennam a Colutea divellit. Ranunculo quinque petala adsignat. Chrysosplenium alternifolium perite ab oppositifolio separat, & utrumque, genere toto a Saxifraga distinguit, & Scabiosam quadrifido flore a quinquefida Globularia. Physalidi folia conjugata esse adnotat, & Tiliam marem Ulmum esse. Contra Anthoram ad Aconitum refert. Inde adnotationes dat varias, sibi proprias. Ricini florem describit. Plurimas plantas semen habere monet, quæ eo carere dicuntur, ut de Salice demonstrat, & etiam in iis plantis sperari posse, semen inventum iri, in quibus nondum innotuerit.

Inde primum anno 1679. 4°. *, curante *Johanne* VAGETIO posthuma prodiit *Isagoge phytoscopica*, nuper Coburgi recusa anno 1747. 4°. *. Pleno, etsi brevi

(b) *Isagogiam Physicam Doxoscopicam* habes in Bibl. HOTTONIANA Hamburgi 1662. 4. excusam.

brevi compendio, novas dat definitiones partium plantæ, & diſcrimina in quaque parte, ut in folio accurate definit, tum in caule, calyce. Flores nudos diſtinguit ab iis, quibus calyx eſt. In flore accuratior eſt, & pleraſque naturales nuperorum claſſes prævidit, ſtamina, ante JUNGIUM neglecta accurate ſecundum dotes ſuas omnes contemplatus: ſed neque numerum neglexit. Plerosque flores iſoſtemones eſſe vidit, diploſtemones non ignoravit, neque ſyngeneſiam; ſic in tubæ, ſeu *ſtyli*, numero, fabricam, cornubus curioſus eſt: flores fructui inſidentes & circumpoſitos, gymnomonoſpermos aut ſexu diſtinctos minime prætervidit. Meritis ergo ſuis laudes debet (c), quæ paſſim in eum profunduntur, etiam ex Britannia, in qua plurimum definitionibus JUNGIANIS RAJUS uſus eſt.

Vitam viri dat BOEHMERUS in *vitis Prof. Helmſt.*

§. DLXV. *Varii.*

J. *Henr.* HEIDEGGER theologi *De Ficu a Chriſto maledicta* Amſterdam. anno 1657. 1671. alias.

De cultura arborum fructiferarum Oxon. anno 1657. 4°. SEGUIER. Nomine AUSTEN.

Joh. TILEMANN *Praxis botanica, hoc eſt Methodus cognitionis & culturæ plantarum* Herbipoli anno 1657. 8°. BURETTE. Alium puto ab eo cognomine viro qui p. 407. dictus eſt.

Joachimi STEEGII *Beſchreibung des Lindenbaums* Witteberg 1657. 4°.

Franciſcus Oswaldus GREMBS in ſua *arbore integra & ruinoſa hominis* etiam agit de vegetabilibus Francofurti 1657. 4°.*

Jacobi BALDI *ſatyra contra abuſum tabaci* Monach. 1657. 12°.

J. RHODIUS, vir eruditus, cum ſtirpibus docendis deſtinaretur, conditionem repudavit (d). In *obſ. poſterioribus* in ACT. HAFNIENS. IV. n. 28. excuſis aliqua botanica ſunt. Sonchus cichorio præfertur. Jasminum in geniſtam inſertum comprehendiſſe. SCRIBONII editionem diximus.

Gualth. RUMSEY *organum ſalutis, or experiments of the virtue of Coffee and tabaco* London 1657. 8°. BODL. 1659. 12°.

Abraham THEVART *Ergo confert curandæ arthritidi The ſinenſium* Paris 1657.

Edmundi CASTELLI *Oratio* ſuper L. II. AVICENNÆ *qua via præſtruitur ex ſcriptoribus orientalibus clarius enarrandi Botanologiam ſ. ſcripturæ* London 1657. 4°.

Hilarii

(c) BIRCH. *hiſtor of the Royal Soc.* II. p. 342.
(d) TOMASIN *Gymnaſ.* p. 98.

Hilarii FRESBAUCH Disputationes *de esculentis & potulentis: de casei stupendis laudibus*, &c. Gratianopoli anno 1657. 4°. FALCONET: Videtur ad ludicra pertinere.

J. HEINZELMANN & J. *Christiani* THURENII *Disputatio physica* XXIV. *de arboribus* Berolin. anno 1657. 8°.*. Enumeratio est classium, generum, specierum, varietatum, cum viribus medicis & diæteticis; adjecta sunt Gramina & Junci.

§. DLXVI. *Hyac. Ambrosinus.*

Hyacinthi AMBROSINI, Simplicium præfecti Bononiensis, *hortus studiosorum* Bonon. anno 1657. 4°.* plantæ nempe, quas eo anno in horto colebat. Nomina absque synonymis. Ad finem adjectæ sunt icones novarum plantarum, hactenus non sculptarum, ruditer ligno incisæ, non pessime tamen delineatæ. Pleræque varietates sunt, aliquæ novæ, ut Alsine spinosa, pulchrum Quinquefolium alpinum foliis ternis tricuspidibus. Convolvulus, ut videtur, foliis ternatis, Italicus: Acetosa, ut puto, Eboracensis: Rosa spinosissima non optime definita.

EJUSDEM *Phytologiæ, seu de plantis, Partis primæ Tomus primus* Bonon. anno 1666. fol. *, altera pars, quæ de arboribus agebat, nunquam prodiit. Nomina etymologica: icones prioris operis, & aliæ plusculæ plantarum etiam alpinarum, aut alioquin rariorum figuræ.

§. DLXVII. *Richardus Ligon.*

Richard LIGON *Natural history of Barbados* London anno 1657. fol. min.* Vixerat ab anno 1647. in ea florentissima Insula, villæque præfectus fuerat, coquus & auceps, Geometriæ peritus: neque in observanda natura indiligens. Librum in carcere scripsit. Sacchari potissimum fabricam accurate exponit: fructus etiam in re culinaria & œconomica utiles recenset, & non optime depingit, certus cæterum auctor, & autoptes. Gallice prodiit in collectione itinerum Africanorum & Americanorum Paris anno 1674. 4°. d'ETR.

§. DLXVIII. *J. Beale.*

J. B. (J. BEALE) *The Hereford orchards a pattern for whole England* London anno 1657. 12°. 1724. 8°.* huic enim viro tribuit J. EVELYN. Malorum cultum & genera ad siceram coquendam apta docet. In deteriori solo meliora mala nasci. Insitionem, etiam in eamdem speciem, poma mitiora reddere: debere vero arbores siceræ destinatas in sylvestres malos inseri: poma sylvatica sola optimam dare siceram.

EJUSDEM *General advertisement concerning cyder*, breve & optimi viri opusculum prodiit, cum EVELYNI ejusdem argumenti libello.

EJUSDEM

EJUSDEM De fucci plantarum motu experimenta. Succum a radice adfcendere docet, coqui, coctumque in radicem redire. In *Phil. Tranf.* n. 43. anno 1668.

EJUSDEM Exempla in quibus, cum medulla in arbore defeciffet, etiam femina imperfecta manferunt, argumento fuccum nutricium a cortice feminis, materiem a medulla venire n. 46. anno 1669.

EJUSDEM De modo arctiori, quo poteft dici, fuccum plantarum circumire: & de pomorum cultu n. 71. anno 1671. Fibras, quae radicem, truncos, ramosque efficiunt, etiam in fructum propagari vidit, & ab eo G. DERHAM.

EJUSDEM in vinetum EVELYNI Britannicum notae n. 124. & varia de Sicera vinisque artificialibus.

EJUSDEM De prelis ad ficeram. Commendatio hortorum oleaceorum n. 134.

A treatife on fruit trees showing their manners of grafting planting pruning and ordering of them, of cider, and perry, of vineyards in England, &c. 2. edition Oxford. anno 1657. 4°. *, prior editio eft anni 1653. 4°. SEGUIER, & tertia anni 1665. 12°. Auctor eft *Radulphus* AUSTEN. Simpliciter & veraciter, egit potiffimum de inferendi artificiis, de translatione ex feminario, de putatione, de morbis arborum, de utilitate fructuum varia: & monita dat ad meliorem arborum & fructuum proventum obtinendum; denique de arborum fylveftrium cultu.

EJUSDEM *Obfervations upon fome part of* F. BACONS *natural hiftory as it concernes fruittrees, fruits and flowers* Oxford anno 1658. 4°. * & cum priori opere Oxford anno 1665. 12°. SEGUIER. Multa bene & utiliter monuit. Contra macerationem feminum. Non retardari rofas, dum prima florum germina decerpuntur, neque rofas in umbrofis proficere. Lapidibus ad radices arborum pofitis minus bene incremento profpici, quam fimo. Flores pauciores meliores dare fructus. Ita porro fummi viri in umbra mufaei natas adfirmationes, & promiffas arborum, fructuumve & florum emendationes, per experimenta corrigit, ut egregium fit breve quidem opufculum.

Index defcriptarum plantarum Ducis Aurelianenfium (GASTONIS) *juffu & largitione, in Gallia conquifitarum ab anno* 1648. ad 1657. exftat in *Bibliotheca Regia Parif.* n. 6824. Exftat etiam ibid. n. 6825. Catalogus fimplicium Indicorum.

Alexandrum BALAMIUM Britannum in Italiam miferat, unde Tingi fe contulit ZANONI praefat.

§. DLXIX. *E. de Flacourt.*

E. de FLACOURT *Relation de Madagafcar* Paris anno 1658. 4°. Troyes anno 1661. 4°. *. Director Coloniae, quam Galli aliquamdiu in hac Infula aluerunt,

aluerunt, vir non quidem rei naturalis peritus, minime tamen incuriosus. Operis pars maxima occupatur in bellis litibusque Gallorum cum indigenis, & se ipsis. Habet tamen etiam historiam plantarum edulium, plantasque bene multas, quas describit, icones etiam, sed solorum foliorum dat. Inter 151. species multæ sunt aut novæ, aut non satis certe cognitæ. Dedit etiam catalogum plantarum, quas Madagascaria cum Europa communes habet, Portulacam, Sinapi, Anethum, Sonchum, Chamæpityn, Rorem solis. Nostra editio aliquanto plenior est.

§. DLXX. *Varii.*

Josephi FAULISI *De viribus Salapæ, quod non sit venenosa, neque hepati cordi ventriculo inimica, neque nimis laxativa* Panorm. anno 1658. 8°. MONGIT.

Martin SCHOOK *de turfis s. cespitibus bituminosis* Groning. 1658. 12°. * 1668. 12°. Collectanea etiam alio spectantia est — De turfis satis obiter. Describit ex radiculis factas: arbores passim inter torfas jacentes. Instrumenta dicit quibus effodiuntur.

De cerevisia Groning. 1661. 12°.

De lino ib. 1664. 12°.

De tulipis ib. 1684. 4°.

Paschasii SPILIMBENII *Tractatus de balsamo* Burgos anno 1658. 8°. SEGUIER.

Dispensatorium Hafniense a Medicis urbanis & aulicis concinnatum Hafniæ 1658. 4°. Pars VII. est PAULI MOTHII.

Le Cuisinier methodique Paris 1658. 8°. d'ETREES.

Balthasar KINDERMAN *Lobgesang des Zerbsterbieres* Wittenberg. 1657. 4°. B. THOM.

Alfabetto delle materie spettanti all' arte de speziale Bologna 1658.

§. DLXXI. *Dionysius Jonquet.*

Dionysii JONQUET *Hortus, seu Index plantarum, quas colebat annis* 1658. & 1659. *Accessit stirpium obscurius denominatarum per* C. BAUHINUM *explicatio* Paris anno 1659. 4°. *. Horti proprii, a tribus tantum annis culti, nimiæ pene divitiæ (e); sola tamen fere nomina; & eorum multa hic reperias, quæ certus sim, ad nullam unquam veram stirpem pertinuisse, sed verarum stirpium esse repetitiones ex C. BAUHINO sumtas. Raræ intercedunt stirpes Gallicæ a BERARDO missæ.

In *appendice* JONQUETUS ex BAUHINO synonyma dat ad veterum nomina, aut peregrina. §. DLXXII.

(e) Laudat parcus laudator G. PATINUS in *epistolis* T. I.

§. DLXXII. *Robertus Lowell.*

Roberti LOWELL *παμβοτανολογια or a compleat herbal*, &c. Oxford anno 1659. 12°. * 1665. SEGUIER. Juvenis, neque medici, animosum tentamen. Pars I. est Isagoge ad medicinam herbariam, in qua plantarum qualitates primæ, secundæ, tertiæ, sidera, quæ cuique plantæ præsunt, remedia ex plantis desumta. II. Lexicon herbarum, fere medicatarum, suse & nimis liberaliter laudatarum, ad Anglica GERARDI nomina. III. Catalogus plantarum utriusque Indiæ, quæ in medicina adhibentur. IV. Catalogus plantarum Anglicarum aliarumve, quæ in horti Oxoniensis catalogo non recensentur. V. Catalogus morborum, cum subjectis plantis, quæ cuique medeantur. Collectitia omnia.

§. DLXXIII. *Varia.*

Joh. GUDRII *Anatomia & Physiognomia simplicium, oder Zwey Tractaten von den Signaturen aller Gewächse* Stutgard anno 1659. 8°. HOTT.

D. M. *Gardiners labyrinth or a new art of gardening* Lond. anno 1659. 4°.

Exoticophylacium Weickmannianum, oder Verzeichniß unterschiedlicher Vögel, Thier, Fisch, Gewächs, Erz- und Bergarten, so in C. WEICKMANS *Kunst- und Natural-Cammer in Ulm zu sehen* Ulm 1659. 12°. HUTH.

In suo tr. de generatione Lond. 1659. 12°. HIGHMORUS adfirmat, socerum suum palingenesiam in decocto plantarum vidisse.

Gaspar FESQUET in tertia XII. quæstionem Monspel. 1659. defendit, Guajaco tutius quam argento vivo luem veneream sanari.

De consanguinitate auri sacchari & spiritus vini Giess. 1659. 8°. ANDERS.

Pharmacopœa Hagiensis Haag. anno 1659. 4°. & 12°. anno 1670. 4°.

Isaac RENAUDOT & *Ant.* de CAEN *Ergo vinum hispanicum senibus confert* Paris 1659.

§. DLXXIV. *Rolandus Sturmius.*

Rolandi STURMII *Corticis Chinæ, ejusque virium & virtutum descriptio* Antverp. anno 1659. 12°. Haag. anno 1681. 12°. *. Cum *Honoratus* FABER pro Peruviano cortice, contra eum CHIFLETIUS & PLEMPIUS scripsissent, auctor noster & ipse tutelam corticis suscepit, inque prima operis parte, ex suis experimentis, salubrem ejus vim confirmavit; in secunda theoriam addidit, & utilitatem ejus medicamenti, adversus febres, ad resolutionem retulit. Bonum opusculum, vix tamen ad botanica pertinet.

§. DLXXV. *Phil. Douté.*

Philippi Doute', Medici, De ſucco Cyrenaico diatriba ad *Bertinum* Deuxivoye. Accedit antichreticus in quo ſingula apologetici capita diſquiruntur & alexipharmacorum & purgantium vires in totius ſubſtantiæ proprietate poſitæ vindicantur Paris 1659. 4°. Duo ſunt libelli. I. Diatriba, ut videtur recuſa, acris omnino & eriſtica. Jam Plinii ævo plantam ſuccum cyrenaicum ſuppeditantem intercidiſſe; ſuccumque adeo ante Galeni tempora defeciſſe.

Alter libellus eſt adverſus Bertinianæ appendicis defenſionem. Per ſingula adverſarium perſequitur, nihil tamen, qui ejus ſeculi infeliciſſimus mos fuit, ad declarandam aut plantam, aut ejus lacrymam, lucis adtulit. Sub finem Bertinum inter antimonii patronos fuiſſe, inde recantaſſe, & paulo poſt in priorem hæreſin relapſum eſſe criminatur.

§. DLXXVI. *Bertinus Deuxivoye.*

Bertini Deuxivoye, *Ergo febri quartanæ Peruvianus Cortex* Paris 1658.

Ejusdem *Appendix de ſucco Cyrenaico adverſus Philippum* Doute' Paris anno 1659. 4°. Seguier.

Ejusdem Appendicis *de ſucco Cyrenaico defenſio adverſus — Philippi* Doute' *de ſucco Cyrenaico diatriben* Paris 1659. 4°.*. Bertinus in theſibus de cortice peruviano aliqua de ſucco Cyrenaico ſcripſerat, Galeni tempore valde recepto, negaveratque plantam eo tempore deſideratam fuiſſe aut intercidiſſe. Contra eum paragraphum *Philippus* Doute' ſcripſerat. Reſpondet Bertinus. Douteum aliena opera uſum eſſe. Incertum fuiſſe in adſignanda ſilphii planta. Galenum eam non cognoviſſe. Alendo eum ſuccum inidoneum eſſe, & alexipharmacas vires ob caliditatem & tenuitatem partium poſſidere. Galenum verum ſuccum Cyrenaicum poſſediſſe. Doutei diatriben eſſe compilatitiam.

LIB. VIII.

A RAJO AD TOURNEFORTIUM.

Bellis compositis, Academiis constitutis, hortis publicis numerosis & cultioribus conditis, peregrinatoribus plantarum peritis undique in Indiam utramque emissis, perfecta methodo, lætiora nunc incrementa cepit res herbaria.

§. DLXXVII. *Johannes Rajus.*

Multa pars horum incrementorum debetur *Johanni* WRAY, qui posterioribus annis (*f*) maluit RAY audire. Vir pius & modestus, V. D. M. maximus ab hominum memoria botanicus, ea felicitate usus est, ut totos quinquaginta annos dilecto studio ei licuerit impendere. Ruri tamen fere vixit, neque cura rei familiaris unquam liber fuit. Moribus autem cum foret facilibus, cumque famam non exiguam esset adsecutus, undique a sua gente, & ab exteris ipsis, submissis plantis est adjutus. Libros alienos excerpere, & comparare aptissimus, in rure & Anglico & Wallico, & in Gallia, Helvetia & Italia ad ipsam usque Melitam rariores stirpes collegit. Methodum paulatim perpolivit, ut a laxiori inciperet, denique fere in TOURNEFORTII & HERMANNI methodum transiret. In descriptionibus & speciebus definiendis plerumque *Johannem* BAUHINUM secutus est.

Anonymus primum edidit *catalogum plantarum circa Cantabrigiam nascentium* Cantabrig. anno 1660. 8°. *. Alphabeti ordinem retinuit. Selecta aliqua de varia stirpium utilitate medica & œconomica adspersit: de fabrica floris, de varietatibus: plantas aliquas passim accuratius descripsit, ut in Chara, Epipacti longifolia palustri, Hieracio Cichorei folio, Orchide liliifolia, Batrachite, congesta, Potamogitonis aliquot speciebus, Rapistris duobus, quorum alterum est Sinapi, Salice, Stellaria foliis oblongis, Trifolio glomerato, Trifolio pratensi hirsuto majori albo sulfureo, quod nos nuper cum Cl. la CHENAL accuratius definivimus &c. Adjectus est Catalogus secundum loca: & lexicon etymologicum; & *terminorum*, ut vocant, technicorum interpretatio. *Appendix* ad hunc catalogum continens addenda & emendanda Cantabrigiæ prodiit anno 1663. 12°. SEGUIER. & appendix altera anno 1685. 18°. OSB.

EJUS-

(f) Ab anno 1670. Epist. p. 7et

EJUSDEM *Catalogus plantarum Angliæ & Insularum adjacentium, tum indigenas, tum in agris cultas comprehendens* Londini anno 1670. 8°.*. Editio altera Londin. anno 1677. 8°.*. Catalogus plantarum Cantabrigiensium fundamentum est hujus operis, etsi in latiori regione natum, & per varia itinera auctum est. Studiose cavit auctor, ne plantas temere a prioribus inter cives receptas pro veris reciperet. Addidit præter editionem anni 1670. novas stirpes 46. & descripsit Myosotin viscosam, Montiam, Sibthorpiam, Cardaminen hirsutam, Caucalidem tenuifoliam humilem, Centaurium luteum palustre minimum, Cerasum septentrionalem parum notam, Cratægonon Westmorlandicum (Stæheliniam nostram), Euphrasiam luteam palustrem, Filiculam floridam, Fucos & Fungos aliquos, inter istos Phallum, Gramina plusculа, Plantaginem unifloram, Alsinen minimam tetrapetalam, Muscos, Hydrocharin flore pleno, Pentaphyllum Eboracense, Pinguiculam carneam, Sedum alpinum luteum minus, Sideritin arvensem glabram, Sium minimum, Lunariam contortam, Typham mediam. Icones aliquas habet.

EJUSDEM *Fasciculus stirpium Britannicarum post editum plantarum Angliæ catalogum observatarum* Londin. anno 1688. 8°.*. Rariores aliquas plantas alpinas potissimum continet, tum occidentales & marinas, Fucos, Fungos, Gramina, Ligusticum Scoticum, Acetosam Eboracensem. Linum perenne. In utroque opere etiam criticam faciem adhibet, ad detegendos priorum scriptorum errores, & species certo definiendas.

Inde mutato titulo nata est *Synopsis methodica stirpium Britannicarum* Londin. anno 1690. 8°.*. Cum hactenus alphabeti literas secutus esset, RAJUS nunc ad methodum suam plantas disponit in *classes naturales* plusculas. Totus etiam catalogus multo opulentior est, additis ad ducentas & quinquaginta stirpibus, quarum rariores & difficiliores passim breviter describit. Adjectus est ex *Hans* SLOANE catalogus plantarum Europæarum, quæ in Jamaica proveniunt. Alias aliquas icones habet, utrasque in posterioribus editionibus omissas.

Successit editio secunda Londini anno 1696. 8°.*, iterum adjuvantibus amicis aucta, potissimum in Muscis, a *Samuele* DOODY, *Jacobo* PETIVER & *Guilielmo* VERNON, in aliis plantis a *Samuele* DALE, *Tancredo* ROBINSON. Magna nunc penus adest Muscorum, Fucorum, Fungorumque. Totus catalogus multum auctus est, ut tamen passim varietates una increverint.

Immensum aucta est *tertia editio*, Londini anno 1724. 8°.*, quam *Jacobus* DILLENIUS curavit. Præter auctores, quos laudavimus, Cl. BUDDLE in Muscis & plantis difficilibus, tum *Guilielmus* SHERARD in novis, aut rarioribus, floridis stirpibus RAJUM adjuverat. Adjectas plantas numerat EDITOR ad 450. ut tamen omnino noluerit falcem criticam nimis acriter exercere, & plurimas utique varietates inter veras species reliquerit. Numerosas interim stirpes rariores accurate definivit, 24. etiam tabulas proprias adjecit: methodum emen-

 davit,

davit, plantas flore conſpicuo carentes de integro elaboravit, earum hic diteiſſimum catalogum dedit, plantis etiam, quas pro novis RAJUS dederat, ſynonyma veterum adjecit.

Idem opus *Johannes* HILL in methodum LINNÆANAM diſpoſuit, & cum nomine *Floræ Britannicæ* edidit Londini anno 1760. 8°. *. Characteres generum LINNÆANOS præmiſit, & ſpecierum ex eodem fonte nomina, tabulas aliquas de ſuo adjecit; difficiliores ſpecies, neque a LINNÆO repetitas, tangere non ſuſtinuit. Novæ plantæ, quantum video, nullæ acceſſerunt, neque evitari potuit (*g*), quin ſubinde in ſynonymis erraretur.

EJUSDEM RAJI *Topographical moral and phyſiological obſervations made in a journy through the low countries Germany, Italy and France*, &c. London anno 1673. 8°. *. Ab anno 1663. ad finem anni 1665. cum *Franciſco* WILLOUGHBY, & duobus aliis nobilibus juvenibus, peregrinatione minime inutili Galliam quidem Belgium & Germaniam leviter adtigit, Helvetiam paulo uberius; ut Genevæ ſex menſes triverit; deinde Italiam, Siciliam & Melitam adiit. Ubique mores populorum, & modum quo reguntur, & varia ad hiſtoriam naturalem pertinentia adnotavit, plantas etiam potiſſimum, quarum bene multæ aut raræ ſunt, aut novæ. Ita novum eſt Arabidis genus foliis laurinis aſperis, Sedum purpureum ſtellatum, Ptarmica Matricariæ folio, hæ Helveticæ, tum Italicæ & Siculicæ plures.

Ad finem operis adjectus eſt *Catalogus ſtirpium in exteris regionibus ab auctore obſervatarum, quæ vel nondum, vel parce in Anglia ſponte proveniunt.* Hæ ſtirpes in opere ipſo ſuis locis occurrunt, hic autem ad alphabeti ordinem enarrantur, addito etiam uſu medico, aut œconomico, & ſynonymis. Hunc catalogum ſeorſim anno 1672. 8°. editum BURETTE recenſet. Hunc eumdem porro catalogum RAJUS anno 1694. 8°. * auctiorem reddidit, adjectis CLUSII, COMMELINI, BAUHINI, COLUMNÆ, HOFMANNI, BOCCONII, MAGNOLII ſtirpibus, ex Cl. virorum operibus decerptis, ordine ſemper literarum alphabeti ſervato, & critica falce paſſim adhibita. Titulum fecit *Sylloges plantarum extra Britanniam naſcentium.* Sequuntur *catalogi plantarum varii*, lectarum ab AUCTORE in itinere, quod diximus, ſecundum locos natales nunc diſpoſitarum: deinde catalogus ſtirpium Sicularum *Pauli* BOCCONE, Helveticarum WAGNERI, Romanarum ROGERII, Venetarum DONATI, Pariſinarum CORNUTI, Baldenſium PONÆ, Hiſpanicarum CLUSII, Pyrenaicarum TOURNEFORTII, Luſitanicarum GRISLEY, iterum Helveticarum SHERARDI, tum Orientalium, Ægyptiarum, & Creticarum.

EJUSDEM *Methodus plantarum nova ſynoptica in tabulis exhibita* Londini anno 1682. 8°. *. Horto deſtitutus RAJUS timidius methodum plantarum molitus eſt, neque diffitetur, uſum ſe eſſe MORISONI obſervationibus, cujus claſſem bacciferarum & pomiferarum retinuit, arborumque ab herbis humilioribus

(g) *Götting. Anzeig.* 1762. p. 955.

ribus ſeparationem. Foliis fere uſus eſt, & fructu, florem pene neglexit. Claſſes proponit naturales, flore & ſemine carentium, dorſiferarum, ſtaminoſarum, plantarum flore compoſito, planipetalarum, diſcifloraram, radiatarum, capitatarum, umbellatarum, verticillatarum, aſperifoliarum, ſtellatarum, multiſiliquarum, cruciatarum, papilionacearum, pentapetaloidum, vaſculiferarum, cerealium, graminum, graminearum, liliacearum, Orchidearum. Aliquæ tameo claſſes pentapetalarum & pentapetaloidearum, & monoſpermarum, & anomalarum, omnino non ſunt naturales. Subjungit ſynopſin methodo CÆSALPINI. In præfatione egit de cotyledonibus & de prima plantarum origine.

In *præfatione ad ſyllogen ſtirpium externarum de methodo* egerat, & vitia oſtenderat RIVINIANÆ methodi, atque HERMANNIANÆ, a fructus loculamentis ſumtæ. Staminum aliquam dignitatem eſſe demonſtraverat.

Inde ad Cl. Q. RIVINUM *epiſtolam reſponſoriam* anno 1696. 8°.* edidit, in qua agit de nova TOURNEFORTII methodo. Defendit arborum a plantis reliquis ſeparationem: numerum non poſſe claſſes regere per varia exempla oſtendit, apetalarum claſſem tuetur, & claſſes inferiores flore compoſito. In RIVINI methodum aliqua monet.

Poſt eam epiſtolam eodem tamen anno 1696. edidit 8°.* *diſſertationem brevem de variis plantarum methodis.* Ut paulatim natæ ſint claſſes, & genera. Habitum non poſſe excludi, cum multæ plantæ raro aut nunquam floreant, multæque ſtirpes flore diverſæ ab habitu conjungantur, uti viciſſim putat flore congeneres ſeparari a foliis, quorum illud nuperi critici admittunt, negant iſtud. Petaloideum florem definit, & ab apetalo ſemovet. Fructus non bonos characteres dare expertus monet; Sed neque florem, bulboſarum exemplo. Ad TOURNEFORTII notationes reſpondet, ut poteſt, ignarus fere fabricæ floris. TOURNEFORTII methodum viciſſim examini ſubjicit, flores infundibuliformes, & hypocrateriformes, & caryophylleos oſtendit non certa habere diſcrimina, & paſſim ſuos proprios characteres a ſummo viro neglectos eſſe.

Inde ſeptuagenario nunc major anno 1703. Londini, (vel Leidæ potius (h) 8°.* edidit *Methodum plantarum emendatam & auctam; methodumque Graminum juncorum & cyperorum ſpecialem.* In præfatione iterum pro methodo naturali pugnat, eamque contra RIVINUM, TOURNEFORTIUM & HERMANNUM tuetur, & oſtendit, ob unam notam aliter ſe habentem, non poſſe plantam a ſua tribu divelli: ſibique ſummum ponit finem, ut plantæ ſimiles ſibi vicinæ ſint, diſſimiles ſeparentur. Negat vero ullius partis in plantarum eam eſſe dignitatem, ut ob eam ſolam vel conjungi debeant toto habitu diverſæ, vel ſeparari, cætera ſimiles. Claſſes ergo naturales conſtituit fere, quas diximus, ut tamen his claſſibus paſſim anomalas aliquas ſubjungat, & denique ex deſperatione aliqua claſſem integram anomalam ſubjiciat. In characteres generum

(h) Vita RAJI a DERHAMO ſcripta p. 76.

rum folia, colores, ſapores, odores, magnitudinem recipit. Graminum ſpecies in genera aliqua ſuperiora & inferiora diſponit. Ad minutiorum plantarum flores parcius ſe dimiſit, PRESTONIque erroneos characteres nimia cum fiducia recepit. Recuſa eſt hæc methodus Amſtelodami anno 1710. 8°. & Tubingæ anno 1733. 8°.

Porro immenſum opus ſuſcepit, *hiſtoriam plantarum generalem*, cujus tria volumina in folio edidit. Primis duobus ambitum plantarum hactenus cognitarum abſolvit. Tomus primus prodiit Londini anno 1693. fol. *. BAUHINORUM laboribus ſtuduit addere, quæ nuperior induſtria F. HERNANDEZ, G. PISONIS, G. MARGGRAVII, J. BONTII, *Jacobi* ZANONI, R. MORISON, *Jacobi* BREYNE, C. MENZELII, P. BOCCONE, MUNTINGII & auctorum operis Malabarici prioribus addidiſſent. Adjutus eſt in Anglia *Edwardi* HULSE, *Tancredi* ROBINSON, *Hans* SLOANE, *Samuelis* DALE & aliorum opera. Præmiſit vocabulorum ad artem pertinentium lexicon, & definitiones: deinde de planta ejusque anatome & vita libellum, & de partium varietate, multum hic uſus J. JUNGIO, & de methodo cogitationes. Eam fere methodum hic ſecutus eſt, qualem anno 1682. expoſuerat. Plantarum nomina pauca dedit, deſcriptiones plerumque ſuis ex auctoribus, rarius proprias. Quas non vidiſſet ipſe, utiliter alteriſco diſtinxit: vix ullam neglexit, etiam in magnis generibus, quarum plurimæ ſpecies priſcis dictæ, noſtro ævo diſtingui nequeunt: ita numeroſiſſimas unius generis ſpecies collegit. Utilitatem cujusque ſtirpius variam breviter compilatam ſubjecit. Difficilioribus tamen nonnullis auctoribus vix eſt uſus, ut THALIO, CORDO, CÆSALPINO. Mireris, niſi maximus artis ambitus excuſationi foret, non rariſſimas aliquas plantas jam tunc minime ignotas, RAJI oculos fugiſſe, ut Muttellinam in alpinis paſcuis vulgatiſſimam. In arborum hiſtoria multo fuſior fuit & copioſior. *Addenda* non contemnenda operi ſubjecit, tum catalogos plantarum Indicarum ZANONI, rariores BREYNII: *Franciſci* HERNANDEZ Mexicanas in compendium contractas.

Tomus III. *ſeu Supplementum præcedentium continens ſpecies omiſſas vel nuper editas & novas innumeras* ſecutus eſt anno 1704. fol.*, cum interim res herbaria magna incrementa cepiſſet, & poſteriora ſex volumina *horti Malabarici*, PAULI HERMAN, *Caroli* PLUMIER, *Pauli* BOCCONE, *Leonhardi* PLUKNET, JOH. & C. COMMELINI, F. CUPANI, & aliorum opera novis ſtirpibus ditiſſima in lucem prodiiſſent, quæ omnia in hanc collectionem tranſierunt. Muſcorum potiſſimum, Fungorum & Fucorum maxima hic facta eſt acceſſio. Hoc ſupplementum incipit ab arboribus, contra quam ipſam opus; & tranſit ad plantas humiliores. Adjectus eſt *Georgii Joſephi* CAMELLI inſignis ſtirpium rariorum Inſulæ Luçon faſciculus, quarum quidem plantarum multas putes in opere Malabarico latere: tum corollaria plantarum in Oriente noviter detectarum TOURNEFORTII. Catalogus plantarum a G. DAMPIER in terris auſtralibus, a *Friderico* MARTENS in Spitzberga collectarum: & Orientalium COMMELYNI ex *præludiis*, Madraspatanarum *Samuelis* BROWN, rariorum & novarum *Jacobi* PETIVER cenſus.

Tomos

Tomos III. conjunctos prodiisse anno 1716. fol. SEGUIER, & certe optandum foret, ut editor tertium tomum & addenda varia suo loco inseruisset.

Sunt & alia RAJI opera, alterius argumenti, quæ tamen hactenus ad rem herbariam pertinent. Ita in EJUS *Wisdom of God manifested in the works of the Creation*, quod opus primum anno 1691. 8°. octava vero vice Lond. anno 1722. 8°.* prodiit, pertinet huc, non longum equidem, caput de plantis in universum, earum partibus harumque usu, de mira complicatione plantulæ seminalis, aliisque stirpium miraculis.

Cum *collectione itinerum* L. RAUWOLFII, & excerptorum ex P. BELON, VERNON, SMITH, SPON & aliorum itineribus, RAJUS editor tres catalogos dedit plantarum, quæ in Oriente proveniunt Londin. anno 1693. 8°.*. Titulus est *A collection of travels and voyages.*

Post mortem industrii viri *Guilielmus* DERHAM edidit anno 1718. 8°.* *Philosophical letters between the late M. Raj and several of his Correspondents.* Prima epistola est anni 1658. ultima anni 1705. quo auctor de vita excessit. Miscellanea quidem sunt, quæ ad universam naturam spectant: plurima tamen continent ad rem herbariam facientia, etiam recondita, etiam integros catalogos plantarum in hoc illove itinere decerptarum, judicia de variis plantis minus cognitis, & rariorum descriptiones. Magnus inter eas est catalogus plantarum rariorum, lectarum a *Thoma* LAWSON, multa *Tancredi* ROBINSON; *Leonhardi* PLUKNETII in RAJI synopsin animadversiones, & EJUSDEM ad aliquas RAJI in sua notationes, responsiones: P. PRESTON adnotationes botanicæ, non accurati hominis, qui Herniariæ nomine Radiolam satis quidem bene descripserit, & plantas nonnullas minimi floris rariores. Memoria dignus inter eas est epistolas libellus RAJI de variis causis, quæ varietates plantarum producunt, quo loco species novas nasci negat. Idem redit in BIRCHII historia, tum experimenta ab ipso RAJO in vulnerandis arboribus cepta, quæ succum plorarent.

EJUSDEM *Select remains with the life of J. Ray written by W.* DERHAM Lond. anno 1760. 8°.*. Itinera tria per Angliam & aliquam Scotiæ partem suscepta hic describuntur, ipsumque datur auctoris diarium, cum plantis rarioribus, quas quoque loco legit. Subjectæ sunt epistolæ aliquæ, & minora opuscula RAJI, etiam ad pietatem pertinentia. In Cornubia plusculæ plantæ regionum calidarum nascuntur.

EJUSDEM *Nomenclator classicus* Lond. anno 1672. editus, ut ex vita Cl. viri video, pertinet etiam ad plantarum nomina.

Experimenta de succo arborum vulneratarum dedit cum *Philos. Trans.* n. 68. In n. 230. diss. de herba venenata, de Cicutæ, ut videtur, genere; in n. 238. de funestis effectibus comestæ Oenanthes virosæ.

In *Thomæ* BIRCH *historia Societatis Regiæ* inque T. III. docet, ſemina plantarum annuarum in cibum cedere, quæ teneriora ſint. De difficili diſcrimine ſpecierum & varietatum agit.

Quid eſt J. RAJI *dictionarium botanicum* London 1728. 8°. 2. Volum. LAMBERGEN.

Omnium botanicorum plurima opera edidit, uno LINNÆO excepto.

§. DLXXVIII. *T. Bartholinus.*

Vir doctiſſimus, philologus, anatomicus, & polygraphus, in aliis equidem artibus magis excelluit.

In *Ciſta* tamen *medica Hafnienſi* Hafniæ anno 1662. 8°.* excuſa, præter FUIRENII & SPERLINGII catalogos, huc pertinet de Napello cenſura, qui etiam in ſeptentrione, & merito, pro atroci veneno habetur.

In *hiſtoriis anatomicis* iconem & hiſtoriam Corticis Chinæ dat Cent. V. hiſt. 50.

EJUSDEM *Epiſtolarum medicinalium a doctis, vel ad doctos ſcriptarum* Centuria I. & II. Hafniæ anno 1663. 8°.*. Grata eſt in hac collectione varietas. Pleraque ex itineribus primum BARTHOLINI, tunc diſcipulorum nata, ut STENONII, & BORRICHII. Caſſiam Americanam, non bene quidem, negatur alvum ducere. De fructibus exoticis. Hortus Regius Monſpelienſis neglectus. De Manna Fraxinea Neapolitana. Plantarum Ætnearum catalogus. Goſſypium Melitæum, Arundines ſacchariferæ Siculæ. KIRCHERI de Heliotropio adſeveratio per experimentum refutata. Sceletos Tunæ, de Hyſſopo Palæſtino & de Calamo.

Centuria II. Pro cortice Peruviano experimentum. De Conciculo MARCELLI Empirici.

Centuria III. Hafniæ anno 1667. 8°.* Jalapæ doſis ad drachmam unam innocua: infuſa cum Jalapa aqua gratum medicamentum. Citrium prægnans, Opii correctio & vires veneficæ. De Punicis malis. Dauci ſemen ad calculum.

Centuria IV. ib. anno 1667. 8°.*. De pane veterum; de ſpiritu terebinthinæ, certo adverſus lumbricos præſidio.

EJUSDEM *De medicina Danorum domeſtica* Hafniæ anno 1666. 8°.*. Bonum opus, plurimum habet frugis botanicæ. Demonſtrare ſuſcipit auctor, Daniam ſibi ſufficere, tantumque producere medicamentorum, ut ſuos morbos iis curare poſſit; in eo nimius; quid enim in ſeptentrione par, aut ſimile naſci poſſit aromatibus, cortici Chinæ Chinæ? Plurimas autem utilitates plantarum collegit, medicas potiſſimum. Ita aqua cum Lichene Islandico decocta eſt inter purgantia.

gantia. Coluteam ipſe feliciter Sennæ ſubſtituit. Tamariſco lupulorum loco Cimbros uti, Chamæmoro ſcorbutum & febres ſanari, rapis aſthma. Urticam laudat, & braſſicam. De Petroſelini ſalubritate dubitat. Potiſſimum huc pertinent diſſertationes V. VI. & VII. pharmacopœa nempe, cibus & potus Danorum.

IDEM anno 1667. 8°. edidit LISETTI BENANCII *declarationem fraudium & errorum apud Pharmacopœos* tum 1671. 8°. & aliquo addidit Conf. p. 318.

EJUSDEM *De peregrinatione medica* Hafn. anno 1674. 4°. * 1676. fol. Paſſim aliqua cuique regioni peculiaria tangit, ut Mannam, Saccharum Siculum, dolia ex ligno Ceraſi facta.

In *Actis Hafnienſibus*, quæ ab anno 1670. prodierunt, multa ſunt botanici argumenti, BORRICHII potiſſimum, etiam KYLLINGII, WILLII, KÖLICHENI, SYENI, TH. ARNGRIMI, GRIMMII, CLEYERI. Aliqua ad ipſum *Thomam* BARTHOLINUM pertinent, ut in Tom. I. de balſamo experimenta: cereviſia ex Betulæ ſucco: plantæ faſciatæ: Hyperici florum adverſus lumbricos efficacia, & ſpiritus Naſturtii ſylveſtris adverſus ſcorbutum.

In volumine II. anni 1675. Ericæ duæ, Thymbra, Laurus, Cannacorus, Eupatorium (Bidens), Verbena, Ficoides, Sideritis, cum iconibus, aliæque plantæ; etiam noctu odoratæ & lucentes, Gramen oſſifragum duplex, quorum primum, ut videtur, Oenanthe eſt crocata, alterum Anthericum.

Vol. IV. anno 1677. editum. Napus Gothlandicus, Raphanus ad calculum utilis, Moxa, Malva monſtroſa.

Vol. V. anno 1680. De radice Niſi (Ginſing) cum icone.

EJUSDEM *De theriaca* in officina J. G. BECKER diſpenſata diſſ. II. Hafniæ anno 1671. 4°.*. Percurrit ſimplicia medicamenta, quæ theriacam ſubeunt, eorumque bonas notas. De lite Romana ob balſamum Orientale exorta agit, de veri balſami ſignis, aliisque reſinis.

EJUSDEM *de confectione alkermes quam Hafniæ* JOH. BECKER *diſpenſare conſtituit* Hafniæ 1672. 4°.

EJUSDEM *De ſimplicium medicamentorum inquilinorum facultatibus cognoſcendis* Francofurti anno 1671. * 8°. cum *Hermanni* GRUBE ejusdem tituli libello editum. Plantas indigenas laudat, ſignaturas hactenus tuetur, exoticis ſubſtituit noſtratia. Infuſa folia ſambuci blande alvum ducunt.

§. DLXXIX. *Mauritius Hofmann.*

Mauritii HOFMANNI *Caſp.* F. *Deliciæ hortenſes ſ. Catalogus plantarum horti medici, quibus auctior eſt* anno 1660. Altdorf. anno 1660. 4°. * Nomina ſola, numerus non exiguus. Ipſe hortum condiderat, qui primus inter hortos Germaniæ academicos fuit. Auctior recuſus eſt anno 1677. 4°. *, & acceſſit appendix planta-

rum nuper acceptarum anno 1688. 4°.*, & anno 1691. 4°.*, quæ in titulo non audit *altera*, & unici est folii.

EJUSDEM *Floræ Altdorfinæ deliciæ sylvestres, seu catalogus plantarum in agro Altdorfino sponte nascentium* Altdorf. anno 1662. 4°. *. Plantæ partim inexspectatæ intercedunt, ut Acetosa [illegible], Draba hirta, Chamæbuxus, Tunica calyce pelviformi, Cicutaria fœtida (hæc valde paradoxa), Erica junipenifolia Narbonensis, Orchis anthropophora Oreades, Polygonum minus caryophyllatum (Gypsophila), Palmata odoratissima, Vicia monantha maxima foliis Pisi majoribus, Fungi numerosi, inter eos Clavaria, Erinaceus gelatinosus, Agaricum subtus violaceum, alii; sic Musci & Lichenes. Quæ auctior dicitur editio anni 1677. 4°.* ea nihil differt.

EJUSDEM *Montis Mauritiani in agro Leimburgensium eminentis ejusque viciniæ descriptio botanica* Altdorf. anno 1694. 4°. *. Ad modum montis Baldi, nisi quod plantæ in humiliori monte vulgatiores sunt. Inter rariores est Calceolus, Palmata odoratissima, Monorchis, Linagrostis, Schœnolagurus.

EJUSDEM *Tabulæ loca & menses exhibentes, quibus plantæ in cælo Norico florere solent* Altdorf. anno 1676. 4°.*.

EJUSDEM *Botanotheca Laurembergiana, seu methodus conficiendi herbarium vivum ad Societatis medicæ Altdorfinæ usum accommodata* ibid. anno 1693. 4°.*, & prius, ut SEGUIER, anno 1662. 4°.

Aliqua habet in *Miscellan. Nat. Cur.* ut Chrysanthemum fasciatum Dec. III. ann. 3. n. 67.

§. DLXXX. *Varii.*

Aviti MARCELLI *Hortus plantarum Patavinus* Patav. anno 1660. 8°. SEG.

MAY *acomplishd Cook* 1660. 8°. OSB.

Gothofredi MOEBII *Anatome Camphoræ* Jen. anno 1660. 4°.*. Historia Camphoræ, quales eo ævo scribebantur. Calidam esse ostenditur. Præparationes Camphoræ variæ, formulæ, & vires medicæ. Collectitia omnia. In *Epitome Institutionum* Jen. 1663. 4°. habet alimenta ex frugibus, leguminibus, oleribus & fructibus.

Michael & Johannes LIEBENTANZ *De Rachelis deliciis Dudaim* Witteberg. anno 1660. 4°. sæpe recusa disp. etiam anno 1719. 4°.*. Opiniones aliorum refutat, neque quidquam definit.

Ex adnotationibus *Manuelis* de ALMEYDA *Bernardus* TELLEZ excerpsit *historiam generalem de Æthiopia alta* Conimbra anno 1660. fol. Plantas etiam adtigit, ut video ex *Phil. Transf.* Redit in collectione THEVENOTI.

Catalogus plantarum scholæ botanicæ horti Regis Parisini Paris anno 1660. 12°. SEGUIER.

Planta-

Plantarum Index, &c. ibid. anno 1661. 24°.

Robert SHARROK *the history of the propagatim and improvement of vegetables by the concurrence of art and nature* Oxford 1660. 8°. HOTTON. 1672. 8°. ib. OSB. De varia multiplicatione plantarum. In K. DIGBY miracula. Editio 1627. vix poteſt admitti.

Georg Caſpar KIRCHMAYER *de raris & admirandis arboribus quibusdam* Witteberg. anno 1660. 4°.

EJUSDEM *de corallio opobalſamo & ſaccharo* ib. 1661. 4°.

EJUSDEM *de papyro veterum* anno 1666. 4°.

EJUSDEM *de tribulis potiſſimum aquaticis* a THEOPHRASTO, DIOSCORIDE & PLINIO dictis ib. 1692. 4°.

EJUSDEM *de coronis* 1693. 4°.

J. L. a FRUNEK *de elixire arboris vitæ* (WACHENDORF) 1660. Haag. 8°. ſi huc facit.

J. C. FROMMANN *de uva & muſto* Coburg. 1660. 4°.

Petrus Maria CANEPARIUS Cremenſis, medicus Venetus in L. V. *De atramentis cujuscunque generis* London 1660. 4°. * de plantis tinctoriis agit, de Indico, de Cyani ſucco, & Iridis, & Rhamni, Braſilici ligni, baccis Ebuli, Myrti, Viola, Henna, Opuntia, Lacca, &c.

Claude St. ETIENNE monachi *Nouvelle inſtruction, pour connoitre les bons fruits, ſelon les mois de l'année* Paris anno 1660. 12°. 1687. 12°. SEGUIER.

EJUSDEM *abrégé des bons fruits avec la maniere de les connoitre & de cultiver les arbres* Paris 1675. 8°. d'ETR. forte idem l.

EJUSDEM *le jardinier royal* Par. 1677. 8°. HAUSVATER.

§. DLXXXI. *Nicolaus le Fevre.*

Nicolai le FEVRE *traité de la Chymie* Paris 1660. 8°. 2. Tom. HOTTON. Anglice 1664. 4°. OSB. & nuper a Cl. du MOUTIER (in *Gall. litt.* nominant LENGLET du FRESNOY) multum auctus & emendatus, Paris 1751. 12°. 5. Vol. * Tom. I. habet præparationes varias vegetabilium, aquas, ſales, ſirupos, hydromel, aquam Regiam, etiam ſingulares plantarum præparationes. Tomus II. radicum præparationes, julapia, conſervas, feculas, cortices, ligna, vinum, alcohol, reſinas, gummi reſinas, camphoram, aquas ſtillititias. T. III. theriacam, varia remedia, Cinchonam. Tomi IV. & V. ſunt collectitii, neque ſpectant ad N. le FEVRE, & T. IV. quidem aquas & alia medicamenta ex plantis præparata. T. V. perinde, & longum excerptum locum de veronica. Homo cæterum vanus, neque certæ fidei.

§. DLXXXII. *Georgius Grisley.*

Georgius GRISLEY scripsit *Viridarium Lusitanicum, in quo arborum, fructuum & herbarum differentiæ — quas ager Ulyssiponensis ultra citraque Tagum ad trigesimum usque lapidem profert.* Ulyssip. anno 1661. 8°. FALC. Duas habeo editiones, nitidam, absque loco & anno editam 8. tum Veronensem anni 1749. 8°. quam vir ILL. J. F. SEGUIER curavit. In *Sylloge stirpium externarum* RAJI etiam continetur. Auctor Chymiatrum & botanicum se nominat. Catalogus est commistarum cum peregrinis indigenarum, solorum nominum; sed innumerabiles plantas habet, quas *non descriptarum* nomine auctor insignit. De multis spes est vere novas esse, in climate calido, & regione parum hactenus spoliata: videtur autem, vel Orchidem testimonio, multas pro speciebus varietates accepisse. Plusculis nomina TOURNEFORTIANA Cl. SEGUIER adposuit, tum RAJI notulas: denique catalogum plantarum Lusitanicarum, variis ex scriptoribus decerptum.

§. DLXXXIII. *Hobius vander Worm.*

Hobii vander WORM, medici & Rectoris Gymnasii Naardensis, *Atriplex salsum vulgo Soutenelle* Amsterdam anno 1661. 12°.*. Cum juvenis in Zeelandia plantas quæreret, hanc invenit, quam putat ex vulgari specie per adsperginem marinam esse immutatam, ut folia crenata in integra, caulis herbaceus in fruticosam naturam mutaretur. Eumdem Atriplicem magnum adversus scorbutum præsidium vocat. Latine & argute scribit.

§. DLXXXIV. *Kenelmus Digby.*

Kenelmus DIGBY Eques, peregrinator, miraculorum studiosus, & credulus, die 23. Januarii 1661. peroravit in Collegio Greshamensi *de plantarum vegetatione.* Oratio prodiit Londini anno 1661. 12°. cum titulo *a discourse concerning the vegetation of plants.* Ex Anglico sermone in latinum conversa rediit Amstelodami anno 1661. 12°. SEGUIER. anno 1663. 12°.* 1678. 12°. BURCKARD, & Gallice Paris anno 1667. 12°. SEGUIER. Fabæ vegetationem contemplatur, & fermentationi nova plantæ augmenta tribuit. In rore nitrum esse, ab eo sale fecunditatem pendere: hordei granum in nitri muria maceratum culmos dedisse 249. grana 10000. Inde palingenesiam tuetur, etiam ex proprio experimento, etiam in animalibus.

EJUSDEM *secrets & remedes* Paris 1669. 8°. BUR. 1684. 12°. & Haag. anno 1700. 8°. TREW. 1715. 8°. Germanice Francofurti 1684. 8°. Anglice London 1668. 8°. BURETTE. De aquis stillatitiis, spiritibus, suffimentis &c.

§. DLXXXV.

§. DLXXXV. *Gaud. Brunaclus.*

Gaudentii BRUNACLI *De Cina Cina f. pulvere ad febres syntagma physicologicum* Venet. anno 1661. 8°.*. Totus scholasticus, inculto stylo, ex GALENO utilitatem corticis Peruviani defendere satagit. Adducit proprium in se ipso experimentum, sanatamque in cachectico corpore febrem tertianam: inde exempla producit ægrorum in nosocomio S. Spiritus sanatorum. Calidum siccumque esse corticem, secundo gradu: tamen etiam propriam substantiam febres depellere. Ex vino vult sanari, non ex aqua vel infusa, vel decocta.

§. DLXXXVI. *Varii.*

Hermanni CORNELII *Catalogus plantarum horti Amstelodamensis* Amsterdami anno 1661. 8°. BURCKHARDT.

Michaelis GSELLII *ara gratitudinis in laudem horti medici intra mænia academiæ* Lipsiensis *consiti*, opera LEONH. URSINI. Lips. 1661. 4°. TREW.

In CASPARI a REYES *Elysio jucundarum quæstionum campo* Bruxell. 1661. fol. aliqua huc faciunt.

Pharmacia Antverpiensis Antverp. anno 1661. 4°. 1665.

Michael DUPONT *an salubris usus Chocolatæ* Paris 1661.

Joh. Herman de MYDENBERG *Liefländischer Landmann* Riga 1661. 8°. SEG.

Friderici MULLER LOEWENSTEINII *Lexicon medicogalenicopharmaceuticum continens vocabulorum in medica facultate usualium* 18000. *explicationes* Francof. 1661. fol. SCHULZ. & latine, & iterum germanice.

N. STEVENSON *The* 12. *monets or a pleasant and profitable book of labours and recreations for every monet* London anno 1661. 4°. SEGUIER. HARL.

§. DLXXXVII. *Petrus van Aengelen. Alii.*

Petri van AENGELEN *verstandige Gardinier* Amsterdam 1663. 4°. Leuwaarden 1666. 4°. LAMB. Germanice versus a GEORGIO GRÆFLINGER *verständiger Gärtner auf die zwölf Monate des Jahres* &c. sæpissime excusus Hamburg 1663. 1666. Wolfenbüttel 1667. 1695. 8°.* Francofurti 1684. 12°. Hanover 1667. 1673. 1678. 1692. MÖLLER. semper 8°. Lego etiam 1655. prodiisse, ut aliam antiquiorem editionem belgicam præcessisse necesse sit. Video etiam citari ejus *herbarius of kruyt en bloemhof* Amsterdam 1663. 8°. 2. Vol. HOTT.

Prius opus præter opera menstrua etiam catalogum plantarum medicatarum & edulium cum facultatibus & cultu continet.

Le

Le Jardinier Royal, qui enseigne l'art de planter & cultiver toute sorte d'arbres Paris anno 1661. 12°. 1671. 1677. 12°. SEGUIER. An idem p. 509.

Le Jardinier fleuriste Paris 1661. 8°.

Osservazioni intorno la manna medicinale prodotta o raccolta in Italia absque anno & loco CIN. Temere huc pono.

§. DLXXXVIII. *Phil. Jac. Sachs.*

Philippi Jacobi SACHS *Ampelographia* Lipſ. anno 1661. 8°. Ex primis Collegis Societatis naturæ curioſorum. Vitis ſpecies & fabricam breviter, vini, aceti, tartari hiſtoriam, vires medicatas, præparationes fuſe tractat.

Aliqua etiam botanici argumenti in *Ephemeroidibus naturæ curioſorum* edidit, ut in Anno I. n. 78. de herba Oſſifraga: in n. 48. de Rapo monſtroſo: in n. 90. 91. de Aloe Sileſiaca & Salitſiana, cum icone: in n. 131. de auro vegetabili.

In Anno II. n. 112. De ſpica hordei ſingulari: in n. 182. De Hellebori albi uſu medico periculi pleno.

§. DLXXXIX. *J. Fridericus Helvetius.*

J. *Friderici* HELVETII, Alchemiſtæ, *Xyſtus herbarum, oder luſtiger Spaziergang der Krauter* Heydelberg anno 1661. 8°. *. Signaturas ſequitur, & ſecundum eas herbarum dat catalogos, quæ caput, capillos, oculos, aures, fauces, dentes, cor, pulmones, alias partes corporis humani, etiam noxia animalia referunt, adque ea mala valere creduntur, quorum fontes repræſentant. Subjicit alias claſſes, quas credit anomalas eſſe, & florem ferre absque fructu, aut neque florem, neque fructum, & alia id genus; deinde quæ plantæ procumbant, ſerpant, ſe contrahant, ſolem ſequantur, dormiant, quæ rubrum colorem, quæ flavum, cæruleum, nigrum dent, quæ noctu luceant.

EJUSDEM *Beryllus medicus, ein Edelſtein der Arzney* &c. Heidelberg anno 1661. 8°. *. Catalogus plantarum primus eſt ſecundum menſes: alter ſecundum foliorum numerum, ſerras, diviſiones, ſecundum umbellas, petiolos, verticillos, nervos, aliaque adtributa.

EJUSDEM *Amphitheatrum phyſiognomiæ medicum, oder Schauplatz der arzeneyiſchen Geſichtkunſt* Heidelberg anno 1660. 8°. *. Plantarum etiam hic habet catalogos, ſecundum habitum.

§. DXC. *C. Victor Schneider.*

In eruditiſſimo opere *Conradi Victoris* SCHNEIDER *de catarrhis*, liber 4. Wittebergæ anno 1661. 4°. * editus, magnam partem materiæ medicæ continet, narcotica medicamenta; & incidentia, alia, etiam rariſſima, Mexicana.

Sic

Sic liber V. anno 1661. ib. excusus, cibum potumque, & de singulis fere cibi & condimenti generibus auctoris judicium continet. Plurima ubique eruditio. In diss. de capite II. fuse de Usnea.

§. DXCI. *Abraham Cowley.*

Abrahami COWLEY, celebris & ingeniosi poëtæ, *carmina* Londini anno 1662. 8°. BODL. Inter ea puto esse Poëmata latina, in quibus continentur *sex libri plantarum*, qui Londini anno 1668. 8°.* recusi sunt. Justum volumen est elegantium carminum, quibus singulas pene plantas collaudavit, fabulisque additis originem impertivit nobiliorem.

§. DXCII. *Henricus Stubbe.*

Henrici STUBBE, qui aliquamdiu in Jamaica vixit, *The Indian nectar or Chocolate* London anno 1662. 8°.

EJUSDEM *Observationes in itinere suo natæ* in Phil. Transf. n. 27. & 35. 36. Arbores & plantas etiam adtingunt.

EJUSDEM *Specimen of some animadversiones upon the history of the R. society* Lond. 1674. 4°.*

§. DXCIII. *Renatus Rapin.*

Renati RAPIN *Hortorum libri IV.* cum *disputatione de cultura hortensi* Paris anno 1661. 4°. SEGUIER. anno 1665. 4°. FALCONET, 8°. SEGUIER. Leidæ anno 1666. 12°. 1668. 12°.*. 1672. 12°. SEGUIER. Utrecht. anno 1672. 8°. cum ANGELI POLITIANI *rustico*, LAZARI BONAMICI *carmine de vita rustica* & J. MEURSII *arboreto*. Venetiis anno 1733. 12°. SEGUIER. Anglice a *Jacobo* GARDINER redditi Londini anno 1673. 1706. 8°. SEGUIER. Librum II. EVELYNUS, *Johannis* filius, Anglicis versibus expressit. RAPINUS innutritus veterum pulcherrimis fontibus, & sagaciter usus, vix minorem, quam veteres, laudem sua poësi est adsecutus. Elegantes de lilio versus, *dulce rudimentum meditantis Lilia quondam Naturæ dum sese opera ad majora parabat*, apud PLINIUM præparatos inveni.

§. DXCIV. *Georgius a Turre.*

Georgius a TURRE ab anno 1649. (*i*) post VESLINGIUM professor fuit simplicium Patavinus. EJUS exstat *Catalogus plantarum horti Patavini novo incremento locupletior* Patav. anno 1662. 16°.*, Amator mathematum (*k*). In Creta ipsa plantas legit, & in hoc catalogo plantas spontaneas cum exteris con-

(i) THOMASIN *gymnas. Patav.* p. 306.
(k) PATIN.

conjunxit. Nomina sola dat, fere BAUHINIANA, aliave vulgata, absque synonymis aut adnotatione aliqua. Numerus circa bis mille. Exemplum meum manu auctoris variis nominibus ditatum est.

EJUSDEM *Dryadum Hamadryadumque triumphus, ubi universa plantarum natura spectatur*, Patav. anno 1685. fol. * lego etiam anno 1655. prodiisse. Magnum opus. Generalia varia præmittit, & fuse de venenis & plantis agit, aut venenatis, aut alexipharmacis. Deinde singulo generi, ut Cassiæ, Rosis, suum dat caput, & ex veteribus de quoque disquirit, viresque medicatas docet. Ad ipsam naturam vix se demittit.

§. DXCV. *Varii.*

Simon Friderich FRENZEL *De suavissimo fragariæ fructu frago* Witteberg. anno 1662. 4°.

Andreas KINDERLING *de corpore animato vegetabili* Helmstätt 1662. 4°.

Flor. BAUMGARTNER'S *Garten-Memorial* Nürnberg 1662. 8°. TREW.

Pharmacopœa Londinensis Londin. 1662. 24°.

J. Friderici STAPPEL'S *Tulpanen-Geheimniß* Lübeck anno 1662. 12°. RIV. 1663. 12°. Scriptum videtur semitheologicum.

Delices de la Campagne ou est enseigné a préparer pour l'usage de la vie tout ce qui croit sur la terre & dans les eaux Paris 1662. 8°. BARBEIR.

Thomæ BELLUCCII *Index plantarum horti Pisani*, Florent. anno 1662. 12°. B. RIV. Una prodiit DONNINII *catalogus plantarum Florentinos hortos ornantium*, sed nimis brevis uterque.

Joschua CHILDREY *Britannia baconica or the natural rareties of England, Scotland and Wales* London 1662. 8°. BURCK. (1661. OSBORNE.) Gallice, *Histoire des singularités naturelles d'Angleterre* &c. Paris 1662. 12°. *Journ. des Savans.* Ecclesiasticus: etiam arbores adtingit & plantas.

§. DXCVI. *Carolus Schæffer.*

Caroli SCHÆFFER, medici Ruthenici, *Deliciæ botanicæ Hallenses, seu Catalogus plantarum indigenarum, quæ circa Halam Saxonum proveniunt* Hall. anno 1662. 12°. *. Brevis catalogus, varietates multæ, etiam pulchriores, nomina passim falsa. Neque enim Aster Atticus alpinus circa Halam provenerit, neque Orchis rotundus, neque Limodorum, neque aliæ plusculæ.

§. DXCVII.

§. DXCVII. *Carolus de Rochefort.*

Caroli de ROCHEFORT *Histoire naturelle & morale des Iles Antilles*, Belgice lego prodiisse a DULLAART versum, Roterodami anno 1658. 4°. 1662. 4°. RIV. Mea editio Gallica est, & Secunda, & Roterdami excusa anno 1665. 4°. *. Addit Cl. SEGUIER editionem anni 1639. 4°. vix admittendam, tum Roterdamensam anno 1681. 4°. Lyon anno 1667. 12°. 2. Vol. Genéve anno 1668. 12°. Germanice Francfurt 1668. 12°. UFF. Anglice 1666. fol. Brevi tempore in Insula vixit, neque historiæ naturalis peritus fuit, neque certæ fidei (*l*), & fabulosam Apalachinorum historiam tradit; & alienissima passim admiscet, etiam de Grœnlandia. Malas plantarum icones dedit, LAETIUM, du TERTRE & PISONEM compilavit.

EJUSDEM *Relation de l'Isle de Tabago ou de la nouvelle Walcre* Paris anno 1666. 12°. BUR. Finis scribenti fuisse videtur, Insulæ Tabago laudes canere, in quam colonia eo tempore ducebatur.

§. DXCVIII. *Thevenoti Collectio.*

THEVENOTUS, alius ut puto a peregrinatore, edidit raram collectionem, sed alterius fere scopi. *Receuil de divers voyages curieux, qui n'ont point été publiés, ou qui ont été traduits de* PURCHAS, *ou d'autres voyageurs*, &c. Pars I. Paris anno 1663. fol. *. Huc possit pertinere iter *Eduardi* TERRY in aulam Imperatoris Indostaniæ anno 1615. susceptum, deinde *Cosmæ Indicopleustæ* fragmentum de Pipere & Coco.

Pars II. anno 1664. * continet G. PELSAART Mémoire sur les moyens d'avancer le commerce; & agit de mercibus Indicis.

Pars III. anno 1666. * edita habet iter Chinense legati Belgici: MARTINII atlantem Chinensem cum nonnullis, sed parum fidis, ad historiam naturalem pertinentibus; quis enim credat, aqua ex rivo cærulea pannos tingi posse?

Pars IV. anno 1672. fol. * habet iter Æthiopicum, ALMEIDÆ in quo fabulosa aliqua de plantarum miraculis Conf. p. 508. Neque melius est iter Æthiopicum *Hieronymi* de LOBO circa annum 1636. susceptum, ubi de Palmis agitur.

Redierunt conjuncta itinera Paris anno 1696. fol. 4. Vol.

§. DXCIX. *J. Joachim Beccher.*

J. Joachim BECCHER *Parnassus medicinalis illustratus, oder neues Thier- Kräuter- und Bergbuch* Ulm anno 1663. fol. *. Chemicus, excitati & ad inveniendum apti ingenii homo. Dat plantarum in officinas receptarum historiam, cum iconibus, quibus CAMERARIUS in epitome usus fuerat. Plantarum ci

 mediocris

(l) BIKERI IV. p. 380.

mediocris fuit peritia. Ut primum enim librum aperio, video Möhren, quod Carotæ seu Dauci nomen est, iconemque Dauci, cum nomine & historia Siseris proponi, Populaginem pingi cum nomine Huflattich, Dracunculum majorem cum Dracunculo confundi, qui species est Artemisiæ. Multas etiam icones sibi non intellectas, absque interpretatione auctor relinquit, ut Erysimum corniculatum, alia. Pars IV. est *Schola salernitana*, versiculis germanicis reddita, & commentarius ad cibos vegetabiles & naturales.

Genealogiam botanicam dicitur posthumam reliquisse, sex mille plantarum, fere ex C. BAUHINO concinnatam, cum Indice Synonymorum B. RIV.

EJUSDEM citatur *der kluge Hauvater* Lipf. 1698. 12°. 1709. 12°. 1747. SEGUIER. 1764. 12°. leve opus, cum quo una edita est *die verständige Haus-mutter* Lipf. 1747. 1764. 4°.

§. DC. *J. Sigismund Elsholz.*

J. *Sigismundi* ELSHOLZ, archiatri, *Flora Marchica, seu catalogus plantarum, quæ passim in hortis, & partim sua sponte passim proveniunt* Berolini anno 1663. 8°.*. Paucas plantas spontaneas habet, & ne eas quidem, quas MENZELIUS in suo pugillo exhibet. Aliquas non puto in Marchia sponte nasci, ut Acarnam, Asphodelum. Varietates habet aliquas, & paucissimas adnotationes, ut de Secalis & Hordei diversitate.

EJUSDEM *Neu angelegter Gartenbau, oder Unterricht von der Gärtnerey, auf das Clima der Mark Brandenburg gerichtet, in VI. Bücher verfaßt, Cölln an der Spree* (Berlin) anno 1666. 4°.* 1672. 4°. TREW. 1684. 4°. TREW. Lipf. anno 1715. fol.. Primo libro instrumentum hortense, & alia communia hortorum tradit. Secundo flores secundum aliquas classes, catalogo adjecto plantarum cujusque classis, quæ eo pertinent, cum singularum cultu. Tertio olera perinde cum catalogis & cultu cujusque. Quarto arbores cum censu earum & methodo insitionis: tam hortenses teneras, quam sylvestres & spontaneas. Quinto vinetum. Sexto plantæ medicatæ recensentur, iterum in varios census distributæ, & spontaneæ Marchiæ. De viribus breviter, simplex & bonus scriptor. Icones paucæ, fere ad instrumentum.

EJUSDEM *Diæteticon, oder neues Tischbuch, Cölln an der Spree* anno 1682. 4°.* Lipf. 1715. fol.*. Liber I. est de cibis vegetabilibus, quos in classes divisit auctor, viresque medicas adjecit, & passim etiam icones. L. V. Aromata & condimenta traduntur. L. VI. De potu agitur. Appendix est magirica.

EJUSDEM *Destillatoria curiosa* Nürnberg 1683. 12°. etiam huc pertinet.

In *Ephemeridibus naturæ curiosorum* egit Dec. I. anno 6. 7. n. 17. de Equiseto subterraneo: n. 59. de Badjani Russorum, seu Aniso stellato: n. 127. de semine Cinæ.

Anno IX. X. n. 86. de Mimosa luxuriante.

In

In HOOKII *collectione quarta* arcana ſua indicat in perficiendo vino, & eſſentias vegetabilium docet parare &c.

Adornavit etiam icones plantarum pro appendice horti Eyſtettenſis, quarum 29. tabulas Cl. MOEHSEN recenſet, in Bibliotheca Regia Berolinenſes ſuperſtites (m); tum Tuliparum theatrum (n). Denique codicem M.S. plantarum officinalium 440. cum adglutinatis ſiccis ſpeciminibus (o).

EJUS vitam ſ. *Ehrengedächtniß* dedit *Joh.* BOEDIKER Berlin 1688. fol. BURCK.

§. DCI. *Robertus Boyle.*

Robertus BOYLE nobiliſſima hibernica ſtirpe natus, pius, ſolers, benignus, in experimentis chemicis & phyſicis ſuo tempore princeps, non magna parte operum rem herbariam adtigit. In *Chemiſta Sceptico* Oxon. 1661. London 1662. 8°.* experimentum reperitur peponis ſola aqua nutriti, ut nihil ponderi terræ decederet, in quam ſatus fuerat. In nicotiana ſalem fixum cryſtallinum fere nitri ſimili reperit.

EJUS *Conſiderations upon the uſefulneſs of experimental natural philoſophy* quarum T. I. Oxford. anno 1663. 1664. 4°.* & T. II. anno 1664. OSB. 1671. 4°. prodiit: quod idem opus latine redditum, cum titulo, *Exercitatio de utilitate philoſophiæ naturalis* Lindaviæ editum eſt anno 1692. 4°.*. Vires plantarum varias minus vulgatas continet, ut Perſicariæ ad calculum, Laudani, ſucci de Juglande, de Betula ſtillantis. Porro de Caſſava ejusque, poſt eductum ſuccum, innocentia, de variis vinis artificialibus, de cereviſia ex Dauco, de conſervatione fructuum, de ſaccharo, de ſucco Nicotianæ, de appenſis & amuletis agit, quibus nimium tribuit, & de exprimenda fuliginis ope plantarum imagine.

EJUSDEM *Experiments concerning colours* Oxon. anno 1663. 4°. ſive London 1664. 8°. HOTTON. *Experimenta & conſiderationes de coloribus* Londin. anno 1665. 12°.*. De ſuccorum cærulcorum in rubrum & viridem colorem mutatione per ſales aut acidos aut lixivos, novum eo ævo experimentum. De mutatione colorum in Roſis, Jaſmino, Galantho, Primula, Ruta, Mororum ſucco, decocto malorum punicorum. De laccis faciendis, etiam ex inſolitis herbis, & de tinctorum artificiis.

EJUSDEM *Origine of forms and qualities* Oxon. anno 1664. 8°. ſeu *Origo formarum & qualitatum* Oxon. anno 1669. 12°.*; paſſim aliqua habet huc facientia, de Corallio, de maturatione fructuum, de plantarum vi ad ſuccos a terra acceptos mutandos & perficiendos.

In *Tentaminibus phyſicis* BOYLEUS de incerto eventu in præparatione pilarum iſatidis quæritur.

(m) Epiſt. II. p. 71.
(n) p. 72.
(o) p. 80.

In *diss. physicis — Oeconomia corporum in plantis* describitur Haag. 1672. 12°. &c.

EJUSDEM *Exercitationes de atmosphæris corporum consistentium, deque mira subtilitate & vi determinata effluviorum* Londin. anno 1673. 8°. Leidæ anno 1676. 12°. *. De exiguo pondere, quod Asa fœtida fœtendo amittit, ut tamen suspiceris, in locum exhalantium particularum aliquid ex aere subire. De odoratis effluviis Absinthii, quæ una gustum adficiant. De odoribus narcoticis, noxiis arborum umbris, antipathia adversus nonnullos odores &c.

Cum *tractatu de remediorum specificorum concordia cum Philosophia corpuscolari* Londini anno 1686. 12°. * prodiit — *Parænesis ad usum simplicium medicamentorum.* De vi gummi arabici ad urinæ ardores, de pulegii succo adversus tussim. Laudat veronicam rutæ folio, hederam terrestrem, terebinthinam, alia parabilia. Anglice prodierat *of the reconciliableness of specifik madicines to the corpuscular philosophy with a discourse about the advantages of simple medicines* London 1685. 8°. B. BOEHM.

EJUSDEM *Medicinal experiments or a collection of choice and safe remedies* London anno 1696. 12°. *, quæ tertia est editio. Medicamenta pleraque sunt simplicia, ut ad vires plantarum omnino pertineant. Varia, nova, antiqua, vera, nimia continet: de istis solebat BOERHAAVIUS nos monere, BOYLEO splendido viro, ægrotos, quibus medicamenta commendabat, nimis faventes eventus retulisse. Reliqua omitto.

§. DCII. *Paulus Amman.*

Pauli AMMAN, celebris medici, Lipsiensis Professoris, *antiquartarii Peruviani historia* Lips. anno 1663. 4°.

EJUSDEM *hominem esse plantam inversam* Lipsiæ 1667. 4°.

EJUSDEM *Supellex botanica, seu enumeratio plantarum, quæ in horto medico Academiæ, & in aliis viridariis pratis & sylvis progerminare solent* Lipsiæ anno 1675. 8°. *. Nomina mera, cum synonymis suis propriis locis repetitis.

EJUSDEM *Manuductio ad materiam medicam* una prodiit. Collectanea, cum adnotationibus criticis.

EJUSDEM *Character plantarum naturalis a fructificatione desumtus* Lips. anno 1685. 12°. * MORISONI methodum & 1271. nomina specierum, 220. vero nomina generum & classium habet, plantas ubique ad genera ejus viri revocat, passim adnotat aliqua; famam de Thoræ atroci veneno refutat.

EJUSDEM *curæ secundæ, quibus character plantarum naturalis anno 1685. auctior & correctior redditus fuit* Lipsiæ 1686. 12°.

Auctiorem

Auctiorem libellum reddidit *Daniel* NEBEL Lipsiæ anno 1700. 12°. ut 1476. nunc species, nomina generum & classium sint 226. Id incrementum partim ad AMMANNUM pertinet, partim ad NEBELIUM, ex nuperioribus scriptoribus natum, TOURNEFORTIO & HERMANNO.

EJUSDEM *Hortus bosianus quoad exotica descriptus* Lipsiæ anno 1686. 4°. *. Brevis Catalogus, continet tamen etiam descriptiones aliquas, ut Amygdalæ nanæ, rariorum Asterum, Astragali, Caprifolii Virginici, Ephemeri MATTHIOLI, Stapeliæ, Filicis sensitivæ, Geranii tristis, Leonuri, Melianthi, Juglandis Virginianæ, Origani M. Sipyli, Pentaphylloidis fruticosi, Phylli CLUS. utriusque, Quamoclit pennati, Cassidæ Americanæ, Cotyledonis Æthiopicæ, Solani Ceylanici, Thlaspi Halimi folio, Tragacanthæ, Trifolii subterranei, Hæmanthi, Bidentis Vosacan.

EJUSDEM de Bandura obs. Eph. Nat. Cur. Dec. I. anno I. obs. 23.

EJUSDEM de Tabaco Brasilico adnotatio in *Nov. Lit. Mar. Balth.* anno 1704. M. Maj.

EJUSDEM disp. *de remediis stomachicis* Lipsiæ 1689. 4°.

§. DCIII. *Sebastianus Badus.*

Sebastiani BADI, prius BALDI, *Anastasis corticis peruviani, seu Chinæ defensio* Genua anno 1663. 4°. *. Eximius liber, quem equidem in practicis pro meritis laudabimus. Pridem anonymum contra PLEMPIUM libellum in eumdem sensum ediderat, quem non vidi. Romæ medicinam fecerat & in familia Cardinalis de LUGO. Historiam corticis dat ex notis M.S. *Antonii* BOLLI mercatoris Genuensis: arborem describit, non optime, folia cum Prunis, flores cum Punicis comparat. Ab Hispano aliquo Comitissæ de CINCHON primum fuisse exhibitum, inde a Comite ejus marito anno 1632. in Europam adportatum, anno 1649. per Cardinalem, quem diximus, in Italiam adlatum. De qualitate sapienter desperat, cum de bono effectu certus sit. A quartana primus in tertianam salubre medicamentum traduxit. Vim a cortice esse non a vino. Reliqua in practicis.

§. DCIV. *Varii.*

J. Paul KNOLLE *Klein Viticulturbüchlein, oder Unterricht des Weinbaues im Meisnischen Kreise* Dresden anno 1663. 8°. RIV.

Charles PATIN viri eruditissimi tr. *des tourbes combustibles* Paris 1663. 4°.

G. E. OELLINGER *designatio medicamentorum in sua officina pharmaceutica proestantium* Noribergæ 1663. 12°.

Do-

DOMENICO AUDA de Lantosca, *maraviglioſi ſecreti* Venez. 1663. 12°. ASTR. 1668. 12°. 1686. 12°. etiam 1660. 8°.

EJUSDEM *pratica de ſpeziali* Venet. 1686. 8°. 1736. 8°.

Laurentii STRAUS *oratio de Roſa* Gieſſæ 1663. 4°. RIV.

EJUSDEM *de Coffea* 1666. 4°. Anglice 1685. 12°.

Cum CASPARI CALDERI de HEREDIA *tribunali medico* exſtat *l. aurem de facile parabilibus* Antverp. 1663. fol. TREW.

Abrahami Achatii HAGER *Aloë Choræ Salitſianæ* (quæ nempe in horto ejus nominis floruit) Alteburg. anno 1663. 4°.

Samuelis BOCHART eruditiſſimum *Hierozoicum* Londin. anno 1663. fol. 2. Vol. aliqua parte plantas adtingit, ut corallia.

Joh. LIPPAY S. I. *Hortus Poſonienſis* Poſen anno 1664. Ungarice.

EJUSDEM *De inſitione & ſeminatione* Poſon. anno 1663.

EJUSDEM *De fructibus diverſiſſimis producendis* anno 1666.

Ferdinand GRUYWAART *van de doſen der purgantien vomitorien en opiaten* Middelburg 1663. 8°.

Samuel STRANGEHOPES *books of knowledge in 3. parts . . . aſtrology, phyſik and husbandry* London 1663. 8°. BODL.

§. DCV. *Georg Gräflinger. Alii.*

GEORG GRÆFLINGER, Notarius Hamburgenſis, cum PETRI *van* AENGELEN opus hortenſe converteret, alia etiam vertit, ut *der franzoſiſche Küchengärtner, welcher unterweiſet, wie Küchen-Krauter und andere rare Gewächſe aufzubringen und zu bereiten* Hamburg 1654. MULLER. Hanover 1666. Minden 1677. 12°. Wolfenbüttel 1695. 12°. Quem ſcriptorum converterit, ignoro.

EJUSDEM *der franzoſiſche Baum-und Stauden-Gärtner* Hamburg 1677. 8°. Hanover 1665. 12°. & Minden 1677. 12°. cum priori, tum Wolfenbüttel 1695. 12°.*

In oleraceo horto cura & cultus melonum traditur, & cinaræ, braſſicæ, tragopogonis, lactucæ, cichoreii leguminum, plantarum porracearum.

In pomario variæ formæ arborum, earum cultus, ſeminarium, plantatio, inſitio: arbores fructiferæ ſeorſim: earum catalogus & morbi.

Antoine BIET ſacerdos, qui Guianam cum infelice colonia adiit, *Voyage de la France équinoxiale en l'Isle de Cayenne, entrepris* en 1612. Paris anno 1664. 4°. *. Liber tertius huc facit, hominis tamen non indiligentis. Fructus edules, cultos & ſpontaneos, breviter deſcribit. Santalum in Cayenna reperit, Sarſamparillam, Ebenum, alia.

Adriani

Adriani COCQUII, Ecclesiastis Vlissingani, *historia ac contemplatio sacra plantarum, arborum & herbarum, quarum fit mentio in Scriptura sacra* Vlissing. anno 1664. 4°. *. Exigua pars plantarum sacrarum hic tractatur: descriptiones AUCTOR dat ex botanicis decerptas, tunc multam philologiam, Judaicam & Christianam, & emblematica atque parabolica varia. Dudaim per mala aurea interpretatur.

In *Henrici* POWER *Experimental philosophy* Lond. anno 1664. 4°. * in parte prima seu microscopica, seminum, & pollinis Antherarum, Urticarum & Atriplicum spectacula traduntur, & Filicum anuli elastici.

§. DCVI. *Johannes Evelyn.*

John EVELYN *Sylva or a discourse of foresttrees deliverd in the Royal society* anno 1662. London anno 1664. fol. OSB. 1669. fol. 1679. fol. OSB. 1706 1729. fol. *. Sylvarum cultum multum commendat, quæ in Anglia fere totæ exstinctæ sint. Artes docet, quibus sylvæ conserantur & conserventur. Deinde singulas arbores contemplatur, earumque cultum dat, & œconomicas utilitates, usumque medicum. Plenum hoc & insigne opus.

EJUSDEM *Terra or a philosophical discourse on earth relating to the improvement for vegetation and propagation of plants, presented to the Royal Society* 29. April anno 1675. Posset etiam ad fossilium historiam referri. AUCTOR sollicite terrarum genera contemplatus, etiam microscopium ad earum cognitionem adhibuit. Video de fimo fuse scripsisse; in ovillo stramina mucilagine conjungi, & sabulo adspergi. Equinum mera stramina esse & fœnum. Prodiit cum priori anno 1679. fol. 1706. fol. 1729. fol. *

EJUSDEM *Pomona or an appendix concerning fruit trees in relation to Cyder*; Malorum ad Siceram utilium species, cultum usumque parandi potus docet. Multum laudat Siceram Turgovicam, & aliorum etiam auctorum labores cum suis conjungit, *Johannis* BEALE, *Pauli* NEILE, J. NEWBURGH, *Silæ* TAYLOR, *Danielis* COLWALL, COOKII, aliorum. London anno 1699. 1729. fol. *

EJUSDEM *Acetaria*, plantarum nempe, quæ ad acetaria quoque modo inserviunt, catalogus, & virium enumeratio. Anglice *of sallets* London 1699. 8°. OSB.

EJUSDEM *Calendarium hortense, or gardeners almanach* London anno 1664. 8°. 1669. 8°. 1676. 8°. OSB. 1706. 8°. OSB. seu opera rustica, horti, arboreti, per menses divisa.

Johannis de la QUINTINIE *Traité des Melons* interpretatus est & edidit anno 1693. Eruditus cæterum scriptor, neque rei naturalis imperitus.

Ex eadem, ut puto, lingua etiam convertit *the French gardener* 1672. 8°. OSB. 1675. 8°.

EJUSDEM De Sembradore, celebri nostro ævo instrumento, commentarius Phil. Transf. n. 60.

Opera omnia Londin. 1706. fol. 1729. fol. *

§. DCVII. *Varii.*

Bern. SWALWE *querelæ ventriculi* Amsterdam 1664. 12°.* continet etiam diæteticen & leguminum indolem.

Pharmacopœa Ultrajectina Utrecht. 1664. 24°. BUR.

J. Christ. HIEBNER'S *Horti cultura, oder Catalogus aller Simplicien, welche bekannt, und guten theils hier zu finden* Brieg 1664. 8°. ZOCHA. Leipzig 1671. 8°. RIV. 1675. 8°. RIV.

HELF. JUST. WINKKELMANN *der Americanischen neuen Welt Beschreibung &c.* Oldenburg 1664. 4°. RIV.

Car. SCHROETER *de vita & sanitate plantarum* Jena 1664. 4°. HEFTER.

Stephen BLAKE *the complete gardening practice* London 1664. 4°.

J. Gottfried OLEARII (Oelschlager) *Specimen floræ Hallensis s. designatio plantarum hortuli sui* Hall. 1664. 12°.

EJUSDEM *Hyacinthen Betrachtung* Leipzig 1665. 12°.

P. SCHNEIDER'S *Kellermeisterey* Nürnberg 1664. 8°.

Hoc anno HIERONYMUS BAUHINUS, CASPARI nepos, edidit J. T. TABERNÆMONTANI *neu vollkommen Kräuterbuch.* fol. Basil.*

Pierre BOUCHER *Histoire naturelle de la nouvelle France dite le Canada* Paris anno 1664. 12°. BURETTE. FALC.

Robert TURNER *The British physician or the nature and virtue of english plants* London anno 1664. 8°. 1687. 8°.

Edward MAYNWARING *Tutela sanitatis, seu vita protracta* Londin. anno 1664. 8°. Anglice anno 1683. 8°. cum titulo *Method of enjoying health and vigour.*

EJUSDEM *Discourse that tobacco is the cause of scurvy* ibid. anno 1672. 4°.

§. DCVIII. *Melchisedeck de Thevenot.*

Melchisedec de THEVENOT *Voyages en Europe, Asie & Afrique* Paris anno 1664. 4°. 1674. 4°. BURETTE, & posteriora volumina seu Indica anno 1682. 8°. 1683. fol. 1684. 4°. OSB. 1689. 8°. OSB. ANDERS. BURETTE, & in Belgio, cum titulo Paris anno 1689. 8°.*. Anglice *voy. to the Levant* Lond.

Lond. 1687. fol. Germanice Francofurti anno 1693. 4°. Auctor nobilis Lotharingus, mores quidem potissimum, & facilius sub oculos cadentia, adnotavit, ad rem tamen herbariam hactenus animum adplicuit, ut quinque volumina stirpium siccarum collegerit, aliquas etiam plantas passim adnotaverit, uti sponte ad vias nascuntur, nonnullas descripserit, Apocynum denique arboreum venenatissimum depinxerit. Scammonium Smyrnæ docet ex convolvulo parari arvensis minoris simili, foliis hirsutioribus & majoribus, minus bene incisis, quam Scammonium Syriacum (*p*). Semen Sumach cum aqua conquassatum gratum & salubrem potum præstare (*q*), Livas seu Ribes veterum gratissimo esse acore (*r*). Gummi Arabicum ex Acacia spinosa parari &c. Massiliæ Coffeæ potus prius notus fuerat, THEVENOTUS tamen potissimum eum in Galliam introduxit (*s*): ubi anno 1671. publice coffeæ decoctum vendi cepit (*t*), aut anno 1669 (*u*). Primum iter suscepit anno 1652. nondum viginti annos natus; quo Italiam, Asiam Turcicam, Ægyptum, & Palæstinam adiit. Altero, anno 1663. suscepto, adiit Persiam, Indostaniam, quam iterato nonnullis terrestribus itineribus percurrit, & in eo itinere anno 1667. Miamæ in Persia obiit. Malles ea sola descripsisset, quæ ipse vidisset; sed plurima aliena inmiscuit, ut ea passim auditu perceperat.

EBN BAITHARIS opus, quod destinabat, edere non potuit, morte præventus.

§. DCIX. *Varii.*

F. Mariæ BRANCACCIO Cardinalis *de usu & potu Chocolatæ diatribe* Rom. anno 1664. 4°. alii 1665. 4°. 1666. 4°. SEGUIER. 1673. fol. & inter *octo dissertationes* 1672. fol.

GUSTAV. LAHNMAN *De horti cultura* Upsal. anno 1664. 4°. SEGUIER.

J. FORSTER *Englands happyness increased by a plantation of potatoes* Lond. anno 1664. 4°.

Phytologia sacra ou discours moral sur les plantes de la Ste Ecriture Angers anno 1664. 4°. SEGUIER.

The fruit trees secrets London 1664. 4°. HAUSVAT.

Jonathan GODDARD *Some observations concerning the nature and similar parts of a tree* &c. cum EVELYNO London 1664. fol.

Uuu 2 IDEM

(p) II. p. 120.
(q) p. 3. L. I. c. 13.
(r) T. III. ad fin.
(s) *Traité historique du Caffé* p. 369.
(t) *Traité de l'origine du Caffé* p. 313.
(u) p. 373.

IDEM *in diss. de medicina* agit de erroribus pharmacopolarum.

Caspar SCHOTT J. S. *physica & technica curiosa* &c. Herbipoli 1664. & 1667. 4°. In *Physica curiosa*, quæ Herbipoli anno 1667. 4°.* prodiit, *Appendix* est botanici argumenti de vastis arboribus aliisque Indiæ arboribus admirationem merentibus, & de palingenesia.

Hermanni GRUBE *de vita & sanitate plantarum* Jena 1664. 4°. MERKL.

EJUSDEM *Analysis mali citici compendiosa* Hafn. 1668. 8°. * Vires medicata tradit.

EJUSDEM *de facultatibus simplicium medicamentorum cognoscendi* Francofurti 1669. 8°. * Eas facultates ex colore & signaturis non innotescere, sed ex odore, sapore, experimento vel casu nato, vel de industria facto. Contra nimias aliquas vires, quæ nonnullis medicamentis imputantur. Generalia fere, & absque proprio experimento.

§. DCX. *Varii.*

Hieronymi NIGRISOLI *Progymnasmata 6. quorum 2. est de succi Citri, & Limonum viribus & usu in febricitantibus & puerperis. 6. Alcannam Arabum non esse Cassiam, & quid sit?* Guastallæ anno 1665. 4°. BURETTE.

Promisit se editurum anatomen plantarum GREWII cum suis observ.

Laurentius BELLINUS in suo *de gustus organo* tractatu salium vegetabilium varias figuras definivit, endiviæ, cucurbitæ, colocynthidis, hellebori albi, acetosæ, melissæ, cichorei, parietariæ, absinthii.

Caspar MARCHIUS *programmate ad præparationem theriacæ Andromachi* invitavit Kiel 1665. 4°.

J. *Thomas* RIOLLET *Remarques curieuses sur la thériaque avec un excellent traité sur l'orvietan* Bourdeaux anno 1665. 8°. BURETTE.

W. G. *A true Gentlewoman's deligth wherein is containd all manner of Cookery* London 1665. GUNZ.

La maniére de cultiver les arbres fruitiers Paris anno 1665. 12°.

Huc refero *Richardi* LOWER curationem, quæ fit Avenæ decocto, Germanice anno 1722. 8°. cum titulo *Die Habercur* recusam, & alias, cujus primam editionem ignoro.

J. *Arnoldi* FRIDERICI Jenensis *Disputatio de Guaiacan* Jen. anno 1665. 4°.*.

De Tabaco anno 1667. 4°.*.

De Pæonia anno 1670. 4°.*.

Rutgeri

Rutgeri HERMANNIDÆ *Hortulus Velavicus* Hadervic. anno 1665. 8°. * Orationes botanici argumenti.

§. DCXI. *Hortus Regius Pariſinus.*

Hortus Regius Pariſinus anno 1665. fol. *. In dedicatione nominatur *Antonius* VALOT Archiatrorum comes, auctor autem eſt *Dionyſius* JONQUET. Prima pars eſt totius horti catalogus, nempe plantarum 4000. quarum equidem pars major eſt varietatum, non paucæ tamen Canadenſes, Narbonenſes & Alpinæ intercedunt. Acceſſit appendix unius folii.

§. DCXII. *Balthaſar Monconis.*

Balthazaris MONCONIS de LIERGUES Judex Lugdunenſis, mira curioſitate motus arcanorum diſcendorum, ipſius etiam alchemiæ & Magiæ ſuis oculis uſurpandæ, tria itinera ſuſcepit, Luſitanicum; Ægyptium, Smyrnæum & Conſtantinopolitanum; Anglicum, Belgicum, Germanicum & Italicum, Hiſpanicum, hoc antiquius. In iis multas plantarum parum notas facultates paſſim collegit, ſæpiuſcule vanas. De caprificatione egit, Muſamque ſub dio in Luſitania florentem depinxit. Prodiit ejus *Journal des voyages* de M. de M T. I. II. III. Lyon anno 1665. 4°. *. Denuo Paris anno 1695. 12°. 4. Vol. *. & in Belgio. Germanice Augſpurg 1697. 4°. VATER. In Tomo IV. varia arcana & medicamenta dicuntur, quæ paſſim ad herbas pertinent. In itinere Italico aliquas plantas horti Piſani recenſit.

§. DCXIII. *Robertus Hooke.*

Roberti HOOKE, aliquamdiu Societati Regiæ a manu, *Micrographia or ſome phyſiological deſcriptions of minute bodies made by magnifying glaſſes with obſervations and inquiries* London anno 1665. fol. *. Induſtrius vir, melancholicus, totus deditus labori, & in experimentis ſolers, valde augentibus vitris uſus eſt. Huc fabrica ſuberis. De mimoſa experimenta, quæ a calore & aliquibus erodentibus, aliisque cauſis folia contrahit. Mucor & Embolus, Bryum. Marinæ plantæ elegans reticulum. Rete in folio Roris marini cum cryptis. Urticæ aculeus. Ariſta hordei. Semina ſpeculi veneris, Thymi, Papaveris, Portulacæ.

Compendium ſplendidi operis anno 1745. Londini fol. * prodiit, conſervatis tabulis, ſermone contracto, rejectis ratiociniis HOOKII.

EJUSDEM *Philoſophical experiments and obſervations publiſhed by W.* DERHAM London anno 1726. 8°. *. Pauca huc pertinent. De herba narcotica Bangue, Cannabis ſpecie, absque noxa inebriante. De Noſtoch & liquamine, in quod diſſolvitur. Queritur PHILIPPUM la HIRE ſua de poroſitate ligni inventa expilaſſe, & alioquin Gallos accuſat aliena ſibi tribuentes (x).

(x) Poſth. p. 447.

Ab eo tempore microscopia ad intimam fabricam plantarum cognoscendam frequenter adhibita, MALPIGHIO, GREWIO, LEEUWENHOECKIO auctoribus, eam hactenus ignotam, & sua ipsa in simplicitate latentem anatomen revelaverunt.

§. DCXIV. *Johannes Rea.*

John REA *Flora or a compleat florilege with all requisites belonging to a florist in III. books* London anno 1665. fol. *, auctius anno 1676. fol. Ipse flores coluit. L. I. continet florum cultum, ex proprio, ut de se ipso testatur, experimento, natum, & florum catalogum cum descriptionibus, etiam indigenarum. In *Cerere* iterum plantas describit, sed vulgares, tum coronarias. *Pomona* ad arbores spectat hortenses, etiam ad sylvestres aliquas, cum varietatibus

§. DCXV. *J. Daniel Major.*

J. *Daniel* MAJOR, Vratislaviensis, in nova Kiloniensi Cimbrorum Academia anatomes & botanices professor, *de planta monstrosa Gottorpiensi*, *& de coalescentia stirpium*, *& circulatione succi nutritii* scripsit Slesvicæ anno 1665. 4°.*. Helianthi varietatem describit, flore monstroso, caule ex duobus connato. Deinde Chamæmelum fasciato caule.

EJUSDEM *Rei herbariæ cupidis* Kiel anno 1667. 4°.*. Catalogus plantarum in agro Germanico hortisque vulgo nascentium, secundum menses & loca natalia, idem, quem KENTMANNUS Giessæ anno 1609. & Wittebergæ anno 1629. ediderat.

EJUSDEM *Americanische beym Schlosse Gottorf blühende Aloë* Slesvic anno 1668. 4°.*. Historice potius & medice, non adeo botanice de hac Aloë Americana agit, quæ in horto scapum florigerum exseruerat.

EJUSDEM *de myrrha & loculis* Kiel 1668. 4°. Exstat in collectione Leidensi 1732. fol.

EJUSDEM *Memoria initiati horti medici* Kiel anno 1669. fol. Breviter etiam aliorum hortorum Europæ historiam tradit.

In *Memoriali* Kiel 1669. 4°. de vegetabilibus littoris holsatici, algis, fucisque aliqua habet.

EJUSDEM *Catalogus plantarum quarum mentio fit in* W. ROLFINK *l. 2. de vegetabilibus in gratiam prælectionum* Kiel 1673. 4°.

In *Collegio medico curioso*, inque specimine I. agit de dilatatione Rosæ Hierichuntinæ in aqua.

Majus Cimbriæ ... tomus I. & 2. video prodiisse anno 1689. 4°. cujus aliquam catalogum dant in Nov. Lit. Mar. Balch. Plantas etiam rariores continebat.

In

In Ephemeridibus Natur. Cur. Dec. I. ann. 3. obſ. 241. habet Citrium prægnans. Ann. VIII. De cera Roſarum, & tubulis roridis Roſarum n. 6. & 7.

§. DCXVI. *Academiæ. Societas Regia Britannica.*

Aliquæ hoc tempore jam Academiæ fuerant, quæ ad rem naturalem ſcrutandam ſpectabant, Lyncea potiſſimum. Verum nihil iſta ediderat, quod ad rem herbariam ſpectet. Nunc vero menſe hujus anni 1665. (y) februario prima prodiit Scheda *Societatis Regiæ Britannicæ.* Ea *Johanne* WILKINS Epiſcopo potiſſimum auctore, ex privata Societate Oxonienſi ab anno 1645. paulatim coaluit, & Regia denique auctoritate 15. Julii anno 1662. confirmata eſt, aque eo tempore ſupereſt. Nullo publico beneficio unquam adjuta, diu ex ſodalium contributione ſe ſuſtentavit, atque paſſim in non exiguas difficultates incidit (z), cum primus ardor deferbuiſſet. Libera etiam voluntariis ſolum laboribus ſociorum ſua diaria continuavit. Adoptionum olim liberalior fuit, & ad plurimos ſe extendit, quas adoptiones alibi Princeps ad viros fere ſelectos coercet. Prima tamen lex fuerat, ſapienter lata, ut ſodales experimentis incumbant, de theoria ſecuri. In gente opulenta, & ſtudioſa, nunquam non fuerunt viri, publici boni & veritatis illuſtrandæ cupidi, qui ſua ſymbola literaria conferrent. Regnante JACOBO II. equidem aliquamdiu languit, ut annis 1688. 1689. & 1690. nulli numeri prodirent, convaluit tamen imperante GUILIELMO, & ad noſtra usque tempora pergit ſuos commentarios edere, quos vocat *Philoſophical Tranſactions*, ut ab anno 1679. ad annum 1682. ſeptem intercederent *Philoſophical collections* & Lectiones CUTLERIANÆ a *Roberto* HOOKE editæ, poſt quas omnia in priorem ordinem redierunt, & *Tranſactionum Phil.* Tomus LIX. nuper prodierit. Numeri fuerunt 497. nunc ab anno 1751. deſitum eſt numeros addere.

In primis voluminibus multi cenſebantur libri, & mera literarum undique conquiſita commercia partem magnam efficiebant operis. Nunc fere totum inpenditur ipſis ſcriptis Cl. virorum, & de univerſa re naturali, & de mathematibus, & denique de re literaria agentibus.

Inde cum amplum opus magno ſumtu coemeretur, & ne divitibus quidem emtu facile eſſet, compendia nata ſunt varia, in quæ præcipua rerum momenta ſunt contracta. Ejusmodi eſt compendium *Johannis* LOWTHORP, quod numeros ad annum uſque 1700. editos continet Londini editum, & Italice recuſum Venez. 1733. 4°. 5. Vol. Neapoli 1723. 4°. 3. Vol.

Inde BENJAMIN MOTTE ad annum 1720. compendium continuavit, duobus voluminibus 4°.*.

Aliud Cl. JONES, REIDIUS & GRAJUS ad annum 1732. protraxerunt. Aliud ab anno 1719. ad 1733. J. EAMES & JOH. MARTIN, deinde MARTINUS ab

(y) In reliqua Europa eſt annus 1666.
(z) BIRCH. *hiſt.* T. IV. anno 1681. 1687.

ab anno 1733. ad 1744. Alia est continuatio cujus BADDAM 10. Vol. 8°. anno 1745. edidit. Omnes isti epitomatores, dum sumtus minuere student, in multis utilitati publicæ defuerunt. Icones parvæ & sæpe infra omnem dignitatem contractæ. Omissa passim, quæ maximi usus essent, ut S. BROWN plantæ, tum BROWNII & PETIVERII, & BLAIRII Elephanti anatome. Quare conandum est, ut ipsum opus habeatur. Exiguo usui fuerit volumina quinque priora redimere, quæ Lipsiæ anno 1675. 4°.*, aut sex volumina numerique 68. qui Amstelodami in 12°.* prodierunt, utraque latine versa, ut tamen de infideli interpretatione Societas Regia conquesta sit. Sed etiam Cl. BREMOND quinque annos ab anno 1731. ad 1735. Cl. vero DEMOURS sex alios annos ab anno 1737. ad 1743. gallice vertit & splendide edidit, non sine auctariis. Verum & id institutum perennitate caruit.

Quæ botanici argumenti non pauca his voluminibus continentur, ea dicam cum suis auctoribus.

Conjungi vero debet cum hoc opere aliud, quo res gestæ Societatis Regiæ, a primis initiis, ad annum 1687. ex fastis recensentur, & passim, sed breviora aliqua rerum momenta supplentur, quorum nulla in magno opere mentio est. *Thomæ* nempe BIRCH *history of the Royal Society*, cujus IV. Tomi anno 1756. & 1757. prodierunt. De circulatione succi arborum, de ficus succo ad colores temperandos optimo, & alia botanici argumenti hic reperias.

In T. IV. solanum tuberosum hydropem generare, succum arborum nutritium per corticem descendere; nam remoto anulo corticis arbusculam superne crassescere, inferne gracilem esse.

Alius scopus est *Thomæ* SPRATT Episcopi, qui anno 1667. 4°. tum ter aliis annis, & nuper anno 1734. 4°.* recusam dedit *History of the Royal Society for the improvement of natural Knowledge.* Prima initia, laudes & apologiam Societatis scribit. Habet aliqua ad artem tinctoriam facientia.

§. DCXVII. *Journal des Savans.*

Eodem fere tempore & paulo prius, Januario mense anni 1665. prodiit primum volumen adfinis diarii, *Journal des Savans*, quod etiam nunc post absolutum seculum porro continuatur. In principio idem fere, qui alteri, operi scopus erat, novos libros recensere, addere rariorum phænomenorum adnotationes; tum ex Londinensibus Transactionibus, Diario Italico, quod proxime dicemus, Ephemeridibus Germanicis; tum ex Academiæ Parisinæ inventis sumtas, quæ ad annum 1699. fere omnia hic primum edita comparent. Eæ adnotationes rerum quæ naturalium historiæ posteriori ævo fere omissæ fuerunt, ut nunc quidem censura fere librorum ejus diarii præcipuus scopus sit. Primus auctor fuit Senator *Denis* de VALLO D. de HEDOUVILLE: Ei anno 1666. successit Abbas GALLOIS; anno 1675. M. la ROQUE; anno 1687. preses in Curia Parisina COUSIN. Idem Diarium anno 1701. curæ Cancellarii Regni subjectum fuit,

&

& anno 1702. collegium doctorum virorum constitutum, quibus censuræ librorum committerentur, qui iidem apud BIGNONIUM convenirent. Primi censores fuerunt DUPIN, ANDRY, FONTENELLE & VERTOT. Ab anno 1707. cepit hoc diarium intervallis menstruis prodire, prius hebdomadario diario similius. Pergit Parisiis 4ta forma excudi, Amstelodami 12ma, immensum Diarium: cum satis fusa cuique libro censura detur.

§. DCXVIII. *Robertus Murray.*

Roberti MURRAY De propagatione Mororum in Virginia Phil. Transf. n. 12.

EJUSDEM De Cerevisiæ in Scotia coctione n. 141.

In *Thomæ* BIRCH collectione T. II. anno 1671. plantam laudat adversus canis rabidi morsum, quæ T. IV. pro lychnide viscosa habetur.

§. DCXIX. *J. Michael Fehr.*

J. *Michaelis* FEHR, Swinfurtensis medici, qui inter primos fuit Academiæ naturæ curiosorum statores, & ejusdem alter Præses, *Anchora sacra, vel Scorzonera* Jenæ anno 1666. 8°.*. Commune institutum his *Curiosis* fuit, plantam describere, de qua erant acturi, tum species reliquas, aut homonymas; inde præparationes medicas, viresque medicatas, demum formulas addere, quas quæque plantæ subiisset. Noster præterea catalogum dat plantarum circa patriam civitatem nascentium, inter quas rariores variæ, Botrys, Draba strictissima, Hypochœris Costa, Chamæpitys Austriaca, Gentiana punctata, Linaria cærulea, Adonis perennis, Caryophyllata alpina lutea, Iris tenuifolia, Fraxinella, aliæ.

EJUSDEM *Hiera picra, seu de Absinthio analecta* Lipsiæ anno 1667. 8°.*. Forma eadem: inter Absinthia locus datus umbellifero CLAVENNÆ, cæterum paucissimæ species dictæ. Præterea plurima alia, etiam vermium historiæ tæniæque, & de rore, & nebula aliqua admista.

EJUSDEM De Arnica lapsorum panacea in Eph. nat. cur. Dec. I. ann. IX. X. n. 2.

De Chrysanthemo monstroso & maliformi Citro ib. n. 3.

Dec. II. Ann. I. n. 4. de uva versicolore.

§. DCXX. *Olaus Rudbek pater. - Terzagus.*

Olai RUDBEK patris, cui gloriam inventorum vasorum lymphaticorum alibi tribuimus, viri vasti ingenii, & in magnis operibus pertinaciter laboriosi, aliqua pars curarum ad rem herbariam pertinuit. Obiit anno 1703.

Delicias vallis Jacobeæ D. de la GARDIE anno 1664. 12°. editas non vidi. Sed habet LINNÆUS.

Hortus botanicus (Upsaliensis) primum anno 1658. 12°. editus. Ej. Auctarium novissimum prodiit Upsal. 1666. 12°. & *hortus ipse variis exoticis indigenisque plantis instructus* Upsaliæ anno 1685. 8°.*. Industrie scriptus catalogus, etsi merorum nominum, habet censum plantarum spontanearum Sueciæ, inter quas Aconitum lycoctonum cæruleum, Cistus Ledon Oelandicus, Fragaria Suecorum fruticans, Orchis Lapponum, Vicia minima *nostras* purpurea biflora.

EJUSDEM & FILII cognominis magnum opus, *Campi Elysii*, pene totum in Upsaliensi incendio periit, cum numerosissimis, quas continebat, iconibus ligneis ad 10000. vel 11000. Disposuerat ad BAUHINI ordinem, partim undique collatitias, partim & proprias plantas, cum solis nominibus, forma quæ a folio grandi dicitur. Ejus operis exigua pars superfuit. Libri quidem I. quo Gramina continentur, tria exempla dicuntur reliqua esse, quæ nunquam mihi contigit vidisse. Sed Librum secundum possideo, & ipsum rarum, cura *Olai* RUDBEKII patris & filii & nepotis, cognominum omnium, Upsaliæ anno 1701. editum, quem (*a*) bonus senex orsus erat. Usus erat etiam siccis BURSERI plantis, quas COYETUS olim *Thomæ* BARTHOLINO destinaverat, nunc ex ejusdem COYETI dono Academia Upsaliensis possidebat. Liliaceæ stirpes & Orchideæ bulbosæ hoc Tomo continentur, copiosissimæ, cum varietatibus suis, multisque ejusdem plantæ repetitionibus, inter Orchides vel potissimum. Hic primum Orchis Laponum delineatur, quæ Calceoli species est, & Corallorrhiza. Intercedunt alienæ Orobancheæ & Squamaria.

In rarissima *Atlantide* etiam de plantis Sueciæ aliqua reperiri persuadeor, neque enim ad manus habeo. Tomi III. fol. sunt, Upsaliæ annis 1675. 1689. & 1698. editi, cujus operis reliqua interierunt.

Carolo Maria TERZAGI *Museo e Galleria del S. Manfredo* SETTALA, ac cresciuto da *Pietro Francisco* SCARABELLI Tortona anno 1666. 4°.*. Inter alia rariora habet lignum Aloes verum, & spurium; L. Rhodium: balsama varia: Cacao: Calambi lignum: Cannas Indicas: Cannellam: Chartam Chinensem & Japonensem: Cocci genera: Corallia: Ebeni species: Fructus exoticos varios: gummata: lignorum magnam varietatem: olea varia.

IDEM P. M. TERZAGI scripsit de distantia ad quam orizæ agros oportet a civitatibus remorere MAZZUCHELLI *mss.*

§. DCXXI. *Franciscus Redi.*

Francisci REDI, nobilis Aretini, viri ingeniosi, Poetæ, insectorum & animalium minorum scrutatoris, multa sunt opera, quæ aliqua parte ad rem herbariam pertinent.

EJUS

(a) *Act. Lit. Mar. Balth.* 1701. p. 17.

EJUS *Notizie intorno alle Palme* Firenz. anno 1666. editæ dicuntur SEGUIER, neque tamen videntur tunc ex prelo prodiisse. Repetuntur in *Giornale di letter* T. 32. multumque habent Arabicarum literarum, quas *Chogia* ABULGAITH cum REDO communicaverat; redeunt etiam in editione Veneta operum omnium inque T. VI. Negat REDUS necessitatem fecundationis florum femininorum, etsi mares nescio quid conferre fatetur. De melle dactylorum, eorumque varietatibus, & cerebello Palmæ.

EJUS epistola de potu Coffeæ in *Giorn. de Letter Suppl.* III.

De salibus factitiis T. II. opp. p. 99.

EJUSDEM *Esperienze intorno a diverse cose naturali e particularmente a quella che ci son portate dell' India* Firenz anno 1671. & 1686. 4°.*. & latine Amsterdam 1675. 12°. De fructu Araticui, Brasilico, grati saporis. De Pimiento di Ciapa seu Amomo: De Badjani: De radice J. *Lopez* PINEIRO, radice *Queijo*, *radice della Manique:* Venenatissima vis olei Tabaci experimento hic confirmatur.

EJUSDEM *Etymologia Italiana* Genev. anno 1685. fol. & in operibus omnibus, parvum est lexicon, in quo plantæ etiam variæ, earumve partes docte exponuntur.

EJUSDEM *Bacco in Toscana Ditirambo con le annotazioni* Firenze anno 1685. 4°. 1691. 4°. FALCONET. Brundusii 1763. 12°. Poëma dithyrambicum de laudibus vini in Hetruria nascentis, nobile & pindaricum opus. In adnotationibus plurima sunt botanici argumenti propria, & de Chocolata poëma.

In *epistolis* passim botanicæ rei aliqua intercurrunt, de resina Jalapæ, Raphano rubro, Thea, Vallonea, Patatas Africana, & glandibus edulibus ejus regionis. In tractatu de salibus factitiis pondera definit cinerum & salis, quæ ex multis herbis obtinuit.

Opera omnia prodierunt Napoli anno 1687. 8°. BURETTE. Venet. anno 1711. & 1712. 8°. maj. 3. Vol. 1728. 1742. 8°. maj. 7. Vol. *.

§. DCXXII. *Academia Regia Scientiarum Parisina.*

Hoc anno altera princeps Academia in Gallia condita fuit, cujus summa sunt in rem herbariam merita. Dudum apud MERSENNUM primum, inde apud THEVENOTIUM, & MONMORTIUM viri docti conveniebant, ut de rebus naturalibus sermones miscerent. Deinde duæ Academiæ coaluerant, Physicorum altera, altera mathematicorum. Eas COLBERTI suasu LUDOVICUS XIV. die 22. Decembr. anni 1666. in unam *Scientiarum Academiam* convenire jussit, quæ porro satis libera, & Anglicæ similis, sub Regia tamen tutela, ad annum 1699. superfuit.

Hujus Academiæ res geſtas J. B. du HAMEL in hiſtoria Academiæ Regiæ Scientiarum deſcripſit, quæ Pariſiis anno 1698. 4°. * & 1702. 4°. * auctior prodiit, præcipua etiam momenta novorum inventorum in compendium contracta recenſuit. Deinde poſtquam annorum 1692. & 1693. *Memoires de mathematique & de phyſique* Pariſiis iis annis in 4°. prodierant, in Belgio recuſi, omnes Commentarii hujus prioris Academiæ ab anno 1730. Pariſiis conjuncti prodierunt Vol. XI. 4°. *. Inter eos Commentarios multa ſunt PERRALTI, MARCHANTII, DODARTII, TOURNEFORTII, quæ ſuis locis recenſebimus.

§. DCXXIII. *Claudius Perrault.*

Prior *Claudius* PERRAULT anni jam 1667. menſe Januario, deinde anno 1668. ſuam de circulatione ſucci plantarum ſententiam dixit, quæ deinde cum reliquis *Eſſays de Phyſique* Pariſiis anno 1680. excuſa proſtat. Plantas corde poſſe carere putat, & ſucci in circulum iter demonſtrari ex vitio partis unicæ, ad omnes propagato: ex morte arborum, quibus verno tempore folia detrahuntur, aut ſtolones ab animalibus eroſi fuerunt: ex vita plantæ de terra evulſæ, cui ſola coma in aquam immergitur, quam reſorbet, ex eorum adeo foliorum ad alendas radices neceſſitate; ex vegetatione hinc per radices, inde per ramos. Habere plantas & ductus ad radicem ducentes, & a radice ſurſum. Ex radicibus truncatis ſuccum crudum ſuperne reſorbtum prodire. A relapſu ſucci fieri, ut ligatæ plantæ ſupra vinculum intumeſcant. Denique docet ſuccum inutilem ex radice adſcendere, & coctum in eandem redire. Germinationem Cucurbitæ deſcribit; ſemen finditur & ex una parte radix, ab altera caulis prodit, unaque ſemen incrementa capit. In plantis ferulaceis apparere ductus lactiferos, diſtinctos a ſpongioſa ſubſtantia, in qua ſuccus eſt aqueus.

Inde cum Cl. *Samuel* COTEREAU du CLOS aliqua contra ſententiam Cl. viri propoſuiſſet, reſpondet PERRALTUS, motum ſucci plurimum ab aere pendere, & a fermentatione ſucci nutritii. Belgice hæc tentamina prodierunt anno 1721. 4°.

Egit etiam in Journal des Savans anni 1675. n. 14. de Piris folia & flores ex fructu producentibus. Recuſa ſunt in Mem. de l'année 1692.

§. DCXXIV. *Chriſtophorus Helwig. Alii.*

Chriſtophorus HELWIG, Profeſſor Griphiswaldenſis, cum MURALTO, Helvetiæ & Rhætiæ montes peragravit, Italiam, Galliam Narbonenſem, Angliam, & Apenninos montes vidit; non minimum plantarum collectarum numerum reliquit (*b*). Orationem *de ſtudii botanici nobilitate* Baſileæ edidit anno 1666. 4°.

EJUSDEM *Programmata* ad excurſiones botanicas anno 1669. 1677. & alia prodierunt.

Franciſci

(b) SCHEFFER. p. 193. Plantarum fuit 4000.

Francisci PETERSEN *De potu Coffee* Francofurti anno 1666. 4°. SEGUIER. Idem est opusculum, quae disp. praeside *Laur.* STRAUSS Giessae eodem anno defensa, cum programmate Parisino. Conf. p. 520.

J. SCULTET *plantarum cultura oratione exculta* Noriberg. anno 1666.

De BOURGES *Voyage de l'Evêque de Bérite par la Turquie, la Perse, les Indes*, Paris, ut videtur anno 1666. (*Phil. Transf.*) Habet aliqua de fructibus & cerealibus ejus regionis.

Jos. BLAGRAVE *Supplement to Nicol.* CULPEPERS *english physician, containing a description of all sorts of plants who grow in England and are omitted in the English physician* London anno 1666. 8°. 1674. 8°. SEGUIER.

Cum CHIMENTELII *marmore pisano* prodierunt epistolae de muscis odoriferis Pisanis Oxon. 1666. 4°. SEG.

J. SCHLEMM de Φυλλοβολια *s. dispersione foliorum, frondium, terminum virentium, florum, sertorum, qua usi veteres* Jena 1666. 4°. LEHM.

Joh. Ernest. HERING *de uva* Witteberg. 1666. 4°. HEFTER.

EJUSDEM *oeconomischer Wegweiser* Jena 1680. 8°.

Georg Andreas BOEKLER *Haus- und Feldschule* Frankfurt 1666. 4°. 2. Vol. Nürnberg 1683. 4°. Frankfurt und Leipzig 1699. 4°. Inter alia huc facientia, etiam arbores ex foliis docuit educare.

Caroli v. MANDER poema *de pulvere tabaci* Hafniae 1666. 4°.

Samuel SORBIERE *voyage en Angleterre* Cologne 1666. 12°. an huc facientia continent, non satis novi.

Viaggi orientali ne' quali si descrivono — animali. alberi. *piante, frutti* Rom. 1666

Les Merveilles d'Egypte traduit de l'Arabe de MURTADY fils de GAPHIPHI. par M. VATTIER Paris 1666. 12°.

Jac. GAVOIS *An aestate fugacium fructuum usus innoxius* Lutet. 1666. PL.

§. DCXXV. *Olaus Borrichius.*

Olaus BORRICHIUS vir undique eruditissimus, peregrinatione sua curiosissime usus, Academiam Hafniensem condito Collegio auxit, Chemiam quidem impensius amavit, nullam tamen partem historiae naturalis neglexit, sed neque botanicen. Obiit anno 1690.

Ejus eruditae varii argumenti Epistolae plurimae exstant inter BARTHOLINIANAS.

EJUSDEM *Liber de ortu & progressu chemiae* Hafniae anno 1668. 4°. * auctior rediit; cum titulo *Hermeticae Aegyptiorum & chem... ... ...tie* ab H.

 CONRING

Conring *animadverſionibus vindicatæ* Hafniæ 1674. 4°. *, in qua de plantis Ægyptiorum integrum & eruditiſſimum eſt caput 4. Fuſe pro palingeneſia.

Ejusdem *Lingua pharmacopœorum, ſeu de accurata vocabulorum in pharmacopoliis uſitatorum pronuntiatione* Hafn. anno 1670. 4°. *. Etſi de ſyllaba tantum longa videtur quærere, & brevi, doctum tamen eſt opus, cum verſus antiquorum poetarum in teſtimonium adducat. Paſſim etiam utilia adnotat, ut vocum græcarum apud Avicennam corruptionem.

Ejusdem *De ſomno & ſomniferis maxime papaveraceis* diſſ. Hafniæ anno 1683. 4°. *. Papaveris antiquitates. Inde analyſes: vim Opii eſſe in morandis motubus animalium.

Ejusdem *De uſu plantarum indigenarum in medicina: & de clyſſo plantarum, & Thee ſpecifico enchiridion* Hafn. anno 1688. 8°. * 1690. 4°. Hefter. Ad quemque morbum, & ad medicatarum virium claſſes, dat catalogos plantarum indigenarum. Clyſſum vocat aquam ſtillatitiam plantæ recentis, neque fermentationem paſſæ, per balneum Mariæ correctam, cum reſiduo ſiccato expreſſam. Theiformes inde dat formulas. Germanice prodiit *kurzer Bericht vom Gebrauche der einlandiſchen Pflanzen* Hamburg 1696. 8°. Meis.

Inter diſſertationes, ſeu orationes, Academicas a *Samuele* Linthrup Hafniæ anno 1715. 8°.* editas, prima eſt de experimentis botanicis, anni 1675. Inter alia tellurem Braſilianam a *Mauritio* Nassovio advectam primo innumeras plantas Braſilicas reddidiſſe, inde ſenſim Batavas. Inter medicatas plantas laudat etiam Belladonnæ externum ad cancrum uſum. Diſſertatio V. eſt de venenis. Laudat eorum vires medicatas, Aconiti ad lepram, Cicutæ internum uſum ad febres malignas. Taxi umbram negat nocere. In diſſertatione *de qualitatibus occultis* aliqua de plantis ſunt, ut Hellebori globulum in *fonticulum* brachii inmiſſum vehementer alvum ducere.

In Tomo II. Diſſertatio de natura dulcedinis hactenus huc facit.

Multa ejus ſunt in *actis Hafnienſibus.* In Vol. I. n. 59. de plantis in platis ſilicibus natis, de Alga Saccharifera.

N. 60. Orchis hebræa & tetrorchis.

N. 61. Hyoſcyami radix ſpiralis.

N. 62. Chamæmelum & Hieracium contortuplicatum.

N. 63. Ranunculus, Cotula, Heſperis, Chamæmelum, petiolus Ceraſi, faſciata omnia.

N. 64. Ophiogloſſum, Plantago ſpica bifida.

N. 65. Kali, Ranunculus punctata.

N. 66. Muſcus catharticus Islandiæ.

N. 67.

N. 67. Flos Caryophylleus prolifer.

N. 69. Acidus liquor Gallii lutei.

Volum. II. n. 57. Ex fructu fagi febris lipyria.

N. 58. An Empetri fructus vere noceat?

N. 59. Geranium, Corona Imperialis, Hyssopus, Martagon, fasciata omnia.

N. 60. Pirum piro innatum.

N. 62. Absinthii sapor in lacte vaccæ ea herba pastæ.

N. 63. Succum Betæ nocere.

N. 64. Ab Aloës nimio usu excrementa cruenta.

N. 65. Scabiosa prolifera.

N. 66. Malus bifera.

N. 70. Figura salis Serpylli.

Vol. IV. n. 56. Iterum de Alga saccharifera.

N. 58. Rorellam nocere ovibus, & solis.

N. 68. Grana Siliginis & Sinapi in vinum producta.

Vol. 124. Analysis chemica seminis papaveris; olei varia genera multum fumantia. Inde Opii analysis & oleum stillatitium. Hujus in fele venenata potestas: unde deduxit AUCTOR, narcosin esse in oleo, cujus particulæ sint tenuiores, quam in aliis oleis.

§. DCXXVI. *Christophorus Merret.*

Christophori MERRET M. D. *Pinax rerum naturalium britannicarum continens vegetabilia, animalia & fossilia* Londin. anno 1667. 8°. *°. Plusculas plantas primus in patria detexit, plures varietates addidit. Montiam habet a D. GOODYER inventam; Dantiam, ni fallor, Cyathum, aliosque Fungos & Pezizas, Carices & Gramina non optime definita, Lactucam minimam, Melanoschœnum, Muscos aliquos, Sedum minimum stellatum purpurascens, Sium foliis variis; addit classes plantarum naturales & catalogos varios.

Brevem etiam *expositionem* scripsit *fraudium, & abusuum, qui a Pharmacopolis respectu ægrorum & medicorum committuntur.* Titulus verus est *Frauds and abuses committed by Apothecaries* London 1667. 8°.* BUR.* 1670. 4°. BODL.

In *Philosophicis Transactionibus* habet experimentum resecti corticis adaptati & convalescentis; aliqua de corrigenda sterilitate Cerasorum; de Aloës suspensæ

suspensae decrementis in pondere, dum nova folia subnascebantur, haec omnia n. 25.

In n. 223. Aliqua de plantis rarioribus Lincolniae.

§. DCXXVII. *Varii.*

Leonhardi URSINI *Descriptio Tulipae de Aleppo* Lipsiae anno 1667. 4° quam non vidi.

EJUSDEM *Viridarium Lipsiense.*

J. *Henrici* URSINI, Ratisbonensis, theologi, est *arboretum biblicum* Norimbergae anno 1668. 8°. *B. Tig.* anno 1685. 8°.*.

EJUSDEM *Continuatio historiae plantarum biblicae, seu de sacra phytologia, herbarius sacer, & hortus aromaticus* S. II. eodem anno.*

Sylva theologiae biblicae perinde.* Loca collecta habet ad philologiam sacram pertinentia, ex veteribus scriptoribus. & Itinerariis desumta. Icones etiam addidit.

Valentini Henrici VOGLER *Diaeteticorum Commentarius in D. Liddelii aliqua capita* Helmstad. anno 1667. 4°.

EJUSDEM *De rebus naturalibus & medicis, quarum in sacris Commentariis fit mentio* Helmstad. 1673. 4°. LIND. anno 1682. 4°. LIND. 1683. 4°. CHION.

EJUSDEM *de venenis disputatio* Helmstatt 1661. 4°. LEHMAN.

Daniel ANGELUS *de compositione medicamentorum* Gedan. 1667. 8°. RAST.

Antonii de GOBBIS *nuovo ed universale theatro farmaceutico* Venet. 1667. fol. UFF.

Constantin. ZIEGRA *de Zoophytis* Witteberg. 1667. 4°.

J. *Georg* GRELNIUS *de rusticatione & villis veterum* Lips. 1667. 12°.

Nicol. CAPPON & *Claud.* BERGERON *E. vinum vitae & staturae detrahit* Paris 1667.

N. LAURENCEAU *Ergo vinum Rhemense omnium saluberrimum* Rheims 1667. 4°. SEG.

Car. de GOGLER *Haus- und Feldapothek* Frankfurt 1667. fol.

Lamberti v. BOS *oude en nieuw ontdekte weereld &c.* continet etiam Plantas Amsterdam 1667. 12°. RIV.

ALESSANDRO VITRIOLO vertit COLMENERI l. *della Cioccolata* & notulas addidit Rom. 1667. 12°.

Petri

Petri BRAHE *Oeconomia eller hushold bok* Wyfingborg 1667. 4°. ANDERS.

Hoc anno Academia *Cimentina* fuos commentarios edere cepit Firenze 1667. fol. *. Primarii auctores fuerunt VIVIANUS, BORELLUS. Botanica vix tangunt. Anno 1657, fundatam fuiffe NELLIUS (c).

Pierre BARRA *Les abus de la thériaque, & de la confection d'Hyacinthe. On y a joint une déscription de cette confection reformée par le même* Lyon anno 1667. 12°. BURETTE.

§. DCXXVIII. *Guerner Rolfink.*

Guerner ROLFINK vir eruditus, per multa itinera doctior, Arabicæ linguæ cultor, primus in Germania Chemiæ profeffor, Theatri anatomici & horti medici (*d*) Jenenfis conditor, ad rem botanicam hactenus contulit. EJUS liber de *purgantibus vegetabilibus Sectionibus XV. abfolutus* Jenæ anno 1667. 4°.* & 1684. 4°. MOLLER. RIV. editus eft. Doctum opus: fingula medicamenta, quæ alvum ducunt, ex Græcis & Arabicis fontibus defcribit, præparationes & formulas congerit, quas quodque fimplex medicamentum ingreditur, viresque medicatas exponit. Naturam non totam neglexit, vitio tamen feculi fui hanc curam minoris fecit.

EJUSDEM *De vegetabilibus plantis, fuffruticibus, & arboribus in genere* L. II. Jenæ anno 1670. 4°. *. Occafione conditi & renovati horti Jenenfis. Libro I. fere laudes . dit rei herbariæ, horti Patavini præfectos recenfet, eorumque vitas a BONAFIDIO ad G. a TURRE. DOMINICI HORATII itineraria M. *Summani*, Baldi, & Corficæ laudat. Altero vita, & propagatio plantarum ad veterum morem dicitur; demum qualitates, ufus & ftirpium indagandarum modus. Signaturas non rejicit. Methodi breviffime expofitæ.

Inter differtationes chemicas prima eft *de Tartaro* Jen. 1619. 4°.

Reliquit ineditam Orationem *de utilitate ftudii botanici*, qua hortum Jenenfem anno 1631. initiatus eft MÖLLER. tum herbarium vivum 10. Voluminum a SCHELHAMMERO laudatum *Catal. hort. fui.*

§. DCXXIX. *J. Baptifta du Tertre.*

J. *Baptiftæ du* TERTRE, monachi Dominicani, *Hiftoire générale des Antilles habitées par les François*, primum prodiit Paris anno 1654. inde T. I. & II. Parifiis anno 1667.* T. III. & IV. anno 1671. 4°. *. Diu in illis Infulis habitavit, ftudiofius tamen bella Gallorum cum Anglis, & rixas Gallorum inter fe ipfos agitatas, adnotavit. Non tamen neglexit rem herbariam, quantum ejus ab homine harum rerum imperito exfpectari poteft. In parte II. Tractatus III. eft de plantis, quæ nempe vel ad medicinam, vel ad

(c) *Stor. letter.* p. 99.
(d) Anno 1629.

ad victum aliasque usus œconomicos pertinent. Eas earumque cultum, & præparationem viresque medicas non male describit, ut αυτοπτης; ut tamen characteres plantarum a viro botanices imperito non exspectes. Icones aliquas adjecit, non optimas, nonnullas etiam valde malas, ut Indici. Ex hoc tamen fonte ROCHEFORT, & LABAT, & POMET, & alii potissimum hauserunt.

§. DCXXX. *Johannes Merlet.*

Jean MERLET *Abrégé des bons fruits avec la maniere de les connoitre, & de cultiver les arbres* Paris 1667. 12°. 1675. 12°.* 1690. 12°. BUR. 1740. 12°. Amsterdam 1667. 12°. HOTTON. Non displicet hominis practici 40. annorum opusculum. Arborum etiam fragorum, & grossulariæ varietates innumerabiles recenset, cum laudibus cujusque fructus & cultu. Ficum cultum respuere. Pirum semel in anno neque frequentius debere putari. Optime inseri raras pirii species in magnas & robustas piros. Ad finem habet arbores vulgo non cultas.

§. DCXXXI. *Erasmus Francisci.*

Erasmi Francisci (nominis ficti) verires *Francisci* FINX, *Ost- und Westindischer Lust- und Staats- Garten* Nuremberg anno 1668. fol. *. Continet etiam plantas Indiæ earumque icones.

EJUSDEM *Guineischer und Americanischer Blumenbusch, nebst Michael* HAMMERSTAINS *Guineisch- und Westindianischer Reisebeschreibung* Nuremberg anno 1669. 8°. (1661. 8°. UFF.)

§. DCXXXII. *Johannes Nieuwhof.*

Johannis NIEUWHOF *Legatio Batava ad M. Chamum Sungti* (anni 1655.) Amsterdam anno 1666. fol. *, & Gallice anno 1665. fol. Germanice anno 1666. fol. Belgice anno 1665. fol. 1693. fol. *Tweede en derde Gezandtschap na China* Amsterdam 1665. fol. HOTT. 1675. fol. Germ. Tertium tamen iter DAPPERO debetur. Continet aliquot icones plantarum rariorum.

EJUSDEM *gedenkwaerdige Brasiliaansche Zee en Landreise* Amsterd. 1682. fol. Laudatur a LOCHNERO *pareir, brava.*

§. DCXXXIII. *Varii.*

Edme BAILLART *Discours du Tabac, où il est traité particuliérement du tabac en poudre* Paris anno 1668. 12°. 1693. 12°. BURETTE. Laudat hujus pulveris usum, & negat in cerebrum venire.

Godofredi VOIGT *Curiositàtes physicæ* Gustrow. anno 1668. 8°.*. Contra plantarum resuscitationem.

Jean GALLE (ut intelligo) *Discours contenant la maniére de nourrir les vers à soie, & la tirer* Paris anno 1668. fol. long. BURETTE.

Petri

Petri GONTIER *exercitationes hygiasticæ s. de sanitate tuenda & vita producenda* Lugduni 1668. 4°. si huc facit. BUR.

Francisci LIBERATI *il perfetto maestro di casa* Rom. 1668. 8°. si huc pertinet.

Petri YVELIN *an fructuum usus insalubris* Paris 1668. PLAT.

In *Cornelis vander* VOORDE *Lichtende Fakkel der Chirurgia* Amsterdam anno 1668. 4°. * continetur *dispensatorium* pro chirurgis navalibus, cum simplicium medicamentorum facultate & dosi.

§. DCXXXIV. *Paulus Boccone.*

Pauli BOCCONE Panormitani, ex Savona ligustica oriundi, qui, cum inter monachos se contulisset, SYLVIUS dictus est, non incuriosi hominis, qui in Corsica, Sicilia, Melita, Anglia, Belgio Germania plantas collegit, & M. D. Etruriæ botanici, multa in rem herbariam merita sunt. Figuratos etiam lapides, aliaque rariora, etiam formulas medicas & chemicas, non satis in singulis diligens corrasit, ut tamen multa omnino primus viderit. Primum prodiit *de abrotano mare monitum* Catanæ anno 1668. SEGUIER.

Deinde pluscula opera sunt botanici argumenti. *Manifestum botanicum de plantis Siculis Cataneæ* anno 1668. 4°., quo eruditis viris modico pretio semina offert. SEGUIER.

Earum plantarum fasciculum R. MORISON edi curavit Oxonii anno 1674. 4°.*, cum titulo *Icones & descriptiones rariorum plantarum Siciliæ, Melitæ, Galliæ & Italiæ.* Plantæ pulchræ multæque novæ, icones exiguæ, & sæpe malæ: neque plantæ semper novæ sunt, quas Vir Cl. pro novis recenset, vel Rubiæ quadrifoliæ exemplo. Tabulæ sunt 52.

EJUSDEM *Recherches & observations naturelles* Paris anno 1671. 12°. ASTR. & auctius Amstelodami anno 1674. 8°. * Belgice Amsterdam 1744. 8°. *Natuurkundige Nasporingen en uytvoerige navorsing van het groey der planten.* Epistolæ sunt ad varios viros eruditos Galliæ, & Angliæ & Italiæ, de creticis plantis & marinis, etiam maritimis datæ. De tuberibus, Loti tetragonolobæ, aliarumque plantarum, bulbis plantas suas reparantibus: cum FAGONI epistola ejusdem argumenti. DHUISSE de propagatione plantarum. MORAN de iisdem tuberibus, N. STENONII de Astroite. J. SWAMMERDAM duæ epistolæ de Coralliis. Porro Catalogus plantarum Siciliæ, inter quas Papirus est & Opuntia; *Matthæi* SLADI epistola de Camphora, de Alcyonii specie. Corallium BOCCONE pro mero habet lapide.

EJUSDEM Epistola cum NATIO prodiit.

EJUSDEM *Osservazioni naturali ove si contengono materie medico fisiche e di botanica* Bologna anno 1684. 16°. *. Observationes 26. totidem auctoris amicis dicatæ. In obs. VII. plantas rariores delle pieve di Quero dominii Veneti

neti recenſet. Multum laudat Tetrahit & thalictrum ad ignotos aliquos infantum morbos, tum Cyclamen ad ſcrophulas, Ariſtolochiam ad icterum, Verbaſcum ad inflammationes. In obſ. XII. Helleborum ſetacei modo adhibitum in morbis animalium commendat. In obſ. XIV. plantas aliquas agri Bononienſis recenſet. In obſ. XVIII. de Bupleuro gramineo agit, foliis caulinis cordiformibus perfoliatis. Obſ. XXI. de cauſa perpetui viroris in nonnullis plantis. Obſ. XXII. de eadem re, & de nonnullis plantis marinis. Pleraque in poſterioribus operibus redeunt.

EJUSDEM, nunc monachi Ciſtercienſis & SYLVII nomine induti, *Muſeo di fiſica e di eſperienze decorato di oſſervazioni naturali* Venet. anno 1697. 4°. *. Opus varium utique & miſti generis. Obſervationes primo loco ſunt, ad Magnates datæ. Inter eas XII. eſt de Fungo Melitenſi (Cynomorio), ejusque vi vulneraria. Obſ. XIV. & XV. de Manna. Obſ. XXI. de vi medica Lapathi acuti. Obſ. XXV. XXVI. varia de plantis, miras quasdam proprietates habentibus, Tragio imprimis & Coriaria. Obſ. XXXI. de oleo Juniperi. Obſ. XXXIV. de medicata variarum plantarum vi. Obſ. XXXVI. de vi medica plantarum vulgatiorum. Obſ. XL. XLI. de Corallio & plantis marinis, ſatis copioſe, cum iconibus. Obſ. XLII. de Serpentaria Virginiana & Contrayerva. Obſ. XLIV. de Piſtaciis. Obſ. XLV. de Plantis marinis & Lithophytis. Obſ. XLVI. de Fungis & plantis funginis, cum iconibus. Non contemnenda collectio, admiſtæ etiam plantæ aliæ raræ. Tenere oportet, credulum fuiſſe virum, & in viribus medicis plantarum liberalem.

Germanice prodiit cum titulo *Anmerkungen über natürliche Dinge, aus ſeinem Muſæo experimentali phyſico zuſammengezogen* Frankfurt und Leipzig anno 1697. 12°. editum.

Princeps viri opus eodem anno prodiit, *Muſeo di piante rare* Venet. anno 1697. 4°. *, Tabulæ 131. ſunt plantarum plerarumque ſpontanearum, quarum equidem non undique eadem eſt elegantia, pleræque tamen, ut absque charactere fieri poteſt, bonæ. Ad BARRELERIUM (*e*) & CUPANUM (*f*) non paucas pertinere facile eſt obſervatu. Ut ſunt, cum brevibus ſuis deſcriptionibus, pertinent tamen ad fontes rei herbariæ, & potiſſimum etiam alpinæ. Index harum iconum ſeorſim proſtat. *Appendicem ad Muſæum*, de plantis Siculis agentem, cum nonnullis obſervationibus habet RIVINUS in Bibl. editum Venet. anno 1702. 8°.

In Journal des Savans anni 1676. PAULUS habet iconem Ferulæ Opopanacis, cujus gummi in Sicilia pro ſummo adverſus vulnera remedio habetur.

In *Miſcellaneis Nat. Cur.* Dec. III. ann. IV. app. n. 9. aliqua habet de plantarum marinarum origine, Fungorum, Confervæ, Fucorum, Corallinarum, Zoophytorum.

§. DCXXXV.

(e) Non diffitente BOCCONE.
(f) Præf. ad hort. Catholic.

§. DCXXXV. *Flor. Schuyl.*

Florentii SCHUYL *Catalogus plantarum horti Lugduno batavi* Leidæ anno 1668. 8°.* Heidelberg. anno 1672. 8°.*. Nomina ſola. In catalogo plantarum circa Leidam ſponte naſcentium, Calla recenſetur, Cepæa marina, Kakile, Lunaria botrytis, inexſpectata in humili ſolo herbula. Plantas Capenſes & alias raras habet a BEVERNINGIO. Recuſus eſt a J. HAUKEN Darmſtat. anno 1679. 12°.* & a *Jacobo* GOTTSCHALK Plön. anno 1697. 8°.* Leid. anno 1718. 8°.

§. DCXXXVI. *J. vander Groen.*

Jan vander GROEN Hortulani principis Auriaci *den nederlandzen hovenier* Amſterdam anno 1668. 4°.*. Gallice *le jardinier du païs bas* Bruxelles 1672. 4°. BUR. Amſterdam 1670. 4°. Gallice & Germanice *Neuer Gärtner* Amſterdam 1669. 4°. VOGT. Alia tamen præcellit editio. Continet delineationes hortorum Magnatum, arbores, earumque cultum; deinde flores & plantas coronarias: inde bulboſas: variasque in hortis obvias, etiam vulgares & ſylveſtres.

EJUSDEM *Den verſtandigen Hovenier.* Amſterdam eodem anno. Sunt opera hortenſia, ſecundum menſes, ſimpliciter omnia. Vires medicas addidit *Petrus* NYLAND medicus, cujus nomen præfigitur in editione Amſterdam 1686. Germanice idem eſt, ni fallor, *Der ſorgfältige Hausvater, oder gründliche Anleitung zum Gartenbau, nach den* 12. *Monaten des Jahrs* Osnabrügg anno 1674. 4°. Video alium titulum *Den wyze jaar beſchryver ontdecking van het werking der natuer eigenſchappen van heeſteren kruyden.* 4°. & ejus partem tertiam ſ. *den eeraaraen landbouwer.* 4°.

Idem v. d. GROEN conjunctim cum priori opere edidit *De Medicyn winkel of ervaren huysbouder.* Amſt. eodem anno. Medicamenta vulgaria ſecundum morbos. Gallice etiam prodierunt, cum Jardinier du Païs bas, *la boutique à remédes pour les animaux, & le traité des Abeilles.* Bruxelles anno 1672. 4°. BURETTE. Amſterdam 1670. 4°.

Idem *Petrus* NYLAND Amſterdam anno 1670. 4°.* 1679. WACH. 1680. 12°. CARLS. ſubjunxit *De Neederlandze herbarius of Kruytboeck*, Plantæ vulgatæ, ſecundum alphabeti literas, cum icunculis, deſcriptione & medicatis viribus. Germanice *rares medicinaliſches Kräuterbuch* Oſnabrügg 1678. 4°.

EJUSDEM *het vermaakelyke landtleeven* Amſterdam 1669. 4°.*

§. DCXXXVII. *Moyſe Charas.*

Moyſe CHARAS *Hiſtoire naturelle des plantes, des animaux & des mineraux, qui entrent dans la compoſition de la thériaque* Paris anno 1668. 12°. (*Journal des Savans*) anno 1685. 12°.* & 1691. 12°., cum titulo *Thériaque d'Andromachus.*

machu, avec une description, &c. Carmine Sapphico theriacam describit, inde percurrit medicamenta, quæ eam longissimam Antidoton ingrediuntur: eas describit, & signa addit bonæ notæ. Opii habet præparationem & analysin, sic Glycyrrhizæ, Hypocistidis. Rhaponticum, ex Lapathi genere, ipse legit in Monte Genevre; Nardum Celticam bene describit. Carpit in hoc auctore Cl. JUSSIEU (*g*), quod non satis certos plantarum characteres dederit, neque venena distinxerit, ad quæ theriaca prodesset. Germanice *Beschreibung der Viper und des Theriaks* Frankfurt 1679. 8°. Latine Genev. 1684. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopée Royale, Galénique & Chymique* Paris anno 1672. 8°. FALCONET, anno 1676. 4°. FALCONET, anno 1681. 8°. *Journal des savans;* Paris anno 1692. 4°. Lyon 1693. 4°. ASTR. & 1753. 4°. *augmentée par L. M. avec les formules & un traité des eaux minerales.* Latine Genev. anno 1684. 4°. BURETTE. Materia médica ejusque elaboratio in usus clinicos, tum Galenica, tum chemica. Multi analysin dedit, & in vinum & acetum degenerationem descripsit. Miserum vitæ finem fecit. In Hispaniam enim cum se contulisset, in carceres Inquisitionis ob religionem conjectus est, & denique jam senex fidem abjuravit (*h*).

§. DCXXXVIII. *Diarium Tinassi.*

Hoc anno, tum sequentibus, ad annum usque 1675. prodiit Romæ apud *Nicolaum Angelum* TINASSI *Il giornale de letterati* 4°. opera *Francisci* NAZARI. Non est versio Parisini *Journal des Savans*, ut vulgo dicitur; adiecta sunt enim, quæ in Italia prodierunt, & passim etiam observationes, ut vocant, peculiares, deinde ad finem excerpta diarii Gallici. Ab anno 1675. duo sunt diaria hujus tituli. Prius ejusdem NAZARI, apud *Benedictum* CARRARA, ad annum usque 1679. continuatum: alterum ab anno 1675. ad annum 1679. apud TINASSUM, J. CIAMPINI & L. A. PORZII cura, ut anno 1675. 1676. 1677. titulum NAZARI retineret. Ab anno 1679. ad 81. solius TINASSI nomen superest CLEM.

§. DCXXXIX. *Ezreel Tongue.*

Ezreel TONGUE De succo plantarum experimenta dedit in Transf. Phil. n. 43. Adscendere unice, neque descendere succum.

IDEM n. 44. Insitos in radices ramos comprehendere; arbores radicibus in aëre suspensis vivere.

IDEM n. 45. Consilia varia ad experimenta suscipienda, ex quibus natura vegetationis declaretur. Succi aceris ad cerevisiam coquendam utilitas.

IDEM n. 57. Etiam calidiori tempestate fluere succum aceris, cessare frigidiori etiam juglandem n. 58.

§. DCXL.

(*g*) De la thériaque pref.
(*h*) *Hist. lit. du Règne de Louis XIV.* p. 162.

§. DCXL. *Robertus Morison.*

Roberti MORISON *Hortus Blesensis auctus*, *accessit Index plantarum in horto contentarum*, *nemini scriptarum*, *& observationes generaliores*, *seu* PRÆLUDIORUM *pars prior* Londin. anno 1669. 8°.* GASTONI primum Amelianensi serviit, qui Blesis hortum condiderat: inde Professor botanicus Oxonii fuit: vir in horto eruditus, in quo plantas sub oculis haberet, earumque fructus commode inspiceret. Ita factum est, ut ab ea plantæ parte methodum sensim desumserit, (cujus cum hoc libro dat primas lineas, arborum & fruticum, quas nunquam in magno opere elaboravit, deinde plantarum humiliorum). Ita *hallucinationes* C. BAUHINI natæ sunt, invidiosum opus, quod cum horto Blesensi prodiit. Laborat fere in plantis C. BAUHINI in ordinem cogendis, quas solet transferre ad eas plantas, cum quibus proxime consentiunt: plerumque bene, ut a posteris MORISONI consilium adoptatum sit. Puriores paulatim classes præparat, male conjunctas ut Lysimachias priorum, divellit. Genera passim constituit, ex siliqua biloculari Astragalum, ex crasso fructu Cachryn; passim etiam plantas aliquas describit, ut Myosuro adfinem foliis divisis.

Animadversiones in III. Tomos historiæ plantarum J. BAUHINI. Ejusdem generis & scopi sunt, plerumque veræ.

Dialogus inter socium Collegii Regii Londinensis & botanographum regium. Genera docet ex characteres constituere, ut Ranunculum, rejectis notis a sapore, vi medica, foliis serratis. Omnes plantas ex semine provenire defendit.

Catalogus ipse est ex BRUNYERO, sed auctior. Ei subjicit MORISONUS catalogum plantarum nemini scriptarum, quarum bene multæ quidem dudum innotuerunt, ut Myrrhis aurea, Bellis Tanaceti folio, Brunella alpinà, Conyza acris annua alba, Ranunculus ceratophyllus. Plurimæ aliæ meræ sunt varietates; intercedunt tamen raræ vel novæ, ut Spergula semine foliaceo, Dancia, Ranunculus arvensis minimus: Sium ferulaceum, Trifolium, ut puto p. 314., pratense majus album, Vicia præcox minima. Multas in Gallia potissimum legit, in qua diu vixit, aliæ sunt exoticæ originis.

EJUSDEM *Plantarum umbelliferarum distributio nova per tabulas cognationis, ex libro naturæ detecta* Oxon. anno 1672. fol.*. Specimen est magni operis. Umbelliferas nempe auctor ex seminibus disponit, exque habitu, quarum icones exhibet, elegantes, plantarum vero descriptiones breves. Subjungit umbellatas, improprie sic dictas, Valerianam, Thalictrum, eminus certe umbelliferarum dissimile, Pimpinellam, Filipendulam. Inde sequuntur umbelliferæ, quas novas putat, aut ab aliis male locatas. EJUSDEM iterum *hallucinationes* C. BAUHINI. Denique perpulchræ figuræ foliorum, etiam ramorum, plantarum umbellatarum vel adfinium. Novus titulus anno 1715. præfectus est, opus non mutatum.

EJUSDEM *Plantarum historia universalis Oxoniensis*, *seu herbarum distributio nova per tabulas cognitionis*, *ex naturæ libro detecta* Oxon. anno 1678. fol. & mutato

mutato titulo anno 1715. fol. *. Arbores nunquam prodierunt, quæ pars I. futura erat operis, cui SCHELHAMMERUS se totum MORISONI opus apud Auctorem perfectum se vidisse testis est (*i*): initium adeo ab *altera* parte sumitur. Tabulæ sunt insignibus *Mæcenatum* ornatæ, & referunt species plantarum, modo melius sculptas, modo minus bene; descriptiones breves, neque ejusmodi ut satisfaciant: critica adhibita est non optima, ut persæpe eadem planta repetito occurrat. Habet tamen etiam sibi propria. Methodus ex fructu & habitu composita. Ad Partem II. pertinent I. Bacciferæ, confusa classis: altera fusa scandentium, ubi cucumeraceæ mistæ cum convolvulis, & Lupulo. Sect. II. est Leguminosarum, ubi confusæ, post Trifolia, Potentillæ, Alchemilla, Sinapistra, aliæ. Sectio III. est Cruciatarum, cum subjectis Veronicis. Sect. IV. Liliaceæ. Admistæ Caryophyllatæ, Anemonæ, Ranunculi. Sect. V. est farrago tricapsularium, unicapsularium, bicapsularium, quadricapsularium, quinquelocularium, flore regulari, irregulari, nullo, apetalarum, monospermarum, dispermarum, trispermarum.

Tomus III. a *Jacobo* BOBART filio hortulano (*k*) a morte auctoris, ex schedis imperfectis paucisque tabulis editus fuit anno 1699. fol. & 1715. fol. *. MORISONUS enim immaturo fato anno 1683. abreptus fuerat. Sectio VI. est plantarum flore composito, ubi commistæ discoideæ, radiatæ, dipsaceæ. Sectione VII. continentur Planipetalæ, & admistæ aliæ, corymbiferæ, papposæ, & Valerianæ, iterumque in eadem sectione radiatæ & capitatæ, cum Eryngio, Dipsaco, Cacto. Sectio VIII. Graminum est, quorum magnus est numerus, icones vero, quam reliquæ, pulchriores: subjectæ aliquæ plantæ liliaceæ, Plantagines & Pimpinellæ. Sectio IX. est umbelliferarum, & stellatarum. Sectio X. Tithymalorum & Ricinorum. Sectio XI. Verticillatarum cum asperifoliis, inter quas intrusum est Heliotropium tricoccum. Sect. XII. iterum farrago est ex multisiliquis, Saxifragis, Aretiis, Gentianis, Chrysosplenio, Pirola, Trientali, Orchidibus. Sectio XIII. farrago bacciferarum non frutescentium. Sectio XIV. Filicum. Sectio XV. Muscorum, Lichenum & Fungorum, quibus præpositæ sunt plantæ floridæ, de quibus locandis auctor desperaverat, Limonium, Statice, Acanthus, Plantaginella, Xanthium, aliæ. Musci & marinæ plantæ numero excellunt. Adparet, methodum vix ullam ab AUCTORE servatam esse: icones tamen numerosæ, & sæpe propriæ, utilitate non carent. Judicium de viro meum idem fere fuerit, quod RAJI.

§. DCXLI. *Johannes Swammerdam.*

Johannes SWAMMERDAM, Insectorum eximius observator, exigua parte plantas attigit. In *algemeene ontleding van bloedelooze diertjes*, quæ Ultrajecti

(i) *Additam. ad* CONRING.
(k) UFFENBACH Reis. III. p. 163. 164.

jecti anno 1669. 4°.*. Latine vero anno 168:. 4°.*, cum nomine *Historiæ generalis insectorum* prodiit, vegetatio continetur Tunicæ. In *bibliis vero naturæ posthumis*, Leidæ anno 1736. fol. excusis, continetur fabrica ſeminum Filicum; & anulorum elaſticorum, quibus pollen continetur.

§. DCXLII. *Benedictus Stella.*

D. *Benedetto* STELLA, de Civita Caſtellana, *Il Tabacco, opera nelle quale si tratta dell origine, historia, coltura e preparazione, qualita, natura, virtu, ed uso in fumo, in polvere, in foglia, in lambitivo, ed in medicina della planta detta Tabacco* Rom. anno 1669. 8°.*. Nominis ortus, ſpecies tres — non provenire in Gallia, Germania, frigidis regionibus. Neapoli ſempervirere, & aliquot annis ſupereſſe. Succum in America cum vino Hiſpanico coqui, addi Aniſum, Zingiber, & folia in eo ſucco macerata ſuſpendi, ſiccari. Succum curare vulnera, tineam. Fumum ductum prodeſſe hominibus phlegmaticis, militibus. Primos Anglos fumum in Europa traxiſſe. Romam novum morem adduxiſſe *Virginium* URSINUM. Utique cerebrum ab eo fumo denigrari: & ab ipſo etiam pulvere cerebrum fœdari. Italicum optimum eſſe. Electarium Nicotianæ ad varia prodeſſe; Succum ad ſcrophulas. Calculum ſe de urethra expuliſſe fomento, in quo Tabacum cum aqua & vino coctum erat. Multa contra MAGNENUM.

§. DCXLIII. *Georgius Christophorus Petri.*

Georgii Christophori PETRI *Asylum languentium, ſeu Carduus vulgo benedictus* Jenæ anno 1669. 8°.*. Florum odorem eſſe, qui pirorum moſchatellinorum. Farraginem formularum tradit, quas hæc herba ingreditur, viresque pene ad omnes morbos extollit.

EJUSDEM diſp. *de pane & vino* Erford. 1698. 4°. PL.

§. DCXLIV. *Joh. Worlidge.*

Joh. WORLIDGE *Syſtema agriculturæ* (Horti culturæ ut puto) *Of the ſeveral ways of tiling planting ſowing manuring of all ſort of gardens, Orchards, &c.* London anno 1669. fol. 1677. 8°. SEGUIER. tum anno 1716. 8°. cum inſtrumentorum deſcriptione.

EJUSDEM *Of husbandry* London 1675. fol. EVEL. idem forte opus.

EJUSDEM *Vinetum Britannicum or a treatiſe of Cyder and other drinks, extracted from fruits growing in the Kingdom, with the arts of propagating all ſorts of vinous fruitlees* &c. London anno 1678. 8°. 1691. 8°. SEGUIER; & ſeorſim *The moſt eaſy method of making Cyder* anno 1687. 4°. 1691. 8°. OSB.

Num hic de melle plantarum, ex earum exhalatione egerit? non novi, certe hujus viri de ea re adnotationes laudari video. Judicium viri laudat Cl. MILLS Vegetabilia omnia aqua nutriri negavit.

EJUSDEM *The art of gardening* London anno 1700. 8°. OSB.

§. DCXLV. *Timotheus à Roll. Alii.*

Timothei a ROLL *Neues Blumenbüchlein, wie alle Blumen gepflanzt werden müssen, &c.* Costanz anno 1669. 16°.*. Zug anno 1687. 16°.* (*l*), a GREFLINGERO recusum Francofurti 1684. 12°. Hanover 1692. 8°. Lego etiam J. G. SPENGLER's *Blumenbüchlein* Costanz 1693. 12°. & 1691. 12°.; an diversum? Posthumum opusculum. Horti situs, sepes, instrumenta terræ: florum per classes cultus: & peculiariter Tuberosæ, Tunicæ, Tulipæ, Anemones, aliquot aliorum florum. De oleribus aliqua, simpliciter, & absque fuco.

JURGEN ANDERSEN und VOLQUARD YVERSEN *Orientalische Reisebeschreibungen* Schlesvic 1669. fol. si huc faciunt.

NICOLAS VILLAULT de BELLEFOND *Relation des cotes d'Afrique apelées Guinée* Paris 1669. 12°. BUR. 1749. 12°. Anglice versa London 1670. 8°. BODL. Continet etiam fructus regionis. Adierat anno 1666. 1667.

TARDUCCIO SALVI *il chirurgo* Rom. 1669. 4°. L. VIII. agit de natura simplicium, ad alphabeti ordinem, cum aliqua descriptione & usu, breviter & simpliciter B. B.

BENEDETTO CASTELLO *Alcuni opusculi filosofici.* Inter ea est l. de conservandis granis Bonon. 1669. 4°. CLEM.

J. FLAVELL *husbandry spiritualized or the heavenly use of earthly things* London 1669. 4°. BODL.

Recueil de remedes & secrets tirés des memoires du Chev. DIGBY *avec plusieurs autres secrets & parfums tres experimentés par* J. MALBEC de TREVEL Paris 1669. 8°. WASSENAAR. Conf. p. 510.

De verstandige Kock Amsterdam 1669. 4°.

Robert de BERQUEN *les merveilles des Indes orientales & occidentales* Paris 1669. 4°.

Le Jardinier universel ou les delices innocentes de la culture des Jardins par le S. GABRIEL Montbelier 1669. 8°. HOTT. EJUSDEM *allgemeiner Gartner* Stuttgard 1671. 8°. Eslingen 1673. 8°. ex Gallico versus a J. G. SCHARFENSTEIN.

An differt *Peter* GABRIEL's *Kunsterfahrner Blumen - Küchen - und Baumgärtner* Stutgard 1682. 12°. Tübingen 1756. 8°. 1767. 8°.

Der Reichsgartner Stutgard 1682. 12°. zum vierten mahl aufgelegt.

LESEURRE *de la* BELLERIE *Description du vignoble de Garaubaud*, & discours sur la crapule Lyon anno 1669. 8°. FALCONET.

Georg.

(l) Titulum reperio *der Schweizerische Botanicus.*

Georg. ILMER *de Tilia* Lipsiæ anno 1669. 4°.

Valentin KAPFER'S *Unterricht, wie die Maulbeerbäume in Deutschland zu Erziehung der Seidenwürmer zu cultiviren* Wien 1669. 8°.

Christophori FAHRENHOLZ *officina pharmaceutica Brandenburgica s. catalogus medicamentorum quibus officina Aulica* anno 1669. *instructa fuit* Berlin 4°. TREW.

§. DCXLVI. *Petrus Lambecius.*

Petri LAMBECII, Hamburgensis, Bibliothecarii Cæsarei, *commentarii de Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi* multa habent huc facientia. In L. II. Viennæ 1669. fol.* edito fusissime agit de codice celeberrimo DIOSCORIDIS, jussu JULIANÆ ANICIÆ sexto seculo depicto: tum de aliis codicibus DIOSCORIDIS, deque CRATEVA & aliis herbariis.

In L. VI. ib. 1674. fol.*. Medici græci traduntur, & de EUTECHNII ad NICANDRUM scholiis, deque codicibus DIOSCORIDEIS.

Habet etiam aliqua de frumento pervetusto.

§. DCXLVII. *Johannes de la Quintinie.*

Jean de la QUINTINIE Pictavus, celebris Hortulanus Regius de cultu Melonum Phil. Transf. n. 45. 46.

EJUSDEM *Instruction pour les Jardins fruitiers & potagers* Paris anno 1690. 4°. 2. Vol. FALCONET. anno 1695. 4°. 1760. 4°. 2. Vol. cum tractatu de cultu florum; sic Amsterdam anno 1692. 4°. HOTTON. 1697. 4°.* auctus libello de Melonum cultu. Porro Paris anno 1715. 4°. 2. Vol. anno 1730. 4°. 2. Vol. 1746. 4°. 2. Vol. 1756. 4°. 2. Vol. cum titulo *parfait jardinier.* Anglice conversus a *Johanne* EVELYN Lond. anno 1693. fol. Italice *Trattato delli alberi fruttiferi* Bassano anno 1697. 8°. Venet. anno 1704. fol. Belgice *nieuwe Nederlandze hesperiden*, & iterum *swei konst der oost boomen door G. edhals* & denuo *de nieuwe naauwkeurige Nederlandze hovenier.* In compendium redactus, cum additamentis *Georgii* LONDON & *Henrici* WISE London anno 1699. 8°. OSB. 1701. 8°. quæ editio tertia est. Hæc ex Cl. SEGUIER. Primum hic occurrit lexicon, quo instrumentum rusticum declaratur. Tunc de terra hortensi, de fossione, stercoratione, uno verbo de laboribus hortensibus. Peculiariter de arboribus muro adfixis, nanis, & soli permissis, de earum putatione &c. quam potissimum horticulturæ partem perfecit subtilius quam le GENDRE. Arbores docuit decapitare; incrementa earum moderari, & vix quidquam prætervidit (*m*). Varietates fructuum horæorum, earum selectus, compositio &

(m) *On fruitrees.*

& ordo, fusius quam apud priores scriptores omnes ab eo tractantur. De plantatione, seminariis, putatione, in qua multa mutavit, de conservatione fructuum, de insitione. Sequitur hortus oleraceus: olerum & herbarum edulium catalogus, secundum alphabeti literas dispositus. Opera menstrua. Terra cuique oleri apta. Inde hesperidum cura, & custodia hiberna, educatio & ornatus. Tunc adnotationes variæ, per experimenta natæ, de plantarum vita, succo, fructu. Multum a gnaris viris laudatur, ut a Cl. d'ARDENNES in l. *année champêtre*; carpitur a R. SCHABOL. Reliqua hujus collectionis non sunt ejusdem auctoris.

§. DCXLVIII. *J. L. Bausch, & Academia Naturæ curiosorum.*

J. *Laurentius* BAUSCH, medicus Suinfurtensis, Calendis Januariis anni 1652. novam societatem ad commoda publica convocare cœperat, ex medicis potissimum Germanicis compositam. Scopus erat colligere in communem thesaurum, quæ quisque utilia adnotaverat. Inde anno 1665. novæ societatis PRÆSES cœpit edere, ad formam, quam ea sibi præscribebat, duos libellos de *Aetite* & *Hæmatite*. Anno vero 1670. primum volumen *miscellaneorum Academiæ naturæ curiosorum*, *seu Ephemeridum medicophysicarum* Lipsiæ prodiit 4°., cujus porro *tres decades*; inde *Centuriæ decem*; denuo *Volumina* X., & nuper *quatuor Volumina novorum actorum* prodierunt. Major pars operis tradit adnotationes sodalium solitarias. In *appendice* sæpe integra opera, sæpe etiam vitæ sodalium reperiuntur. Imperatoris auctoritas anno 1677. ad novum institutum accessit. Majora privilegia impertita sunt anno 1687. Acta, seu Ephemerides, de quibus potissimum nobis sermo est, sub prima initia saporem retinebant seculi, ut ad miracula augenda, monstrificasque fabricas plantarum ornandas, multi inter auctores respicerent, icones etiam diu rudiusculæ prodierunt. Paulatim autem his vitiis est prospectum, & DILLENIORUM, TREWIORUM egregiæ adnotationes, & integra opuscula, acta Academica ornaverunt. Nos cum suis auctoribus, quæ melioris usus videntur, decerpta recensebimus; multa omissuri, ne in immensum opus excrescat. Cum denique non una fuerit magni operis editio, conandum est, ut primæ potius, quam nuperæ, ad manus sint.

Germanice versæ nuper prodire cœperunt, a plusculi tomi editi sunt, passim etiam emendati.

Hujus Academiæ *historiam* edidit vir ILL. *Andreas Elias* BUCHNER Hall. anno 1755. 4°.* post priora fragmenta G. *Wolfgang* WEDELII & *Michaelis Bernhardi* VALENTINI.

§. DCXLIX. *Georgius Seger. G. Hier. Welsch.*

Georg. SEGER Thoruniensis in Miscellaneorum curiosorum anno I. n. 8. De Polygono coccigero Polonico obiter egit. In anni II. n. 55. Fungus anthorpo-

thorpomorphus, pictoria icon. Nux Indica cercopithecum referens est anni VI. VII. n. 129. De radicum Althææ acrimonia anni IX. X. n. 100.

Joachim. Georg. ELSNER De Vincetoxici utilitate ad scrophulas Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. I. n. 57.

Joh. JAENIS Buglossum fasciatum n. 102.

Georg. Hieronymus WELSCH vir eruditissimus in eodem I. anno egit n. 151. de Xylaloe. In n. 152. ostendit, quod vulgo dicitur lignum Sassafras, radicem esse, non lignum. In n. 159. de fructibus Americanis non descriptis, tribus, cælato, cardioide, triastere radiato. Anno 1672. n. 31. de lacruma Opuntiana: n. 33. de Myrobolano VI. BONTII: n. 34. de Fungillo minimo. Anno 1677. n. 44. de fungillis in radice Citri natis.

Epistolam dedit ad J. *Mathiam* FABRUM de Toxicorum Arabicis antiquitatibus & Romanis.

EJUSDEM *Mictomimematum* Centuriæ III., in *Miscellaneis Nat. Cur.* Anni IV. & V. excusa, multas plantarum medicatarum minus notas facultates continent.

EJUS *Hecatosteæ II.* observationum physico medicarum prodierunt Augustæ Vindel. anno 1675. 4°. *. Pluscula ad rem herbariam faciunt. Nuclei Pinei Moluccenses cathartici: virtutes Chamæpityos ad podagram, Pneumonanthes ad asthma. Fructus Halicacabi a tactu amarescunt. Cortex aromaticus Kerf Arabum, inter medicamenta merito revocandus. Plantæ aliquæ marinæ. Anthophylli non descripti. Lignum Nucis aromaticæ, & fructus Americani non dicti. Anatome seminis Convolvuli. Filum marinum. Anthora Arabum. Excrementa Quercus. Abutilon. Terebinthina ex Chrysanthemo peruviano & gummi. Pilulæ Salignæ. Conyza Hippoc. Varia gummata nova. Gilsenech alatum. Lycopersica ad dysenteriam. Gallæ Salviæ, Chamæleontis, Betulæ. Gummi Imperatoriæ, Sileris, Peucedani.

EJUSDEM *De medicis & medicamentis* Germanorum Lipsiæ anno 1688. 4°.

§. DCL. *Varii.*

In *Francisci* BERNIER *itineribus* Paris anno 1670. 12°. & alias editis, & Amsterdam anno 1724. 8°. * multa bona, vix tamen ad rem herbariam pertinentia occurrunt; aliqua de potu narcotico Poust, qui magnatibus pro supplicio est.

J. *Rud.* SALZMAN & ROSA *de Rosa* Argentor. anno 1670. 4°.

J. GREFE *de coronis epularibus* Lipsiæ 1670. 4°. B. BOEHM.

Gabriel G. ARNOLDI *de zoophytis* Lipf. 1670. 4°.

Christ. HOFMAN *ficus arbor philologice considerata* Jen. 1670. 4°. BURCKH.

Christoph. CALDENBACH *de lauro* Tubing. 1670. 4°.

EJUSDEM *de olea* ib. 1679. 4°. EJUSD. *de palma* ib. 1679. 4°. *de vite* 1683. 4°. RIV.

Christian GRUBEL κηπολογια *s. consideratio horti* 1670. 4°. SEG.

J. STRAUCH *de vinolentis* 1670. recus. 1722. 4°.

Hugeus BACCUET, Genevensis pharmacopœus. EJUS *apoticaire charitable* Genev. 1670. 8°. de alimentis & medicamentis vulgo usitatis.

Christ. HEINSIUS *de Mannæ nostræ cum Manna Israëlitarum convenientia* Francf. Viad. 1670. 4°.

J. Michael WANSLEBEN *relatio de statu præsente Ægypto* 1670. 12°. etiam vegetabilia tangit.

Nicolai CHESNEAU Cel. clinici, *pharmacie theorique* Paris 1670. 4°. & *nouvelle edition* Paris anno 1682. 4°. BUR.

In *observationibus* vires peculiares nonnullarum plantarum laudatas reperias, ut Ranunculi flammei.

J. Hiskiæ CARDILUCII *Stadt- und Landapotheker* Frankfurt 1670. 8°. Nürnberg 1677. 8°. ZOCH.

EJUSDEM *arzneyische Waffer und Signaturkunst* Nürnberg 1680. 8°. 1725. 8°.

EJUSDEM *Diætbüchlein, oder Speis, Trank und Lebensordnung in Gesundheit und Krankheit.*

EJUSDEM *Evangelische Kunst der Natur. Frühling* Sulzbach 1685. 8°. *Sommer* ib. 1688. *Herbst* ib. 1697. *Winter* ib. 1702. 8°.

IDEM edidit *Bartholomæi* CARRICHTER *Buch von der Harmonie, Sympathie und Antipathie der Krauter und ihrer vier ersten Materien* Nürnberg 1686. 8°. & appendicem addidit. Alchemilla; & homo heteroclitus.

Fr. Henriq. DEVILLACORTA Archiatri Caroli II. *de alimentorum facultatibus, de iisdem in particulari, de venenis*, in III. Tomo operum Lyon 1670. fol.

Christ. WINKELMANN *medicamenta officinalia præcipua* Witteberg. 1670. fol.

Nicolai GERVASII *secundanea* Panorm. 1670. 4°. MONGIT.

EJUSDEM *Historie botaniche d' alcuni semplicissi di Sicilia publicatee dichiarate* Neapoli 1673. 4°. MONGIT.

EJUSDEM *Norma tironum pharmacopolarum Galeno spagirica* Neapoli 1673. 4°. MONG.

EJUS-

EJUSDEM *Antidotarium Panormitanum Pharmaco chymicum* Panorm. 1670. 4°.* & a filio auctoris cognomine correctum & locupletatum. Panorm. 1700. 4°.

Andreas GLORETZ *Haus- und Landbibliothek* Ratisbon. 1670. fol. Leipzig 1701. fol. Nürnberg 1719. fol. 2. Vol. *Continuation der Landbibliothek* Augspurg 1701. fol. 4. Partes. Non laudat MUNCHHUSIUS.

Simon COTEREAU DUCLOS De plantarum analysii & principiis, & de coloribus alcali & acidum indicantibus *Mem. avant.* 1699. anno 1670. 1671.

Hoc etiam anno analyses plantarum BOURDELINUS moliri cepit.

Francisci SYLVII de le BOE *De Opii natura & usu medico* Leidæ anno 1670. 4°. & in operibus.

Guilielmi HUGHES *The compleat vineyeard or the way of planting of vines and advancing english wines* London anno 1670. 8°. OSB.

EJUSDEM *Flowergarden, how most flowers are orderd, increased*, &c. anno 1672.

EJUSDEM *American physician or a treatise of the roots plants trees &c. growing in the English plantations — with a discourse on the cacao tree — and the ways of making Chocolate* London anno 1672. 12°. SEGUIER.

Gabriel REEVE *Directions for the improvement of barren and heathy land* London anno 1670. 4°. lego & 1674. 4°.

§. DCLI. *Aug. Quirinus. Rivinus.*

Q. Septimius Florens RIVINUS & *Augustus Quirinus* RIVINUS *An plantarum vires ex figura & colore cognosci possint* Lipsiæ anno 1670. 4°. *? Aliquam tamen signaturarum vim esse. Tanquam Q. SEPTIMII FLORENTIS opus citat Cl. SEGUIER.

Inde A. Q. RIVINUS, vir alioquin aliquantum paradoxus, magnum opus suscepit, novam nempe stirpium methodum, & universarum plantarum icones. Edidit ergo Lipsiæ anno 1690. fol. 1696. 12°.* & 1720. 12°.* *Introductionem generalem in rem herbariam:* Methodum simplicissimam a floris fabrica sumere tentavit, ut quisque flos simplex, aut in duo, tria, plura petala divisus foret: addidit autem numero divisionum regularem fabricam, in qua ambitus floris undique a centro æque distaret, omniaque segmenta sui forent similia: aut irregularium, ubi partes neque undique sui similes, neque similiter dispositæ essent; separabat autem flores uniformes a regularibus, irregulares a difformibus. Nomina etiam brevissima reddidit, ut vel unica voce continerentur, vel duabus, omnino cujusmodi nunc sunt nomina trivialia LINNÆI. Ea

Ea nomina explosit, quæ integram phrasin replerent. Arbores cum herbis utiliter conjunxit.

In libello, quem dixi, animadvertit in RAJUM & MORISONUM.

In editione III. adversus DILLENIUM se tuetur, juvenem herbarum jam peritum, quem honoratus senex miraretur aliquid contra se audere, & asperrime, potissimum ad finem, respondet.

IDEM *ad* J. RAJUM *epistolam* dedit Lipsiæ anno 1694. 4°. Londini anno 1696. 8°. * excusam, cum RAJANÆ *synopsios editione II.* Contra arborum a plantis reliquis separationem. Contra classes naturales, & pro numeri dignitate in separandis generibus.

Porro tabulas *plantarum flore difformi*, quas suo sumtu curaverat, cepit edere. In iis ad flores potissimum respexerat, quare summas sæpe partes plantæ solas exprimit. In universum icones egregiæ sunt: in posterioribus exemplis auctæ nonnullis plantis rarioribus. Facile vero videas virum splendidum hortis potissimum usum, minusque fuisse peritum earum, quas natura ipsa sponte sua, sed rarius produceret. *Ordo* adeo *plantarum*, quæ sunt *flore irregulari monopetalo*, prodiit Lipsiæ anno 1690. fol.* Valerianæ sunt, & asperifoliæ, & verticillatæ, deinde difformes varii generis, loculorum numero diversæ, etiam bacciferæ, & ex liliaceis, & spathaceis aliquæ. Genera solebat facile dividere, etiam ne pharmacopœorum linguam turbaret: characteres generum breves dedit.

Secutus est anno 1691. *ordo plantarum, quæ sunt flore irregulari tetrapetalo** ; papilionaceæ: deinde variæ, Tithymali ob fructum pendulum, Thlaspidium, Balsamine, Vesicaria.

Anno 1699. edidit *ordinem plantarum, quæ sunt flore irregulari pentapetalo**. Hic omnes umbelliferas collegit, etiam quæ petalis sunt æqualibus & similibus, sufficiebat enim ad discrimen RIVINO, quod non unicum in medio centro stylum habeant. Incommodum est subinde, quod ima folia desint, quæ a supremis differunt. Subjunxit Gerania, Violas, Hippocastanum, multisiliquas aliquas & Pirolas, quarum aliquæ, etiam in RIVINI methodo, flore sunt regulari.

Sumtibus exhaustas non multum ultra hos ordines progressus est. Tabulas tamen *hexapetalarum irregularium* paraverat, sæpe a RUPPIO citatas. Eas diu ab illius viri morte LUDWIGIUS edidit, nullo sermone addito. Orchides sunt, & Melianthus. Species hic, ut passim in opere nimis multæ, confusæ, nullæ etiam cum palmatis bulbosæ. Splendidissimum cæterum opus, & quod a paucis superetur, si omnia reputaveris.

EJUSDEM *Censura medicamentorum officinalium*, Lipsiæ prodiit anno 1701. 4°.*. Ad stirpes querelæ pertineat de spuriis plantis, passim alieno cum nomine, venalibus. Multa etiam ex plantis ita præparari queruntur & servari, ut inutilia fiant.

fiant. Redit in Cl. viri disputationibus medicis, in unum fasciculum collectis, quæ Lipsiæ anno 1710. 4°. * prodierunt. Inter eas hactenus etiam ad plantas pertinent disputationes de medicamentorum proprietatibus, & de medicamentorum dubio effectu.

EJUSDEM *de remediis antepilepticis* Lipsiæ 1692. 4°. RIV.

Bibliothecam botanicam, auctorum, qui botanicen per 2000. annos tractarunt, imagines vitas & scripta cum figuris æneis 200. inedita reliquit.

§. DCLII. *J. B. du Hamel.*

J. Baptistæ du HAMEL, viri diserti, & Academiæ Parisinæ a manu, *de corporum adfectionibus manifestis & occultis* Paris anno 1670. 12°. *. Vires etiam medicamentorum & venenorum tangit.

In *consensu veteris & novæ philosophiæ* Paris. anno 1678. 4°. & Noribergæ anno 1681. 4°.* & London 1685. 8°. excuso CHION, etiam fabrica plantarum ad GREWII & MALPIGHII sensum describitur.

Sic in *Philosophia vetere & nova* Paris anno 1681. 12°. 6. Vol. de viribus occultis medicamentorum.

§. DCLIII. *Daniel Ludovici.*

Danielis LUDOVICI, Medici Gothani, qui multum in materie medica laboravit & in pharmacia, extat in *Eph. Nat. Cur.* Dec. I. Ann. IV. V. n. 199. diss. qua Dudaim esse tubera contendit.

N. 200. De spiritu conorum abiegnorum.

N. 201. De vino & cerevisia perficiendis.

Ann. IX. X. n. 35. De Cinnamomi decocto adversus mensium profluvium.

EJUSDEM *Pharmacia moderno seculo adplicanda* diss. III. Gothæ anno 1671. 12°. 1685. 8°. Amsterdam. (Hamburgi alii) anno 1688. 8°. Hamburg. 1728. 8°. Hafniæ 1693. 8°. & in operibus omnibus Francofurti anno 1712. 4°.* & Gallice, *Traité du bon choix des medicamens, commenté par* ETTMULLER Lyon anno 1710. 8°. 2. Vol. dissertationes III. Germanice versæ a J. HEIMREICH 1714. Eximius liber, etsi dictio contortuplicata & parenthesibus supra omnem modum intricata est. Scopus viro fere fuit, medicamenta inutilia rejicere; quæ bona sunt, ea ita præparare, ut optimum effectum edant. Multa vero hic de plantarum viribus, & de arte earum virium conservandarum, utiliter dicta occurrunt.

Thesaurus Ludovicianus s. compendium materiæ medicæ noster WOLFGANG CHRISTEN concinnavit Bern. 1707. 12°. Noriberg. & Altorf. 1720. 4°. long. HUTH.

§. DCLIV. *Arnoldus Montanus.*

Arnoldi MONTANI *Beschryving van America en t'Zuydland* Amsterdam anno 1671. fol. *. Collatitium opus, in quo topographia Americæ, cum perpulchris iconibus continetur, etiam cum aliqua historia naturali, & arborum iconibus. Germanice vertente *Pet.* v. ZESEN auctius Amsterdam 1672. fol. *.

EJUSDEM *denkwürdige Gezandtschaften der ostindischen Geselschaft nach Japan* Amsterdam 1670. fol. UFF. vertente P. v. ZESEN.

EJUSDEM *Ambassades des Hollandois vers les Empereurs des Indes* Amsterdam anno 1680. fol. BURETTE, FALCONIER.

§. DCLV. *Dominico Magri & F. Nairon.*

Dominico MAGRI *Virtu del Caffè bevanda introdutta nuovamente nell' Italia* Rom. anno 1671. 4°.

EJUSDEM *Epistola de Coffea* exstat apud du FOUR.

Hoc ipso anno 1671. Coffeæ potus Romam penetraverat. Non bene pro specie Cacao habet. Laudat adversus plurima mala.

Faustii Naironi BANESII *De potione saluberrima Cahve sive Cafe* Rom. anno 1671. 24°. 1675. 12°. Historia primum in Arabia adhibiti potus, ex fabis facti, quas pro Bun AVICENNÆ AUCTOR habet. Reperitur in *Conferences de* DENYS anno 1673. 12°.* Italice Rom. 1671. 12°. Milan. 1673. 12°. Fabulosum esse ZANICHELLI *de Caffea.*

§. DCLVI. *J. Ferdinandus Hertodt.*

J. Ferdinandi HERTODT *Crocologia seu curiosa Croci enucleatio* Jen. anno 1671. 8°.*. Varietates aliquæ cum iconibus; cultus, ex aliis, vires medicæ & præparationes variæ, visque formularum ad morbos pene omnes.

Wenceslai Maximiliani ARDENSBACH *Tartaro clypeus excipiens tartaro mastigem* HERTODII *cum dissertatione in ejus Crocologiam* Prag. anno 1671. 8°.

J. *Claudii* RISING *De cultu agrorum, omnique re rustica* Arosiæ anno 1671. 4°.

In *Cæsar* RAMIREZ de SOBRAMONTE *resolutionibus* Coloniæ anno 1671. 4°.* editis, aliqua huc faciunt, ut dissertatio de qualitatibus, quarum gradus defendit.

FLORIANI (nominis ficti) *doppelte Gartenlust* Konigsberg 1671. 12°. SEG.

Georg. Nicol. SCHURZ *Materialkammer*, d. i. *Beschreibung aller fürnehmsten Materialien und Specereyen* Nürnberg 1671. fol. 1673. fol. TREW.

Andreæ

Andreæ KEMPE *Anatomicerade gran.* Holm. anno 1671. 12°. Abietis historia. In ea ostendit, omnes gentes in patria sua propria medicamenta & alimenta habere. Alibi lego Hamburgi anno 1672. 12°. prodiisse, & Germanice 1688. 12°. MÖLLER.

Richard REED De optima Sicera & arbore, ex qua sperari possit: de arborum transplantatione. In *Philosophicis transactionibus* hujus anni.

Erasmi BARTHOLINI Planta subterranea Eph. Nat. Cur. Dec. I. ann. I. obs. 170. sunt radices Lichenagarici palmati.

EJUSDEM Testimonium pro utilitate Corticis Chinæ Chinæ adversus quartanam febrem in Dania adhibiti Vol. V. n. 112.

J. Georg HUTTEN *de potu felleo, & acetoso, Christo porrecto* Guben 1671. 4°.

Valentin. LOEBER *Anchora Sanitatis & tr. de venenis & eorum antidotis* Francofurti 1671. 8°. UFF.

J. Ulrich OEHLER *Vincetoxicum Chimicum* Augspurg 1671. 8°. BOECLER.

Michael de la VIGNE *diæta sanorum s. ars sanitatis* Paris 1671. 12°. BUR.

ALBO *introduction generale pour la teinture & manufacture des laines de toute couleur & pour la culture des drogues qu'on y employe* Paris 1671. fol. Rouen 1699. 12°.

Jac. THUVARD *An Parisinis spumæ cerevisiæ fermentatæ usus salubris* Paris 1671. A Magistratu quærebatur an cum fermento cerevisiæ salubris panis fiat. Plerique responderunt esse insalubrem. Contra PERRALTUS. Noster & ipse in fermentum invectus est, & publice proscriptum fuit. Sed mos obtinuit.

Philippi a S. TRINITATE *Orientalische Reisebeschreibung* Frankfurt 1671. 8°. plantas etiam continet. RIV.

§. DCLVII. *Matth. Tiling.*

Matthiæ TILING *Anchora salutis, de Laudano opiato* Francof. anno 1671. 8°.

EJUSDEM *Lilium curiosum* Francofurti 1683. 8°. *. Collatitium opusculum, quale eo tempore scribebatur.

EJUSDEM *Rhabarbarologia curiosa* Francofurti anno 1679. 4°.

EJUSDEM *Opiologia nova* Francofurti anno 1679. 12°.

EJUSDEM De Trifolio fibrino in *Miscell. Nat. Cur.* II. ann. 2. obs. 74. multa de ejus varia utilitate. In Dec. I. ann. 2. obs. 66. de plantis & arboribus, in lapide expressis.

§. DCLVIII. *Martinus Lister.*

Martinus LISTER, vir celeberrimus, insectorum & conchyliorum cognitione inclaruit, etiam medica praxi, ut paulum paradoxas opiniones amaret. Ad plantas pauca faciunt. De fucci nutritii in plantis motu. Fluere eum ex vulnere terebræ, quoties frigus accesserit, solaque hieme, æstate nunquam *Phil. Transf.* n. 68. ann. 1671.

IDEM n. 70. Solum acer aquam stillare, & parcius Juglandem. Aliqua pro fucci in plantis circuitu. Cataputiam ligatam & supra vinculum succum dedisse & infra. De ejus fucci ad ignem effluxu.

EJUSDEM n. 75. & 76. De gallis & earum ex insectis ortu.

EJUSDEM n. 79. De venis plantarum peculiares aliquos fuccos vehentibus.

EJUSDEM n. 89. De fervidissimi saporis Fungo (piperato albo J. B.)

EJUSDEM n. 90. De venis plantarum fibrarum comitibus.

EJUSDEM n. 110. De seminali pulvisculo nonnullorum Fungorum.

EJUSDEM n. 117. De plantis, quas Insula Barbados cum Europa communes habet.

EJUSDEM n. 223. Memorabilis libellus de lacte variarum plantarum, Lactucæ spinosæ, Hieracii, Campanulæ, Tithymali, Convolvuli, Chelidonii, Centaurii lutei: de Gummi Rorellæ, Pinguiculæ, Alni, Quercus, Pruni: de Visco Aquifolii: de fucco oleoso Helenii, Cicutæ, Verbasci, seminum Hellebori: de fucco rubro Hyperici: de fucco manante de Betula, Salice, Acere &c.

N. 225. Commendat ad usus œconomicos, cultum Viciæ dumetorum, deinde leguminosas & varias alias stirpes.

EJUSDEM *A Journy to Paris* London anno 1698. & 1699. 8°.*. Germanice Schwabach 1753. 8°. Lutetiam post longum bellum adiit, ubi doctis viris innotuit. Eorum molimina laudat, ut TOURNEFORTII 8000. plantas siccas; PLUMERII insecta, & plantas, quarum 10. Volumina parata habebat Hortum Medicum Parisinum ait 3000. plantas continere, earum aliquas rariores citat: tum hortulanorum privatorum artificia, hortumque in Trianon. Inde cibos & potus Parisiensium recenset, minute utrosque, & de oleribus & leguminibus judicat, deque vinis. *Vin bruni* cujus fermentatio suppressa fuit. Vinum passum Languedociæ fieri ex uvis, quarum petiolus intorquetur. Aliqua de plantis vescis Languedociæ.

In Libro *de hydrope* anno 1694. 8°. edito laudat Elaterium, succum Iridis, Ebulum.

§. DCLIX.

§. DCLIX. *Franciscus Willughby.*

Francisci WILLUGHBY, discipuli & amici RAJI, & itinerum Socii (*n*), experimenta de succi in arboribus effluxu. Confirmat LISTERIANA *Phil. Transf.* n. 57. 58. 71.

EJUSDEM *Iter Hispanicum* prodiit cum RAJI observationibus topographicis Lond. anno 1673. 8°. *. Plantas novas adnotat. Describit piscationem Coralliorum, sacchariferam arundinem, vina dulcia, & coctionem Sacchari.

In Epistolis RAJANIS multa sunt botanici argumenti, quæ ad hunc auctorem pertinent.

§. DCLX. *G. Wolfg. Wedel.*

Georgii Wolfgang WEDEL, avunculi uxoris meæ, viri eruditi, & qui per quinquaginta annos Jenæ floruit, plurima sunt ad rem herbariam spectantia, quatenus ea fere ad materiam medicam pertinet. In *Miscellaneis Naturæ Curiosor.* anni 1671. Dec. I. ann. II. n. 128. 129. 130. & 131. agit de terra Catechu novo ejus ævi remedio, ejusque utilitate varia.

Ann. 1672. obs. 15. de utilitate Lycopodii.

N. 21. De noxio effectu Hyoscyami.

N. 79. Ostendit ex Ocimo non nasci Scorpios.

N. 142. 143. Varii rami fasciati.

Ann. VI. & VII. n. 1. Raphanus monstrosus — cum ornata a pictore icone.

Dec. II. ann. I. n. 6. Moxa Germanica.

Ann. VI. n. 89. De usu Lepidii adversus scorbutum.

EJUSDEM *Pharmacia in artis formam redacta* Jenæ anno 1677. 4°. * 1693. 4°. hactenus huc pertinet, quod vires medicatas de plantis educere doceat, & aceti, balsamorum, aquarum destillatarum, essentiarum, oleorum æthereorum, succorum rationem tradat. Ex octo disputationibus coaluit.

EJUSDEM *De medicamentorum facultatibus* L. II. Jena ann. 1678. 4°. * 1696. 4°. Ex septem pariter disputationibus natum opus, ut plusculа alia WEDELII opera. Habet generalia de cognoscendis plantarum viribus, de qualitatibus primis, secundis, tertiis & quartis, de plantis, quæ eas qualitates possident, de medicamentis purgantibus securioribus, aliisque.

EJUSDEM *Opiologia* Jen. anno 1682. 4°.* & prius, ut videtur, ex dedicatione, anno 1674. 4°. De Papavere, de natura Opii. Analysis aliqua, ex qua vis narcotica sulfuri imputatur. Correctio Opii varia, extracta varia, medi-

(n) BIRCH III. p. 66.

medicamenta, quae ingreditur, vis medica, ubi miseris, pro specifico remedio Pleuritidis dari. Denique de Meslach Turcarum, quod ex Bangue seu Cannabi parari putat.

EJUSDEM *De sale volatili plantarum Experimentum chemicum novum* Jenae anno 1682. 12°.*, nempe ex Isatide post fermentationem ad tinctorios usus nato, ut sine igne obtineatur.

ALIUS de eodem experimento libellus eodem anno ibid. 12°.* prodiit *specimen experimenti novi chemici, de sale volatili plantarum.* Hic de eo sale in universum agitur, ut variis modis ex plantis obtineatur. Promittit hic experimentum, sed Isatidem nondum nominat.

Exstat utrumque diximus, quod opusculum in appendice *Misc. Nat. curios.* ann. IV. V.

EJUSDEM *Amoenitates materiae medicae* Jen. anno 1684. 4°.*, ex disputationibus 14. coalitae. Multa habent similia libro de medicamentorum facultatibus, & capita eadem; sed fusius est opus. Amabat vir Clar. terrea, medicamina & bezoardica. Ad finem syllabum dedit materiae medicae selectioris, sed ex quo multa merito expungas.

EJUSDEM *Pharmacia acroamatica* Jen. anno 1684. 4°.*. Ex 15. disputationibus nata, priori pharmaciae similis, & amplior.

EJUSDEM *De medicamentorum compositione extemporanea* Jen. anno 1678. 1691. 4°.* minus huc spectat, & formularum medicarum scribendarum potius artem tradit.

EJUSDEM *Tabulae synopticae de compositione medicamentorum extemporanea* Jenae 1677. fol. TREW.

EJUSDEM *Syllabus materiae medicae selectioris* Jen. 1735. 4°.

EJUSDEM *Theoria saporum medica* ib. 1703. 4°.*.

Numerosas vir Idem disputationes edidit, cum totis quinquaginta annis in populosa Academia docuerit.

De *opio* anno 1667. ut lego.

EJUSDEM de *diureticis* Jen. 1667. 4°.*

EJUSDEM de *elaeosaccharis, mulsa, praecipitatis* Jen. 1677. 4°. VAT.

De *Jalapa* anno 1678. 4°.* 1715. 4°. RIV.

De *venenis & bezoardicis* anno 1682. 4°.*

De *aromaticorum natura, usu & abusu* anno 1695.*

De *oleis destillatis* anno 1696. 4°.*

De

De *Camphora* anno 1697. 4°.*

De *oleosorum natura*, *usu* & *abusu* 1697. 4°. VAT.

De *spiritu vini* anno 1697. 4°. *

De *terebinthina* anno 1700.* variæ species & præparationes.

De *Aro* anno 1701. 4°.* ad vires medicas.

De *Musco terrestri clavato* anno 1702.* Multiplices vires medicæ: laudat etiam ad urinæ dolores, ad vulnera, adque plicam.

De *Maro* anno 1703.* Collectitia.

De *Ipecacoanha Germanica* & *Americana* anno 1705.* Ipecacoanham speciem esse Dentariæ bacciferæ, sapore convenire: ad grana 12. datam alvum ducere. In dysenteria ubique utiliter datam esse.

EJUSDEM & TEICHMEYERI *de Cubebis* anno 1707.* Potissimum utilitates medicæ.

EJUSDEM *de Sabina* anno 1707.* Descriptio, vires, producta.

EJUSDEM *de Thea* anno 1707.*

EJUSDEM *de Salvia* anno 1707.* Historia plantæ, producta & laudes medicæ.

EJUSDEM *de Cinnamomo* anno 1707.*

EJUSDEM & *Christoph Ludwig* GOCKEL *de Serpentaria Virginiana* anno 1710.* Historia ex variis scriptoribus collecta, & vires medicæ. Rediit in VALENTINI *Mantissa*.

EJUSDEM *de Contrayerva* anno 1712.* Ea HERNANDEZ & MUNTINGIO, non bona descriptio. Reliqua collectitia.

EJUSDEM *de Plantagine* anno 1712.* Analysis aliqua, nimiæque vires.

EJUSDEM *de Centaurio minori* anno 1713.*

EJUSDEM *de Salvia* anno 1715.* Vires medicæ.

EJUSDEM & BILHARD *de Cuscuta* anno 1715. * Integer libellus, collectitius.

EJUSDEM *de Hyoscyamo* (n) anno 1715.* De vario usu, etiam interno, seminis totiusve plantæ. Spiritum foliorum acidum esse absque vi narcotica.

EJUSDEM *de Scordio* anno 1716.*

EJUS-

(n) Non est J. ADOLPHI.

EJUSDEM *de Hyperico* anno 1716.* Alii anno 1705. Species Hyperici. Vis adverſus dæmones; & olei efficacia in morbis renum calculoſis. Olei ſtillatitii aliquantum cum aqua adſcendit.

EJUSDEM *de Glycyrrhiza* anno 1717.* Microſcopio inſpexit radicem Franconicam & Hiſpanicam, & iſtam plus ſucci reperit habere. Circellos eſſe particulas, in quibus dulcedo habitat.

EJUSDEM *de Viola martia purpurea* anno 1717.*

EJUSDEM *de Allio* anno 1718.*

EJUSDEM *de Colchico, veneno & alexipharmaco* anno 1719. 8°.*. Pro venenata vi citat ex DANIELE LUDOVICI occiſos ex radice pueros. De vi amuleti adverſus peſtem, febresque malignas, & proprio experimento.

EJUSDEM *de Sambuco* anno 1720.* vires potiſſimum medicæ, etiam fabuloſæ, Sambuci.

EJUSDEM *de Verbena* anno 1721.*

EJUSDEM & LOEW. *de Polypodio* anno 1699. & 1721.* Aquam acidam & oleum empyreumaticum ex Polypodio adſcendere.

Porro numeroſa *programmata* botanici argumenti ſcripſit, ſæpe paradoxa.*

De *Hyperico myſtico* anno 1686. 4°. RIV. Vires medicæ Hyperici; ut fuga dæmonum dici meruerit.

De *Amello Virgilii* anno 1686.* Eſſe Melilotum flore luteo, non Aſterem Atticum.

De *uſu Cucumeris innoxio* anno 1686.*

De *unguento Nardino* anno 1687.*

De *Tetragono Hippocratis* anno 1688.* Eſſe Helleborum album.

De *Anil Indico* 1688. 4°.* Eſſe Glaſtum, non bene.

De *herbis Germanis Ovidii* anno 1689.* Rubiam, Serratulam, Luteolam, ſed imprimis Iſatidem hoc nomine intelligi.

De *Sinapi S. Scripturæ* anno 1690.*

De *herba Solſtitiali* 1690. 4°.* Quid non ſit?

EJUSDEM *de nectare & Ambroſia* Jen. 1691. 4°.* B. THOMAS.

De *radice amara Homeri* anno 1692. 4°.* Eſſe Gentianam.

De *Nepenthe Homeri* anno 1692. 4°.* ſeu Opio.

De *Hyſſopo* tria programmata 1692. 4°.* Non differre a noſtro.

EJUS-

EJUSDEM *de vini dulcis plenis* Jen. 1692. 4°.

De *Faecula Coa* anno 1693. Ex Eruca esse paratam mustardam, vel ex Sinapi.

De *Maza* HIPP. 1693.*

De *ligno Aloës.* 1693.*

De *Corchoro* THEOPHRASTI anno 1695.* Mercurialem esse.

De *decimatione olerum* Jen. 1695. 4°. HEFT.

De *Corona Christi Spinea* I. II. anno 1696. Spinam eam rosam fuisse.

De *Cirsio* DIOSCORIDIS anno 1700. Carduus, ut puto, caule crispo.

De *vino medico* anno 1698. 4°. RIV.

De *resina Ægyptia* anno 1700. Mastichen esse.

De *pane Dyrrachino Jul. Cæsaris* anno 1700. Esse radicem Ari.

De *Bulbo veterum* anno 1700. Colocasiam esse.

De *Lilio agri.* Martagon flore reflexo.

De *Lignis Thyinis Apocalypseos* anno 1707. Esse Algummim, arborem vitæ, &c.

De *Sabina Scripturæ* anno 1707. Nostram esse, quæ ברת S. S.

De *Thyo Homeri* anno 1707. Etiam istam plantam Sabinam esse.

De *mensis Citriis.* Etiam eam arborem Sabinam esse.

De *Rhabarbari origine, genere, differentiis & virtute* anno 1708.

De *Thesio Theophrasti Eresii* anno 1708. Esse Rhabarbarum.

De *Calamo aromatico.* Esse nostrum.

De *Lilio Convallium Salomonis* anno 1710. Esse Lilium album.

De *Oenanthe* THEOPHRASTI anno 1710. Esse Lilium convallium.

De *Moly Homeri in genere* anno 1713. II. *in specie* 1713. & *Mythologia Moly Homerici* 1713. Esse Nymphæam.

De *Zytho Scripturæ* anno 1715.

De *Holoconitide Hippocratis.* I. II. anno 1715. Myrrhidem esse bulbosa radice.

Hæc programmata cum aliis conjuncta edidit WEDELIUS, & vocavit *Centuriam Exercitationum medicophilologicarum* Jen. anno 1701. & 1702. 4°.*

Centuriæ II. tantum 50. *Exercitationes* prodierunt, ab anno 1704. ad annum 1720. prius excusæ.

§. DCLXI. *Philippus Gruling.*

Philippi GRULING *De triplici in medicina universalis evacuationis genere P. III. De Sudoriferis & diureticis* Lipsiæ anno 1671. 4°. *& de purgatione, quæ in medicina fit* Lipsiæ anno 1668. 4°. MER.

EJUSDEM *Florilegium hippocratico Galenico chymicum in quo medicamentorum — e vegetabilibus conficiendorum ratio virtus usus & dosis docetur* Lipsiæ 1665. 4°.* 1680. 4°. & alias: integram continent *Pharmacopœam* ex vegetabilibus.

§. DCLXII. *Nehemias Grew.*

Nehemiæ GREW *The anatomy of vegetables begun* London anno 1671. 12°. & in operibus omnibus. Vir ingeniosus & accurate instrumentis visum adjuvantibus usus, in anatome plantarum novam sibi viam paravit, & eximium hic sui laboris compendium dedit. Vegetationem retrorsum a semine persequitur; fabam dissecat, plantulam, radiculam, plumulam, cotyledones, parenchyma exponit. Tunc partes caulis, epidermidem, corticem, medullam, fibras ligneas, poros diversorum generum, qui ostendunt lignum meris fieri vasis. De via, per quam succus adscendit. Porro de germine & ramo, quorum fabrica eadem est quæ trunci. Plicæ, pili, spinulæ, globuli folii. Flos, ejusque calyx, petalon, stamina. Inde fructus ejusque species, non omissa parte petrosa pirorum; denique novum semen. Vita & fecundatio plantæ. Naturam femininam ovi, masculam staminum non ignoravit.

Hoc opusculum gallice vertit le VASSEUR, & alienis adsutis edidit Paris anno 1674. 12°. 1679. 12°.* 1682. 12°. cum titulo *Anatomie des plantes*, tum Leidæ anno 1685. 12°. 1691. 12°. Recusum est latine in *Zod. Med. Gall.* T. IV. M. May, & in *Miscell. Nat. Cur.* Dec. I. anni VIII. app.

EJUSDEM *An idea of a phytological history of roots — with a continuation of the anatomy of vegetables prosecuted upon roots* London anno 1673. 8°.* & in operibus omnibus. Commendat anatomen vegetabilium: describit vasa, succos, colores, sapores, odores, vires medicas, analysin variam: elementa, vitam. De radicibus; earum descensus in bulbosis frequens, partes variæ, cutis, cortex, valde porosus, parenchymate factus & vasis fasciculatis & aquosis, & succum proprium vehentibus, absque valvulis: ipsa natura radicis, partim lignea, partim parenchymacea: vasa aerea, medulla parenchymacea cum fibris. Ita anatome: Sequitur physiologia: succi resorbtio, præparatio, succorum varietas, aeris efficacia, succorum ad figuram vitamque radicis definiendam potestas, colorum origo ex resolutione sulfuris (olei) per aerem. Succi eum facit circuitum, ut a radice adscendat per corticem, per fibras vero succulentas descendat. Vires classium constantes esse, ut leguminosarum. Flavos flores neque ab acido neque ab alcali mutari, cæruleos ab acido in rubros abire, ab alcali in virides. De adfinitatibus plantarum, fragi, quinquefolii

quefolii, tormentillæ, caryophyllatæ: leguminum. Latine verſa hæc anatome prodiit in *app. ad ann.* IX. X. Dec. I. *Miſcell. Nat. Cur.*

EJUSDEM *The anatomy of trunks with an account of their vegetation grounded therepon* London anno 1675. 8°. & in operibus omnibus, ubi eſt L. III. De diſcriminibus trunci in variis plantis. Fabrica corticis microſcopica: parenchyma, vaſa aquoſa, vaſa reſinifera, vaſa lactifera. Lignum, vaſa aërea. Medulla, ejus parenchyma. Inde Phyſiologia, de motu ſucci, & aëris, de ſuccorum generatione, &c. Latine prodiit cum priori, ſed Cl. AUCTOR de ea verſione conqueſtus eſt.

Hi ſunt tres primi libri operis majoris *The anatomy of plants with an Idea of a philoſophical hiſtory of plants* editi London anno 1682. fol.*. In præfatione cavet, ne MALPIGHIANA ſuis antiquiora videantur. Partem Libri I. Præſidi Societatis Regiæ dedit prælegendam anno 1670. & anno 1671. 11. Maj; licentiam vero imprimendi obtinuit Menſ. Octobri, & totum opus Menſ. Dec. anno 1671. Societati tradidit. Eodem die Societas Regia Codicem MALPIGHII 1. Novembri anni 1671. datum accepit. MALPIGHIUS ſua anno 1671. demum excudit: GREWIUS ſua de trunco & radicibus inter annum 1672. & 1674. coram Societate Regia prælegit, quæ vero ſequuntur de foliis, floribus & fructu, ea annis 1676. 1677. prælecta fuerunt.

Liber IV. continet anatomen folii, floris, fructusque. Folia ob fibras laxas per parenchyma diſperſas, ſuccum adtrahere nutritium. Sententia D. MILLINGTON de ſexu plantarum: ut tamen GREWIUS ſtamina potius habeat pro vaſculis excretoriis. Calycem nullum eſſe, quoties flos ipſe robuſtus eſt. Involutionem variam foliorum deſcribit. Hic videas floſculos, ſtamina, tubas eſſe delineatas. Anno 1676. nov. 9. primum antheras pro maſculo ſexu deſcripſit. Staminum numerum ſæpiſſime eumdem eſſe, qui partium floris, alias duplicem. Antheras cavæ, pulviſculo plenæ ſunt, plerumque duplici capſula, tamen & ſimplici. Ad methodum aliqua; a figura, & numero petalorum, & ſtaminibus repetenda. Pollinem ſæpe globulis fieri, tamen & ovales dari, & cubicas, & echinatas particulas. De fructu & ſeminibus multus eſt & curioſus. Semen verum ab involucris rite ſeparat. Aperiri fructus ob vaſa aerea per certam ſedem vaſculi ducta, quæ parenchyma ſiccant, ut ſiccatum findatur. Numeroſiſſimæ & optimæ icones. Non ignoravit ſeminales capſulas Filicum. Theoriæ paulum indulſit. Incrementum & figuram partium ab imaginariis ſalium figuris derivat; colorem rubrum ab acido ſale, viridem & cæruleum a ſale lixivo, flavum & conſtantiorem ab aere. De ſaporibus etiam plus ſibi permiſit. De proportione ſalium in plantis, & de ſale in plantis eſſentiali & marino, per experimenta. Hæc in adjectis libellis. Digniſſimus liber.

EJUSDEM *Muſæum Regalis Societatis or a catalogue and deſcription of the natural and artificial rarities, preſerved al Greſham's Colledge* London anno 1681. fol.* Pars II. eſt de plantis. Ligna rara, ut Aloes, ſuo cum gummi, arboris

fœtidæ. Lignum, quod absque cortice increvit. Fructus varii, medicati & alii. Partes variæ fruticum rariorum. Musci, Fuci, marina.

§. DCLXIII. *Philippus Sylvestris du Four.*

Philippe Sylvestre du FOUR, Pharmacopœi Lugdunensis, *Traités nouveaux & curieux du Café, du Thé & du Chocolat* Lyon anno 1671. 12°. BURETTE, anno 1675. ut ex JOURNAL des SAVANS videtur, anno 1688. 12°. * (o), a la Haye anno 1685. 12°.* 1693. 12°. cum St. DISDIER *methode de faire de l'excellent Chocolat.* Latine Genevæ anno 1685. 12°.* vertente *Jacobo* SPONIO. Germanice *Beschreibung des Caffee, Thees, Chocolates und Tabacks* Hamburg anno 1684. 12°. & ut puto T. P. M. C. *übersezte tr. von Caffée, Thee und Chocolate* Budissin 1686. 8°. TREW. 1701. 8°. HEISTER.

Primum *Fausti* NAIRONI libellum gallice vertit, & edidit: tunc ipse ad opus accessit, & libello de Coffea alios de Thea & Chocolata adjecit. Coffeæ brevem dat historiam, præparationem fuse, virtutes fusissime. Analysin addit aliquam; phlegma, vapores in liquorem rufum condensatos, oleum etiam magis rubrum. Olei ex libra drachmæ 21. In capite mortuo libræ unius salis fixi alcalini drachma. Adjectus est dialogus *Bartholomæi* MARRADON *de Chocolata*, a FOURIO gallice redactus.

Libelli *de Thea & Chocolata* fere aliunde sunt desumti ex GASP. COLMENERA, NIEUHOFIO & de RHODES. Formulam Chocolatæ dat, quam ingrediuntur Piper Mexicanum, Anisum, Achiotl.

Eadem Libellus *de Coffea* solus cum titulo *Bevanda asiatica, physiologia potus Coffe*, cum titulo *Jacobi* SPONII & notis D. MANGET iconibusque fabæ, & arboris anno 1705. 4°.* recusa est, absque loci mentione.

§. DCLXIV. *Abraham Munting.*

Abrahami MUNTING, *Henrici* filii, *Waare oeffening der planten* Amsterdam anno 1672. 4°.* & Leeuwaarde anno 1682. 4°.* quæ editio 4. paginis plenior est. Planetas observabat superstitiosus, cujus alias fidem a gnaris viris laudatam novi, in rebus ad horti cultum pertinentibus. Libri sunt tres, arborum, florum & herbarum. Quisque liber est enumeratio generum, quibus species subjectæ: cum cultu cujusque & varietatibus, sæpe cum additis figuris, quarum aliquæ omnino suspectæ sunt, ut Ferrum equinum volubile quod Granadilla videtur esse, flore male picto; aliquæ omnino malæ, ut Genista latifolia, Barba Jovis.

EJUS-

(o) B. GUNZ anno 1668. 12. puto per errorem.

EJUSDEM *De vera herba Britannica diss. historico medica* Amsterdami anno 1681. 4°. SEGUIER. anno 1698. 4°. *. Præter historica multa, Lapathorum hic historia traditur, & icones, ita tamen, ut non facillimum sit, vel ipsam Britannicam Cl. viri adgnoscere. Posthumum cætera opus, nam vir Cl. obiit anno 1683.

Ad hoc idem opus *Henricus* CANNEGIETER *notas atque observationes* addidit Haag. anno 1734. 4°. *. Facile ostendit, passim contra fidem historiæ MUNTINGIUM peccasse, EJUS Britannicam Lapathum esse, paulum diversum a Lapatho magno aquatico (cubitali). Valde dubium esse, num sit veterum Britannica herba. Nihil debere corrigi in descriptione Dioscoridis. Ipse EDITOR capite IV. dissertationis de Brittenburgo, matribus Britannicis &c., de herba Britannica dixerat, non fuisse Cochleariam, cujus flores apud PLINIUM nomen ferant, quod calycem rosarum exprimat: Folia sola fuisse Lapathi.

EJUSDEM MUNTINGII *Aloidarium* seu Aloës Americanæ mucronato folio, aliarumque ejusdem speciei historia, prodiit cum libro de herba Britannica. Pleræque icones absque floribus sunt, aliæ suspectæ, ut fol. 13.

EJUSDEM *Naauwkeurige beschryving der Aardgewassen* Leid. ann. 1696. fol. Post mortem Cl. viri prodiit. Sermo est operis, quod primo loco dixi. Icones solæ 244. cum nominibus, cura *Francisco* KIGGELAAR editæ sunt Amstelodami anno 1702. fol. UFF. 1713. fol. 1727. fol. * cum titulo *Phytographiæ curiosæ*. Redeunt hic, quæ in prioribus operibus, mole auctæ, tum aliæ multæ, etiam Alpinæ, ut Chamæmespilus minus bene picta, Alchemilla argentea, Ruyschiana. Multæ nitidæ, aliquæ fabulosæ, ut Sidereon, aut suspectæ, ut Macer antiquorum. Multum etiam varietatum.

Annon ejusdem est MUNTINGII *Grœninger hof almanak* Groning. anno 1687. 8°. HOTT.

§. DCLXV. *Varii.*

Francis DROPE *A short and sure guide in the practice of raising and ordering of fruit trees* Oxford anno 1672. Satio plantarum, seminarium, opera insititia, & aliæ plantarum propagandarum artes.

Eduardi BOLNEST *methodus præparandi — vegetabilia ad usus medicos* Londin. 1672. 8°. Chemicus.

J. Michael SCHWIMMER *curiositates ex physica secretiori dissertationibus XIV. enucleatæ* Jen. 1672. 4°. si huc faciunt, ut puto LEHMAN.

EJUSDEM *quædam naturæ miracula circa vegetabilia* Jen. 1673. 8°.

EJUSDEM *Physicalische Ergözlichkeiten: Physicalische Gartenlust und physicalische Himmels-Betrachtung und Gartenlust* Erford. anno 1701. 8°. Francf. & Leipz.

 anno

anno 1705. 8°. 1716. 8°.* Obſcuri alicujus ſeculi putares, cum ſignis & planetis omnia tribuat, ſuoque planetæ quamque plantam ſubjiciat. Florum tamen, etiam olerum, per ſingula cultum docet, eorum varietates hortenſes recenſet.

EJUSDEM *Phyſicaliſcher Luſtgarten* Rudelſtatt 1690. 12°.

J. Georg GREISEL in *Miſc. Nat. Cur.* Dec. I. ann. II. obſ. 78. dat catalogum plantarum circa Joachimsthal, non ſatis certarum, thymi exemplo. Recudit in *Itinerario* TOLLIUS.

HERMAN de LAUNAY *non ergo panis ſatietas peſſima* Paris 1672.

DENYS *Deſcription des Cotes de l'Amerique Septentrionale avec l'hiſtoire naturelle de ce pais* Paris anno 1672. 12°.*. Plantas etiam Gaſpeſiæ tradit.

Philippi BALDÆI V. D. M. *Beſchryving van Malabar Coromandel, en Ceylan* Amſterdam anno 1672. fol. Germanice etiam ib. 1672. fol. UFF. Verſatur potiſſimum in mythologia harum gentium, tamen ut nobiliores plantas non negligat, Indici cultum, & ad artem tinctoriam præparationem doceat, de Thea agat &c.

Georg. Nicolaus LANGHEINRICH *De ſexu plantarum* Lipſ. anno 1672. 4°.

In *Conferences de M.* DENYS Paris anno 1672.* & ſeqq. editis, & recuſis nuper cum ſupplemento ad diarium eruditorum, de vegetatione plantarum diſſertatio reperitur. Porro F. *Neronii* BANOISII de Caſſea libellus, & aliqua ex BALDEO de Pipere, de Eſſaye (Chaye) Malabarica, ſcarlatini coloris radice, de maceratione ſeminum ad fertilitatem utili.

Chriſt. ARNOLD *wahrhafte Beſchreibung der Konigreiche Japan, Siam und China, mit J. Jac.* MERKLEIN'S *oſtindiſcher Reiſe* Nürnberg 1672.

SCHMUZII *vera & rationalis veteris Augustani diſpenſatorii reſtitutio contra* I. ZWELFER 1672. 8°. & *Apologiæ* SCHMUZIANÆ *pars altera* 1672. 8°. B. THOM.

Jac. Gerard de BERGERIES, Prof. Lauſannenſis, *le Gouvernement de la ſanté* Geneve 1672. 8°. EJ. *l'apoticaire charitable* Geneve 1673. 8°. SCHEUCHZ. Conf. eumdem forte librum p. 550.

Vincenzo Maria di S. CATHARINA *viaggio nelle Indie orientale . . . colla deſcrizzione degli animali quadrupedi, ſerpenti, uccelli e pianti di qual mondo nuovo* Rom. 1672. fol. QUADRIO.

J. Jac. SAAR'S *funfzehnjahrige oſtindiſche Kriegsdienſte, und Beſchreibung, was in ſolcher Zeit vornemlich auf der Inſel Ceylon ſich begeben* Nürnb. 1672. fol. mit *Daniel* WÜLFERS Anmerkungen.

AZARETE Biſcayi (Cantabri) *relation des voyages dans la riviere de la Plate & de la par terre au Perou* Paris 1672. fol. Vanus & ſuperſtitioſus homo, cæterum plantas etiam habet & animalia.

J. David

J. David PORTZ *vini rhenani imprimis baccaracensis anatomia chymica* Heidelberg. 1672. 12°. Artificia habet vini conservandi, restaurandi, vix analysin.

EJUSDEM *bacchus enucleatus s. examen vini rhenani* Leovard 1673. 12°. *

§. DCLXVI. *Nicolaus Pechlin.*

J. Nicolai PECHLIN *De purgantium medicamentorum facultatibus Exerc.* Leid. anno 1672. 8°. Amsterdam. anno 1702. 8°. Etsi alius ei finis est, percurrit tamen vir Cl. purgantia medicamenta, & de eorum potissimum vi purgante, ejusque moderamentis aut incitamentis agit, latinissimus, & doctus scriptor. Arum & alia purgantia medicamenta cum aceto mitescere docet.

In l. *de aëris & alimenti defectu* Kiel 1676. 8°.* nutritionem plantarum fere aëri tribuit.

EJUSDEM *Theophilus bibaculus* Francof. anno 1684. 4°.*. De Theæ dotibus, quibus se ab aliis potubus medicatis distinguit; ejus vires medicatas varias laudat & extollit. Partitas autem vires esse aquæ calidæ, & ipsius herbæ.

In *observationibus medicis* Hamburgi anno 1691. 4°. * excusis, potissimum in L. II. multa, neque parvi momenti, ad plantas spectantia reperiuntur, ut de nitro plantarum. De sede virium laxantium, de Scammoneo, Mechoacanna, &c.

§. DCLXVII. *Robertus Talbor. Alii.*

Roberti TALBOR, qui se *pyretjatrum* dicit, *πυρετολογια or the case and cure of agues* London anno 1672. 12°.*. Certe lego in meo exemplo TALBOR, plerique vocant TALBOT & annum 1672. quartamque formam nominant. Medicamentum suum tamen hic non aperit, & valde monet, corticem Chinæ perniciosum esse, nisi rite præparetur. Præmittit emeticum.

ARISTOTE *Instruction pour le jardin potager* Paris anno 1672. & 1678. 12°. BURETTE, FALCONET.

EJUSDEM *Instruction ou l'art de cultiver toutes sortes de fleurs avec des instructions pour cultiver & greffer les arbres fruitiers* anno 1677. 12°. & una *Observations sur le livre du Curé d'Henouville.*

John. JOSSELYN *New England rareties* London anno 1672. 8°. Plantas indigenas describit.

EJUSDEM *Relation of two voyages to New England* London anno 1674. 12°.*. Prius anni est 1638. Alterum anni 1663. Non incuriosus historiæ naturalis, plantas sponte nascentes medicatas recenset & utilitatem adjicit. Multos tamen errores commisisse DOUGLAS II. p. 71.

Simon

Simon de MOLINARIUS *Ambrosia Asiatica seu de virtute & usu Thea seu Cia* Genuæ anno 1672. 12°.*. Aliqua habuit a P. INTORCETTA. Florem recte cum Rosa comparat, non bene vero docet folia tanto majoris fieri, quo ampliora sint. Recte contra *Simonem* PAULI ostendit, Theam a Gale differre. A Tartaris Theam primum ad usus diæteticos adhibitam, seculo XIII. ad Chinenses venisse. Genuæ absque noxa bibi, memoriæ prodesse, & quæ alia amor plantæ ei suasit, ut effunderet.

§. DCLXVIII. *O. Dapper. Alii.*

O. DAPPER M. D. pro bibliopolis plusculas compilationes historiæ naturalis & Civilis variarum regionum scripsit. Huc *Beschryving van't Asien, en't van den grooten Mogol* Amsterdam anno 1672. fol.

EJUSDEM *Gedenkwaardig Bedryf der Nederlandsche oostindische Maatschappy op de Kuste en in t'Keyzerryck van Taising or Sina en Formosa* &c. cum legatione Siensi secunda & tertia. Conf. p. 538.

Beschreibung America und der Sudländer Amsterdam anno 1673. fol. Anglice ab OGILBY versum Lond. ann. 1671. fol.

Beschryving der Africaensischen Gewesten van Egypten, Barbaryen &c. ibid. anno 1676. fol. ZOCH. & Germanice anno 1670. fol. RINK. 1671. fol. *. Gallice anno 1686. fol. BURETTE.

EJUSDEM *Beschryving der Africaanschen Eylanden* ibid. 1676. fol.

Beschryving van Syrien en Palestinen Amsterdam 1677. fol. & Germanice anno 1681. fol.

Beschryving van Asien, Mesopotamien, Babylon, Assyrien Belgice Amsterdam 1680. fol. Germanice Nürnberg 1681. fol.

Naauwkeurige Beschryving van Asia, Indien, Persien, Georgien, Mingrelien, Amst.

Beschryving van de Archipel anno 1688. fol. & Gallice anno 1703. fol.*. Ubique solet aliqua de plantis adspergere, etiam icones.

EJUSDEM *Beschryvinge van Sirien en het Golf van Venetien* Amsterdam 1688. fol. CHION.

Conjunctim prodiit DAPPERUS *exoticus curiosus*, d. i. ODVARDI DAPPER *Africanische, Americanische und Asiatische Curiositaten aufs kürzeste zusammen getragen durch* M. J. C. MAENNLING Franckf. und Leipzig 1717. 1718. 2. Vol.

Huc etiam *Delicia Orientales, d. i. die Merkwürdigkeiten des Morgenlandes* von D. O. D. M. D. Nürnberg. 1712. fol. 2. Vol.

Otto KEYENS *Kurzer Entwurf von Guajana* Lipsiæ anno 1672. 4°.*. Scopus est excitare colonos, ut adeant Americam Belgicam. Ostendit, quantum regiones calidæ frigidas superent; agriculturam etiam ejus regionis docet.

§. DCLXIX. *Miſcellanea Nat. Cur. Jac. Breyne.*

In T. III. ſ. anni 1672. in *Eph. Nat. Cur.* MELCHIOR FRIBE de Chamomilla faſciata egit n. 166.

J. *Paterſon* HAIN De nitro ex Lappa majori n. 222.

De Napelli geſtati noxa n. 223.

J. *Andreæ* CNOEFFEL eodem anno n. 245. De Naſſa piſcatoria naturali, radice nempe Cicutæ aquaticæ WEPFERI. IDEM anno IV. V. n. 54. malum citrium prægnans triplex deſcribit & n. 55. Roſam triplicatam.

Jacobi BREYNE, ex nobili ex Belgio familia orti, magni plantarum amatoris, Gedanenſis, in eodem anno *Miſcell. Nat. Cur.* multa ſunt.

N. 289. Muſcus Eryngii folio bene depictus.

N. 290. Icterus per Muſcum pulmonarium vulgarem ſanatus.

N. 291. De Amomo Arabum, Lycopodii ſimili, cujus folioſum caulem roſula terminat.

N. 292. De amygdalo holoſericeo.

N. 293. De ligno citrato Guineenſi.

N. 294. De radice arboris Jacæ.

N. 295. De radice arboris Tauzargantha.

N. 296. De Tacamahacca liquida.

Anno III. IV. n. 149. De Selagine tertia THALII cum icone.

N. 129. De Quercu nivea.

N. 130. De Canella & Camphora.

N. 131. De Cortice Canellæ ſimili.

N. 132. De foliis arboris Gujanicæ, colorem purpureum fundentibus.

N. 133. De Jaſmino Mogori.

N. 134. De bulbo liliaceo vomitorio C. B. SPEI.

N. 135. De Chryſocoma igneſcente, (calyce immaturo.)

N. 136. De Convolvulo Indico heptaphyllo villoſo.

N. 137. De planta ſcandente Ceylanica, hederaceis foliis, (Anguina).

N. 138. De Apocyno Indico foliis Nummulariæ.

N. 149. De Buglosso echioide Indico Convolvuli Siculi folio.

N. 150. De Fungo coriaceo querno hæmatode.

N. 151. De Fungo barbato querno, (Agarico hirsuto).

N. 152. De Fungo cornu Dorcadis facie.

N. 153. De Fungo Sinensi antidotali, lac tigridis dicto.

EJUSDEM *Exoticarum aliarumque minus cognitarum plantarum* Centuria prima Gedani anno 1678. fol.*. Splendidum opus. Plantæ exoticæ fere ex horto *Hieronymi* de BEVERNINGK, tamen & ab aliis hortorum in Belgio Dominis pulchre depictæ, cum descriptionibus & historia naturali. Intercedunt plantæ aliquæ Monspelienses. & Lusitanicæ, inter quas duæ Orchides a nostratibus vix diversæ; denique Borussicæ, Saxifragia lutea, Caryophyllata flore nutante pleno, Pulsatillæ duæ, Laserpitium Borussicum, Osmundæ varietates, Ruta muraria longifolia. In appendice de Thea agit, & inserit *fasciculum plantarum rariorum* a W. ten RHYNE ex India missarum anno 1677.

EJUSDEM *Prodromus plantarum rariorum primus plantarum anno 1679. in horto* BEVERNINGKII *observatarum* Gedani anno 1680. 4°. & 1739. 4°.*. Partim nomina sunt, partim etiam descriptiones & icones. Hic Camphorifera arbor, cum *Guilielmi* ten RHYNE de ea commentario. Intercedunt indigenæ aliquæ, ut Cicutaria Cassubica Thysselini foliis, Ranunculus Cassubicus Thoræ folio.

EJUSDEM *Prodromus fasciculi plantarum II. sive rariorum anno 1688. in hortis Hollandiæ observatarum catalogus* Gedani anno 1689. 4°. 1739. 4°. *. Mesembryanthemi nomen hic primum adparet. Plantæ ipsæ numerosæ, & inter eas Palma vinifera Toddapanna, &c.

In posteriori editione editor J. *Philippus* JACOBI F. nomina superiora addidit, & icones fere 50. a patre præparatas, sed nondum excusas; idemque historias earum plantarum adjecit. Camphora hic redit, & Thea, tum Myrobalanus Bellirica, Santalum, lignum colubrinum.

§. DCLXX. *Varii.*

In *Phil. Transf.* anni 1673. n. 93. cacao arbor describitur cultusque.

Cl. LEWIS n. 95. descripsit ante AGRICOLAM ex TONGIO insitionem plantarum in radices.

J. SMITH *Englands improvement revived in a treatise of all manners of husbandry and trade by land and Sea* London anno 1673. 4°. Liber 2. 3. 4. & 5. huc pertinent, qui sylvarum sationem laudant & describunt.

John ARCHER *every man his own doctor with a herbal* Lond. anno 1673.

§. DCLXXI.

§. DCLXXI. *Jacob. Barrelier.*

Jacobi BARRELIER Parisini, Monachi Dominicani, *Plantæ per Galliam, Hispaniam & Italiam observatæ.* Opus posthumum, curante *Antonio* de JUSSIEU prodiit Paris anno 1714. fol. *. Hispaniam, Galliam, Italiam peragravit, hortorum etiam ubique divitias compilavit, & obiit anno 1673. Icones sunt 1324. quarum multas editor de JUSSIEU queritur a *Paulo* BOCCONE illaudato auctore esse publicatas (*p*). IDEM plantas in methodum TOURNEFORTII redegit, descriptiones aliquas addidit. Parvæ sunt icones, sæpe alienæ, ex CLUSIO & veteribus descriptæ, & bis terve repetitæ. Varietates etiam speciebus passim admiscentur: multæ tamen novæ, auctori propriæ, & plantarum rarissimarum, novarumve adsunt icones, ut sit inter fontes rei herbariæ.

§. DCLXXII. *J. Scheffer.*

Joh. SCHEFFER Argentoratensis, *Lapponiam seu regionis Laponum & gentis verissimam descriptionem* edidit Francofurti anno 1673. 4°. *. Gallice recusam Paris anno 1678. 4°. (*Journ. Sav.*) Anglice Oxon. 1674. Germanice 1674. 4°. Ex Commentariis TORFÆI & RHEENII SCHEFFERUS opus suum concinnaverit. ipse enim regionem non vidit. Caput XXXI. est de arboribus & plantis, Chamæmoro, Vacciniis, Angelica, Acetosa, Calceolo, Musco Laponum.

§. DCLXXIII. *Varii Itali &c.*

In N. GERVASII *bizarrie botaniche* hoc anno Neapoli editis reperitur J. RUSTICI *epistola* ad ANGELUM MATT. BONFANTE: ANTONII de S. MARIA Epist. *de rebus botanicis* ad eumdem A. M. BONFANTE; & ANGELI MARIA BONFANTE de CASSARINIS *Epistole botaniche*: & *J. Jacobi* CALDARONE Epistola botanica.

Lucæ SCHROECK, Medici Augustani & Præsidis *Academiæ Nat. Cur. Pharmacopeia Augustana restituta s. Examen animadversionum in dispensatorium Augustanum & Mantissæ* J. ZWELFERI Augustæ Vindel. 1673. 4°. GUNZ.

EJUSDEM *Defensio Ph. Augustanæ* adversus FRIDERICUM HOFMAN patrem, PHILONEM NASTURTIUM, & SCHMUZIUM Aug. Vindel. 1675. 4°.

EJUSDEM *Pharmacopæa Augustana renovata & aucta* Augustæ Vindelic. 1684. fol. 1695. fol. 1710. fol. cum *animadversionibus* G. H. WELSCHII.

EJUSDEM De Aloe Augustana *Misc. Nat. Cur.* ann. VI. VII. n. 231.

(p) Conf. p. 540.

Ann. VIII. n. 54. De Catechu.

N. 99. nam ad ipsum revoco, de Amygdalis amaris avium veneno.

Dec. II. ann. I. n. 14. Pilæ marinæ.

N. 21. De Caryophyllis aromaticis.

N. 73. De noxio Ribum esu.

Ann. II. De pomis Citriis digitatis n. 11. De Pomo aurantio citrato n. 12. De Urticæ vi ad sanguinem sistendum n. 45.

Ann. X. n. 207. Cyathoidis utriusque icones.

Dec. III. ann. IV. obs. 116. Fungus corylinus floridus: Pezizæ genus.

Ann. VII. VIII. n. 118. Literæ in ligno fagino visæ.

§. DCLXXIV. *Varii.*

Wilhelm Johann. MULLER *Die Africanische Landschaft Fetu* Hamburg anno 1673. 8°.*. In Colonia Danica *Capitis Corsici* vixit. Cum reliqua historia naturali de agricultura egit, deque decem præcipuis fructibus aut radicibus, quibus incolæ vitam sustentant. Pro sexu plantarum testimonium dedit.

Balthasar OTTO *de Nardo pistica ex historia passionis Dominicæ* Lipsiæ 1673. 4°. LEHM.

Le Medecin domestique contenant le gouvernement de la santé, l'apoticaire charitable &c. Geneve 1673. 8°. Conf. p. 550. & 566. Nam metuo ne idem liber sit.

De la *Chesnai* e MONSTREUX *Fleuriste François* anno 1673. 12°.

Georgii Sebastiani JUNG *χρυσομηλον seu Malum aureum h. e. Cydonii collectio, decorticatio, enucleatio, præparatio* Vindobon. 1673. 8°.*. Ad modum naturæ curiosorum formulæ ad morbos, &c.

EJUSDEM *Cicuta innocens* ann. IV. V. obs. 186.

§. DCLXXV. *Ignatius Conti.*

Ignazi CONTI *Il vero Silfio overo Laserpitio nuovamente discoperto* Venet. anno 1673.*.

Lettera sopra la detta discoperta Venet. anno 1673. 4°.

Risposta a questa lettera ibid. anno 1674. 4°.

Aggiunta sopra l' istessa scoperta Venet. ibid.

Extrait du livre intitulé Il vero Silfio &c. tiré du Journal de Venise anno 1673. 4°. FALC.

Putabat

Putabat Cl. CONTI de Silphio, veram antiquorum plantam repertam esse circa Borno in Africa, ab *Antonio* PRANDI pharmacopola. Eam plantam negat SCARELLA in *adnotationibus* verum Silphium esse, tum in *Risposta*, CONTIUS se tuetur in *Aggiunta*.

§. DCLXXVI. *Edward Browne. Alii.*

Edward BROWNE *An account of several travels* London anno 1673. 4°. 1677. 4°. Germanice Nuremberg anno 1711. 4°.* cum titulo *Reisen durch Niederdeutschland, Ungarn, Macedonien* &c. Gallice *Relation des Voyages en Hongrie, Syrie, Bulgarie, Macedoine &c.* Paris anno 1674. 4°. FALC. Minime sterilia itinera sunt, ab anno 1668. ad 1673. continuata; rem tamen herbariam tantum leviter adtingunt. De Tabaci cultu Thessalico, & tinctoriis aliisque plantis montanis ejus regionis. De Alcanna.

Antonii le GRAND *Historia naturæ* Londini anno 1673. 8°. 1678. 8°. 1680. 4°. auctius Noribergæ anno 1674. 4°.

EJUSDEM *Institutiones philosophicæ secundum* des CARTES Londin. 1680. 4°.

Et in hoc, & in reliquis compendiis physicis aliqua ad rem herbariam spectare solent. Institutionum P. VII. eo pertinet.

EJUS *Perscrutator curiositatum naturalium* est *hortus genialis* BARICELLI.

HENDRYCK *van* OOSTEN, florum cultoris Leidensis, *Niederländischer Blumen - Obst - und Orangerie - Gärtner*, germanice anno 1673. 8°. si verus annus est, tum anno 1728. 8°.* 1751. 8°. Libelli sunt V. Primus plerorumque florum cultum breviter docet: alter Tulipas, iste olitorie doctus: tertius tunicas: quartus arbores per præcipuas species, earumque putationem & inoculationem: quintus curam hesperidum. Habet & sua arcana. Plurima ex QUINTINIO sumsisse dicitur, neque fidem mereri. In Tulipæ bulbo florem contineri. De propagatione Tulipæ per adnascentes radices, quæ secundum florem adsident.

IDEM fuerit auctor libri *Nederlandze hof beplant met Bloemen, Oost en Orangerieen* Leyden 1703. 8°. SEG. 1715. 8°. LAMBERG. 1723. 8°. Germanice Wolfenbüttel 1712. 8°. 1751. 8°. qui sit ex Gallice versus *l'art de tailler les arbres fruitiers*. Comparare non potui.

Lego etiam ejus *Nederlandze bloemhof Behandelinge der tulypen en Angelieren naa de franze wys.*

Video etiam citari ejus *Regíster van alle de voornaamste Fruchten, Abricosen, Persiken &c. en een Regíster der Zaaden* Leiden anno 1703. 8°.

Henr. BARSTEIN *vom Taback* Regenspurg 1673. 8°.

§. DCLXXVII. *Acta Hafnienſia. P. Kylling.*

Caſpar KOHLICHEN in Tomo II. Actorum Hafnienſium n. 116. Fungorum noxam, natamque ex eorum uſu apoplexiam deſcribit.

EJUSDEM De Telephio Vol. V. n. 133.

Petrus KYLLING, induſtrius herbarum collector, in *Act. Hafn.* T. II. n. 130. plantas rariores hortenſes, ſed imprimis ſpontaneas Danicas, Norvegicas, Islandicas, indicat. Gramen oſſifragum ad Aſphodelum paluſtrem (Anthericum villoſum) refert, & negat nocere. Novam Potentillam trifoliam deſcribit.

EJUSDEM *Viridarium Danicum, ſeu Catalogus plantarum indigenarum, in Dania obſervatarum* Hafniæ anno 1688. 4°. *. Nomina ſola, varietates multæ, aliquæ ſtirpes vix notæ, ut Braſſica ſylveſtris umbellifera: Orchis palmata ſine calcari cucullo ſurſum ſpectante, inſtar Tulipæ; Polypodium ramoſum: Vicia fruteſcens. Aliquæ, quas vix credibile ſit in ſeptentrione naſci, ut Carduus Helenii folio, Chamæceraſus alpina Ceraſi folio, Geranium batrachioides odoratum, Lychnis Chalcedonica, Millefolium alpinum. Exemplum meum additionibus auctoris M. S. ornatum eſt.

EJUSDEM *Gyldenlund ſ. catalogus latino-Danicus plantarum* 404., *quibus Chriſtiani V. lucus aureus dictus exornatus eſt* Hafniæ 1684. 4°.

§. DCLXXVIII. *Varii.*

H. J. *Receuil de divers voyages en Afrique, & en Amérique non encore publiés, contenant l'origine, les mœurs &c. des habitans avec des traités concernants la haute Ethiopie, le débordement du Nil, & la Mer rouge* Paris anno 1674. 4°. BURETTE, d'ETR. Inter ea itinera eſt R. LIGON.

Nouveau traité de la culture des fleurs, & la maniére de les cultiver, multiplier & conſerver avec leurs vertus médicinales Paris anno 1674. 12°. 1682. 12°. 1690. 12°. SEGUIER.

Inſtruction facile pour connoitre les Orangers & Citronniers, & la maniére de les cultiver Paris anno 1674. 12°. 1680. 12°. SEGUIER, CARLSON &c., & Ejus libri *Compendium* cum titulo *Secrets pour faire venir toute ſorte d'arbres, de fleurs & de fruits d'une groſſeur prodigieuſe* Paris anno 1675. 12°. Journ. Sav. Lunæ certæ phaſi confidit.

Car. MARTEAU *an ex morbo convaleſcentibus panis ſpuma cervisiæ fermentatus ſalubris* Paris 1674.

Henr. MEIBOMII *de ſpiritibus per fermentationem ex vegetabilibus paratis* Helmſtatt 1674. 4°.

Georg Baſilius WITTIG *von der Vortrefflichkeit beyder Giftarzneyen, des Theriaks Andromachi und Mithridats Damocratis*, Nurnberg 1674. 12°. B. THOMAS.

Latins

Latine *Antidotorum Theriacæ Andromachi & Mithridatii Damocratis Majeſtus* Noriberg. 12°.

EJUSDEM *iterata nobiliſſimarum antidotorum compoſitio* ib. 1675. 12°. B. THOM.

Roberti GODFREY *various injuries and abuſes in chymical and Galenical Phyſik committed both by phyſicians and apoticaries* London 1674. 8°.

J. Stephani RUDOLF & FICKELSCHERER *De Chriſtopomis* Bareith. anno 1674. nempe de pomis circa Chriſti natalia florentibus.

Chriſtoph. HERMANN *ſchlechtes und gerechtes Hausbuch* Nürnberg 1674. 12°.

Valentini Andreæ MOELLENBROECK *De Cochlearia curioſa* Lipſiæ anno 1674. 8°. 1746. 8°.*. Farrago formularum Anglice prodiit anno 1677. 8°.

Obadiah BLAGRAVE *Deſcription and phyſical virtues of all trees herbs &c.* London anno 1674. 8°. diverſus, ut videtur, a JOSEPHO (q).

J. G. *Saintfoyne improved, on a diſcourſe shewing the utility and benefit which England hath and may receive by that Graß* London anno 1674. 4°.

Chriſtian MARGGRAF *Materia medica contracta, continens ſimplicia & compoſita* Leid. anno 1674. 4°. 1681. 4°. 1716. 4°.*. Amſterdam. anno 1682. 4°. 1715. 4°. ut lego, in operibus omnibus. Continet catalogum alphabeticum medicamentorum ſimplicium, cum brevi deſcriptione, *bonis notis*, & viribus medicis.

§. DCLXXIX. *Petrus Nati.*

Petri NATI, Profeſſoris Piſani, *Phytologica obſervatio de Malo Limonio citrato, vulgo Bizarria* Florent. anno 1674. 4°.*. Arbor de hybridum genere, quæ de tribus ſpeciebus malorum aureorum aliquid habet, in foliis, & fructu cujus triplex eſt præterea varietas, Aurantium pomum, & Limon citratus, & fructus, qui ex tribus pomis aureis aliquid retinet.

EJUSDEM *Intorno alla natura del Pepone* Florent. anno 1676. 12°. CINELLI non bene 1576. Una prodiit DONATUS ab ALTOMARI *de vinaceis.*

EJUSDEM *De Melonibus in Opuſc. Scientif.* T. IV. anno 1730.

Orſus erat collectionem iconum hortorum Florentinorum TARGIONI *Corograf. præf.* p. 40.

§. DCLXXX. *Phil. Tranſactions.*

In n. 101. & anno 1674. *Philoſ. Tranſactionum* reperitur *Daniel* COX *way of extracting a volatile ſalt and ſpirit out of vegetables.* Omnes plantas a fermentatione dare ſpiritum volatilem urinoſum, aliquas & ſalem ſiccum, ſales vero fixos plantarum inter de non differre.

EJUS-

(q) p. 533.

EJUSDEM Non ante ignem dari in plantis aut fixum salem, aut volatilem n. 107.

N. 108. Sed neque vinosos spiritus, aut volatiles, ex variis plantis paratos vere diversos esse.

§. DCLXXXI. *Georgius Frank.*

Georgii FRANK, nobilitatem cum titulo de FRANKENAU adsecuti, Heidelbergensis Professoris, inde medici Regis Daniæ, disputatio *de Soldanella* Heidelberg. anno 1674. 4°.

EJUSDEM & D. NEBEL *Malum Citrium* ibid. anno 1686. 4°. Philologia, descriptio, varietates, cultus, vires, pomi totius, & corticis, & pulpæ.

EJUSDEM *Ambarvalia Heidelbergensia* anni 1687. 4°.*. Philologia, & brevis catalogus plantarum novi horti Heidelbergensis. Ejusmodi programmata botanica anno 1677. 1678. 1679. 1681. 1683. AUCTOR ediderat.

EJUSDEM *Flora Francica seu Lexicon plantarum, in quo nomina, vires, præparata plantarum &c.* Strasburg. anno 1685. 12°.*. Primum prodierat cum titulo *Lexici plantarum usualium* Argentorati anno 1672. Editio III. Lipsiæ anno 1698. 16°.* quarta 1716. 4°. Quinta *vollständiges Kräuter-Lexicon* Jena 1753. 8°. sexta Zullichau 1766. 8°. Novam editionem anni 1716. dedit Joh. *Gottfried* THILO, etsi verus versionis auctor est *Christophorus* HELWIG Erfurtensis. In virium medicarum recensione multum aucta est.

Adjectum Lipsiensis editio habet Programma anni 1679. ad artis herbariæ amasios, *de laudibus rei herbariæ*, hortisque celebrioribus.

EJUSDEM *Viridaria agri Heidelbergensis* anno 1680. potissimum de palingenesia.

EJUSDEM *Chloris Palatina* anno 1681.

EJUSDEM *ανθεσφορια* Palatina anno 1683.

EJUSDEM *Agonismatum physicomedicorum XI. de medicamentorum simplicium laudibus* Heidelberg. 1683. 4°. *

In ALDROVANDUM præfatus est.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. anno I. n. 25. egit De Aparine levi fasciata.

Ann. V. VI. n. 188. De Bellide trigeminos flores conjunctos ferente.

§. DCLXXXII. *Oligerus Jacobæus*, *Alii.*

In Vol. III. Actorum Hafniensium ad annum 1674. *Oligerus* JACOBÆUS plantarum Americanarum 34. semina recenset n. 23.

In

In *Museo Regio* Hafniæ anno 1696. fol. & auctius 1710. edito curante *Joh.* LAURENTIO Hafniæ fol. & in *auctario* 1699. fol. recuso 1703. fol. etiam arborum & plantarum rariorum partes continentur.

Arnoldus SYEN, aliquamdiu horti Leidensis præfectus, vir splendidus & magnus rei herbariæ amator, quem J. BREYNE suum Mæcenatem dixerit, in *Act. Hafn.* ejusd. anni n. 63. de herba Fumana agit s. Chamæcisto Ericæ folio. Aliqua ad hortum Malabaricum contulit. Conf. p. 588.

J. *Valentinus* WILLI in eodem Volumine laudat Trifolium fibrinum n. 75. Cochleariam minimam, Hyperici speciem, & Saxifragiam caule strumoso describit n. 81.

Thorkill ARNGRIM, Islandus, De Alga Saccharifera n. 88. & 94.

§. DCLXXXIII. *Hermanni Nicolaus Grimm.*

Hermannus Nicolaus GRIMM, Chirurgus & Medicus practicus, ibid. n. 90. agit de arbore Cinnamomi, & denuo anno V. n. 91.

In *Miscell. Nat. Cur.* Dec. II. ann. I. n. 146. De planta mirabili destillatoria (Bandura).

N. 151. Generatio Mannæ, in arboribus vetustis, ab insectis paratæ.

N. 152. De arbore Benzoin.

N. 153. De arbore Camphoræ.

N. 175. De Cocco Maldivensi, cortice Santali Citrini, cortice Suda, radice Rusa nigra & alba.

Anno III. n. 37. De Angsava.

N. 205. De Turbith officinarum.

N. 206. De Convolvulo sylvatico flore albo.

N. 207. De Aristolochia Clematitide.

N. 208. De Zedoar Ceylanico.

N. 209. De Cinnamomo veterum.

N. 210. De planta stercoraria.

N. 211. De Cataria.

N. 212. De Abruz arborea, diversa ab Ægyptia: hæc omnia fere cum iconibus.

EJUSDEM *Thesaurus medicus Insulæ Ceylaniæ, seu laboratorium Ceylanicum ex inquilinis Ceylaniæ simplicibus medicamentis concinnatum* Belgice 1677. a *Bartholomæo* PIELAT latinitate donatum, continet destillationes & compositiones ex aromatibus orientalibus, & Amstelodami prodiit anno 1679. 12°.*. Catalogum etiam continet plantarum Ceylanicarum.

EJUSDEM *Pharmacopœja Indica* 1684. 8°.

§. DCLXXXIV. *Porro Miscellanea Naturæ Curiosorum.*

In *Miscell. Nat. Cur.* ann. IV. V. n. 90. *Carolus* RAYGER De Fungis insolitis. Cespitosorum Fungorum aut Suillorum icon mala.

Dec. III. ann. II. obs. 23. De Nadragulya podagræ remedio, non satis auctori noto, forte Belladonna.

Ann. III. n. 134. De antarthritica vi Nasturtii albi.

Sigismund GRASS Dec. I. ann. V. obs. 264. De flore Saligno.

N. 93. De Rosa prolifera & Lilio bulbifero obs. 94. 95.

Simonis SCHULZE De Trifolio (fibrino) aut arthritico n. 123.

De magnis symptomatibus ab esu radicum Hyoscyami. ib.

Dec. II. ann. VIII. n. 154. Vomitus motus dimidia drachma succi Phytolaccæ.

§. DCLXXXV. *Varii.*

J. Daniel DORSTEN *De rei herbariæ commendatione* Marburg. anno 1675. 4°.

EJUSDEM & *Conr. Reinh.* MILCHSACK *de tabaco* ib. 1682. 4°.

Paul. LINSIUS *de Coralliis* Jen. anno 1675. 4°. BURCKARD.

Brevis ad materiam medicam in usum philiatrorum manuductio Lipsiæ 1675. 8°.

§. DCLXXXVI. *Casp. Bartholinus.*

Caspari Bartholini THOMÆ F. CASPARI N., qui a medica cathedra ad Aulæ munera adscendit, Leidæ anno 1675. 8°. * edidit *Exercitationes miscellaneas varii argumenti*, imprimis anatomici. Inter eas est dissertatio *de herba Fumana*, quæ etiam hoc loco depingitur. Nomen ab ARIOSTO habet, in libello *de oleo M. Cibini.* Adjecta est *Arnoldi* SYEN de eodem argumento epistola, qui Fumanam ad eam plantam refert, quam diximus. Alia exercitatio de Brassicæ usu apud puerperas utcumque huc facit, in qua de vario usu culinario Brassicæ agitur.

§. DCLXXXVII.

§. DCLXXXVII. *Fridericus Martens.*

Friderici MARTENS *Spizbergische oder Grönländische Reisebeschreibung, gethan im Jahre* 1671. Hamburg anno 1675. 4°. * In varias linguas translatum iter, Gallice inter *itinera Septentrionalia* prodiit, Anglice cum itinere Equitis NARBOROUGH London anno 1694. 8°. *. Italice, vertente *Jacobo* RAUTENFELS Bologn. anno 1680. 12°. FALCONET. Belgice vertente S. de VRIES Amsterdam 1685. 4°. CARLSON *de noordische weereld vertoont in twee Reyzen.* Chirurgus, balænarum capturam secutus, in diarium conjecerat, quidquid ipsi in ultimo septentrionali visum erat memorabile, breviter & vere. Opusculum ut ederet, fecit *Martinus* VOGELIUS, qui variis quæstionibus memoriam auctoris refricabat. Ad rem herbariam pertinet Partis I. Caput I. in quo plantæ Spizbergicæ recensentur, ultimi hactenus Septentrionis, Papaver nudicaule, Acetosa, Saxifragia, etiam in Laponia reperta: alia alpina ericoides, alia etiam Septentrionalis, Ranunculus calyce villoso, quatuor alii alpini, Cochlearia, Bistorta minima, Myosotis alpina, Salix, Fuci. Eas plantas utcumque ipse delineavit.

§. DCLXXXVIII. *Nicolaus Lemery.*

Nicolai LEMERY pharmacopœi, Chemici, & Academiæ Reg. Sc. sodalis *Cours de Chymie* sæpissime prodiit, & primum Paris anno 1675. inde annis 1677. 12°. 1679. 12°. 1682. 12°. 1683. 12°. 1690. 8°. 1701. 8°. ANDERS. Bruxelles 1744. 8°. Videtur Madriti anno 1703. a *Felice* de PALACIOS versum esse, & cum incrementis excusum. Anglice prodiit vertente HARRIS & KEILIO London 1677. 8°. tum appendix anno 1680. 8°. 1686. 8°. 1698. 8°. 1720. 8°. OSB. Latine vertente *Jacobo* CONSTANT de REBECQUE Genevæ 1681. 8°. EISENM. Germanice auctus a J. C. ZIMMERMANN. Dresden 1754. 8°. Belgice 1683. 8°. &c. Ejus pars II. pertinet ad plantas: quarum, quæ ad medicinam faciunt, hic historiam; deinde analysin chemicam AUCTOR habet, & eas etiam recenset, quæ aquas compositas ingrediuntur.

EJUSDEM *Dictionaire ou Traité universel des drogues simples* Paris 1698. 4°. sæpe recusus, & cum augmentis B. JUSSIEU Parisiis anno 1723. 4°. 1733. 4°. 1759. 8°. Roterdam anno 1727. 4°. *. Italice Venet. anno 1751. fol. Germanice cum nomine *Vollständiges Materialien-Lexicon, verdeutscht durch Christ. Frider.* RICHTER Leipzig 1721. fol. SCHULZ. Continet plantas medicatas omnes, aliquam descriptionem, sæpe non bonam, iconem, vires medicas.

EJUSDEM in Commentariorum Acad. Scient. 1707. Diss. de melle & de Manna anno 1708. Utriusque analysis.

De succo plantarum egit anno 1707. Comment. Acad. Reg. in tractatu de melle.

De salibus urinosis coralliorum & ferro anno 1711. nisi est filii.

EJUSDEM *Pharmacopée universelle* Paris 1698. 4°. sæpe & anno 1764. 4°. 2. Vol.* recus. Amsterdam anno 1716. 8°. 2. Vol. 1740. 4°. la Haye anno 1729. 8°. Italice Venet. anno 1720. fol. In tomo primo huc pertinent præparationes multorum medicamentorum ex regno vegetabili sumtorum, quorum pulveres, sirupi, condita aliæve antidoti in pharmacopœam recipiuntur.

Nunquam vidi *Recueil des secrets & curiosités de Nature* par le S. d'HEMERY Paris 1675. 12°. Amsterdam 1697. 12°. d'ETREES, 1713. 12°. 2. Vol. BUR. neque novi num sint *Nicolai* LEMERY.

§. DCLXXXIX. *Francisc. v. Sterrebeek.*

Francisci van STERREBEEK Sacerdotis *Theatrum Fungorum of het tonneel der Campernoelgien &c.* Antverp. anno 1675. 4°. SEG. 1676. 4°. 1712. 4°.*. Non prodiit anno 1654. cum in præfatione rerum meminerit, quæ anno 1657. & 1669. evenerunt, & plusculа Chronosticha annum 1675. definiant. Plenum opus, in quod recepit CLUSIANOS Fungos posthumos, non alibi editos, multos tamen suos addidit & descripsit, atque depinxit. Non oportet exspectare, veras species hic & a varietatibus puras reperiri: neque icones semper satisfaciunt, ut ne laminas quidem a tubulis separaverit. Subjectus est tractatus de plantis venenatis, Cicuta, Hyoscyamo, Napello, Solano, Belladonna, Esula, Psyllio, Helleboro utroque; aliisque, cum iconibus.

EJUSDEM *Citri cultura ofte regeering der uytheemsche boomen, Orangen, Citroenen, Limoenen, Granaten, Laurieren &c.* Antverp. anno 1680. ut ex Chronostichis video, non anno 1662. ut in Bibl. HOTTON. dicitur, tum anno 1712. 4°.*. Hesperidum peritum cultorem fuisse credas, a quo J. COMMELINUS (r) aliqua didicerit. Mire tamen ignarum fuisse reperio (s). Icones sunt ex FERRARIO. Non solas Hesperides dixit, sed omne fere fruticum, etiam exoticorum, genus, ipsam Granadillam. Undique fere collegit, deque iis etiam scripsit, quæ vidisse non potuerat (t).

§. DCXC. *Itali aliqui.*

Michaelis TOGNI *Raccolta delle singulare qualita del Caffee* Venet. anno 1675. 12°. RINK.

Eugenii MICHETI *Lexicon botanicum, complectens nomina, Synonyma, qualitates simplicium expositorum in publico apparatu in festo. nat. Virg.* Rom. anno 1675. 12°. SEGUIER.

J. Francisci

(r) STERREBEEK in præf.
(s) Limoen van AMELPHITANUS loco Limoen van Melphi p. 90. HERODIANUS scripsit de CONRADO Imperatore p. 253.
(t) Arbore *Carcapul*, Ravensara, Apocopouk.

J. Francisci SICLENSIS *volumen de rebus medicis, quæ sunt in quotidiano usu, & quas perfecte callere debent medici & pharmacopæi* Venet. anno 1675. MONGITORE.

§. DCXCI. *J. Georg Muller.*

J. Georg. MULLER (*u*), Verb. Div. Minist. in Wurtenburgia, *Kurzer Entwurf eines dreyfachen Gartenbaues* Stuttgard anno 1675. 12°. bis recusum: deinde insigniter auctum cum titulo *Deliciæ hortenses, oder Blumen-Arzney-Kuchen- und Baumgartens-Lust* ibid. anno 1676. 8°. aut 12°. 1696. 12°. 1717. 12°. aut 8°. 1745. 8°.* 1765. 8°. Ulm 1710. Post generalia quædam artis hortensis præcepta, sequuntur plantæ coronariæ sigillatim, cum suo cujusque cultu & varietatibus: inde perinde arbores: tunc plantæ medicæ, olera & pomorum pirorumque catalogus. In P. II. Seminarium, insitio arborum nanarum & expansarum, cultus, & aliqua de cerealibus. Editor, qui MULLERI opus incrementis suis auxit, dicitur M. C. F. K. P. M. Non valde botanicus neuter, qui Thoram dicat Aconitum cæruleum.

J. MULLER *De virtute herbarum medicamentosa* Witteberg. 1675. 4°. BURKH. 1676. VATER.

§. DCXCII. *Galli aliqui.*

J. LAON, aliis LAURENT, *Abrégé pour les arbres nains & autres, pour la culture des fleurs, des arbustes, de la vigne* Paris anno 1675. 12°. HOTTON. 1683. 12°. Refutat d'ARDENNE III. p. 64.

L'abrégé des bons fruits, avec une nouvelle instruction pour les arbres fruitiers Paris anno 1675. 12°.

F. B. S. de l'ECLUSE *La Flore sainte, l'apologie des floristes, avec un traité de la culture des principales fleurs* Saumur anno 1675. 12°. FALCON.

In *Petri* MICHON dicti BOURDELOT, qui immerita apud CHRISTINAM Suecicam gratia valuit, *Conferences de l'Academie par* le GALLOIS Paris 1675. 12°.* de variis, etiam de Coffea agitur.

In *Jacobi* ROUHAULT *physica* Parisiis 1675. 4°. London 1710. 1729. CLARKII cura recusa, aliqua huc pertinent.

§. DCXCIII. *Angli Varii.*

Charles COTTON *The planters manual of raising, planting, and cultivating all sorts of fruittrees* London anno 1675. 8°. Laudatur in *Philos. Transact.* Videri experimentis sua confirmasse.

Carolus GOODALL *de cortice peruviano & ejus usu* circa annum 1675. scripsit.

(u) Alibi lego tantum M. J. G. M. F. S. VATER.

W. SYMPSON *Zymologia a Philos. discourse of fermentation* London 1675. 8°. A primis initiis vegetationis acidum confligere cum sulfure, inde incrementum, odorem, saporem, vim medicatam plantarum nasci.

New additions to the art of husbandry London 1675. 8°. OSB.

CHARLETON *on the mystery of vintners* anno 1675. 8°. OSB.

Thomæ WILLIS *Pharmaceutica rationalis, seu de medicamentorum operationibus in humano corpore* P. I. Oxon. anno 1674. 4°. *. Pars II. ibid. anno 1675. 4°. *. In prima parte nonnulla remedia potusque tanguntur, potissimum narcotici & papaveracei generis.

§. DCXCIV. *Marcellus Malpighius.*

Marcelli MALPIGHII Bononiensis, aliquamdiu professoris Messanensis, denique Archiatri Pontificii, viri in scrutanda per microscopium, & simpliciores artes, fabrica partium animalium & vegetabilium industrii, & felicis, *Anatome plantarum* Londini anno 1675. fol. * Leidæ anno 1687. 4°. prodiit, etsi meum exemplum Londinense annum 1676. præ se fert. Splendide, sed negligentissime edita est, nemine, ut videtur, curante, Pars I. in Tomo I. operum. Etiamsi eodem cum GREWIO tempore scripsit, cum tamen propria industria usus sit, multa aliter vidit, fibras, parenchyma, vasa, succos varios vehentia, aerea, glandulas, gemmas. In floribus, staminibus & tubis diligens fuit, ut eas icones BOERHAAVIUS ad generum characteres citaret. Neque Filicum elastra prætervidit.

In Parte II. Vegetationem seminum, plantulæque primordia; gallas, suis cum vermiculis, tumoresque morbosos varios; pilorum varietates, Fungos & plantis adfines, etiam Lichenes, radicum varietates, & bulbos, & plantas parasiticas dixit. Breviter hæc repeto, nam infinitum esset omnia recensere.

In *posthumis*, quæ Londini anno 1697. fol.*, & Amsterdam anno 1698. 4°.* & Venet. anno 1743. fol.* iterum Amsterdam anno 1755. 4°. prodierunt, germinationem plantarum repetiit, deque fructibus monstrosis egit, deque Muscorum semine. Suam de cotyledonibus, de gallis sententiam novis argumentis tuitus est, contra TRIUMPHETTUM & BORELLUM.

Adversaria microscopica amisit incendio anno 1684. BIRCH. IV. p. 297.

§. DCXCV. *Philos. Transactiones.*

In *Philosophicis Transactionibus* ad annum 1675. pertinentibus *Georgius* MACKENZIE eques aliqua habet de agricultura Scotorum, de fructibus exoticis a mari adlatis.

Dionysii PAPIN (n. 120.) De aëris necessitate ad vegetationem; aquam aëre purgatam plantas non alere.

N. 121. De fructuum in spatio inani conservatione.

§. DCXCVI. *Antonius v. Leeuwenhoeck.*

Antonius v. LEEUWENHOECK, civis Delphensis, peritus vitrorum politor, curiosus, & ad paradoxas opiniones pronus, longam seriem epistolarum ad Societatem Scientiarum Anglicam dedit, cujus, quæ ad rem herbariam spectet, prima epistola est anni 1675. in *Transact.* n. 117. Agit ibi de Ari succo, & in eo visis tubulis, quos credit esse sedem acrimoniæ, quæ in eo succo summa est, item de Manna.

EJUSDEM n. 127. De vasis triplicibus in variis plantis visis, maximis, seu *tracheis*, parvis & transversis, seu ex medulla in corticem euntibus, quæ GREWIO *insertiones*; tum de medullæ fabrica.

N. 148. De ligno ejusque vasis; adjectæ sunt notulæ ad comparandam Cl. viri anatomen & GREWII.

N. 199. Semina aliqua describit Salicis, Fragariæ, Fraxini, Amygdali: in eo germinatio & ligamenta seu umbilicales funiculi.

N. 201. De cortice plantarum cum cute animalium comparato.

N. 205. De variis seminibus Gossypii, Palmæ, Caryophylli, Nucis moschatæ &c. cum eorum germinatione & fabrica microscopica.

N. 213. De causa, quare aliis aliisque in regionibus durabilis magis materies nascatur. Lente arescere præstat, & anni ex annulis deteguntur.

N. 221. De seminibus Ficuum, Fragorum &c.

N. 235. De germinatione seminis tritici & innumeris radiculis ex unico semine natis.

N. 269. De gallis quibusdam Salicum, & vermibus earum hospitibus.

N. 287. De fabrica seminum & umbilicali funiculo.

N. 292. De Coccinella, quod sit animalculum.

N. 293. De vasis succum croceum Chelidonii vehentibus.

N. 296. De Fabrica corticis arborum.

N. 297. De seminali fabrica Polypodii, annulo elastico, capsula, polline.

N. 305. De semine arboris Eunane & semine Cansie (puto Bang) vero semine Cannabi.

N. 312.

N. 312. De fabrica corticis Peruviani, ejusque in sanguinem efficacia.

N. 316. De fabrica Corallii.

N. 367. De vasculis in ligno.

N. 368. De seminibus plantarum, & eorum cellulosa tela farinifera.

N. 369. De foliorum Buxi poris exhalantibus, & de lanugine Persici.

Hoc anno 1722. obiit A. v. LEEUWENHOECK. Quæ hic recensuimus, ea fere redeunt in ejus operibus, quæ anno 1722. Leidæ 3. Vol. 4°.* prodierunt. Superest autem, ut ea addamus, quæ in aliis epistolis, ad alios Cl. viros datis, continentur,* quæ ipsæ anno 1719. Delphis cum titulo *Epistolarum physiologicarum* editæ sunt. Huc pertinet Epist. III. De fabrica farinosorum seminum cellulosa; plantula in semine, radicula, vasis arborum in nostris fere transversis.

Epist. IX. De fabrica folii Salviæ; de vasis horizonti parallelis arborum, de Thea.

Epist. IX. De venis pirorum & earum ramulis, de semine, ejus vasis valvulosis, arbore in semine visa, cuticula piri, Coco.

Epist. XXI. Omnino vincam pervincam etiam semine producere, & de plantula Pervincæ.

Epist. XXII. De Lupulo, plantula in semine latente, oleosis globulis Lupuli.

Epist. XXV. De Hordei plantula, valvulis, farina, tubulis.

Epist. XXVI. De farina cerealium ex globulis constante. De farina aliorum seminum.

Epist. XXVIII. De vasis arborum adscendentibus & transversis; de Cocci fabrica.

Epist. XLIV. De radice Pareira brava, ejus poris, farina, sale, vi sanguinem solvente.

§. DCXCVII. *Miscellanea Acad. Natur. Curios.*

In *Ephemer. Nat. Cur.* Ann. VI. VII. n. 4. *Salomon* REISEL egit De literis intra Fagi fissæ truncum inventis, mero lusu.

Dec. II. ann. 8. n. 30. Flos solis piro impressus.

Dec. III. ann. II. n. 113. De gallis Quernis pendulis.

Ann. 3. n. 22. De Valeriana caule strumoso.

Ann. 7.

Ann. 7. 8. app. n. 1. Character Piceæ, Abietis & Pini Sylvestris.

Bernhardi BELOU Succi, Professoris Lundensis, De spiritu volatili Nasturtii aquatici *Eph. Nat. Cur.* Ann. VI. VII. n. 21.

N. 22. De Sedi acris vi adversus hydropem.

Godofredi Christiani WINKLERI De Rosis salignis ib. n. 117.

Henrici VOLGNAD n. 229. Pilosella fasciata. Tithymalus, Martagon. Ranunculus fasciatus, Rosæ salignæ, Pira majuscula florentia, Pirum informe.

§. DCXCVIII. *Ehrenfried Hagedorn. C. F. Garmann.*

Ehrenfried HAGEDORN De balsamo vulnerario Catechu *Eph. Natur. Cur.* Dec. I. Ann. VI. VII. n. 16. & de usu ejusdem in vulneribus oculorum anno IX. X. n. 74. Is Commentariolus in librum increvit *de Catechu seu terra Japonica* Jenæ anno 1679. 8°. editum *. Experimenta cum variis liquoribus & salibus suscepta, in id consenserunt, ut succus esset vegetabilis, cum quo casu aliquo nonnunquam lapilli miscentur aliæve quisquiliæ.

EJUSDEM *Cynosbatologia* Jenæ anno 1681. 8°.*. Collectio, cum aliqua descriptione, Rosæ caninæ & ejus spongiæ; deinde fusius de modis, quibus vel ipsa Rosa, vel ejus vermiculi, aut spongia in medicinam recipiuntur.

In Anno V. Miscell. Nat. Cur. n. 93. dixit de Fungo antidysenterico Sorbi aucupariæ.

Christiani Friderici GARMANN, viri miraculorum amantis, adnotatio *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *Anno* VI. VII. n. 174. De variis excrescentiis fungosis, de Fungo globoso exiguo Cinaræ.

Dec. III. anno VII. VIII. obs. *66.* fabulosam habet de Hyoscyamo historiam.

In *epistolarum Centuria* Rostock anno 1714. 8°. * edita, pluscula, sed obiter tantum rem herbariam tangentia occurrunt, monstra plantarum, de Centaurio minori, Aloe Schliebensi, pulveribus antherarum variarum &c.

§. DCXCIX. *Andreas Cleyer.*

In Dec. I. anno IV. Actorum Hafniensium n. 1. *Andreas* CLEYER, qui aliquamdiu Bataviæ novæ medicinam fecit, egit de herba Thea, cum icone aliqua.

In *Ephemer. Nat. Cur. Dec.* II. *Anno* IV. dedit Commentarios perbreves, 1. de Moxa. 2. De radice Ginsengh. 3. De Catechu. 4. De Thea. 5. De fructu Ananas. 6. De Cinnamomo & Cassia lignea.

N. 93. De arbuſcula Japonica Tzadſinſic cum ſuis iconibus.

Anno V. n. 40. De arbore vernicifera Fasnoki.

N. 41. De arbore Japonenſi Jami Itaro.

Anno VI. n. 52. De arbore Winganſana, Liliacea.

N. 53. De Kube & Fasnoſana, Nymphæa, & forte Menyanthe.

N. 54. De Cauſchy & Fuiran, omnibus Japonenſibus plantis, cum iconibus.

Anno VII. Icones & deſcriptiones plantarum Japonenſium Isnoacki & Tzumacki n. 70.

N. 71. Cumi Gummi & Miaco Bana.

N. 72. Kyrama & Fickoſax.

N. 73. Nifum Schin ſ. rogat, Maminoky, & Fieko Filices.

Anno VIII. n. 190. De Wiznoſana & Fataſiro plantis Japonicis; illa Gentianæ ſimilis eſt, hæc Polygonati.

N. 191. De Liliis flore reflexo Jama Juri & Kanako Juri.

N. 192. De arboribus Fiſakaki & Tſutta, Japonicis omnibus.

Anno IX. n. 75. De Aro Japonico Dinnan Scho & planta Ometto.

N. 76. De Ghinei Lilii ſpecie, & Vohsnoſana.

N. 77. De arboribus Kutſineſch & Tobara Nocki.

Anno X. n. 35. Opium venerem adjuvare.

N. 36. De Ficu Japonica Itabe, & de Malvacea arbore Hambu.

N. 37. De Lauro Camphorifera Kusnoky.

N. 38. De Orchideo flore Ran, & Gramine Schöbu.

Anno II. De Liliacea planta Jamaren, & de Decku.

N. 180. De ſpecioſo flore Tſinſiqua, & arbore Daniwathas.

N. 181. De Schinobu, tunicarum ſimili, & Tzooſchinkiku.

N. 182. De arboribus Mehebi & Jaſur.

Anno III. n. 118. De palma Tſchorditzoo.

N. 119. De flore Ajanga, & Kuri Jani.

N. 120. De Zumani, & Impatiente Jamnaka.

Anno

Anno V. VI. n. 1. De Arundine Joosie.

N. 2. De arbore flore radiato Fiaru Schyqua, & alia Gummii.

N. 3. De Matricaria Tsingkiku, & frutice Fanatzibona.

In ejus *specimine medicinæ Sinicæ* Francofurti anno 1682. 4°.* edito est Catalogus medicamentorum simplicium, quibus Chinenses in medicina utuntur, cum aliqua descriptione.

Nonne idem est libellus, quem video citari cum titulo A. C. *Parvum herbarium vocabulis Sinicis constans* Francofurti anno 1680. 4°. SCH?

Epistolæ de plantis Indicis reperiuntur in VALENTINI India literata.

EJUSDEM Flora Japonica seu Iconum plantarum ejus regionis 2. Vol. fol. efficientes servantur in Bibliotheca Regia Berolinensi (x). Figuræ sunt 1360. in Japonia, satis eleganter, non vero accurate pictæ, ad MENZELIUM olim a CLEYERO missæ; Earum dimidiam fere partem BREYNIUS possidebat.

§. DCC. *J. Lud. Hanemann.*

In Actis Hafniensibus eodemque tomo editis J. *Ludovici* HANEMANN Kiloniensis Professoris De plantis noctu odoratis obs. 14. & de secreta præparatione Opii.

In l. N. C. Dec. II. anno IV. obs. 50. De Cicutæ esu innoxio.

Dec. III. anno V. VI. obs. 64. De olei Juniperi præparatione & viribus medicis.

EJUSDEM *Methodus cognoscendi simplicia Grammatica, Philosophica, Medica* Kiel anno 1677. 4°.*. Varia potissimum historica, collectitia, & multa ex CONRINGII *methodo studend. med.* sumta.

EJUSDEM *Aetiologia facultatis purgatricis contra* WILLISIUM: *in resinosis particulis non esse collocandam catharsin* Hamburg 1677. 4°. B. BOEHM.

EJUSDEM *De usu & abusu inebriaminum* Nüremberg. anno 1679. 4°. BURCK.

EJUSDEM *Phœnix botanicus s. de universa plantarum ex suis cineribus resuscitatione* Hamburg. 1679. 4°. MÖLLER. Retractat, quæ in *Mantissa Antihofmaniana* aspera protulerat.

In *Act. Lit. Mar. Balth.* anno 1701. de Saccharo agit. *Idea Dispensatorii Hannemanniani* prodierat Bremæ 1672. 4°. MÖLLER.

(x) EHRET *Flora Japonica*.

§. DCCI. *Hortus Malabaricus.*

Hoc anno 1676, quem ingredimur, res herbaria ſplendidiſſimis & pulcherrimis operibus aucta eſt, & ea pars hujus artis, quæ ad hortenſes & peregrinas plantas ſpectat, potiſſimum magna incrementa cepit. Longum & regium opus eſt, cujus Pars I. *De arboribus varii generis & fruticibus ſiliquoſis* prodiit Amſtelodami anno 1676. folio *. Sumtus & auſpicium præbuit *Henricus* van RHEEDE van DRAKENSTEIN, Senator Indiæ & in regna Societatis Orientalis cum ſumma poteſtate miſſus. Primas icones delineaverat P. *Matthæus* de S. JOSEPHO (y), non ſatis exquiſita cura. Pictoribus ergo melioribus uſus, & adjutus a medicis indigenis RANGABOTTO, VINAIQUE PANDITO, JAPU BOTTO ex Brachmanum tribu, & ITTI ACHUDEM COLADDA, in aliam formam opus correxit & ſermonem latinum addidit J. CASEARIUS (z) Cochini V. D. M., & poſt ejus mortem *Chriſtian* HERMAN de DONEP, adjuvante *Guilielmo* ten RHYNE. Ex Malabarico in Luſitanicum verterat *Manoel* CARNEIRO, quæ medici indigenæ ſuppeditaverant. Primum Tomum *Arnoldus* SYEN direxit, & notas addidit. COMMELINUS enim, quem continuo laudabimus, ad ſecundum demum Tomum acceſſit. Eximiæ & ultra omnem fidem plenæ ſunt icones, hiſtoria etiam medica plena. Habentur hic Coccos, Fauſel, aliæ Palmæ, Muſa cum flore, Papaya, Bambu, Jambeiro, Caſſia fiſtula, Tamarindi, Gummi Gutta, Indigo, Canella Malabarica, & plures aliæ, minus notæ, arbores Malabariæ & Ceyloniæ, omnes veris iconibus, etiam pluribus in tabulis una, expreſſæ: ut longiſſime ſuperent, quæ hactenus de iis plantis innotuerant. Innumeræ plantæ obiter a CLUSIO, BAUHINIS, ACOSTA, ZANONO aliisque auctoribus tactæ, hic integerrime traduntur: PISONIANÆ bene multæ explicantur.

Tomus II. *De fruticibus Regni Malabarici* Amſterdam anno 1679. fol.* cum COMMELYNI notis eſt excuſus. Hic, præter plurimas editoribus ignoratas plantas, depinguntur Nimbo, Negunda, Roſa Sinenſis, Stramonia tria, Apocynum Beid elotſar, Ricini aliqui, & Solana, Abelmoſch, tres Urticæ, Euphorbium verum, Capſicum. Cum hic Tomus abſolutus eſſet, CASEARIUS morte eſt abreptus.

Tomus III. anno 1682. ſecutus eſt, De arboribus iterum Malabariæ agit. Nomen in titulo eſt *Johannis* MUNNIKS, ut ſemper tamen COMMELYNI notæ ſint, quæ Malabaricis nominibus ſynonyma addunt Europæa. Nempe poſt ſecundum Tomum ex ipſis *Henrici* v. RHEEDE Belgicis adnotationibus, exque CASEARII & MATTHÆI codicibus, EDITOR deſcriptiones adornavit. Hoc volumine continetur potiſſimum Codda Panna, multis iconibus illuſtrata, tum Palma farinifera, Todda Panna, quam editor a Saguero diſtinguit, aliæque Palmæ, Jaca, Guajava, Carambolas, Billingbing, Acaju, Arbores radiciferæ, aliæque Ficus Indicæ.

Tomus

(y) Indoctum fuiſſe lego, & herbarum ignarum HERBERT de JAGER *india letter* Ep. 3.
(z) Sic de iſto IDEM judicat, & opus eſſe præcipitatum.

Tomus IV. *De arboribus fructiferis Malabaricis* etiam *Johannis* MUNNIKS titulum præfert & COMMELINI. Prodiit anno 1683. fol. (male 1673.) Hic habentur arbor Mangifera, Limoniæ aliquæ, Gummi Anime ferens arbor, Sapindus, Prunus Litſchi, Jaſminum triſte.

P. V. *De arboribus & fruticibus bacciferis* Amſterdam. anno 1685. fol. * iisdem editoribus. Pene omnes novæ, & absque ſynonymis.

P. VI. *De arboribus & fruticibus ſiliquoſis* Amſterdam. anno 1686. fol. * Pro MUNNIKIO, qui operi renuntiaverat, nomen habet THEODORI *Janſon* ab ALMELOVEEN. Caſſiæ ſunt, Mimoſæ, Moringa, tum veræ papilionaceæ, Corallodendron, Colutea; malvaceæ multæ, Jaſmini pluſculæ ſpecies.

P. VII. *De fruticibus ſcandentibus* ſucceſſit anno 1688. fol.* Cura ſermonis in *Abrahamum* a POOT devoluta eſt. Hic Cocculi Indici, Piperis ſpecies variæ Betel, Baſella, Smilax aſpera, Methonica, Commelina.

P. VIII. *De herbis pomiferis & leguminoſis* Amſterdam. anno 1688. fol.* etiam POOTIO interprete, cum COMMELYNI notis. Cucurbitaceæ variæ & Momordicæ, Nux vomica, Cor Indum, legumina aliqua, Abrus, flos Clitorius, Phaſeoli, Ahuai, ut videtur, Theveti.

P. IX. *De herbis*, iisdem editoribus anno 1689. fol.* (*a*). Nerii ſpecies & Apocyni; hæ numeroſæ: Oxyoides & aliæ ſenſitivæ, Sinapiſtrum, Crotalariæ; papilionaceæ variæ: tum didynamiæ, Impatientes, Liliaceæ aliquæ, Seſama, & plurima genera ignota, aque noſtris plantis aliena.

P. X. Iterum *de herbis*, iisdem editoribus anno 1690. fol.* Malvaceæ aliquæ, flore compoſito aliæ, planipetalæ, radiatæ, diſciſloræ, umbellifera hydrocotyle, Tithymali, Solana, etiam vulgare, Jalapa, verticillatæ; ſed præterea innumeræ aliæ, quæ penitus a noſtris generibus alienos characteres habere videntur.

P. XI. Titulo & editoribus non mutatis anno 1692. fol.* Ananas, Aloe, Cardamomum, Zerumbeth, Coſtus, Zedoaria utraque, & utraque Curcuma, & duæ ſpecies Zingiberis, Dracunculus, aliæque Ari ſpecies, & Nymphææ, Tribuloides, Orchideæ pluſculæ, Cannacorus, Liliaceæ, Acorus verus absque flore, Convolvuli, Quamoclit pennatum: præter plantas ignotorum generum.

P. XII. Quæ denique nobiliſſimum opus claudit Amſtelodami anno 1693. *. Agit de herbis, iisdem editoribus. Iterum Orchides aliquæ; & dorſiferæ numeroſæ, Muſci aliqui, Gramina, gramineæ, & graminibus adfines, fructu diverſæ.

In hoc opere plus plantarum continetur, quam veteres in univerſum nominatas reliquerunt. Claſſes noſtras plerasque habet Aſia, præter cruciatas, quas

(a) In Bibl. SCHEUBLEER lego hoc anno prodiiſſe CASPARII *Malabarſe Kruyd hof* Amſterdam 1689. fol. ut videtur belgice.

quas aut nullas hic reperias, aut unicum Sinapistrum. Arborum autem maxima est portio. Materia medica in hoc opere plurimas earum plantarum accepit expolitas, quæ dudum inter medicamenta receptæ, perinde tamen ignotæ manserant, si faciem, florem, fructumque requireres.

Ad hoc opus *Casparus* COMMELYN, *Johannis* nepos, indicem edidit Amstelodami anno 1696. 8°.*, cui titulum fecit *Floræ Malabaricæ*, nam contortuplicato titulo sic le lector carebit. Omisso auctoris nomine Leidæ anno 1718. fol.* recuderunt bibliopolæ, dixeruntque *Botanographiam a nominum barbarismis καὶ αυταρκειας obtentu restitutam.*

§. DCCII. *Johannes Commelyn.*

Johannes COMMELYN, qui difficillimam partem horti Malabarici suscepit, nominum nempe & synonymorum curam, edidit eodem anno, quo magnum opus prodire cepit, *Nederlandze hesperiden dat is oeffening van de Limoenen en Orangeboomen, na de Climaet der Nederlanden* Amsterdam anno 1676. fol.*. In seria gente, omissis FERRARII phaleris, cultum hesperidum in frigida regione necessarium docet, varietates exponit, & nitidissime delineat, ipsum etiam instrumentum hortense & hibernacula depingit. Anglice prodiit *Management and use of the Lemon and Orangetrees* London 1683. 8°. OSB.

EJUSDEM *Catalogus plantarum indigenarum Hollandiæ, cui præmissa est Lamberti* BIDLOO *dissertatio de re herbaria* Amsterdam. anno 1683. 12°.*. In regione angusta & uniformi plantas tamen 776. detexit, inter eas aliquas parum notas, marinas, fungos, apetalas.

EJUSDEM *Catalogus plantarum horti medici Amstelodamensis* Pars I. Amsterdam anno 1689. 8°.* & 1702. 8°.* nihil mutatus. Cum novus hortus Amstelodami nuper conditus fuisset, ejus catalogum vir Cl. hic dedit, cæterum alphabeticum. Nomina, cum synonymis & passim cum charactere generis RAJANO. Altera pars nunquam prodiit, nisi in splendido opere, quod continuo indicabo.

EJUSDEM *Horti medici Amstelodamensis rariorum plantarum descriptio & icones.* T. I. Amstelodami anno 1697. fol.* Posthumum opus, Curatoris horti, *Fridericus* RUYSCHIUS, & *Franciscus* KIGGELAAR latine verterunt, & adnotationibus illustrarunt. Plantæ raræ, sæpe novæ, ex India potissimum Orientali, aut ex Curassao advectæ, splendide delineatæ, ut subtiliores characteres requiras. Descriptiones in adnotationibus emendatæ & perfectæ; cura major habita fructus & seminum, quam floris. Aliud & teres genus Euphorbii Africanum hic pro medicato datur. Hic adparet Cistus verus, qui Ladanum sudat. In Nerio adnotatur partim 10. esse staminibus, partim quinis. Clitorius flore pleno, rarum in Papilionaceis monstrum, matura semina tulit. Orleana seu Urucu, vulgo Rucu, planta tinctoria celebris, Aloe

Aloe fuccotrina, Guajava, Sebeftena officinarum, Negundo utraque, arbor Camphorifera, Benzoinifera, Liquidambar, Erythroxylum Japonicum, Americanum, Corallodendron, Draco arbor filiquofa, Caffiæ fiftulæ duæ.

Tomus II. ad CASPARUM, JOHANNIS nepotem pertinet.

§. DCCIII. *Varii.*

F. *Matthæus* de S. JOSEPHO dictus eft. Plantarum, quas ex India mifit, catalogum edidit in RAJI Tomo II. excufum.

D. H. CAUSE *Koninglyke hovenier aanwyzende de middelen om boomen en planten aanquecken en voortteelen* Amfterdam. anno 1676. fol. Arborum, quæ vulgo in hortis aluntur, etiam peregrinarum, fed vulgarium, & noftratium fpontanearum defcriptio & cultus: inde florum: tum herbarum, oleracearum, medicarum, aliarum. Acceflerunt nonnullæ icones, ab auctore fculptæ.

WOUTER SCHOUTEN, Chirurgi, *Oostindische Reisen* Belgice Amfterdam 1676. Germanice eodem anno fol. UFF. Gallice Amfterdam 1707. RIV. ib. 1708. 12°. 2. Vol. Fere hiftoricus.

§. DCCIV. *Dionyfius Dodart.*

Denis DODART, qui Satyrici PATINI judicio prodigium fuit eruditionis cum virtute conjunctæ, *Mémoires pour fervir à l'hiftoire des plantes* Paris anno 1676. fol.* 1731. 4°.*. In parte botanica MARCHANTIUM focium babuit & *Claudium* PERRAULT, in chemica du CLOS & BOREL. Specimen magni & fumtuofi operis, cujus perfectioni perpetua bella obftiterunt. In eo tota hiftoria plantarum contineri debebat, defcriptiones novæ & plenæ, icones accuratiffimæ, analyfes chemicæ a BOURDELINO fufceptæ. Ejus operis methodum & ordinem hic reperias. Ut vires ftirpium accuratius inveftigari poffint, querit Cl. DODART. Multum exfpectat ab analyfi igne lento facta, neque defperat, vera elementa corporum ab ea revelatum iri: adjuvari autem fe putat admiftis ad fuccos plantarum falibus variis, ut folent ad aquas minerales admifceri. Et etiam nunc aliqua communia recenfet, quæ per fuas analyfes erat expertus. Spiritus acerrimos folum dare Elleborum nigrum, Veronicam & Crocum. Ex foliis aliquantum falis volatilis ficci obtineri, non ex trunco (præter Narciffum), neque ex radice. Plus acidi effe in radicibus & truncis, inque floribus, minus in foliis. Aliquos etiam herbarum fuccos cum fanguine Academici mifcuerunt, ut adnotarent, quæ inde mutationes fequerentur. Plantæ delineatæ, dicuntur novæ effe, funt autem pauciffimæ novæ, icones vero perpulchræ. Germanice recufæ funt Lipfiæ 1758. 4°. Adjectæ funt ad finem P. de BEZE S. I. aliquæ arborum Indicarum defcriptiones, ut Durionis, Mangoftani, Tanpoc, Daduco, Champada, Anona, Ilacam, Grammeluc, Arboris triftis diurnæ. *Nicolaus* MARCHAND, *Johannis* pater, plantas 39. cum pulcherrimis iconibus adjecit. Tomum III. harum plantarum poffidebat C. I. TREW. Opu-

Opuſculum DODARTI ſeorſim Pariſiis prodiit anno 1679. 12°. * & Amſterdam. quam editionem non vidi.

IDEM De frumento corrupto egit anno 1676. *Journal des Savans*, & de gangræna epidemica inde nata.

In *Commentariis Academiæ Regiæ* anno 1692. editis deſcribit Lichenagaricum reticulatum MICHELI, & gangrænam in agro Solonienſi ex eſu Secalis corniculati natam.

Anno 1687. oſtendit, ante nuperos, ex Secali toſto parari poſſe potionem Coffeæ ſimilem.

Anno 1699. quærit, cur arbores ſive in declivi plano, ſive in horizonti parallelo, prodeant, eodem ſemper modo majorem frondium diametrum plano natali parallelam proferant.

Anno 1700. Cur truncus perpetuo ad horizontem perpendicularis ſurgat.

Anno 1700. Agit etiam de mira fecunditate naturæ in multiplicandis plantis, quæ fit per ramos, perque radices. Semina in trunco eſſe, quando incipit pullulare. Ut reſectis truncis plantæ multiplicentur: non novis generatis germinibus, ſed evolutis ſeminibus, quæ latebant, Tritici exemplo & Ulmi.

Anno 1701. Pergit in eo argumento, & generationem in plantis meram eſſe evolutionem docet.

Anno 1702. De vi, qua radix ima petit, etiam ſi ſemina inverſa plantaveris.

§. DCCV. *Lucas Debes.*

Lucas Jacobi F. DEBES Præpoſitus Eccleſiarum in Inſulis Faro *Færoe reſerata that is a deſcription of the Islands and inhabitants of Faroe* London anno 1676. 16°. Primam editionem Danicam non vidi, lego Hafniæ prodiiſſe, & eſſe anni 1673. 8°. Germanice recuſum eſt *Natürliche und politiſche Geſchichte der Inſelen Faroe* Hafniæ anno 1757. 8°. *. Non quidem botanici opus, curioſi tamen hominis, qui ſuam ſolitudinem intime noſſe ſtuduerit, ſuperſtitioſus quidem, ſeculi vitio & regionis. Nullæ arbores, ſed plantæ aliquæ utiles, radicis Rhodiæ abunde. Tormentilla coriarii pro cortice Quercus utuntur. Angelica, & Cochlearia cibo cedunt & obſonio.

§. DCCVI. *J. Bapt. Scarella.*

J. Baptiſta SCARELLA *Lettera apologetica intorno ad una pianta anonima* Padova anno 1687. 4°*. Pharmacopœus, Dantiem depingit, & fructum deſcribit, atque oſtendit, non eſſe Cynocrambem, ut aliquis SCARELLÆ objecerat.

Ejus-

EJUSDEM *Breve ragguaglio intorno al fiore dell Aloe Americana* Padova anno 1710. 8°.*. Floruit apud PAPAFAVAM Aloe Americana, anno suo fere centesimo, eam SCARELLA vidit, & ejus succum VALISNERIUS de flore stillantem percepit. Eum succum melleum variis modis exploravit Vir ILL. & acidum esse comperit. Addit SCARELLA historiam hujus plantæ, quoties in Europa floruit, ut Liburni decimo vel duodecimo anno solet, cum in Lusitania ad sepes serviat.

In ea collectione habetur etiam *Gabrielis Ludovici* POVENE S. I. Carmen de Aloe, & HYACINTHI CESTONI de tribus Aloes plantis Liburni florentibus relatio.

EJUSDEM SCARELLÆ Descriptio Sedi, mire depicta, & Helianthemi, quod herba est fumana.

EJUSDEM De herba Asarina. Utraque in Gal. di Minerv. T. VI.

IDEM auctor est libelli, quem cum CONTIO diximus, in quo ostendit plantam PRANDI non habere notas Sylphii veterum.

EJUSDEM De Aloë ad lacum Benacum reperta: videri ex Americana natam esse, quam CALCEOLARIUS in villa *Rivoli* non remota plantaverit *Galer. di Minerv.* T. VII.

EJUSDEM De Thapsiæ utilitate ad tollendas sugillationes ibid.

EJUSDEM *Pharmacopœæ Ferrariensis* prodromus Ferrar. anno 1725. 4°. Giorn. Letter.

§. DCCVII. *Vincentius Menegotus. Alii.*

Vincenzo MENEGOTI *Postilla ad alcuni capi della storia botanica del* ZANONI Padova anno 1676. 16°.*. Periti hominis pseudonymi, qui Theophrastum legerat & DIOSCORIDEM, accuratius, quam ZANONIUS, quem ostendit sæpe aberrasse. Deinde plantas, quas ZANONI pro novis proponit, demonstrat dudum inventas fuisse: icones etiam carpit, ut Conyzellæ. Sic *Hyacinthi* AMBROSINI plantas, pro novis exhibitas, demonstrat plerumque dudum notas fuisse.

Frola Saracinisca in Sicilia Panax nempe semine hirsuto, qui gummi flavum traumaticum dat, semine, ut videtur, sulcato, convexo, delineatur in *Journal des Savans* anno 1676.

§. DCCVIII. *Galli Varii.*

N. VAUTIER *Instruction pour les arbres fruitiers* Paris anno 1676. 12°.

EJUSDEM *La culture des Orangers, Citronniers, Grenadiers & Oliviers* Paris anno 1676. 12°. BURETTE, SEGUIER.

L. C. B. M. *Nouveau traité des Oeillets, ou la façon la plus utile de les cultiver, leurs noms, leur couleur & leur beauté, avec la liste de plus nouveaux* Paris anno 1676. 12°.* cum varietatum nominibus. Laudat P. d'ARDENNES.

Marci Antonii HELLOT & *Josephi* THOMASSEAU *An demorsis a cane rabido colocynthis* Paris 1676. 4°.

Petri POURRET *Ergo panis cerevisiæ flore fermentatus salubris* Paris 1676. 4°.

Pauli MATTOT *an ex tabaco calvities* Paris 1676.

§. DCCIX. *Germani.*

J. Jac. WALDSCHMIDT, Cartesiani, *Monita medica circa Opii & opiatorum usum* Marburgi anno 1676. 4°. SEGUIER habet annum 1697. 4°. Improbat SYLVII nimium Opii usum.

EJUSDEM *De potu Theæ* anno 1685. 4°. cui mire indulget.

EJUSDEM in Epistolis ad DOLÆUM & DOLÆI ad WALDSCHMIDIUM Epp. Francofurti anno 1689. 4.* excusis exstat epistola DOLÆI (II.) in qua Theæ cum admistis aliis liquoribus phænomena, & laudes reperias.

J. Christophori BEKMAN *Catalogus plantarum in tractu Francofurtensi sponte nascentium* Francof. ad Viadr. anno 1676. 4°. in ejus urbis *Memorandorum Francofurtanorum notitia* TREW. Germanice etiam hoc opus *Wolfgang* JOBST recusum dedit ib. 1706. fol. a se ipso auctum, cum titulo *Beschreibung der Stadt Frankfurt an der Oder.*

August. Henrici FASCH *De Myrrha* Jen. anno 1676. 4°. Inflammabilem esse. Subjecto igne dare phlegma, liquorem gummosum albicantem, oleum clarum e flavo rubrum, alterum crassius & empyreumaticum.

Justi STENGEL *Bewährte Bierkünste, welchermassen das Bier zu verfertigen — von etlichen Krauterbieren und Essige* Regenspurg 1676. 4°. B. BOEHM.

Christoph. VIELHEUER *Gründliche Beschreibung fremder Materialien* Nuremberg anno 1676. 4°. UFF.

J. Jacob. AGRICOLA *Schauplatz der allgemeinen Haushaltung, vom Feld-Acker- Wein- Blumen- und Gartenbaue* Nordlingen anno 1676. 4°. SEGUIER, & MEISNER annum facit 1677.

EJUSDEM *Hausapotheck* Nördlingen 1677. 4°.

Annus 1676. expressus est, quo prodierunt depictæ per *Wenceslaum* HOLLART *icones variæ animalium florum, fructuum, muscarum, vermium* a *Jacobo* SANDRAERT editæ Nuremberg fol. TREW. Tum *Spicilegium* ab *Hadriano* COLLAERT *cælatum & a Philippo* GALLÆO editum 4°. BURCKART.

Non

Non separabimus *Nic. Guilielmi* a FLORE Lotharingi, aliquos flores, Norimbergæ apud *Jac.* SANDRART sculptos 4°. max. TREW.

Et J. CHR. *Blumen- und Raupenbuch* fol. min. TREW.

J. Philip. GIESWEIN *Hodegus medicus s. systema universæ materiæ medicæ galenico chymicum* Francofurti 1676. 8°. GUNZ.

Balthasar SCHNURREN *vollständiges Kunst- Haus- und Wunderbuch* Francf. 1676. 8°. 1690. 8°.

F. SCHRADER & JUSTI CELLARII *de natura panis* Helmstatt. 1676. 4°. LEHMANN.

Bernh. Wilhelm. GEILFUS *De Moxa* Marburg. anno 1676. 4°. Descriptio ustionis, quæ medulla fit artemisiæ.

... KRETSCHMAR's *Pfropf- und Pflanzbüchlein* Bauzen 1677. HAUSVAT.

§. DCCX. *Christianus Franciscus Paulini.*

Ejus diss. botanica de *Chamæmoro Norwegica observationibus illustrata* Hamburg. 1676. 4°.

EJUSDEM *Nobilis Salvia* Aug. Vindel. anno 1688. 8°. *

EJUSDEM *μοσχοκαρυολογια*, *seu Nucis moschatæ curiosa descriptio* Erfurt. anno 1704. 8°.* & *De Jalapa* Francofurti anno 1700. 8°. Compilatio utraque, enormis, virium medicatarum potissimum & formularum.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. ann. IX. n. 186. Delirium a Fabarum odore.

In *Dec.* III. *ann.* III. *obs.* 172. 173. 176. fabulosa narrat, ut vereor, & per imaginationem aucta; habet Lilium literis inscriptum, Rosam ex Lilio, Fungum agni paschalis similem.

§. DCCXI. *Hermannus Bußchof.*

Hermanni BUSSCHOF *Das genauer untersuchte Podagra* Breslau anno 1677. 12°.*. Anglice Londin. anno 1676. 8°. Belgice *Het Podagra midsgaders des selfs geneezinge* Amsterdam 1678. 8°. B. THOMAS. ut tamen priorem aliquam editionem esse necesse sit. Moxam ad morem populorum Orientalium laudat, ipse expertus, cum Bataviæ novæ arthritide laboraret, & a medicastro admotis viginti Moxæ cuneis liberaretur. Non alia ratione eum morbum sanari posse contendit.

Beschryvinge van Guyana gelegen aan het vaste Kust van America Amsterd. 1676. 4°. CARLSON. An idem cum OTTONE KEY.

§. DCCXII. *Angli aliqui.*

Thomæ GLOVER *De historia naturali Virginiæ* in Phil. Tranſ. n. 126. Plantas cultas habet, & ſpontaneas celebriores, & potiſſimum Nicotianæ cultum.

John ROSSE *The English vineyard vindicated and the way of making wine in France* London anno 1676.

EJUSDEM *The admirable virtues of Coral.*

§. DCCXIII. *Edm. Mariotte.*

Edme MARIOTTE, mathematici, *Premier Eſſay ſur la végétation des plantes* Paris anno 1676. 12°. 1679. 12°.* & in Operum collectione Leid. anno 1717. 4°.*. Pars I. De elementis chemicis plantarum. Ignem excludit, qui non ſit, niſi motus. Ammoniacos ſales dicit, quos nos alcalinos. P. II. eſt de vegetatione; Aliqua de vegetatione ſeminis, de anatome plantæ, vaſis coloriferis corticis, & vaſis albidis, quæ cum iis vaſis inoſculentur. Admittit circuitum ſucci plantarum, & albida vaſa pro venoſis habet, colorifera pro arterioſis: redire ſuccum in radicem, & carpinum aliam ſui generis arborem, cum qua cohærebat, de radice ſua ſeparatam aluiſſe, ut infra unionem frondeſceret. Reſecto tithymalo lac plurimum de parte reſecta deorſum ſtillare, parum de caule ſurſum, Salicem caule terræ inpacto radicari. Evolutionem admittit, ut tamen præcipuæ partes ſolæ in germine præſto ſint. Intra bulbum tulipæ Januario M. florem cum ſtaminibus & piſtillo vidit. P. III. Contra chemicas analyſes: reperiri eadem principia in medicatis plantis, inque venenatis. Naſcentes plantas multum fundere alcali, adultas multo plus acidi.

§. DCCXIV. *J. B. Tavernier.*

J. *Baptiſta* TAVERNIER Gallus, Baro aliquamdiu Albonenſis in ditione Bernenſi, continentem terram Aſiæ ſex itineribus percurrerat, Indoſtaniam, Perſiam, Turciam; gemmarius equidem, neque literatus, tamen ut ad mercimonia potiſſimum adtentus eſſet. EJUS *Six voyages en Turquie, en Perſe, aux Indes*, alio curante, prodierunt Pariſiis anno 1676. & 1679. 4°. hinc in Belgio anno 1678. 12°.* la Haye 1718. 12°. 3. Vol.; denique ſex voluminibus Paris anno 1724. 12°.*. Anglice Londin. anno 1677. fol. 1678. fol. Italice Rom. 1682. 4°. 2. Vol. Circa Aſtrabat plurima naſcitur radix Ronas, vehementer tinctoria, qua Perſæ utuntur ad rubrum colorem bombycinis telis impertiendum. Circa Casbin Piſtaciæ abundant. Circa Philadelphiam Vallaneda colligitur. Circa Naſibin ſola Pimpinella provenit. Pro ſexu Palmarum. Melones in Perſia ſalubres. Pretioſiſſimum oleum Roſarum in provincia Schiraſſenſi paratur. De Opio, Kokemar & Bangue. De Indigo, ejusque præparatione; de aromatibus, Cardamomo, Camphora, Agallocho, Coffea; de Coralliorum piſcatione; de Radice Baroc amariſſima, emeticorum optimo.

optimo. De Rheo Butanensi, Sementina, Araccæ destillatione, veneno Macassarico.

In *nouvelle relation de l'intérieur du Serrail*, quæ Tomum VI. efficit, nihil huc pertinet.

In *Relation nouvelle du Royaume de Tonquin* ex *fratris* sui Commentariis, & ex variorum peregrinatorum sermonibus, a TAVERNERIO compilata, aliqua sunt de arboribus, floribus & fructibus ejus regionis.

§. DCCXV. *Robertus Plot.*

Roberti PLOT, Professoris Chemiæ & custodis Musæi ASHMOLIANI, *Natural history of Oxfordshire being an essay toward the natural history of England* Oxford anno 1677. fol. 1705. fol.*. Caput VI. huc pertinet. Eo continentur plantæ aut dubiæ, aut a RAJO omissæ, aut nondum descriptæ; Viola hirsuta major inodora, & palustris, rotundifolia, Mariscus acicularis, Pentaphyllon Tormentillæ facie, Hypopitys, Alsine fugax, quæ pro novis habentur. Succedunt raræ aliquæ plantæ & varietates, etiam cerealium: porro plantæ cultæ. De vegetatione & adscensu succi plantarum, tum inter corticem & arborem, tum per ipsum lignum.

EJUSDEM *A natural history of Staffordshire* Oxford. anno 1679. fol. SEGUIER. anno 1686. fol. *. Iterum caput VI. plantas continet, Lichenes, Muscos, Phallos tubulo aperto. Plantæ etiam aliquæ rariores recensentur, & Triticum spica ovata; tum varietates plantarum, arbores eximiæ staturæ. In hoc & in priori opere aliquæ sunt icones. Aliena cæterum a botanicis AUCTOR studia secutus est, & passim a LEIGHIO plagii postulatur.

EJUSDEM *Discourse concerning the most seasonable time of felling timber*, in Phil. Transf. anno 1691. n. 192.

§. DCCXVI. *Itali.*

G. *Giacomo* ROGGERI Romani *Catalogo delle piante native del suolo Romano*, prodiit cum DONZELLI theatro pharmaceutico Romæ edito anno 1677. fol.*. Catalogus novem annorum spatio natus seorsim etiam exstat Venet. anno 1704. 4°. SEGUIER & in Sylloge RAJI.

J. *Mariæ* CIASSI *Meditationes de natura plantarum* Venet. anno 1677. 16°.* Seminis pulpam non in ipsam plantam abire, sed in duas cotyledones: semen ipsum, seu primordia plantæ, esse signaturas quasdam, a quibus pervadenti spiritui seminali sigilla imprimantur; ea habitare in germine, non in pulpa, ita dispositas esse particulas, ut accedente motu fingantur in radices &c. satis obscure.

Museo COSPIANO *annesso a quello del Ulisse* ALDROVANDO *donato de Ferdinando* COSPI *descritto da Lorenzo* LEGATI Bologn. anno 1677. fol. OSB.

EJUSDEM *Inventario semplice de tutte le materie descritto che si trovano nel museo Cospiano* Bologn. anno 1680. 4°.

Cinelli CALVOLI *Bibliotheca volante* hoc anno cepit prodire. Ejus sunt *Stanzie* 22. ab anno 1677. ad 1736. 8°. Reddidit melius D. SANCASSIANUS Venez. 1734. fol. 2. Vol. & iterum plenius prodiit Venet. 1747. 4. Vol. 4°.*. Inter multa non alibi exstantia, aliqua etiam ad nos faciunt.

§. DCCXVII. *Germani Varii.*

Caspar POSNER *De Manna* Jen. anno 1677. 4°.

In *Miscellaneis naturæ curiosorum* anni 1677. & in obs. 76. agit *Daniel* ANGEL De Tabaci abusu.

Das franzœsische Kochbuch, *oder der franzosische Becker* Minden 1677. 8°.

Beschreibung des Landes Guiana Bern 1677. 4°.* Relatio facta ad alliciendos in Surinamiam colonos. Historia naturalis valde ornata, undique collecta. Plantæ utiles præcipuæ, tam cultæ quam spontaneæ. Annon idem quod p. 595.

J. *Matthiæ* FABRI Heilbronnensis medici *Strychnomania* &c. Augustæ Vindel. anno 1677. 4°.*. Belladonnæ baccis intoxicati pueri perierant anno 1667. similes tredecim historias auctor recenset, tum collectas alias. Inde describit & depingit plantas plusculas tribus Solanaceæ, Belladonnam etiam potissimum, suis cum effectis, & medendi methodo describit.

In *Eph. Nat. Cur.* Dec. II. Anni IX. Addendis de peculiari modo adtrahendi fumi Tabaci agit.

In *Ann.* X. app. dat anatomen pilæ marinæ ex variis quisquiliis & radiculis compactæ.

In *Dec.* III. *Ann.* II. app. varia Tritica & Hordea luxuriantia spicis ramosis describit.

§. DCCXVIII. *Galli. De Prade & alii.*

De PRADE *Histoire du Tabac*, *& particulièrement du Tabac en poudre*, Paris anno 1677. 12°. FALC. 1716. 8°. ZOCH. Encomium Tabaci, & medicæ ejus herbæ compositiones. Germanice anno 1684. & Schneebergæ 1747. 8°. prodiit.

J. Baptistæ

J. Baptistæ de REVELOIS *an vinum Rhemense sit omnium saluberrimum* Paris 1677.

Philippi MATHON *an opium hystericæ adfectioni noxium* Paris 1677.

De MEUVE *Dictionaire pharmaceutique* Paris anno 1677. 8°. *Journ. Sav.* & anno 1689. 4°. ibid. Descriptio & vires medicamentorum simplicium, bonæque notæ & doses.

Inter *dissertationes Francisci* BAYLE' *in quibus principia plantarum in mistis, Oeconomia corporum in plantis & animalibus demonstrantur* Tolos. 1677. 1681. 12°. Haag. 1678. 12°. * editas & recusas Tolos. anno 1701. 4°. * secunda est de plantis. In ea Fungorum fabrica traditur, & mechanica ratio proponitur, qua Fungi & aliæ plantæ formentur.

§. DCCXIX. *Jac. Constant de Rébecque.*

Jacobi CONSTANT de REBECQUE, medici Lausannensis, cujus ultimum senium adtigi, hortulumque vidi *Compendium Pharmaciæ Helveticæ* Genev. 1677. *Medecin françois charitable* Lyon 1680. 8°.

EJUSDEM *Atrium medicinæ Helvetiorum, sive eorumdem pharmacopœjæ promptuarium* Genev. anno 1691. 12°.* (*b*). Catalogum dat plantarum, quæ in officinis servantur.

EJUSDEM *Essay de la Pharmacopée des Suisses, en laquelle on fait voir, que les remédes, qui naissent en Suisse sont suffisants, pour guérir toutes les maladies* Bern. anno 1709. 12°.* Promtuarii pars prior hic redit, & plantarum in Helvetiæ hortis, vel agro nascentium catalogus, multum auctus, additis locis natalibus. Intercedunt raræ cives, neque hactenus iis locis lectæ, quæ Auctor indicat, ut Capillus veneris, Peucedanum. Vires etiam medicatas ex populari sententia addit.

§. DCCXX. *Angli aliqui.*

Andrew YARRANTON *Englands improvement by sea and land* London anno 1677. 4°. Augeri vult sylvas, viridaria, hortos.

Pharmacopœa *Coll. Reg. Lond.* London 1677. fol. MEAD.

Antonii LAURENCE *Nurserie, orchards, profitable gardens and vineyards encouraged* London anno 1677. 4°.

§. DCCXXI. *Varii Itali.*

Michaelis NUTII *Fasciculus, seu Elenchus herbarum* Venet. anno 1678. 12°.

MUTII

(b) MERKLIN habet editionem anno 1677. 12°.

MUTII PHÆBONII *Historia Marsorum* Neapoli 1678. & in *thesauro* BURMANNIANO. Aliqua de lacu Fucino ejusque plantis aquaticis, cum nominibus semibarbaris.

Jacobi AGOSTINETTI *Cento e dieci ricordi del buon fattore di villa* Venez. anno 1679. 8°. 1704. 12°. SEGUIER.

§. DCCXXII. *Germani Varii.*

Collectio itinerum Tiguri anno 1678. 8°. * editorum. Primum J. *Jacobi* AMMANI *Reise ins gelobte Land* nihil habet, præter testimonium de Coffea, quam anno 1612. in omnibus cauponis bibit (c). Sed in *Felicis Christiani* SPORI Chirurgi *Reisbeschreibung nach den Caribes Inseln und Neu-Engeland* plantæ utiliores Barbadi Insulæ describuntur, & in J. *Jacobi* ZUREICH *Reisbeschreibung nach Fetu* plantæ ejus regionis, Bananas & aliæ.

Bernardi VERZASCHA *New vollkommenes Kräuterbuch* Basil. anno 1678. fol. Icones, quibus CAMERARIUS in Epitome usus fuerat, & vires medicæ, & opus ipsum MATTHIOLI, per CAMERARIUM & VERZASCHAM correctum.

Caspar SUTERS *monatliche Pflanzungslust* Schaffhausen 1678. 12°.

Bern. SCHARF *Toxicologia s. de natura venenorum in genere* Jen. 1678. 4°. VATER.

EJUSDEM Ἀρκευθολογία *seu Juniperi descriptio curiosa* Jen. anno 1679. 8°.* (*d*). Formulæ plurimæ, descriptio Juniperi nulla.

Dec. III. Ann. II. n. 82. De morte ex Fungo saligno.

N. 87. De risu Sardonico funesto ex esu Ranunculi Apii folio.

J. *Gregorii* HORST jun. *de moxa* aliqua Francofurti 1678. 4°.

J. GARMER *Diss. de Theriaca* Hamburg. anno 1678. 4°. MERKL. Diss. II. ib. 1679. 4°. III. ib. 1689. 4°. MÖLLER.

Michel BECK *De uva magna Chananea* Jen. anno 1679. 4°.

J. Conrad CLEMM *De Olea* Tubing. anno 1679. 4°.

J. Georg SCHIELEN's *practicirter Blumengarten* Ulm 1678. 8°.* 1696. 8°. MEISN. Princeps studium posuit in tulipa inque tunica. Ex semine florum alborum novas species exspectat, addita in Tunicis repetita insitione. Promittit se dicturum de artificio, quo tulipæ nigro flore obtineantur. Monita dat practica, potissimum ad Tunicas. Reliquos flores & plantas coronarias breviter tractat. Icones passim mutuatitias addit.

§. DCCXXIII.

(c) p. 40.
(d) SEGUIER habet etiam annum 1672. 8.

§. DCCXXIII. *Misc. Nat. Cur.*

In *Miscellaneis Nat. Cur. Ann.* IX. X. n. 117. *Simon Aloysius* TUDECIUS descripsit, etiam depinxit, plantas aliquas, florem perpetuum, graphalodes roseum &c.

N. 123. De Echio fasciato.

EJUS *Medicus pharmaceuticus* prodiit Nuremberg anno 1695. 8°. & *appendix* 1699. EISENMANN.

Samuel LEDEL De Nuce vomica cani innoxia n. 146.

De jusculo Sphondylii post febres utili Dec. II. ann. VI. n. 60.

Ann. X. obs. 8. De noxio odore Rosarum.

Dec. III. ann. IV. obs. 50. Usu Sorbi aucupariæ restituti menses.

Ann. VII. VIII. n. 128. De vi vulneraria aquæ ligni Fraxini.

Anno IX. X. obs. 32. De usu olei Majoranæ adversus epilepsiam.

N. 66. De Malvæ decocto in morbo pectoris utili.

N. 68. De Polygono coccifero Marchico.

EJUSDEM *Centaurium minus* Jen. anno 1694. 8°. alii etiam 1674. 8°.

§. DCCXXIV. *Angli Varii.*

In Phil. Transf. n. 138. *Carolus* HOWARD Croci cultum, in placentæ compositionem, & coctionem in clibano describit.

In n. 139. *Edmundus* PITT De Sorbo piriformi, neglecta suis arbore.

Thomas TRAPHAM *Discourse of the state of health in Jamaica &c.* London anno 1678. Arborum quædam miracula. Arbor cortice lucido; semina elastico motu se agitantia. Porro de Cacao, Coco & aliis arboribus utilibus.

WINTHORP Historia Mayz n. 142.

Pharmacopæa Collegii Regii Londinensis London anno 1678. 16°. 1680. 8°. 1682. 4°. Angl. 1679.

Gedeon HARVEY medici sceptici, *family physician and house apoticary* London anno 1678. 8°.

EJUSDEM *a particular discourse of opium diacodium and other sleeping medicines* London anno 1696. 12°. Satyrus.

EJUSDEM *vanity of physik* London 1700. 8°. contra botanicen.

Systema horticulturæ containing the art of gardening in three books London 1678. 8°.

Moyses COOK *the manner of raising opening and improving forest and fruit trees &c. with the treatise of Gabriel* PLATTES London anno 1679. 4°. SEGUIER.

EJUSDEM *The manner of making Cyder*, apud EVELYNUM.

§. DCCXXV. *Cornelius Bontekoe.*

Cornelii BONTEKOE Tr. *van het excellenste Kruyd Thee derden druk vermeerderd met twee verhandelingen van de Coffi, en de Chocolade* Haag. anno 1685. 8°.* & prius anno 1678. 12°. HOTTON. Cum tenuitatem sanguinis pro summo bono haberet, eam a Thea exspectabat, adeo vehemens hujus plantæ laudator, ut omnem suspicionem repudiaret, infusam cum Thea aquam etiam ad 200. (*e*) vascula sumtam nocere posse, & eam ipsam pro Panacea ad omnes morbos extollat. Vitium omne in fluidis corporis partibus habitare ei persuasum fuit, vanam esse ventriculi relaxationem, catarrhos solo Theæ crocato infuso fere in principio suspendi, calculum superari &c. Botanici nihil profert.

Redit in operibus omnibus, ubi etiam libellus exstat *van de hedendaagze apotheek en Apotheken fauten*, qui hactenus huc spectet. In §. I. *ontwerp van t' oud gestel der Medicyne*, contra Botanicam dicit, quam vult inutilem esse, tum contra medicamenta plurima, sirupos, & formulas pharmaceuticas.

§. DCCXXVI. *Galli Varii.*

In Academia Gallica *Josephus* DUVERNEY Apum in pulvisculo staminum laborem anno 1678. descripsit: nectaria negat adtingere, in Corona Imperiali.

In *posthumis* T. II. p. 342. adgnoscit sexum plantarum.

Anno 1679. Parisiis collectio prodiit, in qua LEEUWENHOECKII *observations faites avec le microscope sur le lait, le sucre, le sel & la manne, traduites* par MESMIN. *Avec le recueil des experiences sur le combat que procede du melange des corps.*

Instruction sur les Tulipes Paris anno 1678. 12°.

§. DCCXXVII. *J. Jac. Wepfer.*

J. Jacobi WEPFER Liber *de Cicuta aquatica*, Basileæ anno 1679. 4°.* 1715. 4°.* Leid. anno 1733. 8°.*. Eximium opus & ex præcipuis artis nostræ

(e) p. 229.

noſtræ fontibus, magis equidem ad rem anatomicam & practicam pertinet, minus ad rem herbariam, ſed plantæ tamen ſuæ bonas dat icones & deſcriptiones, radicis imprimis cellulatæ. Deinde VIR ILL. vim venenatam per plurima experimenta definivit: aliarum etiam plantarum pernicioſarum vim per pericula in vivis animalibus capta conſtituit, Vomicæ Nucis, Cocculorum, Napelli, radicis Coronæ Imperialis, Belladonnæ, Amygdalarum amararum, Cicutæ terreſtris, Jalappæ. Plantarum etiam aliquarum medicatarum in Sylva Nigra naſcentium meminit.

De eadem Cicuta ejusque noxis in Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obſ. 116.

Dec. III. ann. V. VI. obſ. 85. Potus Coffeæ ſimilis ex Fabis.

Obſ. 86. De uſu Fœniculi ad hæmorrhagiam narium.

In J. *Georgii* WALTHER Sylva medica opulentiſſima Budiſſin anno 1679. 4°.*, qui merus index eſt, caput de venenis huc ſpectat.

J. *Conradi* AXT *Liber de arboribus coniferis* Jen. 1679. 12°.*. Non malus libellus, quo picis, & fuliginis in Sylva Hercynia Thuringiæ parandæ modus traditur & carbonum. Reliquas etiam arbores coniferas percurrit, cum aliqua philologia, etiam de Agarico. In nonnullis exemplis hujus opuſculi horrida *Guidoni* PATINO calumnia impingitur. Eam coactus a Jenenſibus medicis AUCTOR revocavit (*f*), & revocationem aliis exemplis adjecit, quale etiam apud me eſt.

Cum J. VERBRUGGE *Nieuw hervormde examen van land en zee chirurgie* fallor, primum anno 1679. 12°. edito & recuſo Amſtelod. anno 1714. 8°.* & 1748. 8°.* prodiit catalogus & hiſtoria aliqua ſtirpium medicatarum utriusque Indiæ, tum reliquorum medicamentorum ſimplicium cenſus.

EJUS *Nieuwe Schepskiſt* Amſterdam anno 1693. 8°. continet materiam medicam vegetabilem, vires, & doſin.

§. DCCXXVIII. *Galli Varii.*

Horticultura, ou l'art de bien jardiner, planter & ſemer, par J. M. Chartreux Bruxelles 12°.*. Brevis & ſimplex libellus, anno non addito, circa hæc tempora prodiit, ex belgico converſus.

Queſtions de médecine propoſées par Mſrs CASTILLON & FOUQUE *à M.* COLOMB *ſur ſon aggrégation au Collége des Médecins de Marſeille* Marſeille anno 1679. De Quinquina & de Coffea: hanc plerumque nocere putat.

(f) PATIN Lyc. Patav. p. 103.

§. DCCXXIX. *Michael Ettmuller.*

Michael ETTMULLER, Lipſienſis Profeſſor, *De vi diaphoretica Opii* ſcripſit Lipſiæ anno 1679. 4°. quæ diſputatio Jenæ anno 1682. 4°.* recuſa eſt. Vim eſſe in concreto reſinoſo. Sudorem pellere laxatis poris.

EJUS Diſputatio *de tinctura Coralliorum* Lipſ. anno 1665. 4°. vix huc pertinet.

Sed SCHROEDERI *dilucidati phytologia*, quæ a morte auctoris anno 1688. inter opera omnia Francofurti prodiit fol.*, Lugduni 1690. fol. 2.Vol. J. SAV. Neapoli anno 1728. 5. Vol. &c. & Genev. curante MANGETO anno 1736. fol. pertinet unice ad vires medicatas plantarum, quæ liberaliſſime hic traduntur. DEINDE Ejus eſt Commentarius in SCHROEDERUM & MORELLUM, magis proprie pharmaceuticus. Commentarius in *Danielem* LUDOVICI perinde etiam ad plantarum vires pertinet, quas noſter fuſe extollit. Gallice verſus eſt *Traité du bon choix des médicamens, commenté par* ETTMULLER Lyon anno 1710. 8°. 2. Vol.

§. DCCXXX. *Jacobus Spon.*

Jacobi SPON medici, & literati viri, *Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Gréce & du Levant* fait en 1675. & 1676. avec *George* WHELER Lyon anno 1678. 12°.* 2. Vol. Germanice 1690. fol. 1713. fol. SPONIUS equidem rem herbariam parum curavit, ſacchari tamen purgationem: Uvarum Corinthiacarum præparationem: Lentiſcum maſtichiferam Inſulæ Deli: Sorbet ex uvis Damaſcenis coctum: Ceparum Archipelagi dulcem ſaporem: Cypreſſum vaſtiſſimam: Cotini proventum circa Patras: plantas montis Hymetti: Scorzoneram bulboſam; noxas Mandragoræ hic videas tangi. Nomina etiam græcarum plantarum moderna cum vetuſtis comparavit.

Idem latine vertit tr. PHILIPPI de FOUR *de Thea, Coffea & Chocolata* Paris 1685. 12°. Edidit etiam PONS l. *de melonibus.*

EJUSDEM *Obſervations ſur les fievres & les febrifuges* Lyon anno 1681. 12°. & 1684. 12°. MONGIT.

§. DCCXXXI. *Georg Wheeler.*

Non ſeparabo ſocii SPONII *Georgii* WHELER *iter* Londini anno 1682. fol. Pariſiis anno 1689. 12°. 2. Vol. BURETTE: Amſtelodami anno 1722. 12°. 2. Vol.* excuſum: Titulus ei fuit *Journy into Greece.* Uterque equidem ſodalis *inſcriptiones*, & nummos antiquos potiſſimum quæſivit. Noſter tamen diutius in Græcia moratus, quam SPONIUS, multo accuratius etiam in plantis inquirendis verſatus eſt, quas collegit, delineavit, cumque MORISONO communicavit. Ita Cytheræ inſulæ plantas, falſumque ibi naſcentem Dictamnum, Tini, quæ eo tempore erat Venetorum, Trojæ, agri Byzantini, Olympi Bithy-

Bithynici, Myſiæ, montis Sipyli, agri Smyrnæi, Peloponneſi, Achajæ, Ætoliæ, Parnaſſi, Hymetti, Megaræ (ubi Aſtragalus Chriſtianus peſſime expreſſus), Iſthmi Corinthiaci, Montis Penthelici, Phocidis ſtirpes recenſet. Mea editio vitioſa eſt, & figuræ malæ.

Guilielmus VERNON, utriusque ſodalis, etiam MARILANDIAM adiverat, in ea aliquot plantarum centurias collegerat (*g*). In Perſia ex vulnere obiit.

§. DCCXXXII. *Germani Varii.*

Andreæ MULLER dati GREIFFENHAGEN *Hebdomas obſervationum de rebus Sinicis* Colon. (Berol.) anno 1679. Fuſe agit de Ginſeng.

Chriſtophori FISCHER S. I. *Oeconomia ſuburbana* Prag. anno 1679. & 1683. 4°. 2. Vol.

J. Andreæ SCHLEGEL *De venenis & morbis venenoſis* Erford. anno 1679. 4°.*. Venenatarum plantarum cenſus collectitius.

EJUSDEM *von natürlichen, unnatürlichen und wider die Natur laufenden Dingen, in Vergleichung der groſſen Welt mit der kleinen* Nürnberg 1686. 8°.

Frider. CALENUS *de vitis ac viti culturæ ortu* Jen. 1679. 4°. BURCK.

Hieronymus BOCCIUS *de arbore vitæ* Witteberg. 1679. 4°. LEHMAN. ſi huc facit.

Curioſa medica pro tuenda valetudine inter colloquentes enodata Hamburg, anno 1679. 8°. MERKL.

Chriſtian Samuel ZIEGRA & REISING *De morte plantarum* Witteberg, anno 1679. 4°.*.

Theodor. CRAANEN *Oratio funebris in obitum* ARNOLDI SYEN London 1679. 4°.

J. Chr. HOFMAN *Oſtindianiſche Voyage* Caſſel 1679. 8°. RIV. etiam de plantis.

§. DCCXXXIII. *J. Yonge.*

James YONGE *Currus triumphalis e terebintho or an account of the many virtues of oleum terebinthinæ* London anno 1679. 8°.*. Nempe calidum ſanguinem cogere & ſiſtere. Id conſilium accepit a D. SPRAGE & T. SPENCER medicis.

The countrymans recreation or the art of planting, grafting and gardening Londin. 1679. SEG.

Hoc anno ceperunt prodire ROBERTI HOOKE *philoſophical collections or an account of ſuch phyſical, anatomical, chymical, mechanical, aſtronomical, optical and*

(g) RAJ. hiſt. III. præf. p. 4.

and other mathematical, philosophical experiments and observations as have lately come to the publisher hands London 1679. 4°. sed vide p. 527.

§. DCCXXXIV. *Theophilus Bonnet.*

Theophili BONNET *Medicina septentrionalis* Genevæ anno 1679. fol. *, & T. II. anno 1686. fol. *. Collectio fere ex diariis, Germanico, Danico, aliis. Libri VIII. P. IV. huc pertinet, in qua de remediis agit, ex plantis sumtis. In *Polyalthe* etiam & *mercurio compitalitio* aliqua habet huc pertinentia. Vertit IDEM BLEGNYI *nova inventa* & *templum Æsculapii* & Tomum V. cum nomine *Zodiaci Medico Gallici* addidit.

MONGINOT *De la guérison des fiévres par le Quinquina* Paris anno 1679. 12°. 1680. 12°. 1682. 12°. *Journ. Sav.* 1693. 12°. RAST. recus. in *Zod. Med. Gall.* & in NIGRISOLI collectione Ferrar. 1697. 4°. Corticis usum conjungit cum Centaurio minori.

§. DCCXXXV. *J. Jacob Wagner.*

J. *Jacob* WAGNER M. D. *Historia naturalis Helvetiæ curiosa* Tiguri anno 1680. 12°.* auctius *Index memorabilium Helvetiæ* Tiguri 1684. 12°. & iterum auctius 1688. & denique 1701. 12°. Sectio V. huc pertinet, in qua arbores aliquanto fusius recensentur, & inter eas Abies 160. pedum. Tunc catalogus sequitur plantarum alpinarum & rariorum, ex C. BAUHINO, quas inter nonnullæ sunt, nondum satis cognitæ, ut Bellis amplissima Plantaginis folio, Centaurium alpinum luteum. Aliqua etiam de vino, Sicera &c.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *Ann.* III. n. 186. De malo effectu Lolii.

Ann. IX. Succum Chelidonii majoris febrem pellere.

N. 29. Narcissus fasciatus polyanthos.

Ann. X. De mortibus ex Belladonna.

Dec. III. *Ann.* I. n. 150. De vi ophthalmica radicis Caryophyllatæ.

§. DCCXXXVI. *Nicolaus Blegny.*

Nicolaus BLEGNY edere cepit Paris anno 1679. 1680. 1681. plagulas hebdomadales, cum tit. *Nouvelles decouvertes sur toutes les parties de la medecine.* Inde titulo mutato *le temple d'Esculape* Deinde anno 1682. idem diarium per D. la ROQUE quatuor mensibus est continuatum. *Theophilus* BONNET subjunxit annos 1682. 1683. ex opere collectitio. Ita anni quinque latine sunt recusi cum titulo *Zodiaci Medico Gallici* Genev. anno 1680. & sqq. 4°. curante *Theophilo* BONNET. Germanice vertente J. L. M. C. Tomi V. Hamburgi anno 1680. 8°. & ad usque 1683. 8°. MÖLLER. Chirurgus, non solidæ fidei homo. Ad rem herbariam facit med. Febrifugum ex Quinaquina, quem corticem admistis debilibus remediis enervat.

P. 49.

P. 49. Hæmorrhagia ex perfecta caſtratione, compreſſa admoto Muſco terreſtri.

In *Anno* III. ſ. 1681. Fungi ex collyrio in terra cocta faventina nati.

In *Anni* IV. M. Februario Echinomelocactus delineatur. Confirmatur vera corticis Peruviani vis adverſus febres, multis in exemplis. Opuſculum etiam D. DEDU *De anima plantarum* hic inſeritur.

In *Anno* V. redit *Nicolai* de BLEGNY, quem continuo dicam, libellus

Decouverte du Reméde Anglois pour la guériſon des fiévres publié par ordre du Roi Lyon anno 1680. 12°. Paris anno 1682. 12°.*. Ineunte hoc anno idem libellus in diario BLEGNY editus fuerat, a BONNETO latine recuſus. Cum Ludovicus XIV. a TALBOTO ſanatus fuiſſet, juſſu Regio methodus exhibendi corticis publici juris facta eſt. BLEGNYUS aliquam hiſtoriam arboris & corticis præmittit; ſequitur triplex infuſum vinoſum, ut primo ſecundum debilius eſſet, tertium ſecundo, quo TALBOTUS utebatur: aliæ etiam Corticis præparationes. Adnotationes inde DACQUINI, & aliquæ in TALBOTUM, etiam in continuis febribus cortice utentem, animadverſiones: demum formula, quæ hic enixe laudatur, corticis Chinæ Chinæ, theriaca miſti & Centaurio minori, ſub finem BLEGNIUS hiſtoriam Opii adſpergit. Germanice *von Heilung der Fieber vermittelſt der Kinkina* Genev. 1683. 12°.

EJUSDEM *Du bon uſage du Caffé, du Thé & du Chocolat* Lyon anno 1687. 12°. (OSB. Paris) 1688. 12°. & in ZODIACO GALLICO. Non bene docet Coffeam in Burgundia naſci. Compendium ejus prodiit, *Abrégé du traité du Caffé* ed. anno 1687. 12°. SEGUIER.

§. DCCXXXVII. *Emanuel König.*

Emanuelis KOENIG Baſileenſis, quem primum eorum, quos hactenus dixi, vidi ſuperſtitem, ſenem juvenis, *Regnum vegetabile quadrupartitum* Baſileæ anno 1680. 4°. 1688. 4°.*. Pars altera anno 1696. 4°. in qua plantæ Helveticæ & Baſileenſes, tum anno 1708. 4°.*. Plurima collegit, & primum ad anatomen & vitam plantarum, earum cultum, & elementa atque chemica analyſin. Deinde Lexicon generum TOURNEFORTIANORUM, cum charactere. Inde ſpecies TOURNEFORTIANÆ ſequuntur, ordine perinde alphabetico. Tunc de viribus plantarum: & catalogus ſecundum earum virium claſſes, & utilitates medicæ.

EJUSDEM *Keras amalthejas ſeu theſaurus remediorum ex triplici regno* Baſil. anno 1693. 4°. BURETTE.

EJUSDEM *Spicilegium anatomicum & botanicum* Baſil. anno 1703. 4°. Leuw De methodis botanicis &c.

In

In *Eph. Nat. Cur.* aliqua edidit, ut *Dec.* II. *Ann.* I. n. 169. De Carlinæ vi defatigante.

Ann. IV. De Fragaria botryformi n. 30.

N. 31. De Cerasis botryformibus.

Ann. VI. De Pomi hellcborati utilitate in quartana n. 38.

N. 119. De vi antidysenterica Ipecacoanæ, tum *Ann.* X. n. 115.

EJUSDEM *Exercitatio de eo quod summum est in medicina una cum triplici regno* minerali, *vegetabili* & animali (GRONOV.) Basil. 1711. 4°.

§. DCCXXXVIII. *Maria Sibylla Merian.*

Maria Sibylla MERIAN, ex artificum familia, pictoriæ artis & ipsa peritissima, Surinamiam petiit, ut novis insectis ditesceret. Edidit redux diss. *de generatione & metamorphosi insectorum Surinamensium*, folio maximo Amstelodami anno 1705. excusam & 1719. fol. Gallice & Belgice Hagæ recusam anno 1726. fol.* aliquanto plenius. Insectum quodque suæ plantæ addidit, ut ea delectaretur; plantas ipsas pictura, neque cum characteribus, sed perelegantur expressit, Ananas, Manihoc, Gossypium, Guajavam, Musam, Gummi guttam, Vanillam, Cacao, Papayam, duas Batattas, Janipebam, Rucu, aliasque partim vulgo notas, partim nondum definitas. Nomina latina adjecit *Casparus* COMMELYN. Multa exempla coloribus suis expressit.

Dudum autem eadem pictrix ediderat Partem I. *Erucarum ortus, alimenti & paradoxa metamorphoses* anno 1679. Noribergæ 4°. & partem secundam anno 1684. ibid. Germanice *Der Raupen wunderbare Verwandlung und sonderbare Blumennahrung*, quas cum *tertia & quarta parte* posthuma cumque titulo, *Histoire des insectes de l'Europe*, & latine versas edidit filius Amsterdami anno 1718. fol. & Gallice *Johannes* MARRET Amsterdam anno 1730. fol. max.*. Hæ tabulæ minores sunt, & ramum aliquem supremum plantæ fere exprimunt, in qua insectum degit. Icones sunt 184. Interpres notas aliquas botanicas adjecit.

Video passim citari EJUSDEM *Neues Blumenbuch* P. I. Nürnberg 1680. fol. P. II. P. III. ib. TREW.

Adjuta fuit a filia J. HELENA, quæ seorsim Surinamiam rediit, & a DOROTHEA MARIA, quæ & ipsa flores pingebat, & adpendicem ad magnum opus Surinamense addidit.

§. DCCXXXIX. *Henricus Mundius.*

Henrici MUNDII *Commentarii de aëre vitali, esculentis & potulentis* Oxon. anno 1680. 8°. 1685. 8°. Lond. 1681. 8°. Hafniæ, Francof. & Lipsiæ anno 1685.

1685. 8°.*, & mutato titulo *Henrici* COSMII *Oeconomia magna naturæ examinans regnum vegetabile &c.* Francofurti 1687. 8°. Omne ciborum genus percurritur, Indicum & Europæum, sed absque proprio experimento.

PARKER'S *tr. of japaning and varnishing* Oxford 1680. MARSH.

§. DCCXL. *Jac. August. Hunerwolf.*

Jacobi Augustini HUNERWOLF *Anatomia Pæoniæ* Arnstatt. anno 1680. 8°.*. Pæoniæ maris hortensis sapor in faucibus acris & subamarus, & titillans, cum dulcedine aliqua mistus. Aqua spirituosa; ex carbone sal crystallinus. Curationes multæ, sed compositis perfectæ medicamentis, ut dici non possit, quæ portio laudis ad Pæoniam pertineat. Ita in tussi convulsiva AUCTOR emeticum dederat, in colica cum extracto Pæoniæ spiritum nitri dulcem, in singultu feculam Ari. Vires antepilepticas suæ herbæ tuetur, formularum numero dives, absque fere historia naturali.

In *Dec.* II. *ann.* VII. *Miscell. Nat. Cur.* n. 82. agit de gelatina Sabinæ.

Dec. III. *ann.* I. n. 112. Lilium cruentum monophyllon, & Bellis monstrosa.

Dec. III. *ann.* II. Corona Imperialis bifida.

§. DCCXLI. *Varii.*

J. C. B. *Bericht von den auf den Blattern der Bäume im Jahr* 1680. *häufig gefundenen Schlangengestalten* Francof. ad Oderam anno 1680. 4°.*. Varia de plantis serpentiformibus. Figuræ sunt itinera erucæ, quam etiam in chartam imprimit. De floribus multiformibus & fasciatis.

Christoph HERING *Oeconomischer Wegweiser, oder gemeine Haushaltungswissenschaft und Nachricht, wie mit Vorwerken, Ritter- oder andern Freygütern weitläufiger Haushalt wohl zu führen* Jena 1680. 8°. recus. Lipsiæ 1747. 8°.

Georg. GELMAN *Chirurgiæ tripartitæ flores* Francof. & Jena 1680. 4°. RINK.

Christ. PEGANIUS sive KAUTNER vertit J. B. PORTÆ *magiam naturalem* & auxit Nurnberg 1680. 8°.

Catalogus omnium medicamentorum Hanoveræ vendibilium Han. 1680. fol. HEIST.

In *Bohuslai* BALBINI *Miscellaneis historicis* Regni Bohemiæ Pragæ anno 1680. 4°. editis, aliqua botanica, sed suspectæ fidei continentur.

Christoph. TREW *Entschuldigung des Lauferbiers und dessen Bereitung* Stuttgard anno 1680. 4°.

§. DCCXLII. *Hist. des plantes de l'Europe.*

Histoire des plantes de l'Europe, & des plus utiles, qui viennent d'Asie, d'Afrique & d'Amerique T. I. II. Lyon anno 1680. 12°. SEGUIER. anno 1705. 12°. SEGUIER. anno 1726. 12°. 2.Vol.* 1753. 2. Vol. 1763. 12°. 3. Vol. Antiquius videtur opus, ex dictione, ab homine scriptum, qui plantas in natali solo legerit, & passim ea loca nominet, ubi legerat. Icones parvæ & rudes, ad MATTHIOLIANAS imitatæ, etiam ubi istæ fictitias plantas repræsentent; descriptio brevis, & de viribus aliqua. Non ubique fidas. Centaurium certe majus Juglandis folio circa Solodurum non provenit. Pro Halicacabo, quod in vineis dicitur nasci, depingitur Cor Indum. Lusitanice vertit J. VIGIER Lyon 1718. 8°. SEG.

§. DCCXLIII. *Galli Varii.*

F. L. D. T. R. *Secrets pour teindre la fleur d'Immortelle, pour des pâtes de differentes odeurs, & pour contrefaire du Marbre au naturel* Paris anno 1680. 12°. 1690. 12°. BURETTE. Fumo sulfuris Xeranthmum tingitur.

Remarques curieuses sur le Tabac, tirées de l'Histoire de Mr. de PRADE Paris anno 1680. nisi est ejus libri censura (*Journ. Sav.*) Historia Tabaci, & adversariorum, utilitas varia diversarum partium ejus herbæ.

Differenza tra il cibo e il chiocolate Firenz. anno 1680. 8°.

§. DCCXLIV. *Angli Varii.*

Johannis HOUGHTON *A collection of letters for the improvement of husbandry* London 1681. 4°.

EJUSDEM De Coffea aliqua, ejusque in Angliam circa annum 1651. introductione. De signis bonæ notæ, & analysi, comparata cum Fabis & Tritico, qua ostenditur, duplo plus in Coffea esse olei. Eo jam tempore 100000. libræ ejus fructus in Anglia consumebantur *Phil. Transf.* n. 256.

EJUS *collections for the improvement of husbandry relating to Corn — a Catalogue of all sorts of earths, the art of draining, of brewing, the instruments of husbandry*. Revised by R. BRADLEY London anno 1727. 8°. 3. Vol. & 1728. 4. Vol. Quantum in marga sabuli sit, per experimenta ostendit. De cerevisia Derbiensi &c.

T. LANGFORD *plain and full instructions to raise all sort of fruit trees that prosper in England* London anno 1681. 8°. HARLEY anno 1690. 8°. 1699. 8°. EVELYN.

EJUSDEM *Systema agriculturæ being the mystery of husbandry discovered* London anno 1681. fol.

BELON

BELON *a new myftery in phyfik difcoverd by curing of fevers and agues by Quinquina* London anno 1681. 12°. *translated from the french with additions.*

§. DCCXLV. *Pharmacopœa Perfica.*

MUZAFFER EBEN MOHAMMET EL HOSENI *Murckebat Karabadin feu Compofitiones pharmaceuticæ latine verfæ a F. Angelo* de S. JOSEPHO. Addidit EDITOR, poft longam in Perfia moram, in qua medicinam fecit, *Pharmacopœam Perficam*, Paris anno 1681. 8°.*. Major pars operis occupatur equidem in medicamentis compofitis, videas tamen ibi nomina Perfica medicamentorum fimplicium. Deinde in notis fubjectis agit fufius de Salice mofchata, Saccharo, radice Bifch, Manna Terenjabin, Nerio venenato Charg, quod *Cherzereh* THEVENOTO, Ribes Arabum, Opio, Betel, Zedoaria, Afa fœtida.

In *Gazophylacio linguæ Perfarum* F. ANGELI Amfterdam anno 1684. fol. excufo, quod Dictionarium eft, tamen aliqua ad botanicen pertinent.

§. DCCXLVI. *Germani.*

Friderici HOFMANNI, celebrioris *Friderici* patris, *pharmaceutica Schröderiana* Hall. anno 1681. 4°.* recuf. a MANGETO Genev. 1684. fol. Plantarum medicatarum brevis defcriptio, cum ufu medico.

Jac. MARTINI *Die fruchtbare Boriza oder das heilfame Kraut Lunaria* Brieg anno 1681. 8°. Alchemiftæ opus.

Ambrofii HEIGEL *Opium* Altdorf. anno 1681. 4°. De modo agendi imprimis quærit.

Henricus MAJUS *de plantis & arboribus* Marburg. 1681. 4°. BURKH.

Frid. SCHRADER *De utilitate microfcopiorum* &c. Gotting. 1681. 8°.* Experimenta fua citat plantarum ex aqua productarum.

EJUSDEM *De nova methodo botanica* Helmftatt. anno 1690. 4°.*

Rud. Wilhelm. CRAUSE *de ftudio botanico & chemico* Jena 1681. 4°. B. THOMAS.

EJUSDEM *De pinetorum aëris verni & æftivi falubritate* Jen. 1712. 4°.

EJUSDEM *De fignatura vegetabilium* Jen. anno 1697. 4°.

EJUSDEM *De temerario fimplicium quorumdam medicamentorum a prifcis commendatorum contemtu* Jen. anno 1700. 4°.

EJUSDEM *De naturæ in regno vegetabili lufibus* Jen. anno 1704.

EJUSDEM *De Cardamomo* Jen. anno 1704. 4°.* Analyfin habet, aquam, oleum, fpiritum, non fimplicem, fales volatiles oleofos, extractum refinofum.

J. Christophori ENDO 150. *Kräuter und Gewächse nach ihrer Gestalt, durch einen besondern Kunstschnitt abgebildet* M.S. anno 1681. 4°. in *Bibl. Berolinensi* exstat. Figuræ stirpium ex charta exsectæ (*h*), tum similis operis plantæ 215 (*i*).

In *Jobi* LUDOLPHI *Historia Æthiopica*, anno 1681. fol. edita, inque appendice II. anni 1694. Francof. fol. agitur fuse de Musa s. Mauz, cum icone, de cereali Tef, herba ossa sanante Amod magda, de Assaza serpentes sopiente, de cerevisia, arboribus & oleribus. Historia ipsa a WILH. CALLBIO versa Belgice anno 1687. 4°. Ultrajecti prodiit.

§. DCCXLVII. *Varia.*

Medicina pharmaceutica oft droghbereydende Geneeskonste, met Annmerkingen op verscheyde misbruyken Brussel 1681. fol.

Adalberti TYLKOWSKY S. I. *de re agraria tractatus* Olivæ 1681. 8°. ZOCH.

F. VERNY *la pharmacopée de Bauderon augmentée de remarques particulierement sur la theriaque avec la reponse* a M. ZWELFER *sur la confection d'Alkermes* Lyon 1681. 4°. B. CHIV. Francf. 1693. 8°.

§. DCCXLVIII. *Itali.*

Leonardo de CAPOA *Parere sopra l'origine e il progresso della Medicina* prodiit Neapoli 1681. 4°. 1714. 4°.* TOPPI. Botanicen non contemnit, cæterum artis illusor, & hortum condendum commendat. II. p. 134.

EJUSDEM *Raggionamenti intorno alla incertezza de medicamenti* Neapoli anno 1689. 1714. 4°.* hactenus huc spectat. Neque ab odore, neque a sapore certa indicia de plantarum viribus medicatis sumi, sed neque ab analysi chemica. Percurrit veterum medicamenta, purgantia & alia: eorum doses non posse definiri.

Lucæ TOZZI *Medicinæ theoreticæ* P. I. Lugd. anno 1681. 8°. Agit de vegetatione. In T. V. de recto usu rerum non naturalium fere ex MUNDIO, de pharmacis diureticis, hidroticis &c.

EJUSDEM *De potu Coffeæ, de Sinensium Thea & de Chocolate.*

EJUSDEM *De recto usu rerum non naturalium* Patav. 1711. 4°.

Lodovici CARNOLÆ *De lactis & seminis Melonum commixtione* Venet. anno 1681. 4°. Bononiæ TREW.

§. DCCXLIX.

(h) MOEHSEN Epist. I. p. 7.
(i) p. 10.

§. DCCXLIX. *Robertus Knox.*

Robert. KNOX *Historical relation of the Island of Ceylan* London anno 1681. fol. Fructus & plantas utiles describit, etiam aliquas minus notas, homo equidem rei herbariæ imperitus. Germanice Lipsiæ prodiit anno 1689. 4°. Gallice Amsterdam anno 1693. 8°. 2. Vol.

§. DCCL. *W. H. v. Hochberg.*

Wolf Helmhardt L. B. von HOCHBERG *Adeliches Land - und Feld-Leben* T.III. fol. Nüremberg anno 1682. fol. 1701. 1716. fol.* 1749, fol. editore *Erasmi Francisci* seu *Francisco* FINX. Austriacus, Baro, plenissimam hic domum rusticam dedit, ut & animalia, & demum fodinas comprehenderet. In Tomi I. libro II. opera horti & agri menstrua tradit. In libro III. opsartytica & pharmaceutica. In libro IV. de arborum cultu in universum, deinde singulatim de arboribus fructu eduli. Multa collegit, ut tamen de collectitiis suis opibus ex propria experientia judicet, multum etiam FLORINO usus est. Libro V. olera, plantæ aliquæ Indicæ, etiam frutices describuntur, cum viribus medicis. Libro VI. De florum cultu, arborumque exoticarum agit.

In Tomi II. libro VII. De agro & segetibus, deque lupulo & cerevisia. De Rubia minime ignorat, eam ossa animalium tingere. Libro XII. de arboribus sylvestribus.

Tomus III. a *Martino* ENDTER editore adjectus est, & priorum quasi supplementum. L. III. ad pharmaceutica, & condiendos fructus pertinet. L. IV. De vite & vino agit, etiam artificiali, & de arborum fructiferarum cura. Lib. V. iterum de oleribus, plantisque spontaneis, earumque viribus, in quibus nimis videtur liberalis. Lib. VI. denuo de fruticibus, & floribus, cum integris catalogis varietatum Anemonarum, aliorumque florum. Libro VII. denuo de agro, de cerealibus aliisque plantis, quæ in agro coluntur, deque cerevisia.

EJUSDEM *Oesterreichisches Haus - und Wirthschafts-Buch* Wien 1745. 8°.

EJUSDEM *Davidischer Lust - und Blumengarten, oder* 150. *Blumen und Gewächse in emblematibus auf die Psalmen Davids applicirt* Nürnberg . . . .

§. DCCLI. *Dedu.*

DEDU *De l'ame des plantes* Paris anno 1682. 12°.* alii 1681. & in ZOD. GALL. T. III. tum Leidæ anno 1685. 12°. 1691. 12°.*. Italice cum N. GREW. de odoribus & saporibus & Rob. BOYLE libello Venez. 1743. 8°. Acidum aereum cum alcali in terra habitante fermentescere, ita in semen sibi viam aperire, & plantas ali & crescere. Circulationem succi nutritii defendit.

§. DCCLII. *Germani Varii.*

Bernhardi ALBINI & J. C. MENZEL *de venenis* Francof. Viadr. anno 1682. 4°.*

EJUSDEM ALBINI & GENGE *De Thea* anno 1684. 4°.*

EJUSDEM ALB. & LETSCH *De Tabaco* anno 1695. 4°.

De incrementis & statu artis medicæ Seculi XVII. Leidæ anno 1711. 4°.*. Ad historiam inventorum botanicorum.

Andreæ REYER *De anima & in specie de anima vegetante* Lipsiæ anno 1682. 4°.

Christoph. THIEMEN *Haus- Feld- Arzney- Koch- Kunst- und Wunderbuch* Nürnberg 1682.

Abraham. BOUDIN epistolam anno 1682. dedit de moschatæ nucis arboribus & earum cultu. Reperitur apud VALENTINUM in *Ind. Lit.*

Jacobus Pancratius BRUNO Noribergæ anno 1682. 4°. edidit CASTELLUM renovatum.

Jeremiæ LOSS & GEORGI *De Nuce vomica* Witteberg. anno 1682. 4°.*. Experimento reperit, vim venenatam & in medulla sedere & in cortice, in isto potius magis: germen non nocere. Canes necare per somnum & convulsiones, aves convelli. In animalibus incisis nihil mutatum reperit, nisi sanguinem fluidiorem. Homini ne ad drachmam quidem sumtam nocere expertus est. Destillationi nucem vomicam permisit. Phlegma innoxium, oleum flavum, deinde nigrum, & vaporem, cum sal volatile & phlegma.

Pharmacopæa Amstelodamensis Amsterdam 1682. 24°.

ANT. de HEYDE *nieuw ligt des Apothekers* Amsterd. 1682. 8°.

§. DCCLIII. *Galli Varii.*

J. la FONTAINE celebris fabularum scriptoris *Poëme sur le Quinquina* anno 1682. 12°. Lepidissimum scriptum, cum febriens poeta eo remedio sanitatem debuisset.

L'Ecole parfaite des Officiers de Bouche Paris 1682. 8°. OSB.

Remarques sur la culture des fleurs Paris 1682. 12°. Num MORINI.

Raym. RESTAURANT HIPPOCRATE *de l'usage du Chin China* Lyon anno 1682. 12°. Vim ejus corticis esse in bile, quam cogat in humores nostros redire. Recusus inter NIGRISOLI libellos.

§. DCCLIV. *Itali Varii.*

Francisci HONUPHRII *Stirpium nomina in Pharmacopolio Minimorum in Monte Pincio reperiundarum* Romæ anno 1682. 4°. FALCONET.

Julii MALVICINI *Utiles collectiones medico physicæ* Venet. anno 1682. 4°.*. Continent etiam non minimam particulam de plantis diæteticis & medicis, sed ad normam tituli, collectanea.

Melchior

Melchior PLAJA *tyrocinii pharmacentici examen in tres libros distinctum* Panormi 1682. 12°. MONGIT.

Alonso de BUENA MAISON medici *Pyratas de la America y luza la defensa de las costas de India Occidentale* Colon. anno 1682. 4°. Plantas etiam Americæ Hispanicæ describit, Palmas, Mançanillas, &c. *Journ. Sav.*

§. DCCLV. *Angli Varii.*

Thomas TRYON *Treatise of cleanneß in meats &c. and drinks* London anno 1682. 4°.

EJUSDEM *The new art of brewing beer ale and other sorts of liquors* London 1691. 12°. ZOCHA.

WILLIAM RABISCHA *the whole body of cookery* London 1682. 8°.

EJUSDEM *New art of brewing, and preparing all sorts of liquors* Lond. 1691.

§. DCCLVI. *Acta Eruditorum.*

Hoc anno *Acta Eruditorum* Lipsiæ ceperunt prodire, præcipuis auctoribus MENKIIS, quæ ad nostrum usque tempus pergunt edi. Potissimum equidem libris novis recensendis destinata sunt, passim tamen aliquæ adnotationes propriæ, etiam botanicæ intercedunt.

Synopsis s. opuscula omnia ad universum mathesin, physicam, medicinam, anatomiam, chirurgiam, & philologiam pertinentia artis Lipsiensibus inserta Venetiis 1740. 4°.

§. DCCLVII. *Johannes Bernier.*

Jean BERNIER, medici, qui historiam medicinæ scripsit, diversi a philosopho, *histoire de Blois* Paris anno 1682. 4°. *Journ. Sav.* Etiam plantas habet, ut eam, quæ creditur aquas rivi ad tingendum aptissimas reddere: Secale corniculatum Soloniense, causam gangrænæ epidemicæ.

In historia Medicinæ aliqua habet huc facientia, de purgantibus medicamentis, cerevisia, sicera, Chin China, quam laudat, etsi TALBOTUM carpit.

§. DCCLVIII. *Georg. Everard. Rumpf.*

Georgius Everardus RUMPFIUS, Hanoviensis, aliquamdiu Mercator & consiliarius Amboinæ, magnus plantarum & testaceorum amator & collector, prima sua opuscula in *Miscellaneis naturæ curiosorum* edidit. Huc faciunt, quæ *Dec.* II. *ann.* I. n. 21. de Caryophyllis aromaticis; & n. 22. de corticibus Massoy & Culilawan profert, non penitus botanica, tamen ab autopta.

Ann. III. n. 22. de Agallocho & arbore excæcante.

N. 23.

N. 23. De Lacca, Funibus fylvaticis, refinis Dammar Selan & Dammar Batu.

N. 24. De Coralliis nonnullis.

N. 25. De Schœnantho Amboinico, Herba fentiente & Pifo ejus Infulæ.

Dec. III. *Ann.* V. VI. obf. 148. Caryophylli regii Amboinenfes.

EJUSD. *Herbarium Amboinenfe* &c. curante *Johanne* BURMAN editum. P. I. Amftelod. anno 1741. fol.*. Etfi RUMPFIUS lucis ufuram, & anno 1687. per incendium omnes fuas chartas plantasque ficcas amiferat *(k)*, innumeras tamen plantas Infularum, quæ Afiæ ad Auftrum adjacent, collegit, partem ipfe delineavit, defcripfit, opus tamen fuum jam anno 1690. ad prelum paratum habuit, ut ex dedicatione adparet. Codices M.S. in utraque lingua abfolutos edidit Cl. BURMANNUS, notulasque adjecit, quibus RUMPFII plantas cum horti Malabarici aliisque nominibus comparat. Hiftoria arborum & plantarum fatis plena eft, œconomica etiam & medica, tantum ne minutiores & modernos characteres florum requiras. Numerus immenfus eft, plurimæque etiam poft hortum Malabaricum novæ.

Pars I. Arbores continet fructu eduli, Palmas varias, Mangas, Durionem, Jackam, Bilinbing, tot alias.

P. II. eodem anno edita, Aromata habet, & fufam potiffimum hiftoriam Caryophyllorum, variarum fpecierum Nucis mofchatæ: Agallochi, Santali: Cortices Maffoy, & Culilawan, Orleanam, Caffiæ fiftulæ fpecies, Tamarindum, Hefperidum multas fpecies, lignum Colubrinum, & Dillenias aliquas, Elemi, Micheliam, Corallodendra aliqua, Gummi Cambogium, Hernandiam, numerofas alias, etiam venenatas arbores.

P. III. prodiit anno 1744. fol.* Arbores fylveftres, & ad materiem pertinentes, Ebeni genera, Mangle, Ficus aliquæ. Reliquæ, fupra centenas, fere ignotæ funt, & RUMPFIO propriæ.

P. IV. Frutices Arundinis habitu, neque enim veræ funt Arundines, inter eas, quæ Tabaxir fert; Malvaceæ aliquæ, Goffypia aliqua; Henna; Papilionaceis adfines aliquæ; Jafmina; Convolvuli; Tithymali; Ricini; Melaftomatis fpecies, ignotæ multæ.

P. V. anno 1750. fol. * Plantæ volubiles, Arundinaceæ, inter quas arbor Draconis, hinc Coronariæ & olera: inter hortenfes iftas Mufa, Galanga, Zingiber, Curcuma, Calamus, Saccharum, Beng Indicum, Solana varia, cerealia, Ari fpecies: Piper, Papas, Battatas, Cucumeraceæ, Apocyna.

P. VI. Gramina, Orchides epidendræ, Filices, Nymphææ, Fungi, Mufci, plantæ marinæ.

Auctua-

(k) *India litterat.* Ep. VII.

Auctuarium Herbarii Amboinensis Amsterdam. anno 1751. fol. * prodiit. Plantæ aliquæ prætermissæ ex RUMPFIO subjiciuntur, Mirabolani Emblicæ, Phyllanthus, Adhatoda, radix Mungo ex genere ligni Colubrini, Ginseng, non bene, Camphora. Reliquæ fere ignoratæ.

Indicem cum nominibus LINNÆANIS nuper edidit Cl. J. BURMAN.

Epistolæ RUMPFII luculentæ de rebus Indicis reperiuntur anno 1704. fol. excusæ in VALENTINI *Commercio literario*, quod ad annum 1691. dicetur. Videtur ex AMMANO belgice de plantis Inf. Moluccarum & Amboinæ scripsisse.

§. DCCLIX. *J. Georg. Volcamer fil.*

J. Georgii VOLCAMER, filii, Noribergensis, botanici, & horti elegantis cultoris, qui alpes Helveticas etiam & Apenninum Montem adiisse videtur.

In *Miscellaneis Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. De Fungis ex lapide Lyncurio nascentibus (*l*).

Ann. VII. n. 251. Germinatio nucis Coccos.

N. 252. De folio Salviæ glandiferæ.

Dec. III. *Ann.* II. De Thlaspi Mechliniensi flore pleno.

Ann. VII. VIII. n. 210. De vi Acmellæ lithontriptica.

Cent. III. IV. De Pepone ambrato, & Castanea Brasilica durissimi corticis.

Obs. 160. De Tunica referente spicas Tritici.

Obs. 168. De Coffea cum icone.

EJUSDEM *Flora Noribergensis, seu Catalogus plantarum in agro Noribergensi tam sponte nascentium, quam in horto proprio medico cultarum* Noribergæ anno 1700. 4°.*. Plantas sponte nascentes a BESLERO & SCHEURLIO collectas esse, olim optimus BEURERUS ad me scripserat, exoticas addidisse VOLCAMERUM, quarum plusculas icones adjecit.

Fratris hesperidibus *Floram* addidit *Noribergensem*, in qua agit de Auriculis, Ficoidis speciebus, & Apocyni, & Cerei, aliisque plantis hortensibus.

§. DCCLX. *Jacobus Sutherland.*

Jacobi SUTHERLAND *Hortus medicus Edimburgensis* Edimburgh anno 1683. 8°.*. Præfectus novi horti, multas varietates imprimis colore ludentes recenset, vix ullas plantas patriæ suæ proprias.

§. DCCLXI.

(*l*) Non satis certus sum, num hæ primæ adnotationes filii sint, patrisve cognominis.

§. DCCLXI. *Galli Varii.*

N. Abbé de la ROQUE *Journaux de médecine ou observations des plus fameux médecins, chirurgiens & anatomistes de l'Europe* Paris anno 1683. 12°. Partem faciunt ZODIACI *medici Gallici.*

L'art de tailler les arbres fruitiers, avec un Dictionaire de ces sortes de mots, & un traité de l'usage des fruits par un médecin de la Rochelle Paris anno 1683. 12°. BURETTE. Anglice anno 1685. 8°. *art of pruning.* Agit etiam de usu fructuum horæorum tamquam alimenti.

§. DCCLXII. *Varii.*

Lambertus BIDLOO cum COMMELYNI catalogo *pl. Bat.* edidit dissertationem *de re herbaria* Amsterdam. anno 1683. 12°.

J. Ludwig MOEGLING *Palingenesia seu resuscitatio plantarum* Tubing. anno 1683. 4°. BURKH.

Ars tinctoria fundamentalis Francofurti 1683. 8°. EISENM. Jen. 1685. 8°. 1730. 8°.

J. Wilh. WUNDSCH *Oeconomico politicum practicum* Gotha 1683. 4°.

J. Frid. ORTLOB *Analogia nutritionis plantarum & animalium* Lipsiæ anno 1683. 4°.

Von Heilung der Fieber vermittelst der Kinchina Genf 1683. 12°.

Christian SCHMIDT *Verzeichniß aller Arzneyen in der Chur-Sächsischen Hof-apothek* Dresden 1683. 4°. B. TIG.

EBERHARD WERNER HAPPEL *Relationes curiosæ, oder größte Denkwürdigkeiten der Welt.* 5. Theile. Hamburg 1683. 1691. 4°. 5. Vol.

EJUSDEM *wohlerfahrene Schatzkammer mit ausländischen Raritäten* Hamburg 1688. fol. 1689. fol.

§. DCCLXIII. *Elias Til-Landz.*

Eliæ TIL-LANDZ, Professoris, & medici Aboensis, *Catalogus plantarum, quæ prope Aboam in cultis & incultis locis inventæ sunt* Abo anno 1683. 12°.* Latine, cum nominibus etiam Fennicis. Plantæ vulgares, & inter eas multæ hortenses, vix ullæ Fenniæ propriæ, cum brevi virium medicarum compendio.

Ejus *icones novæ, in usum selectæ,* omnino 40. non malæ.

§. DCCLXIV. *Abraham de Gehema.*

J. Abrahami de GEHEMA *Eroberte Gicht durch die Chin. Waffen der Moxa* Hamburg. anno 1683. 12°. EISENMAN.

EJUSDEM *Edler Theetrank* Bremen anno 1686. 8°. MOELLER. 1687.

EJUSDEM *Diætetica rationalis, dadurch ein jeder seine Gesundheit kann bewahren* Bremen 1688. 12°. MÖLLER. Stettin 1690. 12°.

EJUSDEM *Wettstreit der Chinesischen Thea mit dem warmen Wasser Calida* Berlin 1686. 8°. B. THOMAS.

EJUSDEM *Schreiben an H. v.* DANKELMANN, *daß das Theegetränke die Wassersucht nicht verursache, sondern vertreibe* Berlin 1688. 12°. MÖLLER.

EJUSDEM *Gefährliche und gestrafte Obstlust, wie man sich dadurch die rothe Ruhr auf den Hals ziehen könne* Stettin 1690. 12°. MÖLLER.

§. DCCLXV. *Guil. tel Rhyne.*

Guilielmi ten RHYNE Daventriensis medici, qui Indiam orientalem adiit, & ad Imperatorem Japoniæ curandum vocatus fuit, *dissertationes tres & orationes tres* Londin. 1683. 8°.*. Dissertationum una est de arthritide, ejusque per Moxam, seu Artemisiæ latifoliæ medullam incensam curatio. Orationum prima est *De laudibus botanices*, quam S. BLANCAARD latine reddidit.

EJUSDEM *De Promontorio Bonæ spei & Hottentotis Scaphus.* anno 1686. 8°.*. Caput VI. huc pertinet, quod est de plantis, equidem perbreve & fere nominum, tum caput XVI. De cibis Hottentorum.

EJUSDEM Excerpta ex observationibus Japonicis, & Fasciculus plantarum rariorum ad BREYNIUM missarum, exstant cum Centuria I. BREYNII.

§. DCCLXVI. *Herbert de Jager.*

Herbert de JAGER, qui Bataviæ Orientali (*m*) vixit, & medicinam fecit circa annum 1666. multas plantas Indicas descriptas dedit, ut *Misc. Nat. Cur.* Dec. II. ann. II. n. 4. Indicum, ejusque præparationem.

Ann. III. n. 1. De Sementina. De lyciis Indicis *Kaath:* eorumque præcipua specie, quæ est Acacia.

Epistolæ de plantis Indicis reperiuntur in VALENTINI *India literata.* *Rayz* de Munco se primum in lucem produxisse Epist. VI.

(m) Anno 1665. fuit Caput Commercii Belgici Indostanici, a GOLIO expetitus, ut sibi in Cathedra Arabica succederet CHARDIN VIII. p. 10.

§. DCCLXVII. *Johannes de Muralt.*

Johannes de MURALTO, ex nobili prosapia ortus, Medicus Tigurinus, excitati vir ingenii, aliqua botanici argumenti scripsit. In *Miscell. Nat. Cur.* edidit *Dec.* II. *ann.* II. n. 87. Betæ monstrosæ historiam.

Cum *Collegio anatomico curioso* Noriberg. anno 1687. 8°.* edito, post quamque partem corporis humani, ad alphabeti ordinem plantarum medicarum catalogum cum viribus medicatis addidit.

Physicæ specialis pars quarta, seu Helvetiæ Paradisus Tigur. anno 1710. 8°.*, post communia aliqua de re herbaria, & montium herbis fecundiorum catalogum, plantas ipsas habet, genera, species, descriptionem, vires medicas. Inter eas aliquæ ab auctore primo, aut solo, in patria inventæ sunt, ut Lilium rubrum, Uvularia. Ipse enim MURALTUS in Toggici Comitatus alpibus, & Abbatis cellanis, Regio M., Pilato, Gothardo, Lucumonio, & circa Scaphusium plantas raras legerat (*n*). Cum aliqua tamen cautela nomina legere oportet, quæ nonnunquam videntur alio spectare. Neque enim Glycyrrhiza in Helvetia reperta est, neque Lilium luteum Asphodeli radice, neque aliæ plusculæ. Hujus *Paradisi* codicem M.S. possideo in multis diversum. Plantæ omnes in eadem serie, vires medicatæ aliquanto uberiores, etiam earum, quarum in opere edito sola nomina reperiuntur.

EJUSDEM *Eidgenössischer Lustgarten, oder Beschreibung der in den Eidgenössischen Landen wachsenden Kräuter* &c. Tiguri anno 1715. 8°.* Versio Germanica libelli modo dicti: adjectis icunculis.

§. DCCLXVIII. *Miscell. Nat. Cur.*

J. Georgii SOMMER Usus olei ligni Fraxini Dec. II. Ann. II. n. 178. ad vulnus recens.

Adam a LEBENWALD De Tabaci vi vomitoria, cum vulneri admotus fuisset *Dec.* II. *ann.* II. n. 108.

N. 109. De varia Querni visci etiam ad epilepsiam efficacia.

Dec. II. *ann.* X. n. 154. Signa serpentina in Alni foliis (insectorum opus).

EJUSDEM *Stadt- Land- und Hausarzneybuch* Nürnberg 1695. fol.

J. Conradi PEYER Anatomica laude celebrioris, nobilis Scaphusini. Tanaceti loco Absinthii adhibiti bonus effectus *Dec.* II. *Ann.* II. n. 112.

§. DCCLXIX. *Rosinus Lentilius.*

Rosini LENTILII, qui in Carlandia, deinde Stuttgardiæ medicinam fecit: Buxus trichopojos *Dec.* II. *Ann.* II. n. 155.

Dec. II.

(n) Præf. zum Eidgenössischen Paradiese.

Dec. II. *ann.* III. n. 198. De potu Coffeæ.

Dec. III. *ann.* IV. Pira ex apice florifera.

In operibus suis passim vires plantarum medicatas tangit, ut in *Jatromnematibus theoreticopracticis* Stuttgard. anno 1712. 8°.* de Allii & Cepæ vi varia. De Cepæ vi adversus pestem, adversus tussim infantum. De Buxi vi ad capillos regenerandos. De Sinapi vi adversus asthma.

Sic in *Miscellaneis medico practicis* Ulm. anno 1698. 4°.*. De vi tusi Allii ad cephaleam; de Aloë; de Asari vi adversus quartanas febres, de Betulæ liquore sanguinem depurante; de Brassicæ salubritate, de Cannabis in gonorrhœa vi medica, de cortice Chinæ Chinæ, Cynosbati vermiculis ad epilepsiam, Filice anthelmintica, Gentiana febrifuga, Helenio ad tussim, Marrubio albo ad vermes, Opobalsamo in atrophia, Opio; de Ruta ad vermes, Salvia, Sambuco.

Neque *Eteodromus*, etsi clinici est argumenti, est absque peculiaribus de plantarum facultatibus adnotationibus.

§. DCCLXX. *De la Riviere. Alii.*

De la RIVIERE *&* *du* MOULIN, duorum amicorum, *Méthode pour bien cultiver les arbres à fruit, & pour élever des Treilles* Paris anno 1683. 4°. Utrecht. anno 1738. 12°.* 1739. 12°.*. Bonus liber videtur, & per experimenta natus. Seminarium, plantarium, omnem arborum curam docet, etiam minutissime, ut de duabus pirorum speciebus (aut potius varietatibus) inquirat, quæ inde arbor sit proventura, mediam enim inter parentes naturam tenere persuadetur. Optimorum fructuum horæorum catalogos dat.

Raphael MAURIN & *Mich.* PICHONNAT *Ergo cortex Peruvianus febrium accessionem dissipat adtenuando* Paris 1683.

§. DCCLXXI. *Angli Varii.*

Cum hoc anno Societas Regia, dum diffitetur suum opus esse *Transactiones Philosophicas*, tamen ad eas edendas rediit.

The natural history of Coffea, Tea, Chocolata & Tabaco (forte ex du FOUR) *with a tract of the Elder* (BLOCWIZII) *and Juniperberries* London anno 1683. 4°. alii 1682. Germanice vertente J. L. M. C. Hamburg. 1684. 12°. MOLLER.

Samuel GILBERT *The Florists vademecum being a compendium of whatever worthy notice hath been exstant for the propagating of rarest flowers* London anno 1682. & 1683. 8°. HARL. anno 1702. 12°. SEGUIER. 1713. 8°.

Leonard MEAGER *English gardener or a sure guide to young planters and gardiners* London anno 1683. 8°.

EJUSDEM *New art of gardening with the gardeners almanach* London anno 1697. 8°. 1713. 12°.

The present State of the I. of Tobago Lond. 1683. 4°. forte im *Hamb. Mag.* IV. Arbores plantæ.

§. DCCLXXII. *Ludovic. Hennepin.*

Louis HENNEPIN *Déscription de la Louisiane nouvellement découverte* Paris anno 1683. 12°. CARLS. Plantas utiles enumerat. Alia historia ejusdem regionis redit in collectione itinerum septentrionalium T. V. Amstelodami anno 1734. 12°. cum titulo *Voyage en un païs plus grand, que l'Europe, entre la mer glaciale & le nouveau Méxique.*

EJUSDEM iterum aliud est opus *Découverte d'un païs plus grand, que l'Europe, situé dans l'Amérique Septentrionale, entre le nouveau Méxique & la mer glaciale.*

Equitis de SALES comes, monachus, diu variam fortunam apud populos fluminis Missisipi accolas tulit, fuitque inter primos, qui in eo flumine navigavit. Infensus Gallis, vastæ & multa bona promittentis regionis aliquam dedit historiam naturalem, arborum, plantarum utiliorum, ut gramineæ plantæ, quæ frumenti spontanei genus est, radicis edulis Tiqué, succi acris, dulcis, & medicati; sed ea pauca sunt.

§. DCCLXXIII. *Gunther Christoph. Schelhammer.*

Guntheri Christophori SCHELHAMMER non equidem botanici, acuti tamen ingenii viri, qui plantas legere non neglexisset, exstat *catalogus plantarum horti Academici* Helmstadt anno 1683. 4°.*. Passim aliqua adnotat, icones adspergit. Hieracium Camphoram redolens, N. D. habet, quod a vulgari separat; tum Melilotum Creticum repentem.

EJUSDEM *Programma ad rem herbariam excolendam & botanicas excursiones* Helmstatt 1681. 4°.*

EJUSDEM *Programma rei herbariæ professioni in horto auspicatæ præmissum* Jen. 1690. 4°.* cum horti historia.

EJUSDEM *Catalogus plantarum circa Helmstad sponte nascentium* Helmstadt. anno 1693. 4°. SEG. sed puto 1683.

EJUSDEM *De nova plantarum in classes digerendi ratione, ad* RAJUM & RIVINUM *epistolica dissertatio* Hamburg. anno 1695. 4°.*. Plantam componi ex fibris, & utriculis. Fibram esse ligneam mollemve, non male adeo arborem separari ab herba: neque ab unica aliqua parte plantarum characterem debere sumi, quæcunque ejus sit dignitas; Fructum in arboribus præferri debere.

EJUSDEM *De nova plantas cognoscendi methodo programma æstivis lectionibus anni 1698. præmissum* Jen. 1691. 4°. MÖLL.

EJUSDEM *Stadium I. de studio botanico recte instituendo* Kiel 1705. 4°. MÖLL.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VI. n. 110. describit Cyathoides.

Ann.

Ann. VII. n. 195. Germinatio Piſtaciæ.

Ann. VIII. Prima initia Amygdali & Palmæ n. 32. 33.

In *Cent.* I. n. 49. Fungum lamellatum deſcripſit.

In *Epiſtolis* anno 1727. Wismariæ 8°.* excuſis aliqua huc faciunt, de ligno ambrato, Badjani, Bellide fiſtuloſa, Chacrilla, Jalappa, Fragaria Laponica, Muſco carthartico, brevia omnia. In *operis poſthumi* T. III. eſt materia medica.

§. DCCLXXIV. *Robertus Sibbald.*

Robertus SIBBALD Eques, Medicus & Geographus Regius, Vir pius, qui, cum ad Romanam religionem tranſiiſſet, regnante JACOBO II. auſus eſt (*o*) ad reformatam fidem redire, hinc exoſus PITCARNIO, acerrimo JACOBI ſectatori, edidit Edimburgi anno 1684. fol.* 1696. fol. quæ editio non differt. *Scotiam illuſtratam, ſeu prodromum hiſtoriæ naturalis* &c. In ea proprius liber de plantis eſt, qui catalogum continet alphabeticum ſtirpium in Scotia ſponte naſcentium, cum viribus medicis & œconomicis. Aſphodelum, quem oſſa armentorum frangere BARTHOLINUS ſcripſerat, noſter tanquam vulnerarium medicamentum laudat, & paſſim aliqua habet ex traditione populari. Plantæ ipſæ vulgares ſunt, nonnullis tamen miſtæ rarioribus, quo Caryophyllatam pentaphylleam numeres, ſi vere eſt aliqua, Chamæmorum Ribis folio, Ericas duas, Filiculam floridam (Filicem, ut puto, ſecundam), Fragariam ſterilem luteo flore, eamdem, quæ SIBBALDIA dicitur, Liguſticum Scoticum. Roſa Cippiana, quam pro nova deſcribit, eſt varietas Roſæ Pimpinellæ folio, flore ſtriato. Hortenſes omitto.

Contra hoc opus aſpera ſatyra a PITCARNIO ſcripta eſt anno 1696. quæ inter *opuſcula* redit Edimburg. anno 1715. 4°.* Roterdam. anno 1724. 4°.*. Titulus eſt, *De legibus hiſtoriæ naturalis.* Ad rem herbariam nihil adfert novi.

Promittebat (*p*) Tomum II. qui nunquam prodiit.

EJUSDEM *Auctarium muſæi* BALFOURIANI Edimburg. 1697. 8°. OSB.

EJUSDEM *Hiſtory of the Sherifdom of Fife and Kinroſs* Edimburg. anno 1710. fol.*. Catalogus plantarum maritimarum *æſtuarii Firth of Forth*, *Adianta* tria rariora, Echio affinis planta marina, quam Balforianam dixit, varietates aliquæ florum, coloris inſoliti. Inde plantæ ejusdem provinciæ mediterraneæ, inter quas Orchidem Anthropophoram marem numerat.

De Chara Cæſaris egit Edimburg. anno 1710. fol.

§. DCCLXXV.

(o) BURNET *Hiſt. of the reform.* T. I. P. 2. p. 721.
(p) *Phil. Tranſ.* n. 308.

§. DCCLXXV. *Jacobus Wolf &c.*

Jacobi WOLF *De Cerevisia Naumburgensi* Jenæ anno 1684. 4°.* proposita non inutilis est disputatio, cum encheiresi, qua in coquendo utuntur.

EJUSDEM Succus Iridis nostratis hydropem superans *Miscell. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VIII. n. 63.

EJUSDEM *Gazophylacium naturæ* Germanice cum nomine *Jac.* LUPII prodiit.

EJUSDEM *Scrutinium Amuletorum* aliqua habet huc facientia Jenæ anno 1690. 4°.

J. GOTTFRIED HERRICHEN *de thea herba cloricum melydricum* Græce 1684.4°.

§. DCCLXXVI. *Georg. Holyk.*

Georgii HOLYK, Exulis Rigensis, *vereinigter Lief - und ausländischer Gartenbau* Riga anno 1684. 12°. novies recusum opusculum.

EJUSDEM *Dreyfaches Gartenbüchlein* Witteberg anno 1693. 8°. *New vermehrtes vierfaches Gartenbüchlein* Frankfurt anno 1707. 8°. 1739. 8°. Erford & Leipzig anno 1709. 8°. RINK. Hanau anno 1709. Leipzig und Frankfurt anno 1717. 8°. SEGUIER. 1750. 8°. HUTH. Erfurt 1749. 8°. cum J. C. KIRCHMAJERI *catalogo scriptorum de agricultura.*

§. DCCLXXVII. *Rudolf Jacob Camerarius.*

Rudolf Jacob CAMERARIUS, Professor Tubingensis, minime vulgaris auctor, hoc anno cepit disputationes edere, quas multas dedit & sæpe bonas. Prima, præside *Georgio Balthasar* MEZGER, sed ut ipse auctor sit, est *de Helleboro nigro* Tubing. anno 1684. 4°.*. Radices ad modum ævi sui igni subjecit, habuit spiritum salinum, non acidum, salem fixum paucum, volatilem nullum. Eo remedio sanatos fuisse Patavii multos, quos a dæmoniis possessos Exorcistæ frustra tentaverant.

EJUSDEM *De plantis vernis* Tubing. anno 1687. 4°.

EJUSDEM *De herba Mimosa, seu sentiente* Tubing. anno 1688. 4°.*. Aliqua de Mimosa spuria.

EJUSDEM *Schematismi colorum infuso, ligno nephritico propriorum* Tubing. 1689. 4°. 1717. 4°.

EJUSDEM *Continuatio tentaminum circa lignum nephriticum* Tubing. 1690. 4°. BURKH.

EJUSD. *De Cichorio disputatio* I. Tubing. anno 1690. 4°.* & II. anno 1691. 4°.*.

EJUSDEM ad M. B. VALENTINUM *Epistola de sexu plantarum* Tubingæ anno 1694. 8°.* quæ etiam in *Miscell. Nat. Cur.* repetitur Dec. III. ann. III. *app.*

App. & cum GMELINI opuſculo anno 1749. 8°.* Bonæ notæ libellus. In apicibus primum verſatur; neque præter..dit claſſes iſoſtemonum, mejoſtemonum, meizoſtemonum, polyſtemonum, neque apices plerumque biloculares eſſe ignoravit. Inde ſeminis ex veſiculis exortum, & tubas dixit: tum plantas apetalas ſexu diſtinctas, & flores ſteriles, quo plenos ob defectum ſtaminum refert, neutrosque. Quæ plantæ plenæ non fiant: inter quas pomiferas, bacciferas, cruciatas, papilionaceas non bene refert. Experimenta fecit in floribus Ricini & Mayz (*q*), & ſemina detractis ſtaminibus ſterileſcere reperit, ut omnino in antheris ſexum maſculum poſuerit. Plantas maſculas, feminas, & androgynas conſtituit, has numeroſiſſimas. Subjecta eſt oratio *De Quercuum gallis*, quæ etiam in *Miſcellaneis Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. app. exſtat, & de generatione ex primitivo ſemine ovisque EMPEDOCLIS.

EJUSDEM *De Frumenti ſemente & meſſe* anno 1695. 4°.

EJUSDEM *Diſputatio de convenientia plantarum in fructificatione & viribus* Tubing. anno 1699. 4°. De viribus medicatis certarum claſſium; quas non quidem conſtantes eſſe, ſed tamen hactenus conſentire defendit.

EJUSDEM Diſputatio *de Scordio* Tubing. anno 1706. 4°.*.

EJUSDEM Diſputatio *de uſtilagine Frumenti* anno 1709. 4°.* De plantis, in quibus uſtilago reperitur; de clavis ſecalinis.

EJUSDEM *De Lolio temulento* diſputatio anno 1710. 4°.*. Spiritum Lolii deſtillavit, paulum a ſpiritu Frumenti diverſum. Symptomata ab eſu Lolii nata recenſet. Experimenta fecit Lolii ſpiritu cum ſanguine miſto.

EJUSDEM Diſputatio *de Fumaria* anno 1710. 4°.*.

EJUSDEM Diſputatio *de Cervaria nigra & Pini conis* anno 1712. 4°.* Decoctum paravit, deque ejus indole experimenta fecit.

EJUSDEM *De Ulmaria* anno 1717. 4°.*

EJUSDEM *De Rubo Idæo* anno 1721. 4°.*

EJUSDEM & R. G. G. GMELIN *de theriaca* anno 1720. 4°.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VI. n. 98. De baccis Phytolaccæ agit, pro Cocco in confectione alkermes adhibitis.

Ann. VII. n. 156. Cyathoides deſcribit.

Ann. VIII. n. 173. De Lolio temulento, & iterum *Dec.* III. *ann.* III. obſ. 133.

Ann. IX. n. 122. De ſeminibus Mori ſubventaneis, quod nulla Morus maſcula eſſet in vicinia.

(q) Aliqua tamen grana maturuerunt.

N. 123. Cerinthen in duabus capſulis quatuor habere ſemina.

Dec. III. *ann.* I. n. 105. De fungulis Braſſicæ, pro ſemine habitis.

N. 106. De germinatione Viſci.

N. 107. De differentia floſculorum planorum, ſterilium, & fecundorum.

Dec. III. *Ann.* II. *Add.* orationem de Quercuum gallis.

Ann. V. VI. n. 16. De uſu radicis Symphyti in Iſchiade.

N. 17. De Adianto aureo, ſponte in ruderibus nato.

N. 131. De generatione & ſemine Viſci.

N. 211. De Spinachiæ & Urticæ plantis androgynis.

N. 274. De Cyathoidis ſemine ſterili.

Ann. IX. X. n. 72. Pruna nucleo caſſa epidemica.

Centuria VII. De Ribes nigri vi medica, & de acetario ex Onagra.

Cent. X. n. 5. De varietate in primis initiis plantarum. Mireris, ſi quatuor plantulæ in uno grano hordei fuerint.

§. DCCLXXVIII. *Varii.*

I. DOS SANTOS *Hiſtoire de l'Æthiopie Orientale* Paris anno 1684. 12°. *Journ. Sav.* Aliqua botanica continet, fere ad miraculum augendum comparata.

Stephani BACHOT *Quæſtio medica, an Chocolatæ uſus ſalutaris?* Paris anno 1684. 4°.

Petr. PERREAU *Ergo Anglica præſcribendi Corticis Peruviani methodus explodenda* Paris 1684.

Valentini PASSERAT *Sogno* Padova anno 1684. 12°. Plantas m. BALDI poëtice recenſet.

H. TENCKE *Inſtrumenta curationis morborum pharmaceutica & chymica* Lyon anno 1684. 12°.

GUIDE *obſervations des bons & des mauvais effets du Quinquina dans les fiévres intermittentes. Experiences ſur la vertu ſinguliere du vin rouge pour guerir la retention d'urine &c.* London 1684. 8°. alii 1685. 8°. BUR. In *Journ. Savans* 1684. n. 6. ſermones de theriaca aliquot.

Nouvelle hiſtoire d'Abiſſinie tirée de M. LUDOLF Paris 1684. 12°.

MINOT D. M. — *experiences ſur le Quinquina, & reflexions ſur l'action de ce remede* Paris 1684. 12°.

§. DCCLXXIX.

§. DCCLXXIX. *J. Helfric. Jungken.*

J. Helfrici JUNGKEN *medicus præsenti seculo accommodandus* Francofurti anno 1684. 8°. Habet analyses aliquas, Camphoræ, Scammonei, Fuliginis.

EJUSDEM *Lexicon chymico pharmaceuticum* Francofurti anno 1694. 8°. 1698. 8°. Noriberg. 1732. 8°. 1738. fol. Continet in Tomo I. præparationes simplices medicamentorum, etiam ex vegetabili regno.

EJUSDEM *Corpus pharmaceutico chymico medicum universale s. concordantia pharmaceuticorum compositorum discordium curante* DAVIDE de SPINA Francofurti 1711. fol. HUTH. 1732. fol. 1738. fol.

EJUSDEM *Chymia experimentalis, seu naturalis Philosophia mechanica* Francofurti anno 1702. 4°.

EJUSDEM *Notæ ad J.* AGRICOLÆ in POPPIUM *Commentarios* Noriberg. anno 1686. Agit de Thea.

TILINGII *Opiologiam novam* Francofurti 1697. 8°. edidit.

§. DCCLXXX. *Miscell. Nat. Cur.*

J. Jacobi HARDER egregii medici & incisoris de Cicutæ terrestris malis effectis in canibus experimenta *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. n. 115.

J. Christiani FROMMANN *De Veronicæ vi traumatica* ibid. n. 166.

EJUSDEM De usu Fumi Tabaci in ulceribus tibiæ.

PAULI WURFBAIN De Visco querno in Buxi trunco nato *Misc. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. n. 184.

Dec. II. *ann.* X. n. 206. Folia Lactucæ monstrosa.

Dec. III. *ann.* III. p. 327. Brassica polycephala.

IDEM J. *Sigismundi* WURFBAIN *Vierzehnjährige Ostindische Kriegsdienste* Sulzbach anno 1684. edidit, quo itinerario etiam plantæ traduntur.

§. DCCLXXXI. *Varii.*

Heur. FRISIUS *Quod Thea arthritidi conveniat* Regiomont. anno 1684. 4°.

Lud. le MORT *Pharmacopœa & Chymia rationalis & experimentis instructa* Leid. anno 1684. 8°. 1685. 8°. 1688. 8°. Continet plantarum vires & præparationes.

Ambrosii STEGMANN *Untersuchung des Reuterlings* Leipzig 1684. 12°. alii 1694. 12°.

IDEM in *Miscell. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* I. n. 16. 17. 18. Morbos Theæ infuso superatos celebrat.

J. P. L. *sorgfältiger Hausvater und geschäftige Martha* Magdeburg 1684. 8°.

§. DCCLXXXII. *J. Baptista Triumphetti.*

J. Baptista TRIUMPHETTI & frater LÆLIUS stirpes coluerunt. *J. Baptista* Romæ vixit, & horti publici curam gessit, adeo divitis, ut 6000. plantas in eo aluerit (*r*). EJUS varia exstant opera, primumque *Observationes de ortu & vegetatione plantarum, cum novarum stirpium historia* Rom. anno 1685. 4°.*. Princeps finis est, refutare MALPIGHIUM, nempe ostendere, non omnes plantas ex univoca generatione nasci, sed utique multas ex putrefacta materie absque semine provenire, & absque aëre. Exemplum in Tithymalo myrsinite adfert, qui ex caulis reliquiis se reparaverat: & seminum Aurantii, Ficus, Hippolapathi, quæ absque aëre germinaverint.

Sequitur *catalogus plantarum alpinarum rariorum*, quas a fratre suo LÆLIO habuit, Canonico, perito botanico (*s*).

Inde icones & descriptiones 17. plantarum, inter quas multæ sunt varietates.

EJUSDEM *Syllogus plantarum horto Romano additarum* Rom. anno 1687. 4°. SEGUIER. anno 1688. 4°. TOURNEFORT.

EJUSDEM Iter anni 1680. in agrum Romanum ad aluminis fodinas in SYLVII BOCCONE *Mus di fisic.* obs. 39. Continet plantas inter Romam & Tolfam lectas, vulgares alias, tum raras.

EJUSDEM *Prolusio ad publicas herbarum ostensiones habita in horto medico sapientiæ Romanæ. Accesserunt novarum stirpium descriptiones & icones* Rom. anno 1700. 4°. Pergit anatomen curiosiorem contemnere, tamquam ad praxin medicam inutilem. Videtur etiam MALPIGHIUM ob aliquas minus felices curationes pungere. Plantarum cognitionem commendat. Sex plantas depingit & describit.

EJUSDEM *Vindiciarum veritatis Pars prior* Rom. anno 1703. 4°.*. Cum contra *observationes* TRIUMPHETTI MALPIGHIUS in posthumis operibus se esset tutatus, respondet auctor. Defendit, plantas non ex semine solo nasci, neque in semine totam plantam contineri, neque gemmas unice ad foliorum alas provenire, neque cotyledones esse placentas plantæ nascentis, & ex qualibet plantæ parte plantam regenerari. Porro species degenerare, & Gnaphalium Diosc. PENÆ

(*r*) BAGLIV. Oper. p. 432.
(*s*) *Giornal de letter* XXXV. art. 14.

PENÆ in Pseudo dictamnum, teste SHERARDO abiisse; Scabiosam Gramineo folio in Leucoji similitudinem degenerasse, Parietariam in Linariæ faciem. Ex fragmentis Tithymali myrosinitis sepultis plantam renatam esse. MALPIGHIO putridum animum & infelicem praxin, & festinationem in adfirmando objicit. Dictio barbara, liber tamen periti plantarum auctoris. Agaricorum ex guttis nascentium progressum describit & depingit.

Luc. Antonii PORTII Neapolitani *de militis in castris valetudine tuenda* l. Viennæ anno 1685. prodiit, & in operibus omnibus Neapoli anno 1736. 4°.*, & sæpe alias; id opusculum aliqua habet de alimentis, pane, oleribus, farinosis.

§. DCCLXXXIII. *Germani Varii.*

Rosmarin-Büchlein, oder Beschreibung, wie Rosmarin zu zeugen und zu gebrauchen Halberstatt anno 1685. 8°. HEIST.

Christian KURSNER *de potu Theæ* Marpurg. 1685. 4°. d'ETR. eadem forte diss. quæ WALDSCHMIDII.

Nic. EGLINGER *positionum anatomicarum & botanicarum centuria* Basileæ 1685. 4°.

Petri PETITI, Medici fac. Monspeliensis, viri eruditissimi, *Thea, seu de Sinensi herba Thee carmen ad* HUETIUM Lipf. anno 1685. 4°.*. Minime inficetum carmen, cui varia scriptorum de Thea loca, & FRANCII græcum ejusdem argumenti carmen subjicitur. Edidit *Fridericus Benedictus* CARPZOV.

EJUSDEM *Nepenthes, seu de Helenæ medicamento dissertatio* Utrecht. anno 1689. 8°.*. Nepenthe ex vegetabilium tribu fuisse, conquisitis omnibus veterum locis ostendit: incertus vero est, quo referat. De Opio, Bangue, aliis soporiferis, de somno ipso fuse divagatur.

§. DCCLXXXIV. *D. Abercromby. Alii Angli.*

Dævid ABERCROMBY *An explorandi medicas plantarum facultates ex solo sapore?* Londin. ann. 1685. 8°. & in BOCCONE *Mus di piant.* Vires plantarum a sapore explicat, & cuique sapori adsignat suas vires medicatas.

In SAMUELIS COLLINS *System of anatomy* London 1685. fol.* plantarum etiam anatome continetur, floresque & fabarum generatio.

J. CHAMBERLAYN *Manner of making Tea, Coffea and Chocolata* Londin. anno 1685. 12°.

Epitome of the art of husbandry London 1685. 8°. OSB.

Compleat Planter and Cyderist London 1685. 8°. OSB.

Art of pruning of fruit trees London 1685. 8°. OSB.

De Saccharo acerno in Phil. Transf. hujus anni n. 172. commentariolus R. B. infertus est.

§. DCCLXXXV. *Galli aliqui.*

B. des MALLEES *Hiacinthe, de son naturel, de son nom, de sa vertu, de sa couleur* Paris anno 1685. 12°. FALCONET.

M. de la VIGNE *An in curatione morborum medicamenta, quæ ex stirpibus parantur, anteponenda* Paris 1685. 4°.

In *Journal des Savans* anni 1685. continetur Epistola de rebus Ægyptiacis, in qua fecundationis Palmarum necessitas negatur.

§. DCCLXXXVI. *Ludovicus Ferdinandus Marsigli.*

Ludovici, vel *Aloysii Ferdinandi* MARSIGLI, nobilis Bononiensis, *Della potione Asiatica Coave* Viennæ anno 1685. 12°. Non esse Bun Avicennæ, uti ALPINO visum fuerat.

EJUSDEM *De Coralliorum floribus* primum inventum & icon manifesta polyporum anno 1706. data in *Journ. Sav.* Supplemento anni 1707. p. 54. & 171.

EJUSDEM *Notizie di Constantinopoli sopra la pianta del Caffè* 1703. fol.

EJUSDEM *Brieve ristretto del saggio fisico intorno alla storia del mare, ed alla grana detta kermes* Venet. anno 1711. 4°. Harum posterior huc facit, & recuditur in *Act. Natur. Cur.* Vol. III. Habet experimenta cum Cocco facta & ejus analysin.

EJUSDEM *De generatione Fungorum Epistola ad* LANCISIUM Romæ anno 1714. fol. *. Splendidum opus. Fungos ex putredine oriri docet MARSIGLIUS, ex fermentatis enim principiis situm nasci, qui paulatim in fungum convalescat; alios ex reticulata compage, radicum simili exsurgere: Agaricos ex coriacea natura fieri, in quam lignum putrescens transeat: eamque materiem per poros corticis exsudare, & exterius in globulos abire, ex quibus Agarici germinent. In aqua, in quam Nostoch contabescat, Fungum capitulo villoso subnatum esse. Semina Fungorum rejicit, quæ etiam MALPIGHIO ignota fuerint. Plusculorum Fungorum lamellatorum, etiam Cyathoidis, & Agaricorum quorumdam & tuberum, ortus & incrementa depingit.

EJUSDEM *Ristretto breve del saggio fisico intorno alla storia del Mare* Venet. 1711. 4°.

EJUSDEM *Histoire physique de la Mer* Amsterdam anno 1725. fol. *. Italice scriptam Gallice vertit bonus senex J. CLERICUS. Præter alia huc non facientia,

facientia, faciunt ad rem herbariam piſcatio Coralliorum, eorumque incrementa, atque figuræ; Adfines etiam plantarum Polypos, uti nunc interpretantur, vidit, & depinxit, & habuit pro floribus.

In *Mem. de l'Acad. des Sciences* anno 1710. adparet M.S. codicem à Cl. viro Pariſios eſſe miſſum, & ex eo in ejus *anni Commentariis* decerpuntur aliqua ad chemicam analyſin Coralliorum, ad eorum lac, & ad aliquarum ſpecierum icones & deſcriptiones pertinentia.

EJUSDEM *Danubius Pannonico Myſicus.* In Tomo VI. Haagæ anno 1726. fol.* edito, continetur catalogus plantarum circa Danubium naſcentium non uberrimus, neque ut reſpondeat expectationi feliciſſimæ regionis.

Muſcorum & viſcorum MARSIGLIANORUM *figuræ* 54. in totidem tabulis *delineatæ* ab EIMARTO Noribergæ anno 1712. exſculptæ TREW, & ipſe auctor *de fung.*

§. DCCLXXXVII. *Dellon. Tachard.*

DELLON *Relation d'un voyage des Indes Orientales* Paris anno 1685. 12°. 2. Vol. Plantas etiam deſcribit, ut Coccum, Piper, alias inſignioris uſus.

Voyage de Siam des P. P. Jéſuites envoyés aux Indes & a le Chine, avec leurs remarques de phyſique &c. par *Guy* TACHART Paris anno 1686. 4°. BURCK. Plantas etiam celebriores, & potiſſimum Ginſeng deſcribunt, etiam delineant.

Second voyage du P. TACHART Paris anno 1689. 4°. habet aliqua de plantis rarioribus.

§. DCCLXXXVIII. *Antonius de Heyde.*

Inter *Antonii* de HEYDE *Obſervationes* anno 1686. 8°. Amſtelodami editas, huc pertinet deſcriptio Nucis vomicæ, & experimenta in cancris facta: extracta & tincturæ Cardui benedicti, Calami aromatici, Quinquinæ, Contrayervæ, Gentianæ, & numeroſarum aliarum plantarum. Galbani verum menſtruum aquam eſſe pluviam. Nonne idem cujus eſt *nieuw Ligt des Apothekers* Amſterdam 1682. 8°.

§. DCCLXXXIX. *Petrus Magnol.*

Petri MAGNOL, Profeſſoris poſtea Monſpelienſis, diligentis in herbis conquirendis viri, & opportunitate pulcherrima recte uſi, *Botanicum Monſpelienſe, ſeu plantarum circa Monſpelium naſcentium index, cum appendice, quæ plantas de novo repertas continet* Monſpel. anno 1686. 8°.*. Plantæ numeroſiſſimæ, omnino 1354. quarum paucæ ſunt ex cryptogamia, ut nunc vocatur, earumque multæ poſt CHERLERI & PENÆ induſtriam noviter detectæ, cum aliqua virium medicatarum indicatione. Icones novarum & rariorum adjectæ, non artificioſæ, ad naturam tamen delineatæ. In *appendice* aliquæ peregrinæ accedunt.

EJUSDEM

EJUSDEM *Prodromus historiæ generalis plantarum, in quo plantæ per familias disponuntur* Monspel. anno 1689. 8°. ASTRUC. Methodus RAJANA, ex universis plantæ partibus collecta. Quare paradoxa hic genera reperias, Tribulum terrestrem inter Ranunculos, Centaurium luteum inter polypetalas.

EJUSDEM *Hortus Regius Monspeliensis, seu Catalogus plantarum, quæ in horto Regio Monspeliensi demonstrantur* Monspel. anno 1697. 8°.*. Nondum per integrum triennium horto præfuerat, cum hunc divitem catalogum ederet. Genera nunc TOURNEFORTIANA admittit, plantas & peregrinas, & indigenas raras multas recenset, & pulchre depingit.

EJUSDEM *Novus character plantarum in duos tractatus divisus, opus posthumum, ab auctoris filio* ANTONIO *editum* Monspel. anno 1720. 4°.*. Methodus a calyce sumi dicitur, etsi a flore est, & in arboribus nimis imperfecta; characteres naturales cuique speciei adjecti; multa genera nova constituta. Sed egregii viri imperfectum opus melius silentio pressum fuisset, in quo nimium sit errorum. Stamina in flore Ficus 4. vel 5. describit.

Observationes in *Caspari* BAUHINI *Pinacem & repetitionum censuram* (*t*) dudum promiserat: sed ea non prodierunt.

Contra circuitum succi in plantis scripsit, & de utilitate medullæ plantarum. Tuberosam a succo colorato Laccæ facile tingi vidit *Hist. de l'Acad. ann.* 1709.

§. DCCXC. *Olaus Rudbek.*

Olaus RUDBEK, *Olai* filius, & in elaborandis Campis Elysiis Sodalis (*u*), & ipse in plantis laboriosus fuit, easque sua manu delineavit (*x*). EJUS De *propagatione plantarum* disputatio, præside A. DROSSANDRO, Upsaliæ prodiit anno 1686. 8°.*. Juvenile opus: anatome plantarum ex MALPIGHIO sumta, multum ornamentorum, & præcepta de insitione, ablaqueatione, aliisque hortensibus artificiis. Pro circulatione succi experimentum, quod potius succi relapsum demonstrat.

EJUSDEM *Disputatio inauguralis de fundamentali plantarum notitia rite acquirenda*, Ultrajecti anno 1690. 4°.*, edita, & Augustæ Vindelicorum anno 1691. 12.* recusa. HERMANNI discipulus RIVINUM refutat, nomina repudiat, quæ a syllabis *Pseudo* incipiunt; classes HERMANNI exponit, aliqua præsidia ad profectus in plantarum cognitione faciendos adducit.

EJUSDEM *Nova Samoland, sive Laponia illustrata* Suec. & Latin. Upsal. anno 1701. 4°.*. Solam partem itineris continet, qua Uplandiam peragravit. Ad rem herbariam pertinet catalogus baccarum edulium Septentrionalium, & icon Sceptri Carolini.

EJUSDEM

(t) SCHELHAMMER ad CONRING *introduct.* p. 337.
(u) In oratione funerea opus totum *Olao* RUDBEKIO filio tribuitur.
(x) *Act. Soc. Lit. Upsal.* 1740.

EJUSDEM & *Jac.* LUDENII *De Hedera* diſputatio Upſal. anno 1707. 4°.*.

EJUSDEM *De Mandragora* diſputatio Upſal. anno 1710. 8°.*. Icon & deſcriptio ex CLUSIO & PARKINSONO.

EJUSDEM & *Danielis* KELLANDRI *Rubus humilis Fragariæ folio fructu rubro* Ackerbar Upſal. anno 1716. 8°.*. Bona icon & deſcriptio plantæ Septentrionalis, parum notæ, cujus fructus dicitur congenerum ſuaviſſimus eſſe.

EJUSDEM *Catalogus plantarum in itinere Laponico anni 1695. lectarum*, in Act. Literariis Sueciæ Trim. IV. anni 1720. Non paucæ raræ plantæ boreales hic primum occurrunt, aliquæ etiam depinguntur, ut Dortmanna & Linnæa.

EJUSDEM *Borith fullonum non eſſe herbam aliquam* Upſal. anno 1722. 4°. Purpuram fuiſſe: & EJUS *Reſponſio adverſus Chriſtiani Benedicti Michaelis objectiones* anno 1737. 4°.

EJUSDEM *Dudaim Rubenis eſſe Fraga vel Mora Rubi Idæi ſpinoſi* Upſal. anno 1733. 4°.*, ob gratum ejus baccæ odorem.

Alia clari viri opera ferale incendium deſtruxit. Erat autem pariter, ut pater, linguarum ſtudioſus & hiſtoriæ patriæ. Duodecim volumina plantarum depictarum reliquit, quæ apud ILL. virum CAROLUM de GEER adſervata fuerunt.

Pharmacopœa Holmienſis Holm. 1686. 4°. HOTTON.

§. DCCXCI. *J. Chardin.*

Jean CHARDIN *Journal d'un voyage en Perſe & aux Indes Orientales par la mer noire & par la Colchide* London anno 1686. fol. ſæpe recuſum iter. Amſterd. anno 1711. 12°. 10.Vol. & Paris anno 1723. 12°. Amſterd. anno 1735. 4°. 4. Vol. & Germanice Lipſiæ 1687. 4°. Belgice Amſterdam. 1687. 4°. Eximius liber docti mercatoris; ad rem herbariam tamen obiter omnino ſpectat; in Tomo nempe IV. arbores utiles, medicatæ & noxiæ Perſiæ recenſentur. Huc ergo, quæ habet de arbore Kerzereh, de Aſa fœtida, Manna, Tabaco, Papavere, Opio. Bang eſſe veram Cannabin, effectum ejus qui Opii, dementiam lætam brevemque, ſed multo uſu funeſtam eſſe. Coquemar languentes excitare &c.

In *Academia Scient. Pariſina* anni 1686. Analyſis Coffeæ legitur.

DAN. ARBINE *An febribus intermittentibus Chinæ Chinæ pulvis* Paris 1686.

Alexandri Olivarii OEXMELIN *Hiſtoire des Avanturiers & des Boucaniers* Paris anno 1686. 12°. Trevoux anno 1699. 3. Vol. ZOCH. anno 1744. 12°. 4. Vol. ſæpe recuſ. Anglice 1684. 4°. Continet etiam de plantis Americæ mediæ edulibus varia.

§. DCCXCII. *Varii.*

VIALI *Plantæ satæ in seminario horti Patavini* Patav. anno 1686. 12°. SEG.

Thomæ ASSELER *Viridarium Adriaticum* Germanice Augſpurg 1686. 8°. GRONOV. Plantas etiam habet.

EJUSDEM *Roma regina mundi, oder die hochberühmte Stadt Rom &c.* Augſpurg 1688. B. RIV. Pariter.

Josephi BRUNI *Index locupletiſſimus plantarum omnium quæ in Viridario botanico* a JOSEPHO BALDIO *ſpatio 36. annorum continentur.* 1686. M.S.

J. *Fortunati* ALAMANNI *Iſtorica deſcrizzione de tre regni Congo, Matomba & Angola compilate de G. Antonio* CAVAZZI Bologna anno 1687. fol. a LABATO verſa & edita cum titulo *Hiſtoire de l'Ethiopie Occidentale* Paris anno 1732. 12°. Fere ad *miſſiones* pertinet, aliqua tamen in T. I. habet de hujus regionis hiſtoria naturali, qualia a viris alteri vitæ generi unice deditis adnotari ſperes, Palmæ etiam deſcriptionem.

An idem *Viaggio nel regno di Congo* Venez. 1679. 8°. OSB.

J. J. STRUYS *Reyſen door Italien, Griekenland, Lijfland, Moſcovien, Tartaryen, Perſien, Oostindien* Amſterdam anno 1686. 4°. Pro fabuloſo auctore habetur.

§. DCCXCIII. *Miſcell. Naturæ Curioſ.*

Benedicti HERMANNI De uſu Raphani ruſticani in pleuritide Miſcell. Nat. Cur. Dec. II. Ann. V. n. 30.

Gabrielis CLAUDER, practici, & chemici eod. anno n. 179. Opii crudi larga doſi ſumti exemplum.

N. 185. De Bryonia, baccas habere ſteriles.

Ann. VII. n. 170. Trifolium quatuor foliolis.

Anno VIII. n. 206. De Nicotiana.

J. Benedicti GRUNDELII Symptomata a Fragis comeſtis. ib. n. 214.

Dec. III. *Ann.* IX. X. obſ. 92. Napellum etiam manu geſtatum noxium fuiſſe; a Belladonna deglutitionem interruptam: a Ranunculi flore pleno odore epilepſiam factam, &c.

§. DCCXCIV. *J. Frank.*

Johannis FRANCI, medici Ulmenſis, *Miſcell. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V. n. 239. Triticum arte multiplicatum dixit, ut multiplices culmos ferret.

EJUSDEM

EJUSDEM pluſcula ſunt ſcripta argumenti botanici. *Polychreſta herba Veronica* Ulm. 1690. 12°. recuſa cum titulo *Veronica theizans, ſeu collatio Veronicæ Europeæ cum Thea Chinenſium* Coburg. anno 1700. 12°.*. Germanice *die preiswürdige Veronica, oder Europæiſches Thee.* Antiquitates requirit, comparat cum Alyſſo veterum, cujus figuram dat ex *codice Dioſcorideo.* Inde Theæ iconem aliquam dat & hiſtoriam. Vires Veronicæ valde ornat, & multis exemplis confirmat. Gallice verſ. *Le Thée de l'Europe* Paris anno 1704. 12°. *Journ. Sav.*

EJUSDEM *Trifolii fibrini hiſtoria* Francof. anno 1701. 8°.*. Deſcriptio, vires medicæ multis experimentis confirmatæ, ad capitis dolores, infarctus pulmonum, icterum, alia mala.

EJUSDEM *Alleluja* Ulm. anno 1709. 12°.*. Parum equidem ad Allelujæ hiſtoriam confert, memorabilem tamen, & laudandam alibi, dat hiſtoriam febris malignæ, quæ Ulmæ inſignem ſtragem edidit.

EJUSDEM *De Euphraſia herba polychreſta* Francof. & Lipſ. anno 1717. 8°.

EJUSDEM *Von der Flachsſeide* Ulm anno 1718. 8°.*. Cuſcutam ad omnia laudat, etiam ad luem veneream, menſes reſides.

EJUSDEM *Thapuach Jeruſchalmi*, ſeu de Momordica Ulm. anno 1720. 8°.*. De figuris auctorum, ubi male ait, Momordicam a RIVINO depictam, qui eam claſſem non adtigit. Laudat potiſſimum oleum infuſum ad ulcera & ambuſta.

EJUSDEM *De Urtica urente* Diling. anno 1723. 8°.*. Senis opus, pene quadraaginta annis poſt primam eam in M.N.C. adnotationem ſecutum. Antiquitates Urticæ, & ſpecies, de flore aliqua, & de iconibus judicium. Analyſis, aqua, ſpiritus, ſal, & alia; vires medicæ, identidem obſervationes confirmatæ.

EJUSDEM *Unterſuchung der Sonnenblume von Peru* Ulm 1725. 8°. BURCK.

§. DCCXCV. *Germani Varii.*

Anweiſung, wie die Fieber zu vertreiben, wobey des Cortex Chinæ Chinæ Würkung an den Tag gegeben wird Hanau 1686. 12°. B. BOEHMER.

J. Mauritii HOFMAN *de odoramentis & ſuffimentis* Altdorf. 1686. 4°.

IDEM in *Miſcellan. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* X. deſcripſit Chryſanthemum Matricariæ folio petalis fiſtuloſis n. 184.

Dec. III. *ann.* V. VI. *obſ.* 100. Ceraſum acidum proliferam,

Vol. II. *obſ.* 118. Abortum non facile a Sabina cieri.

Obſ. 119. Exempla effectus funeſti radicis Belladonnæ.

EJUSDEM *Appendix Catalogi horti medici Altdorfini* Altdorf. anno 1703. 4°.*. Nova plantarum Indicarum, & varietatum accessio.

Disputationem *de differentia alimentorum & medicamentorum* citari video Altdorf. anno 1677. 4°.

§. DCCXCVI. *Diarium Parmense.*

Anno 1686. Parmæ, *Benedicto* BACCHINI, & *Gaudentio* ROBERTO auctoribus, cepit diarium literatum edi cum titulo *Giornale de letterati* 4°.*. Id per tres annos continuatum est ad annum 1690, tum Mutinæ repetitum ab anno 1692. ad annum 1697. Præter librorum censuras, aliquas observationes, ut vocant, continet, ut J. *Marinni* GHIARESCHI observationem Fungorum lamellatorum ex stramine irrorato absque terra natorum anno 1687. p. 27. Hieme plantas cogit germinare in vase suo philosophico.

§. DCCXCVII. *Stephanus Blancaard.*

Stephani BLANCAARD, magni exscriptoris, *Gebruyk en misbruyk van de Thee* Haag. anno 1686. 8°.*.

EJUSDEM *Verhandeling van de Caffea en desselfs krachten* Haag. anno 1686. 8°. Utrumque opusculum recusum Germanice, *Haustus polychresti, oder Gedanken von Thee, Chocolate und Tabak* Han. anno 1705. 8°.

In EJUSDEM *collectaneis medico physicis*, anni 1680. & sequentium, etiam Germanice recusis, plerumque compilatis, potissimum ex *Zodiaco Medico physico*, aliqua pauca sunt argumenti botanici.

EJUSDEM *Speis - und Tischbüchlein, übersetzt durch* CUNÆUS *mit einem Kochbüchlein* Hanover anno 1689. 8°. Frankfurt und Leipzig 1705. 8°.

EJUSDEM *Vom Podagra und der laufenden Gicht, mit einer gewissen Cur* Frankfurt und Leipzig anno 1692. 8°. cum libello G. *ten* RHYNE.

EJUSDEM *Herbarius Belgicus* Amsterdam. anno 1698. 8°. 1710. 8°.

EJUSDEM *Lexicon medicum sæpe recusum* Leid. anno 1690. 8°. 1702. 8°. 1717. 8°. 1735. 8°. 1756. 8°. Francofurti 1705. 8°. cum præf. STAHLII. Hall. 1739. 8°. 1748. 8°. cura AGNETHLERI. Leid. 1756. 8°. Anglice London 1708. 8°. OSB. 1726. 8°. MARSH.

EJUS *Opera medica* Leid. anno 1701. 4°.*

§. DCCXCVIII. *Paulus Hermann.*

Pauli HERMANNI Halensis, qui aliquamdiu in Ceylonia medicinam fecerat, & in Promontorio Bonæ spei, denique Professoris Leidensis, magni botanici, & nitidissimarum iconum auctoris, cui plurimæ utriusque regionis noviter inventæ plantæ inventæ debentur, aliquæ etiam Europeæ.

EJUS

Ejus primum opus fuit, *Horti Academici Lugduno batavi Catalogus exhibens plantarum nomina, quibus ab anno* 1681. *ad annum* 1686. *hortus instructus fuit* Leid. anno 1687. 8°.*. Intra septimum annum, quo vir industrius horto præfectus fuit, inmensum superavit priores divitias, ut ex comparato Schuylii catalogo videre est. Qui enim mediocris fuerat hortus, nunc subito illatis utriusque Indiæ donis, ipsis ædificiis melius instructis, supra omnes caput cepit extollere. Raras & plerasque novas plantas hic Hermannus descripsit, & depinxit, inter eas Turbith, Curcumam, Zingiber sylvestre, Cinnamomum. Ficoideæ etiam & Gerania nunc primum cepere novis speciebus luxuriare. Recuderunt opus Leidæ anno 1720. 8°. rejecto Hermanni nomine, cum titulo *Indicis plantarum, quæ in horto Leidensi aluntur*, adjecta historia ejus horti, quam suo operi Boerhaavius præmisit.

Eidem Hermanno oportet accensere *Floræ Lugdunobatavæ flores*, etsi cum nomine *Lotharii* Zumbach Leidæ anno 1690. 8°.* & 1693. 8°.* prodierunt: *Guilielmus* enim Sherard, quo nemo (*y*) hæc rectius nosse poterat, Hermannum scribit immortuum secundæ editioni horum florum curandæ, cujus duæ tertiæ partes prodierant, cum Cl. virum mors abriperet. In eo libello, qualis nunc exstat, methodus herbarum dividendarum Hermanniana traditur, quæ quidem in universum nuditati seminum, aut loculis, deinde numero utrorumque innititur, ut tamen & flores & universum habitum plantæ consuleret. Videas hic ordinem, quem Boerhaavius in horto tenuit, plantarumque in eo cultarum nomina. Methodus in appendice excusa est, quam & ipsam Boerhaavius fere servavit.

Flora Lugdunobatava, aut catalogus plantarum, quæ crescunt in horto Leidensi Leidæ anno 1695. 8°. imperfectum est opus, cujus aliqua tantum folia ex prelo prodierunt.

S. Wharton edidit ex Schedis Hermanni sibi communicatis Leidæ anno 1689. 12.°.* *Paradisi Batavi prodromum*, nomina nempe plantarum rariorum, quas Hermannus eo cum titulo erat editurus, & quarum partem edidit.

Ejusdem *Paradisus Batavus continens plus centum plantas affabrè æri incisas &c. Opus posthumum, curante Guilielmo* Sherardo prodiit anno 1698. 4°.* viduæ impensis, quam tamen asoticam & celeberrimo marito indignam alii describunt. Meræ sunt raræ, aut omnino novæ stirpes, partim solum nominatæ, partim subtiliter delineatæ & sculptæ. Subjectus est nudus catalogus earum plantarum nondum æri insculptarum, quas sequentibus Tomis sui Paradisi Cl. vir destinaverat. Recusum fuisse anno 1705. 4°. *Journ. Sav.*

Musæi Indici catalogus, continens varia exotica animalia, insecta, vegetabilia mineralia, quæ collegerat Leidæ anno 1711. 8°. Burckhardt.

Immensam vim chartarum & plantarum siccarum vir diligentissimus moriens reliquerat. Earum pleraque latent, quorum plurima in *catalogis* biblio-

(y) *Præf. ad Paradis. Batav.*

bibliopolæ OSBORNE recenſentur. Deſcriptiones plantarum Ceylaniæ, cum nonnullis iconibus. Itineris anno 1685. deſcriptio belgica. Prælectiones botanicæ. Codex de uſu botanices. Plantarum ad floram Leidenſem diſpoſitiones Additiones ad prodromum Paradiſi Batavi. Collectiones botanicæ cum plantarum iconibus. Plantarum medicarum deſcriptiones & uſus, Epiſtolæ medicæ & botanicæ. Prælectiones in materiam medicam. Flora Lugduno Batava cum multis additionibus. Catalogus plantarum diverſarum partium mundi, ad 21. Vol. 4°. Miſcellanea botanica & pharmaceutica.

Alia pluſcula prodierunt. *Lapis lydius materiæ medicæ* Lipſiæ 1704. 8°.* ed. C. L. WELSCH Claſſes plantarum ſecundum vires medicas, ſub iis nomina. *Cynoſuram materiæ medicæ* edidit J. S. HENNINGER Argentorati anno 1710. 4°.*, poſtea multo auctius, cura J. BOECLERI excuſam, ut ſuo loco dicetur. Hic primum novi characteres per HERMANNI peritiam botanicam nati, ad plantas medicatas illuſtrandas adhibiti fuerunt. Vires ipſæ fuſe expoſitæ, tum quæ ex quaque planta arte ſua pharmacopolæ præparat. Ipſe editor ſuas notas adjecit, quibus breviſſimum HERMANNI codicem ſupplet. Acrem cenſuram in hoc opus NEUMANNUS dedit (z). Anglice vertit *Eduardus* STROTHER Lond. anno 1727. 4°., & aliqua adjecit.

Muſæum Ceylanicum hactenus præparaverat vir Cl. ut 450. icones ſplendidiſſimas paratas reliquerit, deſcriptiones amiſſæ ſunt. Quare libellus, qui Leidæ anno 1714. 8°.* cum nomine *Muſæi Ceylanici* prodiit, non magnam utilitatem habet. Nomina ſunt plantarum in ea inſula ſponte naſcentium, Ceylanica, ſubjectis nominibus latinis, ſæpe cum etymo, & brevibus emendationibus C. BAUHINI & primorum ſcriptorum rerum Indicarum. Paſſim etiam vires medicæ adjectæ ſunt: ſed confuſus eſt libellus, plenusque repetitionum.

Ipſæ plantæ ſiccæ HERMANNI ad virum diligentiſſimum J. BURMANNUM pervenerunt, & fundamentum præbuerunt *Theſauri Zeylanici* Amſtelodami anno 1737. 4°.* editi. Cum vero Cl. Editor plurima ſua addiderit, & aliis etiam ex fontibus hauſerit, præſtiterit ſuo loco accuratius de ſplendido eo opere egiſſe.

Hæ eædem plantæ cum iconum volumine ad LINNÆUM pervenerunt, qui eas in genera & ſpecies redactas in titulo *Floræ Ceylanicæ* edidit anno 1747. 8°. ſed de iis alias.

Catalogus plantarum Capitis Bonæ ſpei, quem G. SHERARDUS vidit, & qui pertinebat ad ſexcentas & ultra plantas ejus regionis partim ſiccas, partim diligenter depictas, a SHERARDO non eſt editus, neque ultra quidquam de his Theſauris prodiit.

Ut miſere herbæ ſiccæ Cl. viri a morte dilapidatæ fuerint, vide P. v. UFFENBACHI (a). Parentavit viro ILL. GODOFREDUS BIDLOO. Leidæ 1695. 4°.*

§. DCCXCIX.

(z) *Oper.* p. 1044.

(a) *Reis.* T. III.

§. DCCXCIX. *J. Fr. Griendel von Ach. J. Dan. Geyer. Alii.*

J. Franz GRIENDEL von ACH fabrorum, ut olim vocabatur, militarium præfectus, dedit Noribergæ anno 1687. 4°.* *Micrographiam novam, oder Beschreibung vieler kleiner Korper vermittelst eines neuerfundenen Vergrosserungs-Glases.* Semina aliqua delineavit & flosculos aliquos, ruditer istos, neque optima fide (*b*).

J. Daniel GEYER *Thargelus Apollini sacer diss. III. De Dictamno* Francof. anno 1687. *. Fraxinellam primam describit, etiam microscopio adhibito. Iconem dat & hujus Dictamni & Cretici. Impressionem herbarum siccarum etiam docet, quæ sit fuligine, etsi non primus.

In EJUSDEM *Müssiger Reisestunden gute Gedanken*, *cujus* 19. *fasciculi ab anno* 1735. Dresdæ 4°.* prodierunt, pertinet huc n. 5. quo potus diætetici innumerabiles: & potissimum potus ex Oryza factus *content*, aliusque potus *bon point*, ex farina avenacea paratus, aliique describuntur, & in universum de cerealibus & farinosis agitur: Tum n. 8. de Nicotianæ pulvere errhino, & fusus de Dunga, polline Nicotianæ Orientalis tenerrimo.

In *Dec.* II. *Ann.* VIII. *Miscell. Nat. Cur.* n. 138. Scillæ venenata efficacia in Meleagride.

N. 140. De seminis Dutroæ vi dementante.

J. Christophorus STURM dedit *Sciagraphiam argumenti de plantarum & animalium generatione* Altdorf. anno 1687. 4°. *. In *Physica eclectica* plantas leviter adtigit.

Joh. G. ROESEL *de venenis* Witteberg. 1687. 4°. BURCKH.

Johannis THILE & C. C. KIRCHMAYER *De usu & abusu potus calidi cum herba Thea* Witteberg. anno 1687. 4°. recus. anno 1690.

J. SCHREYER, medici Cizensis, *Trinum fluidum magnum, seu de aqua, vino, & cerevisia* Zeiz anno 1687. 8°.* Hamburg 1690. 8°. cum titulo *scrutinium medicum curiosum.* Patria vina excusat, cerevisiæ coctionem describit.

J. Jac. MARX *Deutsche Material-Kammer* Nürnberg 1687. 8°. ib. 1709. 8°.

§. DCCC. *S. Abbes Gabbema &c.*

Simon Abbes GABBEMA, historici Frisiæ, *Friesche Lustgaarden ofte boom, beester, bloemen en kruyt wararande Leeuwaarde* ann. 1687. 4°.*. CARLSON habet annum 1686. Lexicon est plantarum celebriorum & medicatarum, multis cum synonymis, & descriptionibus, ad morem veterum, viriumque medicatarum recensione. Fabellæ intercedunt.

In

(b) Adnotante Cl. KLEEMAN in ROESEL T. I.

In *Cornelii* STALPART *van der* WIEL *Observationum rariorum* Cent. I. anno 168 . 8°. edita. Oenanthes succo viroso delineatio n. 43. cum effectu ejusdem funesto, aliqua etiam de Opio, Fungorum noxa.

Pharmacopœa Lewardiensis Leward. 1687. 12°.

§. DCCCI. *Christoph. Knaut.*

Christophori KNAUT patris, *Enumeratio plantarum circa Halam Saxonum sponte provenientium* Lipsiæ anno 1687. 8°.*. Ad MORISONI & RAJI modum classes & genera disposuit, stirpes ipsas in solo minime infecundo tum ipse legit, tum ab *Augusto* SCHÆFFERO habuit. Aliquas emendationes interspersit, ut characterem Raphanistri monospermi, quod vere dispermum esse reperit, Hypopitydis, quam bene describit, Astragali, inde a DILLENIO depicti.

EJUSDEM *De variis doctrinam plantarum tradendi variorum methodis* Hallæ 1705. 4°. ad demonstrationes 1705. permissum programma.

§. DCCCII. *Johannes Floyer.*

John FLOYER, Equitis & medici, *Φαρμακοβάσανος or the touchstone of medicines discovering the virtues of vegetables* &c. *by their taste and smell* London anno 1687. 8°.*. Primo libro in universum inquirit, quænam ex quoque sapore elementa plantæ inesse probabile fiat. Sapores in classes conjicit, non sine bonis experimentis chemicis.

In parte II. continetur catalogus plantarum medicatarum, cum earum viribus medicis, in quo studio multa sibi propria habet, & utilia, saporesque multarum plantarum alios, quam vulgo scribi soleat. Commendo inprimis simplicem virum, neque tamen exscriptorem. Ita in Nerio, contra omnes alios scriptores, nihil invenit venenati.

IDEM in *Phil. Trans.* n. 289. confirmat, posse ex saporibus vires medicas definiri, variosque sapores percurrit variarum plantarum, & vires medicas exponit.

§. DCCCIII. *O. Bromel.*

Olai BROMEL *Lupulologia eller en tractat om humlegardars plantering med underrattelse om Eke och Bike bagans, unge Ekars, Bokars, Tallars, Biorkans, Alars och hagetorns backar plant, och ansning* Stokholm anno 1687. 12°. 1740. 8°.

EJUSDEM *Chloris Gothica, seu Catalogus plantarum circa Gotheburgum nascentium* Gotheburg anno 1694. 8°.*. Nomina RUDBEKIANA, plantarum aliquæ parum notæ.

§. DCCCIV.

§. DCCCIV. *Varia.*

Francisci Mar. NIGRISOLI *Febris China China expugnata* Ferrar. anno 1687. 1700. 4°. Collectio opusculorum BLEGNII, MONGINOTI, RESTAURANDI & SPONII.

EJUSDEM *Considerazioni intorno alla generazione de' viventi* Ferrar. anno 1712. 4°.*. Omnino ad plantas etiam pertinet. Generationem earum ex semine fieri defendit, etiam Visci, Fungorum: nam mucorem negat plantam esse. Gallas omnes esse ex animalibus. Sexum duplicem plantarum tuetur. Contra cum Cl. CONTI negat Fungorum semina, Agaricos gallas facit, Fungos mucores: vide *Giorn. de letter* XII. p. 267.

EJUSDEM *de charta ejusque apud antiquos usu* Venez. 1699.

EJUSDEM *Pharmacopœæ Ferrariensis prodromus s. determinationes & animadversiones circa plurium medicamentorum compositionem* Ferrar. 1723. MANGET.

§. DCCCV. *Act. Nat. Cur.*

I. La SERRE Ab Hyoscyamo in clystere propinato mens abalienata Misc. Nat. Cur. Dec. II. ann. VI. obs. 78.

Eberhardi GOEKEL Pyrum proliferum n. 127.

In appendice ejusdem anni *Godofredi Samuel* POLISII Francofurti ad viadrum Professoris *Myrrhologia* reperitur, grande volumen, formularum potissimum, quas Myrrha ingreditur.

§. DCCCVI. *Thomas Brotherton.*

Thomæ BROTHERTON Experimenta de incrementis arborum in Phil. Trans. n. 187. anno 1687. De effectu vulneris profundi arbori inflicti, aut avulsi corticis. Putationem debilitare arbores, ut a gelu facile extinguantur. Arborem ali, cujus radicum tres quartæ partes nullum alimentum admittebant.

§. DCCCVII. *Acta Philexoticorum.*

Acta novæ Academiæ Philexoticorum Naturæ & artis Brix. anno 1687. 8°. F. TERTIUS de LANA auctor fuerat Academiæ. In iis Actis aliqua huc faciunt, ut Quercus in loco siccissimo plurimam aquam stillans.

Virtu dell acqua de Regina d' Ungaria Modena 1687. 12°. ex Gallico vers.

§. DCCCVIII. *Gallica aliqua.*

P. M. M. *Traité des qualités du Quinquina* Amsterdam. anno 1687. 12°.

Cl. de JOLLY *Epistolæ duæ de radice Mandragoræ feminam referente, quam ajunt sub patibulo repertum esse* M.S. in Bibl. NEAULME.

ANT. FURETIERE *Dictionaire universel de tous les mots françois & modernes & des termes, des sciences & des arts.* Hoc lexicon etiam botanica continet, quorum auctor est P. S. REGIS. Prodiit anno 1688. fol. Roterd. anno 1701. fol. 3. Vol. la Haye 1737. fol. 4. Vol. Paris anno 1752. 7. Vol.

De la CROIX *Relation universelle de l'Afrique* Lyon anno 1688. 4°. Habet etiam arbores & plantas.

SOUCHU de RENNEFORT *Histoire des Indes Orientales* Paris anno 1688. 4°. cujus est primum iter; duo alia D. de MONDEVERGNE & de la HAYE. Intercurrunt aliqua ad historiam naturalem, etiam ad plantas.

GERVAISE *Histoire naturelle & politique du Royaume de Siam* Paris anno 1688. 4°. 1690. 4°. FOLKES. Arbores & fructus nobiliores hactenus tangit.

Description historique du Royaume de Macassar, continet etiam plantas floresque rariores Paris anno 1688. 12°.

CL. GUERIN *potestne Indiarum Opium sine corporis animique noxa Venerem accendere* Paris 1688.

§. DCCCIX. *Germani Varii.*

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VII. *Theodorus* CAROLI Fungos quosdam, aut potius Agaricos Quernos describit.

Ann. VIII. n. 59. Ex alterius relatione aliqua de arbore Cinnamomi.

Philippi Jacob HARTMAN *De generatione mineralium, vegetabilium & animalium in aëre* etiam *Dec. II. ann.* VII.

In append. anni VII. De granis per pluviam in Curoniam advectis, seu de Fungulis in rore subnascentibus, & alia minime lectu inutilia.

In *Miscell. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VIII. *Gustav Casimirus* GAHRLIEP n. 20. descripsit Conyzam fasciatam & cristatam.

Ann. IX. n. 69. Ab Avellanis diarrhœa & gangræna recti intestini.

Dec. III. *ann.* I. n. 81. De bacca racemi vitis decuplata & quasi ex decem baccis coalescente.

Ann. II. *n.* III. Asparagus utcunque monstrosus contortuplicatus.

Ann. VII. VIII. *obs.* 149. Emboli, ut videtur, species descripta.

J. Christoph. BAUZMANN *Pyra monstrosa* (nempe ex apice foliosa) n. 52.

Georgii HANNÆI Corona Imperialis insignissime multiflora n. 106.

EJUSDEM *Libanotidographiæ* conspectus *Dec.* II. *ann.* VIII.

Lauren-

Laurentii BLUMENTROST De Ginseng, cum icone *Dec.* II. *ann.* VII. n. 189.

In ACT. ERUDIT. LIPS. anno 1688. p. 121. ZAPFII exstat epistola de Aloë Americana majori, quæ Cizæ floruit, cum iconibus. Aquam etiam de floribus stillantem adnotavit, quæ pota vomitum moveat.

G. Frid. WAGNER *De natura & virtutibus plantarum in genere* Regiomont. anno 1688. 4°.

J. BODICKER *Ehrengedächtniß* J. SIG. ELSHOLZEN Cölln an der Spree 1688. fol.

J. Jac. FIKKE *de plantarum extra terram vegetatione* Jen. 1688. 4°. Nonne IDEM J. JAC. FICKIUS alibi dictus.

J. van HALMAL *ontleeding owr de Amsterdamze Apothek* Amst. 1689. 8°. WACHEND recus. 1739. 8°. LAMBERGEN.

Michael BURING *de qualitatibus simplicium & justa medicamentorum compositione & præparatione* Leid. 1688. 4°.

§. DCCCX. *T. Hyde. G. Bate &c.*

Thomæ HYDE, viri eruditissimi, & rerum Orientalium peritissimi, *De herba Cha, collectanea* Oxon. anno 1688. 8°.

EJUSDEM *De religionis veterum Persarum historia* Oxon. anno 1700. 4°. Varia botanica continet, de Medica, Syris Espasto (*c*) (unde Esparsette), de Been utroque, cum iconibus.

Georgii BATE, celebris medici, *Pharmacopæa Bateana* curante *Jac.* SHIPTON. Londin. anno 1688. 8°. 1691. 8°. 1706. 8°. 1713. cura W. SALMON. Amsterdam. anno 1709. 8°.* Venet. 1731. 8°. Lyon 1704. 12°. Lovan. 1752. 12°. Venet. 1762. & alias. Hactenus huc spectat, quod catalogum medicamentorum simplicium, cum prosodia contineat, & doses medicamentorum.

S. W. sive *Samuelis* WHARTON (*d*) *Schola botanica, seu Catalogus plantarum, quas in horto Regio Parisino indicavit Joseph* PITTON de TOURNEFORT Amsterdam. anno 1689. 12°.* 1691. 12°. 1699. 12°. TREW. Per tres annos TOURNEFORTIUM prælegentem audiverat. Plantarum nomina valde numerosa, potissimum Europæarum, varietates multæ, etiam novæ plantæ Pyrenæorum montium, a TOURNEFORTIO detectæ, aut a FAGONIO in hortum illatæ.

§. DCCCXI. *Varii Itali.*

Riflessioni intorno alle radici delle Sarzaparilla paragonate con la Smilace aspera volgare Bonon. anno 1689. 4°.

(c) p. 497.
(d) FONTENELLE *Eloge* de TOURNEFORT. Alii G. SHERARD tribuunt.

J. BOEHM *Catalogus rariorum plantarum hortuli pensilis* (sui) Venet. ann. 1689. 8°. SEGUIER. Annum 1708. 4°. habet FALCONET.

Phil. CAVALLINI *Enumeratio brevis plantarum præterito anno a publico Professore sapientiæ ostensarum* Rom. anno 1689. 12°. BURETTE.

EJUSDEM *Pugillus Melitæus, seu herbarum omnium Insulæ Melitæ perbrevis, enarratio cum appendice* 16 . . . 12°. BURETTE, recusus in BRUKMANNI *Centuria II.* Epistolarum, brevis & absque ulla peculiari adnotatione.

FRANCESCO CAN. *Segreti del mondo medicinali e curiosi* Milano 1689. 8°.

§. DCCCXII. *Germani Varii.*

Georgii GRAV Coburgensis, *Panacea vegetabilis calida*, seu *Majorana nostra* Jenæ anno 1689. 12°.*. Collectanea.

Arboretum floridum, oder Beschreibung der Bäume Augspurg anno 1689. 8°. SEGUIER.

Unterweisung zur Maulbeer- und Seidenzucht Bern 1689.

Neues almodisches Kochbuch Zelle 1689. 8°.

Mosella Rheni amica, oder der Moselstrom mit den umliegenden Ländern, Früchten und Raritäten Augspurg 1689. 8°.

J. Jac. SENFTEL *Seminarium vividum, oder das grünende Feld — Beschreibung der Feldfrüchte, Kuchen-Kräuter, Wurzeln, Gras und Blumen* Augspurg 1689. 8°. RIV.

J. V. M. *Neu eröffnete Schatzkammer verschiedener Natur- und Kunstwunder* Nürnberg 1689. 8°.

§. DCCCXIII. *Galli Varii.*

RAVENEAU de LUSSAN *Journal d'un voyage fait à la Mer du Sud, avec les Flibustiers* Paris anno 1689. 12°. Ut solent plantarum aliquam memoriam continet, quæcunque oculos magis feriunt.

Connoissance & culture parfaite des belles fleurs, tulipes rares, anemones extraordinaires, oeillets fins & des belles oreilles d'ours panachees Paris 1689. 12°. 1696. 12°.*. De floribus amator, & amicus amatorum, quos recenset, D. de VALNAI, BACHELIER Hippocastani in Gallia auctorem, invidum anemonarum custodem, cui femina tamen aliqua catus alter amator subtraxit, LAURE & LOMBARD. Novum hoc studium in Gallia fuisse videtur, & tuliparum circa anno 1640. Describit, unice pro florum amicis, cultumque docet: monet tamen

tamen maculam ad imum petalon positam in tulipa & anemone sequentibus annis ipsa in petala adscendere. Mirifice cæterum pretium mutatum est, quod curiosi floribus ponunt. Cum noster scriberet, varicolores tulipæ (pannachées) & grandissimi albi & rubri caryophylli quærebantur neque flavorum mentio fit, neque cæruleorum, neque albæ tulipæ cum sature violacea, aut subnigra parte petali. Non videtur esse D. de VALNAY, ut quidem lego, is enim in ipse libello citatur & laudatur.

Traité de l'art de semer dans toutes les saisons de l'année toutes sortes de graines, de plantes tant potagéres, que fleurs, & oignons de fleurs Paris anno 1689. 12°.

Traité du Jardinage Paris anno 1689. 8°.

§. DCCCXIV. *J. W. de Valvasor.*

J. WEICKART L. B. de VALVASOR *Die Ehre des Herzogthums Krain* Laybach anno 1689. fol.* 4. Vol. cum notis & locis parallelis, & ex interpretatione *Erasmi* FRANCISCI. Aliqua popularia habet, ad rem naturalem spectantia, & inter ea, de plantis spontaneis in L. III. tum de viribus plantarum medicatis. Mire superstitiosus homo.

§. DCCCXV. *Heinrich Hesse.*

Heinrich HESSE'*ns* hortulani, Moguntini, qui 20. annis hortis præfuerat, *Deutscher Gärtner* Lipsiæ anno 1690. 4°. HEISTER. 1696. 4°. SEGUIER anno 1705. anno 1710. fol. TREW., etiam anno 1724. 4°. anno 1740. 4°.*, ex codice M.S. auctoris recusus. Scopus videtur, docere hortulanos, ut possint in Germania plantæ peregrinæ ali & conservari. Hortum oleraceum dicit, & floridum, & arboretum, ut singulæ plantæ hactenus describantur, nonnunquam etiam sculptæ exhibeantur, cultusque doceatur. Neque desunt rariores plantæ, quas vix alibi reperias. Passim ad sua experimenta & ea provocat, quæ ipse in Principum hortis viderit. Nomina sæpe corrupta, neque bonæ icones.

EJUSDEM *Neue Gartenlust, oder Vorstellung, wie ein Lust- Küchen - und Baumgarten füglich anzurichten, ausländische Bäume, Blumen und Krauter zu erziehen, und zu curieren* Leipzig . . . 1742. 4°.* Simplicius multo, absque mirificis illis exoticis, plantas habet vulgares, oleraceas, inter eas raras aliquas, ut Trasi, & sua experimenta citat; habet & flores, & arbores, & varietates hortulanorum. Multum tribuit signis cælestibus, tum sympathiis & antipathiis.

EJUSDEM *Neue Anweisung zum Blumenbaue* Leipzig 1705. 4°. Num differt.

§. DCCCXVI. *Joseph. Lanzoni.*

Josephi LANZONI *Citrologia, seu curiosa Citri descriptio* Ferrar. anno 1690. 12°.* (e). Ad vires fere medicatas.

EJUSDEM *De usu Tabaci* Ferrar. anno 1702. 4°.

EJUSDEM Num Poma Persica in Persia venenata sint disquisitio in *Galer. Minerv.* T. II.

EJUSDEM De venenis, in collectione operum T. I. Collectanea habet, ad venena veterum, etiam obscurissima, ut Muckio, Granum Nubiæ, Spicæ Cornu (forte Clavum Secalinum), Corticem Oryzæ, herbam Chimaniden, Braxeram, plantasque innoxias Fœniculum, Salviam, Cichoreum.

EJUSDEM Tractatus *de Allio* in eadem collectione.

In libro *De balsamatione cadaverum*, de Myrrha aliisque plantarum succis agit, ad id opus necessariis.

EJUSDEM *Dell uso delle ghirlande e degli unguenti nelli convitti degli antichi* Ferrara 1698. 8°. De Coronis, & unguentis plantisque ad coronas adhibitis, aucta ab *Hier.* BARUFFALDO Haag. 1719. fol.

In *adversariorum* Libris V. aliqua huc spectant de Tabaco, Verbena, Rosa.

Inter *dissertationes*, sunt de Melone, Acetariis, Ceraso, Malo armeniaco; vino.

In *animadversionibus* aliqua. Collectanea omnia.

§. DCCCXVII. *Elias Peine.*

Eliæ PEINE *Hortus Bosianus Lipsiensis* Hall. 12. absque anno: indicat vero MEISNER editionem Germanicam Hallensem anni 1690. 8°. recusam Lipsiæ 1705. 8°. Nomina sola sunt, & inter ea longi Catalogi nominum hortensium Tunicarum, Hyacinthorum, Iridum, Narcissorum, Primularum, Ranunculorum, Tuliparum; tum varietates vitis, Pruni, Mali, aliarumque plantarum fructiferarum.

EJUSDEM *Pfropf- Pflanz- und Gartenbüchlein* Frankfurt 1690. 8°.

EJUSDEM *Worterbuch — wie alle bey der Gärtnerey zu wissen nöthige Worter &c.* Lips. anno 1703. 8°. ZOCHA &c. 1713. 8°. BURET.

§. DCCCXVIII.

(e) Non Jenæ eodem anno.

§. DCCCXVIII. *Varii.*

Caroli HEIDANI *Thesaurus antiquitatum conchyliorum, coralliorum* Leid. anno 1690. 12°.

Philip. GROSGEBAUER Progr. *De agnis Tartaricis & vegetabilibus* Vinar. anno 1690. 4°. RIV.

J. Frid. HOEKEL *Diss. de vino* Rudolstatt 1690. 4°.

Theatrum florum, quorum species ad vivum expressæ ostenduntur. Amsterdam. anno 1690. fol. HOTTON.

In *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VIII. n. 63. *Marcus* VERBEZ vires Plantaginis febrifugas laudat.

David KELNER's *edle Bierbrau-Kunst* Gotha 1690. 8°.

D. W. *Thee domi militiæque valetudinis custos* Erford. 1690. 4°.

Approbirte Land- und Feld-Apotheck Frankfurt 1690. 12°.

Wunder der Natur in 73. Discursen 1690. 4°.

J. Wilh. VOGEL's *Diarium seiner Reise nach Ostindien* Frankfurt und Leipzig 1690. 12°. plantas etiam tradit.

Vollständiges Kochbuch Nürnberg 1690. 4°.

§. DCCCXIX. *Franciscus Kiggelaar.*

Francisci KIGGELAAR *Plantarum exoticarum horti* HERBERTI *van* BEAUMONT Catalogus Haag. anno 1690. 8°. BURETTE. Celebris ob plantarum Indicarum copiam catalogus, sæpe laudatus a BOERHAAVIO.

§. DCCCXX. *Daniel Tauvry.*

Daniel TAUVRY *Traité des médicamens, & de la maniére de s'en servir, avec les formules de la composition des médicamens* Paris anno 1690. 12°. 1695. 12°. BURETTE. Anglice 1700. 8°. OSB. Multus in mechanica explicatione effectus medicamentorum. Analysium veritatem tuetur. Classes virium medicatarum proponit, secundum eas medicamenta.

Car. CONTUGI *Nocetne cerebro tabaci usus* Paris 1690.

L'abrégé des bons fruits Paris anno 1690. 8°.

§. DCCCXXI.

§. DCCCXXI. *Petrus Sylvanus-Regis. La Loubere.*

Pierre Sylvain REGIS *Système de philosophie* Paris anno 1690. 4°. 3. Vol. Amsterdam anno 1691. 4°.*. Liber VI. huc pertinet, quo de plantis agit. Anatomen earum habet, ex nuperis inventis, tum de motu succi plantarum aliqua, quem facit circularem, deque stirpium vegetatione; breviter omnia.

De la LOUBERE, Legati Regii, *Du Royaume de Siam* Paris anno 1691. 12°. 2. Vol. (FOLKES 1687. 4°.) Amsterdam 1714. 8°. 2. Vol. Melioris notæ; ad rem tamen naturalem parcius respicit, & fere ad arbores utiles, cerealia & id genus.

Cuisinier royal & bourgeois Paris 1691. 8°. OSB.

§. DCCCXXII. *Marcus Mappus.*

Marci MAPPI, Professoris Argentoratensis, *Catalogus plantarum horti Academici Argentinensis* Argentorati anno 1691. 12°.*. Plantæ spontaneæ mistæ hortensibus, varietates, ut fere solent.

EJUSDEM Disputatio *de Thea* Argentor. anno 1691. 4°. Non esse Gale.

EJUSDEM & WENCKER *De Coffea* ibid. anno 1693. 4°.*. Pleraque ex D. du FOUR: analysis aliqua, quæ olei ex libra unciam dedit. Lacteum Coffeæ decoctum ex MONINO laudat.

De Chocolatæ potu ibid. anno 1695. 4°.*. Collectio.

EJUSDEM & MERGILETI *Rosa de Jericho* ibid. anno 1700. 4°.*.

EJUSDEM *Historia plantarum Alsaticarum posthuma*, *opera & studio J. Christiani* EHRMANNI Argentorati prodiit anno 1742. 4°.*. Varietates plurimæ, raræ plantæ aliquæ, novus Ranunculus folio tripartito: descriptiones passim aliquæ & icones, viriumque medicarum index, Vogesicas etiam plantas continet.

§. DCCCXXIII. *Jacobus Sinibaldus. Alii.*

Jacobi SINIBALDI, Professoris simplicium Romani, *Lectio de plantarum metamorphosibus* Rom. 1686. & alia *De synonymis simplicium extrinsecer* citantur a P. MANDOSIO (*f*). Utraque redit in Cl. viri APOLLINE *bifronte* Rom. anno 1690. 4°.*, tum tertia de Rosa. Omnes oratorii generis.

Philippi BONANNI S. I. *Observationes circa viventia, quæ in rebus non viventibus reperiuntur, cum micrographia curiosa* Rom. anno 1691. 4°.*. In micrographia flores aliqui, & semina, & pulvisculi antherarum, & Funguli dantur depicti.

In

(*f*) Archiatro Pontificis Centur. V. n. 40.

In *obſervationibus* agit de gallis, quarum ex inſectis ortum ignorat, & generationem æquivocam tuetur, etiam Viſci, Lenticulæ aquaticæ, Fungorum, Tuberum, Muſcorum, quorum aliquas ſpecies deſcribit & delineat.

IDEM *in Muſæi* KIRCHERIANI libro VIII. agit de plantis & fruticibus marinis, de obſervationibus microſcopicis &c. Rom. 1709. fol.

§. DCCCXXIV. *Germani Varii.*

Henrici HEYDEK *De uſu Opii in catarrhis* Duisburg anno 1691. 4°.

Conrad Philip LIMMER *de plantis in genere* Zerbſt 1691. 4°.

EJUSDEM *de cerevisia Serveſtana* Zerbſt 1693. 4.

Chriſt. WILDVOGEL *de eo quod juſtum eſt circa arbores* Jen. 1691. 4°.

EJUSDEM *de jure florum* Jen. 1691. 4°.

Georg Chriſtoph MOELLER *de melle* Jen. 1691. 4°.

EJUSDEM *de ſaccharo* Gieſſæ 1698. 4°.

J. Jac. MARDORF *de Maniacis nuper Gieſſenſibus a ſolano furioſo* Gieſſ. 1691. 4°.* Mania inde & epilepſia, ſanata vomita.

Samuel Gotthilf MANITII, medici Dreſdenſis, *de ætatibus Zedoariæ relatio* Dreſd. anno 1691. 12°.*. Hiſtoria integra hujus aromatis, character floris. Claſſes botanicas non habere conſtantes per omnes ſpecies vires.

Matthæi SEUTER *de Nuce vomica* Leid. anno 1691. 4°.*. Deſcriptio & icones, tum experimenta facta in canibus; natæ inde convulſiones, & in ſanguine aucta craſſities & nigredo.

Conrad Samuel SCHURZFLEISCH litteratoris, *Ritus ſpargendi flores* Witteberg. 1691. 4°. B. BOEHM.

Henrich CORDES *Neu angelegter hiſtoriſch - algebraiſcher Gartenbau* P. I. Hafn. 1691. 8°. Razeburg 1696. 8°.

§. DCCCXXV. *Richardus Carr.*

Richardi CARR *Epiſtolæ medicinales* Londin. anno 1691. 8°.*, a J. QUINCY Anglice redditæ Lond. anno 1714. 8°. pro magna parte ad diæteticen pertinent, & adverſus Nicotianam pugnant.

W. Y. *New art of making wines brandy and other ſpirits* London 1691. 12°. ZOCHA.

§. DCCCXXVI. *J. I. W. de Beintema.*

J. Ignatii Worp BEINTEMA de *Peima Verhandelinge over de Tabak* Haag. anno 1690. 8°. Bibl. HOTTON. *Panacea, oder das allgemeine Hülfsmittel oder Lob des Tobaks: aus dem Holländischen übersezt* durch J. S. Leipzig 1691. 12°. Multum in hunc libellum invehitur T. SCHOON.

EJUSDEM *Untersuchung, ob dem Frauenzimmer nicht eben sowohl als denen Manns-Personen Toback zu rauchen erlaubt. Nebst einer Vorrede von der Vortreflichkeit des Thées und Kaffées,* herausgegeben von J. F. RAUCHMANN Jenæ 1743. 8°.

EJUSDEM *Von der Vortreflichkeit des Thées und Caffées* &c. Frankfurt und Leipzig 1743. 8°.

P. v. CAMPEN in *collectaneis therapeuticis* agit de Coffea hippocrati nota. Edidit etiam *de septem pulveribus purgantibus* l. Bred. 1691. 8°.

§. DCCCXXVII. *M. Bernhardus Valentini.*

Michael Bernhardus VALENTINI, Professor Giessensis, collector, in eodem *anno* X. *Dec.* II. *Miscell. Nat. Cur.* n. 118. Maniam a Belladonnæ baccis dixit.

N. 121. Pruna Damascena absque nucleo.

Dec. III. *ann.* II. n. 118. Malum Sinense prægnans.

N. 123. Vis anthelmintica corticis Peruviani.

Ann. III. n. 76. De spica siliginea ramosa.

In *appendice* de China Chinæ.

EJUSDEM *Historia Moxæ* Leid. anno 1686. 12°. HEISTER.

EJUSDEM *De Faba S. Ignatii*, amara, suspecti usus, quæ in spiritu vini infusa in præsens vitæ periculum nautam conjecerit.

EJUSDEM & P. WOLFART Disputatio *de China Chinæ* Giess. anno 1695. 4°.*. Adversus febres quartanas, per intermissionis tempora, feliciter propinavit.

EJUSDEM & KNEUSSEL *De Ypecacoanha novo Gallorum antidysenterico* ibid. anno 1698. 4°.*. Historia medicamenti a mercatore GRENIER ad A. HELVETIUM adlati, qui PISONIS auctoritatem secutus, ea radice adversus dysenteriam usus est, quæ nunc fere ad vomitum excitandum, classicam auctoritatem est consecuta.

IDEM ad R. J. CAMERARII *epistolam de sexu plantarum* respondit.

Hæ, quas dixi disputationes, cum nomine *Polychrestorum exoticorum* Francofurti anno 1700. 4°.* recusæ sunt, cum adjectis *dissertationibus Epistolicis*, inter quas est de Moxa & Podagra. Cum

Cum *praxi medica infallibili* edidit *dispensatorium domesticum* Francofurti anno 1711. 4°.* selectorum medicamentorum.

EJUSDEM *Prodromus historiæ naturalis Hassiæ* Giess. anno 1707. 4°.* etiam de plantis agit, & catalogum continet plantarum medicatarum ad mensium ordinem.

EJUSDEM *Viridarium reformatum, seu regnum vegetabile, oder neu eingerichtetes und vollständiges Kräuterbuch* Frankfurt anno 1719. fol.*. Plantæ officinales, & congeneres, descriptæ, cum viribus medicis, & iconibus. Subjectæ sunt tabulæ æneæ 383. cum numerosissimis plantarum figuris, ab ILL. viro Collectori dono datis, inter quas *tabulæ florilegii* de BRY & FERRARIANÆ reperiuntur: sed multæ præterea aliæ non illepidæ, ex *Casp.* BAUHINO, LOBELIO aliisque classicis auctoribus imitatæ. Multa autem emendatione (*g*) nomina egent & figuræ. Rosa cum Pæoniæ titulo sculpitur, Locusta pro Rubia lutea spinosa, Julia herba pro Agrimonia.

EJUSDEM *Musæum Musæorum, oder Natur- und Materialien-Kammer* Frankfurt anno 1704. fol. 1714. fol.* Vastum opus, cujus pars secunda pertinet ad regnum vegetabile. Pleraque certe sunt fere POMETI, tamen & alia: descriptiones ex nuperis Indicis peregrinationibus auctæ, cum notis bonæ & legitimæ mercis, & viribus medicatis.

EJUSDEM *Ostindianische Sendschreiben von allerhand raren Gewächsen, Bäumen, Juweelen* &c. una prodiit. Huic collectioni verius est pretium. Continet ex chartis *Herberti* de JAGER a J. *Godofrido* VITO ex India relatis, & cum VALENTINO communicatis, epistolas supra quinquaginta, quæ fere de plantis Indicis agunt, quæ omnino legi merentur. Auctores sunt RUMPFIUS, H. de JAGER, H. CLEYER: varia etiam ex inedito RUMPFII *herbario Amboinensi* hic legas, tum ex ARENT SYLVIO, & KÆMPFERO.

Musæi Musæorum T. II. *Kunst- und Zeughaus der Natur* Francofurti anno 1714. fol.*. Rariora ex tribus generibus; multa de Indiæ Belgicæ aromatibus, & œconomia, arboribusque peregrinis. Pars I. hujus *Musæi Musæorum* a J. *Christophoro* BECKER latine reddita prodiit, cum titulo *Historiæ simplicium reformatæ* Francofurti anno 1716. fol.*, adjecto *commercio epistolico Indico*, & subjecta *mantissa*, qua aliquæ disputationes inaugurales continentur, in quibus de peregrinis plantis agitur. Accesserunt etiam *Scholia* aliqua ad Aurifodinam. Idem enim opus cum titulo *aurifodinæ medicæ e triplici naturæ regno* recusum est anno 1722. fol.*, paginarum numero vix mutato, etsi titulus *auctaria & emendationes* promittit.

Historia simplicium reformatam a J. C. BECKERO *latine versa, cum Indiam*

(g) Laudat eum GRONOVIUS in præf. ad Musæum.

dia literata etiam latinitate donata, *& novis* a filio C. BERN. VALENTINI accessionibus aucta, prodiit Offenbach. 1733. fol.

EJUSDEM MICH. BERNHARDI & filii J. ERNESTI *de confectione alkermes* Giess. 1725. 4°. HEFT.

§. DCCCXXVIII. *Hans Sloane.*

Sir (Equitis) *Hans* SLOANE Hiberni, qui Monspelii medicinam didicerat, inde Jamaicam petiit, in Europam redux denique Archiatri dignitate auctus ad provectissimum senium pervenit, per multos annos Præses Societatis Regiæ Scientiarum, maximi librorum & aliorum variorum thesauri possessor, vir morum suavissimorum. Descriptio arboris Piperiferæ (Amomiferæ) Jamaicensis extat in *Phil. Transf.* n. 192.

Descriptio arboris corticem Winteranum ferentis, ibid.

In n. 198. duas species Conocarpodendri depictas dedit.

EJUSDEM n. 203. De venenatis effectis Mercurialis perennis.

EJUSDEM n. 204. De vera arbore corticis Winterani.

EJUSDEM n. 208. Icon Coffeæ cum fructu, absque flore.

EJUSDEM n. 222. De fructibus Indicis, qui solent ad Orcadum littora adpellere.

N. 237. De usu radicis Hypecacoanhæ, nuper ad dysenteriam laudatæ.

N. 247. De supellectili Chinensi, & ea occasione de agno Scythico *Borametz*, cujus tenerum vellus adversus sanguinis jacturas adhibetur. De eadem supellectili, & de Fabis Ignatii &c. n. 249. & 250.

EJUSDEM n. 251. De Epidendro parasitico hexapetalo, aquam colligente, aliisque plantis aquiferis.

N. 260. Pirum in Piro.

N. 429. De malis ex seminum Hyoscyami usu.

N. 478. Coralloides album geniculatum.

EJUSDEM *Catalogus plantarum, quæ in Insula Jamaica sponte proveniunt, vel vulgo coluntur, cum aliis, quæ in Madera* (*h*), *Barbados, Nieves, & S. Christophori Insulis nascuntur* Lond. anno 1696. 8°.*. Nomenclator splendidi, quod continuo dicetur, operis, cum synonymis operose collectis: intercedunt & Europeæ plantæ.

EJUSDEM

(h) Ibi undecim dies egit DOUGLAS I. p. 121.

EJUSDEM *A voyage to Madera, Barbados, Nieves, St. Christophers, Jamaica with the natural history* London anno 1707. fol.* Anno 1688. Jamaicam adiverat, & ibi medicinam fecerat. Major tamen cura clari viri historia naturalis fuit, & potissimum etiam res herbaria. Plantas plurimas collegit, siccavit, nam ipse eos thesauros vidi, siccatas delineari curavit, descripsit, non ad nuperos minutiores characteres, sed ad seculi modum. Multas secundum affinitates denominavit, novorum generum condendorum non studiosus. Synonyma plurima, & usus addidit œconomicos. Classes naturales omnes in America reperit, unicam tamen ex umbelliferis Eryngium, Europæas plusculas.

Tomus II. secutus est anno 1727.* quo arbores continentur innumeræ, tabulæ in universum 281. & additamenta ad utrumque volumen, in quo PLUKNETIUS sæpiuscule reprehenditur. Accessit bonus utriusque Tomi index.

§. DCCCXXIX. *Leonhardus Pluknet.*

Leonhardi PLUKNET D. M. *Phytographia, seu stirpium illustriorum & minus cognitarum icones* P. I. Lond. anno 1691. fol. *. *Appendix* ibid. eodem anno.

Pars II. London anno 1691. fol.*.

Pars III. anno 1692. fol. Meræ tabulæ, omnino 150. figuræ circa 2000. Rami sunt sicci plantarum rariorum Europæ, & Asiæ, novive Orbis, floribus sæpe destituti, neque semper accurate ad naturam expressi. Cum tamen numerosissimas & raras stirpes exprimant, & sæpe novas, opus pretium habet, & utilitatem: miro enim ardore PLUKNETIUS ex universo Orbe stirpes raras colligebat, quas propriis sumtibus sculpi curaret, a Regina MARIA sublevatus (*i*). Passim in PLUKENETIUM animadvertitur (*k*), ob species multiplicatas, aliaque vitia.

Pars IV. *Almagestum botanicum, seu Phytographiæ* PLUKNETIANÆ *onomasticum sex fere millium plantarum* Londin. anno 1696. 4°. *. Nomina sunt & synonyma, adjectis centum novis tabulis.

Almagesti botanici Mantissa, plantarum noviter detectarum ultra millenarium numerum complectens London anno 1700. 4°. *. Nomina sola, cum operis indice.

Amaltheum botanicum, seu stirpium Indicarum alterum cornu copiæ 1200. minimum species novas comprehendens London anno 1705. fol.*. Plantæ plurimæ Chinenses & Asiaticæ, passim cum descriptione. Tabulæ 104. quæ partim ad *Mantissam* pertinent, partim ad *Amaltheum*.

Hæc

(i) Ut curam gereret horti HAMPTONIENSIS *Tour through great Britain*, I. p. 281.
(k) *Philos. Transact.* n. 264.

Hæc opera Londini anno 1720. novo titulo ornata recusa fuerunt, L. PLUKNETII *opera omnia*.

Exstant etiam EJUSDEM in RAJI Synopsin animadversiones, inter J. RAJI *Epistolas* (l).

§. DCCCXXX. *Varii*.

MAGDALENA SCUDERI, aliis laudibus celebris feminæ, *Entretiens de morale* Paris anno 1692. 12°. 2. Vol.*. Continent de floribus & fructibus dialogos, in quibus de multis rarioribus plantis agitur, & de arbore diversi generis fructus viciniſſimos ferente.

Daniel Georg. MORHOF anno 1691. obiit. EJUS *Polyhistor's prima pars* prodierat anno 1688. 4°. Acceſſerat L. III. anno 1692. 4°. Reliqui libri & Tomus II. post mortem CL. viri anno 1702. a MOELLERO; anno vero 1731. 4°.* Hamburgi a J. A. FABRICIO editus eſt. In Tomi II. L. II. & P. II. caput 40. & sequentia pertinent ad auctores rei herbariæ, quos paucos, sed critice, recenset, & cum judiciis.

(l) p. 505.

PIONE (*t*), qui etiam HACHIM (Medicum) EBN HUNAIM citat (*u*): ſic Expoſitionem Synonymorum Græcorum Arabice redditam HONAINI RHAZEUS (*x*). De Theriaca ſcripſit (*y*) IDEM librum, a SERAPIONE dictum, & ei etiam viro *Introductio in artem parvam* tribuitur, quæ exſtat in *Artiſella*.

Opus certe de *Theriaca*, cum nomine JOHANNITII, frequentiſſime citatur a RHAZE (*z*) in *continente* (*a*); tum *liber ciborum* (*b*). Liber de *ſimplicibus medicamentis* prodiit Lugduni anno 1515. fol.

§. CXI. *Ebn Abu Zahar.*

EBN ABU ZAHAR vixit anno hegiræ 125. & de plantis ſcripſit, figurasque addidit, de iis tamen plantis egit unice, quas IV. libro DIOSCORIDES dixit, etſi quatuor mundi plagas a ſe peragratas dicat, ut plantas conquireret (*c*).

§. CXIII. *Iſaac Ebn Amram.*

ISAAC EBN AMRAM paſſim citatur a J. MESVE (*d*), & a SERAPIONE (*e*). Videtur de materie medica ſcripſiſſe, & eſt ex antiquioribus chemicis, Camphoræ enim ſublimationem (*f*) docet: ſolebat deſcriptiones plantis addere, & fere fons fuiſſe videtur, ex quo reliqui Arabes materiam medicam hauſerunt. Nonne fuerit HAMRAN SERAPIONIS (*g*). Putes, cum MESVE ſcribat EBN AMARAN. Ab ISAACO filio A. ERRAM (*h*) JOHANNIS LEONIS (*i*), & ab EMRAM ejusdem (*k*) hunc noſtrum ſeparare oportet, qui multo juniores ſint.

 §. CXIV.

(t) *Simplic.* c. 28. 107. 108. 116. 136. 143. 280. &c.
(u) C. 107. 108. 185. 280.
(x) *Simpl.* c. 975. in contin. add. c. 415. 442. 486. 574. 802.
(y) C. 78. 94. 179. 183.
(z) C. 420. 277. 348. 473. 572. 676. 728. Etiam cum nomine ſapientis filii JOHANNIS c. 171.
(a) Conf. GESNER *bibl.* p. 351. qui a FRANCISCO CABALLO ait citari.
(b) C. 137. 175. 238. 611. 703. *De regimine ſanorum* vocat p. 500.
(c) *Bibl. Pariſ.* n. 968.
(d) p. 237. b.
(e) C. 2. 8. 9. 18. 23. 26. 58. De Senna c. 142. De Cotino c. 334. De Camphora.
(f) SERAPIO l. c.
(g) *De antidot.*
(h) In ſeire aran.
(i) C. 26.
(k) C. 27.

§. CXIV. *Mesve Senior.*

In MESVE laboratur. Vetuſtior enim ſcriptor fuit filius MASUJE ſeu JOHANNIS BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH, facetus homo, qui AARONIS (*l*) AL RASCHID, MAMONIS (*m*) & VATHEK BILLAH (*n*) archiater fuiſſe dicitur. Multos libros in Arabicam linguam convertit. Paſſim a veteribus citatur, ut locus *de Mace*, ſive (*o*) *involucro mordicante* uti Cubebæ, a RHAZEO (*p*), & ab ipſo noſtro juniori MESVE nominatur. RHAZEUS non alio auctore præter GALENUM frequentius uſus eſt. Habet multis locis SERAPIO (*q*). Auctor fuit electarii (*r*). Nomen varie redditur, filius MESSE (*t*) & MESUE (*u*), & BIM MASUI (*x*), ABEN MESUIAH (*y*), & JOHANNES ABN MESUAI (*z*), & MESAZUE (*a*). Putatur idem (*b*) fuiſſe DAMASCENUS, quem RHAZEUS ſæpiſſime citat (*c*), & SERAPIO (*d*), & cujus exſtant Medicinæ therapeuticæ L. VII. Baſil. anno 1543. fol.* editi, in quibus multa primum leguntur deſcripta, variolæ, myrobalani, muſa, nuces fauſel. Sed dubium movet, quod iſte DAMASCENUS & ipſe JOHANNEM filii MOSAGUÆ (MESUE) & Regem Mamonem, & GABRIELEM medicum ſæpiſſime citet, quod de coætaneis minus ſperes; ſe ipſum vero omnino non potuit citaſſe. Neque poteſt MESSIUS eſſe (MESUE), cujus meminit HALI ABBAS, qui regulas componendorum medicamentorum non ſubjiciat morbis capitis, ut MESSIO vitio vertit HALI.

An noſter MESVE cum iſto antiquo idem fuerit? Certe video ABU OSBAIA ipſi tribuere librum *de medicamentis purgantibus*, *&* *de decoctis*, cum quo titulo libri MESVÆ tributi etiam nunc exſtant. Cum tamen noſter MESVE RHAZEUM multo nuperiorem citet, non poterit ſeculo nono ineunte vixiſſe. Manuſcriptus codex J. DAMASCENI in *Bibl. Medicea* exſtat, & paſſim alii alibi. Cæterum in ejus JANI DAMASCENI operibus morborum a capite ad calcem cenſus reperitur, ad GALENI ductum, cum plurimis medicamentis, & inter ea græcis non paucis cautum & prudentem virum fuiſſe, neque imperitum artificem ad

(l) ABUL FARAJ.
(m) I. LEO c. I.
(n) HERBELOT p. 494. 562.
(o) AVICENNA L. II. t. 2. p. 456.
(p) *Contin.* l. *Simplic.* c. 294. innumeris locis, & de *variolis*.
(q) C. 73. de Baſilico, &c.
(r) HERBELOT. p. 494.
(t) RHAZE *ſimpl.* c. 233. 234. 235. 236. &c. SERAPIO c. 2.
(u) C. 14. 21. 49. 54. 60. 96. 270. 274.
(x) C. 319. 326. 328. & aliis locis creberrimis.
(y) SERAPIO c. 25.
(z) IDEM c. 764.
(a) *Antidot.* p. 90.
(b) Vid. ad hæc J. G. HAHNIUS.
(c) *Simplic. medicam.* c. 60.
(d) C. 107. 192. 194. &c.